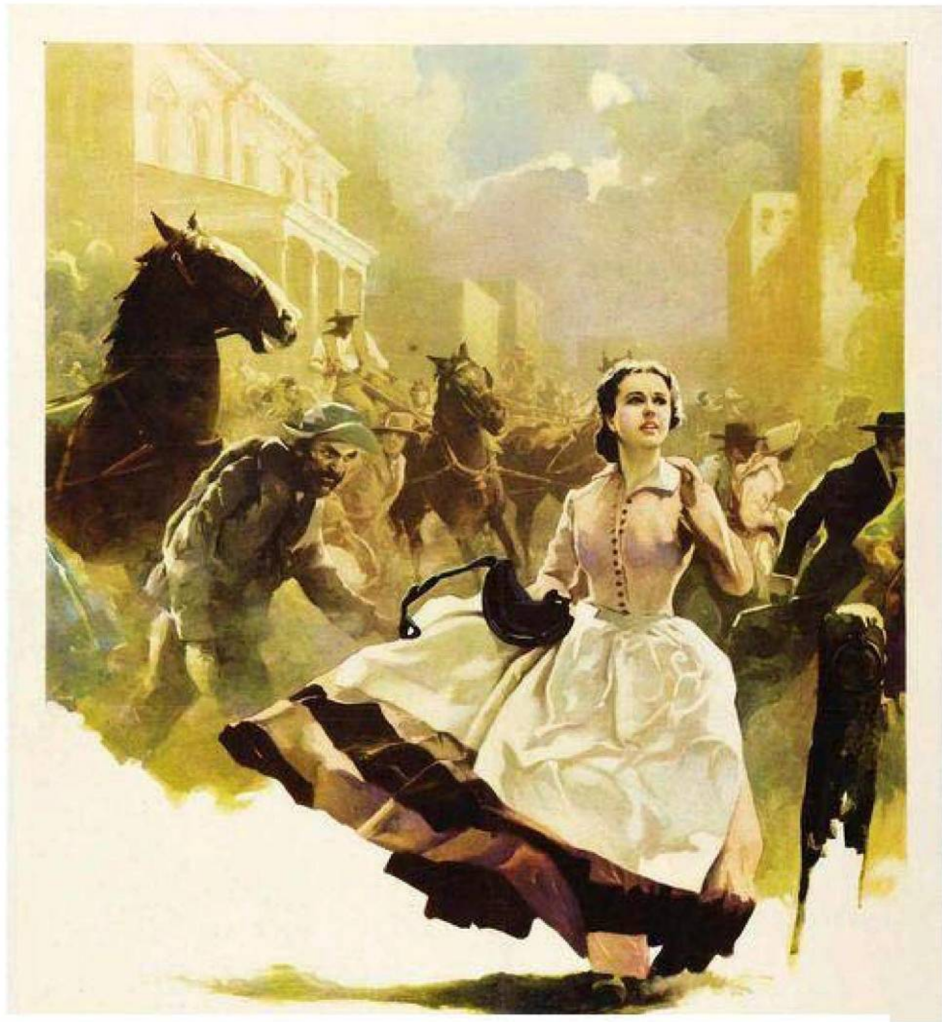
Margaret Mitchell

Pe aripile vântului

Margaret Mitchell

Pe aripile vântului

Traducere de Mary Polihroniade-Lăzărescu

Editura Adevărul Holding
2010

2 vol.
ISBN 978-606-539263-2

Gone With The Wind
1936

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul I

Scarlett O'Hara nu era frumoasă, dar bărbații nu-şi dădeau seama de asta când erau sub farmecul ei, aşa cum erau acum gemenii Tarleton. Pe chipul ei, trăsăturile delicate ale mamei, o aristocrată de origine franceză din regiunea de coastă, nu se armonizau cu trăsăturile greoaie ale tatălui, un irlandez cu obrazul rumen. Totuşi avea o față atrăgătoare, cu bărbia ascuțită şi fălci puternice. Ochii, puțin migdalați şi mărginiți de gene dese, erau de un verde deschis, fără cea mai mică nuanță căpruie. Sprâncenele, groase şi negre, desenau o neaşteptată linie oblică pe pielea albă ca magnolia, acea piele pe care puneau atâta preț femeile din Sud şi pe care o apărau cu atâta grijă, cu ajutorul pălăriilor, al vălurilor şi al mitenelor, de soarele arzător al Georgiei.

În acea luminoasă după-amiază de aprilie din anul 1861, Scarlett O'Hara, cum stătea între Stuart şi Brent Tarleton, pe veranda răcoroasă şi umbroasă de la Tara, plantația tatălui ei, oferea ochilor o imagine încântătoare. Rochia nouă, croită din doisprezece iarzi de muselină verde înflorată, unduia pe cercurile crinolinei şi culoarea se armoniza perfect cu aceea a sandalelor de marochin verde cu tocuri joase, pe care tatăl ei i le adusese de curând din Atlanta. Rochia îi scotea în evidență într-un mod fermecător mijlocul, cel mai subțire din trei comitate, şi corsajul foarte ajustat

învăluia un piept bine dezvoltat pentru o fată de şaisprezece ani. Dar cu tot felul pudic în care-şi aşezase poalele rochiei, cu tot aerul rezervat pe care i-l dădea părul lins, strâns în coc la spate, cu toată cuminţenia mâinilor mici şi albe, încrucişate în poală, Scarlett îşi ascundea cu greu adevărata fire. Pe faţa ei, plină de o dulceaţă studiată, ochii verzi, neastâmpăraţi şi poruncitori, plini de viaţă, nu se potriveau deloc cu atitudinea ei cuviincioasă. Îşi datora bunele purtări observaţiilor blânde ale mamei ei şi disciplinei mai severe exercitate de Mammy, dar ochii îi trădau firea.

Lângă ea, de o parte şi de alta, gemenii se lăfăiau în fotolii şi, râzând şi pălăvrăgind, priveau soarele prin paharele pline cu lichior de mentă. Îşi încrucişaseră neglijent picioarele lungi şi greoaie de călăreţi, încălţate cu cizme până la genunchi. În vârstă de nouăsprezece ani, înalţi de aproape 1,90 m, cu mâini şi picioare lungi şi cu muşchii tari, cu faţa arsă de soare, părul roşu închis, privirea veselă şi arogantă, îmbrăcaţi în vestoane identice şi cu pantaloni de culoarea muştarului, semănau unul cu altul ca două picături de apă.

Afară, soarele care apunea poleia grădina, luminând copacii încărcaţi de flori albe care se profilau în mase compacte pe un fond verde deschis. Caii celor doi gemeni – nişte animale mari, roşcate ca părul stăpânilor lor – erau priponiţi pe aleea de trăsuri; lângă ei mârâia haita de câini slabi şi nervoşi care întovărăşeau peste tot pe Stuart şi pe Brent. Mai la o parte, cum se cădea unui aristocrat, un câine mare, cu pete negre, stătea culcat cu botul pe labe şi aştepta răbdător ca băieţii să plece acasă, la cină.

Între câini, cai şi gemeni exista o înrudire mult mai adâncă decât aceea rezultând dintr-o permanentă tovărăşie. Erau ca nişte animale tinere, nepăsătoare, pline de graţie şi de nerv, strălucind de sănătate. Băieţii erau impetuoşi şi susceptibili ca şi caii lor, dar blânzi cu cei care ştiau cum să se poarte cu ei.

Deşi cei trei de pe verandă fuseseră deprinşi din naştere cu viața uşoară de pe plantații şi fuseseră serviți din fragedă copilărie de slugi mereu la cheremul lor, pe chipurile lor nu se citea nici moliciune, nici indolență. Aveau puterea şi vioiciunea oamenilor de la țară, care şi-au petrecut toată viața în aer liber şi care nu şi-au prea bătut capul cu lucrurile anoste din cărți. Viața în nordul Georgiei, în comitatul Clayton, era încă rustică şi, după principiile în vigoare la Augusta, Savannah şi Charleston, chiar puțin cam primitivă. Sudiştii din regiunile mai vechi îi priveau de sus pe georgienii din nord, dar aici, în nordul Georgiei, lipsa rafinamentelor unei educații alese nu avea însemnătate dacă te arătai la înălțime când trebuia.

Ceea ce avea mai ales însemnătate era să cultivi bumbac de bună calitate, să încaleci bine, să tragi bine cu puşca, să fii un bun dansator, să ştii să ții tovărăşie doamnelor şi să bei ca un om de lume, ca un gentleman.

În toate aceste privințe, gemenii se arătau la înălțime, dar în acelaşi timp erau cunoscuți pentru totala lor incapacitate de a învăța ceva din cărți. Părinții lor erau oamenii cei mai bogați din comitat, stăpâneau cel mai mare număr de cai şi de sclavi, dar cei doi tineri erau mai nepricepuți la gramatică decât cei mai mulți țărani albi săraci din împrejurimi.

Tocmai din cauza asta Stuart şi Brent trândăveau în această după-amiază de aprilie, pe verandă, la Tara. Fuseseră eliminați de la universitatea din Georgia, a patra universitate de unde fuseseră dați afară în doi ani. Iar Tom şi Boyd, frații lor mai mari, plecaseră împreună cu ei, fiindcă nu voiau să rămână într-o instituție în care gemenii nu erau primiți. Stuart şi Brent considerau ultima lor aventură ca o excelentă glumă, şi Scarlett, care nu deschisese de bună voie o carte de când terminase anul trecut Institutul pentru domnişoare din Fayetteville, lua şi ea lucrurile în glumă.

— Ştiu că puțin vă pasă şi că nici lui Tom nu-i pasă

că v-au dat afară, zise ea. Dar Boyd? El vrea să studieze şi, după ce l-aţi silit să părăsească universitatea din Virginia, pe aceea din Alabama, şi din Carolina de Sud, a trebuit să plece acum şi din cea din Georgia. Aşa n-o să sfârşească niciodată.

— O, va putea să-şi continue dreptul în biroul judecătorului Parmalee, la Fayetteville, răspunse Brent nepăsător. De altfel, n-are mare importanţă. Oricum, ar fi trebuit să ne întoarcem acasă înainte de sfârşitul anului şcolar.

— De ce?

— Războiul, prostuţo! Războiul poate izbucni dintr-o zi într-alta, şi cred că nu-ţi închipui că vreunul dintre noi ar rămâne la universitate în timp de război.

— Ştiţi bine că nu va fi război, zise Scarlett plictisită. Sunt numai vorbe. Nu mai devreme de săptămâna trecută, Ashley Wilkes şi tatăl lui i-au spus tatei că delegaţii noştri la Washington vor ajunge la… un… acord amiabil cu domnul Lincoln cu privire la Confederaţie. Şi apoi, yankeilor le e prea mare frică de noi. Nu va fi război şi m-am săturat să tot aud vorbindu-se de el.

— Nu va fi război! exclamară cei doi gemeni indignaţi, ca şi când li s-ar fi luat un bun al lor.

— Ba da, fetiţo, are să fie război, zise Stuart. Yankeilor le e poate frică de noi, dar după bombardamentul de alaltăieri şi după felul cum generalul Beauregard i-a dat afară din fortul Sumter, vor fi siliţi să se bată. Altfel, vor fi consideraţi de lumea întreagă ca o bandă de laşi. Confederaţii…

Scarlett făcu o mutră plictisită, enervată.

— Dacă mai repetaţi o dată cuvântul „război”, mă duc să mă închid în casă. În viaţa mea nu m-a plictisit un cuvânt mai mult decât cuvântul „război”, afară doar de „secesiune”. Papa vorbeşte de război de dimineaţa până seara şi toţi domnii care vin să-l vadă vorbesc de fortul Sumter, de drepturile statelor sau de Abe Lincoln, de-mi

vine să urlu de plictiseală. Şi tinerii nu vorbesc decât de asta şi de grozăvia lor de trupă. Nu ne-am distrat nicăieri în primăvara asta, fiindcă tinerii n-aveau alt cuvânt pe buze. Sunt încântată că Georgia a aşteptat Crăciunul ca să proclame „secesiunea”, altfel niciuna din petrecerile noastre n-ar fi fost reuşită. Dacă mai aud cuvântul „război”, intru în casă.

Şi Scarlett s-ar fi ținut de cuvânt, căci nu putea urmări multă vreme o conversație al cărei principal subiect nu-l constituia persoana ei. Totuşi surâse. Gropițele îi apărură în obraji şi genele negre începură să se zbată repede ca nişte aripi de fluture. Băieții fură încântați şi, aşa cum dorise, îi cerură iertare fiindcă o necăjiseră. Nu-i păstrau pică pentru lipsa ei de interes. Dimpotrivă. Războiul îi privea pe bărbați, aşa că socotiră atitudinea ei drept o dovadă de feminitate.

După ce manevrase aşa încât să-i sustragă de la subiectul plictisitor al războiului, reluă cu interes discuția privitoare la situația actuală a celor doi frați.

— Ce-a spus mama voastră aflând că ați fost dați din nou afară?

Tinerii păreau jenați. Îşi aminteau de felul cum reacționase mama lor cu trei luni mai înainte, când reveniseră de la universitatea din Virginia, după eliminare.

— Păi, zise Stuart, n-a prea avut ocazia să spună mare lucru. Azi-dimineață, Tom cu Brent şi cu mine am plecat de acasă devreme. Nu se sculase încă. Tom s-a dus să facă o vizită familiei Fontaine, iar noi am venit aici.

— Nu v-a spus nimic aseară, când v-ați întors?

— Aseară am avut noroc. Înainte de sosirea noastră aduseseră noul armăsar, pe care l-a cumpărat mama în Kentucky luna trecută. Toată casa era dată peste cap. E un cal superb, Scarlett, trebuie să-i spui tatălui tău să vie să-l vadă îndată ce va putea… pe drum l-a şi muşcat pe grăjdar şi a călcat în picioare doi dintre negrii mamei,

care se duseseră să-l ia de la gară, la Jonesboro. Chiar înainte să ajungem acasă, a fost cât pe ce să dărâme grajdul şi aproape l-a omorât pe Strawberry, bătrânul armăsar al mamei! Când am sosit, mama era la grajd căutând să-l liniştească cu nişte bucăți de zahăr, şi pe cuvântul meu că reuşea. Negrii făceau nişte ochi! Le era atât de frică, încât se agățaseră de grinzile lui, dar mama vorbea calului ca şi cum ar fi fost o ființă omenească, blând ca un mieluşel. Nimeni nu se pricepe la cai mai bine ca mama. Când ne-a văzut a spus: „Pentru numele lui Dumnezeu, ce căutați acasă toți patru? Sunteți mai răi ca cele şapte plăgi ale Egiptului!” Atunci calul a început să sforăie şi să zvârle din picioare şi mama a zis: „Ieşiți afară! Nu vedeți că e nervos, mititelul de el! Mă voi ocupa de voi mâine dimineață!” Ne-am dus deci să ne culcăm. Azi dimineață am şters-o înainte să pună mâna pe noi şi l-am lăsat pe Boyd să se descurce.

— Credeți că o să-l bată pe Boyd?

Ca întreg comitatul, Scarlett nu izbutea să se obişnuiască cu felul cum mica doamnă Tarleton îşi certa fiii, mari acum, şi la nevoie le administra lovituri de cravaşă la spate.

Beatrice Tarleton era o femeie de acțiune. Ducea în spate nu numai o vastă plantație de bumbac, vreo sută de negri şi opt copii, dar şi cea mai mare crescătorie de cai din Georgia. Era iute din fire şi, scoasă mereu din sărite de desele trăsnăi ale celor patru fii, socotea că din când în când o mică bătaie dată băieților nu strica, ceea ce n-o împiedica să interzică să fie atins un cal sau un sclav.

— Nu, n-o să-l bată pe Boyd. Nu l-a bătut niciodată prea mult, fiindcă-i cel mai mare, şi fiindcă-i cel mai pipernicit din toată droaia, zise Stuart mândru de înălțimea sa. De aceea l-am lăsat acasă, ca să se descurce cu ea. Mama ar trebui să înceteze de a ne mai bate. Avem nouăsprezece ani, Tom are douăzeci şi unu.

Se poartă cu noi ca şi când am avea şase.

— Oare mâine va veni călare pe calul ei cel nou la petrecerea Wilkes-ilor?

— Aşa vrea, dar tata spune că-i primejdios. De altfel, fetele n-o vor lăsa. Spun că vor reuşi s-o ducă cel puțin o dată la o petrecere în trăsură, ca pe o adevărată doamnă.

— Sper că n-are să plouă mâine, zise Scarlett. De o săptămână plouă aproape în fiecare zi. Nimic nu-i mai neplăcut ca un picnic care se sfârşeşte în casă.

— Mâine va fi frumos şi cald ca în iunie, zise Stuart. Priveşte apusul ăsta de soare. N-am văzut niciodată un cer mai roşu. Poți întotdeauna prezice timpul după asfințit.

Ochii lor se ațintiră asupra nesfârşitei întinderi a domeniului lui Gerald O'Hara, asupra țarinilor de bumbac proaspăt arate şi asupra zărilor roşiatice. Acum, când soarele apunea într-o vâlvătaie de flăcări în spatele colinelor, dincolo de râul Flint, căldura de aprilie se schimba încet-încet într-o răcoare uşoară dar binefăcătoare.

În acest an primăvara venise devreme, întovărăşită de ploi calde şi scurte, de izbucnirea florilor trandafirii ale piersicilor şi de salbele de flori ca stelele care împânziseră balta întunecată şi colinele îndepărtate. Arăturile erau aproape sfârşite şi splendoarea purpurie a asfințitului accentua culoarea brazdelor de curând răsturnate în argila roşie a Georgiei. Întors de fierul plugurilor, pământul umed şi înfometat aştepta semințele de bumbac, bătând în roşu pe creasta nisipoasă a brazdelor, şi în purpuriu, în roşu aprins sau în cafeniu acolo unde umbrele cădeau pe marginile brazdelor. Clădirile plantației, cu zidurile lor de cărămidă date cu var, păreau o insulă în mijlocul unei mări roşii dezlănțuite, ale cărei valuri unduioase, sinuoase, pline de vârtejuri, ar fi fost pietrificate în clipa când erau gata să se prăvălească cu spuma lor

trandafirie. În această regiune nu existau brazde lungi şi drepte, aşa cum se puteau vedea în țarinile de argilă gălbuie din şesurile aflate în inima Georgiei, sau în pământul negru şi mănos de pe coastă. Aici, în nord, arăturile care unduiau la poalele dealurilor erau crestate de mii de brazde în formă de seceră, ca să împiedice pământul bogat să alunece în albia nurilor.

Era un pământ sălbatic, roşu de culoarea sângelui după ploaie, de culoarea cărămizii în timpul secetei, cel mai bun pământ din lume pentru bumbac. Era o regiune plăcută, cu case albe, țarini paşnice, râuri încete şi gălbui, dar o regiune de contraste unde strălucirea soarelui era orbitoare şi umbra foarte deasă. Terenurile defrişate şi nesfârşitele ogoare de bumbac ale plantațiilor surâdeau unui soare cald, domol, binevoitor. La marginea lor se înălțau pădurile virgine, întunecate şi răcoroase chiar în amiezile cele mai arzătoare, păduri misterioase, puțin sinistre, ai căror pini ce vuiau păreau să stea de veacuri, răbdători, de veghe, murmurându-şi amenințarea într-un suspin: „Băgați de seamă! Băgați de seamă! Ați fost ale noastre odată. Vă putem lua înapoi.”

La urechile celor trei aşezați pe verandă ajungea zgomotul dobitoacelor bătând pământul cu copitele lor, clinchetul tălăngilor, râsul strident şi nepăsător al negrilor care se întorceau de la câmp cu catârii. Din casă se auzea vocea dulce a mamei lui Scarlett, Ellen O'Hara, chemând-o pe negresa mititică ce-i purta cheile. Vocea ascuțită a copilului răspundea: „Da, doamnă!” Şi se auzeau paşii celor ce ieşeau pe uşa din dos mergând spre afumătoare, unde Ellen obişnuia să împartă hrana muncitorilor care veneau de la lucru. Şi se auzea zăngănitul argintăriei şi clinchetul farfuriilor, în timp ce Pork, valetul principal de la Tara, punea masa pentru cină.

Auzind sunetele acestea, gemenii îşi dădură seama că era timpul să se întoarcă acasă, dar n-aveau chef să dea

ochi cu mama lor şi întârziau pe verandă cu nădejdea că Scarlett îi va pofti la cină.

— Ascultă, Scarlett, în legătură cu petrecerea de mâine, zise Brent. N-aveam de unde să ştim că va fi un picnic şi un bal mâine seară. Vei dansa cu noi? N-ai făgăduit toate dansurile tale, nu-i aşa?

— Ba da! Cum puteam să ştiu că veți fi cu toții acasă? Nu era să risc să rămân nedansată, numai ca să vă aştept pe voi doi.

— Tu să rămâi nedansată!

Băieții începură să râdă zgomotos.

— Ascultă, fetițo, va trebui să-mi acorzi mie primul vals, să-i rezervi ultimul lui Stu şi să supezi cu noi. Ca la ultimul bal, ne vom aşeza pe treptele scării şi-i vom cere lui Mammy Jincy să vină să ne mai ghicească o dată.

— Nu-mi place să-mi ghicească Mammy Jincy. Ştiți că mi-a prezis că am să mă mărit cu un bărbat cu părul negru ca pana corbului şi cu mustăți lungi, şi mie nu-mi plac bărbații cu părul negru.

— Îți plac cei cu părul roşu, nu-i aşa, draga mea? zise Brent surâzând. Hai, făgăduieşte-ne că ne vei acorda valsurile şi că vei supa cu noi.

— Dacă ne făgăduieşti, îți vom spune un secret, zise Stu.

— Ce secret? strigă Scarlett cu o curiozitate de copil.

— E vorba de ce-am auzit ieri la Atlanta, Stu? Dacă-i chestia aceea, ştii bine că am făgăduit să nu spunem nimic.

— Domnişoara Pitty ne-a spus-o.

— Domnişoara cine?

— Ştii, vara lui Ashley Wilkes, care stă la Atlanta, domnişoara Pittypat Hamilton, mătuşa lui Charles şi a Melaniei Hamilton.

— Da, o cunosc, e cea mai proastă cucoană bătrână pe care am văzut-o în viața mea.

— Ei bine, ieri, pe când aşteptam trenul la Atlanta,

trăsura ei s-a oprit în fața gării. A coborât ca să stea de vorbă cu noi şi ne-a încredințat că mâine seară, la balul Wilkes-ilor, se va anunța o logodnă.

— O, ştiu despre ce-i vorba, zise Scarlett dezamăgită. Se va anunța logodna prostănacului ei de nepot Charlie Hamilton cu Honey Wilkes. De ani de zile toată lumea ştie că vor sfârşi prin a se lua, deşi Charles n-a avut niciodată aerul că ar fi prea încântat.

— Crezi că e un prostănac? întrebă Brent. Anul trecut, de Crăciun, l-ai lăsat totuşi să se cam învârtească în jurul tău.

— Nu-l puteam împiedica, zise Scarlett ridicând nepăsătoare din umeri. Dar, după părerea mea, e un nătărău.

— De altfel, nu se va anunța logodna lui, zise Stuart triumfător, ci logodna lui Ashley Wilkes cu sora lui Charlie, domnişoara Melanie.

Fața lui Scarlett nu se schimbă, dar buzele ei păliră ca ale unei persoane care a primit o lovitură pe cât de puternică pe atât de neaşteptată şi care, în primul moment, nu înțelege ce s-a petrecut. Privi la Stuart şi chipul ei era atât de impasibil, încât tânărul, foarte slab psiholog, crezu că era numai surprinsă şi foarte interesată de noutatea pe care i-o adusese.

— Domnişoara Pitty ne-a spus că nu voiau să anunțe oficial lucrurile înainte de anul viitor, fiindcă domnişoara Melly e cam slăbuță, dar că, din cauza zvonurilor astea de război, cele două familii au socotit că e mai bine să grăbească nunta. De aceea vor anunța mâine seară logodna, la supeu. Scarlett, noi ți-am spus secretul, şi trebuie să ne promiți că vei supa cu noi.

— Ne-am înțeles, răspunse Scarlett automat.

— Şi ne vei acorda toate valsurile?

— Toate.

— Ce drăguță eşti! Pariez că ceilalți băieți vor înnebuni de ciudă.

— N-au decât, zise Brent. Le venim noi de hac.

Ascultă, Scarlett, ai să stai cu noi în timpul picnicului?

— Ce?

Brent îşi reînnoi cererea.

— Sigur că da.

Gemenii se uitară unul la altul. Erau încântaţi, dar şi puţin miraţi. Deşi se credeau curtezanii preferaţi ai lui Scarlett, niciodată nu obţinuseră de la ea atât de uşor o dovadă de favoare. De obicei Scarlett îi silea s-o roage, îi amâna, refuza să le răspundă, râdea când făceau pe supăraţii, se îmbufna când se necăjeau de-a binelea. Şi dintr-odată, le făgăduise aproape toată ziua de mâine. Primea să se aşeze lângă ei la picnic, le rezerva toate valsurile (vor aranja ei ca să nu se danseze decât valsuri), accepta să supeze cu ei. Făcea să fii dat afară din universitate!

Încântaţi de succesul lor, nu se grăbeau să plece. Vorbeau de picnic, de bal, de Ashley Wilkes şi de Melanie Hamilton. Îşi tăiau vorba, spuneau glume şi râdeau de ele, şi făceau aluzii străvezii în legătură cu invitaţia la cină. Trecu o bună bucată de vreme înainte să bage de seamă că Scarlett nu spunea aproape nimic. Atmosfera se schimbase. Gemenii n-ar fi ştiut să spună de ce, dar după-amiaza îşi pierduse farmecul. Deşi Scarlett le răspundea la întrebări părea că nu acordă decât o atenţie foarte relativă conversaţiei. Ghicind că se întâmplă ceva ce nu puteau înţelege, gemenii, încurcaţi şi plictisiţi, mai rezistară câtăva vreme, apoi se sculară cam fără voie şi se uitară la ceasornicele lor.

Soarele cobora asupra ogoarelor de curând arate şi, de cealaltă parte a râului, pădurile mari îşi profilau masa lor întunecată. Rândunelele treceau prin curte ca săgeţile. Găini, raţe şi curcani veneau de pe câmp bălăbănindu-se şi umflându-se în pene.

Stuart răcni un „Jeems!” asurzitor şi, după câteva clipe, un negru înalt, de vârsta gemenilor, înconjură casa şi, suflând din greu, se repezi spre caii legaţi. Jeems era servitorul celor doi fraţi şi, ca şi câinii, îi

întovărăşea pretutindeni. Se jucase cu ei în copilărie şi le fusese dăruit în ziua când împliniseră zece ani. Văzându-l, câinii culcați în praful roşiatic se sculară, pândindu-şi stăpânii. Tinerii se înclinară, strânseră mâna lui Scarlett şi-i spuseră că o aşteptau devreme a doua zi la familia Wilkes. Apoi plecară în goană, săriră în şa şi, urmați de Jeems, coborâră în galop aleea plantată cu cedri, fluturându-şi pălăriile şi chiuind.

După ce cotiră pe drumul prăfuit şi pierdură Tara din vedere, Brent îşi opri calul sub un copac. Stuart se opri şi el, iar tânărul negru îşi struni şi el calul la câțiva paşi în urmă. Simțind că hățurile slăbesc, caii lungiră gâturile şi începură să pască iarba fragedă de primăvară. Răbdători, câinii se lungiră din nou în praful moale şi roşu şi se uitară cu jind la rândunelele ce se roteau în amurgul care se lăsa. Fața lată şi naivă a lui Brent trăda încurcătură şi o uşoară indignare.

— Ascultă, zise el, n-ai impresia că ar fi trebuit să ne oprească la cină?

— Credeam că ne va opri, răspunse Stuart. Am aşteptat să se hotărască, dar nu s-a hotărât. Tu ce crezi?

— Nu cred nimic. Am totuşi impresia că ar fi trebuit să ne rețină. În definitiv, e prima zi pe care o petrecem aici, nu ne-a văzut de mult şi mai aveam să-i spunem o mulțime de lucruri.

— Când am sosit, mi s-a părut că era foarte mulțumită să ne vadă.

— Şi mie mi s-a părut.

— Şi apoi, acum vreo jumătate de oră, tot cheful i s-a dus, parcă ar fi apucat-o durerea de cap.

— Am observat şi eu, dar n-am dat atenție faptului. După tine, ce crezi că s-a întâmplat?

— Nu ştiu. I-am spus oare ceva care a supărat-o?

Se gândiră o clipă amândoi.

— Nu văd ce. De altfel, când Scarlett e supărată, o ştie toată lumea. N-are o fire închisă ca alte fete.

— Da, asta-mi place la ea. Nu umblă înțepată şi bosumflată când se supără. Îți spune verde în față ce are. Dar sunt sigur că vreo vorbă de-a noastră sau vreun gest al nostru au făcut-o să amuțească şi să pară bolnavă. Aş putea să jur că era încântată să ne vadă şi că voia să ne oprească la masă.

— Nu cumva o fi pentru că am fost eliminați?

— Ți-ai găsit! Mare prost mai eşti! A râs cu poftă când i-am povestit. De altfel, Scarlett nu pune mai mult preț ca noi pe învățătură.

Brent se întoarse în şa şi-l strigă pe rândaş:

— Jeems!

— Poftim, domnu' B'ent?

— Ai auzit ce-am vorbit cu domnişoara Scarlett?

— Nu, domnu' B'ent. Cum c'ezi mata, că eu spionez pe albi?

— Să spionezi! Nu, Doamne fereşte! Dar voi, negrii, sunteți la curent cu tot ce se petrece. Mă, mincinosule, te-am văzut cu ochii mei strecurându-te după verandă şi pitindu-te lângă zid, sub o tufă de iasomie. Hai, zi, ne-ai auzit spunând ceva care ar fi putut s-o supere pe domnişoara Scarlett… sau ar fi putut s-o jignească?

Prins asupra faptului, Jeems renunță să susțină că nu trăsese cu urechea.

— Nu, domnu' B'ent, zise el încrețindu-şi fruntea neagră, n-am auzit că spus ceva ca'e s-o supe'e. C'ed c-a fost fe'icită că văzut pe dumneavoast'ă şi a fost veselă ca o v'ăbiuță, până când vo'bit dumneavoast'ă de nunta lu' domnu' Ashley cu domnişoa'a Melly Hamilton. Atunci a tăcut ca o po'umbiță când se 'oteşte uliu' pe sus.

Gemenii se priviră şi dădură din cap în semn de aprobare. Totuşi nu izbuteau să înțeleagă.

— Jeems are dreptate. Dar nu văd de ce, zise Stuart. Ashley nu-i decât un prieten pentru ea. Nu-l iubeşte. Pe noi ne iubeşte.

Brent dădu din cap.

— Nu crezi că e din pricină că Ashley nu i-a spus că

mâine seară se va anunța logodna lui şi e furioasă că un vechi prieten ca el n-a prevenit-o înaintea tuturor celorlalți? Fetele țin mult să fie primele care află lucrurile astea!

— Poate că da, ei, şi dacă nu i-a spus că va fi mâine? Trebuia doar să fie un secret şi o surpriză. Ce, un bărbat n-are dreptul să păstreze lucrurile astea pentru el? N-am fi ştiut nimic dacă mătuşa domnişoarei Melly n-ar fi pomenit de asta. De fapt, Scarlett trebuia să ştie că Ashley o va lua pe Melly într-o bună zi. O ştim cu toții de ani de zile. În familiile Wilkes şi Hamilton se fac multe căsătorii între veri. Toată lumea ştia că vor sfârşi prin a se căsători. Ca şi Hpney Wilkes, care va lua pe Charlie, fratele domnişoarei Melly.

— Renunț să încerc să înțeleg! Regret totuşi că nu ne-a invitat la masă. Îți jur că n-am niciun chef să mă întorc acasă, ca s-o aud pe mama certându-ne pentru eliminare, mai ales că nu e pentru prima dată.

— Până acum poate că Boyd a găsit mijlocul s-o potolească. Ştii bine că secătura aia e bun de gură. Ştii că întotdeauna reuşeşte s-o potolească pe mama.

— Da, se poate, dar asta cere timp. Încurcă întotdeauna aşa de tare ițele, încât mama nu izbuteşte să le descurce, şi atunci se dă bătută şi-l roagă să-şi cruțe vocea pentru ziua când va fi avocat. Dar probabil că n-a găsit încă momentul. Pariez că mama e atât de preocupată de calul cel nou, că a uitat de întoarcerea noastră şi nu se va gândi la ea decât când se va aşeza la masă şi-l va zări pe Boyd. Şi înainte de sfârşitul mesei, va fi foc şi pară. Şi abia pe la zece Boyd va reuşi să-i demonstreze că niciunul dintre noi nu mai putea rămâne la universitate, dat fiind tonul cu care ne-a vorbit, ție şi mie, rectorul. În sfârşit, la miezul nopții va fi atât de supărată pe rector, încât îl va întreba pe Boyd de ce nu l-a împuşcat. Nu, nu ne putem întoarce acasă înainte de miezul nopții.

Gemenii se uitară unul la altul, îmbufnați. Nu se

temeau de caii sălbatici pe care-i încălecau, de gloanțe la o învălmăşeală, de furia unor vecini scoşi din sărite, dar aveau o sfântă teamă de observațiile necruțătoare ale mamei lor şi de cravaşa cu care nu se sfia să-i atingă.

— Ascultă-mă, zise Brent. Hai pe la Wilkes-i. Ashley şi fetele vor fi încântați să ne oprească la masă.

Stuart păru cam stingherit.

— Nu, nu mergem acolo. Trebuie să fie foarte ocupați cu picnicul de mâine şi apoi…

— Uitasem, se grăbi să spună Brent. Nu, fireşte că nu putem merge acolo.

Îşi strunîră caii şi călăriră câtăva vreme în tăcere. Stuart părea încurcat şi fața lui bronzată se înroşise. Până în vara trecută îi făcuse curte Indiei Wilkes, cu aprobarea celor două familii şi a întregului comitat. Lumea credea că recea şi rezervata India Wilkes va avea, poate, o înrâurire liniştitoare asupra lui. În orice caz, era dorința cea mai vie a tuturor. Stuart ar fi putut s-o ia în căsătorie, dacă Brent nu şi-ar fi arătat nemulțumirea. Brent avea simpatie pentru India, dar o găsea cam urâțică şi prea moale şi-i era cu neputință să se îndrăgostească de ea ca să-i țină tovărăşie lui Stuart. Pentru întâia oară gemenii nu se potriveau la gusturi şi Brent îi purtase pică fratelui său, fiindcă făcea curte unei fete care, pentru el, n-avea nimic deosebit.

Şi-apoi, vara trecută, în cursul unei întruniri politice într-un crâng de stejari la Jonesboro, amândoi deveniseră conştienți de Scarlett O'Hara. O cunoşteau de ani de zile şi, în copilăria lor, fusese una din tovarăşele preferate de jocuri, căci ştia să călărească şi să se cațere în copaci aproape tot atât de bine ca şi ei. Dar acum, spre marea lor mirare, se transformase într-o domnişoară, cea mai încântătoare din lume.

Pentru prima oară observară vioiciunea ochilor ei verzi, gropițele pe care le făcea când râdea, mâinile delicate, picioarele mici şi talia subțire. Reflecțiile lor

spirituale o făcuseră să râdă cu hohote şi, plecând de la ideea că-i considera pe amândoi nişte fiinţe excepţionale, fiecare căutase să pară cât mai grozav.

A fost o zi memorabilă în viaţa gemenilor. Pe urmă, de câte ori îşi aminteau, se întrebau întotdeauna cum de nu observaseră mai devreme farmecul lui Scarlett. Nu izbutiră niciodată să rezolve această problemă, care era totuşi foarte simplă, şi anume că Scarlett hotărâse în ziua aceea să atragă atenţia gemenilor. Nu putea suferi ca un bărbat să se îndrăgostească de o altă femeie decât de ea, şi văzând pe Stuart făcând curte Indiei Wilkes la acea întrunire, firea ei hrăpăreaţă nu mai putu răbda. Stuart nu-i ajungea; îşi puse ochii şi pe Brent şi reuşi în planurile ei pe deplin.

Amândoi se îndrăgostiră de Scarlett şi amintirea Indiei Wilkes şi a lui Betty Munroe din Lovejoy, căreia Brent îi făcuse curte fără prea mare entuziasm, se şterse cu totul din mintea lor. Gemenii nu se întrebau ce va face cel ce va pierde, în caz că Scarlett va acorda mâna sa unuia din ei. Vor lua o hotărâre atunci. Pentru moment, erau foarte mulţumiţi că erau din nou de aceeaşi părere în legătură cu o fată, căci nu exista gelozie între ei. Era o situaţie care-i distra pe vecini şi o enerva pe mama lor, care n-o putea suferi pe Scarlett.

— Dacă şireata asta o să se mărite cu unul dintre voi, aşa o să vă trebuiască. Numai să nu vă ia pe amândoi. În acest caz veţi fi siliţi să vă mutaţi în Utah, dacă vă vor primi mormonii, ceea ce mă îndoiesc. Singurul lucru care mă sperie e că într-o bună zi o să vă îmbătaţi şi o să deveniţi geloşi unul de altul din cauza şmecherei ăsteia mici, din cauza javrei ăsteia cu ochi verzi şi veţi sfârşi prin a vă ucide unul pe altul. Dar, în fond, nici n-ar fi prea rău.

Din ziua întrunirii aceleia politice, Stuart se simţise jenat în faţa Indiei, nu fiindcă India – prea mândră pentru aşa ceva – i-ar fi arătat cu un gest sau cu vreo privire că era la curent cu brusca schimbare faţă de ea,

dar Stuart se simțea vinovat. Ştia că o făcuse pe India să se îndrăgostească de el. Ştia că-l mai iubea încă, şi în fundul sufletului simțea că nu se purtase ca un gentleman. Îi păstra încă Indiei o puternică afecțiune şi o respecta pentru că era foarte bine-crescută, cultă şi pentru că avea calități reale. Dar, la dracu! – era atât de nesărată, de neinteresantă şi de monotonă, alături de firea vioaie şi schimbătoare a lui Scarlett. Ştiai întotdeauna la ce să te aştepți din partea Indiei, în timp ce cu Scarlett aveai întotdeauna ceva neprevăzut. Era de ajuns ca să sucească mințile unui bărbat, dar şi asta era ceva plin de farmec.

— Ei bine, hai să cinăm la Cade Calvert. Cathleen s-a întors de la Charleston, cel puțin aşa ne-a spus Scarlett. Are poate ştiri proaspete despre fortul Sumter.

— Cathleen? Pun rămăşag pe tot ce vrei că nici nu ştie că era un fort acolo, şi mai puțin că era plin de yankei, până când obuzele noastre i-au silit s-o şteargă. Nu o interesează decât balurile la care merge şi curtezanii pe care-i descoperă.

— Da, dar e atât de amuzant s-o auzi sporovăind! Şi va fi şi o bună ascunzătoare până ce mama se va duce la culcare.

— De acord! Îmi place Cathleen, are haz şi am chef s-o aud vorbind de Caro Rhett şi de celelalte persoane pe care le cunoaştem la Charleston. Dar să mă ia dracu, dacă pot înghiți o masă în fața mamei ei vitrege, care e yankee.

— Nu fi prea sever cu ea, Stuart. E plină de intenții bune.

— Nu sunt prea sever. Mi-e milă de ea şi nu-mi plac oamenii pe care trebuie să-i plâng. Şi face atâtea fasoane, îşi dă atâta osteneală să se poarte cum trebuie şi să te facă să te simți la largul tău, că sfârşeşte întotdeauna prin a spune şi a face ceea ce nu trebuie. Mă scoate din sărite. Îşi închipuie că sudiştii sunt nişte barbari, chiar a spus-o mamei. Se teme de sudişti. Ori

de câte ori venim la ea, am impresia că-i stârnim o frică grozavă. S-ar zice că e o găină slabă cocoțată pe un scaun, cu ochi inexpresivi şi speriați, gata să bată din aripi şi să țipe la cel mai mic gest.

— Nici nu poți să i-o reproşezi, doar l-ai rănit pe Cade la picior.

— Eram beat turtă, altfel n-aş fi făcut-o, zise Stuart. De altfel, Cade n-a fost niciodată supărat pe mine. Nici Cathleen, nici Raiford, nici domnul Calvert. Numai maştera asta yankee a scos urlete grozave şi s-a apucat să spună că sunt un sălbatic şi că oamenii cumsecade nu sunt în siguranță în mijlocul sudiştilor.

— Păi, e normal. E yankee şi nu-i prea bine crescută. Dar, la urma urmei, ai tras asupra lui Cade, care e fiul ei vitreg.

— La naiba, ăsta nu-i un motiv ca să mă jignească. Cu toate că eşti fiul bun al mamei, a făcut ea oare vreo dramă când Tony Fontaine te-a rănit la picior? Deloc, s-a mulțumit să trimită după bătrânul doctor Fontaine ca să te panseze şi l-a întrebat ce l-a împiedicat pe Tony să ochească mai bine. I-a spus că bănuieşte că alcoolul l-a făcut să-şi piardă îndemânarea. Îți aduci aminte cum s-a înfuriat Tony?

Amândoi băieții izbucniră în râs.

— Mama e cineva, zise Brent înduioşat. Poți să fii întotdeauna sigur că va face ce trebuie şi că te va pune la largul tău în fața lumii.

— Da, dar astă-seară când ne vom întoarce, e în stare să nu ne pună la largul nostru în fața tatei şi a fetelor, zise Stuart morocănos. Am impresia că nu stăm prea bine cu călătoria noastră în Europa. Ştii că mama a spus că dacă vom fi eliminați din universitate, nu vom mai face călătoria promisă în principalele țări din Europa.

— Puțin ne pasă! Ce-i de văzut în Europa? Pariez că străinii ăştia n-au nimic de arătat pe care să nu-l avem şi noi în Georgia. Caii lor nu sunt atât de iuți şi fetele lor

atât de frumoase ca ale noastre şi ştiu că n-au whisky de secară care să poată rivaliza cu cel făcut de tata.

— Ashley Wilkes pretinde că au o mulțime de teatre şi că dau o mulțime de concerte. Lui Ashley i-a plăcut Europa. Vorbeşte de ea tot timpul.

— Păi, doar ştii cum sunt Wilkes-ii. Se prăpădesc după muzică, după cărți şi după teatre. Mama spune că-s aşa, pentru că bunicul lor era din Virginia. Spune că cei din Virginia se interesează mult de chestiile astea.

— Îi priveşte. Dă-mi un cal bun de călărit, ceva bun de băut, o fată cumsecade să-i fac curte, una mai puțin cumsecade să mă distrez cu ea, şi n-am nicio nevoie de Europa lor! Ce ne supără dacă pierdem voiajul? Presupune că am fi în Europa acum, şi că războiul ar începe. N-am putea reveni la timp. Îmi place de o sută de ori mai mult să merg să mă bat decât să călătoresc în Europa.

— Şi mie la fel. Ascultă, Brent, ştiu unde putem merge să cinăm. Trecem balta şi mergem la Able Wynder să-i spunem că ne-am întors toți patru şi că suntem gata să reluăm antrenamentul.

— Bună idee! strigă Brent cu entuziasm. Ne va spune toate noutățile de la regiment şi vom şti ce culoare au hotărât pentru uniforme.

— Dacă au ales aceeaşi culoare ca pentru zuavi, să mă ia dracu, dar nu intru voluntar. Cum o să arăt în pantalonii ăia roşii, largi ca nişte saci? Parcă ar fi chiloți de flanelă roşie cum poartă femeile.

— Veți să me'geți la domnu' Wynde'? Fiindcă dacă me'geți, n-o să aveți mult de mânca'e, zise Jeems. Bucăta'u' lo' a mu'it şi n-au cumpă'at altu'. Le găteşte o femeie de la câmp şi oamenii spun că e cea mai 'ea mânca'e din toată Geo'gia.

— Dumnezeule! De ce n-au cumpărat un alt bucătar?

— Cum să poată cumpă'a golanii ăia albi? N-au avut niciodată mai mult de pat'u.

Tonul lui Jeems era plin de dispreț. Avea o situație

socială deosebită, întrucât Tarleton-ii stăpâneau vreo sută de negri şi, ca toţi sclavii marilor plantatori, nu nutrea decât dispreţ pentru micii fermieri care nu aveau decât câţiva sclavi.

— Am să-ţi trag o bătaie pentru asta! strigă Stuart cu o voce cruntă. Nu te apuca să-l numeşti pe Able Wynder golan alb! Fireşte că-i sărac, dar nu-i golan, şi să fiu al dracului dacă las pe cineva, negru sau alb, să-l vorbească de rău. Nu-i alt bărbat în tot comitatul care să fie ca el, altfel de ce l-ar fi ales trupa sublocotenent?

— N-am înţeles niciodată asta, răspunse Jeems fără să-i pese de chipul ameninţător al stăpânului său. C'edeam că ofiţe'ii vo' fi aleşi dint'e domnii bogaţi, în loc să fie aleşi dint'e golanii din bălţi.

— Nu-i un golan. Golani sunt oameni ca Slattery-ii. Able nu-i bogat, asta-i tot. E mic fermier, nu-i mare plantator şi dacă oamenii îl respectă destul ca să-l aleagă sublocotenent, ei bine, un negru n-are voie să-şi bată joc de el. Trupa ştie ce face.

Corpul de cavalerie fusese creat cu trei luni înainte, chiar în ziua în care Georgia se separase de Uniune, şi de atunci recruţii aşteptau nerăbdători războiul. Deşi fuseseră propuse o mulţime de denumiri, corpul acesta nu căpătase încă una. În această chestiune fiecare avea o părere la care nu voia să renunţe, ca şi în chestiunea culorii şi a croielii uniformelor. „Pisicile sălbatice din Clayton”, „Mâncătorii de foc”, „Husarii Georgiei”, „Zuavii”, „Trupa de puşcaşi” (deşi urmau să fie înarmaţi cu pistoale, săbii şi pumnale, nu cu puşti), „Cavaleriştii din Clayton”, „Sân-ge şi trăsnet”, „Gata oricând”, toate numirile acestea îşi aveau partizanii lor. Până ce lucrurile urmau să fie puse la punct şi în ciuda numelui pompos pe care l-au ales în cele din urmă, lumea se mulţumea să numească acest corp „trupa”.

Ofiţerii erau aleşi de soldaţi, căci în afară de veteranii războiului din Mexic şi ai celui cu indienii seminoli, nimeni nu cunoştea meseria armelor. În afară de asta,

„trupa” n-ar fi admis niciodată un veteran care să nu fie iubit şi stimat. Toată lumea ţinea la cei trei băieţi Fontaine şi la cei patru băieţi Tarleton, totuşi aceştia nu fură aleşi, fiindcă Tarleton-ii se îmbătau prea repede şi făceau pe nebunii, iar Fontaine-ii aveau un caracter prea violent şi prea brutal. Ashley Wilkes fu ales căpitan fiindcă era cel mai bun călăreţ din comitat şi fiindcă se puneau multe nădejdi în calmul său spre a menţine o oarecare ordine. Raiford Calvert fu ales locotenent, fiindcă toată lumea îl iubea pe Raif, iar Able Wynder, fiu de vânător din regiunea bălţilor, el însuşi mic fermier, fu ales sublocotenent.

Able era un fel de uriaş analfabet, serios şi capabil şi plin de bun-simţ. Avea o inimă de aur şi, mai în vârstă decât ceilalţi tineri, se purta cel puţin tot atât de bine ca ei în prezenţa cucoanelor. Nu exista prea mult snobism printre membrii trupei. Mulţi dintre părinţii sau bunicii celor din trupă ajunseseră bogaţi după ce fuseseră mici fermieri. De altfel, Able era cel mai bun ţintaş al trupei, un ţintaş admirabil care, la şaptezeci de iarzi, putea să lovească o veveriţă în ochi; în plus, cunoştea toate secretele vieţii în aer liber, ştia să aprindă focul pe ploaie, să găsească urma unui animal şi să descopere locuri cu apă. Trupa se închina în faţa adevăratului merit şi, fiindcă-l iubea pe Able, îl făcu ofiţer. Acesta acceptă onoarea cu o gravitate demnă şi fără să se mândrească deloc, ca un lucru ce i se datora. Totuşi, dacă bărbaţii izbuteau să uite că Able se ridicase de jos, nici soţiile plantatorilor, nici sclavii nu reuşeau să uite.

La început nu fuseseră recrutaţi decât fii de plantatori. Fiecare om era obligat să-şi aducă singur calul, armele, echipamentul, uniforma şi un servitor personal. Dar plantatori bogaţi nu erau prea mulţi în comitatul Clayton, recent creat, şi spre a îngroşa rândurile trupei fuseseră siliţi să apeleze la fiii micilor fermieri, la vânătorii care trăiau în păduri, la pescarii de pe marginea bălţilor şi chiar, într-un foarte mic număr

de cazuri, la „golanii albi”, dacă erau ceva mai pricopsiți decât media celor din clasa lor.

Recruții din această ultimă categorie erau tot atât de nerăbdători să se bată cu yankeii, în caz de război, ca şi bogații lor vecini, dar aici intervenea problema bănească. Foarte puțini fermieri aveau cai. Îşi cultivau fermele cu ajutorul catârilor. Aveau rareori mai mult de patru catâri şi, dat fiind că acest număr abia le ajungea, n-ar fi fost în măsură să dispună de ei în timp de război, chiar dacă ar fi convenit trupei, ceea ce nu era nicidecum cazul. În ceea ce-i priveşte pe albii săraci, se socoteau bogați dacă aveau un singur catâr. Locuitorii pădurilor şi ai bălților n-aveau nici cai, nici catâri. Trăiau în întregime din vânat şi din produsele pământului lor. În general, făceau troc de mărfuri şi adeseori n-aveau timp de un an întreg cinci dolari în casă. Era peste puterile lor să-şi procure cal şi uniformă. Dar, în sărăcia lor, erau de o mândrie tot atât de nemărginită ca şi plantatorii în bogăția lor. N-ar fi primit niciodată ceva ce ar fi semănat a pomană din partea bogaților lor vecini. De aceea, spre a menaja susceptibilitatea fiecăruia şi a înzestra trupa cu tot ce trebuia, toți marii plantatori din comitat, tatăl lui Scarlett, John Wilkes, Buck Munroe, Jim Tarleton, Hugh Calvert, în afară de Angus Macintosh, contribuiseră cu fonduri spre a completa echipamentul trupei, al soldaților şi al cailor. Fiecare plantator acceptase să-şi echipeze fiii şi un anumit număr de alți tineri, dar făcuseră astfel încât cei mai puțin bogați dintre recruți să primească uniforme şi cai fără să se simtă jigniți în onoarea lor.

De două ori pe săptămână, trupa se întrunea la Jonesboro ca să facă instrucție şi să se roage să înceapă războiul. Nu izbutiseră încă să strângă un număr suficient de cai, dar cei care aveau îşi închipuiau că fac „manevre de cavalerie” într-un câmp în spatele tribunalului, unde ridicau nori de praf, răguşeau tot

strigând şi învârteau săbii datând din timpul războiului independenței, pe care le luaseră din panopliile saloanelor. Cei ce n-aveau încă pe ce să încalece se aşezau pe marginea trotuarului, în fața prăvăliei lui Bullard, şi priveau la camarazii lor, meşterind tutun, spunând poveşti, când nu organizau concursuri de tir. Nu era nevoie să-i înveți pe aceşti oameni să tragă. Cei mai mulți dintre sudişti se născuseră cu puşca în mână şi, fiindcă-şi petrecuseră întreaga viață la vânătoare, deveniseră țintaşi excelenți.

Ori de câte ori se făcea instrucție, apăreau tot felul de arme, provenind din plantații sau din cocioabele de pe lângă bălți. Se vedeau astfel lungi puşti de vânătoare, care fuseseră noi cu prilejul primei treceri a munților Allegheni, puşcoaie vechi care se încărcau pe la gură şi care culcaseră la pământ mulți indieni pe timpul când Georgia abia se formase, pistoale puse în serviciu în 1812 pe timpul războaielor cu indienii seminoli şi în Mexic, pistoale de duel montate în argint, revolvere de buzunar, puşti de vânătoare cu țeava dublă, frumoase carabine de fabricație engleză cu patul de lemn fin.

Exercițiile se sfârşeau întotdeauna în cârciumile din Jonesboro, şi seara se porneau atâtea bătăi, încât ofițerii abia puteau împiedica să nu fie morți sau răniți înainte ca trupa să se măsoare cu yankeii. În cursul unor asemenea încăierări trăsese Stuart Tarleton asupra lui Cade Calvert, şi Tony Fontaine asupra lui Brent. De curând eliminați de la universitatea din Virginia, gemenii se aflau acasă când se organizase trupa şi se înscriseseră cu entuziasm. Dar la două luni după bătaia şi rănirea lui Cade Calvert, mama lor îi expediase la universitatea statului, poruncindu-le să rămână acolo. În timpul cât stătuseră la universitate suferiseră din cauză că nu mai cunoşteau plăcerile instrucției militare şi puțin le păsa dacă-şi întrerupeau studiile, numai să fie lăsați să galopeze, să urle şi să tragă cu puşca în tovărăşia prietenilor lor.

— Ei bine, hai să mergem la Able, propuse Brent. O tăiem peste câmp, trecem prin valea domnului O'Hara şi prin păşunea Fonraineilor şi vom fi acolo numaidecât.

— N-o să ne dea de mânca'e decât oposum şi legume, protestă Jeems.

— Ba tu n-ai să capeţi nimic, declară Stuart strâmbându-se. Ai să te întorci acasă să spui mamei că nu venim la masă.

— Nu, nu mă duc! strigă Jeems, speriat. Nu, nu mă duc. Nu-mi place, cum nu vă place nici dumneavoast'ă, ca doamna Beat'ice să mă ia la zo'. Întâi o să mă înt'ebe de ce v-au dat din nou afa'ă pe toţi. Şi pe u'mă de ce nu v-am adus acasă astă-sea'ă ca să vă ce'te. Şi p-u'mă se va 'epezi la mine ca un uliu la o v'abie, şi p-u'mă o să spună că toate astea sunt din cauza mea. Dacă nu mă luaţi la domnu' Wynde', am să stau în pădu'e toată noaptea şi poate am să fiu p'ins de pat'ule fiindcă-mi place de o mie de o'i mai mult să fiu p'ins de pat'ule decât de doamna Beat'ice când e supă'ată.

Gemenii se uitau la negru, încurcaţi şi indignaţi.

— E în stare să se lase prins de-o patrulă şi mama va râde săptămâni întregi. Zău, negrii sunt prea plicticoşi. Cred că aboliţioniştii au dreptate.

— Nu e drept să-l expunem pe Jeems la o scenă pe care noi vrem s-o evităm. Va trebui să-l luăm cu noi. Dar, ascultă-mă, negru idiot şi obraznic, dacă o să-ţi dai aere cu negrii lui Wynder şi dacă-i laşi să înţeleagă că noi nu mâncăm decât pui fripţi şi şuncă, în timp ce ei nu au altceva decât iepure şi oposum, te… te voi spune mamei. Şi pe urmă n-o să mai mergi la război cu noi.

— Ae'e! Să-mi dau ae'e faţă de nişte p'ăpădiţi de neg'i ca ei? Nicio g'ijă. Sunt bine-c'escut. Doamna Beat'ice m-a învăţat bunele manie'e ca şi pe dumneavoast'ă!

— N-a prea avut mult succes cu niciunul dintre noi trei, adăugă Stuart. Hai, la drum!

Dădu pinteni calului şi-l făcu să sară fără greutate peste gardul care înconjura ogoarele lui Gerald O'Hara.

Calul lui Brent sări şi el, urmat apoi de al lui Jeems, care se ținea agățat de coamă şi de şa. Lui Jeems nu-i plăcea să sară peste garduri, dar sărise şi mai înalte decât acesta ca să-şi poată urma stăpânii.

Se lăsa noaptea. Pe când treceau printre brazdele roşietice şi coborau valea spre râu, Brent strigă fratelui său:

— Ascultă, Stu. N-ai impresia că Scarlett *ar fi trebuit* să ne poftească la masă?

— Asta-i şi părerea mea, strigă Stuart la rândul său. De ce crezi că…

Capitolul II

După ce gemenii Tarleton o lăsară pe Scarlett pe veranda de la Tara şi când zgomotul galopului cailor încetă, fata se întoarse la scaunul ei, ca o somnambulă. Fața îi era împietrită, iar gura, fiindcă se silise să râdă ca să-i împiedice pe gemeni să-i descopere secretul, o durea. Se aşeză cu un aer obosit şi-şi aduse un picior sub ea. Inima îi era plină de atâta suferință, încât avu impresia că se va sparge. Bătea cu lovituri mici, neregulate. Mâinile îi erau reci şi avea senzația iminenței unei mari nenorociri. Pe chipul ei se citeau durere şi nedumerire, încurcătura unui copil răsfățat care a făcut întotdeauna tot ce-a vrut şi care acum, pentru prima oară, se luptă cu neplăcerile vieții.

Ashley să se căsătorească cu Melanie Hamilton!

Nu putea fi adevărat! Gemenii se înşelaseră. Iar o păcăliseră. Ashley n-o putea iubi pe Melanie! Nimeni n-ar putea iubi o ființă atât de mică şi de ştearsă ca Melanie! Scarlett îşi aminti cu dispreț de trupul subțire şi copilăresc al Melaniei, de fața ei serioasă şi atât de lipsită de farmec, încât era aproape urâtă. Şi Ashley n-o mai văzuse de luni de zile. Nu se dusese mai mult decât de două ori la Atlanta, de la recepția pe care o dăduse anul trecut la Doisprezece Stejari. Nu, Ashley n-o putea iubi pe Melanie, fiindcă... Oh! nu se putea înşela... fiindcă pe ea o iubea! Pe ea! Scarlett era singura femeie pe care o iubea, o ştia precis!

Scarlett auzi pe Mammy călcând greu prin hol, făcând să se cutremure podeaua. Repede îşi îndreptă piciorul şi încercă să dea feţei ei o expresie mai calmă. Nu era bine ca Mammy să bănuiască măcar că se întâmplase ceva rău. Mammy socotea că cei din familia O'Hara îi aparţineau trup şi suflet, că secretele lor erau secretele ei. Cea mai mică bănuială de mister ajungea ca s-o hotărască să pornească la vânătoare cu încăpăţânarea unui copoi. Scarlett ştia din experienţă că, dacă curiozitatea lui Mammy nu era satisfăcută îndată, va începe să discute problema cu Ellen, şi atunci Scarlett va fi silită să povestească totul mamei sale sau să născocească vreo minciună plauzibilă.

Mammy ieşi din hol. Era o bătrână foarte grasă, cu ochi mici şi vicleni ca de elefant. De tip african pur, era de un negru strălucitor. Credincioasă familiei O'Hara până la ultima picătură de sânge, îi ştiau de frică toţi ceilalţi servitori. Mammy era negresă, dar principiile şi mândria ei erau asemenea sau chiar le depăşeau pe ale stăpânilor ei. Fusese crescută în dormitorul Solangei Robillard, mama lui Ellen O'Hara, o franţuzoaică rafinată, rece şi mândră, care nu cruţa nici pe copiii ei, nici pe servitori de o pedeapsă meritată pentru orice încălcare a etichetei. Mammy o crescuse pe Ellen şi plecase din Savannah împreună cu ea când Ellen se măritase şi venise la Tara. Pe cei pe care îi iubea, Mammy îi certa şi, cum pe Scarlett o iubea nespus şi se mândrea cu ea tot atât de mult, aproape nu mai contenea mustrând-o.

— Au plecat domnii? De ce nu i-ai 'ugat să 'ămână la masă, domnişoa'ă Sca'lett? I-am spus lu' Po'ck să pună două tacâmu'i în plus. Ce fel de manie'e sunt astea?

— M-am săturat să-i tot aud vorbind de război şi n-aş mai fi putut să-i ascult şi în timpul cinei, mai ales că tata le-ar fi cântat în strună şi ar fi început să strige contra domnului Lincoln.

— Ai manie'e de ţă'an, cu toată silinţa pe ca'e ne-am

dat-o, domnişoa'a Ellen şi cu mine. Şi cum se face că eşti fără şal, acum când începe 'ăcoarea nopții? Ți-am spus de o mie de o'i că ai să te îmbolnăveşti de figuri când stai afa'ă sea'a fă'ă nimic pe ume'i. Int'ă în casă, domnişoa'ă Sca'lett!

Scarlett se întoarse cu o încetineală studiată. Era fericită că Mammy fusese prea ocupată cu chestiunea şalului ca să-i observe fața.

— Nu, vreau să stau aici să văd asfințitul. E aşa de frumos. Du-te repede şi adu-mi şalul. Te rog, Mammy, am să stau aici până la întoarcerea tatei.

— După glas, pa'că ai şi căpătat gutu'ai, zise Mammy pe un ton bănuitor.

— Nu, răspunse Scarlett nerăbdătoare. Du-te de-mi adu şalul!

Mammy reintră în hol şi Scarlett o auzi strigând unei servitoare care se afla la etajul întâi:

— 'osa, zvâ'le-mi şalul domnişoa'ei Sca'lett!

Apoi, mai tare:

— Bună de nimic, neg'esă scâ'boasă! Nu-i niciodată unde e nevoie de ea. Acum t'ebuie să mă sui chia' eu!

Scarlett auzi scara gemând şi se sculă în picioare încetişor. Când va reveni, Mammy va reîncepe să-i facă morală pentru lipsa ei de ospitalitate şi Scarlett simți că nu va putea să îndure o discuție pe o chestiune atât de măruntă, când ei i se frângea inima de durere. Stând în picioare, neştiind ce să facă, întrebându-se unde s-ar putea ascunde până când durerea i se va potoli puțin, avu o idee care-i aduse o slabă rază de nădejde. În după-amiaza aceea tatăl ei se dusese la Doisprezece Stejari, plantația Wilkes-ilor, pentru a cumpăra pe Dilcey, soția valetului său, Pork. Dilcey era menajeră şi moaşă la Doisprezece Stejari şi de la nuntă, care avusese loc acum şase luni, Pork nu încetase zi şi noapte să-şi piseze stăpânul s-o cumpere pe Dilcey, pentru ca perechea să nu fie despărțită. În după-amiaza aceea Gerald, nemaiputând răbda, plecase s-o cumpere

pe Dilcey.

„Fără îndoială, papa va şti dacă povestea asta îngrozitoare e adevărată. Chiar dacă n-a auzit nimic precis, poate că a observat ceva, a văzut o oarecare frământare în familia Wilkes. Dacă izbutesc să-l văd singură înainte de masă, poate că voi şti adevărul, poate voi afla că n-a fost decât o glumă răutăcioasă a gemenilor.”

Era ora la care Gerald trebuia să se întoarcă şi, dacă Scarlett voia să vorbească singură cu el, n-avea altceva de făcut decât să-i iasă înainte, acolo unde aleea dădea în drum. Coborî încet treptele verandei, având grijă să privească în urmă spre a vedea dacă Mammy n-o observa de la una din ferestrele de la etaj. Văzând că fața mare şi neagră a lui Mammy şi capul ei înfăşurat într-un tulpan alb ca zăpada nu se ascundeau după perdelele vreunei ferestre, îşi ridică plină de curaj fusta înflorată şi o zbughi spre alee, cât de repede îi îngăduiau sandalele strâns legate cu panglici.

De fiecare parte a aleii aşternute cu pietriş, cedrii de culoare închisă îşi uneau ramurile, transformând lunga alee într-un tunel întunecos. Îndată ce Scarlett intră sub ramurile noduroase ale cedrilor, socoti că nu mai putea fi văzută din casă şi-şi încetini pasul. Sufla greu, corsetul ei fiind prea strâns ca să-i îngăduie să fugă, dar continuă să meargă cât putu de repede. În curând ajunse la capătul aleii, în drumul mare; totuşi, nu se opri înainte de a fi depăşit un cot care punea câțiva pomi între ea şi casă.

Cu obrajii îmbujorați şi gâfâind se aşeză pe un trunchi de copac, aşteptându-l pe tatăl ei.

Tatăl ei ar fi trebuit să fie acum acasă, dar lui Scarlett îi păru bine că întârzia. Va avea astfel timpul să-şi recapete răsuflarea şi să-şi schimbe expresia feței, pentru ca tatăl ei să nu bănuiască nimic. În fiecare clipă credea că aude galopul calului şi că-l vede urcând dealul nebuneşte, cum făcea întotdeauna. Dar minutele

treceau şi Gerald nu mai venea. Scarlett cercetă drumul ca să-l vadă. Inima începu din nou s-o doară. „Nu poate să fie adevărat!” gândi ea. „De ce nu vine odată?”

Ochii ei urmăreau drumul sinuos, roşu ca sângele de pe urma ploii din dimineața aceea. Îl urmări în minte cum cobora dealul până la apele domoale ale râului Flint, cum trecea prin valea mlăştinoasă şi apoi urca un alt deal spre Doisprezece Stejari, unde stătea Ashley. Drumul acesta nu mai însemna nimic altceva acum. Era numai drumul care ducea la Ashley, la locuința frumoasă cu coloane albe, care domina dealul ca un templu grec.

„O, Ashley, Ashley!” gândi ea şi inima-i începu să bată mai repede.

Uită pentru moment senzația dureroasă de mirare şi de deznădejde care o stăpânea de când Tarleton-ii îi spuseseră secretul, şi în locul ei începu s-o cuprindă febra care o mistuia de doi ani. I se părea curios acum că, pe vremea când era copilă, Ashley nu o atrăgea deloc. În copilăria ei Ashley venea mereu pe la ei, însă nu se gândise niciodată la el. Dar din ziua când, cu doi ani în urmă, Ashley, întors din marea lui călătorie de trei ani în Europa, venise în vizită la Tara, îl iubise.

Era pe verandă şi el urcase călare de-a lungul aleii. Purta haine dintr-o stofă subțire, cenuşie. Lavaliera neagră scotea minunat în evidență cămaşa cu garnitură de dantelă. Chiar acum Scarlett putea să-şi reamintească toate amănuntele îmbrăcă minții lui, cizmele atât de strălucitoare, cameea cu cap de meduză înfiptă în cravată, panamaua mare pe care o scosese de îndată ce o zărise. Descălecase şi-şi zvârlise frâul unui negru mititel. Se oprise s-o privească. Ochii lui cenuşii şi visători surâdeau şi soarele juca atât de luminos în părul lui blond, că părea o coroană de argint strălucitor. Şi spusese: „Ce mare te-ai făcut, Scarlett!” Şi urcând scara cu un pas uşor, îi sărutase mâna. Şi glasul lui! Nu va uita niciodată tresărirea inimii ei când îl auzise.

Parcă auzea pentru prima oară glasul acesta tărăgănat, sonor şi muzical.

Din clipa aceea îl dorise tot atât de firesc şi fără să-şi dea seama, cum dorea hrană, cai de călărit şi un pat moale.

Doi ani de zile o întovărăşise prin comitat, la baluri, la petreceri unde se mânca peşte fript, la picnicuri, la serbări. N-o vedea niciodată atât de des ca fraţii Tarleton, sau Cade Calvert; nu era niciodată atât de insistent ca cei mai tineri dintre Fontaine-i, dar nu trecea săptămână fără să facă o vizită la Tara.

Era adevărat, nu-i făcuse niciodată curte, ochii lui cenuşii n-avuseseră niciodată lumina aceea caldă pe care Scarlett o cunoştea atât de bine la ceilalţi bărbaţi. Şi totuşi… totuşi… ştia că o iubea. Nu se putea înşela. Instinctul, mai puternic decât raţiunea şi experienţa ei, îi spuneau că o iubea. Prea des văzuse cum i se însufleţea privirea când o aţintea asupra ei, plină de o tristeţe şi de o duioşie care o nedumereau. Da, ştia că o iubea. De ce nu i-o spusese? Nu putea să înţeleagă. Dar erau atâtea lucruri la el pe care nu le înţelegea!

Era întotdeauna politicos, dar rezervat şi distant. Nimeni nu putea şti ce gândea, Scarlett mai puţin ca oricine, într-o regiune unde fiecare ştia ce gândea vecinul său, aproape în acelaşi timp cu el, rezerva lui Ashley era exasperantă. Nu rămânea deloc în urma celorlalţi tineri în tot ceea ce privea distracţiile obişnuite ale comitatului. Vâna, juca jocuri de noroc, dansa, discuta politică şi era cel mai bun călăreţ, dar se deosebea de toţi ceilalţi prin faptul că aceste lucruri nu erau pentru el scopul vieţii. Şi era singurul care se interesa de cărţi, de muzică şi îi plăcea să scrie poezii.

O, de ce era atât de frumos şi de blond? O plictisea de moarte conversaţia lui despre Europa, despre cărţi, şi muzică, şi poezie, şi lucruri care nu o interesau câtuşi de puţin, şi totuşi cât era de atrăgător!

Noapte după noapte, când Scarlett se ducea să se

culce, după ce şezuse lângă el în penumbra verandei, se zvârcolea în pat ceasuri întregi şi se mângâia numai la gândul că-i va cere mâna la vizita următoare. Dar vizita următoare venea, trecea şi nu aducea nimic… nimic, în afară de o creştere a febrei care o mistuia pe Scarlett.

Îl iubea, îl dorea şi nu-l înțelegea. Naturală, simplă ca vântul care sufla asupra Tarei, ca râul galben care şerpuia pe plantație nu va fi în stare niciodată să înțeleagă ceva complex. Şi acum, pentru prima oară în viața ei, se găsea în fața unei firi complexe.

Fiindcă Ashley se trăgea dintr-o familie care-şi petrecea timpul liber gândind, nu făptuind, urmărind vise strălucitoare fără legătură cu realitatea. Ashley se mişca într-o lume interioară, mult mai frumoasă ca Georgia, şi revenea la realitate cu greu. Privea oamenii ca spectator, fără să-i iubească sau să-i urască. Privea viața fără entuziasm şi fără tristețe. Lua lumea şi locul pe care el îl deținea în ea aşa cum erau şi, ridicând din umeri, revenea la muzica lui, şi la cărțile lui, şi la lumea lui mai bună.

Scarlett nu-şi dădea seama cum reuşise să o atragă, când felul lui de a fi era atât de deosebit de al ei. Misterul care-l învăluia îi ațâțase curiozitatea, ca o uşă care n-are nici cheie, nici broască. Felul lui de a fi, din care nu înțelegea nimic, nu făcea decât să-i mărească dragostea pentru el, iar atențiile lui bizare, reticențele lui nu serveau decât să-i sporească hotărârea de a-l cuceri. Nu se îndoise niciodată că într-o zi o va cere în căsătorie. Era prea tânără şi prea răsfățată ca să fi cunoscut vreodată o înfrângere. Şi acum, ca o lovitură de trăsnet, aflase vestea îngrozitoare. Ashley s-o ia pe Melanie! Nu putea fi adevărat!

Nu mai departe decât săptămâna trecută, în timp ce reveneau în amurg călare de la Fairhill, îi spusese: „Scarlett, am ceva atât de important să-ți spun, încât nu ştiu cum să mă exprim.”

Ea plecase modest ochii în jos, inima începuse să-i

bată de bucurie, credea că momentul fericit sosise. Apoi Ashley spusese: „Nu acum! Aproape că am ajuns, n-avem timp! O, Scarlett, ce laş sunt!” Şi dând pinteni calului, urcaseră în galop dealul de la Tara.

Aşezată pe trunchiul de copac, Scarlett se gândea la cuvintele acelea care o făcuseră atât de fericită, şi deodată luară un alt sens, o semnificație îngrozitoare. Dacă voise să-i vestească logodna lui?

„O, de-ar veni odată papa!” Nu mai putea îndura nesiguranța. Îşi plimbă din nou privirea de-a lungul drumului şi din nou fu dezamăgită.

Soarele dispăruse şi lumina roşie care cuprindea marginea lumii devenea trandafirie. Deasupra, cerul îşi schimba încet culoarea, din azuriu într-un albastru-cenuşiu, ca oul de prihor, şi liniştea nepământească a asfințitului de țară se întindea pe nesimțite în jurul ei. Văluri de umbră lunecau pe câmpie. Brazdele roşii şi rana roşie a drumului îşi pierdeau magia culorii lor sângerânde şi nu erau decât fâşii de pământ negru. De cealaltă parte a drumului, pe păşune, caii, catârii şi vacile stăteau nemişcate, cu capul peste gard, aşteptând să fie duşi la grajd şi la hrană. Dobitoacelor nu le plăcea culoarea întunecată a pădurii care mărginea păşunea şi, când se uitau la Scarlett, urechile le tresăreau ca şi când tovărăşia unei ființe omeneşti le-ar fi fost plăcută.

În penumbra stranie, pinii mari de pe malul mlăştinos al râului, de un verde atât de cald în plin soare, se înălțau întunecați spre cerul albastru, ca un şir nepătruns de uriaşi negri ascunzând apa galbenă şi înceată care curgea la picioarele lor. Pe deal, dominând celălalt mal, înaltele hornuri albe ale domeniului Wilkes-ilor se estompau puțin câte puțin în întunecimea stejarilor deşi, plantați jur-împrejur, şi numai micile puncte luminoase ale lămpilor aşezate pe mese arătau că acolo, departe, se găsea o casă. Călduț şi umed, un suflu primăvăratic aducea spre Scarlett parfumul jilav al pământului proaspăt arat şi al tuturor plantelor verzi şi

proaspete care tocmai răsăreau.

Asfințitul soarelui, primăvara, toată această verdeață şi această primenire nu erau o minune pentru Scarlett. Le accepta frumusețea fără să le dea mai multă atenție decât aerului pe care-l respira sau apei pe care o bea, căci pentru ea nu exista frumusețe decât în chipuri de femei, în cai, rochii de mătase sau lucruri tot atât de palpabile. Totuşi, penumbra liniştită care înconjura ogoarele bine întreținute ale Tarei aduse oarecare linişte sufletului ei tulburat. Fără să-şi dea seama, îi era drag acest pământ, cum îi era drag chipul mamei ei sub lampă, seara, la ora rugăciunii.

Gerald nu se zărea încă pe drumul pustiu şi şerpuitor. Dacă va fi silită să mai aştepte, Mammy nu va întârzia să vină s-o caute şi s-o silească să se întoarcă acasă, certând-o. Dar, tocmai când se uita mai atentă la drumul ce se întuneca, deosebi zgomot de copite în josul păşunii şi văzu cum caii şi vacile speriate se dădeau la o parte. Gerald O'Hara, tăind peste câmp, revenea acasă în galop.

Urca dealul pe calul său de vânătoare, cu trupul masiv şi picioarele fine. De departe l-ai fi putut lua drept un băiat tânăr cocoțat pe un cal prea mare pentru el. Părul lui lung şi alb flutura în vânt. Îşi îndemna calul cu cravaşa şi strigăte.

Deşi preocupată de grijile ei, Scarlett îşi urmări tatăl cu o mândrie duioasă, căci Gerald era excelent călăreț.

„Mă întreb de ce vrea să sară întotdeauna gardurile când e puțin băut", se gândi ea. „Mai ales după căzătura de anul trecut, chiar aici, când şi-a fracturat genunchiul. S-ar fi putut crede că lecția îi folosise. Mai ales că i-a jurat mamei să nu mai sară niciodată."

Scarlett nu se temea deloc de tatăl ei şi se simțea mai aproape de el decât de surorile ei. Să sară gardurile şi să ascundă asta de soția lui îi dădeau lui Gerald un sentiment de mândrie tinerească şi de plăcere vinovată, care se asemăna cu aceea pe care o resimțea fiică-sa

înşelând-o pe Mammy. Scarlett se ridică spre a-l vedea mai bine.

Calul ajunse la gard, îşi luă avânt şi sări cu uşurința unei păsări. Călărețul scotea strigăte de entuziasm, bătea aerul cu cravaşa şi părul alb flutura în urma lui. Gerald nu-şi văzu fiica în umbra copacilor. Se opri în drum şi începu să mângâie gâtul calului.

— Nu sunt doi ca tine în comitat, şi chiar în tot statul! declară el mândru calului său, cu accentul irlandez care nu-l părăsise, deşi era de treizeci şi nouă de ani în America.

Apoi îşi netezi grăbit părul, îşi aşeză cămaşa şi-şi potrivi cravata care alunecase până după ureche. Scarlett ştia că tatăl ei se grăbea să-şi îndrepte ținuta, spre a apare în fața soției sale ca un domn ce revine liniştit acasă după ce a făcut o vizită unui vecin. Ştia de asemenea că-l va găsi în cea mai bună dispoziție, astfel că-l va putea descoase fără să-şi trădeze adevăratele motive.

Izbucni în râs şi, aşa cum nădăjduia, Gerald tresări. Atunci o recunoscu, şi pe fața lui rumenă apăru o expresie pe jumătate ruşinată, pe jumătate sfidătoare. Coborî de pe cal cu oarecare greutate, căci genunchiul îi era țeapăn şi, trecând hățurile în jurul brațului, se îndreptă spre fiica sa, şchiopătând.

— Aşa, domnişoară, zise el ciupind-o de obraz, mă spionezi şi, ca şi sora ta Suellen săptămâna trecută, ai să mă pârăşti mamei tale?

În glasul lui de bas, cam răguşit, se simțea indignare dar şi dorință de alintare. Spre a-şi necăji tatăl, Scarlett plescăi din limbă şi, în acelaşi timp, întinse mâna ca să-i îndrepte cravata. Simți răsuflarea lui Gerald mirosind puternic a whisky, amestecat cu un uşor iz de mentă. Mirosea şi a tutun, a pielărie bine unsă şi a cal, şi Scarlett lega întotdeauna aceste mirosuri de tatăl ei şi, din instinct, îi plăceau şi la alți bărbați,

— Nu, tată, nu pârăsc ca Suellen, îl linişti ea, dându-

se înapoi ca să-i inspecteze ținuta cu un aer priceput.

Gerald era un bărbat scund. N-avea mai mult de un metru şaizeci şi cinci, dar era atât de robust şi avea ceafa atât de lată, încât cei ce nu-l cunoşteau îl luau, când stătea jos, drept mult mai înalt decât era. Corpul lui masiv era susținut de două picioare scurte şi puternice, întotdeauna încălțate în cizme din pielea cea mai fină şi întotdeauna răscăcărate ca picioarele unui băiețel fudul. Cei mai mulți dintre oamenii mici de statură care se iau în serios sunt puțin ridicoli; în curtea găinilor însă cocoşul mic dar îndesat e respectat, şi acelaşi lucru se petrecea şi cu Gerald. Nimeni n-ar fi avut îndrăzneala să gândească că Gerald O'Hara era un personaj mic şi caraghios.

Avea şaizeci de ani, părul cârlionțat îi era alb-argintiu, dar fața inteligentă n-avea nicio zbârcitură şi ochii mici, albaştri şi duri, exprimau nepăsătoarea tinerețe a unei ființe care nu se plecase niciodată asupra unei probleme mai complicate decât aceea de a şti câte cărți trebuia să schimbi la pocher. În lungul şi-n latul patriei sale, pe care o părăsise de mult, ar fi fost greu să întâlneşti o față mai specific irlandeză ca a lui, rotundă, rumenă, cu nasul mic, cu gura largă şi agresivă.

Deşi părea iute la mânie, Gerald O'Hara avea inimă bună. Nu putea îndura să vadă un sclav amărât în urma unei observații, oricât ar fi fost de meritată; nici să audă miorlăind o pisicuță, sau plângând un copil; dar nu putea suferi ca lumea să-i cunoască această slăbiciune. Nu-şi dădea seama că toți cei ce-l întâlneau descopereau bunătatea inimii lui după cinci minute; şi amorul său propriu ar fi fost rănit dacă ar fi ştiut-o, fiindcă îi plăcea să creadă că, atunci când dădea ordine urlând cât îl ținea gura, toți tremurau şi-i dădeau ascultare. Nu-i venise niciodată în minte că singura voce de care asculta toată lumea pe plantație era glasul dulce al lui Ellen. Gerald nu va afla niciodată acest secret, deoarece, începând cu Ellen şi sfârşind cu cel mai mărginit dintre

argați, toată lumea conspira tacit şi binevoitor să-l facă să creadă că vorba lui avea putere de lege.

Scarlett era încă şi mai puțin impresionată decât alții de accesele lui de furie şi de strigătele lui. Era cea mai mare dintre copiii săi şi acum, când Gerald ştia că nu va mai avea fiica să înlocuiască pe cei trei care odihneau în cimitirul familiei, se obişnuise să se poarte cu ea ca şi cu un bărbat, ceea ce-i plăcea fetei foarte mult. Semăna mai mult cu tatăl ei decât surorile mai mici. Carreen, care fusese botezată cu numele de Caroline Irene, era plăpândă şi visătoare, iar Suellen, botezată Susan Elinor, se fudulea cu eleganța şi cu ținuta ei distinsă.

În afară de asta, Scarlett şi tatăl ei erau legați între ei printr-un pact al tăcerii. Dacă Gerald o surprindea sărind un gard în loc să facă o jumătate de milă ca să găsească o poartă, sau dacă o găsea pe verandă la o oră nepotrivită alături de un adorator, o certa el, dar nu spunea nimic lui Ellen sau lui Mammy. Şi când Scarlett îl descoperea sărind peste garduri, cu toată promisiunea solemnă făcută soției sale, sau când datorită bârfelilor comitatului afla suma exactă a pierderilor lui la pocher, nu făcea nicio aluzie la masă, cum obişnuia Suellen cu nevinovată şiretenie. Scarlett şi tatăl ei îşi spuneau că, lăsând asemenea lucruri să ajungă la urechile lui Ellen, n-ar fi făcut decât s-o îndurereze, şi pentru nimic în lume n-ar fi vrut una ca asta.

În lumina amurgului Scarlett îşi privi tatăl şi, fără să ştie de ce, fu îmbărbătată de prezența lui. Era în el ceva primitiv, aspru şi plin de viață care-i plăcea. Dar fiind lipsită de orice spirit analitic, nu-şi dădea seama că asta se întâmpla fiindcă şi ea avea, într-o oarecare măsură, aceleaşi însuşiri, cu toate sforțările făcute timp de şaisprezece ani de Ellen şi de Mammy ca să le înăbuşe.

— Acum arăți foarte bine, zise ea, şi nu cred să bănuiască nimeni că te-ai ținut de prostii, dacă nu te lauzi singur. Dar am impresia că, după ce ți-ai fracturat genunchiul anul trecut sărind acelaşi gard…

— Ei aş! Să fiu al naibii dacă am să permit ca fiica mea să-mi dicteze ce să sar şi ce să nu sar! strigă el ciupind-o din nou de obraz. Dacă-mi frâng gâtul, mă priveşte. De altfel, domnişoară, ce cauţi aici fără şal?

Dându-şi seama că recurgea la manevrele obişnuite ca să scape de o conversaţie neplăcută, Scarlett îşi trecu braţul sub braţul lui şi spuse:

— Te aşteptam. Nu ştiam că ai să întârzii atât. Voiam să te întreb numai dacă ai cumpărat-o pe Dilcey.

— Desigur că am cumpărat-o, pe un preţ care m-a ruinat. Am cumpărat-o şi pe ea, şi pe fetiţa ei Prissy. John Wilkes voia să mi le dăruiască, dar nu vreau să se spună că Gerald O'Hara profită de prietenii lui ca să facă afaceri. L-am silit să primească trei mii pentru amândouă.

— Pentru Dumnezeu, papa! Trei mii de dolari! Şi nu era nevoie s-o cumperi şi pe Prissy!

— Ia te uită, domnule! Am ajuns să fiu judecat de fiicele mele! strigă Gerald, pompos. Prissy e o fată simpatică.

— O cunosc. E tot atât de şireată pe cât e de proastă, i-o tăie Scarlett, deloc speriată de strigătele lui. Şi singurul motiv pentru care ai cumpărat-o e fiindcă te-a rugat Dilcey.

Gerald păru încurcat şi dezamăgit. Asta se întâmpla întotdeauna când îl prindeai cu o dovadă de bunătate şi Scarlett nu se sfii să râdă de naivitatea lui.

— Şi dacă ar fi aşa, ce ai de spus? La ce buri s-o fi cumpărat pe Dilcey fără copil? Ca să-şi piardă vremea jelindu-se? N-am să mai îngădui niciodată ca un negru de-al meu să-şi ia nevastă de pe altă plantaţie. Costă prea scump. Hai, pisicuţo, hai acasă să mâncăm.

Umbra serii se lăsase din ce în ce mai deasă, ultimul reflex verzui se ştersese de pe cer şi atmosfera îmbălsămată a primăverii se răcorea uşor. Dar Scarlett zăbovea. Se întreba cum să aducă vorba despre Ashley, fără ca Gerald să bănuiască ceva. Era greu, căci Scarlett

nu era câtuşi de puţin abilă şi Gerald îi semăna atât de mult, încât reuşea întotdeauna să-i ghicească subterfugiile transparente, după cum şi ea i le ghicea pe ale lui. Şi rareori o făcea cu tact.

— Ce mai e nou pe ia Doisprezece Stejari?

— Ca de obicei. Cade Calvert era acolo şi, după ce am terminat cumpărarea lui Dilcey, am mers cu toţii şi ne-am aşezat pe verandă să bem grog. Cade abia a sosit din Atlanta. Toată lumea şi-a pierdut capul acolo, nu se vorbeşte decât de război şi…

Scarlett oftă. Dacă Gerald începea să vorbească despre război şi despre secesiune, avea să vorbească ceasuri întregi. De aceea îndreptă brusc conversaţia în altă direcţie.

— S-a vorbit de picnicul de mâine?

— A, da, într-adevăr, s-a vorbit. Domnişoara nu-ştiu-cum-o-cheamă, mititica aceea drăguţă care a fost aici anul trecut, ştii, vara lui Ashley – a, da, domnişoara Melanie Hamilton – a sosit cu fratele ei din Atlanta şi…

— A, a şi sosit!?

— Da, o fetiţă foarte drăguţă, foarte liniştită. N-are păreri personale. Aşa trebuie să fie o femeie. Hai, vino, fata mea, nu te lăsa rugată. Maică-ta ne caută, probabil.

Inima lui Scarlett se strânse la această veste. Nădăjduise totuşi că ceva o va fi reţinut pe Melanie Hamilton la Atlanta de unde n-ar fi trebuit să plece şi, văzând că însuşi tatăl ei aprecia caracterul blând şi liniştit al Melaniei, atât de deosebit de-al ei, se hotărî să dea cărţile pe faţă.

— Era şi Ashley acolo?

— Da.

Gerald lăsă braţul fiicei sale, se întoarse spre ea şi o privi drept în ochi.

— Dacă pentru asta ai venit în întâmpinarea mea, de ce n-ai spus-o în loc s-o iei pe atât de departe?

Scarlett nu găsi nimic de răspuns. Simţi cum i se înroşesc obrajii de ciudă.

— Hai, vorbeşte.

Dar tot nu putu să spună nimic. Ar fi vrut să poată să-l zgâlţâie pe tatăl ei şi să-i poruncească să tacă.

— Era şi el acolo, şi surorile lui m-au întrebat de tine foarte amabil. Mi-au spus că nădăjduiesc toţi că nimic nu te va împiedica să vii mâine la picnic. Şi garantez eu că aşa e, adăugă Gerald cu şiretenie. Spune-mi, fetiţo, ce e între tine şi Ashley?

— Nimic, răspunse Scarlett trăgându-l de braţ. Hai acasă, tată!

— Acuma, tu vrei să te întorci acasă. Ei bine, nu mă mişc de aici înainte de a înţelege ce se petrece cu tine. Într-adevăr, îmi amintesc că ai fost cam bizară în timpul din urmă. Te-a făcut să crezi că ţine la tine? Te-a cerut în căsătorie?

— Nu, zise ea scurt.

— Şi nici nu te va cere.

Pe Scarlett o cuprinse furia, dar Gerald o linişti cu un gest.

— Ţine-ţi gura, fetiţo! John Wilkes mi-a spus adineauri, făgăduindu-i că voi păstra secretul, că Ashley o va lua pe domnişoara Melanie. Logodna va fi anunţată mâine.

Scarlett dădu drumul braţului lui.

Aşadar, era adevărat! Durerea îi străpunse inima tot atât de crud ca şi cum ar fi fost muşcată de colţii unei fiare. Cu toată durerea, zări ochii tatălui aţintiţi asupra ei, puţin îndurerat, puţin plictisit de a se găsi în faţa unei probleme pe care nu era în stare s-o rezolve. O iubea pe Scarlett, dar nu-i era prea plăcut să fie silit să rezolve problemele ei copilăreşti. Ellen avea răspuns la toate. Scarlett ar fi trebuit să-i încredinţeze ei necazurile.

— Aşadar, te-ai dat în spectacol? Ne-ai dat pe toţi în spectacol! răcni el, forţându-şi vocea ca întotdeauna când era emoţionat. Ai alergat după un bărbat care nu te iubea, când puteai să alegi pe cel mai bine din

comitat?

Supărarea şi mândria rănită goniră din inima lui Scarlett o parte din durere.

— N-am alergat după el. Mă... mă surprinde, asta-i tot.

— Minţi, zise Gerald şi, aplecându-se spre faţa ei îndurerată, adăugă într-un brusc elan de duioşie: îmi pare rău, fetiţa mea. Dar, la urma urmei, nu eşti decât un copil şi mai sunt o mulţime de alţi tineri.

— Mama n-avea decât cincisprezece ani când te-a luat, şi eu am şaisprezece, zise Scarlett cu vocea stinsă.

— Maică-ta nu-ţi seamănă. N-a fost niciodată nestatornică, aşa cum eşti tu. Hai, fetiţo, lasă necazurile. Te voi lua săptămâna viitoare la Charleston s-o vezi pe mătuşa Eulalie şi, cu toată frământarea de acolo din cauza fortului Sumter, îl vei uita pe Ashley în opt zile.

„Mă ia drept un copil”, gândi Scarlett, neputând vorbi de durere şi de furie. „Îşi închipuie că n-are decât să-mi arate o jucărie nouă ca să uit lovitura primită.”

— Hai, nu te uita la mine atât de ameninţătoare, o sfătui Gerald. Dacă ai avea un dram de bun-simţ, te-ai fi măritat demult cu Stuart sau Brent Tarleton. Gândeşte-te la asta, fata mea. Mărită-te cu unul dintre gemeni şi plantaţiile se vor uni, iar Jim Tarleton şi cu mine îţi vom construi o casă frumoasă acolo unde pământurile se ating, în pădurea aceea mare de pini şi...

— Sfârşeşte odată! Nu mă mai trata ca pe un copil! strigă Scarlett. Nu vreau să merg la Charleston, nu vreau casă, nu vreau să mă mărit cu gemenii. Vreau numai...

Se opri, dar prea târziu.

Vocea lui Gerald deveni straniu de calmă când începu să vorbească, încet, ca şi când îşi scotea cuvintele dintr-un fond de gânduri de care nu se folosea prea des.

— Îl vrei numai pe Ashley, şi nu-l vei avea. Şi chiar dacă ar dori să te ia de nevastă, nu mi-aş da

consimțământul decât cu inima îndoită şi numai de dragul frumoasei prietenii care există între John Walkes şi mine.

Şi văzând privirea surprinsă a fiicei sale, urmă:

— Vreau ca fiica mea să fie fericită, şi cu el n-ai fi fericită.

— Ba da, ba da!

— Ba nu, fiica mea. Nu există fericire în căsătorie decât între ființe care se aseamănă.

Lui Scarlett îi veni poftă să strige răutăcios: „Dar voi ați fost fericiți, şi mama şi cu tine nu vă asemănați deloc!” Totuşi, se stăpâni de teamă ca tatăl ei să n-o plesnească pentru obrăznicie.

— Cei din familia noastră sunt deosebiți de cei din familia Wilkes, continuă Gerald căutându-şi cuvintele. Wilkes-ii sunt deosebiți de toți vecinii noştri... deosebiți de toate familiile pe care le-am cunoscut. Sunt ființe ciudate. E mai bine să se căsătorească între veri şi să-şi păstreze ciudățeniile pentru ei.

— Dar, tată, Ashley nu-i...

— Ține-ți gura, pisicuțo! N-am zis nimic împotriva băiatului ăstuia, căci mi-e simpatic. Când spun ciudat, nu înțeleg nebun. Ciudățenia lui n-are nimic a face cu cea a Calvert-ilor care ar miza întreaga lor avere pe un cal, sau a Tarleton-ilor care la fiecare generație produc unul sau doi bețivi, sau aceea a Fontaine-ilor care sunt nişte mici brute în stare să ucidă un om pentru o jignire cât de mică. Acest gen de ciudățenie e uşor de înțeles, desigur, şi slavă Domnului, Gerald O’Hara ar fi putut avea toate aceste defecte. Nici nu vreau să zic că Ashley ar fugi cu altă femeie dacă ai fi nevasta lui, sau că te-ar bate. De altfel, ai fi mai fericită în cazul acesta, pentru că cel puțin ai şti despre ce-i vorba. Dar el are alt fel de ciudățenie şi nu e chip să-l înțelegi deloc. Mi-e simpatic dar, după părerea mea, cele mai multe dintre lucrurile pe care le spune n-au nici cap, nici coadă. Hai, pisicuțo, spune-mi adevărul. Înțelegi oare tot ce trăncăneşte

despre cărți, poezie, muzică, pictură în ulei şi toate prostiile de felul ăsta?

— O, tată, strigă Scarlett nerăbdătoare, dacă l-aş lua de bărbat, s-ar schimba toate!

— Nu mai spune! zise Gerald zvârlindu-i o privire pătrunzătoare. Atunci nu ştii mare lucru despre bărbați, cu atât mai puțin despre Ashley. Nicio femeie n-a reuşit să schimbe caracterul bărbatului ei. Caută să nu uiți asta. Iar dacă e vorba să schimbi un Wilkes... să te ferească sfântul! Toată familia e aşa, întotdeauna a fost aşa şi probabil vor fi întotdeauna aşa. Îți spun că sunt ciudați din naştere. Uite-i ce osteneală îşi dau ca să meargă la New York şi la Boston, să asculte opere şi să vadă tablouri. Şi comandă lăzi cu cărți franceze şi germane de la yankei şi stau să citească şi să viseze la Dumnezeu ştie ce, atunci când ar face mai bine să-şi petreacă vremea vânând sau jucând pocher, cum fac bărbații adevărați!

— Nimeni în tot comitatul nu călăreşte mai bine ca Ashley, spuse Scarlett furioasă din cauza insinuării că Ashley ar fi efeminat. Nu, nimeni nu încalecă mai bine ca el, afară poate de tatăl lui. Cât despre pocher, nu ți-a câştigat Ashley două sute de dolari nu mai târziu decât săptămâna trecută la Jonesboro?

— Iar nu şi-au ținut gura băieții Calvert, zise Gerald cu un ton resemnat, altfel n-ai fi ştiut la cât se ridica suma. Da, pisicuța mea, Ashley e cel mai bun călăreț, cel mai bun jucător de pocher. Şi nu voi fi eu acela care să conteste că atunci când se pune pe băutură, poate să bage sub masă chiar pe frații Tarleton. E în stare de toate astea, dar nu le face din toată inima. Iată de ce spun că e ciudat.

Scarlett tăcu, cu inima strânsă. N-avea cum să-l apere pe Ashley, deoarece ştia că tatăl ei are dreptate. Ashley nu făcea din toată inima lucrurile acestea plăcute, deşi le făcea atât de bine. Întotdeauna se prefăcea, politicos doar, că-l interesau lucruri care

pentru toți ceilalți erau de un interes vital.

Interpretând corect tăcerea ei, Gerald îi mângâie brațul și zise pe un ton triumfător:

— Vezi, Scarlett? Recunoști și tu că-i adevărat. Ce-ți trebuie ție un soț ca Ashley? Toți din familia asta sunt cam suciți. Și urmă pe un ton convingător: Dacă am vorbit adineauri de Tarleton-i, nu era ca să ți-i impun. Sunt băieți excelenți, dar dacă-ți pui ochii pe Cade Calvert, ei bine, mie mi-e tot una. Calvert-ii sunt toți oameni cumsecade, deși bătrânul a luat o yankee. Și când voi părăsi lumea asta… ascultă, draga mea… o să-ți las Tara ție și lui Cade.

— Nu l-aș vrea pe Cade chiar de-ar fi aurit, strigă Scarlett scoasă din sărite. Și te rog să nu mă mai bați la cap cu el! Nu vreau Tara și nici vreo altă plantație. Să ai o plantație nu contează, când…

Era să spună: „Când n-ai bărbatul pe care-l vrei”, dar Gerald, indignat de impertinența cu care primise oferta Tarei, care era tot ceea ce iubea el mai mult pe lume după Ellen, răcni:

— Ia vezi, Scarlett O'Hara, să nu îndrăznești să-mi spui că Tara nu contează!

Scarlett clătină cu încăpățânare din cap. Suferea prea mult ca să-i mai pese de supărarea tatălui său.

— Pământul e singurul lucru pe lume care contează, strigă Gerald făcând gesturi indignate cu brațele lui scurte și groase. E singurul lucru pe lume care durează. Vezi de nu uita asta! E singurul lucru pentru care merită să muncești, să lupți – sau să mori!

— O, papa! făcu Scarlett cu un aer scârbit. Vorbești ca un irlandez.

— Mi-a fost mie vreodată rușine că sunt irlandez? Nu. Sunt mândru. Și nu uita, domnișoară, că ești pe jumătate irlandeză! Și pentru toți cei care au o picătură de sânge irlandez în vine, pământul pe care trăiesc e ca mama lor. Mi-e rușine de tine în clipa asta! Îți ofer cel mai frumos pământ din lume… afară de cel din

comitatul Meath, acolo, în patrie… şi tu ce faci? Strâmbi din nas!

Gerald începuse să se ambaleze, să se înfurie şi să strige, când observă expresia de deprimare de pe fața lui Scarlett şi se opri.

— Lasă, eşti tânără. Are să te apuce şi pe tine dragostea de pământ. N-ai să scapi, fiindcă eşti irlandeză. Nu eşti decât o fetiță şi nu te gândeşti decât la curtezanii tăi. Vei înțelege când vei fi mai mare. Hai, alege pe Cade, sau pe gemeni, sau pe unul dintre băieții lui Evan Munroe şi ai să vezi ce voi face pentru tine.

— O, tată!

Gerald se cam săturase de discuție şi era foarte plictisit că rezolvarea acestei probleme căzuse pe capul lui. În afară de asta, era cam necăjit pe Scarlett că nu revenise la sentimente mai bune după ce-i oferise elita băieților din comitat, şi Tara pe deasupra. Când dăruia ceva, lui Gerald îi plăcea să bați din palme şi să-i sari de gât.

— Hai, termină cu bosumflarea, domnişoară! N-are importanță cu cine te vei mărita, cu condiția să alegi un bărbat care să aibă aceleaşi gusturi ca tine, şi care să fie gentleman, sudist şi om de ispravă. La femei, dragostea vine după nuntă.

— O, tată, asta-i o altă idee din Irlanda.

— Şi-i bună… Nu pot suferi obiceiul acesta american – auzi, să te căsătoreşti din dragoste, ca servitorii sau ca yankeii? Cele mai bune căsnicii sunt cele în care părinții aleg în locul fetei. Cum crezi că o prostuță ca tine va şti să deosebească un om de treabă de o canalie? Priveşte la Wilkes-i. Cum se face că, din generație în generație, îşi păstrează puterea şi demnitatea? Păi fiindcă se căsătoresc cu persoane cu care se aseamănă, fiindcă iau pe verii pe care familia îi crede buni de luat.

— Oh! exclamă Scarlett, cu durerea trezită de groaznicul adevăr cuprins în cuvintele lui Gerald.

Îşi lăsă capul în piept, şi Gerald, stânjenit, se legănă,

de pe un picior pe altul.

— Nu cumva plângi? întrebă el, încercând stângaci să-i ridice bărbia, iar chipul lui arăta ce milă îi era de fată.

— Nu! țipă Scarlett smucindu-se din mâna lui.

— Minți, şi-mi pare bine că minți! Sunt fericit că eşti mândră, pisicuța mea. Şi vreau să te arăți mândră mâine la picnic. Nu țin deloc să se spună poveşti pe socoteala ta şi să-şi bată lumea joc de tine în comitat, fiindcă te prăpădeşti după un bărbat care n-a avut pentru tine decât prietenie.

„Oh, ştiu că a avut alte gânduri”, se gândi Scarlett cu tristețe. „Multe gânduri, ştiu bine. De-aş fi avut numai puțin mai multă vreme, aş fi reuşit să-l fac să spună... Oh, dacă cei din neamul Wilkes n-ar trebui să se căsătorească întotdeauna între ei!”

Gerald îi luă brațul.

— Acum mergem la masă şi toate astea vor rămâne între noi. N-am s-o plictisesc pe maică-ta cu poveştile astea... şi nici tu să n-o faci. Şterge-ți nasul, fetițo!

Scarlett îşi şterse nasul cu batista ei sfâşiată şi, braț la braț, tatăl şi fiica urcară aleea întunecoasă, urmați de calul care înainta încet. Lângă casă, Scarlett era cât pe aici să înceapă din nou vorba, dar o zări pe maică-sa în semi-întunericul verandei. Avea pălăria pe cap, şalul şi mănuşile şi, în spatele ei, cu chipul amenințător ca un nor de furtună, venea Mammy ținând geanta de piele neagră în care Ellen O’Hara punea întotdeauna pansamentele şi medicamentele de care se folosea spre a-şi îngriji sclavii. Mammy avea buzele groase, dar când se supăra se întâmpla ca buza de jos să devină de două ori mai lungă. Era cazul acum, şi Scarlett ştia că Mammy fierbea din cauza unui lucru care nu-i convenea.

— Domnule O’Hara, exclamă Ellen văzând că sosesc tatăl şi fiica.

Ellen aparținea unei generații în care formalismul era

menținut chiar după şaptesprezece ani de căsătorie şi şase copii.

— Domnule O'Hara, la Slattery-i e cineva bolnav. Copilul lui Emmie s-a născut, dar e pe moarte şi trebuie botezat. Mă duc cu Mammy să văd ce-i de făcut.

Vocea ei deveni întrebătoare, ca şi cum realizarea proiectului ei depindea de Gerald. Nu era în fond decât o simplă formalitate, dar Gerald punea mare preț pe ea.

— Pentru Dumnezeu, izbucni el, de ce să ieşi la ora cinei pentru golanii ăia albi, şi tocmai în clipa în care voiam să-ți vorbesc despre tot ce se spune la Atlanta în legătură cu războiul. Du-te, doamnă O'Hara. N-o să poți dormi la noapte dacă ştii că există oameni necăjiți şi că nu eşti acolo să-i ajuți.

— Nici nu apucă să se odihnească noaptea şi se şi scoală ca să îng'ijească neg'ii şi golani albi şi să'aci, ca'e a' putea să se îng'ijească şi singu'i, mormăi Mammy cu glasul ei monoton, coborând treptele verandei şi îndreptându-se spre trăsura care aştepta pe o alee laterală.

— Ia locul meu la masă, dragă, zise Ellen către Scarlett, mângâindu-i uşor obrazul cu mâna înmănuşată.

Cu toate că-şi stăpânea cu greu plânsul, Scarlett tresări sub mângâierea mamei sale, care o emoționa întotdeauna, şi aspiră parfumul delicat de lămâiță ce emana din săculețul cu flori uscate cusut de rochia ei de mătase foşnitoare. Ellen O'Hara avea ceva care o răscolea pe Scarlett, o depăşea, un fel de minune care, pe rând, o speria, o fermeca şi o liniştea.

Gerald îşi ajută soția să urce în trăsură şi dădu ordin vizitiului să mâne prudent. Toby, care de douăzeci de ani îngrijea de caii lui Gerald, făcu o mutră indignată auzind că i se dau sfaturi. Cu Mammy aşezată lângă el, Toby era întruchiparea perfectă a negrului bosumflat şi dezaprobator.

— Dacă nu i-aş ajuta pe golanii de Slattery-i cu

lucruri pentru care în altă parte ar trebui să plătească, zise Gerald clocotind de furie, ar fi mai dispuşi să-mi vândă acrii lor nenorociți de pământ mlăştinos, şi aşa comitatul ar scăpa de ei.

Apoi, fericit să facă una din glumele lui obişnuite, adăugă:

— Hai, fetița mea, hai să-i spunem lui Pork că, în loc s-o cumpăr pe Dilcey, l-am vândut pe el lui John Wilkes.

Zvârli frâul calului unui mic negru şi începu să urce treptele verandei. Uitase durerea lui Scarlett şi nu se gândea decât la festa pe care o va face servitorului său. Cu picioarele grele, Scarlett urcă treptele în urma lui. Îşi zicea că, în definitiv, o căsătorie între ea şi Ashley n-ar fi mai ciudată decât aceea dintre tatăl ei şi Ellen Robillard O'Hara. Ca întotdeauna, se întreba cum reuşise tatăl ei, atât de grosolan şi de lipsit de finețe, să ia o fată ca mama ei, căci niciodată două ființe nu fuseseră mai diferite ca naştere, ca educație şi ca mentalitate.

Capitolul III

Ellen O'Hara avea treizeci şi doi de ani şi, pentru vremurile acelea, era socotită o femeie între două vârste. Născuse şase copii şi înmormântase trei. Era cu un cap mai înaltă ca impetuosul ei bărbat, dar avea atâta grație în mers, în mişcările lente ale crinolinei, încât nu i se observa înălțimea. Gâtul rotund şi subțire, care ieşea din rochia de tafta neagră, era alb ca laptele şi părea întruna uşor tras spre spate de greutatea părului prins într-o rețea. De la mama ei, o franțuzoaică ai cărei părinți fugiseră din Haiti în urma revoluției din 1791, moştenise ochii negri migdalați, umbriți de nişte sprâncene ca cerneala, şi părul negru. De la tatăl ei, un soldat de-al lui Napoleon, moştenise nasul drept şi lung şi bărbia pătrată, pe care o îndulcea conturul plăcut al obrajilor rotunzi. Iar viața îi dăduse lui Ellen mândria lipsită de aroganță, farmecul, melancolia şi desăvârşita-i seriozitate.

Ar fi fost o femeie de o frumusețe izbitoare dacă ar fi avut cea mai mică strălucire în ochi, cea mai mică urmă de căldură în surâs sau de vioiciune în glas, al cărui timbru melodios era ascultat cu atâta plăcere de familie şi de servitori. Vorbea cu un ton şovăitor şi dulce ca georgienii de pe coastă, înmuind vocalele, apăsând asupra consoanelor, cu un foarte uşor accent franțuzesc. Nu ridica niciodată tonul ca să dea o poruncă unui servitor sau să certe un copil, dar la Tara

toată lumea o asculta, pe când nimeni nu se sinchisea prea mult de răcnetele şi de urletele bărbatului ei.

Pentru Scarlett, oricât de departe ar fi căutat în amintire, mama ei fusese întotdeauna aceeaşi. Întrebuințase întotdeauna acelaşi ton măsurat, fie pentru o rugăminte, fie pentru o mustrare; făcuse întotdeauna ceea ce trebuia cu aceeaşi seninătate, cu toate grijile pe care i le impunea în fiecare zi greaua povară a unei case ca aceea a lui Gerald O'Hara; îşi păstrase întotdeauna calmul şi nu se lăsase niciodată abătută; nici chiar la moartea celor trei băieți, Scarlett n-o văzuse niciodată pe maică-sa rezemându-se de speteaza scaunului pe care stătea. De asemenea, n-o văzuse niciodată stând jos fără să aibă ceva de cusut în mână, în afară de timpul meselor, sau când îngrijea pe bolnavi, sau se ocupa de contabilitatea plantației. Când avea musafiri, lua o broderie, altfel cosea cămăşile cu volane ale lui Gerald, croia rochii fetelor sau făcea haine pentru sclavi. Scarlett nu-şi putea închipui mâinile mamei sale fără degetarul ei. Când se gândea la ea, îi auzea foşnetul rochiei şi o vedea umblând prin casă, urmată de mica negresă al cărei unic rol era de a scoate ațele dintr-o rochie însăilată şi de a duce din odaie în odaie cutia de palisandru cu lucruri de cusut, în timp ce Ellen supraveghea bucătăria, ori spălatul şi cusutul hainelor pentru toți cei de pe plantație.

N-o văzuse niciodată pe mama ei decât austeră şi calmă, îmbrăcată cu o corectitudine perfectă, oricare ar fi fost ceasul din zi sau din noapte. Când Ellen se pregătea să meargă la un bal, sau să primească musafiri, sau chiar să se ducă la vreo serbare la Jonesboro, îi trebuiau deseori două ceasuri, două servitoare şi pe Mammy pentru a se găti aşa cum dorea, dar iuțeala cu care se îmbrăca la nevoie era surprinzătoare.

Scarlett, a cărei cameră se deschidea pe hol în fața camerei mamei sale, cunoştea din cea mai fragedă

copilărie zgomotul pe care-l făceau în zorii zilei negrii alergând cu picioarele goale pe podea, ciocăniturile grăbite la uşa mamei, vocile înăbuşite şi îngrijorate ale negrilor care vorbeau încet de boli, de naşteri sau de morţi întâmplate într-unul sau într-altul din şirul de bordeie albe care le erau rezervate. Când era mică, se sculase adeseori ca să se uite prin vreo crăpătură a uşii, şi de acolo o văzuse pe Ellen ieşind din odaia ei întunecoasă, la lumina tremurândă a unei lumânări, cu trusa de farmacie sub braţ, cu părul bine pieptănat, cu bluza încheiată, în timp ce Gerald, nepăsător, continua să sforăie, ritmic şi netulburat.

Scarlett se simţise întotdeauna liniştită auzind-o pe mama ei trecând prin hol în vârful picioarelor şi şoptind, severă dar plină de compătimire: „Sst! Nu aşa de tare. O să-l treziţi pe domnul O'Hara. Nu cred că bolnavii sunt chiar pe moarte."

Da, era plăcut când te băgai din nou în pat să ştii că Ellen plecase afară, în miez de noapte, şi că totul era cum trebuie.

Dimineaţa, după ce-şi petrecuse noaptea la căpătâiul unor lăuze sau muribunzi, când bătrânul doctor Fontaine, împreună cu tânărul doctor Fontaine, chemaţi în alte părţi, nu putuseră fi găsiţi ca să-i dea o mână de ajutor, Ellen prezida ca de obicei micul dejun. Ochii negri erau cercănaţi, dar glasul şi gesturile nu trădau nicio oboseală.

Blândeţea ei demnă ascundea o tărie de oţel care-i impresiona pe toţi din casă, pe fiicele ei ca şi pe Gerald, deşi acesta din urmă n-ar fi recunoscut-o nici dacă l-ai fi tăiat.

Uneori, când Scarlett se ridica pe vârful picioarelor ca să-şi sărute mama şi să-i spună noapte bună, privea la gura ei cu buza de sus prea scurtă şi prea delicată, gura unei femei pe care viaţa o rănise. Şi se întreba dacă Ellen chicotise vreodată cum chicotesc fetele tinere sau dacă îşi încredinţase în vreo noapte secretele prietenelor

ei. Dar nu, nu se putea. Mama ei fusese totdeauna aşa cum era acum, stâlp de putere, izvor de înțelepciune, singura ființă care avea răspuns la toate.

Dar Scarlett se înşela, căci cu mulți ani înainte, Ellen Robillard din Savannah chicotise fără grijă ca orice fată de cincisprezece ani în acest fermecător oraş de pe coastă şi petrecuse seri lungi făcând confidențe prietenelor ei şi spunându-le toate secretele în afară de unul. Era anul în care Gerald O'Hara, cu douăzeci şi opt de ani mai în vârstă ca ea, intrase în viața ei, şi de asemeni anul în care vărul ei Philippe Robillard ieşise din viața ei. Când Phil, un tânăr cu ochii negri scânteietori şi cu felul lui furtunos de a fi, plecase pentru totdeauna din Savannah, luase cu el tot ce ardea în inima lui Ellen şi nu lăsase decât o fermecătoare scoică goală micuțului irlandez crăcănat care avea să se căsătorească cu ea. Dar Gerald nu cerea mai mult, uluit de nemaipomenitul noroc de a fi luat-o de soție pe aceea pe care o dorea. Şi deşi Ellen nu mai era aceeaşi, nu avu niciodată de suferit din pricina asta. Era destul de inteligent ca să înțeleagă că numai o minune îi îngăduise lui, un irlandez obscur şi fără avere, să cucerească o fată dintr-una din cele mai bogate şi mai mândre familii de pe coastă. Căci Gerald nu era decât un parvenit.

Gerald venise în America din Irlanda când avea douăzeci şi unu de ani. Aşa cum făcuseră sau cum vor face mai târziu mulți irlandezi, mai buni sau mai răi ca el, îşi părăsise în grabă țara, neluând decât hainele pe care le avea pe el. În afară de banii necesari călătoriei peste ocean, nu avea decât doi şilingi în buzunar şi capul îi era pus la preț pentru o sumă care, socotea el, întrecea cu mult importanța vinii lui. Nu exista un singur partizan al casei de Orania pe lume pentru care guvernul englez sau dracu însuşi să merite să dea o sută de lire. Dar dacă guvernul se arăta atât de impresionat de moartea vechilului unui moşier englez

venetic, era timpul ca Gerald O'Hara să plece, şi să plece cât mai repede. E drept, îl făcuse pe vechil „ticălos de orangist", dar asta, din punctul de vedere al lui Gerald, nu conferea acestui om dreptul să-l insulte fluierând primele măsuri din „Boyne Water".

Bătălia de pe râul Boyne se purtase cu mai bine de o sută de ani în urmă, dar pentru cei din clanul O'Hara şi pentru vecinii lor ar fi putut tot atât de bine avea loc şi în ajun. Visurile şi nădejdile lor se spulberaseră odată cu pământurile şi averile lor în norul de praf care învăluise ruga unui prinț Stuart cuprins de panică, lăsând pe Wilhelm de Orania şi pe soldații săi cu cocarde portocalii să-i sfâşie în bucăți pe irlandezii partizani ai Stuarților.

Pentru acest motiv şi pentru altele, familia lui Gerald n-ar fi luat prea în serios sfârşitul fatal al certei aceleia, dacă n-ar fi avut consecințe atât de grave. De ani de zile cei din familia O'Hara trăiau în raporturi rele cu poliția britanică, care-i bănuia de activități suspecte împotriva guvernului, şi Gerald nu era primul O'Hara care-şi lua picioarele la spinare şi părăsea Irlanda în zori de zi. Cei doi frați mai mari, James şi Andrews, făcuseră la fel. Abia şi-i amintea, îşi aducea aminte numai că erau doi tineri foarte tăcuți, care veneau şi plecau misterios la ore târzii şi lipseau câteodată săptămâni întregi, în timp ce mama lor nu mai putea de grijă. Plecaseră în America cu mulți ani înaintea lui, în urma descoperirii unui mic arsenal de puşti îngropat sub cocina de porci a familiei O'Hara. Acum erau negustori bogați, la Savannah, „deşi numai bunul Dumnezeu singur ştie unde poate fi asta", cum spunea mereu mama lor când vorbea despre cei doi băieți mai mari. Tânărul Gerald fu trimis la ei.

Părăsi casa părinților săi, primind sărutarea pripită şi binecuvântările de catolică fervență ale mamei sale şi ultimul îndemn al tatălui său: „Aminteşte-ți cine eşti şi nu lua nimic de la nimeni." Cei cinci frați, toți înalți, îi spuseseră la revedere, cu surâsuri pline de admirație,

dar puțin protectoare, pentru că Gerald era ultimul şi cel mai mic dintr-o familie de oameni voinici.

Tatăl său şi cei cinci frați măsurau aproape un metru nouăzeci în înălțime şi erau lați în umeri, dar micul Gerald, la douăzeci şi unu de ani, ştia că un metru şaizeci şi cinci era tot ceea ce Dumnezeu, în înțelepciunea sa, avea să-i dea. Dar niciodată Gerald nu-şi făcea sânge rău din pricina staturii sale mici şi n-o considera o piedică pentru a obține tot ce dorea. Dimpotrivă, statura lui făcu din Gerald ceea ce era, căci învățase de timpuriu că oamenii mici trebuie să fie îndrăzneți ca să răzbată printre cei înalți. Şi Gerald era îndrăzneț.

Frații lui, băieți înalți, erau toți calmi şi posaci. La ei, vechea tradiție de familie a unei glorii pentru totdeauna apuse se prefăcuse într-o ură surdă şi se manifesta prin accese de proastă dispoziție. Dacă Gerald ar fi fost mai voinic, ar fi călcat pe urmele celorlalți O'Hara şi i-ar fi imitat pe rebelii care complotau în umbră împotriva guvernului. Dar, aşa cum îi plăcea mamei lui să spună, Gerald „avea gură mare şi făcea pe grozavul”. Având un temperament bătăios, se mânia uşor şi era gata oricând să sară la bătaie. Se umfla în pene în mijlocul familiei O'Hara, cu obrăznicia unui cocoşel care se plimbă într-o curte de păsări unde nu sunt decât cocoşi uriaşi. Şi toți îl iubeau. Frații lui îl necăjeau fără răutate, pentru plăcerea fie a-l auzi urlând, şi nu-l pocneau cu pumnii lor mari mai mult decât era nevoie spre a-l pune pe mititel la locul lui.

Dacă Gerald luă cu el în America un bagaj de cunoştințe cam sărac, nici nu-şi dădu măcar seama de asta, şi dacă l-ar fi făcut atent cineva, nu s-ar fi sinchisit. Maică-sa îl învățase să citească şi să scrie citeț şi devenise destul de priceput la socoteli. La atât se mărginea ştiința lui. În ceea ce priveşte latina, nu ştia decât să dea răspunsurile la slujbă, iar în ceea ce priveşte istoria, nu o cunoştea decât pe aceea a

nenumăratelor nenorociri ale Irlandei. Nu ştia altă poezie în afară de poemele irlandezului Moore, şi nici altă muzică în afara cântecelor irlandeze păstrate din moşi-strămoşi. Deşi avea mare respect pentru oamenii mai culţi ca el, niciodată nu şi-a dat seama de neştiinţa sa. Şi apoi, la ce i-ar fi slujit toate aceste lucruri într-o ţară nouă, unde irlandezii cei mai inculţi făcuseră mari averi, în ţara unde nu i se cerea unui bărbat decât să fie vrednic şi să nu-şi precupeţească munca?

James şi Andrews, care-l luară în prăvălia lor, la Savannah, n-avură de ce se plânge de ignoranţa lui. Scrisul frumos, socotelile precise şi îndemânarea în afaceri îl făcură respectat de fraţii lui, pe când dacă Gerald ar fi avut cunoştinţe literare sau i-ar fi plăcut muzica frumoasă, ei ar fi fost primii gata să-l dispreţuiască. La începutul acelui veac, America fusese primitoare pentru irlandezi. James şi Andrews, care începuseră prin a căra în căruţe acoperite mărfuri de la Savannah spre oraşele din centrul Georgiei; se căpătuiseră atât încât aveau o prăvălie a lor, şi împreună cu ei se căpătuise şi Gerald.

Începu să iubească Sudul şi nu întârzie să devină un sudist convins. Erau multe lucruri în legătură cu Sudul şi cu sudiştii pe care nu va reuşi să le înţeleagă niciodată, dar graţie naturii sale dintr-o bucată, adoptă ideile şi moravurile ţării, aşa cum le înţelegea el. Învăţă să joace pocher şi să parieze la curse. Se pasiona după politica violentă şi regulile duelului, discuta drepturile statelor federale, îi afurisea pe yankei, se arăta partizan al sclaviei şi al culturii intensive a bumbacului, îşi manifesta dispreţul pentru golanii albi şi se arăta puţin cam prea galant cu doamnele. Se obişnui chiar să mestece tutun. N-avea nevoie să înveţe să bea whisky. Asta o ştia de la naştere.

Totuşi, Gerald rămase el însuşi. Felul de viaţă şi ideile i se schimbară, dar nu voi să-şi schimbe, chiar dacă ar fi fost în stare, felul său de-a fi. Admira distincţia

dispreţuitoare a bogaţilor plantatori de orez sau de bumbac care veneau de pe domeniile lor la Savannah călare pe cai pur-sânge, în timp ce elegantele lor soţii îi urmau în trăsuri şi sclavii în căruţe. Dar Gerald nu reuşi niciodată să fie distins. Glasurile domoale şi voalate ale plantatorilor îi gâdilau plăcut urechea, dar el nu scăpă de puternicul său accent irlandez. Îi plăcea felul detaşat în care aceşti oameni tratau o afacere importantă, riscând o avere, o plantaţie sau un sclav pe o singură carte, şi acceptând pierderile cu o bună-dispoziţie nepăsătoare şi fără a face mai mult caz decât atunci când zvârleau băncuţe micilor negri. Însă Gerald cunoscuse sărăcia şi nu se obişnui niciodată să piardă bani cu distincţie sau cu bună-dispoziţie. Cu vocile lor dulci, cu accesele lor de supărare şi cu fermecătoarea lor nestatornicie, aceşti georgieni de pe coastă erau oameni plăcuţi, şi-i erau simpatici lui Gerald. Dar în tânărul irlandez, proaspăt, venit dintr-o ţară unde vântul era umed şi rece, unde mlaştinile ceţoase nu produceau friguri, exista o putere de viaţă arzătoare care-l deosebea de gentlemenii moleşiţi de clima subtropicală şi de malarie.

Învăţă de la ei ceea ce socotea indispensabil, iar restul nu-l luă în seamă. Socoti că pocherul şi obişnuinţa whiskyului, pentru cei cu capul solid, erau cele mai preţioase obiceiuri ale Sudului; şi de altfel, înclinaţia pentru jocurile de cărţi şi pentru licoarea de culoarea chihlimbarului îi aduse lui Gerald două din cele trei bunuri la care ţinea mai mult pe lume: servitorul şi plantaţia. Al treilea bun era soţia lui şi era sigur că o datora numai tainicei bunătăţi a lui Dumnezeu.

Pork, servitorul său, un negru de un abanos strălucitor, foarte demn şi cunoscând toate practicile artei vestimentare, era rezultatul unei nopţi albe petrecute jucând pocher cu un plantator de pe insula St. Simon, a cărui îndrăzneală în materie de cacialmale o egala pe aceea a lui Gerald, dar care nu rezista atât de

bine ca el romului de New Orleans. Cu toate că, mai târziu, fostul proprietar al lui Pork se oferi să răscumpere servitorul plătind îndoitul valorii sale, Gerald refuză cu încăpăţânare, căci stăpânirea primului său sclav, şi a unui sclav care era „un admirabil servitor, cel mai bun de pe coastă”, însemna şi primul pas spre realizarea dorinţei sale celei mai scumpe: Gerald voia să stăpânească sclavi şi să fie moşier.

Hotărâse să nu-şi petreacă toată viaţa negustorind, ca James şi Andrews, şi nici nopţile la lumina unei lumânări aplecat peste lungi coloane de cifre. Spre deosebire de fraţii săi, resimţea foarte viu dispreţul pentru toţi cei ce „făceau comerţ”. Gerald voia să fie plantator. Cu lăcomia aprigă a unui irlandez care fusese silit să se mulţumească a fi arendaş pe pământul pe care familia sa îl stăpânise odinioară, voia să-şi vadă întinderile verzi ale moşiei desfăşurându-se în faţa ochilor săi. Mânat de această unică dorinţă, urmări fără preget să-şi aibă casa lui, plantaţia lui, sclavii şi caii lui, care să fie cu totul şi cu totul ai lui. Şi aici, în această ţară nouă, la adăpost de dubla primejdie care l-ar fi pândit în patrie – impozitele care mâncau recoltele şi fermele şi ameninţarea permanentă a unei confiscări totale – hotărî să-şi realizeze scopul. Dar, cu timpul, descoperi că nici ambiţiile lui şi nici realizarea lor nu erau uşoare. Georgia aceasta era prea gelos păzită de o aristocraţie puternică, spre a putea nutri vreodată speranţa de a ocupa locul pe care-l dorea!

În acel moment, o lovitură a soartei şi o lovitură la pocher îi procurară plantaţia pe care, mai pe urmă, o boteză Tara şi, în acelaşi timp, îl făcură să plece de pe coastă pentru regiunea deluroasă din nordul Georgiei.

Asta se petrecu într-o caldă seară de primăvară, într-o tavernă din Savannah, când Gerald surprinse conversaţia unui necunoscut aşezat nu departe de el.

Necunoscutul, un om din Savannah, revenise în oraşul său natal după o şedere de doisprezece ani în

interiorul țării. Câştigase la loteria funciară organizată de stat pentru împărțirea vastului teritoriu al Georgiei centrale, cedat de indieni în anul care precedase venirea lui Gerald. Se dusese acolo şi pusese bazele unei plantații, dar casa îi fusese distrusă de foc şi, cum se săturase până peste cap de „locul acela blestemat”, ar fi fost încântat să scape de el.

Gerald, pe care nu-l părăsise niciun moment ideea de a poseda o plantație, făcu astfel ca să-i fie prezentat şi se interesă din ce în ce mai mult de necunoscut, mai ales când acesta îi povesti că regiunile acelea din nord se populau repede cu oameni veniți din Carolina şi din Virginia. Gerald trăise destul de mult la Savannah spre a adopta ideile celor de pe coastă, unde lumea îşi închipuie că tot restul țării se compune din pădure şi că, în spatele fiecărui tufiş, pândeşte un indian. Afacerile lui pentru frații O'Hara îl duseseră până la Augusta, oraş construit la o sută de mile mai sus de Savannah, pe râul cu acelaşi nume; parcursese de asemenea regiunile spre vest, vizitând vechile oraşe din această regiune. Ştia că regiunea era tot atât de bine colonizată ca şi coasta, dar, după descrierea necunoscutului, ajunse la concluzia că plantația se găsea la mai mult de două sute cincizeci de mile la nord-vest de Savannah şi nu prea departe de malul sudic al râului Chattahoochee. Gerald ştia că la nordul acestui râu regiunea era încă în mâinile indienilor cherokezi, de aceea fu foarte mirat auzindu-l pe necunoscut pufnind în râs când îi vorbi de încurcături posibile cu indienii, ba chiar povestindu-i în ce ritm se dezvoltă acolo oraşele şi plantațiile.

O oră mai târziu, când conversația începu să lâncezească, Gerald, cu o viclenie pe care strălucirea nevinovaților săi ochi albaştri o dezmințea, propuse o partidă de pocher. Pe măsură ce noaptea trecea şi paharele băute se înmulțeau, ceilalți jucători începură să se retragă şi rămaseră față în față doar Gerald cu necunoscutul. Acesta îşi puse toți banii în joc, după care

aduse şi actul de proprietate al plantației. Gerald puse şi el la bătaie toți banii şi pe deasupra portofelul. Deşi banii pe care-i conținea portofelul aparțineau firmei Frații O'Hara, Gerald n-avu remuşcări. Nici nu se gândi că va trebui să-şi mărturisească fapta a doua zi înainte de liturghie. Ştia ce voia şi, când voia ceva, nu se încurca în drum. De altfel, avea o atare încredere în steaua lui şi într-un caro de doiuri, încât nu se întrebă nicio clipă cum va da banii înapoi în cazul în care adversarul ar avea o carte mai mare ca a sa.

— Nu faci o afacere prea bună şi sunt fericit că nu mai am de plătit impozite pentru plantație, îi zise necunoscutul cerând toc şi cerneală, după ce arătase un ful de aşi. Clădirea principală a ars acum un an. Ogoarele sunt năpădite de tufişuri, pinii cresc mai peste tot – dar acum îți aparține.

— Când joci pocher, nu trebuie să te aventurezi niciodată să bei whisky, decât dacă ai fost înțărcat cu whisky irlandez de contrabandă, zise în aceeaşi seară cu voce sentențioasă Gerald către Pork, care-l ajuta să se dezbrace.

Şi servitorul, plin de admirație pentru noul său stăpân, răspunse într-un amestec de geechee[1] şi de dialect din comitatul Meath, care ar fi uimit pe oricine în afară de aceşti doi oameni.

Râul Flint, mocirlos, curgând tăcut, străjuit de pini şi de stejari acoperiți de plante agățătoare, se înfăşură ca un braț în jurul noului domeniu al lui Gerald şi-l îmbrățişa din două părți. Urcat pe movila unde se înălțase altădată casa, Gerald privea cu plăcere înalta barieră verde. Era o dovadă vizibilă că locurile îi aparțineau, şi i se părea a fi un gard pe care-l făcuse singur ca să arate că el e proprietarul. În picioare, pe temelia înnegrită a casei arse, urmărea cu privirea lunga alee plantată cu cedri care ducea la drum şi înjura cu foc fiindcă era prea profund fericit ca să-i mulțumească lui Dumnezeu printr-o rugăciune. Acest îndoit şir de

copaci întunecați îi aparținea, ca şi peluza părăsită în care bălăriile creşteau sub tufele albe ale magnoliilor tinere. Câmpul necultivat, plin de pini încă tineri şi acoperit de tufişuri, desfăşurându-şi mantia de argilă roşie până hăt-departe în cele patru zări, aparținea şi el lui Gerald O'Hara, şi toate astea din cauza căpățânii lui de irlandez şi a îndrăznelii de a risca totul pe o lovitură la pocher.

Gerald închise ochii şi, în tăcerea ogoarelor năpădite de bălării, simți că era în sfârşit acasă. Aici, sub picioarele lui, se va ridica o casă de cărămidă văruită. De cealaltă parte a drumului se vor înălța noile țarcuri în care îşi va ține vitele grase şi caii pur-sânge. Şi pământul roşu, care se întindea de sus de pe deal spre valea mănoasă, se va preface în lanuri de bumbac alb, strălucind în soare ca un puf. Acri nesfârşiți de bumbac! Steaua neamului O'Hara va străluci din nou.

Din mica sa avere personală, din ceea ce putu împrumuta de la frații săi, destul de puțin entuziasmați, şi dintr-o sumă rotunjoară pe care şi-o procură ipotecându-şi domeniul, Gerald cumpără primii săi sclavi şi veni să trăiască singur la Tara, în mica locuință cu patru camere a vechilului, până să se înalțe zidurile albe ale casei sale.

Defrişa câmpurile, semăna bumbac şi se împrumută din nou de la James şi Andrews, spre a cumpăra alți sclavi. Cei din familia O'Hara aveau spirit de clan şi erau strâns uniți, şi la bine şi la rău, nu fiindcă se iubeau foarte mult, ci fiindcă învățaseră în timpul anilor de încercări că, pentru a supraviețui, o familie trebuie să înfrunte lumea într-o unire perfectă. De aceea îi împrumutară lui Gerald banii, pe care mai târziu îi recăpătară cu dobândă. Încet, încet, plantația se dezvoltă, Gerald mai cumpără alți acri lângă domeniul său şi, din simplu vis, casa albă deveni realitate.

Construită de mâinile sclavilor, clădirea era greoaie, mai mult lată decât înaltă, aşezată în vârful unei movile

de pe care se vedeau păşunile verzi coborând spre râu. Lui Gerald îi plăcea mult fiindcă, deşi nouă, avea aerul patinat. Trunchiurile bătrânilor stejari pe sub care trecuseră indienii erau foarte aproape de casă şi ramurile lor aruncau asupra acoperişului o umbră deasă. Peluza curăţată de bălării era plină de trifoi şi lucernă, şi Gerald avea grijă să fie bine întreţinută. De la aleea mărginită cu cedri până la şirul de bordeie albe ocupate de sclavi, domnea la Tara o atmosferă de trăinicie, de stabilitate şi de permanenţă. Şi ori de câte ori Gerald, cotind drumul în galopul calului, zărea casa răsărind dintre ramurile verzi, inima i se umplea de mândrie, ca şi cum ar fi văzut-o pentru prima oară.

El făcuse toate astea, el, micul, încăpăţânatul şi fanfaronul Gerald!

Gerald trăia în bună înţelegere cu toţi vecinii din comitat, în afară de Macintosh-i a căror proprietate era vecină cu a lui la stânga, şi de Slattery-i care aveau trei acri prăpădiţi în dreapta, de-a lungul bălţilor, între râu şi plantaţia lui John Wilkes.

Macintosh-ii erau pe jumătate scoţieni, pe jumătate irlandezi şi, pe deasupra, orangişti. De-ar fi avut ei toate sfintele însuşiri ale calendarului catolic, această origine tot i-ar fi condamnat pe veci în ochii lui Gerald. Ce-i drept, trăiau ei de şaptezeci de ani în Georgia, şi înainte de asta o generaţie trăise în Carolina, dar primul dintre ei care pusese piciorul pe coasta americană venea din Ulster, şi asta era de ajuns pentru Gerald.

Erau oameni închişi şi foarte încrezuţi. Nu vedeau pe nimeni şi nu se căsătoreau decât cu rudele lor din Carolina. Gerald nu era singurul care nu-i putea suferi, căci în comitat lumea era primitoare şi agreabilă şi oamenii care nu aveau aceste calităţi nu erau bine văzuţi. Se spunea despre ei că înclinau spre aboliţionism şi asta nu-i făcea mai iubiţi. Deşi bătrânul Angus Macintosh nu eliberase niciodată un sclav şi călcase chiar într-un fel de neiertat obiceiurile, vânzând

un anumit număr dintre negrii săi unor negustori de sclavi în drum spre ogoarele de trestie de zahăr din Louisiana, lumea continua totuşi să vorbească.

„Nu încape îndoială”, spunea câteodată Gerald către John Wilkes, „că e un aboliționist. Dar la un orangist, când principiile vin în conflict cu zgârcenia scoțiană, principiile n-o duc prea bine.”

Cu Slattery-ii era altă poveste. Fiind „albi săraci”, nu li se acorda nici măcar respectul de care se bucurau, fără să vrea, Macintosh-ii pentru rezerva încăpățânată a lui Angus. Bătrânul Slattery, care se agăța dârz de puținul său pământ cu toate ofertele repetate ale lui Gerald şi ale lui John Wilkes, era o ființă neputincioasă care se văicărea întruna. Nevastă-sa, cu părul mereu încâlcit, era bolnăvicioasă şi ştearsă la chip. Aveau o droaie de copii ursuzi şi sperioşi, în fiecare an mai mulți. Tom Slattery n-avea sclavi. El şi cu cei doi fii mai mari lucrau cu intermitență cei câțiva acri de bumbac, în timp ce nevastă-sa şi cu cei mai mici cultivau ceea ce se considera a fi grădina de zarzavaturi. Dar dintr-un motiv sau altul bumbac nu se făcea, iar din cauza sarcinilor succesive ale doamnei Slattery, numai rareori producea grădina destul ca să hrănească droaia de copii.

De multe ori Tom Slattery era văzut pe veranda vecinilor săi, cerşind sămânță de bumbac sau o bucată de slănină, ca „să treacă hopul”. Bruma de energie pe care o avea Slattery o folosea ca să-şi urască vecinii. Le ghicea disprețul sub bunăvoința pe care i-o arătau şi mai ales ura pe „negrii înfumurați ai bogaților”. Servitorii negri se socoteau superiori golanilor albi şi disprețul lor îl scotea din sărite, cu atât mai mult cu cât era invidios pe situația lor, mai stabilă ca a lui. În timp ce el ducea o viață mizerabilă, negrii aceştia erau bine hrăniți, bine îmbrăcați şi îngrijiți când se îmbolnăveau sau deveneau prea bătrâni. Erau foarte mândri de reputația stăpânilor lor, şi cei mai mulți erau fericiți să aparțină unor oameni care constituiau elita țării, pe

când el era disprețuit de toți.

Tom Slattery şi-ar fi putut vinde ferma la un preț de trei ori mai mare decât valora, oricărui plantator din comitat. Cumpărătorii ar fi plătit bucuros un preț mare ca să scape comunitatea de această plagă, dar Tom prefera să rămână şi să trăiască mizerabil din câştigul pe care i-l aducea singurul balot de bumbac din recolta sa anuală şi din mila vecinilor.

În tot restul comitatului, Gerald n-avea decât prieteni sau chiar prieteni intimi. Wilkes-ii, Calvert-ii, Tarleton-ii, Fontaine-ii, toți surâdeau de plăcere când omulețul acesta, cocoțat pe marele său cal alb, suia în galop aleile lor, surâdeau şi porunceau să se aducă pahare mari în care turnau whisky peste o linguriță de zahăr şi puțină mentă zdrobită. Gerald inspira simpatie şi, cu timpul, vecinii lui aflară ceea ce copiii, negrii şi câinii descoperiseră de la început, anume că sub aparențe zgomotoase şi brutale, Gerald ascundea o inimă de aur, întotdeauna gata să compătimească pe cei aflați la necaz şi chiar să-i ajute cu bani.

Sosirea lui dezlănțuia întotdeauna un zgomot asurzitor de lătrături, de țipete scoase de droaia de plozi negri care se repezeau înaintea lui, certându-se între ei pentru cinstea de a-i ține calul, pe când el îi înjura în glumă. Copiii albilor îl rugau să-i salte pe genunchi, în timp ce el povestea celor mai mari infamiile politicienilor yankei. Fetele prietenilor săi îi încredințau secretele lor sentimentale, iar tinerii, care se temeau să mărturisească părinților lor o datorie de onoare de teama mustrărilor, găseau în el pe prietenul la nevoie. „Aşadar, pungaşule, datorezi suma asta de o lună!” spunea el. „De ce nu mi-ai cerut banii mai înainte?”

Faptul că vorbea răstit era prea cunoscut pentru ca cineva să se ofenseze şi tinerii n-aveau decât să râdă prosteşte şi să răspundă: „Fiindcă, domnule Gerald, nu voiam să vă supăr, şi tatăl meu…”

„Taică-tău e un om foarte cumsecade, dar nu

glumeşte cu lucrurile astea. Hai, ia banii şi să nu mai vorbim de asta."

Soțiile plantatorilor capitulară ultimele. Dar când, într-o seară după plecarea lui Gerald, doamna Wilkes, „o adevărată doamnă, de obicei foarte zgârcită cu laudele", după însăşi caracterizarea lui Gerald, îi spuse bărbatului ei: „E cam rău de gură, dar e un domn", Gerald fu definitiv acceptat.

N-avea să ştie niciodată că-i trebuiseră aproape zece ani ca să ajungă aici, şi nici nu bănui vreodată că vecinii lui îl priviseră la început cu ochi răi. Îşi închipuise că din clipa când pusese piciorul în Tara, fusese acceptat ca un membru al comunității.

La vârsta de patruzeci şi trei de ani, Gerald, atât de îndesat şi de rumen că l-ai fi putut lua drept un gentilom englez dintr-o gravură de vânătoare, începu să-şi spună că Tara, care-i era totuşi dragă, şi vecinii săi, care-i deschideau totdeauna uşa şi inima lor, nu-i erau de ajuns. Voi să se însoare.

Nevoia unei stăpâne se făcea simțită la Tara. Bucătăreasa cea grasă, care îngrijise înainte de orătănii şi care din necesitate fusese înălțată la rang de bucătăreasă, nu prepara niciodată mesele la timp; cât despre jupâneasă, o fostă sclavă luată de la munca câmpului, aceasta lăsa să se adune praful pe mobile şi părea să n-aibă niciodată rufe curate la dispoziție, aşa că sosirea musafirilor stârnea gălăgie şi tărăboi. Pork, singurul negru bine stilat de pe plantație, îi supraveghea pe servitori, dar el însuşi, după ce se învățase timp de mai mulți ani cu felul de a fi nepăsător al lui Gerald, devenise leneş şi prea puțin grijuliu. Ca valet, îngrijea de odaia de culcare a lui Gerald, iar ca majordom, servea la masă cu multă demnitate; altfel, lăsa lucrurile să-şi urmeze cursul.

Cu instinctul sigur al africanilor, negrii îşi dăduseră toți seama că, deşi Gerald lătra tare, nu muşca şi profitau fără ruşine de descoperirea lor. Mereu îi

amenința că-i va vinde negustorilor de sclavi sau că-i va stâlci în bătaie, dar la Tara nu fusese niciodată vândut vreun sclav şi nu fusese biciuit decât o singură dată un negru, care nu țesălase calul favorit al lui Gerald după o lungă zi de vânătoare.

Cu ochii săi albaştri pătrunzători, Gerald observa ce bine erau ținute casele vecinilor săi şi cu câtă uşurință se făceau ascultate de servitori soțiile plantatorilor, cu părul pieptănat lins şi rochiile de mătase foşnitoare. Nu ştia că din zori şi până-n noapte, aceste femei trebuiau să muncească neîncetat. Nu ştia că, fără preget şi fără odihnă, trebuiau să supravegheze bucătăresele, guvernantele, croitoresele şi spălătoresele. Nu vedea decât rezultatele şi aceste rezultate îl impresionau.

Într-o dimineață, pe când se îmbrăca să meargă în oraş spre a asista la o serbare oficială, Gerald înțelese că trebuie neapărat să se însoare. Pork îi adusese cămaşa preferată, cea cu volănaşe. Fusese atât de prost cârpită de jupâneasă, încât nu-i mai rămase altceva de făcut decât s-o dea în dar servitorului său.

— Domnu' Ge'ald, exclamă Pork radios, împăturind cămaşa în timp ce stăpânul său fierbea de mânie, vă t'ebuie o nevastă, o nevastă ca'e a avut neg'i acasă.

Gerald îl certă pe Pork pentru îndrăzneală, dar ştia că are dreptate. Voia o soție, voia să aibă copii şi, dacă nu se însura curând, va fi prea târziu. Dar nu voia să se căsătorească cu cine i-o ieşi în cale, ca domnul Calvert care se însurase a doua oară cu guvernanta yankee a copiilor săi orfani. Soția sa trebuia să fie o adevărată doamnă, o fată de familie bună, tot atât de amabilă şi de distinsă ca doamna Wilkes, tot atât de capabilă să pună Tara pe roate pe cât era de capabilă doamna Wilkes să-şi administreze domeniul.

Dar, voind să se înrudească cu una din familiile din comitat, Gerald se lovea de două greutăți. În primul rând, erau puține fete de vârsta măritişului. În sfârşit, şi asta era mai grav, Gerald era „un om nou"; deşi stătea

aici de aproape zece ani, era un străin. Nimeni nu ştia nimic despre familia lui. În Georgia, deşi societatea dinlăuntrul ţării era mai puţin închisă ca aristocraţia de pe coastă, nicio familie nu se gândea să se înrudească cu un om pe al cărui bunic nu-l cunoscuse nimeni.

Gerald ştia că, în ciuda sincerei simpatii pe care i-o arătau bărbaţii cu care vâna, bea şi discuta politică, nu era, ca să zic aşa, niciunul a cărui fată ar fi putut s-o ia de soţie. Şi nu ţinea deloc să se povestească seara la masă că domnul cutare refuzase cu regret lui Gerald O'Hara permisiunea de a-i curta fata. Gerald nu se simţea din cauza asta cu nimic mai prejos de vecinii săi. De altfel, nimeni şi nimic nu l-ar fi putut face să resimtă un astfel de sentiment. Era vorba numai de un curios obicei al comitatului, care cerea ca fetele să se înrudească cu familii stabilite de mai mult de douăzeci de ani în Sud, cu pământ şi sclavi şi cu vicii care erau la modă în timpul acela.

— Pregăteşte bagajele, plecăm la Savannah, zise Gerald lui Pork. Şi dacă te mai aud o singură dată înjurând de cele sfinte, te vând, căci sunt cuvinte pe care chiar eu le întrebuinţez rar.

James şi Andrews puteau fi de folos în problema căsătoriei, căci printre vechile lor relaţii s-ar fi putut găsi tinere fete care să răspundă cerinţelor lui şi să vrea în acelaşi timp să-l ia de bărbat. James şi Andrews îl ascultară cu răbdare, dar nu-l prea încurajară în proiectul său. Nu aveau nici ei la Savannah rude la care să găsească ajutor, fiindcă se căsătoriseră înainte de a veni în America, iar în ceea ce priveşte fiicele prietenilor lor, erau de mult măritate şi-şi creşteau copiii.

— Nu eşti bogat şi nu aparţii unei familii mari, îi zise James.

— Am câştigat parale şi sunt în stare să-mi creez o familie mare. De altfel, nu vreau să iau pe oricine.

— Eşti ambiţios! observă Andrews, rece.

Dar cei doi fraţi făcură tot ce le stătea în putinţă

pentru Gerald. Erau oameni în vârstă şi erau bine văzuți la Savannah. Aveau mulți prieteni şi, timp de o lună, îl cărară pe Gerald la vizite, dineuri, serate dansante şi picnicuri.

— Nu-i decât una care-mi place, spuse hotărât Gerald, şi când am debarcat aici nici nu se născuse.

— Cine e?

— Domnişoara Ellen Robillard, zise Gerald, încercând să pară că nu-l interesează prea mult, căci ochii negri şi uşor migdalați ai lui Ellen Robillard îl fermecaseră.

Cu toată lipsa de vioiciune, surprinzătoare la o fată de cincisprezece ani, îl fermecase. În afară de asta, era în ea ceva deznădăjduit care-i mergea la inimă şi-l făcea să se poarte mai amabil cu ea decât cu orice altă persoană pe care o cunoscuse.

— Când te gândeşti că eşti destul de bătrân spre a-i fi tată.

— Eu! Dar sunt în floarea vârstei, strigă Gerald jignit.

— Jerry, zise James fără să ridice tonul, nu există nicio fată tânără în Savannah pe care să ai mai puține şanse s-o iei. Tatăl ei e un Robillard, şi francezii ăştia sunt mândri nevoie mare. Şi maică-sa, Dumnezeu s-o ierte, era o doamnă din înalta societate.

— Mi-e totuna, zise Gerald, înfierbântându-se. De altfel, maică-sa a murit şi bătrânul Robillard ține la mine.

— Ca om da, dar ca ginere nu.

— În orice caz, mititica n-o să te vrea, interveni Andrews. De un an de zile îl iubeşte pe filfizonul ăla de Philippe Robillard, care-i e văr, deşi familia ei încearcă de dimineață până seara s-o facă să renunțe la această dragoste.

— A plecat de o lună în Louisiana, zise Gerald.

— De unde ştii?

— Ştiu, se mărgini să răspundă Gerald, care nu voia să dea pe față că Pork îi dăduse această prețioasă informație, nici că Philippe plecase în vest în urma

dorinței familiei lui. Şi nici nu cred că l-a iubit atât ca să nu-l uite. La cincisprezece ani, este prea tânără ca să ştie ce-i iubirea.

— Familia ei l-ar prefera pe zăpăcitul de Philippe.

James şi Andrews fură deci tot atât de surprinşi ca şi restul oraşului când aflară că fata lui Pierre Robillard îl va lua de bărbat pe micul irlandez din interiorul țării. Savannah bârfi pe socoteala lor şi făcu fel de fel de presupuneri asupra plecării lui Philippe Robillard în vestul țării, dar toate pălăvrăgelile nu duseră la nimic. Căsătoria celei mai frumoase dintre fetele Robillard cu un bărbat mărunțel, rumen şi gălăgios, care-i ajungea abia până la urechi, rămase pentru toți un mister.

Însuşi Gerald nu ştiu niciodată prea bine cum se întâmplaseră toate. Ştia numai că se produsese o minune. Şi, pentru prima dată în viața lui, fu plin de umilință când Ellen, foarte palidă dar foarte calmă, punând o mână uşoară pe brațul lui, îi spuse: „Mă voi căsători cu dumneata, domnule O'Hara".

Robillard-ii, înmărmuriți, ştiau în parte despre ce era vorba, dar singură Ellen şi Mammy cunoscură întreaga poveste a acelei nopți în care tânăra fată plânsese până în zori ca un copil, cu inima zdrobită, şi se sculase dimineața cu hotărârea luată.

Cu inima strânsă, Mammy adusese tinerei ei stăpâne un pachețel trimis de la New Orleans, de o persoană al cărei scris era necunoscut. Conținea o miniatură a lui Ellen, pe care aceasta o azvârli cu un țipăt la pământ, patru scrisori scrise lui Philippe Robillard de propria ei mână şi un scurt bilet de la un preot din New Orleans, anunțând că Philippe fusese omorât într-o încăierare la o cârciumă.

— Ei l-au gonit, tata, şi Pauline, şi Eulalie. L-au gonit! Îi urăsc. Îi urăsc pe toți. Nu vreau să-i mai văd niciodată. Vreau să plec. Vreau să plec într-un loc unde nu-i voi mai vedea niciodată, unde nu voi mai putea să revăd niciodată nici oraşul şi nici lumea care mă va face

să-mi amintesc de el.

Şi, spre sfârşitul nopţii, Mammy care vărsase lacrimi amare ţinându-şi stăpâna în braţe, protestase:

— D'ăguţa mea, nu poţi face una ca asta!

— Ba da, am s-o fac. E un om bun. O fac, sau mă duc la mănăstire la Charleston.

Până la urmă, ameninţarea cu mănăstirea smulse consimţământul lui Pierre Robillard, uimit şi îndurerat. Deşi familia lui era catolică, el era un prezbiterian convins şi gândul că fata lui ar putea deveni călugăriţă i se părea mai îngrozitor decât acela de a se căsători cu Gerald O'Hara. La urma urmei, nu i se putea reproşa nimic lui Gerald, în afară de faptul că nu era de neam.

Astfel Ellen, renunţând la numele de Robillard, întoarse spatele oraşului Savannah pentru totdeauna şi, în tovărăşia unui bărbat între două vârste, a lui Mammy şi a douăzeci de servitori negri, luă drumul Tarei.

În anul următor se născu primul lor copil, o fetiţă. O botezară Katie Scarlett, după numele mamei lui Gerald. Gerald fu dezamăgit, căci voise un băiat; totuşi se bucură destul de venirea pe lume a fiicei sale cu părul negru, spre a oferi rom tuturor sclavilor din Tara şi a trage şi el o beţie zgomotoasă.

Dacă Ellen regretă vreodată hotărârea ei bruscă, n-o ştiu nimeni, în orice caz nu Gerald, care plesnea de mândrie ori de câte ori o vedea. În ziua în care plecase din Savannah, Ellen gonise din amintire oraşul de pe malul mării, plăcut, cu oameni curtenitori, ca şi amintirile pe care le avea şi, din clipa când ajunse în comitat, plantaţia din nordul Georgiei deveni căminul ei.

Părăsind pentru totdeauna locuinţa tatălui ei, lăsase în urmă o casă cu linii tot atât de frumoase şi de unduioase ca ale unui trup de femeie, sau ale unei corăbii cu pânze; era o casă de stuc trandafiriu stins, construită în stilul colonial francez, înălţându-şi sus silueta elegantă, cu o scară cu o dublă spirală în faţă, mărginită de o balustradă de fier lucrată ca o dantelă, o

casă luxoasă şi fermecătoare, dar puţin cam rece.

Nu numai că părăsise această locuinţă frumoasă, dar odată cu ea părăsise toată civilizaţia pe care o reprezenta şi se regăsea într-o lume tot atât de străină, tot atât de deosebită ca şi când ar fi traversat un continent.

Aici, în nordul Georgiei, era o regiune aspră locuită de oameni cutezători. Din creştetul podişului dominat de Munţii Albaştri, Ellen vedea ondulându-se colinele roşii pe ale căror povârnişuri ieşeau enorme stânci granitice şi se înălţau buchete întunecate de pini. Totul apărea sălbatic, nedomesticit ochilor ei obişnuiţi cu marea, cu frumuseţea senină a insulelor înfăşurate în muşchi cenuşiu şi tufăriş verde, cu lungile întinderi albe ale plajelor încălzite de un soare semi-tropical, cu perspectivele uniforme ale unei regiuni nisipoase semănate cu palmieri, mari sau pitici.

Aici, în această regiune din nord, frigul iernii era tot atât de obişnuit ca şi arşiţa verii şi locuitorii aveau o energie şi o vigoare cu care nu era obişnuită. Erau oameni amabili, curtenitori, generoşi, plini de bunăvoinţă, dar simpli, brutali şi care se supărau uşor. Oamenii de pe coastă pe care-i părăsise Ellen se puteau lăuda că privesc toate problemele, chiar şi duelurile şi certurile lor, cu nepăsare; dar aceşti georgieni din nord erau violenţi. Pe coastă viaţa se îndulcise, aici era încă tânără şi viguroasă şi nouă.

Toţi oamenii pe care Ellen îi cunoscuse la Savannah ar fi putut fi croiţi după acelaşi tipar, atât de asemănătoare le erau tradiţiile şi felul de a vedea, dar aici oamenii erau deosebiţi. Coloniştii din nordul Georgiei proveneau din locurile cele mai felurite, din celelalte părţi ale Georgiei, din Carolina şi Virginia, din Europa şi din nord. Unii, ca Gerald, erau oameni noi, veniţi să-şi caute norocul. Alţii, ca Ellen, erau membri ai unor familii vechi, cărora viaţa li se păruse nesuferită şi plecaseră departe în căutarea unui adăpost unde să-şi

găsească liniştea. Mulți veniseră fără niciun motiv. O porniseră pentru că în vinele lor mai curgea sângele pionierilor, strămoşii lor.

Oamenii aceştia, veniți din toate părțile şi cu mentalități atât de deosebite, dădeau vieții comitatului o simplitate care era nouă pentru Ellen şi cu care nu se obişnui niciodată cu adevărat. Din instinct, ştia cum s-ar fi purtat oamenii de pe coastă în orice împrejurare. Cu georgienii din nord, nu ştiai niciodată care le vor fi reacțiile.

Şi, stimulând viața comitatului, asupra întregului Sud se abătuse un val de prosperitate. Lumea întreagă cerea bumbac, pe care pământul virgin şi mănos al comitatului îl producea din belşug. Bumbacul era pentru regiunea aceasta inima care bate; plantarea şi culesul erau diastola şi sistola pământului roşu. Bogăția răsărea din brazdele curbe şi, cu ea, orgoliul hrănit de vederea tufelor verzi şi a acrilor de tufişuri albe ca lâna. Dacă bumbacul putea îmbogăți plantatorii într-o generație, care nu le va fi bogăția în generația următoare!

Această siguranță a zilei de mâine dădea vieții un stimulent şi o notă de entuziasm, şi oamenii din comitat savurau existența cu o poftă pe care Ellen nu ajungea s-o înțeleagă. Aveau destui bani şi destui sclavi şi le plăcea să petreacă. Nu păreau niciodată atât de ocupați încât să nu-şi lase treaba pentru o petrecere cu peşte prăjit, sau pentru o cursă de cai şi nu trecea o săptămână fără un picnic sau un bal.

Ellen nu putu sau nu voi niciodată să le semene. Lăsase prea mult din ea însăşi la Savannah, dar îi respecta şi, cu timpul, se deprinse să admire sinceritatea acestor oameni hotărâți, care judecau un om după meritele lui.

Deveni femeia cea mai iubită din comitat. Era o stăpână econoamă şi blândă, o mamă bună şi o soție credincioasă. În loc să consacre religiei sufletul zdrobit

şi altruismul ei, le revărsă asupra copilului, a gospodăriei şi a bărbatului care o dusese departe de Savannah şi de amintirile ei, şi care nu-i pusese niciodată nicio întrebare.

Când Scarlett împlini un an, fiind după părerea lui Mammy mai sănătoasă şi mai voinică decât ar fi avut dreptul să fie o fetiță, Ellen născu cel de al doilea copil, Susan Ellinor, căreia i-au spus întotdeauna Suellen, apoi veni pe lume Carreen, înscrisă în biblia familială cu numele de Caroline Irene. În sfârşit, sosiră cei trei băieței şi toți trei muriră înainte de a putea să umble… trei băieți care odihneau acum sub cedrii noduroşi la o sută de metri de casă, în cimitirul în care trei lespezi purtau numele de „Gerald O'Hara, junior".

Din ziua în care Ellen se stabili la Tara, domeniul se transformă. Deşi nu împlinise decât cincisprezece ani, era totuşi gata să-şi asume toate răspunderile stăpânei unei plantații. Înainte de căsătorie, tinerele fete trebuiau să fie mai ales blânde, amabile, frumoase şi decorative, dar după căsătorie era de aşteptat să fie în stare să conducă gospodării de o sută de persoane şi mai mult, albi şi negri, şi spre acest scop tindea educația lor.

Ca toate fetele bine-crescute, Ellen fusese pregătită şi ea în felul acesta pentru căsătorie, dar ea mai putea să se bizuie şi pe Mammy, în stare să bage în viteză pe cel mai leneş dintre negri. Ellen aduse curând în căminul lui Gerald ordine, demnitate şi grație, şi astfel Tara cunoscu o frumusețe pe care n-o avusese niciodată până atunci.

Locuința fusese construită fără niciun plan şi i se adăugaseră odăi după capriciul necesităților. Dar, datorită îngrijirilor şi indicațiilor date de Ellen, farmecul casei sfârşi prin a compensa lipsa de proporții. Aleea de cedri care ducea de la drum la locuința principală, această alee fără care nicio locuință de plantator georgian n-ar fi completă, păstra o umbră răcoroasă şi masa ei întunecată scotea în relief verdele celorlalți

arbori. Glicinele ce se cocoţau pe acoperişurile verandelor dădeau strălucire cărămizii văruite şi ajutau tufişurilor de mirt roz plantate lângă uşă şi magnoliilor albe din curte să ascundă liniile lipsite de graţie ale locuinţei.

Primăvara şi vara, lucerna şi trifoiul peluzelor erau de un verde ca smaraldul, un verde atât de frumos încât cârdurile de gâşte şi de curcani, ţinute îndeobşte în spatele casei, nu puteau rezista ispitei. Cei mai îndrăzneţi din cârd se strecurau întruna, hoţeşte, până la marginea peluzei, atraşi de iarba verde şi de făgăduiala mugurilor de iasomie şi a straturilor de cârciumărese. Spre a lupta împotriva stricăciunilor lor, un negru mititel stătea de santinelă lângă verandă. Înarmat cu un prosop zdrenţuit, micul negru aşezat pe scări făcea parte din priveliştea Tarei, şi rolul său era foarte trist, căci n-avea voie să lovească orătăniile, neputând decât să-şi fluture prosopul şi să ţipe la ele ca să le gonească.

Ellen încredinţa acest post mai multor zeci de negri mititei; la Tara, era primul post de răspundere pentru un sclav negru. Când negrii treceau de zece ani, erau daţi la învăţătură pe lângă bătrânul Daddy, cârpaciul plantaţiei, sau pe lângă Amos, rotarul şi dulgherul, sau Phillip, văcarul, sau Cuffee, îngrijitorul catârilor. Dacă nu arătau nicio aptitudine pentru una sau alta din aceste meserii, erau întrebuinţaţi la munca câmpului şi, după părerea negrilor, pierdeau definitiv orice pretenţie de a ocupa un rang social.

Ellen nu ducea o viaţă uşoară, nici fericită, dar nu se aşteptase să ducă o viaţă uşoară şi, dacă viaţa ei nu era fericită, asta era soarta femeilor. Lumea era a bărbaţilor şi ea o accepta aşa cum era. Bărbatul era stăpânul domeniului, femeia îl administra. Bărbatul îşi atribuia tot meritul unei bune administraţii, femeia îi lăuda îndemânarea. Bărbatul mugea ca un taur când îi intra o aşchie în deget, femeia îşi înăbuşea gemetele când

naştea, de teamă să nu-l stânjenească. Bărbații vorbeau urât şi răstit şi se îmbătau des. Femeile se prefăceau că nu aud cuvintele urâte şi-i culcau pe bețivi în pat fără o vorbă de supărare. Bărbații erau brutali şi vorbeau pe şleau. Femeile erau întotdeauna bune, îngăduitoare şi iertătoare.

Fusese crescută în tradiția doamnelor din lumea mare, ceea ce însemna că ştia să-şi poarte povara, păstrându-şi farmecul, şi voia ca şi cele trei fete ale ei să fie nişte doamne din lumea mare.

Reuşi cu cele două fete mai mici. Suellen ținea atât de mult să placă, încât asculta cu atenție învățăturile mamei sale, iar Carreen era timidă şi puteai să faci uşor cu ea ce voiai. Dar Scarlett, demnă fiică a lui Gerald, găsea că drumul care ducea la distincție era prea aspru.

Spre marea indignare a lui Mammy, tovarăşii de joacă preferați nu erau surorile ei atât de rezervate, nici fetițele Wilkes atât de bine-crescute, ci copiii negri de pe plantație şi băieții din vecini. Ştia tot atât de bine ca ei să se cațere în copaci sau să zvârle o piatră. Mammy era foarte îngrijorată văzând că fiica lui Ellen putea să manifeste astfel de tendințe şi o ruga deseori „să se poa'te ca o mică doamnă”. Dar Ellen privea lucrurile cu un ochi mai înțelegător şi mai clarvăzător. Ştia că tovarăşii din copilărie devin adoratorii de mai târziu şi că prima datorie a unei fete e să se mărite. Îşi spunea că fetița era pur şi simplu plină de viață şi că mai avea încă vreme să-nvețe şiretlicurile şi grațiile care-i seduc pe bărbați.

În acest scop, Ellen şi Mammy îşi uniră sforțările şi, pe măsură ce se făcea mare, Scarlett se arătă elevă foarte înzestrată în această privință, chiar dacă altceva nu prea învăța. Cu toate nenumăratele guvernante şi doi ani petrecuți nu departe de Tara, la Institutul pentru domnişoare din Fayetteville, educația ei rămase sumară, dar nicio fată tânără din comitat nu dansa cu mai multă grație ca ea. Ştia să surâdă ca să-şi arate gropițele, să

meargă pe vârful picioarelor ca să dea cercurilor largi ale crinolinei o legănare atrăgătoare, să privească un bărbat drept în faţă, apoi să plece ochii şi să clipească repede din pleoape, spre a părea că freamătă de emoţie. Învăţă mai ales să ascundă bărbaţilor o inteligenţă ascuţită sub o faţă amabilă şi dulce ca a unui copilaş. Ellen cu mustrările ei afectuoase, Mammy cu criticile ei sfârşiră prin a-i imprima calităţile menite să facă din ea o soţie cu adevărat încântătoare.

— Trebuie să fii mai blândă, draga mea, mai calmă, îşi învăţa Ellen fata. Nu trebuie să-i întrerupi pe domni când vorbesc, chiar dacă crezi că ştii mai multe decât ei. Domnilor nu le plac tinerele înfipte.

— Domnişoa'ele ca'e fac ochii ma'i şi ca'e 'idică bă'bia şi spun „V'eau" şi „Nu v'eau", ei bine, cele mai multe nu se mă'ită, profetiza Mammy cu un aer lugubru. „Domnişoa'ele t'ebuie să ţină ochii plecaţi în jos şi să spună „Da, domnu'" şi „Întocmai cum spuneţi, domnu'!"

Împreună, o învăţară tot ce trebuia să ştie o fată de familie bună. Dar Scarlett nu învăţă decât manifestările exterioare ale bunei creşteri. Calităţile sufleteşti care trebuiau să dea naştere acestor manifestări, ea nu le deprinse nidodată, şi nici nu înţelegea de ce să le deprindă. Aparenţele erau de altfel salvate, căci o făcură să fie peste tot sărbătorită, şi asta şi voia. Gerald se lăuda că e regina a cinci comitate, şi cu oarecare dreptate, fiindcă aproape toţi tinerii din vednătate îi ceruseră mâna, fără să numărăm pe cei din locuri mai depărtate, ca Atlanta şi Savannah.

Datorită strădaniilor depuse de Mammy şi de Ellen, la şaisprezece ani Scarlett părea blândă, fermecătoare şi frivolă, în timp ce în realitate era voluntară, vanitoasă şi încăpăţânată. De la tatăl irlandez moştenise un temperament violent, iar din blândeţea şi răbdarea mamei n-avea decât o pojghiţă subţire. Ellen nu-şi dădu niciodată prea bine seama de subţirimea acestei pojghiţe, căci Scarlett i se arăta întotdeauna sub lumina

cea mai favorabilă. Îi ascundea escapadele, se stăpânea şi făcea totul spre a părea docilă în prezenţa mamei sale, care dintr-o singură privire putea s-o facă să plângă de ruşine.

Dar Mammy nu nutrea nicio iluzie în privinţa ei şi se aştepta întruna ca această pojghiţă să plesnească. Mammy avea ochi mai pătrunzători decât Ellen şi Scarlett nu-şi amintea s-o fi putut înşela vreodată mai multă vreme.

Aceşti doi mentori afectuoşi nu deplângeau totuşi verva, vioiciunea şi farmecul lui Scarlett. Dimpotrivă, ca adevărate femei din Sud, erau mândre de asemenea trăsături de caracter. Dar ceea ce le îngrijora era că regăseau la Scarlett încăpăţânarea şi manierele impetuoase ale lui Gerald, şi câteodată Ellen şi cu Mammy se temeau că Scarlett nu va fi în stare să-şi ascundă aceste supărătoare defecte înainte de a face o partidă bună. Dar Scarlett voia să se mărite – şi anume cu Ashley – şi de aceea era foarte dispusă să pară modestă, ascultătoare şi zvăpăiată dacă asta plăcea bărbaţilor. Nu ştia de altfel de ce erau bărbaţii aşa. Ştia numai că aceste metode reuşeau. Lucrul n-o interesă niciodată atât de mult încât să caute să-i afle cauzele. Nu ştia nimic despre felul cum funcţiona mintea omenească, începând cu a ei. Ştia numai că dacă făcea cutare lucru sau vorbea într-un anumit fel, bărbaţii nu vor întârzia să-i adreseze complimentele corespunzătoare. Era ca o formulă matematică şi nu mai greu de aplicat, căci matematicile erau singura ştiinţă pe care Scarlett o asimilase fără greutate în timpul şederii la şcoală.

Dacă nu ştia mare lucru despre mentalitatea bărbaţilor, ştia şi mai puţin despre aceea a femeilor, care n-o interesau. N-avusese niciodată vreo prietenă şi nici nu-i simţise lipsa. Pentru ea toate femeile, inclusiv surorile ei, erau duşmance fireşti, repezindu-se în urmărirea aceleiaşi prăzi: bărbatul.

Toate femeile, în afară de maică-sa.

Ellen O'Hara era altfel, şi Scarlett o socotea o sfântă, deosebită de tot restul omenirii. Copil fiind, Scarlett o asemuise pe maică-sa cu Sfânta Fecioară, şi acum când era mai mare nu vedea de ce şi-ar schimba părerea. Pentru ea, Ellen reprezenta siguranța perfectă, pe care numai raiul sau o mamă ți-o pot da. Ştia că maică-sa era întruchiparea dreptății, a adevărului, a duioşiei iubitoare, a unei adânci înțelepciuni, pe scurt, era o doamnă.

Scarlett dorea mult să-i semene. Singura greutate era că, dacă voiai să fii drept, cinstit, duios şi credincios, treceai alături de cea mai mare parte a plăcerilor existenței şi, cu siguranță, alături de un mare număr de adoratori; şi viața era prea scurtă ca să te lipseşti de aceste plăceri. Într-o zi, când va fi căsătorită cu Ashley şi va fi bătrână, într-o zi când va avea vreme, îşi făgăduia să semene lui Ellen. Dar până atunci…

Capitolul IV

În seara aceea, la masă, în lipsa mamei, Scarlett îşi îndeplini datoria de stăpână a casei, dar cu sufletul adânc tulburat de îngrozitoarea veste pe care o aflase despre Ashley şi Melanie. Aştepta cu înfrigurare ca maică-sa să revină de la Slattery-i, fiindcă în. lipsa ei se simţea singură şi zăpăcită. Cu ce drept oare Slattery-ii, cu veşnicele lor boli, o smulgeau pe mama de la căminul ei, chiar în momentul în care ea, Scarlett, avea atâta nevoie de ea?

În tot cursul acestei cine triste, glasul răsunător al lui Gerald îi sparse urechile în aşa hal încât nu credea că mai putea răbda. Uitase cu totul conversaţia pe care o avusese cu ea şi, întărindu-şi cuvintele cu fluturări de braţe şi lovituri de pumn date în masă, nu încetă să monologheze asupra ultimelor ştiri despre fortul Sumter. În timpul meselor, Gerald ţinea să conducă discuţia şi, de obicei, Scarlett cufundată în propriile ei gânduri abia îl auzea, dar în seara asta nu reuşea să neutralizeze sunetul vocii lui, cu toate sforţările pe care le făcea spre a surprinde zgomotul roţilor care ar vesti întoarcerea mamei.

Bineînţeles, n-avea de gând să-i încredinţeze mamei ceea ce o apăsa atât de greu pe suflet. Ellen ar fi revoltată şi întristată aflând că una din fiicele ei voia să se căsătorească cu un bărbat logodit cu o altă fată. Totuşi, în mijlocul primei tragedii pe care o trăia, avea

nevoie de îmbărbătarea pe care i-o aducea prezența mamei. Se simțea întotdeauna în siguranță alături de Ellen. Prin simpla ei prezență, Ellen îndulcea cele mai grele suferințe.

Auzind scârțâit de roți pe alee, Scarlett se ridică brusc de pe scaun, apoi se așeză la loc. Trăsura înconjura casa ca să intre în curte. Nu putea fi Ellen. Ar fi coborât din trăsură la scara din față. Atunci se auzi din curte un murmur confuz. Negrii se agitau, vorbeau și râdeau cu un râs ascuțit. Scarlett privi pe fereastră. Îl zări pe Pork, care părăsise o clipă mai înainte sufrageria, ridicând o torță de rășină, în timp ce câteva siluete vagi se dădeau jos dintr-o căruță. Zgomote agreabile, zgomote obișnuite și nepăsătoare, sunete guturale și glasuri muzicale și stridente, râsete și glume țâșneau și se pierdeau rând pe rând în noapte. Auzi niște pași târșâiți urcând scara verandei ce dădea în curte, luând-o pe coridorul ce ducea la corpul principal al casei și oprindu-se în sfârșit în hol, drept în fața sufrageriei. Avu loc o scurtă consfătuire în șoaptă, și Pork intră. Renunțase la obișnuita-i demnitate. Învârtea ochii rotunzi și-și descoperea dinții strălucitori.

— Domnu' Ge'ald, vesti el gâfâind și cu fața iluminată de mândria unui mire, noua femeie a sosit.

— Noua femeie? N-am cumpărat nicio femeie, declară Gerald prefăcându-se supărat.

— Ba da, domnu' Ge'ald! Ba da! Și e afa'ă. V'ea să vă vo'bească, răspunse Pork emoționat, chicotind și frângându-și mâinile de emoție.

— Hai, să vie mireasa, zise Gerald.

Și Pork, întorcându-se, făcu un semn nevestei sale care, sosită de la Wilkes-i ca să servească la Tara, aștepta în hol. Dilcey intră și, în urma ei, aproape cu totul acoperită de rochia largă de stambă, venea fetița ei în vârstă de doisprezece ani, lipindu-se rușinoasă de picioarele mamei ei.

Dilcey era înaltă și dreaptă. Fața ei de bronz,

impasibilă, era atât de puțin zbârcită, încât i-ai fi putut da orice vârstă între treizeci şi şaizeci de ani. Sângele indian contrabalansa pe chipul ei caracteristicile negroide. Culoarea roşiatică a pielii, fruntea înaltă şi strâmtă, umerii obrajilor proeminenți şi nasul coroiat, al cărui vârf se lățea deasupra buzelor groase de negresă, arătau precis amestecul celor două rase. Era plină de siguranță şi ținuta ei demnă o întrecea chiar pe a lui Mammy, căci Mammy o dobândise pe a sa, în timp ce Dilcey o avea în sânge.

Când vorbi, glasul ei nu sună atât de neclar ca al celor mai mulți dintre negri şi se exprimă cu multă grijă:

— Bună sea'a, domnişoa'ele mele. Domnu' Ge'ald, îmi pa'e 'ău că vă de'anjez, da' am v'ut să viu să vă mulțumesc fiindcă m-ați cumpă'at cu copilu'. O mulțime de domni voiau să mă cumpe'e da' nu voiau s-o cumpe'e şi pe Fissy a mea, da' aş fi sufe'it mult şi vă mulțumesc. Am să fac tot ce pot pent'u dumneavoast'ă şi pent'u ca să vă a'ăt că nu uit.

— Hm… hm… făcu Gerald dregându-şi glasul.

Era foarte jenat că fusese descoperit făcând un act de bunătate.

Dilcey se întoarse spre Scarlett şi umbra unui surâs îi încreți colțul ochilor.

— Domnişoa'ă Sca'lett, Po'k mi-a spus că ați ce'ut lu' domnu' Ge'ald să mă cumpe'e. De aceea o să v-o dau pe P'issy a mea să vă fie came'istă.

Atrase fetița mai aproape de ea şi o împinse înainte. Era o mică ființă neagră cu picioarele subțiri ca nişte bețe. Mulțimea codițelor cârlionțate, împletite cu îngrijire şi legate cu sfoară, stăteau țepene în jurul capului. Avea ochi pătrunzători, vicleni, cărora nu le scăpa nimic şi fața ei păstra o expresie de prostie prefăcută.

— Mulțumesc Dilcey, răspunse Scarlett, dar mi-e teamă că Mammy are de spus un cuvânt în treaba asta. Mă serveşte de când m-am născut.

— Mammy îmbăt’âneşte, răspunse Dilcey cu un calm care ar fi scos-o pe Mammy din sărite. E bună Mammy, da’ acuma sunteți domnişoa’ă ma’e şi aveți nevoie de came’istă bună şi P’issy a mea a fost un an came’istă domnişoa’ei India. Ştie bine să coasă şi ştie şi să coafeze ca o pe’soană ma’e.

Împinsă de maică-sa, Prissy făcu o bruscă reverență şi îi surâse lui Scarlett, care îi răspunse tot printr-un surâs.

„O fetişcană deşteaptă”, gândi Scarlett, şi apoi zise tare:

— Mulțumesc, Dilcey, vom vedea când va veni mama.

— Mulțumesc, domnişoa’ă. Vă u’ez noapte bună, zise Dilcey retrăgându-se cu fiica ei, şi Pork le întovărăşi ceremonios.

După ce masa fu strânsă, Gerald îşi reluă firul discursului întrerupt, dar fără să simtă mare plăcere; cât despre cei ce-l ascultau, aceştia nu simțeau nicio plăcere. Degeaba prezicea, cu glas de stentor, că va începe războiul şi întrebuința toate întrebările retorice spre a şti dacă Sudul va mai tolera multă vreme jignirile yankeilor; nu obținea decât slabe „Da, tată”, şi „Nu, tată”, pronunțate pe un ton plictisit. Aşezată pe o pernă sub lampa cea mare, Carreen era cufundată în citirea aventurilor unei tinere care se călugărise după moartea iubitului ei şi, vărsând lacrimi tăcute, se vedea îmbrăcată ca o călugăriță. Suellen, ocupată cu broderia a ceea ce numea „trusoul” ei, se întreba dacă a doua zi la picnic va izbuti să-l dezlipească pe Stuart Tarleton de sora ei şi să-l cucerească cu încântătoarele-i calități feminine pe care le poseda şi de care Scarlett era lipsită. Cât priveşte pe Scarlett, gândurile ei se îndreptau numai spre Ashley.

Cum putea tatăl ei să trăncănească atâta de fortul Sumter şi de yankei, când ştia că inima ei era zdrobită? Aşa cum se întâmplă întotdeauna la persoanele foarte tinere, era mirată de egoismul cu care oamenii uitau de

durerea ei, văzându-şi de ale lor, fără să țină seama de chinurile ei.

I se părea că o furtună îi pustiise mintea şi găsea straniu ca sufrageria unde se găseau să fie atât de liniştită, atât de asemănătoare cu ceea ce fusese întotdeauna. Masa şi bufetele de mahon greu, argintăria masivă, covoarele în culori vii întinse pe podeaua strălucitoare, erau toate la locul lor ca şi când nimic nu s-ar fi întâmplat. Era o odaie plăcută şi confortabilă. De obicei lui Scarlett îi plăceau ceasurile liniştite pe care familia şi le petrecea aici după cină, dar în seara asta îi era urâtă şi, de nu i-ar fi fost teamă de întrebările indiscrete ale tatălui său, s-ar fi strecurat afară, ar fi traversat holul întunecat, ar fi ajuns în micul birou al lui Ellen şi, trântită pe canapeaua veche, ar fi plâns până şi-ar fi ogoit chinul.

Micul birou al mamei ei era odaia preferată a lui Scarlett. Acolo se aşeza în fiecare dimineață Ellen, în fața mesei de scris, spre a ține contabilitatea plantației şi a asculta rapoartele lui Jonas Wilkerson, vechilul. Întreaga familie se strângea tot aici ca să-şi piardă vremea, în timp ce pana mamei scârțâia pe registre. Gerald se aşeza pe vechiul scaun cu leagăn, în timp ce fetele şedeau pe pernele decolorate de pe canapeaua prea veche ca să poată sta în odăile din față. Acum Scarlett ardea de dorință să fie singură cu Ellen în micul birou, să-şi pună capul în poala ei şi să plângă în voie. De ce întârzia oare atâta mama?

Atunci se auziră roțile scârțâind pe nisipul aleii şi dulcele murmur al vocii lui Ellen, dând drumul vizitiului. Intră. Tatăl şi fetele ridicară repede capul. Crinolina ei se legăna. Avea chipul trist şi obosit. Odată cu ea intră şi mireasma uşoară a săculețului cu parfum de verbină, mireasmă ce părea întotdeauna că iese din faldurile rochiei ei şi pe care Scarlett îl asocia întotdeauna imaginii mamei sale. Cu trusa de piele în mână, furioasă şi încruntată, Mammy o urma la câțiva

paşi. Mormăia întruna, având grijă să-şi spună părerile cu voce înceată spre a nu fi auzite, dar totuşi destul de tare pentru ca nemulțumirea ei să fie observată.

— Îmi pare rău că am întârziat atât, zise Ellen scoțându-şi şalul şi întinzându-i-l lui Scarlett, căreia îi mângâie în treacăt obrazul.

Odată cu sosirea soției sale, chipul lui Gerald se lumină ca prin farmec.

— Plodul a fost botezat? întrebă el.

— Da, şi a murit bietul mititel, răspunse Ellen. Mi-a fost frică să nu moară şi Emmie, dar cred că va trăi.

Surprinse, fetele ei se întoarseră către ea ca spre a o întreba. Gerald dădu filosofic din cap.

— E mai bine că a murit, bietul copil fără de ta…

— E târziu. Să spunem rugăciunea, întrerupse Ellen cu atâta blândețe, încât dacă Scarlett n-ar fi cunoscut-o bine pe maică-sa, nu şi-ar fi dat seama de nimic.

Ar fi fost interesant de ştiut cine era tatăl copilului lui Emmie Slattery. Scarlett ştia că nu va afla niciodată adevărul dacă o întreba pe maică-sa. Scarlett îl bănuia pe Jonas Wilkerson, pe care-l văzuse adeseori coborând drumul în tovărăşia lui Emmie, seara la asfințit. Jonas era yankeu şi neînsurat şi slujba de vechil îl condamna – pentru vecie – să n-aibă niciun raport cu lumea bună din comitat. Nicio familie de un oarecare rang nu i-ar fi dat fata în căsătorie şi nu putea fi prieten decât cu oameni ca Slattery-ii sau cu alți golani de felul lor. Şi întrucât educația lui era mult deasupra educației acestora, era lucru firesc că nu voia să se căsătorească cu Emmie, oricât de des s-ar fi plimbat cu ea în amurg.

Scarlett oftă, fiindcă era foarte curioasă. Maică-sa asista întotdeauna la o mulțime de lucruri cărora nu le dădea nicio atenție. Ellen avea o adevărată artă de a nu observa tot ceea ce era împotriva regulilor de bună-cuviință şi încerca s-o învețe la fel şi pe Scarlett; dar fără succes.

Ellen se apropiase de cămin pe care era aşezată

cutiuța cu mătănii, când Mammy o opri pe un ton energic.

— Domnişoa'ă Ellen, t'ebuie să mănânci ceva înainte de 'ugăciune.

— Mulțumesc, Mammy, nu mi-e foame!

— Am să-ți p'egătesc chia' eu şi ai să mănânci, insistă Mammy cu un aer indignat, ieşind în hol spre a merge la bucătărie. Po'k; strigă ea, spune bucătă'esei să aibă g'ijă de foc. Domnişoa'ă Ellen s-a înto's.

În timp ce scândurile podelei gemeau sub greutatea ei, monologul lui Mammy deveni din ce în ce mai tare şi familia, adunată în sufragerie, putu să audă desluşit micul discurs pe care şi-l ținea sieşi.

— Am spus de o mie de o'i că n-a'e 'ost să te ocupi de golanii ăştia albi. Sunt cei mai ma'i leneşi, cei mai ne'ecunoscăto'i din toți coate-goale de pe lume. Şi nu e t'eaba lu' domnişoa'ă Ellen să se p'ăpădească cu fi'ea îng'ijind oameni ca'e dacă a' face doi bani a' avea neg'i ca să-i îngrijească. Şi cum am spus…

Sunetul vocii ei se pierdu. Intrase în culoarul acoperit care ducea la bucătărie.

Mammy avea un fel al ei de a face cunoscute stăpânilor părerile ei precise. Ştia că demnitatea lor îi împiedica pe albi de a acorda cea mai mică atenție cuvintelor pe care le mormăia o negresă ca ea. Ştia că, spre a-şi păstra această demnitate, albii se prefăceau că n-aud, chiar de-ar fi țipat din odaia de alături. Era astfel la adăpostul oricărei observații şi, în acelaşi timp, nimeni nu avea îndoieli asupra părerii ei în diferite probleme.

Pork intră aducând o farfurie, tacâmuri de argint şi un şervet. Pe urmele lui călca Jack, un negrişor de vreo zece ani, care tocmai sfârşea de încheiat, cu o singură mână, nasturii hainei sale de pânză albă, ținând în cealaltă mână o apărătoare de muşte, făcută din benzi înguste de hârtie tăiată din ziare şi legate de o coadă de lemn mai mare ca el. Ellen avea şi o superbă apărătoare

de muşte din pene de păun, dar nu se folosea de ea decât în împrejurări foarte speciale şi asta după un adevărat război civil împotriva lui Pork, a bucătăresei şi a lui Mammy, care erau convinşi că penele de păun aduc nenoroc.

Ellen se aşeză pe scaunul pe care i-l oferi Gerald şi de îndată patru glasuri o asaltară cu întrebări:

— Mamă, dantela rochiei mele de bal s-a desfăcut şi aş vrea s-o port mâine seară la Doisprezece Stejari. Poți să mi-o aranjezi, te rog?

— Mamă, rochia nouă a lui Scarlett e mai frumoasă ca a mea şi sunt îngrozitoare în roz. De ce n-ar fi ea îmbrăcată în roz? Aş purta eu rochia ei verde. Ei rozul îi stă foarte bine.

— Mamă, pot să merg la balul de mâine seară? Am treisprezece ani acum.

— Doamnă O'Hara, ai să mă crezi?... Tăceți fetelor, altfel vă aşteaptă cravaşa!... Cade Calvert a fost la Atlanta azi dimineață. Zice că... dar tăceți odată, că nu ne putem înțelege... zice că toate sunt talmeş-balmeş acolo, că nu se vorbeşte decât de război, de instrucția pe care o face miliția, de adunări de trupe. Şi zice că după ştiri sosite de la Charleston, nu vom mai tolera să fim insultați de yankei.

În mijlocul acestui zgomot, Ellen zâmbi obosită şi răspunse întâi bărbatului său, aşa cum se cuvenea unei soții bune.

— Dacă oamenii bine din Charleston sunt de părerea asta, sunt sigură că nu vom întârzia să gândim ca ei, zise ea.

Căci era adânc convinsă că, în afară de Savannah, pe tot continentul nu puteai întâlni lume de neam mai bun decât în acest mic port, şi lumea din Charleston împărtăşea punctul ei de vedere.

— Nu, Carreen, la anul, draga mea. Atunci vei putea merge la bal şi vei purta rochii de domnişoară mare. Şi ce bine are să se distreze fetița mea! Nu fi necăjită,

draga mea. Vei merge la picnic, nu uita, vei asista şi la supeu, dar nu la bal înainte de paisprezece ani!

— Dă-mi rochia ta, Scarlett, după rugăciune o să-ți cos dantela.

— Dragă Suellen, nu-mi place tonul ăsta. Rochia ta roz e fermecătoare şi ți se potriveşte foarte bine la ten, după cum rochia lui Scarlett îi vine bine la tenul ei. Dar îți dau voie să porți mâine seară colierul meu de granate.

În spatele mamei sale, Suellen se strâmbă triumfător către Scarlett, care vrusese să ceară colierul pentru ea. Scarlett îi scoase limba. Suellen era de nesuferit cu smiorcăielile şi cu egoismul ei şi, dacă Ellen n-ar fi intervenit, Scarlett i-ar fi tras de multe ori câte o palmă.

— Şi acum, domnule O'Hara, mai povesteşte-mi ce ți-a mai spus domnul Calvert despre Charleston, zise Ellen.

Scarlett ştia că pe maică-sa nu o interesa deloc războiul, nici politica, pe care le considera treburi pentru bărbați şi care nu puteau să intereseze nicio femeie deşteaptă. Dar lui Gerald îi plăcea să-şi spună părerile, şi Ellen căuta mereu să-i facă plăcere bărbatului ei.

În timp ce Gerald vorbea, Mammy aşeză în fața stăpânei ei biscuiți rumeniți, piept de pui prăjit şi un ignam fierbinte, înotând în unt topit. Mammy îl ciupi pe micul Jack, care începu să mişte din nou fâşiile de hârtie deasupra lui Ellen. Mammy stătea lângă masă şi urmărea cum Ellen ducea fiecare dumicat la gură, ca şi cum la primul semn de oboseală ar fi avut de gând s-o facă să mănânce cu sila. Ellen se străduia să mănânce, dar Scarlett vedea că era prea obosită ca să-şi dea seama ce mânca. Numai chipul neîndurător al lui Mammy o silea să se execute.

Când farfuria fu goală şi pe când Gerald era încă în mijlocul expunerii asupra ticăloşiei yankeilor care voiau să-i elibereze pe negri fără să dea un ban spre a plăti

libertatea lor, Ellen se sculă.

— Spunem rugăciunea? întrebă bărbatul ei cu jumătate de gură.

— Da. E aşa târziu… oh, e zece!

Cu un zgomot de fierărie hodorogită, ceasornicul din perete bătu de zece ori.

— Carreen ar trebui să fie de mult în pat. Pork, te rog adu lampa. Mammy, cartea mea de rugăciuni.

La porunca lui Mammy, Jack îşi lăsă apărătoarea de muşte într-un colț şi începu să strângă masa, în timp ce Mammy scotocea prin sertarul unui bufet ca să găsească vechea carte de rugăciuni a lui Ellen. Ridicat pe vârfurile picioarelor, Pork ajunse la un inel atârnat de lanțul care susținea lampa, trase de el şi coborî încet lampa, până ce masa fu inundată de lumină iar plafonul se pierdu în întuneric. Ellen îşi potrivi rochia, îngenunche pe podea, aşeză cartea de rugăciuni pe masă în fața ei, o deschise şi-şi împreună mâinile. Gerald îngenunche alături de ea; de cealaltă parte a mesei, Scarlett şi Suellen îşi luară locurile obişnuite şi-şi traseră sub genunchi jupoanele largi, spre a simți mai puțin contactul cu podeaua. Carreen, cam mititică pentru vârsta ei, nu putea să îngenuncheze în fața mesei, aşa că îngenunche în fața unui scaun, cu coatele sprijinite pe el. Era o poziție care-i plăcea, căci rar se întâmpla să nu adoarmă în timpul rugăciunilor şi, în această postură, maică-sa n-o observa.

Servitorii umpleau vestibulul cu zgomotul paşilor lor târşâiți sau cu foşnetul rochiilor şi îngenuncheau în fața pragului. Mammy se aplecă gemând. Pork stătea drept ca o prăjină; grațioase, Rosa şi Teena, jupânesele cu fustele lor de stambă în culori vii, bucătăreasa, slabă şi galbenă sub un tulpan alb ca zăpada, şi Jack, mort de somn, care stătea cât putea mai departe de Mammy ca să scape de ciupiturile ei. Ochii lor negri străluceau de nerăbdare; pentru ei, rugăciunea cu stăpânii era unul dintre evenimentele zilei. Frazele străvechi şi pline de

culoare ale litaniilor cu metaforele lor orientale erau lipsite de sens pentru ei, dar deşteptau ceva în sufletul lor şi oamenii se legănau de la dreapta la stânga cântând răspunsurile:

„Doamne miluieşte-ne, Cristoase Dumnezeule, miluieşte-ne!"

Ellen închise ochii şi începu să se roage. Glasul ei se înălța, apoi recădea, mângâietor şi liniştitor. Capetele se înclinau în interiorul cercului luminos şi Ellen mulțumi lui Dumnezeu pentru sănătatea şi fericirea căminului ei, a familiei şi a negrilor.

Când isprăvi rugăciunea pentru cei ce locuiau sub acoperişul Tarei, pentru tatăl, mama şi surorile ei, pentru cei trei copii morți şi toate „bietele suflete din purgatoriu", strânse mătăniile albe între degetele ei lungi şi începu să spună rozariul.

Asemeni unui uşor suflu de vânt, vocile negrilor şi cele ale albilor îi răspundeau: „Sfântă Fecioară, Maica Domnului, roagă-te pentru noi, bieții păcătoşi, acum şi în ora morții noastre. Amin."

Deşi cu durere în suflet, deşi suferea stăpânindu-şi lacrimile, ca întotdeauna la această oră Scarlett se simți năpădită de un sentiment adânc de calm şi de seninătate. O parte din deziluziile zilei şi groaza pe care o avea de ziua de mâine se şterseseră, făcând loc nădejdii. Această linişte nu i-o aducea elanul sufletului ei către Dumnezeu, căci pentru ea religia nu însemna decât a mormăi rugăciuni. Liniştea îi venea de la chipul mamei ei privind spre tronul lui Dumnezeu, spre sfinții şi spre îngerii săi şi rugându-se ca Domnul să binecuvânteze pe cei pe care îi iubea. Când Ellen cerea ceva Cerului, Scarlett era sigură că Cerul o auzea.

Ellen sfârşi, şi Gerald, care nu-şi găsea niciodată mătăniile la ceasul de rugăciune, începu să numere pe ascuns decadele pe degete. La sunetul vocii monotone, gândurile lui Scarlett începură fără voie să rătăcească. Ştia că ar fi trebuit să-şi facă examenul conştiinței.

Ellen o învăţase că, la sfârşitul fiecărei zile, avea datoria să-şi examineze conştiinţa temeinic, să recunoască greşelile făptuite şi să ceară lui Dumnezeu iertarea şi puterea de a nu mai cădea în ispită. Dar Scarlett îşi examina inima.

Îşi sprijini fruntea de mâinile împreunate, astfel ca mama să nu-i poată vedea faţa, şi gândurile i se îndreptară spre Ashley. Cum putea să se căsătorească cu Melanie, când o iubea pe ea, pe Scarlett? Şi mai ales când ştia cât îl iubea ea? Nu se gândea oare că-i zdrobeşte inima?

Deodată îi trecu prin minte, ca o cometă, o idee nouă, minunată.

„Ashley habar n-are că-l iubesc!”

Descoperirea aceasta fu atât de neaşteptată, încât era gata să-i scape un suspin. O clipă, o clipă foarte lungă, rămase cu răsuflarea tăiată şi cu mintea ca paralizată, apoi gândurile îşi reluară cursul grăbit.

„Cum ar putea să ştie? Faţă de el am făcut întotdeauna pe distinsa şi pe mironosiţa, încât fără îndoială că-şi închipuie că nu-i decât un prieten pentru mine. Desigur că de aceea n-a spus niciodată nimic. Îşi închipuie că nu poate nădăjdui nimic. Iată de ce a avut aerul atât de...”

Mintea ei se întoarse îndată la clipele în care îi surprinsese privirea aţintită asupra ei într-un fel cu totul straniu, în care ochii lui cenuşii, care de obicei îşi ascundeau gândurile atât de bine, păruseră că se măresc, că leapădă orice mister şi că nu reflectă decât suferinţă şi deznădejde.

„E disperat pentru că-şi închipuie că iubesc pe Brent sau pe Stuart sau pe Cade. Şi socoteşte că, neputând să se căsătorească cu mine, n-are decât s-o ia pe Melanie, ca să facă plăcerea familiei sale. Dar dacă ar şti că-l iubesc...”

Mintea ei nestatornică trecu dintr-odată de la cea mai adâncă deprimare la cea mai tulburătoare fericire.

Găsise explicația reticențelor lui Ashley, a straniei lui purtări. Nu ştia nimic! Vanitatea veni în ajutorul dorinței ei de a crede şi îi transformă credința în siguranță. De-ar şti că-l iubeşte, ar alerga la ea. N-avea decât să…

„O”, gândi ea încântată, apăsându-şi degetele pe fruntea plecată, „ce proastă sunt că nu m-am gândit la asta mai înainte! Trebuie să găsesc mijlocul să-i spun. Dacă ştie că-l iubesc, n-o va lua niciodată pe Melanie. Cum ar putea?”

Tresări, văzând că Gerald sfârşise rugăciunea şi că maică-sa avea ochii ațintiți asupra ei. Începu îndată să spună rugăciunea mecanic, dar vocea îi era atât de schimbată, încât Mammy făcu ochii mari şi-i zvârli o privire bănuitoare. Îndată ce-şi sfârşi rugăciunea şi când începură Suellen şi apoi Carreen, lăsă ca mintea s-o poarte iar la gândul nou şi ademenitor pe care-l descoperise.

Chiar acum nu era prea târziu! Comitatul a fost deseori scandalizat de câte o pereche de îndrăgostiți care fugiseră împreună tocmai când unul sau altul dintre parteneri fusese aproape în fața altarului cu altcineva. Şi logodna lui Ashley nici n-a fost măcar anunțată! Da, era încă timp!

Dacă Ashley şi Melanie nu se iubeau, dacă nu era între ei decât o făgăduială veche, n-ar fi oare posibil ca Ashley să se dezlege de făgăduială şi s-o ia pe ea, pe Scarlett? Fireşte, chiar asta şi va face când va afla că-l iubeşte. Trebuie să găsească doar mijlocul de a-i face cunoscute sentimentele ei. Trebuie, şi atunci…

Scarlett se trezi brusc din visul ei de fericire fiindcă găsise un răspuns şi maică-sa o privea mustrătoare. Îşi reluă şirul răspunsurilor, deschise ochii şi azvârli o privire iute în jurul ei. Trupurile îngenuncheate, lumina dulce a lămpii, penumbra care-i învăluia pe negrii ce se legănau încetişor, chiar obiectele cunoscute pe care le privise cu atâta aversiune cu un ceas mai înainte, luară

dintr-odată culoarea propriilor ei emoții, şi sufrageria îi apăru din nou ca un loc plin de farmec. Nu va uita niciodată această clipă, nici această scenă.

„Fecioară prea curată”, începu maică-sa. Rugăciunea Sfintei Fecioare începuse şi Scarlett răspunse: „Roagă-te pentru noi”, în timp ce vocea blândă de contraltă a lui Ellen slăvea însuşirile Maicii Domnului.

Ca întotdeauna, din copilărie, pentru Scarlett aceasta era o clipă în care adora mult mai mult pe Ellen decât pe Sfânta Fecioară. Săvârşea poate un păcat, dar pe măsură ce se repetau străvechile fraze, Scarlett, cu ochii pe jumătate închişi, vedea chipul mamei, şi nu pe acela al Sfintei Fecioare. „Tămăduitoare a bolnavilor”, „Lăcaş al înțelepciunii”, „Mângâiere a păcătoşilor”, „Sfânt trandafir”, erau cuvinte minunate, fiindcă corespundeau însuşirilor mamei ei. Dar în seara asta, din cauza exaltării, Scarlett găsi în desfăşurarea ceremoniei, în cuvintele şoptite, în murmurul răspunsurilor, o frumusețe care depăşea tot ce cunoscuse mai înainte. Şi sufletul ei se înălță către Dumnezeu, sincer recunoscător, fiindcă se deschisese o cărare sub paşii ei care să-i îngăduie să iasă din deznădejde şi să alerge în brațele lui Ashley.

Când răsună ultimul „Amin”, se sculară toți, puțin cam amorțiți, iar Mammy fu ajutată să se scoale de sforțările unite ale Teenei şi Rosei. Pork luă o feştilă de pe cămin, o aprinse de la lampă şi ieşi în hol. La picioarele scării în spirală se afla un bufet de nuc prea mare spre a fi aşezat în sufragerie, pe care erau puse mai multe lămpi şi un întreg şir de lumânări în sfeşnicele lor. Pork aprinse o lampă şi trei lumânări şi, cu prestanța pompoasă a unui mare şambelan al curții regale luminând mersul unui rege şi al unei regine către camerele lor, porni în fruntea cortegiului care urca treptele scării, ținând lumina sus deasupra capului. Ellen urca în urma lui la brațul lui Gerald, urmată de cele trei fete care țineau în mână, fiecare câte o

lumânare.

Scarlett intră în odaia ei, puse lumânarea pe un scrin înalt şi începu să caute în dulap rochia de bal care avea nevoie de reparaţie. O luă pe braţ şi traversă, fără să se grăbească, culoarul. Uşa odăii părinţilor ei era întredeschisă şi, înainte de a bate, auzi glasul lui Ellen, şoptit dar sever, spunând:

— Domnule O'Hara, Jonas Wilkerson trebuie dat afară.

Gerald izbucni:

— Şi unde am să găsesc un alt vechil care să nu mă fure?

— Trebuie dat afară numaidecât, mâine dimineaţă. Sam cel mare e un bun supraveghetor şi-l poate înlocui, până ce vei găsi un alt vechil.

— A, bine! se auzi vocea lui Gerald. Am înţeles. Aşadar, onorabilul Jonas a…

— Trebuie dat afară.

„Aşadar, el e tatăl copilului lui Emmie Slattery”, gândi Scarlett. „La ce te poţi aştepta de la un yankeu şi de la o golancă albă?”

Apoi, după o pauză discretă care dădu lui Gerald timpul să se potolească, Scarlett bătu la uşă şi întinse mamei sale rochia.

Când Scarlett se dezbrăcă şi suflă în lumânare, avea pregătit un plan amănunţit pentru a doua zi. Era un plan foarte simplu, deoarece, ca o demnă fiică a lui Gerald care nu se încurca în consideraţii deşarte, nu-şi uita scopul nicio clipă şi nu se gândea decât la felul cel mai direct de a-l atinge.

La început va adopta o atitudine „mândră”, aşa cum îi poruncise Gerald. Cum va ajunge la Doisprezece Stejari, va încerca să pară cât se poate de veselă şi de vioaie. Nimeni nu-şi va putea închipui că fusese vreodată amărâtă din pricina lui Ashley şi a Melaniei. Va fi cochetă cu toţi bărbaţii care vor fi acolo. Va fi îngrozitor pentru Ashley, dar asta îl va face s-o dorească şi mai

mult. Nu va nesocoti niciun bărbat de vârsta însurătorii, de la bătrânul Frank Kennedy cel cu favoriți roşcați, care era curtezanul lui Suellen, până la fratele Melaniei, sfiosul Charles Hamilton care roşea întruna. Vor roi toți în jurul ei ca albinele în jurul stupului şi Ashley o va lăsa pe Melanie spre a se alătura cercului admiratorilor. Apoi va găsi ea mijlocul să rămână singură cu el câteva minute, departe de mulțime. Nădăjduia că totul va decurge în această ordine, fiindcă altfel va fi mai greu. În orice caz, dacă Ashley nu făcea primii paşi, va trebui să-i facă ea.

Când vor fi în sfârşit singuri, Ashley, având în minte proaspătă imaginea celorlalți bărbați îngrămădindu-se în jurul ei, va fi încă impresionat la gândul că toți bărbații aceştia o doreau şi ochii lui vor avea din nou acea expresie de tristețe şi de disperare. Atunci îi va reda bucuria, lăsându-l să afle că deşi era atât de curtată, îl prefera tuturor. Şi după ce o va fi recunoscut cu o grație plină de modestie, atitudinea ei va fi şi mai elocventă. Fireşte, se va purta tot timpul ca o persoană bine-crescută. Nu-i trecea nici măcar prin minte să-i spună pe față că îl iubeşte… asta nu se putea. Dar felul în care-i va vorbi nu era decât un amănunt care n-o stingherea câtuşi de puțin. Se mai descurcase ea în situații asemănătoare şi se va descurca şi acum.

Întinsă pe pat, scăldată de razele lunii, îşi închipui toată scena. Văzu expresia de uimire şi de fericire de pe fața lui Ashley când îşi va da seama că-l iubeşte cu adevărat şi auzi cuvintele pe care le va pronunța cerându-i să fie soția lui.

Fireşte, va trebui să-i spună atunci că nu se putea gândi să se căsătorească cu un bărbat logodit cu o altă fată, dar el va insista şi, până la urmă, se va lăsa convinsă. Pe urmă vor hotărî să fugă la Jonesboro chiar în după-amiaza aceea şi…

Când te gândeşti că mâine la această oră ar putea fi doamna Ashley Wilkes!

Se ridică în capul oaselor, cu mâinile pe genunchi şi, o clipă lungă, nesfârşită, îşi închipui că e doamna Ashley Wilkes… soția lui Ashley! Dar o îndoială i se strecură în suflet. Dacă nu se va petrece totul aşa? Dacă Ashley n-o va ruga să fugă cu el? Izgoni cu hotărâre această idee din mintea ei.

„Nu vreau să mă gândesc la asta acum”, îşi zise hotărât. „Dacă mă gândesc acum, îmi pierd liniştea. Nu-i niciun motiv ca lucrurile să nu se petreacă aşa cum vreau eu… dacă mă iubeşte. Şi ştiu că mă iubeşte.”

Ridică bărbia şi ochii ei verzi, mărginiți de gene negre, străluciră în lumina lunii. Ellen nu-i spusese niciodată că dorința şi reuşita sunt două lucruri deosebite; şi viața încă n-o învățase că o întrecere nu-i câştigată de cel mai iute. Culcată în pat, în umbra argintie, curajul îi creştea şi făcea planuri pe care le putea face o tânără de şaisprezece ani, când viața a fost atât de darnică cu ea încât o înfrângere i se pare imposibilă, şi când o rochie frumoasă şi un ten proaspăt sunt cele mai bune arme pentru a forța destinul.

Capitolul V

Era zece dimineața. Pentru luna aprilie era o zi caldă şi lumina aurie a soarelui năvălea strălucitoare în odaia lui Scarlett, pătrunzând prin perdelele azurii ale ferestrelor largi. Pereții de culoare gălbuie erau plini de lumină şi mobilele masive de mahon luceau roşii ca vinul; podeaua strălucea ca sticla, afară de locurile unde o acopereau covoarele, formând pete vii de culoare.

În văzduh se şi simțeau primele adieri ale verii georgiene, când căldura primăvăratică cedează cu greu locul arşiței nemiloase. O căldură dulce năvălea în odaie, înmiresmată cu parfumuri catifelate de flori nenumărate, de copaci abia înmuguriți, de pământ umed de curând arat. Prin fereastră, Scarlett putea vedea mulțimea strălucitoare a şirurilor gemene de narcise galbene care mărgineau aleea cu pietriş, tufişurile aurii de iasomie răsfirându-şi ramurile înflorite până la pământ, ca o crinolină.

Păsările, mierlele şi gaițele, învrăjbite ca totdeauna pentru stăpânirea magnoliei de sub fereastra ei, se ciondăneau; gaițele cu glas strident şi acru, iar celelalte cu voci dulci şi plângătoare.

O dimineață atât de radioasă o chema de obicei pe Scarlett la fereastră; atunci îşi rezema brațele pe pervazul lat şi se îmbăta de miresmele şi zgomotele Tarei. Azi însă nu dădea decât puțină atenție soarelui sau cerului azuriu; nu-şi spunea decât: „Mulțumesc lui

Dumnezeu că nu plouă”. Pe pat era întinsă rochia de bal, de mătase verde ca mărul, cu garnitura de dantelă ecru, gata să fie împachetată într-o cutie mare de carton, spre a fi transportată la Doisprezece Stejari, ca să fie îmbrăcată înainte de începerea balului; Scarlett însă se strâmbă la vederea ei. Dacă planul ei reuşea, nu va purta seara rochia. Cu mult înainte de începerea balului, ea şi cu Ashley vor fi în drum spre Jonesboro spre a se căsători. Întrebarea chinuitoare era – ce rochie să poarte la picnic?

Ce rochie îi va scoate mai bine farmecele în evidenţă şi o va face să pară mai irezistibilă lui Ashley? De la ora opt încerca şi arunca rochii după rochii şi acum stătea descurajată şi necăjită în pantalonaşi de dantelă, în cache-corsef de olandă şi trei jupoane spumoase de olandă şi dantelă. Rochii aruncate zăceau împrejurul ei pe jos, pe pat, pe scaune, în grămezi vii de culori şi panglici desfăcute.

Cea de organdi roz cu eşarfa lungă tot roz îi stătea bine, dar o purtase vara trecută când Melanie fusese în vizită la Doisprezece Stejari şi sigur că o va recunoaşte. S-ar putea să fie destul de răutăcioasă să i-o spună. Cea de mătase neagră, cu mânecile bufante şi cu gulerul „princesse” de dantelă, îi scotea minunat în relief pielea albă, dar o făcea să pară puţin mai matură. Scarlett îşi privi îngrijorată în oglindă chipul de şaisprezece ani, aşteptându-se parcă să vadă zbârcituri şi o bărbie cu muşchii căzuţi. N-ar fi bine să pară bătrână, pe lângă Melanie, cu dulceaţa ei atât de tinerească. Cea de muselină cu dungi de culoarea levănţicăi era frumoasă, cu aplicaţii mari de dantelă şi fileu la poale, dar nu se potrivea cu genul ei. S-ar potrivi cu profilul delicat al lui Carreen şi cu faţa ei spălăcită, dar Scarlett simţea că ei îi dădea un aer de şcolăriţă. N-ar fi bine să pară ca o şcolăriţă în faţa Melaniei, o persoană cu o ţinută atât de demnă. Cea de tafta verde în carouri, plină de volane mărginite de panglici verzi de catifea, era foarte

frumoasă, de fapt rochia ei preferată, fiindcă dădea ochilor o culoare verde ca smaraldul. Dar, din nefericire, avea o pată de grăsime în față, pe corsaj. Sigur, ar putea prinde broşa drept peste pată, dar poate că Melanie are ochi ageri. Mai rămăseseră doar rochii de bumbac de diferite culori, pe care Scarlett însă nu le găsea destul de festive pentru această împrejurare, şi rochia de muselină verde cu floricele pe care o purtase în ajun. Era însă o rochie de după-amiază. Nu era nimerită pentru un picnic, fiindcă avea mâneci scurte şi bufante şi corsajul era decoltat ca pentru o rochie de bal. N-avea însă altceva de purtat. La urma urmei, nu îi era ruşine de gâtul, de brațele şi de pieptul ei, chiar dacă nu era cuviincios să le arăți dimineața.

În picioare în fața oglinzii, se răsucea ca să se vadă dintr-o parte şi se gândea că n-avea de ce să-i fie ruşine de corpul ei. Gâtul îl avea cam scurt, dar rotund, iar brațele erau durdulii şi plăcute ochiului. Sânii ridicați sus de corset erau frumoşi. Niciodată nu avusese nevoie să coasă rânduri de volănaşe de mătase sub căptuşeala corsajului aşa cum fac cele mai multe dintre fetele de şaisprezece ani, ca să dea corpurilor lor curbele şi rotunjimea dorită. Era fericită că moştenise mâinile fine şi albe ale lui Ellen, ca şi picioarele ei mici, şi ar fi vrut să fie şi de înălțimea lui Ellen, dar se mulțumea aşa cum era. Păcat că nu se pot arăta şi picioarele, îşi zise în gând, ridicându-şi fustele şi uitându-se cu părere de rău la ele, durdulii şi bine făcute sub pantalonaşi. Avea picioarele atât de frumoase! Chiar şi fetele de la Institutul pentru domnişoare din Fayetteville fuseseră silite să recunoască acest lucru; şi cât despre mijlocul ei, nu era nimeni nici în Fayetteville, nici în Jonesboro, nici în trei comitate care să aibă un mijloc atât de subțire.

Gândurile în privința mijlocului ei o readuseră la chestiuni practice. Rochia de muselină verde avea patruzeci şi trei de centimetri la talie, iar Mammy îi

strânsese şireturile corsetului ca pentru rochia de mătase neagră, care avea patruzeci şi cinci de centimetri. Mammy va trebui să-i strângă mai tare şireturile de la corset. Deschise uşa, împingând-o, trase cu urechea şi auzi în hol paşii greoi ai lui Mammy. O strigă enervată, ştiind că poate ţipa cât vrea, deoarece Ellen era în cămară şi-i măsura bucătăresei porţiile zilnice de alimente.

— Unii oameni c'ed că pot să sbo', mormăi Mammy suind scările cu pas târşâit.

Intră pufnind, cu expresia celui care se aşteaptă la o bătălie şi e gata pentru ea. În mâinile ei mari şi negre ducea o tavă cu mâncare aburindă, doi ignami înotând în unt, o grămadă de plăcinte de hrişcă însiropate şi o felie de şuncă plină de grăsime. Zărind povara lui Mammy, expresia feţei lui Scarlett se schimbă de la una de enervare trecătoare, la una de încăpăţânare războinică. În focul încercării rochiilor, uitase de legea de oţel a lui Mammy, anume că înainte de a merge la o petrecere fetele O'Hara trebuie să fie atât de bine îndopate cu mâncare, încât să nu mai fie în stare să mănânce din ceea ce se va servi la petrecere.

— Degeaba. Nu mănânc. Du totul înapoi la bucătărie.

Mammy puse tava pe masă şi se propti în faţa lui Scarlett, cu mâinile în şolduri.

— Ba da, ai să mănânci! N-am poftă să se-ntâmple ca la ultimul picnic, când eram bolnavă şi n-am putut să-ţi aduc tava înainte de-ai plecat. Ai să mănânci totul, pân' la cea din u'mă fă'ămiţă!

— Ba nu! Acum, hai şi-mi strânge şireturile mai tare fiindcă am întârziat. Am auzit că trăsura a tras în faţa casei.

Tonul lui Mammy deveni mieros.

— Haide, haide, domnişoa'ă, fii cuminte şi vin' de mănâncă numa' un pic. Domnişoa'a Ca'een şi domnişoa'a Suellen au mâncat tot.

— Cred şi eu, zise Scarlett, dispreţuitoare. N-au curaj

nici cât un iepure. Dar eu nu vreau! Am terminat cu tăvile! N-am să uit când am mâncat o tavă întreagă şi m-am dus apoi la Calvert-i; şi aveau îngheţată – cu gheaţă adusă tocmai de la Savannah şi n-am putut mânca decât o linguriţă. Azi am să-mi fac toate chefurile şi am să mănânc cât vreau.

Auzind această intenţie îndrăzneaţă, fruntea lui Mammy se încruntă de indignare. Ceea ce se cuvine să facă o tânără domnişoară şi ceea ce nu se cuvine erau în mintea lui Mammy două lucruri tot atât de deosebite ca negru de alb; între ele nu exista niciun prag de trecere. Suellen şi Carreen erau ca argila în mâinile ei voinice şi-i ascultau cu sfinţenie vorbele. Fusese întotdeauna greu s-o înveţe pe Scarlett că cele mai multe din impulsurile ei naturale erau nedemne de o doamnă. Victoriile pe care le repurta Mammy asupra lui Scarlett erau greu câştigate şi se datorau unor şiretlicuri necunoscute de mintea albilor.

— Dacă dumitale nu-ţi pasă ce zice lumea de familia dumitale, mie îmi pasă, zise ea. Şi nu v'eau ca lumea de la pet'ece'e să spună că nu eşti bine-c'escută! Ţi-am spus şi ţi-am 'epetat că o doamnă e distinsă dacă mănâncă doa' cât o păsă'ică. Şi nu v'eau să te duci la domnu' Wilkes şi să mănânci ca o sclavă ca'e munceşte la câmp şi să-nghiţi ca un po'c.

— Mama e o doamnă adevărată şi tot mănâncă.

— Când o să te mă'iţi, o să poţi şi dumneata să mănânci, răspunse Mammy. Când domnişoa'a Ellen e'a de vâ'sta dumitale, nu mânca nimic când ieşea, şi nici mătuşa Pauline, şi nici mătuşa Eulalie. Şi toate s-au mă'itat! Domnişoa'ele ca'e mănâncă mult nu găsesc ap'oape niciodată bă'baţi.

— Nu cred. La picnicul la care ai fost bolnavă şi n-am mâncat nimic înainte, Ashley Wilkes mi-a spus că-i place să vadă o fată care mănâncă cu poftă.

Mammy dădu din cap, prevestind a rău.

— Ce spun domnii şi ce c'ed, sunt două luc'u'i

deosebite. Şi n-am auzit ca domnu' Ashley să te fi ce'ut.

Scarlett se încruntă, vru să se răstească la ea şi apoi se opri. Mammy o nimerise bine şi n-avea ce răspunde. Văzând expresia încăpăţânată din ochii ei, Mammy îşi luă tava şi, cu şiretenia caracteristică rasei sale, îşi schimbă tactica. Pornind spre uşă, oftă.

— Atunci, bine. Tocmai îi spuneam bucătă'esei când p'egătea tava asta că o doamnă distinsă se cunoaşte după cât mănâncă şi i-am spus că n-am văzut altă doamnă ca'e să mănânce mai puţin ca domnişoa'a Melly Hamilton, atunci când e'a în vizită la domnul Ashley – adică v'eau să spun la domnişoa'a India.

Scarlett se uită bănuitoare la ea, dar faţa lată a lui Mammy nu avea decât o expresie de nevinovăţie şi de regret pentru faptul că Scarlett nu era o doamnă atât de distinsă ca Melanie Hamilton.

— Pune tava jos şi vino de strânge şireturile, zise Scarlett enervată. Şi pe urmă, am să încerc să mănânc puţin. Dacă aş mânca acum, nu m-ai putea strânge destul.

Ascunzându-şi victoria, Mammy puse tava jos.

— Cu ce se-mb'acă mieluşica mea?

— Cu aia, zise Scarlett arătând cu degetul spre grămada de muselină verde înflorată.

Imediat Mammy porni la atac:

— Nu, n-ai s-o pui p'aia. Nu e bună pent'u dimineaţă. Nu poţi să-ţi a'ăţi pieptu' înainte de o'a t'ei şi 'ochia aia n-a'e mâneci şi e p'ea decoltată. Şi-ai să te umpli de pist'ui, cum te văd şi mă vezi, şi n-am poftă de asta după ce te-am uns toată ia'na cu ză', ca să şte'g pist'uii pe ca'e i-ai căpătat la Savannah pe plajă. Să ştii că mă duc să te spun mamei.

— Dacă îi spui o vorbă înainte de a mă îmbrăca, n-am să mănânc nicio bucăţică, zise Scarlett hotărâtă. Şi mama n-are să aibă timp să mă trimită înapoi să mă schimb.

Mammy oftă resemnată, dându-se bătută. Dintre cele

două rele, era mai bine ca Scarlett să poarte o rochie de după-amiază la un picnic de dimineață, decât s-o vadă înfulecând ca un porc.

— Țin'te de ceva şi t'age-ți 'ăsufla'ea, îi porunci ea.

Scarlett o ascultă, se opinti şi apucă strâns unul dintre picioarele patului. Mammy trase şi smuci viguros, şi când mica circumferință a taliei strânsă în balene se micşoră, o privire afectuoasă şi mândră străluci în ochii ei.

— Nimeni n-are un mijlocel ca mieluşica mea, zise ea. De câte o'i o st'âng pe domnişoa'a Suellen sub cincizeci de centimet'i, e gata să leşine.

— Pff! zise Scarlett, vorbind cu greu. N-am leşinat niciodată în viața mea.

— Ei, n-a' st'ica dac-ai leşina din când în când, o sfătui Mammy. Eşti aşa de ob'aznică uneo'i, domnişoa'ă Sca'lett. De mult voiam să ți-o spun – nu-i f'umos aşa, să nu leşini niciodată, când vezi şe'pi, şi şoa'eci, şi alte lighioane. Nu când eşti acasă – da' când eşti în societate. Şi ți-am mai spus că...

— Hai, grăbeşte-te. Nu mai vorbi atâta. Ai să vezi că-mi găsesc eu bărbat. Ai să vezi tu, chiar dacă nu țip şi leşin. Doamne, ce strâns mi-e corsetul! Pune-mi rochia.

Cu băgare de seamă Mammy lăsă să cadă cei zece metri de muselină verde înflorată peste grămada de jupoane şi încheie spatele îngust şi decoltat al rochiei.

— Să-ți ții şalul pe ume'i când stai la soa'e şi să nu-ți scoți pălă'ia când ți-e cald, îi porunci ea. Altfel, când o să te înto'ci acasă ai să fii oflită ca băt'âna madam Slatte'y. Acum, hai şi mănâncă, scumpa mea, da' nu mânca p'ea 'epede. Nu e nevoie să ți se-ntoa'că înapoi imediat.

Ascultătoare, Scarlett se aşează în fața tăvii, întrebându-se cum va încape mâncarea în stomacul ei şi cum o să mai poată respira. Mammy luă un prosop mare de la lavabou şi îl legă cu grijă în jurul gâtului lui Scarlett, întinzând faldurile-i albe peste poala ei.

Scarlett începu cu şunca, fiindcă îi plăcea, şi se sili să înghită.

— Of, Doamne, de ce nu sunt măritată! zise ea cu ciudă, trecând cu scârbă la ignami. M-am săturat să fiu veşnic nenaturală şi să nu fac nimic din ce vreau. M-am săturat să mă prefac că mănânc ca o păsărică, şi să merg încet când aş vrea, să alerg, şi să spun că-mi vine să leşin după un singur vals când aş putea dansa două zile fără să obosesc. M-am săturat să zic: Ce minunat eşti! unor dobitoci care n-au nici jumătate din mintea mea şi m-am săturat să mă prefac că nu ştiu nimic, pentru ca bărbații să-mi poată povesti de toate şi să-şi dea şi aere făcând-o… Oh, Mammy, nu mai pot mânca nicio înghițitură.

— Gustă o plăcintă caldă, zise Mammy, neînduplecată.

— De ce trebuie ca fetele să pară proaste ca să-şi poată găsi un bărbat?

— Eu zic pent'u că domnii nu ştiu ce v'eau. Nu ştiu decât ce c'ed că v'eau. Şi dacă le dai ce c'ed că v'eau, atunci scapi de multe necazu'i şi neno'oci'ea de-a 'ămâne fată băt'ână. Şi li se pa'e că v'eau fete mititele cu pofta de mânca'e a unei păsă'ici şi fă'ă minte deloc. Un domn nu ia o doamnă dacă bănuieşte că e mai deşteaptă ca el.

— Nu crezi că bărbații se miră după ce se căsătoresc când descoperă că nevestele lor sunt deştepte?

— Ei, atunci e p'ea tâziu. Sunt deja căsăto'iți. De altfel, domnii vo' ca nevestele lo' să fie deştepte.

— Într-o zi am să fac şi-am să spun tot ce vreau şi puțin îmi pasă dacă n-are să placă lumii.

— Ba n-ai s-o faci, zise Mammy acră. Nu cât mai t'ăiesc eu. Mănâncă o plăcintă acum. Moaie-o în şi'op, scumpa mea.

— Nu cred că fetele yankee se poartă ca nişte proaste. Când eram anul trecut la Saratoga, am văzut multe purtându-se ca şi cum ar avea bun-simț, şi chiar în fața

bărbaților.

Mammy strâmbă din nas.

— Fetele yankee! Da, c'ed că vo'besc tot ce v'eau, da' n-am văzut pe multe ce'ute în căsăto'ie la Sa'atoga.

— Dar şi yankeu se căsătoresc, replică Scarlett. Doar nu cresc din pământ. Se căsătoresc şi au copii. Sunt şi aşa foarte mulți.

— Bă'bații le iau pent'u ave'e, zise Mammy neclintită.

Scarlett muie plăcinta în sirop şi o băgă în gură. Poate că Mammy avea puțină dreptate. Trebuie să aibă, fiindcă şi Ellen spunea aceleaşi lucruri, în cuvinte mai deosebite, mai delicate. De fapt, toate mamele prietenelor ei îşi învățau fetele că trebuie să pară neajutorate, languroase, delicate ca porumbițele. Trebuia mult tact ca să deprinzi şi să menții o astfel de atitudine. Poate că fusese prea obraznică. Uneori discutase cu Ashley şi-şi spusese deschis părerea. Poate că lucrul acesta şi plăcerea sănătoasă pe care i-o dădeau plimbările şi călăria îl îndepărtaseră de ea şi-l apropiaseră de plăpânda Melanie. Poate că dacă şi-ar schimba tactica… Simțea însă că dacă Ashley s-ar lăsa cucerit de şiretlicuri feminine, nu l-ar mai putea respecta. Orice bărbat care era destul de prost pentru a se lăsa cucerit de un oftat, un leşin şi de un „O! ce minunat eşti!" nu era demn de ea. Părea însă că tuturor bărbaților le plac lucrurile astea.

Dacă în trecut întrebuințase cu Ashley o tactică greşită – atunci ce-a fost a fost. Azi va folosi alta, tactica bună. Voia să se mărite cu el şi nu avea decât câteva ceasuri ca să-l cucerească. Dacă leşinul sau un leşin prefăcut vor ajuta, atunci va leşina. Dacă fandoselile, cochetăria sau prostia îl atrag, va flirta şi va părea mai proastă chiar decât Cathleen Calvert. Şi dacă va fi nevoie de gesturi mai îndrăznețe, atunci le va face. Acum ori niciodată!

Nu era cine să-i spună lui Scarlett că propria ei personalitate, deşi de o vitalitate înspăimântătoare, era

mai seducătoare ca orice artificii pe care le-ar adopta. Dacă i s-ar fi spus, ar fi fost satisfăcută, dar n-ar fi crezut. Şi lumea civilizată din care făcea parte ar fi rămas sceptică, fiindcă niciodată, înainte sau mai târziu, nu se pusese atât de puţin preţ pe naturaleţea feminină.

Pe când trăsura o ducea pe drumul roşu spre plantaţia Wilkes-ilor, Scarlett avea un sentiment de plăcere vinovată prin faptul că nici mama, nici Mammy nu veneau la petrecere. La picnic nu va fi nimeni care, cu o uşoară ridicare din sprâncene sau cu o strâmbătură de nemulţumire, să intervină în planul ei de acţiune. Desigur că Suellen are s-o pârască a doua zi, dar dacă toate vor merge cum nădăjduia Scarlett, bucuria familiei din cauza logodnei ei cu Ashley sau din cauza fugii ei va fi mai mare decât neplăcerea lor. Da, era foarte mulţumită că Ellen fusese silită să rămână acasă.

Gerald, stimulat de coniac, îl concediase pe Jonas Wilkerson în dimineaţa aceea, şi Ellen rămăsese la Tara să controleze socotelile plantaţiei înainte de plecarea lui. Scarlett îşi luase rămas bun de la mama ei, sărutând-o în micul birou unde era aşezată în faţa mesei de scris, cu casetele pline de hârtii. Cu pălăria în mână, Jonas Wilkerson stătea lângă ea; faţa lui cu pielea galbenă şi întinsă abia ascundea ura şi furia care-l stăpâneau pentru că era dat afară, fără menajamente, din cel mai bun loc de vechil din tot comitatul. Şi numai din cauză că-i dăduse puţină atenţie Emmiei Slattery. I-a spus de nenumărate ori lui Gerald că Emmie ar fi putut avea copilul tot aşa de bine de la vreo zece alţi bărbaţi – un fapt pe care-l recunoştea şi Gerald – dar pentru Ellen lucrul acesta nu avea nicio însemnătate. Jonas îi ura pe toţi cei din Sud. Ura politeţea rece cu care se purtau cu el şi dispreţul ce-l nutreau pentru rangul lui social, ascuns prea puţin sub politeţea lor. O ura pe Ellen

O'Hara mai mult ca pe ceilalți, fiindcă personifica tot ce ura el la cei din Sud.

Mammy, ca cea mai. mare peste femeile plantației, rămăsese s-o ajute pe Ellen, şi acum Dilcey era pe capră lângă Toby, cu rochiile de bal ale fetelor într-o cutie lungă pe care o ținea în poală. Gerald călărea lângă trăsură pe calul lui de vânătoare, încălzit de coniac şi mulțumit de sine însuşi, fiindcă soluționase atât de repede neplăcuta chestiune a lui Wilkerson. Aruncase toată răspunderea asupra lui Ellen şi nici nu-i trecea prin minte că soției lui îi părea rău că nu vine la picnic şi nu-şi va vedea prietenii; era o minunată zi de primăvară; lanurile lui crescuseră frumos, păsările cântau şi se simțea prea tânăr şi vesel ca să se mai gândească la altceva. Din când în când începea să cânte „Peg se plimbă cu trăsura" şi alte cântece irlandeze, sau cântecul de jale pentru moartea lui Robert Emmet „Departe e țara unde zace tânărul ei erou".

Era fericit, plăcut emoționat la gândul că va petrece ziua țipând despre yankei şi război şi mândru de cele trei fiice ale lui, frumoase, îmbrăcate în crinoline largi în culori vii, sub umbreluțe caraghioase de dantelă. Nu se mai gândea deloc la conversația din ajun cu Scarlett, fiindcă îi dispăruse complet din minte. Se gândea numai că e frumoasă şi că se poate mândri cu ea şi că azi ochii ei erau verzi ca dealurile Irlandei. Acest ultim gând îl făcu să se gândească la sine însuşi, fiindcă cuprindea o nuanță de poezie, aşa că le făcu fetelor cinstea să cânte tare şi puțin fals: „Purtând culoarea verde".

Privindu-l cu duiosul dispreț pe care-l au mamele pentru fiii lor fanfaroni, Scarlett ştia că diseară va fi foarte beat. Întorcându-se acasă pe întuneric, va sări ca de obicei peste toate gardurile dintre Doisprezece Stejari şi Tara, şi nădăjduia că din mila Cerului şi prin bunul-simț al calului nu-şi va frânge gâtul. Va ocoli disprețuitor podul şi va trece înot cu calul prin râu; se va întoarce acasă răcnind; Pork, care în asemenea ocazii

îl aştepta în hol cu o lampă aprinsă, îl va culca pe sofaua din birou.

Are să-şi strice costumul cel nou de postav cenuşiu şi a doua zi dimineață va înjura îngrozitor din cauza asta şi îi va povesti lui Ellen, cu multe amănunte, cum calul a căzut de pe pod din pricina întunericului – o minciună sfruntată cu care nu va putea păcăli pe nimeni, dar va fi primită de toți făcându-l să se creadă foarte deştept.

„Tata e un om drăguț, egoist şi iresponsabil”, se gândi Scarlett, cu inima plină de dragoste pentru el. Se simțea atât de emoționată şi de fericită în dimineața asta, încât în dragostea ei cuprindea întreaga lume, alături de Gerald. Era frumoasă şi o ştia; până diseară Ashley va fi al ei; soarele era cald şi dulce şi în fața ochilor ei se întindea splendoarea primăverii din Georgia. De-a lungul drumului, tufişurile de mure ascundeau sub verdele lor dulce râpele săpate de puhoaiele iernii; pietroaiele golaşe de granit, lustruite de ploi, răsăreau din pământul roşu şi începeau să se acopere cu tufe de măceşi, ca şi de toporaşi sălbatici de un violet dulce. Pe dealurile împădurite de deasupra râului, florile de corn luceau albe ca şi cum ar mai fi rămas zăpadă printre verdeață. Merii pădureți erau plini de muguri şi de flori de la alb gingaş la roz, iar sub pomii printre care razele de soare făceau să lucească acele de pin, caprifoiul sălbatic se întindea ca un covor pestriț, roşu aprins, portocaliu şi roz. Adierea avea o mireasmă uşoară, sălbatică, de plante verzi şi lunca mirosea atât de frumos încât îți venea s-o mănânci.

„Am să-mi amintesc până la moarte ce frumoasă a fost ziua asta”, se gândi Scarlett. „Poate că va fi ziua nunții mele.”

Şi cu clopoței sunându-i în inimă, se gândi cum ea şi cu Ashley vor pleca, poate călare, prin bogăția de flori şi verdeață, chiar în după-amiaza asta, sau diseară la lumina lunii, şi se vor duce la Jonesboro să caute un preot. Fără îndoială că va trebui să fie recăsătorită de un

preot la Atlanta, dar de asta se vor îngriji Ellen şi Gerald. Se cutremură puţin când se gândi ce palidă de umilire va fi Ellen când va auzi că fiica ei fugise cu logodnicul alteia, dar ştia că o va ierta când îi va vedea fericirea. Şi Gerald o va certa şi va răcni, dar deşi în ajun spusese că n-ar vrea ca ea să se mărite cu Ashley, va fi nespus de mulţumit de alianţa între familia lui şi Wilkes-i.

„Toate astea sunt griji pentru după nuntă”, se gândi ea alungând necazurile.

Era cu neputinţă să simţi altceva decât o bucurie fără margini sub soarele cald al acestei primăveri, când hornurile de la Doisprezece Stejari începeau să se vadă pe dealul de peste râu.

„Am să trăiesc acolo toată viaţa şi am să mai văd cincizeci de primăveri ca asta şi poate mai multe şi am să povestesc copiilor şi nepoţilor mei ce frumoasă a fost primăvara asta, mai frumoasă decât oricare vor vedea ei.”

Acest ultim gând o umplu de atâta fericire, încât începu şi ea să cânte ultimul refren din „Purtând culoarea verde”, şi Gerald o aplaudă zgomotos.

— Nu ştiu de ce eşti atât de fericită azi-dimineaţă, zise Suellen acră, încă sub impresia că i-ar fi stat mai bine rochia de bal de mătase verde a lui Scarlett.

Şi de ce era Scarlett întotdeauna atât de egoistă când era vorba să-şi împrumute rochiile şi pălăriile? Şi de ce o susţinea mama întotdeauna, afirmând că verdele nu e o culoare pentru Suellen?

— Doar ştii că logodna lui Ashley va fi anunţată diseară? Aşa a spus tata azi-dimineaţă. Şi ştiu că de luni de zile te gândeşti la el.

— Asta-i tot ce ştii, zise Scarlett scoţând limba, nevrând să-şi piardă buna dispoziţie.

Ce surprinsă va fi domnişoara Suellen mâine dimineaţă, pe vremea asta!

— Susie, ştii că nu e adevărat, protestă Carreen

indignată. Scarlett ține la Brent.

Scarlett se uită cu o privire amuzată la sora ei mai mică, întrebându-se cum poate fi atât de drăguță. Toată familia ştia că inima de fetiță de treisprezece ani a lui Carreen bătea pentru Brent Tarleton, care nici nu se uita la ea decât ca la sora mai mică a lui Scarlett. Când Ellen nu era de față, toți o necăjeau până când începea să plângă.

— Scumpa mea, puțin îmi pasă de Brent, zise Scarlett, care era atât de fericită încât putea fi generoasă. Şi nici el nu ține la mine. Aşteaptă să creşti tu!

Fața mică şi rotundă a lui Carreen se îmbujoră, în timp ce în sufletul ei plăcerea se lupta cu nesiguranța.

— O, Scarlett, crezi?

— Scarlett, ştii că mama a spus că e prea mică să se gândească de pe acum la adoratori – şi tu îi bagi idei în cap.

— Atunci, du-te şi pârăşte-mă dacă vrei, că tot nu-mi pasă, zise Scarlett. Ai vrea s-o ții acasă, fiindcă îți dai seama că are să fie mai frumoasă ca tine peste un an.

— Fiți cuminți azi, sau vă cumințesc eu cu cravaşa, le preveni Gerald. Haide, tăceți! Parcă se aude uruit de roți. Trebuie să fie Tarleton-ii sau Fontaine-ii.

Pe când se apropiau de drumul curmeziş care cobora dealul acoperit de păduri dese dinspre Mimosa şi Fairhill, se auzi mai distinct tropot de potcoave şi uruit de roți de trăsură; glasuri ascuțite de femei, sporovăind tare, răsunau din dosul perdelei de pomi. Gerald o luă înainte; îşi struni calul şi-i făcu semn lui Toby să oprească trăsura acolo unde cele două drumuri se încrucişau.

— Sunt doamnele Tarleton, anunță fiicelor sale, cu fața-i roşie surâzătoare, fiindcă după Ellen nu era nicio doamnă din tot comitatul care să-i placă mai mult ca roşcovana doamnă Tarleton. Şi ea mână caii! Ah, ce mână are femeia asta când ține hățurile! Uşoare ca pana

şi tari ca oțelul şi totuşi frumoase… să le săruți. Păcat că niciuna dintre voi nu aveți asemenea mâini, adăugă ei aruncând fetelor sale o privire afectuoasă dar mustrătoare. Carreen se teme de cai şi Sue are mâinile ca de fier când e vorba să țină hățurile, şi tu, pisicuțo…

— În orice caz, pe mine nu m-a trântit niciodată calul, strigă Scarlett indignată. Doamna Tarleton ia o trântă la fiecare vânătoare.

— Şi-şi frânge clavicula ca un bărbat, zise Gerald. Nu leşină, nu se agită. Acum, tăceți, fiindcă iată că se apropie.

Se ridică în scări, îşi scoase pălăria cu un gest larg când trăsura Tarleton-ilor se opri, încărcată de fete în rochii de culori vii cu umbrele şi voaluri, şi cu doamna Tarleton pe capră, aşa cum spusese Gerald. Cu cele patru fiice ale ei, cu Mammy a lor şi cu rochiile de bal în cutiile lungi de carton, nu mai era loc pentru vizitiu. În afară de asta, Beatrice Tarleton nu dădea nimănui voie, fie alb sau negru, să țină hățurile când brațele ei nu erau rănite. Gingaşă, cu oase fine, atât de albă la piele încât părul roşcat părea să fi tras toată roşeața din față pentru şuvițele ruginii, avea totuşi o sănătate de fier şi o energie neobosită. Născuse opt copii, toți roşcovani şi plini de viață ca şi ea, şi îi crescuse bine, zicea comitatul, fiindcă le acordase toată duioasa neglijență şi toată severa disciplină pe care o acorda şi mânjilor pe care îi creştea. „Struneşte-i, dar nu le distruge personalitatea” – era motoul doamnei Tarleton.

Iubea caii şi vorbea despre ei întruna. Îi înțelegea şi se ocupa de ei mai bine decât orice bărbat din comitat. Mânjii nu mai încăpeau în ogradă şi se răspândeau şi pe peluză, aşa cum cei opt copii ai ei nu mai încăpeau în casa de pe deal. Mânjii, fiii şi fiicele şi câinii de vânătoare se țineau după ea când cutreiera plantația. Credea că toți caii ei, mai ales iapa cea roşie, Nellie, au inteligență omenească, şi dacă grijile casei o ocupau după ora când voia să-şi facă plimbarea călare zilnică,

dădea unui negru mititel zaharnița și-i spunea: „Dă-i un pumn de zahăr lui Nellie și spune-i că viu imediat.”

Rareori purta altceva decât costumul de călărie, fiindcă fie că era călare sau nu, întotdeauna spera că va călări, astfel că se îmbrăca de dimineață cu acest costum. În fiecare dimineață, pe ploaie sau pe soare, Nellie era înșeuată și adusă în fața casei, să aștepte ca doamna Tarleton să găsească un ceas în care să-și poată părăsi ocupațiile. Fairhill era însă o plantație greu de condus, așa că stăpâna casei nu prea avea timp de prisos, și de multe ori Nellie se plimba ceasuri întregi încoace și încolo fără călăreață, în timp ce Beatrice Tarleton petrecea ziua cu fusta costumului neglijent aruncată peste braț, lăsând să se vadă carâmbul cizmulițelor.

Astăzi, îmbrăcată într-o rochie de mătase neagră cu o crinolină mică, demodată, arăta tot ca în hainele de călărie; pălăriuța neagră cu pană lungă, pusă cochet pe un ochi căprui, plin de lumină și de haz, semăna cu pălăria veche și hărtănită pe care o purta la vânătoare.

Făcu un semn cu biciul când îl văzu pe Gerald și-și opri perechea de cai roșcați; cele patru fete se aplecară peste trăsură cu țipete de bucurie, încât caii începură să tropăie alarmați. Unui observator întâmplător i s-ar fi părut că cele două familii nu se văzuseră de ani de zile, nu numai de două zile. Dar Tarleton-ii erau sociabili și-și iubeau vecinii, mai ales pe fetele O’Hara. De fapt, le plăceau Suellen și Carreen. Nicio fată din tot comitatul nu o simpatiza pe Scarlett, în afară doar de proasta de Cathleen Calvert.

Vara, în comitat avea loc câte un picnic și un bal aproape în fiecare săptămână, dar pentru cele patru fete Tarleton, cu imensa lor capacitate de distracție, fiecare picnic și fiecare bal părea să fi fost primul. Formau un cvartet frumos și vesel, așa înghesuite, cu crinolinele și volanele revărsându-se peste marginile trăsurii și cu umbrelușele jucând și lovindu-se una de alta deasupra

pălăriilor de pai cu boruri mari, acoperite de trandafiri şi împodobite cu panglici de catifea neagră înnodate sub bărbie. Sub pălăriile acestea se vedeau toate nuanțele de păr roşu: părul roşu pur şi simplu al lui Hetty, blondul roşcat al Camillei, arămiul Randei şi buclele roşii ca morcovul ale lui Betsy.

— Frumos grup, doamnă, zise Gerald, cavaler, oprindu-şi calul lângă trăsură. Mai au însă mult până să o întreacă pe mama lor.

Doamnei Tarleton îi jucau ochii în cap de satisfacție; îşi muşcă buza de jos, în semn de comică aprobare, iar fetele strigară:

— Mamă, nu mai face ochi dulci, că te spunem tatei! Domnule O'Hara, niciodată nu avem succes în fața unui bărbat frumos ca dumneata, când e mama cu noi.

Scarlett râse cu ceilalți la aceste glume dar, ca de obicei, libertatea cu care fetele Tarleton se purtau cu mama lor o izbea în mod neplăcut. Se purtau cu ea ca şi cum ar fi fost una dintre ele şi ar fi avut şaisprezece ani. Pentru Scarlett, numai gândul că ar putea spune asemenea lucruri mamei ei îi părea un sacrilegiu. Şi totuşi – totuşi – era şi ceva plăcut în relațiile dintre fetele Tarleton şi mama lor, şi ele o adorau, deşi o criticau, o mustrau şi o necăjeau. Nu că ar fi preferat o mamă ca doamna Tarleton în locul lui Ellen, se grăbi Scarlett să recunoască în mod cinstit, dar trebuie să fie amuzant să te joci cu mama. Ştia că însuşi gândul acesta e o lipsă de respect față de Ellen şi îi era ruşine de el. Şi mai ştia că astfel de gânduri nu tulburau mințile din cele patru capete acoperite de păr roşcat şi, ca întotdeauna când se simțea deosebită de vecinele ei, o cuprinse o jenă supărătoare.

Deşi mintea îi era ageră, nu era totuşi făcută pentru analiză; îşi dădea însă seama, pe jumătate conştient, că deşi fetele Tarleton erau nedisciplinate ca mânjii şi sălbatice ca iepurii, aveau totuşi o simplitate a spiritului pe care o căpătaseră prin moştenire. Şi din partea

mamei lor şi din partea tatălui erau georgiene, georgiene din nordul regiunii: numai o generaţie le despărţea de pionieri. Erau sigure de ele şi de mediul lor. Ştiau din instinct ce trebuiau să facă, aşa cum ştiau şi Wilkes-ii, deşi în moduri foarte deosebite; în ele nu se năşteau conflicte ca acelea ce izbucneau în sufletul lui Scarlett, în care se amesteca sângele unei aristocrate rafinate cu vocea blândă, venită de pe coastă, cu sângele unui ţăran irlandez viclean şi primitiv. Scarlett ar fi vrut s-o respecte şi s-o adore pe mama ei ca pe un idol, dar să-i şi ciufulească părul şi s-o necăjească. Ştia însă că nu putea fi decât într-un fel, sau într-altul. Era aceeaşi emoţie contradictorie care o făcea să dorească să se poarte cu bărbaţii când ca o doamnă delicată şi bine-crescută, când ca o ştrengăriţă care nu se dă în lături de la câteva sărutări.

— Ce face Ellen azi-dimineaţă? întrebă doamna Tarleton.

— Îl dă afară pe vechilul nostru şi a rămas acasă ca să controleze socotelile. Dar unde sunt soţul şi fiii dumitale?

— Au plecat de mult la Doisprezece Stejari – ca să guste punciul şi să vadă dacă e destul de tare, parcă n-ar avea timp s-o facă până mâine dimineaţă. Am să-i cer lui John Walaces să-i ţină toată noaptea, chiar dacă trebuie să-i culce în grajd. Cinci bărbaţi beţi sunt prea mult pentru mine. Până la trei, suport, dar…

Gerald o întrerupse repede, ca să schimbe vorba. Le auzea pe fetele lui chicotind în spate, amintindu-şi în ce stare se întorsese el de la picnicul Wilkes-ilor din toamna trecută.

— Şi azi, de ce nu eşti călare, doamnă Tarleton? Parcă nu-ţi stă bine fără Nellie. Eşti un adevărat stentor.

— Un stentor, incultule? exclamă doamna Tarleton, imitând accentul lui irlandez. Vrei să spui centaur; stentor înseamnă un om cu o voce ca un gong de alamă.

— Stentor sau centaur, n-are a face, răspunse Gerald

fără să-i pese de greşeală. Şi glasul ți-e ca un gong de alamă, doamnă, mai ales când chemi câinii la vânătoare.

— Vezi, mamă, zise Hetty, ți-am spus eu că de câte ori vezi o vulpe, scoți țipete ca ale indienilor comanşi.

— Da, dar nu aşa de tare ca tine când îți spală Mammy urechile, răspunse doamna Tarleton. Şi ai şaisprezece ani! întrebi de ce nu sunt călare azi? Fiindcă Nellie a fătat devreme azi-dimineață.

— Nu mai spune! strigă Gerald cu mare interes, cu toată pasiunea pentru cai a irlandezului strălucind în ochii lui.

Şi iar simți Scarlett că mama ei nu se putea compara cu doamna Tarleton. Pentru Ellen, nici iepele nici vacile nu fătau. De fapt aproape că nici găinile nu se ouau. Ellen se făcea că nu ştie lucrurile astea. Doamna Tarleton nu avea însă asemenea reticențe.

— O iepşoară?

— Nu, un mânz mititel cu picioare lungi de aproape doi metri. Trebuie să vii să-l vezi, domnule O'Hara. E un adevărat cal Tarleton, roşu ca buclele lui Hetty.

— Şi chiar seamănă cu Hetty, zise Camilla, care dispăru imediat țipând într-un vârtej de fuste, pantalonaşi şi pălării, când Hetty, care avea de fapt fața lunguiață, începu s-o ciupească.

— Mânzoaicele mele au mâncat cam prea mult ovăz azi-dimineață, zise doamna Tarleton. Nu mai contenesc cu sporovăială de când au auzit vestea despre Ashley şi mica lui verişoară din Atlanta. Cum o cheamă? Melanie? E drăguță, mititica, dar nu-mi pot niciodată aminti nici chipul, nici numele ei. Bucătăreasa noastră e soția majordomului Wilkes-ilor, care a adus aseară vestea că la bal se va anunța logodna, şi bucătăreasa ne-a spus-o de dimineață. Fetele sunt foarte emoționate, deşi nu văd de ce. Toată lumea ştia de mult că Ashley se va căsători cu ea, dacă nu va lua pe una din verişoarele lui din familia Burr de la Macon. Întocmai cum Honey Wilkes

are să se mărite cu Charles, fratele Melaniei. Spune-mi, domnule O'Hara, este oare interzis ca un Wilkes să se căsătorească cu cineva în afară de familia lui? Fiindcă dacă...

Scarlett nu auzi celelalte cuvinte glumețe. O clipă, crezu că soarele s-a ascuns după un nor rece, lăsând lumea în umbră şi luând toată culoarea. Frunzişul verde proaspăt păru palid, tufişurile de corn spălăcite, iar merii pădureți înfloriți, atât de trandafirii cu o clipă înainte, acum păreau veştejiți şi mohorâți. Scarlett îşi înfipse degetele în pernele trăsurii şi umbreluța îi tremură un pic. Una era să ştii că Ashley era logodit, şi alta să auzi pe alții vorbind de asta ca de un lucru firesc. Pe urmă curajul îi reveni, soarele răsări din nou şi peisajul începu iarăşi să strălucească. Ştia că Ashley o iubea. Era un lucru neîndoielnic. Şi zâmbi gândindu-se ce mirată va fi doamna Tarleton când diseară nu se va anunța nicio logodnă, ce mirată va fi când va auzi de o răpire. Şi va povesti vecinelor ce şireată e Scarlett, cum a auzit-o vorbind de Melanie când tot timpul ştia că ea şi Ashley... Făcu gropițe surâzând gândurilor ei, şi Hetty, cate se uitase la ea să vadă ce efect aveau cuvintele mamei ei, se rezemă de fundul trăsurii, încruntându-se intrigată.

— Poți să spui ce vrei, domnule O'Hara, zicea doamna Tarleton categoric, dar e rău să se căsătorească verii între ei. E destul de rău că Ashley se căsătoreşte cu fata Hamilton-ilor, dar şi Honey să se mărite cu Charles Hamilton, tânărul acela palid...

— Honey n-are să găsească pe altcineva dacă nu se mărită cu Charles, zise Randa, crudă şi sigură pe succesele ei. Alt curtezan n-a avut în afară de el, şi deşi sunt logodiți, nici el nu pare prea amorezat de ea. Scarlett, îți aminteşti cum se ținea după tine, anul trecut de Crăciun...

— Nu fi răutăcioasă, domnişoară, zise mama ei. Verii nu trebuie să se căsătorească între ei chiar dacă sunt

doar veri de-al doilea. Asta slăbeşte rasa. Nu e ca la cai. Poţi să încrucişezi o iapă cu fratele ei sau un cal cu fiica lui dacă le cunoşti rasa, dar la oameni nu merge. Poate că dă indivizi interesanţi, dar fără vlagă. Dumneata…

— Nu, doamnă, n-ai dreptate. Există oare oameni mai reuşiţi ca cei din familia Wilkes-ilor? Şi s-au căsătorit între ei de când lumea.

— Şi e timpul să înceteze fiindcă au început să se vadă efectele rele. O, nu atât la Ashley, fiindcă e frumos, diavolul, deşi chiar el… Dar fetele acelea două spălăcite, săracele! Drăguţe, fireşte, dar spălăcite. Şi gândeşte-te la domnişoara Melanie. Slabă ca un ţâr şi delicată de o suflă vântul şi fără nerv deloc. Niciun pic de personalitate. „Nu, doamnă!”, „Da, doamnă!” Atâta ştie să spună. Mă înţelegi. Neamul acela are nevoie de sânge proaspăt, sânge viguros, ca al roşcovanelor mele sau al lui Scarlett a dumitale. Să nu interpretezi greşit ce-ţi spun. Wilkes-ii sunt oameni bine în felul lor, şi ştii că-mi plac; dar fii sincer! Sunt prea rafinaţi şi prea delicaţi, nu-i aşa? Merg bine pe un drum bun şi uscat, dar – nu uita cuvintele mele! – nu cred că ar putea ţine mult pe un drum noroios. Şi-au pierdut toată vlaga şi, dacă ar apare un pericol, nu cred că l-ar putea înfrunta. Rasă de vreme bună. Prefer un cal mare care să poată alerga pe orice vreme! Şi căsătoriile între ei i-au făcut să se deosebească de ceilalţi de pe-aici. Toată ziua cântă la pian sau îşi vâră capul într-o carte. Cred că Ashley ar prefera să citească, în loc să vâneze. Da, zău o cred, domnule O’Hara! Şi uită-te ce oase au. Prea subţiri. Ar avea nevoie de o încrucişare cu o rasă viguroasă.

— Hm, hm, zise Gerald, dându-şi brusc seama cu un sentiment de vinovăţie că această convorbire, deşi interesantă şi potrivită pentru el, n-ar părea la fel lui Ellen.

De fapt, ştia că s-ar supăra dacă ar afla că fiicele ei au auzit o conversaţie atât de liberă. Ca de obicei doamna Tarleton nu ţinea seama de nimic când vorbea

de subiectul ei favorit, înmulțirea, fie la cai, fie la oameni.

— Știu ce spun, fiindcă am avut un văr și o verișoară care s-au luat și, îți dau cuvântul meu de onoare, copiii lor au ieșit cu ochii bulbucați ca niște broscoi, sărmanii. Și când ai mei au vrut să mă mărite cu un văr de-al doilea, am refuzat. Le-am zis: „Nu, mamă, asta nu. Toți copiii mei ar avea noduri la picioare și tignafes.” Mama a leșinat când a auzit de noduri, dar am rămas neclintită și bunica m-a susținut. Vezi, și ea se pricepea la înmulțirea cailor și a zis că am dreptate. Și m-a ajutat să fug cu domnul Tarleton. Poftim acum ce copii am! Mari și sănătoși și nu e niciunul bolnăvicios sau pirpiriu printre ei, deși Boyd n-are decât un metru șaptezeci și cinci. Iar Wilkes-ii…

— Nu că vreau să schimb vorba, doamnă… o întrerupse Gerald repede.

Observase privirea mirată a lui Carreen și curiozitatea avidă întipărită pe fața lui Suellen și se temea că fetele ar putea pune lui Ellen întrebări jenante care ar da de gol lipsa lui de grijă; Scarlett, după câte vedea cu plăcere, părea că se gândește la alte lucruri, așa cum îi ședea bine unei doamne. Hetty Tarleton îl scăpă din încurcătură:

— Doamne, mamă, hai să mergem! strigă ea nerăbdătoare. Soarele mă prăjește și aud cum pistruii au început să-mi iasă pe gât.

— O clipă, doamnă, zise Gerald. Ce-ai hotărât cu vânzarea cailor pentru trupă? Războiul poate izbucni în fiecare clipă și băieții ar vrea să se hotărască. E o trupă din comitatul Clayton și vrem cai din comitatul Clayton. Dar dumneata, ființă încăpățânată, refuzi să ne vinzi frumoasele dumitale animale.

— Poate că n-are să fie război, încercă să-l liniștească doamna Tarleton, cu mintea încă la ciudatele obiceiuri legate de căsătorie în familia Wilkes.

— Dar bine, doamnă, nu poți…

— Mamă, o întrerupse din nou Hetty, nu poți discuta cu domnul O'Hara tot așa de bine despre cai și la Doisprezece Stejari?

— Ai dreptate, domnișoară Hetty, zise Gerald. Nu vă mai rețin decât o clipă. Ajungem la Doisprezece Stejari în puțin timp și toți bărbații, și tineri și bătrâni, vor dori să afle ce se întâmplă cu caii. Și mi se rupe inima când văd o cucoană frumoasă ca mama voastră atât de zgârcită când e vorba de caii ei. Unde ți-e patriotismul, doamnă Tarleton? Confederația nu înseamnă nimic pentru dumneata?

— Mamă, strigă mica Betsy. Randa s-a așezat pe rochia mea și mi-o mototolește.

— Atunci, împinge-o pe Randa, Betsy, și taci din gură… Acum ascultă-mă, Gerald O'Hara, răspunse ea și ochii începură să-i arunce fulgere. Nu-mi vorbi mie de Confederație! Mi se pare că pentru mine ea înseamnă cel puțin cât și pentru dumneata, când am patru băieți în armată și dumneata n-ai niciunul. Băieții mei știu însă să se păzească, și caii nu știu. Aș da bucuros caii gratis, dacă aș ști că vor fi călăriți de oameni pe care-i cunosc, de gentlemeni obișnuiți cu cai pur-sânge. N-aș șovăi un minut. Dar să las frumusețile mele de cai la cheremul unor pădurari și țărani obișnuiți să călărească pe măgari! Nu, domnule, nu! Aș avea coșmaruri gândindu-mă cum îi rod șeile și cum nu sunt îngrijiți bine. Crezi că aș lăsa niște dobitoci nepricepuți să călărească pe caii mei dragi, cu boturile lor atât de simțitoare, ca să-i umple de sânge și să-i frângă în bătăi? Mi se încrețește carnea de pe acum numai la gândul ăsta. Nu, domnule O'Hara, e frumos din partea dumitale că-mi ceri caii, dar mai bine du-te la Atlanta și cumpără mârțoage bătrâne pentru țărănoii dumitale, care tot n-or să observe deosebirea.

— Mamă, hai să mergem, zise Camilla, alăturându-se corului nerăbdător. Știi bine că tot o să le dai caii tăi iubiți. Când tata și băieții vor începe să-ți spună:

„Confederația are nevoie de ei”, ai să plângi și-ai să-i dai.

Doamna Tarleton zâmbi şi scutură hățurile.

— Ba asta n-am s-o fac, zise ea, atingând uşor caii cu biciul.

Trăsura porni iute.

— Minunată femeie, zise Gerald, punându-şi pălăria pe cap şi luându-şi locul lângă trăsură. Mână, Toby! O s-o convingem noi să ne dea caii. Sigur, are dreptate. Un bărbat care nu e un gentleman n-ar trebui să călărească. Ar trebui să meargă la infanterie. Păcat însă că nu sunt destui fii de plantatori în tot comitatul ca să formeze o trupă completă. Ce-ai zis, pisicuța mea?

— Tată, te rog, mergi sau înaintea sau în urma noastră. Stârneşti atâta praf că ne înecăm, zise Scarlett, care simțea că nu mai poate îndura conversația.

O distrăgea de la gândurile ei şi dorea foarte mult să-şi aşeze şi gândurile şi fața înainte de-a ajunge la Doisprezece Stejari.

Ascultător, Gerald dădu pinteni calului şi porni într-un nor roşu de praf după trăsura Tarleton-ilor, ca să-şi poată continua conversația despre cai.

Capitolul VI

Trăsura trecu râul şi sui dealul. Chiar înainte de a zări casa de la Doisprezece Stejari, Scarlett văzu o ceaţă de fum atârnând leneş deasupra copacilor înalţi şi simţi savuroasele arome amestecate, de lemn ars şi de carne friptă.

Focurile picnicului care, din ajun, ardeau încet, acum nu mai erau decât nişte gropi pline de jăratic, deasupra cărora se învârteau frigările din care zeama se scurgea sfârâind pe cărbuni. Scarlett ştia că mirosurile aduse de adierea vântului veneau dinspre păduricea de stejari din spatele casei celei mari. John Wilkes dădea întotdeauna picnicurile acolo, pe povârnişul care ducea spre grădina de trandafiri; era un loc plăcut şi umbrit, mult mai plăcut decât locul unde dădeau picnicuri Calvert-ii. Doamnei Calvert nu-i plăcea mâncarea ce se servea la picnic şi susţinea că mirosurile rămâneau zile întregi în casă, aşa că musafirii ei se înăbuşeau de căldură, într-un loc fără umbră, la cinci sute de metri de casă. Dar John Wilkes, cunoscut în tot statul pentru ospitalitatea lui, ştia într-adevăr cum să organizeze un picnic.

Mesele lungi, susţinute de căpriori, acoperite cu cele mai fine feţe de masă pe care le aveau Wilkes-ii, se aflau acolo unde umbra era mai deasă, cu bănci fără speteze înşirate pe amândouă părţile; pentru cei ce nu voiau să şadă pe bănci, fuseseră aduse scaune, taburete capitonate şi perne, care se vedeau acum risipite în tot

luminişul. La o distanță destul de mare ca fumul să nu supere pe musafiri, erau focurile cele mari unde se frigeau cărnurile, şi tăvile din care ieşea mirosul de sos şi de friptură. Domnul Wilkes avea întotdeauna cel puțin o duzină de negri care alergau încoace şi încolo cu tăvi pentru a servi pe musafiri. În dosul hambarelor mai era un foc, unde servitorii, vizitiii şi servitoarele musafirilor îşi pregăteau banchetul lor de plăcinte, ignami şi mațe de porc, acest fel de mâncare atât de plăcut negrilor, iar când era sezonul, pepeni verzi la discreție.

Cu nările fremătânde, Scarlett, lacomă, aspiră mirosul cărnii de porc proaspete, bine fripte, şi nădăjdui că-i va fi foame atunci când va fi gata. Acum era atât de sătulă şi atât de strânsă în corset, încât în fiecare clipă îi era teamă să nu râgâie. Ar fi fost o nenorocire, fiindcă numai domnii bătrâni şi doamnele foarte bătrâne puteau râgâi fără teamă de a fi desconsiderați.

Trăsura ajunse sus şi, în fața ochilor lui Scarlett, se desfăşură vederea casei albe – perfectă, simetrică, cu coloane înalte, verande largi şi acoperişul jos; era frumoasă, cum e frumoasă o femeie care e atât de sigură de farmecul ei, încât poate fi mărinimoasă şi amabilă cu toată lumea. Scarlett iubea Doisprezece Stejari mai mult chiar decât Tara, pentru frumusețea ei impunătoare şi demnitatea discretă, pe care casa lui Gerald n-o avea.

Aleea, care făcea o curbă largă, era plină de cai de călărie, de trăsuri şi de musafiri care coborau şi îşi salutau prietenii. Negrii zâmbitori, enervați ca întotdeauna când se dădea o petrecere, duceau animalele la grajd să-i deshame sau să scoată şeile. Stoluri de copii, negri şi albi, alergau țipând pe peluza verde, jucându-se sau lăudându-se ce mult vor mânca. Holul cel larg care străbătea toată casa roia de oameni. Când trăsura lui Gerald O'Hara trase în fața scării din față, Scarlett văzu fete în crinoline, uşoare ca fluturii, ținându-se de mijloc şi coborând sau urcând scările

spre catul de sus; se opreau să se rezeme de delicata balustradă a scărilor, râdeau şi vorbeau cu tinerii de jos din hol.

Prin ferestrele larg deschise, zări în salon doamnele mai în vârstă, serioase, îmbrăcate în rochii de mătase în culori închise, făcându-şi vânt cu evantaiele, vorbind de copii, de boli şi de căsătorii. Tom, majordomul Wilkes-ilor, trecea repede prin odăi cu o tavă de argint în mână; saluta şi surâdea oferind pahare înalte tinerilor îmbrăcaţi în pantaloni cenuşii sau bej şi cămăşi fine cu volane.

Veranda însorită din faţă era plină de lume. „Tot comitatul e aici!” gândi Scarlett. Cei patru băieţi Tarleton şi tatăl lor se rezemau de coloanele înalte; gemenii Stuart şi Brent, alături, nedespărţiţi ca de obicei, Boyd şi Tom cu tatăl lor, James Tarleton. Domnul Calvert şedea aproape de soţia lui yankee care, chiar după cincisprezece ani petrecuţi în Georgia, părea tot străină. Toţi erau politicoşi şi amabili cu ea fiindcă o compătimeau, dar nimeni nu putea uita că, pe lângă marele ei cusur de a fi yankee, fusese guvernanta copiilor domnului Calvert. Cei doi tineri Calvert, Raiford şi Cade, erau acolo împreună cu blonda şi eleganta lor soră Cathleen şi îl tachinau pe Joe Fontaine, un brunet frumos, şi pe drăguţa lui logodnică, Sally Munroe. Alex şi Tony Fontaâne îi şopteau ceva la ureche drăgălaşei Dimity Munroe, făcând-o să râdă cu poftă. Erau acolo familii venite tocmai de la Lovejoy, la zece mile depărtare, şi de la Fayetteville şi Jonesboro, şi câteva chiar de la Atlanta şi Macon. Casa părea că trosneşte de atâta lume şi un neîncetat murmur de glasuri, de râsete şi de chicoteli ascuţite de femei creştea şi descreştea încontinuu.

Pe treptele din faţă se afla John Wilkes, cu părul lui argintiu, şi cu statura foarte dreaptă, radiind farmecul potolit şi o ospitalitate tot atât de caldă şi blândă ca soarele de vară din Georgia. Lângă el, Honey[2] Wilkes,

poreclită astfel fiindcă aşa se adresa tuturor, fără deosebire, de la tatăl ei până la muncitorii de pe plantație, se sucea, se răsucea şi râdea pe înfundate salutându-i pe musafirii ce soseau.

Dorința vădită a lui Honey de a place tuturor bărbaților contrasta puternic cu demnitatea tatălui ei. Scarlett se gândi că poate doamna Tarleton avea dreptate. Era cert că, în familia Wilkes, bărbații erau mai frumoşi decât femeile. Genele aurii şi dese care mărgineau ochii cenuşii ai lui John Wilkes şi ai lui Ashley erau rare şi decolorate la Honey şi la sora ei, India. Honey avea o ciudată privire de iepure, iar pentru India nu exista cuvânt mai potrivit decât ştearsă.

India nu se vedea nicăieri; Scarlett ştia însă că e probabil în bucătărie, dând slugilor ultimele instrucțiuni. „Sărmana India”, se gândi Scarlett; „are atâta treabă cu gospodăria de când a murit mama ei, încât n-a avut alt adorator în afară de Stuart Tarleton, şi nu e vina mea dacă îi par mai frumoasă ca dânsa.”

John Wilkes coborî scările ca să-i ofere lui Scarlett brațul. În timp ce se dădea jos din trăsură, Scarlett o văzu pe Suellen zâmbind afectat şi înțelese că-l zărise pe Frank Kennedy în mulțime.

„Ce idee să-ți alegi un asemenea adorator! Parcă e o fată bătrână îmbrăcată bărbăteşte”, gândi ea disprețuitoare, punând piciorul jos şi mulțumindu-i lui John Wilkes cu un surâs.

Frank Kennedy venea repede spre trăsură ca s-o ajute pe Suellen, care se umfla atâta în pene de mândrie încât Scarlett ar fi vrut să-i tragă o palmă. Degeaba avea Frank Kennedy mai mult pământ ca oricare altul din comitat, şi degeaba avea o inimă bună; aceste calități îşi pierdeau orice valoare când te gândeai că împlinise patruzeci de ani, că era mărunt şi fricos, că avea o bărbuță rară şi roşcată şi apucături de fată bătrână. Totuşi, amintindu-şi de planul ei, Scarlett îşi ascunse disprețul şi-i aruncă un surâs atât de strălucitor, încât

acesta se opri brusc, cu brațul întins spre Suellen, şi se holbă la ea plăcut surprins.

Ochii lui Scarlett cutreierau prin mulțime căutându-l pe Ashley, chiar în timpul când conversa cu John Wilkes; nu era însă pe verandă. Vreo zece glasuri o salutară, şi Stuart şi Brent Tarleton se apropiară. Fetele Munroe năvăliră spre ea, lăudându-i rochia, şi în curând fu centrul unui cerc în care fiecare vorbea mai tare ca celălalt ca să poată fi auzit în tot acest zgomot. Dar unde, era Ashley? Şi Melanie, şi Charles? Încerca să nu fie observată pe când cerceta cu privirea grupul ce discuta vesel în hol.

În timp ce vorbea, râdea şi arunca priviri ascuțite în casă şi în curte, ochii i se opriră asupra unui străin, care stătea singur în hol; se uita fix la ea cu o privire rece şi obraznică, care o făcu să simtă plăcerea pe care o simte orice femeie când a atras un bărbat, dar îi dădu şi senzația jenantă că rochia ei era prea decoltată în față. Părea destul de bătrân, de cel puțin treizeci şi cinci de ani. Era un bărbat înalt şi voinic. Scarlett se gândi că nu văzuse niciodată un bărbat cu umeri atât de lați şi de musculoşi; era aproape prea voinic ca să pară un om de lume. Când privirile li se întâlniră, el surâse arătându-şi dinții albi ca de fiară, sub o mustață neagră tăiată scurt. Avea tenul oacheş, aproape ca al unui pirat, şi ochii îi erau negri şi îndrăzneți tot ca ai unui pirat când se uită la o corabie pe care vrea s-o cucerească sau la o fată tânără pe care vrea s-o răpească. Îi surâdea cu atâta îndrăzneală şi gura lui se strâmba cu atâta umor cinic, încât Scarlett fu uluită. Îşi dădea seama că ar fi trebuit să se simtă jignită de o astfel de privire şi era necăjită pe ea însăşi că nu se simțea jignită. Nu ştia cine e bărbatul, dar fața lui arăta că era de neam bun. Se vedea după nasul subțire şi vulturesc, după buzele roşii şi pline, după fruntea lată şi ochii aşezați departe unul de altul.

Îşi feri ochii de privirea lui, fără să răspundă la surâs,

în timp ce bărbatul se întoarse când cineva strigă:

„Rhett! Rhett Butler! Vino încoace! Vreau să te prezint fetei cu inima cea mai crudă din toată Georgia.”

Rhett Butler? Numele i se părea cunoscut, legat oarecum de amintirea unei afaceri scandaloase şi nostime; mintea ei era însă ocupată cu Ashley şi nu o interesa acest Butler.

— Trebuie să mă duc să-mi aşez părul, zise ea lui Stuart şi lui Brent care încercau s-o despartă de lume. Aşteptați-mă; nu care cumva să fugiți cu altă fată, că mă supăr foc.

Scarlett îşi dădea seama că azi va avea de furcă cu Stuart dacă va mai cocheta cu altul. Băuse şi avea o expresie arogantă şi belicoasă care – Scarlett o ştia din experiență – prevestea a rău. Se opri în hol ca să schimbe câteva cuvinte cu nişte prieteni şi s-o salute pe India, care tocmai venea din spatele casei cu părul în dezordine şi mici broboane de năduşeală pe frunte. Sărmana India! Era destul de rău să ai păr şi gene spălăcite şi o bărbie scoasă în afară, semnul unei firi încăpățânate, dar să mai ai douăzeci de ani şi să fii fată bătrână pe deasupra!... Scarlett se întreba dacă India o ura fiindcă i-l luase pe Stuart. Multă vreme spunea că e tot îndrăgostită de el, dar era greu să ştii ce gândeşte un Wilkes. Dacă o ura, nu o arăta deloc; se purta cu Scarlett cu aceeaşi curtenie puțin distantă cu care se purtase întotdeauna.

Scarlett îi vorbi amabil şi apoi începu să suie scara cea largă. În timpul acesta, din urmă o chemă un glas sfios şi, când se întoarse, îl văzu pe Charles Hamilton. Era un băiat drăguț; părul castaniu făcea cârlionți pe fruntea-i palidă şi ochii căprui erau sinceri şi blânzi ca ai unui câine ciobănesc. Era elegant, cu pantalonii de culoarea muştarului, haina neagră, cămaşa cu cerculețe şi cravata neagră, bogată, foarte la modă. Chipul i se acoperi de o uşoară roşeață, fiindcă era foarte timid cu fetele. Ca majoritatea bărbaților timizi, admira fetele

vioaie şi sigure de ele, cum era Scarlett. Până acum Scarlett nu-i arătase mai mult decât o politeţe de comandă, aşa că acum rămase uluit văzând surâsul cu care îl întâmpină şi cele două mâini întinse spre el.

— O, Charles, dumneata erai? Te pomeneşti că ai venit tocmai din Atlanta ca să-mi zdrobeşti biata inimioară!

Charles, ţinându-i mâinile mici şi calde în ale lui, începu să se bâlbâie de emoţie, cu ochii aţintiţi în ochii ei scânteietori. Niciodată nu-i vorbise aşa vreo fată, deşi cu alţi băieţi ştia că se întâmplă. Nu ştia de ce fetele se purtau cu el ca faţă de un frate mai mic, cu blândeţe, fără să-l tachineze niciodată. Ar fi vrut ca fetele să flirteze şi să glumească cu el, aşa cum făceau cu băieţi mai puţin frumoşi şi mai puţin înzestraţi de soartă ca el. Dar, în puţinele ocazii în care lucrul acesta se întâmplă, niciodată nu-i venea în minte ce să spună şi îi era ruşine de muţenia lui. Pe urmă stătea treaz noaptea în pat şi se gândea la toate lucrurile fermecătoare pe care le-ar fi putut spune. Rareori însă mai avea ocazia să-şi plaseze complimentele, fiindcă după una sau două încercări fetele îl părăseau.

Chiar cu Honey, cu care exista o înţelegere tacită că se vor căsători la toamnă când el va ajunge major, rămânea tăcut şi rezervat. Uneori avea senzaţia neplăcută că cochetăriile şi atitudinea lui Honey faţă de el nu-i făceau nicio cinste; Honey era atât de nebună după băieţi, încât s-ar fi purtat la fel cu orice bărbat care i-ar fi dat prilejul. Charles nu era încântat la gândul că se va căsători cu ea, fiindcă nu trezea în el niciuna din emoţiile unui adevărat îndrăgostit, aşa cum reieşea din cărţi. Dorise întotdeauna să fie iubit de o fiinţă minunată, pătimaşă şi îndrăzneaţă. Şi iată că Scarlett O'Hara îi reproşa, în glumă, că-i zdrobea inima.

Încercă să găsească ceva de spus, dar nu izbuti, şi în sinea lui îi fu recunoscător că întreţinea singură conversaţia, scăpându-l de necesitatea de a răspunde.

Era prea frumos ca să fie adevărat.

— Acum, să mă aştepţi chiar aici până mă întorc; vreau să iau masa cu dumneata. Şi să nu te apuci să faci curte altor fete, fiindcă să ştii că sunt foarte geloasă.

Acestea fură cuvintele rostite de gura roşie cu gropiţe, în timp ce genele negre se coborau cu modestie peste ochii verzi.

— Nu, reuşi el în sfârşit să răspundă, fără să-i treacă măcar prin minte că pentru Scarlett părea ca un viţel dus la tăiere.

Lovindu-l uşurel peste braţ cu evantaiul închis, porni să suie scările, când ochii ei se opriră din nou asupra omului numit Rhett Butler, care stătea la câţiva paşi de Charles. Era vădit că auzise toată conversaţia, fiindcă se uita la ea cu o expresie de motan şiret, iar ochii o măsurau cu o privire complet lipsită de deferenţa cu care era obişnuită.

„Drace!” îşi zise Scarlett indignată, împrumutând înjurătura preferată a lui Gerald. „Parcă… parcă ar şti cum arăt fără cămaşă!”

Şi, cu capul drept, sui scările.

În odaia de culcare unde fuseseră aduse rochiile, o găsi pe Cathleen Calvert gătindu-se în faţa oglinzii şi muşcându-şi buzele ca să le facă să pară mai roşii. Purta trandafiri la cingătoare care se potriveau cu obrajii ei, iar ochii ei ca albăstrelele jucau de veselie.

— Cathleen, zise Scarlett, încercând să-şi ridice puţin corsajul, cine e omul acela urâcios care se numeşte Butler?

— Nu ştii, dragă? şopti Cathleen, uitându-se pe furiş în odaia vecină unde flecăreau Dilcey şi doica fetelor. Îmi închipui că domnului Wilkes nu-i face plăcere că e aici; – era însă în vizită la domnul Kennedy, la Jonesboro – ceva în legătură cu cumpărarea bumbacului – şi domnul Kennedy l-a adus cu el. Nu putea să plece şi să-l lase acolo singur.

— Dar ce-i cu el?

— Dragă, nu-l primeşte nimeni!

— Nu, zău?

— Nu.

Scarlett tăcu şi reflectă. Era prima oară când se găsea sub acelaşi acoperiş cu cineva care nu era primit nicăieri. I se păru pasionant.

— Ce-a făcut?

— O, Scarlett, are o reputaţie îngrozitoare. Îl cheamă Rhett Butler şi e din Charleston şi familia lui e dintre cele mai bune de-acolo, dar niciunul dintre ei nu mai vorbeşte cu el. Caro Rhett mi-a povestit totul vara trecută. Nu e rudă cu familia ei, dar îl cunoaşte bine. A fost dat afară de la West Point. Închipuie-ţi! Şi pentru lucruri prea urâte ca să le ştie Caro. Şi-apoi, a fost o întâmplare cu o fată pe care n-a luat-o de nevastă.

— Hai, spune-mi-o.

— Scumpa mea, cum se face că nu ştii nimic? Caro mi-a povestit totul vara trecută şi mama ei ar muri dacă ar afla că ea ştie. Domnul Butler ăsta a dus-o la plimbare cu trăsura pe o fată din Charleston. N-am aflat niciodată exact cine era, dar am eu bănuielile mele. Nu era prea cuminte, fiindcă altfel nu s-ar fi dus la plimbare cu el pe înserate şi fără o însoţitoare. Şi, dragă, nu s-au întors aproape toată noaptea şi au venit acasă pe jos, spunând că s-a nărăvit calii, a sfărâmat trăsura şi că s-au rătăcit prin pădure. Şi, ia ghiceşte ce…

— Nu pot. Spune-mi, zise Scarlett cu însufleţire, crezând că are să audă ceva groaznic.

— A doua zi a refuzat s-o ia de soţie!

— O, zise Scarlett dezamăgită.

— A zis că nu… ăă… că nu-i făcuse nimic şi nu înţelegea de ce trebuia s-o ia. Şi, fireşte, fratele ei l-a provocat la duel şi domnul Butler a zis că preferă să fie împuşcat decât să se însoare cu o proastă. S-au bătut în duel şi domnul Butler l-a împuşcat pe fratele fetei; acesta a murit şi domnul Butler a trebuit să plece din Charleston, unde nimeni nu-l mai primeşte.

Cathleen sfârşi triumfătoare povestirea tocmai la timp, fiindcă Dilcey intră în odaie să controleze toaleta lui Scarlett.

— A avut un copil? şopti Scarlett în urechea lui Cathleen.

Cathleen clătină din cap energic.

— Totuşi a fost compromisă, şuieră ea printre dinți.

„Ce rău îmi pare că Ashley nu m-a compromis”, se gândi Scarlett deodată. „E prea cavaler ca să nu mă ia de soție după aceea.”

Îşi dădea însă vag seama că îl respecta pe Rhett Butler fiindcă refuzase să se căsătorească cu o proastă.

Scarlett şedea pe un divan de palisandru, sub umbra unui stejar uriaş, în dosul casei. Volanele şi volănaşele rochiei făceau o adevărată spumă împrejurul ei şi-i descopereau sandalele de marochin verde, atât cât se cuvenea să o facă o fată bine-crescută fără să se compromită. În mână ținea o farfurie pe care abia o atinsese şi era înconjurată de şapte cavaleri. Picnicul era în toi şi văzduhul cald era plin de râsete şi conversații, de clinchetul tacâmurilor de argint şi de mirosul greu şi aromitor al fripturilor şi sosurilor picante. Din când în când, vântul îşi schimba direcția, aducând puțin din fumul ce se înălța din gropile cu jăratic. Doamnele se prefăceau că le face rău şi țipau, agitându-şi evantaiele din frunze de palmier.

Cele mai multe dintre fetele tinere erau aşezate împreună cu cavalerii lor pe băncile lungi din fața meselor. Scarlett însă îşi dăduse seama că, în astfel de condiții, o fată n-ar putea avea decât doi cavaleri împrejurul ei, unul la dreapta şi unul la stânga, şi se hotărâse să şadă deoparte ca să poată aduna cât mai mulți bărbați împrejurul ei.

Femeile măritate şedeau sub umbrar; rochiile lor de culori închise aduceau o notă gravă în mijlocul veseliei şi al culorilor vii. Întotdeauna femeile măritate, oricare le-ar fi fost vârsta, se aşezau împreună, departe de fetele

tinere cu ochi strălucitori, departe de cavaleri şi de râsete, fiindcă în Sud nu se cuvenea ca o femeie măritată să fie cochetă. Începând cu bunica Fontaine care, profitând de privilegiul vârstei, râgâia fără să-i pese, până la Alice Munroe cea de şaptesprezece ani, care se lupta cu greţurile primei sarcini, toate discutau nesfârşite probleme în legătură cu copiii şi naşterile, care făceau ca aceste adunări să fie şi plăcute şi instructive.

Aruncându-le priviri dispreţuitoare, Scarlett se gândi că par un cârd de ciori grase. Femeile măritate nu se distrau niciodată. Nici prin minte nu-i trecea ca, după ce se va mărita cu Ashley, să fie automat surghiunită sub umbrare şi în saloane, printre matroane serioase, îmbrăcate auster în mătase de culori închise, şi să fie tot atât de gravă şi de neinteresantă şi să nu ia parte la jocuri şi la nebunii. Ca cele mai multe dintre fete, imaginaţia ei o ducea doar până la altar, şi nu mai departe. De altfel, acum era prea nefericită ca să poată face teorii.

Cu privirea aţintită în farfurie, ronţăia dintr-un biscuit cu graţie şi totală lipsă de poftă, care i-ar fi adus felicitări din partea lui Mammy. Cu toate că avea mai mulţi curtezani decât îi trebuia, nu fusese niciodată mai nefericită. Fără să înţeleagă de ce, planurile ei de ieri seară, cel puţin în ceea ce îl privea pe Ashley, nu reuşiseră deloc.

Atrăsese în jurul ei o mulţime de admiratori, dar nu pe Ashley; acum toate temerile din după-amiaza de ieri îi năvăleau înapoi în suflet, făcând ca inima să-i bată când repede, când încet, iar obrajii să se îmbujoreze ori să pălească.

Ashley nu încercase să vină în cercul din jurul ei; de fapt, nu schimbase niciun cuvânt singură cu el de când sosise, nici nu-i vorbise de când se salutaseră. Ieşise înaintea ei ca să-i ureze bun sosit când venise în grădina din dos, dar Melanie era la braţul lui, Melanie

care abia-i venea până la umăr.

Era o fată mică şi plăpândă, care îți făcea impresia unei fetițe deghizate cu enorma crinolină a mamei ei, şi această iluzie era mărită de privirea sfioasă aproape speriată din ochii ei căprui prea mari. Avea părul negru şi buclat, care era însă atât de strâns ținut de o rețea, încât niciun cârlionț nu scăpa din ea şi această masă de păr întunecat, cu unghiul pe care-l desena pe frunte, îi accentua forma ovală a obrazului. Cu umerii obrajilor prea îndepărtați şi cu bărbia prea ascuțită, avea un chip drăgălaş şi sfios, dar nu era frumoasă şi nu ştia să folosească şiretlicurile feminine ca să-şi ascundă lipsa de frumusețe. Părea simplă ca pământul, bună ca pâinea caldă şi limpede ca apa de izvor – şi aşa şi era de fapt. Cu toată lipsa de frumusețe şi cu toată statura ei mică, mişcările îi erau pline de o demnitate calmă, care erau ciudat de impresionante şi o făceau să pară mai mare de şaptesprezece ani.

Rochia de organdi cenuşie, cu cordonul de satin roşu aprins, ascundea cu volanele şi crețurile ei corpul nedezvoltat de copil, iar pălăria galbenă cu panglicile lungi şi roşii făcea să-i strălucească pielea albă. Cerceii grei, cu franjurile lor lungi de aur, atârnau din buclele cuminți ale părului, legănându-se aproape de ochii căprui, care aveau luciul liniştit al unui lac în timpul iernii, când prin apa limpede se văd strălucind frunzele ruginii.

Melanie o salutase pe Scarlett, zâmbindu-i cu timidă simpatie, spunându-i ce frumoasă e rochia ei verde, dar lui Scarlett îi venise greu să-i răspundă politicos, atât de mult ar fi dorit să fie singură cu Ashley. De atunci Ashley şezuse pe un scăunel la picioarele Melaniei, ceva mai departe de ceilalți musafiri, şi îi vorbise încet, surâzând cu surâsul liniştit care-i plăcea atât de mult lui Scarlett. Sub surâsul lui, o mică flacără se aprinsese în ochii Melaniei, şi culmea era că acum chiar şi Scarlett trebuia să admită că era aproape frumoasă. Privindu-l

pe Ashley, chipul Melaniei se lumina ca de un foc lăuntric, pentru că niciodată o inimă iubitoare nu s-a reflectat mai bine pe un chip decât se reflecta acum pe chipul Melaniei.

Scarlett încerca să-şi dezlipească ochii de pe ei, dar nu putea, şi după fiecare asemenea încercare devenea şi mai veselă cu cavalerii ei; râdea, spunea lucruri îndrăznețe, îi tachina, dădea din cap la complimentele lor ca să i se legene cerceii. Repeta de mai multe ori cuvântul „fleacuri”, susținea că ceea ce spuneau ei nu era adevărat şi se jura că nu va crede niciodată ce-i vor spune bărbații. Totuşi, Ashley nu părea că se uită la ea. Se uita numai la Melanie, şi Melanie se uita la el cu o expresie care arăta tuturor că îi aparține.

Aşa că Scarlett se simțea nenorocită.

Pentru cei ce judecau după înfățişare, niciodată o fată n-ar fi avut mai puține motive să se simtă nenorocită. Neîndoielnic, era regina picnicului, centrul atenției tuturor. Admirația pe care o stârnea printre bărbați, precum şi ciuda celorlalte fete, i-ar fi făcut o imensă plăcere altă dată.

Încurajat de atitudinea ei, Charles Hamilton se aşezase curajos în dreapta ei, refuzând să plece de acolo cu toate eforturile combinate ale gemenilor Tarleton. Îi ținea evantaiul într-o mână şi farfuria cu friptură, de care nu se atinsese, în cealaltă şi refuza încăpățânat să întâlnească privirea ochilor lui Honey, care era gata să izbucnească în lacrimi. Cade, tolănit cu multă grație pe jos, la stânga ei, o trăgea de fustă ca să-i atragă atenția şi se uita în sus la Stuart cu o privire mânioasă. Atmosfera dintre ei şi gemeni era încărcată cu electricitate şi îşi aruncară unul altuia câteva grosolănii. Frank Kennedy se agita ca o găină cu un singur pui, alergând înainte şi înapoi, din umbra stejarului până la masă, ca să-i aducă bunătăți lui Scarlett, ca şi cum n-ar fi existat o droaie de servitori pentru asta. Rezultatul era că Suellen nu-şi mai putea ascunde ciuda aşa cum se

cuvine şi se uita cu ură la Scarlett. Lui Carreen îi venea să plângă, fiindcă, cu toate cuvintele de îmbărbătare spuse de Scarlett în cursul dimineții, Brent mi-i spusese decât un „Bună ziua, mititico!” şi-i desfăcuse panglica cu care-şi legase părul, ca apoi să se ocupe numai de Scarlett. De obicei era aşa de bun şi o trata cu o deferență care o făcea să se simtă domnişoară mare; Carreen visa în taină la ziua când îşi va ridica părul şi-şi va lungi rochiile şi Brent va fi adoratorul ei. Acum se părea că Scarlett îl acaparase. Fetele Munroe încercau să ascundă cât le durea purtarea băieților Fontaine, privind cu ciudă cum Tony şi Alex căutau să ocupe un loc mai aproape de Scarlett de câte ori se ridica cineva. Înălțară delicat din sprâncene ca să-i comunice lui Hetty Tarleton ce mult dezaprobau purtarea lui Scarlett. „Îndrăzneață” era cuvântul care i se potrivea cel mai mult lui Scarlett. Dintr-odată, cele trei fete tinere îşi ridicară umbreluțele de dantelă, afirmând că se saturaseră, mulțumiră şi, punând uşor mâna pe brațul bărbaților ce se aflau mai aproape de ele, cerură să vadă grădina de trandafiri, izvorul şi chioşcul din grădină. Această retragere strategică, în bună ordine, nu scăpă nici uneia din femeile prezente, dar niciunul dintre bărbați nu o observă.

Scarlett începu să râdă, văzându-i pe cei trei bărbați scoşi din câmpul de influență al farmecului ei ca să arate fetelor locuri pe care le cunoşteau din copilărie şi se uită pe furiş la Ashley ca să vadă dacă observase mişcarea. Acesta însă se juca surâzând cu capetele cordonului Melaniei. Inima lui Scarlett se strânse de durere. Simțea că bucuros ar fi zgâriat până la sânge pielea sidefie a Melaniei şi că i-ar fi plăcut s-o facă.

Când îşi luă ochii de la Melanie, observă privirea lui Rhett Butler, care stătea deoparte de vorbă cu John Wilkes.

O urmărise cu privirea şi, când se uită la el, văzu că începe să râdă. Scarlett simți o senzație de jenă la

gândul că omul acesta, care nu era primit în lumea bună, era singurul care-şi dădea seama de ceea ce se petrecea în sufletul ei sub veselia nestăpânită pe care o afişa şi că lucrul acesta îi făcea o cinică plăcere. O, cât ar fi vrut să-l poată zgâria şi pe el!

„Dacă voi putea rezista până după-amiază”, se gândi ea, „toate fetele se vor duce sus să doarmă puţin ca să fie odihnite diseară, şi am să rămân jos să caut să vorbesc cu Ashley. Trebuie să-şi fi dat seama ce succes am avut.” Îşi alină sufletul cu o nouă nădejde: „E firesc să fie atent cu Melanie, fiindcă în definitiv e verişoara lui şi n-are succes deloc şi dacă nu ar fi drăguţ cu ea, nimeni n-ar băga-o în seamă.”

Acest gând îi dădu curaj şi-şi mări eforturile faţă de Charles, ai cărui ochi căprui se uitau galeş spre ea. Pentru el era o zi minunată, o zi de vis şi se îndrăgostise de Scarlett fără cel mai mic efort. În faţa acestui nou sentiment, Honey dispărea ca într-o ceaţă deasă. Honey era ca o vrabie cu glas ascuţit, pe când Scarlett un colibri strălucitor. Îl tachina, era favoritul ei. Îi punea întrebări şi răspundea singură la ele, aşa că el părea deştept fără a fi nevoit să spună un cuvânt. Ceilalţi băieţi erau intrigaţi şi supăraţi din cauza interesului vădit pe care i-l arăta, fiindcă ştiau că Charles era prea timid ca să poată lega două cuvinte şi aveau nevoie de toată politeţea lor ca să-şi ascundă furia crescândă. Toţi erau înnebuniţi şi, pentru Scarlett, ar fi fost un adevărat triumf dacă n-ar fi fost Ashley.

Când ultima îmbucătură de friptură de porc, de pui şi de berbec fu înghiţită, nădăjdui că sosise vremea ca India să se ridice de pe scaun şi să propună ca doamnele să se retragă în casă. Erau ceasurile două şi soarele dogorea, dar India, obosită de cele trei zile de pregătiri, era mulţumită să şadă sub umbrar de vorbă cu un domn bătrân şi surd, venit din Fayetteville.

O somnolenţă leneşă cuprinsese toată adunarea. Negrii umblau ici şi colo, strângând farfuriile. Râsetele şi

conversațiile erau mai puțin animate și unele grupuri tăcură de tot. Toți așteptau ca gazda să dea semnalul sfârșitului petrecerii de dimineață. Evantaiele de frunze se mișcau mai încet, și câțiva bărbați chiar moțăiau din cauza căldurii și a excesului de mâncare. Picnicul se sfârșise și toți ar fi vrut să se odihnească în timpul căldurii de la amiază.

În intervalul acesta dintre petrecerea de dimineață și balul care urma să aibă loc seara, toți păreau calmi și liniștiți. Numai tinerii păstrau neobosita energie care animase adunarea cu puțin timp înainte; trecând de la un grup la altul, cu vocile lor dulci și tărăgănate, ei semănau cu armăsarii pur-sânge și erau tot atât de periculoși. Căldura amiezii moleșise pe toată lumea, dar sub acest calm mocneau firi care ar fi putut izbucni din nimica toată și s-ar fi putut potoli tot atât de repede. Și femeile și bărbații erau frumoși și nestăpâniți, cu toții destul de primitivi și prea puțin îmblânziți, cu toată aparența lor plăcută.

Mai trecu o vreme, în care soarele deveni din ce în ce mai fierbinte, și Scarlett și ceilalți priviră din nou spre India. Conversațiile mureau, când deodată în mijlocul acalmiei toți auziră glasul lui Gerald răsunând mânios. Se afla la o mică distanță de mesele picnicului și era în toiul unei discuții cu John Wilkes.

— Drace, omule! Ai dori să ajungem la o înțelegere pașnică cu yankeii? După ce am tras în bandiții aceia din fortul Sumter? O înțelegere pașnică? Sudul trebuie să arate cu armele în mâini că nu se lasă insultat și că nu părăsește Uniunea fiindcă i se face o favoare, ci fiindcă e sigur de puterea lui.

„O, Doamne!” se gândi Scarlett. „Iar a început. Acum aici încremenim până la miezul nopții.”

Într-o clipă, mulțimea își scutură toată somnolența și un fel de curent electric trecu prin aer. Bărbații săriră de pe bănci și de pe scaune făcând gesturi largi cu brațele, și din toate direcțiile răsunară glasuri. În tot

cursul dimineţii nu se vorbise de politică sau de războiul iminent, fiindcă domnul Wilkes insistase ca doamnele să nu fie plictisite cu astfel de conversaţii. Acum însă, când Gerald pomenise de fortul Sumter, toţi bărbaţii uitară de recomandaţiile gazdei.

„Sigur că vom lupta.” „Tâlharii de yankei!” „Îi batem într-o lună – un sudist bate douăzeci de yankei.” „Le dăm noi o lecţie pe care să n-o uite prea curând.” „Înţelegere paşnică? Dar ne lasă ei în pace?” „Aţi văzut cum i-a insultat domnul Lincoln pe delegaţii noştri? Da, i-a făcut să aştepte săptămâni întregi, şi jurase că va evacua fortul Sumter!” „Dacă vor război, o să-i săturăm noi de război.”

Şi dominând toate glasurile, cel mai tare se auzea glasul lui Gerald. Tot ce ajungea până la urechile lui Scarlett era: „drepturile statelor”, mereu şi mereu. Gerald se distra de minune, dar fiica lui deloc.

Secesiune, război – cuvintele acestea dveniseră plictisitoare pentru ea, de mult ce le auzise; acum însă le ura, fiindcă însemna că bărbaţii vor rămâne acolo ceasuri întregi discutând, şi ea nu va avea prilejul să-l acapareze pe Ashley. Fireşte, nu va fi război şi bărbaţii ştiau lucrul acesta. Le plăcea doar să vorbească şi să se asculte vorbind.

Charles Hamilton nu se sculase odată cu ceilalţi şi, văzând că e aproape singur cu Scarlett, se apropie puţin de ea şi, cu îndrăzneala izvorâtă din noua sa iubire, îi mărturisi în şoaptă:

— Domnişoară O’Hara, m-am… hotărâsem că, dacă ne vom bate, să mă înrolez în Carolina de Sud. Se zice că domnul Wade Hampton organizează acolo o trupă de cavalerie şi, fireşte, aş vrea să fiu cu el. E un om minunat şi era cel mai bun prieten al tatei.

Scarlett se gândi: „Ce-ar vrea să fac? Să strig ura?”, fiindcă expresia feţei lui Charles arăta că acum îşi dezvăluia secretele inimii. Nu-i veni în minte nimic, aşa că se uită doar la el, întrebându-se de ce bărbaţii erau

atât de proşti încât puteau crede că pe femei le interesau astfel de lucruri. El interpretă atitudinea ei ca o aprobare mută şi continuă repede, îndrăzneț:

— Dacă plec, ți-ar… ți-ar părea rău, domnişoară O'Hara?

— În fiecare seară aş plânge cu fața în pernă, zise Scarlett în glumă.

El însă o crezu şi se înroşi de plăcere. Mâna ei era ascunsă de cutele rochiei; Charles, copleşit de propria lui îndrăzneală şi de docilitatea ei, o apucă prudent şi i-o strânse într-a lui.

— Te-ai ruga pentru mine?

„Ce prost el gândi Scarlett cu amărăciune, aruncând pe furiş o privire împrejur, nădăjduind că cineva o va scăpa de această conversație.

— Da?

— O, da, fireşte, domnule Hamilton. Trei rozarii în fiecare seară, cel puțin.

Charles aruncă repede o privire în jurul lui, îşi ținu respirația şi luă o poziție mai țeapănă. Erau aproape singuri şi poate că niciodată nu va mai găsi o împrejurare atât de favorabilă. Şi poate că într-o altă împrejurare, tot atât de favorabilă, curajul îl va părăsi.

— Domnişoară O'Hara… trebuie să-ți spun ceva… Te iubesc!

— Ce? zise Scarlett absentă, încercând să pătrundă cu privirea prin mulțimea de bărbați până la locul unde Ashley şedea la picioarele Melaniei.

— Da, şopti Charles, fericit că ea nu râsese, nici nu țipase, nici nu leşinase, cum îşi închipuise că fac fetele în astfel de împrejurări. Te iubesc! Eşti cea mai… cea mai… – şi acum pentru prima dată în viața lui i se dezlegă limba – cea mai frumoasă fată pe care am cunoscut-o vreodată, şi cea mai dulce, şi cea mai bună. Şi te porți atât de frumos. Te iubesc din toată inima. Nu pot spera că m-ai putea iubi, dar, scumpă domnişoară O'Hara, dacă m-ai încuraja puțin, aş face orice ca să mă

iubeşti. Voi...

Charles se opri, fiindcă nu-i venea în minte ce lucru greu ar putea săvârşi ca să-i dovedească într-adevăr lui Scarlett profunzimea sentimentului său. Zise deci simplu:

— Vreau să mă căsătoresc cu dumneata.

Scarlett se trezi brusc, auzind cuvântul „căsătorie”. Tocmai se gândea la căsătorie şi la Ashley, şi îl privi pe Charles cu o iritare pe care şi-o stăpâni cu greu. De ce trebuia ca prostul de Charles să aleagă tocmai ziua asta, ca s-o plictisească cu sentimentele lui, tocmai ziua asta când era aproape să-şi piardă minţile? Se uită în ochii lui căprui care o implorau şi nu înţelese nimic din frumuseţea primei dragoste sfioase a unui tânăr, nici bucuria pricinuită de un ideal realizat sau nebuna fericire şi duioşie care îl cuprinseseră ca o flacără. Scarlett era obişnuită cu bărbaţi care o cereau de soţie, bărbaţi mult mai atrăgători decât Charles Hamilton, care aveau mai mult tact ca el şi nu o cereau la un picnic, când avea chestiuni mai importante pe cap. Nu văzu nimic decât un tânăr de douăzeci de ani, roşu ca sfecla, cu o expresie destul de prostească. Grozav ar fi vrut să-i poată spune ce prost părea. Dar în mod automat îi veniră pe buze cuvintele pe care Ellen o învăţase să le spună în astfel de cazuri şi, plecând ochii în jos din obişnuinţă, murmură:

— Domnule Hamilton, îmi dau seama ce cinste îmi faci, cerându-mi să-ţi devin soţie, dar totul a fost atât de neaşteptat, încât nu ştiu ce să spun.

Era un mijloc elegant de a măguli vanitatea unui om fără a-l descuraja complet. Charles fu păcălit ca şi cum acest şiretlic ar fi fost nou, şi el primul om păcălit.

— Aş aştepta toată viaţa! N-aş vrea să fii soţia mea dacă n-ai fi perfect sigură de sentimentele dumitale. Te rog, domnişoară O'Hara, spune-mi că pot să sper!

— Hm, zise Scarlett, observând că Ashley, care nu luase parte la discuţie, îi surâdea Melaniei.

Dacă prostul ăsta care încerca s-o ia de mână ar sta liniştit o clipă, poate că ar putea auzi ce-şi spun cei doi. Trebuie să afle ce vorbeau. Oare ce îi spunea Melanie ca să-l intereseze atât de mult?

Cuvintele lui Charles o împiedicau să audă glasurile lor.

— O, taci, zise ea printre dinți, ciupindu-l de mână fără să-l privească măcar.

Surprins la început, Charles se înroşi că fusese mustrat, dar văzând că ochii lui Scarlett erau pironiți asupra surorii sale, surâse. Scarlett se temea că cineva l-ar putea auzi. Era, fireşte, jenată şi intimidată şi tremura de teamă ca cineva să nu-i audă. Pe Charles îl cuprinse o mândrie bărbătească, aşa cum nu simțise niciodată: era prima oară în viața lui când intimidase o fată. Pentru el era o senzație amețitoare. Îşi luă o expresie pe care o crezu indiferentă şi, la rândul lui, o ciupi pe Scarlett, ca să-i arate că avea destulă experiență ca să înțeleagă şi să accepte mustrarea ei.

Nici nu-i simți ciupitura, fiindcă acum distingea bine glasul dulce al Melaniei, glasul acela care constituia farmecul ei cel mai mare:

— Nu sunt de părerea dumitale în privința operelor domnului Thackeray. E un cinic. Mi-e teamă că nu e un adevărat gentleman, ca domnul Dickens.

Ce prostii vorbeşte cu un bărbat, gândi Scarlett, aproape izbucnind în râs de uşurare. Dar bine, Melanie nu e decât o pedantă şi toată lumea ştie ce părere au bărbații de pedante... Ca să-l interesezi pe un bărbat şi să-i reții interesul, trebuie să-i vorbeşti de el însuşi şi, pe urmă, treptat să aduci vorba despre tine... şi pe urmă numai şi numai despre tine. Scarlett ar fi fost alarmată dacă ar fi auzit-o pe Melanie zicând: „Ce minunat eşti!” sau: „Cum oare te poți gândi la atâtea lucruri? Bietul meu căpşor ar crăpa dacă aş încerca măcar să mă gândesc la ele...” Poftim însă – Melanie avea un bărbat la picioarele ei şi vorbea cu el tot aşa de serios ca la

biserică! Viitorul i se păru mai surâzător lui Scarlett, atât de surâzător încât întoarse spre Charles privirea-i încântată şi-i zâmbi de bucurie. Fericit de acest semn de afecţiune el îi luă evantaiul şi îi făcu vânt atât de energic, încât părul lui Scarlett începu să se zbârlească.

— Ashley, n-am avut cinstea să auzim părerea ta, zise Jim Tarleton, rupându-se de grupul bărbaţilor ce discutau.

Ashley ceru scuze Melaniei şi se sculă. Niciunul dintre bărbaţi nu e atât de frumos, gândi Scarlett, observând ce graţios se ţinea, într-un fel puţin neglijent, şi cum strălucea soarele în părul şi pe mustăcioara lui aurie. Niciunul dintre cei de acolo nu era atât de frumos ca Ashley. Chiar bătrânii tăcură ca să-l asculte.

— Ce să vă spun, domnilor? Dacă Georgia intră în război, voi lupta alături de ea. Altfel, de ce m-aş fi înrolat? zise el.

Ochii cenuşii i se deschiseră mari şi toată melancolia lor dispăru, făcând loc unei dârzenii pe care Scarlett nu o mai văzuse.

— Însă, ca şi tatăl meu, sper ca yankeii ne vor da pace şi că nu va fi război.

Îşi ridică puţin mâna surâzând, fiindcă băieţii Fontaine şi Tarleton începuseră să protesteze:

— Da, da, ştiu că am fost jigniţi şi minţiţi, dar dacă am fi în locul yankeilor şi ei ar încerca să părăsească Uniunea, ce-am fi făcut? Aproape acelaşi lucru. Nici nouă nu ne-ar fi convenit.

„Iar începe”, se gândi Scarlett. „Întotdeauna se gândeşte ce ar face dacă ar fi în locul celuilalt.”

Pentru ea, în orice discuţie, numai una din păreri conta. Uneori îi era greu să-l înţeleagă pe Ashley.

— Să nu fim prea repeziţi, şi să căutăm să evităm războiul. Cea mai mare parte din nenorocirile din lume se datoresc războaielor. Şi, după ce trec, nimeni nu ştie de ce-au izbucnit.

Scarlett strâmbă din nas. Din fericire, Ashley avea o

reputație inatacabilă de om curajos, altfel ar fi avut neplăceri. Nici nu-şi formulase bine Scarlett gândul, că împrejurul lui Ashley izbucneau glasuri supărate, indignate, furioase.

Sub umbrar, domnul cel bătrân şi surd din Fayetteville începu s-o înghiontească pe India.

— Ce este? Ce spun?

— Război! țipă India, aplecându-se spre urechea lui. Vor să se bată cu yankeii.

— A, da, război, strigă el, căutându-şi bastonul şi sculându-se de pe scaun cu mai multă energie ca de obicei. Am să le vorbesc eu de război. L-am făcut.

Destul de rar avea domnul Merae prilejul să vorbească despre război; de obicei, femeile din familia lui îl făceau să tacă.

Se apropie şchiopătând de grup, făcând gesturi cu bastonul şi țipând; cum nu auzea vocile din jurul lui, curând rămase stăpân pe câmpul de luptă.

— Ia ascultați-mă, măi, belicoşilor. Să nu doriți să vă bateți. Eu m-am bătut şi ştiu ce e. Am făcut războiul cu seminolii şi am fost destul de prost să-l fac şi pe cel cu mexicanii. Voi habar n-aveți ce e războiul. Credeți că o să călăriți pe un cal frumos, că fetele or să vă arunce flori şi că vă veți întoarce acasă ca nişte eroi. Ei bine, nu-i aşa! Deloc! Ți-e foame, şi te îmbolnăveşti de pojar şi de pneumonie, fiindcă dormi în locuri umede. Şi dacă nu faci pojar şi pneumonie, atunci te îmbolnăveşti de intestine. Da, domnilor, războiul atacă intestinele omului… capeți dizenterie şi lucruri de-astea…

Doamnele roşiră. Domnul Merae făcea parte dintr-o epocă mai primitivă, ca şi bunica Fontaine cu tusea şi râgâitul ei zgomotos. O epocă pe care toți ar fi vrut s-o uite.

— Du-te repede şi cheamă-l pe bunicul, şopti una dintre fiicele domnului Merae unei tinere fete de lângă dânsa. Credeți-mă, zise ea tinerelor doamne dimprejurul ei, devine din ce în ce mai rău. Azi-dimineață i-a spus

lui Mary – şi ea n-are decât şaisprezece ani: „Ascultă, domnişoară...”, şi vocea se pierdu în şoapte.

Nepoţica domnului Merae se strecură în mijlocul grupului, ca să încerce să-l convingă pe bunicul ei să se întoarcă la locul lui la umbră.

Dintre toţi oamenii care se plimbau jur-împrejur sub copaci, dintre atâtea fete tinere care zâmbeau enervate şi atâţia bărbaţi care discutau aprins, unul singur părea calm. Privirea lui Scarlett se opri asupra lui Rhett Butler, care stătea rezemat de un copac, cu mâinile băgate în buzunarele pantalonilor. Rămăsese singur de când îl părăsise domnul Wilkes şi nu se amestecase în convorbirea care devenea din ce în ce mai animată. Sub mustăcioara tunsă scurt, buzele roşii se lăsaseră în jos şi în ochi îi juca o privire dispreţuitoare, ca şi cum ar fi ascultat discuţiile unor copii lăudăroşi. Lui Scarlett, surâsul lui îi displăcu. Ascultă tăcut până când Stuart Tarleton, cu părul roşcat ciufulit de vânt şi cu ochii scânteietori, repetă:

— Dar bine, îi putem bate într-o lună. Gentlemenii se bat întotdeauna mai bine ca prostimea. O lună – o singură bătălie...

— Domnilor, zise Rhett Butler cu un accent care arăta că era de fel din Charleston, şi fără să-şi schimbe poziţia de lângă copac sau să-şi scoată mâinile din buzunare, îmi daţi voie să spun şi eu un cuvânt?

Şi ţinuta şi ochii îi erau plini de dispreţ, un dispreţ oarecum ascuns sub o politeţe care parcă le ironiza manierele.

Grupul se întoarse spre el şi îi acordă atenţia cuvenită unui străin.

— S-a gândit oare vreunul dintre dumneavoastră că la sud de linia Macon-Dixon nu există nicio fabrică de tunuri? Sau cât de puţine topitorii sunt? Şi cât de puţine tăbăcării, şi fabrici de bumbac, şi de lână? V-aţi gândit că nu vom avea un singur vas de război şi că flota yankee va putea bloca porturile noastre într-o

săptămână, aşa că nu vom mai putea să ne vindem bumbacul în străinătate? Fireşte însă... domnilor... v-aţi gândit la toate lucrurile acestea.

„Deci, după el, băieţii ăştia sunt nişte dobitoci”, gândi Scarlett indignată, şi sângele i se urcă în obraji.

Evident că acest gând nu-i venise numai ei în minte, deoarece câţiva tineri începură să ia un aer bătăios. Ca din întâmplare, dar totodată foarte repede, John Wilkes îşi reluă locul lângă vorbitor, ca şi cum ar fi vrut să arate tuturor că era musafirul lui şi că, în afară de asta, erau şi doamne de faţă.

— Ce ne strică nouă celor din Sud, urmă Rhett Butler, e că ori nu călătorim destul, ori nu profităm destul din călătoriile noastre. Dumneavoastră desigur aţi călătorit mult. Dar ce aţi văzut? Europa, New York-ul şi Philadelphia şi, fireşte, doamnele (se înclină puţin spre grupul de sub umbrar) au fost la Saratoga. Aţi vizitat hotelurile şi muzeele şi aţi fost la baluri ori la tripouri. Şi când v-aţi întors, vi s-a părut că tot în Sud e mai frumos. Cât despre mine, m-am născut la Charleston dar am stat în ultimii ani în Nord.

Îşi arătă dinţii albi într-un surâs, ca şi cum îşi dădea seama că toţi cei de faţă ştiau de ce nu mai stătea la Charleston şi că nu-i păsa deloc că o ştiau. Apoi continuă:

— Am văzut multe lucruri pe care dumneavoastră nu le-aţi văzut. Miile de emigranţi care ar fi bucuroşi să lupte de partea yankeilor pentru hrană şi câţiva dolari, fabricile, topitoriile, şantierele navale, minele de cărbuni şi de fier – tot lucruri pe care noi nu le avem. Noi n-avem decât bumbac, sclavi şi mândrie. Yankeii ne-ar bate într-o lună.

O clipă domni o tăcere încordată. Rhett Butler scoase o frumoasă batistă de olandă din buzunarul hainei şi-şi şterse neglijent puţin praf de pe mânecă. Apoi un murmur ameninţător se ridică din mulţime şi, de sub umbrar, se auzi un zumzet ca de un stup de albine

tulburate. Chiar atunci când era roşie de mânie, mintea practică a lui Scarlett îi sufla că omul acesta avea dreptate şi că ceea ce spunea era plin de bun-simț. De fapt, ea nici nu văzuse vreodată o fabrică şi nici nu cunoscuse pe cineva care să fi văzut una. Însă chiar dacă era aşa, nu era frumos din partea lui s-o spună, mai ales la o petrecere unde toată lumea venise să se distreze.

Încruntând din sprâncene, Stuart Tarleton se apropie, urmat de Brent. Gemenii Tarleton erau bine-crescuți şi n-ar face scandal la un picnic, chiar dacă se simțeau provocați. Totuşi, doamnele se simțeau plăcut speriate, fiindcă rareori asistau la un scandal sau la o ceartă. În general, auzeau de lucrurile acestea numai de la terță persoană.

— Domnule, vorbi Stuart apăsat, ce vreți să spuneți?

Rhett îl privi politicos, dar batjocoritor.

— Vreau să spun, răspunse el, ceea ce Napoleon – poate că ați auzit de el – a zis odată: „Dumnezeu e de partea batalionului celui mai puternic!”

Şi, întorcându-se spre John Wilkes, îi zise cu o reală curtenie:

— Mi-ați făgăduit să-mi arătați biblioteca dumneavoastră, domnule. Ar fi o favoare prea mare dacă v-aş cere să mi-o arătați acum? Trebuie să plec devreme spre Jonesboro, unde am puțină treabă.

Cu fața spre ceilalți, lipi călcâiele şi salută ca un profesor de dans. Salutul lui, plin de grație pentru un om atât de voinic şi de insolent, era ca o palmă trasă peste față. Pe urmă, cu capul sus, traversă peluza împreună cu John Wilkes, iar ecoul râsului său neliniştitor ajunse până la grupul de lângă mese.

Urmă mai întâi o tăcere mirată şi pe urmă murmurul izbucni din nou. Obosită, India se sculă de pe scaunul ei de sub umbrar şi se îndreptă spre Stuart Tarleton, care şedea supărat. Scarlett nu auzi ce-i spuse, dar privirea ochilor ei îndreptați spre fața lui îi dădu oarecare

remuşcări. Era o privire posesivă, asemănătoare aceleia cu care se uita Melanie la Ashley, numai că Stuart n-o vedea. Atunci, era adevărat că India îl iubea! O clipă, Scarlett se gândi că dacă n-ar fi cochetat atât de mult cu Stuart acum un an, la acea adunare politică, acesta s-ar fi căsătorit poate de mult cu India. Remuşcările însă dispărură repede şi se mângâie cu gândul că nu era vina ei dacă fetele nu ştiau să păstreze pe bărbații pe care i-au ales.

În sfârşit, Stuart îi zâmbi Indiei, puțin în silă, şi dădu din cap. Probabil că ea îl rugase să nu se ducă după domnul Butler ca să facă scandal. Sub copaci se auzea zgomotul făcut de musafiri, care se sculau şi scuturau firmiturile din poală. Femeile măritate strigau doicile şi copiii, şi-şi adunau progeniturile înainte de plecare; grupuri de fete tinere porniră spre casă râzând şi vorbind, ca să meargă sus să se odihnească şi să mai trăncănească.

În afară de doamna Tarleton, toate doamnele părăsiră curtea din dos, lăsând bărbaților umbra stejarilor şi umbrarul.

Doamna Tarleton fu reținută de Gerald, de domnul Calvert şi de alții care doreau să capete un răspuns în privința cailor pentru armată.

Ashley se apropie încet de locul unde şedeau Scarlett şi Charles; figura lui avea un surâs melancolic şi amuzat.

— Ce individ arogant, nu-i aşa? zise el, privind după Butler. Parcă ar fi din familia Borgia.

Degeaba se gândi Scarlett; nu-şi putu aminti nicio familie cu numele acesta în tot comitatul, nici în Atlanta, nici în Savannah.

— Nu-i cunosc. E rudă cu ei? Cine sunt?

O expresie ciudată se întipări pe fața lui Charles; ruşinea şi mirarea se luptau cu dragostea. Dragostea triumfă, îşi dădu seama că e destul ca o fată să fie dulce, blândă şi frumoasă, fără să fie nevoie de o cultură

care să-i întunece farmecul; răspunse repede.

— Borgia erau italieni.

— O, străini, zise Scarlett, pierzând orice interes.

Se uită la Ashley cu surâsul ei cel mai frumos, dar nu se ştie de ce, el nu se uita la ea. Se uita la Charles şi privirea lui era plină de înțelegere şi milă.

Scarlett ieşi pe palier şi se uită prudentă peste balustradă, în holul de jos. Era gol. Din odăile de culcare de sus răzbătea un murmur nesfârşit de voci şoptite, întrerupt din când în când de râsete şi de câte un „Nu, nu se poate!” şi „Atunci, ce-a spus?” Pe paturile şi pe sofalele din cele şase mari camere de culcare, fetele se odihneau; îşi scoseseră rochiile, îşi desfăcuseră corsetele şi părul le atârna pe spate. Odihna de după-amiază era un obicei al regiunii şi niciodată nu era mai necesară ca în zilele când petrecerile începeau de dimineață şi se terminau cu un bal. Cam o jumătate de ceas, fetele obişnuiau să vorbească şi să râdă, apoi servitorii închideau obloanele; în penumbra caldă glasurile se auzeau şoptind şi în sfârşit amuțeau; şi liniştea era întreruptă doar de răsuflarea dulce şi regulată a tinerelor fete adormite.

Scarlett controlase dacă Melanie se culcase lângă Honey şi Hetty Tarleton şi numai după aceea se furişase în hol şi începuse să coboare scările. De pe fereastra palierului se vedea grupul de bărbați de sub umbrar, bând din pahare lungi; ştia că vor sta acolo până spre seară. Ochii ei cercetau grupul, dar Ashley nu era printre ei. Pe urmă îi auzi glasul. După cum nădăjduise, era încă pe aleea din față, luându-şi rămas bun de la doamnele care plecau cu copiii lor.

Cu inima strânsă de emoție, coborî scările încet. Dacă îl va întâlni pe domnul Wilkes? Cum îi va explica de ce cutreieră prin casă când celelalte fete se odihneau? Ce să facă, trebuia să rişte!

Când ajunse pe ultima treaptă, îi auzi pe servitori

umblând prin sufragerie şi scoţând mesele şi scaunele; pregăteau sala pentru bal sub supravegherea majordomului. În partea cealaltă văzu uşa deschisă a bibliotecii. Intră repede şi fără zgomot. Va aştepta aici până când Ashley va sfârşi de spus la revedere musafirilor şi îl va striga când va intra în casă.

În bibliotecă era semiîntuneric, căci obloanele fuseseră lăsate din cauza soarelui. Odaia întunecată, cu pereţii înalţi, acoperiţi de cărţi, o deprima. Nu era locul pe care l-ar fi ales ea pentru o întâlnire cum nădăjduia să fie aceasta. Prea multe cărţi o deprimau întotdeauna; tot aşa şi oamenii cărora le plăcea să citească multe cărţi. Adică... toată lumea în afară de Ashley. În penumbră, mobila grea păru că se înalţă în faţa ei; fotolii adânci cu speteze înalte şi cu braţe largi, făcute parcă anume pentru bărbaţii înalţi din familia Wilkes, fotolii joase şi moi cu perne de catifea în faţa lor, pentru fetele din familie. În fundul odăii, în faţa căminului, o sofa enormă, locul preferat al lui Ashley, îşi înălţa speteaza ca un fel de animal mare adormit.

Scarlett trase uşa lăsând-o întredeschisă şi încercă să-şi potolească bătăile inimii. Căută să-şi amintească ce plănuise să-i spună lui Ashley cu o seară înainte, dar nu-şi putea aduce aminte nimic. Se gândise la ceva şi uitase – sau plănuise că Ashley îi va spune ei ceva? Nu-şi putea aduce aminte, şi o cuprinse o teamă care o îngheţă. Numai dacă bătăile inimii ei n-ar mai răsuna atât de tare – poate s-ar putea gândi la ceva. Bătăile repezi se înteţiră şi mai mult când îl auzi rostind ultimele cuvinte de rămas bun şi intrând în hol.

Nu se mai gândea la nimic decât că-l iubea, că iubea tot ce era al lui, de la mândra ţinută a capului blond, până la ghetele negre şi subţiri; îi iubea râsul chiar când nu-l înţelegea, iubea tăcerile lui care o intrigau. O, dacă ar intra acum şi ar lua-o în braţe, ca să nu mai trebuiască să zică ceva! Trebuie s-o iubească. „Poate dacă m-aş ruga...” închise ochii şi începu să şoptească:

„Sfântă Mărie, plină de har…”

— Tu eşti, Scarlett? zise glasul lui Ashley care, pătrunzând prin tumultul ce-i asurzea urechile, o zăpăci complet.

Ashley era în hol şi se uita la ea prin uşa întredeschisă, cu un zâmbet ironic pe buze.

— De cine te ascunzi, de Charles sau de băieții Tarleton?

Simți că se sufocă. Deci observase cum roiseră bărbații în jurul ei! Cât de drag îi era, aşa cum stătea acum, cu ochii strălucitori care nu vedeau ce emoționată era. Nu putea vorbi, dar întinse mâna şi-l trase în cameră. El intră, intrigat dar şi interesat. Scarlett avea o intensitate, un foc în obraji pe care nu i le cunoştea şi chiar în penumbră putea vedea ce îmbujorați îi erau obrajii. Închise uşa automat şi o luă de mână.

— Ce este? zise el aproape în şoaptă.

La atingerea mâinii lui, începu să tremure. Avea să se întâmple acum, întocmai cum visase. O mie de gânduri incoerente îi trecură prin minte şi nu putea opri unul singur ca să-l exprime. Nu putea decât să tremure şi să se uite la el. De ce nu spunea nimic?

— Ce este? repetă Ashley. Ai să-mi spui un secret?

Deodată limba i se dezlegă şi atâția ani de educație dată de Ellen dispărură; sufletul irlandez, sufletul fără de ocolişuri al lui Gerald vorbi prin gura fiicei lui.

— Da… un secret. Te iubesc.

O clipă, tăcerea fu atât de profundă, încât părea că niciunul dintre ei nu răsufla. Pe urmă ea încetă să mai tremure, fiindcă un val de fericire şi mândrie îi umplu sufletul. De ce nu făcuse asta mai înainte? Ce simplu era! Mult mai simplu ca toată strategia de femeie distinsă pe care o învățase. Şi ochii ei îi căutară pe ai lui Ashley.

Ai lui aveau o privire consternată, o privire plină de îndoială şi ceva mai mult… ce oare? Da – aşa se uitase

Gerald în ziua când calul lui preferat îşi rupsese piciorul şi fusese silit să-l împuşte. De ce se gândea Scarlett la asta acuma? Ce idee stupidă! Şi de ce părea Ashley aşa de ciudat şi nu zicea nimic? Pe urmă chipul lui se acoperi cu un fel de mască şi surâse plin de curtenie.

— Nu-ți ajunge oare că ai cucerit azi pe toți ceilalți bărbați? zise el cu vocea lui de altădată, mângâietoare şi puțin ironică. Nu vrei să lipsească nimeni? Ştii însă că inima mea ți-a aparținut întotdeauna. Ți-ai ascuțit ghearele pe ea, nu-i aşa?

Ceva nu mergea, nu mergea deloc. Nu aşa plănuise ea. Din toate ideile care jucau hora în mintea ei, una începea să se închege. Nu ştia de ce, dar Ashley se purta ca şi cum ea ar cocheta cu el. El ştia însă că nu era aşa. Scarlett era convinsă de asta.

— Ashley... Ashley... spune-mi, trebuie să-mi spui... o, nu mă necăji acuma! Inima ta îmi aparține? O, dragul meu, eu te iu...

Ashley îi puse repede mâna peste gură. Masca îi căzu.

— Nu trebuie să spui lucrurile astea, Scarlett. Nu trebuie. Nici tu nu le crezi. Ai să regreți că le-ai spus şi are să-ți fie ciudă pe mine că te-am ascultat!

Ea îşi aruncă repede capul înapoi. Un val rapid şi fierbinte trecu parcă prin ea.

— Niciodată n-are să-mi fie ciudă pe tine. Îți spun că te iubesc şi sunt sigură că ții la mine fiindcă...

Se opri. Până acum nu văzuse niciodată un chip mai chinuit.

— Ashley, ții la mine... nu-i aşa?

— Da, zise el încruntat. Țin la tine.

Dacă i-ar fi spus că-i e scârbă de ea, nu s-ar fi putut speria mai tare. Îl trase de mânecă, neputând să vorbească.

— Scarlett, zise el, oare n-am putea pleca şi uita cuvintele pe care le-am spus?

— Nu, şopti ea. Nu pot. Ce vrei să spui? Nu vrei să... să te căsătoreşti cu mine?

El răspunse:

— Mă căsătoresc cu Melanie.

Fără să-şi dea seama cum s-a întâmplat, se trezi aşezată pe unul dintre scaunele joase de catifea. Ashley, stând pe perna de la picioarele ei, îi ținea mâinile strâns într-ale lui. Îi spunea lucruri… lucruri care n-aveau niciun înțeles. Mintea îi era goală; nu mai era în ea niciunul dintre gândurile care năvăliseră acum o clipă şi vorbele lui cădeau ca ploaia pe geam, fără să-i lase nicio impresie. Cuvintele lui, cuvinte dulci şi mângâietoare, pline de milă, cuvinte ca ale unui tată vorbind unui copil îndurerat, nu le auzea.

Desluşi totuşi numele Melaniei şi se uită în ochii lui cenuşii. În ei citi vechea expresie de depărtare care o neliniştise întotdeauna; privirea unui om care se dispreţuia pe sine.

— Tatăl meu va anunța diseară logodna. Ne vom căsători în curând. Trebuia să ți-o spun, dar credeam că ştii. Credeam că toată lumea ştie, că toată lumea ştie de ani de zile. Nici nu visasem că tu… doar ai atâția adoratori. Credeam că Stuart…

Începea să-şi recapete viața, simțirea şi înțelegerea.

— Dar mi-ai spus că ții la mine!

Mâinile lui fierbinți o strângeau tare.

— Draga mea, de ce vrei să mă faci să-ți spun lucruri care să te jignească?

Tăcerea ei îl făcu să continuie.

— Cum să te fac să înțelegi, draga mea? Eşti atât de tânără şi de nechibzuită, că nici nu ştii ce înseamnă căsătoria.

— Ştiu că te iubesc.

— Dragostea nu e destul pentru ca o căsătorie între doi oameni atât de deosebiți ca noi să fie fericită. Ai cere bărbatului tău să-ți dea totul, Scarlett, şi trupul, şi inima, şi sufletul, şi gândurile lui. Şi dacă nu ți le-ar da, ai fi nenorocită. Şi eu nu ți-aş putea da totul. Nimănui nu i-aş putea da totul. Şi n-aş vrea nici ca tu să-mi dai

toată mintea şi tot sufletul tău. Şi te-ar durea, şi ai începe să mă urăşti, şi cu câtă patimă m-ai uri! Ai uri cărțile pe care le citesc, şi muzica la care țin, fiindcă m-ar îndepărta de tine o clipă. Şi eu… poate că eu…

— O iubeşti?

— Ea e ca mine; avem acelaşi sânge şi ne înțelegem. Scarlett! Scarlett! Nu te pot face să înțelegi că o căsătorie nu este potrivită dacă cei doi soți nu seamănă?

Mai spusese cineva acelaşi lucru: „Nu există fericire decât în căsătoriile între oameni care se aseamănă". Oare cine o spusese? I se părea că auzise vorbele astea de un milion de ani, dar tot nu înțelegea sensul lor.

— Dar ai spus că ții la mine.

— N-ar fi trebuit să ți-o spun.

Undeva, într-un colț al minții ei, începu să ardă un foc, şi mânia înăbuşi orice alt gând.

— Arunci, dacă ai fost destul de ticălos ca s-o spui…

Ashley îngălbeni.

— Da, am fost un ticălos că ți-am spus-o acum, când mă căsătoresc cu Melanie. Ți-am făcut ție rău, şi Melaniei mai mult. N-ar fi trebuit să ți-o spun, fiindcă ştiam că n-ai să înțelegi. Cum să nu țin la tine, când ai toată această dragoste de viață pe care eu nu o am? La tine, care ştii să iubeşti şi să urăşti cu o intensitate pe care n-o pot simți? Eşti tot atât de simplă ca focul, ca vântul, ca ființele sălbatice, şi eu…

Scarlett se gândi la Melanie, şi deodată îi revăzu ochii căprui şi liniştiți, cu privirea lor depărtată, mâinile mici şi cuminți în mănuşile de dantelă neagră, tăcerile ei fermecătoare. Şi mânia ei izbucni, aceeaşi mânie care îl împingea pe Gerald la crimă şi pe ceilalți strămoşi irlandezi să facă lucruri pentru care plăteau cu capul. Acum nu mai avea nimic din sângele ales al Robillard-ilor, care ştiau să rabde în tăcere orice jignire.

— De ce n-o spui, laşule! De ce nu spui că ți-e frică să te căsătoreşti cu mine? Preferi să trăieşti cu stupida şi proasta aceea care nu ştie să spună decât „Da" şi „Nu"

şi să creşti o droaie de ţânci fandosiţi ca ea! Haide…

— Nu trebuie să spui lucrurile astea despre Melanie.

— Nu trebuie! Cu ce drept îmi dai mie ordine? Laşule, ticălosule! M-ai lăsat să cred că o să mă iei pe mine…

— Fii sinceră, o rugă el. Niciodată n-am…

Nu voia să fie sinceră, deşi ştia că ceea ce spusese era drept. Niciodată nu depăşise cu ea marginile prieteniei, şi acest gând îi mări mânia, chinul mândriei şi al vanităţii feminine rănite. Fugise după el, şi el o respingea. Prefera în locul ei o proastă mică cu faţa palidă ca Melanie. Mai bine ar fi urmat preceptele lui Ellen şi ale lui Mammy şi nu i-ar fi spus niciodată că are măcar simpatie pentru el. Orice ar fi fost mai bine decât această ruşine usturătoare.

Sări în sus, cu pumnii strânşi. Ashley se sculă şi el. Era mult mai înalt ca ea, şi chipul lui exprima durerea mută a celui care nu poate fugi de o realitate, oricât de dureroasă ar fi.

— Am să te urăsc până la moarte, lichea ce eşti, ticălosule, ticălosule…

Ce cuvânt căuta oare? Nu-i venea în minte un cuvânt destul de aspru.

— Scarlett… te rog…

Întinse mâna spre ea, dar în clipa aceea îl lovi peste faţă, cu toată puterea. În odaia liniştită, lovitura plesni ca un bici; brusc, toată mânia ei dispăru, şi sufletul îi rămase plin de durere.

Urma roşie a palmei se vedea clar pe faţa lui. Nu zise nimic; îi luă doar mâna moale, o duse la buze şi o sărută. Pe urmă plecă, fără ca ea să fi putut zice ceva şi uşa se închise încet în urma lui.

Scarlett se aşeză brusc, fiindcă mânia îi muiase genunchii. Plecase, şi amintirea chipului lui pălmuit o va urmări toată viaţa.

Auzi cum descreşte zgomotul înăbuşit al paşilor lui de-a lungul holului şi îşi dădu seama de grozăvia gestului ei. Îl pierduse pentru totdeauna. Acum are s-o

urască şi, de câte ori o va vedea, îşi va aminti cum s-a aruncat de gâtul lui deşi nu o încurajase deloc.

„Nu sunt mai bună ca Honey Wilkes”, se gândi ea deodată, amintindu-şi cum toată lumea, şi ea mai ales, râdea dispreţuitoare de purtarea îndrăzneaţă a lui Honey. O vedea în minte pe Honey cum se sucea, cum râdea prosteşte şi se agăţa de braţul tinerilor; şi imaginea aceasta o făcu să se deteste mai tare pe ea însăşi, pe Ashley, lumea întreagă. Fiindcă îi era silă de ea însăşi, ura pe toată lumea cu furia ce o simte o fată de şaisprezece ani a cărei dragoste e neîmpărtăşită. Prea puţină duioşie fusese amestecată în dragostea ei. Era alcătuită mai ales din vanitate şi încredere în farmecele ei. Acum pierduse, şi mai tare ca sentimentul pierderii era teama că se făcuse de râs în faţa lumii. Oare se purtase la fel ca Honey? Râsese oare cineva de ea? Numai la gândul acesta începu să tremure.

Puse mâna pe măsuţa de lângă ea şi atinse un vas mic de porţelan împodobit cu doi îngeraşi surâzători. Odaia era atât de liniştită, încât îi veni să ţipe ca să întrerupă tăcerea. Trebuia să facă ceva, căci simţea că înnebuneşte. Ridică vasul şi-l aruncă cu furie în partea cealaltă a odăii, spre cămin. Vasul abia atinse speteaza cea înaltă a sofalei şi se sparse în bucăţi de placa de marmură de deasupra căminului.

— Asta e prea din cale-afară, zise un glas ce se înălţă din adâncurile sofalei.

Niciodată nu mai fusese Scarlett atât de mirată şi de speriată; gura i se uscă şi simţi că nu poate scoate niciun sunet. Se sprijini de speteaza scaunului, fiindcă picioarele i se tăiaseră; şi atunci îl văzu pe Rhett Butler sculându-se de pe sofaua pe care şezuse culcat şi salutând-o cu o politeţe exagerată.

— Destul de rău că am fost deranjat în timpul siestei mele de o discuţie ca aceea pe care am auzit-o, dar acum de ce să-mi fie şi viaţa în pericol?

Era el. Nu era o fantomă. Dar, Doamne sfinte,

înseamnă că auzise totul! Își adună forțele într-un fel de atitudine demnă.

— Domnule, ar fi trebuit să spui că ești aici.

— Serios?

Dinții lui albi străluceau și ochii negri și îndrăzneți râdeau de ea.

— De fapt, dumneata ai fost intrusa. Trebuia să-l aștept pe domnul Kennedy, și simțind că poate nu eram *„persona grata”* în curte, am avut buna inspirație de a ascunde nedorita mea prezență aici, unde credeam că nu voi fi deranjat. Dar, vai!

Dădu din umeri și râse încet.

Scarlett simți cum din nou o cuprinde mânia, gândindu-se că bărbatul acela obraznic și mojic auzise totul! Auzise lucruri de care acum îi era atât de rușine, încât ar fi preferat să fie moartă decât să le fi rostit.

— Cei ce ascultă la ușă... începu ea furioasă.

— Cei ce ascultă la ușă aud de multe ori lucruri amuzante și instructive, zise el surâzând. Dintr-o lungă practică a ascultatului la uși, am...

— Domnule, zise ea, nu ești un bărbat de lume.

— O observație justă, răspunse el puțin ironic. Nici dumneata, domnișoară, nu ești o femeie de lume.

Părea că o găsește foarte amuzantă pe Scarlett, fiindcă iar începu să râdă încet.

— Nicio femeie nu poate fi o femeie de lume după ce a spus și a făcut ce-am auzit și am văzut. De altfel, nu mi-au plăcut niciodată femeile de lume. Știu ce gândesc, dar n-au nici curajul și nici lipsa de bună creștere să spună ce gândesc. Și, cu timpul, asta devine plictisitor. Dar dumneata, scumpă domnișoară O'Hara, ești o fată cu un caracter rar, cu un caracter admirabil, și-mi scot pălăria în fața dumitale. Nu înțeleg cum de elegantul domn Wilkes poate fermeca pe o fată cu o fire atât de clocotitoare ca a dumitale... Ar trebui să-i mulțumească în genunchi lui Dumnezeu că i-a trimis o fată cu... cum a zis el?... „dragostea dumitale de viață”. Cum însă e un

mototol...

— Nu meriți nici să-i ştergi ghetele! strigă ea furioasă.

— Ia te uită! Şi ziceai că ai să-l urăşti toată viața!

Se aşeză pe sofa şi Scarlett îl auzi râzând.

L-ar fi omorât dacă ar fi putut. În loc de asta, ieşi din bibliotecă cu toată demnitatea de care era capabilă şi trânti uşa grea în urma ei.

Sui scările atât de reped, încât crezu că are să leşine ajungând sus la etaj. Se opri şi se prinse de balustradă. Inima îi bătea ca un ciocan, de furie, jignire şi emoție; parcă era gata să plesnească. Încercă să răsufle adânc, dar Mammy îi strânsese prea tare şireturile. Dacă va leşina şi o vor găsi aici pe palier, ce-are să creadă lumea? Ce-ar crede Ashley, şi scârbosul acela de Butler, şi fetele acelea răutăcioase care erau geloase pe ea? Pentru prima oară în viața ei, regretă că nu avea săruri de respirat, aşa cum aveau celelalte fete; nu avea nici măcar un flaconaş. Se mândrise întotdeauna că nu-i vine amețeală! Şi nici acum nu trebuia să leşine!

Încet, încet se simți mai bine. Peste o clipă, va fi bine de tot şi se va strecura tiptil în odăița de toaletă vecină cu camera Indiei; acolo îşi va desface corsetul, va intra în odaie şi se va culca pe unul dintre paturi, alături de fetele adormite. Încercă să-şi potolească bătăile inimii şi să-şi schimbe expresia feței, fiindcă ştia că trebuie să arate ca o nebună. Dacă una din fete va fi trează, va înțelege că s-a întâmplat ceva. Şi nimeni nu trebuie să afle vreodată că s-a întâmplat ceva.

Prin fereastra largă a balconului îi vedea pe bărbați aşezați pe scaune sub copaci sau în răcoarea umbrarului.

Cum îi invidia! Ce minunat era să fii bărbat şi să nu trebuiască să treci prin încercările prin care trecuse ea chiar acum. Privindu-i cu ochii plini de foc şi cu tâmplele zvâcnind, auzi tropotul iute al unui cal pe aleea din față, scârțâitul pietrişului şi o voce agitată întrebând ceva pe negri. Iar începu să scârțâie pietrişul sub

copitele unui cal şi Scarlett văzu un om trecând în galop peste peluza verde, îndreptându-se spre grupul de sub copaci.

Un musafir întârziat? Atunci, de ce trece călare peste iarba de care India e atât de mândră? Nu-l putea recunoaşte, dar când sări de pe şa şi îl apucă pe John Wilkes de braț, văzu că fața lui exprimă o mare tulburare. Mulțimea se înghesui în jurul lui; paharele înalte şi evantaiele din foi de palmier stăteau părăsite pe mese sau pe jos. Cu toate că se afla departe, Scarlett auzi zgomotul glasurilor, întrebările, strigătele şi simți ce încordare îi cuprinsese pe toți. Pe urmă, dominând tumultul, îl auzi pe Stuart Tarleton strigând entuziast „Iu-huu!”, ca şi cum ar fi la vânătoare. Fără să ştie, Scarlett auzise pentru prima dată chiuitul rebelilor.

Cei patru Tarleton-i, urmați de băieții Fontaine, se desprinseră din grup şi o luară la fugă spre grajduri țipând: „Jeems! Hei, Jeems! Pune şaua pe cai!”

„Trebuie să fi luat foc vreo casă”, se gândi Scarlett. Oricum, trebuie să ajungă înapoi în camera de culcare înainte de a fi descoperită.

Acum inima i se mai liniştise şi sui scările în vârful picioarelor, apoi intră în bolul liniştit. O somnolență grea şi caldă plutea în toată casa, ca şi cum şi ea se odihnea, aşteptând noaptea când va străluci în toată splendoarea în lumina lumânărilor şi în sunetele muzicii. Crăpă uşor uşa odăii de toaletă şi se strecură înăuntru. Mai ținea clanța cu mâna, când ajunse până la ea vocea lui Honey Wilkes, ca o şoaptă, pătrunzând prin crăpătura uşii din față care ducea spre camera de culcare.

— Mi se pare că Scarlett s-a purtat cum nu se poate mai urât astăzi.

Scarlett simți cum inima-i începe din nou să bată nebuneşte şi îşi apăsă mâna pe ea, ca s-o potolească. Uitase că cei ce ascultă la uşă aud adeseori lucruri foarte „instructive”. Să iasă afară? Sau să le dea de ştire

că e aici şi s-o pună în încurcătură pe Honey, aşa cum merită. Celălalt glas o făcu însă să se oprească. Nimic n-ar mai fi putut s-o mişte din loc după ce auzi glasul Melaniei.

— O, Honey, nu! Nu fi răutăcioasă! E doar veselă şi vioaie. Mie mi s-a părut încântătoare!

„O”, zise Scarlett în sinea ei, înfigându-şi unghiile în rochie. „Să ajung să mă apere miorlăita asta!”

Era mai penibil pentru ea decât răutățile lui Honey. Scarlett nu avusese niciodată încredere în nicio femeie şi, în afară de mama ei, credea că toate erau egoiste. Melanie era sigură de Ashley şi îi dădea mâna să fie bună şi miloasă. Scarlett simțea că Melanie vrea să facă paradă de cucerirea ei şi să fie admirată pentru bunătatea ei. De multe ori făcuse şi Scarlett la fel, când discuta cu bărbați despre alte fete, şi întotdeauna reuşise să-i convingă pe aceşti naivi de blândețea şi dezinteresarea ei.

— Am impresia, dragă, că eşti oarbă, zise Honey acră, ridicând tonul.

— Taci, Honey, se auzi glasul lui Sally Munroe. Te aude toată casa!

Honey vorbi mai încet.

— N-ai văzut cum cocheta cu toți bărbații pe care punea mâna... chiar şi cu domnul Kennedy care e adoratorul surorii ei. N-am mai văzut aşa ceva! Şi acum s-a legat de Charles. (Honey începu să râdă afectat.) Şi ştiți că Charles şi cu mine...

— Sunteți într-adevăr? şoptiră câteva glasuri.

— Să nu spuneți nimănui, fetelor... nu încă!

Fetele începură iar să chicotească şi arcurile patului trosniră când una dintre ele o îmbrățişă pe Honey, Melanie murmură că va fi fericită s-o aibă pe Honey ca soră.

— Să ştiți că eu nu voi fi bucuroasă s-o am pe Scarlett ca soră, fiindcă rar am văzut o fată atât de destrăbălată, zise Hetty Tarleton, necăjită. E ca şi

logodită cu Stuart. Brent susține că-şi bate joc de el, dar şi Brent e nebun după ea.

— Dacă vreți să ştiți, zise Honey misterioasă, dându-şi aere, ea nu ține decât la o persoană. La Ashley!

Pe când şoaptele se amestecau şi întrebările se încrucişau aprinse, Scarlett se simți înghețată de frică şi de umilință. Honey era o proastă, o imbecilă, o tâmpită în privința bărbaților, dar când era vorba de femei avea o intuiție pur feminină pe care Scarlett o subestimase. Mândria ei rănită de Ashley şi de Rhett Butler nu era nimic în comparație cu ceea ce simțea acum. Bărbații ştiu să-şi țină gura, chiar bărbații ca domnul Butler, dar cu Honey Wilkes, o vorbăreață fără pereche, până seara întreg comitatul va afla toată întâmplarea. Şi doar aseară spusese Gerald că nu vrea ca tot comitatul să râdă de fiica lui. Şi ce-au să mai râdă acum! Broboane reci de sudoare începură să-i curgă la subțiori, prelingându-i-se pe coaste.

Măsurat şi paşnic, puțin mustrător, glasul Melaniei le domină pe celelalte.

— Honey, ştii bine că nu e adevărat şi că eşti răutăcioasă.

— Ba da, Melly, şi dacă n-ai căuta să vezi numai calități la oamenii care nu le au deloc, ai fi văzut şi tu. Şi-mi pare bine că e aşa. Aşa-i trebuie. Scarlett O'Hara n-a făcut decât să bage zâzanie peste tot şi să ia adoratorii celorlalte fete. Ştii bine că i l-a luat pe Stuart bietei India, deşi nu-i place. Şi azi a încercat să-l cucerească pe domnul Kennedy, pe Ashley şi pe Charles…

„Trebuie să mă duc acasă”, se gândi Scarlett. „Trebuie să mă duc acasă!”

Dacă ar fi putut ajunge printr-o minune în aceeaşi clipă la Tara, acolo s-ar simți în siguranță. Dacă ar putea fi lângă Ellen, numai s-o vadă, să se agațe de fusta ei, să plângă şi să-i povestească totul, cu capul ascuns în poala ei! Dacă va mai trebui să asculte un

singur cuvânt, va năvăli înăuntru şi va smulge şuvițe întregi din părul galben al lui Honey şi o va scuipa pe Melanie Hamilton, numai ca să-i arate ce crede de mila ei. Se purtase însă destul de ordinar astăzi, se purtase ca golanii albi – şi asta o durea cel mai tare.

Îşi apăsă mâinile pe fustă ca să nu foşnească şi ieşi de-a-ndăratelea, pe furiş, ca un animal. „Acasă", îşi zise ea, coborând repede scările, trecând pe lângă uşi închise şi odăi liniştite, „Trebuie să mă duc acasă."

Ajunsese pe veranda din față, când un gând nou o făcu să se oprească brusc: nu se putea duce acasă! Nu putea să fugă! Va trebui să stea până la sfârşit, să rabde ironia celorlalte fete şi propria ei umilință şi durere. Dacă ar fugi, le-ar da arme noi împotriva ei.

Cu pumnii strânşi, lovi coloana înaltă şi albă de lângă ea. Ar fi vrut să fie Samson, să dărâme casă de la Doisprezece Stejari şi să-i distrugă pe toți cei ce se aflau în ea. Au să-i plătească pentru asta. Are să le arate ea. Nu prea ştia cum avea să le arate, dar o va face totuşi. Are să-i lovească mai rău decât au lovit-o ei pe ea.

Acum, pentru ea Ashley nu mai era Ashley. Nu mai era tânărul înalt şi elegant pe care-l iubea, ci era parte integrantă din neamul Wilkes, din Doisprezece Stejari, din comitat... Şi îi ura pe toți fiindcă râdeau de ea. La şaisprezece ani, vanitatea era mai puternică decât dragostea, şi în sufletul ei pătimaş nu mai era loc decât pentru ură.

„N-am să mă duc acasă", se gândi ea. „Am să rămân şi au să mi-o plătească. Şi n-am să-i spun mamei niciodată. Nu, n-am să spun nimănui."

Se pregăti să intre înapoi în casă ca să suie scara şi să intre în altă cameră de culcare.

Se întoarse şi îl văzu pe Charles intrând în casă prin capătul celălalt al coridorului. Când o zări, se grăbi spre ea. Părul îi era răvăşit, şi de emoție chipul lui era aproape de culoarea muşcatei.

— Nu ştii ce s-a întâmplat? strigă el înainte de-a

ajunge lângă ea. Ai auzit? Paul Wilson a venit călare de la Jonesboro şi ne-a adus vestea!

Se opri lângă Scarlett cu respiraţia tăiată. Ea nu zise nimic; se uita doar fix la el.

— Domnul Lincoln şi-a chemat oamenii sub drapel… soldaţii… adică voluntarii… şaptezeci şi cinci de mii!

Iar domnul Lincoln! Oare bărbaţii nu se gândesc niciodată la lucruri serioase? Prostul ăsta ar fi vrut ca ea să se emoţioneze din cauza maimuţărelilor domnului Lincoln, când inima ei era sfâşiată şi reputaţia ei distrusă.

Charles o privi fix. Chipul ei era alb ca varul şi ochii înguşti luceau ca nişte smaralde.

Niciodată nu văzuse o expresie atât de pătimaşă pe faţa unei fete tinere, şi nicio astfel de lucire în ochii cuiva.

— Ce neghiob sunt! Trebuia să ţi-o spun mai pe ocolite. Am uitat cât sunt de delicate doamnele. Îmi pare rău că te-am tulburat. Nu cumva ţi-e rău? Să-ţi aduc un pahar cu apă?

— Nu, zise ea, reuşind să surâdă.

— Vrei să mergem şi să stăm pe o bancă? zise el luând-o de braţ.

Ea dădu din cap şi el o ajută să coboare treptele din faţă; trecură peste iarbă, aşezându-se pe banca de fier de sub cel mai înalt stejar din curtea din faţă. Ce gingaşe şi delicate sunt femeile, gândi el; leşină doar dacă le pomeneşti de război şi de greutăţi. Acest gând îl făcu să se simtă foarte puternic şi se purtă cu mai multă blândeţe cu Scarlett. Avea o expresie atât de stranie, şi chipul ei palid era de o frumuseţe sălbatică, ce făcea ca inima lui să bată mai iute. Era oare cu putinţă să fie tulburată la gândul că el pleacă la război? Nu, ar trebui să fie încrezut ca să-şi închipuie asta. De ce, atunci, îl privea atât de straniu? Şi de ce-i tremurau degetele pe când se juca cu batista de dantelă? Şi genele ei dese şi negre – oh, tremurau cum tremură genele

fetelor în romanele pe care le citise, tremurau de timiditate şi de dragoste.

De trei ori îşi drese glasul ca să vorbească şi apoi renunţă. Lăsă ochii în jos, fiindcă ochii ei verzi îl priveau atât de pătrunzător, aproape parcă nu-l vedeau.

„Are mulţi bani”, se gândi ea repede, făcându-şi un plan în minte. „Şi n-are părinţi care ar putea să mă piseze şi stă la Atlanta. Dacă m-aş mărita imediat cu el, i-aş dovedi lui Ashley că nu ţin la el, că am flirtat doar cu el. Şi Honey ar muri de necaz. Niciodată n-ar mai găsi alt adorator şi toată lumea şi-ar bate joc de ea. Şi aş răni-o pe Melanie, fiindcă-l iubeşte atât de mult pe Charles. Şi i-aş răni şi pe Stu şi pe Brent...” Nu prea înţelegea de ce voia să le facă rău gemenilor, decât că aveau surori răutăcioase. „Şi tuturor le-ar fi necaz, când aş veni aici în vizită într-o trăsură frumoasă, şi aş avea rochii multe şi casa mea. Şi niciodată, niciodată n-ar mai râde de mine.”

— Fireşte, înseamnă că ne vom bate, zise Charles după câteva încercări zadarnice de a vorbi. Să nu te necăjeşti însă, domnişoară Scarlett! Totul se va sfârşi într-o lună şi au să se roage de noi. Da, asta e sigur. Pentru nimic în lume n-aş vrea să lipsesc de acolo. Mă tem că n-are să fie bal diseară, fiindcă trupa are să se adune la Jonesboro. Gemenii Tarleton au plecat să ducă vestea. Ştiu că doamnele or să fie mâhnite.

Neştiind ce să spună, ea făcu: „Oh!”, dar era destul. Încet, încet îşi regăsea stăpânirea de sine şi ideile începeau să i se aşeze în ordine. Un fel de chiciură se aşternea peste emoţiile ei şi i se păru că niciodată nu va mai simţi căldură. De ce să nu se mărite cu băiatul ăsta drăguţ şi îmbujorat? Era tot aşa de bun ca oricare altul şi, de altfel, ei îi era indiferent. N-are să-i mai pese niciodată de nimic, chiar de-ar trăi până la nouăzeci de ani.

— Nu mă pot hotărî dacă să plec cu Legiunea din Carolina de Sud a domnului Wade Hampton, sau cu

Garda Atlantei.

— Oh, zise Scarlett din nou.

Privirile li se întâlniră şi tremuratul genelor ei îl dădu gata.

— Ai să mă aştepţi, domnişoară Scarlett? Pentru mine ar fi o fericire să ştiu că mă vei aştepta până îi vom bate!

Cu respiraţia tăiată îi aştepta răspunsul, uitându-se la buzele ei arcuite. Pentru prima dată observă umbra din colţurile gurii ei şi se gândi ce fericire ar fi dacă le-ar săruta. Scarlett îi întinse mâna, cu palma puţin umedă.

— N-aş dori să aştept, zise ea şi ochii i se acoperiră cu un văl.

O ţinea strâns de mână şi şedea cu gura căscată. Observându-l pe sub pleoapele lăsate, Scarlett îşi zise că seamănă cu o broască prinsă într-un cârlig. De câteva ori se bâlbâi, închise gura, o deschise din nou şi iar se făcu roşu ca focul.

— E oare adevărat că mă iubeşti?

Ea nu zise nimic, dar plecă ochii în jos şi Charles fu cuprins de un nou extaz şi o nouă jenă. Poate că un bărbat nu trebuie să pună unei tinere fete o astfel de întrebare? Poate că nu se cuvenea ca ea să răspundă? Cum nu avusese niciodată destul curaj ca să se afle într-o situaţie ca aceasta, Charles nu ştia ce trebuie să facă. Ar fi vrut să strige şi să cânte şi s-o sărute şi să zburde pe iarbă, să alerge şi să spună tuturor, şi albilor şi negrilor, că ea îl iubeşte: o strânse numai de mână până când inelele îi intrară în carne.

— Vrei să te măriţi cu mine mai repede, domnişoară Scarlett?

— M… Îhî, zise ea, potrivindu-şi o cută a rochiei.

— Să ne căsătorim odată cu Mel…

— Nu, zise ea repede, privindu-l ameninţător.

Charles îşi dădu seama că făcuse o greşeală. Fireşte, fiecare fată voia să-şi aibă nunta ei – nu voia să împartă gloria acelei zile cu nimeni. Ce bună era că îi trecea cu vederea greşelile. Dacă ar fi fost întuneric, ar fi avut mai

mult curaj, şi i-ar fi sărutat mâna şi i-ar fi spus vorbele pe care dorea să i le spună.

— Când aş putea vorbi cu tatăl dumitale?

— Cu cât mai curând, cu atât mai bine, zise ea nădăjduind că poate îi va da drumul mâinii înainte ca durerea să n-o silească să i-o ceară s-o facă.

El se ridică brusc şi, o clipă, Scarlett crezu că are să înceapă să sară în sus. Se uită la ea radios, cu tot sufletul lui curat zugrăvit în privirea ochilor. Nimeni nu o privise aşa până acuma şi niciun alt bărbat nu o va mai privi niciodată astfel; totuşi, în ciudata ei indiferență, nu se gândi decât că Charles seamănă cu un vițel.

— Mă duc să-l caut pe tatăl dumitale, zise el cu fața luminată de un surâs. Nu pot să aştept. Mă scuzi... dragă?

Îi veni greu să pronunțe cuvântul dragă, dar după aceea îl repetă cu plăcere.

— Da, zise ea. Te aştept aici. E răcoare şi plăcut.

Porni peste peluză şi dispăru după casă. Scarlett rămase singură sub stejarul ce foşnea. Dinspre grajduri venea o mulțime de bărbați călare, urmați de servitori negri care se grăbeau să-şi ajungă stăpânii. Băieții Munroe trecură în goană, fluturându-şi pălăriile. Tinerii Fontaine şi Calvert coborâră drumul chiuind. Cei patru Tarleton-i traversară peluza pe lângă ea şi Brent strigă:

— Mama are să ne dea caii! Iu-huu!

Bucăți de pământ săriră de sub copitele cailor. Era din nou singură.

În fața ei casa cea albă îşi înălța albele-i coloane, vrând parcă să se depărteze demnă de ea. N-avea să fie casa ei niciodată. Niciodată Ashley n-avea să-i treacă pragul purtând-o în brațe, aşa cum sunt purtate miresele.

„O, Ashley, Ashley! Ce-am făcut?"

În fundul sufletului, sub straturile de mândrie rănită şi de simț practic rece, se mişcă ceva care o durea. Se

naştea în ea o simţire matură, mai puternică decât vanitatea sau decât egoismul încăpăţânat. Îl iubea pe Ashley şi ştia că-l iubeşte; niciodată nu-şi dăduse mai bine seama de dragostea ei ca în clipa când îl văzuse pe Charles dispărând la cotitura aleii acoperite de nisip.

Capitolul VII

Două săptămâni mai târziu Scarlett era măritată şi peste două luni văduvă. Scăpă repede de lanțurile cu care se legase în aşa mare grabă şi cu atât de puțină chibzuială, dar niciodată nu va mai cunoaşte libertatea deplină de pe vremea când era nemăritată. Văduvia urmase repede după căsătorie, dar spre marea ei durere veni şi maternitatea.

Mai târziu, când se va gândi la aceste ultime zile ale lui aprilie 1861, Scarlett nu va putea niciodată să-şi amintească totul amănunțit. Timpul şi evenimentele se precipitaseră şi se amestecaseră ca într-un coşmar lipsit de realitate şi de rațiune. Până în clipa morții ei, zilele acelea vor rămâne ca locuri albe în memorie. Timpul care se scurse între momentul când primi să se mărite cu Charles şi ziua nunții îi lăsă o amintire prea vagă. Două săptămâni! O logodnă atât de scurtă n-ar fi fost cu putință în timp de pace. Ar fi trebuit să dureze cel puțin un an sau şase luni, aşa cum se cuvenea. Sudul însă era în vâltoarea războiului, evenimentele se succedau ca luate de un vânt năprasnic şi ritmul lent al vremurilor trecute dispăruse. Ellen îşi frânsese mâinile şi îi sfătuise să mai aştepte, ca să aibă timp să se gândească bine ce fac. Scarlett însă rămăsese mută şi neimpresionată de rugămințile ei. Voia să se mărite! Şi încă repede. În două săptămâni!

Auzind că nunta lui Ashley se va celebra la întâi mai

şi nu la toamnă, pentru ca el să poată pleca cu trupa îndată ce va fi chemat, Scarlett fixă data căsătoriei sale cu o zi înainte de a lui Ashley. Ellen protestă, dar Charles stărui cu noua elocvenţă pe care o dobândise, fiind foarte nerăbdător să plece în Carolina de Sud, la Legiunea lui Wade Hampton. Gerald se situă de partea tinerilor. Era cuprins de frigurile războiului şi mulţumit că Scarlett făcea o partidă atât de bună. Nu vedea de ce s-ar opune dragostei lor tinereşti, acum pe timp de război. Ellen, disperată, trebui să cedeze aşa cum cedau toate mamele din Sud. Viaţa lor liniştită fusese complet tulburată; toate rugăminţile, toate sfaturile, toate insistenţele lor nu se puteau împotrivi forţelor puternice care le luau cu ele.

Sudul era ca beat de entuziasm şi exaltare. Toată lumea ştia că o singură bătălie va pune capăt războiului; toţi tinerii se grăbeau să se înroleze înainte de sfârşitul ostilităţilor, toţi se grăbeau să se căsătorească cu iubitele lor înainte de a pleca în Virginia, spre a trage o bătaie yankeilor. Se celebrau zeci de căsătorii de război în tot comitatul şi nu era timp pentru durerea despărţirilor, fiindcă toată lumea era sau prea ocupată sau prea exaltată ca să mai găsească timp pentru lacrimi sau gânduri serioase. Femeile coseau uniforme, împleteau ciorapi şi înfăşurau bandaje, iar bărbaţii făceau instrucţie şi exerciţii de tir. Trenuri încărcate de trupe treceau zilnic prin Jonesboro spre Nord, către Atlanta şi Virginia. Unele detaşamente erau îmbrăcate în uniforme vesele, roşii şi albastre şi verzi, ale companiilor de miliţie specială. Alte grupuri mai mici purtau uniforme obişnuite şi căciuli de blană; alţii fără uniformă, aveau haine de postav şi rufărie fină, toţi numai pe jumătate pregătiţi şi înarmaţi, nebuni de veselie şi chiuind de parcă s-ar fi dus la o petrecere. Văzându-i pe aceşti bărbaţi, tinerii din comitat se speriară că războiul se va sfârşi înainte ca ei să poată ajunge în Virginia; aşadar, pregătirile pentru plecarea

trupei fură accelerate.

În mijlocul acestei efervescențe se făceau pregătirile pentru nunta lui Scarlett şi, aproape fără să-şi dea seama, se trezi în rochia şi cu vălul de mireasă al lui Ellen, coborând scara cea mare de la Tara, la brațul tatălui ei, aşteptată de o mulțime de musafiri care umpleau casa. Mai târziu îşi aminti ca de un vis de reflexul sutelor de lumânări pe pereți, de figura mamei, plină de dragoste, puțin umilă şi cu buzele rostind încet o rugăciune pentru fericirea fiicei ei, de Gerald roşu de coniac şi de mândrie că fiica lui se căsătoreşte cu un om bogat, de neam bun şi vechi. Şi, în sfârşit, Ashley stând jos, lângă scară, la braț cu Melanie.

Când văzu expresia chipului lui, se gândi: „Nu poate să fie adevărat. Nu se poate. E un vis urât. Am să mă trezesc şi am să văd că a fost un coşmar. Acum nu trebuie să mă gândesc la asta, fiindcă îmi vine să țip în fața lumii întregi. Nu trebuie să mă gândesc. Am să mă gândesc mai târziu, când am să fiu mai tare – când n-am să mai văd ochii lui."

Şi totul a fost ca un vis: trecerea printre cele două rânduri de oameni surâzători, fața roşie a lui Charles şi glasul lui bâlbâit, răspunsurile ei, atât de clare şi reci. Şi pe urmă felicitările, sărutările, toasturile şi dansul – totul, totul ca un vis. Chiar şi sărutul lui Ashley pe obraz, chiar şi dulcea şoaptă a Melaniei: „Acum suntem cu adevărat surori" – toate erau ireale. Chiar şi emoția pricinuită de leşinul mătuşii lui Charles, domnişoara Pittypat Hamilton, o femeie grasă şi impresionabilă, a fost ca un coşmar.

Însă când dansul şi toasturile luară sfârşit şi când ziua începu să mijească, iar toți musafirii din Atlanta, înghesuiți în casă şi în casa vechilului, se duseră să se culce pe paturi, pe canapele sau saltele puse pe jos şi toți vecinii plecară acasă, să se odihnească pentru nunta de a doua zi de la Doisprezece Stejari, atunci visul se risipi ca un fum în fața realității. Realitatea era

reprezentată de Charles, roşu de jenă, ieşind din camera ei de toaletă în cămaşă de noapte, evitând privirea speriată pe care i-o aruncă ea peste cearceaful tras bine până sus.

Fireşte că ştia că oamenii căsătoriți dormeau în acelaşi pat, dar până acum nu se prea gândise la lucrul acesta. I se părea un lucru foarte firesc pentru tatăl şi mama ei, dar nu se gândise că i se va întâmpla şi ei. Pentru prima dată de la picnic, îşi dădu seama ce făcuse. Ideea că acest tânăr pe care abia îl cunoştea şi pe care nu voise de fapt să-l ia de bărbat se va culca lângă ea în pat, acum când regreta amarnic fapta pripită şi când era disperată că l-a pierdut de tot pe Ashley, erau lucruri pe care nu le putea îndura. Cum el şovăi când să se apropie de pat, ea începu să-i vorbească încet şi răguşit:

— Am să țip dacă te apropii de mine! Am să țip! Am să țip în gura mare! Pleacă de aici! Să nu îndrăzneşti să mă atingi!

Aşa că Charles Hamilton îşi petrecu noaptea de nuntă pe un fotoliu, într-un colț. Nu se simți prea nenorocit fiindcă înțelegea, sau credea că înțelege, timiditatea şi delicatețea miresei sale. Era gata să aştepte până când îi va trece frica, dar… dar… suspină, răsucindu-se să-şi caute o poziție confortabilă… dar pleca atât de curând la război!

Dacă lui Scarlett nunta ei i se păru un vis urât, nunta lui Ashley îi apăru şi mai cumplită. În salonul de la Doisprezece Stejari, la lumina sutelor de lumânări, unde se înghesuia aceeaşi mulțime ca în ajun, Scarlett într-o rochie verde pal, special făcută pentru a doua zi după nuntă, văzu fața aproape urâtă a Melaniei Hamilton devenind radios de frumoasă când se numi Melanie Wilkes. Acum Ashley era pierdut pentru totdeauna. Ashley al ei. Nu, acum nu mai era Ashley al ei. Dar fusese oare vreodată al ei? Toate îi păreau atât de încurcate, şi mintea ei era atât de obosită şi de zăpăcită.

Ashley îi spusese că o iubeşte, dar atunci ce anume îi despărţise? Dacă şi-ar putea aminti. Închisese gura lumii măritându-se cu Charles, dar acum ce importanţă mai avea? Atunci i se păruse foarte important, dar acum nu i se mai părea. Acum numai Ashley însemna ceva. Şi acum îl pierduse, şi ea era măritată cu un om pe care nu numai că nu-l iubea, dar îl dispreţuia.

O, cum regreta ceea ce făcuse! De multe ori auzise zicându-se că omul se nenoroceşte singur, dar crezuse că e numai o figură de stil. Acum înţelegea lucrul acesta. Dorea din tot sufletul să scape de Charles, să se ducă înapoi la Tara, să fie iar nemăritată, dar mai presus de toate avea conştiinţa că ea singură era de vină. Ellen încercase s-o oprească, dar ea n-o ascultase.

Toată noaptea dansă la nunta lui Ashley, aproape năucă, vorbind mecanic şi surâzând. Se mira cu totul fără rost de prostia oamenilor care o credeau o mireasă fericită şi nu înţelegeau că sufletul îi era sfâşiat de durere. Oh, slavă Domnului, că nu observau!

În seara aceea, când Mammy plecase după ce o ajutase să se dezbrace şi Charles ieşise sfios din camera de toaletă, întrebându-se dacă va trebui să mai petreacă încă o noapte pe fotoliu, Scarlett izbucni în lacrimi. Plânse până când Charles se strecură în pat lângă ea şi încercă s-o consoleze, plânse încetişor până când nu mai avu lacrimi şi, în sfârşit, îşi puse suspinând capul pe umărul lui.

Dacă n-ar fi fost războiul, o săptămână întreagă ar fi durat vizitele în tot comitatul. Ar fi fost apoi baluri şi picnicuri în cinstea celor două perechi de noi căsătoriţi, înainte ca ei să plece în călătorie de nuntă la Saratoga sau la White Sulphur. Dacă n-ar fi fost războiul, Scarlett ar fi avut rochii speciale pentru a treia, a patra şi a cincea zi după nuntă, şi le-ar fi purtat la petrecerile date în cinstea ei de familiile Fontaine, Calvert şi Tarleton. Acum însă nu erau nici petreceri, nici călătorii de nuntă. O săptămână după nuntă, Charles plecă să se alăture

colonelului Wade Hampton şi două săptămâni mai târziu Ashley şi trupa plecară, lăsând tot comitatul îndurerat.

În aceste două săptămâni, Scarlett nu-l văzu niciodată pe Ashley, singură; niciodată nu putu sta de vorbă cu el. Nici chiar în groaznica clipă a despărţirii, când Ashley se opri la Tara, în drum spre gară, nu putu vorbi cu el singur. Melanie, purtând bonetă şi şal, conştientă de noua ei demnitate de soţie, atârna de braţul lui; şi tot personalul de la Tara, negri şi albi, ieşiseră afară ca să-l conducă pe Ashley care pleca la război.

Melanie zise: „Ashley, trebuie s-o săruţi pe Scarlett. Acum e sora mea”, şi Ashley, cu faţa crispată, se aplecă şi-i atinse obrazul cu buze reci. Această sărutare nu-i făcu nicio bucurie lui Scarlett, atât de chinuită îi era inima că fusese dată la sugestia Melaniei. La despărţire, Melanie o strânse în braţe, aproape să o înăbuşe.

— Să vii la Atlanta să mă vezi şi să o vezi pe mătuşa Pittypat. Ce mult am vrea să vii la noi, dragă! Vrem s-o cunoaştem mai bine pe soţia lui Charlie.

Trecură cinci săptămâni, aducând scrisori timide, fericite şi pline de dragoste de la Charles, care se afla în Carolina de Sud; vorbea de dragostea lui, de planurile de viitor, când războiul se va sfârşi, de dorinţa lui de-a deveni un erou de dragul ei şi de veneraţia pe care o simţea pentru comandantul lui, Wade Hampton. În a şaptea săptămână sosi o telegramă din partea colonelului Wade Hampton însuşi, şi pe urmă o scrisoare de condoleanţe. O scrisoare amabilă şi plină de demnitate. Charles murise. Colonelul ar fi telegrafiat mai curând, dar crezând că boala lui nu era serioasă, Charles nu voise să-şi alarmeze familia. În toate fusese înşelat: se înşelase bietul băiat când se crezuse iubit, şi acum nu avusese nici cinstea şi gloria de a muri pe câmpul de bătaie. Murise de pneumonie, o moarte uşoară dar umilitoare, după ce avusese pojar, fără să se

fi putut apropia măcar de yankei.

La timpul cuvenit se născu fiul lui Charles şi, fiindcă era la modă să botezi băieţii cu numele comandanţilor sub care serviseră taţii lor, fu numit Wade Hampton Hamilton. Scarlett plânsese de disperare când îşi dăduse seama că e însărcinată, vrând mai curând să moară. Îşi purta sarcina cu foarte puţină suferinţă, născu uşor şi-şi reveni atât de repede, încât Mammy îi spuse între patru ochi că era grozav de vulgar să-ţi treacă aşa de repede – doamnele trebuie să sufere mai mult. Nu simţea decât prea puţină dragoste pentru copil, dar ascunse lucrul acesta. Nu-l dorise şi-i era necaz că se născuse; acum, când îl vedea, nu-i venea să creadă că e al ei, că e o parte din ea.

Deşi îşi reveni fiziceşte ruşinos de repede după naşterea lui Wade, sufleteşte se simţea năucă şi bolnavă. Tânjea, deşi toată plantaţia se silea s-o înveselească. Ellen avea o expresie de îngrijorare; Gerald înjura mai mult ca de obicei şi îi aducea daruri inutile de la Jonesboro. Chiar bătrânul doctor Fontaine admitea că e deconcertat, după ce tonicul lui pe bază de sulf, tot felul de ierburi şi melasă nu avu niciun efect. Îi spuse în taină lui Ellen că dacă Scarlett era când nervoasă, când abătută, asta se datora faptului că inima ei era zdrobită. Dar dacă Scarlett ar fi vrut să vorbească, le-ar fi spus să suferea de o durere foarte diferită şi mult mai complexă. Nu le spuse că plictiseala şi mirarea de-a fi mamă şi, mai presus de toate, absenţa lui Ashley, o deprimau atât de mult.

Era tot timpul îngrozitor de plictisită. Nu mai erau deloc petreceri şi nici vizite, de când plecase trupa la război. Toţi tinerii interesanţi plecaseră la război – cei patru băieţi Tarleton, cei doi Calvert, băieţii Fontaine şi Munroe şi tot tineretul simpatic din Jonesboro şi Fayetteville şi Lovejoy. Numai bărbaţii mai bătrâni, infirmii şi femeile rămăseseră să-şi petreacă vremea împletind şi cosând, cultivând bumbac şi grâu, crescând

porci, oi şi vaci pentru armată. Nu se mai vedea un bărbat adevărat, în afară de intendenții militari de sub ordinele lui Frank Kennedy, adoratorul lui Suellen, care veneau în fiecare lună să facă aprovizionarea. Aceştia nu erau prea interesanți şi curtea timidă pe care Frank o făcea surorii ei o enerva aşa de mult, încât îi venea greu să fie politicoasă cu el. Dacă Suellen şi Frank s-ar hotărî odată!

Chiar dacă intendenții militari ar fi fost mai interesanți, tot n-ar fi ajutat-o cu ceva. Era văduvă, şi inima îi era în mormântul bărbatului ei. Cel puțin aşa credea toată lumea şi toată lumea se aştepta să se poarte după cum se cuvenea. Lucrul acesta o irita, fiindcă nu ținea minte nimic despre Charles, decât expresia lui de vițel dus la tăiere atunci când îi spusese că se va mărita cu el. Şi chiar imaginea aceasta începuse să pălească. Era însă văduvă şi trebuia să-şi supravegheze purtarea. Plăcerile fetelor nu mai erau pentru ea. Trebuia să fie gravă şi detaşată de toate. Ellen îi atrăsese atenția asupra acestui lucru, într-o zi când îl găsise pe locotenentul lui Frank dând-o în leagăn şi făcând-o să râdă în hohote. Profund mâhnită, Ellen îi spusese ce uşor este să bârfeşti o văduvă. Purtarea unei văduve trebuie sa fie de două ori mai prudentă decât a unei femei măritate.

„Şi numai Dumnezeu ştie cât de puțin se distrează femeile măritate”, se gândi Scarlett, ascultând vocea blândă a mamei ei. „Văduvele mai bine ar fi moarte.”

O văduvă trebuia să poarte rochii negre hidoase, fără cea mai mică garnitură care să le înveselească; nu putea purta nicio floare, nicio panglică, nicio dantelă, nicio bijuterie în afară de broşele de doliu de onix şi colierele făcute din părul răposatului. Şi pe urmă, vălul de crep negru trebuia să-i ajungă până la genunchi, şi numai după trei ani de văduvie se scurta până la umăr. Văduvele nu trebuiau să vorbească cu vioiciune şi nici să râdă tare, şi chiar când surâdeau, trebuiau să surâdă

trist, tragic. Şi lucrul cel mai îngrozitor, nu trebuiau să arate că le place tovărăşia domnilor. Şi dacă un domn ar fi fost destul de prost-crescut să-i arate oarecare interes, ea trebuia să-l înghețe cu o aluzie demnă dar bine aleasă la răposatul ei soț. „Oh, da”, se gândi Scarlett tristă, „sunt şi văduve care se recăsătoresc, când sunt bătrâne, deşi Dumnezeu ştie cum de reuşesc, fiindcă vecinii sunt mereu cu ochii pe ele. Şi, în general, iau câte un văduv bătrân cu o plantație şi o droaie de copii.”

Căsătoria nu e prea interesantă, dar văduvia... o, atunci viața e ca şi sfârşită! Ce proşti erau cei care îi spuneau ce mângâiere trebuie să fie micul Wade Hampton pentru ea, acum când l-a pierdut pe Charles. Ce proşti erau ca să creadă că acum avea pentru ce trăi! Toată lumea spunea cât de bine era că are această dovadă postumă a dragostei lor şi, fireşte, nu le putea spune cum stau lucrurile într-adevăr. Dar nici nu se gândea la lucrul acesta. Wade o interesa foarte puțin şi uneori îi era greu să țină minte că era cu adevărat al ei.

În fiecare dimineață, după ce se trezea, o clipă, cât era încă somnoroasă, credea că e iar Scarlett O’Hara. Soarele lumina magnolia din fața ferestrei şi păsările cântau, iar mirosul plăcut de slănină prăjită i se strecura în nări. Era iarăşi tânără şi fără griji! Pe urmă auzea scâncetul enervant al copilului, căruia îi era foame şi, de fiecare dată, doar o clipă, gândea mirată: „Cum, e un copil în casă!” Pe urmă îşi aducea aminte că e copilul ei. Toate lucrurile astea o năuceau.

Şi Ashley! Mai ales Ashley! Pentru prima dată în viața ei ura Tara, ura drumul lung şi roşu care cobora dealul până la râu, ura câmpiile roşii, acoperite de bumbacul ce începea să înverzească. Fiecare bucățică de pământ, fiecare pom şi fiecare izvor, fiecare cărare sau făgaş îi amintea de el. Aparținea unei alte femei şi plecase la război, dar stafia lui se plimba pe înserat pe drumurile astea, îi surâdea din umbra verandei cu privirea galeşă a ochilor lui cenuşii. Niciodată n-auzea tropot de copite

suind drumul ce venea de la Doisprezece Stejari, fără să creadă o clipă, fericită, că e Ashley!

Acum ura casa şi plantaţia Doisprezece Stejari, aşa cum le iubise odată. Le ura dar se simţea atrasă de ele, ca să-l poată auzi pe John Wilkes şi pe fete vorbind de el – să-i audă citind scrisorile lui din Virginia. Îi făceau rău scrisorile acestea, dar trebuia să afle ce scria în ele. O ura pe India cea ţeapănă şi pe proasta şi flecara de Honey, şi ştia că şi ele o urau, dar nu putea să nu se ducă pe la ele. Şi ori de câte ori se întorcea de la Doisprezece Stejari, se culca plictisită şi nu se mai scula ca să vină la cină.

Acest refuz de a mânca le îngrijora mai mult ca orice pe Ellen şi pe Mammy. Mammy îi aducea tot felul de bunătăţi şi-i spunea că acum, fiind văduvă, putea mânca oricât, dar Scarlett n-avea poftă.

Când doctorul Fontaine îi spuse grav lui Ellen că adeseori o inimă zdrobită produce o boală care poate duce o femeie în mormânt, Ellen se îngălbeni, fiindcă asta era teama pe care o avea în suflet.

— Nu e nimic de făcut, doctore?

— O schimbare de aer ar fi cel mai bun lucru, zise doctorul ca să scape de o pacientă jenantă.

Aşa se făcu că Scarlett, luându-şi copilul, plecă fără pic de entuziasm la Savannah, să-şi vadă rudele din familiile O'Hara şi Robillard, şi pe urmă la Charleston, la surorile lui Ellen, Pauline şi Eulalie. Se întoarse la Tara cu o lună înainte de a o aştepta Ellen, fără să dea vreo lămurire. La Savannah fuseseră buni cu ea, dar James şi Andrew, împreună cu soţiile lor, erau bătrâni şi se mulţumeau să ducă o viaţă paşnică şi să vorbească de un trecut care nu o interesa pe Scarlett. Şi cu Robillard-ii era la fel, iar Charlestonul i se păruse lui Scarlett un oraş groaznic.

Mătuşa Pauline şi bărbatul ei, un bătrân mititel, formalist şi distant, cu aerul absent al cuiva trăind într-o epocă trecută, locuiau pe o plantaţie pe malul râului,

un loc mai izolat şi decât Tara. Cel mai apropiat vecin era la douăzeci de mile de ei şi, ca să ajungi la el, călătoreai pe drumuri proaste, printr-o junglă de chiparoşi şi stejari de mlaştină. Stejarii, cu perdelele de muşchi cenuşiu ce se legănau în bătaia vântului, o făceau pe Scarlett să se înfioare şi îi aminteau de poveştile irlandeze ale lui Gerald, în care stafiile se plimbau în ceţuri cenuşii, tremurătoare. N-aveai ce face decât să împleteşti toată ziua, iar seara să-l asculţi pe unchiul Carey citind din operele instructive ale domnului Bulwer-Lytton.

Eulalie, ascunsă într-o casă mare, înconjurată de o grădină cu ziduri înalte de pe strada Battery din Charleston, nu era mai amuzantă. Scarlett, deprinsă cu întinderile mari ale unor pământuri vălurite, se simţea ca într-o închisoare. Aici viaţa era mai mondenă decât la mătuşa Pauline; dar lui Scarlett nu-i plăceau persoanele care veneau aici, din cauza aerelor pe care şi le dădeau, a tradiţiilor şi a importanţei pe care o atribuiau legăturilor de familie. Ştia bine că toţi o considerau rodul unei mezalianţe şi se minunau cum o Robillard putuse să se căsătorească cu un irlandez de curând venit în ţară. Scarlett simţea că, în spatele ei, mătuşa Eulalie parcă cerea scuze că o avea de nepoată. Lucrul acesta o înfuria fiindcă, asemenea tatălui ei, nu punea mare preţ pe familie. Era mândră de Gerald şi de tot ce făcuse el singur, neajutat de nimeni decât de inteligenţa lui vicleană de irlandez.

Şi cei din Charleston se mândreau atâta cu fortul Sumter! Doamne sfinte! Cum nu-şi dădeau seama că dacă n-ar fi făcut prostia de a trage primul foc care să declanşeze războiul, s-ar fi găsit alţi proşti care s-o facă? Obişnuită cu vorba iute a celor din Georgia de sus, vocile tărăgănate ale oamenilor din părţile acestea o enervau. Se gândea că nu mai poate suferi vorba lor tărăgănată şi afectată, care o făcea să ţipe de enervare. O irita aşa de mult, încât în timpul unei vizite începu să

imite accentul irlandez al lui Gerald, spre disperarea mătuşii sale. Aşa că, plecă înapoi la Tara. Mai bine s-o chinuiască amintirea lui Ashley, decât accentul din Charleston.

Ellen, ocupată zi şi noapte, căutând să dubleze producția Tarei ca să ajute Confederația, se sperie când fiica ei cea mare se întoarse acasă de la Charleston, slabă, palidă şi gata de harță. Şi ea cunoscuse durerea, şi stătea noapte după noapte culcată lângă Gerald, care sforăia, gândindu-se ce să facă pentru a îndulci suferința lui Scarlett. De mai multe ori domnişoara Pittypat Hamilton, mătuşa lui Charles, îi scrisese rugând-o s-o lase pe Scarlett să vină la Atlanta ca să stea mai mult, şi acum Ellen se gândi serios la această soluție.

Domnişoara Pittypat locuia singură cu Melanie, într-o casă mare „fără niciun protector masculin”, scria ea, „acum când scumpul nostru Charlie nu mai este. Fireşte, mai e şi fratele meu, Henry, dar nu stă cu noi. Dar poate că Scarlett ți-a vorbit de Henry. Delicatețea mă opreşte de a scrie mai mult despre el. Melly şi cu mine ne-am simți mult mai liniştite dacă Scarlett ar fi cu noi. Trei femei singure fac mai mult decât două. Şi poate că Scarlett şi-ar putea alina puțin durerea, aşa cum face Melly, îngrijind pe bolnavii noştri tineri, aici la spitale. Şi, bineînțeles, Melly şi cu mine am dori foarte mult să vedem copilul...”

Iar fură umplute cuferele lui Scarlett cu hainele ei de doliu şi ea porni spre Atlanta, împreună cu Wade Hampton şi cu Prissy, doica lui, cu un car de sfaturi privitoare la purtarea ei, date de Ellen şi de Mammy, şi o sută de dolari, în bilete ale Confederației, din partea lui Gerald. Nu prea voia să meargă la Atlanta. Pe mătuşa Pitty o considera ca pe cea mai proastă dintre bătrâne şi numai gândul de a trăi sub acelaşi acoperiş cu soția lui Ashley îi repugna. Dar şi comitatul, cu amintirile lui, era nesuferit acuma, şi orice schimbare era binevenită.

PARTEA A DOUA

Capitolul VIII

În dimineața aceea de mai a anului 1862, pe când trenul o ducea spre nord, Scarlett se gândea că nu era cu putință ca Atlanta să fie un oraş atât de plictisitor ca Charleston şi ca Savannah. Cu toată antipatia pe care o simțea pentru domnişoara Pittypat şi pentru Melanie, era curioasă să vadă cum se schimbase oraşul de la ultima ei vizită, care avusese loc în iarna dinaintea războiului.

Atlanta o interesase întotdeauna mai mult ca oricare alt oraş fiindcă în copilărie Gerald îi spusese că ea şi Atlanta aveau exact aceeaşi vârstă. Devenind mai mare, descoperise că Gerald mințise puțin, aşa cum îi era obiceiul când voia să-şi facă poveştile mai interesante; însă Atlanta era numai cu nouă ani mai mare ca Scarlett, şi astfel oraşul îi părea extraordinar de tânăr în comparație cu alte oraşe. Savannah şi Charleston aveau o vârstă respectabilă, primul fiind în al doilea secol de existență şi celălalt intrând în al treilea. Când era copil, aceste oraşe i se păreau a fi ca nişte bunici bătrâne, aşezate la soare şi făcându-şi liniştite vânt cu evantaiele. Atlanta însă era din generația ei; avea toată cruzimea tinereții, un oraş impulsiv şi impetuos ca şi ea.

Povestea pe care i-o spusese Gerald se întemeia pe faptul că ea şi Atlanta fuseseră botezate în acelaşi an. În cei nouă ani înainte de naşterea lui Scarlett, oraşul se numise la început Terminus, apoi Marthasville, şi numai

în anul în care se născuse Scarlett devenise Atlanta.

Când Gerald se instalase în nordul Georgiei, Atlanta nici nu exista, nu era nici măcar un sat, şi locul unde se afla acum oraşul era un pustiu. Dar în anul următor, în 1836, statul autorizase construirea unei căi ferate spre nord-vest, prin teritoriul cedat recent de indienii cherokezi. Se ştia sigur că drumul de fier se va îndrepta spre Tennessee şi spre vest, iar punctul inițial din Georgia rămăsese oarecum nesigur, până când, un an mai târziu, un inginer înfipse un stâlp în lutul roşiatic, pentru a însemna extremitatea sudică a liniei ferate; astfel se născu Atlanta, numită la început Terminus.

Pe atunci nu erau căi ferate în nordul Georgiei şi foarte puține în alte părți. Însă în timpul anilor dinainte de căsătoria lui Gerald cu Ellen, mica aşezare aflată la douăzeci şi cinci de mile de Tara se transformă încet în târg, şi drumul de fier înaintă spre nord. Pe urmă începu adevărata eră a construcției căilor ferate. Din vechiul oraş Augusta, o a doua cale ferată se întinse spre vest străbătând statul, ca să se unească cu noua cale ferată spre Tennessee. Din vechiul oraş Savannah porni un al treilea drum de fier, întâi spre Macon, chiar în inima Georgiei, şi pe urmă spre nord, făcând legătura cu celelalte două căi ferate, pentru a da portului Savannah un drum prin care să ajungă în vest. De la acelaşi nod, noul oraş Atlanta, se construi o a patra cale ferată spre sud-vest, spre Montgomery şi Mobile.

Născut dintr-o cale ferată, Atlanta se dezvoltă odată cu căile ferate. Aflată la încrucişarea celor patru linii, Atlanta era legată de vest, de sud, de coastă şi, prin Augusta, de nord şi de est. Devenise punct de încrucişare între nord şi sud, între est şi vest, şi fosta aşezare se trezi la viață.

În puțin mai mult decât cei şaptesprezece ani câți avea Scarlett, Atlanta, dintr-un par înfipt în pământ, ajunsese un orăşel prosper de zece mii de oameni, centrul atenției întregului stat. Oraşele mai vechi, mai

liniştite se uitau la acest nou oraş harnic ca o găină care a clocit un pui de rață. Prin ce se deosebea oraşul acesta de celelalte oraşe din Georgia? De ce se dezvolta aşa de repede? În fond, n-avea nicio calitate specială, în afară de căile ferate şi o mână de oameni care ştiau ce voiau.

Oamenii care întemeiaseră oraşul numit rând pe rând Terminus, Marthasville şi Atlanta ştiau foarte bine ce voiau. Erau oameni energici, neobosiți, veniți din părțile mai vechi ale Georgiei şi din statele mai depărtate, atraşi de oraşul acesta care se întindea împrejurul nodului de cale ferată. Veniseră cu mult entuziasm. Ridicaseră magazine împrejurul gării, acolo unde se încrucişau cele cinci drumuri roşii şi noroioase. Construiseră apoi case frumoase pe străzile Whitehall şi Washington, de-a lungul părții mai ridicate de teren, pe care generații întregi de indieni încălțați cu mocasini bătuseră o potecă ce se numea Făgaşul Piersicului. Erau mândri de oraşul lor, mândri de dezvoltarea lui, mândri de ei înşişi, care contribuiseră la această dezvoltare. Oraşele cele vechi puteau spune orice voiau despre Atlanta. Atlantei nu-i păsa.

Lui Scarlett îi plăcuse întotdeauna acest oraş, tocmai pentru motivele pentru care Savannah, Augusta şi Macon îl condamnau. Ca şi ea, era un amestec de ceea ce era nou şi ceea ce era vechi în Georgia, în care elementul vechi venea adeseori în conflict cu elementul nou, viguros şi încăpățânat şi era adeseori alungat pe planul al doilea. De altfel, pentru Scarlett oraşul care se născuse – sau cel puțin fusese botezat – în acelaşi an cu ea prezenta un interes pasionant.

Toată noaptea plouase şi bătuse vântul, dar când Scarlett ajunse la Atlanta, un soare fierbinte încerca să usuce străzile întortocheate; care erau ca nişte râuri de noroi roşiatic. În locul deschis din fața gării, pământul moale fusese ca arat şi răsturnat de neîntrerupta circulație care-l transformase într-o băltoacă de noroi.

Ici-colo se vedeau vehicule înnămolite până la butucul roţilor. Un nesfârşit şir de furgoane militare şi de ambulanţe descărcau sau încărcau provizii şi răniţi din trenuri; noroiul se îngroşase şi îmbulzeala crescuse; vehiculele porneau cu greu; oamenii înjurau, catârii împroşcau cu noroi.

Scarlett se opri pe treapta cea mai de jos a vagonului. Era minunat de frumoasă în hainele de doliu, palidă sub vălul de crep care-i atârna fluturând până aproape de călcâie. Şovăi, nevoind să-şi murdărească pantofii şi poalele rochiei, şi căută cu privirea dacă nu se afla şi domnişoara Pittypat în învălmăşeala de furgoane, trăsuri şi şarete. Dar persoana ei grăsuţă cu obraji trandafirii nu se vedea nicăieri. Tocmai când Scarlett, puţin îngrijorată, era să-şi reîn-ceapă cercetările, un negru bătrân şi uscăţiv cu favoriţi cărunţi şi cu un aer plin de autoritate şi de demnitate se apropie de ea, trecând prin noroi cu pălăria în mână.

— Domnişoa'a Sca'lett? Eu sunt Pete', vizitiu' domnişoa'ei Pitty. Nu călcaţi în no'oiu' ăsta, îi porunci el sever, tocmai când Scarlett îşi apucase fustele ca să coboare. Sunteţi ca domnişoa'a Pitty, ca'e îşi udă picioa'ele la fel ca un copil. Vă duc eu în b'aţe!

O ridică uşor pe Scarlett, deşi părea bătrân şi plăpând, şi zărind-o pe Prissy pe platforma vagonului, cu copilul în braţe, se opri şi zise:

— Copila aia e dădaca dumneavoast'ă? Domnişoa'a Sca'lett, e p'ea tână'ă să îng'ijească de singu'ul copil al lu' domnu' Cha'les. A'anjăm noi însă asta mai tâ'ziu. Hai, fată, vino după mine şi nu ca'e cumva să scapi copilul.

Scarlett se lăsă dusă în braţe la trăsură şi nu răspunse nimic criticilor adresate ei şi lui Prissy de unchiul Peter. Trecând prin noroi, urmată de Prissy, îmbufnată, Scarlett îşi aduse aminte ce-i povestise Charles despre unchiul Peter.

„A făcut toată campania Mexicului cu tata şi l-a

îngrijit când a fost rănit – de fapt i-a scăpat viața. Se poate spune că unchiul Peter ne-a crescut, pe Melanie şi pe mine, fiindcă eram mici când au murit tata şi mama. Cam în timpul acela mătuşa Pitty s-a certat cu fratele ei, unchiul Henry, şi atunci a venit să locuiască la noi şi să ne îngrijească. E cea mai neputincioasă ființă din lume – e ca un copil mare şi unchiul Peter o tratează ca pe un copil. Mătuşa Pitty n-ar fi în stare să ia nicio hotărâre, chiar dacă ar fi să-şi scape viața, aşa că unchiul Peter le ia pentru ea. El a fost cel care a hotărât ca, la vârsta de cincisprezece ani, să capăt mai mulți bani de buzunar şi a insistat să fiu trimis la Harvard ca să-mi iau licența, atunci când unchiul Henry voia să-mi continui studiile la universitate. El a hotărât când Melly să-şi pieptene părul în sus şi când să meargă la petreceri. Îi spune mătuşii Pitty când e prea frig sau prea umed ca să meargă în vizite şi când să-şi pună un şal pe umeri… E cel mai deştept negru din câți am văzut şi totodată şi cel mai devotat. Singurul cusur e că s-a făcut stăpân pe noi trei, trup şi suflet, şi o ştie şi el.”

Peter se sui pe capră, luă biciul, şi cuvintele lui Charles se dovediră adevărate.

— Domnişoa'a Pitty e foa'te necăjită că n-a venit la ga'ă. Se temea c-o să vă supă'ați, da' i-am spus ei şi domnişoa'ei Melly că au să se st'opească cu no'oi şi că o să vă explic eu. Domnişoa'ă Sca'lett, a' fi mai bine să luați copilul. Neg'esa aia mică a'e să-l scape jos.

Scarlett se uită la Prissy şi oftă. Prissy nu era deloc dădaca ideală. Recenta ei înaintare îi zăpăcise mintea. Dintr-o negresă mică, cu fuste scurte şi cu moațe în păr, ajunsese dădacă cu rochie lungă de stambă şi turban alb, scrobit. O transformare care o zăpăcise. N-ar fi ajuns aşa de tânără la o situație atât de înaltă, dacă nevoile războiului şi pretențiile intendenței n-ar fi oprit-o pe Ellen să se despartă de Mammy sau de Dilcey, chiar de Rosa sau de Teena. Prissy nu se depărtase niciodată mai mult de o milă de Tara sau de Doisprezece Stejari,

aşa încât călătoria cu trenul, plus ridicarea ei la rangul de dădacă, fusese prea mult pentru creierul închis în ţeasta ei mică şi neagră. Călătoria de douăzeci de mile de la Jonesboro la Atlanta o emoţionase în aşa hal, încât tot drumul Scarlett se văzu silită să ţină ea copilul. Acum, atâtea clădiri şi atâta lume o îmbătară pe Prissy complet. Se răsucea într-o parte şi într-alta, arăta cu degetul, sărea în sus şi scutura aşa de tare copilul, încât acesta începu să scâncească.

Scarlett regreta că Mammy nu putea să-l legene în braţele ei grase. Mammy doar punea mâna pe un copil, şi acesta tăcea. Dar Mammy era la Tara şi Scarlett nu putea face nimic. Degeaba l-ar lua ea pe micul Wade. Ţipa tot aşa de tare în braţele ei ca şi în ale lui Prissy. S-ar fi agăţat şi de panglicile bonetei ei şi i-ar fi mototolit rochia. Se prefăcu deci că n-auzise propunerea unchiului Peter.

„Poate că într-o zi am să învăţ şi eu să îngrijesc copii”, se gândi ea enervată, pe când trăsura o zdruncina, ieşind cu greu din mocirla din faţa gării. „Niciodată însă n-are să-mi placă să mă joc cu ei.”

Faţa lui Wade se înroşise de atâtea ţipete, şi Scarlett zise furioasă:

— Dă-i suzeta pe care o ai în buzunar, Prissy. Dă-i orice, numai să tacă. Ştiu că-i e foame, dar acum n-am ce să-i fac.

Prissy scoase suzeta pe care i-o dăduse Mammy de dimineaţă, şi ţipetele copilului încetară. Acum, când liniştea se restabilise şi când vedea atâtea lucruri noi, Scarlett începu să-şi recapete buna dispoziţie. Când, în sfârşit, unchiul Peter reuşi să scoată trăsura din băltoacele pline de noroi şi ajunseră pe Strada Piersicului, simţi un interes pe care nu-l simţise de luni de zile. Cum se mai dezvoltase oraşul! Nu trecuse decât un an de când fusese pe aici, şi totuşi parcă nu i se părea cu putinţă ca micul oraş Atlanta pe care-l cunoştea să se fi schimbat atâta.

În ultimul an fusese atât de absorbită de propriile ei dureri, atât de plictisită de tot ce se spunea despre război, încât nu ştia că, din clipa când începuseră luptele, Atlanta se transformase. Aceleaşi căi ferate care, în timp de pace, făcuseră din oraşul acesta ridicat la încrucişarea lor un centru comercial, erau acum de o importanță strategică de prim rang. Departe de zona de luptă, oraşul şi căile ferate formau legătura dintre cele două armate ale Confederației, armata din Virginia şi armata din Tennessee şi vest. Şi Atlanta mai unea şi cele două armate cu Sudul mai îndepărtat, de unde se aprovizionau. Acum, răspunzând nevoilor războiului, Atlanta devenise un centru industrial, o bază de spitale şi unul dintre principalele antrepozite pentru strângerea alimentelor şi a materialelor necesare armatelor în campanie.

Scarlett căută cu ochii micul orăşel pe care-l cunoştea atât de bine, dar nu-l mai văzu. Oraşul pe care-l vedea acum era ca un copil mic care se transformase peste noapte într-un uriaş harnic şi plin de viață.

Atlanta bâzâia ca un stup de albine. Oraşul era mândru de importanța pe care o avea pentru Confederație şi, zi şi noapte, nu mai înceta activitatea care transforma o regiune agricolă într-una industrială. Înainte de război se găseau foarte puține fabrici de bumbac sau de lână, arsenale şi ateliere de construcții mecanice la sud de Maryland, şi sudiştii erau mândri de lucrul acesta. Sudul producea bărbați de stat şi soldați, plantatori şi medici, avocați şi poeți, dar bineînțeles nu ingineri sau mecanici. Să îmbrățişeze yankeii profesiuni atât de ordinare, dacă voiau! Acum însă porturile Confederației erau blocate de canonierele yankee. Doar foarte puține mărfuri reuşeau să se strecoare din Europa din cauza blocadei, şi Sudul încerca din răsputeri să-şi fabrice propriile materiale de război. Nordul putea cere lumii întregi materiale şi soldați, şi mii de irlandezi şi de nemți se înrolau în armata

Uniunii, atraşi de soldele oferite de Nord. Sudul nu se bizuia decât pe sine însuşi.

În Atlanta erau fabrici care produceau prea încet material de război – încet, fiindcă Sudul avea doar puține maşini după care să poată lua model şi aproape fiecare roată şi fiecare angrenaj se făcea după planuri expediate din Anglia şi ajunse aici înfruntând blocada. Se vedeau chipuri străine pe străzile Atlantei şi cetățeni care, acum un an, ar fi ciulit urechile auzind doar accentul din vest, nu dădeau nicio atenție limbilor străine vorbite de europenii care, în ciuda blocadei, veniseră să construiască maşini şi să fabrice muniții pentru Confederație. Erau oameni dibaci, fără de care cu greu ar fi putut Confederația produce pistoale, puşti, tunuri şi praf de puşcă.

Puteai aproape să auzi bătând pulsul oraşului, care muncea zi şi noapte pentru a expedia armament şi materiale spre cele două fronturi. Mereu soseau şi plecau trenuri. Funinginea deasă de la fabricile de curând clădite cădea pe casele albe. Noaptea, furnalele dogoreau şi ciocanele loveau mult timp după ce orăşenii se culcaseră. Acolo unde cu un an în urmă fuseseră locuri virane erau acuma fabrici ce produceau hamuri, şei şi ghete; arsenale pentru puşti şi tunuri, laminoare şi topitorii pentru şine de fier, şi furgoane pentru a înlocui pe cele distruse de yankei, şi tot felul de fabrici producând pinteni, zăbale, catarame, corturi, nasturi, pistoale şi săbii. Dar topitoriilor începuse să le lipsească fierul, fiindcă prin blocadă nu trecea decât o cantitate minimă, şi minele din Alabama lucrau prea puțin din cauză că minerii erau pe front. La Atlanta nu se mai vedeau acum garduri de fier, chioşcuri de fier; porți de fier sau chiar statui de fier pe peluzele grădinilor; toate ajunseseră în cuptoarele fabricilor.

Aici, pe Strada Piersicului şi pe străzile vecine, se aflau sediile diferitelor servicii militare; toate roiau de bărbați în uniforme, de infanterişti, de ofițeri din corpul

de semnalizări, din cel de transmisiuni, transporturi şi comandamentul pieţii. La marginea oraşului se afla depoul de remontă, cu ţarcuri îngrădite pline de cai şi catâri, şi pe străzile laterale erau spitalele. Din câte spunea unchiul Peter, Scarlett înţelese că Atlanta era un oraş plin cu răniţi, fiindcă avea spitale generale, spitale pentru boli contagioase şi nenumărate spitale pentru convalescenţi. Şi în fiecare zi, trenurile aduceau alţi bolnavi şi răniţi.

Orăşelul dispăruse, iar oraşul care se dezvolta era animat de o neobosită energie şi de o nepotolită activitate. Scarlett, care abia plecase din liniştea şi viaţa potolită de la ţară, era înmărmurită de atâta forfoteală, dar îi plăcea. Oraşul avea o atmosferă de înfrigurare care o înviora. I se părea că pulsul oraşului bătea în acelaşi ritm cu inima ei.

Înaintând încet prin făgaşele pline de noroi ale străzii principale, se uita cu interes la toate clădirile şi chipurile noi. Trotuarele erau înţesate de bărbaţi în uniforme purtând însemnele tuturor gradelor şi ale tuturor armelor. Strada îngustă era plină de vehicule: trăsuri, şarete, ambulanţe, furgoane militare acoperite, ai căror conducători nepricepuţi înjurau în timp ce catârii înaintau cu greu printre făgaşuri. Curieri îmbrăcaţi în cenuşiu duceau în galop ordine şi telegrame de la un sediu la altul. Convalescenţi treceau şchiopătând, sprijiniţi în cârje, însoţiţi de obicei de câte o doamnă binevoitoare. De pe terenul de instrucţie, unde recruţii erau transformaţi în soldaţi, se auzeau trompete, tobe şi comenzi. Cu gâtul strâns de emoţie, Scarlett văzu pentru prima dată uniforme yankee, când unchiul Peter îi arătă cu vârful biciului un detaşament de soldaţi în uniforme albastre, pe care un grup de soldaţi confederaţi, cu baioneta la armă, îl ducea la gară să ia trenul spre un lagăr de prizonieri.

„O”, se gândi Scarlett, simţind pentru prima oară de la ziua picnicului o adevărată plăcere, „are să-mi placă

să stau la Atlanta. E un oraş plin de viață!”

Era chiar mai plin de viață decât îşi dădea seama Scarlett, fiindcă se deschiseseră o mulțime de baruri noi. Oraşul roia de femeile uşoare ce urmau armata, şi bordelurile erau pline de târfe, spre marea consternare a lumii bisericoase. Toate hotelurile, toate pensiunile şi toate casele particulare erau ticsite de rude ce veniseră să fie aproape de răniții internați în spitalele din Atlanta. Se dădeau petreceri şi baluri; se organizau bazaruri în fiecare săptămână; mulți militari se căsătoreau în grabă înainte de a pleca pe front. Mirii erau în concediu şi arborau uniforme strălucitoare, cenuşiu cu auriu, miresele purtau rochii elegante importate în ciuda blocadei. Perechile treceau pe sub săbiile încrucişate ale camarazilor ce asistau la cununie; se bea şampanie, importată şi ea cu toată blocada, şi pe urmă venea despărțirea udată de lacrimi. În fiecare noapte, pe străzile întunecoase mărginite de pomi răsunau paşii dansatorilor, iar în saloane se cânta la pian, vocile sopranelor amestecându-se cu ale militarilor în melodii fermecătoare şi pune de melancolie ca „Goarna sună” şi „Scrisoarea ta a sosit, dar prea târziu”. Aceste balade triste făceau să plângă ochi frumoşi care nu cunoscuseră până acum lacrimile vărsate pentru suferințe reale.

În timp ce trăsura înainta pe stradă, prin noroiul lipicios, Scarlett îi punea lui Peter nenumărate întrebări, la care acesta răspundea arătând ici şi colo cu biciul, mândru de cunoştințele lui.

— Acolo e a’senalul. Da, acolo se țin tunu’ile. Nu, domnişoa’ă, alea nu sunt p’ăvălii, sunt bi’ou’ile blocadei. Doamne sfinte, domnişoa’ă Sca’lett, nu ştiți ce sunt? Sunt bi’ou’i unde şed st’ăinii ca’e cumpă’ă de la noi bumbac şi-l t’imit la Cha’leston şi la Wilmington şi ne aduc p’af de puşcă. Nu, domnişoa’ă, nu ştiu ce fel de st’ăini sunt. Domnişoa’a Pitty zice că sunt ingleji, da’ nimeni nu p’icepe ce zic. Da, e mult fum, şi funinginea

asta st'ică pe'delele de mătase ale domnişoa'ei Pitty. Vine de la topito'ie şi de la fab'ici. Şi ce gălăgie fac noaptea! Nimeni nu poate să doa'mă. Nu, domnişoa'ă, nu pot să op'esc ca să vă uitați. Am făgăduit domnişoa'ei Pitty să vă aduc acasă imediat… Domnişoa'ă Sca'lett, răspundeți la salut… V-au salutat domnişoa'a Me'iwehe' şi domnişoa'a Elsing.

Scarlett îşi amintea vag de două doamne cu aceste nume care veniseră de la Atlanta la Tara ca să asiste la nunta ei; ştia că sunt cele mai bune prietene ale domnişoarei Pittypat. Salută deci, întorcându-se repede în direcția pe care i-o arătase unchiul Peter. Cele două doamne şedeau într-o trăsură oprită în fața unei prăvălii cu stofe. Negustorul şi doi vânzători ieşiseră pe trotuar cu brațele pline de baloturi de pânzeturi, pe care le arătau. Doamna Merriwether era o doamnă înaltă şi grasă, aşa de strânsă în corset încât bustul îi ieşea înainte ca prora unui vapor. Părul ei cărunt era completat de un breton de păr fals, care se ondula mândru în bucle şatene, nepăsător că nu se armoniza cu restul părului. Avea o față rotundă şi roşie care exprima totodată bunătate, şiretenie şi obişnuința de-a porunci. Doamna Elsing era o femeie mai tânără şi mai gingaşă; odinioară fusese o adevărată frumusețe şi îi mai rămăsese încă o oarecare strălucire puțin veştejită şi o expresie distinsă şi impunătoare.

Aceste două doamne, împreună cu o a treia, doamna Whiting, erau personajele feminine centrale ale Atlantei. Ele conduceau cele trei parohii din care făceau parte, precum şi clerul, corul şi pe enoriaşi. Organizau bazaruri şi prezidau şezători, însoțeau fete tinere la baluri şi picnicuri, ştiau cine era o partidă bună şi cine nu, cine bea pe ascuns, cine era gata să nască şi când trebuia să nască. Se pricepeau de minune în chestiunile de genealogie, cunoşteau toate familiile bune din Georgia, din Carolina de Sud şi din Virginia şi nu se sinchiseau de celelalte state, convinse că orice persoană

bine trebuie să fie numai din unul dintre aceste trei state. Ştiau ce se cade să faci şi ce nu; întotdeauna îşi spuneau părerile ca să fie auzite de toată lumea; doamna Merriwether şi-o spunea pe-a ei cu un glas ascuţit, doamna Elsing, mai distinsă, cu o voce obosită, tărăgănată, iar doamna Whiting într-un fel de şoaptă, ca să arate ce neplăcut îi era să vorbească de astfel de lucruri. Aceste trei doamne se antipatizau şi se bănuiau una pe cealaltă, aşa cum făcuseră primii triumviri ai Romei, şi acesta era probabil şi motivul strânsei lor alianţe.

— I-am spus lui Pitty că vreau să vii la spitalul meu, strigă doamna Merriwether zâmbind. Să nu care cumva să promiţi doamnei Meade sau doamnei Whiting că te duci la ele.

— Nu, zise Scarlett care habar n-avea despre ce vorbea doamna Merriwether, dar plăcut impresionată de această primire. Sper să vă văd în curând.

Trăsura îşi continuă drumul mai departe şi se opri puţin, ca să lase două doamne, cu coşuri şi feşi în braţe, să treacă cu greu strada plină de noroi şi de pietre alunecoase.

Chiar în clipa aceea Scarlett zări o femeie mergând repede pe trotuar. Purta o rochie de culoare deschisă – prea deschisă pentru stradă – şi un şal de Paisley cu franjuri lungi până jos. Era înaltă şi frumoasă şi avea o faţă îndrăzneaţă şi un păr bogat, prea roşu ca să fie natural. Era prima oară când vedea o femeie care era evident că „şi-a dat cu ceva în păr” şi se uită la ea fascinată.

— Unchiule Peter, cine e femeia aceea? şopti ea.

— Nu ştiu.

— Ba ştii. Sunt sigură. Spune-mi.

— O cheamă Belle Watling, zise unchiul Peter strâmbându-se puţin dispreţuitor.

Scarlett observă imediat că nu spusese nici domnişoară, nici doamnă înainte de numele ei.

— Cine e?

— Domnişoa'ă Sca'lett, zise Peter încruntat, lovind caii aşa de tare încât se speriară, domnişoa'ei Pitty n-a'e să-i placă dacă înt'ebați atâtea luc'u'i câte nu vă p'ivesc. Acum e o mulțime de lume de tot felul pe aici, de ca'e nu face să vo'beşti.

„Doamne sfinte!" se gândi Scarlett, silită să tacă din gură. „Trebuie să fie o femeie stricată."

Niciodată nu văzuse o femeie stricată, şi-şi răsuci gâtul şi se uită după ea până dispăru în mulțime.

Acum magazinele şi noile clădiri ridicate pentru necesitățile războiului se mai răriseră şi între ele erau locuri virane. În sfârşit, cartierul comercial rămase în urmă şi începu să se zărească partea mai elegantă a oraşului. Scarlett recunoştea casele cum ar fi recunoscut nişte prieteni vechi. Iată casa impunătoare şi plină de demnitate a familiei Leyden, casa cu coloane mici albe şi cu storuri verzi a Bonnell-ilor; casa în stil georgian de cărămidă roşie a familiei Melure, străjuită în față de un gard de merişor. Acum trăsura mergea mai încet fiindcă multe doamne, care de pe verande, care de pe trotuar, o strigau pe Scarlett. Pe unele le cunoştea puțin, pe altele şi le amintea vag, dar pe cele mai multe nu le cunoştea deloc. Desigur că Pittypat spusese la toată lumea că vine. De o mulțime de ori trebui să-l ridice pe micul Wade ca să-l arate doamnelor care se aventurau prin noroi până la trăsură ca să-l vadă. Toate îi cereau să vină la ele la şezătoare, să coasă sau să împletească; să lucreze la spital; să nu cumva să meargă la altele. Scarlett le promitea tuturor.

Pe când treceau pe lângă o casă verde de lemn, aşezată pieziş, o mică negresă aşezată pe treptele din față strigă:

— Iat-o că vine!

Şi doctorul Meade, soția lui şi băiatul lor Phil în vârstă de treisprezece ani ieşiră s-o salute. Scarlett îşi aminti că şi ei fuseseră la nunta ei. Doamna Meade se

sui pe un pietroi şi întinse gâtul ca să-l vadă pe copil, doctorul însă, fără să-i pese de noroi, veni până la trăsură. Era un om înalt şi uscățiv, cu o barbă căruntă, cenuşie; hainele fluturau pe trupul lui slab ca bătute de vânt. La Atlanta era considerat izvorul puterii şi al înțelepciunii, şi nu era de mirare că împărtăşise până la urmă credința concetățenilor săi. Însă, cu toate că obişnuia să facă preziceri, şi cu tot felul lui cam pompos de a fi, era unul dintre cei mai buni oameni din oraş.

După ce strânse mâna lui Scarlett şi ciupi burta lui Wade, găsindu-l foarte bine dezvoltat, doctorul anunță că mătuşa Pittypat jurase că Scarlett nu va intra la alt spital nici în alt comitet decât în acelea conduse de doamna Meade.

— Vai de mine! Dar am promis până acum la o mulțime de doamne, zise Scarlett.

— Desigur că doamnei Merriwether, strigă doamna Meade. Of, şi femeia asta! Mi se pare că se duce la toate trenurile.

— I-am făgăduit fiindcă habar n-aveam despre ce e vorba, mărturisi Scarlett. În orice caz, ce sunt comitetele de spitale?

Amândoi, şi doctorul şi soția lui, părură mirați de neştiința ei.

— Fireşte, ai fost până acum înmormântată la țară şi n-ai de unde să ştii, o scuză doamna Meade. Avem comitete de infirmiere pentru diferite spitale şi pentru diferite zile. Îngrijim soldații, îi ajutăm pe doctori, facem feşi şi coasem haine şi, când oamenii sunt destul de sănătoşi ca să poată părăsi spitalul, îi ducem acasă la noi să-şi termine convalescența, până când se pot întoarce în armată. Şi îngrijim nevestele şi copiii răniților săraci… ai celor foarte săraci. Doctorul e la spitalul Institutului, acolo unde lucrează comitetul meu, şi toată lumea spune că face minuni şi…

— Haide, haide, doamnă Meade, zise doctorul afectuos. Ia nu mă mai lăuda în fața lumii. Fac destul de

puțin, fiindcă nu m-ai lăsat să mă înrolez.

— N-am vrut să te las? strigă ea indignată. Cine? Eu? Oraşul n-a vrut să te lase, şi o ştii prea bine. Scarlett, când lumea a auzit că are de gând să plece în Virginia ca medic militar, toate doamnele au iscălit o petiție rugându-l să rămână aici. Evident, oraşul nu se putea lipsi de tine.

— Bine, bine, doamnă Meade, zise doctorul, care se simțea vădit satisfăcut auzind atâtea laude. Poate că, pentru moment, e destul că am un fiu pe front.

— Şi eu plec la anul, strigă micul Phil, țopăind entuziasmat. Plec ca toboşar. Am început să-nvăț să bat toba. Vrei să mă auzi? Mă duc să-mi aduc toba.

— Nu, nu acum, zise doamna Meade strângându-l lângă ea, cu o expresie de durere. Nu la anul, scumpul meu, poate peste doi ani.

— Dar atunci războiul are să se termine, strigă Phil supărat, fugind de lângă mama lui. Şi mi-ai promis!

Peste capul copilului, părinții se uitară unul la celălalt cu o privire pe care Scarlett o surprinse. Darcy Meade era în Virginia, şi acum părinții lui se strângeau mai aproape de băiețaşul care le rămăsese.

Unchiul Peter tuşi un pic.

— Domnişoa'a Pitty e'a foa'te ene'vată când am plecat de acasă şi dacă nu mă-nto'c cu'ând, a'e să leşine.

— La revedere. Trec să vă văd după-amiază, zise doamna Meade. Şi spune-i lui Pitty din partea mea că are să-i meargă şi mai rău dacă nu intri în comitetul meu.

Trăsura porni alunecând şi opintindu-se pe drumul plin de noroi; Scarlett se răsturnă pe perne şi surâse. Se simțea bine, cum nu se mai simțise de luni de zile. Atlanta, cu mulțimea, cu agitația, cu atmosfera ei îmbătătoare era foarte plăcută şi foarte veselă. Era mult mai simpatică decât plantația izolată, departe de Charleston, unde doar țipătul aligatorilor întrerupea liniştea nopții. La Atlanta era mai bine chiar decât la

Charleston, un oraş adormit, cu grădinile lui înconjurate de ziduri înalte, şi chiar ca la Savannah, cu străzile mărginite de palmieri şi râul plin de mâl. Da, şi pentru moment prefera Atlanta chiar Tarei, oricât de dragă îi era Tara.

Oraşul acesta cu străzi înguste şi pline de noroi, întins printre dealuri ondulate, roşietice, avea ceva captivant, ceva primitiv care impresiona latura sălbatică a sufletului ei, ascunsă sub pojghița cu care-o acoperise educația dată de Elen şi de Mammy. Deodată îşi dădu seama că era făcută să trăiască aici şi nu în oraşele vechi şi liniştite de pe malul nurilor cu apă gălbuie.

Acum, casele erau din ce în ce mai rare. Aplecându-se în afară, Scarlett zări zidurile de cărămidă roşie şi acoperişul turtit al casei mătuşii Pittypat. Era aproape ultima casă de la marginea de nord a oraşului. După ea, Strada Piersicului se îngusta şi şerpuia sub pomi înalți, până se pierdea în pădurea deasă şi liniştită. Gardul de lemn fusese de curând vopsit în alb şi grădinița era presărată cu ultimele narcise galbene ale primăverii. Pe scara din față se aflau două femei îmbrăcate în negru şi, în spatele lor, o femeie voinică cu tenul galben, cu mâinile ascunse sub şorț, arătându-şi dinții albi într-un zâmbet deschis. Grasă şi foarte emoționată, domnişoara Pittypat țopăia, cu o mână apăsată pe pieptul voluminos, ca să-şi astâmpere bătăile inimii. Scarlett o văzu pe Melanie lângă ea şi, cuprinsă de antipatie, simți că singurul punct negru din viața ei la Atlanta va fi această mică persoană în doliu, care îşi strânsese buclele părului ca să pară mai impunătoare şi care o aştepta cu un surâs fericit, întipărit pe fața ei în formă de inimă.

Când un locuitor din Sud se ostenea să-şi umple cufărul şi să pornească într-o călătorie de douăzeci de mile ca să facă o vizită cuiva, aceasta nu dura mai puțin de o lună, sau chiar mai mult. Celor din Sud le plăcea

să primească şi să meargă în vizită. Şi nu era un lucru extraordinar ca nişte rude venite să petreacă Crăciunul să rămână până în iulie. Adeseori, când perechile de curând căsătorite îşi făceau obişnuitul turneu de vizite de după nuntă, rămâneau în câte o casă mai primitoare până li se năştea al doilea copil. De multe ori, mătuşi bătrâne sau unchi bătrâni veneau într-o casă să prânzească duminica şi rămâneau ani întregi, până mureau şi erau înmormântați acolo. Musafirii nu erau o problemă, deoarece casele erau spațioase, servitorii numeroşi şi, în țara asta a belşugului, câteva guri în plus nu însemnau nimic. Veneau musafiri de toate vârstele şi de toate sexele, perechi în călătorie de nuntă, tinere mame, convalescenți sau persoane îndoliate, fete pe care părinții voiau să le oprească de la o căsătorie nepotrivită, tinere la vârsta periculoasă care nu fuseseră încă cerute în căsătorie şi care se spera că vor face partide bune sub scutul rudelor stabilite în alte locuri. Musafirii aduceau noutate şi variație în viața domoală a Sudului şi erau întotdeauna bineveniți.

Venind la Atlanta, Scarlett nu se gândise cât va rămâne acolo. Dacă viața i se va părea tot atât de plictisitoare ca la Charleston şi Savannah, se va întoarce acasă într-o lună. Dacă va fi însă plăcut, va sta oricât. De cum sosi însă, mătuşa Pitty şi cu Melanie se apucară s-o convingă să se stabilească definitiv la ele. Foloseau toate argumentele posibile. Voiau să stea cu ele de dragul ei, fiindcă o iubeau. Le era urât şi uneori le era frică noaptea singure în casa asta mare şi Scarlett era atât de curajoasă, încât le dădea şi lor curaj. Era atât de fermecătoare, încât le mai înveselea făcându-le să-şi mai uite durerea. Acum când Charles era mort, locul ei şi al fiului ei era lângă rudele lui. În afară de asta, prin testament Charles îi lăsase jumătate din casă. În sfârşit, Confederația avea nevoie de toată lumea ca să coasă, să împletească, să ruleze feşe şi să îngrijească răniții.

Unchiul lui Charles, Henry Hamilton, un burlac care

locuia la Hotelul Atlanta de lângă gară, îi vorbi şi el serios în această privință. Unchiul Henry era un domn bătrân, mic şi burtos, cu fața trandafirie şi păr lung argintiu. Era foarte irascibil şi nu putea suferi femeile fricoase care leşinau pentru orice fleac. Acesta era motivul pentru care abia vorbea cu sora lui, domnişoara Pittypat. Din copilărie avuseseră temperamente diametral opuse şi animozitatea dintre ei crescuse din cauza felului cum îl crescuse ea pe Charles; dintr-un fiu de militar făcuse un molâu. Cu mulți ani în urmă o jignise atât de tare, că acum domnişoara Pitty nu vorbea de el decât în şoaptă şi cu atâtea reticențe, încât un străin ar fi putut crede că vorbeşte cel puțin de un ucigaş şi nu de un bătrân avocat cinstit. Lucrul acesta se întâmplase în ziua în care Pitty voise să retragă cinci sute de dolari din averea ei, pe care o administra Henry, ca să-i investească într-o mină de aur fictivă. El nu-i dăduse voie s-o facă, spunându-i înfuriat că n-avea minte nici cât un cărăbuş şi că îl apucau toți nervii când stătea doar cinci minute lângă dânsa. Din ziua aceea nu-l mai vedea decât o dată pe lună, când unchiul Peter o ducea la biroul lui să scoată banii de care avea nevoie pentru gospodărie. După aceste vizite scurte, Pitty petrecea restul zilei în pat, plângând şi mirosind săruri. Melanie şi Charles, care erau în excelente relații cu unchiul lor, se oferiseră de mai multe ori s-o scape de această corvoadă, dar Pitty lua o expresie de copil încăpățânat şi refuza. Henry era crucea ei şi trebuia s-o poarte. Charles şi Melanie ajunseseră la concluzia că această emoție reînnoită îi făcea plăcere, fiind singura emoție în viața ei monotonă.

Scarlett plăcu imediat unchiului Henry, fiindcă, zicea el, cu toate aerele ei afectate, se vede că are bun-simț. Ei administra nu numai averea lui Pitty şi a Melaniei, ci şi pe aceea pe care Charles o lăsase lui Scarlett. Pentru Scarlett fu o plăcută surpriză când află că acum era o femeie bogată. Căci Charles îi lăsase, în afară de

jumătate din casa lui Pitty, şi o moşie şi imobile în oraş. Magazinele şi antrepozitele înşirate de-a lungul căii ferate, lângă gară, care făceau parte din ceea ce moştenise, îşi întreiseră valoarea de când începuse războiul. Când unchiul Henry îi făcu inventarul averii, îi vorbi şi de chestiunea stabilirii ei definitive în Atlanta.

— Când Wade Hampton va ajunge major, are să fie un tânăr bogat, zise el. După felul cum se dezvoltă Atlanta, averea lui îşi va înzeci valoarea în douăzeci de ani, şi se cuvine ca băiatul să fie crescut acolo unde se află averea lui, ca să se deprindă să vadă de ea... dar şi de partea lui Pitty şi a Melaniei. În curând are să fie singurul ce va purta numele de Hamilton, căci eu n-am să trăiesc veşnic.

Cât despre unchiul Peter, el nu se îndoia că Scarlett venise să se stabilească pentru totdeauna la Atlanta. Era de necrezut ca singurul fiu al lui Charles să fie crescut undeva unde el să nu-l poată supraveghea. În fața tuturor acestor argumente, Scarlett surâdea dar nu zicea nimic, nevoind să se angajeze înainte de a vedea dacă şederea la Atlanta şi relațiile constante cu rudele ei prin alianță îi vor plăcea. De asemenea, ştia că va trebui să capete aprobarea lui Gerald şi a lui Ellen. Şi nu numai atâta. Acum, când nu era la Tara, îşi dădea seama cât de mult îi lipseau câmpiile roşii, bumbacul verde care răsărea şi dulcea linişte a înserării. Era prima oară când înțelegea vag ce voia să spună Gerald când afirma că purta şi ea în sânge dragostea de pământ.

Pentru moment deci Scarlett, deşi foarte amabilă, evită să precizeze durata vizitei sale şi se adapta uşor vieții din casa de cărămidă roşie de la liniştitul capăt al Străzii Piersicului.

Trăind alături de rudele de sânge ale lui Charles, cunoscând căminul în care crescuse, Scarlett putea acum să-l înțeleagă pe adolescentul care o făcuse soție, văduvă şi mamă într-un timp atât de scurt. Acum înțelegea uşor de ce era sfios, candid şi idealist. Chiar

dacă Charles moştenise vreuna din calităţile tatălui său, care fusese un militar aspru, curajos şi iute la mânie, ele fuseseră înăbuşite din copilărie de atmosfera plină de feminitate în care trăise. Fusese foarte legat de copilăroasa Pitty şi mai legat decât sunt fraţii, de obicei, de Melanie şi nu erau pe lume două femei mai încântătoare şi mai puţin pregătite pentru viaţă ca ele.

Cu şaizeci de ani în urmă, mătuşa Pitty căpătase la botez numele de Sarah Jane Hamilton, dar când era mică tatăl ei care o adora o poreclise Pittypat, din cauza felului cum îşi mişca întruna picioruşele neobosite, şi nimeni nu-i mai spusese altfel decât Pittypat. În anii care urmaseră acestui al doilea botez se întâmplaseră multe schimbări, care făcuseră ca numele să devină comic. Din copila uşoară şi iute nu mai rămăseseră acum, în afară de obiceiul de a sporovăi şi a râde oricând şi fără rost, decât două picioare mici, nepotrivite cu greutatea trupului. Mătuşa Pitty era acum o femeie grasă, cu obrajii roşii şi părul argintiu. Îşi strângea aşa de tare corsetul, încât întotdeauna gâfâia puţin. Picioarele şi le încălţa în pantofi prea mici şi nu putea face decât câţiva paşi pe jos. Cea mai mică emoţie îi dădea palpitaţii şi, plină de grijă pentru inima ei, leşina la orice fleac. Toţi ştiau că leşinurile ei nu erau decât şiretlicuri femeieşti, dar o iubeau destul ca să nu i-o spună. Toată lumea o iubea şi o răsfăţa ca pe un copil; nimeni nu o lua în serios, în afară de fratele ei Henry.

Îi plăcea bârfeala mai mult decât orice pe lume, chiar mai mult decât să mănânce, şi ceasuri întregi vorbea de treburile celorlalţi, fără răutate însă. Nu avea memoria numelor, a datelor şi a locurilor, şi adeseori confunda personajele unei drame din Atlanta cu cele ale altei drame; lucrul acesta nu făcea rău nimănui, fiindcă spusele ei nu erau luate în serios. Nimeni nu-i povestea vreun lucru într-adevăr groaznic sau scandalos, fiindcă situaţia ei de fată bătrână trebuia respectată, deşi avea şaizeci de ani. Prietenele ei o iubeau şi complotau cum

s-o ferească de rele ca să rămână, deşi bătrână acum, un copil răsfăţat.

În multe privinţe, Melanie semăna cu mătuşa ei. Avea timiditatea, îmbujorările bruşte şi modestia ei, dar avea şi bun-simţ... „Un anumit fel de bun-simţ, trebuie s-o recunosc”, îşi zicea vrând-nevrând Scarlett. Ca şi mătuşa Pitty, Melanie avea o faţă de copil care nu cunoscuse ticăloşia, ci numai simplitatea şi bunătatea, sinceritatea şi dragostea, un copil care nu ştia ce e răul şi răutatea şi care nu le-ar recunoaşte dacă ar fi pusă în faţa lor. Fiindcă fusese întotdeauna fericită, voia ca toţi cei din jurul ei să fie fericiţi, sau cel puţin mulţumiţi. De aceea nu vedea decât binele în toate şi se grăbea să-l sublinieze. Oricât de proastă sau de mărginită era o servitoare, ea găsea că e credincioasă şi bună; oricât de urâtă şi de antipatică era o fată, ea îi descoperea graţie sau nobleţe de caracter, oricât de plictisitor sau de lipsit de valoare era un bărbat, îl vedea nu cum era în realitate, ci cum ar fi putut fi.

Graţie acestor calităţi, ce izvorau sincer şi spontan dintr-o inimă generoasă, toată lumea se îngrămădea în jurul ei. De altfel, cine ar fi rezistat farmecului unei persoane care descoperă în alţii calităţi pe care ei nici nu visează că le au? Avea mai multe prietene ca orice altă fată din oraş şi mai mulţi prieteni chiar, deşi avea puţini adoratori, fiindcă îi lipsea egoismul şi şiretenia care ajută pe femei să cucerească inimile bărbaţilor.

Melanie făcea tot ce învăţau să facă fetele din Sud, adică să-i ajute pe oameni să se simtă bine şi mulţumiţi de ei înşişi. Această fericită influenţă feminină făcea ca societatea celor din Sud să fie atât de plăcută. Femeile ştiau că o ţară în care bărbaţii sunt mulţumiţi, în care nimeni nu-i contrazice şi nu le jigneşte vanitatea, e un loc plăcut de trăit pentru femei. Aşadar, din leagăn până în mormânt, femeile se străduiau să-i facă pe bărbaţi să se simtă satisfăcuţi de ei înşişi; iar bărbaţii, mulţumiţi, le răsplăteau prin curtenie şi adoraţie. De fapt, bărbaţii

recunoşteau doamnelor orice calitate în afară de inteligenţă. Scarlett avea acelaşi farmec ca şi Melanie, dar şi-l exercita cu mai mult meşteşug şi mai multă îndemânare. Deosebirea dintre cele două fete era că Melanie spunea cuvinte frumoase şi măgulitoare din dorinţa de a face lumea fericită, chiar şi numai o clipă, în timp ce Scarlett nu o făcea decât ca să-şi atingă scopurile.

Melanie şi Pittypat, cele două femei pe care Charles le iubise mai presus de orice, nu-l pregătiseră însă deloc pentru viaţă, şi căminul în care crescuse fusese ca un cuib călduţ. Ce casă liniştită, distinsă şi învechită în comparaţie cu Tara! Scarlett simţea că această casă avea nevoie de mirosurile bărbăteşti de coniac, tutun şi briantină; ar fi vrut să audă, din când în când, glasuri răguşite de bărbaţi şi înjurături; ar fi vrut să vadă puşti, mustăţi, şei, hamuri şi câini. Simţea lipsa glasurilor certăreţe care se auzeau la Tara ori de câte ori lipsea Ellen, şi Mammy se certa cu Pork, Rosa se încăiera cu Teena, ea se lua la harţă cu Suellen, şi Gerald îi ameninţa pe toţi. Nu era deci de mirare ca Charles să fi ajuns ca o curcă plouată. Aici nu există enervare; lumea nu se răstea, toţi se înţelegeau între ei şi bătrânul autocrat cărunt din bucătărie conducea totul. Scarlett, care spera că va da de puţină libertate scăpând de Mammy, descoperi spre marea ei nemulţumire că normele de conduită ale lui Peter erau mai stricte chiar decât ale lui Mammy, mai ales în ceea ce privea pe „văduva lu' domnu' Cha'les".

În casa asta, Scarlett se regăsi pe sine şi, aproape fără să-şi dea seama, spiritul i se echilibră. Nu avea decât şaptesprezece ani, era sănătoasă şi plină de energie şi rudele lui Charles se sileau s-o facă fericită. Dacă nu reuşeau complet, nu era vina lor; nimeni nu-i putea vindeca inima de junghiul care o străbătea de câte ori se pomenea numele lui Ashley. Şi ce des îl pomenea Melanie! Ce plicticoase erau Pitty şi Melanie căutând

mereu mijloace pentru a calma durerea de care credeau că suferă! Îşi împingeau deoparte propria lor durere, ca s-o distreze pe ea. Se osteneau să-i pregătească mâncărurile care-i plăceau; îi fixau ceasuri când trebuia să-şi facă siesta, şi când trebuia să iasă la plimbare cu trăsura. Nu numai că se extaziau admirându-i curajul, silueta, mâinile şi picioarele mici, tenul alb, dar îi repetau întruna că o iubesc, o mângâiau, o strângeau în braţe şi o sărutau ca să-i dovedească dragostea lor.

Lui Scarlett nu-i plăceau mângâierile, dar adora complimentele. La Tara nimeni nu-i spusese despre persoana ei lucruri atât de frumoase. De fapt, Mammy căuta să-i combată încrederea în sine. Acum, micul Wade n-o mai deranja atât de mult, fiindcă toţi din casă, negri şi albi, precum şi vecinii îl adorau şi veşnic se certau care să-l ţină în poală. Mai ales Melanie murea după el. Chiar când ţipa cât îl ţinea gura, Melanie îl găsea adorabil şi adăuga: „Comoara mea! Cum aş vrea să fii al meu!”

Uneori, lui Scarlett îi venea greu să-şi ascundă sentimentele. Tot o mai considera pe mătuşa Pitty cea mai neghioabă dintre bătrâne, şi leşinurile ei o scoteau din sărite. Pentru Melanie simţea o aversiune geloasă ce creştea pe măsură ce trecea timpul, şi uneori era silită să plece brusc din cameră când Melanie, plină de dragoste sau de mândrie, vorbea de Ashley sau îi citea scrisorile cu voce tare. În general însă viaţa se scurgea cât se poate de plăcut în împrejurările existente. Atlanta era un loc mai interesant decât Savannah sau Charleston, şi chiar decât Tara, şi oferea atâtea preocupări noi, create de nevoile războiului, încât nu mai avea timp să se gândească la lucruri triste. Uneori însă când sufla în lumânare şi-şi îngropa capul în pernă, ofta şi se gândea: „Dacă Ashley n-ar fi căsătorit! Dacă n-ar trebui să lucrez în blestematul acela de spital! O, dacă aş putea avea câţiva adoratori!”

Lui Scarlett îi fusese silă de la început de munca la

spital; nu putea însă scăpa de această îndatorire, întrucât făcea parte şi din comitetul doamnei Meade, şi din cel al doamnei Merriwether. Aceasta însemna patru dimineți pe săptămână petrecute într-un spital înăbuşitor şi plin de mirosuri grele, cu capul legat cu un tulpan şi cu un halat grosolan până la călcâie. Tinere sau bătrâne, toate femeile măritate din Atlanta erau infirmiere, şi încă infirmiere pline de zel, care lui Scarlett i se părea un fel de fanatism. Ele credeau serios că şi ea avea aceleaşi simțăminte patriotice, şi ar fi fost indignate dacă ar fi aflat ce puțin o interesa războiul. În afară de grija permanentă pentru Ashley, războiul nu o interesa deloc şi îngrijea bolnavii numai fiindcă nu ştia cum să scape de corvoada asta.

Meseria de infirmieră n-avea, fireşte, nimic poetic. Nu însemna nimic decât gemete, delir, moarte şi mirosuri grele. Spitalele erau ticsite de soldați bărboşi, murdari şi plini de păduchi, care miroseau îngrozitor şi aveau răni atât de hidoase, încât ți se făcea rău doar privindu-le. Spitalele miroseau a cangrenă; mirosul acesta îi pătrundea în nări înainte de a ajunge la uşă; un miros dulceag, grețos, care îi intra în mâini, în păr şi o urmărea şi în vis. Nori de muşte, de musculițe şi de țânțari pluteau bâzâind prin sălile spitalului, chinuindu-i pe soldați şi făcându-i să înjure sau să se vaiete încet. Şi, în timp ce-şi scărpina înțepăturile de țânțari, Scarlett mişca evantaie din foi de palmieri până când o dureau umerii, dorind să-i vadă morți pe toți oamenii aceştia.

Pe Melanie însă părea că n-o supără nici mirosurile, nici rănile, nici corpurile goale. Lui Scarlett acest lucru i se părea ciudat pentru o persoană care fusese întotdeauna cea mai sperioasă şi mai ruşinoasă dintre femei. Uneori, ținând un lighean sau instrumente, pe când doctorul Meade tăia în carnea cangrenată, Melanie se îngălbenea. O dată, după o astfel de operație, Scarlett dădu peste ea în camera unde se păstra rufăria, vărsând într-un prosop. Dar cât timp era într-un loc unde o

puteau vedea răniții, se arăta blândă, înțelegătoare şi veselă, şi toți soldații din spital ziceau că e un înger de bunătate. Şi lui Scarlett i-ar fi plăcut să i se spună aşa, dar pentru asta ar fi trebuit să atingă bărbați plini de păduchi, să bage degetele în gâtlejurile bolnavilor leşinați ca să vadă dacă nu s-au sufocat, să bandajeze membre amputate şi să caute viermi în cărnuri pline de puroi. Nu, era neîndoielnic că nu-i plăcea să fie infirmieră.

Poate că această meserie i s-ar fi părut suportabilă dacă i s-ar fi permis să-şi exercite farmecele asupra convalescenților, fiindcă mulți dintre ei erau drăguți şi de familie bună; numai că în situația ei de văduvă lucrul acesta nu-i era îngăduit. Domnişoarele din localitate, care nu aveau voie să fie infirmiere de teamă să nu vadă lucruri ce nu se cădea a fi văzute de ochi feciorelnici, îngrijeau de saloanele de convalescenți. Nefiind nici măritate, nici văduve, puteau să cocheteze cât voiau şi făceau ravagii printre convalescenți. Scarlett observă cu tristețe că până şi fetele mai urâțele se logodeau foarte uşor.

În afară de muribunzi şi de grav răniți, Scarlett nu vedea decât femei, şi lucrul acesta îi era nesuferit nu numai fiindcă n-avea încredere în semenele ei, ci şi pentru că o plictiseau. Totuşi, de trei ori pe săptămână trebuia să se ducă la şezătorile de lucru şi la comitetele pentru rulat feşi, organizate de prietenele Melaniei. La aceste adunări, fetele care-l cunoscuseră pe Charles erau bune şi atente cu ea, mai ales Fanny Elsing şi Maybelle Merriwether, fiicele celor două doamne care erau cele mai de vază şi mai autoritare din oraş. Se purtau însă respectuos cu ea, ca şi cum ar fi fost o bătrână cu viața sfârşită; vorbeau întruna de serate dansante şi de adoratori, făcând-o să le invidieze plăcerile şi să-i pară rău de văduvia ei care o lipsea de astfel de petreceri. Ah, şi când te gândeşti că era de trei ori mai atrăgătoare decât Fanny ori Maybelle! Ce

nedreaptă e viața! Ce nedrept e ca toată lumea să creadă că inima ei era în mormântul lui Charles, când de fapt era cu Ashley, în Virginia!

În ciuda acestor mici neplăceri, Atlanta îi plăcea mult. Săptămânile treceau, şi vizita ei se prelungea.

Capitolul IX

Într-o dimineață de vară, Scarlett şedea la fereastra odăii ei de culcare şi se uita tristă la căruțele şi trăsurile pline de fete tinere, de militari şi de doamne mai în vârstă. Toți coborau veseli pe Strada Piersicului, îndreptându-se spre pădure după ramuri de copaci cu care să împodobească sala pentru bazarul ce se ținea în aceeaşi seară în folosul spitalelor. Coroanele copacilor se uneau deasupra drumului, iar frunzele îşi profilau umbrele pe pământ. De sub copitele cailor zburau nori mici de praf roşiatic. Într-o căruță, cea din frunte, erau patru negri voinici cu topoare cu care să taie crengile şi să doboare vița sălbatică. În fundul căruței erau îngrămădite coşuri învelite cu şervete, pline de provizii, şi vreo zece pepeni verzi. Doi dintre negri aveau un banjo şi o armonică şi interpretau în felul lor melodia „Dacă vrei să petreci bine, înrolează-te în cavalerie". În urma lor se înşira vesela cavalcadă. Fetele tinere purtau rochii răcoroase de bumbac înflorat, eşarfe uşoare, mitene, pălării mari de pai şi umbreluțe care să le apere de soare tenul şi pielea. Doamnele mai în vârstă zâmbeau calm auzind glumele ce se aruncau de la o trăsură la alta. Convalescenții, abia ieşiți din spitale, şedeau înghesuiți între doamne grase şi fete subțiri, care îi îngrijeau cu multă dragoste. Ofițeri călare mergeau fără să se grăbească pe lângă trăsuri. Roțile scârțâiau, pintenii sunau, fireturile scânteiau, umbreluțele săltau,

evantaiele se mişcau şi negrii cântau. Toată lumea se ducea să adune verdeață şi să se amuze mâncând pe iarbă bucatele aduse în coşuri şi pepenii. „Toată lumea”, se gândi Scarlett îmbufnată, „afară de mine.”

Trecând prin fața ei, toți o salutară şi o strigară, şi ea încercă să le răspundă amabil, dar îi veni greu. O durere mică dar ascuțită îi înțepa inima şi i se ridica în gât; acolo se va face nod şi nodul se va preface curând în lacrimi. Toată lumea se ducea la picnic, afară de ea. Adică toată lumea afară de ea, de Pittypat, de Melly şi de celelalte nenorocite în doliu. Melly şi Pittypat însă păreau nepăsătoare. Nici nu le trecea prin cap că s-ar fi putut duce la petrecere. Scarlett însă ar fi dat orice ca să poată merge.

Nu era drept. Lucrase de două ori mai mult ca orice altă fată ca să pregătească totul pentru bazar. Împletise şosete şi bonete pentru copii, cuverturi şi fulare şi coți întregi de dantelă, şi pictase nu ştiu câte vase de porțelan. Şi apoi brodase steagul confederaților pe vreo şase fețe de pernă (de fapt stelele erau cam neregulate, unele fiind rotunde şi altele având şase sau şapte vârfuri, dar efectul general era bun). Ieri lucrase până la extenuare într-un hambar prăfuit ca să întindă pânza subțire, galben, roz şi verde, peste standurile ce se înşirau lângă pereți. Supravegheată de doamnele din comitetul spitalului, muncise din greu şi nu se distrase deloc. Nu era amuzant să stai lângă doamna Merriwether, sau doamna Elsing, sau doamna Meade, care te terorizau ca pe negri. Şi pe urmă, trebuia să asculți cum se lăudau cu succesele fiicelor lor. Şi, culmea, făcuse două băşici la degete ajutând-o pe Pittypat şi pe bucătăreasă să facă prăjituri pentru tombolă.

Acum, după ce muncise ca o roabă, trebuia să se retragă demnă tocmai când începea hazul. Nu era drept să aibă un soț mort şi un copil care țipă în odaia vecină, şi să fie ținută departe de tot ce e plăcut pe lume!

Nu se scursese decât un an de când purtase şi ea rochii vesele, în loc de doliul acesta mohorât, şi fusese aproape logodită cu trei tineri. Nu avea decât şaptesprezece ani, şi picioarele ei cereau să danseze.

O, ce nedreptate! Viața trecea pe lângă ea pe drumul umbrit, plin de dogoarea verii – viața în uniforme cenuşii şi rochii de organdi înflorat, în sunetele banjoului şi ale pintenilor. Încercă să nu surâdă şi să nu facă gesturi prea înflăcărate bărbaților pe care-i cunoştea mai bine, acelora pe care îi îngrijise în spital; îi venea însă greu să nu râdă făcând gropițe, păstrând înfățişarea unei femei al cărei bărbat i-ar fi luat inima cu el în mormânt, atunci când de fapt nu era aşa.

Încetă brusc de-a mai saluta şi de-a face gesturi, căci mătuşa Pittypat intrase în odaie, gâfâind ca de obicei din cauza scărilor, şi o smucise destul de brutal de lângă fereastră.

— Ți-ai pierdut mințile, scumpa mea? Cum de ți-a venit să faci semne bărbaților de la fereastra odăii tale de culcare? Scarlett, îți spun drept, sunt indignată! Ce-ar spune mama ta?

— Bine, dar lumea nu ştie că e odaia mea de culcare.

— Dar ar putea bănui că e odaia ta! Draga mea, nu trebuie să faci asemenea lucruri. Toată lumea are să vorbească de tine şi are să spună că eşti uşuratică... În orice caz, doamna Merriwether ştie că e dormitorul tău.

— Îmi închipui că are s-o spună tuturor băieților, scorpia bătrână!

— Ssst, draga mea! Dolly Merriwether e cea mai bună prietenă a mea!

— Asta n-o împiedică să fie o scorpie... Oh, îți cer iertare, mătuşă, nu plânge! Uitasem că e fereastra dormitorului meu. N-am s-o mai fac... voiam... voiam doar să-i văd trecând. Aş fi vrut să mă duc şi eu.

— Draga mea!

— Ba da, e adevărat! M-am săturat de stat acasă.

— Scarlett, făgăduieşte-mi că n-ai să mai spui

asemenea lucruri. Lumea te-ar vorbi de rău. Ar spune că nu respecți cum se cuvine memoria sărmanului Charlie…

— O, mătuşă, nu mai plânge!

— O, şi-acum te-am făcut şi pe tine să plângi, suspină Pittypat oarecum mulțumită, căutându-şi batista în buzunarul fustei.

Durerea cea ascuțită ajunsese în sfârşit în gâtlejul lui Scarlett şi acum plângea tare, dar nu pentru bietul Charlie, cum credea Pittypat, ci pentru că nu se mai auzea uruitul roților şi râsetele vesele.

Cu foşnet de mătăsuri, Melanie intră în odaie; fruntea îi era încruntată de grijă şi în mână ținea o perie de cap. Părul ei negru, de obicei bine strâns, era fără fileu, desfăcut în jurul feței, într-o masă de bucle şi ondulații.

— Dragele mele, ce s-a întâmplat?

— Charlie! suspină Pittypat, cedând cu totul plăcerii pe care i-o făcea durerea şi ascunzându-şi capul pe umărul lui Melly.

— O, zise Melly şi buzele-i începură să tremure auzind numele fratelui ei. Fii curajoasă, dragă. Nu plânge. O, Scarlett!

Scarlett se trântise pe pat şi plângea cu sughițuri; îşi plângea tinerețea pierdută şi plăcerile tinereții care îi erau refuzate; plângea de indignare şi de disperare, ca un copil obişnuit să capete tot ce vrea dacă plânge, şi care acum ştie că lacrimile nu-i mai pot ajuta. Îşi îngropă capul în pernă şi începu să țipe şi să izbească cu picioarele în plapuma de puf.

— Mai bine aş muri, țipă ea disperată.

Văzând atâta durere, lacrimile lui Pittypat se opriră, iar Melly se repezi lângă pat să-şi mângâie cumnata:

— Dragă, nu plânge! Gândeşte-te cât de mult te-a iubit Charles şi asta să-ți fie alinare! Gândeşte-te la scumpul tău copilaş!

Revolta pe care o simțea văzându-se neînțeleasă, amestecată cu sentimentul de-a fi ținută departe de

toate plăcerile, o gâtuiră pe Scarlett, făcând-o să nu poată rosti un cuvânt. Şi asta era bine, fiindcă dacă ar fi vorbit, ar fi țipat adevărul care o rodea, în cuvintele brutale folosite de obicei de Gerald. Melanie o bătu pe umăr, iar Pittypat străbătu odaia, călcând greoi în vârful picioarelor, şi se duse să tragă storurile.

— Nu le trage, țipă Scarlett, scoțând din pernă o față roşie şi umflată de plâns. Nu sunt destul de moartă ca să tragi storurile… deşi nici mult nu mai am. O, duceți-vă de aici şi lăsați-mă în pace!

Şi îşi înfundă iar fața în pernă; după ce se consultară încet, mătuşa şi cumnata ei ieşiră binişor. O auzi pe Melanie spunându-i încet lui Pittypat, pe când coborau scările:

— Mătuşă Pitty, aş dori să nu-i mai vorbeşti de Charles. Vezi cum o tulbură. Săraca, are o privire stranie şi ştiu că se străduieşte să nu plângă. Nu trebuie să-i mărim durerea.

În furia ei neputincioasă, Scarlett lovi plapuma cu picioarele căutând disperată o înjurătură.

— Fir-ar al dracului să fie! zise ea în sfârşit şi se simți puțin uşurată.

Cum putea Melanie să fie mulțumită să stea acasă şi să nu se distreze, să poarte doliu după fratele ei, când n-avea decât optsprezece ani? Melanie parcă nu înțelegea sau nu-i păsa că viața trece pe lângă ea în sunete de pinteni.

„E ca de lemn”, gândi Scarlett, dând cu pumnii în pernă. „Şi niciodată n-a avut atâtea succese ca mine, şi nu-i pare rău după lucrurile pe care le regret eu. Şi, în afară de asta, îl are pe Ashley, pe când eu… eu n-am pe nimeni!”

Şi această nouă durere o făcu să izbucnească iar în lacrimi.

Rămase tristă în odaia ei până după-amiază şi nu se înveseli nici după ce toți cei ce se duseseră la picnic se întoarseră în căruțe pline de ramuri de pini, de viță şi de

ferigă.

Toți păreau obosiți, dar fericiți, şi-i făceau semne, cărora ea le răspunse plictisită. Viața e un lucru zadarnic şi nu merită s-o trăieşti!

Salvarea veni sub o formă la care nu se aştepta câtuşi de puțin. În timpul siestei, sosiră doamna Merriwether şi cu doamna Elsing. Mirate de venirea musafirelor la o asemenea oră, Melanie, Scarlett şi mătuşa Pittypat se sculară, îşi încheiară repede bluzele, îşi neteziră părul şi coborâră în salon.

— Copiii doamnei Bonnell au pojar, zise brusc doamna Merriwether, arătând ca şi când o considera pe doamna Bonnell direct răspunzătoare de lucrul acesta.

— Şi fetele Melure au fost chemate în Virginia, adăugă doamna Elsing cu vocea ei de muribundă, făcându-şi vânt agale, ca şi cum pentru ea nimic nu avea mare importanță. Dallas Melure a fost rănit.

— Ce îngrozitor! ziseră în cor cele trei gazde. Oare bietul Dallas…

— Nu. E numai rănit la umăr, zise doamna Merriwether repede. Dar s-a întâmplat într-un moment cât se poate de nepotrivit. Fetele se duc să-l aducă acasă. Dar, Doamne sfinte, n-avem timp să stăm la taifas! Trebuie să ne ducem repede înapoi la arsenal şi să terminăm cu împodobitul sălii. Pitty, avem nevoie de tine şi de Melly diseară să țineți locul doamnei Bonnell şi al fetelor Melure.

— O, Dolly, dar nu putem veni!

— Să nu-mi spui mie că nu puteți veni, Pitty Hamilton, zise doamna Merriwether energic. Avem nevoie de tine ca să-i supraveghezi pe negri la bufet. Acesta era rolul doamnei Bonnell. Şi, Melly, tu trebuie să ții standul fetelor Melure.

— O, nu putem… ştii doar că Charlie a murit doar de un…

— Te înțeleg, dar niciun sacrificiu nu e prea mare pentru cauză, interveni doamna Elsing cu o voce

blândă, care puse lucrurile la punct.

— O, am vrea să ajutăm… dar de ce nu căutaţi nişte fete drăguţe să ţină standurile?

Doamna Merriwether pufni.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat cu tineretul din ziua de astăzi. N-are simţul răspunderii. Toate fetele care n-au standuri au găsit o mulţime de pretexte ca să nu primească. Pe mine însă nu mă păcălesc! Nu vor să fie împiedicate de-a se învârti în jurul ofiţerilor, şi atâta tot. Şi le e teamă că rochiile lor n-or să se vadă bine din dosul tejghelei. Cât n-aş da ca omul acela cu blocada… cum îl cheamă?

— Căpitanul Butler, zise doamna Elsing.

— Ei da, să aducă mai mult material pentru spitale şi mai puţine crinoline şi dantele. Azi am văzut cel puţin douăzeci de rochii noi, aduse de el, cu toată blocada. Căpitanul Butler… m-am săturat de numele ăsta. Acum, Pitty, n-am timp de discuţii. Trebuie să veniţi. Toată lumea o să înţeleagă. N-are să te vadă multă lume, Pitty, şi Melly va fi foarte puţin vizibilă. Standul bietelor fete Melure e în fund şi nu-i prea frumos, aşa că nimeni n-are să te observe.

— Cred că ar trebui să mergem, zise Scarlett, încercând să-şi ascundă nerăbdarea şi să dea feţei sale o expresie serioasă şi simplă. Măcar atâta putem face şi noi pentru spital.

Niciuna dintre musafire nu-i pomenise măcar numele, aşa că îi aruncară amândouă o privire înţepată. Chiar într-o situaţie atât de critică, nu se gândiseră să ceară unei femei văduve abia de-un an să apară în lume. Scarlett le susţinu privirea cu ochii măriţi, ca de copil mirat.

— Cred că ar trebui să mergem toate şi să ajutăm să iasă bine. Pot să stau şi eu la stand cu Melly… fiindcă ar fi mai bine să fim două în loc de una, nu-i aşa, Melly?

— Atunci… începu Melly, neştiind ce să mai facă.

Ideea de a apare în lume la o reuniune mondenă, fiind

în doliu, era atât de extraordinară încât se simţi complet dezorientată.

— Scarlett are dreptate, zise doamna Merriwether observând semne de nehotărâre.

Şi, ridicându-se, îşi aranjă crinolina şi urmă:

— Voi două – adică toate trei trebuie să veniţi. Haide, Pitty, nu începe din nou. Gândeşte-te ce mare nevoie are spitalul de bani pentru paturi noi şi doctorii. Şi ştiu că lui Charlie i-ar plăcea să ajuţi cauza pentru care el şi-a dat viaţa.

— Bine, zise Pittypat, dezarmată cum era întotdeauna în faţa unei personalităţi mai energice, dacă credeţi că lumea ne va înţelege…

„E prea frumos ca să fie adevărat! Nu-mi vine să cred!” cânta o voce în inima fericită a lui Scarlett, în timp ce se strecura discret în dosul standului drapat în roz şi galben, care fusese standul fetelor Melure… În sfârşit, era la o petrecere! După un an de izolare cernită, cu oameni vorbind numai în şoaptă, după ce era să înnebunească de plictiseală, se ducea iar la o petrecere, la cea mai mare petrecere dată vreodată în Atlanta! Şi avea să fie lume, şi lumini multe, şi avea să audă muzică, şi să vadă cu ochii ei minunatele dantele, rochii şi jabouri pe care vestitul căpitan Butler le adusese cu el din ultima lui călătorie, în ciuda blocadei yankee.

Se aşeză pe unul dintre scăunelele din dosul tejghelei şi se uită în lungul sălii uriaşe, care până în după-amiaza aceasta nu fusese decât o şură urâtă şi goală, în care soldaţii făceau instrucţie. Ce mult trebuie să fi lucrat astăzi doamnele ca s-o facă atât de frumoasă! Era splendidă. Parcă toate lumânările şi toate sfeşnicele din Atlanta fuseseră aduse aici. Erau sfeşnice de argint cu douăsprezece braţe, sfeşnice de porţelan împodobite cu figurine minunate şi sfeşnice vechi de bronz, drepte şi mândre. Toate erau încărcate cu lumânări de toate mărimile şi de toate culorile, parfumate cu dafin. Erau

sfeşnice şi pe rastelul de ținut puşti de pe pereții sălii, pe mesele acoperite de flori, chiar pe pervazurile ferestrelor deschise, unde adierile vântului călduț de vară făceau să tremure flacăra lor.

În mijlocul sălii, lampa cea mare şi urâtă, atârnată de tavan cu lanțuri ruginite, era complet transformată de ramurile de iederă şi de viță sălbatică care şi începuseră să se veştejească de atâta căldură. Pereții erau acoperiți de ramuri de pin care răspândeau o aromă plăcută şi formau în colțuri frumoase umbrare de verdeață, unde puteau şedea doamnele bătrâne care veniseră să însoțească pe fetele tinere. Lungi şi grațioase ghirlande de iederă şi de viță sălbatică şi de rochița-rândunelei desenau festoane pe pereți, înconjurau ferestrele şi firidele căptuşite cu stofe în culori vii unde fuseseră instalate standurile. Şi peste tot, printre verdeață, pe steaguri şi pe draperii, străluceau stelele Confederației pe fond roşu şi albastru.

Estrada pentru orchestră era cel mai frumos împodobită, complet ascunsă de verdeață şi steaguri înstelate. Scarlett ştia că toate plantele din oraş, fie în ghivece, fie în lădițe, erau aici: ficuşi, muşcate, hortensii, oleandri, begonii… chiar cei patru palmieri de cauciuc ai doamnei Elsing, pe care ea îi prețuia atât, fuseseră puşi la loc de cinste în cele patru colțuri.

La celălalt capăt al sălii, în fața estradei, doamnele se întrecuseră. Pe perete atârnau două mari tablouri reprezentându-i pe preşedintele Davis şi pe „Micul Alec” Stephens, de fel din Georgia, vicepreşedintele Confederației. Deasupra lor era un steag enorm, iar dedesubt, pe mese lungi, se îngrămădeau toate florile smulse din grădinile oraşului: grămezi de trandafiri roşii, galbeni şi albi, teci semețe de gladiole aurii, buchete de colțunaşi de diferite culori şi nalbe cu florile lor roşii şi albe înălțându-se deasupra celorlalte. Printre ele, lumânările ardeau liniştite ca la altar. Scena aceasta era privită de sus de cele două chipuri de bărbați atât de

deosebiți, aflați la cârma țării în acel moment covârşitor – Davis, cu obrajii traşi şi ochii calmi ai unui ascet, cu gura subțire şi orgolioasă, viguros desenată, şi Stephens, cu ochii mari şi pătimaşi, adânc înfundați în orbite, cu expresia celui ce nu cunoscuse decât boală şi suferință, dar le învinsese datorită caracterului şi energiei sale – amândouă chipurile foarte iubite.

Doamnele vârstnice din comitet care aveau răspunderea întregului bazar intrară foşnind, cu aere maiestuoase, ca nişte corăbii cu pânzele întinse. Le siliră pe doamnele mai tinere care întârziaseră şi pe fetele care râdeau, să-şi ocupe locurile, fiecare la standul ei. Apoi se repeziră în odăile laterale unde se aranja bufetul. Mătuşa Pitty alerga în urma lor gâfâind.

Muzicanții se suiră pe estradă – negri, zâmbitori, cu obrajii graşi strălucind de năduşeală – şi începură să-şi acordeze vocile şi să-şi mişte arcuşurile ca pentru a-şi arăta importanța. Bătrânul Levi, vizitiul doamnei Merriwether, care dirija orchestra la toate bazarurile, balurile şi nunțile încă din timpurile când Atlanta se numea Marthasville, lovi pupitrul cu bagheta. Sosiseră puține doamne în afară de acelea care conduceau bazarul, dar toți ochii se întoarseră spre el. Atunci viorile, contrabasurile, banjourile şi armonicile atacară într-un ritm lent, prea lent pentru dans, „Lorena”. Dansul avea să înceapă mai târziu, când standurile se vor fi golit se mărfuri. Scarlett simți cum inima-i începe să bată mai tare, recunoscând languroasa melancolie a valsului:

Anii trec încet, Lorena!
Zăpada iarăşi a căzut,
Apune soarele, Lorena…

Un-doi-trei, balans. Ce vals minunat! Scarlett întinse puțin mâinile, închise ochii şi începu să se legene în ritmul trist şi obsedant. Melodia tristă şi dragostea

pierdută a Lorenei avea ceva care semăna cu propriile ei emoţii, şi un nod i se sui în gât.

Apoi, ca şi când ar fi fost atrase de muzică, de afară se apropiară zgomote, din strada scăldată de lumina lunii. Tropotul cailor şi scârţâitul roţilor de trăsură se amestecau cu râsete zglobii şi cu glasurile arţăgoase ale negrilor care se certau pe locurile unde să tragă trăsurile. Pe scară se auzi zarvă şi larmă plină de veselie, voci dulci de fete tinere amestecându-se cu glasurile mai groase ale cavalerilor lor. Lumea se saluta voioasă şi fetele întâmpinau cu ţipete pe prietenii de care se despărţiseră abia după-amiază.

Şi deodată, sala se umplu de viaţă. Era plină de fete tinere îmbrăcate în rochii de culori deschise, cu enorme crinoline de sub care se zăreau pantalonaşii de dantelă. Îşi arătau umerii goi, mici, rotunzi şi albi, descoperind sub volănaşele de dantelă începutul sânilor tineri; purtau şaluri de dantelă, neglijent aruncate pe braţ, iar de încheietura mâinii aveau prinse printr-o panglică îngustă de catifea evantaie paietate sau pictate, din pene de lebădă sau păun. Printre ele erau fete cu păr negru, aşezat într-un coc atât de greu încât le trăgea capul spre ceafă, dându-le o expresie de mândrie, fete cu ceafa încărcată de bucle aurii, cu cercei grei de aur care săltau odată cu buclele. Dantele, mătăsuri, fireturi şi panglici; cu atât mai preţioase, cu cât fuseseră aduse în ciuda blocadei, şi din acelaşi motiv purtate cu mai multă mândrie, ca o nouă sfidare adusă yankeilor.

Nu toate florile oraşului fuseseră aduse tribut conducătorilor Confederaţiei. Cele mai mici şi mai parfumate fuseseră rezervate pentru tinerele fete. Trandafiri galbeni purtaţi după ureche, boboci de trandafiri şi iasomie împletiţi în bucle, căzând ca o cascadă, flori înfipte cochet în cingătorile de şaten – şi toate până dimineaţa vor fi dăruite ca amintire şi ascunse în buzunarele uniformelor cenuşii.

Erau atât de multe uniforme în mulţime – multe

purtate de bărbaţi pe care Scarlett îi cunoştea, căci îi văzuse zăcând în paturi de spital, ori pe stradă, ori pe terenul de instrucţie. Erau uniforme splendide, cu nasturi sclipitori şi galoane aurii la manşete şi pe gulere, cu lampasuri roşii, galbene şi albastre la pantaloni, după arma în care erau şi care făceau ca cenuşiul să pară atât de frumos. Ici-colo se vedeau şi eşarfe roşii sau aurii; săbiile scânteiau şi zăngăneau lovindu-se de cizmele strălucitoare, iar pintenii zornăiau.

Ce bărbaţi frumoşi, se gândi Scarlett cu inima plină de mândrie, pe când cei pe care îi admira salutau, făceau semne prietenilor lor sau se înclinau adânc sărutând mâna doamnelor mai în vârstă. Toţi păreau atât de tineri, deşi aveau mustăţi blonde sau bărbi negre, şi erau atât de frumoşi şi de curajoşi, chiar cu braţele prinse în eşarfe ori cu capetele învelite în bandaje ce păreau extraordinar de albe pe lângă feţele lor arse de soare. Unii se sprijineau în cârje. Ce mândre erau fetele care-şi încetineau mersul ca să fie în pas cu cavalerii lor! Printre uniforme, o pată de culoare mai bătătoare la ochi decât buchetele în culori aprinse ale fetelor, ca o pasăre de la tropice: era un zuav din Louisiana, cu braţul într-o eşarfă de mătase neagră, purtând pantaloni bufanţi albaştri cu benzi albe, jambiere crem şi o jachetă roşie, strâmtă. Contrasta cu restul mulţimii şi părea o pasăre din regiunea tropicelor, formând un ansamblu de culori care făcea să pălească rochiile aprinse ale fetelor. Se numea Rene Picard şi era adoratorul lui Maybelle Merriwether. Era un tânăr scund, negricios şi expresiv ca o maimuţă. Toţi răniţii din spital păreau să fie acolo, adică toţi cei care puteau să umble, ca şi toţi militarii în permisie sau în concediu de boală. Pe lângă ei, mai erau şi bărbaţii care lucrau la căile ferate, la poştă, în spitale sau la intendenţă, în toată regiunea dintre Atlanta şi Macon. Ce mulţumite vor fi doamnele care organizaseră balul! Vor aduna o mulţime de bani astă-seară pentru spitale.

Din stradă se auziră bătăi de tobe, tropăit de picioare, strigăte ale vizitiilor. O trompetă sună şi o voce de bas ordonă ruperea rândurilor. O clipă după aceea, garda locală şi miliția, toți în uniforme sclipitoare, suiră repede scara îngustă şi intrară în sală înclinându-se, salutând şi strângând mâinile. Garda locală se compunea din băieți foarte tineri, mândri că se pot juca de-a soldații şi sperând că la anul vor fi în Virginia, dacă războiul va dura până atunci. Mai erau în gardă şi bărbați bătrâni cu bărbi albe, regretând că nu mai sunt tineri, mândri şi ei să poarte uniforma şi să-şi aroge puțin din gloria fiilor lor care se aflau pe front. În miliție erau mulți bărbați de vârstă mijlocie şi unii mai bătrâni; totuşi, erau printre ei şi mulți buni de front, care nu afişau o înfățişare atât de războinică ca cei mai bătrâni şi mai tineri ca ei. Lumea şi începuse să şoptească, întrebând de ce aceştia din urmă nu sunt cu generalul Lee.

Cum erau să încapă cu toții în sală? Doar cu câteva minute mai înainte păruse atât de mare, şi acum era ticsită; atmosfera încălzită, plină de miresmele verii amestecate cu parfumul florilor, al săculețelor aromate, al apei de colonie, al briantinei şi al lumânărilor cu miros de dafin, era încărcată şi de praful ridicat de numeroasele picioare care călcau pe duşumeaua veche. Larma şi sunetul glasurilor făceau să nu se mai audă nimic. Dându-şi parcă seama de bucuria şi entuziasmul care domneau, bătrânul Levi se opri drept în mijlocul „Lorenei”, dădu o lovitură bruscă cu bagheta şi orchestra atacă „Mândrul Nostru Steag”.

Dintr-o sută de piepturi, cântecul izbucni ca o aclamație. Gornistul din garda locală se sui pe estradă şi începu să acompanieze orchestra la refren. Notele cristaline vibrau deasupra mulțimii, făcând să se înfioare toți ascultătorii:

Ura! Pentru Sudul nostru drag!
Ura! Pentru mândrul nostru steag!

Steag albastru care poartă-o stea!

Intonară a doua strofă cu mai multă putere şi Scarlett, cântând împreună cu toţii, auzi înălţându-se în spatele ei vocea de soprană a Melaniei, justă, clară şi impresionantă ca sunetul goarnei. Întorcându-se, o văzu pe Melanie cu braţele încrucişate peste piept, cu ochii închişi şi cu lacrimi în colţul ochilor. Când muzica încetă, Melanie se uită la Scarlett cu un surâs straniu, ştergându-şi lacrimile cu batista şi făcând o mică strâmbătură de parcă şi-ar fi cerut scuze.

— Sunt atât de fericită, şopti ea, şi atât de mândră de soldaţii noştri, încât îmi vine să plâng.

Ochii ei aveau o lucire înflăcărată, aproape fanatică, o privire care, o clipă, ilumină faţa ei urâţică şi o făcu într-adevăr frumoasă.

Aceeaşi privire strălucea în ochii tuturor femeilor când cântecul încetă. Lacrimi de mândrie curgeau pe obraji trandafirii ori zbârciţi, buzele surâdeau, ochii erau plini de căldură privind spre bărbaţii pe care îi iubeau – fetele îndrăgostite spre iubiţii lor, mamele spre fiii lor, femeile spre soţii lor. Erau toate frumoase, cu acea frumuseţe orbitoare care transfigurează chiar pe cea mai urâtă dintre femei, atunci când un bărbat o iubeşte şi o apără şi ea îi răspunde cu o dragoste însutită.

Îşi iubeau bărbaţii, credeau în ei până la ultima lor răsuflare. Cum s-ar putea ca un dezastru să se abată vreodată asupra lor, când rânduri eroice de uniforme cenuşii se înălţau între ele şi yankei! Se mai văzuseră oare de la facerea lumii bărbaţi mai viteji, mai îndrăzneţi, mai nobili şi mai duioşi ca aceştia? Victoria trebuie să fie de partea unei cauze atât de drepte ca a lor! O cauză pe care o iubeau cum îşi iubeau bărbaţii, o cauză despre care vorbeau, la care se gândeau, pe care o visau – o cauză pentru care i-ar sacrifica, de va fi nevoie, pe aceşti bărbaţi şi i-ar plânge apoi cu aceeaşi mândrie cu care duceau soldaţii steagurile la luptă.

Inimile le erau pline de devotament şi mândrie, steaua Confederaţiei lucea sus pe cer, căci victoria finală se apropia. Succesele lui Stonewall Jackson şi înfrângerea yankeilor după bătălia de şapte zile de lângă Richmond arătau limpede lucrul acesta. Şi cum să nu fie aşa, cu generali ca Lee şi Jackson? Încă o victorie, şi yankeii vor cădea în genunchi cerşind pace. Atunci bărbaţii se vor întoarce acasă călare şi toţi au să se sărute şi să se bucure! Încă o victorie, şi războiul va lua sfârşit!

Fireşte, vor rămâne multe goluri în căminele oamenilor, şi mulţi copilaşi nu-şi vor cunoaşte taţii, şi vor fi multe morminte fără nume pe plaiurile pustii ale Virginiei şi printre munţii singuratici din Tennessee. Dar era oare acesta un preţ prea scump plătit pentru cauză? Se găsea greu mătase pentru rochiile doamnelor, şi ceai, şi zahăr, dar ăsta era un fleac. De altfel, curajoşii negustori care forţau blocada aduceau aceste mărfuri chiar sub privirile furioase ale yankeilor, şi parcă era şi mai mare fericirea de a le avea. În curând, Raphael Semmes şi flota confederaţilor se vor ocupa şi de canonierele yankee, şi atunci porturile se vor deschide larg. Şi Anglia îi va ajuta pe confederaţi să câştige bătălia, fiindcă filaturile ei şomau din lipsă de bumbac. Şi, fireşte, aristocraţia britanică ţinea cu Confederaţia, aşa cum se cuvine între aristocraţi, care dispreţuiesc rasa yankeilor iubitori de dolari.

Doamnele făceau să foşnească rochiile de mătase, râdeau şi se uitau la bărbaţi cu inimile pline de mândrie; ştiau că, în faţa primejdiei şi a morţii, dragostea e de două ori mai dulce, plină fiind de o stranie exaltare.

La început, privind mulţimea, plăcerea neobişnuită de a fi la o petrecere făcuse să bată inima lui Scarlett; când însă văzu, fără să înţeleagă pe deplin, expresia de pe feţele care o înconjurau, bucuria ei începu să se risipească. Fiecare femeie din sală simţea o emoţie pe care ea nu o simţea. Lucrul acesta o miră şi apoi o

deprimă. Sala nu i se mai păru atât de frumoasă, fetele atât de elegante, şi tot acest entuziasm pentru cauză, zugrăvit pe fiecare chip, i se păru, ei da… atât de stupid!

Cu un sentiment de covârşitoare mirare, care o făcu să rămână cu gura căscată, îşi dădu seama că nu împărtăşea înflăcărata mândrie a celorlalte femei, nici dorința lor de a se sacrifica şi de a sacrifica tot ce aveau de dragul cauzei. Conştiința ei îngrozită nu avu timp să-i spună: „Nu… nu! Nu trebuie să gândeşti astfel de lucruri. E rău… e păcat!”, căci înțelese că, pentru ea, cauza nu însemna nimic şi că se săturase să-i tot audă pe alții vorbind de cauză cu o privire fanatică în ochi. Ei, cauza nu i se părea deloc sfântă. Războiul nu era un lucru sacru, ci o năpastă care omora oameni fără rost, şi costa bani, şi făcea ca obiectele de lux să fie greu de găsit. Înțelege că se plictisise să împletească la nesfârşit ciorapi, şi să ruleze feşe, şi să facă scamă, înăsprindu-şi pielea din jurul unghiilor. Şi ce mult se săturase de spital! Se săturase şi se plictisise şi îi era greață de mirosurile scârboase de cangrenă, de neîncetatele vaiete, şi îi era frică de privirea de pe chipurile descompuse când simt apropierea morții.

Se uită pe furiş împrejurul ei, în timp ce aceste gânduri trădătoare şi nelegiuite îi treceau prin minte, temându-se că cineva i le-ar putea ghici. Oh, de ce nu putea simți ca şi celelalte femei? Erau sincere şi devotate cauzei. Credeau în tot ce spuneau şi în tot ce făceau. Şi dacă cineva ar bănui că ea… Nu, nimeni nu trebuie să ştie! Trebuie să continue să se prefacă entuziasmată şi mândră de cauză, deşi nu simțea nimic, şi să-şi joace rolul de văduvă de ofițer confederat, ce-şi poartă curajos durerea, inima ei fiind în mormânt, şi care crede că moartea soțului ei a fost un sacrificiu necesar fiindcă a ajutat cauzei să triumfe.

Oh, de ce e deosebită, de ce e altfel decât aceste femei iubitoare? Niciodată n-ar putea iubi ceva sau pe cineva cu atâta dezinteresare ca ele. Ce senzație de

singurătate… şi până acum nu se simţise niciodată singură, nici sufleteşte, nici trupeşte. La început, încercă să-şi înăbuşe gândurile, dar sinceritatea aspră care era la baza firii ei o împiedică. Şi astfel, pe când bazarul îşi continua activitatea, pe când împreună cu Melanie servea pe clienţii care veneau la standul lor, mintea lui Scarlett se frământa neîncetat, încercând să se justifice faţă de sine însăşi – un lucru care rareori i se păruse greu până atunci.

Celelalte femei erau nişte proaste şi nişte exaltate cu vorbăria lor despre patriotism şi despre cauză, iar bărbaţii erau aproape tot atât de proşti cu poveştile lor despre lovituri decisive şi drepturile statelor. Numai ea, Scarlett O'Hara Hamilton, avea bun-simţ şi un cap solid de irlandeză. N-avea de gând să se facă de râs pentru cauză, dar n-avea de gând nici să se facă de râs arătându-şi adevăratele sentimente. Avea destul cap, şi trebuia să fie practică, şi nimeni să nu afle părerile ei. Ce mirată ar fi toată lumea de la bazar dacă i-ar afla părerile! Ce indignaţi ar fi dacă, deodată, ea s-ar sui pe estrada muzicii şi ar declara că e de părere că războiul trebuie să înceteze, astfel ca toată lumea să se poată duce acasă să cultive bumbac, şi să fie din nou multe petreceri, o mulţime de adoratori şi rochii de mătase verde!

O clipă, convinsă de dreptatea ei, se simţi mai mulţumită, dar tot se uita cu dezgust la cei din sală. După cum spusese doamna Merriwether, standul fetelor Melure era cu totul neînsemnat, şi trecea mult timp fără ca nimeni să vină în colţul lor. Scarlett n-avea altceva de făcut decât să privească cu invidie mulţimea. Melanie îşi dădu seama că e prost-dispusă, dar crezând că dorul de Charlie era de vină, nu încercă să înjghebeze o conversaţie. Îşi făcu de lucru, aşezând articolele într-un mod mai atrăgător, pe când Scarlett se uita îmbufnată prin sală. Chiar grămada de flori de sub portretele domnului Davis şi domnului Stephens îi displăcea.

„Parcă e un altar”, își zise ea batjocoritoare. „Şi atâta vorbesc de ăştia doi, de parcă ar fi Dumnezeu şi Isus Cristos!”

Speriată de lipsa ei de respect, începu să-şi facă semnul crucii, ca pentru a-şi cere iertare, dar se opri la timp.

„Totuşi e adevărat”, continuă să discute cu conştiința ei. „Parcă ar fi nişte sfinți, şi nu sunt decât oameni, şi oameni destul de urâți încă.”

„Bineînțeles că nu e vina domnului Stephens dacă arată ca un om care a fost bolnav toată viața, dar domnul Davis...” Se uită la fața mândră, cu trăsături frumoase ca de medalie. Bărbuța lui de țap îi displăcea cel mai mult.

„Bărbaților nu le stă bine decât sau raşi şi cu mustăți, sau cu barbă.”

„Un smoc de păr în bărbie, parcă n-ar avea mai mult”, se gândi ea, fără să vadă pe fața lui inteligența rece şi îndârjită care ducea toată greutatea unei națiuni noi.

Nu, acum nu era fericită, deşi la început fusese radioasă de plăcerea de a fi în mijlocul unei mari mulțimi. Acum nu-i ajungea să fie doar o spectatoare. Era la petrecere, dar fără să participe la ea. Nimeni n-o băga în seamă şi era singura femeie tânără nemăritată care să nu aibă cavaler. Şi toată viața îi plăcuse să fie în centrul atenției. Ce nedreptate! Avea şaptesprezece ani, şi picioarele ei băteau tactul pe duşumea în dorința de a sălta şi de a dansa. Avea şaptesprezece ani, bărbatul ei zăcea în cimitirul din Oakland, şi copilul ei era culcat în leagăn, acasă, la mătuşa Pittypat, şi toată lumea o credea mulțumită de soarta ei. Avea pieptul mai alb, şi mijlocul mai subțire, şi piciorul mai mic decât al tuturor tinerelor de aici, şi cu toate acestea ar fi fost mai bine să fie culcată lângă Charles sub o piatră purtând inscripția: „Soția iubitoare”.

Nu mai era nici fată tânără ca să poată flirta şi dansa, şi nu era nici femeie măritată ca să poată şedea lângă

celelalte femei măritate şi să le critice pe fetele tinere care dansau şi flirtau. Şi nu era nici destul de bătrână ca să fie văduvă. Văduvele trebuie să fie bătrâne… atât de bătrâne încât să nu mai dorească să danseze, să flirteze şi să fie admirate. Era nedrept să şadă aici demnă şi înțepată, văduvă model la şaptesprezece ani! Era nedrept să vorbească încet şi să plece ochii în pământ când un bărbat mai simpatic venea la standul ei.

Fiecare fată din Atlanta avea câțiva curtezani. Chiar şi cele mai urâte se purtau ca nişte adevărate frumuseți… şi ceea ce era mai dureros, ce rochii minunate aveau!

Şi ea şedea ca o cioară, cu rochia ei de tafta groasă cu mâneci lungi, încheiată până sus, fără cea mai mică garnitură, fără nicio bijuterie, în afară de broşa de doliu din onix dată de Ellen, pe când fetele slabe şi urâte treceau la brațul unor bărbați frumoşi. Şi astea toate, numai fiindcă Charles Hamilton avusese pojar! Nici măcar n-a murit ca un erou pe câmpul de luptă, ca să se poată mândri cu el.

Revoltată, îşi rezemă coatele pe tejghea şi se uită la mulțime. Degeaba îi spusese de atâtea ori Mammy că nu e frumos să-ți rezemi coatele, fiindcă se urâțesc şi se zbârcesc. Ce importanță avea că se urâțesc? Probabil că n-o să le mai arate niciodată. Se uita invidioasă la rochiile care treceau pe lângă ea, rochii de moar galben ca untul cu ghirlande de trandafiraşi, de satin roz cu optsprezece rânduri de volane, cu marginile de panglică neagră de catifea, rochii de tafta bleu deschis cu fusta largă şi plină de spuma cascadelor de dantelă, sâni dezvoltați, flori atrăgătoare. Maybelle Merriwether trecu spre standul vecin la brațul zuavului, îmbrăcată într-o rochie de muselină verde deschis, atât de largă încât mijlocul părea că i se frânge. Era acoperită cu volane de dantelă crem de Chantilly, care fusese adusă de la Charleston de ultimul vapor, şi Maybelle o purta atât de mândră, de parcă ea, şi nu căpitanul Butler reuşise să

forțeze blocada.

„Ce drăguță aş fi eu dacă aş fi îmbrăcată în rochia asta”, se gândi Scarlett cu inima plină de o aprigă invidie. „Mijlocul lui Maybelle e gros ca al unei vaci. Verdele e culoarea mea şi ar face ca ochii să-mi... De ce poartă blondele culoarea asta? Tenul ei pare verde ca o brânză veche. Şi când mă gândesc că n-am să mai port niciodată culoarea asta, nici când voi ieşi din anii de doliu. Nu, nici chiar dacă reuşesc să mă mai mărit o dată. Atunci va trebui să port rochii în culori şterse, cenuşiu, maro sau violet.”

O clipă, Scarlett se gândi la toate nedreptățile soartei. Ce scurt e timpul cât poți să petreci, să te găteşti, să dansezi, să cochetezi! Numai câțiva ani, prea puțini! Şi pe urmă te măriți, porți rochii de culori închise, faci copii care îți strică linia taliei, la baluri şezi prin colțuri cu alte doamne rezervate şi nu te mişti decât ca să dansezi cu bărbatul tău, sau cu nişte domni bătrâni care te calcă pe picioare. Dacă nu faci aşa, celelalte cucoane te vorbesc de rău, îți pierzi reputația şi îți faci de râs familia. Ce păcat să-ți petreci toată tinerețea învățând cum să fii frumoasă şi cum să placi bărbaților, ca să nu foloseşti toate cunoştințele acestea decât un an sau doi. Când îşi amintea cum o crescuseră Ellen şi Mammy, îşi zicea că o crescuseră foarte bine, fiindcă dăduse rezultate bune în fiecare împrejurare. Erau reguli fixe ce trebuiau urmate; dacă le urmai, erai sigură de succes.

Cu doamnele bătrâne trebuie să fii drăguță şi naivă, să pari proastă, fiindcă doamnele bătrâne sunt deştepte şi pândesc fetele tinere cu ochi invidioşi ca de pisică, gata să se repeadă la ele dacă greşesc cât de puțin cu vorba sau cu privirea. Cu domnii bătrâni trebuie să fii îndrăzneață, vorbăreață, şi chiar puțin cochetă, dar nu prea mult, doar atât cât să măguleşti vanitatea bătrânilor caraghioşi. Atunci se simt întineriți şi te ciupesc de obraz spunându-ți că eşti o ştrengăriță. Şi,

fireşte, trebuie să te înroşeşti în asemenea ocazii, căci altfel te ciupesc cu mai multă plăcere decât se cuvine şi spun fiilor lor că eşti uşuratică.

Cu fetele şi cu doamnele tinere trebuie să fii drăgălaşă, să le săruţi de câte ori le vezi, chiar dacă le vezi de zece ori pe zi. Şi trebuie să le iei de talie şi să le dai voie să-ţi facă şi ţie la fel, oricât de mult ţi-ar displace. Trebuie să le admiri rochiile sau copiii, să le tachinezi în privinţa adoratorilor lor, să le lauzi soţii, să râzi prosteşte şi să negi că ai vreo calitate care să se poată compara cu ale lor. Şi, mai presus de toate, nu trebuie să spui ce crezi niciodată, după cum nici ele nu spun ce cred.

Pe bărbaţii celorlalte femei trebuie să-i laşi în pace, chiar dacă sunt foştii tăi adoratori şi oricât ar fi de frumoşi. Dacă eşti prea drăguţă cu domnii de curând însuraţi, soţiile lor zic că eşti uşuratică, reputaţia ţi s-a dus şi nu mai poţi pune mâna pe niciun adorator!

Dar cu tinerii necăsătoriţi... a, aici se schimbă lucrurile! Poţi să râzi galeş uitându-te la ei, şi când te întreabă de ce râzi, poţi să refuzi să explici, să râzi mai tare şi să-i faci oricât de curioşi. Din ochi poţi să promiţi oricât de multe lucruri frumoase, care-i fac pe bărbaţi să caute un prilej de a rămâne singuri cu tine. Şi când unul a reuşit să rămână cu tine şi vrea să te sărute, poţi să te prefaci că eşti foarte, foarte jignită, sau foarte, foarte supărată. Îl faci să-ţi ceară scuze că a fost mojic şi îl ierţi atât de dulce, încât încearcă să te sărute a doua oară. Uneori, nu prea des, îl laşi chiar să te sărute. (Ellen şi Mammy nu-i spuseseră lucrul acesta, dar ea văzuse că dă rezultate bune). Pe urmă lăcrimezi şi spui că nu ştii ce ţi s-a întâmplat şi că niciodată el nu te va mai respecta. El trebuie să-ţi şteargă lacrimile; apoi, de obicei, te cere de soţie, ca să-ţi arate cât de mult te respectă. Şi atunci trebuie să... erau atât de multe lucruri de făcut când îţi făcea curte un bărbat neînsurat, şi ea le cunoştea pe toate atât de bine,

cunoştea toate nuanțele privirilor galeşe cu coada ochiului, surâsul ascuns în evantai, legănarea şoldurilor aşa ca fustele să se mişte ca un clopot, lacrimile, râsetele, linguşirile şi o dulce înțelegere. O, toate şiretlicurile care reuşeau cu toți bărbații… afară de Ashley.

Nu, era păcat să înveți atâtea şiretlicuri ca să le întrebuințezi aşa de puțin timp, şi pe urmă să renunți la ele pentru totdeauna. Ce minunat ar fi să nu te măriți niciodată, şi să continui să fii frumoasă, şi să porți rochii de culoare verde deschis, şi să fii veşnic curtată de bărbați frumoşi. Dacă continui însă prea mult, ajungi fată bătrână ca India Wilkes, şi toată lumea zice: „săraca”, cu un aer de milă prefăcută. Nu, în definitiv era mai bine să te măriți şi să-ți păstrezi demnitatea, chiar dacă nu te mai amuzi.

Ce complicată e viața! De ce a fost idioată şi s-a măritat cu Charles, ca să-şi termine viața la şaisprezece ani?

Gândurile ei indignate şi disperate fură întrerupte, căci lumea începu să se mişte spre perete, doamnele strângându-şi cu grijă crinolinele de teamă să nu se deranjeze printr-un gest mai brusc şi să se vadă pantalonaşii mai mult decât se cuvenea. Scarlett se ridică în vârful picioarelor şi văzu cum căpitanul de miliție se suie pe estrada muzicii. Dădu câteva comenzi, şi jumătate din companie se alinie.

Câteva clipe executară nişte mişcări rapide care făcură să li se acopere fruntea de năduşeală; lumea îi aclamă şi îi aplaudă.. Scarlett bătu şi ea din palme, ca toată lumea. După ce rupseră rândurile, milițienii îşi făcură drum spre standurile unde se vindea limonadă şi punci. Scarlett se întoarse spre Melanie, socotind că e mai bine să se prefacă entuziasmată pentru cauză.

— Sunt frumoşi, nu-i aşa? zise ea.

Melanie era foarte ocupată cu aşezatul lucrurilor împletite, pe tejghea.

— Mulți dintre ei ar părea mai frumoşi în uniforme cenuşii, şi în Virginia, zise ea fără să se ostenească a vorbi încet.

Multe dintre mamele mândre ale celor din miliție se aflau prin apropiere şi auziră această observație. Doamna Guinan se înroşi şi pe urmă se îngălbeni, fiindcă fiul ei Willie, în vârstă de douăzeci şi cinci de ani, făcea parte chiar din compania asta.

Scarlett încremeni auzind-o tocmai pe Melly rostind astfel de cuvinte.

— Dar bine, Melly!

— Ştii că am dreptate, Scarlett. Nu mă gândesc la băiețandri şi la domnii mai bătrâni. Fac parte însă din miliție şi mulți care sunt perfect apți pentru a mânui o puşcă, şi asta ar trebui de fapt să facă chiar acum.

— Dar… dar… începu Scarlett care nu se gândise la lucrul acesta până acuma. Cineva trebuie să rămână acasă ca să… (Oare ce-i spusese Willie Guinan ca să explice prezența lui la Atlanta?) Cineva trebuie să rămână aici ca să apere statul de o eventuală invazie.

— Nu e niciun pericol de invazie pentru moment, zise Melly rece, privind un grup de milițieni. Şi cel mai bun mijloc de a ne apăra de invazie e să meargă în Virginia şi să-i bată pe yankei acolo. Şi cât despre vorbele care se spun că miliția rămâne aici să-i împiedice pe negri să se răscoale, e cea mai mare prostie pe care am auzit-o vreodată. De ce să se răscoale oamenii noştri? E numai un pretext pentru laşi… Sunt sigură că i-am bate pe yankei într-o lună, dacă milițiile din toate statele s-ar duce în Virginia. Asta s-o ştii!

— Melly! strigă Scarlett, încremenită.

Ochii negri şi blânzi ai lui Melly scânteiau de mânie.

— Bărbatului meu nu i-a fost teamă să plece, şi nici lui Charles, soțului tău. Mai bine să-i văd morți pe amândoi decât aici acasă… O, draga mea, iartă-mă. Ce crudă am fost! Nu mi-am dat seama!

O mângâie pe Scarlett pe braț, rugând-o s-o ierte.

Scarlett se uită la ea fix. Nu se gândea însă la Charles care murise. Se gândea la Ashley. Dacă ar muri? Se întoarse repede şi surâse mecanic doctorului Meade, care se apropia de standul lor.

— Ei, fetelor, zise el, e drăguț din partea voastră că ați venit. Ştiu ce sacrificiu ați făcut venind astă-seară. Dar totul e pentru cauză. Şi am să vă spun un secret. Am o surpriză cu care să mai câştig bani pentru spital, dar mi-e teamă că unele cucoane au să se scandalizeze.

Se opri şi râse trăgându-se de bărbuța căruntă.

— O, ce e? Spune-ne, te rog!

— M-am răzgândit, e mai bine să ghiciți. Voi, fetelor, trebuie să mă susțineți dacă cei prea belicoşi or să-ncerce să mă dea afară din oraş după asta. O să vedeți. Niciodată nu s-a mai făcut aşa *ceva.*

Plecă îngâmfat, îndreptându-se spre un grup de doamne mai în vârstă, care şedeau într-un colț. Tocmai când cele două fete erau gata să înceapă să discute despre ce secret o fi vorba, doi domni bătrâni veniră spre stand spunând în gura mare că doreau zece metri de danteluță. În definitiv, mai bine domni bătrâni decât deloc, se gândi Scarlett, măsurând danteluța şi îngăduind, cu modestie, să fie ciupită de bărbie. Cei doi moşnegi plecară apoi spre standul de limonadă, şi alții le luară locurile. Standul lor nu avea atâția clienți ca celelalte, unde răsuna râsul melodios al lui Maybelle Merriwether şi râsul mai strident al lui Fanny Elsing, sau răspunsurile spirituale ale fetelor Whiting, care înveseleau lumea. Melly vindea lucruri inutile bărbaților, care nu aveau ce face cu ele, cu calmul şi seninătatea unei negustorese de meserie, iar Scarlett îşi modela purtarea după aceea a lui Melly.

Era o mare îngrămădeală în fața tuturor celorlalte tejghele, unde fetele vorbeau, iar bărbații cumpărau. Puținii care veneau la standul lor vorbeau de timpul când fuseseră la universitate împreună cu Ashley, se extaziau asupra virtuților lui militare, sau vorbeau

respectuos despre Charles şi despre marea pierdere pe care o reprezenta moartea lui pentru Atlanta.

Atunci orchestra atacă muzica veselă a bucăţii „Johnny Booker, ajută-l pe negru”. Lui Scarlett îi veni să ţipe. Voia să danseze. Murea de dorinţă să danseze. Piciorul ei bătea tactul, şi ochii ei verzi parcă scoteau scântei. În faţa ei, de cealaltă parte a sălii, un bărbat de curând sosit stătea în picioare lângă uşă. Tresări recunoscând-o pe Scarlett şi începu să se uite cu atenţie la ochii ei migdalaţi şi la faţa ei îmbufnată şi indignată. Apoi surâse în sinea lui, înţelegând sensul privirii ei, pe care de altfel orice bărbat îl putea înţelege.

Era un bărbat înalt, mai înalt decât toţi ofiţerii din jurul lui, cu umerii laţi, mijlocul subţire şi picioare mici, încălţate în pantofi de lac. Haina sobră, de postav negru, cu o cămaşă fină cu jabou, pantalonii eleganţi, prinşi în elastic sub pantofi, contrastau ciudat cu aspectul lui fizic şi cu expresia feţei. Era îmbrăcat extrem de elegant şi hainele lui de dandy acopereau un corp de o forţă periculoasă, cu toată graţia lui leneşă. Părul era negru ca pana corbului şi mustaţa mică şi neagră, tunsă scurt, îi dădea un aer de străin, deosebit de al ofiţerilor de cavalerie, cu mustăţile lor lungi şi elegante. Părea, şi era de fapt, un om viguros care nu-şi ascundea poftele. Avea un aer de siguranţă, de insolenţă antipatică. Ochii lui îndrăzneţi aveau totuşi o lucire maliţioasă privind-o pe Scarlett, până când aceasta, simţindu-i privirea, se uită spre el.

Într-un colţ al minţii o amintire licări, dar o clipă nu putu să-şi aducă aminte cine era. Totuşi, de luni de zile era primul bărbat care îi arăta oarecare interes, deci îi zâmbi veselă. El se înclină, şi ea îi răspunse cu o mică reverenţă. Dar când bărbatul îşi ridică după aceea capul şi porni spre ea, cu un mers ciudat ca de indian, Scarlett, îngrozită, îşi duse mâna la gură. Acum ştia cine e.

Încremenită, rămase ca paralizată pe când el îşi făcea

drum prin mulțime. Pe urmă se întoarse, vrând să fugă la bufet, dar fusta i se prinse de un cui al standului. Mânioasă, încercă să scape, îşi rupse fusta, dar într-o clipă străinul fu lângă ea.

— Dați-mi voie, zise el aplecându-se ca să desfacă volanul prins de cui. Nu nădăjduiam că mă veți recunoaşte, domnişoară O'Hara.

Vocea lui era ciudat de plăcută auzului; o voce sonoră de om de lume, cu accentul încet şi tărăgănat din Charleston.

Scarlett se uită la el cu fața roşie de ruşine, cu ochii rugători, amintindu-şi de ultima lor întâlnire. Privirea ei întâlni doi dintre cei mai negri ochi pe care-i văzuse vreodată, plini de o veselie necruțătoare. De ce tocmai omul acesta îngrozitor ce fusese martor la scena cu Ashley, care şi acum o făcea să viseze urât, de ce tocmai el să fie aici? Mizerabilul acesta care compromitea tinere fete şi nu era primit de lumea bună; ființa aceasta josnică ce-i spusese, şi încă pe bună dreptate, că nu e o femeie de lume?

Auzindu-i glasul, Melanie se întoarse. Fu prima oară din viața ei când Scarlett mulțumi lui Dumnezeu că o crease pe cumnata ei.

— Dar, bine… sunteți domnul Rhett Butler, nu-i aşa? zise Melanie surâzând puțin şi întinzându-i mâna. V-am cunoscut…

— În fericita împrejurare când s-a anunțat logodna dumneavoastră, termină el, aplecându-se ca să-i sărute mâna. Mă onorează că nu m-ați uitat…

— Şi ce căutați aici, aşa de departe de Charleston, domnule Butler?

— O plictisitoare chestiune de afaceri, doamnă Wilkes. De acum înainte am să viu de multe ori în oraşul dumneavoastră. Văd că trebuie nu numai să aduc mărfuri, dar să supraveghez şi distribuirea lor.

— Să aduceți… începu Melly, încrețindu-şi fruntea, apoi deodată chipul i se lumină. Dar bine,

dumneavoastră trebuie să fiți vestitul căpitan Butler de care am auzit vorbindu-se atâta... cel ce forțează blocada. Toate fetele de aici poartă rochii aduse de dumneavoastră. Scarlett, nu găseşti că e interesant... Ce-i, dragă? Ți-e rău? Stai jos.

Scarlett se aşeză pe un scăunel, răsuflând atât de greu, încât se temea să nu-i plesnească şiretul corsetului. O, ce lucru îngrozitor! Nu crezuse că avea să-l mai întâlnească pe omul acesta. El îi luă evantaiul negru de pe tejghea şi începu să-i facă vânt cu multă solicitudine, poate cu prea multă. Fața lui era serioasă, dar ochii îi jucau în cap.

— E foarte cald aici, zise el. Nu e de mirare că domnişoarei O'Hara îi e rău. Pot să vă conduc la o fereastră?

— Nu, zise Scarlett aşa de brutal, încât Melly o privi mirată.

— Nu se mai numeşte domnişoara O'Hara, zise Melly. E doamna Hamilton. Acum e sora mea.

Şi Melly îi aruncă una din obişnuitele ei priviri afectuoase. Văzând expresia ce se întipări pe fața brună de pirat a căpitanului Butler, lui Scarlett i se păru că se înăbuşă.

— Sunt convins că e un mare câştig pentru două doamne atât de încântătoare, zise el, înclinându-se puțin.

Toți bărbații spun asemenea lucruri, dar lui Scarlett i se păru că el ar fi vrut să spună tocmai contrariul.

— Probabil că soții dumneavoastră sunt aici, în această fericită ocazie? Aş fi încântat să fac din nou cunoştință cu ei.

— Soțul meu e în Virginia, zise Melly ridicându-şi mândră capul. Dar Charles... glasul i se sugrumă.

— A murit în tabără, zise Scarlett răspicat, accentuând fiecare cuvânt.

„Oh, de ce nu mai pleacă individul ăsta odată?”

Melly se uită mirată la ea, şi căpitanul făcu un gest de

regret.

— Doamnelor… cum am putut? Vă rog să mă iertați. Dați-mi voie să vă spun, pentru a vă consola, că a muri pentru țară înseamnă să trăieşti veşnic.

Melanie îi surâse printre lacrimi, pe când Scarlett simți cum o rod mânia şi ura neputincioasă. Iar spusese câteva cuvinte amabile, un compliment ca acela pe care l-ar face orice domn în atare împrejurare, dar sigur că nu credea o vorbă din câte spusese. Îşi bătea joc. Ştia că ea nu-l iubise pe Charles. Şi Melly era o proastă şi nu-i ghicea gândurile. Of, Doamne, de nu i-ar ghici nimeni gândurile! se gândi ea tresărind îngrozită. Oare are să povestească ce ştia? Bineînțeles, nu era un gentleman, şi cu oameni ca el nu poți să ştii. N-aveai după ce criterii să-i judeci. Se uită la el şi văzu că avea colțurile gurii lăsate în jos, într-un fel de compătimire ironică, chiar pe când îi mişca evantaiul. Privirea lui îi dădu iar curaj şi puterile i se întoarseră cu un val de antipatie. Îi smulse brusc evantaiul din mână.

— Sunt bine de tot, zise ea înțepată. Nu e nevoie să-mi stricați pieptănătura.

— Scarlett, dragă! Domnule căpitan, trebuie s-o iertați. Nu… nu e stăpână pe ea când se vorbeşte de bietul Charlie… şi poate că, în definitiv, n-ar fi trebuit să venim aici. Vedeți, suntem încă în doliu şi pentru ea e prea mult… atâta veselie, atâta muzică, sărmana copilă!

— Înțeleg perfect, zise el cu o seriozitate prefăcută.

Totuşi, când se întoarse ca să arunce Melaniei o privire atentă, care pătrunse până în fundul ochilor frumoşi şi îngrijorați ai tinerei femei, expresia lui se schimbă; vrând-nevrând, fața-i oacheşă arăta respect şi duioşie.

— Cred că sunteți o femeie curajoasă, doamnă Wilkes.

„Şi de mine nicio vorbă”, gândi Scarlett indignată, pe când Melly zâmbea intimidată şi zicea:

— Oh, nu, domnule căpitan! Comitetul spitalului a

avut nevoie de noi pentru standul acesta, fiindcă în ultimul minut... O față de pernă? Poftiți una foarte frumoasă cu un steag brodat pe ea.

Melly se întoarse spre trei cavalerişti care apăruseră lângă stand. O clipă, se gândi cât de amabil era căpitanul Butler. Pe urmă se gândi că ar fi fost mai bine dacă între fusta ei şi scuipătoarea aşezată chiar lângă stand s-ar fi aflat ceva mai substanțial decât bucata aceea de pânză. Ofițerii nimereau cu mai puțină precizie în scuipătoare când aruncau lungi țâşnituri de scuipat îngălbenite de tutun, decât atunci când trăgeau cu pistoalele. În sfârşit, prezentându-se şi alți clienți, uită de căpitan, de Scarlett şi de scuipătoare.

Aşezată pe scăunel, Scarlett îşi făcea vânt liniştită; nu îndrăznea însă să ridice ochii şi se gândea că ar fi bine dacă domnul Butler s-ar întoarce pe puntea corăbiei sale, pe care n-ar fi trebuit s-o părăsească niciodată.

— A murit de mult soțul dumneavoastră?

— O, da, de mult. Aproape de un an.

— O veşnicie.

Scarlett era sigură că-şi bătea joc de ea, aşa că nu zise nimic.

— Ați fost căsătorită mult timp? Iertați-mi curiozitatea, dar am lipsit mult timp de prin părțile astea.

— Două luni, zise Scarlett în silă.

— O adevărată tragedie, continuă el pe un ton degajat.

„O, lua-l-ar dracu!” se gândi ea, furioasă. „Cu un alt om aş şti cum să mă port. L-aş lua de sus şi i-aş porunci să mă lase în pace. Dar cunoaşte povestea cu Ashley şi ştie că nu l-am iubit pe Charles. Sunt cu mâinile legate.”

Nu zise nimic, ținându-şi ochii pironiți pe evantai.

— E prima dată când vă faceți apariția în lume?

— Ştiu că vi se pare bizar, se grăbi ea să explice, dar fetele Melure, care trebuiau să țină standul acesta, au

trebuit să plece, şi nu era altcineva, aşa că Melanie şi cu mine…

— Niciun sacrificiu nu e prea mare pentru cauză.

Acestea erau tocmai cuvintele rostite de doamna Elsing, dar în gura ei sunaseră cu totul altfel. Scarlett ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte jignitoare, dar se stăpâni. În definitiv, ea venise aici nu pentru cauză, ci fiindcă se săturase să stea acasă.

— Întotdeauna mi-am zis, spuse el gânditor, că obiceiul de a purta doliu, de a le zidi pe femei în văluri de crep pentru tot restul vieţii şi de a le interzice orice distracţie normală e tot atât de barbar ca şi *sati*-a hindusă.

— Satira?

Căpitanul Butler începu să râdă şi ea se roşi de ruşine. Ura lumea care întrebuinţa cuvinte pe care ea nu le cunoştea.

— În India, când soţul moare, e ars, nu înmormântat ca la noi, şi soţia lui este suită pe rugul funerar şi arsă împreună cu el.

— Ce îngrozitor! De ce fac aşa? Şi poliţia nu intervine?

— Sigur că nu. O soţie care nu s-ar lăsa arsă de vie ar fi o paria. Toate doamnele hinduse cumsecade ar zice că nu se poartă ca o femeie binecrescută… priviţi în colţul de colo, exact cum ar vorbi de dumneavoastră doamnele acelea în vârstă, dacă astă-seară aţi fi apărut îmbrăcată în rochie roşie şi aţi fi aleasă să conduceţi cadrilul. Personal, cred că obiceiul numit *sati* e mai uman decât frumoasele noastre obiceiuri din Sud, care cer ca o văduvă să fie îngropată de vie.

— Cum îndrăzniţi să spuneţi că sunt îngropată de vie?

— Ce strâns se agaţă femeile de lanţurile care le leagă! Credeţi că obiceiul hindus e barbar… dar aţi fi avut curajul să apăreţi aici; dacă Confederaţia n-ar fi avut nevoie de dumneavoastră?

Astfel de discuţii o puneau întotdeauna pe Scarlett în

încurcătură. Se simțea cu atât mai încurcată, cu cât i se părea într-un fel că ceea ce spunea era drept. Acum însă sosise momentul să-l repeadă.

— Fireşte că n-aş fi venit. Ar fi fost o lipsă de respect față de… s-ar fi părut că nu l-am iu…

Pândea vorbele ei, cu ochii plini de o veselie cinică, şi ea trebui să tacă. Omul acesta ştia că nu-l iubise pe Charlie şi nu voia să-i permită să exprime nişte sentimente nobile pe care, de fapt, nu le nutrea. Ce lucru îngrozitor e să ai de-a face cu un om care nu e gentleman! Un gentleman se preface întotdeauna a crede o doamnă, chiar dacă ştie că minte. Aşa cerea cavalerismul Sudului. Un gentleman respectă întotdeauna eticheta, spune numai ceea ce se cuvine, făcând astfel mai uşoară viața unei doamne. Omului acestuia, însă, parcă nu i-ar păsa de etichetă şi era vădit că se complăcea în a vorbi de lucruri de care nimeni nu vorbeşte.

— Aştept cu nerăbdare să vă aud.

— Sunteți îngrozitor! zise Scarlett neştiind ce să mai spună şi lăsând ochii în jos.

Atunci el se aplecă peste tejghea, până când gura lui fu aproape de urechea ei şi, imitând pe actorii ce jucau pe scena Ateneului roluri de trădători, murmură:

— Nu vă temeți, frumoasă doamnă, voi păstra taina greşelii dumneavoastră!

— O! murmură Scarlett enervată. Cum puteți spune asemenea lucruri?

— Am vrut doar să vă liniştesc. Ce-ați fi vrut să vă spun? „Fii a mea, frumoaso, ori o să spun totul!”

Fără voia ei îl privi şi văzu că ochii lui aveau luciri glumețe ca ai unui băiețaş. Deodată, Scarlett începu să râdă. Situația era atât de stupidă! Şi el începu să râdă şi încă aşa de tare, încât câteva dintre doamnele mai bătrâne se uitară spre ei. Observând ce bine se distra văduva lui Charles Hamilton cu un necunoscut, se apropiară una de alta ca să-şi împărtăşească

indignarea.

Tobele începură să bată, şi mai multe glasuri strigară „ssst”. Doctorul Meade se sui pe estradă şi întinse brațele, cerând să se facă linişte.

— Trebuie să mulțumim cu toții încântătoarelor doamne, ale căror străduințe neobosite şi patriotice au făcut nu numai ca acest bazar să aibă un succes bănesc, dar au şi transformat o şură într-un locaş frumos, într-o grădină demnă de minunatele flori pe care le văd împrejurul meu.

Toată lumea aplaudă în semn de aprobare.

— Doamnele şi-au sacrificat nu numai timpul, ci şi munca mâinilor lor, şi aceste frumoase obiecte din standuri sunt, fără îndoială, de două ori mai frumoase fiind făcute de mâinile delicate ale încântătoarelor noastre doamne din Sud.

Alte aplauze. Rhett Butler, care se rezemase neglijent de tejghea lângă Scarlett, îi şopti:

— Parcă-i un țap pretențios, nu crezi?

Speriată, îngrozită de această crimă de lezmajestate față de cetățeanul cel mai iubit din Atlanta, Scarlett se uită la el mustrător. Doctorul însă chiar semăna cu un țap când favoriții şi bărbuța lui căruntă se mişcau repede; cu greu reuşi să nu râdă.

— Dar nu e destul. Bunele doamne din comitetul spitalului, ale căror mâini răcoroase au alinat multe frunți suferinde şi au smuls din ghearele morții pe mulți dintre bravii noştri ostaşi, răniți pentru cea mai bravă dintre toate cauzele, aceste doamne cunosc nevoile noastre. N-am să vi le înşir. Avem nevoie de bani ca să cumpărăm doctorii din Anglia. Şi trebuie să vă spun că astă-seară se află alături de noi neînfricatul căpitan care de un an forțează blocada cu atâta succes şi care o va mai forța încă spre a ne aduce doctoriile de care avem nevoie – căpitanul Rhett Butler!

Deşi luat prin surprindere, Rhett Butler salută

grațios… prea grațios, se gândi Scarlett, încercând să-i analizeze salutul. I se părea că se întrecea în curtenie, tocmai pentru că avea atâta dispreț pentru toți cei de față. Aplauzele izbucniră puternice, şi doamnele din colț îşi întinseră gâtul ca să-l vadă. Deci, cu Rhett Butler se distra văduva bietului Charles Hamilton! Şi Charlie nu murise decât de un an!

— Avem nevoie de mai mult aur, şi am să vi-l cer dumneavoastră, continuă doctorul. Vă cer să faceți un sacrificiu, dar un sacrificiu atât de mic în comparație cu acela pe care-l fac bravii noştri ostaşi, încât are să vi se pară rizibil. Doamnelor, vă cer bijuteriile. Eu vă cer bijuteriile? Nu, Confederația vi le cere, Confederația face acest apel şi ştiu că nimeni nu va refuza. Ce frumos luceşte o piatră scumpă pe o mână mică! Ce minunat sclipeşte o broşa de aur pe pieptul femeilor noastre patriote! Dar sacrificiul ce vi se cere e mult mai frumos decât tot aurul şi toate pietrele Indiei! Aurul va fi topit, şi pietrele vândute, şi cu banii dobândiți vom cumpăra doctorii şi alte materiale de spital. Doamnelor, doi dintre bravii noştri răniți vor trece printre dumneavoastră, ducând câte un coş…

Restul cuvântării se pierdu în furtuna şi în vuietul de aplauze şi aclamații.

Primul gând al lui Scarlett a fost să se bucure că doliul o oprea să poarte cerceii ei scumpi, lanțul gros de aur care aparținuse bunicii Robillard, brățara de aur şi email şi broşa de granat. Văzu pe micul zuav, cu un coş atârnat de brațul lui sănătos, trecând prin mulțime, în partea sălii în care şedea ea şi văzu femeile, tinere şi bătrâne, râzând tare şi scoțându-şi nerăbdătoare brățările, ori țipând de durere prefăcută când îşi scoteau cerceii din urechile lor găurite. Se ajutau una pe alta ca să desfacă închizătorile colierelor şi să scoată broşele înfipte în piept. Se auzea un clinchet neîntrerupt de metal căzând peste metal şi strigăte de: „Aşteaptă, aşteaptă! Am făcut-o acuma! Poftim!” Maybelle

Merriwether îşi scotea cele două brăţări care-i strângeau braţul, una deasupra şi alta sub cot. Fanny Elsing striga: „Mamă, îmi dai voie?” şi îşi smulgea din păr diadema de perle şi de aur masiv care aparţinea de generaţii familiei Elsing. Fiecare dar aruncat în coş era salutat cu aplauze şi aclamaţii.

Omuleţul surâzător se apropia acum de standul lor. Coşul era greu. Cu un gest nepăsător, Rhett Butler aruncă un frumos port-ţigaret de aur. Când zuavul ajunse la Scarlett şi îşi puse coşul pe tejghea, ea dădu din cap şi îşi întinse mâinile ca să-i arate că n-avea nimic de dat. Atunci zări strălucind inelul ei de cununie.

O clipă, tulburată, încercă să-şi amintească de faţa lui Charles… aşa cum arătase când îi pusese inelul în deget. Memoria ei însă n-o ajuta, aşa cum făcea întotdeauna din cauza enervării care o cuprindea când se gândea la el – Charles… din cauza lui viaţa ei se sfârşise, din cauza lui era o femeie bătrână.

Deodată, trase de inel din toate puterile; acesta însă nu se mişcă din loc. Zuavul se îndreptă spre Melanie.

— Aşteaptă! strigă Scarlett. Am ceva să-ţi dau.

Reuşise să-şi scoată inelul şi, pe când se pregătea să-l arunce în coşul plin de lanţuri, ceasuri, ace de cravată, brăţări, zări privirea lui Rhett Butler. Atunci, ca o înfruntare, aruncă inelul în coş.

— O, scumpa mea, şopti Melanie, apucând-o de braţ, cu ochii strălucind de dragoste şi de mândrie. Ce curajoasă eşti! Aşteaptă, te rog, domnule Picard. Am şi eu ceva să-ţi dau!

Şi trase de inelul ei de cununie – inelul care nu-i părăsise niciodată degetul de când i-l pusese Ashley. Asta o ştia bine Scarlett şi ştia cât însemna pentru ea. Inelul ieşi cu greu şi, o clipă, Melanie îl ţinu strâns în palma ei mică. Apoi îl puse binişor pe grămada de bijuterii. Cele două tinere femei se uitară după zuavul care se îndrepta acum spre doamnele din colţ. Scarlett avea o expresie îndrăzneaţă, iar Melly o expresie mai

tristă decât dacă ar fi plâns. Şi bărbatul de lângă ele le înțelese pe amândouă.

— Dacă n-ai fi avut curajul s-o faci, nici eu n-aş fi făcut-o, zise Melly, luând-o pe Scarlett de mijloc şi strângând-o încet.

O clipă, lui Scarlett îi veni să se desfacă din îmbrățişarea ei şi să strige în gura mare: „Du-te naibii!”, aşa cum făcea Gerald la supărare, dar zări privirea lui Rhett Butler şi reuşi să surâdă acru. Ce enervantă era Melly, care niciodată nu înțelegea adevăratul motiv al gesturilor ei... dar poate că era mai bine aşa, decât să înțeleagă adevărul.

— Ce gest frumos! zise Rhett Butler încet. Astfel de sacrificii îi încurajează pe bravii noştri ostaşi.

Cu mare greutate se stăpâni Scarlett să nu-i spună câteva cuvinte de ocară. Tot ce spunea Butler era plin de ironie. Îi era antipatic şi se săturase să-l vadă stând rezemat de standul lor. Totuşi, din ființa lui se desprindea ceva întăritor, ceva cald şi viu. Ochii lui negri trezeau în Scarlett toate instinctele ei irlandeze. Se hotărî să-l umilească puțin. Faptul că-i cunoştea secretul îi dădea un avantaj asupra ei şi o exaspera. Va trebui să schimbe raportul dintre ei, punându-l pe el într-o situație de inferioritate. Îşi stăpâni impulsul care o împingea să-i spună ce credea despre el. Vorba lui Mammy: „E mai uşor să prinzi muşte cu zahăr decât cu oțet”; o să prindă şi o să încătuşeze musca asta, ca să nu mai fie la cheremul lui...

— Mulțumesc, zise ea cu drăgălăşenie, făcându-se că nu înțelege ironia observației. Un astfel de compliment, din partea unui om atât de vestit cum e căpitanul Butler, are o valoare foarte mare.

El îşi dădu capul pe spate şi izbucni în râs. Parcă chelălăia, gândi Scarlett furioasă, roşind din nou.

— De ce nu spui ce crezi cu adevărat? o întrebă el, coborând glasul pentru ca să nu fie auzit decât de ea. De ce nu spui că sunt o canalie afurisită, că n-am

niciuna din calităţile unui gentleman? Spune-mi s-o şterg de-aici dacă nu vreau să rogi pe unul dintre tinerii aceştia curajoşi să vină să-mi ceară socoteală?

Scarlett era gata să-i răspundă obraznic, dar se stăpâni eroic şi zise:

— Oh, domnule căpitan Butler! Cum poţi să spui aşa ceva? Doar toată lumea ştie cât eşti de vestit, şi cât de curajos şi de… şi de…

— Mă dezamăgeşti!

— Te dezamăgesc?

— Da. La prima noastră întâlnire atât de agitată, mi-am zis în sinea mea că, în sfârşit, cunoscusem o fată nu numai frumoasă dar şi curajoasă. Acum văd că eşti numai frumoasă.

— Mă crezi laşă? întrebă Scarlett ca o găină zbârlită de furie.

— Exact. Îţi lipseşte curajul de a spune ceea ce crezi cu adevărat. Când te-am cunoscut prima oară mi-am zis: Iată o fată cum nu găseşti una într-un milion. Nu e ca prostuţele acelea care cred tot ce le spun mămicile lor şi se poartă aşa cum li se spune, oricare le-ar fi părerile. Îşi ascund toate sentimentele, şi dorinţele, şi decepţiile sub o mulţime de cuvinte frumoase. Mi-am zis: Domnişoara O'Hara e o fată cu un caracter rar. Ştie ce vrea şi nu se sfieşte să spună ce gândeşte… sau să arunce vaze.

— O, zise Scarlett, care nu-şi mai putu stăpâni furia, atunci, chiar acuma am să-ţi spun tot ce cred. Dacă ai fi avut cât de puţină bună creştere, n-ai fi venit să-mi vorbeşti. Ai fi ştiut că nu vreau să te mai văd niciodată! Dar nu eşti un gentleman! Eşti un mojic şi un prost-crescut! Şi crezi că dacă scârbele dumitale de corăbii îi pot înfrunta pe yankei, ai dreptul să vii aici să-ţi baţi joc de bărbaţii şi de femeile care sacrifică totul pentru cauză…

— Destul, destul, o imploră el râzând. Ai început foarte bine şi ai spus ce crezi, dar să nu începi să-mi

vorbeşti mie de cauză. M-am săturat să tot aud tot acelaşi şi acelaşi lucru şi pariez că şi dumneata te-ai…

— Cum ai ghi… începu ea luată prin surprindere, dar se opri imediat, fierbând de necaz că se lăsase prinsă în cursă.

— Am stat lângă uşă şi m-am uitat la dumneata, înainte de a mă vedea, zise el. Şi m-am uitat şi la celelalte fete. Toate păreau că au fețele făcute după acelaşi calapod. Numai a dumitale nu era la fel. Ai o figură pe care mi-e uşor s-o înțeleg. Nu te interesa ce se petrece aici şi nu te gândeai nici la cauză, nici la spital. Pe fața dumitale se vedea că ai fi vrut să dansezi, să petreci şi nu puteai. Erai nebună de ciudă. Spune drept, n-am dreptate?

— Nu mai am nimic să-ți spun, domnule căpitan, zise ea căutând să fie cât se poate de ceremonioasă şi să se învăluiască în puțina demnitate pe care o mai avea. Tocmai pentru că eşti atât de mândru din cauza rolului dumitale în forțarea blocadei, n-ar trebui să jigneşti femeile.

— Forțarea blocadei! Glumeşti! Te rog, acordă-mi doar câteva clipe din timpul dumitale prețios, înainte de a-mi întoarce pentru totdeauna spatele. N-aş vrea ca o patrioată atât de încântătoare să păstreze o idee falsă în privința contribuției mele la cauza Confederației.

— Nu vreau să ascult cum te lauzi.

— Pentru mine a forța blocada e o afacere, şi câştig bani din lucrul acesta. Când n-are să-mi mai renteze, n-am să mai fac această meserie. Ce crezi despre asta?

— Cred că eşti o canalie, un interesat… aşa cum sunt yankeii.

— Exact, zise el râzând. Şi yankeii mă ajută să-mi câştig banii. Chiar luna trecută am intrat cu corabia mea drept în portul New York şi am încărcat un transport.

— Ce, strigă Scarlett interesată şi impresionată fără să vrea, n-au tras în dumneata?

— Sărmană naivă! Sigur că nu. Există destui vajnici partizani ai Uniunii care nu se dau înapoi de la a câştiga bani vânzând mărfuri Confederației. Îmi duc corabia la New York, cumpăr de la firmele yankee, bineînțeles pe ascuns, şi o şterg. Şi când lucrul acesta devine puțin cam prea periculos, mă duc la Nassau, unde aceiaşi patrioți ai Uniunii îmi aduc praf de puşcă, gloanțe şi crinoline. E mai uşor decât să merg în Anglia. Uneori, e cam greu să intri cu mărfurile în Charleston sau Wilmington… dar n-ai crede ce mult poate face puțin aur.

— O, ştiam că yankeii sunt mârşavi, dar nu ştiam…

— De ce să-i condamni pe yankei fiindcă vor să câştige un ban cinstit vânzând mărfuri Confederației? Peste o sută de ani n-are să aibă nicio importanță. Rezultatul va fi acelaşi. Eu ştiu că, în orice caz, Confederația va fi înfrântă, aşa că de ce să nu profite de ocazia asta?

— Înfrânți… noi?

— Sigur că da.

— Te rog să pleci… sau va trebui să cer să mi se aducă trăsura şi să plec acasă ca să scap de dumneata?

— Eşti o mică rebelă fanatică, zise el zâmbind din nou.

Se înclină şi plecă fără să se grăbească, iar Scarlett rămase răsuflând anevoie de furie neputincioasă şi de indignare. Totuşi, avea un simțământ, pe care nu-l putea analiza bine, ca o arsură, ca decepția unui copil când îşi vede toate iluziile năruindu-se. Cum de îndrăznea să atace prestigiul celor ce forțau blocada? Cum de îndrăznea să spună că va fi înfrântă Confederația? Merita să fie împuşcat pentru asta… împuşcat ca un trădător. Se uită prin sală la toate fețele cunoscute, sigure de succes, atât de curajoase, de devotate, şi un fior rece îi trecu prin inimă. Înfrânți? Oamenii aceştia… nu se poate! Era cu neputință. Chiar gândul acesta era o trădare!

— Ce şopteaţi amândoi? întrebă Melanie, întorcându-se spre Scarlett când clienţii ei se depărtară. Am observat că doamna Merriwether se uita tot timpul la voi şi, dragă, ştii ce gură are.

— O, omul acela e un nesuferit… un pisălog prost-crescut, zise Scarlett. Şi cât despre bătrâna doamnă Merriwether, las-o să vorbească. M-am săturat să mă port ca o proastă numai ca să-i plac ei.

— Scarlett! zise Melly scandalizată.

— Ssst, sst! zise Scarlett. Doctorul Meade mai anunţă ceva.

Adunarea se linişti iar, şi doctorul începu prin a mulţumi doamnelor care îşi dăduseră bijuteriile cu atâta bunăvoinţă.

— Şi acum, doamnelor şi domnilor, am să vă fac o surpriză… o inovaţie care poate să supere pe unii, dar vă rog să nu uitaţi că totul se face pentru spital şi pentru ostaşii noştri care zac în el.

Toată lumea veni mai aproape, încercând să ghicească ce ar putea propune doctorul; un om atât de cumsecade, ca să poată supăra pe cineva.

— În curând va începe balul. Primul dans va fi cadrilul, şi pe urmă un vals. Pe urmă vor fi polci, mazurci; toate precedate de scurte cadriluri. Ştiu ce rivalitate amicală există între cei ce doresc să conducă cadrilul, aşa că…

Doctorul îşi şterse fruntea şi aruncă o privire piezişă spre colţul unde şedea soţia lui, împreună cu celelalte doamne în vârstă.

— Domnilor, dacă voiţi să conduceţi cadrilul cu doamna pe care aţi ales-o, trebuie să licitaţi. Eu voi ţine licitaţia, şi beneficiul va merge pentru fondul spitalului.

Evantaiele se opriră, şi un murmur trecu prin toată sala. În colţul doamnelor în vârstă era rumoare: doamna Meade ar fi vrut să-şi susţină bărbatul, deşi îi dezaproba ideea, aşa că se pomeni într-o situaţie dificilă. Doamna Elsing, doamna Merriwether şi doamna Whiting erau

roşii de indignare. Deodată, garda locală strigă „Ura!”, la care se asociară şi musafirii în uniforme. Fetele tinere bătură din palme şi ţopăiră de bucurie.

— Nu crezi… nu crezi că e ca un târg de sclavi? şopti Melanie, privindu-l pe îndrăzneţul doctor, care până acuma fusese pentru dânsa un om perfect.

Scarlett nu răspunse nimic, dar ochii ei străluceau şi inima i se strânse de durere. Dacă n-ar fi fost văduvă! Dacă ar fi fost din nou Scarlett O'Hara! Ar fi purtat rochia ei verde deschis, garnisită cu panglici de catifea verde închis, ar fi avut tuberoze în păr şi ar fi deschis balul. Da, desigur! O mulţime de bărbaţi s-ar certa pentru ea şi s-ar întrece dând cât mai mulţi bani doctorului. Şi-acum, să şadă aici, să joace rol de figurantă fără voia ei şi s-o vadă pe Fanny sau pe Maybelle conducând primul cadril, devenind astfel regina Atlantei.

Deasupra zgomotului, se auzi glasul micului zuav, cu accentul lui creol atât de pronunţat:

— Dacă-mi permiteţi… douăzeci de dolari pentru domnişoara Maybelle Merriwether.

Maybelle îşi rezemă capul de umărul lui Fanny şi cele două fete îşi ascunseră chipurile îmbujorate, începând să râdă înăbuşit. Alte glasuri strigau alte nume şi alte sume de bani. Doctorul Meade începuse iar să surâdă, ignorând şoaptele indignate care porneau din colţ, de la comitetul doamnelor.

La început, doamna Merriwether declarase cu glas tare şi pe un ton categoric că Maybelle a ei nu va lua parte la o asemenea licitaţie. Când însă numele lui Maybelle fu pronunţat tot mai des şi suma se ridică la şaptezeci şi cinci de dolari, protestele ei începură să-şi piardă din severitate. Scarlett îşi rezemă coatele de tejghea. Se uita ca fascinată la mulţimea veselă care se adunase lângă estradă, în mâini cu bancnotele Confederaţiei.

Acum toate vor începe să danseze – toate, în afară de

ea şi de doamnele bătrâne. Îl văzu pe Rhett Butler, în picioare, chiar lângă doctor. Înainte ca ea să fi avut timp să-şi schimbe expresia feţei, el o văzuse; îşi lăsă în jos colţurile gurii, ridicând dintr-o sprânceană. Cu o mişcare arogantă, Scarlett se întoarse, dar deodată îşi auzi numele strigat, strigat de un glas cu un accent foarte pronunţat din Charleston, care domină zgomotul celorlalte glasuri.

— Doamna Charles Hamilton… o sută cincizeci de dolari – în aur.

Auzind numele şi suma, o linişte bruscă se aşternu în sală. Scarlett fu atât de speriată, încât încremeni. Rămase pe scaun, cu bărbia sprijinită în mâini, cu ochii mari deschişi, plini de uluială. Toată lumea se întoarse s-o privească. Văzu cum doctorul se aplecă de pe estradă ca să-i şoptească ceva lui Rhett Butler. Probabil că-i spunea că Scarlett era în doliu şi că era cu neputinţă să ia parte la dans. Scarlett văzu cum Rhett dădea din umeri cu nepăsare.

— Poate alta dintre frumoasele noastre doamne? întrebă doctorul.

— Nu, zise Rhett, cu o voce clară, plimbându-şi privirea nepăsătoare peste mulţime. Doamna Hamilton.

— V-am spus că e imposibil, zise doctorul enervat. Doamna Hamilton nu va primi să…

Scarlett auzi o voce pe care la început nu o recunoscu… vocea ei.

— Ba da, primesc!

Se ridică în picioare, deodată. Inima îi bătea atât de tare, încât se temea că va cădea jos; bătea însă din cauza plăcerii de a fi din nou centrul de atenţie al tuturor privirilor, de a fi cea mai dorită dintre toate femeile şi, mai ales, mai ales la ideea că va dansa.

„O, nu-mi pasă! Nu-mi pasă de ce va spune lumea”, îşi zise ea cuprinsă de un fel de dulce nebunie. Îşi aruncă sfidătoare capul pe spate şi ieşi repede de lângă stand. Tocurile ei loveau duşumeaua cu zgomot de

castaniete. Îşi desfăcu cât putu mai mult evantaiul de mătase neagră. Ca într-un fulger zări faţa Melaniei, căreia parcă nu-i venea să creadă; zări expresia încremenită a doamnelor în vârstă, aceea a fetelor enervate şi chipurile pline de entuziastă aprobare ale militarilor.

Apoi se trezi în mijlocul parchetului de dans şi, prin mulţime, Rhett Butler se apropie de ea. Avea tot expresia aceea antipatică pe faţă, dar lui Scarlett nu-i păsa, nu-i păsa chiar dacă ar fi trebuit să danseze cu Abe Lincoln însuşi. Totul era că va dansa din nou! Va conduce cadrilul. Îi făcu lui Rhett o reverenţă profundă şi îi aruncă un surâs ameţitor. Acesta se înclină, cu o mână pe jaboul lui plisat. Levi, îngrozit, salvă situaţia, urlând:

— Alegeţi-vă pa'tene'ele pent'u Cad'ilul Vi'giniei!

Orchestra atacă cea mai bună melodie pentru cadril, „Dixie".

— Cum ai îndrăznit să atragi asupra mea toate privirile, domnule Butler?

— Dar bine, scumpă doamnă Hamilton, se vedea limpede că doreai să atragi toate privirile asupra dumitale!

— Cum ai îndrăznit să strigi numele meu în faţa lumii?

— Puteai să refuzi.

— Dar… datoria mea faţă de cauză… nici nu m-am mai gândit la mine când te-am auzit oferind atâta aur. Nu mai râde, toată lumea se uită la noi.

— Oricum se va uita la noi. Nu încerca să-mi vorbeşti de cauză. Voiai să dansezi, şi ţi-am oferit prilejul. Marşul acesta e ultima figură a cadrilului, nu-i aşa?

— Da… trebuie să mă opresc şi să stau jos.

— De ce? Te-am călcat pe picioare?

— Nu… dar o să vorbească lumea de mine.

— Spune drept, în fundul sufletului, îţi pasă mult?

— Să-ţi spun…

— Nu faci o crimă, nu-i aşa? De ce să nu dansezi şi valsul cu mine?

— Dacă mama ar…

— Înțeleg, eşti încă legată de fusta mamei.

— Ce manie urâtă ai de a ridiculiza virtuțile.

— Virtuțile sunt într-adevăr ridicole. Îți pasă de ce spune lumea?

— Nu… dar, mai bine să nu vorbim de asta. Mulțumesc lui Dumnezeu că începe valsul. Cadrilul mă oboseşte întotdeauna.

— Nu ocoli întrebarea mea. Parcă mult îți pasă de ce spun celelalte femei!

— O, fiindcă văd că nu pot să scap de dumneata… nu, nu-mi pasă. O fată însă ar trebui să țină seama de ce spune lumea. Totuşi, astă-seară nu-mi pasă.

— Bravo! Acum începi să gândeşti singură, în loc să laşi pe alții să gândească pentru dumneata. E începutul înțelepciunii.

— O, dar…

— Când lumea are să vorbească de dumneata cât a vorbit de mine, ai să vezi ce puțină importanță are. Ia gândeşte-te că în Charleston nu sunt primit în nicio familie. Nici tot ce fac pentru dreapta şi sfânta noastră cauză nu poate ridica interdicția ce apasă asupra mea.

— Ce îngrozitor!

— Ba deloc. Până când nu-ți pierzi reputația, nu-ți poți da seama ce povară era şi ce înseamnă libertatea.

— E scandalos ceea ce spui.

— E scandalos şi adevărat. Atâta timp cât ai destul curaj… sau destui bani… te poți lipsi de reputație.

— Banii nu pot cumpăra totul.

— Asta ți-a spus-o cineva. Singură n-ai fi putut gândi o asemenea banalitate. Ce nu se poate cumpăra cu bani?

— O, nu ştiu… nici fericirea, nici dragostea, în orice caz.

— În general, da. Şi când nu poate, poate cumpăra

cele mai bune înlocuitoare.

— Ai atât de mulți bani, domnule căpitan Butler?

— Ce întrebare nepoliticoasă, doamnă Hamilton! Mă surprinde. Da, da. Pentru un tânăr căruia din tinerețe familia nu i-a mai dat niciun ban, am reuşit foarte bine. Şi sunt sigur că din blocadă are să-mi rămână un milion.

— O, nu mai spune.

— Ba da! Lumea nu-şi dă seama deloc că se pot câştiga tot atâția bani din distrugerea unei vechi civilizații, ca şi din clădirea uneia noi.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Familia dumitale şi familia mea şi toți aceia care sunt aici acum şi-au câştigat averea transformând un pustiu într-o lume civilizată. Asta se numeşte a construi un imperiu. Se câştigă bine construind un imperiu. Se câştigă însă şi mai bine distrugând un imperiu.

— De care imperiu vorbeşti?

— De imperiul în care trăim. Sudul... Confederația... regatul bumbacului... acest imperiu care se sfărâmă sub picioarele noastre. Numai că majoritatea imbecililor nu vor să-şi dea seama de lucrul acesta şi refuză să profite de situația creată de prăbuşire. Eu câştig o avere din acest naufragiu.

— Atunci, crezi serios că vom fi înfrânți?

— Sigur. De ce să facem ca struțul?

— O, Doamne, mă plictiseşte să vorbesc de astfel de lucruri. Nu ți se întâmplă uneori să spui şi lucruri frumoase, domnule căpitan Butler?

— Ți-ar place dacă ți-aş spune că ochii dumitale seamănă cu două vaze de sticlă în care înoată peştişori aurii, două vaze pline până la margine cu apă verde, limpede de tot, şi când peştii se ridică până sus ca acuma, eşti diabolic de fermecătoare!

— O, asta nu-mi place... Ce melodie minunată, nu-i aşa? Aş valsa fără să mă opresc. Nici nu-mi dădeam seama ce mult îmi lipsea dansul!

— Eşti cea mai frumoasă dansatoare pe care am ținut-o vreodată în brațe.

— Domnule căpitan Butler, nu mă strânge atât de tare. Toată lumea ne priveşte.

— Dacă nu ne-ar vedea nimeni, te-ar supăra?

— Domnule căpitan Butler, nu-ți dai seama ce vorbeşti.

— Cum aş putea să-mi dau seama ce vorbesc când te țin în brațe?... Ce melodie e asta? E ceva nou?

— Sigur că da. E divină. E o melodie furată de la yankei.

— Cum se numeşte?

— „Când va înceta războiul."

— Ce cuvinte are? Cântă-mi-le!

Mai ții minte, dragul meu,
Când, la ultima-ntâlnire,
În genunchi îmi tot vorbeai
De neştearsa ta iubire?

De vestonul cenuşiu
Erai mândru-atuncea, seara,
Şi jurai să nu-ți trădezi
Nici iubita şi nici țara.

Singură şi tristă plâng
Lacrimi vărs, amar şuvoiul...
Dă, Doamne, să te mai văd,
Când va înceta războiul!

— Bineînțeles că era „vestonul albastru", dar la noi a fost schimbat în „cenuşiu"... O, ce bine valsezi, domnule căpitan Butler. Cei mai mulți dintre bărbații înalți nu dansează bine. Şi când te gândeşti că va trebui să aştept ani de zile până să mai dansez o dată.

— Numai câteva clipe. Am să te rog să-mi acorzi cadrilul următor... şi pe urmă celălalt, şi celălalt.

— O, nu! Nu se poate! Nu trebuie! Reputația mea va fi distrusă.

— E în zdrențe şi-aşa, aşa că ce importanță mai are un dans? Când voi fi dansat de cinci sau şase ori cu dumneata, poate că o să-i las şi pe ceilalți tineri să-şi încerce norocul, dar ultimul dans tot al meu trebuie să fie.

— Bine, bine. Ştiu că sunt nebună, dar atâta pagubă. Nu-mi pasă de ce spune lumea. M-am săturat de stat acasă. Am să dansez, am să dansez...

— Şi n-ai să mai porți rochii negre. Nu pot să sufăr crepul de doliu.

— N-aş putea lăsa doliul, domnule căpitan Butler... oh, nu mă strânge aşa de tare. Am să mă supăr.

— Şi eşti minunată când te superi. Am să te mai strâng o dată... poftim... numai să văd dacă te superi într-adevăr. Nu-ți dădeai seama ce fermecătoare erai în ziua – aceea la Doisprezece Stejari, când te-ai înfuriat şi ai aruncat cu vaza.

— O, te rog... n-ai să uiți ziua aceea niciodată?

— Nu... e una din amintirile mele cele mai neprețuite... o fată frumoasă din Sud, bine-crescută, cu un temperament de irlandeză. Eşti foarte irlandeză, nu-i aşa?

— Vai de mine! S-a terminat muzica, şi uite-o pe mătuşa Pittypat că vine. Precis că doamna Merriwether i-a spus. Oh, pentru Dumnezeu, du-mă până la o fereastră, să privim afară. Nu vreau să mă prindă acuma. A făcut nişte ochi mari cât cepele.

Capitolul X

A doua zi dimineața, la micul dejun, Pittypat lăcrima. Melanie tăcea, iar Scarlett era îmbufnată, gata de ceartă.

— Puțin îmi pasă dacă lumea vorbeşte. Sunt sigură că am câştigat mai mulți bani pentru spital decât oricare altă fată de-acolo – mai mult decât au adunat vânzând toate vechiturile alea.

— Doamne, Doamne, ce importanță au banii! se tângui Pittypat frângându-şi mâinile. Nici nu-mi venea să cred, şi bietul Charlie e mort doar de un an... Şi căpitanul Butler, omul acela îngrozitor, atrăgând toate privirile asupra ta. Scarlett, să ştii că e o ființă groaznică, groaznică. Verişoara doamnei Whiting, doamna Coleman, al cărei soț e de fel din Charleston, mi-a vorbit de el. E ruşinea familiei lui, care e de altfel foarte cumsecade. Doamne, cum au putut Butler-ii să aibă un fiu atât de groaznic? Nu e primit de nimeni în Charleston, are o reputație deocheată şi s-a vorbit şi despre o fată... ceva atât de urât... Încât nici doamna Coleman nu ştia exact ce era.

— O, nu cred că e chiar aşa de rău, zise Melly blândă. Părea foarte bine-crescut, şi când te gândeşti ce curajos a fost, cum a forțat blocada...

— Nu e curajos, zise Scarlett cu răutate, turnând o jumătate de cană de sirop peste clătitele pe care se pregătea să le mănânce. Toate le face pentru bani. Mi-a spus-o mie. Nu-i pasă de Confederație şi crede că o să

mâncăm bătaie. Însă dansează minunat.

Ascultătoarele ei amuţiseră de groază.

— M-am săturat să stau acasă şi n-am s-o mai fac de-acum înainte. Dacă aseară toţi au vorbit de mine, atunci reputaţia mea s-a dus, şi ce-or să mai spună nu mai are nicio importanţă.

Nu-şi dădu seama că repeta exact cuvintele lui Rhett Butler. Îi venise deodată în minte şi se potrivea exact cu gândurile ei.

— O! Ce are să spună mama ta când va auzi? Ce are să creadă despre tine?

Un fior de vinovăţie o străbătu pe Scarlett gândindu-se la consternarea lui Ellen când va afla de purtarea scandaloasă a fiicei sale. Se consolă însă la gândul că Atlanta era despărţită prin douăzeci şi cinci de mile de Tara. Domnişoara Pitty nu va spune cu siguranţă nimic lui Ellen. Ar fi să arunce o lumină urâtă asupra calităţilor ei de „chaperon”. Şi dacă Pitty nu va trăncăni, Scarlett nu va avea nicio neplăcere.

— Cred… zise Pitty, da, cred că ar trebui să-i scriu lui Henry o scrisoare în privinţa asta… oricât mi-ar displace s-o fac… dar e singurul bărbat din familia noastră. Am să-l rog să-i facă observaţii căpitanului Butler. Doamne, Doamne, dacă ar fi trăit Charlie… Scarlett, niciodată nu mai trebuie să vorbeşti cu omul acela.

Melanie şezuse liniştită până acum; mâinile şi le încrucişase în poală şi lăsase să i se răcească clătitele în farfurie. Se sculă şi, trecând în spatele lui Scarlett, îi înconjură gâtul cu braţele.

— Scumpa mea, zise ea, nu te mai necăji. Eu te înţeleg şi ceea ce ai făcut aseară a fost un lucru curajos şi are să fie de mare folos spitalului. Şi dacă cineva îndrăzneşte să spună cel mai mic cuvânt împotriva ta, o să aibă de furcă cu mine… Mătuşă Pitty, te rog, nu plânge. I-a venit greu lui Scarlett să nu meargă nicăieri. Nu e decât un copil.

Degetele ei se jucau prin părul negru al lui Scarlett.

— Şi poate că ne-am simți mai bine toate dacă am merge câteodată la petreceri. Poate că am fost egoiste stând acasă cu durerea noastră. În timpul războiului, totul e altfel. Când mă gândesc la ostaşii din oraş, aflați departe de căminele lor, fără prieteni la care să se ducă seara, şi la cei din spitale care s-au făcut destul de bine ca să se scoale dar nu să plece înapoi pe front, atunci văd că am fost egoiste. Ar fi trebuit să avem şi noi în casă trei convalescenți, aşa cum are toată lumea, şi să primim militari la prânz, în fiecare duminică. Haide, Scarlett, nu te mai necăji! Lumea n-are să te mai vorbească de rău când are să înțeleagă. Noi ştim că l-ai iubit pe Charlie.

Scarlett nu era câtuşi de puțin necăjită, şi atingerea mâinilor Melaniei o irita. Ar fi vrut să poată să-i dea mâna la o parte şi să-i zică: „Nu mai trăncăni!" Îşi aducea prea bine aminte cum, în ajun, cei din garda locală şi milițienii şi toți militarii se certaseră care să danseze cu ea. Oricine să o apere, numai Melly nu! Se putea apăra şi singură, şi dacă scorpiile acelea bătrâne vor clămpăni – se va putea lipsi de ele. Prea erau mulți ofițeri simpatici pe lume ca să-ți mai pese ce spun nişte babe.

Pittypat îşi ştergea ochii cu batista ascultând cuvintele liniştitoare ale Melaniei, când Prissy intră cu o scrisoare voluminoasă.

— Pent'u dumneavoast'ă, domnişoa'ă Melly. A adus-o un neg'u mic.

— Pentru mine? zise Melly mirată, în timp ce deschidea plicul.

Scarlett era atât de ocupată de clătitele ei, încât nu observă nimic până nu o auzi pe Melly izbucnind în plâns şi nu o văzu pe mătuşa Pittypat ducându-şi mâna la inimă.

— A murit Ashley! țipă Pittypat, dându-şi capul pe spate şi lăsându-şi brațele să cadă moi.

— O, Doamne sfinte! zise Scarlett, simțind că îi

îngheață sângele.

— Nu! Nu! strigă Melanie. Repede sărurile, Scarlett! Haide, haide, scumpa mea, te simți mai bine? răsuflă adânc. Nu, nu e vorba de Ashley. Îmi pare rău că te-am speriat. Plângeam de fericire.

Deodată își desfăcu palma încleştată şi sărută un obiect pe care-l ținea în mână.

— Sunt atât de fericită...

Şi iar izbucni în lacrimi. Scarlett zări ceva strălucitor şi înțelese că era un inel gros de aur.

— Citeşte, zise Melly, arătând cu degetul scrisoarea care căzuse jos. O, ce drăguț e, şi ce bun!

Scarlett, intrigată, luă foaia de hârtie şi citi următoarele rânduri scrise cu litere negre, hotărâte:

„Confederația are poate nevoie de sângele bărbaților săi, dar nu pretinde şi inimile femeilor sale. Acceptați, vă rog, scumpă doamnă, această dovadă a respectului meu pentru curajul dumneavoastră şi să nu credeți că sacrificiul dumneavoastră a fost zadarnic, fiindcă acest inel a fost răscumpărat cu de zece ori valoarea lui.

Căpitan Rhett Butler."

Melanie îşi strecură inelul pe deget şi se uită cu drag la el.

— Nu vă spusesem eu că e un om binecrescut? zise ea, întorcându-se spre Pittypat, cu chipul surâzător printre lacrimi. Numai un om de lume, delicat şi atent s-ar putea gândi cât am suferit când am... Am să trimit în schimb lanțul meu de aur. Mătuşă Pittypat, trebuie să-i scrii şi să-l pofteşti duminică la masa de prânz, ca să-i pot mulțumi.

În emoția generală, nimeni nu se gândi că Rhett Butler nu trimisese şi inelul lui Scarlett înapoi. Ea însă se gândi şi se simți contrariată. Ştia că nu delicatețea îl făcuse pe Rhett Butler să facă acest gest cavaleresc. Voise să fie poftit de Pittypat şi, pentru a-şi ajunge

scopul, ştia că acesta era un mijloc care nu putea să dea greş.

„Cu multă durere am aflat de recenta ta purtare”, scria Ellen, şi Scarlett, care citea scrisoarea la masă, se posomorî. Bineînțeles, veştile rele se răspândesc repede. De multe ori auzise la Charleston şi la Savannah că celor din Atlanta le place să trăncănească şi să se amestece, mai mult ca celorlalți locuitori din Sud, în treburile altora. Acum vedea că era adevărat. Bazarul avusese loc luni seara, şi acum nu era decât joi. Care dintre scorpiile bătrâne se însărcinase să-i scrie lui Ellen? O clipă o bănui pe Pittypat, dar imediat alungă acest gând. Sărmana Pittypat tremura ca varga de teamă să nu se arunce asupra ei vina purtării imprudente a lui Scarlett. Era ultima ființă care ar fi anunțat-o pe Ellen de rezultatul supravegherii ei necorespunzătoare. Probabil că doamna Merriwether.

„Îmi vine greu să cred că ai putut să uiți felul cum ai fost crescută. Trec peste incorectitudinea pe care ai comis-o apărând în lume fiind în doliu, căci înțeleg marea ta dorință de a ajuta spitalul. Dar să dansezi, şi încă cu un om cum e căpitanul Butler! Am auzit multe despre el (şi cine n-a auzit?) şi chiar săptămâna trecută Pauline mi-a scris că e un om cu o reputație proastă, care nu e primit de niciunul dintre membrii familiei lui în Charleston, în afară de mama lui, care are inima zdrobită. E un om într-adevăr imoral, care n-ar pregeta să profite de tinerețea şi de inocența ta pentru a te compromite şi a atrage ruşinea asupra ta şi a familiei tale. Cum a putut domnişoara Pittypat să-şi neglijeze într-atât datoriile față de tine?”

Scarlett aruncă peste masă o privire mătuşii sale. Bătrâna domnişoară recunoscuse scrisul lui Ellen, şi gura ei mică, cu buzele cărnoase, avea o expresie specială, ca aceea a unui copil ce se teme că va fi certat şi speră că plângând va scăpa de pedeapsă.

„Mi se rupe inima când mă gândesc ce repede ai uitat tot ce te-am învăţat. M-am gândit să te chem acasă imediat, dar voi lăsa lucrul acesta la aprecierea tatălui tău. Va sosi vineri la Atlanta ca să vorbească cu domnul Butler şi să te aducă acasă. Mi-e teamă că va fi sever cu tine, cu toate rugăminţile mele. Sper că numai tinereţea şi uşurinţa ta te-au determinat să te porţi atât de necugetat. Nimeni nu doreşte mai mult ca mine să slujească din toate puterile cauza noastră şi doresc ca fiicele mele să nutrească aceleaşi sentimente, dar nu să se facă de râsul lumii…”

Scrisoarea urma pe acelaşi ton, dar Scarlett n-o mai citi până la capăt. De data aceasta îi era cu adevărat frică. Se simţea mică şi tot aşa de vinovată ca atunci când, la vârsta de zece ani, la masă fiind, aruncase eu o prăjitură în capul lui Suellen. Cum? Mama ei, atât de blândă, o mustra cu atâta asprime şi tatăl ei venea ca să-i vorbească domnului Butler? Îşi dădu seama de gravitatea faptei. Gerald va fi sever cu ea. Ştia că, de data asta, nu va scăpa de pedeapsă aşezându-i-se pe genunchi şi arătându-se drăgăstoasă şi dulce.

— Nu cumva sunt veşti rele? întrebă Pittypat cu glasul tremurat.

— Tata soseşte mâine. Şi o să se repeadă la mine cum se repede o raţă asupra unui cărăbuş, răspunse Scarlett amărâtă.

— Prissy, caută-mi sărurile, zise Pittypat bâlbâindu-se, dându-şi scaunul înapoi şi lăsându-şi mâncarea neterminată. Simt… simt că mi-e rău.

— Sunt în buzuna’ul fustei dumneavoast’ă, zise Prissy, care se bucura că asistă la o dramă senzaţională.

Întotdeauna îi plăcuse să-l vadă pe „domnu’ Ge’ald” înfuriat, cu condiţia ca mânia lui să nu fie îndreptată asupra capului ei creţ. Pittypat scotoci în buzunar şi găsi sticluţa pe care o duse la nas.

— Trebuie să mă ajutaţi toate şi să nu mă lăsaţi singură cu el niciun minut, strigă Scarlett. Ţine mult la

voi amândouă şi dacă sunteți cu mine, n-o să poată să-mi facă scandal…

— Eu n-am să pot, zise Pittypat încet, sculându-se de pe scaun. Nu… nu mă simt prea bine. Trebuie să mă duc să mă culc. Am să stau culcată toată ziua, mâine. Să-i cereți scuze din partea mea.

„Laşă!” gândi Scarlett, aruncându-i o privire întunecată.

Melly făgădui să-i țină partea, deşi era albă de teamă la perspectiva că va trebui să-l înfrunte pe domnul O'Hara, mânios ca un balaur ce scoate foc pe nări.

— Am să te a… am să te ajut să-i explici că ai făcut-o pentru spital. Sigur că are să înțeleagă.

— Nu! zise Scarlett. N-are să înțeleagă. O, şi am să mor dacă trebuie să mă întorc compromisă la Tara, aşa cum mă amenință mama!

— O, nu se poate să te duci acasă, strigă Pittypat izbucnind în lacrimi. Dacă ai face aşa, aş fi silită… da, aş fi silită să-l rog pe Henry să vină să stea cu noi, şi ştii că mi-ar fi imposibil să trăiesc în aceeaşi casă cu el. Mi-e aşa de frică singură numai cu Melly noaptea, când sunt atâția străini în oraş. Tu eşti atât de curajoasă, încât cu tine nu mi-e frică să stau fără un bărbat în casă!

— O, n-are să te poată lua la Tara, zise Melly, gata parcă şi ea să înceapă a plânge. Acum, aici e casa ta. Ce ne-am face fără tine?

„Ați fi bucuroase să scăpați de mine, dacă ați şti ce cred despre voi”, gândi Scarlett cu răutate. Cât ar fi vrut să nu aibă nevoie de ajutorul Melaniei spre a înfrunta mânia lui Gerald! Îi era silă că trebuie să se lase apărată de o ființă care-i displăcea atâta.

— Poate că ar trebui să decomandăm invitația trimisă căpitanului Butler… începu domnişoara Pittypat.

— O, nu se poate! Ar fi culmea nepoliteții, strigă Melly disperată.

— Ajută-mă să mă culc. Am să mă îmbolnăvesc,

gemu Pittypat. O, Scarlett, de ce mi-ai făcut una ca asta?

Pittypat zăcea în pat a doua zi după-masă când Gerald sosi la Atlanta. Prin uşa întredeschisă a odăii sale, îi ceru de nenumărate ori scuze şi le lăsă pe cele două tinere femei speriate să prezideze cina. Gerald păstra o tăcere amenințătoare, deşi o sărutase pe Scarlett şi o ciupise prietenos pe Melly de obraz, zicându-i „verişoară Melly”. Scarlett ar fi preferat de o mie de ori să-l audă înjurând şi mustrând-o. Ținându-şi făgăduiala, Melanie se agăța de fusta lui Scarlett, ca o mică umbră tremurătoare, şi Gerald era prea bine-crescut ca să-şi certe fiica în fața ei. Scarlett trebui să recunoască în sinea ei că Melanie se descurca foarte bine; se prefăcu că nu ştie nimic şi, după ce se servi cina, reuşi să-l atragă pe Gerald într-o conversație.

— Aş vrea să aflu tot ce se întâmplă în comitat, zise ea surâzându-i. India şi Honey nu scriu prea des şi sunt sigură că ştiți tot ce se petrece pe acolo. Povestiți-ne despre nunta lui Joe Fontaine.

Măgulit, Gerald povesti că nunta fusese destul de simplă, „nu cum au fost nunțile voastre, fetelor”, fiindcă Joe nu avusese decât o permisie de câteva zile. Sally, mica Sally Munroe, fusese foarte drăguță. Nu, nu ținea minte ce fel de rochie purta, dar auzise că nu-şi făcuse o „rochie pentru a doua zi de după nuntă”.

— Cum se poate! exclamară fetele, scandalizate.

— Fireşte, căci n-a avut niciun fel de a doua zi, lămuri Gerald râzând în hohote, uitând că poate astfel de observații nu erau făcute pentru urechi feminine.

Auzindu-l râzând, Scarlett prinse curaj şi mulțumi în gând Melaniei pentru tactul ei.

— A doua zi Joe a plecat înapoi în Virginia, continuă Gerald repede. N-au mai fost nici vizite, nici baluri... Ştiți că gemenii Tarleton s-au întors acasă?

— Am auzit. S-au făcut bine?

— N-au fost răniți prea grav. Stuart la genunchi, iar

lui Brent un glonț i-a străpuns umărul. Ați auzit că au fost citați pe ordine de zi pentru curajul lor?

— Nu! Povesteşte-ne.

— Sunt nişte băieți înflăcărați, amândoi. Îmi vine să cred că au puțin sânge irlandez, zise Gerald cu satisfacție. Am uitat ce au făcut, dar acum Brent e locotenent.

Scarlett asculta mulțumită, cu un simțământ oarecum de posesie, cum tatăl ei lăuda purtarea gemenilor. Toți bărbații care-i făcuseră curte, simțea că-i aparțin, şi toate faptele lor frumoase îi aduceau şi ei un fel de glorie.

— Şi am o veste care o să vă intereseze pe amândouă, zise Gerald. Se zice că Stu a început din nou să meargă cam des pe la Doisprezece Stejari.

— Honey sau India? întrebă Melly cu interes, în timp ce Scarlett se simți indignată.

— O, desigur, domnişoara India. Nu-l cucerise ea aproape complet, înainte ca ştrengărița asta a mea să-i fi făcut ochi dulci?

— O, zise Melly, puțin jenată de sinceritatea cu care vorbea Gerald.

— Şi mai mult încă, tânărul Brent a început să dea târcoale pe la Tara. Ei, vedeți?

Scarlett aproape că se înăbuşea. Trădarea adoratorilor ei o resimți aproape ca pe o insultă, mai ales când îşi aducea aminte cu câtă violență reacționaseră gemenii când le anunțase că se mărită cu Charles. Stuart amenințase chiar că-l va împuşca pe Charles, sau pe Scarlett, sau pe el însuşi, sau pe toți trei. Fusese pasionant.

— Suellen? întrebă Melly zâmbind. Dar credeam că domnul Kennedy…

— O, el? zise Gerald. Frank Kennedy tot dă târcoale, dar parcă îi e frică şi de umbra lui, şi într-o zi am să-l întreb ce intenții are dacă nu se declară. Nu, pentru cea mică.

— Carreen?

— Nu e decât un copil, zise Scarlett înțepată, revenindu-i graiul.

— Are doar un an şi ceva mai puțin decât aveai tu când te-ai măritat, domnişoară, răspunse Gerald. Îi reproşezi oare surorii tale că ți-a luat un fost adorator?

Melly roşi, nefiind obişnuită cu atâta sinceritate, şi îi făcu semn lui Peter să servească desertul. Disperată, căută în minte un alt subiect de conversație, care să nu fie atât de personal şi să-l distragă pe domnul O'Hara de la scopul călătoriei sale. Nu-i veni nimic în minte, dar odată pornit Gerald n-avea nevoie de alt stimulent decât de un public binevoitor. Vorbi despre furturile comise de intendența militară, care în fiecare lună îşi mărea pretențiile, de prostia lui Jefferson Davis şi de ticăloşia irlandezilor care se angajau în armata yankee pentru soldă.

Când se servi vinul şi cele două doamne se sculară ca să-l lase singur, Gerald o privi pe fiică-sa încruntându-şi sprâncenele şi îi ceru să rămână singură cu el câteva minute. Scarlett aruncă o privire disperată lui Melly, care începu să-şi sucească şi să-şi răsucească batista şi ieşi, închizând binişor uşa glisantă.

— Vreau să stăm de vorbă, domnişoară, răcni Gerald, turnându-şi un pahar de vin. Frumos te-ai purtat! Îți cauți alt bărbat? Şi eşti doar de puțin timp văduvă.

— Nu aşa de tare, tată, servitorii…

— Ştiu ei despre ce e vorba. Toată lumea ştie că te-ai compromis. Biată maică-ta s-a îmbolnăvit. Stă în pat. Mie mi-e ruşine să privesc lumea în față. E o ruşine! Nu, pisicuțo, de data asta să nu crezi că ai să mă înduioşezi cu lacrimi, zise el repede şi cu panică în glas, deoarece pleoapele lui Scarlett începuseră să tremure şi gura să i se strâmbe. Te cunosc. Şi la priveghiul bărbatului tău ai fi în stare să flirtezi. Nu plânge. Haide, haide, nu mai spun nimic acuma, fiindcă mă duc să-l caut pe straşnicul căpitan Butler, care-şi bate joc de reputația

fetei mele. Dar mâine… Haide, nu plânge. Nu ajută la nimic. Am luat o hotărâre. Mâine pleci înapoi la Tara, ca să nu ne mai faci pe toți de râs încă o dată. Nu plânge, draga mea. Ia uite ce ți-am adus. Nu e un cadou frumos? Uită-te. Cum poți să-mi faci atâtea necazuri şi să mă aduci cale de atâta drum când ştii cât sunt de ocupat? Haide, nu mai plânge!

Melanie şi Pittypat se duseseră la culcare de mult, dar Scarlett era trează şi veghea în noaptea călduță, cu inima grea şi înspăimântată. Să plece din Atlanta tocmai acum când începuse din nou să trăiască şi să se ducă acasă şi să apară în fața lui Ellen! Mai bine să moară decât să apară în fața mamei ei. Da, ar fi vrut să moară chiar acum, pentru ca toți să regrete că se purtaseră urât cu ea. Se sucea în pat, se răsucea şi deodată, un zgomot îi ajunse la urechi, un zgomot venind de departe din stradă. Era un zgomot foarte cunoscut, deşi venea de departe şi abia se auzea. Se sculă din pat şi se duse la fereastră. Strada se întindea liniştită şi întunecată sub bolta formată de coroanele pomilor şi de cerul înstelat. Zgomotul se apropia: uruit de roți, tropot de copite şi voci. Deodată Scarlett zâmbi, fiindcă un glas pe care-l cunoştea, un glas îngroşat de whisky şi cu accent irlandez începu să cânte „Peg se plimbă cu trăsura”. Cu toate că nu se dusese la Jonesboro pentru vreo adunare festivă, Gerald se întorcea acasă în aceeaşi stare. Văzu masa întunecată a unei şarete oprindu-se în fața casei şi siluete nedesluşite coborând din ea. Tatăl ei nu era singur. Două persoane se opriră la poartă. Scarlett auzi clinchetul zăvorului şi, în acelaşi timp, desluşi glasul lui Gerald.

— Acum am să-ți cânt „Cântecul de jale pentru Robert Emmet”. E un cântec pe care ar trebui să-l cunoşti, tinere. Te învăț eu să-l cânți.

— L-aş învăța cu mare plăcere, răspunse tovarăşul lui, al cărui glas lăsa să se înțeleagă că abia îşi

stăpâneşte râsul. Dar nu acuma, domnule O'Hara.

„O, Doamne! E urâciosul acela de Butler!” îşi zise Scarlett, mai întâi plictisită. Dar prinse din nou curaj. Cel puţin nu se împuşcaseră unul pe altul. Şi-apoi, erau probabil în termeni foarte buni dacă se întorceau împreună la o astfel de oră şi într-o astfel de stare.

— Ba da, am să ţi-l cânt şi ai să fii silit să-l asculţi, că dacă nu, te împuşc, orangistule!

— Nu sunt orangist, sunt charlestonian.

— E acelaşi lucru. Ba mai rău. Am două cumnate care locuiesc la Charleston, şi ştiu ce e Charlestonul.

„Are să trezească toţi vecinii”, se gândi Scarlett speriată, căutându-şi rochia de casă. Dar ce putea face? La ora asta târzie nu putea coborî să-l aducă în casă pe tatăl ei.

Fără să mai zică nimic, Gerald, agăţat de poartă şi dând capul spre spate, începu cântecul cu o voce puternică de bas. Scarlett îşi rezemă coatele pe pervazul ferestrei şi ascultă zâmbind fără voia ei. Ce frumos ar fi cântecul aceste dacă tatăl ei nu l-ar cânta fals! Era unul dintre cântecele ei preferate şi, o clipă, ascultă versurile pline de o dulce melancolie:

Departe-i locul unde eroul tânăr zace,
Şi toţi adoratorii râvnind la ea, suspină.

Gerald îşi urmă cântecul şi Scarlett auzi zgomot în camera lui Melly şi în aceea a lui Pittypat. Sărmanele, ce speriate trebuie să fie! Nu erau deprinse cu bărbaţi cu temperamentul focos al lui Gerald. Când se sfârşi cântecul, cele două siluete părură că se contopesc într-una singură, care înaintă pe cărare şi sui treptele din faţă. Se auzi o bătaie discretă la uşa din faţă.

„Probabil că trebuie să cobor”, se gândi Scarlett. „în definitiv, e tatăl meu, şi sărmana Pittypat ar muri de frică înainte să ajungă jos”. De altfel, nu voia ca servitorii să-l vadă pe Gerald în starea asta. Şi dacă

Peter ar încerca să-l culce, l-ar înfuria la culme pe Gerald. Pork era singurul care ştia cum să umble cu el.

Îşi strânse bine la gât rochia de casă, aprinse o lumânare şi coborî iute scările ce duceau în vestibul. Ajunsă jos, puse lumânarea pe consolă, descuie uşa şi, în lumina neclară, îl văzu pe Rhett Butler, cu jaboul în perfectă stare, susținându-l pe tatăl ei, care părea acuma tare mic şi îndesat. Fără îndoială, cântecul fusese ultima lui manifestare de energie, căci era complet agățat de brațul tovarăşului său. Nu mai avea pălărie, părul lui lung şi ondulat forma un fel de coamă albă răvăşită, cravata îi ajunsese la ureche şi pe plastronul cămăşii se vedeau pete de băutură.

— Tatăl dumitale, cred? zise Rhett Butler, şi ochii îi jucau de veselie pe chipul bronzat.

Observase imediat că era în ținută de interior şi privirea lui parcă pătrundea prin rochia de casă.

— Adu-l înăuntru, zise ea scurt, simțindu-se jenată de ținuta ei şi furioasă că Gerald o pusese într-o situație ridicolă.

Rhett îl împinse pe Gerald înainte.

— Să-ți ajut să-l duci sus? N-o să reuşeşti singură. E destul de voinic.

Scarlett rămase cu gura căscată de îndrăzneala propunerii lui. Ce-ar crede Pittypat şi Melly, stând speriate acum în pat, dacă domnul Butler ar veni sus!

— Doamne sfinte, nu! Aici, în salon, pe canapeaua aceea.

Căpitanul o ascultă.

— Să-i scot ghetele?

— Nu. A mai dormit el încălțat.

Lui Scarlett îi fu ciudă că scăpase vorrbele astea, fiindcă Rhett începu să râdă pe când ridica picioarele lui Gerald.

— Acum, te rog să pleci.

El se îndreptă spre vestibulul întunecat şi îşi luă pălăria care căzuse pe prag.

— Am să te văd duminică la prânz, zise el ieşind şi închizând încet uşa după el.

Scarlett se sculă la cinci şi jumătate, înainte ca servitorii să vină din camerele lor ca să pregătească micul dejun. Se strecură jos pe scări şi ajunse la parter, care era învăluit în tăcere. Gerald se trezise, şedea pe canapea şi se ţinea de cap cu amândouă mâinile, parcă ar fi vrut să şi-l sfarme. Când fiica lui intră, se uită în sus pe furiş, dar simplul gest de a-şi mişca ochii îl duru atâta, încât gemu.

— Măi, măi, ce-am păţit!

— Frumos te-ai purtat, tată, începu ea furioasă dar în şoaptă. Vii acasă aşa de târziu şi cânţi de trezeşti toţi vecinii.

— Eu am cântat?

— Dacă ai cântat? Ai urlat cât te ţinea gura.

— Nu ţin minte nimic.

— Vecinii o să ţină minte până or muri. Şi domnişoara Pittypat şi Melanie.

— Sfântă Fecioară! se vaită Gerald, trecându-şi cu greu limba încărcată peste buzele arse. Nu-mi aduc aminte de nimic după ce a început jocul.

— Jocul?

— Secătura aia de Butler se lăuda că e cel mai mare jucător de pocher din…

— Cât ai pierdut?

— Eu? Bineînţeles că am câştigat. La joc, câteva pahare mă ajută.

— Ia caută în portofel.

Deşi fiecare mişcare părea că-l face să sufere, Gerald îşi scoase portofelul din haină şi-l deschise. Era gol, şi nenorocitul se uită la el cu privirea pierdută.

— Cinci sute de dolari, zise el. Şi trebuia să cumpăr tot felul de lucruri de blocadă pentru doamna O'Hara, şi acum nu mi-au rămas nici bani de drum până la Tara.

Privind indignată portofelul gol, lui Scarlett îi veni în minte o idee, care imediat prinse teren.

— N-am să mai pot privi în față lumea din orașul ăsta, zise ea. Ne-ai făcut pe toți de râs.

— Taci din gură, fetițo. Nu vezi că-mi plesnește capul?

— Să vii acasă beat cu un om ca Butler, să cânți în gura mare ca să te audă lumea și să-ți pierzi toți banii...

— Omul ăla joacă prea bine ca să fie un gentleman.

— Ce-are să zică mama când o să audă?

Gerald păru deodată cuprins de o teamă dureroasă.

— Nu cumva ai de gând să-i spui, ca s-o faci să sufere?

Scarlett nu zise nimic; se strâmbă doar puțin.

— Gândește-te, zise Gerald, cât ar suferi, ea care e atât de blândă.

— Și când te gândești, tată, că doar aseară spuneai că eu am făcut familia de râs. Eu, fiindcă, am dansat puțin ca să câștig bani pentru soldați. O, îmi vine să plâng!

— Nu plânge, o imploră Gerald. Bietul meu cap n-ar mai putea răbda, și așa parcă stă să plesnească.

— Și-ai spus că eu...

— Haide, haide, pisicuța mea, nu te supăra de ce ți-a putut spune sărmanul tău tată. Nu voiam să-ți fac niciun rău. Nu înțelegeam. Sunt sigur că ești o fată cumsecade, sunt sigur...

— Și voiai să mă iei acasă ca să mă pedepsești.

— Ah, scumpa mea, n-aș putea face una ca asta. Voiam doar să te necăjesc. N-ai să pomenești mamei de bani, acum când e atât de îngrijorată, fiindcă și așa i se pare că se cheltuiește prea mult.

— Nu, zise Scarlett sinceră. N-am s-o fac dacă ai să mă lași să rămân aici și ai să-i spui mamei că n-au fost decât vorbe scoase de niște scorpii bătrâne.

Gerald își privi fiica cu jale.

— Asta-i șantaj, nici mai mult nici mai puțin.

— Și noaptea trecută ai făcut un scandal, nici mai mult nici mai puțin.

— Bine, bine, zise el ca s-o calmeze, să uităm de asta. Și crezi că o ființă atât de încântătoare ca domnișoara

Pittypat n-are nişte coniac în casă? Ştii, cui pe cui se scoate…

Scarlett ieşi, traversă în vârful picioarelor holul liniştit, intră în sufragerie să ia sticla de coniac pe care Melly şi cu ea o botezaseră „sticla pentru leşin”, deoarece Pittypat lua câte o înghițitură de câte ori îi venea rău sau credea că-i vine rău. Pe fața ei se citea un sentiment de triumf, şi nici urmă de ruşine pentru că se purtase cu Gerald cu atât de puțină milă filială. Acum Ellen va fi calmată cu minciuni, dacă o să-i mai scrie cineva, şi ea o să rămână la Atlanta. Acum putea face aproape tot ce voia, dată fiind slăbiciunea lui Pittypat. Descuie dulăpiorul cu băuturi şi rămase o clipă cu sticla şi paharul lipite de piept.

Vedea deschizându-i-se în față o perspectivă de picnicuri pe malul râului ori pe muntele Stone, recepții, baluri, ceaiuri dansante, plimbări cu şareta şi serate cu bufet rece duminica seara. Va lua parte la ele, va fi în mijlocul petrecerilor, înconjurată de bărbați, şi bărbații se îndrăgostesc aşa de repede după ce te ocupi de ei la spital. Acum n-are să-i mai pese de spital. Bărbații sunt aşa de uşor de cucerit după ce au fost bolnavi. Cad la picioarele unei femei deştepte, cum cad la Tara piersicile coapte când scuturi pomii uşurel.

Se întoarse la tatăl ei cu băutura întăritoare, mulțumind lui Dumnezeu că vestitul cap al familiei O’Hara fusese incapabil să reziste beției din timpul nopții, şi deodată se întrebă ce rol jucase Rhett Butler în toată întâmplarea.

Capitolul XI

Într-o după-amiază a săptămânii următoare, Scarlett se întoarse acasă de la spital obosită şi indignată. Obosise stând în picioare toată dimineaţa şi se înfuriase fiindcă doamna Merriwether o certase cu asprime după ce o văzuse aşezată pe patul unui soldat pe când îi pansa braţul. Mătuşa Pitty şi cu Melanie, gătite, o aşteptau pe verandă împreună cu Wade şi cu Prissy ca să-şi înceapă seria de vizite săptămânale. Scarlett se scuză că nu le poate întovărăşi şi se urcă în camera ei.

Când uruitul trăsurii nu se mai auzi şi ştiu că toată familia e plecată, se strecură binişor în camera Melaniei şi închise uşa cu cheia. Era o cameră mică, feciorelnică şi ordonată, plină de tăcere şi de razele calde, piezişe ale soarelui de după-amiază. Podeaua strălucea goală, în afară de câteva preşuri colorate făcute din cârpe. Pereţii albi n-aveau podoabe decât într-un colţ, unde Melanie îşi făcuse un fel de altar.

Aici, sub un steag confederat, cu faldurile frumos aşezate, atârna sabia cu mâner de aur pe care tatăl Melaniei o purtase în războiul mexican, şi pe care o purtase şi Charles la război. Atârnau şi cureaua şi centironul lui Charles, cu revolverul în toc. Între sabie şi revolver era o fotografie a lui Charles, ţeapăn şi mândru în uniforma lui cenuşie, cu ochii mari căprui strălucitori, părând că ies din ramă, şi un zâmbet sfios întipărit în colţul gurii.

Scarlett nici nu se uită la tablou; traversă fără să şovăie odaia, oprindu-se lângă patul îngust, în faţa unei măsuţe pe care se afla o cutie pentru scrisori din lemn de palisandru. Din ea luă un pachet de scrisori, legate cu o panglică albastră. Erau scrisorile lui Ashley către Melanie. Deasupra era scrisoarea care sosise în dimineaţa aceea, şi pe aceasta o deschise.

Când Scarlett începuse să citească pe furiş scrisorile lui Ashley, avusese atâtea remuşcări şi îi fusese atât de teamă că va fi descoperită, încât tremura deschizându-le. Acum conştiinţa ei, care niciodată nu fusese prea scrupuloasă, se liniştise tot repetând greşeala, chiar când se gândea, cu inima cât un purice, ce-ar spune mama dacă ar afla? Ştia că Ellen ar prefera s-o vadă moartă, decât făcând ceva atât de necinstit. La început acest lucru o neliniştise, fiindcă ar fi vrut totuşi să semene din toate punctele de vedere cu mama ei. Prea puternică era însă dorinţa de a citi scrisorile, aşa că alungă din minte amintirea lui Ellen. Se obişnuise în ultimul timp să gonească gândurile neplăcute. Învăţase să-şi spună: „N-am să mă gândesc acum la lucrul acesta supărător. Mâine.” În general, însă, când venea acel mâine, gândul nu se mai întorcea, sau era atenuat de amânare, deci nu mai era prea supărător. Astfel că ajunsese să nu mai aibă remuşcări citind scrisorile lui Ashley.

Melanie era întotdeauna darnică cu scrisorile ei şi citea cu glas tare părţi din ele mătuşii Pitty şi lui Scarlett. Dar tocmai partea pe care n-o citea o chinuia pe Scarlett şi o făcuse să dorească a citi scrisorile. Trebuia să afle dacă Ashley începuse să-şi iubească nevasta după căsătorie. Trebuia să afle dacă se prefăcea măcar că o iubeşte. Îi scria cuvinte de dragoste? Ce sentimente exprima şi cu câtă intensitate? Desfăcu cu grijă scrisoarea. Recunoscu scrisul mic şi egal al lui Ashley; citind: „scumpa mea soţie”, răsuflă uşurată. Nu-i spunea Melaniei nici „draga mea” nici „iubita mea”.

„Scumpa mea soție, mi-ai scris că ți-e teamă că-ți ascund adevăratele mele gânduri şi mă întrebi ce mă preocupă zilele acestea…”

„Sfinte Doamne!” se gândi Scarlett, cuprinsă de spaimă şi de un sentiment de vină. „Îi ascunde adevăratele lui gânduri. Melly i le-o fi ghicit? Ori mi le-a ghicit pe-ale mele? Bănuieşte că el şi cu mine…”

Mâinile tremurau de spaimă ținând scrisoarea, dar după ce citi paragraful următor se linişti.

„Scumpa mea soție, dacă ți-am ascuns ceva a fost fiindcă n-am vrut să-ți încarc umerii cu o nouă povară, ca să adaug grijii pe care o ai pentru sănătatea mea, grija pentru liniştea mea sufletească. Nu pot însă să-ți ascund nimic, fiindcă mă cunoşti prea bine. Nu te alarma. Nu sunt rănit. N-am fost bolnav. Am de mâncare destul şi, din când în când, dorm într-un pat. Un soldat nu poate cere mai mult. Melanie, gânduri grele îmi apasă sufletul, şi o să încerc să ți le împărtăşesc.

În nopțile acestea de vară stau treaz târziu, după ce toți au adormit şi, cu ochii la stele, mă întreb neîncetat: de ce eşti aici, Ashley Wilkes? Pentru ce lupți?

Fireşte că nu pentru onoare şi glorie. Războiul e un lucru murdar şi nu-mi place murdăria. Nu sunt soldat şi n-am dorința să caut o glorie deşartă, chiar în gura tunului. Totuşi, iată-mă la război, pe mine, un om pe care Dumnezeu l-a făcut spre a fi un gentilom de țară cu pasiunea cărților. Melanie, goarna nu mă înflăcărează, tobele nu-mi trezesc dorința s-o pornesc la goană; văd prea clar că am fost trădați, trădați de noi înşine, de noi, aroganții din Sud, care am crezut că unul dintre noi poate bate doisprezece yankei, şi că Regele Bumbac va putea domina lumea. Da, trădați de vorbe şi de lozinci goale, de prejudecăți şi de un – Regele Bumbac, Sclavia, Drepturile Statelor, Blestemații Yankei – toate venind din gurile celor

suspuşi, ale acelor oameni pe care îi respectam şi îi veneram…

Când stau culcat pe pătura mea şi mă uit în sus la stele, mă întreb: Pentru ce lupți? Mă gândesc la drepturile statelor, şi la bumbac, şi la negri, şi la yankei, pe care ne-am deprins să-i urâm, şi ştiu că niciunul dintre lucrurile acestea nu este motivul pentru care lupt. În locul lor, văd Doisprezece Stejari şi-mi aduc aminte cum arunca luna raze piezişe pe coloanele albe, ce ireale păreau magnoliile deschizându-se în lumina lunii şi cum trandafirii agăţători fac umbră pe veranda laterală, chiar în zilele cele mai calde. Şi o văd pe mama cosând acolo, aşa cum făcea când eram mic. Aud negrii întorcându-se acasă în amurg de la munca câmpului; sunt obosiți şi cântă şi le este foame. Aud scârțâind cumpăna fântânii, când găleata coboară în fântâna răcoroasă. Şi văd peisajul larg, şi drumul care trece peste râu, peste câmpiile de bumbac; şi un abur uşor care se ridică din văi, pe înserat. De aceea sunt aici, eu care nu iubesc nici moartea, nici mizeria, nici gloria şi nu urăsc pe nimeni. Poate că asta se numeşte patriotism, dragoste de casă şi de țară. Dar, Melanie, e ceva mai profund. Melanie, lucrurile pe care le-am amintit sunt doar simbolurile unor valori pentru care îmi risc viața, simbolurile unei forme de viață pe care o iubesc… Lupt pentru timpurile trecute, pentru obiceiurile vechi, dar care, mă tem, au dispărut pentru totdeauna, oricum vor cădea zarurile. Fiindcă, învingători sau învinşi, noi tot pierdem.

În cazul când vom câştiga războiul acesta şi vom avea Regatul Bumbacului pe care-l visăm, tot vom pierde, fiindcă vom deveni alt popor, şi formele vechi de viață vor dispare. Lumea se va înghesui la uşile noastre cerându-ne bumbac, şi noi ne vom impune prețurile. Atunci, mi-e teamă că vom deveni ca yankeii pe care-i dispreţuim astăzi pentru simțul lor comercial, pentru lăcomia şi rapacitatea lor. Iar dacă vom pierde, Melanie, dacă vom pierde!

Nu mă tem de pericolul de a fi luat prizonier, sau de răni, nici chiar de moarte, dacă moartea trebuie să vină; mă tem însă că, după ce războiul va lua sfârşit, nu ne vom întoarce niciodată la vechea noastră viaţă. Şi eu aparţin acestei vieţi. Nu aparţin acestui prezent dement, plin de dorinţa de-a ucide; mi-e teamă, oricât m-aş sili, că nu mă voi putea adapta nici unui viitor. Nici tu, draga mea, fiindcă eşti din acelaşi sânge cu mine. Nu ştiu ce va aduce viitorul, dar nu va putea fi atât de frumos şi plin de satisfacţii ca trecutul.

Stau culcat şi mă uit la camarazii care dorm lângă mine şi mă întreb dacă gemenii, sau Alex, sau Cade, au aceleaşi gânduri ca mine. Mă întreb dacă-şi dau seama că luptă pentru o cauză care era pierdută în clipa în care s-a tras primul glonte, fiindcă această cauză a noastră e de fapt modul nostru de viaţă – or el a şi dispărut. Nu cred însă că se gândesc la lucrurile acestea, şi bine fac.

Nu crezusem că se va întâmpla lucrul acesta când ţi-am cerut să te măriţi cu mine. Crezusem că viaţa va continua la Doisprezece Stejari aşa cum fusese înainte – paşnică, uşoară, fără schimbări. Semănăm unul cu altul, Melanie, ne plac aceleaşi lucruri liniştite, aşa că aveam în faţa noastră o lungă perspectivă de ani liniştiţi în care să citim, să ascultăm muzică şi să visăm. Dar nu asta! Niciodată nu mă gândisem la asta! Să ni se întâmple tocmai nouă acest naufragiu al trecutului, acest măcel sângeros, şi atâta ură! Melanie, nimic nu justifică acest război, nici drepturile statelor, nici sclavia, nici bumbacul! Nimic nu justifică ceea ce ni se întâmplă acum sau ceea ce ni se poate întâmpla, fiindcă dacă yankeii ne bat, viitorul va fi de o neînchipuită oroare. Şi, draga mea, se prea poate ca să ne bată.

N-ar trebui să scriu cuvintele acestea. N-ar trebui nici să le gândesc. M-ai întrebat însă ce aveam pe suflet – ei bine, teama de înfrângere mă apasă. Îţi aminteşti de picnicul acela, în ziua când s-a anunţat logodna noastră, când omul acela, Butler, după accent din Charleston,

aproape că era să provoace o bătaie vorbindu-ne de ignoranța celor din Sud? Îți aduci aminte cum voiau gemenii să-l împuşte fiindcă spunea că avem prea puține topitorii, fabrici, laminoare, nave şi arsenale? Îți aduci aminte cum a spus că flota yankee ne poate bloca atât de strâns, încât să nu mai putem exporta bumbacul? Avea dreptate. Luptăm împotriva puştilor moderne ale yankeilor cu puşti din vremea războiului pentru independență şi în curând blocada va avea un astfel de efect, încât nu vom mai putea importa nici măcar medicamente. Mai bine i-am fi ascultat pe cinicii realişti ca Butler, decât pe bărbații de stat idealişti care nu ştiau decât să vorbească frumos. Căci, aşa cum spunea Butler, Sudul nu avea cu ce purta războiul, în afară de bumbac şi aroganță. Bumbacul nostru n-are valoare, şi nu ne-a rămas decât aroganța. Eu însă numesc aroganța asta curaj nemaiauzit. Dacă…”

Scarlett îndoi cu grijă scrisoarea fără s-o termine şi o vârî în plic fiindcă o plictisea. De altfel, tonul scrisorii o deprima tot pomenind de înfrângere. În definitiv, nu citea corespondența Melaniei ca să afle ideile ciudate şi neinteresante ale lui Ashley. Destul fusese silită să-l asculte odinioară pe veranda de la Tara.

Voise doar să afle dacă-i scria scrisori de dragoste soției lui. Până acuma, nu. Citise toate scrisorile din cutie, dar în niciuna dintre ele nu găsise vreun rând care n-ar fi putut exista într-o scrisoare scrisă de un frate către o soră. Erau afectuoase, pline de umor, cu lungi părți discursive, dar nu scrisorile unui îndrăgostit. Scarlett primise prea multe scrisori de dragoste ca să nu recunoască accentul pasiunii autentice. Or, accentul acesta lipsea. Întotdeauna după ce citea pe ascuns scrisorile Melaniei, avea un sentiment de mulțumire de sine fiindcă era sigură că Ashley tot o mai iubea. Întotdeauna se mira de ce Melanie nu-şi dădea seama că Ashley o iubea doar ca pe o prietenă. Probabil că

Melanie nu găsea că lipsea ceva din scrisorile bărbatului ei, căci nu primise alte scrisori de dragoste cu care să facă comparaţie.

„Scrie scrisori atât de absurde”, gândi Scarlett. „Dacă vreodată soţul meu mi-ar scrie asemenea fleacuri, i-aş arăta eu! Chiar Charles scria scrisori mai frumoase!”

Luă teancul din nou, îl frunzări, se uită la date, amintindu-şi de conţinutul lor. N-avea pasagii lungi şi frumoase cu descrieri de bivuacuri şi şarje, aşa cum scria Darcy-Meade părinţilor lui, sau cum scrisese sărmanul Dallas Melure surorilor lui, domnişoarelor Faith şi Hope. Familiile Meade şi Melure erau mândre de aceste scrisori şi le citeau tuturor vecinilor, şi de multe ori Scarlett simţea o tainică ruşine pentru că Melanie n-avea astfel de scrisori de la Ashley, pe care să le poată citi la şezătorile de lucru.

S-ar fi zis că atunci când îi scria Melaniei, Ashley încerca să uite cu totul de război şi căuta să tragă împrejurul lor un cerc magic, în care să trăiască în afară de timp, fugind de tot ce se întâmplase din ziua când fortul Sumter devenise senzaţia zilei. Aproape ai fi putut crede că încerca să-şi închipuie că nu e război. Ştia despre cărţile pe care Melanie şi cu el le citiseră, de cântecele pe care le cântaseră, de vechii lor prieteni şi de locurile pe care el le vizitase în Europa când călătorise acolo. Prin toate scrisorile străbătea o dorinţă melancolică de-a se întoarce acasă la Doisprezece Stejari şi, pe pagini întregi, nu erau decât amintiri ale vânătorilor lui, ale lungilor plimbări călare pe cărările pădurii tăcute, sub stelele reci de toamnă, ale picnicurilor, partidelor de pescuit, ale nopţilor liniştite cu lună şi ale seninei frumuseţi a vechii case.

Se gândi la cuvintele lui din scrisoarea pe care tocmai o citise: „Dar nu asta. Niciodată nu mă gândisem la asta!” Era parcă strigătul unui suflet chinuit, care trece printr-o încercare prea grea pentru el, prin care trebuie totuşi să treacă. Scarlett era nedumerită. Dacă nu se

temea de răni şi de moarte, de ce se temea? Nefiind analitică din fire, ideile complicate o nedumereau.

„Războiul îl tulbură şi… nu-i plac lucrurile care îl tulbură… ca mine, de pildă… Mă iubea, dar îi era teamă să se însoare cu mine, ca nu cumva să-i tulbur modul lui de a gândi şi de a trăi. Nu, nu-i era chiar teamă. Ashley nu e un laş. Nu se poate, când e citat în toate ordinele de zi şi când colonelul Sloan i-a scris lui Melly cu câtă vitejie s-a purtat când a comandat şarja. Când se hotărăşte să facă un lucru, nimeni nu e mai viteaz şi mai energic ca el. Trăieşte înlăuntrul său, în loc să trăiască în lume şi îi displace să iasă din scoica în care s-a ascuns şi… O, nu ştiu ce el Dacă aş fi înțeles lucrul acesta înainte, ştiu sigur că m-ar fi luat de soție.”

O clipă, Scarlett rămase nemişcată, cu scrisorile la piept, gândindu-se cu dor la Ashley. Sentimentul pe care-l avea pentru el nu se schimbase din ziua când începuse să-l iubească. Era acelaşi sentiment care pusese stăpânire pe ea făcând-o să amuțească în ziua când împlinise paisprezece ani şi când, stând pe veranda de la Tara, îl văzuse pe Ashley zâmbitor, sosind călare, cu părul lucind ca argintul în soarele de dimineață. Dragostea ei era încă adorația unei tinere fete pentru un bărbat pe care nu-l putea înțelege, pentru un bărbat care poseda toate calitățile pe care ea nu le avea, dar le admira. Ashley era încă pentru ea prințul visurilor ei şi nu cerea mai mult decât să ştie că o iubeşte şi că într-o bună zi o va săruta.

După citirea scrisorilor lui, era sigură că o iubea tot pe ea, pe Scarlett, deşi se căsătorise cu Melanie; această certitudine era singurul lucru pe care-l dorea, atât era încă de tânără şi de naivă. Dacă Charles, cu neîndemânarea şi cu mângâierile lui stângace, ar fi reuşit să trezească în ea pasiunea, în visurile ei nu s-ar mai fi mărginit să dorească numai o sărutare. Dar puținele nopți cu lună pe care le petrecuse cu Charles nu treziseră în ea cu adevărat femeia. Charles nu o

făcuse nici să ghicească măcar ce putea fi dragostea trupească, ori tandrețea, ori adevărata intimitate trupească şi sufletească.

Pentru ea, dragostea trupească însemna să te supui unui inexplicabil delir al bărbatului, fără a-l împărtăşi, însemna a îndeplini o serie de acte jenante care duceau inevitabil la durerile naşterii. Că asta era căsătoria, lucrul nu o mira. Înainte de nuntă, Ellen îi dăduse să înțeleagă că măritişul e un lucru pe care femeile trebuie să-l suporte cu demnitate şi cu curaj şi, de când se căsătorise, comentariile şoptite ale femeilor măritate îi confirmaseră această idee. Scarlett era bucuroasă că terminase cu dragostea trupească dar nu cu iubirea, fiindcă dragostea ei pentru Ashley era ceva deosebit, ceva ce nu avea nicio legătură cu dragostea trupească, nici cu căsătoria; era ceva sfânt, minunat de frumos şi de tulburător; o emoție care creştea fără voia ei cu fiecare zi de tăcere impusă, hrănindu-se din amintiri şi din speranțe.

Oftă, legând cu grijă panglica în jurul pachetului, întrebându-se pentru a mia oară ce anume nu înțelegea ea în firea lui Ashley. Încercă să descopere o soluție satisfăcătoare dar, ca de obicei, mintea ei lipsită de complicații nu găsea nimic. Puse scrisorile la loc şi închise capacul. Se încruntă amintindu-şi de ultima parte a scrisorii pe care o citise, în care era pomenit numele lui Rhett Butler. Ce ciudat că Ashley putuse să fie impresionat de ceea ce spusese ticălosul acela acum un an! Fără îndoială, Rhett Butler era un ticălos, deşi dansa minunat. Numai un ticălos putea vorbi de Confederație aşa cum vorbise el la bazar.

Traversă odaia, se duse la oglindă şi îşi netezi părul cu un aer mulțumit. Buna dispoziție i se întoarse, aşa cum se întâmpla de obicei când îşi vedea pielea albă şi ochii verzi migdalați; surâse ca să facă gropițe. Pe urmă îl goni pe Rhett Butler din minte, căci îşi aminti plină de fericire ce mult îi plăceau lui Ashley gropițele ei. Nu avea

nicio remuşcare că iubea pe bărbatul unei alte femei şi faptul că citise corespondența acestei femei nu tulbura plăcerea pe care o simțea văzându-se tânără, frumoasă şi sigură din nou de dragostea lui Ashley.

Descuie uşa şi coborî scara întunecoasă şi întortocheată, cu sufletul uşor. La jumătatea scărilor începu să cânte „Când va înceta războiul."

Capitolul XII

Operațiile războiului se desfăşurau cu succes în cea mai mare parte, dar lumea încetase să mai spună „încă o victorie şi războiul s-a sfârşit”, întocmai cum încetase să mai spună că yankeii sunt nişte laşi. Acum toți îşi dădeau seama că yankeii erau departe de a fi laşi şi că vor mai fi necesare multe victorii până să fie înfrânți. Totuşi, victoriile câştigate de confederați în Tennessee sub comanda generalului Morgan şi a generalului Forrest, şi triumful celei de a doua bătălii de la Bull Run erau rezultate vizibile, ca nişte capete de yankei scalpate în fața cărora nu puteai decât să dansezi de bucurie. Dar pentru aceste capete se plătise scump. Spitalele şi casele particulare din Atlanta erau pline de bolnavi şi de răniți şi numărul femeilor în doliu creştea mereu. Şirurile monotone de morminte de soldați, din cimitirul de la Oakland, deveneau cu fiecare zi mai lungi.

Valoarea monedei confederate scăzuse neliniştitor, iar prețul alimentelor şi al îmbrăcăminții creştea în proporție inversă. Intendența militară cerea atâtea alimente, încât mesele din Atlanta începeau să se resimtă. Făina albă era rară şi scumpă, şi turtele de porumb luaseră locul biscuiților, al conturilor şi clătitelor. În măcelării nu mai era carne de vacă aproape deloc şi foarte puțină de berbec, şi chiar şi aceasta costa atât de mult încât numai bogaților le dădea mâna s-o cumpere. Totuşi, exista încă destulă carne de porc, ca şi

pui de găină şi legume.

Blocada instituită de yankei în jurul porturilor Confederaţiei devenise mai riguroasă, şi articolele de lux ca ceaiul, cafeaua, mătăsurile, balenele pentru corsete, apa de colonie, jurnalele de modă şi cărţile erau rare şi scumpe. Chiar pânzeturile cele mai ordinare ajunseseră să se vândă la preţuri fabuloase şi, spre marele lor regret, doamnele erau silite să-şi poarte rochiile din sezonul trecut. Războaie de ţesut acoperite de praf fuseseră date jos din poduri şi aproape în fiecare salon se găseau suluri de stofă ţesută în casă. Toată lumea, soldaţi, civili, femei, copii şi negri începură şi poarte stofe ţesute în casă. Cenuşiul fiind culoarea armatei confederate, stofele cenuşii dispărură aproape cu totul, şi postavul cafeniu îi luă locul.

Spitalele duceau lipsă de chinină, calomel, opiu, cloroform şi iod. Pansamentele de în şi de bumbac erau prea preţioase ca să fie aruncate după întrebuinţare; toate doamnele care erau infirmiere la spital aduceau acasă coşuri de feşe pline de sânge, ca să le spele, să le calce şi să le ducă înapoi, spre a folosi apoi altor bolnavi sau răniţi.

Pentru Scarlett însă, de curând ieşită din crisalida văduviei, războiul nu însemna decât veselie şi petreceri. Chiar micile lipsuri în materie de îmbrăcăminte şi hrană nu o supărau, atât de fericită era că se află iar în lume.

Când se gândea la tristul an care trecuse, cu zilele lui monotone, viaţa i se părea că se desfăşoară acum într-un ritm trepidant. Fiecare zi putea aduce o nouă aventură pasionantă, în fiecare zi făcea cunoştinţă cu alţi bărbaţi care-i cereau îngăduinţa să vină s-o vadă, să-i spună cât e de drăguţă şi că e o onoare pentru ei să se bată şi poate chiar să moară pentru ea. Deşi îl iubea pe Ashley din toată inima, asta nu o împiedica să se poarte în aşa fel încât mereu alţi bărbaţi să o ceară în căsătorie.

Războiul, prezent peste tot, adusese în relaţiile

mondene o plăcută lipsă de maniere ceremonioase, pe care persoanele mai în vârstă o priveau îngrijorate. Mamele vedeau cum bărbaţi străini veneau în vizită la fiicele lor fără scrisori de recomandare, şi nimeni nu ştia bine cine sunt. Îngrozite, mamele îşi surprindeau fiicele ţinându-se de mână cu aceşti bărbaţi. Doamna Merriwether, care nu-şi sărutase bărbatul decât după nuntă, nu voi să-şi creadă ochilor când o surprinse pe Maybelle sărutându-l pe René Picard, micul zuav, şi consternarea ei crescu când Maybelle refuză să ceară iertare şi să se ruşineze. Chiar faptul că René îi ceru imediat mâna nu schimbă pentru ea lucrurile. Doamna Merriwether credea că Sudul aluneca vertiginos spre o totală decadenţă morală, şi lucrul acesta îl repeta foarte des. Celelalte mame o aprobau călduros şi dădeau vina pe război.

Dar nu se putea cere bărbaţilor, care puteau să moară într-o săptămână sau o lună, să aştepte un an până să ceară unei fete favoarea de a-i spune pe numele de botez, bineînţeles cu „domnişoară” înainte. Nici nu aveau timp să se conformeze uzanţelor dinainte de război, când un bărbat trebuia să facă vreme îndelungată curte, şi numai după aceea să se pronunţe. Bărbaţii aceştia se pronunţau după trei sau patru luni. Şi fetele, care ştiau că o fată binecrescută refuză întâi de trei ori când un bărbat o cere în căsătorie, se repezeau şi acceptau din prima dată.

Această lipsă de formalism făcea ca războiul să-i pară lui Scarlett foarte amuzant. În afară de urâcioasa meserie de infirmieră şi de obligaţia plictisitoare de a rula feşe, i-ar fi fost indiferent dacă războiul ar fi durat o veşnicie. De fapt, suporta acum spitalul cu uşurinţă, căci reprezenta un desăvârşit teren de vânătoare. Bieţii răniţi se predau, învinşi de farmecul ei, fără a căuta să se împotrivească. N-avea decât să le schimbe pansamentele, să le spele feţele, să le ridice pernele şi să le facă puţin vânt – şi gata, se îndrăgosteau de ea. Era

divin, după ultimul an de viață mohorâtă!

Scarlett se întorsese la punctul unde se găsea înainte de a se fi măritat cu Charles; i se părea că nu fusese niciodată măritată cu el, că nu resimțise durerea morții lui şi că nu-l născuse pe Wade. Războiul, căsătoria şi naşterea trecuseră peste ea fără să-i atingă o coardă mai intimă; rămăsese neschimbată. Avea un copil, dar era atât de bine îngrijit de alții, încât aproape că-l uita. În mintea şi în sufletul ei, era iar Scarlett O'Hara, cea mai frumoasă fată din tot comitatul. Gândurile şi preocupările ei erau aceleaşi ca în trecut, numai că terenul în care îşi desfăşura activitatea se mărise imens. Indiferentă față de dezaprobarea pe care o manifestau prietenele mătuşii Pitty, se purta cum se purtase înainte de căsătorie; se ducea la petreceri, dansa, ieşea călare cu militari, flirta, făcea tot ce făcuse când era fată, doar că purta doliu. Ştia că dacă ar renunța la doliu, lucrul acesta ar fi fost stropul care ar umple paharul şi că ar jigni pe Pitty şi pe Melanie. Era tot atât de încântătoare ca văduvă cum fusese ca fată, amabilă când i se făcea pe plac, serviabilă atâta timp cât asta n-o deranja, mândră de frumusețea şi de succesele ei.

Acum era fericită, deşi cu câteva săptămâni în urmă fusese nenorocită – fericită că avea adoratori care-i lăudau frumusețea, atât de fericită pe cât putea fi ştiindu-l pe Ashley căsătorit cu Melanie şi în pericol. Dar într-un fel era mai uşor să înduri gândul că Ashley aparținea alteia, acum când era departe. Sutele de mile care despart Atlanta de Virginia îl făceau uneori să pară tot atât de mult al ei ca al Melaniei.

Aşa că lunile de toamnă ale anului 1862 trecură repede pentru Scarlett, cu spitalul, petrecerile, plimbările călare, rularea feşelor şi câteva scurte vizite la Tara. Aceste vizite erau o dezamăgire pentru ea, căci n-avea ocazia să aibă lungile convorbiri intime cu mama ei, la care se gândea când era la Atlanta; nu avea destul timp ca să şadă lângă Ellen în timp ce aceasta cosea, să

simtă parfumul uşor al săculețelor ei cu lămâiță, pe care-l lăsau în urmă fustele ei foşnitoare şi să simtă mâinile ei moi mângâindu-i încetişor obrazul.

Ellen slăbise şi era foarte ocupată; toată ziua stătea în picioare, de dimineață până seara târziu când toți pe plantație dormeau. Intendența armatei confederate cerea în fiecare lună tot mai mult, şi ea avea datoria să vegheze ca Tara să producă. Chiar şi Gerald era ocupat, pentru prima dată de ani de zile, fiindcă nu găsise pe nimeni care să ia locul lui Jonas Wilkerson, fostul vechil, aşa că-şi supraveghea singur plantația petrecându-şi tot timpul călare pe câmp. Ellen fiind prea ocupată ca să stea cu ea, şi Gerald fiind plecat toată ziua pe câmp, Scarlett se plictisea la Tara. Chiar şi surorile ei nu se gândeau decât la ale lor. Suellen părea că se înțelesese cu Frank Kennedy şi cânta cu atâta ironie „Când va înceta războiul", încât o scotea din sărite pe Scarlett. Carreen era prea pierdută în visurile ei despre Brent Tarleton ca să fie o tovarăşă plăcută.

Deşi Scarlett se întorcea întotdeauna la Tara cu inima plină de bucurie, nu regreta niciodată când soseau inevitabilele scrisori ale lui Pitty şi ale Melaniei rugând-o să se întoarcă. De fiecare dată Ellen ofta, întristată la gândul că fiica ei cea mai mare şi singurul ei nepot o părăseau.

— Dar nu trebuie să fiu egoistă şi să te rețin aici, când e nevoie de tine ca infirmieră la Atlanta, zicea ea. Numai că, scumpa mea, parcă niciodată nu găsesc timp să stau de vorbă cu tine şi să simt că eşti iar fetița mea, că imediat trebuie să pleci din nou.

— Sunt tot fetița ta, zicea Scarlett cuprinsă de remuşcări, ascunzându-şi capul la pieptul lui Ellen.

Nu-i spunea mamei ei că dansul şi adoratorii erau ceea ce o atrăgea înapoi la Atlanta, şi nu datoria ei față de Confederație. Multe lucruri ascundea ea față de mama ei în vremea aceea, dar mai ales faptul că Rhett Butler venea foarte des în casa mătuşii Pittypat.

În lunile care urmară după bazar, Rhett venea ori de câte ori era în Atlanta. O lua pe Scarlett la plimbare în trăsura lui, o ducea la baluri şi la bazaruri şi o aştepta în fața spitalului ca s-o conducă acasă. Nu-i mai era teamă că el îi va trăda secretul, dar în mintea ei stăruia o vagă nelinişte, fiindcă ştia că o văzuse într-o situație delicată şi-i cunoştea sentimentele pentru Ashley. Aceasta o împiedica să-i răspundă prea obraznic când o necăjea. Şi o necăjea foarte des.

Rhett avea cam treizeci şi cinci de ani, mai bătrân deci decât adoratorii pe care-i avusese până acum şi, în fața lui, Scarlett era dezarmată ca un copil; nu putea să-l strunească aşa cum îi strunea pe ceilalți curtezani, care erau cam de o vârstă cu ea. Părea că nimic nu-l mira, părea că nu lua nimic în serios, şi Scarlett simțea că nimic nu-l amuza mai mult decât atunci când o înfuria atâta încât o făcea să amuțească. Foarte des înțepăturile lui dibace o scoteau din sărite, căci sub dulceața aparentă a chipului ei, pe care o moştenise de la Ellen, se ascundea temperamentul irlandez al lui Gerald. Până acum nu căutase să se stăpânească decât în fața lui Ellen. Acum îi venea greu să-şi înghită cuvintele, de teama surâsului lui ironic. Dacă s-ar înfuria şi el câteodată, atunci nu s-ar mai simți într-o situație de inferioritate.

După ciorovăielile cu el, din care rareori ieşea învingătoare, Scarlett îşi zicea că Rhett e un om nesuferit, prost-crescut, că nu e un gentleman şi că n-avea să-l mai revadă. Dar, mai curând sau mai târziu, el se întorcea la Atlanta, se prezenta la mătuşa Pitty, chipurile ca să-i facă o vizită bătrânei domnişoare, şi oferea lui Scarlett cu o curtenie exagerată o cutie de bomboane pe care i-o adusese de la Nassau. Alteori cumpăra un loc lângă al ei la vreun concert, sau o invita la dans, şi de obicei obrăznicia lui o amuza atâta pe Scarlett, încât râdea şi uita de mojiciile din trecut, până

când făcea una nouă.

Cu toate defectele lui exasperante, Scarlett ajunsese să-i aştepte vizitele cu nerăbdare. Omul acesta avea ceva atrăgător pe care ea nu-l înțelegea, ceva care-l deosebea de toți ceilalți bărbați cunoscuți. Farmecul trupului său voinic era atât de impresionant, încât simpla lui apariție într-o cameră era ca un şoc fizic, iar obrăznicia şi ironia batjocoritoare din ochii lui negri trezeau în Scarlett dorința să-l îngenuncheze.

„Parcă aş fi îndrăgostită de el”, se gândea ea mirată. „Dar nu e adevărat şi nu mai înțeleg nimic.”

Totuşi, atracția pe care o exercita Rhett persista. Când venea în vizită, impresia de forță care emana din el făcea ca locuința feminină şi distinsă a mătuşii Pitty să pară mică, ştearsă şi mucegăită. Scarlett nu era singura din familie care reacționa ciudat şi neaşteptat la prezența lui; de câte ori îl vedea, mătuşa Pitty era cuprinsă de emoție şi de panică.

Deşi Pitty ştia că Ellen s-ar supăra dacă ar afla că Rhett face vizite fiicei sale şi deşi ştia că excomunicarea lui din societatea bună a Charlestonului nu era lucru de glumă, totuşi nu putea rezista complimentelor lui măgulitoare şi sărutărilor de mână, cum nu poate rezista o muscă în fața borcanului de miere. Mai mult, căpitanul Butler îi aducea de obicei câte un mic dar de la Nassau, asigurând-o că-l cumpărase anume pentru dânsa şi că-l trecuse prin blocadă cu riscul vieții – ca, de pildă, pachete cu ace de gămălie, ace de cusut, nasturi, mosoare de mătase şi spelci. Acum era aproape cu neputință să găseşti asemenea mărunte articole de lux; doamnele purtau spelci de lemn şi făceau nasturi din ghinde îmbrăcate cu stofă. Lui Pitty îi lipsea curajul moral ca să refuze aceste fleacuri de lux şi, în afară de asta, simțind o adevărată pasiune de copil pentru surprize, nu putea rezista tentației de a deschide pachetele cu darurile căpitanului Butler. Odată deschise, simțea că nu le mai poate refuza. Şi, după ce

acceptase darurile, nu avea curajul să-i spună că, din pricina reputației lui, nu era bine să vină în vizită într-o casă în care nu exista un bărbat care să le apere pe cele trei femei. Mătuşa Pitty simțea întotdeauna, atunci când Rhett Butler era în casa ei, că avea nevoie de un bărbat care s-o apere.

— Nu ştiu ce are, zicea ea oftând dezarmată, dar… dar cred că ar fi un om simpatic şi cumsecade dacă aş simți că, în fundul sufletului, respectă femeile.

De când îşi recăpătase verigheta, Melanie era convinsă că Rhett e un om de o rară delicatețe şi distincție, şi observația mătuşii ei o indignă. Cu ea se purta plin de respect, dar Melanie rămânea sfioasă în mare măsură pentru că era timidă cu toți bărbații pe care nu-i cunoscuse din copilărie. În fundul sufletului, îi era milă de el, sentiment care l-ar fi amuzat pe Rhett dacă şi-ar fi dat seama de el. Era sigură că o dragoste nenorocită îi zdrobise viața, îl înrăise şi-l înăcrise şi simțea că dragostea unei femei bune l-ar fi putut schimba. În tot cursul vieții ei ferite, nu cunoscuse răul şi nici nu credea în existența lui; atunci când i se şopteau vorbe despre Rhett şi fata din Charleston, se indigna şi nu credea. Şi în loc să o depărteze de el, aceste vorbe o făceau să fie mai drăguță, cu toată timiditatea ei, tocmai fiindcă era indignată şi-şi închipuia despre el că e victima unei mari nedreptăți.

Scarlett tăcea, dar era de acord cu mătuşa Pitty. Şi ea simțea că Rhett nu respectă nicio femeie, în afară poate de Melanie. De câte ori o privea pe ea din cap până în picioare, avea impresia că e goală în fața lui. Nu că ar spune vreodată ceva, nu! Dacă i-ar fi spus ceva, l-ar fi putut pune la locul lui cu câteva cuvinte aspre. Dar se uita la ea cu o privire obraznică, cu o expresie insolentă, ca şi cum toate femeile îi aparțineau şi puteau fi ale lui oricând dorea. Numai la Melanie nu se uita aşa. Nu o cerceta cu acea privire rece care cântărea, nici cu ironie; glasul lui avea o intonație deosebită când îi vorbea; era

respectuos, curtenitor, dornic să-i vină în ajutor.

— Nu înțeleg de ce ești mult mai drăguț cu ea decât cu mine, zise într-o după-amiază Scarlett, enervată, când Melanie şi Pitty se duseseră să-şi facă siesta şi rămăsese singură cu el.

Timp de un ceas, privise cum Rhett ținuse sculul de lână pe care Melanie îl depăna; observase privirea lipsită de expresie a ochilor lui în timp ce Melanie îi vorbea cu mândrie de Ashley şi de avansarea lui; Scarlett ştia că Rhett n-avea o părere prea bună despre Ashley şi că puțin îi păsa că ajunsese maior. Asta nu l-a împiedicat să-i răspundă cum trebuie şi să murmure laudele potrivite pentru vitejia lui Ashley.

„Iar dacă, din întâmplare, pomenesc eu numele lui Ashley", gândi Scarlett furioasă, „atunci ridică din sprâncene şi surâde cu surâsul lui răutăcios şi încrezut."

— Sunt mult mai frumoasă ca ea, continuă Scarlett, şi nu văd de ce eşti mai drăguț cu ea.

— Pot să îndrăznesc să sper că eşti geloasă?

— O, nu fi încrezut!

— Buun. O nouă speranță distrusă. Dacă sunt „mai drăguț" cu doamna Wilkes, e fiindcă o merită. E una din puținele femei bune, sincere şi dezinteresate pe care le-am cunoscut. Dar poate că n-ai observat aceste calități ale ei. Şi, în afară de asta, cu toate că e atât de tânără, e una dintre puținele adevărate doamne pe care am avut cinstea să le cunosc.

— Vrei să spui că eu nu sunt o adevărată doamnă?

— Mi se pare că la prima noastră întâlnire ne-am înțeles că nu eşti câtuşi de puțin o adevărată doamnă.

— O, iar începi să fii urâcios şi mojic amintindu-mi de ziua aceea! De ce-mi reproşezi o furie de copil? E mult de-atunci şi am crescut; aş fi uitat totul, dacă nu m-ai pisa mereu şi nu ai face întruna aluzii.

— Nu cred că a fost o furie de copil şi nu cred că te-ai schimbat. Şi acum eşti în stare să arunci cu o vază în

capul unui om care nu-ți face pe plac. Numai că, în general, ți se face pe plac. Şi nu mai e nevoie să spargi vaze.

— O, eşti... De ce nu sunt bărbat! Te-aş provoca la duel şi...

— Şi te-aş omorî. Nimeresc ținta la cincizeci de paşi. Aşa că mai bine rămâi la armele dumitale obişnuite – gropițe, vaze şi celelalte.

— Nu eşti decât un ticălos!

— Crezi că o să mă înfurii pentru cuvântul ăsta? Regret că trebuie să te decepționez. Nu mă poți scoate din sărite spunându-mi lucruri adevărate. Ştiu că sunt un ticălos, şi de ce nu? Trăim într-o țară liberă şi omul poate fi ticălos, dacă aşa îi place. Numai ipocriții ca dumneata, scumpă doamnă, care sunt negri la suflet dar vor s-o ascundă, se supără când li se spune ce sunt.

Nu putea răspunde nimic în fața surâsului lui calm şi a cuvintelor pronunțate pe un ton tărăgănat. Niciodată nu cunoscuse un om atât de puțin vulnerabil. Armele ei – disprețul, răceala, insultele – erau neputincioase, fiindcă nu aveau niciun efect asupra lui. Până acum ştia din experiență că mincinoşii îşi apără sinceritatea cu înverşunare, laşii curajul, oamenii prost-crescuți manierele frumoase, şi necinstiții onoarea. Cu Rhett însă nu era acelaşi lucru. El recunoştea totul, şi râdea, şi o ațâța să spună şi mai mult.

În tot cursul acestor luni, Rhett sosea pe neaşteptate şi pleca de cele mai multe ori fără să-şi ia rămas bun. Scarlett nu descoperi niciodată ce afaceri îl aduceau la Atlanta, fiindcă puținii oameni care se ocupau cu forțarea blocadei nu se depărtau atât de mult de coastă. Îşi descărcau vapoarele la Wilmington sau la Charleston, unde îi aştepta un roi de negustori şi de speculanți din tot Sudul, adunați aici ca să cumpere la licitație mărfurile aduse în ciuda blocadei yankee. Scarlett ar fi fost încântată să afle că Rhett făcea călătoriile acestea numai ca s-o vadă pe ea, dar cu toată vanitatea ei fără

margini nu-i venea să creadă aşa ceva. Dacă i-ar fi făcut doar cât de puţin curte, dacă s-ar fi arătat gelos pe ceilalţi bărbaţi care o înconjurau, dacă ar fi încercat s-o ia de mână, sau dacă i-ar fi cerut *o* fotografie sau o batistă ca amintire, atunci ar fi putut crede că a câştigat şi că-l cucerise cu frumuseţea ei. Rhett însă nu părea să fie îndrăgostit şi, ce era mai rău, înţelegea toate manevrele pe care le făcea ea ca să-l aducă la picioarele ei.

De câte ori venea la Atlanta, toate femeile erau emoţionate. Nu numai că era înconjurat de o aureolă de erou romantic pentru că reuşea să forţeze blocada, dar aducea cu sine şi o notă de perversitate şi atracţia lucrului interzis. Avea o reputaţie atât de proastă! Şi-apoi, de câte ori matroanele respectabile se adunau ca să stea de vorbă, reputaţia lui devenea şi mai rea, ceea ce îl făcea şi mai interesant pentru tinerele fete. Cum cele mai multe dintre ele erau cu totul naive, auziseră doar că era „foarte întreprinzător cu femeile”, dar nu ştiau exact ce înseamnă asta. Auziseră de asemenea că lângă el nicio fată nu e în siguranţă. Era ciudat că, având o astfel de reputaţie, nici nu sărutase vreodată măcar mâna unei fete de când venise la Atlanta; asta însă nu-l făcea decât mai misterios şi mai atrăgător.

În afară de eroii de pe front, Rhett era omul de care se vorbea cel mai mult în Atlanta. Toată lumea ştia precis cum fusese eliminat de la şcoala militară din West Point pentru beţie şi pentru „o chestiune cu femei”. Îngrozitorul scandal în legătură cu fata din Charleston pe care o compromisese, şi cu fratele ei pe care-l omorâse, era de notorietate publică. Scrisori primite de la prieteni din Charleston povesteau cum tatăl lui, un bătrân încântător care nu glumea în chestiuni de morală, îl alungase de acasă la vârsta de douăzeci de ani, fără să-i dea un ban, şi chiar îi ştersese numele din biblia familiei. După aceea Rhett plecase în California, unde luase parte la goana după aur din anul 1849. Pe

urmă ajunsese în America de Sud şi în Cuba, şi informaţiile cu privire la viaţa lui de acolo nu erau prea frumoase. În Atlanta circulau zvonuri despre aventuri cu femei, despre împuşcături, de furnizarea de arme revoluţionarilor din America Centrală şi, mai rău ca toate, se credea că jucase cărţi ca să-şi câştige existenţa.

În Georgia erau puţine familiile care să n-aibă printre ele pe cineva care şi-a pierdut la cărţi pământul, casele sau sclavii. Dar nu era acelaşi lucru. Chiar dacă un om se ruina la cărţi, tot rămânea gentleman; cel care juca însă cărţi ca să aibă din ce trăi, nu era decât un paria.

Fără tulburările aduse de război şi de serviciile pe care le făcea guvernului, Rhett Butler n-ar fi fost primit de nimeni în Atlanta. Dar acum, chiar societatea cea mai rigidă simţea că patriotismul îi cerea să aibă concepţii mai largi. Cei mai sentimentali credeau că fiul rătăcitor al familiei Butler se căise de păcatele lui şi încerca să le răscumpere. Aşadar, doamnele socoteau de datoria lor să facă un efort pentru un om care forţa cu atâta curaj blocada. Toată lumea ştia acum că soarta Confederaţiei depindea tot atât de felul cum marina evita flota yankee, cât şi de soldaţii de pe front.

Se zicea că Rhett Butler e unul dintre cei mai buni căpitani piloţi ai Sudului, că e de un curaj fără seamăn şi de un calm nemaipomenit. Crescut la Charleston, cunoştea toate insuliţele, toate golfurile, toate bancurile de nisip şi toate stâncile coastei din apropierea portului; cunoştea de asemenea de minune coasta în jurul portului Wilmington. Nu pierduse nici o singură navă, nici nu fusese silit să arunce vreo încărcătură în mare. La începutul războiului, apăruse cu destui bani pentru a cumpăra un vas mic şi rapid şi acum, când mărfurile pe care le importa în ciuda blocadei aduceau un venit de două mii la sută la fiecare transport, avea patru vapoare. Avea piloţi buni şi-i plătea bine. Ieşeau pe furiş din Charleston şi din Wilmington în nopţile întunecate, cu vasele încărcate cu bumbac pentru Nassau, Anglia şi

Canada. Țesătoriile din Anglia nu lucrau şi muncitorii mureau de foame, aşa că cine se pricepea să ocolească flota yankee putea cere orice preț la Liverpool. Vapoarele lui Rhett erau ciudat de norocoase şi când scoteau bumbac şi când aduceau materialul de război de care Sudul avea atâta nevoie. Da, doamnele puteau ierta şi uita o mulțime de lucruri când era vorba de un om atât de curajos.

Era un om care nu putea trece neobservat, şi lumea se întorcea după el ca să-l privească. Cheltuia bani fără să țină socoteală, călărea un armăsar negru şi purta haine cu o croială perfectă şi după ultima modă. Hainele acestea, de o tăietură impecabilă, erau de ajuns ca să atragă atenția asupra lui, fiindcă uniformele militarilor erau jegoase şi ponosite, iar hainele civililor, chiar acelea socotite haine de sărbătoare, nu erau decât nişte costume vechi, cam roase. Scarlett se gândea că nu văzuse niciodată pantaloni mai eleganți ca ai lui – fie că erau de culoare bej, în carouri sau pepit. Jiletcile lui erau nespus de frumoase, mai ales aceea de moar alb brodată cu boboci de trandafir roz. Îşi purta hainele cu atât mai elegant, cu cât avea aerul că nu-şi dă seama de frumusețea lor.

Puține erau doamnele care rezistau farmecului său atunci când voia să le cucerească, aşa că până la urmă chiar şi doamna Merriwether cedă şi îl pofti într-o duminică la prânz.

Maybelle Merriwether urma să se mărite cu micul ei zuav la următoarea permisie a acestuia, şi fata plângea ori de câte ori se gândea la nunta ei, fiindcă hotărâse că va purta o rochie de satin alb şi acum nu se mai găsea satin alb în statele confederate. Nici nu putea împrumuta o rochie, fiindcă toate rochiile de nuntă de satin fuseseră transformate în steaguri de luptă. Degeaba o certa doamna Merriwether şi degeaba îi spunea că o mireasă confederată trebuie să poarte o rochie de pânză de casă. Maybelle voia satin. Era

dispusă ca, de dragul Confederației, să se lipsească de spelci, de nasturi şi de pantofi frumoşi, de bomboane şi de ceai, şi chiar era mândră de lucrul acesta, dar voia o rochie de mireasă din satin alb.

Auzind de la Melanie despre dorința ei, Rhett aduse din Anglia metri întregi de satin alb strălucitor şi un văl de dantelă, pe care i le oferi ca dar de nuntă. I le oferi în aşa fel încât fu cu neputință să se pomenească de plată; Maybelle era atât de încântată, încât aproape că îl sărută. Doamna Merriwether ştia că nu se oferă un dar atât de costisitor, şi încă un dar ca acesta, dar nu ştiu cum să-l refuze când Rhett îi spuse în fraze înflorite că nimic nu era prea frumos pentru a împodobi mireasa unuia din bravii noştri eroi. Aşa se făcu că doamna Merriwether îl pofti la masă, convinsă că era o concesie care plătea darul cu vârf şi îndesat.

Rhett aduse lui Maybelle satinul şi, mai mult chiar, îi dădu sfaturi foarte bune în privința croielii rochiei de mireasă. La Paris crinolinele se purtau mai mari şi fustele erau mai scurte. Nu se mai purtau fuste plisate, ci crețe, scurte şi lăsând să se vadă jupoanele brodate. Îi mai spuse că pe stradă nu mai văzuse pantalonaşi, aşa că îşi închipuia că „nu se mai purtau”. După aceea, doamna Merriwether povesti doamnei Elsing că i-a fost teamă că dacă l-ar fi întrebat ce fel de pantalonaşi purtau parizienele, el i-ar fi putut descrie exact.

Dacă n-ar fi fost atât de curajos, i s-ar fi reproşat că are apucături feminine, din cauza priceperii cu care ştia să vorbească despre rochii, pălării şi pieptănături. Doamnele se simțeau puțin cam prost asaltându-l cu întrebări în privința modei, dar o făceau totuşi. Erau izolate de lumea modei, aşa cum sunt marinarii naufragiați, fiindcă doar puține jurnale de modă puteau pătrunde prin blocadă. S-ar fi putut ca franțuzoaicele să se radă în cap şi să poarte căciuli de blană, şi ele n-ar fi ştiut nimic. În lipsa „Jurnalului doamnelor”, memoria lui Rhett în ceea ce priveşte lucrurile de găteală oferea o

compensație prețioasă.

Reuşea să observe amănunte scumpe inimilor feminine şi, după fiecare călătorie în străinătate, îl găseai în centrul unui grup de doamne cărora le povestea că pălăriile sunt mai mici anul acesta şi aşezate mai în vârful capului, acoperind aproape tot creştetul, că se folosesc pene şi nu flori ca garnitură la pălării, că împărăteasa Franței nu mai poartă coc seara, ci îşi ridică tot părul în creştetul capului, dezgolindu-şi urechile de tot, şi că rochiile de seară sunt scandalos de decoltate.

Timp de câteva luni Rhett Butler fu cea mai populară şi mai romantică figură a oraşului, în ciuda proastei sale reputații, în ciuda zvonurilor vagi că nu se ocupa numai cu forțarea blocadei, ci şi cu specula cu alimente. Cei care nu-l puteau suferi spuneau să după fiecare călătorie pe care o făcea la Atlanta prețurile creşteau cu cinci dolari. Dar cu toate aceste zvonuri, şi-ar fi putut menține popularitatea dacă ar fi crezut că merită. Părea însă că, după ce gustase tovărăşia cetățenilor scrobiți şi patrioți, după ce le câştigase cu greu respectul şi simpatia, firea lui sucită îl împingea să caute cu tot dinadinsul să sfideze lumea şi să-i arate că purtarea lui nu fusese decât o mascaradă care acum nu-l mai amuza.

S-ar fi zis că simte un dispreț impersonal pentru tot ce are vreo legătură cu Sudul şi mai ales pentru Confederație, şi nu-şi dădea osteneala să-şi ascundă disprețul. Observațiile pe care le făcea relativ la Confederație siliră lumea din Atlanta să manifeste față de el întâi mirare, apoi răceală şi, în sfârşit, mânie. Chiar înainte ca anul 1863 să fi luat locul anului 1862, bărbații îl salutau cu o răceală afectată şi mamele îşi trăgeau fetele de lângă el când Rhett apărea la vreo reuniune mondenă.

Părea că-i face plăcere nu numai să ridiculizeze

credințele sincere şi înfocate ale oamenilor din Atlanta, dar să se arate şi pe sine în lumina cea mai proastă. Când lumea binevoitoare îi făcea complimente în privința curajului cu care forța blocada, răspundea verde că de câte ori era în primejdie, îi era frică, la fel cum le era frică şi vitejilor de pe front. Toată lumea ştia însă că niciun soldat confederat nu era fricos, şi această afirmație a lui Rhett îi irita în special. Nu pomenea de soldați decât spunând „vitejii noştri”, sau „eroii noştri în uniforme cenuşii”, dar în gura lui aceste cuvinte sunau aproape ca o insultă. Când o tânără mai îndrăzneață care dorea să flirteze cu el îi mulțumea că e unul dintre eroii care luptau pentru ele, se înclina şi afirma că lucrurile nu stăteau chiar aşa, fiindcă ar face acelaşi lucru pentru femeile yankee, dacă ar câştiga astfel tot atâția bani.

Când Scarlett îl întâlnise pentru prima oară la Atlanta, în seara bazarului, îi vorbise la fel, dar acum în conversațiile cu toată lumea cuvintele lui aveau o uşoară nuanță batjocoritoare. Când cineva îl lăuda pentru serviciile pe care le aducea Confederației, răspundea de fiecare dată că pentru el forțarea blocadei e o afacere. Dacă ar fi putut câştiga tot atâția bani din contractele cu guvernul, zicea el privindu-i țintă pe cei ce aveau contracte cu guvernul, ar renunța cu siguranță la riscurile implicate de forțarea blocadei şi s-ar apuca să vândă Confederației postav de calitate proastă, zahăr amestecat cu nisip, făină alterată şi piei putrede.

Era, în genere, imposibil să răspunzi la majoritatea observațiilor sale, şi asta le agrava sensul. Izbucniseră deja câteva mici scandaluri în legătură cu contractele de stat. Soseau scrisori de pe front, în care oamenii se plângeau că ghetele se rup într-o săptămână, că praful de puşcă nu ia foc, că hamurile cedează la cel mai mic efort, că făina e plină de gărgărițe şi carnea stricată. Lumea din Atlanta încerca să se convingă că furnizorii care vindeau asemenea mărfuri statului erau din

Alabama sau Virginia sau Tennessee, dar nu din Georgia. Furnizorii georgieni nu făceau oare parte din cele mai bune familii? Nu contribuiau ei cel mai mult la fondurile spitalului şi la ajutorarea orfanilor rămaşi de pe urma ostaşilor morţi? Nu erau ei primii care aplaudau când se cânta „Dixie" şi nu erau ei cei mai însetaţi de sânge yankeu, judecând cel puţin după cuvintele lor? Furia împotriva profitorilor de război nu ajunsese încă la paroxism, şi vorbele lui Rhett erau socotite doar o dovadă de proastă creştere.

Nu numai că-şi făcea duşmani din toţi locuitorii oraşului, acuzând de venalitate pe oameni cu posturi de răspundere şi exprimându-şi rezervele în privinţa curajului celor de pe câmpul de luptă, dar parcă îi făcea plăcere să joace feste cetăţenilor demni, punându-i în situaţii jenante. Nu putea rezista plăcerii de a ataca îngâmfarea, ipocrizia şi patriotismul zgomotos al celor din jur, cum nu poate rezista un ştrengar dorinţei de a înţepa un balon cu un ac. Îi demasca pe ipocriţi, pe ignoranţi şi pe bigoţi şi o făcea într-un mod subtil, atrăgându-şi atât de bine victimele în capcană, încât nenorociţii nu-şi dădeau seama ce se întâmpla cu ei decât când se trezeau acoperiţi de ridicol, pompoşi şi încrezuţi.

În timpul lunilor când oraşul îl primise cu plăcere, Scarlett nu avusese nicio iluzie în privinţa lui. Ştia că tot cavalerismul lui afectat şi toate discursurile lui înflorite nu sunt decât prefăcătorii. Ştia că joacă rolul de patriot numai fiindcă îl amuza. Uneori i se părea că seamănă cu băieţii din comitat printre care crescuse: gemenii Tarleton cei aprigi, cu mania lor de a juca feste, băieţii Fontaine, adevăraţi demoni răutăcioşi, ori Calvert-ii care nu dormeau nopţi întregi ca să pună la cale cine ştie de farse. Dar era şi o deosebire, căci sub uşurinţa aparentă a lui Rhett se ascundea ceva răutăcios, aproape sinistru, în suava-i brutalitate.

Deşi era conştientă de lipsa lui de sinceritate, îl

preferase în rolul de erou romantic. Mai întâi, din pricină că îi uşurase situaţia. Acum se supără foarte tare văzând că Rhett aruncase masca şi pornise cu tot dinadinsul într-o campanie de pierdere a simpatiei celor din Atlanta. O supără, fiindcă lucrul i se părea o prostie şi fiindcă o parte din criticile severe, care i se adresau lui, cădeau şi asupra ei.

La concertul dat de doamna Elsing în folosul convalescenţilor, Rhett reuşi să-şi semneze decretul de ostracizare. În după-amiaza aceea toată casa Elsing era plină de militari în permisie sau ieşiţi din spitale, de membri ai gărzii locale şi de miliţieni, de femei măritate, văduve şi fete tinere. Toate scaunele casei erau ocupate şi chiar scara cea lungă era plină de musafiri. De două ori cupa cea mare de cristal, pe care o ţinea la uşă feciorul familiei Elsing, fusese golită de conţinutul ei de monede de argint. Aceasta arăta suficient că serbarea avea succes, fiindcă un dolar de argint făcea acum cât şaizeci de dolari în bancnote emise de Confederaţie.

Toate doamnele şi domnişoarele care pretindeau că au talent cântaseră din gură sau la pian, şi „tablourile vivante” fuseseră salutate cu aplauze măgulitoare. Scarlett era foarte mulţumită de sine. Nu numai fiindcă, împreună cu Melanie, cântase un duet emoţionant: „Când cade roua peste flori”, care fiind bisat, fusese urmat de o bucată mai veselă, dar fusese aleasă să întruchipeze în ultimul tablou Sufletul Confederaţiei.

Fusese absolut seducătoare: drapată simplu într-un fel de peplu elin de etamină albă, cu o cingătoare roşie şi albastră, ţinea într-o mână stelele şi dungile simbolice, iar cu cealaltă întindea căpitanului Carey Ashburn din Alabama, care şedea în genunchi în faţa ei, sabia cu mâner de aur ce aparţinuse lui Charles şi tatălui său.

Când tabloul se sfârşi, îl căută pe Rhett cu privirea pentru a vedea dacă apreciase frumosul spectacol pe care-l oferise. Cu un sentiment de exasperare văzu că discuta cu cineva şi că probabil nici nu o observase.

Scarlett înțelese, după expresia celor din jur, că Rhett spunea lucruri îngrozitoare.

Se îndreptă spre ei şi, într-un crâmpei de stranie tăcere, cum se abate uneori asupra unei adunări, îl auzi pe Willie Guinan din miliție spunând clar:

— Vrei să spui, domnule, că după părerea dumitale cauza pentru care au murit eroii noştri nu e sfântă?

— Dacă te-ar călca un tren, oare moartea dumitale ar sfinți societatea căilor ferate? întrebă Rhett, al cărui glas suna ca şi cum cerea, politicos, o informație interlocutorului său.

— Domnule, zise Willie cu un tremur în voce, dacă n-am fi în casa aceasta...

— Tremur când mă gândesc ce s-ar întâmpla, zise Rhett. Căci, fireşte, bravura dumitale e prea bine cunoscută.

Willie se înroşi şi toată lumea tăcu. Toți erau jenați. Willie era voinic, sănătos şi la vârsta de a fi soldat, şi totuşi nu era pe front. Desigur, era unicul fiu al unei văduve şi, în definitiv, era nevoie şi de miliție ca să apere statul. Dar câțiva ofițeri convalescenți chicotiră obraznic când Rhett pomeni de bravură.

„De ce nu-şi ține gura!” se gândi Scarlett indignată. „O să strice toată petrecerea.”

Doctorul Meade se încruntă amenințător.

— Se poate ca nimic să nu fie sfânt pentru dumneata, tinere, zise el cu vocea pe care o întrebuința când ținea discursuri. Există însă multe lucruri sfinte pentru femeile şi bărbații patrioți din Sud. Eliberarea țării noastre de sub jugul uzurpator e unul dintre acestea, şi drepturile statelor e altul, şi...

Rhett avea o expresie indiferentă şi vocea lui sună moale, aproape plictisită, când vorbi:

— Toate războaiele sunt sfinte, zise el, pentru cei ce trebuie să lupte. Dacă popoarele care încep războaiele nu le-ar decreta sfinte, cine s-ar mai bate? Dar oricare ar fi strigătele de luptă pe care oratorii le servesc ca

lozinci idioților care luptă, oricare ar fi scopurile nobile pe care le atribuie ei războaielor, nu există decât un singur motiv de război: banul. Toate războaiele sunt în realitate vrajbe pentru bani. Dar ce puțini oameni își dau seama de lucrul acesta! Urechile le sunt prea pline de sunetul goarnelor și al tobelor și de cuvintele frumoase debitate de oratori ce stau acasă. Uneori, strigătul de luptă e: „Salvați mormântul lui Cristos din mâinile păgânilor!”, alteori: „Jos papistașii!”.. alteori: „Libertate!” și uneori „Bumbac, Sclavie, Drepturile Statelor!”

„Ce naiba caută papistașii aici?” gândi Scarlett. „Sau mormântul lui Cristos?”

Dar pe când se îndrepta spre grupul de oameni înfuriați, îl văzu pe Rhett înclinându-se cu un aer degajat și pornind spre ușă, prin mulțime. Voi să se ducă după el, dar doamna Elsing o apucă de fustă.

— Lasă-l să plece, zise ea cu o voce clară care răsună în odaia plină de o tăcere îngrijorătoare. Lasă-l să plece. E un trădător, un speculant! Un șarpe pe care l-am încălzit la sânul nostru!

Rhett era în vestibul, cu pălăria în mână, dar auzi ceea ce fusese spus pentru urechile lui. Se întoarse și se uită o clipă la lumea din odaie. Apoi își opri privirea pe pieptul plat al doamnei Elsing, rânji brusc, salută și ieși.

Doamna Merriwether se întoarse acasă în trăsura mătușii Pitty și nici nu se așezaseră bine cele patru doamne, când izbucni:

— Poftim, Pittypat Hamilton! Acum îmi închipui că ești mulțumită!

— De ce să fiu mulțumită? exclamă Pittypat speriată.

— De purtarea mizerabilului acela de Butler, pe care l-ai primit la tine în casă.

Pittypat se tulbură; era prea speriată de acuzația ce i se aducea, ca să-i amintească doamnei Merriwether că și ea îl primise pe Rhett Butler de câteva ori. Scarlett și

Melanie se gândiră la lucrul acesta, dar tăcură fiind deprinse să respecte persoanele mai în vârstă ca ele. În schimb se uitară la mâinile lor ascunse în mitene.

— Ne-a insultat pe toți, şi Confederația de asemenea, zise doamna Merriwether, şi pieptul ei plin sălta tumultuos sub broderiile care-i acopereau corsajul. Auzi, să spună că luptăm pentru bani! Să spună că liderii noştri ne-au mințit! Ar trebui să fie închis! Da, da, am să vorbesc doctorului Meade despre asta. Dacă domnul Merriwether ar fi trăit, i-ar fi arătat el! Acum, Pitty Hamilton, ascultă ce-ți spun. Să nu cumva să-l mai laşi pe ticălosul acela să-ți intre în casă!

— O, murmură Pitty nenorocită, parcă gata să-şi dea sufletul.

Se uită rugător la cele două tinere femei care-şi țineau ochii plecați şi pe urmă privi plină de speranță spatele drept al unchiului Peter. Ştia că acesta asculta cu atenție fiecare cuvânt şi spera că se va întoarce şi se va amesteca în conversație, aşa cum făcea de multe ori. Spera că va zice: „Vai de mine, doamnă Dolly, lăsați-o pe domnişoa'a Pitty în pace!" Dar Peter nu făcu nicio mişcare. Nu-l putea suferi pe Rhett Butler, şi biata Pitty o ştia. Oftă şi zise:

— Bine, Dolly, dacă crezi că…

— Da, cred, răspunse doamna Merriwether cu fermitate. Mai întâi, nu ştiu de ce l-ai primit de la început. De azi înainte nicio familie cumsecade din oraş n-are să-l mai primească. Încearcă să fii energică măcar o dată şi interzice-i să mai vină la tine.

Aruncă o privire aspră celor două tinere femei şi urmă:

— Sper că şi voi sunteți atente la vorbele mele; în parte e şi vina voastră, fiindcă ați fost amabile cu el. Spuneți-i politicos dar hotărât că prezența lui şi părerile lui nepatriotice nu sunt binevenite în casa voastră.

Scarlett fierbea. Era gata să izbucnească, dând din picioare ca un cal când o mână străină îi apucă brutal

hățurile. Îi era însă teamă să vorbească. Nu voia să riște ca doamna Merriwether să mai scrie o scrisoare mamei ei.

„Bivoliță bătrână”, zicea în gând, cu fața roșie de furie stăpânită. „Cum aș vrea să-ți pot spune ce cred despre tine și despre apucăturile tale autoritare!”

— Nu credeam că o s-ajung vreodată să aud vorbindu-se în asemenea termeni de cauza noastră, continuă doamna Merriwether, pradă acum unei mânii îndreptățite. Oricine nu crede că e sfântă și dreaptă merită să fie spânzurat. Să nu aflu că voi, fetelor, îi mai vorbiți… Doamne sfinte, Melly, ce ai?

— Eu am să-i vorbesc, zise Melanie cu o voce joasă. N-am să fiu mojică cu el și n-am să-i interzic să vină la noi.

Doamnei Merriwether i se tăie răsuflarea, de parcă ar fi primit un pumn. Buzele cărnoase ale mătușii Pitty se deschiseră, și unchiul Peter se întoarse spre ele.

„De ce nu mi-a dat mie în minte să spun asta?” își zise Scarlett, în sufletul căreia gelozia se amesteca cu admirația. „De unde a găsit fricoasa asta mică destul curaj ca să reziste bătrânei Merriwether?”

Mâinile Melaniei tremurau, dar continuă să vorbească repede, ca și cum îi era teamă că o va părăsi curajul dacă va întârzia cât de puțin.

— N-am să fiu mojică cu el pentru ceea ce-a spus, fiindcă… A fost urât din partea lui că a vorbit tare… a fost imprudent… dar e… e exact ceea ce crede și Ashley. Nu pot să închid ușa mea unui om care crede la fel cu bărbatul meu. Ar fi nedrept.

Doamna Merriwether își regăsise suflarea și porni la atac:

— Melly Hamilton, o asemenea minciună n-am auzit de când sunt. Niciun Wilkes n-a fost laș…

— N-am spus că Ashley e laș, zise Melanie cu ochii plini de fulgere. Am spus că are aceleași păreri cu domnul Butler, numai că se exprimă cu alte cuvinte. Și

nu spune lucrurile astea la serate muzicale. Dar mi le-a scris mie.

Scarlett simți remuşcări, dar încercă să-şi amintească ce scrisese Ashley pentru ca Melanie să poată face o astfel de afirmație; uitase însă cele mai multe dintre scrisorile pe care le citise, de cum terminase lectura lor. Crezu că Melanie înnebunise.

— Ashley mi-a scris că n-ar trebui să ne batem cu yankeii… şi că am fost trădați de bărbații de stat şi de oratorii cu frazele lor sforăitoare, urmă Melanie repede. Spune că nimic nu justifică ce are să ne aducă războiul ăsta. Spune că toate astea nu aduc glorie, ci numai mizerie şi murdărie…

„O, scrisoarea aceea!” îşi zise Scarlett. „Asta voia deci să spună?”

— Nu cred ce spui, zise doamna Merriwether ferm. N-ai înțeles tu ce ți-a scris.

— Îl înțeleg întotdeauna pe Ashley, zise Melanie pe un ton liniştit, deşi buzele îi tremurau. Îl înțeleg perfect. Vrea să spună exact acelaşi lucru ca domnul Butler, numai într-o formă mai politicoasă.

— Să-ți fie ruşine că poți compara un bărbat ca Ashley Wilkes, cu un ticălos ca Butler. Îmi închipui că şi pentru tine cauza nu înseamnă nimic?

— Eu… eu nu ştiu ce să cred, zise Melanie nesigură, cu mai puțin curaj şi cu teamă de îndrăzneala cu care se exprimase. Eu… eu mi-aş da viața pentru cauză, aşa cum ar face şi Ashley. Dar vreau să spun… că… las pe bărbați să gândească, fiindcă sunt mult mai deştepți.

— N-am mai pomenit aşa ceva, zise doamna Merriwether rânjind. Opreşte, unchiule Peter, ai trecut de casa mea.

Unchiul Peter, atent la conversația din spatele lui, trecuse de casa Merriwether, şi acum dădu calul înapoi. Doamna Merriwether coborî, cu panglicile bonetei fâlfâind ca pânzele unei corăbii pe timp de furtună.

— Are să vă pară rău, zise ea.

Unchiul Peter dădu bici calului.

— A’ t’ebui să vă fie ’uşine, domnişoa’elor, să o necăjiţi atâta pe domnişoa’a Pitty, zise el pe un ton de mustrare.

— N-am nimica, zise Pitty spre mirarea tuturor, fiindcă de multe ori leşinase pentru lucruri mai puţin grave. Melly dragă, ştiu că ai făcut-o pentru mine. Şi mi-a părut bine că ai pus-o pe Dolly la locul ei. E prea tiranică. Cum ai avut atâta curaj? Dar crezi că e bine că ai vorbit aşa despre Ashley?

— Dar e adevărat, zise Melly începând să plângă încet. Şi nu mi-e ruşine de părerile lui. Ashley crede că războiul n-are niciun sens, dar e gata sa lupte şi să moară, şi pentru asta îţi trebuie mai mult curaj decât atunci când lupţi pentru un lucru pe care îl crezi drept.

— Doamne, domnişoa’ă Melly, nu plânge aici pe St’ada Pie’sicului, mormăi unchiul Peter grăbind pasul calului. Ce a’e să zică lumea? Aşteaptă să ajungem acasă.

Scarlett nu zise nimic. Nici măcar nu strânse mâna pe care Melanie i-o strecurase în a ei, căutând mângâiere. Nu citise scrisorile lui Ashley decât cu un singur scop: să fie sigură că tot pe ea o iubeşte. Acum Melanie dăduse un sens nou pasagiilor pe care ochii lui Scarlett aproape nu le văzuseră. Nu-i venea să creadă că o fiinţă atât de perfectă ca Ashley să poată avea un gând comun cu un nemernic ca Rhett Butler. Îşi zicea:

„Amândoi văd adevăratul sens al acestui război, dar Ashley e gata să moară, pe când Rhett nu. Şi cred că asta dovedeşte bunul-simţ al lui Rhett.”

Se opri o clipă, îngrozită că putea gândi un astfel de lucru despre Ashley.

„Amândoi văd adevărul neplăcut, dar lui Rhett îi place să-l privească drept în faţă şi să scoată lumea din sărite vorbind despre el, iar Ashley aproape că nu poate să suporte vederea lui.”

Scarlett se simţi cu totul dezorientată.

Capitolul XIII

Doctorul Meade, îmboldit de doamna Merriwether, porni la atac şi trimise o scrisoare deschisă jurnalului local, în care fără a pomeni numele lui Rhett îşi arăta clar părerea. Redactorul, simțind că e vorba de o dramă mondenă, publică scrisoarea în pagina a doua a ziarului, ceea ce constituia o inovație surprinzătoare, deoarece primele două pagini erau întotdeauna consacrate anunțurilor cu privire la sclavi, catâri, pluguri, coşciuge, case de vânzare sau de închiriat, reclame pentru tratamentul bolilor ruşinoase, doctorii pentru avorturi sau pentru recăpătarea virilității.

Scrisoarea doctorului fu preludiul unui concert de strigăte pline de indignare, care în curând aveau să izbucnească în tot Sudul împotriva speculanților, a profitorilor şi a furnizorilor statului. În Wilmington, care era acum portul cel mai activ de când Charlestonul fusese aproape închis de canonierele yankee, scandalul luase proporții mari. Wilmingtonul roia de speculanți care, având bani disponibili, cumpărau vapoare întregi de mărfuri şi aşteptau până când prețurile creşteau. Or, prețurile creşteau de la o lună la alta, datorită faptului că produsele de primă necesitate se găseau din ce în ce mai greu. Populația civilă trebuia sau să se lipsească de ele sau să plătească prețurile ridicate cerute de speculanți, iar săracii sau cei cu mijloace modeste să sufere privațiuni tot mai mari. Odată cu urcarea

prețurilor, moneda confederată se deprecia şi, odată cu căderea ei vertiginoasă, lumea era cuprinsă de o dorință nebună de lux. Cei ce plecau să forțeze blocada erau obligați să aducă produse de primă necesitate permițându-li-se să importe doar foarte puține articole de lux. Dar cum articolele de lux se vindeau la un preț atât de ridicat, aducând un câştig mai mare, ajunseră să compună ele singure încărcătura vapoarelor, excluzând mărfuri de importanță vitală pentru Confederație. Lumea cumpăra cu nesaț articole de lux cu banii pe care-i avea, temându-se că a doua zi prețurile vor creşte şi banii vor avea mai puțină valoare.

Şi era ceva şi mai grav: nu exista decât o singură cale ferată de la Wilmington la Richmond. Mii de saci de făină şi lăzi cu slănină se stricau şi putrezeau în gările intermediare, din lipsă de vagoane, pe când speculanții de vinuri, mătăsuri şi cafea puteau să transporte întotdeauna mărfurile la Richmond, la două zile după ce fuseseră debarcate la Wilmington. Şi un zvon care circulase pe şoptite se discuta acum în gura mare: se spunea că, pe lângă marfa pe care o aducea în cele patru vapoare ce-i aparțineau şi pe care o vindea la prețuri nemaiauzite, Rhett Butler cumpăra şi încărcătura altor vase şi o oprea, aşteptând urcarea prețurilor. Se zicea că e în fruntea unei întreprinderi cu un capital de peste un milion de dolari, cu sediul la Wilmington, având ca scop cumpărarea mărfurilor introduse în ciuda blocadei yankee. La Wilmington şi la Richmond aveau zeci de magazii, şi lumea spunea că erau pline de alimente şi articole de îmbrăcăminte depozitate acolo până când prețurile vor urca. De pe acum militarii şi civilii începuseră să se enerveze, şi se vorbea urât de el şi de tovarăşii lui întru speculă.

„Sunt mulți oameni curajoşi şi patrioți printre marinarii cărora Confederația le-a încredințat misiunea de a forța blocada”, scria doctorul în ultima lui scrisoare. *„Oameni*

dezinteresați, care își riscă viețile și toată averea pentru Confederație. Numele lor sunt cunoscute de toți oamenii cinstiți din Sud și nimeni nu le reproșează micul câștig bănesc pe care-l obțin pentru riscurile lor. Sunt gentlemeni dezinteresați și îi cinstim. Nu vorbesc de aceștia.

Mai există însă și alții, ticăloșii care forțează blocada numai ca să se îmbogățească. Asupra lor vreau să îndrept mânia îndrituită și răzbunarea unui popor care luptă pentru cea mai dreaptă dintre cauze; asupra acestor fiare cu chip de om, care aduc mătăsuri și dantele când oamenii noștri mor din lipsă de chinină, care încarcă vapoarele cu ceai și vinuri alese când eroii noștri se chinuiesc din lipsă de morfină. Urăsc pe acești vampiri ce sug sângele celor care îl urmează pe Robert Lee, pe acești indivizi care fac din forțarea blocadei o ocupație demnă de disprețul tuturor patrioților. Cum să mai suportăm printre noi pe ticăloșii aceștia mârșavi, încălțați în ghete de lac, când fii noștri merg la luptă în picioarele goale? Cum să tolerăm ca ei să bea șampanie și să mănânce pateuri, când soldații noștri tremură de frig în jurul focurilor de bivuac și n-au decât slănină mucegăită? Cer tuturor confederaților loiali să le întoarcă spatele!"

Cetățenii Atlantei citiră scrisoarea, înțeleseră că oracolul vorbise și, fiind confederați loiali, se grăbiră să-l alunge pe Rhett.

Dintre toate persoanele care îl primiseră în toamna anului 1862; domnișoara Pittypat rămase singura care îl mai primea și în 1863. Și dacă n-ar fi fost Melanie, n-ar fi fost primit nici acolo. De câte ori Rhett sosea la Atlanta, pentru mătușa Pitty începea tortura. Știa bine ce zic prietenele ei despre faptul că îi permite să vină la ea, dar îi lipsea curajul să-i spună că e un musafir nedorit. Când afla că Rhett venise iar la Atlanta, Pitty lua o expresie hotărâtă și le anunța pe Melanie și pe Scarlett că îl va aștepta în fața ușii și îi va interzice să intre. Și de câte ori venea cu câte un pachețel în mână și

cu un compliment pentru farmecul şi frumuseţea ei, se dădea bătută.

— Nu ştiu ce să fac, gemea ea. Se uită la mine... şi mor de frică gândindu-mă ce-ar face când i-aş spune. Are o reputaţie atât de proastă! Crezi că m-ar bate... sau... sau...? O, Doamne! De ce nu mai trăieşte Charlie! Scarlett, trebuie să-i spui să nu mai vină, dar spune-i într-o formă politicoasă. Vai de mine şi de mine! Mi se pare că din cauza ta vine aici, şi tot oraşul vorbeşte, şi ce-are să spună mama ta dacă va afla? Melly, nu trebuie să mai fii atât de drăguţă cu el. Fii rece şi distantă, şi va înţelege. O, Melly, nu crezi că ar fi bine să-i scriu lui Henry şi să-i cer să vină să vorbească domnului Butler?

— Nu, să nu faci una ca asta, zise Melanie. Şi nici eu n-o să fiu nepoliticoasă cu el. Am impresia că lumea se sperie degeaba de domnul Butler. Sunt sigură că nu e aşa de rău cum spun doctorul Meade şi doamna Merriwether. E incapabil să lase oamenii să moară de foame dosind alimentele. Oare nu el mi-a dat o sută de dolari pentru orfani? Sunt convinsă că e tot atât de patriot şi de devotat ca şi noi toţi, dar e prea mândru ca să se dezvinovăţească. Ştii ce încăpăţânaţi sunt bărbaţii când se înfurie.

Mătuşa Pitty nu ştia nimic despre bărbaţi, nici când se înfurie nici când sunt altfel, aşa încât nu putu decât să dea neputincioasă din mâinile ei grăsuţe. Cât despre Scarlett, de mult se deprinsese cu obiceiul Melaniei de a crede numai bine despre toată lumea. Melanie era o proastă şi nu puteai să faci nimic.

Scarlett ştia că Rhett nu e patriot şi, deşi ar fi preferat să moară decât s-o mărturisească, nu-i păsa. Micile daruri pe care i le aducea de la Nassau, fleacurile pe care o doamnă le poate accepta de la un bărbat, o interesau mai mult. Când preţurile crescuseră atât de mult, de unde naiba să facă rost de ace de cusut, bomboane ori spelci, dacă i-ar interzice lui Rhett să vină să o vadă? Nu, era uşor să laşi toată răspunderea pe

seama mătuşii Pitty, care, în definitiv, era şeful familiei şi arbitru în chestiunile de morală. Scarlett ştia că lumea vorbeşte de vizitele lui Rhett şi despre ea; ştia însă că pentru cei din Atlanta tot ce făcea Melanie Wilkes era perfect, şi dacă Melanie îl apăra pe Rhett, vizitele lui mai aveau o urmă de respectabilitate.

Totuşi, viața ar fi plăcută dacă Rhett şi-ar retracta ereziile. Nu s-ar mai simți jenată când lumea nu răspundea la salutul lui Rhett, atunci când se plimba cu el pe Strada Piersicului.

— Chiar dacă crezi astfel de lucruri, de ce le spui? îl mustră ea. Crede ce-ți place, dar ține-ți gura, şi toate ar merge mai bine.

— Ăsta e sistemul dumitale, nu-i aşa, ipocrito cu ochii verzi? Scarlett, Scarlett, credeam că eşti mai curajoasă. Credeam că irlandezii spun ce cred şi puțin le pasă de lume. Spune-mi cinstit, nu-ți vine uneori să plesneşti de atâta tăcere?

— Ei bine… da, mărturisi Scarlett, vrând-nevrând. Mă plictiseşte grozav când îi aud vorbind de cauză, de dimineață până seara. Dar, Doamne sfinte, Rhett Butler, dacă aş recunoaşte asta, nimeni nu mi-ar mai vorbi şi niciun tânăr nu m-ar mai pofti la dans!

— A, da, şi trebuie să dansezi cu orice preț. Să ştii că admir felul cum te stăpâneşti, dar nu mă simt în stare să te imit. Nici nu pot să port masca patriotismului şi a eroismului, oricât ar fi de comod. Sunt destui patrioți naivi care-şi riscă toți banii în blocadă şi care au să rămână pe drumuri după război. Nu e nevoie şi de mine, nici ca să bat recordul de patriotism, nici să măresc numărul celor ce vor ieşi sărăciți. Laurii să fie ai lor! Îi merită – să ştii că de data asta sunt sincer – căci într-un an sau doi laurii vor fi singura lor avere.

— Cred că e urât din partea dumitale să insinuezi asemenea lucruri, când ştii bine că Anglia şi Franța vor intra în curând în război de partea noastră şi…

— Scarlett, ai citit un ziar! Mă mir de tine. Să n-o mai

faci. Zăpăceşte minţile femeilor. Dacă vrei să ştii, acum o lună am fost în Anglia şi pot să-ţi spun următoarele: Anglia n-o să ajute niciodată Confederaţia. Anglia nu mizează pe o mârţoagă. De aceea e Anglia. De altfel, olandeza cea grasă care şade pe tronul Marii Britanii e o femeie cu frica lui Dumnezeu şi nu-i place sclavia. Mai bine să moară de foame lucrătorii din ţesătoriile englezeşti fiindcă nu pot căpăta bumbac, decât să apere sclavia. Cât despre Franţa... acea slabă imitaţie a lui Napoleon care e împăratul lor e prea ocupat cu Mexicul ca să se mai sinchisească de noi. De fapt, acest război îi convine, fiindcă ne împiedică pe noi să-l alungăm din Mexic... Nu, Scarlett, ideea unui ajutor dinafară e o născocire a ziarelor ca să susţină moralul sudiştilor. Confederaţia e sortită pieirii. Acum trăieşte din rezerve, aşa cum face cămila, dar chiar şi rezervele cele mai mari se epuizează. În ceea ce mă priveşte, cred că mai am câteva luni de activitate; după aceea mă retrag, fiindcă o să fie prea primejdios. Am să-mi vând vapoarele vreunui englez nesocotit care va crede că le va mai putea strecura; dar nu-mi fac sânge rău pentru atâta; am câştigat destui bani, pe care-i ţin în băncile engleze şi în aur. Nu-mi trebuiesc bancnote din astea fără valoare.

Ca întotdeauna când vorbea Rhett, ceea ce spunea părea plauzibil. Alţii puteau spune că afirmaţiile lui sunt perfide, dar lui Scarlett i se păreau întotdeauna adevărate şi pline de bun-simţ. Şi ştia că e urât din partea ei şi că ar trebui să se indigneze şi să se înfurie. De fapt, nu era deloc indignată şi înfuriată, deşi ar fi trebuit măcar să se prefacă. O făcea să se simtă mai demnă şi mai distinsă.

— Cred că ceea ce a scris doctorul Meade despre dumneata, domnule Butler, era adevărat. Singurul mijloc de a ispăşi ar fi să te înrolezi după ce-ţi vinzi vapoarele. Ai fost la Academia Militară de la West Point şi...

— Vorbeşti ca un predicator baptist când caută să

facă prozeliți. Dar dacă nu vreau să ispășesc? De ce să lupt ca să apăr un sistem care m-a alungat? Are să-mi facă plăcere să asist la distrugerea lui.

— N-am auzit de niciun sistem, zise ea enervată.

— Nu? Şi totuşi faci parte din el, cum făceam şi eu odată şi pariez că ți-e tot atât de antipatic ca şi mie. De ce sunt eu ruşinea familiei Butler? Pentru următorul motiv, şi nu pentru altul: pentru că nu m-am putut conforma obiceiurilor din Charleston, şi Charlestonul e Sudul, numai că în forma cea mai exagerată. Oare îți dai seama ce plictiseală e acolo? Atâtea lucruri pe care trebuie să le faci pentru că s-au făcut întotdeauna. Atâtea lucruri inofensive pe care nu trebuie să le faci, pentru acelaşi motiv. Atâtea lucruri care mă enervau pentru că erau lipsite de sens. Faptul că nu m-am căsătorit cu domnişoara de care ai auzit, a fost ultima picătură. De ce să mă însor cu o proastă a noastră, numai fiindcă un accident ne-a împiedicat să ne întoarcem înainte de a se fi întunecat? Şi de ce să-i permit fratelui ei, înnebunit de furie, să mă omoare, când eu ştiam că trag mai bine? Fireşte, dacă aş fi fost un gentleman, l-aş fi lăsat să mă omoare şi aşa s-ar fi şters pata de pe blazonul familiei Butler. Dar… îmi place să trăiesc. Aşa că am continuat să trăiesc, şi m-am distrat bine… Când mă gândesc la fratele meu care trăieşte printre vacile sacre din Charleston şi e plin de respect pentru ele, când îmi amintesc de nevasta lui cea voluminoasă, de balurile de ziua Sfintei Cecilia şi de orezăriile lui nesfârşite… atunci ştiu ce am câştigat rupând cu sistemul acela. Scarlett, felul nostru de viață aici în Sud e tot atât de învechit ca şi sistemul feudal al Evului Mediu. E de mirare doar că a durat atâta. Trebuia să piară, şi acum piere. Şi ai vrea să ascult nişte oratori ca doctorul Meade care-mi spun că luptăm pentru o cauză dreaptă şi sfântă? Şi să mă entuziasmeze atâta bătăile tobei, încât să iau o puşcă şi să mă duc repede în Virginia să-mi vărs sângele pentru

bătrânul Robert? Crezi că sunt prost? Firea mea nu-mi permite să sărut biciul care m-a lovit. Acum Sudul şi cu mine suntem chit. Odinioară Sudul m-a alungat şi m-a lăsat să mor de foame. N-am murit, şi câştig destui bani din agonia Sudului pentru a compensa pierderea drepturilor ce le aveam prin naştere.

— Îmi face impresia că eşti un interesat şi un ticălos, zise Scarlett, dar observaţia ei era mecanică.

Cea mai mare parte a discursului său îi intrase pe o ureche şi îi ieşise prin cealaltă, aşa cum se întâmpla de câte ori se vorbea de lucruri care nu o priveau direct. Înţelegea însă unele lucruri. În viaţa oamenilor din lumea bună erau atâtea prostii! Să pretinzi că inima ţi-e în mormânt când nu era aşa! Şi cum se revoltase toată lumea la bazar când Scarlett dansase! Şi ce enervaţi se arătau unii şi cum ridicau din sprâncene de câte ori spunea sau făcea ceva ce se deosebea de ce spun şi fac celelalte tinere femei! Şi totuşi, o exaspera felul cum Rhett ataca înseşi tradiţiile care, de fapt, o enervau şi pe ea. Prea mult trăise într-un mediu de oameni ipocriţi, pentru a nu se supăra când alţii spuneau exact ce gândea şi ea.

— Ticălos? Nu, sunt numai prevăzător. Deşi poate că e acelaşi lucru. În orice caz, aşa vor spune cei care au fost mai puţin prevăzători ca mine. Orice confederat cinstit care în 1861 a avut o mie de dolari bani gheaţă ar fi putut face la fel ca mine; dar ce puţini au fost destul de ticăloşi ca să profite de ocazie. De pildă, chiar după ce a căzut fortul Sumter, înainte de începerea blocadei, am cumpărat câteva mii de baloturi de bumbac pe un preţ de nimic şi le-am dus în Anglia. Sunt încă în depozitele din Liverpool. Nu le-am vândut. Le păstrez până când fabricile englezeşti vor plânge după bumbac, şi atunci vor da oricât voi cere. Nu m-ar mira dacă o să capăt doi dolari pe kilogram.

— O să-i capeţi la paştele cailor!

— Nu cred. Acum bumbacul se vinde cu un dolar şi

jumătate. Când războiul se va sfârşi, o să fiu un om bogat, Scarlett, fiindcă am fost prevăzător... adică, ticălos. Ţi-am mai spus o dată că sunt două momente când poţi câştiga bani: primul, când se clădeşte o ţară, şi al doilea când se distruge. În primul caz merge încet, în al doilea, repede. Nu uita cuvintele mele. Poate că într-o zi îţi vor prinde bine.

— Îmi plac foarte mult sfaturile bune, zise Scarlett cu toată ironia de care era capabilă. Dar n-am nevoie de sfaturile dumitale. Crezi că tata e om sărac? Are destui bani ca să-mi dea cât îmi trebuie şi, în afară de asta, am moştenit şi de la Charles.

— Îmi închipui că aristocraţii francezi gândeau cam la fel până în ziua când erau duşi la eşafod.

De multe ori încercă Rhett să-i dovedească lui Scarlett cât de nepotrivit era să poarte doliu când participa la viaţa mondenă. Îi plăceau culorile vii, iar rochiile ei negre şi vălul de crep de la pălărie până la călcâie îl amuzau, dar îl şi indispuneau. Ea ţinea însă morţiş la rochiile negre şi la vălul ei. Ştia că dacă va renunţa la ele şi le va înlocui cu rochii colorate, înainte de câţiva ani buni, oraşul va vorbi mai mult ca acuma. Şi apoi, cum i-ar explica mamei ei schimbarea?

Rhett îi spunea pe faţă că vălul îi dădea un aspect de cioară şi rochiile negre o făceau să pară cu zece ani mai bătrână. Aceste afirmaţii prea puţin cavalereşti o făceau să dea fuga la oglindă, ca să vadă dacă într-adevăr arăta de douăzeci şi opt de ani şi nu de optsprezece.

— Credeam că eşti mai mândră şi că nu ţii să arăţi ca doamna Merriwether, o necăjea el. De ce ai prostul gust să porţi un văl, ca să afişezi o durere pe care sunt sigur că n-ai simţit-o niciodată? Hai să facem prinsoare. Eu zic că în două luni o să te fac să lepezi pălăria şi vălul acesta şi să porţi un model de la Paris.

— Nici nu mă gândesc, şi te rog să nu mai vorbim de lucrul acesta, zise Scarlett, enervată de aluzia pe care o

făcuse la Charles.

Rhett plecă surâzând, căci se ducea la Wilmington, şi de acolo într-o călătorie în străinătate.

Câteva săptămâni mai târziu, într-o frumoasă dimineață de vară, reapăru în mână cu o elegantă cutie de carton. Când află că Scarlett e singură, o deschise.

— Ce minune! strigă ea scoțând o pălărie din foița care o învelea.

Scarlett suferise mai mult fiindcă nu văzuse noutăți, decât fiindcă nu le purtase, şi acest model i se păru cea mai încântătoare creație pe care o văzuse vreodată. Era din tafta verde închis, căptuşită cu moar verde pal. Panglicile ce se legau sub bărbie, late cât mâna, erau de asemenea verde pal. Şi borul era garnisit cu o pană verde de struț, care se încrețea cât se poate de cochet.

— Încearc-o, zise Rhett zâmbind.

Scarlett fugi la oglindă şi şi-o puse pe cap, dându-şi părul înapoi ca să se vadă cerceii, şi îşi legă panglicile sub bărbie.

— Îmi şade bine? strigă ea, făcând o piruetă pe călcâie ca s-o admire Rhett şi ridicându-şi capul pentru ca pana să salte.

Ştia că îi stă bine chiar înainte de a citi confirmarea în ochii lui. Avea un aer încântător de obraznic, şi căptuşeala verde făcea ca ochii ei să capete o nuanță de smarald verde închis, şi să strălucească şi mai tare.

— O, Rhett, a cui e pălăria? Vreau s-o cumpăr. Îți dau toți banii pe care-i am.

— Ea dumitale, zise el. Cine ar mai putea să poarte această nuanță de verde? Nu crezi că am ținut minte culoarea ochilor dumitale?

— Ai comandat-o anume pentru mine?

— Da, şi scrie „Rue de la Paix” pe cutie, dacă te interesează.

Dar ei asta nu-i spunea nimic. Se uita în oglindă şi îşi surâdea. Nimic nu mai avea vreo importanță, afară de faptul că părea extrem de drăguță şi purta prima pălărie

frumoasă de doi ani încoace. Ce n-ar putea face cu pălăria asta! Şi deodată, zâmbetul îi muri pe buze.

— Nu-ți place?

— O, e un vis, dar… O, ce rău îmi pare să acopăr verdele acesta minunat cu crep şi să vopsesc pana în negru.

Imediat Rhett veni lângă ea, şi degetele lui îndemânatice dezlegară funda lată de sub bărbie. Într-o clipă pălăria fu înapoi în cutie.

— Ce faci? N-ai spus că e a mea?

— Nu, dacă o transformi într-o pălărie de doliu. O să găsesc eu altă femeie frumoasă cu ochii verzi care să-mi aprecieze gustul.

— O, nu se poate! Mă omor dacă nu mi-o dai! Te rog, Rhett, nu fi răutăcios! Dă-mi-o!

— Ca s-o poceşti ca pe celelalte pălării? Nu.

Scarlett apucă cutia. Să dea alteia minunea asta care o făcea să pară atât de tânără şi de încântătoare? Niciodată! O clipă se gândi cu groază la Pitty şi la Melanie. Se gândi la Ellen şi la ce va spune, şi se cutremură. Dar vanitatea fu mai puternică.

— N-am s-o transform. Îți făgăduiesc. Te rog, dă-mi-o.

Rhett îi dădu cutia, cu un zâmbet puțin ironic, şi o privi pe când o încerca din nou şi se admira în oglindă.

— Cât costă? întrebă ea brusc, cu fața schimbată. Am numai cincizeci de dolari, dar luna viitoare…

— Costă cam două mii de dolari în monedă confederată, zise el râzând de expresia ei jalnică.

— Vai de mine! Atunci, dacă îți dau acum cincizeci de dolari şi pe urmă când o să mai…

— Nu vreau să-mi plăteşti, zise el. E un dar.

Scarlett rămase cu gura căscată. Există o limită bine precizată în privința cadourilor pe care o femeie le poate accepta de la un bărbat.

„Bomboane şi flori, draga mea”, îi spusese Ellen de mai multe ori, „poate o carte de versuri, ori un album, ori o sticluță cu apă de colonie, sunt singurele lucruri pe

care o femeie le poate accepta de la un bărbat. Niciodată un cadou costisitor, nici chiar din partea logodnicului. Şi niciodată bijuterii sau articole de îmbrăcăminte, nici chiar mănuşi sau batiste. Dacă ai accepta asemenea daruri, bărbații ar şti că nu eşti o adevărată doamnă şi şi-ar permite anumite îndrăzneli.”

„Vai de mine”, îşi zise Scarlett privindu-se întâi în oglindă şi pe urmă întorcându-se spre chipul impenetrabil al lui Rhett. „Nu pot să-i spun că nu primesc. E prea drăguță. Aş… prefera să fie îndrăzneț cu mine, dacă n-ar fi prea…”

Se îngrozi de gândurile ei şi se înroşi.

— Am să-ți dau cincizeci de dolari…

— Dacă faci asta, am să-i arunc la gunoi. Sau mai bine am să pun să citească o slujbă pentru sufletul dumitale. Sunt sigur că n-ar strica…

Scarlett surâse jenată şi reflexia surâsului ei în oglindă o făcu să se hotărască.

— Ce urmăreşti, de fapt?

— Încerc să te ispitesc cu daruri frumoase, ca să-ți înăbuş scrupulele de fetiță şi să fii la cheremul meu, zise el. „Acceptă numai bomboane şi flori de la bărbați, draga mea”, se strâmbă el, şi Scarlett izbucni în râs.

— Eşti o canalie deşteaptă cu suflet negru, Rhett Butler, dar ştii bine că pălăria e prea frumoasă ca să fie refuzată.

Privirea lui era ironică, chiar când era plină de admirație pentru frumusețea ei.

— Fireşte, poți să-i spui domnişoarei Pitty că mi-ai dat o mostră de tafta şi de moar verde, şi o schiță de pălărie, şi că ți-am stors cincizeci de dolari pentru asta.

— Nu, am să-i spun că mi-ai cerut o sută de dolari şi ea o să povestească tuturor în oraş şi toți o să moară de necaz şi or să vorbească de luxul meu. Rhett, nu trebuie să-mi mai aduci lucruri atât de costisitoare. E foarte drăguț din partea dumitale, dar n-am să mai accept altceva.

— Serios? Ba am să-ți aduc daruri de câte ori îmi face plăcere şi de câte ori cred că au să-ți şadă bine. Am să-ți aduc moar verde închis pentru o rochie care să se asorteze cu pălăria. Dar te previn că nu sunt un om bun. Încerc să te ispitesc cu pălării şi cu bijuterii ca să te prind în capcană. Nu uita că nu fac nimic degeaba şi nu dau nimica fără să sper că voi căpăta ceva în schimb. De altfel, capăt întotdeauna tot ce vreau.

Ochii negri ai lui Rhett se opriră pe buzele lui Scarlett. Ea lăsă privirea în jos. Acum are să fie îndrăzneț cu ea, întocmai cum îi spusese Ellen. Acum o s-o sărute, sau o să încerce s-o sărute – în emoția ei nu ştia prea bine ce avea să facă. Dacă refuza, poate că îi va smulge pălăria din cap şi o va da altei femei. Pe de altă parte, dacă îi permitea un sărut scurt şi cast, poate că-i va aduce alte cadouri frumoase, în speranța unei alte sărutări! Numai Dumnezeu ştie de ce bărbații țin aşa de mult la sărutări! Şi de multe ori, după o sărutare, se îndrăgostesc complet şi devin caraghioşi când eşti deşteaptă şi ştii să te mai laşi sărutată după ce te-ai lăsat o dată. Ce pasionant ar fi dacă Rhett Butler s-ar îndrăgosti de ea, dacă ar recunoaşte-o şi ar cerşi o sărutare sau un surâs. Da, îl va lăsa s-o sărute.

Rhett însă nu părea că vrea să o sărute. Ea îi aruncă o privire piezişă pe sub gene şi murmură, vrând parcă să-l încurajeze:

— Deci, capeți întotdeauna ce vrei, nu-i aşa? Şi ce vrei de la mine?

— Rămâne de văzut.

— Doar nu-ți închipui că am să mă mărit cu dumneata ca să-ți plătesc pălăria! zise ea îndrăzneață şi îşi mişcă în mod provocator capul, făcând să joace pana pălăriei.

Dinții lui albi luciră sub mustața tunsă scurt.

— Îți faci iluzii, scumpă doamnă. N-am deloc poftă să mă însor cu dumneata, nici cu nimeni altcineva. Nu sunt făcut pentru căsătorie.

— Serios! exclamă ea surprinsă, hotărâtă acum să-l lase să fie îndrăzneț. Să ştii că n-am de gând să mă las sărutată.

— Dacă e aşa, de ce-ți țugui buzele?

— O, strigă ea, zărindu-se în oglindă şi văzând că într-adevăr îşi țuguiase buzele ca pentru sărutat. O, țipă din nou, bătând din picior, furioasă. Eşti omul cel mai îngrozitor pe care l-am întâlnit şi nu mi-ar părea rău dacă nu te-aş mai vedea niciodată.

— Dacă ai simți într-adevăr aşa, ai călca pălăria în picioare. Doamne, cum te înfurii, şi asta probabil fiindcă ştii că-ți stă bine. Haide, Scarlett, calcă pălăria asta în picioare, ca să-mi arăți ce părere ai despre mine şi despre darurile mele.

— Să nu cumva să te atingi de pălărie, zise ea apucând-o de panglici şi retrăgându-se.

El o urmă râzând uşor şi îi luă mâinile.

— O, Scarlett! Eşti atât de tânără, încât mi se rupe inima, zise el. Şi am să te sărut, fiindcă se pare că asta vrei.

Se aplecă alene şi îi atinse obrazul cu mustața.

— Acum, buna-cuviință cere să-mi tragi o palmă, nu-i aşa?

Cu buzele strânse, se uită drept în ochii lui şi citi atâta veselie în întunericul lor, încât izbucni şi ea în râs. Ce om enervant! Ce exasperant! Nu dorea să se însoare cu ea, nu dorea să o sărute, atunci ce voia? Dacă nu era îndrăgostit de ea, de ce venea aşa de des şi de ce-i aducea cadouri?

— Mai bine aşa, zise el. Scarlett, am o proastă influență asupra ta şi, dacă eşti cuminte, ar trebui să mă dai afară… fireşte, dacă poți. E greu să scapi de mine. Dar îți fac rău.

— Adevărat?

— Nu vezi? De când te-am întâlnit atunci la bazar, purtările tale au devenit scandaloase, şi asta din vina mea. Cine te-a îndemnat să dansezi? Cine te-a silit să

recunoşti că glorioasa noastră cauză nu e nici sfântă, nici glorioasă? Cine te-a făcut să recunoşti că ți se par proşti oamenii care mor pentru principii sforăitoare? Cine te-a ajutat să dai cucoanelor bătrâne motiv să clevetească? Cine te face să lepezi doliul cu câțiva ani mai devreme? Şi, în sfârşit, cine te-a convins să accepți un dar pe care nicio femeie nu-l poate accepta rămânând o doamnă?

— Îți faci iluzii, domnule Butler. N-am făcut nimic atât de scandalos şi, în orice caz, am făcut tot ce ai spus fără ajutorul dumitale.

— De asta mă îndoiesc, zise el, şi fața îi deveni brusc calmă şi posomorâtă. Ai fi încă văduva neconsolată a lui Charles Hamilton, vestită pentru meritele dumitale ca infirmieră. Totuşi, s-ar putea ca…

Ea însă nu-l mai asculta; iar se privea mulțumită în oglindă şi se gândea că-şi va pune pălăria chiar în după-amiaza aceea, când se va duce la spital şi va duce flori ofițerilor convalescenți.

Nu înțelese că ultimele cuvinte ale lui Rhett aveau un fond de adevăr. Nu-şi dădea seama că el descuiase uşile văduviei ei şi îi dăruise libertatea, ca şi posibilitatea să eclipseze fetele nemăritate, când epoca ei de succes ar fi trebuit socotită încheiată. Nu-şi dădea seama că sfaturile lui o îndepărtaseră de educația primită de la Ellen. Schimbarea fusese treptată, încălcarea unei mici convenții părând să nu aibă legătură cu nesocotirea alteia, şi niciuna din ele vreo legătură cu Rhett. Nu vedea că, încurajată de el, călcase câteva din cele mai severe sfaturi ale mamei ei în privința bunelor maniere şi că uitase cât se străduise Ellen să facă din ea o adevărată doamnă.

Vedea doar că pălăria era cea mai frumoasă din câte avusese până acum, că n-o costase niciun ban şi că Rhett trebuia să fie îndrăgostit de ea, chiar dacă nu voia s-o mărturisească. Şi era hotărâtă să găsească un mijloc pentru a-l face să i-o mărturisească.

A doua zi în faţa oglinzii, cu un pieptene în mână şi cu gura plină de spelci, Scarlett încerca să-şi facă o nouă pieptănătură care, după spusele lui Maybelle de curând întoarsă de la Richmond unde fusese ca să-şi vadă bărbatul, se purta mult în capitală. Această pieptănătură se numea „Pisicile, şobolanii şi şoarecii” şi prezenta multe greutăţi. Părul trebuia despărţit în două şi aşezat în fiecare parte a capului în trei rulouri de mărime descrescândă; cel mai mare de lângă cărare se numea „pisica”. „Pisica” şi „şobolanul” erau uşor de fixat, dar „şoarecele” nu se lăsa prins de spelci şi aluneca mereu, într-un fel exasperant. Totuşi, se hotărâse să izbutească fiindcă Rhett venea la cină, şi întotdeauna observa şi comenta orice inovaţie în îmbrăcăminte şi pieptănătură.

Pe când, cu fruntea plină de broboane de năduşeală, se lupta cu şuviţele bogate şi aspre ale părului ei, Scarlett auzi jos în vestibul paşi uşori şi înţelese că Melanie se întorsese de la spital. Apoi, simţind că cumnata ei suia scările două câte două, rămase o clipă nemişcată. Se în-tâmplase ceva neobişnuit fiindcă, în general, Melanie se mişca demnă ca o cucoană bătrână. Se duse şi deschise uşa, şi Melanie intră iute, cu faţa roşie şi speriată, având aerul unui copil vinovat.

Obrajii îi erau plini de lacrimi, pălăria îi atârna pe spate de panglici şi crinolina sălta violent. Ţinea ceva strâns în mână şi, odată cu intrarea ei, odaia se umplu de parfum prost.

— O, Scarlett, strigă ea, închizând uşa şi trântindu-se pe pat. E acasă mătuşa? Nu? O, slavă Domnului! Scarlett, îmi vine să mor de ruşine! Era să leşin şi, Scarlett, unchiul Peter are să-i spună mătuşii Pitty!

— Ce-are să-i spună?

— Că am vorbit cu... cu acea domnişoară... adică doamnă...

Şi, făcându-şi vânt cu batista, Melanie încheie:

— Cu femeia aceea cu părul roşu, pe care o cheamă Belle Watling.

— Melly! Cum ai putut face una ca asta! zise Scarlett indignată, privind-o cu ochii holbaţi.

Belle Watling era femeia cu părul roşu pe care o văzuse pe stradă în prima zi când sosise la Atlanta, şi acum ajunsese cea mai vestită femeie din oraş. Multe prostituate năvăliseră la Atlanta în urma armatelor, dar Belle se distingea printre ele din cauza părului ei roşu ca focul şi a rochiilor prea elegante şi ţipătoare. O vedeai rar pe Strada Piersicului sau prin cartierele locuite de lumea bună, dar când apărea, femeile cinstite se grăbeau să treacă pe celălalt trotuar, ca să fie cât mai departe de ea. Şi Melanie vorbise cu ea. Nu era de mirare că unchiul Peter era indignat!

— O să mor dacă mătuşa Pitty o să afle! Ştiu bine că o să plângă şi o să spună la toţi şi o să fiu compromisă, zicea Melanie printre suspine. N-a fost vina mea. Scarlett… mi-era milă de ea. Crezi că n-am dreptate?

Pe Scarlett însă nu o interesa latura morală a chestiunii. Ca majoritatea femeilor inocente şi de familie bună, murea de curiozitate să afle mai mult despre prostituate.

— Ce voia? Cum vorbeşte?

— O, făcea greşeli groaznice de gramatică, dar se vedea că se silea să pară distinsă, săraca. Ieşeam din spital şi, cum unchiul Peter nu mă aştepta cu trăsura, m-am gândit să vin acasă pe jos. Tocmai când treceam pe lângă curtea Emerson-ilor, am dat peste ea, ascunsă după gard. Slavă Domnului că Emerson-ii sunt la Macon! Şi mi-a zis: „Doamnă Wilkes, vă rog să-mi permiteţi să vă spun ceva.” Nu ştiu de unde îmi cunoaşte numele. Îmi dădeam seama că ar fi trebuit s-o iau la fugă, dar… Scarlett, părea atât de tristă şi… umilă. Şi purta o rochie neagră şi o pălărie neagră şi nu era vopsită deloc şi părea foarte cumsecade, doar părul roşu o dădea de gol. Şi înainte să-i fi putut răspunde

ceva, a zis: „Ştiu că n-ar trebui să vă vorbesc, dar am încercat să vorbesc cu gâsca aia bătrână, cu doamna Elsing, care m-a dat afară din spital.”

— A zis chiar „gâsca bătrână”? întrebă Scarlett râzând.

— O, nu râde. Nu e caraghios. Se pare că femeia asta a vrut să facă ceva pentru spital... Înțelegi? S-a oferit să vină să îngrijească de bolnavi în fiecare dimineață, dar fireşte doamnei Elsing trebuie să-i fi venit rău auzind propunerea ei şi a dat-o afară. Pe urmă mi-a zis: „Şi eu vreau să fac ceva. Nu sunt oare o confederată la fel ca şi dumneavoastră?” Şi, Scarlett, m-a emoționat faptul că voia să facă şi ea ceva. Ştii, nu trebuie să fie prea rea dacă vrea să ajute *cauza.* Nu crezi că am dreptate?

— Pentru Dumnezeu, Melly, ce importanță are dacă ai sau nu dreptate?

— Mi-a spus că a văzut cum se duc cucoanele la spital şi s-a gândit că eu... că par bună, aşa că m-a oprit. Avea nişte bani şi voia să-i iau şi să-i întrebuințez la spital şi să nu spun nimănui de unde îi am. Mi-a spus că doamna Elsing s-ar opune dacă ar şti de unde vin banii. De unde vin banii! Atunci mi-a venit să leşin! Şi eram atât de tulburată şi voiam să plec, încât am zis doar: „O, da, ce frumos din partea dumitale”, sau ceva tot aşa de idiot, şi mi-a surâs zicând: „V-ați purtat într-adevăr creştineşte!” şi mi-a vârât batista asta murdară în mână. Pfff! Ia vezi cum miroase!

Melanie arătă o batistă bărbătească murdară şi foarte parfumată, în care erau înnodate câteva monede.

— Tocmai îmi mulțumea şi-mi spunea că o să-mi mai aducă bani în fiecare săptămână, când unchiul Peter a sosit şi m-a văzut, urmă Melly izbucnind în lacrimi şi-şi puse capul pe pernă. Şi când a văzut cu cine eram, a țipat la mine, Scarlett... Nimeni n-a țipat până acum la mine. Şi mi-a zis: „Suie-te imediat în t'ăsu'ă!” L-am ascultat, şi tot drumul până acasă m-a ocărât, şi nu m-a lăsat să-i explic, şi zicea că are să mă spună mătuşii

Pitty. Scarlett, te rog, du-te jos şi roagă-l să nu-i spună. Poate că pe tine o să te asculte. Mătuşa Pitty o să moară dacă ar afla doar că m-am uitat la femeia aceea. Vrei?

— Da, vreau. Dar să vedem câți bani sunt aici. Pare greu.

Desfăcu nodul şi un pumn de monede de aur căzu pe pat.

— Scarlett, sunt cincizeci de dolari! Şi încă de aur! strigă Melanie speriată, numărând piesele strălucitoare. Spune-mi, crezi că e bine să întrebuințăm pentru bolnavii noştri acest fel de... adică bani câştigați... în felul acesta? Nu crezi că Dumnezeu va înțelege că ea voia să facă un bine şi nu va ține seama că sunt bani murdari? Când mă gândesc de câte lucruri e nevoie la spital...

Scarlett însă nu o mai asculta. Se uita la batista murdară şi simțea cum o cuprinde furia şi un sentiment de umilire. În colțul batistei era o monogramă cu inițialele R.K.B. În sertarul de sus al scrinului avea o batistă la fel cu aceasta, pe care i-o împrumutase doar ieri Rhett Butler ca să înfăşoare cozile florilor de câmp pe care le culeseseră. Se gândise să i-o dea înapoi când va veni seara la cină.

Deci Rhett o vedea pe nemernica asta şi îi dădea bani! De acolo venea contribuția pentru spital. Bani câştigați prin forțarea blocadei! Şi când te gândeşti că Rhett are îndrăzneala să privească o femeie cinstită în față, după ce a fost la ființa aceea! Şi când te gândeşti că-l crezuse îndrăgostit de ea! Asta dovedea că nu e adevărat.

Femeile stricate şi tot ce era în legătură cu ele formau o problemă misterioasă care o revolta pe Scarlett. Ştia că bărbații mergeau la femeile astea pentru scopuri de care nicio femeie cinstită nu trebuie să vorbească... sau dacă vorbeşte, trebuie s-o facă în şoaptă şi prin aluzii doar. Crezuse întotdeauna că numai bărbații ordinari se duc la femeile stricate. Până acum nu-i venise în cap că şi bărbații bine – adică bărbați pe care-i întâlnise prin

familii bune şi cu care dansase – pot face asemenea lucruri. Asta îi deschidea un câmp cu totul nou pentru reflecții, şi se simți îngrozită. Poate că toți bărbații fac la fel! Destul de rău că îşi silesc soțiile să comită acte atât de indecente, dar să caute femei stricate şi să le plătească pentru astfel de servicii! O, bărbații sunt toți scârboşi, şi Rhett Butler e cel mai scârbos dintre toți!

O să ia batista lui, şi o să i-o arunce în față, şi o să-l dea afară, şi n-o să-i mai vorbească niciodată. Nu, nu putea face asta. Niciodată nu va trebui să-i arate că ştie de existența femeilor stricate, cu atât mai mult cu cât aflase că el se duce la ele. O doamnă nu poate face aşa ceva.

„O!” se gândi ea furioasă. „Dacă n-aş fi femeie de lume, ce nu i-aş spune eu ticălosului acestuia!”

Făcând batista ghem, coborî scările la bucătărie ca să-l caute pe unchiul Peter. Trecând pe lângă maşina de gătit, aruncă batista în foc şi, stăpânită de o furie neputincioasă, o privi cum arde.

Capitolul XIV

La începutul verii anului 1863, inimile sudiştilor erau pline de nădejde. În ciuda tuturor lipsurilor şi greutăţilor, în ciuda speculanţilor şi atâtor calamităţi, în ciuda morţilor, bolilor şi suferinţelor care nu ocoliseră aproape nicio familie, sudiştii spuneau iarăşi: „Încă o victorie şi războiul s-a sfârşit!” – şi o spuneau cu mai multă siguranţă şi bucurie ca vara trecută. Yankeii fuseseră dârzi, dar Sudul le va veni în fine de hac.

În 1862, Crăciunul fusese o sărbătoare fericită la Atlanta şi în tot Sudul. Confederaţia repurtase o victorie zdrobitoare la Fredericksburg, şi yankeii aveau morţi şi răniţi cu miile. De sărbători, toată lumea petrecuse şi se bucurase că lucrurile luau o întorsătură fericită. Armata Confederaţiei devenise o armată de soldaţi încercaţi; generalii îşi dovediseră meritele şi toată lumea ştia că în primăvară, la reluarea ostilităţilor, yankeii vor fi zdrobiţi odată pentru totdeauna.

Primăvara sosi şi luptele reîncepură. În luna mai confederaţii mai câştigară o victorie, la Chancellorsville. Sudiştii nu mai puteau de bucurie.

Foarte aproape, chiar în Georgia, o incursiune a cavaleriei Uniunii se transformă într-un triumf pentru confederaţi. Oamenii râdeau încă şi acum şi se băteau pe umăr zicând: „Da, domnule! În clipa când bătrânul Nathan Bedford Forrest va porni, s-a terminat cu ei!” Către sfârşitul lunii aprilie, colonelul Streight, cu o mie

opt sute de cavalerişti yankei, intrase în Georgia şi se îndrepta spre Roma, un mic orăşel aşezat la ceva mai mult de şaizeci de mile spre nord de Atlanta. Voiau să taie calea ferată dintre Atlanta şi Tennessee, care era de o importanță vitală, şi apoi s-o pornească spre sud, la Atlanta, ca să distrugă fabricile şi depozitele de materiale de război concentrate în acest oraş, considerat oraşul-cheie al Confederației.

Era o lovitură îndrăzneață şi, fără Forrest, Sudul ar fi plătit scump. Cu de trei ori mai puțini oameni – dar ce oameni şi ce călăreți! – Forrest pornise după ei, îi atacase înainte să ajungă la Roma, îi hărțuise zile şi nopți întregi şi, în sfârşit, capturase întreaga trupă.

Vestea acestei victorii ajunsese la Atlanta aproape în acelaşi timp cu vestea victoriei de la Chancellorsville, şi oraşul fusese cuprins de înflăcărare şi bucurie. Poate că Chancellorsville fusese o victorie mai importantă, dar capturarea cavaleriei lui Streight îi acoperise pe yankei de ridicol.

„Nu, domnilor, mai bine nu s-ar juca cu bătrânul Forrest”, ziceau veseli cei din Atlanta, povestind de nenumărate ori întâmplarea.

Steaua Confederației părea tot mai norocoasă şi lumea era încântată. Era adevărat că, sub comanda generalului Grant, yankeii asediau Vicksburgul încă de la mijlocul lunii mai. Era adevărat că sudiştii suferiseră o mare pierdere când Stonewall Jackson fusese rănit de moarte la Chancellorsville. Era adevărat. Atlanta pierduse pe unul dintre fiii ei cei mai capabili şi mai viteji, pe generalul T.R.R. Cobb, care fusese omorât la Fredericksburg. Era însă cu neputință ca yankeii să mai suporte înfrângeri ca acelea de la Fredericksburg şi de la Chancellorsville. Vor fi siliți să cedeze, şi atunci războiul va înceta.

În primele zile ale lui iulie se zvoni şi pe urmă se confirmă prin depeşe că Lee înainta în Pennsylvania. Lee în teritoriu duşman! Lee forțând victoria! Era ultima

bătălie a războiului!

Atlanta părea să-şi piardă minţile de entuziasm, de plăcere şi de sete de răzbunare. Acum yankeii vor şti ce înseamnă să se poarte război pe propriul lor teritoriu. Acum vor şti ce înseamnă ca lanurile să fie pustiite, vitele furate, casele arse, bătrânii şi băieţii târâţi în închisori şi femeile şi copiii lăsaţi să moară de foame.

Toată lumea ştia ce făcuseră yankeii în Missouri, Kentucky, Tennessee şi Virginia. Chiar şi ţâncii puteau povesti cu ură şi cu teamă grozăviile pe care le făcuseră yankeii în ţinuturile cucerite. Atlanta era plină de refugiaţi din Tennessee, din părţile de răsărit, şi fiecare auzise prin ce suferinţe trecuseră. În partea aceea partizanii Confederaţiei erau în minoritate şi războiul îi lovise crunt, aşa cum se întâmplase în toate statele de frontieră, deoarece vecinii se pârau unul pe altul şi fraţii se omorau între ei. Refugiaţii doreau să audă că Pennsylvania e în flăcări, şi era o ştire care făcea plăcere chiar şi celor mai blânde dintre cucoanele bătrâne.

Când se auzi însă că Lee nu îngăduia nimănui să se atingă de proprietăţile din Pennsylvania, instituind pedeapsa cu moartea pentru jaf şi punând armata să plătească tot ce rechiziţiona, a fost nevoie de tot respectul pe care generalul Lee şi-l câştigase pentru ca să nu-şi piardă popularitatea. Să interzică oamenilor să intre în bogatele antrepozite ale acestui stat prosper? Ce-l apucase pe generalul Lee? Când soldaţii noştri sunt înfometaţi şi au nevoie de ghete, de haine şi de cai!

Un bilet scurt, primit de doctor de la Darcy Meade, unica informaţie sigură venită la Atlanta în aceste prime zile ale lui iulie, trecu din mână în mână şi trezi o indignare crescândă.

„Dragă tată, n-ai putea să-mi faci rost de o pereche de cizme? De două săptămâni umblu în picioarele goale şi nici nu am speranţa să capăt vreo pereche. Dacă n-aş avea picioare aşa de mari, aş putea lua cizme de la

yankeii morți, aşa cum fac camarazii mei, însă n-am găsit încă un yankeu cu picioare ca ale mele. Dacă-mi faci rost, să nu mi le trimiți prin poştă. Mi le-ar fura cineva, şi nici nu ar fi de mirare. Suie-l pe Phil în tren şi trimite-le cu el. Îți scriu în curând unde vom fi. Acum nu ştiu decât că ne îndreptăm spre nord. Suntem în Maryland şi toată lumea spune că mergem în Pennsylvania.

Tată, credeam că le vom face şi noi yankeilor ce ne-au făcut ei nouă, dar generalul a zis „Nu" şi, în ceea ce mă priveşte, nu vreau să fiu împuşcat numai pentru a fi dat foc casei unui yankeu. Tată, azi am trecut prin nişte lanuri de porumb, cum rar ai văzut. Trebuie să recunosc că la noi nu creşte aşa porumb. Trebuie să recunosc că am cam prădat puțin, deoarece eram flămânzi toți, dar nu e nimic dacă n-o să afle generalul. Numai că porumbul ne-a făcut rău. Toți camarazii erau bolnavi de dizenterie, şi porumbul le-a înrăutățit starea. E mai uşor să umbli cu o rană la picior decât cu dizenterie. Te rog, tată, caută de-mi găseşte nişte cizme. Acum sunt căpitan, şi un căpitan ar trebui să aibă cizme, chiar dacă n-are uniformă nouă şi nici epoleți."

Deci armata era în Pennsylvania, şi numai asta avea importanță! Încă o victorie, şi războiul se va sfârşi. Şi atunci Darcy Meade va avea câte perechi de cizme va dori, şi soldații se vor întoarce acasă, şi toată lumea va fi iarăşi fericită. Ochii doamnei Meade se umeziră văzând în închipuire cum se va întoarce acasă fiul ei, ca să nu mai plece niciodată.

În ziua de 3 iulie, o linişte se abătu asupra firelor telegrafice care făceau legătura cu nordul, o linişte care dăinui până în mijlocul zilei de 4 iulie, când veşti fragmentare şi contradictorii începură să sosească la statul major din Atlanta. Se dăduse o bătălie grea în Pennsylvania, lângă un orăşel numit Gettysburg, o bătălie mare la care luase parte toată armata lui Lee, concentrată acolo. Veştile erau nesigure, soseau încet

fiindcă lupta se dăduse pe teritoriu inamic şi trebuiau să treacă întâi prin Maryland, de unde se transmiteau la Richmond şi apoi la Atlanta.

Nesiguranța creştea şi groaza începu să pună stăpânire pe oraş. Nimic nu era mai rău decât să nu ştii ce s-a întâmplat. Familiile care aveau fii pe front se rugau lui Dumnezeu ca aceştia să nu fie în Pennsylvania; cei care ştiau însă că rudele lor erau în acelaşi regiment cu Darcy Meade se prefăceau tari şi afirmau că e o cinste să participi la o mare bătălie care urma să-i distrugă complet pe yankei.

În casa mătuşii Pitty, cele trei femei se priveau una pe alta cu o groază pe care nu o puteau ascunde. Ashley era în acelaşi regiment cu Darcy.

În ziua de 5 iulie sosiră veşti proaste, nu din nord ci din vest. Vicksburgul căzuse, după un lung şi crunt asediu, şi aproape tot fluviul Mississippi, de la St. Louis până la New Orleans, era în mâinile yankeilor. Confederația fusese tăiată în două. În alte împrejurări vestea acestui dezastru ar fi fost motiv de teamă şi de jale la Atlanta, dar acum nimeni nu se gândea la Vicksburg. Se gândeau cu toții la Lee cum forța izbânda în Pennsylvania. Pierderea Vicksburgului n-avea să fie o catastrofă, dacă Lee va câştiga în răsărit. Acolo se aflau Philadelphia, New Yorkul, Washingtonul. Cucerirea acestor oraşe va paraliza Nordul şi va compensa din plin înfrângerea de pe Mississippi.

Ceasurile treceau încet şi norul negru al nenorocirii acoperea oraşul întunecând parcă soarele, încât lumea se uita în sus la cer, mirată că e senin şi albastru în loc să fie negru şi plin de nori. Pretutindeni femeile se adunau grupuri, grupuri, pe verande, pe alei, chiar în mijlocul străzilor, spunându-şi una alteia că lipsa de ştiri e un semn bun, încercând să se linişească una pe alta şi să se arate curajoase. Dar ca nişte lilieci repezindu-se pe străzile liniştite în zbor grăbit, se răspândeau zvonuri îngrozitoare. Se spunea că Lee ar fi

fost omorât, că bătălia e pierdută şi că vor sosi nişte liste nesfârşite cu numele morților şi răniților. Deşi lumea încerca să nu creadă, populația unor cartiere întregi cuprinse de panică năvălea în centrul oraşului, spre sediile ziarelor, spre cartierul general, cerând veşti, orice fel de veşti, chiar şi veşti rele.

În fața gării se adunase o mulțime de oameni, sperând să afle ceva de la trenurile care soseau; tot aşa şi în fața oficiului telegrafic, în fața cartierului general şi în fața uşilor încuiate ale redacțiilor ziarelor. Erau mulțimi ciudat de liniştite, care creşteau încet, încet. Nimeni nu vorbea. Din când în când, se auzea vocea pițigăiată a câte unui bătrân care cerea veşti, şi mulțimea în loc să se enerveze devenea parcă şi mai tăcută de câte ori auzea cum se repetă: „Nicio telegramă din Nord; se ştie doar că s-a mai dat o bătălie.” Şirul de femei pe jos sau în trăsuri se mărea din ce în ce mai mult. Căldura tuturor acestor trupuri înghesuite şi praful care se ridica de sub picioarele nerăbdătoare erau înăbuşitoare. Femeile nu spuneau nimic, dar chipurile palide şi grave vorbeau cu o elocință mută, mai impresionantă decât vaietele.

Aproape că nu era casă în oraş care să nu fi trimis un fiu, un frate, un tată, un logodnic sau un soț la această luptă. Fiecare se aştepta să audă că moartea îi cernise casa. Fiecare se aştepta la moarte. Dar nu se aştepta la înfrângere. Alungau acest gând din minte. Poate că bărbații lor zăceau acum, trăindu-şi ultimele clipe, pe iarba arsă de soare a dealurilor din Pennsylvania. Poate chiar în clipa aceasta rândurile soldaților sudişti erau secerate ca grâul sub grindină, dar cauza pentru care luptau va rămâne veşnic vie. Poate că mureau cu miile, dar mii de alți oameni în uniforme cenuşii vor răsări din pământ, ca să le ia locul, cu strigătul rebelilor pe buze. Nimeni nu ştia de unde vor veni oamenii aceştia. Ştiau doar, şi pentru ei era o certitudine tot atât de sigură ca şi existența unui Dumnezeu drept în cer, că Lee putea

face minuni şi că armata din Virginia era invincibilă.

Scarlett, Melanie şi Pittypat şedeau în trăsură, cu coşul coborât, în fața redacției ziarului „Buletinul Cotidian”, adăpostindu-se sub umbreluțe. Mâinile lui Scarlett tremurau într-atâta încât umbreluța îi tot sălta deasupra capului; Pitty era atât de emoționată încât nasul i se înfiora, ca la iepuri, dar Melanie era ca o stană de piatră; pe măsură ce timpul trecea, ochii ei negri se făceau din ce în ce mai mari. În două ore nu deschisese decât o singură dată gura, când, scoțând o sticluță de săruri din poşetă, i-o dăduse mătuşii sale. Şi pentru prima dată în viață, îi vorbise puțin răstit:

— Ia asta, mătuşă, dacă-ți vine rău. Dar te previn că dacă leşini, are să te ducă acasă doar unchiul Peter, fiindcă eu nu plec de-aici până nu aflu despre… până nu aflu ceva. Şi n-am s-o las nici pe Scarlett să plece de lângă mine.

Scarlett n-avea nicio intenție să plece; voia să fie acolo unde va putea afla vreo ştire despre Ashley. Nu, chiar dacă domnişoara Pitty ar muri, n-ar pleca din locul acela. Acum Ashley se lupta, poate chiar în clipa aceea murea, şi redacția ziarului era singurul loc de unde putea afla adevărul.

Se uită la mulțimea adunată şi îşi recunoscu prietenele şi vecinii: doamna Meade cu pălăria pusă strâmb, la braț cu Phil, fiul ei de cincisprezece ani, domnişoarele Melure încercând să-şi mascheze dinții ieşiți în față sub buzele tremurătoare, doamna Elsing dreaptă ca o mamă spartană, manifestându-şi emoția doar prin şuvițe de păr cărunt desfăcute care atârnau din coc, Fanny Elsing palidă ca o stafie (sigur că Fanny nu era aşa de îngrijorată pentru fratele ei Hugh; avea oare un adorator pe front, de care nimeni nu aflase?). Doamna Merriwether şedea în trăsură şi mângâia mâna fiicei sale, Maybelle. Sarcina acesteia se vedea aşa de mult, încât era o ruşine să apară în public, chiar dacă-şi

drapase şalul împrejurul trupului. De ce era atât de îngrijorată? Nimeni nu auzise ca trupele din Louisiana să fi fost trimise în Pennsylvania. Probabil că zuavul ei mic şi păros era la adăpost în Richmond.

Deodată mulţimea se mişcă şi cei ce erau pe jos se dădură la o parte ca să-i facă loc lui Rhett Butler, care se îndrepta călare spre trăsura mătuşii Pitty. Scarlett îşi zise în gând: „Ce curaj are să vină aici în momentul acesta, când puţin ar lipsi ca mulţimea să nu-l sfâşie în bucăţi fiindcă nu e în uniformă militară!” Iar când îl văzu aproape, se gândi că ar putea fi ea prima care să-l sfâşie. Cum de îndrăznea să călărească pe calul acela splendid, încălţat cu cizme strălucitoare, îmbrăcat în haine albe de olandă, cu aspectul atât de sănătos şi de bine hrănit, fumând o ţigară scumpă – pe când Ashley şi ceilalţi se băteau cu yankeii, desculţi, asudaţi, înfometaţi, bolnavi?

Pe când înainta prin mulţime, îl urmăreau priviri încărcate de ură. Bătrânii mormăiau în barbă, iar doamna Merriwether, care nu se temea de nimic, se sculă în picioare în trăsură şi zise clar: „Speculantul!”, pe un ton care făcea ca vorba asta să fie cea mai usturătoare şi mai veninoasă ocară. Rhett se făcea că nu observă; le salută pe Melly şi pe Pitty scoţându-şi pălăria şi, apropiindu-se de Scarlett, se aplecă şi-i şopti:

— Nu crezi că ar fi cazul ca doctorul Meade să ne ţină obişnuitul său discurs despre victoria pe care am câştigat-o şi care împodobeşte ca un vultur drapelele noastre?

Cu nervii încordaţi de emoţie, Scarlett se întoarse spre el ca o pisică înfuriată. Era gata-gata să-i spună câteva vorbe usturătoare, dar cu un gest el o opri zicând cu voce tare:

— Am venit să vă spun, doamnelor, că vin de la marele cartier general şi că s-au primit liste de morţi şi răniţi.

Un murmur se ridică din preajmă, şi mulţimea începu

să se agite vrând s-o ia la goană pe strada. Whitehall, spre marele cartier general.

— Nu plecați, strigă el, ridicându-se în şa cu brațul întins. Listele au fost trimise la amândouă ziarele şi acum se tipăresc. Rămâneți pe loc!

— O, domnule Butler, exclamă Melly, întorcându-se spre el cu ochii plini de lacrimi, ce drăguț ai fost că ai venit să ne spui! Când vor fi afişate?

— Din clipă în clipă. Au fost date ziarelor acum o jumătate de ceas. Maiorul însărcinat cu treaba asta n-a vrut să se afle înainte de a fi tipărite, de teamă ca mulțimea să nu-i distrugă birourile, încercând să capete veşti. Ah, priviți!

Fereastra laterală a redacției se deschise şi apăru o mână cu un teanc de corecturi lungi şi înguste, mânjite cu cerneală proaspătă şi acoperite cu nume scrise strâns unele lângă celelalte. Lumea începu să se bată pentru ele, rupând foile în două, cei ce le obțineau căutând să iasă din mulțime ca să le citească, iar cei dinapoi împingând şi strigând: „Lăsați-mă să trec!”

— Ține-mi calul, zise Rhett scurt, sărind jos şi aruncând hățurile unchiului Peter.

Văzură prin mulțime umerii lui lați, pe rând îşi făcea drum împingând brutal lumea din jur. Curând se întoarse cu vreo şase foi în mână. Una i-o dădu Melaniei, iar pe celelalte le împărți doamnelor din trăsurile cele mai apropiate, domnişoarelor Melure, doamnei Meade, doamnei Merriwether, doamnei Elsing.

— Repede, Melly, strigă Scarlett cu gâtul strâns de emoție, văzând exasperată că mâinile lui Melly tremurau aşa de tare încât nu putea citi.

— Ia-o, şopti Melly, şi Scarlett i-o smulse.

La W. Unde sunt cei cu W? O, erau aici, jos, pline de pete de cerneală.

— White, citi ea cu glasul tremurat, Wilkins… Vinn… Zebulon… O, Melly, nu el Nu e pe listă. Doamne, Dumnezeule, mătuşă! Melly, sărurile! Ține-o, Melly!

Melly, plângând de bucurie fără să-i pese că se uita lumea la ea, înălță capul lui Pitty care-i căzuse pe umăr şi-i duse sticluța la nas. Scarlett, cu sufletul plin de bucurie, o susținea pe bătrâna şi grasa domnişoară. Ashley trăia! Şi nu era nici rănit! Ce bun a fost Dumnezeu că nu l-a luat! Ce…

Auzi un geamăt înăbuşit. Se întoarse şi o văzu pe Fanny Elsing punându-şi capul pe pieptul mamei ei. Lista de morți şi răniți zbură şi căzu jos, în fundul trăsurii. Gura cu buze subțiri a doamnei Elsing tremura; o luă pe fiica ei în brațe şi zise vizitiului, cu voce calmă:

— Acasă! Repede!

Scarlett îşi aruncă ochii pe listă: Hugh Elsing nu figura pe ea. Fanny trebuie să fi avut un adorator care acum murise. Mulțimea se dădu în lături, tăcută, ca să lase să treacă trăsura Elsing-ilor, urmată la o mică distanță de cabrioleta mică, trasă de un poney, a domnişoarelor Melure. Domnişoara Faith mâna, cu fața ca de piatră, şi de data asta buzele îi acopereau dinții. Domnişoara Hope, pe al cărei chip se putea citi moartea, şedea dreaptă ținându-se strâns de fusta surorii ei. Arătau ca două femei foarte bătrâne. Frățiorul lor mai mic, Dallas, pe care-l adorau, era singura rudă a celor două fete bătrâne în această lume. Şi acum Dallas nu mai era.

— Melly, Melly! strigă Maybelle, veselă. René e bine! Şi Ashley, de asemenea! O, slavă Domnului!

Şalul îi căzuse de pe umeri şi starea ei era acum mai vizibilă, dar de data asta nici ei, nici doamnei Merriwether nu le păsa.

— O, doamnă Meade, René… şi deodată vocea i se schimbă: Melly, priveşte!… Doamnă Meade, te rog! Darcy nu e…?

Doamna Meade ținea ochii plecați în jos şi nu-şi înălță capul când îşi auzi numele; chipul micului Phil de lângă ea era însă destul de expresiv.

— Haide; haide, mamă, zise el, neştiind ce să facă.

Doamna Meade îşi ridică încet capul şi întâlni privirea Melaniei.

— N-o să-i mai trebuiască cizme acum, zise ea.

— O, scumpa mea! strigă Melly începând să plângă.

O împinse pe mătuşa Pitty spre Scarlett, se dădu jos din trăsură şi se îndreptă spre aceea a doamnei Meade.

— Mamă, mă ai şi pe mine, zise Phil, făcând un efort disperat să aline durerea femeii cu fața descompusă de lângă el. Şi dacă mi-ai da voie, m-aş duce şi i-aş omorî pe toți yank…

Doamna Meade îl apucă de braț, ca şi cum ar fi vrut să nu-i dea drumul niciodată, şi zise: „Nu!” cu glasul sugrumat; apoi păru că se îneacă.

— Phil Meade, taci din gură, îi porunci Melanie, suindu-se în trăsură lângă doamna Meade şi luând-o în brațe. Crezi că mult o să-i ajute mamei tale dacă te-ai duce să fii şi tu împuşcat? Aşa prostie n-am mai auzit. Du-ne acasă. Repede!

Se întoarse spre Scarlett, pe când Phil apuca hățurile.

— Imediat ce o duci pe mătuşa Pitty acasă, vino la doamna Meade. Domnule căpitan Butler, poți să-l anunți pe doctor? E la spital.

Trăsura porni prin mulțimea care se împrăştia. Unele femei plângeau de bucurie, dar cele mai multe prea erau năucite ca să-şi dea seama de grelele lovituri ce se abătuseră asupra lor. Scarlett se aplecă peste listele pătate, parcurse în grabă, ca să găsească nume cunoscute. Acum când Ashley era teafăr, se putea gândi şi la alții. O, ce lungă era lista! Ce greu tribut a trebuit să plătească Atlanta şi toată Georgia.

Doamne sfinte! „Calvert-Raiford, locotenent”. Raif! Deodată îşi aminti de ziua, de mult trecută, când fugiseră împreună, dar se hotărâseră să se întoarcă pe înserate, fiindcă li se făcuse foame şi le era teamă de întuneric.

„Fontaine-Joseph K., soldat.” Micul Joe, care avea o

fire atât de supărăcioasă. Şi Sally abia a născut!

„Munroe-La Fayette, căpitan.” Şi Lafe se logodise cu Cathleen Calvert. Sărmana Cathleen! A suferit o îndoită pierdere, şi fratele şi logodnicul. Dar Sally a pierdut mai mult – fratele şi soțul.

O, era prea înspăimântător. Îi era aproape teamă să citească mai departe. Mătuşa Pitty răsufla greu şi suspina pe umărul ei; destul de brutal, Scarlett o împinse într-un colț al trăsurii şi continuă să citească.

Doamne… nu poate să fie de trei ori numele Tarleton pe lista asta! Poate că tipograful, în grabă, a repetat numele din greşeală. Dar nu, iată: „Tarleton-Brenton, locotenent.” „Tarleton-Stuart, caporal.” „Tarleton-Thomas, soldat.” Şi Boyd, mort în primul an al războiului era înmormântat cine ştie unde în Virginia. Toți băieții Tarleton muriseră. Tom, şi gemenii cu picioarele lor lungi şi cu obiceiul lor de a bârfi şi a face farse, şi Boyd cu grația unui profesor de dans şi limba de viespe.

Nu mai putea citi. Nu mai voia să afle dacă mai erau pe listă şi alții dintre tinerii cu care crescuse, dansase, flirtase, cu care se sărutase. Ar fi vrut să plângă, să facă ceva care să descleşteze gheara de fier care i se înfigea în gâtlej.

— Îmi pare rău, Scarlett, zise Rhett.

Ea îl privi. Uitase că era acolo.

— Sunt mulți dintre prietenii dumitale?

Ea dădu din cap şi vorbi cu greu:

— Aproape din fiecare familie din comitat… şi toți… toți trei Tarleton-ii.

Chipul lui era calm, puțin întunecat. Ochii îşi pierduseră expresia ironică.

— Şi nu s-a terminat încă, zise el. Sunt doar primele liste, şi sunt incomplete. Mâine va sosi una mai lungă.

Coborî glasul, ca cei de lângă trăsură să nu-l audă:

— Scarlett, generalul Lee a pierdut probabil bătălia. Am auzit la cartierul general că s-a retras spre

Maryland.

Scarlett se uită la el cu ochii speriați, dar nu din cauza înfrângerii lui Lee. Liste mai lungi mâine! Mâine! Nu se gândise la a doua zi, atât fusese de fericită că numele lui Ashley nu era pe lista de azi. Mâine. Poate chiar în clipa asta e mort, şi ea nu va afla decât mâine, sau chiar de mâine într-o săptămână.

— O, Rhett, de ce trebuie să fie războaie? Ar fi fost mult mai bine ca yankeii să ne despăgubească pentru negri... sau ca noi să le fi dat negrii pe gratis, decât să se fi întâmplat asta.

— Nu e vorba de negri, Scarlett. Ei sunt doar pretextul. Întotdeauna vor fi războaie; fiindcă oamenilor le plac războaiele. Femeilor nu, dar bărbaților da... războaiele, şi dragostea femeilor.

Gura lui schiță vechiul zâmbet. Fața îşi pierduse gravitatea. Îşi scoase din cap panamaua largă.

— La revedere. Mă duc să-l caut pe doctorul Meade. Îmi închipui că n-o să-şi dea imediat seama de ironia sorții, care face ca tocmai eu să-i anunț moartea fiului său. Dar mai târziu o să-şi amintească cu ură că un speculant i-a adus vestea morții unui erou.

Scarlett o culcă pe domnişoara Pitty, după ce-i dădu să bea o băutură caldă, le lăsă pe Prissy şi pe bucătăreasă să aibă grijă de ea şi se duse la familia Meade. Doamna Meade era sus cu Phil şi aştepta să se întoarcă bărbatul ei, iar Melanie şedea în salon, vorbind încet cu un grup de vecine care veniseră să-şi manifeste compătimirea. Cu acul şi cu foarfecele în mână, transforma o rochie de doliu pe care doamna Elsing i-o împrumutase doamnei Meade. Casa era plină de mirosul acru de vopsea, căci în bucătărie, în cazanul cel mare plin de vopsea neagră de casă, bucătăreasa amesteca plângând în hohote hainele puse la vopsit.

— Ce mai face? întrebă încet Scarlett.

— Nicio lacrimă, zise Melanie. E groaznic când femeile nu pot plânge. Nu înțeleg cum bărbații pot suferi o

durere fără să plângă. Probabil fiindcă sunt mai tari şi mai curajoşi ca femeile. Spune că se duce singură în Pennsylvania, ca să-l aducă acasă. Doctorul nu poate părăsi spitalul.

— Are să fie îngrozitor pentru ea. De ce nu se duce Phil?

— Se teme să nu se înroleze dacă-l scapă din ochi. Vezi doar cât e de voinic pentru vârsta lui, şi acum primesc tineri de la şaisprezece ani.

Unul câte unul, vecinii se retraseră, nevoind să fie de faţă când se va întoarce doctorul. Scarlett şi Melanie rămaseră singure în salon, ocupate cu cusutul. Melanie părea tristă dar calmă, deşi lacrimi picurau pe pânza pe care o ţinea în mâini. Fireşte, nu-şi închipuia că se putea ca bătălia să continue încă, şi că Ashley putea fi mort chiar în clipa asta. Cu inima strânsă de groază, Scarlett nu ştia dacă trebuie să-i spună Melaniei ce auzise de la Rhett pentru ca să aibă o îndoielnică mângâiere văzându-i durerea, sau să păstreze secretul pentru sine. În sfârşit, hotărî să tacă. N-ar fi bine ca Melanie să o ştie prea îngrijorată de soarta lui Ashley. Mulţumea lui Dumnezeu că toţi ceilalţi, inclusiv Melly şi Pitty, fuseseră prea preocupaţi de propriile lor griji ca să remarce purtarea ei.

După ce cusură o vreme în tăcere, auziră zgomot afară şi, dând perdelele la o parte, îl văzură pe doctorul Meade descălecând. Cu umerii aduşi, mergea ţinând capul atât de aplecat, încât barba căruntă i se întindea pe piept ca un evantai. Intră încet în odaie, îşi puse jos geanta, le sărută în tăcere pe cele două femei şi sui scările încet, cu pasul obosit. Peste o clipă Phil coborî, un băieţandru stângaci, cu braţe şi picioare prea lungi. Cele două femei încercară să intre în vorbă cu el, dar băiatul ieşi pe verandă, se aşeză pe prima treaptă a scărilor şi-şi luă capul în mâini.

Melly oftă.

— E furios fiindcă nu vor să-l lase să se ducă să se

bată cu yankeii. Are numai cincisprezece ani! O, Scarlett, ce minunat trebuie să fie să ai un astfel de fiu!

— Şi să ți-l omoare? întrebă Scarlett răstită, cu gândul la Darcy.

— Ar fi mai bine să ai un fiu chiar dacă ți-l omoară, decât să nu ai niciunul, zise Melanie cu vocea sugrumată de emoție. Tu nu înțelegi, Scarlett, fiindcă îl ai pe micul Wade, dar eu… O, Scarlett, ce mult aş vrea să am un copil! Ştiu că trebuie să ți se pară ruşinos că spun asta aşa, pe față, dar e adevărat, şi toate femeile vor acelaşi lucru, şi tu o ştii bine.

Scarlett se abținu să nu râdă ironic.

— Dacă Dumnezeu vrea ca Ashley să moară, îmi închipui că aş avea astfel puterea să suport durerea, deşi dacă moare el aş prefera să mor şi eu. Dar n-aş putea răbda moartea lui dacă n-aş avea… dacă n-aş avea un copil de la el, cu care să-mi alin durerea. O, Scarlett, ce fericită eşti tu! Deşi l-ai pierdut pe Charlie, îl ai pe fiul lui. Iar dacă Ashley moare, eu n-o să am nimic. Scarlett, iartă-mă, dar uneori eram atât de geloasă pe tine…

— Geloasă, pe mine? exclamă Scarlett, cu un sentiment de vinovăție.

— Fiindcă ai un fiu, şi eu nu am. Uneori îmi închipuiam că Wade e al meu, fiindcă e groaznic să nu ai copil.

— Fleacuri! zise Scarlett, uşurată.

Aruncă o privire iute femeii micuțe, cu chipul îmbujorat aplecat peste lucrul ei. Poate că Melanie dorea să aibă copii, dar nu avea un trup făcut ca să-i poarte. Era doar puțin mai înaltă ca o fetiță de doisprezece ani, cu şolduri înguste ca de copil şi aproape fără sâni. Numai gândul că Melanie ar putea să aibă un copil îi făcea silă lui Scarlett. Dacă Melanie ar avea un copil de la Ashley, ar fi ca şi cum i-ar fi luat lui Scarlett ceva ce-i aparținea.

— Iartă-mă, te rog, pentru ceea ce am spus despre

Wade. Ştii ce mult îl iubesc. Nu eşti supărată pe mine, nu-i aşa?

— Nu fi proastă, zise Scarlett, sec. Şi du-te pe verandă să vezi ce poţi face pentru Phil. Plânge.

Capitolul XV

Armata, împinsă înapoi în Virginia, îşi ocupă poziţia de iarnă pe râul Rapidan – o armată obosită şi epuizată după bătălia de la Gettysburg. Înainte de Crăciun, Ashley veni acasă în permisie. Scarlett, care nu-l mai văzuse de doi ani, se sperie de intensitatea sentimentului pe care-l avea pentru el. În salonul de la Doisprezece Stejari, când asistase la căsătoria lui cu Melanie, crezuse că niciodată nu-l va putea iubi cu o intensitate mai sfâşietoare ca atunci. Acum însă ştia că sentimentele ei din noaptea aceea îndepărtată nu fuseseră decât ciuda unui copil răsfăţat când i se refuză o jucărie. Astăzi îl iubea cu o dragoste mult mai puternică, întărită de îndelungatele ei visări şi amplificată de nevoia de a o ţine ascunsă.

În uniforma ponosită şi peticită, cu părul blond pe care soarele de vară îl mai decolorase puţin, Ashley Wilkes era un om foarte deosebit de tânărul indolent, cu ochii visători, pe care îl iubise cu disperare înainte de război. Era de o mie de ori mai impresionant. Slăbise şi era ars de soare, şi mustaţa lungă tunsă după moda ofiţerilor de cavalerie făcea din el tipul ideal al militarului.

Umbla foarte drept în uniforma lui ponosită, cu pistolul într-un toc vechi şi cu teaca sabiei lovindu-se mândră de cizmele înalte cu pintenii tociţi. Obişnuinţa de a comanda îi dăduse un aer de autoritate şi de

siguranță. Cute aspre începeau să se formeze împrejurul gurii. Umerii lați şi strălucirea rece a ochilor săi aveau parcă ceva nou, ciudat. Odinioară fusese indolent şi încet, acum era iute ca o pisică la pândă; avea vigilența încordată a omului cu nervii mereu întinşi, ca corzile unei viori. Ochii aveau o privire atentă, extenuată; de sub pielea arsă de soare, oasele feței ieşeau în afară. Era tot Ashley al ei cel frumos, dar ce schimbat!

Scarlett plănuise să petreacă Crăciunul la Tara, dar după telegrama lui Ashley nicio forță din lume, nici chiar o poruncă din partea unei Ellen decepționate, n-ar fi putut s-o smulgă din Atlanta. Dacă Ashley ar fi avut de gând să meargă la Doisprezece Stejari, s-ar fi dus repede la Tara ca să fie lângă el, dar le scrisese alor lui să vină la Atalanta, şi domnul Wilkes, Honey şi India se şi grăbiseră să sosească. Să se ducă la Tara şi să nu-l vadă după doi ani atât de nesfârşit de lungi! Să nu-i audă glasul, care făcea să-i bată inima mai repede, să nu-i citească în ochi că n-o uitase! Niciodată! Nici chiar pentru toate mamele din lume!

Ashley sosi cu patru zile înainte de Crăciun, cu un grup de tineri din comitat aflați şi ei în permisie, un grup foarte redus la număr după Gettysburg. Cade Calvert, slab şi jigărit, tuşind întruna, era printre ei, ca şi doi dintre băieții Munroe, plini de un entuziasm nestăvilit fiindcă era prima permisie ce o căpătau din 1861, şi Alex şi Tony Fontaine, minunat de beți, de zgomotoşi şi puşi de harță. Grupul urma să aştepte două ceasuri până la trenul următor, şi cum trebuia multă diplomație în fiecare clipă ca cei doi Fontaine să nu se bată între ei sau cu lumea din gară, Ashley i-a adus pe toți acasă, la mătuşa Pittypat.

— S-ar crede că nu s-au bătut destul în Virginia, zise Cade cu amărăciune, privindu-i pe cei doi frați care se zbârleau ca nişte cocoşi înghesuindu-se care să o sărute întâi pe mătuşa Pitty, emoționată şi măgulită în acelaşi timp. Dar nu. S-au îmbătat şi caută ceartă de când au

ajuns la Richmond. Poliţiştii de-acolo i-au arestat şi, dacă n-ar fi fost Ashley bun de gură, şi-ar fi petrecut Crăciunul la închisoare.

Dar Scarlett nu auzea o vorbă din cele ce se spuneau, atât de fericită era că se află din nou în aceeaşi odaie cu Ashley. Cum putuse oare să creadă în aceşti doi ani că există şi alţi bărbaţi frumoşi, fermecători şi seducători? Cum putuse să rabde curtea lor când exista Ashley? Acum se întorsese iar acasă, despărţit de ea doar de lăţimea covorului din salon, şi îi trebuia toată puterea de stăpânire ca să nu izbucnească în lacrimi de fericire de câte ori se uita la el cum şedea pe sofa cu Melly într-o parte, India în cealaltă şi Honey rezemată de umărul lui. Numai dacă ar fi avut şi ea dreptul să şadă lângă el, cu braţul trecut pe după al lui! Numai dacă i-ar fi putut mângâia mâneca din când în când, ca să fie sigură că era acolo; să-l ţină de mână şi să-şi şteargă lacrimile de bucurie cu batista lui. Melanie făcea toate astea, fără să-i fie ruşine. Prea fericită ca să mai fie timidă şi rezervată, se agăţase de braţul bărbatului ei şi, în ochii, în zâmbetul, în lacrimile ei se citea cât de mult îl iubeşte! Scarlett era prea fericită, ca să se supere, prea mulţumită ca să fie geloasă. În sfârşit, Ashley se întorsese!

Din când în când îşi ducea mâna la obraz, acolo unde o sărutase. Simţea din nou emoţia pe care i-o dăduse contactul buzelor lui şi îi surâdea. Bineînţeles, nu pe ea o sărutase mai întâi. Melly se aruncase în braţele lui, vorbind fără şir, se agăţase de el ca şi cum n-ar fi vrut să-i dea drumul niciodată. Apoi India şi Honey îl îmbrăţişară, după ce îl smulseseră din braţele Melaniei. Pe urmă Ashley îşi sărutase tatăl, cu o demnitate şi o căldură care arătau ce puternic sentiment îi unea pe aceşti doi bărbaţi. Venise apoi rândul mătuşii Pitty, care de emoţie ţopăia pe picioruşele ei. În sfârşit se întoarse spre ea, care era înconjurată de toţi tinerii ce-i cereau câte o sărutare, şi-i spuse: „O, Scarlett, frumoaso!”,

după care o sărută pe obraz.

Sărutul acesta spulberă tot ce plănuise ea să-i spună. Numai câteva ceasuri mai târziu îşi dădu seama că n-o sărutase pe gură. Pe urmă se întrebă înfrigurată ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi fost singură cu el, dacă ar fi luat-o în braţe şi ar fi ţinut-o lipită strâns de el.

Şi fiindcă îi făcea plăcere să creadă că aşa s-au petrecut lucrurile, o credea. Dar îşi spunea că fiecare lucru se face la timpul său şi că mai avea o săptămână întreagă. Sigur că va reuşi să-l găsească singur şi să-i spună: „Îţi aminteşti de plimbările noastre călare, pe potecile tăinuite?” „Îţi aminteşti cum era luna în noaptea aceea când şedeam pe scară la Tara şi mi-ai citit versuri din poemul acela?” (Doamne, oare cum se numea poemul?) „Îţi aminteşti de după-amiaza aceea când mi-am scrântit piciorul şi m-ai adus acasă în braţe, pe-nserat?”

Oh, erau aşa de multe lucruri pe care le-ai fi putut începe cu „îţi aminteşti?” Atâtea amintiri scumpe care îi vor vorbi lui de zilele acelea minunate, când străbăteau ţinutul ca nişte copii fără griji, atâtea lucruri care vor evoca zilele dinainte ca Melanie Hamilton să fi apărut pe scenă. Şi în timp ce ar vorbi, poate că Scarlett ar reuşi să descopere în ochii lui o fugară emoţie, ceva din care să poată înţelege că după bariera dragostei sale conjugale pentru Melanie se ascundea dragostea pentru ea, tot atât de pătimaşă ca în ziua aceea a picnicului când lăsase să-i scape adevărul. Nici nu se gândea la ce vor face dacă Ashley îi va mărturisi dragostea lui în cuvinte clare. Îi va ajunge să ştie că ţine la ea... Da, va aştepta; putea s-o lase pe Melanie să-i strângă braţul plângând de fericire. Va sosi şi timpul ei. În definitiv, ce ştia despre dragoste o fată ca Melanie?

— Dragul meu, arăţi ca o haimana, zise Melanie când prima emoţie a întoarcerii acasă se potoli. Cine ţi-a cârpit uniforma, şi de ce cu petice albastre?

— Credeam că sunt extrem de elegant, zise Ashley

uitându-se la ținuta lui. Compară-mă numai cu bieții oameni care umblă în zdrențe peste tot, şi ai să mă apreciezi mai mult. Mose mi-a cârpit uniforma şi am crezut că a făcut o treabă destul de bună, ținând seama că înainte de război nu ținuse un ac în mână. Cât despre peticele albastre, când trebuie să alegi între a avea găuri în pantaloni sau a le cârpi cu bucăți rupte dintr-o uniformă yankee – cred că nimeni nu ar sta la îndoială. Cât despre faptul că arăt ca o haimana, mulțumeşte Cerului că bărbatul tău nu s-a întors desculț. Săptămâna trecută cizmele mele cele vechi s-au rupt şi m-aş fi întors acasă cu picioarele înfăşurate în pânză de sac, dacă n-aş fi avut norocul să împuşcăm doi cercetaşi yankei. Cizmele unuia mi s-au potrivit de minune.

Îşi întinse picioarele lui lungi ca să i se admire cizmele zgâriate.

— Iar cizmele celuilalt yankeu mie nu mi s-au potrivit, zise Cade. Sunt cu două numere mai mici, şi-mi nenorocesc picioarele. Dar măcar sunt şi eu elegant.

— Şi egoistul ăsta scârbos n-a vrut să ni le dea nouă, zise Tony. S-ar potrivi perfect pe picioarele mici şi aristocratice ale familiei Fontaine. Mi-e ruşine să mă prezint în fața mamei în bocancii aceştia. Înainte de război n-ar fi lăsat nici pe unul dintre negrii noştri să-i poarte.

— Nu te necăji, zise Alex cu ochii la cizmele lui Cade. O să i le scoatem în tren, în drum spre casă. Nu-mi pasă de mama, dar să fiu al dr… adică, nu vreau să mă vadă Dimity Munroe cu degetele de la picioare afară.

— Sunt cizmele mele, eu le-am cerut întâi, zise Tony, privind încruntat spre fratele său.

Melanie, speriată de posibilitatea uneia din vestitele certuri Fontaine, se grăbi să-i împace.

— Aveam o barbă minunată, pe care voiam să v-o arăt şi vouă, fetelor, zise Ashley, frecându-şi trist bărbia pe care se vedeau urmele încă nevindecate lăsate de brici.

Era o barbă frumoasă, recunosc şi eu, şi nici generalul Jeb Stuart ori Nathan Bedford Forrest n-au mai splendide. Când am ajuns însă la Richmond, ticăloşii ăştia doi (arătând spre cei doi Fontaine), au hotărât că dacă şi-au ras ei barba, trebuie s-o rad şi eu. M-au trântit la pământ şi mi-au dat-o jos, şi mă mir că nu mi-au tăiat şi capul odată cu barba. Numai mulțumită lui Evan şi Cade mi-am salvat mustața.

— Nu-l asculta, doamnă Wilkes! Ar trebui să-mi mulțumeşti. Nici nu l-ai fi recunoscut şi nu l-ai fi lăsat să intre în casă, zise Alex. Am făcut-o ca să-ți arătăm recunoştința noastră, pentru că i-ai convins pe polițişti să nu ne aresteze. Dacă mai spui un cuvânt, îți dăm jos mustața chiar acum.

— Oh, nu, vă mulțumesc, zise Melanie repede, apucându-l pe Ashley, speriată că cei doi bărbați mărunței şi oacheşi se vor deda la violențe. Mustața mi se pare minunată.

— Asta zic şi eu dragoste, ziseră cei doi Fontaine, încuviințând din cap cu gravitate unul către celălalt.

Când Ashley ieşi ca să-i conducă pe băieți la gară, cu trăsura mătuşii Pitty, Melanie o apucă pe Scarlett de braț şi zise:

— Nu-i aşa că uniforma lui e îngrozitoare? Ce surpriză o să fie tunica pe care i-am făcut-o! O, dacă aş fi avut postav destul şi pentru pantaloni!

Tunica pentru Ashley era un subiect care o făcea să sufere pe Scarlett, fiindcă ar fi dorit din tot sufletul ca nu Melanie, ci ea să i-o dea lui Ashley ca dar de Crăciun. Postavul cenuşiu pentru uniforme ajunsese acum mai scump decât diamantele, şi Ashley purta, fireşte, o tunică din postav țesut în casă. Dar chiar şi postavul acesta se găsea greu, şi mulți militari purtau uniforme ale yankeilor luați prizonieri, vopsite în cafeniu-închis cu vopsea făcută din coji de nucă. Dar Melanie, printr-un noroc, făcuse rost de postav de o tunică – e drept, cam scurtă, dar totuşi o tunică.

Îngrijise la spital pe un tânăr din Charleston, şi când acesta murise, tăiase o şuviță din părul lui şi o trimisese mamei lui, împreună cu tot ce găsise în buzunarele bietului băiat. Descrisese într-o scrisoare duioasă ultimele clipe ale fiului ei, fără să pomenească de chinurile în care murise. O corespondență se legase între cele două femei şi, aflând că soțul Melaniei e pe front, doamna din Charleston îi trimisese materialul pentru tunică şi nasturii de alamă pe care-i cumpărase pentru fiul ei. Era o bucată minunată de stofă, groasă şi călduroasă. Sigur că era marfă trecută prin blocadă, foarte scumpă. Acum era la croitor şi Melanie îl zorea s-o termine pentru Crăciun. Scarlett ar fi dat orice ca să poate face rost de postav pentru pantaloni, dar era cu neputință să mai găseşti aşa ceva la Atlanta.

Pregătise ea un dar de Crăciun pentru Ashley, dar era prea neînsemnat pe lângă splendoarea tunicii cenuşii a Melaniei. Era o punguță de flanelă, în care pusese tot pachetul prețios de ace pe care i-l adusese Rhett de la Nassau, trei dintre batistele ei de linon, obținute din aceeaşi sursă, două mosoare de ață şi nişte foarfece mici. Voia să-i dea însă ceva mai personal, ceva ce o soție putea să dea bărbatului ei – o cămaşă, mănuşi, sau o pălărie. O, da, o pălărie, în orice caz. Boneta aceea turtită pe care o purta Ashley era ridicolă. Lui Scarlett îi displăcuseră întotdeauna bonetele astea. Şi ce dacă Stonewall Jackson purtase întotdeauna bonete în locul pălăriilor de fetru moale? Asta nu le făcea să pară mai distinse. Dar singurele pălării ce se puteau obține în Atlanta erau din postav aspru şi erau mai urâte ca bonetele.

Gândindu-se la pălării, îşi aminti de Rhett Butler. Avea aşa de multe pălării omul acesta – panamale largi de vară, căciuli de blană de castor, pălării de vânătoare şi pălării de fetru, cafenii, negre sau bleumarin. De ce să aibă el aşa de multe, când scumpul ei Ashley mergea prin ploaie şi apa i se prelingea pe guler şi pe ceafă?

„Am să-l fac pe Rhett să-mi dea pălăria lui cea nouă de fetru”, hotărî ea. „Şi o să-i pun o panglică cenuşie şi o să-i cos însemnele lui Ashley. O să fie splendidă.”

Se opri şi se gândi că o să-i fie greu să capete pălăria fără să dea vreo explicaţie. Doar nu-i putea spune lui Rhett că o voia pentru Ashley. S-ar uita la ea, ar ridica din sprâncene în modul acela neplăcut, cum face de câte ori pomeneşte de Ashley, şi sigur că ar refuza să i-o dea. Mai bine să născocească o poveste tristă cu un soldat din spital care are nevoie de o pălărie, şi Rhett n-o să descopere adevărul niciodată.

Toată după-amiaza manevră să rămână singură cu Ashley doar câteva minute, dar Melanie nu-l părăsi o clipă, iar India şi Honey, cu ochii lor apoşi şi fără gene, îl urmăreau prin toată casa. Nici măcar John Wilkes, vizibil mândru de fiul lui, nu putea să stea de vorbă tihnit cu el.

Tot aşa se întâmplă şi la cină, când toată lumea îi punea întrebări în legătură cu războiul. Războiul! Ce importanţă avea războiul? Scarlett credea că nici pe Ashley nu-l prea interesează acest lucru. Vorbea mult, râdea vesel şi domina conversaţia mai mult ca înainte, totuşi nu spunea prea multe. Le spuse glume şi poveşti caraghioase despre prieteni, vorbi vesel de glumele soldaţilor, nepăsători la foame şi la lungile marşuri prin ploaie, descriind cu amănunte pe generalul Lee, călare, când se retrăgea de la Gettysburg: „Domnilor, sunteţi din Georgia? Bine, atunci nu putem pleca fără voi, georgienilor!”

Scarlatt avea impresia că vorbea fără întrerupere ca să-i împiedice să-i pună întrebări la care nu voia să răspundă. Când vedea că lasă ochii în jos sub privirea neliniştită a tatălui său, o cuprindea o îngrijorare vagă şi se întreba oare ce ascundea Ashley în fundul sufletului său. Dar îngrijorarea îi trecea repede, fiindcă în sufletul ei nu era loc decât pentru o fericire luminoasă şi pentru o dorinţă pătimaşă de a fi singură cu el.

Fericire aceasta dură până când toată lumea dimprejurul focului începu să caşte şi domnul Wilkes şi fiicele lui plecară la hotel. Atunci când Ashley, Melanie, Pittypat şi Scarlett suiră scările şi unchiul Peter le făcu lumină, o răceală îi îngheță sufletul. Până în clipa când ajunseră pe palierul de sus, Ashley îi aparținuse, îi aparținuse numai ei chiar dacă toată după-amiaza nu vorbiseră un singur cuvânt între patru ochi. Dar acum, spunându-i noapte bună, văzu că obrajii Melaniei se îmbujoraseră şi că tremura toată. Îşi ținea ochii fixați pe covor şi, deşi părea copleşită de o teamă nelămurită, părea totuşi că fericirea îi întrece sfiala. Melanie nici nu ridică ochii când Ashley deschise uşa camerei de culcare, şi intră înăuntru grăbită. Iar Ashley, ferindu-se să întâlnească privirea lui Scarlett, îi ură brusc noapte bună.

Uşa se închise în urma lor. Cu gura căscată, Scarlett se simți deodată nenorocită. Ashley nu mai era al ei. Era al Melaniei. Şi atâta timp cât Melanie va trăi, va putea să intre în cameră cu Ashley şi să închidă uşa – şi să fie singură cu el, ferită de restul lumii.

Acum Ashley trebuia sa plece înapoi în Virginia, înapoi la marşurile lungi prin lapoviță, înapoi la bivuacurile în zăpadă unde soldații n-aveau ce mânca, înapoi la suferințe şi greutăți, să se expună riscului ca toată frumusețea capului lui blond şi a trupului lui mândru şi subțire să fie distrusă într-o clipă, ca o furnică sub un călcâi nepăsător. Ultima săptămână, cu farmecul ei strălucitor de vis, cu ceasurile-i pline de fericire, se sfârşise.

Trecuse repede ca un vis săptămâna asta, ca un vis înmiresmat de parfumul cetinii de brad şi al pomului de Crăciun, luminat de lumânări colorate şi de poleială, un vis în care minutele treceau repede ca bătăile inimii. O săptămână trepidantă, în care un sentiment de durere amestecată cu plăcere o împingea pe Scarlett să umble

de colo-colo, să încarce fiecare minut cu incidente pe care să şi le poată aminti după ce Ashley va fi plecat, cu întâmplări pe care le va putea analiza în voie în timpul lungilor luni ce vor veni, scoțând din ele fărâmițe de mângâiere… Dansase, râsese, cântase, îşi dăduse toată osteneala să-i facă plăcere lui Ashley, anticipându-i dorințele, surâzând când el surâdea, tăcând când el vorbea, urmărindu-l cu ochii, pentru ca fiecare linie a trupului său drept, fiecare mişcare a sprâncenelor, fiecare tresărire a gurii să-i rămână pe veci întipărite în minte… fiindcă o săptămână trece aşa de repede şi războiul nu se mai sfârşea.

Şedea pe sofaua din salon, ținând în poală cadoul ei de plecare, aşteptând ca Ashley să-şi ia rămas bun de la Melanie. Se ruga lui Dumnezeu să poată rămâne singură cu el când va coborî. Cu auzul încordat, încerca să desluşească zgomotele de sus, dar casa părea straniu de liniştită că îşi auzea răsuflarea. Mătuşa Pittypat plângea în odaia ei, cu capul în pernă, fiindcă Ashley îşi luase rămas bun de la ea acum o jumătate de ceas. Nu se auzeau murmure sau plânsete din camera de culcare a Melaniei. Lui Scarlett i se părea că Ashley stătea de ceasuri întregi în camera aceea şi regreta fiecare clipă în care îşi lua adio de la nevasta lui, fiindcă clipele treceau prea repede şi el mai avea atât de puțin de stat.

Se gândea la toate lucrurile pe care avusese de gând să i le spună în timpul acestei săptămâni. N-avusese însă prilejul s-o facă şi ştia că acum poate nu-l va mai avea niciodată.

Ce lucruri prosteşti erau unele, ca de pildă: „Ashley, o să fii prudent, nu-i aşa?” sau: „Te rog, caută să nu-ți uzi picioarele. Răceşti aşa de repede.” sau: „Nu uita să porți un jurnal pe piept sub cămaşă. Te fereşte de frig.” Erau însă alte lucruri, mai însemnate, pe care voise să i le spună, şi altele mult mai însemnate pe care voia să le audă de la el, pe care voia să le citească în ochii lui, chiar dacă el nu le rostea.

Ce multe lucruri de spus, şi acuma nu mai era timp. Chiar puţinele clipe care rămăseseră îi vor fi smulse dacă Melanie va veni cu el până la uşă, sau până la trăsură. De ce nu găsise oare un prilej în ultima săptămână? Dar Melanie era întotdeauna lângă el, mângâindu-l cu ochii, plină de adoraţie, şi întotdeauna erau în casă prieteni, vecini sau rude, de dimineaţă până seara, şi o clipă Ashley nu fusese singur. Pe urmă, seara, uşa camerei de culcare se închidea, şi el rămânea singur cu Melanie. Nici măcar o singură dată în acele ultime zile nu-i dăduse lui Scarlett să înţeleagă, printr-o privire sau printr-un cuvânt, că are pentru ea altceva decât afecţiunea unui frate pentru o soră, sau a unui prieten pentru o prietenă veche. Nu-l putea lăsa să plece, poate pentru totdeauna, fără să afle dacă tot o mai iubeşte. Pe urmă, chiar de murea, ar putea avea până la sfârşitul vieţii calda mângâiere de a fi ştiut că, în taină; a iubit-o.

După o aşteptare care i se păru lungă cât o veşnicie, auzi paşii lui sus, în camera de culcare, şi uşa deschizându-se şi închizându-se. Apoi îl auzi coborând scara.

Singur! Slavă Domnului! Melanie trebuie să fie prea distrusă de durerea despărţirii ca să poată părăsi camera. Acum, timp de câteva minute preţioase, îl va avea numai pentru ea.

Ashley coborî treptele încet; pintenii lui zornăiau şi Scarlett auzea cum i se lovea sabia de cizme. Când intră în salon, privirea lui era posomorâtă. Încerca să surâdă, dar faţa îi era palidă şi descompusă, ca aceea a unui om suferind de o rană nevăzută. Când intră, Scarlett se ridică. Se gândea cu o mândrie posesivă că niciodată nu văzuse un militar atât de frumos! Tocul revolverului şi centironul străluceau, iar teaca şi pintenii sclipeau, căci fuseseră frecate şi lustruite de unchiul Peter. Tunica nouă nu i se potrivea prea bine, fiindcă croitorul trebuise s-o lucreze în grabă şi unele cusături erau

strâmbe. Luciul proaspăt al tunicii contrasta cu pantalonii cafenii ponosiţi şi cârpiţi şi cu cizmele zgâriate, dar chiar de-ar fi fost îmbrăcat într-o armură de argint, n-ar fi putut părea mai frumos lui Scarlett.

— Ashley, îi zise ea brusc, pe un ton rugător, pot să merg cu tine la gară?

— Nu, te rog. Tata şi fetele vor fi acolo. În orice caz, prefer să te ţin minte spunându-mi rămas bun aici, decât să te văd tremurând de frig la gară. Amintirile înseamnă aşa de mult!

Scarlett renunţă imediat la planul ei. Dacă India şi cu Honey, care o antipatizau, or să fie de faţă la despărţire, nu va putea vorbi singură cu el.

— Atunci nu merg, zise ea. Uite, Ashley! Ţi-am pregătit un alt dar.

Puţin cam intimidată, acum când sosise clipa să i-l dea, Scarlett desfăcu pachetul. Era o eşarfă lungă din cele purtate de ofiţeri, de mătase galbenă de China şi garnisită cu franjuri bogate. Acum câteva luni Rhett Butler îi adusese un şal galben din Havana, un şal brodat somptuos cu păsări şi flori roşii şi albastre. În ultima săptămână desfăcuse cu atenţie toată broderia, tăiase şalul şi făcuse din el o eşarfă lungă.

— Scarlett, e minunată. Tu ai făcut-o? Atunci, am s-o preţuiesc şi mai mult. Pune-mi-o, draga mea. Camarazii mei or să se îngălbenească de invidie când m-or vedea în splendoarea tunicii noi şi a eşarfei.

Ea înfăşură eşarfa lungă împrejurul mijlocului lui subţire, mai sus de curea, şi îi legă capetele cu un nod complicat. Îi dăduse Melanie tunica cea nouă, e drept, dar eşarfa venea din partea ei, era darul ei pe care să-l poarte în luptă şi să se gândească la ea. Se dădu puţin înapoi, gândindu-se că însuşi Jeb Stuart, cu eşarfa lui superbă şi cu pana lui, nu putea părea mai elegant ca Ashley.

— E minunată, repetă el jucându-se cu franjurile. Ştiu că ţi-ai sacrificat o rochie sau un şal ca s-o faci. N-

ar fi trebuit, Scarlett. Lucrurile frumoase se găsesc greu în vremurile astea…

— O, Ashley, aş…

Voise să spună: „Mi-aş sacrifica inima ca s-o porți, dacă ai vrea”, dar în loc de asta zise:

— Aş face orice pentru tine!

— Da? o întrebă el, şi chipul i se lumina puțin. Atunci, vreau să te rog ceva, Scarlett, ceva care o să-mi dea linişte când voi fi plecat.

— Ce? întrebă ea fericită, gata să făgăduiască orice.

— Scarlett, vrei să ai grijă de Melanie, în locul meu?

— Să am grijă de Melanie?

Inima i se strânse. Era o decepție dureroasă. Deci asta era ultima lui rugăminte. Şi ea care dorea să-i făgăduiască ceva frumos, ceva grandios! Atunci se înfurie. Clipa asta era clipa ei cu Ashley, numai a ei. Şi totuşi, deşi Melanie era absentă, umbra ei palidă şedea între ei. De ce-i pomeneşte numele acum, în momentul despărțirii? Cum poate să-i ceară un asemenea lucru?

El nu observă toată decepția întipărită pe fața ei. Ca şi înainte, ochii lui se uitau la ea fără s-o vadă, cu privirea pierdută.

— Da, să veghezi asupra ei, să ai grijă de ea. E atât de plăpândă şi nici nu-şi dă seama de lucrul acesta. O să se distrugă îngrijind de bolnavi şi cosând. Şi e atât de blândă şi de sfioasă. În afară de mătuşa Pittypat, de unchiul Henry şi de tine, n-are nicio rudă apropiată, afară de familia Burr din Macon, dar aceia sunt doar veri de-al treilea. Şi mătuşa Pitty… ştii bine, Scarlett, e ca un copil. Şi unchiul Henry e un om bătrân. Melanie te iubeşte aşa de mult, nu numai fiindcă ai fost soția lui Charlie, dar fiindcă… fiindcă eşti tu, şi te iubeşte ca pe o soră. Scarlett, am coşmaruri când mă gândesc ce i s-ar putea întâmpla dacă aş fi omorât şi n-ar avea pe nimeni să aibă grijă de ea. Îmi făgăduieşti?

Nici măcar nu-i auzi ultima întrebare, atât o îngroziră cuvintele prevestitoare de rău „dacă aş fi omorât”.

În fiecare zi citea listele de morţi şi răniţi, le citea cu inima strânsă, ştiind că dacă i s-ar întâmpla ceva lui Ashley, lumea s-ar sfârşi pentru ea. Dar tot timpul avea tainica senzaţie că, chiar dacă toată armata confederată ar fi distrusă, Ashley tot ar scăpa. Şi acum, el rostise aceste cuvinte îngrozitoare! Toată carnea i se încreţi şi o cuprinse o teamă superstiţioasă, pe care nu o putea combate cu raţiunea. Avea destul sânge irlandez în vine ca să creadă în presimţiri, mai ales în presimţiri de moarte; în ochii lui cenuşii vedea o profundă tristeţe, în care nu putea decât să vadă tristeţea omului care simte atingerea rece pe umărul său, a omului care a auzit vaietul Morţii.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa! Nici să nu te gândeşti la aşa ceva. Aduce ghinion să vorbeşti de moarte! O, spune repede o rugăciune!

— Spune-o tu pentru mine şi aprinde şi câteva lumânări, zise el surâzând de spaima din glasul ei.

Scarlett însă nu-i putea răspunde, atât de impresionată era de viziunile închipuirii ei. Ashley zăcând mort pe pământul plin de zăpadă al Virginiei, departe de ea. El continua să-i vorbească şi glasul lui avea o notă de tristeţe, de resemnare care-i mări într-atât teama, încât orice urmă de supărare şi de decepţie dispăru.

— Îţi cer lucrul acesta, Scarlett, fiindcă nu ştiu ce are să mi se întâmple mie, sau ce are să ni se întâmple tuturor. Dar când va veni sfârşitul, eu voi fi departe de aici, chiar dacă mai trăiesc, prea departe ca să am grijă de Melanie.

— Sfârşitul?

— Sfârşitul războiului… şi sfârşitul lumii.

— Dar Ashley, doar nu crezi că yankeii au să ne bată? Toată săptămâna asta ne-ai povestit ce tare e generalul Lee…

— Toată săptămâna asta am spus minciuni, cum spun toţi oamenii în permisie. De ce să le sperii pe

mătuşa Pitty şi pe Melanie înainte de a fi nevoie? Da, Scarlett, cred că yankeii ne vor bate. Gettysburgul a fost începutul sfârşitului... Cei din spatele frontului nu-şi dau seama încă de asta. Nu-şi dau seama cum stau lucrurile, dar... Scarlett, oamenii noştri sunt toți desculți acuma, şi în Virginia e zăpadă înaltă. Şi când le văd sărmanele picioare în zăpadă, îngheţate şi înfăşurate în zdrenţe, şi ştiu că am o pereche de cizme... atunci simt că aş vrea să le dau pe ale mele, să fiu şi eu desculț.

— O, Ashley, făgăduieşte-mi că n-o să le dai.

— Când văd astfel de lucruri şi când mă uit apoi la yankei... văd cum se va sfârşi războiul. Vezi, Scarlett, yankeii aduc soldaţi cu miile din Europa. Cei mai mulţi dintre prizonierii luaţi recent nu ştiu măcar să vorbească englezeşte. Sunt nemţi, şi polonezi, şi irlandezi smintiţi care vorbesc dialectul gaelic. Când noi pierdem un soldat, nu-l putem înlocui. Când cizmele noastre se rup, nu mai sunt alte cizme. Suntem la fund, Scarlett. Şi nu ne putem bate cu lumea întreagă.

Scarlett se gândi disperată: „Să se facă praf toată Confederaţia! Să se sfârşească toată lumea, dar tu să nu mori! N-aş putea trăi dacă ai muri!”

— Sper că n-ai să repeţi ceea ce ţi-am spus, Scarlett. Nu vreau să-i alarmez pe ceilalţi. Şi, draga mea, nu te-aş fi alarmat nici pe tine, dacă n-ar fi trebuit să-ţi explic de ce-ţi cer să ai grijă de Melanie. E atât de şubredă şi de firavă şi tu eşti atât de tare, Scarlett! O să fie o mângâiere pentru mine dacă o să ştiu că sunteţi împreună în cazul când mi se va întâmpla ceva. Îmi promiţi, nu-i aşa?

— O, da, strigă ea, fiindcă în clipa aceea vedea moartea lângă el şi ar fi promis orice. Ashley! Ashley! Nu pot să te las să pleci! Degeaba caut să fac pe viteaza!

— Trebuie să fii vitează, îi zise el cu o schimbare profundă în voce; cuvintele se rostogoleau repede, grăbite parcă de un elan al sufletului lui; trebuie să fii

vitează. Altfel, cum aş rezista?

Se uită la el plină de fericire, întrebându-se dacă despărţirea îi zdrobea inima, aşa cum i-o zdrobea pe a ei. Faţa lui era descompusă, la fel ca în clipa când coborâse după ce-şi luase rămas bun de la Melanie, dar privirea lui nu spunea nimic. Se aplecă, îi luă capul în mâini şi o sărută uşor pe frunte.

— Scarlett! Scarlett! Eşti atât de minunată, de tare şi de bună. Eşti atât de frumoasă, draga mea – nu numai chipul tău dulce, dar tu întreagă, trupul, şi mintea, şi sufletul tău.

— O, Ashley, murmură ea fericită, emoţionată de cuvintele lui şi de atingerea mâinilor lui. Nimeni decât tu, întotdeauna…

— Îmi place să cred că te cunosc, poate, mai bine ca alţii şi că văd lucrurile minunate ascunse în sufletul tău, pe care alţii nu le observă fiindcă sunt prea grăbiţi sau prea neglijenţi.

Tăcu, şi mâinile lui se dezlipiră de pe capul ei, dar privirea lui nu-i părăsea ochii. Ea aşteptă o clipă, nerăbdătoare să audă ce-o să-i mai spună, înălţându-se pe vârfurile picioarelor ca să audă cele două cuvinte magice. Dar ele nu veniră. Se uită la el disperată, cu buzele tremurând, fiindcă înţelesese că a terminat de vorbit.

Această nouă prăbuşire a nădejdilor era prea mult pentru inima ei şi, suspinând ca un copil, se aşeză, cu ochii plini de lacrimi. Atunci auzi pe alee un zgomot sinistru, un zgomot care-i aminti mai viu de iminenta plecare a lui Ashley. Un mort din antichitate nu s-ar fi simţit mai trist auzind clipocitul apei când se apropia barca lui Caron. Unchiul Peter, învelit într-o pătură, scotea trăsura ca să-l ducă pa Ashley la gară.

Ashley zise: „La revedere”, foarte încet, luă de pe masă pălăria de fetru pe care Scarlett reuşise prin viclenie s-o obţină de la Rhett şi ieşi în vestibul. Cu mâna pe clanţă, se întoarse s-o mai privească o dată, cu o privire lungă

şi disperată, ca şi cum ar fi vrut să ia cu el toate amănuntele chipului şi trupului ei. Prin perdeaua lacrimilor, Scarlett îi văzu fața şi, cu o durere vie în piept, simți că pleacă, că pleacă departe de ea, departe de adăpostul acestei case. Îşi dădu seama că iese din viața ei, poate pentru totdeauna şi fără să-i fi spus cuvintele pe care dorea să le audă. Timpul fugea vertiginos de repede, şi acum era prea târziu. Fugi împleticindu-se în vestibul şi-l apucă de capetele eşarfei.

— Sărută-mă, şopti ea, sărută-mă de rămas bun. Brațele lui o învăluiră încet, şi se aplecă spre fața lui. Când buzele lui le atinseră pe ale ei, brațele ei îi încolăciră gâtul într-o strânsoare înăbuşitoare. O clipă, Ashley o strânse, cu tot trupul lângă al lui. Apoi simți deodată cum o respinge. Lăsă să-i cadă pălăria jos şi, cu mâinile libere, desfăcu strânsoarea brațelor lui Scarlett, apucând-o de mâini.

— Nu, Scarlett, nu, zise el cu voce joasă, ținând-o aşa de strâns încât o dureau încheieturile mâinilor.

— Te iubesc, zise ea cu voce înăbuşită. Te-am iubit întotdeauna. Niciodată n-am iubit pe nimeni. M-am măritat cu Charlie ca să-ți fac în ciudă. O, Ashley, te iubesc aşa de mult încât aş merge pe jos până în Virginia ca să fiu cu tine. Ți-aş găti mâncarea, ți-aş curăți cizmele şi aş îngriji de calul tău… Ashley, spune-mi că mă iubeşti! O să-mi ajungă pentru tot restul vieții!

El se aplecă brusc să-şi ia pălăria, şi Scarlett îi zări fața. Era cea mai chinuită față pe care o văzuse vreodată; o față care-şi pierduse toată seninătatea. Întipărite pe ea erau dragostea lui, şi bucuria de a şti că ea-l iubeşte, dar şi lupta ce se da între aceste două sentimente şi disperarea şi ruşinea lui.

— La revedere, zise el cu glas răguşit.

Uşa se deschise cu un zgomot scurt. Un val de aer rece năvăli în casă, făcând să fluture perdelele. Scarlett tremura privindu-l cum cobora aleea, îndreptându-se spre trăsură; sabia sclipea în lumina palidă a soarelui

de iarnă şi franjurile eşarfei fluturau vesele.

Capitolul XVI

Lunile ianuarie şi februarie ale anului 1864 trecură, aducând ploi reci şi vânturi puternice, şi sufletele oamenilor fură cuprinse de descurajare şi se întunecară ca şi cerul înnourat. Ca şi cum înfrângerile de la Gettysburg şi Vicksburg nu ajungeau, liniile de rezistenţă ale sudiştilor fură respinse şi în centru. După lupte crâncene, aproape întregul Tennessee era acum ocupat de trupele Uniunii. Însă chiar şi după această pierdere, curajul celor din Sud nu se spulberase. E drept că, în loc de speranţele înflăcărate din trecut, erau cuprinşi acum de o dârză hotărâre; dar oamenii tot mai descopereau câte o fâşie de lumină în norul negru ce întuneca cerul. Căci în septembrie, când yankeii încercaseră să-şi folosească izbânzile din Tennessee înaintând în Georgia, fuseseră respinşi vitejeşte.

Aici, în cel mai îndepărtat colţ de nord-vest al statului, la Chickamauga, avuseseră loc lupte grele – pentru prima oară de la începutul războiului se dădeau lupte în Georgia. Yankeii cuceriseră Chattanooga şi apoi se strecuraseră prin trecătorile munţilor în Georgia, dar fuseseră alungaţi după pierderi serioase.

Atlanta şi căile ferate aduseseră o mare contribuţie pentru a face din Chickamauga o importantă victorie pentru sudişti. Pe liniile ferate care duceau din Virginia la Atlanta şi apoi spre nord, în Tennessee, generalul Longstreet îşi transportase în mare grabă trupele la

locul luptei. Pe întregul traseu de câteva sute de mile, toate vagoanele fuseseră mobilizate şi toate liniile fuseseră degajate ca să ia parte la această mişcare de trupe.

Ceasuri întregi Atlanta văzuse cum treceau şiruri întregi de vagoane, de persoane sau de marfă, încărcate cu oameni care cântau şi chiuiau. Se îmbarcaseră fără a fi mâncat şi fără a fi dormit; n-aveau cai şi nici ambulanțe sau vagoane de aprovizionare, dar fără să se odihnească se suiau în tren şi mergeau la luptă. Yankeii fuseseră izgoniți din Georgia înapoi în Tennessee.

Fusese cea mai mare izbândă din război, şi Atlanta se fălea şi se bucura la gândul că drumurile ei de fier contribuiseră la o victorie.

Dar sudiştii avuseseră nevoie de veştile îmbucurătoare de la Chickamauga ca să-şi întărească moralul în timpul iernii. Acum nimeni nu mai nega că yankeii sunt buni luptători şi, în sfârşit, că aveau şi generali capabili. Grant era un măcelar căruia nu-i păsa câți oameni măcelăreşte pentru o victorie, dar victoria o câştiga. Numele lui Sheridan umplea de spaimă inimile sudiştilor. Şi, apoi, se pomenea din ce în ce mai mult de un om numit Sherman. Se distinsese în campania din Tennessee şi din vest şi reputația lui de luptător hotărât şi neînduplecat creştea tot mai mult.

Fireşte, niciunul dintre ei nu se putea compara cu generalul Lee. Credința în el şi în armată era încă puternică. Se credea încă în victoria finală. Dar războiul dăinuia de atâta vreme! Erau atâția morți, atâția răniți şi atâția schilozi, atâtea văduve şi atâția orfani! Şi mai era de luptat –adică aveau să mai fie alți morți, alți răniți, alte văduve şi alți orfani.

Pentru a înrăutăți parcă lucrurile, începuse să se strecoare în sufletele populației civile o vagă neîncredere în cei de sus. Multe ziare acuzau pe fată chiar pe preşedintele Davis pentru felul cum conducea războiul. Erau disensiuni în guvernul confederat, disensiuni între

preşedinte şi generali. Valoarea banilor scădea vertiginos. Încălţămintea şi îmbrăcămintea pentru armată deveniseră rare, iar muniţiile şi doctoriile şi mai rare. Căile ferate aveau nevoie de vagoane noi ca să le înlocuiască pe cele vechi, şi de şine noi ca să le înlocuiască pe cele distruse de yankei. Generalii de pe front cereau noi trupe, care se recrutau din ce în ce mai greu. În fine, lucru mai grav, unii guvernatori de state, printre care şi guvernatorul Brown al Georgiei, refuzau să trimită miliţie şi arme în teritorii aflate dincolo de hotarele statului lor. Erau mii de oameni voinici în miliţii, şi armata avea mare nevoie de ei, dar degeaba demonstra guvernul că erau necesari pentru front.

Pe măsură ce moneda se deprecia, preţurile creşteau. Carnea de porc, de vacă şi untul costau şaptezeci de dolari kilogramul, făina o mie patru sute de dolari sacul, soda două sute de dolari kilogramul, ceaiul o mie de dolari kilogramul. Când se putea găsi, îmbrăcămintea groasă costa atât de mult, încât doamnele din Atlanta îşi căptuşeau rochiile vechi cu bucăţi de stofă sau jurnale ca să se apere de frig. Ghetele costau de la două sute la opt sute de dolari perechea, după cum erau făcute din carton sau din piele adevărată. Doamnele purtau jambiere confecţionate din şalurile lor vechi de lână şi din covoare. Tălpile se făceau din lemn.

Adevărul era că Nordul ţinea asediat Sudul, deşi multă lume nu-şi dădea seama de lucrul acesta. Canonierele yankee întăriseră paza porturilor şi prea puţine vapoare puteau să se mai strecoare acum.

Sudul trăise întotdeauna din vânzarea bumbacului şi din cumpărarea acelor lucruri pe care nu le producea, acum însă nu putea nici cumpăra, nici vinde. La Tara, Gerald O'Hara îngrămădise recolta a trei ani în hambarul de lângă pivniţă, dar tot bumbacul acesta nu-i slujea la mare lucru. La Liverpool ar fi luat pe el o sută cincizeci de mii de dolari, dar nici gând să-l poţi trimite la Liverpool.

Din om bogat cum fusese, Gerald ajunsese să se întrebe cu ce-şi va hrăni familia şi negrii în timpul iernii.

În tot Sudul, plantatorii de bumbac erau în aceeaşi situație. Cum blocada se întărea tot mai mult, nu mai era chip să-ți vinzi bumbacul pe piețele engleze şi nu era chip nici să aduci articolele de primă necesitate pe care le cumpărai înainte cu banii luați pe bumbac.

Sudul, regiune agricolă, se războia cu Nordul, regiune industrială, şi ducea lipsă de atâtea lucruri pe care nici nu se gândise să le cumpere în timp de pace.

Era o situație parcă anume creată pentru speculanți şi profitori, şi mulți oameni nu scăpau prilejul de a se îmbogăți. Pe măsură ce alimentele şi articolele de îmbrăcăminte deveneau mai rare şi prețurile creşteau, protestele publicului împotriva acestor speculanți deveneau mai puternice şi mai violente. La începutul anului 1864 nu puteai deschide un ziar fără să dai de articole pline de injurii, care-i denunțau pe speculanți ca pe nişte ulii şi lipitori lacome de sânge, cerând guvernului să pună capăt activității lor. Guvernul îşi dădea osteneala, dar eforturile lui nu duceau la niciun rezultat, fiindcă avea prea multe probleme chinuitoare de rezolvat.

Şi nimeni nu stârnea mai multă ură ca Rhett Butler. Îşi vânduse vapoarele, când devenise prea riscant să mai importe mărfuri. În ciuda blocadei, şi acum se ocupa pe față cu specula alimentelor. Circulau poveşti în privința lui, de la Richmond şi Wilmington la Atlanta, care-i făceau pe cei ce-l primiseră în casă să se cutremure de ruşine.

În ciuda tuturor încercărilor şi tribulațiilor, populația de zece mii de suflete a Atlantei se dublase în timpul războiului. Chiar şi blocada adăugase ceva prestigiului ei. Dintotdeauna oraşele de pe coastă dominaseră Sudul în toate privințele, mai ales în cea comercială. Acum însă, cu unele porturi închise de blocadă, cu altele cucerite sau asediate, sudiştii trebuiau să caute

salvarea numai în ei înşişi. Acum, dacă Sudul voia să câştige războiul, trebuia să conteze pe interiorul ţării, şi Atlanta devenise un centru însemnat. Locuitorii oraşului îndurau mari greutăţi şi lipsuri, bolile şi moartea îi loveau tot atât de mult ca şi pe ceilalţi, dar Atlanta, ca oraş, câştigase de pe urma războiului. Atlanta, centrul Confederaţiei, bătea ca o inimă încă rezistentă, iar căile ei ferate, asemenea unor artere, purtau valuri neîncetate de oameni, muniţii şi materiale.

În alte timpuri, Scarlett s-ar fi plâns de rochiile ei jerpelite şi de pantofii peticiţi, dar acuma nu-i păsa de ele, fiindcă singura fiinţă care conta nu putea s-o vadă. Se simţi fericită în aceste două luni, cum nu mai fusese de ani de zile. Nu-şi dăduse ea oare seama cum tresărise inima lui Ashley când îl luase de gât? Nu văzuse oare privirea disperată a ochilor lui, care mărturisise mai mult decât ar fi putut-o face cu cuvintele? Ashley o iubea. Acum era sigură de lucrul acesta, şi certitudinea era atât de plăcută încât putea să se poarte drăguţ cu Melanie. Îi era milă de Melanie acuma, un fel de milă amestecată cu un vag dispreţ pentru orbirea ei, pentru prostia ei.

— Când războiul se va sfârşi, se gândi ea, când se va sfârşi, atunci…

Uneori, cu o tresărire speriată, se întreba: „Atunci ce?” Dar imediat alunga gândul din minte. Când războiul se va sfârşi, toate se vor aranja într-un fel. Dacă Ashley o iubea, nu se putea să trăiască mai departe alături de Melanie.

Dar nu se putea gândi la divorţ. Ellen şi Gerald, catolici convinşi, nu i-ar îngădui să se mărite cu un bărbat divorţat. Ar însemna să plece din sânul bisericii! Scarlett se gândi mult la lucrul acesta şi hotărî că, dacă va trebui să aleagă între biserică şi Ashley, îl va alege pe Ashley. O, dar ce scandal va fi! Oamenii divorţaţi erau puşi la index nu numai de biserică, ci şi de societate.

Nicio persoană divorțată nu era primită de nimeni. Totuşi, pentru Ashley va îndrăzni chiar asta. Ar sacrifica orice pentru el!

Nu ştia cum, dar după război totul trebuia să se aranjeze. Dacă Ashley o iubea atât de mult, va găsi el un mijloc. Are să-l facă ea să găsească un mijloc. Şi fiecare zi care trecea îi aducea, cu mai multă siguranță în suflet, convingerea că o iubea şi că totul se va aranja după ce yankeii vor fi bătuți. E adevărat că Ashley spusese că yankeii îi strângeau de aproape, dar asta nu era lucru serios. Era obosit şi tulburat când i-o spusese. Dar aproape că nu-i păsa dacă yankeii îi băteau sau nu. Ce o interesa, era ca războiul să se termine repede şi Ashley să se întoarcă acasă.

Groaznica veste, Scarlett o află când ploaia rece de martie silea pe toată lumea să stea în casă. Cu ochii strălucind de fericire, cu capul plecat ca să-şi ascundă mândria, Melanie îi anunță că aştepta un copil.

— Doctorul Meade spune că o să nasc pe la sfârşitul lui august sau în septembrie, zise ea. Bănuiam eu… dar numai de astăzi sunt sigură. O, Scarlett, nu-i aşa că e minunat? Ce mult te invidiam că-l ai pe Wade, şi voiam aşa de mult să am un copil. Îmi era teamă că poate niciodată nu voi avea unul – şi, scumpa mea, aş vrea să am zece!

Scarlett tocmai îşi pieptăna părul, pregătindu-se să se culce, când Melanie începuse să-i vorbească. Se opri cu brațul ridicat.

— Doamne Dumnezeule! zise ea.

Şi, o clipă, nu înțelese ce-i spunea. Brusc, revăzu în minte cum se închidea uşa camerei de culcare a Melaniei şi un junghi o străpunse ca un cuțit. O durea atâta, de parcă Ashley fusese bărbatul ei şi o înşelase. Un copil! Copilul lui Ashley! O, cum putuse când o iubea pe ea, şi nu pe Melanie?

— Ştiu că eşti uimită, continuă Melanie vorbind pe nerăsuflate. Dar nu-i aşa că e minunat? O, Scarlett, nu

ştiu cum o să-i scriu lui Ashley! Ar fi mai uşor dacă i-aş spune, sau... sau... mai bine să nu-i scriu nimic şi să-l las să observe el treptat, treptat...

— Doamne Dumnezeule! zise Scarlett aproape plângând.

Lăsă să-i cadă pieptenul din mână şi se agăţă de marmura mesei de toaletă.

— Draga mea, nu te uita aşa la mine! Ştii bine că nu e chiar atât de greu să ai un copil. Mi-ai spus-o chiar tu. Şi nu trebuie să te necăjeşti pentru mine, deşi e atât de drăguţ din partea ta că eşti neliniştită. Fireşte, doctorul Meade mi-a spus că sunt – Melanie se înroşi – foarte îngustă în şolduri, dar poate că nu voi avea neplăceri şi... spune, Scarlett, tu i-ai scris lui Charles să-l anunţi când ai aflat de Wade, sau a scris mama ta, ori domnul O'Hara? O, Doamne, dacă aş fi avut şi eu o mamă! Nu văd cum o să...

— Taci! zise Scarlett cu violenţă. Taci!

— O, Scarlett, ce proastă sunt! Iartă-mă, probabil că toate lumea e egoistă când e fericită. Am uitat de Charlie o clipă...

— Taci! zise Scarlett din nou, silindu-se să-şi ascundă emoţia.

Niciodată, niciodată nu trebuie să bănuiască sau să ghicească Melanie sentimentele ei.

Melanie, femeia cea mai delicată din lume, începu să plângă de propria ei cruzime. Cum putuse să-i evoce lui Scarlett amintirile aşa de cumplite ale naşterii lui Wade, la câteva luni după moartea lui Charlie? Cum putuse să fie atât de smintită?

— Să-ţi ajut să te dezbraci, draga mea, o rugă ea pe un ton umil. Şi lasă-mă să-ţi perii eu părul.

— Lasă-mă în pace, răspunse Scarlett cu chipul împietrit.

Ruşinată de stângăcia ei, Melanie fugi plângând din odaie. Rămasă singură, Scarlett – geloasă, decepţionată şi rănită în orgoliul ei – se culcă fără să verse o lacrimă.

Se gândi că-i va fi cu neputință să trăiască sub acelaşi acoperiş cu femeia care purta copilul lui Ashley în pântece. Îşi zise că se va întoarce acasă la Tara, acasă unde era căminul ei. Simțea că n-o va mai putea privi pe Melanie fără să-şi trădeze secretul. Şi a doua zi se sculă ferm hotărâtă să-şi împacheteze cufărul, imediat după micul dejun. Dar pe când şedeau la masă, Scarlett tăcută şi posomorâtă, Pitty mirată şi Melanie disperată, li se aduse o telegramă.

Era adresată Melaniei şi expediată de ordonanța lui Ashley.

„L-am căutat peste tot şi nu l-am găsit. Să mă întorc acasă?”

Nimeni nu înțelese nimic, dar cele trei femei se priviră cu ochii măriți de groază şi Scarlett uită că avusese de gând să plece acasă. Fără să termine masa, se duseră la poştă ca să trimită o telegramă colonelului lui Ashley. Dar când ajunseră la poştă, le aştepta o telegramă din partea lui.

„Cu părere de rău vă aduc la cunoştință că maiorul Wilkes a dispărut după o recunoaştere efectuată acum trei zile. Vă voi ține la curent.”

Întoarcerea fu îngrozitoare. Mătuşa Pitty plângea cu fața ascunsă în batistă, Melanie şedea dreaptă, palidă, şi Scarlett se trântise într-un colț al trăsurii, năucă. Acasă, Scarlett sui scara împleticindu-se şi se duse la ea în odaie; acolo, luându-şi mătăniile de pe masă, căzu în genunchi şi încercă să se roage. Dar nicio rugăciune nu-i venea în minte. Fu cuprinsă numai de o teamă nemăsurată. Simțea că Dumnezeu o părăsise din cauza păcatului ei. Iubise un bărbat căsătorit şi încercase să-l fure de la nevasta lui, şi Dumnezeu o pedepsea omorându-l. Ar fi vrut să se roage, dar nu-şi putea ridica ochii spre Cer. Ar fi vrut să plângă, dar lacrimile nu veneau. Îşi simțea pieptul plin de lacrimi fierbinți care o ardeau, dar care nu voiau să curgă.

Uşa se deschise şi Melanie intră. Fața ei era ca o

inimă tăiată în hârtie albă încadrată de părul negru; ochii îi erau măriți ca aceia ai unui copil pierdut în întuneric.

— Scarlett, zise ea întinzând mâinile, trebuie să mă ierți pentru ce ți-am spus ieri seară. Acum tu eşti tot ce mi-a mai rămas pe lume. O, Scarlett, ştiu că Ashley al meu e mort!

Fără să ştie cum, Melanie se trezi în brațele lui Scarlett; sânii ei mici tresăltau în hohote de plâns; cele două cumnate se trântiră pe pat, strângându-se una lângă alta, lacrimile uneia umezind obrajii celeilalte, fiindcă acum şi Scarlett plângea cu fața lipită de a Melaniei. E dureros plânsul, dar e şi mai dureros să nu poți plânge. Ashley e mort... e mort, gândea ea, eu l-am omorât fiindcă-l iubesc, şi plângea în hohote, pe când Melanie, găsind un fel de mângâiere în plânsul lui Scarlett, îşi strânse mai tare brațele în jurul gâtului ei.

— Cel puțin, şopti ea, cel puțin... am copilul lui.

„Iar eu”, îşi zise Scarlett în gând, prea lovită ca să mai nutrească un sentiment atât de meschin ca gelozia, „eu n-am nimic... nimic... nimic decât expresia feței lui când şi-a luat rămas bun de la mine.”

Primele rapoarte menționară „dispărut – probabil ucis”, aşa că numele lui Ashley apăru pe lista morților şi răniților. Melanie îi telegrafie colonelului Sloan de vreo zece ori şi, în sfârşit, primi din partea lui o scrisoare de condoleanțe, în care îi spunea că Ashley plecase cu un grup de cavalerişti să facă o recunoaştere şi că niciunul nu se întorsese. Se semnala că fusese o mică încăierare cu yankeii. Mose, nebun de durere, îşi riscase propria viață căutând trupul lui Ashley, dar nu-l găsise. Melanie, ciudat de calmă acuma, îl rugă pe Mose să vină acasă şi-i trimise bani telegrafic.

Când pe listă apăru – „dispărut, probabil prizonier” – bucuria şi nădejdea reînviară în casa întristată. Pe Melanie aproape nu o mai puteai urni de la poştă. Se

ducea la toate trenurile, nădăjduind că va primi o scrisoare. Acum începuse să-i fie rău şi sarcina se manifesta prin numeroase efecte neplăcute, dar refuza să asculte de doctorul Meade şi să stea în pat. Era cuprinsă de o energie înfrigurată, care n-o lăsa să stea liniştită; şi noaptea, mult timp după ce se culca, Scarlett o auzea umblând în camera vecină.

Într-o după-amiază se întoarse din oraş adusă de unchiul Peter, speriat de moarte, şi susținută de Rhett Butler. Leşinase la poştă şi, trecând pe-acolo, Rhett observase mulțimea care se adunase împrejurul ei şi o adusese acasă. O duse în brațe până în camera ei şi o instala în pat, pe când toți cei din casă alergau încoace şi încolo alarmați, aducându-i cărămizi calde, pături şi whisky.

— Doamnă Wilkes, o întrebă el deodată, aşteptați un copil, nu-i aşa?

Dacă Melanie nu s-ar fi simțit atât de rău, ar fi căzut jos auzind o asemenea întrebare. Chiar în fața pritenelor ei se jena de câte ori se vorbea de starea în care se afla, şi vizitele doctorului Meade erau un adevărat chin pentru ea. Cum putea un bărbat, şi mai ales Rhett Butler, să pună o asemenea întrebare?

Întinsă fără putere în pat, putu doar să dea din cap în semn de aprobare. După asta Rhett păru atât de drăguț şi de îngrijorat, încât nu-i păru rău de ceea ce spusese.

— Atunci, trebuie să fii mai prudentă. Toată alergătura asta şi toate enervările nu-ți vor ajuta şi pot face rău copilului. Dacă-mi permiteți, doamnă Wilkes, am să mă folosesc de trecerea pe care o am la Washington ca să aflu ce s-a întâmplat cu domnul Wilkes. Dacă e prizonier, numele lui trebuie să fie pe listele federale, iar dacă nu… nimic nu e mai rău ca nesiguranța. Dar trebuie să-mi făgăduieşti că o să fii prudentă, căci altfel jur că nu fac nimic ca să te ajut.

— O, ce bun eşti! strigă Melanie. Cum poate lumea să vorbească atât de urât de dumneata?

Apoi, doborâtă de lipsa ei de tact şi îngrozită că a vorbit despre starea ei cu un bărbat, începu să plângă încetişor. Şi Scarlett, venind sus în goana mare cu o cărămidă învelită în flanelă, îl găsi pe Rhett mângâindu-i mâna.

Rhett se ţinu de cuvânt. Nu se ştia ce relaţii avea. Se temeau să-l întrebe, ştiind că poate ar recunoaşte că are legături strânse cu yankeii. Peste o lună veniră ştiri, ştiri care le bucurară la început, dar care pe urmă le făcură să se chinuiască de grijă.

Ashley nu murise. Fusese rănit şi luat prizonier, iar rapoartele spuneau că se afla la Rock Island, într-un lagăr de prizonieri din Illinois. În prima lor bucurie nu se gândiră decât că trăieşte. Dar când se mai liniştiră, se priviră şi ziseră „Rock Island!” cu acelaşi ton cu care ar fi zis „Iadul!” Tot aşa cum numele de Andersonviile umplea de groază Nordul, Rock Island umplea de spaimă inimile sudiştilor ale căror rude erau prizonieri acolo.

După ce Lincoln refuzase schimbul de prizonieri, crezând că a impune Confederaţiei întreţinerea şi paza prizonierilor Uniunii însemna a grăbi sfârşitul războiului, mii de soldaţi în uniforme albastre fuseseră adunaţi la Andersonviile, în Georgia. Confederaţii, reduşi la raţii minime şi neavând aproape medicamente şi pansamente pentru proprii lor bolnavi şi răniţi, dădeau prizonierilor ceea ce dădeau şi soldaţilor lor pe front, slănină şi mazăre uscată. Cu regimul acesta, yankeii mureau ca muştele, câteodată câte o sută pe zi. Indignaţi de informaţiile asupra lagărului sudiştilor, cei din Nord începură să aplice un tratament şi mai riguros prizonierilor confederaţi, aşa că nicăieri nu erau condiţii de viaţă mai rele ca la Rock Island. Hrana nu ajungea pentru toţi, trei oameni trebuiau să se învelească cu o singură pătură şi vărsatul, pneumonia şi febra tifoidă bântuiau cu furie. Trei sferturi din prizonierii trimişi acolo nu s-au mai întors acasă.

Şi Ashley se afla în lagărul acela îngrozitor! Era viu, dar rănit! În Illinois trebuie să fi fost zăpadă mare când a fost dus acolo. Nu murise oare din cauza rănii, de când primise Rhett ştiri? Poate murise ale vărsat? Sau avea pneumonie, şi zăcea delirând fără o pătură cu care să se învelească?

— O, domnule Butler, nu s-ar putea... N-ai putea să te foloseşti de trecerea pe care o ai ca să obţii să se facă un schimb cu el? strigă Melanie.

— Domnul Lincoln cel milos şi cel drept, care plânge cu lacrimi cât bobul moartea celor cinci fii ai doamnei Bixby, nu varsă o singură lacrimă pentru miile de yankei care mor la Andersonviile, zise Rhett cu un zâmbet batjocoritor. Nu-i pasă chiar dacă mor toţi. Ordinul e categoric. Nu se face schimb de prizonieri. Nu ţi-am spus până acum, doamnă Wilkes, dar soţul dumitale a avut prilejul să scape, şi a refuzat.

— O, nu! exclamă Melanie, nevenindu-i să creadă.

— Ba da. Yankeii recrutează soldaţi ca să se bată la frontiera cu indienii, dintre prizonierii confederaţi. Orice prizonier care depune jurământ şi se înrolează pentru o durată de doi ani, este eliberat şi trimis în vest. Domnul Wilkes a refuzat.

— Oh, de ce? strigă Scarlett. De ce n-a jurat, ca apoi să fi dezertat şi să se fi întors acasă îndată ce ar fi scăpat din închisoare?

Melanie se întoarse spre ea ca o mică furie.

— Cum poţi să-ţi închipui că Ashley ar face un asemenea gest? Să trădeze Confederaţia, depunând jurământul acela ruşinos, şi apoi să-şi calce cuvântul! Mai bine să-l ştiu mort la Rock Island decât să aud că a depus jurământ yankeilor. Aş fi mândră de el dacă ar muri în închisoare. Dar dacă ar fi făcut *una ca asta,* nu m-aş mai uita vreodată la el. Niciodată! Era natural să refuze!

Când Scarlett îl conduse pe Rhett la uşă, îl întrebă cu indignare:

— Dacă ai fi fost în locul lui Ashley, nu te-ai fi înrolat în armata yankee şi pe urmă ai fi dezertat?

— Sigur că da, zise Rhett, ai cărui dinţi străluciră sub mustaţă.

— Atunci, de ce n-a făcut-o şi Ashley?

— El e un gentleman, zise Rhett, şi Scarlett se întrebă cum era posibil ca cineva să pronunţe un cuvânt atât de frumos cu atâta dispreţ batjocoritor.

PARTEA A TREIA

Capitolul XVII

Sosise şi luna mai a anului 1864 – un mai uscat şi călduros care usca bobocii florilor, şi yankeii, sub ordinele generalului Sherman, erau din nou în Georgia, mai sus de Dalton, la o sută de mile nord-vest de Atlanta. Umbla zvonul că o mare bătălie era iminentă prin părţile acelea, de-a lungul graniţei dintre Georgia şi Tennessee. Yankeii îşi concentrau forţele în vederea unui atac asupra liniei ferate care lega vestul de Atlantic, între Atlanta şi Tennessee, apoi mai spre vest, chiar împotriva liniei pe care o folosiseră trupele sudiste în toamna trecută spre a câştiga victoria de la Chickamauga.

Cu toate acestea, perspectiva unei bătălii în apropierea Daltonului nu impresiona peste măsură pe locuitorii Atlantei. Locul de concentrare al yankeilor se afla doar la câteva mile spre sud-est de câmpul de bătălie de la Chickamauga. Fuseseră respinşi o dată, când încercaseră să treacă prin trecătorile acestei regiuni muntoase, şi vor fi cu siguranţă respinşi încă o dată.

Atlanta, şi împreună cu ea întreaga Georgie, ştia că acest stat avea prea multă importanţă pentru Confederaţie pentru ca generalul Joe Johnston să-i lase prea multă vreme pe yankei în el. Bătrânul Joe şi armata sa nu vor îngădui nici măcar unui singur yankeu să ajungă la sud de Dalton, căci era

indispensabil ca sudiştii să aibă mişcările libere în Georgia. Acest stat, care nu suferise de pe urma războiului, era în acelaşi timp grânarul, atelierul şi antrepozitul Confederației. El fabrica în mare parte pulberea şi armele necesare armatei, ca şi majoritatea țesăturilor de bumbac sau de lână. Între Atlanta şi Dalton se afla oraşul Roma, cu fabrica lui de tunuri şi alte industrii, ca şi oraşele Etowah şi Allatoona cu cele mai mari oțelării de la sud de Richmond. În fine, chiar în Atlanta erau grupate nu numai fabrici de şei şi revolvere, corturi şi muniții, dar şi laminoarele cele mai importante din întreg Sudul, atelierele principalelor companii de căi ferate, precum şi nenumărate spitale. În sfârşit, la Atlanta se încrucişau cele patru linii de cale ferată de care depindea însăşi existența Sudului.

De aceea nimeni nu-şi făcea griji prea mari. La urma urmei, Daltonul era departe, colo sus înspre Tennessee. De trei ani se tot dădeau lupte în Tennessee, şi lumea se obişnuise să considere acest stat ca un câmp de bătălie îndepărtat, aproape tot atât de îndepărtat ca Virginia sau fluviul Mississippi. De altfel, între yankei şi Atlanta bătrânul Joe şi armata sa făceau zid şi toată lumea ştia că, după generalul Lee, nu exista general mai mare ca Johnston, acum când Stonewall Jackson murise.

Într-o seară caldă de mai, doctorul Meade, aşezat pe veranda mătuşii Pitty, rezuma punctul de vedere al populației civile, declarând că Atlanta n-avea de ce să se teamă, fiindcă generalul Johnston va rezista în munți ca un bastion de fier. Cei ce erau reuniți pe verandă îl ascultau cu simțăminte felurite, legănându-se încet în balansoare şi urmărind zborul magic în amurg al primilor licurici ai sezonului, căci erau apăsați cu toții de gânduri grele. Cu mâna pe brațul lui Phil, doamna Meade dorea ca bărbatul ei să aibă dreptate. Ştia că Phil va trebui să plece, dacă zona luptelor se apropia. Avea şaisprezece ani acum şi fusese înrolat în garda locală. Fanny Elsing, palidă şi cu ochii cerniți de când cu

bătălia de la Gettysburg, încerca să scape de imaginea sfâşietoare care o obseda de mai multe luni, aceea a locotenentului Dallas Melure murind într-un car cu boi care îl zdruncina, sub o ploaie ce nu se mai sfârşea, în timpul lungii şi îngrozitoarei retrageri din Maryland.

Căpitanul Carey Ashburn suferea din cauza brațului său invalid şi era întristat dându-şi seama încă o dată că toată curtea pe care o făcea lui Scarlett era zadarnică. Asta se-ntâmplase de când sosise vestea că Ashley Wilkes era prizonier, dar căpitanului nici nu-i trecea prin gând să stabilească vreo apropiere între aceste două evenimente.

Scarlett şi Melanie se gândeau amândouă la Ashley, cum obişnuiau întotdeauna când treburi urgente sau necesitatea de a întreține conversația nu le distrăgeau de la visarea lor. „Trebuie să fie mort, căci altfel am fi avut ştiri de la el”, îşi zicea cu durere Scarlett. „Nu poate fi mort. Aş şti... aş simți în mine dac-ar fi mort!” Îşi repeta întruna Melanie, luptând cu disperare împotriva panicii. Rhett Butler, cu picioarele lui lungi încălțate în cizme elegante, încrucişate leneş, era aşezat comod în umbră. Pe chipul lui nu se putea citi nimic. Ghemuit în brațele sale, Wade moțăia, strângând în mânuță o aripă de pasăre bine roasă. Scarlett îi dădea voie întotdeauna lui Wade să se culce târziu când venea Rhett, căci băiețaşul sfios ținea la el, iar Rhett – cine şi-ar fi închipuit! – părea să țină la Wade. În general pe Scarlett o supăra prezența copilului, dar în brațele lui Rhett el era cuminte. Cât despre mătuşa Pitty, aceasta se lupta din răsputeri să înăbuşe un sughiț, căci cocoşul pe care-l servise la masă fusese bătrân şi ațos.

În cursul dimineții tuşa Pitty hotărâse cu părere de rău să taie patriarhul, înainte de a muri de bătrânețe sau a se plictisi prea tare fără haremul său de mult mâncat. Zile întregi umblase trist prin ogradă, prea trist ca să mai cânte. După ce unchiul Peter îi tăiase gâtul, tuşa Pitty, cuprinsă de remuşcări la gândul că-l va

mânca în familie, când atâția dintre prietenii ei nu gustaseră carne de pasăre de săptămâni de zile, propusese să cheme câțiva invitați la masă. Melanie, care era în luna a cincea şi renunțase de mai multe săptămâni să se arate sau să primească vizite, fu îngrozită de acest plan. Dar pentru prima dată mătuşa Pitty se arătă energică. Ar fi într-adevăr un lucru prea egoist să mănânce singure cocoşul, şi dacă Melanie ar binevoi să-şi ridice puțin cercul de sus al crinolinei, nu s-ar observa nimic, mai ales că Melanie avea pieptul foarte mic.

— Dar, mătuşică, nu vreau să văd pe nimeni, când Ashley…

— Nu e ca şi cum Ashley… ca şi cum n-ar mai fi, răspunse mătuşa Pitty cu o voce tremurătoare, căci în sinea ei era convinsă de moartea lui Ashley. Sunt absolut încredințată că trăieşte, iar ție o să-ți facă bine să avem musafiri. O voi invita şi pe Fanny Elsing. Doamna Elsing m-a rugat să fac ceva s-o distrez puțin, să mai vadă puțină lume…

— Dar, mătuşică, e o adevărată cruzime s-o sileşti să iasă, când bietul Dallas n-a murit decât…

— Te rog, Melanie, am să plâng de enervare dacă începi să discuți cu mine. Sunt mătuşa ta şi ştiu ce se cuvine şi ce nu se cuvine. Vreau să dau o masă.

Aşa că mătuşa Pitty îşi avu petrecerea şi, în ultima clipă, un invitat pe care nu-l pusese la socoteală şi nici nu-l dorea îşi făcu apariția. În momentul precis în care mirosul de friptură se răspândea în casă, Rhett Butler, întors dintr-una din misterioasele lui călătorii, cu o cutie mare de bomboane sub braț şi cu gura plină de complimente la adresa mătuşii Pitty, bătu la uşă. Nu putea face altceva decât să-l invite la masă, şi totuşi bătrâna domnişoară ştia ce gândeau despre el doctorul şi doamna Meade şi cât de pornită era Fanny împotriva tuturor celor ce nu purtau uniforma militară. Nici familia Meade, nici familia Elsing nu i-ar fi dat bună

ziua pa stradă, dar într-o casă prietenă erau siliţi să fie politicoşi cu el. De altfel, acum mai mult ca oricând, se afla sub protecţia plăpândei Melanie. După ce Rhett intervenise ca să capete ştiri de la Ashley, Melanie anunţase toată lumea că-l va primi în casă până la sfârşitul vieţii, orice ar spune ceilalţi despre el.

Temerile mătuşii Pitty se mai potoliră când văzu că Rhett era într-o zi bună. Înconjură pe Fanny cu atâtea delicate atenţii, încât tânăra îi zâmbi şi masa se sfârşi foarte bine. Fusese o masă regească. Carey Ashburn adusese puţin ceai, pe care-l găsise în punga de tutun a unui prizonier yankeu în drum spre Andersonville, şi toată lumea bău câte o ceaşcă de ceai care avea un uşor iz de tutun. Fiecare mâncă o bucăţică din pasărea aţoasă, cu garnitură de porumb şi ceapă, şi mai avu parte şi de o farfurie de mazăre uscată, cu orez şi cu un sos foarte abundent, deşi rămăsese străveziu din lipsa făinii care să-l lege. La desert, o şarlotă de cartofi dulci fu urmată de bomboanele aduse de Rhett, iar când el oferi domnilor havane veritabile, pe care începură să le fumeze degustând în acelaşi timp un pahar de vin de mure, toată lumea fu de acord că masa fusese un adevărat banchet demn de Lucullus.

După ce domnii le urmară pe doamne pe verandă, începu discuţia despre război. De altfel, nu se mai vorbea decât de război. Oricare ar fi fost subiectul conversaţiei, întotdeauna se ajungea tot la război, război sub toate formele pe care le îmbrăca: idile, căsătorii, decese în spitale, morţi pe câmpul de luptă, întâmplări petrecute în tabere, în timpul marşurilor sau în plin atac, acte de bravură sau de laşitate, bucurie, tristeţe, lipsuri, speranţă. Speranţă, întotdeauna speranţă! Speranţă fermă, de neclintit, cu toate înfrângerile din vara trecută.

Când căpitanul Ashburn anunţă că, la cerere, i se acordase permisiunea de a se reîntoarce pe front la Dalton, doamnele se uitară cu priviri extaziate la braţul

său țeapăn, ascunzându-şi mândria de a avea un prieten atât de brav sub declarații că nu-l vor lăsa să plece, căci cine ar mai fi curtezanul lor?

Tânărul Carey păru jenat dar şi mulțumit auzind asemenea cuvinte din partea unor matroane şi fete bătrâne ca doamna Meade, şi Melanie, mătuşa Pitty şi Fanny, nădăjduind că şi Scarlett gândea la fel.

— Ei, dar nu va lipsi multă vreme, declară doctorul Meade, luându-l pe tânărul Carey de umeri. O mică încăierare, şi yankeii o vor şterge înapoi în Tennessee. Şi, odată acolo, generalul Forrest va avea grijă de ei. Dumneavostră, doamnelor, n-aveți nicio teamă, generalul Johnston şi armata lui păzesc munții ca un bastion de fier. Sherman nu va putea trece niciodată. Nu va putea niciodată să-l scoată din această poziție pe bătrânul Joe.

Doamnele surâseră în semn de aprobare, cea mai neînsemnată afirmație a doctorului Meade fiind considerată un adevăr incontestabil. La urma urmei, bărbații se pricep mult mai bine la lucrurile astea decât femeile, şi dacă el spune că generalul Johnston e ea un bastion de fier, aşa trebuie să fie. Singurul care vorbi fu Rhett. Nu scosese niciun cuvânt de la terminarea mesei şi, aşezat în penumbră, se mulțumise să urmărească conversația în timp ce copilul dormea rezemat de umărul său.

— O fi oare adevărat că Sherman dispune de mai mult de o sută de mii de oameni, acum când a căpătat întăriri?

Doctorul îi răspunse scurt. Silit să ia masa cu acest om, pentru care nutrea o violentă antipatie, răbdarea îi fusese supusă unei grele încercări. Fără respectul pe care-l datora domnişoarei Pittypat, nu şi-ar fi dat osteneala să-şi ascundă sentimentele.

— Ei şi? zise doctorul de parcă ar fi lătrat.

— Mi se pare că, adineauri chiar, căpitanul Ashburn spunea că generalul Johnston n-are decât patruzeci de

mii de oameni, numărând şi dezertorii pe care ultima victorie i-a făcut să se întoarcă sub arme.

— Domnule, exclamă doamna Meade indignată, nu există dezertori în armata confederată!

— Vă rog să mă iertaţi, spuse Rhett cu o prefăcută umilinţă. Voiam să spun miile de soldaţi în permisie, care au uitat să se întoarcă la regimentele lor şi cei care, vindecaţi de şase luni de rănile lor, au rămas acasă spre a-şi vedea de treburi sau pentru arăturile de primăvară.

Ochii îi sclipeau, şi doamna Meade îşi muşcă buzele. Pe Scarlett o pufni râsul văzând mutra ei derutată şi felul în care o repezise Rhett.

Sute de oameni ascunşi în mlaştini sau în munţi scăpau gărzilor poliţieneşti, care îi căutau ca să-i ducă înapoi în armată. Erau cei ce pretindeau că războiul îl declară bogaţii şi-l poartă săracii, şi că se săturaseră de el până peste cap. Dar mult mai numeroşi erau aceia care, deşi figurând ca dezertori în roluri, n-aveau câtuşi de puţin intenţia să dezerteze. Erau cei care aşteptaseră de trei ani în zadar o permisie şi care primeau de acasă scrisori pline de greşeli de ortografie: *„Ni ie foame. No să fie grâe anu ăsta. Nui cine să are… Ni ie foame. Oamenii dila itindenţă au lua purceii… Nam primit bani dila tine di luni di zile… Nu mâncăm dicât mazăre cu gărgăriţe.”*

Corul se făcea din ce în ce mai insistent: „Ne e foame, nevasta ta, copiii tăi, părinţii tăi mor de foame. Când se va sfârşi toată povestea asta? Când te întorci? Ne e foame, ne e foame!”

Când soldaţilor li se refuzau permisiile, oamenii plecau fără permisie şi se-ntoarceau acasă să-şi are bucăţica de pământ, să-şi repare casa, să ridice gardurile. Când ofiţerii lor, care înţelegeau situaţia, prevedeau vreo bătălie mai serioasă, le scriau cerându-le să revină la regiment şi promiţându-le să nu-i urmărească. De obicei oamenii reveneau când erau siguri că familiile lor aveau cu ce trăi măcar câteva luni. „Permisiile pentru muncile agricole” nu erau considerate

ca dezertări în fața inamicului, totuşi slăbeau efectivele armatei.

Doctorul Meade puse capăt tăcerii apăsătoare spunând cu răceală:

— Domnule căpitan Butler, diferența numerică între trupele noastre şi trupele yankee n-a avut niciodată importanță! Un confederat valorează cât doisprezece yankei.

Doamnele aprobară din cap. Toată lumea era convinsă de asta.

— Aşa era la începutul ostilităților, replică Rhett. S-ar putea să mai fie încă adevărat şi acum, cu condiția ca soldații confederați să aibă cartuşe, încălțăminte şi burta plină. Ce crezi, domnule căpitan Ashburn?

Vocea lui rămăsese dulce şi-şi păstrase accentul umil. Carey Ashburn avea o mutră foarte nenorocită. Şi el nutrea o profundă antipatie pentru Rhett Butler şi şi-ar fi însuşit cu bucurie teza doctorului, dar nu putea minți. Motivul pentru care ceruse transferarea pe front, cu tot brațul său schilod, era că spre deosebire de populația civilă înțelegea foarte bine gravitatea situației. Mulți soldați cu picior de lemn, fără un ochi, cu un braț sau cu mai multe degete amputate, părăseau fără zgomot serviciile de intendență, spitalele, căile ferate sau serviciile de poştă spre a se întoarce la vechile lor unități combatante. Ştiau că bătrânul Joe are nevoie de oameni.

Carey Ashburn rămase tăcut, şi doctorul Meade ieşindu-şi din sărite răspunse supărat:

— Soldații noştri s-au mai bătut desculți şi cu burta goală şi au câştigat victorii. Vor continua să se bată şi să câştige victorii! V-o afirm eu! Generalul Johnston nu poate fi scos din pozițiile pe care le deține. De când lumea, munții au fost întotdeauna refugiul şi fortărețele popoarelor invadate. Gândiți-vă… gândiți-vă la Termopile!

Degeaba se gândi Scarlett, numele de Termopile nu-i

spunea nimic.

— Parcă au pierit cu toții până la unul la Termopile? întreabă Rhett cu o strâmbătură care trăda o puternică poftă de râs.

— Tinere, nu cumva vrei să mă jigneşti?

— Doctore, te rog! Nu mă înțelegi. Căutam pur şi simplu să mă informez. Amintirile mele cu privire la istoria antică sunt cam vagi.

— Dacă va fi nevoie, armata noastră va pieri până la ultimul om, înainte de a îngădui yankeilor să pătrundă mai departe în Georgia, spuse doctorul, acru. Dar nu va fi nevoie. Soldații noştri îi vor mătura într-o clipă din Georgia.

Mătuşa Pitty se ridică în grabă şi o rugă pe Scarlett să cânte ceva. Vedea că discuția lua o întorsătură furtunoasă. Invitându-l pe Rhett la masă, îşi închipuise ea că lucrurile se vor încurca. Lucrurile se-ncurcau întotdeauna când era el de față. Doamne, Doamne! Ce putea să găsească Scarlett atrăgător la omul ăsta? Şi cum putea drăguța de Melly să-i ia apărarea?

În timp ce Scarlett, docilă, se-ndrepta spre salon, asupra verandei se lăsă tăcerea, prin care străbătea o surdă ostilitate împotriva lui Rhett. Cum să nu crezi din toată inima, din tot sufletul că generalul Johnston şi oamenii săi sunt de neînvins? Era o datorie sfântă să crezi! Şi cei care erau destul de laşi ca să nu creadă, trebuiau să aibă cel puțin decența de a tăcea.

Scarlett execută câteva acorduri la pian iar apoi, cu o voce dulce şi tristă, începu să cânte cupletele unui cântec popular:

În sala cu zid spoit
Unde-atâția au murit,
Adus-au rănit flăcău
De schijă şi glonte rău.

Flăcău tânăr şi viteaz,

Alb ca varul în obraz,
Fața lui ca de fecioară
Azi-mâine țărna-mpresoară!

„Păr de aur năclăit”, jeli mai departe Scarlett cu o voce nesigură de soprană. Fanny se ridică pe jumătate şi murmură pe un ton plângăreț:

— Cântă-ne altceva!

Pianul încetă deodată. Apoi Scarlett, revenindu-şi, intonă primele măsuri din „Tunica cenuşie”, şi se opri pe o notă falsă aducându-şi aminte că şi bucata aceasta era tristă. Nu ştia ce să cânte. În tot repertoriul ei nu era vorba decât de moarte, de despărțiri şi de lacrimi.

Sculându-se dintr-o smucitură, Rhett îl aşeză pe Wade pe genunchii lui Fanny şi trecu în salon.

— Cântă-ne „Adio, Kentucky!”, propuse el încet şi Scarlett, recunoscătoare, nu se lăsă mult rugată.

Acompaniată de basul excelent a lui Rhett, începu primul cuplet, iar cei de pe verandă se simțiră uşurați, cu toate că Dumnezeu ştie că nici cântecul acesta nu era prea vesel.

Mai purtăm povara doar câteva zile!
Dar puțin ne pasă, nu-i nicicând uşoară!
Mai avem din umblet doar câteva zile!
Adio, Kentucky, scumpa noastră țară!

Profeția doctorului Meade se realiză – într-o oarecare măsură. Johnston, e drept, stătea ca un bastion de fier în munți apărând Daltonul. Rezistă cu atâta îndârjire şi se opuse cu atâta îndărătnicie încercărilor lui Sherman de deschide drum spre valea care ducea la Atlanta că, până la sfârşit, yankeii se retraseră. Dat fiind că nu puteau spera să străpungă liniile cenuşii atacându-le frontal, se desfăşurară în evantai şi profitând de întunericul nopții, trecură munții sperând să-l ia pe Johnston din spate şi să taie linia ferată în spatele lui,

la Resaca, la cincisprezece mile mai jos de Dalton.

Prețioasa panglică de fier era în primejdie. Confederații părăsiră pozițiile de care se agățaseră cu disperare şi, la lumina stelelor, în marş forțat, pe drumul cel mai scurt, ajunseră la Resaca. Când yankeii, coborând de pe dealuri, îi atacară, sudiştii îi aşteptau. Avuseseră timpul să se retranşeze în spatele parapetelor ridicate în grabă, bateriile lor luaseră poziție, baionetele lor străluceau cum străluciseră şi la Dalton.

Când primii răniți de la Dalton sosiră, anunțând nu întotdeauna coerent că bătrânul Joe se retrăsese spre Resaca, Atlanta fu surprinsă şi puțin tulburată. S-ar fi zis că un mic nor negru apăruse la nord-vest, primul nor premergător al unei furtuni de vară. Ce l-a apucat oare pe general? De ce îngăduia yankeilor să mai înainteze încă optsprezece mile în Georgia? Cum spusese doctorul Meade, munții erau o fortăreață naturală. De ce nu-i reținuse acolo pe yankei, bătrânul Joe?

Johnston se bătu vitejeşte la Resaca şi-i respinse încă o dată pe yankei. Dar Sherman, recurgând la aceeaşi manevră de învăluire, îşi desfăşură armata în semicerc, trecu peste râul Oostanaula, îi luă din nou pe confederați din flanc şi atinse calea ferată. Trupele cenuşii părăsiră tranşeele pe care şi le săpaseră în pământul roşu şi zburară în ajutorul liniei ferate. Sleiți de nesomn, sfârşiți de marşuri şi de lupte, flămânzi, de atâta vreme flămânzi, coborâră în goană până în vale. Ajunseră în micul oraş Calhoun, la şase mile mai jos de Resaca, înaintea yankeilor se retranşară şi izbutiră din nou să reziste atacului inamic. Ciocniri sângeroase se produseră, şi yankeii fură respinşi. Dar confederații erau la capătul puterilor. Aveau nevoie de puțin răgaz, de puțină odihnă, pe care însă nu le puteau avea. Inexorabil, Sherman înainta întruna. Armata lui desena o largă curbă în jurul armatei confederate? Pas cu pas, Sherman înainta, silindu-i iarăşi şi iarăşi pe sudişti să

bată în retragere, spre a apăra calea ferată din spatele lor.

Confederații dormeau în marş. Cei mai mulți erau prea zdrobiți de oboseală spre a gândi, dar când gândeau îşi păstrau încrederea în bătrânul Joe. Ştiau că se retrag, dar ştiau că nu fuseseră înfrânți. Duceau numai lipsă de oameni spre a-şi menține pozițiile şi a împiedica manevra învăluitoare a lui Sherman. Erau biruitori ori de câte ori yankeii acceptau lupta. Cum se va sfârşi această retrage, nu ştiau. Dar bătrânul Joe ştia ce face, şi asta le era de ajuns. Era o retragere făcută cu măiestrie, căci nu pierdea mulți oameni, iar pierderile yankeilor, morți şi prizonieri, atingeau o cifră ridicată. Trupele cenuşii nu pierduseră nici măcar un furgon şi nu fuseseră siliți să părăsească decât patru tunuri. Şi-apoi, aveau încă linia ferată în spatele lor, n-o pierduseră încă. Cu toate atacurile sale frontale, cu toate şarjele sale de cavalerie şi manevrele sale învăluitoare, Sherman nu reuşise să pună mâna pe ea.

Calea ferată! Era încă a lor, panglica subțire de oțel care şerpuia de-a lungul văii însorite şi cobora spre Atlanta. Oamenii se culcau să doarmă în locuri de unde vedeau lucind slab, la lumina stelelor, şinele. Iar când se culcau să moară în boarea caldă care-i învăluia, ochii lor rătăciți zăreau, înainte de a se închide pentru totdeauna, şinele strălucitoare sub soarele nemilos.

Pe măsură ce trupele se retrăgeau în vale, erau precedate de o armată de refugiați. Plantatori şi arendaşi, bogați şi săraci, albi şi negri, femei şi copii, bătrâni, muribunzi, infirmi, răniți, femei gata să nască, toți se retrăgeau spre Atlanta, care cu trenul, care pe jos, călare, în trăsuri şi căruțe în care se-ngrămădeau cufere, mobile şi ustensile de gospodărie. Precedând cu cinci mile armata în retragere, refugiații se opreau la Resaca, la Calhoun, la Kingston, nădăjduind la fiecare din aceste etape să afle că yankeii au fost respinşi şi că se pot întoarce acasă. Dar nici vorbă să poată reface în

sens invers drumul însorit. Trupele cenuşii treceau pe lângă conace goale, ferme părăsite, colibe singuratice, toate cu uşile întredeschise. Ici-colo, câte o femeie rămăsese acasă cu o mână de sclavi speriaţi, şi acum îi aşteptau în drum încurajând soldaţii, aducând celor însetaţi căldări cu apă proaspătă scoasă din fântână, pansând răniţi, înmormântând morţi în cavourile lor. Dar, în marea majoritate, valea însorită era părăsită, pustie, şi recoltele neîngrijite se uscau pe câmp.

Luat din nou din flanc la Calhoun, Johnston se retrase la Adairsville, unde avură loc ciocniri violente, apoi la Cassville, apoi la sud de Cartersville. Astfel, duşmanul înaintase cu cincizeci şi cinci de mile de la Dalton. La New Hope Church, cu cincisprezece mile mai jos, de-a lungul drumului pentru care se vărsase atâta sânge, trupele cenuşii începură să sape tranşee, hotărâte să reziste. Fără să le lase o clipă de răgaz, asemeni unui imens şarpe desfăşurându-şi inelele şi aruncându-şi veninul, liniile albastre atacară şi loviră, în ciuda şirurilor de răniţi pe care erau siliţi să-i evacueze. Timp de unsprezece zile luptele continuară cu energia disperării la New Hope Church, şi toate asalturile yankeilor fură respinse cu pierderi sângeroase. Cu toate acestea Johnston, luat încă o dată din flanc, îşi retrase cu câteva mile mai jos trupele, ale căror rânduri se împuţinau.

Confederaţii pierdură mulţi oameni la New Hope Church. Trenuri întregi aduseră la Atlanta încărcătura lor de răniţi, şi oamenii rămaseră înspăimântaţi. Niciodată, nici chiar după bătălia de la Chickamauga, oraşul nu văzuse atâţia răniţi. Spitalele erau pline, şi răniţii fură culcaţi pe jos, în magazii goale sau pe baloturile de bumbac din antrepozite. Hotelurile, pensiunile, casele particulare erau pline de bolnavi. Mătuşa Pitty protestă zadarnic că nu se cade să găzduiască bărbaţi necunoscuţi, fiindcă Melanie e într-o stare delicată şi vederea tuturor acestor mizerii risca să

producă nepoatei ei o naştere prematură. Trebui să facă la fel ca toată lumea. Melanie mai ridică puțin primul cerc al crinolinei spre a-şi ascunde talia îngroşată, iar răniții invadară casa de cărămidă roşie.

Ceasuri întregi trebuiau ridicați şi schimbați răniții, trebuia să li se facă vânt, femeile trebuiau să gătească, să spele, să ruleze feşe, să facă scamă; nopțile înăbuşitoare se succedau fără să aducă odihna somnului, din cauza răniților care delirau. Până la urmă oraşul nu mai putu primi un număr mai mare de răniți, şi surplusul fu îndreptat spre spitalele din Macon şi Augusta.

Avalanşa de răniți care aduceau veşti rele, valul din ce în ce mai mare de refugiați care se răspândeau într-un oraş şi aşa suprapopulat, produseră o mare fierbere în Atlanta. Norul negru de la orizont crescu şi nu întârzie să se transforme într-un imens nor amenințător de furtună, de unde părea să sufle o adiere înghețată.

Nimeni nu pierdea credința în invincibilitatea trupelor, dar civilii, cel puțin, pierduseră încrederea în general. New Hope Church nu era decât la treizeci şi cinci de mile de Atlanta! În trei săptămâni generalul îngăduise yankeilor să-l împingă cu şaizeci şi cinci de mile. De ce nu rezista în fața yankeilor, în loc să bată mereu în retragere? Era un nepriceput, mai rău chiar! Bătrânii din garda locală şi membrii miliției, în siguranță la Atlanta, susțineau cu tărie că ei ar fi condus mult mai bine campania şi, spre a-şi întări afirmațiile, desenau planuri pe fețele de masă. Cum rândurile armatei se răreau şi generalul se văzu din nou constrâns să se retragă, lansă un patetic apel către guvernatorul Brown cerându-i tocmai pe aceşti oameni, dar trupele statului se simțeau în siguranță. La urma urmei, guvernatorul nesocotise cererea lui Jeff Davis – de ce ar da acum satisfacție generalului?

Luptă şi retragere! Luptă şi retragere! Timp de douăzeci şi cinci de zile, pe o distanță de şaptezeci de

mile confederații se luptaseră aproape fără răgaz. Acum trebuiau să abandoneze New Hope Church, o amintire înecată într-o ceață halucinantă de amintiri asemănătoare – căldură, praf, foame, oboseală, noroi roşiatic, retrageri, retranşări, lupte… retrageri, retranşări, lupte. New Hope Church fusese o viziune infernală, şi la fel fu Big Shanty, unde confederații ținură piept yankeilor şi se luptară ca nişte demoni. Dar degeaba le țineau piept yankeilor până când câmpiile deveneau albastre din cauza morților, căci apăreau mereu alți yankei; la sud-est liniile albastre desenau întruna curba sinistră care amenința ariergarda confederată, calea ferată şi Atlanta!

De la Big Shanty, trupele extenuate şi nedormite se retraseră spre muntele Kennesaw, nu departe de orăşelul Marietta, şi acolo, pe un front de zece mile, se desfăşurară în semicerc. De-a lungul povârnişurilor abrupte ale muntelui fură săpate tranşeele pentru infanterişti, iar bateriile luară poziție pe înălțimi. Înjurând, blestemând, oamenii leoarcă de sudoare urcară tunurile cele grele deasupra prăpăstiilor unde catârii nu puteau ajunge. Curierii şi răniții aduseră ştiri liniştitoare locuitorilor din Atlanta cuprinşi de frică. Înălțimile muntelui Kennesaw erau de neînvins. De asemenea munții Pine şi Lost, care fuseseră întăriți. Yankeii nu îi vor putea scoate pe oamenii bătrânului Joe de pe pozițiile lor, şi acum le va fi aproape imposibil să-i ia din flanc, căci bateriile postate pe crestele munților dominau toate drumurile pe o rază de mai multe mile. Atlanta respiră, dar…

Dar muntele Kennesaw nu era decât la douăzeci şi două de mile!

În ziua în care primii răniți de pe muntele Kennesaw sosiră la Atlanta, trăsura doamnei Merriwether se opri în fața casei mătuşii Pitty la ora neînchipuită de şapte dimineața şi unchiul Levi, negrul ei, trimise vorbă lui Scarlett să se-mbrace îndată spre a merge la spital.

Fanny Elsing şi surorile Bonnell, trezite şi ele dintr-un somn binefăcător, căscau pe banca din fund, iar doica familiei Elsing, cu un coş de fese spălate pe genunchi, era aşezată lângă vizitiu, bombănind. Scarlett se sculă foarte prost-dispusă. Dansase până-n zori la balul gărzii locale şi era frântă de oboseală. Blestemă în ascuns pe neobosita doamnă Merriwether, pe răniţi şi toată Confederaţia, în timp ce Prissy îi încheia nasturii rochiei de stambă, cea mai veche şi mai peticită, aceea pe care o purta ca să lucreze la spital. După ce înghiţi un fel de zeamă de mălai şi de cartofi care ţinea loc de cafea, coborî şi se alătură celorlalte femei.

Scarlett se săturase să mai îngrijească răniţi. Chiar în ziua aceea îi va spune doamnei Merriwether că Ellen îi scrisese să vină acasă. Dar zadarnic îşi bătu gura căci neobosita doamnă, cu mânecile suflecate, îmbrăcată într-un halat imens, o privi sever şi-i spuse:

— Scarlett Hamilton, nu vreau să mai aud asemenea prostii. Chiar azi voi scrie mamei tale şi-i voi spune cât de mult avem nevoie de tine. Sunt sigură că va înţelege şi că-ţi va da voie să rămâi. Acum pune-ţi un halat şi du-te la doctorul Meade. Trebuie să-l ajute cineva la pansamente.

„Doamne, Doamne”, gândi cu tristeţe Scarlett, „tocmai asta mă plictiseşte. Mama va stărui să rămân aici, şi eu o să mor dacă mai respir multă vreme duhorile astea. Aş vrea să fiu o doamnă bătrână spre a putea tiraniza tinerele femei, în loc de a mă lăsa tiranizată... şi spre a putea da dracului toate scorpiile astea bătrâne ca doamna Merriwether.”

Da, se săturase până peste cap de spital, cu duhorile lui oribile, cu păduchii, cu suferinţele, cu trupurile prost spălate. Dacă la început meseria de infirmieră avusese pentru ea atracţia noutăţii şi un anume farmec romantic, de un an se săturase. De altfel, nici răniţii din timpul retragerii nu mai erau la fel de seducători ca ceilalţi. Nu-i acordau nici cea mai mică atenţie şi n-

aveau mare lucru de spus, în afară de: „Care sunt noutăţile de pe front? Ce face bătrânul Joe? E grozav de deştept bătrânul Joe.” Ea nu găsea că bătrânul Joe era grozav de deştept. Tot ce făcuse era că-i lăsase pe yankei să pătrundă optzeci şi opt de mile în Georgia. Nu, răniţii de acum nu erau deloc atrăgători. Şi-apoi, mulţi dintre ei mureau, şi mureau repede, în tăcere, nemaiavând putere să combată otrăvirea sângelui, cangrena, febra tifoidă şi pneumonia, toate contractate înainte de a ajunge la Atlanta şi de a da ochi cu un doctor.

Ziua era foarte caldă şi pe ferestre intrau roiuri de muşte, muşte mari, leneşe, care-i chinuiau pe oameni mai rău decât durerile. Din toate părţile o înconjurau mirosuri grele şi suferinţe. Cu un lighean în mână, începu să urmeze pe doctorul Meade în jurul paturilor, iar sudoarea prinse să i se prelingă pe sub rochia scrobită.

Ce silă îi era să stea lângă doctor, făcând eforturi să nu verse când bisturiul cu lama strălucitoare pătrundea în carnea cangrenată! Cât de oribile erau urletele care veneau din sala de operaţii unde se făceau amputări! Şi cumplitul sentiment de milă neputincioasă, de care nu te puteai apăra, în faţa figurilor palide şi crispate ale oamenilor cu trupurile sfărâmate, ale acestor oameni care pândeau pe doctor şi aşteptau cuvintele groaznice: „Îmi pare rău, dragă băiete, dar trebuie să-ţi iau mâna asta. Da, da, ştiu, dar uită-te. Vezi petele astea roşii? Va trebui să ţi-o tai.”

Cloroformul devenise atât de rar, încât nu mai era întrebuinţat decât la cele mai grave amputări, iar opiul atât de preţios, încât nu mai era folosit decât la îndulcirea agoniilor, nu a suferinţelor. Nu exista nici iod, nici chinină. Da, Scarlett era sătulă până peste cap de toate astea şi ar vrut în dimineaţa asta să poată invoca şi ea, ca Melanie, o sarcină. În acele zile era singura scuză valabilă spre a nu merge la spital.

Spre amiază, Scarlett îşi scoase halatul şi o şterse,

profitând de faptul că doamna Merriwether era ocupată să scrie o scrisoare pentru un muntean analfabet. Scarlett simțea că nu mai poate răbda. Îngrijirea răniților era pentru ea o adevărată pedeapsă şi ştia că, după ce va sosi trenul de amiază, plin de răniți, va avea probabil de lucru până seara, fără să aibă nici măcar timpul să îmbuce ceva.

O luă pe Strada Piersicului, păşind iute şi respirând aerul curat atât de adânc cât îi îngăduia corsetul. Se opri la colțul unei străzi să se gândească ce avea de făcut. Îi era ruşine să se întoarcă la mătuşa Pitty, dar nu voia cu niciun chip să se întoarcă la spital. Era încă nehotărâtă, când Rhett îşi opri trăsura în dreptul ei.

— Parc-ai fi un pui de bogdaproste, spuse Rhett examinând rochia de stambă albastră peticită în mai multe locuri, mânjită de sudoare şi pătată de murdăriile ce săriseră din ligheanul pe care-l ținuse.

Jena şi indignarea o scoaseră din sărite pe tânăra femeie. De ce observa întotdeauna Rhett cum erau îmbrăcate femeile şi de ce avea mojicia să facă aluzie la neglijența ei din acea clipă?

— Te rog să taci din gură! Mai bine te-ai da jos, m-ai ajuta să mă urc şi m-ai duce undeva unde nu m-ar putea vedea nimeni. Nu mă întorc la spital chiar de m-ar spânzura. În definitiv, n-am pornit eu războiul ăsta şi nu văd de ce m-aş omorî muncind şi…

— Trădezi glorioasa noastră cauză!

— Râde ciob de oală spartă… hai, ajută-mă să mă urc. Puțin îmi pasă unde mergeai. Du-mă să fac o plimbare.

Rhett sări din trăsură şi Scarlett se gândi brusc cât e de agreabil să vezi un bărbat care nu-i nici orb, nici ciung, al cărui chip nu-i nici palid de suferință, nici îngălbenit de malarie, un bărbat care arată sănătos şi bine hrănit. Şi-apoi, era atât de bine îmbrăcat! Haina şi pantalonul îi erau croite din aceeaşi stofă, ceea ce devenise lucru rar, şi nu erau nici prea largi, nici prea

strâmte, ba îi şedeau de minune. În sfârşit, erau noi şi n-aveau găuri prin care să se vadă o bucată de piele sau nişte picioare păroase. S-ar fi zis că nu are nicio grijă, şi acest singur fapt, când atâția oameni păreau îngrijorați şi ursuzi, era extraordinar. Fața lui arsă de soare avea o expresie binevoitoare şi, când o ajută pe Scarlett să se urce, gura lui senzuală cu buze roşii, feminine, schiță un zâmbet nepăsător.

Când se sui la rândul lui şi se aşeză alături de ea, Scarlett văzu cum îi joacă muşchii sub stofa hainei şi, ca întotdeauna, avu un şoc ghicindu-i forța neobişnuită. Fascinată, tulburată, puțin speriată, privi linia umerilor lui puternici. Avea probabil corpul tot atât de puternic şi de tare ca şi spiritul. Şi apoi, forța lui avea atâta grație! Omul acesta avea eleganța leneşă a unei pantere ce se-ntinde la soare, suplețea unei pantere care stă gata să sară şi să lovească.

— Prefăcută mică, îi spuse el după ce îndemnă calul, plescăind din limbă. Ai dansat toată noaptea cu militari, le-ai dăruit trandafiri şi panglici, le-ai povestit că vrei să mori pentru cauză şi, când e vorba să pansezi câteva răni sau să prinzi câțiva păduchi, o ştergi.

— N-ai putea să schimbi vorba şi să mâni puțin mai repede? S-ar putea să am ghinionul să iasă bunicul Merriwether din prăvălia lui. M-ar vedea şi s-ar duce să povestească bătrânei... vreau să zic doamnei Merriwether.

Rhett atinse iapa cu vârful biciului. Animalul o porni în trap şi traversă în viteză calea ferată care tăia în două oraşul. Trenul cu răniți sosise în gară, şi sub soarele arzător, brancardierii îi duceau pe răniți la ambulanțe. Văzându-i, Scarlett nu avu nicio remuşcare; dimpotrivă, simți o imensă uşurare la ideea că fugise.

— Sunt sătulă până peste cap de blestematul ăsta de spital, zise ea răsfirându-şi crinolina şi legând mai strâns panglicile pălăriei. În fiecare zi sunt tot mai mulți răniți. Şi toate astea din cauza generalului Johnston.

Dacă i-ar fi ținut la respect pe yankei la Dalton, n-ar fi...

— Dar i-a ținut la respect, biet copil neştiutor. Numai că dacă ar fi rămas pe pozițiile inițiale, Sherman l-ar fi luat din flanc şi l-ar fi zdrobit între cele două aripi ale armatei sale. În sfârşit, ar fi pierdut controlul liniei ferate, şi doar pentru ea lupta Johnston.

— Da, da, reluă Scarlett, neînțelegând nimic din strategie, totuşi e vina lui. Ar fi trebuit să procedeze altfel, şi găsesc că ar trebui să i se ia comanda. De ce n-a rezistat în loc să se retragă?

— Eşti la fel ca toți ceilalți. Țipi şi ceri să i se taie capul, fiindcă n-a putut face imposibilul. La Dalton era Isus Mântuitorul. La Kennesaw iată-l îi Iuda Trădătorul. Toate astea în şase săptămâni. Totuşi, i-ar fi de ajuns să-i respingă pe yankei cu douăzeci de mile înapoi, spre a fi din nou Isus. Draga mea, Sherman are de două ori mai mulți oameni ca Johnston şi poate să-şi permită luxul de a jertfi câte doi oameni pentru fiecare flăcău al nostru, oricât ar fi de viteaz. Johnston n-are niciun om de pierdut, dimpotrivă îi trebuiesc întăriri, şi ce i se trimit? Protejații lui Joe Brown. Frumoase întăriri!

— E adevărat? Miliția va fi trimisă pe front? Şi garda locală? N-am auzit încă vorbindu-se de asta. De unde ştii?

— Aşa e vorba. S-a zvonit azi-dimineață, după sosirea trenului de la Milledgeville. Miliția şi garda locală vor merge să întărească trupele generalului Johnston. Da, protejații guvernatorului Brown vor simți, în sfârşit, mirosul prafului de puşcă, şi-mi închipui că cei mai mulți vor fi foarte mirați. Fără îndoială că nu se aşteptau să ia parte la război. Guvernatorul le-o făgăduise. Ei, e o glumă bună! Se credeau la adăpost de ghiulele, fiindcă guvernatorul îi rezistase lui Jeff Davis însuşi şi refuzase să-i trimită în Virginia. Pretindea că are nevoie de ei spre a-şi apăra statul său. Cine şi-ar fi putut închipui că se vor bate în curtea casei lor şi că vor fi siliți cu adevărat să-şi apere statul lor?

— Cum poți să râzi? Ești crud. Gândește-te la bătrânii și la băiețașii din garda locală. Micul Phil Meade va pleca, și bunicul Merriwether, și unchiul Henry Hamilton.

— Nu vorbesc de băiețași sau de veteranii din războiul mexican; vorbesc de vitejii tineri ca Willie Guinan cărora le place să poarte uniforme frumoase și să zăngăne sabia…

— Dar dumneata?

— Draga mea, nu reușești să mă jignești! Nu port uniforma militară, nu zăngănesc sabia și soarta Confederației mi-e absolut indiferentă. De altfel, n-am niciun chef să fiu numărat printre morți, fie în garda locală, fie în rândurile altei armate. La West Point m-am săturat pe toată viața de militărie… Îi urez mult noroc bătrânului Joe. Generalul Lee nu-i poate fi de niciun ajutor, fiindcă yankeii îl țin în Virginia. De aceea trupele statului Georgia sunt singurele întăriri pe care poate conta. Merita mai mult, căci e un mare strateg. Reușește întotdeauna să fie la locul cuvenit înaintea yankeilor. Totuși, va fi silit să se retragă din nou dacă vrea să apere calea ferată. Și, ține bine minte cuvintele mele, când yankeii îl vor scoate din munți și-l vor aduce aici, în câmpie, va fi un măcel.

— Aici? exclamă Scarlett. Știi foarte bine că yankeii nu vor înainta atâta.

— Muntele Kennesaw nu e decât la douăzeci și două de mile și pun rămășag cu tine că…

— Rhett, privește acolo, la capătul străzii! Mulțimea aia de oameni! Nu sunt soldați. Ei, Doamne… sunt negri!

Un nor gros de praf se zărea la capătul străzii și, din mijlocul lui, se auzea tropăit de picioare care loveau pământul și glasuri groase, nepăsătoare, a vreo sută de negri cântând un imn. Rhett trase trăsura lângă trotuar și Scarlett se uită curioasă la negrii plini de sudoare care, cu sapa și cu târnăcopul pe umeri, erau încadrați

de un ofițer şi de un pluton de soldați, purtând insigne de genişti.

— Ce naiba…! începu Scarlett.

Dar deodată privirea i se îndreaptă spre un vlăjgan negru din primul rând. Înalt de doi metri şi mai bine, era un uriaş de culoarea abanosului. Călca cu grația mlădioasă a unui animal puternic şi i se vedeau strălucind dinții albi, în timp ce cânta „Coboară, Moise!” spre a-şi antrena camarazii. În afară de Sam cel mare, logofătul de la Tara, nu exista fără îndoială niciun negru pe lume care să fie atât de mare şi să aibă un astfel de glas. Dar ce putea să caute acolo Sam, atât de departe de casă, mai ales acum când, în lipsa vechilului, era brațul drept al lui Gerald?

Şi cum Scarlett se ridicase în picioare ca să vadă mai bine, uriaşul o zări, o recunoscu, şi un râs vesel i se întinse pe chip. Se opri, lăsă să-i cadă sapa, apoi se-ndreptă spre Scarlett chemând şi pe negrii mai apropiați de el:

— Dumnezeule atotpute’nic! E domnişoa’a Sca’lett! Hei, Elisei, Apostole, P’o’ocule! E domnişoa’a Sca’lett!

În rândurile coloanei se produse dezordine. Ceata se opri, neştiind ce să mai facă. Gesticulând, Sam cel mare trecu drumul, urmat de alți trei negri uriaşi, pe urmele cărora ofițerul se repezi vociferând:

— Refaceți rândurile! Refaceți rândurile vă spun, altfel… Ia te uită, dar e doamna Hamilton! Bună ziua, doamnă, bună ziua, domnule. Cum se poate să îndemnați oamenii la indisciplină? Vreți să ațâțați o răscoală? Dumnezeu singur ştie cât am avut de furcă cu băieții ăştia de azi-dimineață.

— O, domnule căpitan Randall, nu-i pedepsi. Sunt oamenii noştri. Ăsta-i Sam cel mare, logofătul nostru, şi iată-i pe Elisei, pe Apostolul, şi pe Prorocul. Sunt toți din Tara. Nu puteau să nu-mi dea bună ziua. Ce-i cu voi, băieți?

Scarlett strânse mâinile ce se întindeau în jurul ei.

Mânuța ei albă dispăru între mâinile lor tuciurii şi cei patru negri, încântați de întâlnire şi foarte mândri că puteau să arate camarazilor ce stăpână tânără şi frumoasă aveau, începură să țopăie ca nişte nebuni.

— Ce căutați aici, atât de departe de Tara? Sigur că ați fugit. Nu ştiați c-or să vă prindă gărzile poliției?

Aceste cuvinte îi umplură de veselie pe negri, care începură să râdă zgomotos.

— Fugiți? răspunse Sam cel mare. Nu, domnişoa'ă Sca'lett, noi n-am fugit. Au t'imis să ne caute, fiindcă suntem ăi mai ma'i şi mai ta'i la Ta'a, şi zicând asta dinții lui albi străluciră de mândrie. Mai ales pe mine mă voiau, fiindcă ştiu să cânt aşa de f'umos. Da, domnişoa'ă Sca'lett, domnul F'ank Kennedy a venit să ne caute.

— Dar de ce, Sam?

— Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett! O să săpăm g'opi pent'u ca domnii albi să s-ascundă înăunt'u când vo' veni yankeii.

Căpitanul Randall şi cei din trăsură îşi ascunseră surâsul, auzind această naivă definiție a tranşeelor.

— Sigu' că lu' domnu Ge'ald e'a gata să-i vină 'ău când m-au luat şi a spus că ce-o să se facă fă'ă mine. Da' domnişoa'a Ellen a zis: „Ia-l, domnu' F'ank. Confede'ația a'e mai multă nevoie de Sam decât noi." Şi mi-a dat un dola' şi mi-a spus să fac tot ce-o să ne spună domnii albi. Aşa că am venit aici.

— Ce-nseamnă toate astea, domnule căpitan?

— Foarte simplu. Trebuie să săpăm mai multe mile de tranşee noi, spre a întări apărarea Atlantei, şi generalul nu se poate lipsi de niciun om de pe front. De aceea am rechiziționat negrii mai voinici din regiune care să facă această muncă.

— Dar…

Inima lui Scarlett se strânse sub imperiul unui simțământ de frică. Mai multe mile de tranşee noi? De ce? În cursul anului trecut se construiseră în jurul

Atlantei o serie de largi redute de pământ cu amplasamente pentru tunuri. Aceste lucrări erau legate între ele prin tranşee care înconjurau complet oraşul. Tranşee noi?

— Dar… de ce să mai facem noi întărituri? Nu ne vom folosi nici de cele pe care le avem. Fără îndoială că generalul nu va lăsa…

— Întăriturile existente nu sunt decât la o milă de oraş, spuse căpitanul Randall. Sunt prea aproape. Noile întărituri vor fi construite mult mai departe. Înțelegeți? S-ar putea ca o nouă retragere să aducă oamenii noştri chiar la Atlanta.

Când văzu ochii lui Scarlett măriți de spaimă, regretă îndată cele spuse.

— Bineînțeles că nu va fi o nouă retragere, se grăbi să adauge. Liniile de pe Kennesaw nu pot fi luate. Bateriile sunt aşezate pe crestele munților şi păzesc drumurile. E cu neputință ca yankeii să poată trece.

Dar Scarlett văzu că Randall plecă ochii sub privirea calmă şi pătrunzătoare pe care i-o aruncă Rhett, şi fu cuprinsă de teamă. Îşi aduse aminte de fraza lui Rhett: „Când yankeii îi vor aduce aici, în câmpie, va fi un măcel."

— O, domnule căpitan, credeți că…

— Nu, nu vă neliniştiți. Bătrânul Joe obişnuieşte să ia măsuri de precauțiune. E singurul motiv pentru care ne pune să săpăm tranşee noi… Dar trebuie să vă părăsesc. Mi-a făcut mare plăcere să stau de vorbă cu dumneavoastră… Spuneți la revedere stăpânei voastre, băieți, şi la drum!

— La revedere, băieți. Dacă vă îmbolnăviți sau aveți neplăceri, încunoştințați-mă. Stau chiar la capătul străzii, aproape ultima casă din oraş. Aşteptați o clipă… şi începu să caute prin poşetă. O, Doamne, n-am niciun ban! Rhett, dă-mi ceva bani. Ține, Sam. Cumpără tutun pentru tine şi pentru băieți. Şi-apoi, fiți cuminți şi faceți ce vă spune căpitanul Randall.

Şirurile se grupară şi norul de praf roşu se ridică din nou, în timp ce negrii porneau la drum, antrenați de Sam cel mare care cânta:

Coo-oboa'ă, Mo-o-ise! Co-o-boa'ă în Egi-i-ipt!
Şi spune bă-ăt'ânului Fa'aon
Să la-a-se să plece no-o-'o-dul meu!

— Rhett, căpitanul Randall m-a mințit, cum le mint toți bărbații pe femei, de frică să nu leşinăm. O, Rhett, dacă nu-i nicio primejdie, de ce sapă tranşee noi? E atâta lipsă de oameni în armată, încât suntem siliți să întrebuințăm negri?

Rhett plescăi din limbă şi iapa porni.

— Da, armata duce mare lipsă de oameni, căci altfel nu ar fi luată şi garda locală. În ceea ce priveşte tranşeele, ei bine, se atribuie o oarecare valoare fortificațiilor în caz de asediu. Generalul se pregăteşte să dea aici ultima bătălie.

— Un asediu! Oh, întoarce! Mă duc acasă, la Tara, imediat.

— Ce te-a apucat?

— Un asediu! Dumnezeule! Un asediu! Am auzit vorbindu-se de asedii. Tata a asistat la un asediu, sau bunicul, şi tata mi-a povestit…

— Ce asediu?

— Asediul de la Drogheda, când Cromwell i-a bătut pe irlandezi. N-aveau nimic de mâncare. Tata mi-a spus că mureau de foame în stradă şi că au sfârşit prin a mânca pisici şi şobolani şi chiar gândaci de bucătărie. Şi mi-a mai spus că înainte de a se preda, s-au mâncat între ei. E adevărat că n-am ştiut niciodată dacă trebuie să cred sau nu. Şi când Cromwell a luat oraşul, toate femeile au fost… Un asediu! Sfântă Fecioară!

— Eşti persoana cea mai ignorantă pe care am văzut-o vreodată. Asediul de la Drogheda a avut loc pe la o mie şase sute şi ceva şi domnul O'Hara nu se poate să fi fost

născut pe atunci. De altfel, Sherman nu e Cromwell…

— Nu, e mai rău. Se zice…

— Cât despre carnea pe care irlandezii au mâncat-o în timpul asediului… personal aş prefera un şobolan plin de zeamă, mâncărurilor ce mi se servesc în ultimul timp la hotel. Cred că voi fi silit să mă întorc la Richmond. Dacă plăteşti, poți să mănânci bine acolo.

Se vedea în ochii lui că-şi bătea joc de spaima întipărită pe fața lui Scarlett.

Furioasă pe sine că-şi arătase tulburarea, Scarlett exclamă:

— Nu înțeleg de ce ai rămas aici atâta timp. Nu te gândeşti decât la confortul dumitale, la mâncare şi… şi la alte lucruri de acelaşi gen.

— Nu cunosc vreun mod mai agreabil de a-ți trece vremea decât mâncând şi, hm… făcând alte lucruri de acelaşi gen. Acum, dacă vrei să ştii de ce rămân aici, ei bine, am citit multe poveşti despre asedii, dar n-am văzut niciunul. De aceea cred că voi rămâne din curiozitate. Nefiind combatant, nu risc să fiu rănit De altfel, vreau să încerc această experiență. Scarlett, nu ocoli niciodată experiențele noi. Ele îmbogățesc mintea…

— Mintea mea e destul de bogată şi aşa.

— Probabil că asta e părerea dumitale. Eu aş spune, dar… dar nu, nu voi spune nimic, n-ar fi politicos. Poate că rămân şi pentru ca să alerg în ajutorul dumitale când va începe asediul. N-am salvat niciodată o tânără femeie din pericol. Şi asta va fi o experiență nouă.

Scarlett ştia că o necăjeşte, dar ghici că în fond vorbea serios. Dădu din cap.

— Nu voi avea nevoie de dumneata ca să mă scapi. Îți mulțumesc, sunt destul de mare ca să ies singură din încurcătură.

— Nu vorbi aşa, Scarlett. Gândeşte-o, dacă-ți face plăcere, dar n-o spune niciodată unui bărbat. Asta e supărător cu fetele yankee. Ar fi încântătoare dacă nu şi-ar petrece timpul spunându-ți mulțumesc şi

adăugând că sunt capabile să-şi poarte singure de grijă. În general, lucrul e adevărat, slavă Domnului. Aşa că bărbaţii le lasă să-ţi poarte singure de grijă.

— Cum îţi mai merge gura! zise Scarlett înţepată, căci nu exista insultă mai mare decât să fie comparată cu o tânără yankee. Sunt sigură că minţi în chestiunea asediului. Ştii bine că yankeii nu vor ajunge până la Atlanta.

— Pun rămăşag că vor fi aici înainte de o lună. Pariez pe o cutie de bomboane contra... – ochii lui întunecaţi rătăciră până la buzele ei – contra o sărutare.

Cu câteva clipe mai înainte teama de invazia yankee îi tulbura sufletul, dar la cuvântul „sărutare” Scarlett se grăbi se uite totul. Se regăsea pe un teren familiar, mult mai interesant decât acela al operaţiilor militare. Îşi stăpâni cu greu un surâs de satisfacţie. Din ziua când îi dăruise pălăria verde, Rhett nu-i mai spusese niciun cuvânt care ar fi putut veni din partea unui adorator. Cu toate încercările făcute de Scarlett. Rhett evitase întotdeauna chestiunile personale; şi acum, fără să-l provoace câtuşi de puţin, iată-l vorbind de sărutare.

— Acest gen de conversaţie îmi displace, spuse ea rece, reuşind să-şi încrunte sprâncenele. De altfel, mi-ar face mai mare plăcere să sărut un porc.

— Gusturile nu se discută şi am auzit întotdeauna că irlandezii au o slăbiciune pentru porci, că-i ţin chiar sub pat. Totuşi, Scarlett, ai mare nevoie să fii sărutată. Asta îţi lipseşte. Toţi adoratorii dumitale au avut prea mult respect pentru dumneata, deşi Dumnezeu ştie de ce! Sau le-a fost prea frică de dumneata pentru a face ceea ce trebuia făcut. Rezultatul e că eşti de o aroganţă de nesuferit. Ar trebui să fii sărutată de cineva care se pricepe.

Conversaţia nu lua deloc întorsătura pe care o dorea Scarlett. Aşa se întâmpla întotdeauna când se găsea cu Rhett. Era întotdeauna un duel din care până la urmă ieşea ea învinsă.

— Şi-mi închipui că te crezi persoana cea mai indicată? întrebă ea ironic, deşi se stăpânea cu greu.

— Da, dacă mi-aş da osteneala, răspunse el alene. Se zice că sărut foarte bine.

— O! începu ea indignată de acest afront făcut frumuseții ei. Păi, dumneata... dar se opri brusc, încurcată.

Rhett surâdea şi totuşi, în fundul ochilor lui, o mică flăcăruie strălucise spre a se stinge îndată.

— Bineînțeles că te-ai întrebat de ce n-am încercat să profit de avantaj, după sărutarea castă pe care ți-am dat-o în ziua când ți-am adus pălăria aceea...

— Niciodată nu m-am...

— Ei bine, nu eşti prea drăguță, Scarlett, şi-mi pare rău de ce-mi spui. Toate fetele într-adevăr drăguțe se miră când bărbații nu încearcă să le sărute. Ştiu că nu trebuie să dorească a fi sărutate şi că trebuie să se arate indignate dacă le săruți; totuşi, doresc ca bărbații să le sărute... Hai, draga mea, nu fi descurajată. Într-una din zile am să te sărut şi o să-ți placă. Dar nu acum, aşa că te rog să nu fii nerăbdătoare.

Scarlett ştia că o necăjeşte, dar ca întotdeauna tachinările lui o scoteau din sărite. Era întotdeauna prea mult adevăr în ceea ce spunea. În orice caz, nu trebuie să-l lase să devină mai îndrăzneț. Dacă vreodată ar fi destul de prost-crescut să încerce, o să-l învețe ea minte.

— Ai fi atât de amabil să întorci, domnule Butler?

— Serios, maică a răniților! Păduchii şi zoaiele sunt deci mai plăcuți decât conversația mea. Hm! Departe de mine gândul de a împiedica mâini atât de binevoitoare să lucreze pentru glorioasa noastră cauză.

Întoarse calul şi trăsura porni spre calea ferată.

— Acum, reluă el suav ca şi când Scarlett nu-i declarase că discuția e închisă, dacă vrei să ştii de ce n-am profitat de situație, trebuie să-ți spun că aştept să mai creşti puțin. Înțelegi, mi s-ar părea caraghios să te

sărut acum, şi sunt foarte egoist în plăcerile mele. Nu mi-a plăcut niciodată să sărut copii.

Cu coada ochiului văzu pieptul lui Scarlett tresăltând de mânie stăpânită şi se abţinu să nu râdă.

— Şi-apoi, continuă el cu o voce dulce, aşteptam şi să se şteargă amintirea stimabilului Ashley Wilkes.

La numele de Ashley, Scarlett se simţi străpunsă de o durere bruscă şi ochii i se umplură de lacrimi fierbinţi. Să se şteargă? Amintirea lui Ashley nu se va şterge niciodată, chiar de-ar fi murit de o mie de ani. Gândul îi zbură la Ashley. Îl văzu rănit; murind departe de ea într-o temniţă yankee; fără o pătură ca să se încălzească; fără ca cineva să-i ţină mâna. Scarlett simţi o ură puternică împotriva bărbatului ghiftuit de lângă ea, împotriva acestui om a cărui ironie străbătea sub tonul dulceag.

Era prea supărată ca să vorbească şi, un timp, merseră în tăcere.

— Acum, reluă Rhett, ştiu aproape totul despre dumneata şi Ashley. Am început să înţeleg în ziua scenei puţin elegante pe care ai făcut-o la Doisprezece Stejari, şi de atunci, deschizând ochii, am înţeles multe lucruri, Ei bine, continui să nutreşti pentru el o dragoste romantică de şcolăriţă, şi el îţi răspunde cu aceeaşi monedă, în măsura în care-i îngăduie firea sa de om cinstit. Doamna Wilkes nu ştie nimic de asta, şi voi doi i-aţi jucat un mic renghi în această chestiune. Înţeleg de fapt totul, în afară de un lucru, care-mi aţâţă curiozitatea. Oare onorabilul Ashley şi-a riscat vreodată sufletul nemuritor sărutându-te? Drept orice răspuns, Scarlett întoarse capul.

— O, aşa, atunci înseamnă că te-a sărutat. Cred că asta s-a petrecut când a venit în permisie. Şi acum, când probabil e mort, te gândeşti mereu la sărutarea lui. Dar am convingerea că odată cu trecerea timpului vei uita acea sărutare, şi atunci eu…

Scarlett se întoarse spre el furioasă.

— Dumneata, dumneata… du-te dracului! spuse ea cu mânie, ochii ei verzi strălucind de turbare. Lasă-mă să cobor din trăsură dacă nu vrei să sar din mers. Nu vreau să-ți mai vorbesc niciodată.

Rhett opri trăsura, dar înainte de a putea coborî ca s-o ajute să se dea jos, Scarlett şi sărise. Crinolina i se agăță de roată şi, o clipă, trecătorii zăriră un val de jupoane şi pantalonaşi. Rhett o ajută să-şi tragă fusta. Scarlett se depărtă fără un cuvânt, fără să întoarcă măcar capul. Rhett începu să râdă încet şi porni calul plescăind din limbă.

Capitolul XVIII

Pentru prima oară de la începutul războiului, Atlanta auzea acum zgomotele bătăliei. În zori, înainte ca oraşul să se fi trezit, se auzi de departe, dinspre muntele Kennesaw, un bubuit slab care ar fi putut fi luat drept tunet.

Spre prânz, zgomotul deveni destul de puternic spre a domina din când în când gălăgia circulației. Oamenii încercară să n-audă, silindu-se să pălăvrăgească, să râdă, să-şi vadă de treburi, ca şi când yankeii n-ar fi fost la douăzeci şi două de mile, dar tot timpul îşi încordau auzul. Întreg oraşul avea un aer îngrijorat. Toată lumea, indiferent cu ce erau ocupate mâinile, asculta cu inima bătând. Oare zgomotul creştea în intensitate? Sau nu era decât un efect al imaginației? Generalul Johnston va izbuti de astă-dată să-i țină la respect? Va rezista?

Puțin mai lipsea ca oraşul să fie cuprins de panică. Nervii, care cu fiecare zi de la începutul retragerii se-ncordau mai mult, amenințau să cedeze. Nimeni nu-şi exprima temerile. Era un subiect interzis. Dar tensiunea nervoasă se manifesta în criticile ce nu cruțau pe general. Opinia publică era înfierbântată. În definitiv, Sherman era la porțile Atlantei. Încă o retragere, şi confederații vor ajunge în oraş.

— Dați-ne un general care să nu se retragă! Dați-ne un om care să reziste şi să se bată!

Însoțite de sunetul îndepărtat al tunului, miliția,

„protejații lui Joe Brown”, şi garda locală ieşiră din Atlanta spre a apăra podurile şi vadurile râului Chattahoochee în spatele lui Johnston. Era o zi înnourată, cenuşie, şi când trupele trecură pe Five Points şi o luară pe strada Marietta, o ploaie torențială începu să cadă. Tot oraşul ieşise afară ca să-i petreacă, şi acum, lipiți unii de alții sub streşinile de lemn ale prăvăliilor din Strada Piersicului, oamenii încercau să pară entuziasmați.

Scarlett şi Maybelle Merriwether Picard căpătaseră învoire să plece de la spital şi să asiste la plecarea oamenilor, căci unchiul Henry Hamilton şi bunicul Merriwether făceau parte din garda locală şi, împreună cu doamna Meade, se lăsau strivite de lume şi se ridicau în vârfurile picioarelor ca să vadă mai bine. Cu toate că dorea, ca toți cei din Sud, să nu se gândească la desfăşurarea bătăliei decât sub unghiul cel mai favorabil şi mai liniştitor, Scarlett se îngrozi privind cum defilau prin fața ei şirurile pestrițe. Situația trebuia să fie într-adevăr disperată spre a se face apel la această adunătură de bătrâni şi copilandri. Fireşte, descopereai printre ei şi tineri sănătoşi, gătiți cu pene şi eşarfe, în uniforma strălucitoare a miliției. Dar erau şi atâția bătrâni şi băieți tineri pe care, văzându-i, Scarlett simți cum i se strânge inima de milă şi de teamă.

În sunetul trompetelor şi al tobelor, bărbați cu barba sură, mai bătrâni ca tatăl ei, încercau să țină pasul sub ploaia torențială. Cu cel mai bun şal al doamnei Merriwether pe umeri ca să se ferească de ploaie, bunicul Merriwether mărşăluia în primul şir şi surâdea tinerelor femei, care fluturau batistele strigându-i „La revedere”; dar Maybelle se agăță de brațul lui Scarlett şi murmură:

— O, săracul! Încă o ploaie, şi se va termina cu el! Ştii ce lumbago are…

Cu gulerul paltonului negru ridicat până la urechi, cu două pistoale datând din timpul războiului mexican

înfipte la brâu, cu un geamantan în mână, unchiul Henry Hamilton călca în urma bunicului Merriwether. Alături de el păşea servitorul său negru, aproape tot atât de bătrân ca şi el, ținând o umbrelă larg deschisă deasupra capetelor amândurora. Umăr la umăr cu bătrânii, veneau băiețandrii. Niciunul nu părea să aibă mai mult de şaisprezece ani. Mulți dintre ei fugiseră de la şcoală ca să se înroleze. Ici-colo se observau tineri în uniforme ale academiilor militare. Şepcile lor cenuşii, ude de ploaie, erau împodobite cu pene negre de cocoş şi pe piept li se încrucişau panglici albe. În mijlocul lor, Phil Meade, cu pălăria aşezată ştrengăreşte pe ureche, purta sabia fratelui său mort şi pistoalele lui de cavalerist. Când trecu, doamna Meade îi surâse şi-i făcu semn cu mâna, apoi timp de o clipă îşi sprijini capul pe umărul lui Scarlett, ca şi când puterile ar fi părăsit-o dintr-odată.

Mulți bărbați erau fără arme, căci Confederația nu le putuse da nici puşti, nici muniții. Nădăjduiau să se echipeze despuind yankei morți sau căzuți prizonieri. Mulți îşi luaseră un cuțit în tureatca cizmei şi țineau în mână prăjini lungi terminate cu o țepuşă de fier, denumite „sulițele lui Joe Brown”. Cei mai norocoşi aveau puşti vechi cu cremene şi săculețe de pulbere agățate de centură.

Johnston pierduse cam zece mii de oameni în cursul retragerii. Avea nevoie de zece mii de oameni, trupe proaspete. „Şi iată ce-i trimit”, îşi zise Scarlett speriată.

Când începu să treacă, într-un bubuit ca de tunet, artileria, stropindu-i cu noroi pe spectatori, Scarlett zări un negru care călărea un catâr lângă un tun. Era un negru tânăr, cu fața gravă, a cărui piele avea o culoare mai deschisă. „E Mose! Mose al lui Ashley! Ce poate face aici?” Îşi croi drum prin mulțime, ajunse la marginea trotuarului şi strigă:

— Mose! Opreşte!

Tânărul o zări şi se grăbi să descalece. Un sergent

leoarcă de ploaie îi strigă:

— Nu te da jos de pe catâr, băiete, că altfel îți dau foc cu un fitil. Trebuie să ajungem odată la munții ăia.

Mose nu ştia ce să mai facă şi se uita pe rând la sergent şi la Scarlett. Atunci aceasta, înotând prin noroi, ferindu-se de roțile tunurilor, înaintă şi apucă cureaua scărilor lui Mose.

— Un minut, domnule sergent. Nu te da jos, Mose. Ce naiba cauți aici?

— Păi mă duc ia'ăşi la 'ăzboi, domnişoa'ă Sca'lett. De astă-dată cu băt'ânul domn John în loc de domnu' Ashley!

— Cu domnu' Wilkes!

Scarlett nu-şi putea crede urechilor. Domnul Wilkes avea aproape şaptezeci de ani.

— Unde e domnu' John?

— La u'mă, cu ultimul tun, domnişoa'ă Sca'lett. Acolo.

— Scuzați-mă, doamnă. Hai, mişcă înainte, băiete!

Scarlett rămase o clipă nemişcată, cu noroiul până la glezne, în timp ce tunurile continuau să treacă.

„O, nu! Nu se poate!" gândea ea. „E prea bătrân! Şi ca şi Ashley, nu poate suferi războiul". Se retrase câțiva paşi spre marginea trotuarului şi privi la toți bărbații care treceau. Când ultimul cheson şi ultimul tun se aprppiară cu zgomot de roți şi în potop de noroi, îl zări pe domnul Wilkes. Subțire, mlădios, cu părul lung argintat atârnându-i pe ceafă, călărea o mică iapă murgă, care din băltoacă-n băltoacă îşi alegea drumul cu grația unei doamne în rochie de mătase.

„Păi… iapa asta e Nellie! Nellie a doamnei Tarleton! Comoara Beatricei Tarleton!"

Când John Wilkes o zări pe Scarlett, îşi opri calul, descălecă şi se-ndreaptă spre ea, cu un zâmbet de plăcere pe buze.

— Speram să te văd, Scarlett. Ai tăi m-au însărcinat să-ți spun atâtea! Dar n-am avut timp. Am sosit azi-

dimineață şi imediat ne-au şi pornit, după cum vezi.

— O, domnule Wilkes, strigă Scarlett disperată, fără să-i lase mâna. Nu plecați. De ce trebuie să plecați?

— Înseamnă că mă găseşti prea bătrân! zise el surâzând cu surâsul lui Ashley pe un chip mai vârstnic. Sunt poate prea bătrân pentru marşuri, dar nu pentru a încăleca un cal sau pentru a trage cu tunul. Şi cum doamna Tarleton a fost destul de drăguță ca să mi-o împrumute pe Nellie, iată-mă călărind o iapă grozavă. Sper că nu i se va întâmpla nimic, căci dacă ar păți ceva, n-aş mai putea da ochii cu doamna Tarleton. Nellie e ultimul cal care i-a mai rămas.

Râdea acum, şi râsul său împrăştie temerile lui Scarlett.

— Tatăl tău, mama ta şi fetele sunt bine. Îți trimit toți sărutări. Tatăl tău era cât pe ce să vină cu noi.

— Oh, nu tata! strigă Scarlett înspăimântată. Nu tata! El nu va pleca la război, nu-i aşa?

— Nu, dar puțin a lipsit. Fireşte, nu poate să meargă prea departe cu genunchiul anchilozat, dar voia cu orice preț să plece călare cu noi. Maică-ta a spus că-l lasă dacă va putea sări gardul împrejmuitor, căci, spunea ea, la armată vor fi momente grele pentru călăreți. Tatăl tău îşi închipuia că-i uşor, dar ai crede-o? – când calul a ajuns în fața gardului s-a oprit brusc şi taică-tău a zburat peste capul lui. Mare mirare că nu şi-a frânt gâtul. Ştii ce încăpățânat e. S-a sculat şi a încercat încă o dată. Ei bine, Scarlett, a încercat de trei ori, până ce doamna O'Hara şi Pork l-au silit să se culce. Era furios. Se jura că maică-ta a vrăjit calul. Nu, Scarlett, nu-i apt pentru serviciul militar. Nu-i nimic ruşinos, ştii. La urma urmelor trebuie să rămână cineva şi acasă, ca să cultive pământul.

Scarlett nu simțea niciun pic de ruşine, nu simțea decât o imensă uşurare.

— Am trimis pe India şi pe Honey la Macon, la familia Burr, şi domnul O'Hara se va ocupa şi de Doisprezece

Stejari şi de Tara… Ei, trebuie să plec, draga mea. Îngăduie-mi să te sărut pe obrajii tăi frumoşi.

Cu inima strânsă, Scarlett răspunse sărutării. Îl iubea atât de mult pe domnul Wilkes! Odinioară, de mult, nădăjduise să devine nora lui.

— Şi sărută-le pe Pittypat şi pe Melanie din partea mea, adăugă el depunând încă două uşoare sărutări pe obrajii lui Scarlett. Cum îi merge Melaniei?

— Îi merge bine.

— O!

Ochii lui se uitau la ea, dar parcă privind prin ea, ca şi când ar fi străpuns-o, ca şi când ochii cenuşii şi visători, la fel ca ai lui Ashley, ar fi privit în altă lume.

— Aş fi vrut totuşi atât de mult să-mi văd primul nepot! La revedere, dragă fetiţo.

Se săltă în şa şi se depărtă în trap, cu pălăria în mână, cu părul argintiu în bătaia ploii.

Scarlett reveni lângă Maybelle şi doamna Meade, fără să fi prins sensul ultimelor cuvinte ale domnului Wilkes. Atunci, înţelegând brusc, îşi făcu cruce cu o teamă superstiţioasă şi încercă să spună o rugăciune. Vorbise de moarte cum vorbise şi Ashley, şi acum Ashley… nimeni n-ar trebui să pomenească vreodată de moarte! Înseamnă să ispiteşti destinul.

În timp ce, sub ploaie, cele trei femei reluau în tăcere drumul spitalului, Scarlett şoptea o rugăciune: „Cruţă-l, Doamne! Pe el şi pe Ashley!”

Retragerea de la Dalton până la muntele Kennesaw durase de la începutul lui mai până la mijlocul lui iunie şi, cum luna iunie trecea caldă şi ploioasă iar Sherman nu izbutea să-i scoată pe confederaţi din poziţiile lor de pe înălţimile abrupte, speranţa începu să renască. Toată lumea recăpătă curaj şi începu să vorbească mai frumos de generalul Johnston. După un iunie umed, urmă un iulie şi mai umed. Luptând cu disperare în jurul înălţimilor întărite, confederaţii ţineau întruna piept lui Sherman. Atunci Atlanta fu cuprinsă de un acces de

nebunie veselă. Speranța se urca la capul oamenilor, ca şampania. Ura! Ura! Îi avem la mână! O epidemie de baluri şi de petreceri izbucni. Ori de câte ori oamenii coborau de pe front şi veneau să petreacă noaptea în oraş, se dădeau în cinstea lor petreceri cu dans; tinerele fete, de zece ori mai numeroase decât bărbații, trăgeau de militari şi se băteau să danseze cu ei.

Atlanta era plină de vizitatori, de refugiați, de părinți ai răniților îngrijiți în spitale, de soții şi de mame care doreau să fie la căpătâiul soților sau fiilor lor în cazul când ar fi fost răniți în munți.

În sfârşit, din toate comitatele înconjurătoare, unde nu rămăseseră decât copii sub şaisprezece ani sau bătrâne peste şaizeci, un nor de tinere fete se abătu asupra Atlantei. Mătuşa Pitty dezaproba această stare de lucruri, căci după părerea ei ele nu veneau la Atlanta decât ca să-şi găsească un soț, şi această lipsă de ruşine o făcea să se întrebe unde are să ajungă lumea. Scarlett îi împărtăşea vederile. Nu-i plăcea deloc concurența tinerelor de şaisprezece ani, ai căror obraji proaspeți şi îmbujorați îi făceau pe bărbați să uite că rochiile le erau întoarse de două ori şi încălțămintea cârpăcită.

Toaletele ei erau mai noi şi mai frumoase decât ale multor femei, mulțumită stofelor pe care Rhett i le adusese cu ultimul vapor ce reuşise să forțeze blocada; dar, în definitiv, avea nouăsprezece ani, începea să îmbătrânească şi bărbații aveau de unde alege.

Îşi zicea că o văduvă cu un copil era dezavantajată în fața acestor obrăznicuțe frumuşele. Şi cu toate astea, în acele zile febrile, văduvia şi maternitatea ei cântăreau mai puțin ca înainte. Între serviciul la spital, unde se duceau ziua, şi recepțiile de seară, aproape că nu-l mai vedea pe Wade. Câteodată ajungea chiar să uite o bucată de vreme că avea un copil!

În timpul nopților calde de vară, casele din Atlanta rămâneau deschise militarilor, care erau apărătorii oraşului. Casele mari, care se întindeau de la Strada

Washington până la Strada Piersicului, străluceau de lumini. Acolo se sărbătoreau combatanții, veniți pentru o clipă din noroiul tranşeelor. Boarea nopții ducea departe sunetele banjourilor şi ale viorilor, precum şi ecoul paşilor neobosiți ai dansatorilor, în jurul pianelor se formau grupuri care cântau cu foc cuvintele triste din „Scrisoarea ta a venit, dar a fost prea târziu!”, în timp ce cavaleri în zdrențe făceau ochi dulci fetelor tinere cochetând din spatele evantaielor din pene de curcan şi le rugau să nu aştepte până o fi prea târziu. Nicio fată nu aştepta! Prinse de valul de plăceri ce se abătuse asupra oraşului, se căsătoreau una după alta. Timp de o lună, cât dură rezistența lui Johnston pe înălțimile muntelui Kennesaw, se celebrară nenumărate căsătorii, în care mireasa se ducea fericită în fața altarului cu găteli împrumutate de la vreo zece prietene, iar ginerele purta o sabie care se lovea de nişte pantaloni cârpiți.

Se petrecea atât de bine, se dădeau atâtea baluri, şi erau atâtea întâmplări emoționante! Ura! Johnston ține piept yankeilor la douăzeci şi două de mile de Atlanta.

Da, pozițiile din jurul muntelui Kennesaw nu puteau fi cucerite. După douăzeci şi cinci de zile de luptă, Sherman însuşi dobândi această convingere, căci pierderile sale erau enorme. În loc să se încăpățâneze să atace în front, îşi desfăşură din nou armata într-un cerc larg şi încercă să se strecoare între confederați şi Atlanta. Încă o dată, manevra îi reuşi. Johnston fu silit să părăsească înălțimile de unde opusese o rezistență atât de frumoasă, spre a-şi proteja spatele. Pierduse o treime din oameni în cursul acestei bătălii, şi restul trupelor sale, obosite, o porni pe ploaie spre râul Chattahoochee. Confederații nu puteau nădăjdui să primească întăriri, în timp ce yankeii, care aveau sub stăpânirea lor calea ferată din Tennessee spre sud, până la front, primeau în fiecare zi trupe proaspete şi hrană. Aşa că trupele cenuşii, retrăgându-se prin câmpii

noroioase, se grupară în jurul Atlantei.

Când se află că pozițiile ce păreau inexpugnabile fuseseră părăsite, un al doilea val de panică se abătu asupra orașului. În cele douăzeci și cinci de zile de exaltare lumea se convinse că lucrul acesta nu se va întâmpla. Și acum se întâmplase! Era neîndoielnic, firește, că generalul își va întări pozițiile pe țărmul râului și va rezista înaintării yankee. Totuși râul nu era departe de oraș – la numai șapte mile.

Dar Sherman îi luă din nou pe confederați din flanc, forță râul mai sus de pozițiile lor, și trupele cenușii, extenuate, trebuiră să treacă în grabă apele gălbui, spre a se așeza încă o dată între năvălitori și Atlanta. Se grăbiră să sape adăposturi la nordul orașului în valea prin care curgea Gârla Piersicului. Atlanta, cuprinsă de panică, era disperată.

Luptă și retragere! Luptă și retragere! La fiecare retragere yankeii se apropiau tot mai mult de oraș. Gârla Piersicului nu era decât la cinci mile. Unde-i era capul, generalului?

Strigătele de: „Dați-ne un om care să reziste și să se bată!” fură ascultate la Richmond. Richmond-ul știa că Atlanta pierdută însemna războiul pierdut și, după ce armata trecu râul Chattahoochee, generalului Johnston i se luă comanda. Generalul Hood, unul dintre subalternii săi, preluă comanda, și Atlanta răsuflă ușurată. Hood, vlăjganul ăsta din Kentucky, cu barba-n vânt și cu ochii de jăratic, nu se va retrage! Avea o reputație de buldog. Îi va izgoni pe yankei dincolo de râu, da, îi va sili să-l treacă îndărăt și va recuceri tot terenul pierdut, milă cu milă, până la Dalton. Dar armata striga: „Redați-ni-l pe bătrânul Joe!” căci soldații fuseseră cu bătrânul Joe tot timpul de la Dalton încoace și, spre deosebire de civili, știau ce greutăți avuseseră de înfruntat.

Sherman nu așteptă pe Hood să pornească ofensiva. O zi după schimbarea comandantului, generalul yankeu

se repezi asupra orăşelului Decatur, la şase mile de Atlanta, îl cuceri şi tăie astfel calea ferată. Era linia care lega Atlanta de Augusta, de Charleston, de Wilmington şi de Virginia. Sherman dăduse confederaţilor o lovitură care avea să-i paralizeze. Venise timpul acţiunii. Atlanta cerea cu glas tare să se facă ceva!

Atunci, într-o înăbuşitoare după-amiază de iulie, dorinţa Atlantei fu satisfăcută. Generalul Hood nu se mulţumi să reziste şi să se bată. Scoţându-şi oamenii afară din tranşee, îi azvârli împotriva liniilor albastre, împotriva soldaţilor lui Sherman de două ori mai numeroşi, şi dădu un asalt furios pe malul drept al Gârlei Piersicului.

Speriaţi, rugându-se Cerului ca Hood să izbutească să respingă pe yankei, locuitorii Atlantei ascultară cum bubuie tunul şi cum pârâie miile de puşti; făceau atâta zgomot încât, cu toate cele cinci mile, ai fi crezut că lupta se dă în oraş. Se auzea trăsnetul bateriilor, se vedea fumul ridicându-se peste vârful arborilor ca nişte nori, dar ceasuri întregi nimeni nu ştiu ce întorsătură lua bătălia.

Către sfârşitul după-amiezii sosiră primele ştiri. Erau nesigure, contradictorii, alarmante, căci veneau de la oameni răniţi în primele ceasuri ale bătăliei. Singuri sau în grupuri, cei mai puţin răniţi susţinându-i pe cei ce şchiopătau sau se clătinau, răniţii începură să intre în oraş. În curând începură să curgă fără încetare. Se trudeau din greu să ajungă la spitale, cu faţa neagră de pulbere, acoperiţi de praf şi de sudoare, cu sângele închegându-li-se pe rănile nebadajate, cu muştele roind în jur.

Casa mătuşii Pitty fu una dintre primele la care ajunseră răniţii intraţi în oraş pe la nord. Unul câte unul se poticneau în faţa porţii şi se întindeau pe gazonul verde gemând:

— Apă!

În tot timpul acestei înăbuşitoare după-amiezi,

mătuşa Pitty şi întreaga casă, albi şi negri, stătură în plin soare dând de băut şi pansând răni, până ce bandajele se isprăviră şi nu se mai găsiră în casă nici cearceafuri, nici şervete de rupt. Mătuşa Pitty uită cu totul că leşina întotdeauna la vederea sângelui şi nu încetă să lucreze decât în clipa când picioruşele ei, încălțate în pantofi prea strâmți, se umflară refuzând s-o mai susțină. Melanie însăşi, a cărei sarcină era foarte înaintată, uită de pudoarea ei naturală şi, cu fața tot atât de trasă ca şi a răniților, munci cu înfrigurare alături de Prissy, de bucătăreasă şi de Scarlett. Când puterile o părăsiră şi-şi pierdu cunoştința, nu se mai găsi alt loc unde să fie culcată decât masa din bucătărie, căci toate paturile, toate scaunele, toate canapelele casei erau ocupate de răniți.

Uitat în mijlocul agitației, micul Wade, ghemuit după balustrada verandei, sughița sugându-şi degetul şi, cu ochii măriți de spaimă, privea spre peluză, cum se uită un iepure speriat prin gratiile cuştii sale. Scarlett îl zări şi-i strigă răstit:

— Wade Hampton, du-te de te joacă în curtea din dos!

Dar copilul, speriat, fascinat de spectacolul care i se oferea, n-o ascultă.

Peluza era plină de oameni culcați pe jos, prea epuizați spre a merge mai departe, prea slăbiți de rănile lor spre a face o mişcare. Pe aceştia, unchiul Peter îi ducea la spital cu trăsura, trasă de bătrânul cal rupt de oboseală şi plin de spumă din pricina drumului făcut de atâtea ori. Doamna Meade şi doamna Merriwether trimiseră şi ele trăsurile, care treceau cu arcurile îndoite sub greutatea răniților.

Mai târziu, odată cu amurgul ce se lăsa, ambulanțele şi furgoanele intendenței reveniră de pe câmpul de luptă şi coborâră strada cu zgomot de tunet. Apoi apărură căruțe de țară, care cu boi şi chiar trăsuri particulare rechiziționate de corpul medical. Săltând din piatră-n piatră pe şoseaua desfundată, pline de răniți şi

muribunzi, lăsând să se scurgă sângele în praful roşu, toate aceste vehicule trecură prin fața casei mătuşii Pitty. La vederea femeilor cu găleți cu apă şi căni, vehiculele opreau şi îndată răsunau strigăte şi murmure:

— Apă! Apă!

Scarlett susținea capete care atârnau fără vlagă, dând de băut oamenilor cu buzele arse, vărsa găleți de apă pe trupuri acoperite de răni şi chinuite de febră, ca bieții oameni să se bucure de o clipă de uşurare a suferințelor lor. Se ridica pe vârful picioarelor şi dădea de băut vizitiilor de la ambulanțe, întrebând pe fiecare cu inima strânsă:

— Ce noutăți?

De la fiecare obținea acelaşi răspuns:

— Nu se ştie încă nimic, doamnă. E încă prea devreme.

Noaptea veni, înăbuşitoare. Nu se simțea nici cea mai mică adiere de vânt şi făcliile de brad, ținute de negri, îngreuiau şi mai mult atmosfera. Praful se lipea de nările lui Scarlett şi îi usca buzele. Rochia ei de stambă de culoarea levănțicăi, atât de curată şi de scrobită dimineața, era plină de sânge, de murdărie şi de sudoare. Asta voise să spună Ashley când scrisese că războiul n-avea nimic glorios, că nu era decât murdărie şi suferință.

Oboseala adăuga scenei o notă de ireal, de coşmar. Nu, nu se putea să fie adevărat… sau atunci, dacă era adevărat, lumea înnebunise. Căci altfel, de ce sta ea aici, în mijlocul paşnicei grădini a mătuşii Pitty, în plină noapte, la lumina tremurătoare a torțelor, spre a da de băut unor bărbați care mureau? Printre răniți erau mulți dintre foştii ei adoratori, care încercau să zâmbească văzând-o. Printre bărbații pe care căruțele îi hurducăiau de-a lungul şoselei negre şi prăfuite, erau atâția pe care-i cunoştea. Printre bărbații care mureau sub privirile ei, cu fața însângerată, năpădită de țânțari

şi de muşte, erau atâția cu care dansase şi glumise, făcuse muzică sau cântase romanțe, atâția pe care-i tachinase, îi îmbărbătase, ori pe care-i iubise… puțin.

Îl descoperi pe Carey Ashburn sub o grămadă de răniți într-o căruță trasă de boi. Avea un glonte în cap şi abia mai respira. Fiindcă Scarlett nu-l putu mişca de unde zăcea fără a deranja alți şase răniți, îl lăsă să plece la spital. Mai târziu află că murise înainte de a fi examinat de doctor şi că fusese îngropat undeva, nimeni nu ştia exact unde. În luna aceea fuseseră îngropați atâția oameni la cimitirul din Oakland în gropi săpate la repezeală! Melanie fu adânc îndurerată aflând că nimeni nu tăiase măcar o şuviță din părul lui Carey, spre a o trimite mamei sale, în Alabama. Noaptea caldă trecea încet şi, din cauza oboselii, Scarlett şi Pitty nu-şi mai simțeau spatele şi genunchii, dar cele două femei nu încetau să întrebe pe fiecare nou venit:

— Ce mai e nou? Ce mai e nou?

Şi, pe măsură ce lungile ceasuri se scurgeau, primeau răspunsuri care le înspăimântau tot mai tare.

— Ne retragem… A trebuit să ne retragem… Sunt mult mai mulți ca noi… Yankeii i-au încercuit pe cavaleriştii lui Wheeler lângă Decatur… Trebuie să mergem în ajutorul lor… Ai noştri vor fi în curând în oraş…

Scarlett şi Pitty se ghemuiau una lângă alta.

— Oare… oare vin yankeii?

— Da, vin, dar nu vor trece mai departe, doamnă… Nu vă speriați, nu vor putea lua Atlanta… Nu, doamnă, sunt mile întregi de tranşee în jurul oraşului… L-am auzit eu însumi pe bătrânul Joe spunând: Pot să rezist o veşnicie în Atlanta. Dar vedeți, nu-l mai avem pe bătrânul Joe, acum… Taci, dobitocule! Vrei să bagi spaima-n femei?… Yankeii nu vor lua niciodată oraşul, doamnă. Dar de ce nu plecați la Macon sau într-un loc mai sigur? N-aveți rude pe-acolo?… Desigur, yankeii nu vor lua Atlanta, dar când vor încerca, n-o să fie prea

plăcut pentru femei… Vor cădea ghiulele cu duiumul!

A doua zi, sub o ploaie caldă, într-o atmosferă înăbuşitoare, armata învinsă îşi făcu intrarea în Atlanta. Oamenii erau sleiţi de puteri din cauza foamei, a oboselii şi a şaptezeci şi şase de zile de luptă şi de retragere. Caii scheletici păreau nişte sperietori. Tunurile şi camioanele erau trase cu te-miri-ce, bucăţi de sfoară sau fâşii de curele.

Dar nu era o mulţime nedisciplinată, în derută. Purtându-şi cu mândrie zdrenţele, cu steagurile sfâşiate, ude de ploaie, oamenii defilau în ordine. Bătrânul Joe îi învăţase să se retragă, bătrânul Joe care făcuse din retragere un act strategic tot atât de important ca o înaintare.

Mărşăluind în pas cadenţat, bărboşi, zdrenţăroşi, soldaţii coborau Strada Piersicului în sunetele marşului „Maryland! Maryland!” – şi toată lumea ieşi să-i aclame. Învingători ori învinşi, aceşti soldaţi erau ai lor.

Miliţienii care părăsiseră oraşul de curând în uniforme nou-nouţe abia se deosebeau de trupele regulate, atât erau de murdari şi de neîngrijiţi. În ochii lor strălucea o flacără nouă. Şterseseră dintr-odată trei ani de chiul în care încercaseră să explice de ce nu sunt pe front, iar mulţi dintre ei schimbaseră o viaţă uşoară cu o moarte glorioasă. De acum înainte erau veterani, veterani fără state de serviciu prea lungi, dar totuşi veterani care se purtaseră onorabil. Căutau cunoscuţi prin mulţime şi se uitau la ei, mândri, sfidători. Acum aveau dreptul să ridice capul.

Tineri şi bătrâni, membrii gărzilor locale defilară şi ei. Bătrânii cu bărbi încărunţite abia puteau să-şi ridice picioarele, iar tinerii aveau chipuri obosite de copii care au avut de înfruntat greutăţi prea mari pentru vârsta lor. Scarlett îi zări pe Phil Meade şi-l recunoscu cu greu, atât de negru îi era obrazul din cauza pulberii şi a murdăriei şi atât era de tras la faţă de oboseală. Fără pălărie, sub ploaie, cu capul trecut printr-o gaură făcută

în mijlocul unei muşamale vechi, unchiul Henry înainta trăgându-şi piciorul. Cu picioarele goale învelite în bucăţi de plapumă, bătrânul domn Merrywether era cocoţat pe un afet de tun. Însă, cu toate sforţările sale, Scarlett nu reuşi să-l descopere pe John Wilkes.

Cât despre veteranii lui Johnston, aceştia călcau cu acelaşi aer degajat cu care păşeau de trei ani, surâzând fetelor frumoase şi azvârlind cuvinte de batjocură bărbaţilor în civil. Mergeau să ocupe tranşeele săpate în jurul oraşului. Nu-i mai aşteptau tranşee săpate în grabă, ci lucrări solide, cu parapete până la înălţimea pieptului, întărite cu saci de nisip şi terminate cu ţăruşi de lemn. Ca nişte răni roşii, încoronate de moviliţe roşii, tranşeele înconjurau oraşul, milă după milă, aşteptându-i pe bărbaţii care aveau să le ocupe.

Mulţimea aclama trupele ca şi cum ar fi fost victorioase. Frica se cuibărise în fiecare suflet, dar acum când ştiau despre ce e vorba, acum răul cel mai rău se întâmplase şi acum că războiul era la porţile lor, oamenii se schimbaseră. Nu mai era vorba de panică, de nebunie colectivă. Oricare ar fi fost sentimentul fiecăruia, nimeni nu se trăda. Toată lumea voia să pară veselă, chiar dacă se silea s-o facă. Fiecare căuta să se arate curajos şi plin de încredere în armată. Toată lumea repeta ceea ce spusese bătrânul Joe înainte de a i se lua comanda: „Pot să rezist o veşnicie în Atlanta.”

Acum, când şi Hood trebuise să se retragă, mulţi doreau, după pilda soldaţilor, să le fie redat bătrânul Joe, dar evitau să-şi spună părerea şi-şi făceau curaj repetând cuvintele bătrânului Joe: „Pot să rezist o veşnicie în Atlanta.”

Tactica prudentă a generalului Johnston nu era în firea lui Hood. El îi atacă pe yankei la răsărit, îi atacă la apus. Asemeni unui luptător căutând de unde să-şi apuce adversarul, Sherman încercuise oraşul, dar Hood nu voia să aştepte în spatele tranşeelor atacul yankeilor.

Făcu mai multe ieşiri îndrăznețe şi se repezi asupra lor năprasnic. În decurs de câteva zile se dădură lupte la Atlanta şi la Ezra Church, atât de însemnate încât, alături de ele, lupta de la Gârla Piersicului păru o simplă hărțuială.

Cu toate acestea, yankeii îşi accentuară presiunea. Suferiseră pierderi grele, dar puteau să şi-o permită. Şi, fără încetare, bateriile lor trăgeau asupra Atlantei, omorând oameni acasă la ei, dărâmând case, săpând pe străzi gropi uriaşe. Oamenii se adăposteau în beciuri, în găuri, în tunele. Atlanta era asediată.

La unsprezece zile după ce preluase comanda, generalul Hood pierduse aproape tot atâția oameni câți pierduse Johnston în şaptezeci şi patru de zile de lupte şi retrageri, iar Atlanta era încercuită din trei părți.

Calea ferată de la Atlanta la Tennessee era acum în mâinile lui Sherman, de la un capăt la altul. Armata sa ocupase linia spre răsărit şi tăiase linia care mergea spre sud-vest, la Alabama. Singură linia spre sud, înspre Macon şi Savannah, era încă liberă. Oraşul era plin de soldați, ticsit de răniți şi de refugiați, aşa că această singură cale era insuficientă pentru trebuințele oraşului asediat. Totuşi, atâta vreme cât putea menține această linie, Atlanta rezista.

Scarlett fu înspăimântată când îşi dădu seama de importanța acestei linii ferate şi când înțelese cu câtă îndârjire va lupta Sherman ca s-o cucerească. Iar Hood ca s-o apere. Căci era linia care trecea prin tot comitatul, spre Jonesboro. Şi Tara nu era decât la cinci mile de Jonesboro. Tara părea o oază de pace în comparație cu iadul de la Atlanta, dar Tara nu era decât la cinci mile de Jonesboro!

În ziua bătăliei pentru Atlanta, Scarlett şi cu încă câteva doamne, apărate de soare cu ajutorul minusculelor lor umbreluțe, se instalară pe acoperişurile drepte ale prăvăliilor şi urmăriră peripețiile

luptei. Dar când obuzele începură să cadă pentru prima oară în stradă, coborâră repede în beci şi, în aceeaşi seară, începu exodul femeilor, al copiilor şi al bătrânilor. Toți o porniră spre Macon. Printre cei ce luară trenul în acea noapte, mulți se retrăseseră odată cu Johnston de la Dalton, şi erau acum la al cincilea sau al şaselea lor refugiu. Erau mai puțin încărcați decât când sosiseră la Atlanta. Cei mai mulți n-aveau decât un geamantan, şi ceva de-ale gurii într-un şervet. Ici-colo, servitori speriați strângeau la piept argintărie, cuțite, furculițe sau un portret de familie, salvate la primul refugiu.

Doamna Merriwether şi doamna Elsing refuzară să plece. Era nevoie de ele la spital şi, de altfel – declarară ele cu mândrie – n-aveau teamă şi niciun yankeu nu le va putea da afară de la ele de acasă. Cu toate acestea Maybelle cu copilaşul şi cu Fanny Elsing plecară la Macon. Pentru prima oară doamna Meade nu cedă în fața soțului ei şi refuză categoric să-l asculte când acesta îi porunci să plece cu trenul Spre un loc mai sigur. Pretinse că doctorul nu se putea lipsi de ea şi că voia să stea acolo, lângă Phil, în cazul când…

Dar doamna Whiting plecă şi, împreună cu ea, multe doamne dintre cunoştințele lui Scarlett. După ce fusese una dintre primele care condamnase politica de retragere a bătrânului Joe, mătuşa Pitty fu una dintre primele care-şi făcu bagajul. Pretindea că nervii ei delicați nu puteau suporta zgomotul. Se temea că va leşina la auzul unei explozii şi că nu va apuca să coboare în pivniță. Nu, nu-i era teamă, spunea ea, încercând în zadar să ia o expresie marțială, fără să reuşească însă. Va pleca la Macon, la verişoara ei, bătrâna doamnă Burr, şi fetele trebuiau să vină cu ea.

Scarlett nu voia să meargă la Macon. Cu tot bombardamentul, prefera să rămână la Atlanta decât să se refugieze la Macon, căci n-o putea suferi pe bătrâna doamnă Burr. Acum câțiva ani aceasta o făcuse „uşuratică”, după ce o surprinsese sărutându-se cu fiul

ei Willie, la o recepție acasă la Wilkes-i.

— Nu, spuse ea mătuşii Pitty, voi merge acasă la Tara, iar Melly poate să meargă cu dumneata la Macon.

La care Melanie începu să plângă, speriată, disperată. Când mătuşa Pitty se repezi la doctorul Meade, Melanie luă mâinile lui Scarlett într-ale ei şi-i spuse pe un ton rugător:

— Scarlett dragă, nu pleca la Tara, nu mă lăsa singură! M-aş simți atât de nenorocită fără tine... Oh, Scarlett, dacă nu eşti aici la naşterea copilului meu, voi muri. Da... da, ştiu bine, o am pe mătuşa Pitty, şi ea e foarte drăguță. Dar, ce vrei, ea n-a avut copii, şi câteodată mă enervează în aşa hal încât îmi vine să țip. Nu mă părăsi, scumpa mea. Ai fost o adevărată soră pentru mine. Şi-apoi, adăugă ea cu un zâmbet slab, i-ai promis lui Ashley să ai grijă de mine. Mi-a spus că ți-o va cere.

Buimăcită, Scarlett se uita la cumnata ei. Cum de putea Melly s-o iubească atât de mult, când ea însăşi îşi ascundea cu atâta greutate antipatia pe care o simțea pentru ea? Cum putea Melly să fie atât de toantă, încât să nu ghicească secretul iubirii ei pentru Ashley? În cursul acestor luni chinuitoare, când pândea ştiri de la Ashley, se trădase de sute de ori. Dar Melanie nu vedea nimic, Melanie nu vedea decât ceea ce era bun la cei pe care-i iubea... Da, făgăduise lui Ashley să vegheze asupra Melaniei. „Oh, Ashley! Ashley! Probabil că ai murit, ai murit de luni de zile. Şi acum sunt silită să-mi țin făgăduiala.”

— Bine, spuse ea răstit, i-am făgăduit să veghez asupra ta şi nu revin asupra a ceea ce am promis. Dar nu voi merge la Macon, la scorpia de mătuşă Burr. I-aş scoate ochii după câteva minute. Mă duc acasă, la Tara. Poți să mă însoțeşti. Mama va fi fericită să te aibă lângă ea.

— Oh, ce plăcere mi-ar face! Mama ta e atât de drăguță! Dar ştii bine că ar fi o lovitură de moarte

pentru mătuşa Pitty dacă n-ar fi lângă mine când voi naşte, şi ea nu vrea să meargă la Tara. E prea aproape de câmpul de luptă, şi mătuşa ține să fie în siguranță.

Doctorul Meade sosi suflând din greu. Mătuşa Pitty îi păruse atât de speriată, că se aştepta s-o găsească pe Melanie cel puțin născând. Aşa că, în fața realității, indignarea lui fu mare şi nu se sfii s-o arate. În sfârşit, e \nd află cauza întregului bucluc, rezolvă problema cu argumente la care nu se putea răspunde nimic.

— Chestiunea de a merge la Macon nici nu se pune pentru dumneata, domnişoară Melly. Dacă te mişti, nu răspund de nimic. Trenurile sunt arhipline. Nu se ştie niciodată când pleacă şi, dacă vreodată au nevoie urgentă să transporte răniți, trupe sau material, nu ezită să dea jos călătorii în mijlocul pădurilor. În situația dumitale…

— Dar dacă merg la Tara cu Scarlett?

— Îți interzic să te mişti de aici. Spre a merge la Tara, trebuie să iei tot trenul de Macon, deci condițiile sunt aceleaşi. De altfel, nimeni nu ştie precis unde sunt yankeii, dar sunt pretutindeni. Trenul vostru ar putea fi foarte bine capturat. În sfârşit, chiar dacă ați ajunge la Jonesboro, ați avea încă de făcut cinci mile pe un drum prost ca să ajungeți la Tara. Nu e o călătorie pentru o femeie într-o situație atât de delicată. Şi-apoi, de când bătrânul doctor Fontaine a plecat la armată, nu mai există niciun medic în comitat.

— Dar există moaşe.

— Am spus medic, răspunse doctorul brusc, ațintindu-şi maşinal privirea pe trupul plăpând al Melaniei. Nu vreau să te mişti de aici. Sper că nu ții să naşti în tren sau într-o şaretă?

Această sinceritate, firească la un medic, le reduse la tăcere.

— Trebuie să rămâi aici, unde te pot supraveghea, şi să stai în pat. Ai să-mi faci plăcerea să nu-ți mai petreci vremea coborând şi urcând scările. Nu, n-ai voie să

cobori în pivniță nici chiar dacă ghiulelele ar intra pe fereastră. La urma urmei, riscul nu-i atât de mare aici. Peste puțin îi vom respinge pe yankei... Aşa că, domnişoară Pitty, ai să pleci la Macon şi ai să le laşi pe tinerele doamne aici.

— Fără o persoană mai în vârstă? exclamă bătrâna domnişoară îngrozită.

— Sunt femei măritate, făcu doctorul plictisit, şi doamna Meade stă la două case de-aici. În orice caz, dată fiind starea lui Melly, nu se vor amuza primind vizite masculine. Suntem în timp de război, domnişoară Pitty. Nu ne mai putem gândi la ce-o să zică lumea. Trebuie să ne gândim la Melly, înainte de toate.

Părăsi camera cu pas nervos şi o aşteptă pe Scarlett pe verandă.

— Am să-ți vorbesc deschis, domnişoară Scarlett, începu el trăgându-se de barba sură. Îmi pare că ai bun-simț, deci fă-mi plăcerea să nu roşeşti. Nici nu vreau să aud de vreo plecare a lui Melly. Mă îndoiesc că ar fi în stare să suporte călătoria. Va avea de trecut printr-o încercare grea... chiar dacă s-ar găsi în cele mai bune circumstanțe. După cum ştii, are şoldurile foarte înguste. Vom fi poate obligați să-i scoatem copilul cu forcepsul, de aceea nu vreau pentru nimic în lume să ajungă pe mâinile vreunei moaşe negrese. Femei ca ea n-ar trebui să aibă niciodată copii, dar... În orice caz, fă-i bagajele domnişoarei Pitty şi expediaz-o la Macon. Îi e atât de frică, încât va impresiona pe Melly şi asta nu-i poate face niciun bine. Şi acum, domnişoară – şi-i aruncă lui Scarlett o privire pătrunzătoare – nu vreau să aud nici de întoarcerea dumitale acasă. Vei sta lângă Melly până la naşterea copilului. Nu ți-e teamă, nu-i aşa?

— Oh, nu! minți cu curaj Scarlett.

— Eşti o fată curajoasă. Doamna Meade e aici să te însoțească la nevoie şi-ți voi trimite pe bătrâna noastră Betsy ca să gătească, dacă domnişoara Pitty vrea să-şi

ia servitorii. Naşterea nu va mai întârzia mult. Copilul trebuie să se nască în cinci săptămâni, dar nu se poate spune nimic când e vorba de primul copil… şi cu bombardamentul ăsta copilul poate să vină de pe o zi pe alta.

Aşadar, mătuşa Pitty plecă la Macon potopită de lacrimi, luând cu ea pe unchiul Peter şi pe bucătăreasă. Într-un elan de patriotism pe care-l regretă de îndată şi care-i pricinui un alt potop de lacrimi, dărui spitalului trăsura şi calul. Scarlett şi Melanie rămaseră singure cu Wade şi cu Prissy, într-o casă mult mai liniştită, cu tot bombardamentul neîncetat.

Capitolul XIX

În aceste prime zile de asediu, când yankeii se izbeau peste tot de întăriturile oraşului, Scarlett era atât de speriată de explozia obuzelor, încât nu putea decât să se ghemuiască de frică şi să-şi astupe urechile cu mâinile, aşteptându-se dintr-o clipă în alta să fie proiectată în veşnicie. Când auzea şuieratul care vestea sosirea proiectilelor, se repezea în camera Melaniei, se arunca alături de ea pe pat şi, amândouă, strânse una într-alta, îşi înfundau capul în pernă strigând: „Oh, Oh!" Prissy şi Wade coborau fuga în pivniţa plină de pânze de păianjeni şi se ghemuiau în întuneric. Prissy urla din răsputeri, iar Wade plângea şi sughiţa.

Înăbuşită de perna de puf, în timp ce moartea trecea peste capul ei, Scarlett blestema în sinea ei pe Melanie pentru că, din pricina ei, nu se putea ascunde în pivniţă. Dar doctorul interzise Melaniei să coboare şi Scarlett era obligată să stea lângă ea.

La spaima de a fi prefăcută în bucăţi, se adăuga aceea de a vedea născându-se pe neaşteptate copilul Melaniei. Ori de câte ori îi venea în minte această idee, se simţea inundată de o sudoare rece. Ce-o să facă dacă îi va veni chef să se nască noaptea? Ştia că ar prefera s-o lase pe Melanie să moară decât să iasă în stradă să caute pe doctorul Meade, sub obuzele care cădeau ca o ploaie de primăvară. Şi mai ştia că Prissy putea fi snopită în bătaie, şi tot nu ar ieşi din casă. Ce-o să facă în clipa

când vor începe durerile?

Într-o seară discuta despre toate astea cu Prissy cu voce înceată, în timp ce pregăteau amândouă masa Melaniei şi, pe neaşteptate, Prissy împrăştie temerile stăpânei ei.

— Doamnişoa'ă Sca'lett, chia' dacă nu vom găsi pe docto' când o să vie ceasu' pent'u domnişoa'a Melly, nu vă spe'iaţi. Pot să mă descu'c şi eu. Ştiu ce să fac la naşte'e. Mama mea e moaşă, nu? M-a c'escut ca să fiu moaşă. Atunci, aveţi înc'ede'e în mine.

Scarlett se simţi uşurată aflând că are lângă ea o femeie pricepută, totuşi dorea să scape cât mai curând de această încercare. Avea o poftă nebună să fugă acolo unde nu mai explodau obuze, dorea să ajungă la linişte, la Tara, şi în toate serile se ruga Cerului ca Melanie să nască a doua zi, spre a putea fi dezlegată de promisiunea ei şi a părăsi Atalanta. Tara îi apărea ca un adăpost absolut sigur, ferit de toate necazurile de aici.

Scarlett era stăpânită de o nerăbdare, pe care n-o simţise niciodată până atunci, de a-şi revedea mama şi căminul. Lângă Ellen, orice s-ar întâmpla, n-avea teamă. În fiecare seară, după ce toată ziua şuierul obuzelor îi sfâşiase auzul, pleca să se culce hotărâtă să spună a doua zi dimineaţă Melaniei că nu va mai sta nicio zi la Atlanta, că va pleca acasă şi că Melanie n-are decât să meargă să stea la doamna Meade. Dar când punea capul pe pernă, îl revedea pe Ashley aşa cum îi apăruse ultima oară, cu faţa trasă de o durere interioară, dar cu un mic surâs pe buze: „Să ai grijă de Melanie, Scarlett! Eşti atât de tare... Îmi promiţi?" Şi promisese. Ashley zăcea în pământ undeva, dar oriunde ar fi fost, o vedea, o readucea la promisiunea făcută. Mort sau viu, nu putea să-l dezamăgească, oricât ar costa-o. Şi astfel, zi după zi, continua să rămână.

Răspunzând lui Ellen care o ruga să vină acasă, scria scrisori în care atenua pericolele asediului, descria starea delicată a Melaniei şi făgăduia să revină îndată ce

se va fi născut copilul. Simțitoare la tot ce privea legăturile de familie, Ellen răspunse cu inima strânsă că înțelegea motivele lui Scarlett, dar Wade şi Prissy să fie trimişi imediat la Tara. Această propunere obținu aprobarea totală a lui Prissy, pe care orice zgomot suspect o înnebunea de spaimă. Îşi petrecea cea mai mare parte a timpului în pivniță, aşa că tinerele femei ar fi fost foarte încurcate fără bătrâna şi curajoasa Betsy, trimisă de doamna Meade.

Scarlett ținea tot atât de mult ca şi mama ei ca Wade să părăsească Atlanta, nu numai pentru siguranța copilului, ci şi pentru că spaimele lui continue o scoteau din sărite. Bombardamentul îl înspăimânta pe Wade atât de mult, încât nu mai putea să vorbească, şi chiar în timpul acalmiilor stătea agățat de fustele lui Scarlett, prea înfricoşat ca să plângă. Noaptea îi era frică să se culce, îi era frică de întuneric, îi era frică să adoarmă ca nu cumva să-l răpească noaptea yankeii, şi Scarlett nu mai putea să-l audă cum smiorcăie înfricoşat noaptea. Fără s-o arate, era tot atât de speriată ca el, dar chipul înspăimântat, figura trasă a copilului o scoteau din sărite. Da, Tara era ceea ce îi trebuia lui Wade. Prissy îl va duce acasă, dar va reveni imediat, spre a fi de față la naştere.

Înainte însă ca Scarlett să fi trimis servitoarea şi copilul, aflară că yankeii înaintaseră spre sud şi că erau hărțuieli de-a lungul liniei ferate, între Atlanta şi Jonesboro. Şi dacă yankeii ar captura trenul cu Wade şi Prissy… la acest gând Scarlett şi Melanie deveniră palide, căci toată lumea ştia că atrocitățile yankeilor asupra copiilor fără apărare erau încă şi mai înspăimântătoare decât acelea pe care le făptuiau asupra femeilor. Scarlett se temu deci să-şi trimită copilul acasă, aşa că Wade rămase la Atlanta, mică umbră tăcută şi speriată, umblând tot timpul în urma mamei sale, ținându-se strâns de fustă.

Asediul continuă în timpul zilelor fierbinți ale lunii

iulie, zile asurzitoare care urmau nopților lugubre pline de tăcere prevestitoare de rău. Şi oraşul începu să se deprindă cu asediul. S-ar fi zis că eventualitatea cea mai rea producându-se, locuitorii nu mai aveau de ce să se teamă. Se temuseră de asediu – şi acum îl aveau şi nu era chiar atât de groaznic! Viața era aceeaşi. Oamenii ştiau că trăiesc pe un vulcan, dar până când vulcanul va face erupție, nu era nimic de făcut. Deci, ce nevoie să te alarmezi? Şi apoi, probabil că vulcanul nu va face niciodată erupție. N-aveai decât să vezi felul cum Hood îi ținea pe yankei la respect în afara oraşului. Şi cavaleria nu ceda calea ferată spre Macon. Sherman n-o va lua niciodată.

Totuşi, degeaba se prefăcea lumea că e nepăsătoare în fața obuzelor şi a rațiilor din ce în ce mai mici, degeaba se făcea că nu ştie că yankeii sunt la o jumătate de milă şi avea încredere nemărginită în soldații în zdrențe cenuşii îngropați în fundul adăposturilor. Nesiguranța zilei de mâine măcina nervii Atlantei. Aşteptarea, îngrijorarea, suferințele, foamea, chinul întruna reînnoit al speranței, care renăştea ca să dispară şi să renască iarăşi, uzau rezistența nervoasă a oraşului.

Încet-încet, Scarlett prinse curaj văzând atitudinea plină de bravură a prietenilor ei, cât şi datorită instinctului de adaptare pe care natura ni-l dă ca să putem îndura ceea ce nu putem evita. Fireşte, zgomotul exploziilor o făcea încă să tresară, dar nu mai fugea să-şi înfunde capul în perna Melaniei. Acum înghițea în sec şi spunea cu voce slabă: „Ăsta n-a căzut prea departe, nu-i aşa?"

Era mai puțin speriată şi fiindcă viața luase o întorsătură de coşmar prea înspăimântător spre a fi adevărat. Era cu neputință ca ea, Scarlett O'Hara, să se găsească într-o situație atât de primejdioasă, tot timpul în pericol de moarte. Era cu neputință ca ritmul calm al existenței să se fi schimbat atât de mult într-un răstimp atât de scurt..

Nu putea fi adevărat, era grotesc ca cerul de un albastru atât de pur la răsăritul soarelui să fie pângărit de fumul obuzelor, care plutea asupra oraşului ca un nor de furtună. Era grotesc ca ora caldă a amiezii, îmbibată de mirosul caprifoiului şi al trandafirilor agăţători, să devină atât de îngrozitoare din cauza obuzelor care şuierau pe străzi, care explodau zgomotos ca la Judecata de Apoi, proiectându-şi departe schijele metalice, sfâşiind în bucăţi animale şi oameni.

Deşi zarva bătăliei se linştea câteodată, trebui să renunţe la siestele de după-amiază, căci Strada Piersicului era fără încetare, plină de zgomot şi mişcare. Tunuri şi ambulanţe treceau huruind, răniţi se târau spre spitale împleticindu-se, regimente părăseau tranşeele şi se duceau în pas grăbit să apere, la celălalt capăt al oraşului, o redută ameninţată de inamic. Curieri coborau strada în galopul cailor şi se repezeau spre cartierul general, ca şi cum soarta Confederaţiei ar fi atârnat de ei.

Nopţile fierbinţi aduceau un calm relativ dar sinistru. Când noaptea era liniştită, era prea liniştită… ca şi când brotăceii, lăcustele verzi şi mierlele ar fi fost prea speriate spre a-şi armoniza vocile în corul obişnuit al nopţilor de vară. Din când în când, liniştea era brusc întreruptă de pocnetul unui foc de puşcă în ultima linie de apărare.

De multe ori, în orele târzii ale nopţii, când lămpile nu mai ardeau, când Melanie se odihnea şi o tăcere de moarte domnea asupra oraşului, Scarlett, trează, auzea zgâlţâitul cârligului de la poartă şi bătăi surde în uşă.

Erau întotdeauna soldaţi care se aşezau pe verandă cu chipuri pe care nu le putea reţine şi cu vocile cele mai diferite. Câteodată se auzea din umbră o voce distinsă:

„Doamnă, vă cer mii de scuze că v-am deranjat la ora aceasta, dar aş putea să capăt apă pentru mine şi calul meu?”

Uneori era vorba aspră şi greoaie a unui muntean, alteori vocea nazală din cele mai îndepărtate regiuni ale Sudului, câteodată vocea cântătoare de pe coastă amintind de cea a lui Ellen şi făcând să bată inima lui Scarlett.

„Domnişoară, am un camarad care spunea că vrea să meargă la spital, da' cred că n-o să poat' să meargă până acolo. Nu puteți să aveți puțină grijă de el?"

„Doamnă, aş îmbuca ceva. Aş mânca o bucat' de turtă dacă vă prisoseşte."

„Doamnă, scuzați-mi îndrăzneala, dar… aş putea rămâne peste noapte aici pe verandă? Am văzut trandafirii, am simțit mirosul caprifoiului şi mi-a adus atât de mult aminte de casă, încât am avut îndrăzneala…"

Nu, nopțile astea n-aveau nimic real. Erau ca nişte coşmaruri, şi oamenii aceştia făceau parte din ele, oameni fără trup şi fără chip, numai voci care îi vorbeau în noaptea caldă. Să scoți apă, să dai de mâncare, să întinzi perne pe verandă, să pansezi răniți, să susții capete murdare de muribunzi. Nu se putea ca toate astea să i se întâmple ei!

O dată, spre sfârşitul lunii iulie, unchiul Henry Hamilton bătu la uşă în plină noapte. Unchiul Henry nu mai avea nici umbrelă, nici geamantan, şi burta îi dispăruse. Pielea de pe obrajii altădată bucălați atârna ca la buldogi şi părul alb şi lung era de o murdărie de necrezut. Era aproape în picioarele goale, plin de păduchi, mort de foame, dar firea nu i se schimbase şi rămăsese tot atât de arțăgos.

Cu toate că spusese: „E un război fără sens, când sunt trimişi nebuni bătrâni ca mine să umble cu tunurile", tinerele femei avură impresia că unchiul Henry se simțea bine. Aveau nevoie la regiment de el, ca de un tânăr, şi făcea treabă de tânăr. De altfel, se arăta la înălțimea tinerilor şi, aşa cum declara fălindu-se, făcea mai multe parale ca bătrânul Merriwether.

Bunicul avea o mulțime de necazuri cu lumbagoul său şi căpitanul voia să scape de el, dar bunicul refuza să plece acasă. Recunoştea sincer că prefera înjurăturile şi teroarea căpitanului, atențiilor nurorii sale, care veşnic îi cerea să nu mai mestece tutun şi să-şi curețe barba în fiecare zi.

Vizita unchiului Henry fu scurtă, căci n-avea decât o învoire de patru ore, din care jumătate îi trebuia ca să parcurgă distanța de la tranşee până acasă şi apoi.

— Dragele mele, n-am să vă văd o bucată de vreme, anunță el după ce intră în camera de culcare a Melaniei şi-şi muie cu voluptate picioarele într-un lighean cu apă, pregătit de Scarlett. Compania noastră pleacă în cursul dimineții.

— Unde? întrebă Melanie luându-l de braț.

— Nu mă atinge, strigă furios unchiul Henry, sunt plin de păduchi. Fără păduchi şi fără dizenterie, războiul ar fi o excursie plăcută. Unde plec? Nu mi s-a spus, dar bănuiesc. Ne îndreptăm spre Sud, înspre Jonesboro, dacă nu mă înşel.

— Oh, de ce înspre Jonesboro?

— Fiindcă vor fi lupte grele în partea aceea, fetițo. Yankeii vor încerca să pună mâna pe calea ferată şi, dacă o iau, adio Atlanta!

— Oh, unchiule, crezi că o vor lua?

— Ei aş! Cum credeți că vor izbuti când voi fi eu acolo?

Unchiul Henry surâse din cauza fețelor lor speriate, apoi, redevenind serios:

— Va fi greu acolo, fetelor. Trebuie să fim învingători. Desigur că ştiți că yankeii sunt stăpâni pe toate căile ferate, în afară de cea care merge la Macon. Dar n-au numai acest avantaj. Poate că nu ştiți, fetelor, dar au toate drumurile, toate şoselele, toate potecile, în afară de şoseaua Mcdonough. Atlanta e ca în fundul unui sac, şi sforile se găsesc la Jonesboro. Dacă yankeii reuşesc să pună mâna pe calea ferată la Jonesboro, vor putea trage

sforile sacului şi să ne prindă ca într-o capcană. Înțelegeți deci că n-avem intenția să-i lăsăm să ia această linie. S-ar putea să lipsesc o bucată de vreme, dragele mele. Am venit numai să vă spun la revedere şi să mă asigur că Scarlett e încă lângă tine, Melly.

— Bineînțeles că rămâne lângă mine, zise Melanie într-un elan drăgăstos. Nu te îngriji de noi, unchiule, şi fii prudent.

Unchiul Henry îşi şterse picioarele de preş şi gemu punându-şi ghetele rupte.

— Trebuie să plec, spuse el. Am cinci mile de făcut. Scarlett, pregăteşte-mi ceva de mâncare. Orice-o fi.

După ce o îmbrățişă pe Melanie, coborî la bucătărie, unde Scarlett înfăşură într-un şervet o bucată de turtă şi câteva mere.

— Unchiule, este... este atât de grav?

— Grav? Fireşte că da! Nu face pe proasta. Suntem pe marginea prăpastiei.

— Crezi că vor ajunge până la Tara?

— De ce...? începu unchiul Henry, iritat de mania pe care o au femeile de a nu se gândi decât la ceea ce le priveşte personal, când sunt pe cale să se petreacă evenimente de o însemnătate capitală.

Apoi, văzând chipul speriat şi trist al lui Scarlett, se-ndulci:

— Nu, nu vor ajunge până acolo. Tara este la cinci mile de calea ferată, şi ei calea ferată o vor. N-ai mai multă minte ca o păsărică, fetițo.

Şi, schimbând brusc vorba:

— N-am făcut astă-seară tot drumul ăsta numai spre a vă spune la revedere. Am venit să-i aduc nişte ştiri proaste lui Melly, dar în clipa când să vorbesc, n-am putut. De aceea îți las ție această sarcină.

— Ashley a... ai auzit vorbindu-se că... că a murit?

— Cum puteam auzi vorbindu-se de Ashley, când îmi petrec viața în tranşee, în noroi pân-la fundul pantalonilor? întrebă bătrânul domn, acru. Nu. E vorba

de tatăl lui. John Wilkes a murit.

Scarlett se aşeză brusc, cu legătura cu mâncare în mână.

— Voiam s-o anunț pe Melly… dar n-am putut. Îți revine ție sarcina s-o faci. Şi… dă-i astea.

Scoase din buzunar un ceas greu de aur cu breloc, o mică miniatură a doamnei Wilkes care murise de mult şi o pereche de butoni de manşetă masivi. În fața ceasului, pe care-l văzuse de atâtea ori în mâinile lui John Wilkes, Scarlett sfârşi prin a înțelege că tatăl lui Ashley murise. Rămase fără puteri, prea zdrobită ca să plângă sau să vorbească. Unchiul Henry, neştiind ce să facă, tuşi, dar se feri s-o privească pe Scarlett, de frică să nu observe lacrimi care l-ar fi emoționat prea mult.

— A fost un bărbat viteaz, Scarlett. Spune-i-o lui Melly. Spune-i să le scrie şi fetelor. A fost un soldat bun, cu toată vârsta lui. A fost atins de o ghiulea, care a căzut drept pe el şi pe calul lui. Calul era… l-am omorât chiar eu, bietul animal. O iapă mică tare frumoasă. Scrie-i doamnei Tarleton ca s-o anunți… Era nebună după iapa asta. Dă-mi mâncarea, fetițo. Trebuie să plec. Hai, drăguță, nu mai fi atât de nenorocită. Cunoşti o moarte mai frumoasă pentru un bătrân decât să cadă făcând o treabă de om tânăr?

— Oh, n-ar fi trebuit să moară! N-ar fi trebuit să meargă niciodată la război. Ar fi trebuit să trăiască, spre a vedea cum îi creşte nepotul, şi atunci ar fi murit liniştit în patul lui. Oh, de ce a plecat? Nu credea în secesiune. Avea oroare de război şi…

— Mulți dintre noi gândesc la fel, dar ce putem face?

Unchiul Henry îşi suflă nasul cu un aer morocănos.

— Crezi că-mi face plăcere, la vârsta mea, să servesc drept țintă puşcaşilor yankei? Dar azi un gentleman n-are de ales. Sărută-mă, copila mea, nu-ți face griji pentru mine. Voi scăpa teafăr din război.

Scarlett îl sărută, îl auzi coborând scările în întuneric, apoi auzi cârligul de la poartă. Rămase o clipă

nemişcată privind la obiectele care aparţinuseră lui John Wilkes, apoi urcă sus s-o anunțe pe Melanie.

La sfârşitul lunii iulie, veştile rele prezise de unchiul Henry se răspândiră. Yankeii atacaseră din nou în direcţia Jonesboro. Tăiaseră linia ferată la patru mile mai jos de oraş, dar cavaleria confederată îi respinsese, şi geniştii, leoarcă de sudoarea sub un soare arzător, repararaseră linia.

Scarlett era înnebunită de grijă. Timp de trei zile aşteptă cu inima din ce în ce mai strânsă de frică. În sfârşit, primi o scrisoare liniştitoare de la tatăl ei.

Duşmanul nu ajunsese până la Tara, de unde se auzise vuietul bătăliei, dar unde yankeii nu apăruseră.

Scrisoarea lui Gerald era atât de plină de lăudăroşenii, povestea cu atâta lux de amănunte felul cum yankeii pierduseră controlul căii ferate, încât s-ar fi putut crede că Gerald înfăptuise isprava el singur. Scrisese trei pagini spre a descrie vitejia trupelor şi, într-un mic paragraf la sfârşitul scrisorii, anunța scurt că sora ei, Carreen, era bolnavă. Doamna O'Hara credea că avea febră tifoidă. Nu era prea grav şi Scarlett nu trebuia să se alarmeze, dar nu trebuia cu niciun chip să vină în acest moment, chiar dacă s-ar putea călători cu trenul fără risc. Doamna O'Hara se bucura acum că Scarlett şi Wade nu se refugiaseră la Tara la începutul asediului. Doamna O'Hara îi trimitea vorbă lui Scarlett să meargă la biserică şi să spună câteva rugăciuni pentru vindecarea lui Carreen.

Citind aceste rânduri, Scarlett fu cuprinsă de remuşcări, căci nu mai fusese la biserică de luni de zile. Altădată ar fi considerat această delăsare ca un păcat de moarte, dar acum, fără se ştie de ce, nu mai găsea că ar fi un păcat atât de mare. Cu toate acestea, ascultă de Ellen şi se urcă în odaia ei ca să spună repede câteva rugăciuni. Dar când se ridică, nu simţi uşurarea pe care-o simțea altădată după ce se ruga. De cătăva vreme

îşi zicea că, în ciuda milioanelor de rugăciuni care se urcau către cer în fiecare zi, Dumnezeu uitase de ea, de confederaţi şi de Sud.

În seara aceea se aşeză pe verandă, după ce pusese scrisoarea lui Gerald în sân, pentru a o putea atinge din când în când şi a se simţi astfel mai aproape de Tara şi de Ellen. O lampă ardea în salon şi, prin fereastra deschisă, se răspândea o stranie lumină aurie pe veranda acoperită cu viţă. Tufişurile de caprifoi şi de trandafiri agăţători îşi înălţau lângă ea zidul înmiresmat. Noaptea era liniştită. De la asfinţitul soarelui nu se mai auzise pocnind nici măcar un foc de puşcă şi lumea întreagă părea că se pierde în depărtare. Scarlett se legăna în balansoar. De când citise scrisoarea de la Tara, se simţea singură şi nenorocită. Ar fi voit ca cineva, oricine, chiar doamna Merriwether, să-i ţină tovărăşie. Dar doamna Merriwether îşi făcea serviciul de noapte la spital, doamna Meade era acasă la ea pregătind o masă bună pentru Phil care venise în permisie de pe front, iar Melanie dormea. Nu putea nădăjdui la vreo vizită. În cursul acestei ultime săptămâni vizitele încetaseră, căci toţi oamenii în stare să umble erau în tranşee sau urmărind yankei undeva pe lângă Jonesboro.

I se întâmpla rar lui Scarlett să fie atât de singură, şi nici nu-i plăcea. Când era singură era silită să se gândească, şi în acele zile gândurile nu luau o întorsătură prea plăcută. Ca toată lumea, se apucă să-şi amintească de trecut, să se gândească la cei care muriseră.

În seara asta, în timp ce Atlanta se odihnea într-o tăcere atât de adâncă, închise ochii şi-şi închipui că gustă din nou calmul rustic al Tarei şi că viaţa nu se schimbase. Dar ştia că viaţa în comitat nu va mai fi niciodată aceeaşi. Se gândi la cei patru Tarleton-i, la cei doi gemeni cu părul roşu, la Tom, la Boyd – şi un val de tristeţe o cuprinse. Stu ori Brent – oricare dintre ei ar fi

putut să fie soțul ei. Dar acum, când războiul se va sfârşi şi se va duce din nou la Tara, nu-i va mai auzi niciodată strigând şi urcând aleea de cedri în galop. Şi Raiford Calvert care dansa atât de minunat! Niciodată nu-i va mai fi parteneră. Şi băieții Munroe, şi micul Joe Fontaine şi… „Oh, Ashley!” murmură ea cu un hohot de plâns ascunzându-şi fața în mâini. „N-o să mă obişnuiesc niciodată cu ideea că nu mai eşti!”

Auzi poarta scârțâind, ridică repede capul şi-şi şterse ochii cu podul palmei. Se sculă şi văzu că e Rhett Butler. Venea pe alee, cu pălăria mare de panama în mână. Nu-l mai revăzuse din ziua aceea când se dăduse jos grăbită din trăsură, exprimându-şi dorința să nu-l mai întâlnească niciodată. Totuşi, era atât de fericită că va avea pe cineva cu care să vorbească, cineva care s-o împiedice să se gândească la Ashley, încât se grăbi să gonească toate aceste amintiri din minte. Rhett uitase probabil cearta lor, sau cel puțin se făcea că o uitase, căci se aşeză pe ultima treaptă, la picioarele lui Scarlett, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Aşadar, nu te-ai refugiat la Macon! Am auzit că domnişoara Pittypat a bătut în retragere şi, fireşte, credeam că ai imitat-o. De aceea, văzând lumină, am venit să iau informațiuni. De ce-ai rămas?

— Ca să țin tovărăşie Melaniei. Înțelegi, ea… ea nu poate să plece în acest moment.

— Fenomenal! exclamă el şi, la lumina lămpii, Scarlett văzu că-şi încruntă sprâncenele. Vrei să spui că doamna Wilkes e aici? N-am auzit niciodată o asemenea nerozie. În situația ei e foarte periculos.

Scarlett tăcu, jenată. Starea Melaniei nu era un subiect pe care să-l poată discuta cu un bărbat. Mai era jenată şi de faptul că Rhett ştia de primejdiile la care se expune Melanie. Nu se cuvenea ca un om neînsurat să cunoască astfel de lucruri.

— Nu e prea galant din partea dumitale să nu te gândeşti că şi eu aş putea fi rănită, spuse ea pe un ton

înțepat.

Rhett surâse, amuzat.

— Dumneata, haida de! Fac rămăşag că într-o zi le vei da de furcă yankeilor.

— Nu cred că ăsta-i un compliment, declară Scarlett pe un ton evaziv.

— Nu, nu-i un compliment. Spune-mi, când vei înceta oare să cauți complimente în orice cuvânt neînsemnat rostit de un bărbat?

— Când voi fi pe patul de moarte, replică Scarlett, surâzând la gândul că, în lipsa lui Rhett, se vor găsi totuşi întotdeauna bărbați care să-i facă complimente.

— Ce frivolă eşti. Ai, cel puțin, meritul de a fi sinceră.

Rhett deschise tabachera şi scoase o țigară a cărei aromă o respiră. Scăpără un chibrit şi se rezemă de stâlpul verandei, apoi, cu mâinile în jurul genunchilor, fumă o clipă în tăcere. Scarlett reîncepu să se legene pe scaun şi întunericul senin al nopții călduțe îi învălui mai complet. Mierla, care îşi avea cuibul drept în mijlocul trandafirilor şi caprifoiului, ieşi din amorțeală şi scoase o notă sfioasă. Apoi tăcu, parcă şi-ar fi schimbat gândul.

Din umbra verandei se auzi deodată râsul lui Rhett, un râs grav şi dulce.

— Aşadar, ai rămas ca să-i ții tovărăşie doamnei Wilkes! E situația cea mai extraordinară pe care am întâlnit-o vreodată.

— Nu văd nimic extraordinar în asta, răspunse Scarlett, jenată şi dintr-odată bănuitoare.

— Nu? Păi, atunci nu judeci obiectiv. Aveam impresia că abia o poți suporta pe doamna Wilkes. O găseşti proastă şi stupidă, iar sentimentele ei patriotice te plictisesc. Pierzi rareori ocazia să strecori o observație răutăcioasă la adresa ei. E deci natural să fiu surprins văzându-te că adopți o asemenea atitudine dezinteresată şi rămâi cu ea în timpul bombardamentului. Hai, spune, de ce ai făcut asta?

— Fiindcă e sora lui Charlie... fiindcă e ca o soră

pentru mine, răspunse Scarlett cu toată demnitatea de care era capabilă, cu toate că roşeața începea să i se urce în obraji.

— Vrei să spui fiindcă e văduva lui Ashley Wilkes.

Scarlett se ridică dintr-odată. Îşi stăpânea cu greu furia.

— Eram aproape gata să-ți iert felul grosolan cum te-ai purtat data trecută, dar acum e prea mult. Nu te-aş fi lăsat niciodată să vii şi să te aşezi pe această verandă, dacă n-aş fi avut atâtea gânduri negre şi…

— Stai jos şi nu te mai zbârli, spuse Rhett pe un alt ton.

Se ridică pe jumătate, luă mâna lui Scarlett şi o sili pe tânăra femeie să se aşeze.

— De ce ai gânduri negre?

— Oh! Am primit o scrisoare de la Tara azi. Yankeii sunt foarte aproape de casă şi soră-mea mai mică are febră tifoidă şi… şi… acum, chiar dacă aş vrea să mă întorc acasă, cum doresc, mama nu m-ar lăsa de frică să nu iau şi eu febră tifoidă. Oh, Doamne, cum aş vrea să mă-ntorc acasă!

— Hai, nu plânge, spuse Rhett cu o voce mai afectuoasă. Eşti mult mai în siguranță la Atlanta chiar dacă vin yankeii, decât la Tara. Yankeii n-o să-ți facă rău, pe când o febră tifoidă nu ți-ar prii deloc.

— Yankeii n-o să-mi facă rău? Cum poți spune o asemenea minciună?

— Draga mea fetiță, yankeii nu sunt nişte draci. N-au nici coarne, nici copite, după cum pari să crezi. Seamănă mult cu sudiştii… numai că sunt mai puțin binecrescuți, fireşte, şi vorbesc cu un accent îngrozitor.

— Bine, dar yankeii mă vor…

— Te vor viola? Nu cred. Deşi pofta n-o să le lipsească.

— Dacă te apuci să vorbeşti porcării, intru în casă, exclamă Scarlett, fericită că întunericul îi ascundea fața roşie.

— Fii sinceră. Nu te gândeai la asta?
— Oh, fireşte că nu!
— Oh, ba da! Nu-i nevoie să te înfurii pe mine pentru că-ți ghicesc gândurile. La asta se gândesc toate doamnele noastre sudiste atât de pure şi de binecrescute. Nu se gândesc decât la asta. Pariez că până şi femeile bătrâne ca doamna Merriwether…
Scarlett înghiți în sec fără să spună nimic, şi-şi aduse aminte că în aceste zile triste, ori de câte ori se întâlneau două sau mai multe femei măritate, discutau în şoaptă acest subiect şi povesteau întotdeauna ceea ce se întâmpla în Virginia, în Tennessee, în Louisiana, dar niciodată prea aproape de ele. Yankeii violau femeile, străpungeau copii cu baionetele, dădeau foc caselor în care închiseseră pe bătrâni. Toată lumea ştia că, deşi lucrurile acestea nu se spuneau în gura mare, erau totuşi purul adevăr. Şi apoi, dacă Rhett ar avea cât de puțină bună-cuviință, şi-ar da seama că erau lucruri adevărate şi că nu sunt de luat în derâdere.
Scarlett îl auzea râzând încet. Câteodată era odios. În fapt, era odios aproape tot timpul. Era oribil ca un bărbat să ştie ce gândesc femeile şi ce-şi povestesc. Te făcea să te simți goală în fața lui. Şi niciodată bărbații nu ştiu aceste lucruri de la femei cinstite. Scarlett era indignată fiindcă Rhett îi citise gândurile. Îi plăcea să-şi închipuie că era o ființă misterioasă pentru bărbați, dar ştia că pentru Rhett era transparentă de parcă ar fi fost de sticlă.
— Fiindcă suntem la acest capitol, continuă el, ai vreo protectoare, pe cineva care să aibă grijă de dumneata în această casă? Admirabila doamnă Merriwether, sau doamna Meade, de pildă. Se uită întotdeauna la mine ca şi când aş veni aici să fac cine ştie ce ticăloşie.
— De obicei doamna Meade vine să ne vadă seara, răspunse Scarlett, fericită să schimbe conversația. Dar azi n-a putut. Phil, fiul ei, e aici.
— Ce noroc să te găsesc singură! exclamă Rhett cu o

voce tandră.

Ceva în intonația lui Rhett acceleră într-un mod plăcut bătăile inimii lui Scarlett, care îşi simți obrajii roşind. Auzise de atâtea ori această intonație în vocea bărbaților, spre a şti că era preludiul unei declarații de dragoste. Oh, ce amuzant era! Dacă i-ar spune că o iubeşte, cum ar şti să-l facă să sufere şi să-i plătească toate observațiile sarcastice cu care o biciuia de trei ani! I-ar face viața amară, până ar fi răzbunată şi de umilința îngrozitoare pe care o suferise în ziua când o văzuse pălmuindu-l pa Ashley. Şi-apoi, îi va declara suav că nu poate fi decât o soră pentru el şi se va retrage triumfătoare. În fața unei perspective atât de încântătoare o prinse un mic râs nervos.

— Nu chicoti, îi spuse Rhett şi, după ce-i luă mâna, o întoarse şi-şi apăsă buzele pe palma ei.

La atingerea gurii lui calde, ceva viu, electric începu să alerge prin vinele ei, ceva care tulbură trupul tinerei femei. Buzele lui Rhett se suiră spre încheietura mâinii şi Scarlett ghici că-i simte pulsul, aşa de tare îi bătea inima, în timp ce căuta să-şi retragă mâna. Nu prevăzuse atacul acestui val de sânge cald şi perfid, care o făcea să dorească să-şi treacă mâna prin părul lui Rhett, să-şi simtă buzele lipite de gura lui.

Tulburată, îşi spunea că nu-l iubeşte pe Rhett, că-l iubeşte pe Ashley; dar cum să explice această senzație care-i aducea un gol în stomac şi făcea să-i tremure mâinile?

Rhett râse încetişor.

— Nu fugi! Nu-ți voi face niciun rău!

— Să-mi faci rău! Nu mi-e frică de dumneata, Rhett Butler! Nu mi-e frică de niciun bărbat! strigă ea furioasă constatând că şi vocea îi tremura.

— Iată sentimente foarte frumoase, dar, te rog, vorbeşte mai încet, căci doamna Wilkes ar putea să ne audă. Te rog, linişteşte-te.

Auzindu-l, s-ar fi zis că tulburarea lui Scarlett îl

încânta.

— Scarlett, mă iubeşti, nu-i aşa?

Asta era mai aproape de ceea ce aştepta Scarlett.

— Ei bine, da, din când în când, răspunse ea prudent. Când nu te porți ca o secătură.

Rhett râse din nou şi-i apăsă palma pe obrazul său aspru.

— Cred că mă iubeşti fiindcă sunt o secătură. Ai întâlnit atât de puține secături adevărate în cursul vieții tale cocoloşite, încât găseşti un farmec straniu în contrastul pe care-l ofer.

Conversația nu lua deloc întorsătura pe care o aşteptase, şi Scarlett, din nou, încercă în zadar să-şi retragă mâna.

— Nu-i adevărat! Îmi plac bărbații cumsecade… cei de care sunt sigură că se vor purta întotdeauna ca nişte gentlemeni.

— Înțelegi prin asta pe cei pe care-i poți teroriza întotdeauna după plac. E numai chestiune de definiție. Dar n-are a face.

Îi sărută iarăşi podul palmei, şi Scarlett iarăşi simți cum îi trece un fior plăcut prin ceafă.

— Dar îți plac, nu-i aşa? Ai fi în stare să mă iubeşti vreodată, Scarlett?

„Ah!” gândi ea triumfătoare. „Acum l-am prins!”

Şi răspunse cu o răceală calculată:

— La drept vorbind, nu… poate numai dacă ți-ai schimba simțitor felul tău de a fi.

— Şi n-am deloc intenția să mi-l schimb. Aşadar, nu te simți în stare să mă iubeşti. Ei bine, tocmai asta speram. Căci deşi am o imensă simpatie pentru tine, nu te iubesc şi ar fi tragic să fii de două ori victima unei dragoste nenorocite, nu-i aşa, draga mea? Pot să-ți spun „dragă”, doamnă Hamilton? De altfel, îți voi spune „dragă” fie că vrei, fie că nu, dar în sfârşit, trebuiesc observate regulile bunei purtări.

— Nu mă iubeşti?

— Sincer, nu. O sperai?

— Nu fi atât de încrezut!

— Ba da, sperai! Din nenorocire, trebuie să-ți spulber speranțele. Ar trebui să te iubesc căci ești fermecătoare și ai o mulțime de aptitudini care nu slujesc la nimic; dar multe femei au farmec și aptitudini și sunt tot atât de inutile ca și tine. Nu, nu te iubesc. Dar îmi placi la nebunie… pentru elasticitatea conștiinței tale, pentru egoismul pe care rareori încerci să-l ascunzi, pentru spiritul ascuțit și simțul tău practic, pe care mi-e teamă că le-ai moștenit de la vreun țăran irlandez, un strămoș nu prea îndepărtat.

Țăran! Acum o și insulta! Începu să bolborosească cuvinte neînțelese.

— Nu mă întrerupe, spuse el strivindu-i mâna. Îmi placi, fiindcă am aceleași însușiri ca și tine, și cine se aseamănă se adună. Îmi dau seama că îndrăgești încă amintirea acelui zeu cu cap de lemn, a acelui domn Wilkes care e fără îndoială în pământ de șase luni. Dar trebuie să fie loc și pentru mine în inima ta. Scarlett, încetează să te mai zvârcolești. Îți fac o declarație de dragoste. Te-am dorit de când te-am văzut prima oară, în vestibul la Doisprezece Stejari, când erai pe cale să-l vrăjești pe bietul Charlie Hamilton. Te doresc mai mult decât am dorit vreodată o altă femeie… și, în ceea ce te privește, am așteptat mai mult decât am așteptat vreodată.

Surpriza îi tăie răsuflarea. Așadar, cu toate insultele o iubea, dar era atât de încăpățânat că nu voia s-o recunoască cinstit și nu îndrăznea să vorbească de teamă ca ea să nu izbucnească în râs. Ei bine, îi va arăta ea cine este, și asta chiar acum!

— E o cerere în căsătorie?

Rhett îi lăsă mâna și râse atât de tare, încât Scarlett se ghemui în scaunul ei.

— Dumnezeule mare, nu! Nu ți-am spus că nu sunt făcut pentru căsătorie?

— Dar… dar… ce…

Atunci Rhett se sculă şi, cu mâna pe inimă, făcu o plecăciune comică.

— Draga mea, declară el potolit, am să aduc un omagiu inteligenței tale cerându-ți să-mi fii amantă, fără să trebuiască să te seduc.

Amantă!

Cuvântul sună în ea ca o ocară. Totuşi, la început, n-avu impresia să fi fost insultată. Nu resimți decât un furios val de indignare la gândul că a putut-o crede atât de proastă. Trebuia într-adevăr s-o considere prea proastă spre a-i face o atare propunere, în loc s-o ceară în căsătorie, cum scontase. Furia, orgoliul jignit, decepția, o făcură să-şi piardă capul şi, înainte de a se fi gândit măcar să se aşeze pe un plan de înaltă moralitate spre a-l zdrobi pe Rhett sub imputări, lăsă să-i scape primele cuvinte care-i veniră pe buze…

— Amanta ta? Şi ce folos aş avea, în afară de o droaie de plozi?

Atunci, cu gura căscată, îşi dădu seama de grozăvia cuvintelor ei. Rhett se înecă de râs şi, din umbră, privi fix la Scarlett, care se aşeză lovită de stupoare, apăsându-şi batista pe gură.

— Iată de ce-mi placi. Eşti singura femeie sinceră pe care o cunosc, singura femeie care priveşte lucrurile din punct de vedere practic, fără să încurce totul prin reflecții asupra păcatului şi a moralei. Orice femeie întâi ar fi leşinat, apoi mi-ar fi arătat uşa.

Scarlett se ridică dintr-un salt, cu obrazul roşu de ruşine. Cum a putut spune un astfel de lucru? Cum ea, fiica lui Ellen, cu educația pe care o primise, a putut să asculte cuvinte atât de înjositoare şi să dea un răspuns atât de neruşinat? Ar fi trebuit să țipe. Ar fi trebuit să leşine. Ar fi trebuit să-i întoarcă spatele cu un aer demn şi să părăsească veranda fără un cuvânt. Dar era prea târziu.

— Am să-ți arăt uşa! strigă ea fără să-i pese dacă

Melanie sau familia Meade, ceva mai jos pe stradă, ar fi putut s-o audă. Ieşi afară! Cum îndrăzneşti să-mi spui asemenea lucruri? Ce-am făcut ca să te îndemn să… să te fac să crezi… Ieşi, şi nu mai pune niciodată piciorul aici. De astă dată e pentru totdeauna. Să nu mai vii niciodată aici cu pacheţelele tale cu ace şi cu panglicile tale, închipuindu-ţi că datorită lor te voi ierta. Am… am să-i spun tatei, şi el te va ucide.

Rhett îşi luă pălăria, se înclină şi, la lumina lămpii, Scarlett îi zări dinţii strălucind sub mustaţă. Nu-i era deloc ruşine, ceea ce spusese îl amuzase şi o observa cu viu interes.

Oh, ce nesuferit era! Scarlett îi întoarse spatele şi intră în casă. În trecere voi să trântească uşa în urma ei, dar era prinsă cu un cârlig greu. Gâfâind, încercă fără succes.

— Pot să te ajut? întrebă Rhett.

Simţind că va avea o criză de nervi dacă va sta un minut în plus, Scarlett începu să urce scările. Când ajunse la etaj, auzi pe Rhett, îndatoritor, închizând uşa pentru ea.

Capitolul XX

Când zilele calde şi zgomotoase de august se apropiau de sfârşit, bombardamentul încetă dintr-odată. Liniştea care se abătu asupra oraşului era impresionantă. Oamenii ieşiră în prag şi începură să schimbe lungi priviri neliniştite, ca şi când le-ar fi fost teamă de ceea ce va urma. După zgomotul de până atunci, această linişte în loc să potolească spiritele, le enerva mai mult. Nimeni nu ştia de ce tăcuseră bateriile yankee. De pe front nu sosea nicio ştire. Se ştia numai că redutele din jurul oraşului fuseseră golite de trupe şi că se trimiseseră numeroase unităţi spre sud, pentru a apăra linia ferată. Nimeni nu ştia unde se băteau, dacă se mai dădea vreo luptă, nici cum mergea bătălia.

În afară de zvonurile care treceau din gură în gură, nu exista absolut nicio ştire. Lipsite de hârtie, de cerneală şi de personal, ziarele îşi suspendaseră apariţia de la începutul asediului şi prin oraş se răspândeau zvonurile cele mai extravagante. În mijlocul acestui calm neliniştitor, mulţimea lacomă de ştiri asedia cartierul general, se strângea în faţa biroului telegrafic sau în jurul gării, în speranţa să afle ştiri, ştiri bune, căci toată lumea spera că tăcerea tunurilor lui Sherman însemna că yankeii erau în plin dezastru şi că trupele confederate îi urmăreau pe drumul Daltonului. Dar nu sosea nicio ştire. Firele telegrafului rămâneau mute, pe unica linie rămasă liberă niciun tren dinspre sud nu intra în gară,

şi serviciul poştal era întrerupt.

Precedată de o căldură îngrozitoare, toamna prăfoasă se apropia cu paşi mari şi ameninţa să înăbuşe oraşul, aducând oamenilor abătuţi noi încercări. Cu toate că se străduia să pară curajoasă, Scarlett era chinuită de nelinişte, neavând ştiri de la Tara, şi i se părea că asediul durează de o eternitate, că toată viaţa auzise, vibrându-i în urechi, doar zgomotul tunului – până în ziua când asupra Atlantei se abătu brusc sinistra tăcere. Şi totuşi, asediul nu dura decât de treizeci de zile. Treizeci de zile de asediu! Treizeci de zile de când tranşeele săpate în argila roşie încercuiau oraşul, de când canonada monotonă bubuia fără încetare. Treizeci de zile de când lungile şiruri de ambulanţe şi de care trase de boi stropeau cu sânge străzile prăfuite care duceau spre spitale. Treizeci de zile de când cetele de gropari frânţi de oboseală strângeau cadavrele abia răcite şi le trânteau ca pe nişte butuci în şiruri nesfârşite de gropi. Treizeci de zile numai!

Trecuseră doar patru luni de când yankeii îşi mutaseră poziţiile la sud de Dalton… Doar patru luni… Privind în urmă, amintindu-şi de ziua aceea îndepărtată, lui Scarlett i se părea că toate se petrecuseră în altă viaţă. Oh, nu… Nu se poate să fie numai patru luni de atunci. Fusese o viaţă de om!

Acum patru luni… Acum patru luni, Daltonul, Resaca, muntele Kennesaw nu erau pentru ea decât nişte nume de localităţi de-a lungul căii ferate. Acum erau bătălii disperate, bătălii care se dovediseră zadarnice, deoarece Johnston se retrăsese totuşi spre Atlanta. Iar acum Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church şi Utoy nu mai erau numele plăcute ale unor localităţi plăcute. Pentru ea, nu vor mai fi niciodată locuri paşnice pline de verdeaţă, locuite de prieteni atât de primitori, unde, împreună cu ofiţeri chipeşi, se dusese la picnicuri, pe malurile unor pâraie liniştite. Numele acestea reprezentau acum bătălii, şi iarba moale

şi verde pe care şezuse fusese sfârtecată de roţile grele ale tunurilor, călcată în picioare în timpul luptelor cu baioneta şi turtită în locurile unde trupurile se zvârcoliseră în chinurile morţii. Şi pâraiele leneşe erau mai roşii acum decât s-ar fi putut înroşi de lutul Georgiei. Se spunea că şi Gârla Piersicului era roşie, acolo unde trecuseră yankeii. Gârla Piersicului, Decatur, Ezra Church, Utoy – niciunul dintre aceste nume nu vor mai fi numai nişte nume de localităţi. Nume de morminte unde zăceau îngropaţi prieteni, nume de mărăcinişuri şi păduri unde putrezeau atâtea trupuri neîngropate, numele a patru cartiere mărginaşe ale Atlantei, unde Sherman încercase să pătrundă, dar soldaţii lui Hood îl respinseseră cu înverşunare.

Oraşul, la capătul puterilor, primi în sfârşit veşti din sud, veşti alarmante mai ales pentru Scarlett. Din nou generalul Sherman ataca a patra latură a oraşului, concentrându-şi eforturile asupra căii ferate, la Jonesboro. Acum yankeii, ca un zid compact, ameninţau partea aceasta. Nu mai era vorba de mici unităţi de trăgători sau de detaşamente de cavalerie, ci de grosul forţelor yankee. Tranşeele din imediata apropiere a oraşului fuseseră golite de trupe, pentru ca miile de soldaţi care le ocupau să fie aruncaţi asupra inamicului. Aşa se explica brusca tăcere.

„De ce Jonesboro?” se întreba Scarlett, cu inima strânsă de teamă la gândul că Tara era atât de aproape de câmpul de luptă. „De ce să atace întotdeauna la Jonesboro? Nu sunt în stare să găsească un alt punct unde să atace linia ferată?”

De o săptămână nu primise nicio veste de la Tara, şi ultimul bilet laconic de la Gerald nu făcea decât să-i sporească temerile.

Starea lui Carreen se înrăutăţise şi copila era foarte, foarte bolnavă. Acum va trebui să aştepte zile întregi până ce curierul va reuşi să treacă liniile, ca să afle dacă sora ei murise sau era vie. Oh, de ce nu plecase acasă la

începutul asediului, cu sau fără Melanie!

Se băteau la Jonesboro – atâta se ştia la Atlanta. Nimeni n-ar fi putut să spună ce întorsătură luau evenimentele şi zvonurile cele mai incredibile chinuiau oraşul. Un curier venit din Jonesboro reuşi totuşi să aducă vestea că yankeii fuseseră respinşi. Totuşi, înainte de a se retrage, izbutiseră să pună mâna pentru scurt timp pe Jonesboro, să incendieze gara, să taie firele telegrafice şi să distrugă linia ferată pe o lungime de trei mile. Geniştii lucrau cu disperare să repună totul în ordine, dar le va trebui timp, căci yankeii scoseseră traversele, făcuseră stive din ele, aşezaseră deasupra şinele şi le dăduseră foc; apoi, după ce şinele se înroşiseră, le învârtiseră în jurul stâlpilor de telegraf, care semănau acum cu nişte uriaşe tirbuşoane şi era atât de greu să găseşti alte şine, să pui la loc orice era făcut din fier!

Nu, yankeii nu ajunseseră până la Tara. Curierul care adusese depeşele la cartierul generalului Hood o asigură pe Scarlett în privința asta. Îl văzuse, după bătălie, pe Gerald la Jonesboro, chiar în clipa când el se pregătea să plece la Atlanta, şi Gerald îl rugase să ducă o scrisoare fiicei sale.

— Dar ce căuta tata la Jonesboro?

Tânărul curier răspunse încurcat că Gerald căuta un doctor militar, pe care voia să-l ducă la Tara.

Cum stătea în picioare, în plin soare, pe verandă, Scarlett simți că i se taie picioarele în timp ce mulțumea tânărului. Trebuia ca sora ei să fie într-adevăr în agonie, pentru ca ştiința lui Ellen să nu mai ajungă şi ca Gerald să caute un medic. În timp ce curierul se îndepărta ridicând un nouraş de praf roşu, Scarlett desfăcu cu o mână tremurătoare scrisoarea lui Gerald. Lipsa de hârtie era atât de mare, încât Gerald scrisese între rândurile ultimei scrisori pe care i-o trimisese ea, şi cititul era anevoios.

„Iubita mea fiică, maică-ta şi cele două fete au febră tifoidă. Sunt foarte bolnave, dar trebuie să sperăm că vor scăpa. Când maică-ta s-a îmbolnăvit, m-a rugat să-ți scriu ca, sub niciun motiv, să nu vii acasă, ca să nu-l expui pe Wade şi pe tine însăți. Te sărută cu drag şi-ți cere să te rogi pentru ea.”

„Să te rogi pentru ea!” Scarlett urcă în goană în camera ei şi, căzând în genunchi la picioarele patului, se rugă cum nu se mai rugase niciodată până atunci. Renunțând la rugăciunile obişnuite, nu încetă să repete aceleaşi cuvinte: „Sfântă Fecioară, n-o lăsa să moară! O să fiu un model de bunătate, numai să n-o laşi să moară! Te rog, n-o lăsa să moară!’

Pândind poştaşul, tresărind ori de cât ori auzea pasul vreunui cal, repezindu-se noaptea pe scara întunecoasă când vreun soldat bătea la poartă, Scarlett rătăci prin casă toată săptămâna ca un animal bolnav. Dar nimic nu sosea de la Tara. N-o despărțeau de casa ei douăzeci şi cinci de mile de drum prăfuit, ci un întreg continent!

Serviciul poştal tot nu funcționa, nimeni nu ştia unde erau confederații, nici ce pregăteau yankeii. Nu se ştia nimic, în afară de faptul că mii de soldați cenuşii şi albaştri se aflau undeva între Atlanta şi Jonesboro. O întreagă săptămână, şi niciun cuvânt de la Tara.

Scarlett văzuse la spital destui bolnavi de febră tifoidă, ca să ştie ce înseamnă o săptămână în evoluția acestei boli primejdioase. Ellen era bolnavă, poate trăgea să moară – şi Scarlett, cu mâinile legate, rămânea aci la Atlanta, la căpătâiul unei femei gata să nască, în timp ce două armate se băteau între ea şi căminul ei. Ellen era bolnavă… poate că trăgea să moară. Dar nu, Ellen nu putea fi bolnavă. Nu fusese niciodată bolnavă. Acest singur gând depăşea puterea ei de înțelegere, lovea la temelie tot ce însemna siguranță în viața lui Scarlett. Toată lumea se îmbolnăvea într-o zi sau alta, dar nu Ellen. Ea îngrijea pe bolnavi şi-i însănătoşea. Nu putea fi bolnavă. Scarlett voia să fie acasă. Voia să regăsească

Tara, cu dorința nebunească a unui copil cuprins de frică, care nu se gândeşte decât la singurul liman pe care l-a cunoscut vreodată.

Acasă! Casa albă, cu perdelele albe fluturând la ferestre, peluza cu trifoiul des prin care bâzâiau albinele, micul negrişor aşezat pe peron, împiedicând prin strigătele sale rațele şi curcile să strice florile, ogoarele roşii însorite şi mile peste mile de bumbac albind la soare! Acasă!

O, de ce n-a plecat acasă la începutul asediului, atunci când toată lumea fugea! Ar fi putu lua pe Melanie cu ea fără niciun risc.

„Oh, s-o ia naiba pe Melanie!" îşi repeta de o mie de ori. „De ce n-a plecat la Macon cu mătuşa Pitty? Locul ei e lângă neamurile ei, nu lângă mine. Nu sunt din sângele ei. De ce se agață atât de tare de mine? Dacă ar fi plecat la Macon, aş fi putut să mă duc acasă, lângă mama. Chiar acum… chiar acum aş încerca să mă întorc acasă, cu toate că sunt atâția yankei, dacă n-ar fi vorba de copilul ei. Generalul Hood mi-ar da poate o escortă. E un om fermecător, generalul Hood, şi ştiu că aş izbuti să obțin de la el o escortă şi un drapel alb spre a trece liniile. Dar trebuie să aştept copilul ăsta. O, mamă, mamă! Nu muri!… De ce nu soseşte odată copilul ăsta? Am să mă duc la doctorul Meade chiar azi, şi am să-l întreb dacă nu există un mjloc de a grăbi naşterea… aşa ca să mă pot întoarce acasă… dacă mi se dă o escortă. Doctorul Meade a spus că va fi greu Doamne, dacă moare! Melanie moartă. Melanie moartă. Şi Ashley!… Nu, n-am dreptul să mă gândesc la asta, nu e frumos. Dar Ashley… Nu, nu trebuie să mă gândesc la asta, căci oricum Ashley e probabil mort. Dar m-a pus să-i promit să am grijă de ea. Dar… dacă n-aş avea grijă de ea… şi ar muri… şi Ashley ar fi totuşi în viață – nu, nu trebuie să mă gândesc la asta. E un păcat. Şi am promis lui Dumnezeu să fiu bună dacă n-o lasă pe mama să moară! Oh, dacă s-ar naşte odată copilul.

Dacă aş putea să plec odată de aici... să fiu acasă... să fiu oriunde, dar nu aici!”

După ce-l iubise, Scarlett începuse să urască acum oraşul înecat în linişte rău prevestitoare. Atlanta nu mai avea nimic comun cu oraşul nebun de veselie pe care-l iubise. Era un oraş îngrozitor, ca lovit de ciumă, şi calm, atât de groaznic de calm după zgomotul asediului! În gălăgia şi în pericolele bombardamentului era ceva ațâțător. În liniştea care urmase nu mai rămânea loc decât pentru spaimă. Oraşul părea bântuit de teamă, de nesiguranță şi de amintiri. Oamenii aveau chipul neliniştit, şi puținii soldați pe care-i vedea Scarlett aveau aspectul sfârşit al alergătorilor care-şi strâng ultimele puteri spre a termina ultimii metri într-o cursă dinainte pierdută.

Sfârşitul lunii august sosi şi, în acelaşi timp, se răspândi cu persistență zvonul că se dădea bătălia cea mai cruntă de la lupta pentru Atlanta. Asta se petrecea undeva, mai spre sud. Aşteptând sfârşitul bătăliei, Atlanta nici nu încerca măcar să râdă sau să glumească. Toată lumea ştia acum ceea ce soldații ştiau de săptămâni de zile – că Atlanta era la marginea prăpastiei. Dacă linia ferată spre Macon cădea în mâna inamicului, Atlanta va cădea şi ea.

La 1 septembrie, dimineața, Scarlett se trezi cu un sentiment de teamă pe care-l avusese şi seara când se culcase. „Oare la ce necazuri mă gândeam aseară când m-am culcat?” se întrebă ea încă amorțită de somn. „Ah, da, luptele. Ieri se băteau undeva. Cine o fi câştigat?” Se ridică, îşi frecă ochii şi inima ei neliniştită îşi regăsi povara.

Cu toată ora timpurie, atmosfera era înăbuşitoare şi anunța că la amiază cerul va fi de un albastru orbitor iar soarele va arde nemilos. Strada era tăcută. Niciun scârțâit de roți. Nicio trupă în marş nu venea să stârnească praful roşiatic. Din bucătăriile caselor

învecinate nu se auzeau vocile domoale ale negrilor, nu se auzeau nici zgomotele plăcute care însoțeau pregătirea micului dejun, căci în afară de doamna Meade şi de doamna Merriwether toți vecinii se refugiaseră la Macon. Nici din case nu auzea nimic. Mai jos, spre capătul străzii, cartierul comercial era mort. Multe magazine şi birouri trăseseră obloanele, în timp ce locatarii lor se găseau undeva, în țară, cu puşca în mână.

Liniştea i se păru lui Scarlett şi mai sinistră în dimineața aceea decât în celelalte zile din săptămâna straniu de paşnică ce se scursese. Renunțând să caşte şi să se întindă ca de obicei, se sculă şi se repezi la fereastră, în speranța că va zări fața vreunui vecin, sau vreun spectacol încurajator. Dar strada era pustie. Scarlett observă că frunzele arborilor îşi păstraseră culoarea verde închis, dar că se uscaseră şi fuseseră acoperite de un strat gros de praf roşu. Observă de asemeni cât de triste păreau florile din grădină, lăsate în paragină.

Cum şedea acolo, cu coatele pe fereastră, auzi în depărtare un zgomot vag şi îngrijorător, surd şi sinistru, ca primele bubuituri de tunet ale unei furtuni ce se apropie.

„Ploaie”, gândi ea întâi, şi spiritul ei de țărancă adăugă: „Aveam mare nevoie.” Dar se corectă imediat: „Ploaie? Nu! Nu e ploaie, e bubuitul tunurilor!”

Cu inima bătând, se aplecă afară. Cu urechea la pândă, se trudea să descopere din ce direcție venea zgomotul tunului. Dar huruitul era atât de confuz, atât de îndepărtat, încât timp de o clipă fu incapabilă să-şi dea seama de unde vine. „Doamne”, se rugă ea, „fă ca zgomotul să vină de la Marietta, sau de la Decatur, sau de la Gârla Piersicului, dar nu dinspre sud! Nu, nu dinspre sud!” Se apucă mai tare de pervazul ferestrei, îşi încordă auzul şi zgomotul păru să crească în intensitate. Venea dinspre sud.

Se trăgea cu tunul la sud. Şi la sud era Jonesboro, şi Tara… şi Ellen.

Yankeii erau poate la Tara – în această clipă chiar! Scarlett ascultă din nou, dar sângele care-i zvâcnea în urechi încurca zgomotele canonadei. Nu, yankeii nu puteau fi la Jonesboro! Dacă ar fi atât de departe, s-ar auzi mai puțin bine, mai puțin distinct. Trebuiau să fie la cel puțin zece mile mai jos de drumul spre Jonesboro, probabil lângă mica aşezare Rough and Ready. Dar Jonesboro era cu puțin mai mult de zece mile mai jos de Rough and Ready.

Se trăgea cu tunul la sud şi obuzele păreau să vestească sfârşitul Atlantei. Dar pentru Scarlett, roasă de nelinişte gândindu-se la Ellen, lupte la sud însemnau lupte lângă Tara. Începu să se plimbe prin odaie frângându-şi mâinile şi, pentru prima oară, avu din plin conştiința că s-ar putea ca trupele cenuşii să fie învinse. Gândul că trupele lui Sherman erau atât de aproape de Tara o făcu conştientă de tot ce se întâmpla, o făcu să măsoare toată grozăvia războiului, mai bine decât o făcuseră vreodată bubuiturile de tun ce zgâlțâiau ferestrele, lipsurile de toate felurile, nesfârşitele şiruri de muribunzi. Armata lui Sherman la câteva mile de Tara! Şi chiar dacă yankeii ar suferi o înfrângere, ar putea să se retragă pe drumul spre Tara. Şi lui Gerald i-ar fi cu neputință să se refugieze undeva cu trei femei bolnave…

Oh, dacă ar fi la Tara, cu sau fără yankei! Călca prin cameră în picioarele goale, cu cămaşa de noapte lipită de pulpe, şi cu cât umbla, cu atât nervozitatea ei creştea. Ar fi vrut să fie acasă, să fie lângă Ellen.

Din bucătărie se auzi zgomot de vase în timp ce Prissy pregătea micul dejun, dar n-o auzi pe Betsy, pe care le-o lăsase doamna Meade. Prissy jelea cu o voce ascuțită:

Mai pu'tăm pova'a doa' câteva zile…

Scarlett scrâşni din dinți. Cântecul era trist şi sensul

cuvintelor o speria. Îmbrăcă o rochie de casă, ieşi pe culoar, se aplecă deasupra scării de serviciu şi strigă:

— Încetează cu cântatul, Prissy.

Un morocănos: „Da, domnişoa'ă", urcă până la ea, şi Scarlett scoase un oftat adânc de uşurare, simţindu-se însă brusc jenată de atitudinea ei.

— Unde e Betsy?

— Nu ştiu. N-a venit.

Scarlett se apropie de uşa Melaniei şi o întredeschise doar atât cât să arunce o privire în camera plină de soare. Cu ochii închişi şi cearcăne negre, cu faţa buhăită, cu trupul plăpând şi hidos deformat, Melanie se odihnea pe pat, în cămaşă de noapte. Scarlett dori cu răutate ca Ashley s-o poată vedea în această clipă. Era mai înspăimântătoare decât toate femeile însărcinate pe care le văzuse vreodată. În timp ce o privea, Melanie deschise ochii şi un surâs dulce şi cald îi lumină faţa.

— Intră, o pofti ea, întorcându-se greoi pe o parte. Sunt trează din zori şi mă tot gândeam… Scarlett, aş vrea să te întreb ceva.

Scarlett intră şi se aşeză pe patul plin de lumina soarelui orbitor.

Melanie întinse braţul şi prinse mâna lui Scarlett, pe care o strânse cu un gest plin de încredere.

— Draga mea, mă îngrijorează bombardamentul ăsta. Se dau lupte spre Jonesboro, nu-i aşa?

Scarlett mormăi un „Hm" şi inima începu să-i bată.

— Ştiu cât eşti de neliniştită. Ştiu că, fără mine, te-ai fi întors acasă săptămâna trecută, când ai primit veşti rele de la mama ta. E adevărat, nu-i aşa?

— Da, răspunse Scarlett aspru.

— Scarlett, draga mea, ai fost atât de bună cu mine! O soră n-ar fi fost mai dulce şi mai curajoasă. De aceea te iubesc. Îmi pare atât de rău că-ţi fac necazuri…
Scarlett tresări. O iubea cu adevărat? Ce toantă!

— Şi-apoi, Scarlett, tot petrecându-mi timpul în pat cu gândurile, aş vrea să-ţi cer o mare favoare.

Strânse mai tare mâna lui Scarlett.

— Dacă mor, o să ai grijă de copilul meu?

În ochii măriți şi strălucitori ai Melaniei se citea un apel plin de duioşie.

— O să ai grijă?

Scarlett îşi trase mâna dintr-o smucitură. Teama care punea stăpânire pe ea o făcu să răspundă pe un ton aspru.

— Oh, nu fi proastă, Melly. N-ai să mori. La primul copil, toate femeile îşi închipuie că-şi vor da sufletul. Ştiu, că am pățit la fel.

— Nu, nu-i adevărat. Tu nu te-ai temut niciodată de nimic. Spui asta numai spre a-mi ridica moralul. Nu mi-e frică să mor, dar mi-e atât de frică să las copilul, dacă Ashley e… Scarlett, făgăduieşte-mi că o să ai grijă de copilul meu dacă mor. Aşa nu-mi va fi teamă. Mătuşa Pitty e prea bătrână ca să mai crească un copil. Honey şi India sunt foarte drăguțe, dar… vreau să ai tu copilul. Făgăduieşte-mi, Scarlett. Dacă-i băiat, creşte-l cum a crescut Ashley, şi dacă va fi fată… draga mea, aş vrea mult să-ți semene.

— Pentru Dumnezeu! strigă Scarlett sărind jos de pe pat. Găseşti că nu avem destule motive de nelinişte, ca să mai vorbeşti şi de moartea ta?

— Iartă-mă, draga mea. Dar făgăduieşte-mi. Cred că se întâmplă azi. Sunt convinsă. Te rog, făgăduieşte-mi.

— Ei bine, da, ți-o făgăduiesc, zise Scarlett uitându-se la ea dezorientată.

Era Melanie atât de proastă încât nu ştia că ea îl iubea pe Ashley? Sau ştia despre ce e vorba şi considera că, tocmai din cauza iubirii ei, Scarlett va avea o grijă şi mai mare de copilul lui Ashley? Simți o poftă nebună să-i pună întrebările astea, care totuşi i se opriră pe buze când Melanie, luându-i din nou mâna, o apăsă o clipă pe fața ei. Ochii ei îşi reluaseră expresia de seninătate.

— Ce te face să crezi că se întâmplă azi, Melly?

— Simt dureri din zori… dar nu prea mari.

— Ai dureri? Păi bine, de ce nu m-ai chemat? Am s-o trimit pe Prissy să-l caute pe doctorul Meade.

— Nu, nu încă, Scarlett. Ştii cât de ocupat e. Trimite-i numai un cuvânt, spre a-i spune că vom avea nevoie de concursul lui, azi. Trimite pe cineva la doamna Meade, şi roag-o să vină să stea cu mine. Ea o să ştie când să-şi anunțe bărbatul.

— Oh, când vei înceta să te gândeşti numai la ceilalți? Ştii foarte bine că ai nevoie de doctor ca orice bolnav de la spital. Am să trimit după el îndată.

— Nu, te rog. Trebuie să aştepți câteodată o zi întreagă până naşti, şi nu pot să-l țin pe doctor lângă mine ceasuri întregi, când toți rănițiii aceia au atâta nevoie de el. Trimite după doamna Meade. Va şti ce să facă.

— Bine, fac cum vrei, răspunse Scarlett.

Capitolul XXI

După ce trimise Melaniei gustarea pe o tavă, Scarlett o expedie pe Prissy s-o caute pe doamna Meade şi se aşeză cu Wade să ia micul dejun. Dar nu-i era foame. Între grijile că Melaniei i se apropie timpul şi eforturile inconştiente pe care le făcea spre a distinge zgomotul bombardamentului, abia putea să mănânce. Inima ei parcă înnebunise. Câteva minute bătea regulat, ca apoi, deodată, să înceapă să bată atât de tare şi atât de iute, încât aproape îi venea rău.

Terciul gros de mălai i se lipea de cerul gurii şi niciodată nu găsise mai dezgustător amestecul de porumb uscat şi de ignami pisați care ținea loc de cafea. Fără zahăr sau frişcă era amar ca fierea, iar adaosul de sorg nu-l făcea cu nimic mai bun. După o înghițitură, împinse ceaşca la o parte. Dacă nu pentru altceva, i-ar fi urât pe yankei chiar şi numai pentru că o lipseau de cafeaua cu zahăr şi frişcă.

Wade era mai liniştit ca de obicei şi nu începu, ca în fiecare dimineață, să protesteze împotriva terciului pe care nu-l putea suferi nici el. Înghițea în tăcere lingurile pe care Scarlett i le ducea la gură, ajutându-se cu multă apă pe care o înghițea zgomotos. Mari şi rotunzi ca nişte monede de un dolar, ochii lui negri şi dulci urmăreau toate mişcările mamei şi reflectau o spaimă copilărească, de parcă temerile ascunse ale lui Scarlett s-ar fi transmis fiului ei.

Când termină de mâncat, Scarlett îl trimise să se joace în grădină şi se simți mai uşurată văzându-l cum o porneşte, cu paşi mici, şovăitori, pe gazonul neîngrijit.

Se ridică şi rămase la picioarele scării, fără a şti ce să facă. Ar fi trebuit să urce sus la Melanie şi să-i distragă gândul de la încercările apropiate, dar n-avu curaj. De ce, din atâtea zile, Melanie o alesese tocmai pe aceasta spre a vorbi de moartea ei?

Scarlett se aşeză pe ultima treaptă şi încercă să-şi pună ordine în gânduri, întrebându-se cum se desfăşurase bătălia de ieri şi cum se va desfăşura cea de azi. Ce ciudat era ca o mare bătălie să se dea la câteva mile de tine, şi să nu ştii nimic despre ea! Ce straniu era calmul acestei părți pustii a oraşului, în comparație cu ziua bătăliei de la Gârla Piersicului! Casa mătuşii Pitty era una din ultimele construite în partea de nord a Atlantei, şi cum bătălia se desfăşura undeva spre sud, nu se vedeau trecând nici întăriri în marş forțat, nici ambulanțe, nici lungi şiruri de răniți. Scarlett se întrebă dacă în sudul oraşului se vedeau asemenea scene şi se bucură că nu stă în partea aceea. Ce păcat că, în afară de familiile Meade şi Merriwether, toți locuitorii cartierului s-au refugiat! Scarlett se simțea atât de singură, atât de părăsită! Ar fi vrut ca măcar unchiul Peter să fie acolo. Cel puțin l-ar fi trimis după ştiri. Fără Melanie, ar fi plecat îndată în oraş spre a căuta să afle ceva, dar nu putea pleca înainte de a veni doamna Meade. Doamna Meade! De ce nu mai venea odată? Şi unde era Prissy?

Scarlett se sculă, trecu pe verandă şi le căută nerăbdătoare cu privirea, dar casa familiei Meade era după un colț umbrit şi nu putu vedea nimic. După o bună bucată de vreme Prissy apăru singură; nu se grăbea, venea încet, ca şi când ziua întreagă ar fi fost a ei, jucându-şi fustele şi uitându-se peste umăr ca să vadă mai bine efectul.

— De ce mergi ca melcul? se răsti la ea Scarlett când

Prissy deschise poarta. Ce-a spus doamna Meade? Când vine?
— Nu era acasă, răspunse Prissy.
— Unde e? Când se întoarce?
— Ştiţi, domnişoa'ă Sca'lett, răspunse Prissy tărăgănând cu plăcere fiecare cuvânt spre a da mai multă greutate ştirii, bucătă'easa a spus că doamna Meade a ieşit dev'eme azi-dimineaţă, fiindcă tână'ul domn Phil a fost 'ănit şi doamna Meade a luat t'ăsu'a şi pe băt'ânul Talbot şi pe Betsy şi s-au dus toţi să-l caute ca să-l aducă acasă. Bucă-tă'easa zice că e 'ănit 'ău şi că doamna Meade nici n-o să poată veni la noi.
Scarlett îi aruncă o privire fulgerătoare lui Prissy şi avu poftă s-o zgâlţâie. Negrii sunt întotdeauna teribil de mândri când aduc veşti proaste.
— Hai, nu mai sta înfiptă aci ca o toantă. Du-te la doamna Merriwether. Roag-o să vină sau să trimită pe Mammy a ei. Hai, mişcă!
— Nu sunt acasă, domnişoa'ă Sca'lett. Am stat o clipă cu Mammy a lo' când mă înto'ceam. Nu sunt acolo. Totul e închis la ele. C'ed că sunt la spital.
— Oh, de-aia ai stat atât! Când te trimit să-mi faci o treabă, caută să mergi acolo unde-ţi spun şi să „nu stai o clipă" cu cineva. Du-te la…
Scarlett se opri şi începu să se gândească. Printre persoanele pe care le cunoştea şi care rămăseseră la Atlanta, cine putea să-i fie de ajutor? Era doamna Elsing. Fireşte, doamna Elsing n-o avea la inimă, dar ţinuse întotdeauna mult la Melanie.
— Du-te la doamna Elsing. Să-i explici totul cu de-amănuntul şi s-o rogi să fie atât de bună şi să vină. Şi apoi, Prissy, ascultă-mă bine, doamna Melly e gata să nască şi poate că o să avem nevoie de tine dintr-o clipă într-alta. Te rog să te întorci cât mai repede.
— Da, domnişoa'ă Sca'lett, răspunse Prissy, coborând din nou aleea fără grabă.
— Şi grăbeşte-te, puturoaso!

— Da, domnişoa'ă Sca'lett.

Prissy îşi iuţi puţin pasul şi Scarlett se înapoie în casă. Ezită iarăşi să urce la Melanie. Trebuia să-i explice cumnatei ei de ce nu venea doamna Meade, şi ştirea că Phil Meade era grav rănit putea s-o tulbure. Mai bine să-i spună o minciună.

Intră în odaia Melaniei şi văzu că nici nu se atinsese de mâncare. Era întinsă pe o parte, şi faţa îi era palidă.

— Doamna Meade e reţinută la spital, anunţă Scarlett, dar vine doamna Elsing. Te simţi rău?

— Nu prea, răspunse Melanie, ascunzând adevărul. Scarlett, câtă vreme a durat la Wade?

— O nimica toată, zise Scarlett cu o veselie pe care era departe de a o resimţi. Eram în grădină şi abia am avut timpul să intru în casă. Mammy a spus că e o ruşine, că m-am purtat ca o negresă.

— Sper că şi eu mă voi purta ca o negresă, spuse Melanie cu un surâs forţat, pe care o strâmbătură de durere îl şterse de îndată.

Scarlett examină fără prea mult optimism şoldurile strâmte ale Melaniei, totuşi declară pe un ton liniştitor:

— Nu e chiar atât de greu.

— Nu ştiu. Mi-e teamă că sunt puţin cam laşă. Oare… oare doamna Elsing va veni în curând?

— Da, desigur, zise Scarlett. Uite, cobor să aduc apă proaspătă ca să-ţi fac puţin toaleta. E aşa de cald astăzi.

Scarlett lipsi cât putu de mult.

În fiecare clipă îşi întrerupea lucrul şi se repezea la uşă, spre a vedea dacă Prissy nu se întoarce. Apoi, cum nu se arătă nici urmă de Prissy, se sui din nou sus, spălă cu buretele trupul încălzit al Melaniei şi-i pieptănă părul lung şi negru.

O oră mai târziu, recunoscu pe stradă târşâitul paşilor specific negreselor. Se aplecă pe fereastră şi o văzu pe Prissy revenind încet. Se legăna şi-şi mişca încet capul cum făcuse şi înainte, urmărindu-şi mişcările cu aere distinse, ca şi cum un numeros public i-ar fi

admirat fasoanele.

„Într-o zi am să-i trag o bătaie muieruştei ăsteia”, îşi zise Scarlett coborând scările spre a-i ieşi în întâmpinare.

— Doamna Elsing e la spital. Bucătă’easa lo’ a văzut venind o mulțime de ’ăniți cu t’enul de azi-dimineață. Face supă pent’u toată lumea. A zis…

— Puțin îmi pasă ce-a zis, îi tăie vorba Scarlett cu inima strânsă. Pune-ți acum un sorț curat şi du-te la spital. Am să-ți dau un bilețel pentru doctorul Meade. Dacă nu-i acolo, ai să-l dai doctorului Jones sau oricărui alt doctor. Şi dacă mai întârzii şi de data asta, am să te jupoi de vie.

— Da, domnişoa’ă Sca’lett.

— Şi să nu uiți să întrebi la spital ce ştiri sunt despre bătălie. Dacă nu ştiu nimic, du-te la gară şi întreabă-i pe mecanicii care au adus răniți. Întreabă-i dacă se bat la Jonesboro sau în împrejurimi.

— Dumnezeule atotpute’nic, domnişoa’ă Sca’lett, țipă Prissy şi spaima se întipări deodată pe chipul ei negricios. Yankeii nu sunt la Ta’a, nu-i aşa?

— Nu ştiu nimic. Îți spun să te duci să afli veşti.

— Dumnezeule atotpute’nic, domnişoa’ă Sca’lett, ce jale o fi acolo!

Şi începu deodată să urle atât de tare, încât sunetul vocii ei mări tulburarea lui Scarlett.

— Nu mai urla, că te aude domnişoara Melanie. Acum du-te şi schimbă-ți şorțul, repede.

Împinsă astfel, Prissy fugi spre bucătărie în timp ce Scarlett mâzgălea câteva rânduri pe marginea ultimei scrisori pe care o primise de la Gerald, singura bucățică de hârtie ce se mai găsea în casă. Când îndoi scrisoarea, ochii îi căzură pe cuvintele scrise de Gerald: „Maică-ta… febră tifoidă… sub niciun motiv să nu vii acasă…” Fu gata să izbucnească în plâns. Fără Melanie ar fi plecat acasă îndată, chiar de-ar fi trebuit să facă tot drumul pe jos.

Prissy o porni în fugă cu scrisoarea în mână şi Scarlett sui scările, silindu-se să născocească o minciună plauzibilă spre a explica absența doamnei Elsing. Dar Melanie nu întrebă nimic. Era culcată pe spate, cu obrazul liniştit, din nou drăguță, şi asta o linişti pentru moment pe Scarlett.

Se aşeză şi încercă să vorbească de lucruri fără însemnătate, dar gândurile o readuceau cu cruzime la Tara şi la o înfrângere posibilă a confederaților. O vedea pe Ellen în agonie şi şi-i închipuia pe yankei intrând în Atlanta, incendiind tot, masacrând toată lumea. Şi zgomotul îndepărtat al bombardamentului care nu mai contenea, răsunând ca valurile mării ce se rostogolesc spre țărm! Până la urmă îi fu cu neputință să mai vorbească şi se duse la fereastră să privească strada caldă, liniştită şi frunzele prăfuite care atârnau nemişcate de crengile pomilor. Melanie tăcea şi ea, dar din când în când obrazul i se crispa de durere. De fiecare dată zicea: „Oh, n-a fost prea grozav!” şi Scarlett ştia că minte.

Ar fi preferat ca Melanie să țipe decât să o vadă răbdând în tăcere. Ştia că ar trebui să-i fie milă de ea, dar nu ştiu cum se făcea, nu simțea nici pic de milă. Sufletul îi era prea chinuit de propriile ei necazuri. O dată se uită brusc la chipul strâmbat de durere, întrebându-se de ce a trebuit ca tocmai ea să fie alături de Melanie în ceasul acesta, ea care n-avea nimic comun cu ea, care o ura, care ar fi vrut s-o vadă moartă.

Ei, cine ştie, poate până seara i se va împlini dorința! La gândul acesta o cuprinse o teamă superstițioasă. Să doreşti moartea cuiva aduce ghinion, la fel ca şi blestemele. Mammy spune să blestemele se întorc asupra celui ce blestemă. Repede se rugă la Dumnezeu ca Melanie să nu moară şi apoi începu să trăncănească, nedându-şi prea bine seama ce spunea. În cele din urmă Melanie o apucă de mână, cu mâna ei fierbinte:

— Nu te mai chinui să vorbeşti, Scarlett dragă. Ştiu

cât eşti de neliniştită. Îmi pare atât de rău că-ți fac necazuri…

Scarlett tăcu, dar nu putu rămâne liniştită. Ce-o să facă dacă nici doctorul, nici Prissy nu soseau la timp? Se duse la fereastră, se uită în stradă, se întoarse şi se aşeză din nou. Apoi iar se sculă şi se uită pe fereastra din cealaltă parte a camerei.

Trecu astfel o oră, apoi încă una. Sosi ora amiezii. Soarele, sus pe cer, dogorea fără milă. Nicio adiere nu mişca frunzele prăfuite. Durerile Melaniei se înteţiră. Părul ei lung era ud de sudoare, cămaşa îi era lipită de corp. Scarlett îi ştergea fruntea în tăcere, dar teama îi sfredelea inima. Dumnezeule, dacă pruncul sosea pe lume înainte de a veni doctorul? Ce va face? Habar n-avea ce se face la naştere. Tocmai de asta se temea de săptămâni de zile. Se bizuise pe Prissy ca să facă treaba în cazul când va fi obligată să se lipsească de doctor. Prissy se pricepea la moşit. O spusese şi o repetase de atâtea ori. Dar unde întârzia Prissy? De ce nu mai venea? De ce nu venea doctorul? Se aplecă pentru a suta oară pe fereastră. Ascultă cu atenţie şi, deodată, se întrebă dacă era un efect al închipuirii, sau dacă zgomotul bombardamentului se îndepărtase. Dacă zgomotul se îndepărtase, însemna că bătălia se apropia de Jonesboro şi că…

În sfârşit, Scarlett o zări pe Prissy coborând strada în goană. Prissy ridică privirea, îşi zări stăpâna la fereastră şi deschise gura să strige. Observând emoţia întipărită pe micul obraz tuciuriu şi temându-se ca Melanie să nu se alarmeze auzind ştiri proaste, Scarlett se grăbi să pună un deget la buze şi plecă de la fereastră.

— Mă duc să aduc apă rece, zise ea aţintindu-şi privirea asupra ochilor încercănaţi ai Melaniei şi, silindu-se să surâdă, ieşi închizând uşa binişor.

Aşezată pe ultima treaptă a scării, Prissy gâfâia.

— Se bat la Jonesbo'o, domnişoa'ă Sca'lett! Ce-o să se-ntâmple cu toţi de acolo? Oh, Dumnezeule,

domnişoa'ă Sca'lett? Ce-o să-mi facă yankeii când vo' veni aici? Oh, Doamne…

Scarlett îi închise repede gura cu mâna.

— Pentru Dumnezeu, taci!

Da, ce se va întâmpla când yankeii vor intra în oraş? Ce se întâmpla la Tara? Respinse acest gând şi se concentră asupra nevoilor mai urgente. Dacă ar începe să se gândească la ce se va întâmpla, va izbucni în plâns şi va urla ca Prissy. Trebuie în primul rând să facă față nevoilor urgente.

— Unde-i doctorul Meade? Când vine?

— N-am putut să-l văd, domnişoa'ă Sca'lett.

— Cuum?

— Nu-i la spital. Doamna Me'iwethe' şi doamna Elsing nu sunt nici ele. Un om mi-a spus că docto'u e la ga'ă, la 'ănițiii ca'e vin de la Jonesbo'o, da', domnişoa'ă Sca'lett, mi-e f'ică să me'g la ga'ă… mi-e f'ică de mo'ți…

— Şi ceilalți doctori?

— Domnişoa'ă Sca'lett, pent' u numele lui Dumnezeu, abia am ajuns să găsesc unu' ca să citească biletu'. Se învâ'tesc în spital de pa'că a' fi înnebunit. Un docto' mi-a spus: „Fugi de-aici! Nu mă mai plictisi cu copii, când sunt o mulțime de bă'bați ca'e c'apă aici. Caută o femeie să te ajute." Atunci m-am dus peste tot ca să aflu şti'i, cum mi-ați spus, şi mi-au zis toți că se bat la Jonesbo'o şi eu…

— Spui că doctorul Meade e la gară?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, el…

— Ascultă-mă bine. Mă duc să-l caut pe doctorul Meade. Tu ai să stai lângă domnişoara Melanie şi ai să faci tot ce ți-o spune. Şi dacă-i spui unde se bat, să ştii că te vând la negustorii de sclavi. Să nu te-apuci să-i spui că doctorii nu vor să vină. M-auzi?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett.

— Şterge-ți ochii, umple cana cu apă rece şi du-te sus. Răcoreşte-o pe domnişoara Melanie cu buretele. Spune-i că am plecat să-l caut pe doctorul Meade.

— E gata să nască, domnişoa'ă Sca'lett?

— Nu ştiu. Mi-e teamă că da, dar nu ştiu. Tu ar trebui să ştii. Hai, urcă.

Scarlett îşi luă pălăria mare de pai de pe consolă şi şi-o înfundă pe cap. Se privi în oglindă fără să se vadă şi băgă cu un gest maşinal sub pălărie câteva fire de păr. Fiori de frică porneau din stomac şi se răspândeau în tot trupul; degetele cu care îşi atinse obrajii erau reci, deşi simţea cum curge sudoarea pe ea. Ieşi repede din casă, în căldura şi în lumina unui soare dogoritor care o orbea. Coborî Strada Piersicului alergând, cu tâmplele zvâcnindu-i. Se înăbuşea. Din capătul străzii se auzea zgomot şi larmă. Ajunsă în dreptul casei Leyden, fu gata să cadă, atât o strângea corsetul, dar nu-şi încetini goana. Zgomotul şi larma creşteau din ce în ce mai mult.

De la casa Leyden până la Five Points, strada era ca un furnicar. Negrii fugeau în toate părţile, cu feţele strâmbate de spaimă. Sub verande plângeau copii, fără ca nimeni să-i ia în seamă. Strada era plină de furgoanele armatei, de ambulanţe pline cu răniţi, de trăsuri în care erau îngrămădite geamantane şi mobile. Oameni călări ieşeau din străzile laterale şi coborau spre cartierul general al lui Hood. În faţa casei Bonnell, bătrânul Amos ţinea calul de căpăstru. Văzând-o pe Scarlett, căscă ochii la ea uluit.

— N-aţi plecat încă, domnişoa'ă Sca'lett? Noi o po'nim îndată. Doamna ma'e îşi face geamantanul.

— Să plec? Unde?

— Dumnezeu ştie, domnişoa'ă Sca'lett. O'iunde. Vin yankeii!

Scarlett îşi văzu de drum, fără a-şi lua măcar rămas bun de la bătrânul negru. Vin yankeii! În faţa capelei wesleyene se opri să-şi tragă sufletul şi să îngăduie inimii cuprinse de panică să se calmeze. Dacă nu se stăpânea, fără îndoială că va leşina. În timp ce stătea acolo, rezemată de un felinar, văzu un ofiţer călare care,

venind dinspre Five Points, urca Strada Piersicului în galop. Fără să se gândească, se repezi în mijlocul străzii şi făcu semn călărețului.

— Oh, opriți! Vă rog, opriți!

Omul trase atât de puternic de frâu, încât calul se cabră şi bătu aerul cu picioarele dinainte. Oboseala îi îngreuia trăsăturile, dar cu un gest prompt îşi scoase pălăria cenuşie ponosită.

— Doamnă?

— Spuneți-mi, e adevărat? Vin yankeii?

— Aşa se pare.

— Sunteți sigur?

— Da, doamnă. Am primit acum o jumătate de ceas, la cartierul general, o depeşă de la Jonesboro, unde se dau luptele.

— Jonesboro? Sunteți sigur?

— Absolut. Nu mai e timpul minciunilor optimiste, doamnă. Vestea venea de la generalul Hardee. Spunea: „Pierdut bătălia, sunt în plină retragere.”

— Oh, Doamne!

Omul cu chipul pârlit de soare şi obosit se uita la Scarlett fără cea mai mică emoție. Apucă frâul şi-şi puse pălăria.

— O, domnule, numai un minut! Ce vom face?

— N-aş şti ce să vă spun, doamnă. Armata se retrage din Atlanta.

— Pleacă? Ne lasă yankeilor?

— Mă tem că da.

Dădu pinteni, şi calul sări ca şi cum ar fi fost mişcat de un arc. Scarlett rămase în mijlocul şoselei, cu picioarele înfundate până la glezne în praful roşu.

Soseau yankeii! Armata pleca. Soseau yankeii! Ce să facă? Încotro să fugă? Dar nu, nu putea fugi. N-o putea lăsa pe Melanie, care aştepta să nască dintr-un minut într-altul. Oh, de ce aveau femeile copii? Fără Melanie, ar lua pe Wade şi pe Prissy şi s-ar ascunde în păduri, unde yankeii nu le-ar găsi niciodată. Dar n-o putea lua

pe Melanie în pădure. Nu, nu acum. Oh, dacă Melanie ar fi născut mai devreme, măcar ieri, ar fi putut obține poate o ambulanță. Ar fi luat-o să se ascundă undeva. Dar acum… trebuia să-l găsească pe doctorul Meade… şi să-l aducă cu ea. Poate că va fi în măsură să grăbească naşterea copilului. Îşi strânse fustele şi o porni pe stradă în goană. Picioarele ei păreau că scandează: „Vin yankeii!” La Five Points era o mulțime mare de oameni, fugind ca orbii în toate sensurile. Şoseaua era blocată de furgoane, ambulanțe, care cu boi, trăsuri pline cu răniți. Din mulțime urca un murmur necontenit, asemănător aceluia pe care-l fac valurile spărgându-se de stânci.

Atunci o priveliște neobişnuită se oferi ochilor lui Scarlett. O mulțime de femei venea dinspre gară, cărând şunci; copiii se frângeau sub greutatea căldărilor de melasă; băietani cărau saci de porumb şi de cartofi; un bătrân împingea din greu o roabă cu un butoiaş plin cu făină. Bărbați, femei, copii, albi ori negri – toți aveau chipul tras şi toți se grăbeau, se grăbeau, încărcați cu pachete, cu saci, cu cufere pline de alimente… mai multe alimente decât văzuse Scarlett într-un an. Deodată, mulțimea se dădu la o parte spre a face loc unei trăsuri aplecate periculos într-o parte; prin acest culoar improvizat se strecură, fină şi elegantă, doamna Elsing, în picioare pe capra trăsurii, cu hățurile într-o mână şi biciul într-alta. N-avea pălărie. Fața îi era palidă şi, în timp ce-şi biciuia calul ca o furie, părul lung şi cărunt i se desfăşura în cascadă pe spate. Zvârlită încoace şi încolo pe bancă, Mammy a ei, negresa Melissy, strângea la piept o bucată de slănină unsuroasă, în timp ce cu mâna liberă şi cu picioarele încerca să rețină lăzile şi sacii îngrămădiți în jurul ei. Un sac de mazăre uscată plesnise şi conținutul se risipea în stradă. Scarlett o strigă din toate puterile pe doamna Elsing, dar gălăgia mulțimii îi acoperi glasul şi trăsura îşi urmă drumul.

O clipă, Scarlett nu fu în stare să înțeleagă ce însemna asta; apoi, amintindu-şi că depozitele militare se aflau lângă gară, înțelese că autoritățile le deschiseseră, pentru ca populația să ia ce putea înainte de venirea yankeilor.

Scarlett dădu din coate, îşi făcu drum prin mulțimea ațâțată care inunda imensa piață Five Points şi o porni cât putu de repede spre gară. Prin îmbulzeala de ambulanțe şi prin norii de praf ce se ridicau din drum, reuşi să deosebească medici şi brancardieri aplecându-se, ridicând brancarde şi îndepărtându-se repede. Slavă Domnului, nu va întârzia să-l găsească pe doctorul Meade! După ce coti pe la colțul hotelului Atlanta, zări gara şi şinele pe toată lungimea lor. Atunci se opri, înspăimântată.

Culcați umăr la umăr sub soarele nemilos, sute de răniți erau aliniați lângă şine, pe peron şi pe trotuare, până sub depouri. Mulți zăceau nemişcați, dar unii dintre ei se zvârcoleau gemând. Peste tot roiuri de muşte pluteau deasupra oamenilor, le acopereau obrazul cu nori bâzâitori. Peste tot se vedea sânge şi pansamente murdare, şi se auzeau țipete şi înjurături când brancardierii ridicau oamenii. Mirosul de sânge, de sudoare, de trupuri murdare şi excremente venea în valuri puturoase. Infirmierii fugeau încoace şi încolo printre trupurile trântite pe jos şi călcau adeseori pe câte un rănit, atât de strânse erau şirurile. Dar răniții răbdau şi deschideau doar ochii, aşteptând să le vină rândul să fie luați.

Cu mâna la gură, Scarlett se dădu înapoi. Avea impresia că va începe să verse. Nu putea merge mai departe. Văzuse o mulțime de răniți pe peluza mătuşii Pitty, dar niciodată nu văzuse aşa ceva. Nimic nu se putea asemui cu trupurile astea împuțite şi sângerânde care zăceau sub soarele nemilos. Era un infern de suferință, de mirosuri grele, de strigăte… şi… iute, iute – vin yankeii! Vin yankeii!

Îşi îndreptă umerii şi, cu ochii larg deschişi ca să-l recunoască pe doctorul Meade în mijlocul bărbaților ce umblau de colo-colo, păşi printre răniți. Dar îşi dădu seama că nu putea privi doar înainte, căci de n-ar fi păşit cu grijă ar fi putut călca pe vreun rănit. Îşi strânse fustele şi se strădui să se apropie de un grup care părea să dirijeze activitatea brancardierilor.

În timp ce înainta, mâini frigând de fierbințeală o trăgeau de poala rochiei, iar voci murrmarau:” Apă, doamnă!… Vă rog, doamnă, apă! Pentru numele lui Dumnezeu, apă!”

Îşi făcea loc cum putea. Sudoarea îi curgea pe obraz pe când îşi smulgea poalele din mâinile care se agățau de ea. Simțea că dacă ar călca pe unul dintre aceşti oameni, ar scoate un urlet şi ar leşina. Păşi peste morți, peste oameni care zăceau cu ochii închişi, cu mâinile crispate peste burți unde sângele închegat lipise uniformele rupte de răni, oameni cu barba năclăită de sânge, din ale căror fălci sfărâmate ieşea un sunet ce trebuia să însemne: „Apă! Apă!”

Dacă nu-l va găsi imediat pe doctorul Meade, va începe să țipe, va înnebuni! Privi la grupul pe care-l remarcase şi strigă cât putu de tare:

— Doctorul Meade! Doctorul Meade e acolo?

Un om se desprinse din grup şi privi spre ea. Era doctorul! În cămaşă, fără vestă, cu mânecile sumese, cu hainele tot atât de pline de sânge ca un măcelar; chiar vârful bărbii sale sure era mânjit cu sânge. Chipul îi exprima oboseala, furia neputincioasă şi mila. Obrajii, plini de praf, luaseră o culoare cenuşie, pe care sudoarea se prelingea în râulețe. Totuşi, când o strigă pe Scarlett, fu izbită de tonul lui.

— Mulțumescu-ți ție Doamne, iată-te! Trebuie să folosesc toate brațele disponibile.

O clipă Scarlett îl privi buimacă, apoi cu un gest pudic îşi lăsă fustele în jos. Poalele căzură pe obrazul murdar al unui rănit, care se chinui să-ntoarcă puțin

capul, ca să nu se înăbuşe. Ce voia să zică doctorul? Praful uscat ridicat de ambulanțe se lipea de fața lui Scarlett, mirosurile îngrozitoare parcă îi umpleau nasul cu un lichid infect.

— Grăbeşte-te, fetițo! Pe-aici…

Îşi strânse din nou fustele şi se repezi spre doctor printre şirurile de trupuri. Îi puse mâna pe braț, şi-l simți cum tremura de oboseală, cu toate că pe obraz nu i se vedea vreun semn de slăbiciune.

— Oh, doctore, strigă ea. Trebuie să vii. Melanie e pe cale să nască.

Doctorul o privi ca şi cum n-ar fi înțeles ce-i spune. La picioarele lui Scarlett, un om întins pe pământ cu capul pe raniță îi surâse cu compătimire.

— O să fie bine, zise el cu un ton de îmbărbătare.

Scarlett nu-i dădu nicio atenție şi începu să scuture brațul doctorului.

— Melanie. Copilul. Doctore, trebuie să vii. Ea…

Nu era timpul formulelor delicate, dar era penibil să pronunți aceste cuvinte în fața atâtor bărbați necunoscuți care ascultau.

— Durerile sunt tot mai mari. Te rog, doctore…

— Un copil! Dumnezeule! urlă doctorul.

Văzu cum chipul lui se schimonoseşte sub imperiul urii şi al supărării, o supărare ce nu era îndreptată împotriva lui Scarlett sau a altcuiva, ci împotriva unei lumi unde se puteau petrece asemenea lucruri.

— Eşti nebună? Nu pot să-i părăsesc pe aceşti oameni. Mor cu sutele. Nu pot să-i părăsesc pentru un blestemat de copil. Încearcă să găseşti o femeie să vă ajute. Nevastă-mea, de pildă.

Scarlett deschise gura să-i spună de ce nu putea să vină doamna Meade, dar o închise brusc. Doctorul nu ştia că propriul său fiu era rănit! Se întrebă ce ar face dacă ar şti, şi ceva îi spuse că chiar dacă Phil ar fi în agonie, doctorul n-ar pleca, ci ar rămâne să îngrijească pe toți aceşti răniți, în loc de unul singur.

— Nu; trebuie să vii dumneata. Ştii bine, ai spus-o singur că o să fie o naştere grea...

Era oare ea, Scarlett, care răcnea cuvinte atât de jenante în mijlocul acestei infern gemând şi arzător?

— O să moară dacă nu vii!

Doctorul îşi trase brutal braţul şi răspunse ca şi cum n-ar fi auzit-o, ca şi cum abia ar şti despre ce e vorba.

— Să moară? Da, vor muri toţi... toţi aceşti oameni. Nu sunt pansamente, nu sunt medicamente, nu e chinină, nu e cloroform. Oh, Dumnezeule, dacă aş putea avea puţină morfină. Numai puţină, pentru cei ce suferă prea mult. Puţin cloroform. Blestemaţi să fie yankeii! Blestemaţi să fie yankeii!

— Să-i ia toţi dracii, doctore! spuse omul întins la pământ, descoperindu-şi dinţii în mijlocul bărbii.

Scarlett începu să tremure. Lacrimi de frică îi ardeau ochii. Doctorul n-o să vină. Melanie o să moară, şi ea îi dorise moartea. Doctorul n-o să vină.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doctore, te implor!

Doctorul Meade îşi muşcă buza şi-şi scoase înainte bărbia, în timp ce faţa i se liniştea.

— O să încerc, fetiţo. Nu pot să-ţi făgăduiesc nimic, dar o să încerc. Când oamenii aceştia vor fi pansaţi. Vin yankeii, şi trupele părăsesc oraşul. Nu ştiu ce se va întâmpla cu răniţii. Nu există tren. Linia spre Macon a fost luată... dar voi încerca. Du-te acum. Nu mă încurca. Nu e mare lucru de făcut când vine un copil pe lume! Doar să legi cordonul...

O ordonanţă atinse braţul doctorului, care se întoarse şi începu să dea instrucţiuni răcnind, arătând cu degetul un rănit, apoi altul. Omul întins la pământ aruncă spre Scarlett o privire plină de milă. Atunci ea porni înapoi. Doctorul o uitase.

Se strecură repede de-a lungul Străzii Piersicului. Doctorul nu va veni. Va fi silită să facă totul singură. Slavă Domnului că Prissy se pricepea la naşteri! O durea capul de căldură, şi corsajul leoarcă de sudoare i

se lipea de corp. Mintea îi era tot atât de înțepenită ca şi picioarele, pe care le simțea ca într-un coşmar când încerci să fugi şi nu te poți mişca. Se gândi la drumul pe care-l avea de făcut până acasă şi i se păru nesfârşit.

Atunci auzi iarăşi teribilul refren: „Vin yankeii!” Inima reîncepu să-i bată şi sângele să-i circule în vine. Ajunsă la Five Points, intră în mulțime, atât de deasă acum încât nu mai era loc pe trotuare, şi fu silită să meargă prin mijlocul străzii. Plini de praf, rupți de oboseală, soldații treceau în şiruri nesfârşite. S-ar fi zis că sunt mii şi mii. Bărboşi, murdari, cu puşca în bandulieră, păşeau cât puteau de repede. Treceau şi tunuri, cu servanți care biciuiau cu cravaşele catârii anemici. Furgoanele intendenței, cu scândurile rupte, se hurducăiau printre gropi. Călăreți treceau fără oprire, ridicând nori de praf înăbuşitor. Niciodată nu mai văzuse Scarlett atâția soldați strânşi la un loc. Retragerea! Retragerea! Armata părăsea oraşul.

Batalioanele grăbite o siliră să se urce pe trotuarul plin de lume, unde duhnea a whisky. Pe strada Decatur distinse în mijlocul mulțimii femei prea împodobite şi prea fardate, ceea ce aducea o notă discordantă, de zi de sărbătoare. Cele mai multe erau bete, şi soldații, de brațul cărora se agățau, erau şi mai beți. Zări şi buclele roşii ale creaturii aceleia, Belle Watling, îi auzi râsul ascuțit de femeie beată şi observă că se sprijinea de un soldat ciung care se clătina.

După ce dădu din coate, reuşi să se îndepărteze puțin de Five Points. Aici mulțimea era parcă mai rară şi, ținându-şi poalele, începu iarăşi să fugă. Când ajunse în fața capelei wesleyene gâfâia, capul i se învârtea şi îi venea să verse. Se prăbuşi pe scările capelei şi rămase aşa, cu capul în mâini, până când îşi recăpătă suflul. De-ar putea trage bine aer! Numai dacă inima ei n-ar mai face salturi atât de dezordonate! Numai de-ar exista cineva, în acest oraş cuprins de nebunie, căruia să-i poată cere ajutor.

În toată viața ei nu făcuse nici un singur lucru prin propriile ei puteri. Se găsise totdeauna cineva să lucreze în locul ei, să aibă grijă de ea, să o ferească, să o protejeze, să o răsfețe. Era de necrezut să fie într-o, asemenea nevoie. Niciun prieten, niciun vecin care s-o ajute. Avusese întotdeauna prieteni, vecini, sclavi îndemânatici şi plini de zel. Şi acum, acum când avea mai mult ca oricând nevoie de ajutor, nu era nimeni. Era de necrezut să fi rămas atât de singură, atât de înspăimântată, şi atât de departe de casă!

Acasă! Să fi fost numai acasă, cu sau fără yankei. Acasă, chiar dacă Ellen era bolnavă. Ar fi vrut atât de mult să privească chipul dulce al lui Ellen, să simtă brațele puternice ale lui Mammy în jurul ei.

Se ridică. Avea amețeală, dar o porni din nou. Când ajunse în dreptul casei, zări pe Wade care se hâțâna pe poartă. Când copilul o văzu, chipul lui se schimonosi şi începu să scâncească întinzând un deget mic, murdar şi lovit.

— M-am lovit! spuse el plângând. M-am lovit!

— Taci! Oh, taci, altfel te bat. Întoarce-te în grădină şi fă case de nisip şi nu te mai mişca de acolo.

— Lui Wade îi e foame, continuă copilul pe acelaşi ton, sugându-şi degetul lovit.

— Lasă-mă. Du-te în grădină şi…

Ridică ochii şi o văzu pe Prissy aplecată la o fereastră de la etaj, cu îngrijorarea înscrisă pe față. Dar într-o clipă, uşurată de a-şi vedea stăpâna întoarsă, expresia i se schimbă. Scarlett îi făcu semn să coboare şi intră în casă. Ce bine era în vestibul! Îşi scoase pălăria, o azvârli pe o masă şi-şi şterse cu mâna sudoarea de pe frunte. Auzi deschizându-se o uşă şi un geamăt înăbuşit, scos din adâncul unei mari suferințe, ajunse până la ea. Prissy coborî scările în goană.

— Vine docto'u'?

— Nu, nu poate.

— Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett. Dominişoa'a

Melly nu e bine deloc.

— Doctorul nu poate să vină. Nimeni nu poate să vină. Va trebui să aduci tu copilul pe lume. Am să te ajut şi eu.

Prissy rămase cu gura căscată, tremurând toată, incapabilă să scoată un cuvânt. Apoi începu să arunce priviri furişe spre Scarlett, frecând podeaua cu piciorul şi răsucindu-se stingherită.

— Nu face o mutră aşa de tâmpită, strigă Scarlett, furioasă din cauza expresiei ei stupide. Ce s-a întâmplat?

Prissy se dădu înapoi spre scară, holbându-şi ochii, care exprimau în acelaşi timp ruşine şi teamă:

— Doamne sfinte, domnişoa'ă Sca'lett…

— Ei, ce e?

— Doamne sfinte, domnişoa'ă Sca'lett! T'ebuie să vină un docto'! Eu… eu… domnişoa'ă Sca'lett, nu ştiu cum se moşeşte. Mama mea nu m-a lăsat niciodată să mă uit la femeile ca'e t'ebuiau să nască.

Înainte de-a o apuca furia, Scarlett scoase un oftat înspăimântător, care-i goni tot aerul din plămâni. Prissy trecu repede pe lângă ea vrând s-o şteargă, dar Scarlett o prinse de rochie.

— Negresă mincinoasă… ce vrei să spui? Mi-ai spus că ştii tot ce trebuie să faci la naştere. Care-i adevărul? Spune-mi!

O zgâlţâi pe Prissy atât de tare, încât căpşorul creţ se bălăngănea de la dreapta la stânga ca la un beţiv.

— Am minţit, domnişoa'ă Sca'lett! Nu ştiu cum de-am putu să mint! Am văzut numai o singu'ă naşte'e, şi mama a v'ut să mă bată fiindcă m-am uitat.

Scarlett o fulgeră cu privirea, şi Prissy se ghemui încercând să scape. O clipă, Scarlett refuză să accepte adevărul. Dar când sfârşi prin a-şi da seama că, în materie de naşteri, Prissy nu ştia mai mult decât ea, mânia o cuprinse ca o flacără. Nu bătuse niciodată un sclav, dar de astă-dată pălmui obrazul negru cu toată

puterea de care era în stare brațul ei obosit. Prissy urlă, mai mult de frică decât de durere, şi începu să sară în loc şi să se zbată spre a scăpa din mâna lui Scarlett.

Odată cu izbucnirea urletelor, gemetele de sus încetară şi, o clipă mai târziu, cu o voce slabă şi tremurândă Melanie chemă:

— Scarlett! Tu eşti? Vino, te rog, vino!

Scarlett lăsă brațul lui Prissy, şi fata se aşeză pe scări smiorcăind. Scarlett rămase o clipă nemişcată, să asculte gemetele care reîncepuseră. Avea impresia că i se aşezase un jug pe ceafă, că cineva îi lega cu hamuri o sarcină grea, a cărei povară întreagă o va simți de îndată ce va face un pas.

Încercă să-şi amintească tot ceea ce Mammy şi Ellen făcuseră pentru ea la naşterea lui Wade. Dar durerile facerii se uită şi acoperă aproape totul cu un văl adânc. Scarlett îşi aminti câteva amănunte şi se adresă lui Prissy pe un ton autoritar:

— Fă foc şi ai grijă să fie multă apă fierbinte în cazan. Strânge toate prosoapele pe care le găseşti. Caută un ghem de ață şi foarfecele. Adu-mi-le repede. Nu veni să-mi spui că nu ştii unde sunt. Haide, grăbeşte-te.

O smuci pe Prissy şi o împinse spre bucătărie. Apoi îşi îndreptă umerii şi începu să urce scara. Nu era uşor să-i anunțe Melaniei că ea şi cu Prissy trebuiau s-o asiste singure la naştere.

Capitolul XXII

Niciodată n-a fost o după-amiază mai lungă, mai caldă şi mai plină de muşte obraznice. Cu tot evantaiul pe care Scarlett îl mişca întruna, roiuri întregi zburau deasupra Melaniei. Pe Scarlett o durea braţul tot mişcând frunza de palmier, şi totuşi toate sforţările ei păreau fără rost, căci pe măsură ce izbutea să gonească muştele de pe faţa plină de sudoare a Melaniei, acestea se aşezau pe picioarele umede ale tinerei femei şi o făceau să se smucească şi să strige:

— Oh, te rog, pe picioare!

Odaia era cufundată în semiîntuneric. Scarlett trăsese storurile spre a nu lăsa căldura să pătrundă odată cu lumina. Dar prin câteva găuri din storuri şi pe la margini se strecurau câteva puncte luminoase, ca nişte capete de ac. În întunericul camerei era totuşi cald ca într-o etuvă, şi hainele lui Scarlett, ude de sudoare, deveneau cu fiece oră mai lipicioase. Prissy, ghemuită într-un colţ, asuda şi mirosea atât de urât, încât Scarlett ar fi dat-o afară dacă nu s-ar fi temut că fata o să fugă, scăpată de sub supraveghere.

Melanie zăcea pe pat, pe un cearceaf negru de atâta sudoare, pe care se vedeau ici-colo pete umede unde Scarlett lăsase să cadă apă. Melanie nu înceta să se răsucească ba pe o parte, ba pe alta. Câteodată încerca să se ridice în capul paselor, dar cădea la loc şi din nou reîncepea să se agite. Încercase la început să nu ţipe,

mușcându-și buzele până la sânge, dar Scarlett, ai cărei nervi erau exasperați, îi spusese pe un ton răstit:

— Melly, pentru numele lui Dumnezeu, nu mai face pe viteaza! Urlă dacă ai poftă. Te auzim numai noi!

Spre sfârșitul după-amiezii, Melly nu mai făcea pe viteaza, ci gemea și scotea chiar țipete sfâșietoare. Atunci Scarlett își lua capul între mâini, își astupa urechile, se răsucea și dorea să moară. Orice ar fi fost mai bine decât să stea acolo, cu mâinile și picioarele legate, și să aștepte un copil care întârzia atâta. Și, cine știe, poate că yankeii erau la Five Points.

Cât de rău îi părea că nu fusese mai atentă când femeile măritate vorbeau în șoaptă despre nașteri! Ce păcat că nu le ascultase! Dacă lucrurile acestea ar fi interesat-o mai mult, ar ști dacă Melanie mai avea mult. Își amintea vag s-o fi auzit pe mătușa Pitty vorbind despre una din prietenele ei, care după ce suferise două zile durerile nașterii, murise fără să fi născut măcar. Dacă Melanie rămânea în starea asta două zile?

Dar Melanie era atât de plăpândă! N-ar putea să îndure două zile de suferință. Dacă pruncul nu se grăbea, Melanie o să moară. Și cum o să poată ea, Scarlett, să apară în fața lui Ashley, presupunând că e încă în viață, și să-i spună că Melanie a murit... după ce-i făgăduise să aibă grijă de ea?

Când durerile începură să devină insuportabile, Melanie îi luă mâna lui Scarlett, dar o strângea atât de tare încât aproape că-i zdrobea oasele. După o oră de asemenea chin, Scarlett avea mâinile umflate și îndurerate de nu-și mai putea îndoi degetele. Atunci îi veni ideea să înnoade două prosoape lungi, să le lege pe amândouă de picioarele patului și să dea Melaniei nodul. Melanie se agăța de prosoape ca de un colac de salvare și trăgea de ele gata să le sfâșie, să le rupă. În tot cursul după-amiezii, vocea ei răsună ca aceea a unui animal murind în fundul unei capcane. Din când în când dădea drumul prosoapelor, își freca mâinile una de

alta cu un gest sfârşit, şi aţintea supra lui Scarlett nişte ochi măriţi de durere.

— Vorbeşte-mi, te rog, vorbeşte-mi.

Şi Scarlett vorbea fără şir, până ce Melanie apuca iarăşi prosoapele şi începea din nou să se zvârcolească.

Camera întunecoasă nu mai era decât căldură, suferinţă şi muşte zbârnâitoare. Timpul trecea atât de încet, încât Scarlett aproape că uitase amintirea dimineţii. Avea impresia că, de când era pe lume, stătea în întunecata etuvă cu sudoarea curgând şiroaie. Ori de câte ori Melanie scotea un urlet, avea mare poftă s-o imite, şi numai muşcându-şi buzele până la sânge izbutea să se stăpânească şi să nu se lase pradă unui acces de nebunie.

Wade urcă scara în vârful picioarelor şi, ghemuit în cealaltă parte a uşii, începu să scâncească:

— Lui Wade îi e foame!

Scarlett se ridică, dar Melanie îi spuse cu o voce sugrumată:

— Nu mă părăsi, te rog. Când nu eşti aci, nu mai pot.

Atunci Scarlett o trimise pe Prissy la bucătărie să încălzească fiertura de porumb pentru Wade şi să dea de mâncare băiatului. În ceea ce o privea, i se părea că după această zi nu va mai avea poftă de mâncare niciodată.

Ceasul aşezat pe cămin se oprise şi Scarlett pierduse noţiunea timpului. Dar cum căldura se mai potolise şi micile puncte luminoase străluceau mai slab, ridică un colţ al storului. Fu surprinsă să constate să ziua se apropia de sfârşit şi că soarele, ca un glob, roşu, coborâse la orizont. N-ar fi ştiut să spună de ce, dar îşi închipuise că dogoarea zilei va dura până la sfârşitul lumii.

Se întrebă cu deznădejde ce se petrecea în oraş. Oare plecaseră toate trupele? Intraseră yankeii? Confederaţii se retrăgeau fără să încerce măcar să se lupte? Atunci îşi aduse aminte, cu un sentiment de groază, cât de

puţini erau confederaţii faţă de oamenii lui Sherman, de altfel atât de bine hrăniţi. Sherman! Numele Satanei nu o înfricoşa atâta! Dar n-avea timp să cugete. Melaniei îi era sete, trebuia să-i pună un prosop rece pe frunte, să-i facă vânt, să gonească muştele care i se aşezau pe obraz.

Când sosi amurgul şi când Prissy, răsărind ca o fantomă neagră, aprinse o lampă, Melanie începu să piardă puterile. Îl chema pe Ashley neîncetat. Părea că delirează, şi Scarlett sfârşi prin a simţi o poftă feroce să-i înăbuşe gemetele oribile şi monotone sub o pernă. Totuşi, poate că doctorul va veni. Numai de s-ar grăbi. Speranţa renăştea în ea şi, întorcându-se spre Prissy, îi porunci să dea o fugă până la familia Meade să vadă dacă doctorul sau soţia lui nu veniseră cumva acasă.

— Şi dacă doctorul nu-i acolo, întreab-o pe doamna Meade sau pe bucătăreasă ce trebuie făcut. Roagă-le să vină!

Prissy se grăbi să plece şi Scarlett o privi coborând strada în fugă. După un timp destul de lung reveni singură.

— Docto'u' n-a fost acasă toată ziua. A t'ebuit să plece cu soldaţii. Domnişoa'ă Sca'lett, domnu' Phil a mu'it.

— A murit?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, făcu Prissy plină de importanţă. Talbot vizitiu' mi-a spus. A p'imit un glonte…

— Lasă asta.

— N-am văzut-o pe doamna Meade. Bucătă'easa a zis că doamna Meade îl spală şi-l a'anjează ca să-l înmo'mânteze înainte ca yankeii să fie aci. Bucătă'easa zice că dacă du'e'ile sunt p'ea ma'i, t'ebuie pus un cuţit sub patul domnişoa'ei Melly ca să taie du'e'ile în două.

Scarlett avu o poftă nebună s-o cârpească pa Prissy pentru această preţioasă informaţie, dar în acea clipă Melanie deschise ochii, neverosimil de mari, şi murmură:

— Dragă… vin yankeii?

— Nu, răspunse energic Scarlett. Prissy e o mincinoasă.

— Da, domnişoa’ă, sunt o mincinoasă, întări Prissy cu convingere.

— Vin, şopti Melanie, şi-şi înfundă capul în pernă, de unde vocea ei continuă să se audă înăbuşită: Bietul meu copilaş! Bietul meu copilaş!

Şi, după o lungă tăcere:

— Oh, Scarlett, nu trebuie să rămâi aici, ia-l pe Wade şi fugi.

Cuvintele Melaniei nu făceau decât să traducă gândurile lui Scarlett, dar avură darul s-o scoată din sărite pe tânăra femeie, căreia, în plus, i se făcu ruşine de parcă laşitatea i-ar fi fost scrisă pe obraz.

— Nu fi gâscă! Nu mi-e frică. Ştii bine că n-am să te părăsesc.

— N-ar fi rău să pleci. Eu tot o să mor.

Şi începu iarăşi să geamă.

Bâjbâind ca o femeie bătrână, agăţată de balustradă de frică să nu cadă, Scarlett coborî cu paşi înceţi scara întunecată, cu picioarele grele, tremurând de oboseală şi de efortul făcut, cu trupul ud de o sudoare rece. Înaintă fără puteri până pe veranda din faţă şi se aşeză pe prima treaptă. Se sprijini de un stâlp şi, cu o mână tremurătoare, îşi desfăcu puţin corsajul. Noaptea era caldă, întunecoasă şi Scarlett privea fix înainte, ca prostită.

Totul se sfârşise. Melanie nu murise şi băieţaşul care scâncea ca un pisoi îşi lua prima baie, sub îngrijirea lui Prissy. Melanie dormea. Cum putea să doarmă după coşmarul acela de chinuri, de ţipete, de îngrijiri neîndemânatice, care mai mult măreau durerile decât să le potolească puţin? De ce nu murise? Scarlett ştia că în locul ei ar fi murit. Dar, când totul se sfârşise, Melanie şoptise ceva cu voce slabă, atât de slabă încât Scarlett

trebuise să se aplece ca s-o audă zicând: „Îți mulțumesc”. Şi imediat adormise. Cum putuse să adoarmă? Scarlett uita că şi ea adormise după naşterea lui Wade. Uitase tot. În mintea ei era un vid. Universul însuşi nu era decât un vid. Viața nu existase înaintea acestei nesfârşite zile şi nu va mai exista nici după asta… nu mai exista decât noaptea asta grea şi caldă, decât suflul ei gâfâit şi obosit, decât sudoarea rece care-i curgea de la subțiori până la mijloc, da la coapse la genunchi, sudoare vâscoasă, lipicioasă şi rece.

Îşi auzi răsuflarea trecând de la un ritm greoi şi uniform la un ritm tăiat de sughițuri de plâns, dar ochii îi rămâneau uscați şi arzători, ca şi când nu se vor mai umple niciodată de lacrimi. Încet, cu greu, se mişcă şi-şi sumese rochia până la pulpe. Îi era ba cald, ba frig, şi tot trupul îi era lipicios. Aerul nopții o răcori. Se gândi vag la ce-ar zice mătuşa Pitty dacă ar vedea-o aşa, întinsă pe verandă cu fustele sumese până la pantalonaşi, dar nu-i păsa. Totul îi era egal. Timpul îşi oprise mersul. Poate că era încă seară, poate că trecuse de miezul nopții. Scarlett habar n-avea, şi nici nu-i păsa.

Auzi pe cineva umblând la etaj şi-şi spuse: „Afurisita de Prissy!” apoi ochii i se închiseră şi ceva care semăna a somn se abătu asupra ei. Dar, după o lungă clipă de inconştiență, se trezi cu Prissy lângă ea trăncănind veselă:

— Am făcut t’eabă bună, domnişoa’ă Sca’lett. Sunt sigu’ă că mama nu făcea mai bine.

Scarlett se încruntă la ea din umbră, prea obosită ca s-o ocărască, prea obosită ca să-i facă reproşuri, prea obosită ca să se gândească la motivele de supărare pe care le avea împotriva ei… cum se lăudase cu experiența pe care n-o avea, frica ei, neîndemânarea, totala nepricepere în momentele critice; foarfecele pe care le rătăcise, ligheanul cu apă pe care-l vărsase pe pat şi cum scăpase din mâini copilaşul nou-născut. Şi acum

se lăuda că făcuse treabă bună!

Şi când te gândeşti că yankeii vor să-i elibereze pe negri. N-au decât!

Fără să spună un cuvânt, se rezemă iarăşi de stâlp, şi Prissy, ghicindu-i starea sufletească, dispăru în vârful picioarelor. După un timp lung, în cursul căruia răsuflarea şi mintea sfârşiră prin a se linişti, Scarlett auzi în stradă zgomot de voci înăbuşite, paşii unei trupe numeroase venind dinspre nord. Soldaţi! Scarlett se ridică încet şi-şi lăsă fustele în jos, cu toate că ştia că nimeni nu putea s-o vadă în întuneric. Când soldaţii, prea numeroşi spre a fi număraţi, trecură prin faţa casei ca nişte umbre, Scarlett îi interpelă:

— Oh, vă rog!

O umbră se desprinse din grup şi se apropie de poartă.

— Plecaţi? Ne părăsiţi?

Umbra păru că-şi scoate pălăria şi o voce calmă se auzi:

— Da, doamnă. Plecăm. Suntem ultimii dintre apărătorii bastionului, care se află la o milă spre nord.

— Voi… armata într-adevăr se retrage?

— Da, doamnă. Înţelegeţi, vin yankeii.

Vin yankeii! Scarlett uitase. Gâtlejul i se strânse brusc şi nu mai putu spune nimic. Umbra se îndepărtă, se topi în masa celorlalte umbre şi zgomotul de paşi se pierdu încet-încet în noapte. „Vin yankeii! Vin yankeii!" Iată ce spuneau paşii soldaţilor pe şosea, iată ce repeta surd inima ei înnebunită, la fiecare bătaie. Vin yankeii!

— Vin yankeii! ţipă deodată Prissy apărând şi ghemuindu-se lângă Scarlett. Oh, domnişoa'ă Sca'lett, o să ne omoa'e pe toţi. O să-şi bage baionetele în bu'ţile noast'e. O…

— Taci!

Era de ajuns să-ţi închipui lucrurile astea, fără să mai fie nevoie să le asculţi descrise de o voce înspăimântată. O cuprinse un nou val de groază. Ce putea să facă? În

ce parte să caute ajutor? Cum să fugă? Toți prietenii ei o părăsiseră...

Deodată, se gândi la Rhett Butler şi temerile i se risipiră. Cum de nu se gândise la el în tot cursul dimineții, în loc să alerge zăpăcită? Nu putea să-l sufere, dar era puternic, era deştept, şi nu-i era teamă de yankei. Şi-apoi, mai era încă în oraş. Fireşte, îl ura de moarte. La ultima lor întâlnire, îi spusese lucruri care nu se pot ierta. Dar într-o asemenea clipă putea foarte bine să treacă peste ele. Şi avea şi cal, şi trăsură. Oh, de ce nu se gândise la el mai devreme? Putea să le ducă pe toate departe de acest loc sortit pieirii, să le ducă departe de yankei, undeva, oriunde.

Se întoarse spre Prissy şi îi vorbi pe un ton nerăbdător:

— Ştii unde stă căpitanul Butler, la hotel Atlanta?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, da'...

— Du-te imediat la el. Fugi cât de repede poți şi spune-i că am nevoie de el. Să vină imediat cu calul şi cu trăsura, sau cu o ambulanță dacă poate găsi una. Spune-i de copil. Spune-i că trebuie să ne scoată de aci. Hai, du-te. Grăbeşte-te.

Se ridică în picioare şi-i dădu ghiont lui Prissy ca s-o zorească.

— Sfinte Doamne, domnişoa'ă Sca'lett! Mi-e f'ică să umblu pe întune'ic. Dacă mă p'ind yankeii?

— Dacă fugi destul de repede, îi ajungi pe soldații care au trecut acum şi ei nu vor lăsa pe yankei să te prindă. Grăbeşte-te.

— Mi-e f'ică. Şi dacă domnu' căpitan Butle' nu e la hotel?

— Întreabă unde-l poți găsi. Nu ştii să te descurci? Dacă nu-i la hotel, du-te şi caută-l în barurile de pe strada Decatur. Du-te la Belle Walting. Caută-l peste tot. Nu înțelegi, toanto, că dacă nu te grăbeşti şi nu-l găseşti, yankeii ne vor prinde pe toți?

— Domnişoa'ă Sca'lett, mama o să mă omoa'e în

bătaie dacă int'u la ba' sau la bo'del.

— Dacă nu te duci, o să te omor eu. N-ai decât să stai în stradă şi să-l strigi. Sau n-ai decât să întrebi pe cineva dacă-i acolo. Hai, du-te, dar repede.

Cum Prissy nu se grăbea deloc ci îşi târâia picioarele pe loc, protestând, Scarlett îi dădu un al doilea ghiont, care fu gata s-o trimită pe scări cu capul în jos.

— Dacă nu te duci; te vând negustorilor de sclavi. N-o s-o mai vezi niciodată pe maică-ta, şi nici pe nimeni din cei pe care-i cunoşti, şi am să te pun la munca câmpului. Hai, fugi!

— Dumnezeule sfinte, domnişoa'ă Sca'lett…

Dar înghiontită puternic de stăpână-sa, fu silită să coboare scara. Poarta se închise cu zgomot în urma ei şi Scarlett mai strigă o dată:

— Fugi, gâsco!

O auzi pe Prissy luând-o la goană şi zgomotul paşilor ei se pierdu în pământul moale.

Capitolul XXIII

După plecarea lui Prissy, Scarlett se întoarse în vestibul şi aprinse o lampă. În interiorul casei era cald ca într-o baie, ca şi când pereţii ar fi păstrat toată căldura amiezii. Scarlett se înviorase puţin şi stomacul îşi striga foamea. Îşi aminti că nu mâncase nimic toată ziua, în afară de o lingură de fiertură de porumb şi, luând în mână lampa, se duse la bucătărie. Cuptorul era stins, dar în odaie era înăbuşitor. Scarlett descoperi o bucată de turtă uscată şi începu să muşte cu lăcomie, căutând cu ochii altceva de mâncat. Într-o oală rămăsese puţină fiertură şi, cu ajutorul unei linguri mari de bucătărie, Scarlett se repezi asupra ei fără să-şi dea măcar osteneala s-o verse într-o farfurie. Fiertura avea mare nevoie de sare, dar Scarlett era prea înfometată ca să mai caute sarea. După patru linguri, căldura din bucătărie deveni nesuferită şi Scarlett, luând lampa într-o mână şi bucata de turtă într-alta, ieşi în vestibul.

Ştia că ar fi trebuit să urce sus şi să stea la căpătâiul Melaniei. În caz că ar avea nevoie de ajutor, Melanie ar fi prea slabă ca să o cheme. Dar simţea o adevărată repulsie la gândul de a se întoarce în camera unde petrecuse atâtea ceasuri de coşmar. Chiar dacă Melanie ar fi pe moarte, n-ar avea curajul să mai urce la ea. Dorea să nu mai revadă niciodată camera aceea. Aşeză lampa pe o etajeră, făcută special pentru asta, lângă

fereastră, şi ieşi din nou pe verandă. Era mult mai răcoare, cu toată moleşeala nopții. Se aşeză pe trepte, în cercul de lumină difuză proiectată de lampă, şi continuă să muşte din turtă.

Când o termină, forțele îi reveniră într-o oarecare măsură şi, în acelaşi timp, îi reînviară şi temerile. La capătul străzii putea deosebi un zgomot confuz, dar nu-şi dădea seama ce putea să însemne. Nu distingea nimic altceva decât un murmur a cărui amploare ba creştea, ba descreştea. Se aplecă înainte ca să audă mai bine, dar muşchii o dureau prea tare din cauza efortului. Ceea ce dorea mai mult ca orice era să audă tropotul unor potcoave de cai şi să-l vadă pe Rhett, nepăsător, sigur de el, cu ochii care i-ar risipi toate temerile. Rhett îi va duce pe toți departe. Nu ştia unde, dar îi era totuna.

În timp ce şedea acolo, cu urechea ațintită, o lumină slabă apăru deasupra copacilor. Mirată, Scarlett se uită țintă şi o văzu devenind mai strălucitoare. Cerul întunecat se făcu roz, apoi roşu şi deodată, depăşind vârfurile copacilor, se înălță spre cer o imensă limbă de foc. Inima lui Scarlett reîncepu să-i bată în piept cu lovituri mari, asurzitoare.

Yankeii veniseră! Ştia că sunt în oraş şi că dau foc oraşului. Flăcările păreau că se ridică din cartierul situat la răsăritul oraşului. Se înălțau din ce în ce mai sus şi, înaintea ochilor ei îngroziți, focarul incendiului se lărgea repede într-o imensă scânteiere roşie. Probabil să ardeau multe case. O adiere uşoară şi călduță se ridicase şi aducea până la Scarlett miros de fum.

Urcă scara în goană, intră în camera ei şi se aplecă pe fereastră ca să vadă mai bine. Cerul avea o culoare nefirească. Valuri groase de fum negru se ridicau, plutind apoi ca nişte nori deasupra flăcărilor. Mirosul de fum devenea mai puternic.

În mintea lui Scarlett gândurile se învălmăşeau. Se întreba câtă vreme le va trebui flăcărilor spre a ajunge

pe Strada Piersicului şi cât de curând vor fi yankeii la casa lor. Se întreba unde va fugi, ce va face. Toți demonii iadului păreau că-i urlă în urechi şi, din cauza tulburării şi a panicii, capul i se învârtea atât de tare încât trebui să se țină de marginea ferestrei.

„Trebuie să mă gândesc”, nu înceta să repete. „Trebuie să mă gândesc.”

Dar gândurile îi scăpau, repezindu-se de colo-colo ca nişte păsărele speriate! În timp ce stătea sprijinită de pervazul ferestrei, auzi zgomotul asurzitor al unei explozii, mai tare ca toate loviturile de tun pe care le auzise. O flacără uriaşă acoperi cerul. Apoi răsunară şi alte explozii. Pământul se cutremură, geamurile se sparseră deasupra capului ei şi se împrăştiară pe jos.

Exploziile se succedau una după alta, sfâşiind aerul într-un infern de foc, de zgomot şi de pământ cutremurat. Torente de scântei țâşneau spre cer, spre a coborî încet, leneş, printre norii de fum de culoarea sângelui. Scarlett auzi parcă o slabă chemare din camera vecină, dar n-o luă în seamă. N-avea timp să se ocupe de Melanie. Era stăpânită toată de frică, ce se scurgea de-a lungul vinelor ei tot atât de repede ca flăcările pe care le vedea. Nu era decât un copil, un copil înnebunit de groază, care ar fi vrut să-şi vâre capul în poala mamei şi să nu mai vadă nimic. De-ar fi la ea acasă! Acasă, cu mama!

Printre exploziile continue care-i torturau nervii, auzi deodată un alt zgomot, zgomotul cuiva care urca scările în goană, şi o voce schelălăind ca aceea a unui câine rătăcit. Prissy țâşni în odaie şi, repezindu-se asupra lui Scarlett, i se agăță atât de tare de braț, încât tânăra femeie crezu că i se rup bucăți de carne.

— Yankeii! strigă Scarlett.

— Nu, domnişoa’ă Sca’lett, sunt domnii noşt’i, strigă Prissy cu răsuflarea tăiată, înfigându-şi şi mai adânc unghiile în brațul lui Scarlett. A’uncă în ae’ topito’ia, depozitele de muniții, ant’epozitele şi, Doamna sfinte,

a'uncă în ae' şaptezeci de ca'e cu obuze şi pulbe'e şi, Isuse Ch'istoa-se, o să să'im toţi cu ele!

Ţipând cu vocea ei ascuţită, o ciupi atât de tare pe Scarlett, încât aceasta urlă de durere şi de turbare şi se desprinse dintr-o smucitură. Yankeii nu sosiseră încă! Mai era încă timp să fugă. Stăpânindu-şi groaza, Scarlett îşi încordă toate puterile.

„Dacă nu mă stăpânesc", îşi zise ea, „am să încep să urlu ca o pisică opărită." Şi priveliştea teroarei abjecte a lui Prissy o ajută să-şi redobândească stăpânirea de sine. Prinse pe negresă de umeri şi o scutură cât putu de tare.

— Încetează să ţipi ca o nebună. Vorbeşte pe înţeles! Yankeii nu sunt încă aici, toanto! L-ai văzut pe căpitanul Butler? Ce-a spus? Vine?

Prissy încetă să urle, dar dinţii îi clănţăneau.

— Da, domnişoa'ă Sca'lett. L-am găsit. Înt'un ba', cum aţi spus. El…

— Puţin îmi pasă de locul unde l-ai găsit. Vine? I-ai cerut să aducă şi calul?

— Oh, Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett, mi-a spus că domnii noşt'i i-au luat calu'; şi t'ăsu'a pent'u ambulanţe.

— Of, sfinte Doamne!

— Da' vine…

— Ce-a zis?

Prissy îşi regăsise răsuflarea şi se potolise puţin, dar îşi holba întruna ochii înfricoşaţi.

— Cum aţi spus, domnişoa'ă, l-am găsit la ba'. Am stat afa'ă, şi am st'igat după el, şi a ieşit. Şi pe u'mă m-a văzut şi am început să-i povestesc, da' soldaţii au dat foc la un ant'epozit însp'e st'ada Decatu' şi a să'it în ae', şi el mi-a zis să vin, şi m-a luat de b'aţ, şi am fugit până la Five Points, şi atunci mi-a zis: „Ce este? Vo'beşte 'epede!" Şi i-am zis că aţi zis: „Căpitane Butle', vino 'epede şi adu calu' şi t'ăsu'a. Doamna Melly a născut un copil şi t'ebuie s-o luaţi de aci." Şi el a zis: „Unde v'ea să plece?" Şi eu am zis: „Nu ştiu, da' t'ebuie să plecaţi

înainte să vină yankeii şi ea v'ea să plece cu dumneata." Atunci el a 'âs şi a zis că i-au luat calu'.

Inima lui Scarlett se strânse când această ultimă nădejde îi fu spulberată. Proastă ce era, cum de nu se gândise că armata în retragere va rechiziționa toate animalele şi toate vehiculele care mai rămăseseră? Timp de o clipă fu prea zdrobită ca să asculte ce spunea Prissy, dar se stăpâni şi se strădui să audă sfârşitul povestirii.

— Şi el a zis: „Spune-i domnişoa'ei Sca'lett să nu fie îng'ijo'ată. Am să fu' un cal pent'u ea chia' dacă n-a 'ămas decât unul singu'!" Şi a mai zis: „Până-n sea'a asta n-am fu'at încă niciodată cai. Spune-i că am să-i aduc un cal chia' dacă a' t'age cu puşca-n mine." Şi a 'âs îne-o dată şi a zis: „Întoa'ce-te acasă pe d'umul ăl mai scu't." Şi chia' atunci am auzit un zgomot îng'ozito'. Eu n-am mai v'ut să plec, da' el a zis că nu-i nimic decât depozitul de muniții pe ca'e domnii noşt'i îl azvâ'leau în ae' pent'u ca yankeii să nu-l ia şi...

— Vine? Aduce un cal?

— Aşa mi-a spus.

Scarlett scoase un lung suspin de uşurare. Dacă exista un singur mijloc de a face rost de un cal, Rhett Butler va face rost. Ce deştept era Rhett! I-ar ierta totul dacă va izbuti să-i scoată din impas. Să fugă! Şi cu Rhett nu-i va mai fi teamă. Rhett le va apăra. Fie Domnul lăudat, Rhett era aci! Perspectiva de a scăpa de pericol o făcu din nou pe Scarlett practică.

— Du-te de-l scoală pe Wade. Îmbracă-l şi pregăteşte haine pentru noi toți. Pune tot într-un cufăr. Mai ales nu spune domnişoarei Melanie că plecăm. Nu, nu încă. Ai grijă să-l înfăşori pe copil în două prosoape groase şi să-i iei scutecele.

Prissy tot mai era agățată de rochia stăpânei ei şi din ochi nu i se vedea decât albul. Scarlett îi dădu un ghiont şi se desprinse din strânsoare.

— Şterge-o! strigă ea, şi Prissy o luă la goană ca un

iepure.

Scarlett își zise că ar trebui să urce s-o liniștească pe Melanie. Știa că Melanie trebuia să fie nebună de groază auzind detunăturile, care se succedau fără răgaz cu zgomot de tunet, și văzând flăcările care luminau cerul. S-ar fi zis că sosise într-adevăr sfârșitul lumii.

Dar tot nu se putea hotărî să se întoarcă în camera Melaniei. Îi trecu prin minte să împacheteze porțelanurile prețioase ale mătușii Pittypat și puțina argintărie pe care aceasta o lăsase fugind la Macon, dar odată ajunsă în sufragerie mâinile îi tremurau atât de tare, că scăpă pe jos trei farfurii care se sparseră. Ieși pe verandă să asculte zgomotul exploziilor și reveni fugind în sufragerie, unde iar se apucă să împacheteze, lăsând să-i cadă argintăria pe podea. Scăpa jos tot ce lua în mână. În graba ei, alunecă pe un covoraș, căzu greoaie, dar se ridică atât de repede încât nici nu-și dădu măcar seama că se lovise. Deasupra capului o putea auzi pe Prissy tropăind și gonind ca un animal înnebunit, și acest zgomot o exaspera căci și ea gonea tot așa fără rost.

Pentru a zecea oară ieși pe verandă, dar de astă dată nu mai intră înapoi în casă ca să facă tot felul de treburi inutile. Se așeză jos. N-avea niciun rost să mai împacheteze. Nu putea să facă nimic, orice ar fi încercat. Nu putea intra să șadă pe trepte, cu inima bătându-i, și să-l aștepte pe Rhett. La capătul străzii deosebi scârțâitul enervant al unor osii neunse și pasul încet, inegal al unui cal. De ce nu se grăbea? De ce nu-și pornea calul la trap?

Zgomotul se apropia. Scarlett se ridică și strigă numele lui Rhett. Și deodată îl văzu coborând dintr-o căruță și auzi pocnindu-se poarta. În sfârșit, la lumina lămpii, putu să-l vadă distinct. Era îmbrăcat tot atât de frumos ca și când s-ar fi dus la bal. Haina și pantalonii, bine croiți, erau de olandă albă, fină. Avea o vestă de moar gri-perle și un jabou discret îi flutura pe cămașa

scrobită. Pălăria largă de panama era înclinată ştrengăreşte într-o parte şi, la centură, avea înfipte două pistole lungi de duel cu mâner de fildeş. Buzunarele hainei erau deformate de greutatea gloanțelor pe care le conțineau.

Sui aleea cu pasul lui mlădios, de sălbatic, şi aşa cum înainta cu capul frumos zvârlit înapoi, avea grația unui prinț păgân. Primejdiile nopții, care pe Scarlett o îngroziseră, avuseseră asupra lui efectul unei băuturi amețitoare. Pe chipul întunecat era întipărită o ferocitate stăpânită, o cruzime care ar fi înspăimântat-o pe Scarlett dacă ar fi fost în stare s-o observe.

Ochii lui negri scânteiau, ca şi când toată această dramă l-ar fi înveselit, ca şi când zgomotele care sfâşiau aerul şi îngrozitorul reflex al cerului n-ar fi fost decât glume de speriat copii. Sui treptele şi Scarlett se-ntoarse spre el legănându-se, nesigură pe picioare, cu fața lividă, cu o flacără arzătoare în fundul ochilor ei verzi.

— Bună seara, spuse el cu vocea lui leneşă, scoțându-şi în acelaşi timp cu un gest larg pălăria. E foarte frumos astă-seară. Am auzit spunându-se că vei pleca într-o călătorie.

— Dacă te apuci să faci spirite, nu-ți mai vorbesc în viața mea, răspunse Scarlett cu glas tremurat.

— Să nu-mi spui că ți-e frică.

Rhett se prefăcu mirat şi schiță un surâs, care-i dădu lui Scarlett poftă să-l arunce pe scară în jos.

— Ba da, mi-e frică. Sunt moartă de frică şi dacă ai avea cel puțin atâta judecată cât dă Dumnezeu unei capre, ți-ar fi frică şi ție. Dar n-avem timp de discutat. Trebuie să ieşim de aici.

— La dispoziția dumneavoastră, doamnă. Dar unde ai de gând să pleci? Am venit până aici din simplă curiozitate şi numai pentru a şti încotro vrei să te duci. Nu poți merge nici la nord, nici la est, nici la sud, nici la vest. Yankeii sunt peste tot. Nu există decât o singură şosea pe care yankeii n-o au încă în stăpânire, dar pe

care o foloseşte armata ca să se retragă. Şi nu va rămâne multă vreme liberă. Cavaleria generalului Steve Lee luptă la Rough and Ready ca să păstreze liberă trecerea, până ce armata se va fi retras. Dacă urmăreşti armata pe şoseaua McDonough, soldații îți vor lua calul care, deşi nu valorează mult, mi-a dat multă bătaie de cap ca să-l fur. Hai, spune, unde vrei să mergi?

Scarlett stătea tremurând, ascultând ceea ce spunea Rhett, şi de-abia auzindu-l. Dar, în fața întrebării lui precise, ştiu dintr-odată unde voia să meargă, îşi dădu seama că în tot cursul acestei zile sinistre ştiuse unde voia să meargă.

— Vreau să mă duc acasă, zise ea.

— La tine acasă? Vrei să spui la Tara?

— Da, da, la Tara! Oh, Rhett, trebuie să ne grăbim!

O privi ca şi cum ar fi crezut că şi-a pierdut mințile.

— Tara! Dumnezeule Atotputernic, Scarlett! Nu ştii că s-au bătut toată ziua la Jonesboro? S-au bătut pe un front de zece mile, s-au bătut chiar pe străzile oraşului. Probabil că yankeii ocupă la ora asta Tara, ca şi întreg comitatul. Nimeni nu ştie unde sunt, dar se găsesc prin partea aceea. Nu te poți duce acasă! N-o să poți trece printre liniile yankeilor.

— Vreau să merg acasă, strigă Scarlett. Vreau să merg acasă. Vreau acasă!

— Prostuțo! şi vocea lui Rhett se făcu poruncitoare şi aspră. Nu poți să mergi prin partea aceea. Chiar dacă nu dai de yankei, pădurile sunt pline de rătăciți şi de dezertori ai ambelor armate, şi mai sunt o mulțime de soldați care se retrag de la Jonesboro. Îți vor lua tot atât de repede calul ca şi yankeii. Singura şansă care ți se oferă e să urmezi trupele pe şoseaua McDonough şi să rogi pe Dumnezeu să nu fii văzută în întuneric. Nu poți merge la Tara. Chiar dacă ai ajunge, ai găsi probabil numai cenuşă. Nu vreau să te las să te duci acasă. E nebunie curată.

— Vreau să mă duc la mine acasă! exclamă Scarlett, a

cărei voce se frânse şi se transformă într-un țipăt sfâşietor. Vreau să merg acasă! Nu poți să mă împiedici! Mă voi duce la mine! Vreau să-mi văd mama! Am să te omor dacă vei încerca să mă împiedici! Vreau să merg acasă!

Scoasă din sărite de groază şi de furie, începu să plângă. Se bătea cu pumnii în piept şi striga întruna cu o voce pătrunzătoare:

— Mă duc acasă! Chiar de-ar fi să fac drumul pe jos!

Deodată se trezi în brațele lui Rhett. Agățate de el, mâinile ei nu mai băteau aerul, obrajii ei plini de lacrimi se apăsau pe cămaşa scrobită. Rhett îi mângâia cu o mână duioasă şi liniştitoare părul răvăşit, şi îi vorbea cu o voce blândă. Atât de blândă, atât de liniştită, atât de lipsită de ironie, că parcă n-ar fi fost vocea lui Rhett Butler, ci a unui necunoscut milos şi puternic care mirosea a coniac, a tutun şi a cai, mirosuri reconfortante căci aminteau de Gerald.

— Hai, hai, drăguța mea. Nu plânge. Ai să te duci acasă, fetița mea curajoasă. Ai să te duci acasă. Nu plânge.

Scarlett simți o nouă mângâiere pe păr şi se întrebă vag în tulburarea ei dacă nu erau cumva buzele lui Rhett. Era atât de duios, ştia să consoleze atât de bine, încât ar fi vrut să rămână întotdeauna în brațele lui. În brațele lui atât de puternice nu putea să i se întâmple nimic rău.

Rhett se căută prin buzunar, scoase o batistă şi şterse ochii lui Scarlett.

— Acum suflă-ți nasul ca un copil cuminte, porunci el cu o lumină surâzătoare în ochi, şi apoi spune-mi ce să fac. Trebuie să ne grăbim.

Ascultătoare, Scarlett îşi suflă nasul, dar fu incapabilă să dea un sfat. Văzând că buzele-i tremurau şi că ridica asupra lui o privire disperată, Rhett luă inițiativa operațiilor.

— Doamna Wilkes a născut? Ar fi periculos pentru ea

să se mişte… periculos să facă douăzeci şi cinci de mile în această căruță hodorogită. Am face mai bine s-o lăsăm la Doamna Meade.

— Familia Meade nu e acasă. Şi nu pot s-o părăsesc.

— Perfect. Atunci o luăm cu noi. Unde-i fetişcana aceea neroadă?

— E sus, face cufărul.

— Cufărul? Nu puteți lua un cufăr în hodoroaga asta. E aproape prea mică pentru voi toate şi dintr-o clipă în alta poate să-şi piardă roțile. Cheam-o pe fetişcană şi spune-i să găsească cea mai mică saltea de puf din casă şi s-o pună în căruță.

Scarlett nu era încă în stare să facă o mişcare. Rhett îi luă brațul cu o mână puternică şi păru că o parte din energia lui i se transmite şi ei. Oh, de ce nu putea fi calmă şi nepăsătoare ca el! O împinse în vestibul, dar Scarlett continua să-i arunce aceleaşi priviri rugătoare. Atunci Rhett îşi lăsă buza în jos, cu o mină batjocoritoare de parcă ar fi zis: „Se poate să fie asta tânăra vitează care mă asigura că nu se teme nici de Dumnezeu, nici de oameni?” Izbucni deodată în râs şi-i lăsă brațul. Lovită în orgoliul ei, Scarlett îi aruncă o privire încărcată de ură.

— Nu mi-e frică, spuse ea.

— Ba da, ți-e frică. În câteva clipe ai să leşini şi să ştii că n-am săruri la mine.

Neştiind ce să facă, Scarlett bătu neputincioasă din picior şi, fără un cuvânt, puse mâna pe lampă şi urcă scara, cu Rhett în urma ei râzând încetişor. Se reculese, intră în camera lui Wade şi-l găsi aproape îmbrăcat, în brațele lui Prissy. Sughița, iar Prissy se smiorcăia. Salteaua de fulgi a lui Wade era mică, aşa că Scarlett porunci lui Prissy s-o ducă în căruță. Prissy lăsă copilul şi coborî cu salteaua. Wade o însoți până în josul scării. Sughițul îi încetase aproape, atât era de interesat de toată agitația.

— Vino, zise Scarlett îndreptându-se spre uşa

Melaniei, şi Rhett o urmă cu pălăria în mână.

Melanie odihnea liniştită cu cearşaful tras până la bărbie. Era de o paloare cadaverică, dar ochii înfundați în orbite, încercănați, aveau o expresie senină. Nu păru mirată văzându-l pe Rhett intrând în camera ei. Schiță un zâmbet slab, care i se stinse pe buze.

— Plecăm la Tara, vorbi repede Scarlett. Vin yankeii. Rhett ne ia cu el. E singura noastră scăpare, Melly.

Melanie încercă să facă semn cu capul şi arătă spre copil. Scarlett luă copilaşul în brațe şi îl înveli repede într-un prosop gros. Rhett se apropie de pat.

— Voi încerca să nu-ți fac rău, spuse el încet, înfăşurând cearşaful în jurul Melaniei. Vezi dacă poți să mă iei de gât.

Melanie făcu o sforțare, dar recăzu inertă. Rhett se aplecă, strecură un braț pe sub umerii ei, un altul pe sub genunchi, şi o ridică încet. Melanie nu zise nimic, dar Scarlett văzu că-şi muşca buzele şi devenea mai palidă. Scarlett ridică lampa ca să lumineze calea lui Rhett. Era s-o ia spre uşă, când Melanie îi arătă zidul cu un gest slab.

— Ce e? întrebă Rhett.

— Vă rog, murmură Melanie încercând să arate cu degetul spre un obiect. Charles.

Rhett o privi ca şi când ar fi crezut că aiurează, dar Scarlett înțelese şi fu cât pe ce să se înfurie. Ştia că Melanie voia să ia daghereotipul lui Charles, atârnat pe zid deasupra sabiei şi revolverului său.

— Vă rog, murmură din nou Melanie, sabia.

— Oh, am înțeles, spuse Scarlett.

Şi, după ce lumină calea lui Rhett, în timp ce acesta cobora cu grijă scara, reveni în odaie şi scoase din cui sabia, pistolul şi centironul. Cum dracu o să le care pe toate odată cu copilul şi cu lampa? Dar aşa era Melanie. Îi era aproape egal că era pe moarte şi că yankeii erau la doi paşi, dar trebuia să-şi facă sânge rău pentru lucrurile lui Charles.

Scoţând din cui daghereotipul, Scarlett zări chipul lui Charles. Ochii mari, căprui ai tânărului întâlniră pe ai săi, şi rămase o clipă uitându-se cu curiozitate. Acest om fusese bărbatul ei, petrecuse câteva nopţi lângă ea, îi făcuse un băiat care avea ochii tot atât de blânzi şi tot atât de căprui ca ai săi, şi abia-şi amintea de el.

Aşezat în braţele ei, copilaşul scâncea şi-şi mişca pumnişorii minusculi. Scarlett îl privi şi pe el. Pentru prima oară îşi dădu seama că era copilul lui Ashley şi, deodată, din toate puterile ce-i mai rămăseseră, dori să fie copilul ei, al ei şi al lui Ashley.

Prissy urcă scara în câteva salturi, şi Scarlett îi întinse copilul. Amândouă coborâră la lumina lămpii, care proiecta pe zid umbre nesigure. În vestibul, Scarlett zări o pălărie, şi-o puse pe cap şi înnodă repede panglicile sub bărbie. Era pălăria de doliu a Melaniei şi era prea mică pentru Scarlett, dar nu putea să-şi aducă aminte unde-şi pusese pălăria.

Ieşi şi coborî treptele verandei cu lampa în mână silindu-se să nu se lovească cu sabia peste pulpe. Melanie era întinsă în coşul căruţei şi, alături de ea, fusese aşezat Wade şi copilaşul înfăşurat în prosoape. Prissy se urcă şi ea şi luă copilaşul în braţe.

Căruţa era foarte mică şi loitrele foarte joase. Roţile se aplecaseră înăuntru, ca şi cum ar fi fost gata să se desfacă la prima învârtitură. Scarlett aruncă o privire spre cal şi inima i se strânse. Era o gloabă numai piele şi os, şi ridicol de mic. Cu capul plecat cu un aer descurajat, părea gata să-şi atingă picioarele din faţă. Avea şira spinării ieşită în afară, acoperită de răni acolo unde îl frecaseră hamurile, şi parcă abia mai respira.

— Calul nu face multe parale, spre Rhett cu un zâmbet batjocoritor. S-ar zice că e gata să-şi dea sufletul într-o clipă. Dar n-am putut să fac rost de altul. Într-una din zile îţi voi povesti amănunţit unde şi cum l-am furat, şi cât de puţin a lipsit să fiu omorât cu un foc de puşcă. În acest stadiu al carierei mele, numai

devotamentul pe care-l am pentru tine a putut să facă din mine un hoț de cai... şi încă ce cal! Lasă-mă să te ajut să te urci.

Luă lampa din mâinile lui Scarlett şi o aşeză pe pământ. Scaunul din față era format dintr-o scândură strâmtă, care lega cele două loitre. Rhett o prinse cu îndrăzneală pe Scarlett în brațe şi o urcă pe capră. Ce frumos e să fii bărbat, un bărbat înzestrat cu puterea lui Rhett! îşi zise ea strângându-şi rochia largă. Cu Rhett lângă ea, nu se temea de nimic – nici de foc, nici de zgomot, nici de yankei.

Rhett se instală pe capră lângă ea şi luă hățurile.

— Aşteaptă, strigă Scarlett, am uitat să încui uşa de la intrare.

Bărbatul de lângă ea fu apucat de un râs puternic în timp ce trase de hățuri.

— De ce râzi?

— De tine... că vrei să încui uşa ca să nu intre yankeii, zise el, şi calul se puse în mişcare încet, cam fără voie.

Pe trotuar lampa continua să ardă, desenând un mic cerc de lumină, care se micşora pe măsură ce căruța se îndepărta.

Rhett întoarse spatele Străzii Piersicului şi îndrumă calul spre apus. Căruța începu să hurducăie pe drumul plin de gropi, cu o violență care o făcu pe Melanie să scoată un geamăt, repede înăbuşit. Copaci întunecați îşi întindeau ramurile pe deasupra capetelor fugarilor. Casele întunecate şi tăcute se profilau de fiecare parte a drumului şi ostrețele albe ale gardurilor luceau slab, ca un şir de pietre funerare. Parcă se aflau într-un tunel, numai că prin bolta înfrunzită pătrundea îngrozitoarea lumină roşie a cerului şi, la capătul străzii, umbre se mişcau ca nişte fantome în delir. Mirosul fumului devenea tot mai puternic şi, din centrul oraşului, vântul aducea o simfonie de zgomote, țipete, uruitul surd al

furgoanelor militare, larma fără sfârşit a unei mulţimi în mers. În clipa în care Rhett coti pe o altă stradă, o nouă explozie asurzitoare sfâşie aerul şi o monstruoasă jerbă de flăcări ţâşni spre apus.

— Trebuie să fie ultimul tren de muniţii, spuse Rhett calm. De ce nu le-au trimis azi-dimineaţă, imbecilii? Aveau timp. Păcat! Credeam că ocolind centrul oraşului am fi putut evita incendiile şi pe toţi beţivii aceia care umplu strada Decatur, ca să ajungem fără încurcături în cartierele de sud-vest. Dar vom fi siliţi să traversăm pe undeva strada Marietta, şi explozia asta a fost cam pe strada Marietta, dacă nu mă înşel cumva.

— Trebuie... trebuie să trecem prin foc? murmură Scarlett.

— Nu, dacă ne grăbim, răspunse Rhett.

Şi, sărind jos din căruţă, dispăru în întunericul unei grădini. Când reveni, ţinea în mână o nuia ruptă dintr-un pom, cu care începu să lovească fără milă spatele calului. Calul o luă la trap. Picioarele slăbănoage abia îl duceau, gâfâia, şi roţile săltau pe pietre, săreau în sus cum sar boabele de porumb pe o plită încinsă. Copilul începu să scâncească, Wade şi Prissy plângeau de câte ori se izbeau de scândurile căruţei. Melanie rămânea tăcută.

Când căruţa se apropie de strada Marietta, copacii se răriră şi flăcările înalte, care încoronau şuierând acoperişurile, umplură strada şi casele cu o lumină mai strălucitoare ca ziua, aruncând umbre monstruoase care se contorsionau frenetic, asemenea pânzelor unui vas naufragiat smulse de uragan.

Lui Scarlett îi clănţăneau dinţii, dar groaza ei era atât de mare încât nici măcar nu observa. Dârdâia de frig, cu toate că dogoarea flăcărilor ajungea până la ei. Era iadul, şi acum ea era în iad. De-ar fi putut împiedica genunchii să se lovească unul de altul, ar fi sărit din căruţă, şi-ar fi luat picioarele la spinare şi ar fi alergat ţipând înapoi, pe strada întunecoasă pe care veniseră,

să se refugieze în casa mătuşii Pitty. Se ghemui lângă Rhett. Îi strânse braţul cu degete tremurătoare şi-şi ridică privirea spre el. Ce bine ar fi dacă i-ar spune ceva, orice, ca s-o liniştească! Pe fondul cerului purpuriu, în lumina de iad care scălda profilul lui întunecat, se desluşea clar ca pe o veche medalie capul lui frumos, crud şi decadent. Când Scarlett îl atinse, se întoarse spre ea, şi ochii îi sclipiră cu un reflex tot atât de înfricoşător ca al incendiului. Scarlett avu impresia că-i plăcea situaţia în care se aflau, că era încântat de perspectiva de a intra în iadul de care se apropiau.

— Ține, zise el apucând unul dintre cele două lungi pistoale înfipte în brâu. Dacă cineva, alb ori negru, se strecoară pe partea unde eşti şi încearcă să pună mâna pe cal, trage asupra lui şi-l vom întreba mai târziu care i-au fost intenţiile. Numai, pentru numele lui Dumnezeu, în emoţia dumitale, vezi să nu omori gloaba…

— Am… am un pistol, spuse ea, strângând arma pe care o ţinea în poala rochiei, încredinţată însă că chiar dacă moartea ar fi privit-o în faţă, i-ar fi fost prea frică să apese pe trăgaci.

— Ai un pistol? Unde l-ai găsit?

— E pistolul lui Charles.

— Al lui Charles?

— Da, Charles… bărbatul meu.

— Ai avut într-adevăr vreodată bărbat, draga mea, şopti Rhett, şi începu să râdă încet.

— Cum crezi că am avut băiatul? strigă Scarlett supărată.

— Oh, nu numai soţii pot…

— Te rog să taci din gură! Şi grăbeşte-te. Repede! Repede!

Dar în clipa în care căruţa era să cotească pe strada Marietta, Rhett trase brutal de hăţuri şi opri în umbra unui antrepozit încă neatins de flăcări.

— Repede!

Scarlett n-avea decât acest cuvânt în cap. Repede! Repede!

— Soldați, zise Rhett.

Detaşamentul cobora pe strada Marietta între două şiruri de clădiri în flăcări. Sleiți de puteri, cu capetele lăsate în jos, ținându-şi puşca cum dădea Dumnezeu, soldații mergeau la pas, prea obosiți ca să meargă mai repede, prea obosiți ca să dea atenție bârnelor ce se prăbuşeau la dreapta şi la stânga, ori fumului care făcea vârtejuri în jurul lor. Erau toți în zdrențe, încât nu puteai deosebi ofițerii de soldați. Din timp în timp se mai vedea şi câte o pălărie ruptă pe care erau prinse cele trei litere – CSA – ale armatei confederate. Mulți erau în picioarele goale şi, pe ici, pe colo, un pansament murdar înfăşură câte un cap sau un braț. Treceau fără să privească nici la dreapta, nici la stânga, atât de liniştiți încât fără tropăitul picioarelor pe pământ ar fi putut fi luați drept strigoi.

— Priveşte-i bine, spuse Rhett batjocoritor, priveşte-i spre a putea povesti nepoților tăi că ai văzut cum se retrăgea ariergarda Cauzei Glorioase.

Dintr-odată, Scarlett simți că-l urăşte pe Rhett cu o violență care, pentru moment, întrecea groaza. Ştia că soarta ei şi a tuturor celor din căruță depindea de Rhett, de el singur, dar îl ura fiindcă-şi putea bate joc de soldații în zdrențe. Se gândi la Charles care murise, la Ashley care poate murise şi el, la toți tinerii veseli şi viteji care putrezeau în morminte săpate în grabă, şi uită că şi ea îi socotise într-o zi nebuni. Nu putu să vorbească, dar cu ochii arzători de ură şi dispreț, îi aruncă lui Rhett o privire cumplită.

Când treceau ultimii soldați, o mică siluetă din ultimul rând şovăi, se opri şi întoarse spre cei ce se depărtau un obraz murdar, atât de obosit şi de tras, încât puteai crede că e un somnambul. Era tot atât de mic ca şi Scarlett, atât de mic încât puşca era aproape cât el, iar obrajii murdari erau imberbi. „Are şaisprezece

ani, cel mult”, îşi zise Scarlett. „Trebuie să facă parte din garda locală, numai dacă n-o fi fugit de la şcoală.”

În timp ce se uita la el, băiatul se lăsă încet în jos şi se întinse în ţărână. Fără o vorbă, doi oameni se detaşară din ultimul rând şi se întoarseră după el. Unul dintre ei, un vlăjgan mare, uscăţiv, cu o barbă care-i ajungea până la centiron, întinse puşca sa şi puşca băiatului camaradului său. Apoi se aplecă şi-l zvârli pe băiat pe umeri, cu o uşurinţă care părea că ţine de scamatorie. Încet, cu spatele aplecat sub povară, se puse în mişcare spre a ajunge coloana, în timp ce băiatul, slab şi furios ca un copil pe care mai-marii lui îl necăjesc, începu să urle:

— Lasă-mă jos! Lasă-mă jos! Pot să merg.

Bărbosul nu răspunse nimic şi, urmându-şi drumul, dispăru la cotitură.

Rhett rămăsese nemişcat. Hăţurile îi atârnau în mână, iar chipul negricios avea întipărită pe el o curioasă expresie posacă. Deodată, nu departe de căruţă, o bârnă se prăbuşi cu zgomot şi Scarlett văzu o limbă de foc subţire prelingându-se pe acoperişul antrepozitului în a cărui umbră ocrotitoare se opriseră. Într-o clipă, flăcări triumfătoare ţâşniră spre cer, deasupra capetelor lor, ca nişte drapele. Fumul cald umplu nările lui Scarlett. Wade şi Prissy începură să tuşească. Copilaşul strănută.

— Oh, Rhett, pentru numele lui Dumnezeu, eşti nebun? Repede! Repede!

Rhett nu zise nimic, dar dădu bici calului cu atâta putere, încât animalul făcu un salt înainte. Traversară hurducăindu-se strada Marietta, cu toată viteza de care era în stare calul. În faţa lor se deschidea un tunel de foc. De fiecare parte a străzii scurte şi strâmte care ducea spre calea ferată, casele ardeau. Se afundară în acest tunel. O lumină mai strălucitoare ca o duzină de sori îi orbi. Căldura dogoritoare le usca pielea. Şuieratul şi pârâitul flăcărilor, zgomotele de toate felurile le loveau

auzul în valuri dureroase. Li se părea că tot acest chin dura de o eternitate, apoi, deodată, se regăsiră în semiobscuritate.

Coborâră strada în goană, trecură peste şinele căii ferate, cu Rhett biciuind întruna calul cu un gest mecanic. Avea un aer absent, pierdut, ca şi când ar fi uitat unde se afla. Cu bustul larg aplecat înainte şi cu bărbia ieşită în afară, părea că gândurile care-i treceau prin minte nu erau dintre cele mai agreabile. Dogoarea incendiului îi îmbrobonise fruntea şi obrajii de sudoare, dar nu o lua în seamă.

Căruța coti pe o stradă lăturalnică, apoi pe o alta, o luă pe o uliță strâmtă, apoi pe alta şi aşa mai departe, până când Scarlett se pierdu cu totul, iar zgomotele incendiului se liniştiră încet-încet. Dar Rhett tot nu spunea nimic. Se mulțumea să lovească la intervale regulate calul. Acum reflexele roşii ale cerului se estompau şi drumul devenea atât de întunecos, atât de îngrozitor, încât Scarlett ar fi vrut ca Rhett să spună orice, chiar să-şi bată joc de ea, chiar s-o insulte, s-o jignească. Dar el nu spunea nimic.

Că vorbea sau că tăcea, Scarlett mulțumea totuşi cerului pentru sentimentul de siguranță pe care i-l dădea prezența lui. Ce bine era să ai un bărbat lângă tine, să te lipeşti de el, să-i simți puterea brațului, să ştii că se ridică între tine şi primejdii fără nume, chiar dacă şedea uitându-se fix înainte.

— Oh, Rhett, murmură Scarlett agățându-se de brațul lui, ce ne-am fi făcut fără tine? Sunt atât de fericită că nu eşti la război.

Rhett întoarse capul şi-i azvârli o asemenea privire lui Scarlett, încât aceasta îi lăsă brațul şi se depărtă de el. Acum ochii lui nu mai păstrau nimic din expresia lor batjocoritoare. Erau sinceri, şi se putea citi în ei mânie amestecată cu ceva ce părea dezorientare. Strânse buzele şi întoarse capul. Un timp destul de lung căruța îşi urmă drumul, hurducăindu-se în mijlocul unei tăceri

tulburate doar de scâncetele pruncului şi de smiorcăielile lui Prissy. Când Scarlett nu mai putea suporta văicăreala micii negrese, se întorcea şi o ciupea cu răutate, dându-i astfel prilejul să ţipe cu adevărat, înainte de a recădea într-o tăcere înspăimântată.

În sfârşit, Rhett întoarse calul în unghi drept şi, după câtva timp, căruţa o luă pe un drum mai larg şi mai neted. Umbrele confuze ale caselor se răriră şi, de fiecare parte, se profilară pădurile, ca nişte ziduri ce se ridicau spre cerul întunecat.

— Iată-ne ieşiţi din oraş, spuse Rhett scurt, trăgând de hăţuri. Suntem pe şoseaua spre Rough and Ready.

— Repede! Nu te opri!

— Lasă să răsufle puţin calul.

Apoi, întorcându-se spre Scarlett, o întrebă cu o voce înceată:

— Scarlett, eşti încă hotărâtă să faci nebunia asta?

— Ce să fac?

— Ţii încă să ajungi la Tara? E o adevărată sinucidere. Cavaleria lui Steve Lee şi armata yankee îţi taie drumul.

Oh, Dumnezeule! Va refuza s-o ducă acasă, după toate încercările pe care le îndurase în cursul acestei zile îngrozitoare?

— O, da, da! Te rog, Rhett, să ne grăbim. Calul nu-i obosit.

— O clipă. Pe aici nu poţi să mergi la Jonesboro. S-au bătut toată ziua între Rough and Ready şi Jonesboro. Cunoşti alte şosele, sau drumuri de care, sau cărări care să nu treacă prin Rough and Ready ori Jonesboro?

— O, da, strigă Scarlett uşurată. Dacă putem să ajungem aproape de Rough and Ready, cunosc un drum de care ce se face din şoseaua mare spre Jonesboro, şi şerpuieşte mile întregi de-a curmezişul comitatului. Papa şi cu mine am trecut de multe ori călare. Ajunge foarte aproape de plantaţia Meintosh-ilor, şi de acolo nu mai e decât o milă până latara.

— Perfect. Poate că veți putea trece totuşi prin Rough and Ready. Generalul Steve Lee era acolo azi după-amiază ca să acopere retragere. Yankeii poate că n-au ajuns încă. Veți reuşi poate să treceți dacă oamenii lui Lee nu pun mâna pe cal.

— Veți reuşi… cine adică?

— Voi.

Vocea lui Rhett era aspră.

— Dar, Rhett. Tu… nu mergi şi tu cu noi?

— Nu, vă las aici.

Scarlett aruncă în jur o privire pierdută. Privi cerul livid din urma ei, copacii negri care, din toate părțile, îi înconjurau pe fugari ca zidurile unei închisori, siluetele speriate îngrămădite în căruță. În fine, se uită la Rhett. Înnebunise? Sau nu auzise ea bine?

Acum surâdea. Îi vedea dinții strălucind şi ochii lui reluaseră vechea lor expresie batjocoritoare.

— Ne laşi aici? Şi unde… unde mergi?

— Păi, fetița mea dragă, mă duc la război.

Scarlett scoase un oftat de uşurare şi în acelaşi timp de furie. De ce trebuia să mai glumească într-o asemenea clipă? Rhett la război? După tot ce spusese despre nebunii pe care bătaia tobelor sau frumoasele cuvinte ale oratorilor îi împingeau să-şi sacrifice viața… despre nebunii care se omorau între ei, pentru ca deştepții să-şi poată umple buzunarele?

— Te-aş strânge de gât fiindcă m-ai speriat în halul ăsta! Hai să plecăm!

— Nu glumesc, draga mea. Şi sunt jignit, Scarlett, că iei în glumă sacrificiul meu eroic. Unde ți-e patriotismul, unde ți-e scumpa şi glorioasa noastră cauză? Acum am şi eu prilejul să mă întorc pe scut sau sub scut. Dar trebuie să spun repede ce am de spus, căci vreau să rostesc un discurs frumos înainte de a pleca la război.

Vocea lui tărăgănată o scotea din sărite. Îşi bătea joc de ea, şi totuşi ceva îi spunea că-şi bătea joc şi de el. Despre ce vorbea? Patriotism, scut, discurs frumos? Nu

putea să vorbească serios. Era cu neputință să se gândească serios s-o părăsească în mijlocul acestui drum întunecos, cu o femeie care era poate pe moarte, cu un prunc nou-născut, o mică negresă fără minte şi un copil speriat. Nu se putea s-o lase să-i ducă singură prin câmpurile de luptă, printre dezertori, yankei, incendii şi Dumnezeu mai ştie ce.

Într-o zi, când nu avea decât şase ani, căzuse dintr-un pom drept pe burtă. Îşi amintea încă momentul care se scursese înainte de a-şi putea relua suflul. Iar acum, zăpăcită, cu respirația tăiată, speriată de moarte, se simțea, privindu-l pe Rhett, la fel cum se simțise atunci.

— Rhett, nu-i aşa că glumeşti?

Îl apucă de braț şi-şi simți lacrimile căzând pe încheietura mâinii. El îi luă mâna şi i-o sărută cu un aer frivol.

— Egoistă până la capăt, nu-i aşa, draga mea? Nu te gândeşti decât să-ți pui în siguranță prețioasa ta persoană şi uiți cu totul eroica noastră Confederație. Gândeşte-te cât de mult vor fi îmbărbătate trupele noastre prin apariția mea în ceasul al unsprezecelea.

Vocea lui era plină de o ironie drăgăstoasă.

— Oh, Rhett, gemu Scarlett, cum poți să faci una ca asta? De ce mă părăseşti?

— De ce? Poate din cauza acelei sentimentalități trădătoare care se ascunde în fiecare din noi, sudiştii. Poate… poate fiindcă mi-e ruşine. Cine ştie?

— Ruşine? Ar trebui să mori de ruşine fiindcă ne părăseşti aici, singure, fără apărare!

— Dragă Scarlett, nu eşti fără apărare. Oricine are egoismul şi hotărârea ta, nu-i niciodată fără apărare. Dumnezeu să-i ocrotească pe yankei dacă se vor măsura vreodată cu tine!

Coborî brusc din căruță şi o înconjură spre a trece de partea lui Scarlett care, împietrită, se uita la el.

— Coboară! porunci el.

Ea nu se mişcă. Atunci, cu un gest brutal, o prinse pe

sub brațe şi o aşeză pe pământ lângă el, apoi fără să-i dea drumul o trase la câțiva paşi de căruță. Scarlett simți praful şi pietrişul intrându-i în pantofi şi rănindu-i picioarele. Întunericul cald încă o înfăşură ca într-un vis.

— Nu-ți cer să mă înțelegi sau să mă ierți. Puțin îmi pasă ce crezi, căci eu însumi nu voi ajunge niciodată să înțeleg prostia pe care o fac, nici să mi-o iert. Mi-e silă să constat atâta donchişotism în mine! Dar frumosul nostru Sud are nevoie de toți oamenii săi. N-a declarat-o doar eroicul guvernator Brown? În fine, n-are importanță. Plec la război.

Deodată începu să râdă cu un râs zgomotos, care deşteptă ecourile pădurilor.

— „Nu te-aş putea iubi atâta, draga mea, dacă n-aş iubi şi mai mult onoarea.” Iată un citat care se impune, nu-i aşa? Cu siguranță mai bun decât ceea ce aş găsi eu însumi pentru acest moment. Căci te iubesc, Scarlett, cu toate cele ce ți-am spus într-o seară luna trecută, pe verandă.

Vocea lui leneşă devenea mângâietoare şi mâinile lui, puternice şi calde, se urcau de-a lungul brațelor goale ale tinerei femei.

— Te iubesc, Scarlett, fiindcă semănăm atât. Suntem amândoi nişte renegați, draga mea, nişte canalii egoiste. Tu şi cu mine, ne e perfect egal dacă lumea se prăbuşeşte, numai să fim noi la adăpost şi să avem ce ne trebuie.

Glasul lui răsuna în noapte şi Scarlett auzea cuvintele, dar ele n-aveau niciun înțeles pentru ea. Mintea ei încerca în zadar să-i reprezinte cumplitul adevăr, şi anume că Rhett o lăsa să înfrunte singură pe yankei. Mintea ei îi repeta în zadar: „Mă părăseşte, mă părăseşte!” – era un gând care nu izbutea să deştepte în ea nici cea mai mică emoție.

Atunci, Rhett îi prinse mijlocul şi umerii cu brațele. Simți lipiți de trupul ei muşchii tari ai pulpelor lui, iar

de piept nasturii hainei lui. Un val cald o ridică, cu toată mirarea şi spaima ei, şi îi goni din minte noţiunea timpului, a spaţiului şi a împrejurărilor. Se simţi tot atât de moale ca o păpuşă de cârpă. Îi era cald, puterile o părăseau, era fără apărare, şi era aşa de bine să te laşi în voia braţelor lui.

— Nu vrei să-ţi schimbi părerea despre cele ce am spus luna trecută? Nimic nu dă sau nu adaugă mai mult farmec lucrurilor decât primejdia ori moartea. Fii patrioată, Scarlett. Gândeşte-te că vei trimite la moarte un soldat cu amintiri frumoase.

Acum o săruta, şi mustaţa lui îi gâdila gura. O săruta încet cu buzele lui calde, care îşi vedeau de treabă în tihnă, ca şi cum toată noaptea ar fi fost a lor. Charles n-o sărutase niciodată aşa. Niciodată sărutările băieţilor Tarleton sau Calvert n-o făcuseră să tremure în felul ăsta. Îi îndoi trupul şi buzele lui începură să rătăcească pe gât şi coborâră până la locul unde o camee îi închidea corsajul.

— Iubita, iubita mea, murmura el.

Deosebi vag în întuneric contururile căruţei şi auzi vocea ascuţită a lui Wade:

— Mamă. Lui Wade îi e frică!

Şi deşi totul se întunecase, parcă, şi se învârtea în jurul ei, îşi regăsi dintr-odată prezenţa de spirit, sângele rece, şi-şi aminti ceea ce o clipă uitase. Da, şi ei îi era frică, şi Rhett o lăsa, o părăsea, secătura! Şi, pe deasupra, avea îndrăzneala să stea aici, în mijlocul drumului, şi s-o jignească cu propunerile lui ruşinoase. Turbarea şi supărarea o cuprinseră. Îşi recăpătă stăpânirea de sine şi, cu o singură smucitură, se smulse din braţele lui Rhett.

— Oh, secătură! strigă ea.

Şi începu să-şi scormonească mintea spre a descoperi noi ocări pe care să i le zvârle în faţă, ocări mult mai puternice, în genul acelora pe care le folosea Gerald când se înfuria împotriva lui Lincoln, a Macintosh-ilor

sau a catârilor încăpăţânaţi, dar cuvintele nu-i veneau.

— Fiinţă laşă, nedemnă şi abjectă!

Şi cum nu izbutea să găsească ceva destul de biciuitor, din toată puterea care-i rămăsese îl izbi în plin peste gură. Rhett se dădu un pas înapoi, ducându-şi mâna la faţă.

— Ah! făcu el liniştit, şi timp de o clipă rămaseră faţă în faţă în întuneric.

Scarlett îl putea auzi respirând greu, în timp ce ea însăşi respira sacadat, ca şi când ar fi fugit foarte repede.

— Aveau dreptate, toată lumea avea dreptate. Nu eşti un om de lume.

— Fetiţa mea dragă, răspunse el, nu-i deloc momentul...

Ştia că râde, şi gândul ăsta o scoase cu totul din sărite.

— Pleacă de-aici! Pleacă de-aici imediat! Grăbeşte-te! Nu vreau să te mai văd niciodată. Dar-ar Dumnezeu să te nimerească în plin o ghiulea. Dar-ar Dumnezeu să fii prefăcut într-o mie de bucăţi. Eu...

— Te scutesc de rest. Am înţeles foarte bine ce vrei să spui. Când voi fi mort pe altarul patriei, nădăjduiesc că te va chinui conştiinţa.

Îl auzi râzând şi ghici că se-ntoarce spre căruţă. Îl văzu alături de căruţă vorbind şi, ca întotdeauna când se adresa Melaniei, exprimându-se pe un ton cu totul deosebit, plin de respect:

— Doamnă Wilkes?

Vocea speriată a lui Prissy îi răspunse dinlăuntrul căruţei.

— Dumnezeule Atotpute'nic. Dom'le Butle', doamna Melly a leşinat de mult.

— Sper că nu e moartă! Respiră?

— Da, domnule, 'espi'ă.

— Atunci e, probabil, mai bine să rămână aşa. Dacă ar fi conştientă, mă îndoiesc că ar putea îndura. Ai grijă

de ea, Prissy. Ține, iată ceva pentru tine. Vezi să nu fii mai proastă decât ești.

— Da, domnu'. Mulțumesc, domnu'!

— La revedere, Scarlett.

Ştia că se-ntorsese şi că privea înspre ea, dar nu răspunse nimic. Ura o împiedica să vorbească. Pietrişul şoselei începu să scârțâie sub picioarele lui Rhett, şi timp de o clipă Scarlett văzu umerii lui masivi desenându-se în întuneric. Apoi dispăru. Mai auzi încă o clipă zgomotul paşilor lui, apoi se stinse. Reveni încet spre căruță, cu genunchii tremurându-i.

De ce plecase şi se pierduse în noapte, într-un război şi pentru o cauză dinainte pierdută, într-o lume care înnebunise? De ce plecase, el, Rhett, care iubea femeile şi alcoolul, o masă bună şi un pat moale, rufele fine şi pielăria frumoasă, el care detesta Sudul şi-şi bătea joc de nebunii ce luptau pentru el? De acum înainte va călca cu cizmele lui de lac pe un drum al amărăciunii, unde domnea foamea şi unde rănile, oboseala, suferința îşi dădeau frâu slobod ca lupii ce urlă. Şi, la sfârşitul acestui drum, îl aştepta moartea. N-avea nevoie să plece. Era în siguranță, era bogat, avea ce-i trebuie. Dar plecase. O lăsase singură, într-o noapte neagră ca noaptea orbilor, singură cu armata yankee care-i tăia drumul spre casă.

Acum îşi aduse aminte de toate ocările pe care ar fi vrut să i le zvârle în față, dar era prea târziu. Îşi sprijini capul de grumazul calului şi începu să plângă.

Capitolul XXIV

Lumina strălucitoare a soarelui de dimineață, revărsată printre copaci, o trezi pe Scarlett. Timp de o clipă, încă amorțită din pricina poziției incomode în care dormise, nu-şi putu da seama unde se afla. Soarele o orbea. Podeaua tare a căruței îi înțepenise trupul şi o greutate o apăsa de-a curmezişul picioarelor. Încercă să se ridice în capul oaselor şi descoperi că această greutate nu era altcineva decât Wade, care dormea cu capul pe genunchii ei. Picioarele goale ale Melaniei îi atingeau fața şi, sub capră, Prissy era încolăcită ca o pisică neagră, cu copilaşul aşezat între ea şi Wade.

Şi deodată, Scarlett îşi aminti tot. Cu o sforțare reuşi să se ridice şi privi repede în jur. Slavă Domnului, nu se vedea niciun yankeu! Ascunzătoarea lor nu fusese descoperită în timpul nopții. Acum îşi amintea de toate: de călătoria lor îngrozitoare după ce paşii lui Rhett se stinseseră; de noaptea care nu se mai sfârşea; de şoseaua cufundată în întuneric, plină de gropi şi de bolovani de care se poticnea căruța; de şanțurile în care alunecase; de energia, acea energie a disperării, pe care ea şi cu Prissy trebuiseră s-o desfăşoare ca să scoată roțile căruței din şanțuri. Îşi amintea tremurând de câte ori trăsese calul peste câmp sau în pădure când, auzind apropiindu-se soldați, nu ştia dacă erau prieteni sau duşmani... Da, îşi amintea cât se temuse ca o tuse, un strănut, sau sughițul lui Wade să nu le trădeze.

Oh, şoseaua aceea întunecată pe care oamenii treceau ca nişte stafii, într-o tăcere pe care o tulbura numai zgomotul paşilor înăbuşiţi de praful moale, clinchetul slab al căpestrelor şi scârţâitul hamurilor de piele! Şi clipa aceea îngrozitoare când calul sleit de puteri refuzase să mai înainteze, în timp ce în umbră cavaleria şi artileria uşoară treceau atât de aproape de locul unde fugarii, nemişcaţi, îşi ţineau răsuflarea, încât Scarlett ar fi putut chiar să atingă oamenii, atât de aproape încât putea simţi mirosul de sudoare al tuturor acelor trupuri.

În sfârşit, când ajunseră lângă Rough and Ready, câteva focuri de bivuac mai ardeau încă acolo unde resturile ariergărzii generalului Steve Lee aşteptau ordinul de retragere. Scarlett descrisese un cerc de aproape o milă de-a curmezişul unei arături, până ce luminile focurilor de bivuac se stinseseră în urma ei. Şi atunci se pierduse în mijlocul întunericului şi plânsese cu lacrimi fierbinţi, căci nu mai găsea drumul de care pe care-l cunoştea atât de bine. Sfârşise prin a-l găsi, până la urmă, dar în acel moment calul se prăbuşise între hulube şi refuzase să se mişte şi să se scoale, chiar când ea şi cu Prissy l-au tras de căpăstru.

Scarlett deshămase şi, năucită de oboseală, se strecurase în fundul căruţei şi-şi întinsese în sfârşit picioarele chinuite. Îşi aducea vag aminte că, în clipa chiar în care somnul venise să-i închidă pleoapele, Melanie îi ceruse cu o voce care se scuza şi implora totodată: „Scarlett, pot să capăt puţină apă, te rog?”

Răspunsese: „Nu e apă”, şi adormise chiar înainte ca vorbele să-i fi ieşit din gură.

Acum era dimineaţă şi lumea întreagă, calmă, şi senină în lumina soarelui, era împodobită cu auriu şi verde. Nicăieri nu se vedea urmă de soldaţi. Lui Scarlett îi era foame şi setea îi usca gâtlejul. O durea peste tot şi se simţea frântă. Plină de uimire, se întrebă cum ea, Scarlett O’Hara, care nu dormea niciodată bine decât

între cearceafuri de olandă fină şi pe cel mai moale dintre paturile de puf, putuse să doarmă pe scânduri, ca o sclavă de la munca câmpului.

Orbiţi de soare, ochii ei se aţintiră asupra Melaniei şi, îngrozită, simţi că i se taie răsuflarea. Melanie era atât de ţeapănă şi de palidă, încât Scarlett o crezu moartă. Cu chipul descompus şi cu părul împrăştiat care desena negre arabescuri, ai fi luat-o drept o femeie bătrână, moartă. Atunci Scarlett văzu cu uşurare ridicându-se pieptul ei scobit şi înţelese că Melanie supravieţuise nopţii.

Scarlett puse mâna streaşină la ochi şi-şi plimbă privirea în jur. Petrecuseră fără îndoială noaptea sub copacii unei grădini, căci o alee nisipoasă se întindea în faţa ei, cotind sub un şir de cedri.

„Dar, ia te uită, sunt la Mallory!” gândi Scarlett cu inima bătând de bucurie la gândul că va găsi prieteni şi ajutor.

Însă o tăcere de moarte apăsa asupra plantaţiei. Brazdele de flori şi gazonul peluzei fuseseră răscolite, distruse de roţi, de cai şi de oameni şi în multe locuri se vedeau gropi. Scarlett privi spre casă şi, în locul vechii clădiri de lemn alb pe care o cunoştea atât de bine, nu văzu decât o lungă înşiruire de temelii de granit şi două hornuri înalte de cărămidă înnegrite de fum, înălţându-se în mijlocul frunzişului ars al arborilor nemişcaţi.

Oftă din greu şi un tremur o străbătu. Va regăsi oare Tara în aceeaşi stare, rasă până la temelii, tăcută ca o moartă?

„Nu, nu trebuie să mă gândesc la asta acum”, îşi spuse în grabă. „Nu trebuie să mă gândesc la asta. Dacă mă gândesc, toate spaimele mele vor reapare.” Dar, fără voia ei, inima începu să-i bată într-una ritm precipitat şi, la fiecare bătaie, i se părea că aude, ca într-un uruit de tunet: „Repede, acasă! Repede, întoarce-te la tine acasă!”

Trebuiau să plece, dar înainte ar fi fost bine să

găsească ceva de mâncat şi de băut, apă, mai ales apă.

O înghionti pe Prissy ca s-o scoale. Fata o privi cu ochii mari, rătăciți.

— Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett, nu c'edeam să mă mai scol decât în pământul făgăduinței.

— Eşti departe de el, îi zise Scarlett, încercând să-şi pună puțină ordine în pieptănătură.

Avea fața lipicioasă şi trupul îi era umed de sudoare. Îl simțea murdar. Avea impresia că mirosea urât. Cum nu se dezbrăcase ca să doarmă, îmbrăcămintea îi era boțită toată. Niciodată nu simțise o asemenea oboseală, o atare senzație. Muşchii, a căror existență n-o bănuia, îi aminteau dureros de eforturile pe care le făcuse noaptea trecută, şi fiecare mişcare îi pricinuia o durere ascuțită.

Se uită la Melanie şi văzu că deschisese ochii. Avea ochi de bolnavă, strălucind de febră, încercănați. Întredeschise buzele albe şi murmură cu o voce rugătoare:

— Apă.

— Scoală-te, Prissy, porunci Scarlett. Vom merge la fântână şi vom scoate puțină apă.

— Da', domnişoa'ă Sca'lett, t'ebuie să fie st'igoi acolo. Dacă cineva a mu'it acolo?

— Te prefac eu în strigoi, dacă nu te dai jos din căruță imediat, strigă Scarlett care nu avea poftă de vorbă.

Ea însăşi coborî greoi din căruță, şi deodată se gândi la cal. Dumnezeule mare! Şi dacă murise în timpul nopții? Când îl deshămase părea pe ducă. Înconjură în fugă căruța şi văzu animalul întins pe o coastă. Dacă era mort, îl va blestema pe Dumnezeu şi va muri şi ea. Cineva, în Biblie, făcuse asta. Să blestemi pe Dumnezeu şi să mori. Ştia exact ce trebuia să fi simțit omul acela. Dar calul nu murise. Respira greu, cu ochii lui bolnavi pe jumătate închişi, dar oricum, trăia încă. Puțină apă o să-i facă bine şi lui!

Prissy se dădu jos din căruță fără tragere de inimă, gemând şi, nu prea liniştită, urcă aleea în urma lui Scarlett. În spatele ruinelor, colibele sclavilor, văruite, se aliniau pustii şi tăcute sub copaci. Între colibe şi temeliile casei înnegrite de fum zăriră puțul şi văzură că mai avea lanț şi cumpănă. Căldarea era coborâtă până aproape de fund. Amândouă o scoaseră şi, când apăru din gura întunecoasă, plină de apă proaspătă, scânteietoare, Scarlett o aplecă, şi începu să bea cu zgomot, stropindu-se.

Bău până ce Prissy exclamă iritată: „Păi, şi mie mi-e sete”, amintindu-şi astfel de existența celorlalți.

— Desfă lanțul, du găleata la căruță şi dă-le la toți apă. Ce rămâne să bea calul. Nu crezi că domnişoara Melanie ar trebui să dea să sugă copilului? Cred că e mort de foame.

— Da’ domnişoa’a Melly nu a’e lapte, domnişoa’ă Sca’lett şi… nici n-o să aibă.

— De unde ştii?

— Am văzut p’ea multe ca ea.

— Ia nu-ți mai da aere cu mine. Ieri nu erai atât de pricepută la copii. Grăbeşte-te acum. Voi încerca să găsesc ceva de mâncare.

După multă căutare, Scarlett sfârşi prin a descoperi câteva mere în grădină. Soldații trecuseră pe acolo înaintea ei şi pomii fuseseră scuturați. Cele pe care le culese de pe jos erau în parte putrede.

Le alese pe cele mai bune, îşi umplu poala şi se întoarse. Pământul era moale şi pietricelele pătrundeau în pantofi. De ce’ nu se gândise să-şi pună încălțăminte mai rezistentă ieri seară? De ce nu-şi luase pălăria de pai să se acopere de soare? De ce nu luase de mâncare? Se purtase ca o nebună. Dar, bineînțeles, crezuse că Rhett se ocupa de toate.

Rhett! Scuipă pe jos, atât îi făcea de rău până şi numele. Cât îl ura! Cât de josnic se purtase! Şi când te gândeşti că stătuse acolo, în mijlocul drumului, şi-l

lăsase s-o sărute şi aproape că-i plăcuse. Trebuie să fi fost nebună noaptea trecută. Ce ființă abjectă era Rhett!

Când reveni, le dădu la toți mere, şi zvârli restul în căruță. Calul se ridicase pe picioare, dar apa nu părea să-l fi răcorit. În plină zi oferea o privelişte şi mai jalnică decât noaptea. Era costeliv ca o vacă bătrână, şi coastele lui te făceau să te gândeşti la o scândură de spălat rufe, în timp ce spatele era tot o rană. Înhămându-l, ori de câte ori îl atingea, i se făcea greață. Când îi trecu zăbala, văzu că n-are, la drept vorbind, niciun dinte. Doamne, ce gloabă bătrână! Dacă tot furase un cal, de ce n-a putut să fure unul bun?

Se sui pe capră şi lovi spatele animalului cu nuiaua de nuc. Calul se opinti şi se puse în mişcare, dar odată ajuns în drum, înainta atât de încet, încât Scarlett se gândi că nu i-ar fi greu să meargă mai repede pe jos. Oh, dacă n-ar trebui să aibă grijă de Melanie, de Wade, de copil şi de Prissy! Ar lua-o la picior şi într-o clipă ar ajunge acasă. Da, ar fugi tot drumul şi fiecare pas ar apropia-o de Tara şi de Ellen.

Tara nu putea fi la mai mult de cincisprezece mile, dar cu iuțeala cu care mergea gloaba asta bătrână, călătoria va dura toată ziua, căci vor trebui să se oprească des, spre a îngădui calului să se odihnească. Toată ziua! Parcurse cu privirea drumul roşu care scânteia între gropile adânci pe care tunurile şi ambulanțele le săpaseră. Vor trebui să mai treacă multe ceasuri înainte de a şti dacă Tara mai era încă în picioare şi dacă Ellen se mai afla acolo. Cine ştie câte ceasuri le vor mai trebui ca să sfârşească drumul, sub soarele arzător de septembrie!

Se întoarse şi se uită la Melanie care, întinsă pe spate, îşi ținea ochii obosiți închişi spre a-i feri de soare. Atunci Scarlett desfăcu panglicile pălăriei şi o zvârli lui Prissy.

— Pune-i asta pe față. O să-i ferească ochii.

Apoi, cum începea să simtă asupră-i muşcătura

soarelui, îşi zise: „Înainte de sfârşitul zilei voi avea atâția pistrui, că voi fi ca un ou de bibilică.”

Înainte nu stătuse niciodată la soare fără pălărie sau văl, nu ținuse niciodată hățurile fără să-şi fi tras mănuşi spre a-şi apăra pielea mâinilor ei cu gropițe. Şi acum, era aici în plin soare, într-o căruță hodorogită trasă de un cal slăbănog. Era murdară, năduşită, flămândă, neputând decât să înainteze ca melcul printr-o câmpie pustie. Acum abia câteva săptămâni ducea o viață paşnică, la adăpost de orice primejdii. Atât de puțină vreme se scursese de când ea însăşi, la fel ca toți ceilalți, crezuse că Atlanta nu va cădea niciodată, că Georgia nu va fi niciodată, invadată. Dar micul nor care cu câteva luni mai înainte se formase la nord-vest adusese o furtună violentă, apoi dezlănțuise un uragan care măturase tot ceea ce constituia universul ei, smulgând-o şi pe ea din viața ferită dusă până atunci şi o lăsase să cadă în mijlocul acestui pustiu bântuit parcă de stafii.

Mai era încă Tara în picioare? Sau se dusese şi ea pe aripile vântului care suflase asupra Georgiei? Dădu bici calului sleit de puteri şi încercă să-l facă să meargă mai repede. Roțile jucau şi îi hurducau pe fugari, zvâtlindu-i dintr-o parte într-alta a căruței, ca pe nişte bețivi.

Moartea pândea peste tot. În acest sfârşit de după-amiază, sub razele soarelui în amurg, toate ogoarele, toate boschetele de care Scarlett îşi amintea atât de bine erau încremenite într-un calm sinistru, care umplea de groază inima tinerei femei. Fiecare casă goală, fiecare locuință distrusă de obuze prin fața căreia trecuseră în ziua aceea, fiecare horn înălțându-se ca o santinelă pe deasupra ruinelor înnegrite îi măriseră spaima. Din noaptea trecută nu văzuse nicio ființă omenească ori animal în viață. Oameni şi cai morți, şi catâri morți, toți zăcând pe marginea drumului, umflați, acoperiți de roiuri de muşte, dar nimic viu. Nicio vită nu se auzea mugind în depărtare. Păsările nu cântau, vântul nu

mişca arborii. Numai tropotul ostenit al calului şi slabele scâncete ale copilului Melaniei veneau să întrerupă tăcerea.

Toată regiunea părea să fi fost prinsă într-o vrajă groaznică. Sau mai rău încă, gândi Scarlett tremurând, ca chipul familiar şi drag al unei mame care, după chinurile agoniei, îşi regăsise în moarte frumuseţea şi seninătatea. Avea impresia că pădurile, odinioară atât de prietene, erau bântuite de stafii. Mii de oameni căzuseră în timpul luptei de la Jonesboro. Erau aici, în aceste păduri pline de stafii, unde razele piezişe ale după-amiezii luceau cu o strălucire stranie printre frunzele nemişcate, erau toţi aici – şi soldaţi confederaţi, şi duşmani. Se uitau la ea în căruţa ei hodorogită, o priveau cu ochii lor orbiţi de sânge şi de praful roşu... cu ochii lor sticloşi, cu ochii lor îngrozitori.

„Mamă! Mamă!” şopti ea. Dacă ar putea numai să ajungă până la Ellen. Dacă, printr-o minune a lui Dumnezeu, Tara ar mai fi încă în picioare. Ar urca lunga alee plantată cu arbori, ar intra în casă, ar vedea faţa iubitoare a mamei, ar simţi din nou mângâierea mâinilor ei blânde şi îndemânatice care-i goneau temerile, s-ar agăţa de fustele lui Ellen, şi-ar înfunda obrazul în ele. Maică-sa ar şti ce-ar trebui să facă. N-ar lăsa pe Melanie şi pe copilaşul ei să moară. Ar izgoni toate stafiile şi groaza doar printr-un „Şt! Şt!” al vocii ei liniştite. Dar mama ei era bolnavă, murea poate.

Scarlett lovi cu biciul crupa slăbită a calului. Trebuiau să se grăbească! Toată ziua asta dogoritoare căruţa se târâse de-a lungul drumului care nu se mai isprăvea. Curând va fi noapte, şi atunci vor fi din nou singuri în acest pustiu dezolant. Scarlett strânse hăţurile cu mâinile ei pline de băşici şi lovi sălbatic spatele animalului, până când o durură braţele.

Numai de-ar putea să ajungă la Tara, să se refugieze în braţele lui Ellen, să-şi depună povara prea grea pentru umerii ei tineri – această femeie care agoniza,

copilul care se stingea încet, băiatul ei aproape mort de foame, negresa speriată, care toți aşteptau de la ea scăparea şi care citeau în spatele ei înțepenit un curaj pe care nu-l avea, o vigoare care o părăsise de mult.

Calul, mort de oboseală, nu mai răspundea nici la lovituri, nici la hățuri, ci se târa, se poticnea de pietroaie şi se clătina ca şi când era gata să cadă. Şi totuşi, la ora amurgului, ajunseră în ultima etapă a călătoriei. Părăsind drumul pe care-l urmaseră până atunci, cotiră şi o porniră pe şosea. Tara nu mai era decât la o milă.

Iată profilându-se umbra întunecată a gardului viu de iasomie care marca începutul proprietății Macintosh. Puțin mai departe, Scarlett opri căruța în fața lungii alei de stejari care ducea de la şosea la casa bătrânului Angus Macintosh. Întunericul se lăsa şi Scarlett cercetă în zadar cu privirea cele două şiruri de arbori: nu deosebi nimic. Totul era întunecat. Nici o singură lumină nu ardea în casă sau la acareturi. Se uită mai atent şi sfârşi prin a zări o privelişte care-i devenise familiară în cursul acestei zile îngrozitoare. Asemeni unor gigantice monumente funerare, două hornuri dominau cel de al doilea etaj în ruine, iar la întâiul – ferestre pe care nicio lampă nu le lumina găureau zidurile ca nişte ochi orbi.

— Hei! strigă ea din toate puterile. Hei!

Înnebunită de spaimă, Prissy se agăță de ea, şi Scarlett, întorcându-se, văzu că ochii negresei se-nvârteau în orbite.

— Nu mai st’igați, domnişoa’ă Sca’lett! Vă ’og. Nu mai st’igați, murmură ea cu o voce tremurătoare. Nu se ştie *cine* poate să ’ăspundă.

„Doamne Dumnezeule!” gândi Scarlett, pe care o străbătu un fior rece. „Are dreptate. Nu se ştie cine poate ieşi de-acolo.”

Trase de hățuri, şi calul porni din nou. Vederea casei Macintosh-ilor îi spulberase ultimele nădejdi care-i rămăseseră. Casa incendiată, în ruine, era la fel de

părăsită ca toate plantațiile prin fața cărora trecuse în acea zi. Tara nu se afla decât la o jumătate de milă de acolo, pe acelaşi drum, în calea armatelor. Tara era rasă şi ea până la pământ. Nu vor găsi decât cărămizi înnegrite. Vor vedea strălucind stelele printre zidurile fără acoperiş. Ellen, Gerald, fetele, Mammy, negrii, toată lumea plecase, Dumnezeu ştie unde, şi aceeaşi linişte îngrozitoare va plana asupra ceea ce mai rămăsese din plantație.

De ce pornise oare în această expediție nebunească? Fusese un gest lipsit de bun-simț, mai ales față de Melanie şi copilul ei. Era mai bine să fi murit la Atlanta, decât să vină să moară în mijlocul ruinelor mute de la Țara, după ce au suferit chinurile unei călătorii într-o căruță hodorogită, sub un soare dogoritor.

Dar Ashley i-o încredințase pe Melanie: „Să ai grijă de ea”. Oh, acea zi minunată şi sfâşietoare când o sărutase înainte de a pleca pentru totdeauna. „O să ai grijă de ea, nu-i aşa? Promiți?” Şi promisese. De ce se angajase astfel? Şi era de două ori mai strâns legată, acum când Ashley nu mai era. Cu toată slăbiciunea ei, mai găsea încă puterea s-o urască pe Melanie, să deteste scâncetul slab al copilului ei, care, din ce în ce mai slab, străpungea tăcerea. Dar promisese, şi acum Melanie şi copilul ei depindeau de ea, ca şi Wade şi Prissy, şi trebuia să se lupte şi să se zbată pentru ei, până la ultimele ei puteri, până la ultima ei suflare. Ar fi putu să-i lase la Atlanta, ar fi putut s-o bage pe Melanie într-un spital şi s-o părăsească. Dar, dacă ar fi făcut asta, n-ar mai fi putut sta niciodată în fața lui Ashley, fie în această lume, fie în cealaltă, şi să-i spună că-i lăsase nevasta şi băiatul să moară printre necunoscuți.

Oh, Ashley! Unde era el la ora asta, în timp ce ea mergea pe drumul bântuit de stafii împreună cu soția şi copilul lui. Era oare în viață? Se gândea la ea, acolo după gratiile închisorii din Rock Island? Ori murise demult de vărsat şi putrezea într-o groapă alături de

sute de alți confederați?

Nervii încordați ai lui Scarlett erau gata să cedeze când auzi un zgomot în tufiş, nu departe de ea. Prissy scoase un țipăt şi se trânti pe scândurile căruței peste copilaş, iar Melanie se mişcă puțin căutându-şi copilul cu mâna. În ce-l priveşte pe Wade, prea înspăimântat ca să țipe, îşi acoperi ochii şi se ghemui în fund. Atunci tufişurile se dădură în lături, hârşâite de trecerea unui animal masiv, în timp ce se auzea un muget surd, jalnic.

— Nu-i decât o vacă, spuse Scarlett cu vocea răguşită de spaimă. Lasă prostiile, Prissy. Ai strivit copilul şi ai speriat pe domnişoara Melly şi pe Wade.

— E un st'igoi, se smiorcăia Prissy, neîndrăznind să-şi ridice fața de pe scânduri.

Întorcându-se pe capră, Scarlett ridică nuiaua de care se folosise în loc de bici şi o croi o dată pe Prissy peste spinare. Era prea obosită, prea terorizată de spaime ca să mai suporte cea mai mică slăbiciune la ceilalți.

— Scoală-te, toanto, că de nu, rup nuiau pe tine, zise ea.

Zăpăcită, Prissy ridică încet capul şi, privind pe deasupra loitrelor căruței, văzu că era într-adevăr o vacă, albă cu pete roşcate, care se uita la ei cu un aer speriat şi rugător. Vaca scoase un nou muget, ca şi când ar fi suferit.

— O fi rănită? zise Scarlett. Parcă nu mugeşte ca celelalte vaci.

— C'ed că a'e p'ea mult lapte şi v'ea să fie mulsă, anunță Prissy, recăpătându-şi încet-încet sângele rece. C'ed că e una din ci'eada Macintosh-ilor, pe ca'e neg'ii au dus-o în pădu'e şi yankeii n-au luat-o.

— O luăm cu noi, hotărî pe loc Scarlett. Aşa o să avem puțin lapte pentru copil.

— Cum să luăm vaca cu noi, domnişoa'ă Sca'lett? Nu putem s-o luăm cu noi. Când vacile au aşteptat p'ea mult ca să le mulgă, uge'ul li se umflă şi se spa'ge. De asta mugeşte vaca.

— Fiindcă te pricepi aşa de bine, scoate-ţi juponul, rupe-l în două şi leagă vaca la spatele căruţei.

— Domnişoa'ă Sca'lett, ştiţi bine că nu mai am jupon de o lună. Şi dac-aş avea unul, n-aş v'ea pent'u nimic în lume să-l dau vacii. Nu mi-au plăcut niciodată vacile. Am o f'ică g'ozavă de ele.

Scarlett lăsă hăţurile şi-şi sumese rochia. Juponul ei garnisit cu dantele era ultima podoabă intactă pe care o mai avea. Desfăcu copcile care-i strângeau talia şi făcu să alunece juponul peste glezne, trăgând cu amândouă mâinile pânza dulce la pipăit. Rhett îi adusese pânza asta şi dantelele tocmai de la Nassau, pe bordul ultimului vapor cu care forţase blocada, şi îi trebuise lui Scarlett o săptămână întreagă ca să-l confecţioneze. Îl luă hotărâtă de cusătură, trase, scutură, muşcă, până când pânza cedă şi se rupse pe toată lungimea ei. Îşi urmă opera cu înverşunare şi, după ce prefăcuse juponul în mai multe fâşii, le legă cap la cap cu degete care sângerau şi tremurau de oboseală.

— Leagă-i coarnele cu asta, porunci ea.

Dar Prissy se burzului:

— Mi-e f'ică de vaci, domnişoa'ă Sca'lett. Nu m-am ocupat niciodată de vaci. Eu nu sunt o neg'esă de cu'te. Ştiu numai să se'vesc în casă.

— Nu eşti decât o cioară tâmpită şi tata n-a făcut niciodată o treabă mai proastă ca în ziua când te-a cumpărat, declară Scarlett pe un ton calm, prea sleită de puteri ca să se mai poată supăra. Dacă am să mai pot să mă folosesc vreodată de braţul meu, am să-ţi frâng nuiaua pe spinare.

„Na”, se gândi ea, „i-am spus cioară, şi mama s-ar supăra dacă ar şti.”

Făcând ochii mari, Prissy privi întâi la stăpâna ei, apoi la vaca ce mugea plângăreţ. Scarlett părându-i cea mai puţin periculoasă dintre ele, se cramponă de marginea căruţei şi nu se mai mişcă.

Scarlett coborî atunci de pe capră. Era înţepenită

toată. La fiecare mişcare muşchii ei îndureraţi îi pricinuiau o adevărată tortură. Prissy nu era singura care avea „o f'ică g'ozavă” de vaci. Vacile, chiar cele mai blânde, îi păruseră întotdeauna de temut lui Scarlett, dar nu era momentul să te sinchiseşti de micile temeri când atâtea pericole se îngrămădeau deasupra capului tău. Din fericire vaca era blândă. Durerile pricinuite de ugerul prea plin o îndemnaseră să caute tovărăşia şi ajutorul oamenilor, aşa că nu făcu nicio mişcare ameninţătoare când Scarlett înnodă în jurul unuia din coarne capătul juponului rupt. Legă celălalt capăt la spatele căruţei, cât i-o îngăduiră degetele ţepene. Atunci, în timp ce se pregătea să se urce iarăşi pe capră, o imensă slăbiciune o cuprinse şi fu apucată de ameţeală. Trebui să se ţină de marginea căruţei ca să nu cadă.

Melanie deschise ochii şi, văzând-o pe Scarlett lângă ea, murmură:

— Dragă… suntem acasă?

Acasă! Cuvântul acesta o făcu pe Scarlett să verse lacrimi fierbinţi. Acasă! Melanie nu ştia că nu mai exista niciun „acasă”, că erau amândouă singure şi părăsite în mijlocul unei lumi pustii, cuprinse de nebunie.

— Nu încă, răspunse ea cu o voce atât de dulce pe cât îi îngăduia gâtlejul strâns. Dar vom ajunge curând. Am găsit o vacă şi o să avem lapte pentru tine şi copil.

— Bietul mititel, zise Melanie, încercând în zadar să atingă copilul.

Trebui ca Scarlett să facă apel la toată energia ei ca să se poată urca din nou în căruţă, dar în sfârşit izbuti şi luă hăţurile. Calul, prăpădit, îşi aplecase capul în jos şi refuza să înainteze. Scarlett îl lovi fără nicio milă. Îşi zise că Dumnezeu o va ierta că loveşte un animal sleit de puteri – şi dacă n-o s-o ierte, îi era totuna. La urma urmei, Tara nu mai era decât la un sfert de milă şi, odată ajunşi, calul putea să se prăbuşească între hulube dacă avea poftă.

În sfârşit, calul se puse încet în mişcare, târând căruța scârțâitoare şi vaca ce mugea de-ți rupea inima. Mugetele ei repetate iritară atât de mult nervii lui Scarlett, încât se gândi să se oprească şi să-i redea nenorocitei libertatea. În definitiv, la ce-i poate servi o vacă dacă nu-i nimeni la Tara? Nu se pricepea s-o mulgă şi chiar dacă reuşea, animalul ar fi lovit desigur cu piciorul pe oricine ar fi încercat să se atingă de ugerul îndurerat. Dar fiindcă avea vaca, putea tot atât de bine s-o păstreze. Erau puține lucruri pe lume care-i mai aparțineau acum.

Când ajunseră în sfârşit la poalele dealului, ochii lui Scarlett se umplură de lacrimi. Acolo sus, în vârful dealului, era Tara. Atunci inima i se strânse. Calul nu va avea niciodată puterea să urce dealul. Şi când te gândeşti că pe timpul când galopa pe iapa ei uşoară, îşi bătuse întotdeauna joc de acest deal. Nu se poate să fi devenit atât de înalt de când îl văzuse ultima oară. Cu căruța atât de încărcată, calul nu va ajunge niciodată până sus.

Zdrobită de oboseală, coborî şi apucă de căpăstru.

— Prissy, dă-te jos, porunci ea. Ia-l pe Wade. Du-l în brațe sau fă-l să umble. Culcă copilul lângă domnişoara Melanie.

Wade izbucni în plâns şi, printre hohotele lui de plâns, Scarlett nu deosebi decât câteva cuvinte întretăiate:

— Întuneric… Întuneric… lui Wade i-i frică.

— Domnişoa'ă Sca'lett, nu pot să umblu. Picioa'ele mele au băşici şi ies din ghete, şi pe u'mă Wade e p'ea g'eu şi…

— Dă-te jos până nu te dau eu jos. Şi dacă te dau eu jos, te las aici singură în întuneric. Hai, repede.

Gemând şi bombănind, cu ochii holbați, Prissy privea la arborii întunecați care mărgineau drumul şi care o vor înhăța îndată ce va părăsi refugiul căruței. Cu toate acestea, împinse copilaşul lângă Melanie, coborî jos şi-l

trase şi pe Wade din căruță. Băiețaşul plângea agățat de ea.

— Fă-l să tacă. Nu pot să-l aud plângând, zise Scarlett trăgând de căpăstru şi silind calul să înainteze. Hai, Wade, fii curajos. Nu mai plânge, că altfel îți dau o palmă.

„De ce a mai inventat Dumnezeu copiii?" se gândi Scarlett, care în acelaşi moment fu cât pe ce să-şi sclintească glezna. „Nu folosesc la nimic, plâng întruna şi plictisesc pe toată lumea. Trebuie să te ocupi mereu de ei. Şi îi ai tot timpul pe cap." Era atât de sfârşită, încât nu mai simțea nici pic de milă pentru copilul îngrozit care tropăia alături de Prissy, trăgând-o de mână şi fornăind pe nas. Nu simțea decât silă pentru că îl născuse, şi o vagă uimire că se putuse mărita cu Charles Hamilton.

— Domnişoa'ă Sca'lett, şuşoti Prissy agățându-se de brațul stăpânei sale, nu t'ebuie să me'gem la Ta'a. Nu-i nimeni acolo. Au plecat toți. Poate că au mu'it, mama mea şi toată lumea.

Auzind ecoul propriilor ei gânduri, Scarlett se scutură furioasă.

— Atunci, lasă-mă să-l țin eu pe Wade. N-ai decât să te aşezi aici şi să rămâi.

— Nu, domnişoa'ă! Nu, domnişoa'ă!

— Atunci taci!

Ce încet înainta calul! Balele se prelingeau pe zăbală şi curgeau pe mâinile lui Scarlett. Din fundul memoriei îi reveniră câteva cuvinte din cântecul pe care-l cântase odinioară cu Rhett... nu-şi putea aminti urmarea. „Mai purtăm povara doar câteva zile." „Mai avem din umblet..." fredona neîncetat în minte, „doar câteva zile".

Ajunseră în vârful dealului şi, înaintea lor, văzură întinzându-se masa întunecată a stejarilor din Tara. Scarlett căută în grabă cu ochii o lumină. Nu găsi!

„Au plecat!" îşi zise ea cu inima înghețată. „Au plecat!"

Trăgând calul de căpăstru, o coti pe alee şi cedrii,

împreunându-şi crengile deasupra fugarilor, îi înghițiră în întunericul nopții. Scormonind cu privirea lungul tunel întunecat, forțându-şi ochii, tot scrutând umbra, Scarlett văzu înaintea ei – dar vedea oare cu adevărat? n-o înşelau ochii ei obosiți? – văzu estompate şi neclare zidurile albe ale Tarei. Casa ei! Zidurile albe, atât de dragi, ferestrele cu perdelele fâlfâind, verandele largi... distingea ea într-adevăr toate astea înaintea ei, acolo în întuneric? Sau noaptea miloasă îi ascundea îngrozitorul spectacol pe care i-l oferise casa Macintosh-ilor?

Aleea părea că nu se va mai sfârşi şi calul înainta din ce în ce mai încet. Ochii lui Scarlett scormoneau cu disperare întunericul. Acoperişul părea să fie intact. Era oare... era oare posibil? Nu, nu se putea. Războiul nu respecta nimic, nici măcar Tara, construită ca să dureze cinci sute de ani. Nu se putea să fi cruțat Tara.

Deodată, contururile înecate în întuneric prinseră formă. Scarlett trase mai tare de căpăstru. Se vedeau acum zidurile albe. Fumul nu le înnegrise. Tara scăpase!

Oh, era acasă! Scarlett lăsă frâul şi o porni la fugă, străbătând în goană ultimii paşi care o despărțeau de casa ei. Ar fi vrut să strângă în brațe zidurile albe. Deodată văzu pe cineva, cineva ca o umbră ieşind din întunericul verandei şi oprindu-se în capul scării. Tara nu era pustie. Era cineva acasă!

Un țipăt de bucurie era să-i scape, dar i se opri în gât. Casa era atât de întunecată, atât de liniştită, iar silueta de pe verandă rămânea nemişcată. Ce se întâmplase? Tara era intactă, totuşi părea învăluită şi ea în giulgiul de linişte care acoperea cu calmul său sinistru toată regiunea. Atunci, silueta se mişcă. Încet, greoi, un om coborî scările verandei.

— Papa? întrebă Scarlett cu vocea răguşită de emoție, căci nici nu mai ştia dacă era într-adevăr tatăl ei. Sunt eu... Katie Scarlett. Am venit acasă.

Târându-şi cu greutate piciorul înțepenit, Gerald, mut ca un somnambul, se îndreptă spre Scarlett. Ajuns

lângă ea, o privi cu un aer prostit, ca şi când ar fi văzut-o în vis. Apoi îi puse mâna pe umăr. Scarlett simți degetele-i tremurătoare, de parcă Gerald fusese smuls dintr-un coşmar şi n-ar fi avut pe deplin conştiința realității.

— Fata mea, zise el cu o sforțare. Fata mea.

Apoi tăcu.

„Vai… dar e un moşneag!” se gândi Scarlett.

Avea umerii încovoiați şi pe chipul lui, pe care-l deosebea confuz, nu mai era nimic din vitalitatea năvalnică ce caracterizase odinioară pe Gerald; iar ochii lui aveau aproape aceeaşi expresie de groază ca cei ai lui Wade. Nu mai era decât un moşneag, un om zdrobit.

Şi acum, teama de necunoscut o cuprinse pe Scarlett, se azvârli asupra ei ca şi cum s-ar fi ascuns în întuneric şi ar fi pândit-o. Incapabilă să facă un gest, Scarlett se mulțumea să privească țintă la tatăl ei. Valul de întrebări pe care ar fi vrut să i le pună se opri în gât.

Din căruță se auzi din nou slabul scâncet al copilului, şi Gerald, cu prețul unui mare efort, păru că iese din amorțeală.

— E Melanie şi copilul ei, murmură repede Scarlett. Melanie e foarte bolnavă… am adus-o acasă.

Gerald îşi retrase mâna de pe umărul fiicei sale şi se îndreptă puțin. În timp ce se apropia cu paşi înceți de căruță, l-ai fi putut lua drept fantoma fostului stăpân al Tarei întâmpinându-şi musafirii. Şi când vorbi, s-ar fi zis că-şi împrumuta cuvintele din amintiri pierdute în negura trecutului.

— Verişoară Melanie!

Melanie bolborosi ceva care nu se auzi.

— Verişoară Melanie, eşti la dumneata acasă. Doisprezece Stejari au fost prefăcuți în cenuşă. Trebuie să stai la noi.

La gândul suferințelor pe care le îndura Melanie, Scarlett îşi regăsi toată energia. Se luă din nou la harță cu prezentul, cu trebuința de a culca pe Melanie şi

copilul într-un pat bun, de a face pentru ei doi cele o mie de trebuşoare necesare.

— Trebuie dusă pe braţe. Nu poate să umble.

Se auzi un zgomot de paşi repezi şi o siluetă neagră se profila pe scară. Pork coborî treptele în goană.

— Domnişoa'ă Sca'lett! Domnişoa'ă Sca'lett! strigă el.

Scarlett îl apucă de amândouă braţele. Pork, care făcea parte atât de organică din Tara, îi era tot atât de drag lui Scarlett ca şi zidurile şi coridoarele răcoroase. Îi simţi lacrimile curgându-i pe mâini în timp ce o bătea uşurel pe spate murmurând:

— Ce bine că v-aţi înto's! Ce bine...

Prissy izbucni în plâns şi începu să bolborosească vorbe fără şir, printre care se auzea: „Po'k! Po'k! D'agul meu!" Atunci micul Wade, încurajat de slăbiciunea celor mari, începu să plângă:

— Lui Wade i-e sete!

În sfârşit, Scarlett luă comanda.

— Domnişoara Melanie e în căruţă cu copilul ei. Pork, du-o sus cu multă grijă şi cule-o în camera de musafiri care dă spre grădina din spate. Prissy, ia copilul, du-l pe Wade în casa şi dă-i un pahar cu apă. Ce face mama, Pork? Spune-i că am nevoie de ea.

Galvanizat de tonul poruncitor al lui Scarlett, Pork se apropie de căruţă şi, după ce umblă câteva minute la loitre, dădu jos scândura din spate. Melanie scoase un geamăt, în clipa în care Pork o săltă puţin ca s-o ridice de pe salteaua pe care petrecuse atâtea ceasuri. Apoi se trezi în braţele puternice ale negrului, cu capul aşezat pe umărul lui, ca un copil. Prissy, ducând pruncul în braţe şi trăgându-l pe Wade de mână, urcă scara cu ei şi dispăru în holul întunecat.

Cu degetele ei însângerate, Scarlett căută înfrigurată mâna tatălui ei.

— S-au făcut bine, papa?

— Fetele sunt pe cale să se vindece.

Tăcerea reveni şi un gând prea cumplit ca să fie

tradus în cuvinte începu să încolţească în mintea lui Scarlett. Nu, nu putea să exprime acest gând, cuvintele n-ar fi putut trece peste buze. Totuşi încercă, dar s-ar fi zis că gâtlejul i s-ar fi uscat deodată. Era oare asta înspăimântătoarea enigmă a tăcerii din Tara? Ca şi când ar fi vrut să răspundă întrebării care o frământa, Gerald începu să vorbească.

— Maică-ta… începu el şi se opri.

— Da… mama…?

— Maică-ta a murit ieri.

Cu braţul tatălui ei sub al său, Scarlett traversă vestibulul larg care, cu tot întunericul, îi era la fel de cunoscut ca şi propriile-i gânduri. Se feri de scaunele cu spătarul înalt, de rastelul gol pentru puşti, de vechiul bufet ale cărui picioare în formă de labe cu gheare ieşeau primejdios în afară şi, din instinct, se simţi atrasă spre micul birou din spatele casei, unde Ellen îşi petrecea vremea făcând socoteli. Când va intra, maică-sa o să fie, fără îndoială, aşezată în faţa biroului. O să ridice capul, o să pună jos pana groasă de gâscă şi o să-şi părăsească scaunul spre a merge în întâmpinarea fiicei sale sleite de puteri, într-un foşnet de fuste discret parfumate. Ellen nu putea fi moartă, cu toate că papa nu încetase să repete ca un papagal care nu ştie decât o singură frază:

— Ellen a murit ieri… a murit ieri… a murit ieri.

Era mirată că nu simte nicio emoţie, că nu resimte nimic în afară de o oboseală care-i paraliza membrele ca nişte lanţuri grele de fier şi de un tremur care făcea să-i dârdâie genunchii. Se va gândi la maică-sa mai târziu. Pentru moment va trebui, cu orice preţ, să gonească pe Ellen din minte, căci altfel va începe să se bâlbâie prosteşte ca Gerald, sau să scâncească monoton ca Wade.

Pork coborî scara în întuneric şi li se alătură, apropiindu-se în grabă de Scarlett, asemenea unui

animal înfrigurat care se dă pe lângă foc.

— Nu se poate avea puţină lumină? întrebă Scarlett. De ce e aşa de întuneric în casă, Pork? Adu lumânări.

— Au luat toate lumână'ile, domnişoa'ă Sca'lett, toate afa'ă de una, de ca'e ne-am se'vit ca să ne luminăm puţin, şi e şi ea ap'oape sfâ'şită. Mammy s-a se'vit de o bucăţică de câ'pă muiată în g'ăsime de po'c ca să îng'ijească pe domnişoa'a Ca'een şi pe domnişoa'a Suellen.

— Adu ce a rămas din lumânare, porunci Scarlett. Ad-o în biroul mamei. Da, în birou.

Pork trecu în sufragerie şi Scarlett, înaintând pe bâjbâite, intră în odaia mică scufundată în beznă şi se lăsă pe canapea. Tatăl ei nu-i lăsase braţul. După presiunea mâinii lui rugătoare şi încrezătoare, cum ştiu să fie mâinile fiinţelor foarte tinere sau foarte bătrâne, îi ghici disperarea.

„E un moşneag, un moşneag obosit", îşi zise ea din nou, mirându-se că acceptă lucrul cu atâta indiferenţă.

Pork intră cu un capăt de lumânare lipit pe o farfurie, şi o lumină şovăielnică umplu odaia. Totul păru să renască la viaţă. Canapeaua veche şi ponosită pe care erau aşezaţi, biroul înalt cu fotoliul lui Ellen frumos sculptat, şirurile de rafturi încă pline de hârtii purtând urme din frumoasa ei scriere, covorul uzat… totul era la loc, în afară de Ellen, Ellen cu parfumul ei uşor de lămâiţă şi dulcea privire a ochilor ei uşor migdalaţi. Scarlett resimţi o durere surdă în inimă, ca şi rând nervii ei, amorţiţi sub o lovitură prea dureroasă, încercau încet-încet să-şi revină. Nu trebuia pentru nimic în lume să-i lase să-şi facă mendrele, avea toată viaţa în faţa ei ca să sufere. Dar nu acum! Doamne, te rog, nu acum!

Se uită la Gerald, al cărui obraz odinioară roşu era livid şi, pentru prima oară în viaţa ei, îl văzu nebărbierit, obrajii lui, pe vremuri rumeni, acoperiţi acum de peri albi. Pork aşeză lumânarea într-un sfeşnic şi se apropie

de Scarlett. Avu impresia că, dacă ar fi fost un câine, ar fi venit să-şi aşeze botul pe genunchii ei şi ar fi scheunat până ce ea l-ar fi mângâiat pe cap.

— Pork, câţi negri ne-au rămas?

— Domnişoa'ă Sca'lett, blestemaţii de neg'ii au fugit, şi câţiva au plecat cu yankeii şi…

— Câţi au mai rămas?

— Eu, domnişoa'ă Sca'lett, şi Mammy. Ea le-a îng'ijit toată ziua pe micile domnişoa'e. Şi e şi Dilcey, care e acum lângă micile domnişoa'e. Suntem noi t'ei, domnişoa'ă Sca'lett.

„Noi trei!" – atunci când fuseseră o sută. Scarlett ridică cu greu capul, atât de tare o durea ceafa. Nu trebuia ca vocea să-i trădeze emoţia. Dar, spre marea ei mirare, vorbi pe un ton atât de uşor, atât de firesc, ca şi când n-ar fi avut de făcut decât un singur gest spre a vedea îndeplinindu-i porunca zece servitori.

— Pork, mor de foame. E ceva de mâncare?

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett. Au luat tot.

— Dar grădina?

— Au dat d'umul cailo' înăunt'u.

— Nu mai sunt nici ignami?

Un fel de surâs amuzat se desenă pe buzele cărnoase ale negrului.

— Domnişoa'ă Sca'lett, nu uit de ignami, şi zic că mai sunt. Belstemaţii ăştia de yankei n-au văzut în viaţa lo' ignami şi c'edeau că sunt 'ădăcini şi…

— Luna o să răsară în curând. Ai să mergi să culegi şi ai să ni-i coci. Porumb nu e? Mazăre uscată? Pui?

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett. Nu. Puii pe ca'e nu i-au mâncat, i-au luat pe şaua lo'.

„I-au mâncat", „I-au luat", – oare nu se vor termina fărădelegile lor? Nu le ajungea că dădeau foc şi omorau? Trebuiau să lase să moară de foame femei, copii şi negri fără apărare, într-o ţară pe care o pustiiseră?

— Domnişoa'ă Sca'lett, sunt şi me'e, pe ca'e Mammy le-a îng'opat sub casă. Din asta am t'ăit până acum.

— Adu-le înainte de a te duce după ignami. Şi pe urmă, Pork… eu… mă simt atât de slăbită, spune, mai e ceva vin în beci, măcar vin de mure?…

— Oh, domnişoa'ă Sca'lett, beciul e p'imul loc unde s-au dus.

Foamea, lipsa de somn, epuizarea, toate loviturile pe care le primise, contribuiră să-i producă dintr-odată lui Scarlett o greață violentă. Instinctiv prinse marginea de lemn a canapelei, pe care erau sculptați trandafiri.

— Nu e vin, spuse ea cu o voce surdă, amintindu-şi de nesfârşitele şiruri de sticle din pivniță.

Atunci, o altă amintire îi reveni.

— Pork, era nişte whisky de porumb, pe care tata l-a îngropat într-un butoi de stejar sub bolta de struguri tămâioşi.

Din nou umbra unui surâs lumină chipul negru, care luă expresia unei afirmații respectuoase.

— Domnişoa'ă Sca'lett, da' ai o ține'e de minte! Nici eu n-am uitat butoiul. Numai că whisky-ul ăla nu e bun. E acolo de un an, şi apoi whisky-ul nu e bun pent'u cucoane.

Ce proşti sunt negrii! Nu sunt în stare să se gândească la nimic. Trebuie întotdeauna să le spui ce să facă, singuri nu-s în stare de nimic. Şi când te gândeşti că yankeii vor să-i elibereze!

— Mă voi mulțumi cu el, şi papa de asemenea. Hai, repede, Pork. Dezgroapă butoiul, adu-ne două pahare, mentă şi zahăr şi voi pregăti un sirop întăritor.

— Domnişoa'ă Sca'lett, spuse Pork pe un ton de imputare, nu mai e de mult zahă' la Ta'a. Şi-apoi, caii lo' au mâncat toată menta, şi ei au spa't toate paha'ele.

„Dacă Pork mai spuse o dată: Au mâncat, au spart, va fi peste puterile mele să mă stăpânesc”, îşi zise Scarlett.

Apoi, cu voce tare, urmă:

— Hai repede, du-te şi adu-ne whisky. O să-l bem aşa cum e.

Dar când servitorul întoarse spatele, adăugă:

— Aşteaptă, Pork. Mai sunt atâtea lucruri de făcut. Uite, am adus un cal şi o vacă. Vaca trebuie mulsă. Iar calul, deshamă-l şi adapă-l. Spune-i lui Mammy să aibă grijă de vacă. Spune-i s-o mulgă neapărat. Copilaşul doamnei Melanie o să moară dacă nu i se dă nimic de mâncare şi…

— Domnişoa'a Melly na'e… adică…

Pork se opri plin de delicateţe.

— Nu. Domnişoara Melanie n-are lapte.

Dumnezeule, ce conversaţie! Dacă mama ei ar fi auzit-o, cu siguranţă ar fi leşinat.

— Păi, domnişoa'ă Sca'lett, atunci a' putea Dilcey să alăpteze copilul domnişoa'ei Melly. Dilcey a născut de cu'ând şi a'e lapte de ajuns pent'u doi copii.

— Ai un alt copil, Pork?

Copii, copii şi iar copii! De ce făcea Dumnezeu atâţia? Dar nu-i făcea Dumnezeu, îi făceau proştii de oameni.

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, un băiat voinic, neg'u de tot. El…

— Du-te şi spune-i lui Dilcey să lase fetele. O să mă ocup eu de ele. Spune-i să aibă grijă de copilaşul domnişoarei Melanie şi să facă tot ce poate pentru ea. Mammy să mulgă vaca şi să ducă bietul cal la grajd.

— Nu mai e g'ajd, domnişoa'ă Sca'lett. L-au dă'âmat şi i-au dat foc.

— Încetează de a-mi tot povesti ce-au făcut. Înţelegi? Hai, Pork, du-te şi adu whisky şi ignami.

— Da', domnişoa'ă Sca'lett, n-am lumină ca să sap pământul.

— Nu poţi să iei o torţă?

— Nu mai sunt to'ţe… ei…

— Fă ceva… orice. Dar scoate ignamii ăia, şi repede. Hai, du-te!

Pork plecă şi Scarlett rămase singură cu Gerald. Puse încet mâna pe genunchiul tatălui ei. Observă cât de mult slăbise, el care odinioară avea picioarele atât de musculoase din cauza călăritului. Trebuia neapărat să

găsească un mijloc ca să-l scoată din apatie. În orice caz, nu-l putea întreba despre mama. Asta va veni mai târziu, când va avea putere.

— De ce n-au ars Tara?

Gerald o privi fix, ca şi cum n-ar fi auzit ce-a spus, şi trebui să repete întrebarea.

— De ce...? păru el să-şi caute cuvintele. Pentru că şi-au stabilit cartierul general aci.

— Yankeii... în casa noastră?

Avu impresia că zidurile pe care le iubea atâta fuseseră profanate. Această casă, sfinţită fiindcă Ellen trăise în ea, şi oamenii aceia... oamenii aceia locuind-o!

— Da, fata mea, s-au stabilit aci. Înainte de sosirea lor, am văzut arzând Doisprezece Stejari, dincolo de râu. Dar cum domnişoara Honey şi domnişoara India se refugiaseră la Macon cu câţiva negri, nu ne-am făcut prea mult sânge rău. Din nenorocire, noi nu puteam merge la Macon. Fetele erau atât de bolnave... Maică-ta... Nu puteam pleca. Negrii fugiseră... nu ştiu unde. Au furat căruţele şi catârii. Mammy, Dilcey şi Pork... n-au fugit. Fetele... maică-ta... nu puteau fi transportate.

— Oh... da, înţeleg...

Numai să nu-i vorbească de mama! Orice, numai asta nu. Putea chiar să-i povestească că generalul Sherman folosise micul birou al lui Ellen, dar nu trebuia să-i vorbească de ea.

— Yankeii se îndreptau spre Jonesboro, ca să taie calea ferată. Au venit din vale, au suit drumul... mii şi mii... şi tunuri şi cai... cu miile. I-am aşteptat pe verandă.

„Oh, micuţul Gerald – erou!” îşi zise Scarlett cu inima plină de emoţie. Gerald ieşind în întâmpinarea duşmanului, aşteptându-l în capul scării la Tara, ca şi când ar fi avut o armată întreagă în spatele lui.

— Mi-au spus să părăsesc casa, fiindcă vor să-i dea foc. Atunci le-am spus că vor trebui să-mi dea foc odată cu ea. Nu puteam pleca... fetele... maică-ta erau...

— Şi pe urmă?

Trebuia oare să revină întruna la Ellen?

— Le-am spus că aveam bolnavi… febră tifoidă… că dacă le mişcam din loc, mureau. Să pună foc la casă cu noi înăuntru, dar nimic nu mă va face să plec, să părăsesc Tara…

Ultima silabă se deşiră, şi vocea i se stinse. Privi pereții cu un aer absent, şi Scarlett înțelese. Prea mulți strămoşi irlandezi se îngrămădeau în jurul lui Gerald, strămoşi care preferaseră să lupte până la ultima suflare decât să lase casa în care trăiseră, în care iubiseră şi în care văzuseră născându-li-se copiii.

— Le-am spus că dacă dădeau foc casei, vor arde în acelaşi timp trei femei muribunde. Dar nu vom pleca. Tânărul ofițer era… era un gentleman.

— Gentleman, un yankeu? Nu se poate, tată!

— Un gentleman. A întors calul, a plecat în galop şi a revenit cu un căpitan, medic militar, care a examinat fetele şi pe maică-ta.

— Ai lăsat un împuțit de yankeu să intre în camera lor?

— Avea opiu. Noi n-aveam. Ți-a scăpat surorile. Suellen avea hemoragie. A făcut ce i-a stat în putință. Şi când a spus că în casă erau… bolnavi… n-au mai ars casa. Un general a venit să se stabilească aci cu ofițerii lui… multă lume. Au ocupat toate odăile, în afară de cele ale bolnavelor. Şi soldații…

Se opri din nou, ca şi când ar fi fost prea obosit ca să continue. Bărbia lui, acoperită de o barbă de mai multe zile, îi căzu greoi pe piept. Apoi reîncepu să vorbească cu greutate:

— Au instalat bivuacuri în jurul casei, peste tot, pe ogoarele de bumbac, pe ogoarele de porumb. Câmpiile erau albastre din cauza uniformelor. În noaptea aceea au ars peste tot focuri de bivuac. Au dărâmat gardurile, le-au ars ca să-şi gătească de mâncare, au ars şi magaziile, şi grajdurile. Au tăiat vacile, porcii, puii…

chiar şi curcile.

„Faimoasele curci ale lui Gerald! Aşadar, le-au luat şi pe ele!”

— Au luat tot felul de lucruri, chiar şi tablouri… mobile… veselă…

— Argintăria?

— Pork şi Mammy au avut grijă de argintărie… au pus-o în fântână… dar nu-mi mai amintesc. De aici au plecat la luptă… de la Tara… făceau un zgomot… galopul cailor, oameni care veneau şi se duceau. Şi mai târziu, tunurile la Jonesboro… s-ar fi zis tunete… chiar şi fetele putea să le audă, bolnave cum erau, şi nu încetau să-mi ceară:

„Papa, fă să tacă tunetele!”

— Şi… şi mama? Ştia că sunt yankei în casă?

— Ea… n-a ştiut nimic.

„Slavă Domnului!” se gândi Scarlett. „A fost cruțată de această încercare. N-a ştiut niciodată. Nu i-a auzit pe duşmani în camerele de jos, n-a auzit tunul la Jonesboro, n-a ştiut că pământul pe care-l iubea atâta era sub cizma yankeilor.”

— N-am văzut prea mulți, căci şedeam tot timpul sus cu fetele şi cu maică-ta. L-am văzut mai cu seamă pe tânărul medic. A fost drăguț, atât de drăguț, Scarlett! După ce îngrijea toată ziua de răniți, venea să se aşeze la căpătâiul bolnavelor noastre. Ne-a lăsat chiar şi puține medicamente. În clipa plecării, mi-a spus că fetele se vor face bine, dar că maică-ta… mi-a spus că era atât de plăpândă… prea plăpândă ca să reziste. Mi-a spus că-şi sleise puterile…

În mijlocul tăcerii care urmă, Scarlett o văzu pe maică-sa cum trebuie să fi arătat în ultimele săptămâni ale vieții ei… sleită de muncă, îngrijind, trudind, lipsindu-se de somn şi de hrană pentru ca ceilalți să poată mânca şi dormi.

— Şi atunci, au plecat. Da, au plecat…

Tăcu un lung răstimp şi căută mână fiicei sale.

— Sunt bucuros că ai venit acasă, spuse el simplu.

Se auzi un fel de hârşâitură la intrarea din spatele casei. Obişnuit de patruzeci de ani să-şi şteargă picioarele înainte de a intra, bietul Pork nu-şi uita bunele obiceiuri. Intră, precedat de un puternic miros de alcool. În mână ţinea două ploşti, şi mirosul tare de alcool intră înaintea lui.

— S-a vă'sat mult din el, domnişoa'ă Sca'lett. E foa'te g'eu să umpli o ploscă la gu'a unui butoi.

— N-are nicio importanţă. Mulţumesc, Pork.

Luă una din ploşti, udă toată şi, cu nările fremătânde, respiră mirosul care-i făcea greaţă.

— Bea asta, tată.

Gerald ascultă ca un copil şi începu să bea, cu înghiţituri lungi, zgomotoase. Scarlett îi ceru lui Pork plosca cealaltă, plină cu apă, şi o întinse lui Gerald, dar acesta scutură din cap.

La rândul ei duse plosca de whisky la buze. Gerald îi urmări gestul. Scarlett înţelese că era puţin surprins.

— Ştiu bine că doamnele nu beau alcool, spuse ea, dar astă-seară nu sunt o doamnă, papa, şi mai am încă multă treabă.

Scoase un oftat şi trase repede o duşcă. Simţi o arsură în piept, apoi în stomac. Se înăbuşea, lacrimile îi veneau în ochi. Scoase un nou oftat şi reîncepu să bea.

— Katie Scarlett, spuse Gerald, destul!

Era prima oară de când venise că îl auzea vorbind pe un ton autoritar.

— Nu eşti obişnuită cu alcoolul, o să te cherchelești.

— Să mă cherchelesc?

Râse cu un râs care-i păru îngrozitor.

— Să mă cherchelesc! Sper c-o să mă îmbăt. Aş vrea să mă îmbăt şi să uit totul.

Continuă să bea. O căldură dulce i se răspândi în curând prin tot corpul, făcând-o chiar să simtă mici înţepături în vârful degetelor. Ce bun era focul ăsta care se aprindea în ea, ce senzaţie delicioasă îi dădea! Părea

că-i pătrunde chiar în inimă, închisă într-o carapace îngheţată. Îşi recăpătă repede-repede toată puterea. În faţa expresiei mirate şi jenate a lui Gerald, Scarlett mângâie din nou genunchiul tatălui ei şi se strădui să regăsească surâsul cochet pe care acesta îl iubea odinioară.

— Cum să mă chercheleсc, papa? Sunt fata ta. N-am moştenit oare capul cel mai solid din tot comitatul Clayton?

Un fel de zâmbet lumină chipul obosit al lui Gerald. Whisky-ul avusese efect şi asupra lui. Scarlett îi dădu plosca îndărăt.

— Mai bea puţin, apoi o să ne suim sus şi o să te bag în pat.

Se opri scurt. Exact în felul ăsta îi vorbea lui Wade… n-avea dreptul să se adreseze astfel tatălui ei. Dovedea lipsă de respect. Dar Gerald depindea în totul de voinţa ei.

— Da, o să te bag în pat, reluă Scarlett pe un ton glumeţ. O să-ţi mai dau să bei puţin… poate tot ce-a mai rămas în ploscă şi o să adormi. Ai nevoie de somn, şi Katie Scarlett e aci. Nu te ocupa de mine. Bea.

O ascultă, iar ea, trecând braţul pe sub braţul lui, îl ajută să se scoale.

— Pork…

Pork luă plosca cu o mână şi celălalt braţ al lui Gerald cu cealaltă. Scarlett apucă sfeşnicul, a cărui lumină pâlpâia, şi toţi trei, după ce traversară holul neluminat, începură să urce scara.

Camera în care Suellen şi Carreen zăceau pe acelaşi pat, bolborosind şi zvârcolindu-se, mirosea groaznic, din cauza cârpei răsucite în formă de fitil care constituia singura lumină a odăii. Când deschise uşa, Scarlett fu aproape să leşine, atât de greu era aerul din cameră, ale cărei ferestre, erau toate închise. Îi era greaţă nu numai din pricina oribilului miros de grăsime, ci şi datorită

tuturor mirosurilor de medicamente care pluteau în jurul bolnavelor. Degeaba declarau doctorii că nu trebuia niciodată reîmprospătat aerul într-o cameră de bolnav. Scarlett îşi zise că îi trebuie aer proaspăt, sau îşi va da sufletul. Deschise cele trei ferestre şi îndată simţi mireasma pământului şi a frunzelor de stejar, dar puţinul aer proaspăt nu putea împrăştia mirosurile puturoase care se adunaseră timp de săptămâni în camera închisă.

Slăbuţe şi palide, Carreen şi Suellen dormeau agitate. Se deşteptară dintr-odată, deschiseră ochii mari, speriate, şi începură să bolborosească vorbe fără şir. Erau amândouă întinse în patul mare cu baldachin, unde odinioară, în zile mai fericite, îşi povestiseră în şoaptă atâtea lucruri. Într-un colţ al odăii era un pat gol, un pat îngust stil Empire, pe care Ellen îl adusese de la Savannah. În acest pat zăcuse Ellen.

Scarlett se aşeză la căpătâiul surorilor ei şi se uită la ele năucită. Whisky-ul luat pe stomacul gol, gol de prea multă vreme, începea să-i joace renghiuri. Ba surorile ei se îndepărtau, devenind mici de tot, şi cuvintele lor fără şir ajungeau la ea ca o bâzâială de albine, ba creşteau vertiginos şi se repezeau asupra ei cu o viteză de bolid. Era obosită, obosită de moarte. Ar fi vrut să se culce, oriunde, şi să doarmă zile întregi.

De-ar putea numai să se întindă şi să doarmă, apoi să se trezească la glasul lui Ellen care, scuturând-o uşor de braţ, i-ar spune: „E târziu, Scarlett. Nu trebuie să fii atât de leneşă.”

Dar asta nu se va mai întâmpla niciodată. De-ar fi Ellen aici, sau chiar cineva mai în vârstă ca ea, o fiinţă mai înţeleaptă şi mai puţin obosită, pe care s-ar putea bizui. Cineva… genunchi pe care să-şi poată pune capul, umeri pe care să-şi rezeme povara.

Uşa se deschise şi Dilcey intră, strângând copilaşul Melaniei la piept, cu plosca de whisky în mână. La lumina fumegândă şi nesigură a lumânării, i se păru lui

Scarlett mai slabă ca pe vremuri, şi pe chipul ei se citea distinct că avea sânge indian în vine. Umerii obrajilor erau mai ieşiţi, nasul vulturesc mai arcuit şi pielea arămie mai strălucitoare. Corsajul rochiei de stambă era descheiat şi i se vedea pieptul mare, dezgolit. Lipit de pieptul ei, copilaşul Melaniei îşi apăsa lacom buzele, ca un boboc de trandafir, pe sfârcul negru şi, ca un pisoi vârât în blana caldă a mamei sale, sugea zgâriind cu degetele pielea dulce a sânului.

Scarlett se ridică cu o mişcare nesigură şi puse mâna pe braţul lui Dilcey.

— Ce bine că ai rămas, Dilcey.

— Cum aş fi putut să plec cu împuţiţii ăia de neg'i, domnişoa'ă Sca'lett, când tatăl dumitale a avut bunătatea să ne cumpe'e, pe P'issy a mea şi pe mine, şi mama dumitale a fost aşa de d'ăguţă?

— Stai jos, Dilcey. Copilul suge bine, nu-i aşa? Cum se simte domnişoara Melanie?

— Cu copilu' nu-i nimic g'av, numai că i-e foame, da' am eu lapte destul pent'u un copil flămând. Şi domnişoa'a Melanie se simte bine. N-o să moa'ă, domnişoa'ă Sca'lett. Nu t'ebuie să vă îng'ijo'aţi. Am văzut destule ca ea, albe sau neg'e. E ta'e obosită şi ne'voasă şi i-a fost f'ică pent'u copil. Da' am liniştit-o şi i-am dat puţin din ce 'ămăsese în ploscă, şi a ado'mit.

Aşadar, whisky-ul de porumb servise întregii familii. Scarlett se întrebă dacă n-ar fi trebuit să-i dea puţin şi lui Wade ca să-i oprească sughiţul… oh, şi Melanie n-o să moară. Gândurile ei continuau să joace o horă îndrăcită. Şi când Ashley va reveni… dacă va reveni vreodată… Nu, se va gândi la toate astea mai târziu. Trebuie să se gândească la atâtea lucruri mai târziu! Va avea de rezolvat atâtea probleme, de luat atâtea hotărâri. Deodată tresări. Un scârţâit căruia îi urmă un zgomot de scripete întrerupsese tăcerea nopţii.

— E Mammy ca'e scoate apă pent'u micile domnişoa'e. Sunt g'eu de îmbăiat, o lămuri Dilcey,

aşezând plosca pe masă între un pahar şi sticluţele cu doctorii.

Scarlett izbucni deodată în râs. Trebuia să aibă întradevăr nervii foarte zdruncinaţi, ca să se sperie de scârţâitul fântânii, un zgomot cu care era obişnuită din fragedă copilărie. Cu faţa nemişcată şi demnă, Dilcey o privi cum râdea, dar Scarlett avu impresia că negresa o înţelegea. Se rezemă de scaun. Numai de-ar putea să-şi scoată corsetul, să-şi desfacă gulerul ăsta care o înăbuşea, să-şi scoată pantofii plini de nisip şi pietriş care-i făcuseră băşici la picioare.

La fiecare nou scârţâit al scripetelui, lanţul se-nfăşura mai mult şi aducea găleata mai aproape de gura puţului. Mammy nu va întârzia să urce… Mammy a lui Ellen, Mammy a ei. Scarlett tăcea, cu mintea goală. Copilaşul sătul scâncea uşor fiindcă pierduse sfârcul. Dilcey călăuzi gura copilului spre sfârc, în timp ce Scarlett asculta în curte pasul încet şi târşâit al lui Mammy. Cât de calmă era noaptea! Cel mai mic zgomot răsuna ca un uruit.

Mammy se apropie de uşă şi culoarul întunecos păru că se cutremură sub greutatea ei. Şi deodată Mammy intră, Mammy cu umerii traşi de două găleţi pline de apă, cu faţa atât de bună, întunecată de tristeţea de neînţeles întipărită pe chipurile maimuţelor.

La vederea lui Scarlett, ochii i se luminară şi dinţii îi străluciră. Lăsă jos găleţile. Scarlett se repezi spre ea şi-şi lipi capul de pieptul ei mare şi moale, pe care se aşezaseră atâtea capete albe şi negre. „În sfârşit”, gândi Scarlett, „iată cineva pe care voi putea să mă bizui, o fiinţă care-mi va aduce aminte de viaţa de altădată.”

Dar primele cuvinte ale lui Mammy îi spulberară iluziile.

— Copilaşul lui Mammy a venit acasă! Oh, domnişoa’ă Sca’lett, acum că doamna Ellen e în mo’mânt, ce-o să ne facem? Oh, domnişoa’ă Sca’lett, aş v’ea să fiu lângă doamna Ellen! Nu pot să fac nimic fă’ă

doamna Ellen. Nu ne-a mai ’ămas nimic decât mize’ia şi necazu’ile. Numai pove’i g’ele, d’aga mea, numai pove’i g’ele!

Stând nemişcată, cu capul lipit de pieptul lui Mammy, două cuvinte izbiră auzul lui Scarlett: „poveri grele”. Erau cuvintele pe care le avusese mereu în cap în cursul după-amiezii, care reveniseră cu atâta stăruință încât crezuse că o să înnebunească. Acum îşi aduse aminte şi de restul cântecului, şi simți că inima i se rupe:

Mai purtăm povara doar câteva zile!
Dar puțin ne pasă, nu-i nicicând uşoară!
Mai avem din umblet doar câteva zile.

„Nu-i nicicând uşoară”, – cuvintele se potriveau atât de bine cu situația ei. Va trebui deci să se încovoaie întotdeauna sub povară. Revenirea la Tara nu însemna un răgaz binefăcător, ci doar poveri mai grele? Se desfăcu din îmbrățişarea lui Mammy şi, cu amândouă mâinile, prinse să mângâie chipul negru.

Mammy luă în mâinile ei mânuțele însângerate, pline de băşici ale lui Scarlett, şi le privi îngrozită:

— Domnişoa’ă Sca’lett, nu ți-am spus de a sută de o’i că se vede dacă o doamnă e doamnă numai p’ivindu-i mâinile… şi apoi, uite că şi fața ți-e pâ’lită de soa’e!

Biata Mammy! Războiul şi moartea trecuseră degeaba peste ea, căci nu înceta să se gândească la asemenea nimicuri. O clipă încă, şi va spune că fetele cu bătături la mâini şi cu pistrui pe obraji nu reuşeau să se mărite, dar Scarlett i-o luă înainte.

— Mammy, aş vrea să-mi vorbeşti de mama. E peste puterile mele să-l mai aud pe papa vorbind despre ea.

Cu ochii deodată plini de lacrimi, Mammy se aplecă şi apucă cele două căldări. Fără un cuvânt, le duse la picioarele patului apoi, dând cearceaful la o parte, ridică în sus cămăşile de noapte ale lui Carreen şi Suellen. La

lumina slabă a lumânării, Scarlett văzu că micuța Carreen avea o cămaşă curată dar zdrențuită, iar Suellen era învelită într-un vechi capot cafeniu, garnisit cu fâşii de dantelă. Mammy plângea încet, trecând cu buretele peste cele două trupuri descărnate, folosind un şorț vechi în loc de şervet.

— Domnişoa'ă Sca'lett, Slatte'y-ii, golanii ăia buni de nimic, albii ăia neisp'ăviți, ei, Slatte'y-ii au omo'ât-o pe domnişoa'a Ellen. I-am spus de o sută de o'i că n-avea 'ost să-şi facă sânge 'ău pent'u ei. Da' domnişoa'a Ellen e'a aşa de îndă'ătnică în felul ei şi avea inima aşa de bună, că nu voia să înțeleagă că oamenii ăia, nu me'itau să se ocupe de ei.

— Cine, Slattery-ii? întrebă Scarlett intrigată. Dar ce s-a întâmplat?

— P'insese'ă boala, zise Mammy tot ştergând cele două fete dezgolite, care erau pline de apă şi udau cearceaful. Emmie, fata băt'ânei doamne Slatte'y, a venit aici în g'abă după domnişoa'a Ellen, cum făcea întotdeauna când avea v'un necaz. Nu putea s-o îng'ijească singu'ă? Mai ales că domnişoa'a Ellen avea mai multă t'eabă decât putea să facă. Şi nu e'a p'ea sănătoasă nici ea. Domnişoa'a Ellen nu se simțea bine de multă v'eme. Nu aveam ma'e luc'u de mâncat pe aici, cu toți oamenii ăştia de la intendență ca'e ne luau totul. Şi domnişoa'a Ellen, ştii că mânca ca o păsă'ică. I-am spus de o mie de o'i să lase-n pace pe golani, da' nu ținea seama de ce spuneam. Ei, şi când Emmie a început să se înzd'ăvenească, cade bolnavă domnişoa'a Ca'een. Da, domnişoa'ă Sca'lett, musca de tifoidă suise d'umul până aci şi înțepase pe domnişoa'a Ca'een. Şi-apoi a venit 'ândul domnişoa'ei Suellen. Şi domnişoa'a Ellen a început să le îng'ijească pe amândouă. Cu 'ăzboiul ăsta şi cu yankeii de pa'tea ailaltă a 'âului, şi cu noi ca'e nu ştiam ce-o să se pet'eacă, şi cu luc'ăto'ii de pe câmp ca'e fugeau în fieca'e noapte, ' am c'ezut că o să înnebunesc. Da' domnişoa'a Ellen, 'ămânea liniştită şi

blândă. Doa’ că-şi făcea multe g’iji fiindcă domnişoa’ele mici n-aveau nici docto’ii nici nimic. Înt’-o sea’ă, după ce t’ecusem de mai mult de zece o’i cu bu’etele peste domnişoa’ele mici, mi-a spus: „Mammy, dacă aş putea să-mi vând sufletul, mi l-aş vinde pent’u puțină gheață ca s-o pun pe capul fetițelo’ mele.” Nu voia să lase să int’e aici nici pe domnu’ Ge’ald, nici pe ’osa, nici pe Teena, pe nimeni în afa’ă de mine, pent’u că eu avusesem tifoidă. Şi pe u’mă a luat-o şi ea, domnişoa’ă Sca’lett, şi am văzut îndată că nu e’a nimic de făcut.

Mammy se ridică şi, apucând un colț al şorțului, îşi şterse ochii înlăcrimați.

— A me’s ’epede, domnişoa’ă Sca’lett, şi chia’ d’ăguțul de docto’ yankeu n-a putut să facă nimic pent’u ea. Nu mai ’ecunoştea pe nimeni. O chemam şi îi vo’beam, da’ nu o mai ’ecunoştea pe Mammy.

— A spus… a spus numele meu… m-a chemat?

— Nu, d’aga mea. Ea c’edea că e încă fetiță mică la Savannah. N-a chemat pe nimeni.

Dilcey se mişcă şi-şi puse copilul adormit pe genunchi.

— Ba da, domnişoa’ă Sca’lett, a chemat pe cineva.

— Ține-ți gu’a, neg’esă indiană! strigă Mammy amenințătoare, întorcându-se spre Dilcey.

— Taci, Mammy. Pe cine a chemat, Dilcey? Pe papa?

— Nu, domnişoa’ă Sca’lett, nu pe domnu’ Ge’ald. E’a în sea’a când a’dea bumbacul…

— Nu mai e bumbac?… Hai, spune repede.

— Nu, domnişoa’ă’Sca’lett. A a’s tot. Soldații au scos balotu’ile din şop’on şi le-au ’ostogolit în cu’te şi au zis: „O să fie cel mai ma’e foc de bucu’ie din Geo’gia!”

Trei recolte de bumbac… o sută cincizeci de mii de dolari în flăcări!

— Şi focul lumina ca şi când a’ fi fost ziuă… şi ne e’a o f’ică g’ozavă să nu a’ză şi casa, şi e’a aşa lumină aici în odaie, că ai fi putut aduna de pe jos un ac. Şi când focul a luminat fe’east’a, s-a’ fi zis că a t’ezit-o pe domnişoa’a

Ellen. S-a aşezat pe pat şi a st'igat de mai multe o'i, ta'e: „Philippe! Philippe!" N-am auzit niciodată de numele ăsta, da' e'a numele cuiva pe ca'e-l st'iga.

Mammy părea împietrită şi n-o slăbea pe Dilcey din ochi, dar Scarlett stătea cu capul în mâini şi se gândea. Philippe… cine era? Ce-a fost oare omul acesta pentru mama ei, ca să-l cheme pe patul de moarte?

Lungul drum de la Atlanta la Tara se sfârşise, se sfârşise într-o fundătură, când ar fi trebuit să se termine în brațele lui Ellen. Niciodată Scarlett nu va putea să mai doarmă ca un copil, simțindu-se în siguranță sub acoperişul tatălui ei, învăluită în dragostea ocrotitoare a mamei ca într-o plapumă de puf.

Pentru ea nu mai exista siguranță, nu mai exista port în care să se adăpostească. Degeaba se zbătea şi se sucea în fel şi chip, nimic n-o va ajuta să iasă din impasul în care ajunsese. Nu era nimeni căruia să-i poată încredința povara. Tatăl ei era un moşneag buimăcit, surorile ei bolnave, Melanie slabă şi plăpândă, iar negrii o priveau cu o copilărească încredere, agățându-se de ea, zicându-şi că scăparea va veni de la fiica lui Ellen, aşa cum venise întotdeauna de la Ellen.

Pe fereastră vedea Tara luminată de palidul reflex al lunii care răsărea. Negrii fugiseră, ogoarele se-ntindeau pustiite, hambarele fuseseră arse. Tara zăcea sub ochii ei ca un corp însângerat, ca propriul ei corp care sângera picătură cu picătură. Asta o aştepta la sfârşitul drumului – un bătrân neputincios, boală, guri flămânde, mâini neajutorate agățându-se de ea. La sfârşitul acestui drum nu era nimic, nimic decât Scarlett O'Hara Hamilton, o femeie de nouăsprezece ani, văduvă cu un copil.

Ce să facă? Mătuşa Pitty şi familia Burr din Macon o vor putea lua pe Melanie şi copilul ei. Dacă fetele se însănătoşeau, va trebui, de voie de nevoie, ca rudele lui Ellen să le adăpostească. Cât despre ea şi Gerald, vor

putea cere ajutor unchiului James şi unchiului Andrew.

Privi trupurile slăbuţe care se agitau sub cearceaful udat de apa cu care fuseseră spălate. N-o iubea pe Suellen. Îşi dădu seama da asta, deodată, clar de tot. N-o iubise niciodată. Prea mult n-o iubea nici pe Carreen... Îi era cu neputinţă să iubească nişte fiinţe atât de slabe. Dar erau de acelaşi sânge cu ea, făceau parte din Tara. Nu putea să le lase să-şi petreacă restul vieţii în casele unor mătuşi, ca nişte rude sărace. O fată O'Hara să trăiască din umilinţe şi din milă? Oh, nu, niciodată!

Nu exista nicio ieşire din fundătură? Mintea ei obosită raţiona atât de încet! Duse mâna la cap cu un gest ostenit, de parcă braţele ei ar fi avut de despicat apă şi nu aer. Luă plosca şi se uită înăuntru. Rămăsese puţin whisky pe fund, dar n-ar fi ştiut să spună exact cât, căci era prea întuneric. Constată cu surprindere că acum mirosul acela iute nu-i mai irita nările. Bău încet, dar de astă-dată nu resimţi nicio arsură, ci numai o impresie de căldură moleşitoare.

Aşeză plosca goală pe masă şi îşi plimbă privirea în jur. Era un coşmar ceea ce vedea, camera întunecoasă şi plină de fum, fetele întinse pe pat, Mammy grasă şi diformă, Dilcey, bronz nemişcat, cu un boţ de carne trandafirie lipit de pieptul arămiu, un coşmar la sfârşitul căruia se va trezi şi va simţi aroma costiţei prăjindu-se în bucătărie, va auzi râsetele negrilor şi scârţâitul căruţelor în drum spre ogoare, va simţi pe Ellen scuturând-o uşor ca s-o trezească.

Şi deodată îşi dădu seama că se afla în propria-i cameră, culcată pe patul ei. Lumina lunii lupta fără putere împotriva întunericului, şi Mammy şi Dilcey o dezbrăcau. Balenele corsetului n-o mai chinuiau, şi putea acum să-şi umfle plămânii după plac şi să respire adânc. Simţi cum erau traşi binişor ciorapii şi auzi pe Mammy şoptindu-i cuvinte mângâietoare, spălându-i picioarele pline de băşici. Ce răcoritoare era apa, ce bine era să stai întinsă ca un copil pe o saltea moale. Scoase

un oftat, trupul i se destinse şi; după un timp care poate să fi fost un an sau o secundă, se regăsi singură în odaia care-i păru mai luminată, căci razele lunii ajungeau acum până la patul ei.

Nu ştia că e beată, beată de oboseală şi de whisky. Ştia numai că-şi părăsise corpul şi că plutea undeva, într-o lume unde durerea şi oboseala erau necunoscute. Mintea ei vedea totul cu o claritate supraomenească.

Privea lucrurile dintr-un punct de vedere nou, căci părăsise în urma ei, pe lungul drum spre Tara, ceea ce făcea încă din ea un copil. Nu mai era o argilă moale, în care fiecare eveniment îşi lăsa urma. În seara asta fusese ultima oară când se lăsase cocoloşită ca o fetiță mică. De acum înainte era femeie, tinerețea o părăsise.

Nu, nu trebuia, nu voia să ceară ajutor rudelor lui Gerard sau rudelor lui Ellen. Un O'Hara nu cere de pomană. Un O'Hara iese singur din încurcătură. Îi fusese hărăzită o grea povară, dar poverile erau destinate unor umeri destul de puternici ca să le poarte. Nu păru niciun pic surprinsă înțelegând că umerii ei erau de ajuns de puternici spre a purta orice povară, acum că primise lovitura cea mai grea pe care o putea primi vreodată. Nu trebuia să părăsească Tara; aparținea brazdelor roşii mult mai mult decât ar putea să-i aparțină ele vreodată; era adânc înfiptă, ca o rădăcină de bumbac, în acest pământ de culoarea sângelui, şi îşi trăgea viața din el la fel ca bumbacul. Va rămâne la Tara, o va face să trăiască cum va putea, şi va trebui să facă să trăiască, şi pe tatăl şi pe surorile ei, pe Melanie şi copilul lui Ashley şi pe negri. Mâine… oh, mâine! Mâine îşi va pune jugul la gât. Mâine vor fi atâtea lucruri de făcut: să meargă la Doisprezece Stejari şi la Macintosh-i spre a vedea dacă n-a rămas nimic în grădinile pustiite, să meargă înspre râu, la bălți, ca să vadă dacă nu puteau găsi porcii şi găinile rătăcite, să meargă la Jonesboro şi la Lovejoy cu bijuteriile lui Ellen… nu se poate să nu fi rămas cineva care să-i

vândă ceva provizii. Mâine… mâine… mintea ei gândea din ce în ce mai încet, ca o pendulă gata să se oprească, dar claritatea viziunii stăruia.

Deodată poveştile de familie, pe care le auzise de atâtea ori din cea mai fragedă copilărie, poveştile acelea care o plictiseau şi pe care le ascultase fără să le înţeleagă prea bine, deveniră limpezi ca cristalul. Gerald, fără un ban, înălţase Tara. Ellen triumfase asupra unei suferinţe misterioase. Bunicul Robillard, supravieţuind naufragiului lui Napoleon, îşi refăcuse averea pe coasta mănoasei a Georgiei. Străbunicul Prudhomme îşi făurise un mic regat în plină junglă a insulei Haiti şi, după ce-l pierduse, trăise destulă vreme spre a-şi vedea numele cinstit la Savannah. Mai erau şi cei ce luptaseră pentru o Irlandă liberă în rândurile voluntarilor irlandezi şi fuseseră spânzuraţi, şi toţi O'Hara care muriseră în bătălia de la Boyne, luptând până la sfârşit pentru a apăra ceea ce era al lor.

Toţi înduraseră încercări care ar fi zdrobit pe cei mai mulţi dintre oameni, dar nu se lăsaseră zdrobiţi. Nu fuseseră distruşi de imperiile ce se prăbuşeau, nici de revoltele sclavilor, nici de războaie sau de revoluţii. Destinul potrivnic le frânsese poate grumazul, dar nu le frânsese niciodată inima. Nu se văicăriseră, luptaseră. Şi muriseră luptând. Fantomele tuturor acestor oameni al căror sânge curgea în vinele ei păreau că se mişcă liniştite în mijlocul odăii scăldate în lumina lunii. Şi Scarlett nu se simţea deloc surprinsă să-i vadă, pe aceşti oameni de-un sânge cu ea care înfruntaseră destinul cel mai potrivnic. Tara era destinul ei, era lupta vieţii ei, şi trebuia să biruiască.

Aproape adormită, se întoarse pe o parte. Încet-încet, se pierdea în nefiinţă. Erau oare cu adevărat acolo fantomele, şoptindu-i la ureche cuvinte de încurajare, sau nu era decât un vis?

„Fie că sunteţi cu adevărat aici sau nu", murmură ea adormind, „noapte bună şi… vă mulţumesc."

Capitolul XXV

A doua zi dimineață trupul lui Scarlett era atât de înțepenit şi o durea atât de tare din cauza călătoriei îndelungate în căruța hodorogită, încât fiecare mişcare era un chin. Obrajii îi erau arşi de soare, iar palmele mâinilor carne vie. Avea limba cleioasă şi gâtlejul uscat şi, cu cât bea mai multă apă, cu atât îşi potolea mai puțin setea. Îşi simțea capul umflat, şi chiar numai faptul că-şi mişca ochii o făcea să tresară de durere. Simțea o greață pe care n-o mai simțise de pe timpul când era însărcinată, şi nu putea să sufere mirosul mâncării de ignami care fusese servită la micul dejun. Gerald ar fi putut să-i spună că erau urmările normale ale unui prim exces de whisky, dar Gerald nu observa nimic. Nu mai era decât un moşneag cu părul alb, aşezat în capul mesei. Cu ochii stinşi privea întruna spre uşă, întinzând uşor gâtul, ca şi când ar fi vrut să surprindă foşnetul rochiei lui Ellen sau parfumul slab de lămâiță.

Când Scarlett se aşeză, el murmură:

— O vom aştepta pe doamna O'Hara. E în întârziere.

Scarlett tresări, ridicându-şi capul îndurerat. Nu putea să-şi creadă urechilor, dar privirea ei o întâlni pe a lui Mammy, care şedea în picioare în spatele scaunului lui Gerald. Se ridică stângace şi, cu mâna la gât, îşi examină tatăl luminat de razele dimineții. El îi aruncă o scurtă privire şi Scarlett văzu că mâinile îi

tremurau iar capul i se bâțâia puțin.

Până atunci nu înțelesese cât de mult nădăjduise ea că Gerald o să preia conducerea, că o să-i spună ce trebuie să facă, şi acum… Ieri seară i se păruse aproape neschimbat. Fireşte, toată lăudăroşenia şi vitalitatea de odinioară dispăruseră complet, dar în orice caz fusese în stare să povestească coerent ce se întâmplase. Acum însă… acum nu-şi mai amintea nici măcar că Ellen murise. Sosirea yankeilor şi moartea soției sale îi dăduseră o lovitură de pe urma căreia nu-şi revenise. Scarlett vru să spună ceva, dar Mammy clătină din cap şi-şi şterse cu colțul şorțului ochii înroşiți.

„Şi-o fi pierdut oare tata mințile?” îşi zise Scarlett şi simți cum îi plesneşte capul din cauza acestei noi dureri. „Nu, nu, e doar deprimat. Asta-i tot. E ca şi când ar fi bolnav. O să-şi revină. Trebuie. Ce-aş face altfel?… Mai bine să nu mă gândesc. Pentru moment nu vreau să mă gândesc nici la el, nici la mama, nici la toate lucrurile astea oribile. Nu, o să aştept. Sunt prea multe alte lucruri la care să mă gândesc – lucruri care nu se pot rezolva fără mine.”

Părăsi sufrageria fără să mănânce nimic şi trecu pe veranda din spatele casei, unde îl găsi pe Pork. Cu picioarele goale, îmbrăcat cu cea mai frumoasă livrea a sa în zdrențe, era aşezat pe scări şi spărgea alune. Lui Scarlett îi vâjâiau urechile şi tot capul o durea. Soarele o orbea, îi rănea ochii. O costa un mare efort numai să-şi țină capul drept. Începu să-i vorbească cât de laconic posibil, ocolind formulele obişnuite de politețe, a căror întrebuințare față de negri îi fusese întotdeauna recomandată cu stăruință de Ellen.

Puse întrebări pe un ton atât de brusc, dădu ordine cu o voce atât de poruncitoare, încât Pork ridică din sprâncene şi o privi ca şi cum ar fi fost vorba de o glumă. Niciodată Ellen nu vorbise atât de răstit cu oamenii, nici măcar când îi surprindea furând pui sau pepeni. Scarlett continuă să ceară o mulțime de

informații despre grădini, despre animale, şi ochii ei verzi aveau o strălucire dură pe care Pork nu i-o văzuse niciodată înainte.

— Da, domnişoa'ă, calu' a mu'it acolo unde-l legasem. A mu'it cu nasu' în călda'ea cu apă pe ca'e a 'ăstu'nat-o. Nu, domnişoa'ă, vaca n-a mu'it. Nu ştiați? A fătat un vițel astă-noapte. D-aia mugea aşa ta'e.

— Grozavă moaşă o să fie Prissy a voastră, observă Scarlett pe un ton caustic. Zicea că vaca mugea fiindcă avea prea mult lapte.

— Ştiți, domnişoa'ă, P'issy n-a'e de gând să fie moaşă pent'u vaci, declară Pork cu tact. Şi-apoi, nu face să vă supă'ați pent'u asta, dacă e vițel înseamnă că vaca o să aibă lapte pent'u domnişoa'ele mici, aşa cum a spus docto'u' yankeu că le t'ebuie.

— Bine. Hai, zi mai departe. Au rămas ceva vite?

— Nu, domnişoa'ă, n-a 'ămas nimic, afa'ă de o sc'oafă băt'ână şi de pu'cei. Când au venit yankeii, am dus po'cii în baltă, da' numai Dumnezeu ştie cum o să-i găsim. E ta'e 'ea sc'oafa ăsta.

— Bine, vom sfârşi prin a pune mâna pe ea. Prissy şi cu tine puteți să mergeți îndată s-o căutați.

Pork se arătă totodată mirat şi indignat.

— Păi, domnişoa'ă Sca'lett, asta-i t'eabă de muncito' la câmp. Eu am se'vit întotdeauna în casă.

Ochii lui Scarlett scăpărară.

— O să-mi prindeți scroafa amândoi… sau dacă nu, să plecați de-aici, cum au făcut negrii de la câmp.

Ochii lui Pork se umplură de lacrimi. Oh, dacă domnişoara Ellen ar mai trăi! Ea înțelegea atât de bine toate aceste mici rafinamente şi-şi dădea perfect seama de prăpastia care exista între atribuțiile unui muncitor agricol şi ale unui servitor.

— Să plec, domnişoa'ă Sca'lett! Da' unde să mă duc, domnişoa'ă Sca'lett?

— Nu ştiu şi nici nu-mi pasă. Dar toți cei care nu vor să lucreze aici la Tara pot să plece să se alăture

yankeilor. Poţi spune asta şi celorlalţi.

— Da, domnişoa'ă.

— Acum, Pork, ce-i cu bumbacul şi cu porumbul?

— Po'umbu'! Doamne Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett, au dat d'umul cailo' în po'umb şi au luat apoi ce nu mâncase'ă sau nu st'icase'ă caii. Şi au t'ecut cu tunu'ile şi cu fu'goanele p'in lanu'ile de bumbac până ce n-a mai 'ămas nimic, afa'ă de bucăţica aia dinsp'e 'âu pe ca'e n-au văzut-o. Da' ştiţi, nu p'ea e ma'e luc'u cu bumbacu' ca'e c'eşte acolo, fiindcă n-am scos de acolo niciodată mai mult de t'ei balotu'i.

Trei baloturi! Scarlett se gândi la zecile de baloturi care se recoltau la Tara în fiecare an şi durerea ei de cap deveni mai puternică. Trei baloturi! Nici măcar cât recoltau nenorociţii de Slattery-i.

În sfârşit, culmea ghinionului era şi chestiunea impozitelor. Guvernul confederat primea bumbac în loc de bani, dar trei baloturi nu vor ajunge niciodată să plătească impozitele. De altfel, nu mai avea mare importanţă, fiindcă toţi lucrătorii plecaseră şi nu mai rămăsese nimeni care să iasă la cules.

„Mă voi gândi la asta mai târziu", îşi zise Scarlett. „La urma urmei, impozitele nu privesc pe femei. Papa ar trebui să se ocupe de treaba asta, dar papa... nu, nu vreau să mă gândesc la el în clipa asta. În privinţa impozitelor, confederaţia să-şi pună pofta-n cui. Ceea ce ne trebuie acum, e să găsim de mâncare."

— Pork, s-a dus vreunul dintre voi la Doisprezece Stejari, sau la Macintosh-i ca să vadă dacă n-a mai rămas ceva prin grădini?

— Nu, domnişoa'ă. Noi n-am pă'ăsit Ta'a. Yankeii a' fi putut să ne p'indă.

— Am s-o trimit pe Dilcey până la Macintosh-i. Va găsi poate ceva. Eu am să mă duc la Doisprezece Stejari.

— Cu cine, copilul meu?

— Singură. Mammy trebuie să stea cu fetele, şi domnul Gerald nu poate...

Pork încercă să protesteze cu înverşunare – puteau să fie yankei sau negri fugari la Doisprezece Stejar; nu trebuia să meargă singură – ceea ce o înfurie pe Scarlett.

— Destul, Pork. Spune-i lui Dilcey să plece imediat. Iar tu şi cu Prissy veţi încerca să găsiţi scroafa şi purceii, conchise ea şi îi întoarse spatele.

Pălăria veche, ponosită dar curată, de care se folosea Mammy ca să se apere de soare, era agăţată de un cui pe verandă. Scarlett o puse în cap şi-şi aminti, ca şi cum amintirea ar fi aparţinut unei alte lumi, de pălăria cu pene verzi pe care Rhett i-o adusese de la Paris. Luă un coş mare pentru provizii şi începu să coboare scările verandei. La fiecare pas simţea un fel de zguduire în cap şi sfârşi prin a avea impresia că şira spinării îi va străpunge ţeasta şi va ieşi pe acolo.

Drumul care ducea la râu se întindea – roşu, sub un soare dogoritor, tăind în două lanurile devastate de bumbac. Nu era niciun arbore care s-o ocrotească cu umbra lui şi soarele trecea prin pălăria lui Mammy ca şi când ar fi fost de muselină şi nu de pânză groasă şi căptuşită. Praful îi intra pe nas şi-i usca gâtul. Gropi adânci, adevărate şanţuri, brăzdau drumul acolo pe unde trecuseră caii trăgând după ei piese grele de artilerie şi, de fiece parte a şoselei, roţile tunurilor adânciseră şanţurile roşii. Infanteriştii şi cavaleriştii, izgoniţi de artilerie de pe drumul îngust, rupseseră şi zdrobiseră tulpinile de bumbac, îşi croiseră drum prin tufişurile verzi pe care le sfâşiaseră sau le făcuseră una cu pământul. Ici-colo, pe drum ori pe ogoare, se zăreau hamuri, bidoane turtite de potcoavele cailor şi de roţile chesoanelor, nasturi, chipie albastre, ciorapi găuriţi, zdrenţe năclăite de sânge, tot cortegiul de resturi pe care o armată în marş le lasă în urma ei.

Scarlett trecu prin faţa pâlcului de cedri şi a zidului de cărămizi care înconjura cimitirul familiei. Se strădui să nu se gândească la ultimul mormânt, de curând săpat lângă cele trei mici muşuroaie sub care odihneau

frățiorii ei. Oh, Ellen! Coborî colina prăfoasă târând picioarele, trecu prin fața grămezii de cenuşă şi a hornului pătrat, singurele rămăşițe ale locuinței Slattery-lor şi regretă cu cruzime că tot neamul nu pierise în flăcări. Fără Slattery-i… fără murdara aia mică de Emmie căreia administratorul de la Tara îi făcuse un copil… Ellen n-ar fi moartă.

O pietricică îi răni piciorul acoperit de băşici. Scoase un geamăt. Cum se făcea oare că ea, Scarlett O'Hara, cea mai frumoasă fată din comitat, mândria Tarei, ferită de toate relele, umbla aproape în picioarele goale pe acest drum pietros? Picioruşele ei erau făcute să danseze, nu să şchioapete! Pantofiorii ei erau făcuți ca să se arate obraznici de sub o rochie strălucitoare, nu să calce pe praf şi pietricele ascuțite. Născută să fie răsfățată şi servită, iat-o acum bolnavă, în zdrențe, mânată de foame, ducându-se să scotocească prin grădinile vecinilor pentru a găsi ceva de mâncare.

La poalele colinei curgea râul. Ce umbră binefăcătoare răspândeau copacii liniştiți, care-şi împleteau crengile pe deasupra apei! Se aşeză pe malul jos şi, scoțându-şi pantofii şi ciorapii plini de găuri, îşi răcori picioarele înfierbântate în apa răcoroasă. Ar fi atât de bine să scape de grijile Tarei şi să şadă aici toată ziua, unde singur foşnetul frunzelor şi murmurul apei line tulburau liniştea. Dar, călcându-şi pe inimă, îşi trase iar ciorapii şi pantofii şi o porni pe malul acoperit de muşchi, pe sub umbra copacilor. Yankeii arseseră puntea, dar la vreo sută de paşi mai jos, acolo unde râul se strâmta, cunoştea un trunchi de copac care lega cele două maluri. Păşi pe ei cu grijă, iar după ce trecu râul, începu să urce drumul care ducea la Doisprezece Stejari.

Cei doisprezece stejari, care dăduseră numele plantației, se înălțau acolo, la fel ca pe vremea indienilor, dar focul le pârlise frunzele şi le pârjolise ramurile. Formau un cerc în mijlocul căruia se înălțau

ruinele casei lui John Wilkes, ruinele carbonizate ale mândrului conac care încoronase odinioară dealul cu coloanele lui albe. O groapă adâncă unde fusese pivnița, temelii de piatră înnegrite şi două hornuri impozante indicau locul unde se înălțase casa. O coloană lungă pe jumătate arsă se abătuse de-a curmezişul peluzei, strivind sub greutatea ei tufele de iasomie.

Scarlett se aşeză pe această coloană, prea întristată de tot ce vedea spre a merge mai departe. Pustiirea aceasta îi făcea mai rău decât tot ce suferise vreodată. Tot ce constituia mândria Wilkes-ilor zăcea în praf, la picioarele ei. Era sfârşitul acestei case prietenoase şi distinse, unde visase zadarnic că va domni într-o zi ca stăpână. Aici dansase, cinase, flirtase, urmărise geloasă şi îngrijorată cum Melanie îi surâdea lui Ashley; tot aici, în umbra răcoroasă a unei bolți, Charles Hamilton, beat de dragoste, îi luase mâna când îi spusese că accepta să-l ia în căsătorie.

„Oh, Ashley”, se gândi ea,” sper că eşti mort. N-aş avea niciodată puterea să îndur ca tu să vezi toate astea!”

Aici îşi adusese Ashley mireasa, dar fiul său şi fiul fiului său nu-şi vor mai aduce aici niciodată soțiile. Nu se vor mai celebra niciodată nunți, nu vor mai fi niciodată naşteri sub acest acoperiş pe care-l iubise atâta. Casa murise, şi pentru Scarlett era ca şi când toți Wilkes-ii îşi găsiseră şi ei moartea în mijlocul cenuşii.

„Nu vreau să mă gândesc la asta acum. N-aş rezista. Mă voi gândi mai târziu”, spuse ea tare, întorcându-şi ochii.

Ocoli cu greu ruinele, trecu prin fața tufelor de trandafiri cărora fetele Wilkes le dăduseră atâtea îngrijiri, traversă curtea şi-şi croi drum printre ruinele grajdurilor şi ale cotețelor. Gardul care înconjura grădina de zarzavaturi nu mai exista şi legumele verzi, altădată atât de frumos aliniate, suferiseră aceeaşi distrugere ca cele de la Tara. Copitele cailor şi roțile

desfundaseră pământul moale, şi legumele fuseseră zdrobite sau înfundate în pământ. Nu mai era nimic în grădina de zarzavaturi.

Reveni în curte şi luă drumul care ducea spre bordeiele albe ale negrilor. Din când în când striga: „Hei, hei!” – dar nicio voce nu-i răspundea. Nu auzi nici măcar lătrând un câine. Bineînțeles că şi negrii de aici fugiseră sau îi urmaseră pe yankei. Scarlett ştia că fiecare sclav îşi avea colțul său de grădină şi, pe când se apropia de bordeie, spera că grădinile acestora fuseseră cruțate.

Cercetările ei fură răsplătite, dar era prea obosită ca să se bucure la vederea verzelor şi a napilor care, deşi veştejiți din cauza lipsei de apă, erau totuşi buni de cules; mai văzu de asemenea ardei, ca şi mazăre cu păstăi care se îngălbeneau. Se aşeză jos şi, cu o mână tremurândă, începu să culeagă legume şi să umple încet coşul. Va fi o masă bună diseară la Tara, cu toată lipsa cărnii; de altfel, s-ar putea da mai mult gust legumelor adăugând puțin din grăsimea de porc pe care o folosea Dilcey pentru luminat. Nu trebuia să uite să-i spună lui Dilcey să întrebuințeze torțe de răşină şi să păstreze grăsimea pentru gătit.

În spatele unui bordei descoperi o mică brazdă de ridichi şi o cuprinse pofta să mănânce o ridiche. Ceva iute amar – iată ce-i cerea stomacul. Frecă doar ridichea de fustă ca s-o curețe de pământ, şi muşcă dintr-odată jumătate, înghițind aproape fără să mestece. Era o ridiche bătrână, foarte tare şi atât de iute, încât îi dădură lacrimile. Abia înghiți bucata, că stomacul gol i se întoarse pe dos şi trebui să se întindă pe brazdă, unde fu apucată de vărsături.

Mirosurile care veneau din bordeie îi măriră greața şi, lipsită de putere, se lăsă în voia ei, în timp ce bordeiele şi copacii păreau că se-nvârtesc în jurul ei.

După un timp destul de lung îşi reveni şi se regăsi întinsă cu fața la pământ. Sub ea pământul era plăcut

şi moale ca o pană de puf şi mintea ei rătăcea încoace şi încolo. Ea, Scarlett O'Hara, zăcea trântită în spatele unui bordei, înconjurată numai de ruine, prea slăbită şi bolnavă ca să se mişte, şi nimeni nu aflase de asta, şi nimeni nu se sinchisea.

Şi chiar dacă s-ar afla că zace trântită acolo, fiecare era prea preocupat de necazurile lui ca să-şi facă griji pentru ea. Şi toate acestea se petreceau cu ea, Scarlett O'Hara, care până acum nu mişcase niciun deget ca să-şi ridice de jos ciorapii sau ca să-şi lege şireturile de la pantofi, ea, Scarlett O'Hara, care toată viaţa fusese răsfăţată şi cocolită la cea mai mică durere de cap sau acces de furie.

Cum zăcea trântită pe jos, prea sleită de puteri ca să reacţioneze, amintirile şi nenorocirile năvăliră asupra ei şi începură să joace în jurul ei, ca nişte păsări răpitoare în aşteptarea morţii. Nu mai avea puterea să spună:

„Mă voi gândi mai târziu la mama, la tata, la Ashley, la toate ruinele astea, da, mai târziu, când voi avea curajul." Nu avea curaj, dar vrând-nevrând, se gândi la toţi. Gândurile descriau cercuri în jurul ei, se apropiau, năvăleau, îi înfigeau în creier gheare şi ciocuri ascuţite. Nu-şi dădu seama cât timp rămase nemişcată cu faţa în ţărână, în plin soare, evocând lucruri şi oameni care dispăruseră, amintindu-şi de o viaţă la care va trebui să renunţe pentru totdeauna, privind în faţă viitorul întunecat care-şi desfăşura înainte-i tristele perspective.

Când se ridică în sfârşit şi privi din nou ruinele înnegrite care fuseseră odinioară conacul Doisprezece Stejari, purta capul sus şi chipul ei pierduse pentru totdeauna puţin din tinereţea, puţin din frumuseţea şi din rezerva de duioşie care se citeau altădată pe el. Trecutul nu era decât trecut. Morţii erau morţi. Huzurul zilelor de odinioară plecase ca să nu mai revină niciodată. Şi, cu un gest care traducea bine felul cum înţelegea să se poarte de acum înainte, îşi puse cu hotărâre coşul greu pe braţ.

Fiindcă era cu neputinţă să trăiască în trecut, pornea cu hotărâre înainte.

În tot Sudul aveau să fie în următorii cincizeci de ani femei care vor privi cu amărăciune spre trecutul mort, amintindu-şi de bărbaţii morţi, evocând în zadar amintiri dureroase şi învăluindu-şi sărăda într-o mantie de orgoliu amar. Dar Scarlett nu va privi niciodată în urma ei.

Rămase multă vreme cu privirea aţintită pe pietrele înnegrite şi revăzu pentru ultima oară Doisprezece Stejari aşa cum fusese altădată – o casă bogată şi mândră, simbol al unei rase şi al unui mod de viaţă. Apoi coborî pe drumul spre Tara. Mânerul coşului greu îi rănea carnea.

Foamea o hărţuia din nou şi spuse tare:

— Martor mi-e Domnul, oh, martor mi-e Domnul, că yankeii nu mă vor doborî! Am să rezist, şi când voi fi biruit toate acestea, nu voi mai răbda niciodată de foame. Nu, nici eu şi nici nimeni dintr-ai mei. Chiar de-ar trebui să fur sau să omor, martor mi-e Domnul, nu voi mai răbda niciodată de foame!

În zilele care urmară, Tara ar fi putut foarte bine să treacă drept insula lui Robinson Crusoe, atât era de liniştită şi de izolată de restul lumii. În fapt, lumea nu era decât la câteva mile mai departe, dar dacă însuşi oceanul ar fi despărţit Tara de Jonesboro, de Fayeteville, de Lovejoy sau chiar de plantaţiile vecine, lucrurile nu s-ar fi schimbat. Calul bătrân fiind mort, singurul mijloc de transport al celor din Tara dispăruse, şi n-aveau nici timpul, nici puterea să se târască de-a lungul drumurilor roşii.

Câteodată, când făcea vreo treabă mai grea sau se trudea să găsească ceva de mâncare sau le îngrijea pe cele trei bolnave, Scarlett se surprindea cu urechea la pândă, căutând să distingă sunete cunoscute, râsul ascuţit al negrilor mititei jucându-se în faţa bordeielor,

scârțâitul căruțelor venind de la câmp, galopul surd al calului lui Gerald traversând păşunea, zgomotul roților pe pietrişul grădinii, vocea gravă a vecinilor veniți să stea la taifas în cursul după-amiezii. Dar degeaba asculta. Drumul rămânea tăcut şi pustiu, niciun nor de praf roşu nu anunța apropierea musafirilor. Tara era o insulă în mijlocul unei mări de coline verzi şi de câmpii roşii.

Undeva exista o lume unde oamenii mâncau şi dormeau în linişte în căminele lor. Undeva fete tinere îmbrăcate cu rochii de trei ori întoarse flirtau şi cântau: „Când va înceta războiul" – aşa cum făcuse şi ea cu câteva săptămâni în urmă. Undeva se purta un război, tunurile bubuiau, oraşele ardeau, oamenii putrezeau în spitale în mirosuri puturoase. Undeva o armată în picioarele goale mergea, se bătea, dormea, murea de foame, vlăguită de acea oboseală pe care o simți doar când ai pierdut orice speranță. Undeva, în sfârşit, munții Georgiei erau albaştri de atâția yankei bine hrăniți, călări pe cai graşi îndopați cu boabe de porumb.

Dincolo de Tara era războiul, era lumea. Dar pe plantație războiul şi lumea nu mai existau decât ca amintiri care trebuiau gonite repede, când profitând de un moment de depresiune reveneau în minte. Lumea era prea puțin lucru pe lângă nevoile atâtor stomacuri înfometate, şi viața însăşi se reducea la problema hranei şi la găsirea hranei.

Hrană! Hrană! De ce oare stomacurile aveau o memorie mai bună decât mintea? Scarlett izbutea foarte bine să-şi reducă la tăcere durerea, dar nu foamea; şi în fiecare dimineață, când nici nu se trezise bine, înainte ca memoria să-i revină şi să-i vorbească de război şi foame, se ghemuia în pat somnoroasă şi parcă aştepta să simtă mirosul delicios al costiței prăjindu-se în tigaie şi al cornurilor în cuptor. Şi o făcea cu atâta patimă, încât sfârşea prin a se trezi de-a binelea.

La Tara se aflau acum pe masă mere, ignami, alune şi

lapte, dar chiar şi aceste alimente nu erau niciodată în cantitate suficientă. Se serveau de trei ori pe zi şi, văzându-le, Scarlett se ducea înapoi cu gândul la vremurile bune, la mâncărurile de altădată, la mesele luminate de lumânări, la aromele răspândite de bucate.

Se dădea atât de puţină atenţie hranei pe vremea aceea, se făcea atâta risipă, se strica atâta! Cornuri, turte calde de mălai, prăjituri uscate, clătite înotând în unt, toate la aceeaşi masă! Şuncă la un capăt al mesei, pui fript la celălalt, grămezi de legume verzi în farfurii de porţelan cu desene în flori vii, dovlecei prăjiţi, morcovi cu sos de smântână groasă s-o tai cu cuţitul. Şi trei deserturi, aşa că fiecare putea alege, prăjituri de ciocolată, merenguri cu cremă de vanilie, şi savarine cu frişcă. Amitirea acestor delicii avea darul s-o facă pe Scarlett să plângă, cum nici moartea şi războiul nu reuşiseră. Maţele îi chiorăiau de foame şi mâncărurile care se serveau la masă îi făceau greaţă.

Robusta poftă de mâncare a unei femei de nouăsprezece ani, care o supărase totdeauna pe Mammy, era înzecită acum de muncile aspre şi multiple pe care Scarlett era silită să le facă.

De altfel, la Tara pofta ei nu era singura care-şi făcea mendrele, căci oriunde se-ntorcea, ochii ei nu întâlneau decât feţe înfometate, fie albe ori negre. Carreen şi Suellen aveau să simtă în curând foamea de nesăturat a celor care se scoală după tifoidă. Iar micul Wade nu înceta să scâncească: „Lui Wade nu-i plac ignamii. Lui Wade i-e foame!” Şi ceilalţi murmurau: „Domnişoa’ă Sca’lett, dacă n-am de ajuns de mânca’e, n-o să mai am lapte pent’u copil!” „Domnişoa’ă Sca’lett, dacă n-am ce mânca, n-o să mai pot spa’ge lemne!” „Scumpa mea, am o poftă g’ozavă să mănânc ceva bun.” „Fata mea, o să fim siliţi să mâncăm întotdeauna ignami?”

Numai Melanie nu se plângea, Melanie al cărei chip se subţia, se îngălbenea, se crispa de durere chiar în timpul somnului. „Nu mi-e foame, Scarlett. Dă partea

mea de lapte lui Dilcey. Are nevoie ca să hrănească copiii. Bolnavilor nu le e niciodată foame.”

Curajul ei, blândețea ei o iritau mai mult pe Scarlett decât bombănelile şi murmurele celorlalți, pe care izbutea să le înfrângă prin ironii. În fața altruismului Melaniei, se simțea dezarmată şi înciudată. Gerald, negrii şi Wade se apropiau tot mai mult de Melanie, căci cu toată slăbiciunea ei rămânea blândă şi compătimitoare, calități care îi lipseau în zilele acelea cu totul lui Scarlett.

Wade, mai ales, nu mai părăsea odaia Melaniei. Avea fără îndoială ceva care-l supăra, dar Scarlett n-avea timp să cerceteze serios ce anume chinuia copilul. O crezu pe Mammy care susținea că trebuia să aibă viermi intestinali şi îi dădu o fiertură de ierburi uscate, pe care Ellen o folosise întotdeauna la doftoricirea copiilor negri. Dar doctoria nu avu alt efect decât să accentueze paloarea lui Wade. Scarlett îl socotea cu greu pe fiul ei o ființă vie. Pentru ea, Wade nu era decât o grijă în plus, o altă gură de hrănit. Într-o zi când va avea mai mult răgaz, se va juca cu el, îi va spune poveşti şi-l va învăța carte, dar acum n-avea nici timp, nici chef. Şi cum se ținea întruna de fustele ei când era mai necăjită, adesea îl repezea.

O enerva frica ce se citea în ochii lui Wade când îl certa, căci teama îi dădea aerul unui copil prost. Nu-şi dădea seama că băiețaşul trăia într-o atmosferă de teroare prea cumplită ca s-o înțeleagă un adult.

Pe Wade nu-l mai părăsea spaima, o spaimă care-i cutremura sufletul şi care noaptea îl trezea şi-l făcea să țipe. La cel mai mic zgomot neaşteptat, la cel mai mic cuvânt aspru, începea să tremure, căci în mintea lui zgomotele şi cuvintele brutale erau legate de yankei şi se temea mai mult de aceştia decât de stafiile lui Prissy.

Până în ziua când începuse asediul Atlantei şi tunurile bubuiseră pentru prima oară, nu cunoscuse decât o viață fericită, paşnică, liniştită. Deşi maică-sa nu

prea îl băga în seamă, n-auzise decât cuvinte drăgăstoase, până în acea noapte când, sculat din somn, văzuse cerul cuprins de flăcări şi lumea plină de explozii asurzitoare.

În acea noapte şi în ziua următoare, maică-sa îl pălmuise pentru întâia oară şi ţipase întruna la el. Viaţa pe care o ducea în casa cea frumoasă din Strada Piersicului, singura pe care o cunoscuse, luase sfârşit în cursul acelei nopţi şi bietul copil n-avea să-şi mai revină niciodată. Fugind din Atlanta, nu înţelesese nimic decât că yankeii îl urmăreau, şi mai trăia şi acum cu frica de a fi prins şi sfâşiat de yankei. De câte ori Scarlett se răstea la el cu asprime, teama îi lua orice putere şi în memoria lui de copil reapăreau ororile acelei nopţi când, pentru prima oară, maică-sa ţipase la el. De acum înainte yankeii şi tonul supărat vor rămâne pentru totdeauna asociaţi în mintea lui Wade, şi-i era teamă de mama lui.

Scarlett nu putea să nu observe că Wade începea s-o evite şi, în rarele momente în care greutăţile ei fără sfârşit îi dădeau răgaz să cugete, simţea o adâncă întristare. Era chiar mai rău decât să-l aibă tot timpul pe Wade între fustele ei, şi o enerva să-l vadă cum se refugia pe patul Melaniei, unde se distra liniştit cu tot felul de jocuri sau asculta poveşti. Wade o adora pe „tanti”, care avea o voce atât de dulce, care surâdea întotdeauna şi care nu spunea niciodată: „Taci, Wade! Mă doare capul!” sau: „Pentru numele lui Dumnezeu, Wade, astâmpără-te!”

Scarlett n-avea nici timpul şi nici dorinţa să-l răsfeţe, dar era geloasă că Melanie îi lua locul. Într-o zi când îl găsi pe Wade făcând echilibristică pe patul Melaniei şi-l văzu căzând peste mătuşă-sa, îi dădu o palmă.

— Nu poţi să bagi de seamă şi să n-o zdruncini pe mătuşa Melanie care-i bolnavă? Hai, du-te de te joacă în grădină şi nu mai veni pe aici!

Însă Melanie întinse braţul slab şi atrase copilul lângă ea.

— Hai, lasă, Wade. Nu voiai să-mi faci rău, nu-i aşa? Nu mă deranjează, Scarlett. Lasă-mi-l. Lasă-mă să mă ocup de el. E tot ce pot să fac până când mă voi însănătoşi, şi ai destul de lucru fără să trebuiască să-l mai şi supraveghezi.

— Nu fi gâscă, Melly, zise Scarlett scurt. N-o să te faci bine dacă-l laşi pe Wade să-ți sară pe burtă. Ascultă, Wade, dacă te mai prind pe patul mătuşii Melanie, am să-ți dau o bătaie bună. Hai, încetează să te mai smiorcăi. Toată ziua te smiorcăi. Încearcă să fii bărbat.

Wade fugi plângând să se ascundă într-un colț al casei. Melanie îşi muşcă buzele şi-i veniră lacrimi în ochi. Mammy, care asista de pe culoar la discuție, încruntă sprâncenele şi scoase un oftat adânc. Dar în zilele acelea şi în zilele care urmară, nimeni nu îndrăzni s-o înfrunte pe Scarlett. Toată lumea se temea de limba ei ascuțită, toată lumea avea frică de noul personaj care apăruse în locul copilei de odinioară.

De acum înainte Scarlett domni ca stăpână absolută la Tara şi, la fel ca toți cei învestiți brusc cu autoritate, instinctele ei tiranice ieşiră la suprafață. Nu pentru că ar fi fost rea din fire, ci pentru că, fiindu-i frică şi nefiind sigură pe ea însăşi, se arăta aspră ca să nu se descopere nesiguranța şi să nu i se refuze ascultarea. În afară de asta, simțea o anumită plăcere să strige şi să se ştie temută. În sfârşit, observă că asta-i uşura nervii prea încordați. Îşi dădea seama că se schimbase. Câteodată dădea o poruncă pe un ton atât de aspru, încât Pork strâmba din nas şi Mammy murmura printre dinți: „Sunt unii ca'e au început să-şi dea ae'e!” Se întreba unde-i dispăruseră bunele maniere. Toată politețea, toată afabilitatea pe care Ellen îşi dăduse atâta trudă să i le bage în cap, o părăsiră la fel de repede cum cad frunzele din copaci la primul suflu rece al toamnei.

Ellen nu încetase să-i repete: „Fii hotărâtă dar amabilă cu servitorii, mai ales cu negrii!” Dar dacă s-ar arăta blândă cu ei, negrii ar sta toată ziua în bucătărie,

vorbind la nesfârşit despre timpurile bune când negrii care serveau în casă nu erau siliți să facă treburi la câmp. „Iubeşte pe surorile tale şi ai grijă de ele. Fii bună cu cei în necaz”, spunea Ellen. „Dăruieşte dragostea celor în suferință şi în durere.”

În acest moment îi era imposibil să-şi iubească surorile. Nu erau, nici mai mult nici mai puțin, decât o povară pe umerii ei. În ceea ce priveşte grija – nu le spăla, nu le pieptăna, nu le hrănea? Umbla mile întregi în fiecare zi ca să găsească legume proaspete pentru ele. Nu învățase oare să mulgă vaca, deşi murea întotdeauna de teamă când primejdiosul animal părea s-o amenințe cu coarnele? În sfârşit, considera bunătatea pur şi simplu o pierdere de vreme. Dacă se arăta prea bună cu surorile ei, acestea vor profita, fără îndoială, şi-şi vor prelungi statul în pat, iar ea avea nevoie ca ele să fie în picioare cât mai repede cu putință, ca să fie încă patru mâini care s-o ajute.

Convalescența fetelor se prelungea şi, lipsite de putere, bietele de ele zăceau în pat, slabe şi prăpădite. Lumea se schimbase în timp ce ele boliseră. Veniseră yankeii, negrii fugiseră, mama murise. Trei evenimente de necrezut, pe care mintea lor refuza să le admită. Li se întâmpla câteodată să creadă că mai delirau încă şi că nimic din toate acestea nu se întâmplase. Iar Scarlett se schimbase atâta, încât era cu neputință să fie ea. Când se apropia de ele şi le vorbea despre ce vor trebui să facă după ce se vor înzdrăveni, o priveau ca şi cum ar fi avut o sperietoare în fața lor. Faptul că nu mai aveau o sută de sclavi ca să facă toată treaba trecea de puterea lor de înțelegere. Nu-şi puteau închipui că o domnişoară O’Hara trebuie să muncească cu mâinile.

— Dar, surioară, spunea Carreen, cu fața ei dulce şi copilăroasă, întunecată de consternare, n-am să pot tăia niciodată lemne pentru foc! Mi-aş strica mâinile!

— Priveşte-le pe ale mele, îi răspundea Scarlett cu un surâs amenințător, apropiindu-şi mâinile bătătorite şi

pline de băşici.

— E foarte urât din partea ta să ne vorbeşti aşa, lui Carreen şi mie, țipa Suellen. Sunt sigură că minți şi că încerci să ne sperii. Dacă mama ar mai trăi, nu te-ar lăsa să ne vorbeşti pe tonul ăsta! Să sparg lemne! O să mai vorbim noi!

Convinsă că Scarlett spunea toate astea numai din răutate, Suellen mai găsea în slăbiciunea ei puterea de a uri pe sora ei mai mare. Suellen fusese pe moarte, o pierduse pe maică-sa, se simțea singură, îi era teamă, avea nevoie de dragoste şi ar fi vrut ca toată lumea să se ocupe de ea. În loc de asta, Scarlett se oprea în fiecare zi lângă patul surorilor ei şi, cu o privire plină de ură în ochii verzi, căuta să vadă dacă se simțeau mai bine şi începea să vorbească de făcutul paturilor, de gătitul mâncării, de găleți de apă de dus, de spart lemne. Şi s-ar fi zis că simțea o plăcere răutăcioasă să spună astfel de lucruri.

De fapt, Scarlett chiar simțea o plăcere răutăcioasă. Îi tiraniza pe negri şi-şi chinuia surorile nu numai fiindcă era prea epuizată şi prea îngrijorată ca să poată face altfel, ci şi pentru că asta o ajuta să uite amărăciunea pe care o resimțea constatând că tot ce-i spusese mama ei despre viață era greşit.

Nimic din ceea ce o învățase mama nu mai avea cea mai mică valoare, şi Scarlett suferea, nu înțelegea. Nu-i venea în minte că Ellen nu putuse să prevadă prăbuşirea unei civilizații în mijlocul căreia îşi crescuse fetele, că nu-şi putuse închipui dispariția rangurilor sociale pentru care îşi crescuse fetele cu atâta grijă. Nu-i venea în minte că învățând-o să fie amabilă şi grațioasă, cinstită şi bună, modestă şi sinceră, Ellen avusese în vedere un lung şir de ani paşnici, asemănători anilor fără greutăți ai propriei ei existențe. Când femeile căpătau aceste deprinderi, viața era darnică cu ele, spusese Ellen.

Disperată, Scarlett îşi zicea: „Nu, nimic, nimic din

ceea ce m-a învăţat mama nu-mi serveşte la ceva! La ce mi-ar folosi să fiu bună acuma? Ce valoare are blândeţea? Era mai bine dacă învăţam să ar sau să culeg bumbac ca o negresă! Oh, mamă, te-ai înşelat!"

Nu-şi dădea osteneala să înţeleagă că lumea bine ordonată a lui Ellen nu mai exista şi că o lume brutală îi luase locul, o lume în care toate normele, toate valorile se schimbaseră. Înţelegea numai, sau credea că înţelege, că mama ei se înşelase, şi se transforma repede spre a se adapta la o viaţă nouă pentru care nu fusese pregătită.

Numai sentimentele ei pentru Tara nu se schimbaseră. De câte ori se întorcea spre casă de-a curmezişul ogoarelor, oricât ar fi fost de frântă de oboseală, nu putea vedea casa profilându-se albă pe deal fără să-şi simtă inima crescându-i de bucurie şi de dragoste la gândul că ajungea acasă. Ori, aplecată pe fereastră, nu putea privi niciodată păşunile verzi, ogoarele roşii şi arborii stufoşi de la marginea bălţilor fără să se simtă pătrunsă de frumuseţea lor. Dragostea ei pentru acest pământ care-şi desfăşura colinele domoale, roşii şi strălucitoare, pentru acest frumos pământ de culoarea sângelui, a purpurei, a cărămizii din care ca printr-o minune creşteau tufişurile verzi încoronate cu pămătufurile albe de bumbac – nu se schimba, deşi toate se schimbau. Nicăieri altundeva nu era un pământ asemănător cu acesta.

Când se uita la Tara, înţelegea în parte de ce se purtau războaiele. Rhett greşea când spunea că oamenii se bat pentru bani. Nu, se băteau pentru ogoare acoperite de lanuri, pentru păşuni verzi cu iarbă pe care o culcă coasa, pentru râuri galbene şi leneşe, pentru case albe, răcoroase răsărind printre magnolii. Erau singurele lucruri pentru care făcea să lupţi, pământul roşu care aparţinea oamenilor, care va aparţine fiilor lor, pământul roşu care va da bumbac fiilor lor şi fiilor, fiilor lor.

Acum, când mama şi Ashley nu mai existau, când nenorocirile făcuseră din Gerald un copil, când banii, negrii, liniştea, rangul ei dispăruseră peste noapte, ogoarele devastate ale Tarei erau tot ce-i mai rămăsese. Ca şi când ar fi auzit-o în altă lume, îşi aducea aminte de o conversație pe care o avusese cu tatăl ei, cu privire la pământ. Se întreba de ce tinerețea şi neştiința ei o împiedicaseră să-l înțeleagă atunci când spusese că pământul era singurul lucru pe lume pentru care merită să lupți.

„Căci e singurul lucru pe lume care durează... Şi pentru toți cei care au o picătură de sânge irlandez în vine, pământul pe care trăiesc e ca mama lor... E singurul lucru pentru care merită să munceşti, să lupți, şi să mori.”

Da, merita să lupte pentru Tara, şi Scarlett primea lupta fără să discute. Nimeni nu-i va smulge Tara! Nimeni nu va reuşi s-o facă să trăiască, ea şi ai ei, pe spinarea rudelor ce-i rămăseseră. Va păstra Tara, chiar dacă va trebui să frângă spinarea tuturor celor care trăiau acolo.

Capitolul XXVI

Se împlineau două săptămâni de când Scarlett revenise din Atlanta la Tara, când cea mai mare dintre băşicile pe care le făcuse la picior se infectă şi se umflă, aşa că îi fu cu neputinţă să pună pantoful şi fu silită să şchiopăteze, umblând pe călcâi. La vederea degetului mare inflamat, fu cuprinsă de o imensă deznădejde. Şi dacă degetul se va cangrena, ca rănile soldaţilor? Şi dacă va muri, departe de orice doctor? Oricât de amară era viaţa acum, n-avea nicio poftă s-o părăsească. Şi-apoi, cine se va ocupa de Tara dacă ea va dispare?

Când se-ntorsese acasă, nutrise nădejdea că Gerald va redeveni ceea ce fusese altădată şi că va conduce toată gospodăria; dar, în cursul celor două săptămâni, speranţa i se spulberase. Ştia acum că, vrând-nevrând, în mâinile ei neexperimentate stătea soarta plantaţiei şi a locuitorilor ei, căci Gerald rămânea cu totul absent şi străin de Tara, petrecându-şi zilele nemişcat, ca un om pierdut într-un vis. Când Scarlett îl ruga să-i dea un sfat, se mărginea să-i răspundă: „Fă ce crezi că-i mai bine, fata mea”, sau, ceea ce era şi mai rău: „Întreab-o pe mama, pisicuţa mea.”

Nu se va mai schimba niciodată, şi acum Scarlett vedea adevărul în faţă şi-l primea ca atare. Ştia că, până la moarte, Gerald va continua să aştepte întoarcerea lui Ellen şi va pândi fără încetare zgomotul paşilor ei. Trăia într-o lume fără granițe precise, unde timpul nu exista

şi unde i se părea că Ellen se află întotdeauna în camera de alături. Arcul principal al întregii sale vieți se frânsese la moartea soției, şi cu el dispăruse siguranța, îndrăzneala, vitalitatea lui debordantă. Ellen fusese publicul în fața căruia îşi jucase Gerald O'Hara rolul sforăitor. Acum cortina căzuse pentru totdeauna, luminile rampei fuseseră stinse şi publicul se topise brusc, în timp ce bătrânul actor, năucit, rămânea pe scenă să-şi aştepte replicile.

În dimineața aceea casa era tăcută, căci toată lumea, în afară de Scarlett, de Wade şi de cele trei bolnave, era plecată la baltă să caute scroafa. Gerald însuşi ieşise puțin din moleşeala lui şi, târându-şi picioarele din brazdă în brazdă, o pornise peste câmp ținându-se cu o mână de brațul lui Pork şi târând un capăt de frânghie în cealaltă. Suellen şi Carreen adormiseră plângând. Asta li se întâmpla cel puțin de două ori pe zi când, gândindu-se la Ellen, lacrimi de durere şi de slăbiciune începeau să le curgă pe obraji. Melanie, pentru prima oară de la naştere, se ridicase în capul oaselor şi şedea în pat proptită de perne. Cu picioarele acoperite de un cearceaf cârpit, era aşezată între cei doi sugari – căpşorul acoperit de puf bălai era sprijinit de un braț, iar celălalt, capul negru şi creț al copilului lui Dilcey, ținut cu tot atâta grijă. Wade şedea la picioarele patului şi asculta un basm.

Pentru Scarlett tăcerea de la Tara era de nesuferit, căci îi amintea prea viu de tăcerea de moarte a regiunii pustiite pe unde trecuse venind de la Atlanta. Vaca şi vițelul nu se auzeau de ore întregi. Nicio pasăre nu cânta, şi gălăgioasa familie a vrăbiilor, care trăia de generații în mijlocul frunzelor foşnitoare ale magnoliei, tăcuse. Scarlett trăsese un scăunel lângă fereastra deschisă a odăii ei de culcare şi-şi lăsa privirea să rătăcească pe aleea din fața casei, pe peluză şi pe păşunile pustii de cealaltă parte a drumului. Îşi ridicase fustele mult deasupra genunchilor şi stătea aşa, cu

bărbia aşezată pe brațele sprijinite de marginea ferestrei. Lângă ea, pe podea, era o găleată cu apă scoasă din fântână şi, din când în când, îşi muia piciorul inflamat, strâmbându-se de durere.

Enervată, îşi înfipse deodată bărbia în carnea brațului. Tocmai când avea mai multă nevoie de putere, i se infectase degetul. Iar proştii ăia nu vor ajunge niciodată să prindă scroafa! Le trebuise o săptămână ca să prindă purceii, unul câte unul, şi acum, după două săptămâni, scroafa era încă în libertate. Scarlett ştia că dacă s-ar fi dus cu ei în baltă, şi-ar fi suflecat fustele, ar fi pus mâna pe frânghie şi ar fi prins scroafa cât ai zice peşte.

Dar chiar dacă ar ajunge să prindă scroafa? Ce se va întâmpla după ce o vor mânca, pe ea şi purceii? Viața îşi va urma cursul, şi pofta de mâncare de asemenea. În curând va veni iarna, şi atunci nu vor mai avea nimic de mâncare, nici măcar legumele nenorocite pe care le găseau acum prin grădinile vecine. Totuşi, nu se puteau lipsi de mazăre uscată, de sorg, de făină de porumb, de orez şi... şi... de atâtea alte lucruri. Trebuiau semințe de porumb şi de bumbac pentru semănăturile de primăvară, fără a mai vorbi de haine noi. De unde să scoată toate astea, şi cum să le plătească?

Pe ascuns, Scarlett făcuse inventarul buzunarelor lui Gerald şi al lădiței în care-şi ținea banii. Dar nu găsise decât grămezi de bonuri de-ale Confederației şi trei mii de dolari în bani confederați – „cam cât ne-ar trebui pentru o masă bună, acum când banii confederați nu mai fac două parale”, îşi zisese Scarlett batjocoritor. Dar, presupunând că ar avea bani şi că ar găsi alimente, cum să aducă proviziile la Tara? De ce îngăduise Dumnezeu să moară calul? Chiar aşa prăpădit cum era, calul furat de Rhett ar fi schimbat cu totul situația. Unde erau catârii frumoşi de pe vremuri, plini de viață, care zvârleau din picioare la păşune, de cealaltă parte a drumului? Unde erau caii superbi, iapa ei mică, poneii

fetelor, armăsarul cel mare al lui Gerald care traversa peluza ca o săgeată, smulgând iarba... să ai acum măcar unul, chiar şi catârul cel mai nărăvaş!

Dar, atâta pagubă! Când rana de la picior i se va vindeca, va merge pe jos la Jonesboro. Va fi cel mai lung drum din viața ei, dar va merge. Chiar dacă yankeii arseseră tot oraşul, va descoperi cu siguranță pe cineva care să-i spună unde putea găsi ceva provizii. Se gândi la chipul jignit al lui Wade, căruia nu-i plăceau ignamii şi care nu înceta să repete întruna: „Vreau un picior de pui, orez şi sos."

Soarele care lumina grădina se întunecă deodată, şi lacrimile îi acoperiră imaginea copacilor. Scarlett îşi lăsă capul pe brațe şi se strădui să-şi oprească plânsul. Lacrimile foloseau atât de puțin acum! De altfel, nu foloseau decât atunci când voiai să obții ceva de la un bărbat. În timp ce şedea ghemuită şi încerca să-şi oprească lacrimile strângând cu putere din pleoape, auzi zgomotul unui cal la trap. Nu ridică totuşi capul. Zi şi noapte, în ultimele două săptămâni, i se păruse că aude tropot de cal, cum i se păruse că aude foşnetul rochiei lui Ellen. Înainte de a avea timp să-şi spună: „Hai, nu fi proastă!", inima începu să-i bată repede, cum făcea întotdeauna în asemenea momente.

Dar, spre marea ei mirare, trapul se prefăcu în pas şi auzi zgomot regulat de potcoave înfundându-se în nisipul aleii. Era într-adevăr un cal... poate venea cineva de la Tarleton-i sau de la Fontaine-i! Ridică iute capul. Era un călăreț yankeu.

Automat, se ascunse în spatele perdelei şi, fascinată, se uită la om prin pânza transparentă. Stupoarea îi tăia răsuflarea, îi golea aerul din plămâni.

Era un individ masiv, cu o figură brutală. S-ar fi zis că strivea şaua sub greutatea lui, iar barba neagră, neîngrijită, îi acoperea gulerul albastru al tunicii descheiate. Avea ochii mici, apropiați unul de altul, care cercetau calm casa de sub cozorocul chipiului strâmt.

Coborî de pe cal fără să se grăbească şi legă hăţul de o bârnă. Atunci Scarlett îşi regăsi răsuflarea – dar violent, dureros, ca după o lovitură primită în stomac. Un yankeu, un yankeu cu un pistol lung la şold! Şi era singură în casă, singură cu trei bolnave şi cu copiii.

În timp ce bărbatul urca aleea, cu mâna pe tocul de piele al pistolului, iar ochii lui mici, rotunzi, iscodeau în dreapta şi în stânga, o mulţime de imagini confuze se formară în creierul lui Scarlett ca într-un caleidoscop.

Îşi aminti de tot ceea ce îi povestise mătuşa Pittypat, istorii cu femei atacate, gâturi tăiate, case incendiate, copii străpunşi cu baioneta fiindcă plângeau – toate aceste grozăvii de nedescris cuprinse în singurul cuvânt de yankeu!

Înspăimântată, primul ei gând fu să se ascundă într-un dulap. Apoi se gândi să se vâre sub pat; în sfârşit, simţi o poftă nebună să se repeadă pe scara din spate şi să fugă ţipând spre baltă. Orice, numai să scape de acest om. Atunci îl auzi urcând cu pas prudent scările verandei, intrând apoi în hol şi, în acest moment, înţelese că retragerea îi era tăiată. Prea terorizată ca să poată face un singur gest, îl auzi trecând dintr-o odaie într-alta. Pe măsură ce înainta, yankeul îşi dădea mai bine seama să locuinţa era goală şi pasul său se făcea mai greu, mai îndrăzneţ. Acum era în sufragerie, peste o clipă va fi în bucătărie.

La gândul că va intra în bucătărie, brusc o cuprinse furia, o furie atât de violentă încât o resimţi ca pe o lovitură de pumnal în inimă şi frica îi dispăru. Bucătăria! Pe sobă erau două oale: una plină cu mere care fierbeau, cealaltă cu un ghiveci din legumele aduse cu mare greutate de la Doisprezece Stejari şi din grădina familiei Macintosh. O masă care abia ar ajunge pentru două persoane, asta era tot ce se pregătea pentru nouă stomacuri înfometate. De ceasuri întregi Scarlett se stăpânea să nu coboare în bucătărie înaintea întoarcerii celorlalţi şi, la gândul că yankeul va mânca puţinele

bucate, începu să tremure de mânie.

Arză-i-ar focul de blestemați! Veneau ca lăcustele şi plecau lăsând foamete în urma lor. Şi iată-i că reveneau să fure puținul ce mai rămăsese. Stomacul gol al lui Scarlett se strânse. Dumnezeule, cel puțin yankeul ăsta nu va mai avea ocazia să fure!

Îşi scoase pantoful scâlciat şi, în picioarele goale, se strecură repede spre birou, fără să-şi simtă măcar rana. Trase fără zgomot sertarul, scoase pistolul pe care-l adusese de la Atlanta, pistol pe care Charles nu-l folosise niciodată. Scormoni în geanta de piele atârnată pe perete alături de sabie şi scoase un cartuş pe care-l vârî cu o mână tremurătoare. Repede şi fără să facă niciun zgomot, traversă palierul şi începu să coboare scara, sprijinindu-se cu o mână de balustradă şi ținând cu cealaltă pistolul bine lipit de pulpă, ca să-l ascundă în faldurile rochiei.

— Cine-i acolo? strigă yankeul cu o voce nazală. Scarlett se opri în mijlocul scării, cu sângele bătându-i atât de tare în urechi încât abia îl auzi.

— Stai sau trag! strigă vocea.

Omul stătea în pragul sufrageriei, ghemuit, gata să sară, într-o mână cu pistolul, iar în cealaltă cu cutioara din lemn de palisandru, care conținea un degetar de aur, foarfecele cu mânere de aur, şi o ghindă mititică de şmirghel cu un capăt de aur. Scarlett simți picioarele înghețându-i până la genunchi, dar turbarea îi ardea în obraz. Cutia de lucru a lui Ellen în mâna acestui individ! Vru să strige: „Las-o jos! Las-o jos, canalie...”, dar cuvintele refuzau să-i iasă din gură. Nu putea decât să privească fix pe deasupra balustradei şi să observe schimbarea care se producea pe chipul omului, a cărui expresie încordată, a cărui asprime făcură loc unui surâs pe jumătate disprețuitor, pe jumătate amabil.

— Vasăzică aşa, e cineva pe-aici, zise el punându-şi pistolul în toc şi apropiindu-se de picioarele scării. Singură, păpuşico?

Iute ca fulgerul, Scarlett scoase pistolul şi ținti în plin asupra chipului bărbos, şi uimit. Înainte ca omul să poată duce mâna la centiron, apăsă pe trăgaci. Reculul o făcu să se clatine; în acelaşi timp, zgomotul detunăturii îi umplu urechile, şi mirosul pulberii îi înțeapă nările. Omul căzu pe spate şi se întinse pe jos cu o violență care făcu să tremure mobilele. Cutia îi scăpă din mână, tot conținutul răspândindu-se în jur. Fără să-şi dea seama ce face, Scarlett coborî scara, se aplecă asupra omului şi se uită la ce mai rămăsese din obraz; o gaură sângerândă în locul nasului şi doi ochi sticloşi arşi de pulbere.

În timp ce-l privea aşa, două fire de sânge începură să se prelingă pe podeaua strălucitoare, unul din obraz, celălalt de la ceafă.

Da, murise. Nu mai încăpea nicio îndoială. Ucisese un om.

Fumul se urcă în rotocoale până la tavan şi micile şiroaie roşii se îngroşau la picioarele ei. Rămase un timp nemişcată şi, în tăcerea paşnică a acestei dimineți de vară, toate sunetele, toate miresmele păreau să ia o importanță exagerată: bătăile neregulate ale inimii, foşnetul uşor al frunzelor de magnolie, strigătul depărtat al unei păsări de baltă, parfumul florilor care intra pe fereastră.

Omorâse un om, ea care evitase întotdeauna să asiste la omorârea cerbului când mergea la vânătoare, ea care nu putea îndura guițatul purceilor când erau înjunghiați sau plânsul iepurelui prins în capcană. „O crimă!” se gândi ea consternată. „Am comis o crimă! Oh, e imposibil să mi se fi întâmplat asta mie!” Se uită în jos la mâna păroasă, care se afla atât de aproape de cutia de lucru, şi deodată se simți din nou plină de viață, cuprinsă de o aprigă bucurie de tigroaică. Puțin lipsi să nu-şi înfigă călcâiul în rana deschisă, şi ar fi simțit o plăcere imensă să atingă cu piciorul gol sângele cald. Începuse să răzbune Tara… şi să răzbune şi pe Ellen.

De sus se auzi un zgomot de paşi repezi şi nesiguri. Urmă o pauză, apoi zgomotul paşilor reîncepu, dar de astă-dată mai slab, mai încet şi punctat cu clinchetul unui obiect metalic. Scarlett ridică repede capul şi o văzu pe Melanie în capul scării. N-avea pe ea decât o cămăşuță zdrențuită care-i ținea loc de cămaşă de noapte şi, cu brațul ei slab, duce cu greu sabia lui Charles.

Dintr-o singură ochire Melanie cuprinse întreaga scenă în cele mai mici detalii, zări soldatul în uniforma albastră zăcând într-un lac roşu, cutia de lucru, pe Scarlett în picioarele goale, cu obrazul pământiu, ținând strâns în mână pistolul.

Nu spuse niciun cuvânt, dar ochii ei îi întâlniră pe ai lui Scarlett. Pe chipul ei, de obicei atât de dulce, se citea un orgoliu necruțător, surâsul ei exprima o aprobare şi o bucurie feroce, care se înrudeau strâns cu sentimentele tumultuoase din inima lui Scarlett.

„Dar… dar… îmi seamănă! Înțelege ce simt! Ar fi făcut acelaşi lucru!” îşi zise Scarlett în acel moment nesfârşit.

Plină de uimire se uita la tânăra femeie plăpândă şi abia ținându-se pe picioare, pentru care n-avusese niciodată decât aversiune şi dispreț. Acum creştea în ea un sentiment de admirație şi de camaraderie, care lupta împotriva urii pentru soția lui Ashley. Într-o străfulgerare de clarviziune, pe care n-o altera nicio emoție meschină, văzu că sub tonul amabil şi sub privirea de turturică a Melaniei mai era şi altceva, o lamă subțire de oțel pe care nimic n-o putea frânge şi înțelese de asemenea că în vinele Melaniei putea să curgă un sânge eroic.

„Scarlett! Scarlett!” țipară Suellen şi Carreen cu o voce slabă, pe care uşa închisă a camerei lor o înăbuşea şi mai mult, şi Wade urlă la rândul său: „Tanti! Tanti!”

Melanie duse îndată un deget la buze, apoi, aşezând sabia pe ultima treaptă, traversă cu greu culoarul de la etajul întâi şi deschise uşa de la odaia bolnavelor.

— Nu vă speriați, fetelor! spuse ea pe un ton glumeț, destul de tare ca să se audă de jos. Sora voastră mai mare a încercat să curețe de rugină pistolul lui Charles şi lovitura a plecat. Era să moară de frică... Hai, Wade Hampton, mama ta a tras numai un foc cu pistolul iubitului tău tată. Când vei fi mare, te va lăsa să tragi cu el.

„Ce mincinoasă!” gândi Scarlett cu admirație.” N-aş fi găsit niciodată aşa de repede o minciună. Dar de ce să mintă? Va trebui totuşi să afle toată lumea ce-am făcut.”

Privi din nou cadavrul şi, cum turbarea şi furia i se împrăştiau, fu cuprinsă de groază şi genunchii începură să-i tremure. Melanie reapăru în capul scării, pe care începu s-o coboare ținându-se de balustradă.

— Du-te de te culcă, prostuțo, vrei să mori? strigă Scarlett.

Dar tânăra femeie, pe jumătate goală, continuă să coboare cu greutate, împleticindu-se, până jos.

— Scarlett, şopti ea, trebuie luat de aici. Trebuie să-l îngropăm. Poate că nu-i singur, şi dacă-l găsesc aici...

Şi Melanie se sprijini de brațul lui Scarlett.

— Cred că e singur. N-am văzut pe nimeni altul pe fereastră. Trebuie să fie un dezertor.

— Chiar dacă-i singur, nu trebuie să afle nimeni ce s-a petrecut. Negrii ar putea vorbi, şi atunci ai fi arestată. Scarlett, trebuie să-l ascundem undeva, înainte ca ai noştri să se întoarcă de la baltă.

Stimulată de tonul îngrijorat al Melaniei, Scarlett începu să cugete.

— Aş putea să-l îngrop într-un colț al grădinii, sub ulm... acolo unde ținuse Pork butoiul cu whisky; pământul e moale în locul acela. Dar cum îl duc până acolo?

— Îl vom trage fiecare de câte un picior, declară Melanie energic.

Scarlett nu se putu împiedica să-şi admire şi mai mult cumnata.

— N-ai avea putere să târăşti nicio pisică. Am să-l trag eu până acolo, spuse ea pe un ton încăpăţânat. Du-te de te culcă. Vrei să mori? Nu te apuca să-mi dai ajutor, altfel te duc eu singură sus.

Faţa palidă a Melaniei se lumină de un surâs înţelegător.

— Eşti foarte drăguţă, Scarlett, zise ea şi buzele ei atinseră uşor obrazul tinerei femei.

Înainte ca aceasta să-şi fi revenit din mirare, Melanie urmă:

— Dacă poţi să-l duci de aici, eu am să şterg… am să pun totul în ordine, înainte de întoarcerea alor noştri. Şi-apoi, Scarlett…

— Da?

— Crezi că ar fi tare urât dacă i-am căuta prin raniţă? Are poate ceva de mâncare.

— Nu cred, răspunse Scarlett, supărată că nu se gândise la asta ea însăşi. Ia-i raniţa, eu îi cercetez buzunarele!

Aplecată cu scârbă asupra cadavrului, desfăcu nasturii tunicii şi procedă la un adevărat inventar al buzunarelor.

— Doamne Dumnezeule, şopti ea, arătând un portofel voluminos învelit într-o cârpă. Melanie… Melly, cred că-i plin de bani.

Melanie nu răspunse nimic, dar se aşeză brusc pe jos, cu spatele la zid.

— Uită-te tu, zise ea cu glas tremurat. Mă simt cam rău.

Scarlett desfăcu cârpa cu mâini tremurătoare şi deschise despărţiturile portofelului.

— Uită-te, Melly… uită-te odată!

Melanie ascultă şi ochii ei părură că se lărgesc nemăsurat de mult. Se vedea un teanc de bilete de bancă, bilete verzi ale Statelor Unite, amestecate cu bilete confederate, şi, în mijlocul lor, lucind slab; o monedă de aur de zece dolari şi două monede de cinci

dolari, tot de aur.

— Nu pierde vremea numărându-le acum, o sfătui Melanie pe Scarlett, care începuse să răsfoiască biletele de bancă. N-avem timp…

— Îți dai seama, Melanie, că toți banii ăştia înseamnă că vom avea ce mânca?

— Da, draga mea, ştiu, dar n-avem timp acum. Caută-l prin celelalte buzunare. Eu mă ocup de raniță.

Scarlett se codea să lase portofelul. Perspective strălucite i se deschideau în față… bani adevărați, calul yankeului, mâncare. În definitiv exista un Dumnezeu, un Dumnezeu care se îngrijea de nevoile oamenilor, chiar când recurgea pentru asta la mijloace curioase.

Se aşeză şi privi surâzând portofelul. Mâncare! Melanie i-l smulse din mână.

— Grăbeşte-te!

În buzunarele pantalonilor nu găsi nimic în afară de un capăt de lumânare, un briceag ordinar, puțin tutun şi o bucată de sfoară. Melanie scoase din raniță un pachețel de cafea, pe care-l mirosi ca şi când ar fi fost vorba de parfumul cel mai delicios, şi nişte biscuiți. Cu fața schimbată, scoase apoi un medalion garnisit cu perle mici, cu miniatura unei fetițe, o broşă cu pietre rubinii, două brățări groase de aur cu lănțişoare de aur, un degetar de aur, un păhărel de argint pentru copii, foarfece de aur pentru broderie, un solitar de diamant şi o pereche de cercei terminați fiecare cu câte un diamant în formă de pară, pe, care cele două tinere femei, cu toată lipsa lor de experiență, le socotiră a avea fiecare mai mult de un carat.

— Un hoț! exclamă Melanie cu voce înăbuşită, depărtându-se de trupul nemişcat. Scarlett, toate astea le-a furat.

— Desigur! Şi venind aici, spera să mai fure şi de la noi ceva.

— Îmi pare bine că l-ai omorât, declară Melanie cu privirea aspră. Acum grăbeşte-te, draga mea, şi du-l de

aici.

Scarlett se aplecă, prinse mortul de cizme şi trase din toate puterile. Cât era de greu şi cât se simțea dintr-odată de slabă! Şi dacă nu va putea să-l mişte din loc? Întorcându-se cu spatele, apucă câte o cizmă sub fiecare braț şi se aplecă înainte. Se încordă toată şi reuşi să-l mişte. În febra activității ei uitase de piciorul bolnav, dar un junghi dureros o readuse la realitate. Scrâşni din dinți şi se sprijini cu toată greutatea pe călcâi. Trăgând, chinuindu-se, cu sudoarea curgându-i şiroaie pe frunte, traversă cu cadavrul întreg holul, lăsând în urmă o dâră de sânge.

— Dacă sângerează şi în curte, nu vom putea face să dispară urmele, spuse ea gâfâind. Dă-mi cămaşa ta, Melly, să-i învelesc capul.

Fața albă a Melaniei se înroşi.

— Nu face pe proasta. N-am să mă uit la tine. Dacă aş avea un jupon sau un palton, m-aş folosi de el.

Ghemuită lângă zid, Melanie îşi trecu zdrențele pe deasupra capului şi, după ce le azvârli fără un cuvânt lui Scarlett, îşi ascunse cum putu mai bine goliciunea.

„Mulțumesc lui Dumnezeu că nu sunt atât de pudică!” gândi Scarlett, care simți mai degrabă decât văzu jena Melaniei, în timp ce înfăşură fața mutilată în cămaşa zdrențuită.

Mai mult săltându-l decât târându-l, atât cât îi permitea piciorul, izbuti să ajungă pe veranda care dădea spre curte şi acolo, oprindu-se să-şi şteargă fruntea cu podul palmei, se întoarse şi o zări pe Melanie, care, aşezată cu spatele la zid, îşi ridica cu disperare genunchii ca să-şi acopere sânii goi.

„Ce proastă e Melanie că face atâta caz de pudoare într-o clipă ca asta!” îşi zise Scarlett enervată. Atitudinea asta de mironosiță o disprețuise întotdeauna la Melanie. Atunci, brusc, îi fu ruşine. La urma urmei, Melanie abia se sculase după naştere, dar găsise mijlocul să-i vină în ajutor, cu o armă prea grea pentru ea. Pentru asta

trebuia curaj, acel curaj pe care Scarlett ştia bine că ea însăşi nu-l are, acel curaj de bună calitate pe care Melanie îl arătase în teribila noapte când căzuse Atlanta şi apoi în tot cursul călătoriei. Era acelaşi curaj de nezdruncinat, fără strălucire, cu care erau dotați toți Willkes-ii, pe care Scarlett nu-l înțelegea, dar pe care fără voia ei îl admira din tot sufletul.

— Du-te de te culcă! îi azvârli ea peste umăr. Ai să mori dacă nu te duci sus. Am să curăț eu tot, după ce-l îngrop.

— Am să încerc să spăl cu un preş, răspunse Melanie cu voce stinsă, privind cu repulsie băltoaca de sânge.

— Ei bine, n-ai decât să mori, mi-e totuna! Dacă ai noştri se întorc înainte ca eu să fi isprăvit, reține-i în casă şi spune-le despre cal că a venit aşa, nu se ştie de unde.

Melanie, aşezată în soarele călduț al dimineții, dârdâia, iar când capul mortului începu să se izbească de scările verandei, tânăra femeie îşi astupă urechile ca să nu mai audă oribilul zgomot pe care-l făcea.

Nimeni nu întrebă de unde apăruse calul. Se consideră că se pierduse după ultima bătălie şi toată lumea se bucură la vederea lui. Yankeul zăcea în groapa puțin adâncă pe care Scarlett o săpase sub ulm. Proptelele care susțineau crengile stufoase erau putrede şi, în noaptea aceea, Scarlett le tăie atât de bine cu un cuțit de bucătărie, încât căzură peste groapă, împreună cu crengile. Scarlett ceru să nu fie ridicate alte proptele, şi dacă negrii aflară vreodată pentru ce, nu scoaseră un cuvânt.

Nicio stafie nu ieşi din groapa în care zăcea yankeul spre a veni să tulbure lungile nopți când Scarlett rămânea trează, prea obosită ca să poată dormi. Niciun sentiment de groază, nicio remuşcare nu veniră s-o chinuiască la amintirea cadavrului. Se minuna ea însăşi, căci ştia că numai cu o lună mai înainte n-ar fi fost în stare de o astfel de faptă. Frumoasa şi tânăra

doamnă Hamilton, cu gropițele ei, cu cerceii pe care-i făcea să zornăie şi cu micile ei aere sperioase, prefăcuse într-o masă informă obrazul unui om şi-l îngropase singură în pământ. Scarlett nu-şi putea stăpâni un rânjet când se gândea la consternarea pe care o atare idee ar provoca-o la cei pe care-i cunoştea.

„N-am să mă mai gândesc”, hotărî ea într-o zi. „S-a sfârşit, şi aş fi fost o proastă să nu-l omor. Totuşi... trebuie să mă fi schimbat puțin de la întoarcere, altfel n-aş fi făcut-o”.

Nu încercă să adâncească gândul, dar, în fundul conştiinței ei, ori de câte ori avea de rezolvat o problemă plicticoasă şi grea, îşi zicea spre a-şi da curajul: „Am comis o crimă, pot s-o fac şi pe asta!”

Se schimbase mult mai mult decât credea, şi coaja aceea tare care începuse să se formeze în jurul inimii ei în ziua când zăcuse cu fața la pământ în grădina sclavilor de la Doisprezece Stejari, se îngroşa încetul cu încetul.

Acum când avea cal, Scarlett putea să afle ce deveniseră vecinii lor. De când se reîntorsese, se întrebase de mii de ori, cu moartea în suflet: „Suntem noi oare singurii care au rămas în comitat? Toți ceilalți au pierit odată cu incendiul casei lor? Ori s-au refugiat cu toții la Macon?” Se temea aproape să afle adevărul, atât de vie era amintirea ruinelor de la Doisprezece Stejari, de la Macintosh-i şi chiar de la Slattery-i. Şi totuşi, era mai bine să afle adevărul, oricât de cumplit ar fi fost, decât să stea şi să se întrebe mereu. Se hotărî să meargă întâi la Fontaine-i, nu pentru că erau vecinii cei mai apropiați, ci pentru că nădăjduia să-l găsească pe bătrânul doctor. Melanie avea nevoie de un doctor. Nu se vindeca aşa cum ar fi trebuit, şi slăbiciunea şi paloarea ei o îngrijorau pe Scarlett.

De aceea, de îndată ce piciorul i se vindecă destul ca să suporte un papuc, se sui pe calul yankeului. Cu un picior în scara pe care o scurtase, cu celălalt adus pe şa,

într-o încercare de a călări ca o doamnă, plecă peste ogoare spre plantația Mimosa, convinsă că va găsi numai cenuşă. Spre marea ei surprindere şi bucurie, văzu apărând locuința de stuc gălbui, ca întotdeauna înconjurată de mimose. Un val cald de fericire, care-i aduse aproape lacrimi în ochi, o cuprinse când cele trei doamne Fontaine ieşiră din casă, ca s-o primească cu multe sărutări şi strigăte de bucurie.

Totuşi, când exclamațiile şi schimbul de cuvinte afectuoase se sfârşiră şi când toată lumea luă loc în sufragerie, Scarlett simți cum o cuprinde un tremur. Yankeii nu ajunseseră până la Mimosa fiindcă era prea departe de drumul mare, de aceea Fontaine-ii îşi păstraseră vitele şi proviziile, dar plantația era apăsată de aceeaşi tăcere stranie ca şi Tara şi întreaga regiune. Cu excepția a patru negrese întrebuințate la treburile domestice, toți sclavii fugiseră odată cu apropierea yankeilor. Nu era niciun bărbat pe plantație – doar dacă Joe, micul băiețaş al lui Sally care abia ieşise din scutece, ar fi putut trece drept bărbat. În casa cea mare locuiau doar bunica Fontaine, care trecuse de şaptezeci de ani, noră-sa care toată viața fusese numită Doamna Tânără deşi trecuse de cincizeci de ani, şi Sally care abia împlinise douăzeci. Era o plantație izolată şi n-aveau pe nimeni care să le apere, dar dacă le era frică, n-o arătau. „Fără îndoială”, îşi zise Scarlett, „fiindcă Sally şi Doamna Tânără îi ştiu de frică bătrânei, delicată ca un porțelan dar aprigă la fire, şi nu îndrăznesc să-şi arate temerile.” Scarlett însăşi se temea de bătrâna doamnă, căci avea o privire ascuțită şi limba şi mai ascuțită, şi odinioară Scarlett le simțise pe amândouă pe pielea ei.

Deşi nu erau unite prin legături de sânge şi deşi era între ele o mare diferență de vârstă, o anume comunitate de spirit şi de încercări apropia aceste femei una de alta. Toate trei purtau îmbrăcăminte de doliu vopsită în casă, toate trei erau necăjite, triste, preocupate, toate trei ascundeau o amărăciune care nu le făcea morocănoase

sau plângărețe, dar care răzbătea totuşi sub surâsurile şi cuvintele lor de bun sosit. Era de altfel explicabil. Sclavii lor fugiseră, banii nu mai valorau nimic, Joe, bărbatul lui Sally, murise la Gettysburg, iar Doamna Tânără era şi ea văduvă, fiindcă tânărul doctor Fontaine murise de dizenterie la Vicksburg. Ceilalți doi băieți, Alex şi Tony, erau undeva în Virginia şi nimeni nu ştia dacă sunt morți sau vii. Cât despre bătrânul doctor Fontaine, plecase cu cavaleria lui Wheeler.

— Şi nebunul ăla bătrân are şaptezeci şi trei de ani, cu toate că încearcă să facă pe tânărul. Şi-apoi, e tot atât de plin de reumatisme ca un porc de muşte, spuse bunica, lumina din ochii ei trădând însă mândrie, cu toate cuvintele aspre.

— Ştiți ce se petrece la Atlanta? întrebă Scarlett când toată lumea fu confortabil instalată. La Tara suntem complet înmormântați.

— Doame sfinte, copila mea, declară bunica, luând ca de obicei în mână frânele conversației, stăm la fel de bine ca şi voi. Nu ştim nimic decât că Sherman a sfârşit prin a pune mâna pe oraş.

— Aşadar, a izbutit. Ce face acum? Unde se duc luptele?

— Cum vrei ca trei femei singure, pierdute la țară, să ştie ce-i cu războiul, când n-avem aici nici ziare, nici scrisori, de săptămâni de zile? spuse bunica pe un ton posac. Una din negresele noastre a vorbit cu un negru, care văzuse un alt negru care fusese la Jonesboro şi, în afară de asta, n-am mai auzit nimic altceva. Se zice că yankeii n-au rămas la Atlanta decât ca să îngăduie oamenilor şi cailor lor să se odihnească, dar o fi adevărat, n-o fi adevărat, o ştii tot atât de bine ca şi mine. Fără îndoială însă că au nevoie de odihnă după bătălia care s-a desfăşurat.

— Când te gândeşti că ați fost la Tara tot timpul ăsta şi că noi n-am ştiut! se amestecă Doamna Tânără. Oh, mi-e necaz că nu am venit călare să vă văd! Dar au fost

atâtea de făcut aci, după ce aproape toți negrii noştri au fugit, că n-am putut să lipsesc. Ar fi trebuit totuşi să găsesc timp ca să merg să vă văd. Nu m-am purtat ca o bună vecină. Dar credeam că yankeii au ars Tara, cum au făcut la Doisprezece Stejari şi la Macintosh-i, şi că părinții tăi au plecat spre Macon. Nu ne-am fi gândit niciodată că te-ai întors acasă, Scarlett.

— Era şi foarte greu să credem altfel, când negrii domnului O'Hara au venit aici, cu ochii ieşiți din cap de frică, să ne spună că yankeii vor incendia Tara, curmă bunica.

— Şi puteau vedea... începu Sally.

— Te rog, lasă-mă să vorbesc, i-o reteză bunica. Da, ne-au spus că yankeii îşi stabiliseră campamentul împrejurul Tarei şi că părinții tăi se pregăteau să plece la Macon. Şi-apoi, în seara aceea, am zărit o lumină înspre Tara. A durat ceasuri întregi, şi tonții noştri de negri s-au speriat atât de tare, că au luat-o toți la sănătoasa. Ce a ars?

— Tot bumbacul nostru... era cam de vreo sută cincizeci de mii de dolari, spuse Scarlett pe un ton amar.

— Bucurați-vă că n-a fost casa, declară bunica cu bărbia rezemată de baston. Puteți să semănați alt bumbac, dar casa n-ați mai fi putut-o reclădi. Dar, ia spune, ați început culesul bumbacului?

— Nu, şi de altfel cele mai multe ogoare au fost pustiite. Nu cred că a rămas mai mult bumbac decât de trei baloturi, şi chiar de-ar fi mai mult – la ce ne-ar folosi? Toți sclavii au fugit şi nu mai e nimeni să-l culeagă.

— Dumnezeule, toți sclavii voştri au fugit şi nu mai e nimeni să-l culeagă, repetă bunica imitând-o pe Scarlett şi aruncându-i o privire batjocoritoare. Şi ce faci cu mânuțele tale frumoase, mititica mea, şi cu acelea ale surorilor tale?

— Eu să culeg bumbac? exclamă Scarlett îngrozită, ca şi când bunica i-ar fi propus să facă o crimă

monstruoasă. Ca un sclav de la câmp? Ca unul dintre golanii ăia albi? Ca Slattery-ii?

— Golani! Ce frumos vorbeşti! Zău, generaţia asta n-are pic de vlagă, ci numai fandoseli. Dă-mi voie să-ţi spun, mititica mea, că pe când eram fată tânără, tatăl meu şi-a pierdut toţi banii şi nu mi-a fost ruşine să mă folosesc de mâinile mele, să muncesc la câmp, până ce tata a pus destul deoparte ca să răscumpere sclavii. Am dat cu sapa, am cules bumbacul şi voi reîncepe de va fi nevoie. De altfel, am impresia că va fi iar nevoie. Golani! Ia te uită!

— Oh, mamă Fontaine! interveni noră-sa, aruncând o privire rugătoare celor două tinere femei ca s-o ajute s-o liniştească pe bunica. E atâta vreme de atunci… Condiţiile nu erau deloc aceleaşi. Vremurile s-au schimbat.

— Vremurile nu se schimbă niciodată când e vorba să munceşti cinstit, declară pe un ton categoric bunica. Mi-e ruşine pentru mama ta, Scarlett, să te aud spunând că munca cinstită înjoseşte pe oamenii cumsecade. Când Adam săpa pământul şi Eva torcea…

Spre a schimba cursul conversaţiei, Scarlett se grăbi să întrebe:

— Şi Tarleton-ii, şi Calvert-ii? Le-au ars casele? S-au refugiat la Macon?

— Yankeii n-au ajuns până la Tarleton-i. Ca şi noi, sunt prea departe de drumul mare, dar au fost la Calvert-i. Le-au furat toate vitele, toate păsările şi au luat toţi negrii cu ei… începu Sally.

Bunica o întrerupse:

— Le-au promis tuturor negreselor rochii de mătase şi cercei de aur. Cathleen Calvert mi-a spus că unii soldaţi le-au luat pe nebunele alea în şaua calului. În sfârşit, tot ce vor obţine vor fi copii galbeni şi nu cred că sângele yankeu va ameliora rasa.

— Oh, mamă Fontaine!

— Ia nu mai face mutra asta indignată, Jane! Suntem

toate femei măritate, nu-i aşa, şi ştie Domnul că am văzut destui mulatri mici până acum.

— Cum de n-au ars casa Calvert-ilor?

— Casa lor a fost cruțată în urma rugăminților combinate ale celei de a doua doamne Calvert şi ale lui Hilton, administratorul ei yankeu, vorbi bunica, spunând ca întotdeauna „a doua doamnă Calvert”, cu toate că prima era moartă de douăzeci de ani. „Suntem partizani sinceri ai Uniunii”, o imită ea, vorbind pe nas, pe doamna Calvert. Cathleen pretinde că amândoi s-au jurat că toată familia Calvert-ilor e yankee. Şi domnul Calvert, care a murit pentru cauză! Şi Raiford, omorât la Gettysburg, şi Cade care e cu armata în Virginia? Cathleen zice că s-a simțit atât de umilită, încât ar fi preferat să ardă casa. A spus că o să iasă scandal când Cade se va întoarce acasă şi va afla. Dar, ce vrei, iată ce se întâmplă când un bărbat se căsătoreşte cu o yankee… n-au mândrie, n-au ruşine… se gândesc întotdeauna doar să-şi scape pielea… Cum se face că Tara n-a fost arsă, Scarlett?

Scarlett se reculese o clipă înainte de a răspunde. Ştia că a doua întrebare va fi: „Şi ce-ți fac părinții? Cum îi merge iubitei tale mame?” Ştia că nu le putea spune acestor femei că Ellen murise. Ştia că dacă le-ar aduce la cunoştință vestea, toate ar compătimi-o, şi atunci ea va izbuneni în plâns şi va plânge până se va îmbolnăvi. Nu-şi putea îngădui să plângă. Nu plânsese cu adevărat de la întoarcerea acasă şi ştia că, odată ecluzele deschise, tot curajul păstrat cu atâta grijă ar părăsi-o dintr-odată. Dar, aruncând o privire disperată chipurilor prietene care o înconjurau, înțelese că dacă va ține sub tăcere moartea lui Ellen, Fontaine-ii nu i-o vor ierta niciodată. Bunica, mai ales, avea o adevărată adorație pentru Ellen, şi erau prea puține persoane în comitat la care bătrâna doamnă să fi ținut.

— Hai, vorbeşte, zise bunica fără s-o slăbească dinochi. N-ai să ne spui nimic, fetițo?

— Ei bine, înțelegeți, n-am revenit acasă decât a doua zi după bătălie. Yankeii plecaseră toți. Papa... papa mi-a spus că... obținuse de la ei să nu ardă casa fiindcă Suellen şi Carren erau atât de bolnave de tifoidă încât nu puteau fi transportate.

— E pentru prima oară că aud zicându-se de yankei că au făcut ceva cumsecade, declară bunica ca şi când regreta că aude vorbindu-se de bine de năvălitori. Şi cum merg fetele acum?

— Oh, mai bine. Sunt aproape restabilite, dar sunt încă foarte slăbite, răspunse Scarlett.

Apoi, văzând că buzele bunicii schițează întrebarea de care se temea, începu hotărâtă un alt subiect de conversație.

— Mă... mă întreb dacă n-ați putea să ne împrumutați ceva de mâncare? Yankeii au distrus tot, ca un nor de lăcuste. Dar, dacă n-aveți nici dumneavoastră, spuneți-mi-o cinstit şi...

— Trimite pe Pork cu o căruță şi veți avea jumătate din orezul, făina, şunca şi puii care ne-au rămas, spuse bunica zvârlind lui Scarlett o privire pătrunzătoare.

— Oh, e prea mult. Într-adevăr eu...

— Niciun cuvânt. Nu vreau să aud nimic. Atunci, la ce ar servi să fim vecini?

— Sunteți atât de bună, încât nu pot... dar trebuie să plec acum. Ai mei vor fi îngrijorați de lipsa mea.

Bunica se sculă deodată şi o luă pe Scarlett de braț.

— Rămâneți aici voi două, ordonă ea împingând-o pe Scarlett spre veranda care se deschidea la spatele casei. Am să-i spun două cuvinte acestei copile. Ajută-mă să cobor scările, Scarlett.

Doamna Tânără şi Sally îşi luară rămas bun de la vizitatoare şi făgăduiră să meargă s-o vadă curând. Ardeau de curiozitatea să ştie ce avea bunica să-i spună lui Scarlett, dar n-aveau să afle niciodată, afară doar de-ar apuca-o fantezia pe bunică să le-o spună ea însăşi.

— Sunt aşa de ciudate femeile bătrâne, şopti Doamna

Tânără către Sally când îşi reluă lucrul de mână.

Scarlett îşi ținea calul de frâu şi se simțea vag îngrijorată.

— Hai, spuse bunicuța înfigându-şi privirea drept în ochii ei, ce se întâmplă la Tara? Ce ascunzi?

Scarlett, văzând privirea pătrunzătoare a bătrânei doamne, înțelese că putea spune adevărul fără a vărsa o singură lacrimă. Nimeni nu putea plânge în fața bunicii Fontaine fără învoirea ei expresă.

— Mama a murit, spuse ea simplu.

Bătrâna doamnă îi strânse brațul până o duru şi pleoapele ei zbârcite clipiră asupra ochilor cu reflexe galbene.

— Au omorât-o yankeii?

— A murit de tifoidă. A murit... în ajunul întoarcerii mele acasă.

— Nu te mai gândi la asta, spuse bunica pe un ton autoritar, dar Scarlett o văzu înghițindu-şi din greu un oftat. Şi tatăl tău?

— Papa este... papa nu mai e acelaşi.

— Ce vrei să spui? Hai, vorbeşte. E bolnav?

— Şocul... e aşa de bizar... nu e...

— Nu veni să-mi povesteşti că nu mai e acelaşi. Vrei să spui că nu mai e în toate mințile?

Era o uşurare să auzi adevărul expus în termeni atât de cruzi. Ce bine era că bătrâna doamnă nu-i arăta o compătimire care i-ar fi stors lacrimi.

— Da, zise ea surd, şi-a pierdut mințile. Se poartă tot timpul straniu şi câteodată pare că nu-şi mai reaminteşte deloc că mama a murit. Oh, doamnă, e prea mult pentru mine să-l văd aşteptând atât de răbdător întoarcerea mamei, el care odinioară n-avea răbdare nici cât un copil. Dar e mai rău când îşi aminteşte că nu mai e. Din când în când, după ce a stat să asculte, se ridică dintr-odată, iese din casă şi se duce la cimitir. Apoi revine târându-se, cu obrazul şiroind de lacrimi, şi nu încetează să repete până ce-mi vine să urlu: „Katie

Scarlett, doamna O'Hara a murit. Mama ta a murit!" – şi e ca şi cum l-aş auzi spunându-mi asta pentru întâia oară. Câteodată, târziu seara, îl aud chemând-o pe mama. Mă scol, mă duc la el, şi-i spun că e la căpătâiul unui negru bolnav. Şi se supără că mama se oboseşte prea mult îngrijind întotdeauna pe alții. E aşa de greu să-l faci să se culce apoi din nou. E ca un copil. Oh, ce rău îmi pare că doctorul Fontaine nu e aici! El ar putea face ceva pentru papa! Şi-apoi, Melanie are şi ea nevoie de un doctor. Nu se face bine după naştere cum ar trebui…

— Melly, un copil? Şi e la voi?

— Da.

— Ce caută Melly la voi? De ce nu-i la Macon cu mătuşa ei şi cu celelalte rude? N-aş fi crezut că o iubeşti atâta, fetița mea, deşi e sora lui Charles. Hai, povesteşte-mi totul.

— E o poveste lungă, doamnă. Nu vreți să intrați în casă ca să stați jos?

— Pot să stau foarte bine în picioare. De altfel, dacă începi să povesteşti în fața celorlalte, au să bocească şi te vor face să suferi. Hai, te ascult.

Găsindu-şi cu greu cuvintele, Scarlett îi vorbi de asediu şi de sarcina Melaniei, dar pe măsură ce vorbea, sub privirea pătrunzătoare a bătrânei doamne care n-o pierdea din ochi, îi veneau tot mai uşor pe buze cuvintele de care avea nevoie spre a reda intensitatea şi grozăvia întâmplărilor prin care trecuse. Toate îi reveneau în minte, căldura nesuferită din ziua în care se născuse copilul, îngrijorarea ei chinuitoare, fuga, şi cum le părăsise Rhett. Vorbi de întunericul înnebunitor al nopții, de focurile de bivuac care puteau indica tot atât de bine prezența prietenilor sau a duşmanilor, de hornurile lugubre zărite la răsăritul soarelui, de oamenii şi de caii morți pe marginea drumului, de foame, de devastare, de teama ei ca Tara să nu fi fost incendiată.

— Credeam că dacă voi reuşi să mă întorc acasă,

lângă mama, ea va avea grijă de tot şi voi scăpa de povară. Pe drum credeam că mi se întâmplase tot ce era mai rău, dar, aflând de moartea ei, am ştiut ce înseamnă răul.

Plecă ochii şi aşteptă ca bunica să vorbească la rândul ei. Tăcerea dură însă atât de mult, încât se întrebă dacă doamna Fontaine înțelesese bine în ce stare de disperare se afla. În sfârşit, vocea bătrânei femei se auzi, plină de mângâiere, mai dulce decât o auzise Scarlett vreodată.

— Copila mea, e foarte rău ca o femeie să cunoască tot ce i se poate întâmpla mai rău, căci după aceea nu mai are de ce să se teamă. Şi e foarte rău ca o femeie să nu se mai teamă de nimic. Îți închipui că nu înțeleg ce mi-ai povestit… încercările prin care ai trecut? Le înțeleg foarte bine. Când aveam cam vârsta ta, am fost prinsă de revolta indienilor Creek, îndată după măcelul de la fortul Mims… da, făcu ea cu o voce venită din depărtările trecutului, trebuie să fi fost cam de vârsta ta, căci sunt aproape cincizeci de ani de atunci. Am reuşit să mă ascund după nişte tufişuri şi de acolo, pierită de groază, am văzut cum ni se incendia casa, i-am văzut pe indieni scalpându-i pe frații şi pe surorile mele. N-aveam decât un singur lucru de făcut, să stau liniştită şi să mă rog lui Dumnezeu ca focul să nu lumineze locul unde mă ascunsesem. Atunci au pus mâna pe mama şi au omorât-o la vreo douăzeci de paşi de mine. Au scalpat-o şi pe ea. Şi, ca să se asigure că murise, un indian s-a întors şi i-a înfipt din nou toporişca în cap. Eu… eu eram preferata mamei şi a trebuit să asist la toate astea. Dimineața am pornit spre aşezarea cea mai apropiată. Erau vreo treizeci de mile de făcut. Mi-au trebuit vreo trei zile de mers prin bălți şi printre cete de indieni. Apoi s-a crezut că-mi voi pierde mințile… Acolo l-am întâlnit pe doctorul Fontaine. M-a îngrijit… ei bine, vezi, au trecut cincizeci de ani, cum am spus, şi de atunci nu mi-a mai fost frică niciodată de nimic şi de nimeni, căci

cunoscusem tot ce mi se putea întâmpla mai rău. Această lipsă de teamă mi-a pricinuit destule neplăceri şi m-a costat o bună parte din fericire. Dumnezeu a vrut ca femeile să fie fiinţe sfioase şi temătoare, şi o femeie căreia nu-i e teamă e ceva nefiresc. Scarlett, păstrează întotdeauna ceva de care să te temi, exact cum păstrezi ceva de iubit…

Tăcu, cu privirea dusă cu o jumătate de secol în urmă, în ziua când îi fusese teamă. Scarlett începu să dea semne de nerăbdare. Crezuse că bătrâna doamnă o va înţelege şi poate-i va indica un mijloc de a rezolva problemele care o chinuiau. Dar, după pilda tuturor bătrânilor, începuse să vorbească de lucruri care se petrecuseră cu mult înainte ca cei care o ascultau să se fi născut şi care nu interesau pe nimeni. Lui Scarlett îi păru rău că-i făcuse confidenţe.

— Hai, du-te acasă, copila mea, căci acasă trebuie să fie neliniştiţi din cauza ta, spuse ea deodată. Trimite pe Pork cu o căruţă chiar azi după-amiază… şi să nu-ţi închipui că o să poţi scăpa vreodată de povara dumitale. N-o să poţi. O ştiu.

În anul acela toamna se prelungi, târzie şi frumoasă, până la sfârşitul lui noiembrie şi fură zile frumoase pentru cei de la Tara. Ce fusese mai greu trecuse, acum aveau un cal şi se puteau folosi de el în loc să meargă pe jos. Aveau ouă la micul dejun şi costiţă prăjită la cină, spre a rupe cu monotonia ignamilor, alunelor şi merelor. Ba chiar, la o ocazie festivă, mâncară pui fript. Izbutiră până la urmă să prindă scroafa bătrână, care acum râma şi grohăia fericită, împreună cu purceii, în ţarcul care li se făcuse lângă casă. Se întâmpla câteodată ca purceii să guiţe atât de tare, încât nu mai auzeai o vorbă, dar în fond era un zgomot agreabil. Când va veni iarna, vor avea carne de porc proaspătă pentru albi şi cârnaţi pentru negri. Toată iarna vor avea carne de mâncat.

Vizita la Fontaine-i refăcuse moralul lui Scarlett mai mult decât ar fi crezut. Singur faptul de a şti că are vecini, că existau câțiva prieteni ai familiei care supraviețuiseră furtunii, ajungea să şteargă teribila senzație de părăsire şi de singurătate care o apăsase în primele săptămâni ale întoarcerii la Tara. Şi-apoi, familiile Fontaine şi Tarleton, ale căror plantații se aflaseră departe de drumul armatelor, se arătaseră cum nu se putea mai generoase, împărțind cu ei puținul pe care-l aveau. Tradiția comitatului cerea ca vecinii să se ajute între ei, şi nu voiră niciodată să primească un ban de la Scarlett. Îi spuneau că şi ea ar fi făcut cu siguranță acelaşi lucru pentru ei şi că le va da înapoi în natură la anul, când Tara va începe din nou să producă.

Acum Scarlett avea cu ce să-i hrănească pe ai săi. Avea un cal, banii şi bijuteriile luate dezertorului yankeu, dar de ceea ce avea mare nevoie era îmbrăcămintea. Ştia că ar fi fost primejdios să-l trimită pe Pork să cumpere îmbrăcăminte, căci calul avea mari şanse să fie luat de yankei, fie de confederați. Dar, în orice caz, avea banii necesari ca să cumpere îmbrăcăminte, un cal şi o căruță spre a face călătoria, şi poate că Pork nu va fi neapărat oprit din drum. Da, greul trecuse.

În fiece dimineață când se scula, Scarlett mulțumea lui Dumnezeu pentru cerul senin şi pentru soarele cald, căci fiece zi de timp frumos întârzia clipa inevitabilă când va fi nevoie de haine călduroase. Şi cu fiece zi călduroasă se mai adăuga puțin bumbac în bordeiele goale ale sclavilor, singurul loc care mai rămăsese spre a depozita recolta. Ogoarele dădeau mai mult decât socotiseră Scarlett sau Pork. Vor strânge probabil patru baloturi şi bordeiele vor fi în curând pline.

Chiar după observația usturătoare a bunicii Fontaine, Scarlett nu se gândise să se apuce ea însăşi de culesul bumbacului. Era de neînchipuit ca ea, o doamnă din familia O'Hara, acum stăpâna Tarei, să meargă să

lucreze la câmp. Ar fi înjosit-o făcând-o să se simtă la fel ca nespălatele alea de doamna Slattery şi fiica ei Emmie. Îşi pusese în cap să-i folosească pe negri la cules, în timp ce ea însăşi şi cu convalescentele se vor ocupa de grijile casei, dar se izbi de un sentiment de castă încă mai puternic ca al ei. Pork, Mammy şi cu Prissy protestară cu indignare numai la gândul de a lucra la câmp. Repetară pe toate tonurile că erau servitori, şi nu muncitori agricoli. Mammy mai ales susținea sus şi tare că nu muncise niciodată la câmp. Se născuse în casa cea mare a familiei Robillard şi fusese crescută în camera bătrânei doamne şi dormise pe o saltea la picioarele patului ei. Numai Dilcey nu suflă o vorbă şi o privi pe Prissy a ei cu atâta intensitate, încât aceasta se simți stingherită.

Scarlett rămase surdă la văicărelile lor şi îi trimise pe toți la câmp. Dar Mammy şi Pork lucrară atât de încet şi se văicăriră atât de tare, încât Scarlett luă pe Mammy înapoi la bucătărie şi-l expedie pe Pork în pădure şi la râu, cu capcane pentru iepuri şi oposumi şi cu cârlige pentru peşti. Culesul bumbacului nu era demn de Pork, dar vânatul şi pescuitul i se potriveau de minune.

După aceea Scarlett încercă să le trimită la câmp pe surorile ei şi pe Melanie, dar nici aici lucrurile nu merseră mai bine. Timp de un ceas, în plin soare, Melanie, plină de zel, lucră repede şi bine, dar după acest ceas leşină deodată şi trebui să stea opt zile în pat. Suellen, arțăgoasă şi plângăcioasă, se prefăcu că leşină şi ea, dar îşi reveni repede şi începu să scuipe ca o pisică înfuriată când Scarlett îi vărsă o ploscă cu apă în obraz. Până la urmă refuză categoric să continue.

— Nu vreau să lucrez la câmp ca o negresă! Nu poți să mă sileşti! Gândeşte-te, dacă ar şti prietenii noştri şi dacă… dacă ar afla domnul Kennedy. Oh, dacă mama ar vedea toate astea…

— Mai pomeneşte încă o dată de mama, Suellen, şi te pocnesc de nu te vezi, strigă Scarlett. Mama lucra mai

mult decât orice negru de pe plantație, şi o ştii foarte bine, domnişoară care îți dai aere.

— Nu-i adevărat! În orice caz, nu lucra la câmp şi n-ai să mă sileşti nici pe mine. Voi spune tatii ce faci şi el n-are să mă lase să lucrez.

— Nu te apuca să-l plictiseşti pe tata cu poveştile tale, țipă Scarlett cu inima împărțită între indignare şi teama de Gerald.

— Am să te ajut eu, surioară, interveni cu drăgălăşenie Carreen. Am să muncesc pentru două. Înțelegi, Sue nu s-a făcut încă bine şi nu poate sta mult la soare.

— Mulțumesc, bombonico, îi zise Scarlett recunoscătoare, dar în acelaşi timp îşi privi sora mai mică cu o privire îngrijorată.

Carreen, al cărei ten avusese întotdeauna prospețimea roză şi albă a florilor din livadă, nu mai avea nici o singură urmă de roz în obraji, dar chipul ei serios păstra încă o grație de boboc înflorit. Fusese foarte tăcută şi puțin stranie de când, recăpătându-şi cunoştința, îşi dăduse seama că Ellen murise, că Scarlett se transformase în tiran, că lumea se schimbase şi că singurul lucru la ordinea zilei era munca înverşunată. Firea delicată a lui Carreen nu era făcută să se adapteze schimbărilor. Nu ajungea să înțeleagă ce se întâmplase; umbla ca o somnambulă şi făcea tot ce i se cerea. Părea foarte plăpândă şi chiar şi era, dar arăta multă bunăvoință şi căuta să fie totodată ascultătoare şi serviabilă. Când Scarlett o lăsa puțin să răsufle, îşi petrecea vremea numărând mătăniile şi rugându-se pentru maică-sa şi pentru Brent Tarleton. Scarlett nu-şi închipuia că soră-sa pusese atât de mult la inimă moartea lui Brent şi că durerea ei era departe de a fi alinată. Pentru ea Carreen era tot „mica surioară”, mult prea tânără pentru o aventură sentimentală serioasă.

În picioare, sub soarele fierbinte, printre şirurile de bumbac, cu spatele frânt de atâtea îndoiri, cu mâinile

bătătorite de semințele uscate, Scarlett regreta că nu are o soră care să unească energia lui Suellen cu firea blândă a lui Carreen. Într-adevăr, Carreen îşi lua lucrul în serios şi muncea pe rupte, dar după o oră de sforțări sărea în ochi că ea, mai degrabă decât Suellen, nu era făcută pentru asemenea muncă. Scarlett fu silită s-o trimită şi pe Carreen acasă.

Între lungile şiruri de tufe de bumbac nu mai rămăseseră acum decât ea, Dilcey şi Prissy. Prissy lucra când avea chef, îşi pierdea vremea şi se plângea întruna ba că o dor picioarele, ba nu ştiu unde înăuntru, că era sleită, până când punea mâna maică-sa pe o vergea şi o croia de începea să țipe. Pe urmă lucra ceva mai bine, având mare grijă să nu fie aproape de Dilcey.

Dilcey muncea fără contenire, tăcută, ca o maşină, încât Scarlett, cu spatele îndurerat, cu umerii juliți tot ducând sacul în care zvârlea bumbac, îşi zicea că Dilcey era neprețuită.

— Dilcey, spuse ea într-o zi, când vor reveni zilele bune, n-am să uit ce-ai făcut. Ai fost la înălțime.

Femeia nu începu să surâdă sau să se legene pe picioare cum făceau ceilalți negri când li se adresau laude. Întoarse spre Scarlett un obraz nemişcat şi spuse pe un ton demn:

— Mulțumesc, domnişoa'ă Sca'lett. Da' domnu' Ge'ald şi cu domnişoa'a Ellen au fost atât de buni cu mine. Domnu' Ge'ald a cumpă'at-o pe mica mea P'issy ca să nu sufă', şi asta n-o uit. Sunt pe jumătate indiană şi indienii nu uită pe cei ca'e sunt buni cu ei. Îmi pa'e 'ău că P'issy nu se poa'tă bine. E o adevă'ată neg'esă, ca tatăl ei. Tatăl ei e'a foa'te uşu'atic.

Cu toate că-i determina atât de greu pe ceilalți să muncească şi cu toate că se epuiza lucrând ea însăşi, pe măsură ce bumbacul, adus încet de la câmp, umplea bordeiele, curajul îi revenea. Din bumbac se desprindea ceva care dădea siguranță, care o făcea să se simtă mai puternică. Bumbacul făcuse bogăția Tarei, ca şi a

întregului Sud, şi Scarlett, ca o adevărată sudistă, se gândea că din ogoarele roşii va veni scăparea Tarei şi a Sudului.

Bineînţeles, puţinul bumbac pe care-l culesese nu reprezenta mare lucru; totuşi, însemna ceva. Va aduce ceva bani în bilete ale Confederaţiei, şi această mică sumă o va ajuta să ţină în rezervă biletele verzi şi aurul din portofelul yankeului, până când vor trebui să apeleze şi la ei. În primăvara viitoare va încerca să obţină de la guvernul confederat să-i fie înapoiat Sam cel mare şi ceilalţi negri rechiziţionaţi şi, în cazul când guvernul va refuza, va folosi banii yankeului ca să închirieze sclavi de la vecini. La primăvară va semăna aici şi va semăna dincolo... Îşi îndreptă spatele obosit şi, privind ogoarele ruginii, văzu crescând, deasă şi verde, recolta anului viitor.

La primăvară! Poate că războiul se va termina până atunci şi vremurile bune vor reveni. Fie că va învinge Confederaţia, fie că va pierde, timpurile vor fi în orice caz mai bune. Orice era mai bine decât să fie expusă la invazia uneia sau a celeilalte armate. Când războiul se va sfârşi, o plantaţie îţi va îngădui să-ţi câştigi cinstit viaţa. Oh, numai de s-ar sfârşi războiul! Ai putea semăna atunci cu siguranţa că vei culege recolta.

Acum putea nădăjdui. Războiul nu va dura la nesfârşit. Scarlett avea ceva bumbac, avea ce să mănânce, avea un cal şi o mică comoară. Da, greul trecuse.

Capitolul XXVII

Pe la mijlocul lui noiembrie, la prânz, erau strânşi cu toţii în jurul mesei şi sfârşeau de mâncat desertul, pe care Mammy îl preparase amestecând afine uscate cu făină de porumb şi cu sorg, spre a îndulci gustul. Un suflu rece trecea prin aer, amintind apropierea iernii, şi Pork, în picioare în spatele scaunului lui Scarlett, îşi freca mâinile de plăcere în timp ce întreba:

— O să fie în cu'ând v'emea de tăiat po'cul, domnişoa'ă Sca'lett?

— Îţi şi lasă gura apă? întrebă Scarlett cu un surâs. Ei bine, recunosc că şi mie mi-e poftă. Dacă timpul se mai menţine câteva zile, vom…

Melanie o întrerupse, cu lingura la jumătatea drumului între farfurie şi gură:

— Ascultă, draga mea. Vine cineva!

— Cineva, strigă Pork neliniştit.

Aerul limpede lăsa să se audă distinct zgomotul surd al unui cal care izbea pământul cu lovituri precipitate, ca bătăile unei inimi speriate, şi un glas de femeie care striga: „Scarlett! Scarlett!" Toţi se priviră, înainte de a-şi împinge scaunele şi de a se ridica dintr-un salt. Cu toate că era speriată, recunoscuseră cu toţii vocea lui Sally Fontaine care, cu o oră mai devreme, se oprise la Tara să stea puţin de vorbă înainte de a merge la Jonesboro. În timp ce se repezeau buluc spre uşa de la intrare, o văzură pe tânăra femeie suind aleea ca o furtună, pe

calul acoperit de spumă. Părul îi flutura pe spate, pălăria nu i se ținea decât în panglici. Nu strânse hățurile, ci se repezi ca o nebună asupra micului grup, cu brațul întins spre spate, în direcția de unde venea:

— Vin yankeii! I-am văzut! Mai încolo, pe drum. Yankeii…

Trase sălbatic de hățuri tocmai la timp, spre a opri calul să urce treptele verandei. Cârmi brusc, trecu în trei salturi peste o brazdă mare şi sări un gard ca şi cum ar fi fost la vânătoare.

Se auzi calul tropăind prin curte, coborând apoi pe drumul îngust dintre bordeie şi tăind îndată peste câmp spre a ajunge la Mimosa.

O clipă rămaseră toți paralizați, apoi Suellen şi Carreen începură să plângă, strângându-se una în alta. Tremurând, incapabil să scoată o vorbă, micul Wade nu se mişcase. Ceea ce îl înspăimânta din noaptea în care părăsise Atlanta avea să se întâmple. Yankeii soseau ca să-l ia.

— Yankeii? făcu Gerald cu o intonație nesigură. Dar yankeii au mai fost la noi…

— Sfântă Fecioară! exclamă Scarlett întâlnind privirea speriată a Melaniei.

Un scurt moment retrăi ororile ultimei nopți la Atlanta, revăzu ruinele din tot comitatul, îşi aminti de toate poveştile cu violuri, torturi şi omoruri. Evocă imaginea soldatului yankeu în hol, cu cutia de lucru a lui Ellen în mână, şi-şi zise: „O să mor, o să mor. Credeam că se sfârşise cu toate astea. O să mor. N-o să am puterea să îndur încă o încercare de felul ăsta.”

Atunci ochii i se opriră asupra calului înşeuat, care aştepta ca Pork să meargă la Tarleton-i. Calul ei! Unicul ei cal! Yankeii îl vor lua, şi vor lua şi vaca, şi vițelul. Şi scroafa, şi purceii… oh, câte ceasuri de chin până prinseseră scroafa şi purceii atât de iuți la picior! şi vor lua şi cocoşul, găinile ouătoare şi rațele pe care li-i dăduseră Fontaine-ii. Şi merele, şi ignamii din cămară.

Şi făina, şi orezul, şi mazărea uscată. Şi banii din portofelul yankeului. Vor lua totul şi îi vor lăsa să flămânzească.

— Nu le vor avea! strigă ea.

Toţi o priviră miraţi şi se temură o clipă că mintea ei nu rezistase la această nouă încercare.

— Nu vreau să mai mor de foame. N-au să-i ia!

— Ce e, Scarlett? Ce s-a întâmplat?

— Calul! Vaca! Porcii! N-o să pună mâna pe ei! N-o să-i las să-i ia!

Se întoarse iute către cei patru negri, strânşi unul în altul la intrare, ale căror chipuri negre deveniseră cenuşii.

— La baltă! zise ea.

— Ce baltă?

— La malul râului, nătărăilor. Duceţi porcii la baltă. Hai, toţi, repede. Pork, tu şi cu Prissy intraţi în ţarc şi scoateţi porcii. Suellen, tu şi cu Carreen puneţi în coşuri ce provizii puteţi şi mergeţi să vă ascundeţi în pădure. Mammy, bagă din nou argintăria în fântână. Şi tu, Pork, ascultă, nu mai sta aşa înţepenit. Ia-l pe tata cu tine şi duceţi-vă undeva. Nu mă întreba unde! oriunde! Du-te cu Pork, papa. Aşa, fii înţelegător!

Cu toată emoţia şi furia, îşi dădea seama ce putea să însemne vederea unei uniforme yankee pentru mintea zdruncinată a lui Gerald. Se opri şi-şi frânse mâinile.

Sughiţurile speriate ale micuţului Wade, care se agăţa de fustele Melaniei, îi măriră panica.

— Ce trebuie să fac eu, Scarlett?

În mijlocul gemetelor, al plânsetelor şi al alergăturilor înnebunite, Melanie îşi păstra calmul. Deşi era albă ca varul şi deşi tot corpul îi tremura, calmul vocii ei o linişti pe Scarlett şi îi arătă că toţi aşteptau ordine şi sfaturi de la ea.

— Vaca şi viţelul, răspunse ea de îndată. Sunt în vechea livadă. Ia calul şi du-i pe toţi la baltă şi… Înainte de a sfârşi fraza, Melanie se descotorosise de Wade şi

coborâse scările. Apoi, suflecându-şi rochia, o luă la fugă spre cal. Scarlett abia avu vreme să vadă două picioare slabe, un val de fuste şi jupoane, că Melanie şi încălecase, stând ca vai de ea pe şaua ale cărei scări erau aşezate mult prea jos pentru ea. Scutură hăţurile şi lovi cu călcâiele burta animalului, apoi îl opri brusc, cu faţa schimonosită de groază.

— Copilaşul meu! strigă ea. Oh, copilaşul meu! Yankeii îl vor omorî. Dă-mi-l!

Cu mâna pe marginea şeii, era gata să sară la pământ, când Scarlett îi strigă cât o ţinea gura:

— Pleacă! Pleacă! Ia vaca! Am eu grijă de copil. Pleacă, îţi spun! Îţi închipui că am să le îngădui să se atingă de copilul lui Ashley? Pleacă!

Melly aruncă o privire disperată în urma ei, totuşi lovi cu călcâiele în burta calului şi, într-o împroşcătură de pietriş, coborî în goană aleea care ducea la păşune.

„Nu m-aş fi aşteptat niciodată s-o văd pe Melly Hamilton încălecând ca un bărbat”, se gândi Scarlett în timp ce se repezea în casă. Wade se ţinea de ea plângând, silindu-se să prindă un colţ de fustă. Urcând în goană scara, le zări pe Suellen şi pe Carreen care, cu câte un coş de provizii sub fiecare braţ, se repezeau spre cămară. Îl zări de asemenea pe Pork, care-l trăgea pe Gerald de braţ fără multe menajamente. Gerald nu înceta să bombăne, împotrivindu-se ca un copil. Din curte auzi vocea stridentă a lui Mammy:

— Hai, P’issy, int’ă în ţa’c şi scoate po’cii! Ştii bine că sunt p’ea g’asă ca să mă st’eco’ înt’e şipcile astea. Dilcey, vino aici şi fă-o să se mişte pe blestemata asta de şt’engă’iţă ca’e nu-i bună de nimic…

„Şi când te gândeşti că eram aşa de mândră că băgasem porcii înăuntru ca nimeni să nu-i poată fura”, îşi zise Scarlett repezindu-se în odaia ei. „Oh, de ce nu le-am făcut un ţarc în baltă?”

Trase brutal primul sertar al scrinului şi scotoci prin rufăria ei până găsi portofelul yankeului. Din cutia de

lucru unde le ascunsese, luă solitarul şi cerceii, pe care-i băgă în portofel. Dar unde să-l ascundă? În saltele? În sobă? În fântână? Să-l bage în sân? Nu, mai ales acolo nu. Portofelul s-ar fi observat uşor, şi dacă yankeii l-ar zări, n-ar sta la îndoială s-o dezbrace ca s-o cerceteze.

„Şi aş muri!” îşi zise ea cu disperare.

Jos, era un iad de alergături şi de țipete. Scarlett ar fi vrut s-o aibă pe Melanie lângă ea! Melly, cu vocea ei liniştită, care se arătase atât de vitează în ziua când îl omorâse pe yankeu. Melly făcea cât trei. Melly… dar ce spusese oare Melly? Ah, da, copilul!

Ținând strâns portofelul, Scarlett traversă holul în fugă şi intră în odaia în care micul Beau dormea în leagăn. Îl ridică fără prea multe menajamente şi-l luă în brațe, în timp ce, trezindu-se, copilaşul îşi muşca pumnişorii şi, somnoros, lăsa să-i curgă scuipat pe bărbie.

O auzi pe Suellen strigând:

— Vino, Carreen, vino! Am luat destul. Hai, surioară, grăbeşte-te!

Din curte se auzeau guițaturi şi grohăituri, precum şi proteste furioase. Scarlett alergă la fereastră şi-o văzu pe Mammy trecând greoi peste câmp, cu câte un purcel zbătându-se sub fiecare braț. În urma ei venea Pork, care purta şi el doi purcei şi-l împingea uşurel pe Gerald în fața lui.

Gerald umbla cu mare greutate printre brazde, gesticulând cu bastonul.

Aplecată pe fereastră, Scarlett striga din toate puterile:

— Ia scroafa, Dilcey! Spune-i lui Prissy s-o scoată. Şi-apoi, goneşte-o peste câmp.

Dilcey ridică spre Scarlett o privire obosită. În şorțul ei se îngrămădeau tacâmuri de argint. Arătă spre țarc:

— Sc’oafa a muşcat-o pe P’issy şi n-o mai lasă să iasă din ța’c.

„Bravo pentru scroafă!” gândi Scarlett şi, întorcându-

se la scrin, scoase din ascunzătoare brățările, broşa, miniatura şi păhărelul luate de la yankeu. Dar unde să le ascundă pe toate? Nu putea să-l țină pe Beau într-o mână, şi portofelul şi bijuteriile în alta. Se pregăti să-l aşeze pe copilaş în pat, dar simțind că-l lăsa, Beau scoase un scâncet şi Scarlett avu o idee minunată. Ce ascunzătoare mai bună decât scutecele unui copil? Îl culcă îndată pe micuț pe burtă, îi desfăcu puțin scutecele şi băgă portofelul la spate. Copilul începu să plângă mai tare, dar Scarlett nu ținu seamă şi strânse mai tare scutecul între picioruşele lui Beau. „Acum", îşi zise ea scoțând un suspin adânc, „hai la baltă!"

Luând cu un braț copilaşul care urla, strângând cu mâna liberă bijuteriile, traversă coridorul de la etaj. Deodată se opri în plină fugă, simțind că i se taie picioarele de frică. Ce tăcută era casa! Îngrozitor de liniştită! Plecaseră cu toții. Plecaseră cu toții şi o lăsaseră singură? N-o aşteptase nimeni? Pe timpurile astea se putea întâmpla orice unei femei singure, şi cu yankeii care veneau…

Un zgomot uşor o făcu să tresară. Se întoarse şi-l văzu, ghemuit lângă scară, pe fiul ei, cu ochii măriți de groază, încercând să spună ceva: gâtlejul i se mişca, dar nu se auzea niciun sunet.

— Scoală-te, Wade Hampton, îi porunci Scarlett. Scoală-te şi vino cu mine. Mama nu poate să te ducă în brațe.

Copilul se repezi la Scarlett ca un animal speriat şi, prinzându-i fusta largă, îşi ascunse fața. Prin faldurile rochiei, Scarlett îi simți mânuțele căutându-i picioarele. Începu să coboare scara. Fiecare pas îi era însă îngreuiat de Wade, care se agăța de ea:

— Lasă-mă, Wade! îi spuse ea furioasă. Lasă-mă şi umblă singur!

Dar copilul nu făcea decât să se agațe şi mai strâns.

Ajunsă la parter, i se păru că toată această parte a casei îi adresa o mută rugăminte. Mobilele la care ținea

atâta păreau că-i murmură:

„Adio! Adio!” Un suspin i se urcă în gât. Uşa camerei în care Ellen petrecuse atâtea ceasuri lucrând era deschisă, şi Scarlett putea să zărească un colţ al biroului ei. Mai era şi sufrageria, cu scaunele în dezordine şi cu farfuriile încă pline. Pe jos erau aşternute covoraşe pe care Ellen le ţesuse şi le vopsise ea însăşi. Pe perete era agăţat portretul bunicii Robillard, cu decolteul ei frumos, cu părul pieptănat în sus, cu nasul ascuţit, ca şi când artistul ar fi vrut să dea pentru totdeauna chipului ei un aer ironic şi distins. Tot ce se lega de primele amintiri ale lui Scarlett, tot ce avea rădăcini atât de adânci în ea părea să-i spună: „Adio! Adio, Scarlett O’Hara!”

Yankeii vor arde toate astea... tot!

Era ultima imagine a căminului ei, ultima în afară de aceea pe care o va vedea când, ascunsă în pădure sau în baltă, va privi hornurile înalte pline de fum şi acoperişul prăbuşindu-se în mijlocul incendiului.

„Nu pot să te părăsesc”, gândi ea, şi dinţii îi clănţăniră de frică. „Nu pot să te părăsesc. Tata nu te-ar fi părăsit. A spus yankeilor să-l ardă împreună cu tine. Vei arde odată cu mine, căci nici eu nu pot să te părăsesc. Eşti tot ce mi-a mai rămas!”

Această hotărâre îi goni în parte temerile şi nu mai simţi decât un frig puternic în coşul pieptului, ca şi când toate speranţele şi toate temerile ei ar fi îngheţat deodată. Atunci, în timp ce stătea nemişcată, auzi venind de pe alee zgomot de cai şi clinchet de bidoane şi de săbii în teacă. O voce aspră comandă: „Descălecaţi!”

Scarlett se aplecă iute spre copilul strâns lângă ea şi, cu o voce sigură, dar straniu de dulce, îi zise:

— Dă-mi drumul, Wade, micuţul meu. Coboară repede scările, traversează curtea şi du-te spre baltă. Vei găsi pe Mammy şi pe mătuşa Melly. Du-te repede, drăguţul meu, şi nu-ţi fie frică!

Surprins de schimbarea din tonul mamei sale, copilul

înălță capul şi Scarlett fu înspăimântată de expresia ochilor lui, care te făcea să te gândeşti la un iepure zbătându-se în laț. „Oh, Sfântă Fecioară!” se rugă Scarlett. „Fă să nu-l apuce convulsiile! Nu... nu în fața yankeilor. Nu trebuie să ştie că ne e teamă!” Şi cum copilul se ghemuia şi mai tare în ea, vorbi distinct:

— Fii un adevărat bărbat, Wade! Nu-i decât o bandă de yankei blestemați!

Şi coborî treptele ca să iasă în întâmpinarea lor.

Sherman mărşăluia de-a curmezişul Georgiei, de la Atlanta spre mare. Lăsa în spate ruinele fumegânde ale oraşului, căruia îi dăduse foc atunci când îl părăseau trupele albastre. În față avea trei sute de mile de teritoriu virtualmente neapărat, cu excepția câtorva milițieni, a bătrânilor şi a tinerilor din garda locală.

Acest stat bogat şi roditor era plin de plantații care adăposteau femei şi copii, oameni foarte bătrâni şi negri. Pe o lățime de optzeci de mile, yankeii prădau şi incendiau. Sute de case erau pradă flăcărilor, sute de locuințe răsunau de zgomotul paşilor lor. Însă pentru Scarlett, care se uita cum soldații în tunici albastre năvăleau în hol, nu era vorba de o chestiune care privea întreaga țară. Nu, era o chestiune strict personală, era vorba de răufăcători care urmăreau distrugerea ei şi alor săi.

Stătea acolo la picioarele scării, cu copilul în brațe, cu Wade ghemuit lângă ea care-şi înfundase capul în fuste, în timp ce yankeii se răspândeau prin casă, o înghionteau ca să urce, trăgeau mobilele pe verandă, străpungeau scaunele cu lovituri de cuțit sau de baionetă ca să vadă dacă n-au fost ascunse obiecte de preț. Sus, desfăceau saltelele şi pernele, încât scara se umplea de fulgi care se aşezau încet pe capul lui Scarlett. O ură neputincioasă îi înăbuşea ultimele temeri, dar nu putea face altceva decât să-i privească pe yankei jefuind, furând şi distrugând.

Sergentul care comanda detaşamentul era un omuleț

cu picioarele strâmbe, cu barba cenuşie şi cu un obraz deformat de tutunul pe care-l mesteca.

Se apropie primul de Scarlett şi, scuipând pe jos şi pe rochia tinerei femei, zise:

— Dă-mi ce ai în mână, cucoană.

Scarlett uitase de fleacurile de bijuterii pe care voise să le ascundă şi, cu un surâs dispreţuitor care – nădăjduia ea – avea aceeaşi expresie ca a bunicii Robillard, le azvârli pe jos şi se veseli aproape văzând înghesuiala lacomă care urmă.

— Va trebui să te deranjez şi pentru inel şi cercei.

Scarlett puse pruncul sub braţ şi, în timp ce copilaşul, cu capul în jos, devenea stacojiu şi urla, scoase cerceii cu rubine pe care Gerald îi dăruise lui Ellen la nuntă. Apoi scoase din deget solitarul de safir care fusese inelul de logodnă dat de Charles.

— Nu le azvârli pe jos. Dă-mi-le mie, spuse sergentul întinzând mâinile. Golanii ăştia au luat destul! Mai ai şi altceva?

Şi ochii se aţintiră asupra corsajului ei.

O clipă crezu că o să leşine. Simţea deja mâinile lui brutale vârându-i-se în sân sau urcând spre jartieră.

— Asta-i tot, dar îmi închipui că aveţi obiceiul să vă dezbrăcaţi victimele.

— Oh, te cred pe cuvânt! zise sergentul bine-dispus.

Apoi scuipă din nou pe jos şi îi întoarse spatele. Cu mâna aşezată pe scutec, în locul unde ascunsese portofelul, Scarlett luă iarăşi copilul în braţe şi încercă să-l liniştească, tot mulţumind lui Dumnezeu că Melanie avea un copil şi că acest copil avea un scutec.

Sus auzea tropăitul greoi al cizmelor, scârţâitul mobilelor târâte pe parchet, zgomotul vaselor şi al oglinzilor sparte, înjurăturile soldaţilor când nu găseau nimic preţios. Din curte se auzeau ţipete: „Tăiaţi-le gâtul! Nu le lăsaţi să fugă!” şi cotcodăcitul înnebunit al găinilor, întovărăşit de măcăitul altor orătănii. Un guiţat deznădăjduit, întrerupt brusc de un foc de revolver, îi

îngheță oasele şi Scarlett înțelese că scroafa fusese omorâtă. Blestemata de Prissy! Fugise şi o lăsase în țarc! Măcar purceii de-ar fi în siguranță! Măcar ai ei de-ar fi ajuns cu bine la baltă! Dar nu avea cum să afle.

Stătea în hol, calmă, în timp ce soldații, ocărând şi înjurând, mişunau peste tot. Micul Wade, îngrozit, nu dădea drumul fustei. Îl simțea tremurând, din cap până-n picioare, dar n-avea puterea să-i spună ceva ca să-l liniştească. N-avea puterea să spună nici yankeilor un singur cuvânt, fie spre a-i ruga, fie spre a protesta, fie spre a-şi exprima supărarea. Îi rămăsese numai puterea de a mulțumi lui Dumnezeu că o mai țineau picioarele, că gâtul îi mai îngăduia să-şi țină capul drept. Dar când văzu o ceată de bărboşi coborând greoi scara sub povara lucrurilor furate şi recunoscu sabia lui Charles, scoase un țipăt puternic.

Sabia aceasta era a lui Wade. Aparținuse tatălui şi bunicului lui, şi Scarlett i-o dăruise băiețaşului la ultima lui aniversare. Fusese o întreagă ceremonie, Melanie plânsese de mândrie şi durere, îl sărutase pe Wade şi-i spusese că trebuie să crească mare ca să devină soldat ca tatăl şi bunicul lui. Wade era foarte mândru de sabie şi se urca adesea pe măsuța deasupra căreia era atârnată, ca s-o mângâie. Scarlett ar fi îndurat să vadă propriile ei lucruri luate de mâinile acestea străine atât de detestate", dar nu… nu mândria băiețaşului ei!

Wade, auzind strigătul mamei sale, trase cu ochiul din ascunzătoare şi, cu un sughiț de plâns, îşi regăsi limba şi curajul.

— E a mea!

— Nu puteți să luați asta! zise Scarlett, întinzând la rândul ei mâna.

— Nu pot, hai? răspunse micul soldat care ținea sabia şi izbucni într-un râs obraznic: Ba am s-o iau! E sabia unui rebel!

— Nu… nu-i adevărat! E o sabie din războiul mexican.

N-o puteți lua. E a băiețașului meu. Era sabia tatălui lui. O, domnule căpitan, exclamă ea întorcându-se către sergent, vă rog, spuneți-i să mi-o dea înapoi!

Încântat de avansare, sergentul se apropie câțiva pași.

— Dă să văd sabia, Bob, zise el.

Soldatul i-o dădu cu părere de rău:

— Are un mâner de aur masiv, spuse el.

Sergentul învârti sabia în mâini şi aşeză mânerul în lumină, ca să poată citi inscripția gravată. „Colonelului William R. Hamilton", descifră el. „Din partea ofițerilor săi, pentru bravură. Buena Vista. 1847."

— Ehei, cucoană, exclamă el, şi eu am fost la Buena Vista.

— Da? vorbi Scarlett rece.

— Şi încă cum! Au fost ceva lupte atunci. N-am văzut în războiul ăsta lupte ca în celălalt. Zici că sabia e a bunicului băiețaşului?

— Da.

— Ei bine, s-o păstreze, zise sergentul, care era destul de încântat de bijuteriile şi fleacurile din basmaua sa.

— Dar are un mâner de aur masiv, stărui micul soldat.

— O să i-o lăsăm ca să-şi aducă aminte de noi, zise sergentul râzând.

Scarlett luă sabia, fără să-i mulțumească măcar. De ce-ar mulțumi hoților ăştia, fiindcă-i lăsau ce-i aparținea? Strânse sabia la piept, în timp ce cavaleristul discuta şi se certa cu sergentul său.

— Dumnezeule, am să le dau atunci eu ceva scârboşilor ăştia de rebeli ca să mă ție minte! sfârşi prin a striga soldatul, după ce sergentul se-nfierbântase şi-l trimisese la dracu.

Omulețul fugi spre fundul casei şi Scarlett se simți în largul ei. Yankeii nu pomeniseră de foc. Poate... poate... Oamenii care coborau de la etaj şi cei ce ieşeau din celelalte camere de la parter se regrupau unul câte unul

în hol.

— Ați găsit ceva? întrebă sergentul.

— Un porc, găini şi rațe.

— Puțin porumb, ceva ignami şi fasole. Vrăjitoarea aia pe care am văzut-o călare a dat probabil alarma.

— Atunci, plecăm?

— Nu e mare lucru pe-aici, don' sergent. Bine că am găsit bijuterii. S-o ştergem înainte ca întreg comitatul să afle că venim.

— Ați scotocit sub afumătoare? De obicei acolo îşi îngroapă ei lucrurile.

— Nu mai e afumătoare.

— Ai căutat prin bordeiele negrilor?

— Nu era decât bumbac. I-am dat foc.

O clipă Scarlett îşi aminti de lungile zile dogoritoare de trudă pe ogoarele de bumbac, şi simți din nou groaznica durere în spate, usturimea de pe umeri. Toate degeaba. Nu mai era bumbac.

— De fapt, n-aveți mare lucru, cucoană.

— Armata voastră a trecut pe-aici, răspunse Scarlett scurt.

— Cam aşa e. Am mai venit prin părțile astea în septembrie, spuse unul dintre oameni învârtind un obiect între degete. Uitasem.

Scarlett recunoscu degetarul de aur al lui Ellen. De câte ori nu-i surprinsese strălucirea când Ellen broda sau cosea! Vederea degetarului îi aminti, cu o săgetare de durere, de mâna fină a aceleia care purtase acest degetar, aflat acum în palma murdară şi bătătorită a unui străin. Şi va ajunge undeva în Nord să împodobească degetul vreunei femei yankee, care va fi mândră să arate un obiect furat. Degetarul lui Ellen!

Scarlett plecă repede capul, pentru ca duşmanii să n-o vadă plângând şi lacrimile îi căzură una câte una pe capul copilaşului. Printre lacrimi văzu că oamenii se îndreptau spre uşă. Îl auzi pe sergent dând ordine cu o voce aspră şi puternică. Plecau, şi Tara era salvată, dar

abia mai putea să se bucure, atât de dureroasă era amintirea lui Ellen.

Zăngănitul săbiilor, tropotul cailor nu-i aduseră decât o slabă mulțumire şi, prinsă de o bruscă slăbiciune, cu nervii zdrobiți, rămase nemişcată în timp ce yankeii coborau aleea încărcați de pradă, de pături, haine şi tablouri, şi luând în sacii lor găinile, rațele şi scroafa.

Atunci, un miros înecăcios ajunse până la ea. Prea sleită ca să-şi mai bată capul din pricina bumbacului care ardea, se întoarse şi, prin ferestrele deschise ale sufrageriei, văzu valuri de fum ieşind din bordeiele negrilor. Aşa se prăpădea bumbacul şi, odată cu el, se risipeau în vânt banii pentru plătit impozitele şi o parte din banii care i-ar fi ajutat pe cei din Tara să treacă iarna. Nu era nimic de făcut decât să stai şi să te uiți. Scarlett mai văzuse arzând bumbac şi ştia cât de greu era să-l stingi, chiar când aveai mulți oameni la îndemână. Slavă Domnului, bordeiele erau departe de casă! Slavă Domnului, vântul nu sufla în ziua aceea, aşa să nu puteau să cadă scântei pe acoperişul Tarei.

Deodată Scarlett se întoarse, înțepeni ca un câine la pândă şi ochii ei îngroziți se ațintiră la marginea holului, în fundul galeriei acoperite care ducea spre bucătărie. De acolo venea un nor de fum!

Aşeză repede copilul jos, într-un colț, îl puse pe Wade lângă perete, desprinzându-şi fusta, apoi se repezi spre bucătăria plină de fum. Dar, tuşind şi plângând, fu silită să bată în retragere. Ridică o poală a rochiei la nas şi reveni la atac.

Odaia, luminată numai de un geam îngust, era întunecoasă şi atât de plină de fum, încât Scarlett nu văzu nimic; putea să audă însă şuierând flăcările. Cu mâna streaşină la ochi, sfârşi prin a zări limbile de foc care se prelingeau pe jos apropiindu-se de pereți. Cineva răspândise în toată odaia lemnele care ardeau în sobă, şi podeaua de brad, uscată ca iasca, sorbea flăcările, se îmbiba de ele ca şi când ar fi fost apă.

Scarlett se întoarse, năvăli în sufragerie şi luă un covoraş, nu fără a răsturna două scaune.

„N-am să ajung niciodată să sting focul… niciodată! O, Doamne Dumnezeule, de-aş avea pe cineva ca să mă ajute! Tara e pierdută… pierdută. O, Doamne Dumnezeule! Stârpitura aia a făcut-o! Mă amenințase că-mi va lăsa ceva de care să-mi aduc aminte. Trebuia să-i fi dat sabia!”

În hol trecu prin fața fiului ei care zăcea lângă perete, cu sabia la piept. Avea ochii închişi şi pe chip o expresie împăcată, de pace cerească.

„Dumnezeule, a murit! L-au speriat atât încât a murit!” gândi Scarlett în culmea deznădejdii. Dar îşi urmă drumul şi se repezi spre găleata cu apă de băut, care era întotdeuna lăsată pe galerie, lângă uşa bucătăriei.

Muie covoraşul în căldare şi, umplându-şi bine plămânii cu aer, se repezi din nou în odaia plină de fum, închizând uşa după ea. Timp de o veşnicie se repezi în dreapta şi în stânga şi, tuşind şi înecându-se, nu înceta să dea lovituri cu covoraşul în limbile de foc care-i scăpau. În două rânduri fusta ei lungă luă foc şi fu silită să se lovească cu putere ca s-o stingă. Îşi pierdu spelcile, părul îi căzu desfăcut pe spate şi simți mirosul scârbos de păr pârlit. Flăcările îi scăpau întruna, ajungeau la pereți, se-nvârteau, ridicau capul ca şerpii. Epuizată, Scarlett îşi dădea seama de deşertăciunea sforțărilor ei.

Atunci uşa se deschise, curentul înteți flăcările, o mână o împinse brutal şi, în mijlocul norilor de fum, Scarlett, pe jumătate orbită, o zări pe Melanie izbind flăcările şi fluturând un obiect întunecat şi greu. O văzu clătinându-se, o auzi tuşind, îi zări într-o străfulgerare chipul palid şi trupul micuț încordat, în timp ce învârtea într-o parte şi într-alta preşul cu care se înarmase.

Timp de o altă veşnicie, cele două tinere femei luptară cot la cot, şi Scarlett sfârşi prin a-şi da seama că

flăcările scădeau. Deodată, Melanie se-ntoarse spre ea şi, scoţând un strigăt, îi dădu din toate puterile o lovitură peste spate. Totul se întunecă în jurul lui Scarlett, care se prăbuşi într-un vârtej de fum.

Când deschise ochii, era întinsă pe veranda din spate. Capul îi odihnea confortabil în poala Melaniei şi soarele de după-amiază o izbea în plină faţă. Arsurile de pe mâini, de pe faţă şi umeri o usturau cumplit. Fumul continua să iasă din bordeie în nori groşi şi mirosul de bumbac ars era încă foarte puternic. Scarlett văzu câteva şuviţe subţiri de fum ieşind din bucătărie şi se zbătu frenetic să se ridice.

Dar Melanie o reţinu şi-i spuse cu o voce blândă:

— Stai liniştită, draga mea. Focul e stins.

Rămase nemişcată o clipă, închise ochii şi scoase un suspin de uşurare. Lângă ea copilul scâncea zgomotos şi, uşurată, auzi şi sughiţul lui Wade. Deci nu murise, slavă Domnului! Deschise iar ochii şi se uită la Melanie. Părul îi era puţin pârlit, faţa neagră de funingine, dar ochii îi străluceau şi surâdeau.

— Parc-ai fi o negresă, murmură Scarlett, apăsându-şi mai tare capul în poala Melaniei.

— Şi tu parcă ai fi o sperietoare, i-o întoarse Melanie.

— De ce m-ai lovit?

— Fiindcă aveai spatele în flăcări, draga mea. N-am crezut că o să leşini. Totuşi, numai Dumnezeu ştie că ţi s-au întâmplat azi destule din care ţi se putea trage moartea… M-am întors îndată după ce am ascuns vitele în pădure. Eram îngrijorată de moarte gândindu-mă că erai singură cu copilaşul. Spune… yankeii nu ţi-au făcut nimic?

— Dacă vrei să spui că m-au violat, ei bine, nu, zise Scarlett.

Vru să se aşeze, dar scoase un geamăt. Genunchii Melaniei erau moi, dar scândurile verandei erau departe de a fi confortabile.

— Dar ne-au luat tot, tot, reluă ea. Am pierdut tot…

nu văd de ce arăți atât de încântată…

— Am rămas amândouă în viță, avem copiii, şi un acoperiş deasupra capului, spuse Melanie cu o voce radioasă. E tot ceea ce ne putem dori pentru moment… Dumnezeule mare! Beau s-a udat! Cred că yankeii au furat şi scutecele de schimb. El… Scarlett, ce dracu e în scutecul lui?

Melanie strecură o mână îngrijorată în spatele copilului şi scoase portofelul. O clipă, păru că nu-l mai văzuse niciodată înainte, apoi izbucni în râs, un râs adevărat care n-avea nimic nervos în el.

— Numai tu te poți gândi la lucruri din astea, exclamă ea şi, azvârlindu-şi brațele în jurul gâtului lui Scarlett, o sărută. Aşa soră n-am avut niciodată!

Scarlett o lăsă s-o sărute fiindcă era prea slăbită ca să se apere, fiindcă laudele Melaniei o ungeau pe inimă şi fiindcă, în sfârşit, în bucătăria plină de fum luase naştere în sufletul ei mai mult respect, un sentiment mai strâns de camaraderie pentru cumnata ei. „Trebuie să recunosc ce-i al ei”, îşi spuse ea fără entuziasm.” E întotdeauna lângă tine când ai nevoie de ea.”

Capitolul XXVIII

Vremea rece veni deodată, aducând un ger năprasnic. Vântul îngheţat şuiera pe sub uşi şi zgâlţâia ferestrele cu un vâjâit monoton. Ultimele frunze cădeau din copacii despuiaţi şi singuri pinii, întunecaţi şi uzi sub cerul palid, îşi păstraseră podoaba. Drumurile, cu făgaşurile roşii, erau îngheţate şi tari ca fierul. Vântul rece semăna foametea în Georgia.

Scarlett îşi aducea aminte cu amărăciune de conversaţia cu bunica Fontaine. În după-amiaza aceea – erau două luni de atunci, două luni care-i păreau ani – spusese bătrânei doamne că greul trecuse şi îşi exprimase astfel adânca ei convingere. Acum spusele acelea sunau ca o exagerare de şcolăriţă. Înainte ca oamenii lui Sherman să fi trecut a doua oară pe la Tara, avea o mică comoară în bani şi în provizii, avea vecini care stăteau mai bine decât ea şi mai avea şi destul bumbac ca să-i îngăduie să aştepte primăvara. Acum, nu mai avea nici bumbac, nici provizii. Banii nu-i mai serveau la nimic, căci nu era nimic de cumpărat, şi vecinii ei erau într-o situaţie şi mai rea ca a ei. Ea cel puţin avea o vacă şi un viţel, câţiva porci şi un cal, în timp ce vecinilor nu le rămăsese decât puţinul pe care reuşiseră să-l ascundă în pădure sau să-l îngroape în pământ.

Fairhill, reşedinţa Tarleton-ilor, fusese arsă până la temelii, şi doamna Tarleton şi cele patru fiice ale ei

stăteau în casa vechilului. Casa Munroeilor, de lângă Lovejoy, fusese şi ea arsă până la pământ. La Mimosa, aripa construită din lemn arsese, şi singur stucul rezistent din corpul principal al casei şi sforțările disperate ale doamnelor Fontaine şi ale sclavilor lor, înarmați cu pături ude, salvaseră casa. Datorită intervenției lui Hilton, vechilul yankeu, plantația Calvert fusese din nou cruțată; dar nu se mai găsea niciun cap de vită, nicio pasăre, niciun ştiulete de porumb.

La Tara, şi în tot comitatul, problema hranei trecea înaintea tuturor celorlalte. Cele mai multe familii nu mai aveau nimic, în afară de ceea ce le rămăsese din recolta de ignami, de alune şi de ceea ce reuşeau să vâneze în păduri. Şi, la fel ca în timpurile îmbelşugate, fiecare împărțea ce avea cu vecinul în nevoie, dar în curând veni ziua când nu se mai găsi nimic de împărțit.

La Tara mâncau iepure, oposum şi peşte când norocul îi surâdea lui Pork. În celelalte zile trebuiau să se mulțumească cu puțin lapte, cu nuci de hicori, cu ghindă prăjită şi ignami. Foamea nu era niciodată potolită. Oriîncotro se întorcea, Scarlett avea impresia că vede mâini întinzându-se spre ea, priviri implorând-o. Îi era teamă să nu înnebunească, căci îi era tot atât de foame ca şi celorlalți.

Porunci să fie tăiat vițelul pentru că bea prea mult din prețiosul lapte şi, în seara aceea, fiecare mâncă atâta vițel proaspăt încât toată lumea se îmbolnăvi. Scarlett ştia că trebuia să taie unul dintre porci, dar amâna zi de zi, în nădejdea că porcii vor atinge o greutate mai mare. Erau atât de mici încă! Ar da prea puțină carne dacă ar fi tăiați acum, aşa că trebuiau să mai aştepte cu toții. Seara, discuta cu Melanie dacă n-ar fi bine să-l trimită pe Pork călare cu câteva bancnote verzi, spre a încerca să cumpere ceva de mâncare. Le reținea însă teama că vor rămâne şi fără cal şi fără bani. Nu ştiau unde se găsesc yankeii. Puteau fi tot atât de bine la o mie de mile depărtare, sau pur şi simplu de cealaltă parte a râului.

Într-o zi, Scarlett, nemaiputând răbda, se pregăti să plece ea însăşi să caute ceva provizii, dar văicărelile întregii familii şi groaza de yankei o siliră să renunțe la planul ei.

Pork se ducea în fiecare zi mai departe, lipsea uneori toată noaptea şi, la întoarcere, Scarlett nu-l întreba unde fusese. Câteodată venea cu vânat, câteodată cu câțiva coceni de porumb sau cu un sac de mazăre uscată. Într-o zi se întoarse cu un cocoş, pe care se jură că-l găsise în pădure. Întreaga familie se ospătă, dar se simțiră cu toții oarecum vinovați, căci ştiau sigur ca Pork îl furase, cum furase şi porumbul şi mazărea. La puțin timp după această ispravă, într-o noapte când toți în casă dormeau de mult, Pork veni să bată la uşa lui Scarlett, arătându-i stingherit piciorul găurit de alice. În timp ce stăpâna sa îl pansa, explică încurcat că fusese prins pe când încerca să intre într-un coteț la Fayetteville. Scarlett nu-l întrebă al cui era cotețul dar, cu lacrimi în ochi, îi dădu o mică palmă prietenească pe umăr. Negrii erau câteodată exasperanți, proşti şi leneşi, dar erau capabili de o credință cum rar întâlneşti şi se simțeau atât de legați de stăpânii lor albi, încât erau una cu ei. Şi asta îi făcea să-şi rişte şi viața, ca să aducă ceva de mâncare.

În alte vremuri, furtişagurile lui Pork ar fi fost privite foarte grav şi i-ar fi adus biciuirea. În alte vremuri, Scarlett s-ar fi văzut silită cel puțin să-l certe sever. „Adu-ți întotdeauna aminte, draga mea”, spusese Ellen, „că răspunzi atât de sănătatea morală cât şi de cea fizică a negrilor pe care Dumnezeu i-a încredințat îngrijirilor tale. Trebuie să înțelegi bine că sunt ca nişte copii şi, ca pe nişte copii trebuie să-i păzeşti de ei înşişi. De aceea, trebuie să le dai întotdeauna un exemplu bun.”

Dar, pentru moment, Scarlett goni aceste mustrări în fundul minții ei. Nu mai considera deloc ca o problemă de conştiință faptul că încuraja furtul şi că-l încuraja, poate, în paguba unor oameni într-o situație şi mai rea

ca a ei. Aspectul moral al chestiunii n-o preocupa deloc. În loc de a pedepsi sau de a face reproşuri, regretă numai că Pork fusese împuşcat în picior.

— Trebuie să fii mai prudent, Pork. Nu vreau să te pierdem. Ce-o să ne facem fără tine? Ai fost foarte bun şi credincios. Când o să avem din nou bani, o să-ți cumpăr un ceas mare de aur şi o să pun să-ți graveze ceva din Biblie, ca de pildă:

„Mulțumesc, slujitor bun şi credincios!” Pork era încântat şi-şi freca cu băgare de seamă piciorul bandajat.

— A’fi g’ozav, domnişoa’ă Sca’lett. Şi când c’edeți că o să aveți bani?

— Habar n-am, Pork, dar într-o zi o să am bani, şi zicând asta aținti asupra lui o privire atât de plină de amărăciune, încât Pork fu jenat. Într-una din zilele astea, când războiul se va sfârşi, o să am o mulțime de bani şi n-o să-mi mai fie niciodată nici foame, nici frig. Nici unuia din noi nu-i va mai fi niciodată nici foame, nici frig. Vom purta toți haine frumoase, vom mânca în fiecare zi pui fripți şi…

Se opri. Regula cea mai strictă de la Tara, pe care ea însăşi o stabilise şi pe care o aplica cu rigurozitate, era ca nimeni să nu pomenească vreodată de mesele bune de odinioară, sau de mesele bune pe care le-ar mânca acum dacă ar avea prilejul.

Pork ieşi din cameră, în timp ce Scarlett rămase cu ochii pierduți, privind cu tristețe în depărtare. În vremurile bune, care pieriseră definitiv, viața fusese atât de complexă, atât de plină de probleme încurcate… Era problema de a câştiga dragostea lui Ashley, încercând în acelaşi timp să păstreze o duzină de alți adoratori nefericiți. Erau micile escapade care trebuiau ascunse de părinți, fete geloase de ironizat sau de împăcat, rochii şi stofe de ales, coafuri de încercat şi atâtea alte chestiuni de rezolvat. Acum, viața era de o simplitate surprinzătoare. Singurul lucru care avea însemnătate

acum era să ai destulă mâncare ca să nu mori de foame, haine ca să nu îngheți de frig şi un acoperiş deasupra capului ca să nu te ude ploaia.

În cursul nopților care urmară, Scarlett avu de mai multe ori coşmarul care avea s-o urmărească ani de zile. Era întotdeauna acelaşi vis, cu aceleaşi amănunte, dar teroarea pe care i-o inspira creştea de fiece dată, şi teama de a-l mai avea o dată o urmărea chiar şi când era trează. Îşi aducea atât de bine aminte întâmplările zilei când avusese pentru întâia oară coşmarul!

Zile întregi căzuse o ploaie rece şi casa era friguroasă, umedă şi parcă neprietenoasă. În sobă lemnele ude scoteau mult fum, dar nu dădeau aproape deloc căldură. De la micul dejun nu fusese nimic de mâncare, în afară de lapte, şi Pork îşi întinsese în zadar capcanele şi cârligele. Dacă voiau să aibă ceva de mâncare a doua zi, trebuiau să taie unul dintre purcei. Scarlett vedea în jurul ei fețele, albe şi negre, trase de foame, cerându-i tăcute să găsească hrană. Trebuia să rişte pierderea calului şi să trimită pe Pork să cumpere ceva de mâncare. În sfârşit, adevărată culme a nenorocirii, Wade căzuse bolnav, cu dureri în gât şi febră mare, şi nu erau nici doctori, nici medicamente pentru el.

Înfometată, epuizată tot veghind copilul, Scarlett îl încredință Melaniei şi se duse să se culce puțin în camera ei. Cu picioarele înghețate, neputând să adoarmă, zdrobită de teamă şi de deznădejde, se tot răsucea, spunându-şi tot timpul: „Ce voi face? Încotro să mă îndrept? Nu e oare nimeni pe lume care să mă ajute?” Unde era oare tot ce constituia siguranța în viață? De ce oare nu există cineva puternic şi chibzuit, care s-o descarce de povara ei? Nu era făcută pentru o povară atât de mare. Nu ştia cum s-o poarte. Şi atunci, se cufundă încet-încet într-un somn agitat.

Se găsea parcă într-un loc straniu, în care ceața forma vârtejuri atât de dese încât nu-şi putea vedea mâna. Pământul îi fugea de sub picioare. Era un loc

vrăjit, în care domnea o linişte îngrozitoare, şi ea era pierdută, pierdută şi înspăimântată ca un copil în noapte. Frigul şi foamea o chinuiau şi-i era atât de teamă de ceea ce se ascundea în spatele perdelei de ceață, încât încerca să strige, dar nu era în stare. Ceva se mişca în ceață, degete se întindeau ca s-o apuce de rochie, s-o atragă într-o crăpătură a pământului care se căsca lângă ea, mâini tăcute, nemiloase, mâini de stafii. Atunci, ghici că dincolo de întunericul opac era un adăpost, un ajutor, o oază în care va fi în siguranță, unde va fi cald. Dar unde era? Va putea să ajungă acolo înainte ca mâinile acelea s-o apuce şi s-o târască spre nisipurile mişcătoare?

Deodată începu să fugă, să fugă ca o nebună în ceață. Plângea, țipa, întindea brațele înainte, apucând doar vântul şi ceața umedă. Unde era adăpostul acela? Nu izbutea să-l descopere, dar era aici, exista, era ascuns undeva. De-ar ajunge, numai, la el – ar fi salvată! Dar teama îi tăia picioarele şi era aproape să leşine de foame. Scoase un strigăt de deznădejde şi se deşteaptă, în timp ce Melanie, aplecată asupra ei, cu chipul îngrijorat, o scutura ca s-o trezească.

Visul acesta revenea ori de câte ori se culca cu stomacul gol. Şi asta se întâmpla destul de des. O speria atât de tare, încât îi era teamă să doarmă, cu toate că nu înceta să-şi repete că nu era nimic de speriat într-un vis. Nu, nimic… şi totuşi era atât de speriată la gândul că se va regăsi în locurile acelea pline de ceață, încât luă obiceiul să doarmă cu Melanie, rugând-o s-o trezească când gemetele şi zvârcolirile ei arătau că e din nou pradă coşmarului.

Trăia într-o asemenea tensiune nervoasă, încât începu să slăbească şi să se facă pe zi ce trecea mai palidă. Rotunjimile fermecătoare ale obrajilor ei dispărură şi umerii obrajilor îi ieşeau acum, accentuând forma migdalată a ochilor verzi, dându-i un aer de pisică înfometată umblând după ceva de furat. „Şi aşa ziua e

un coşmar, ca să-mi mai trebuiască cel din timpul nopţii!” îşi zicea ea cu disperare şi începu să-şi păstreze raţia de mâncare ca s-o mănânce înainte de culcare.

De Crăciun sosi la Tara un mic detaşament de soldaţi de la intendenţă, în frunte cu Frank Kennedy, în nădejdea deşartă de a rechiziţiona cereale şi vite pentru armată. Erau toţi în zdrenţe şi ar fi putut fi luaţi drept nişte hoţi la drumul mare. Călăreau nişte gloabe nenorocite, care se vedea că nu mai putuseră fi folosite pentru serviciul activ. Ca şi caii, oamenii fuseseră trimişi într-un serviciu sedentar din cauza rănilor, şi tuturor în afară de Frank le lipsea ba un braţ, ba un ochi. Cei mai mulţi dintre ei purtau mantale albastre luate de la yankei şi, o clipă, îngroziţi, cei de la Tara îşi închipuiră că s-au întors oamenii lui Sherman.

Petrecură noaptea la plantaţie, culcaţi pe jos în salon, încântaţi să se întindă pe covorul de catifea, căci de săptămâni de zile nu mai dormiseră sub un acoperiş, culcându-se noaptea pe ace de pin sau pe pământul tare. Cu toate bărbile lor murdare şi zdrenţele îmbrăcăminţii, erau oameni bine-crescuţi, care povesteau anecdote amuzante, făceau glume, împărţeau complimente şi-şi arătau sus şi tare bucuria de a petrece ajunul Crăciunului într-o casă mare, înconjuraţi de femei frumoase, aşa cum erau obişnuiţi odinioară. Refuzară să vorbească serios despre război, minţiră sfruntat ca să le facă pe doamne să râdă şi aduseră în casa goală şi pustiită o notă de veselie şi de sărbătoare, pe care n-o mai cunoscuse de atâta vreme.

— E aproape ca altădată când dădeam petreceri, nu-i aşa? murmură fericită Suellen către Scarlett.

Suellen era în culmea încântării pentru că avea, în fine, un adorator, şi nu-l mai pierdea pe Frank din ochi. Scarlett rămase uimită văzând că Suellen era aproape frumoasă, cu toată slăbiciunea pe care i-o lăsase boala. Avea obrajii îmbujoraţi şi în ochi o privire dulce şi

luminoasă.

„Probabil că ține la el cu adevărat”, își zise Scarlett cu dispreț. „Pariez că ar fi aproape drăguță dacă și-ar găsi un bărbat, chiar dacă ar fi vorba de bătrânul și chițibușarul ăsta de Frank.”

Carren arăta mai bine și nu mai avea aerul unei somnambule. Descoperise că unul dintre oameni fusese camarad cu Brent Tarleton și că stătuse alături de el în ziua când fusese omorât și abia aștepta să stea mai mult de vorbă cu el.

La cină Melanie îi surprinse pe toți, silindu-se să-și uite timiditatea și arătându-se aproape veselă. Râse și glumi și aproape flirtă cu un soldat fără un ochi, care-i răspunse prin complimente exagerate. Scarlett știa ce efort fizic și moral însemna asta din partea Melaniei, pentru care prezența bărbaților era întotdeauna un chin. De altfel, era departe de a fi sănătoasă. Degeaba pretindea că e voinică și muncea mai mult ca Dilcey – Scarlett își dădea seama că era bolnavă. Când ridica ceva, fața ei se făcea albă ca varul și, după orice efort mai mare, se așeza brusc ca și când picioarele n-o mai țineau. Dar în seara asta, la fel ca Suellen și Carreen, făcea tot ce-i era cu putință pentru ca soldații să petreacă un ajun de Crăciun plăcut. Numai lui Scarlett musafirii nu-i făceau nicio plăcere.

Soldații adăugaseră rațiile lor de porumb uscat și de carne, mazării uscate, merelor coapte și alunelor pe care Mammy le așezase în fața lor și, de acord cu toții, declarară că era cea mai bună masă pe care o luaseră de luni de zile. Scarlett îi privea mâncând, fără pic de bucurie. Nu numai că-i părea rău de fiecare înghițitură, dar mai stătea și pe cărbuni de teamă ca oamenii să nu descopere că Pork tăiase unul dintre porci în ajun. Carnea era acum în cămară și Scarlett îi amenințase pe toți din casă că-i va scoate ochii celui sau celeia care va vorbi musafirilor de porcul tăiat, sau de purceii puși la adăpost într-un țarc din mijlocul bălților. Oamenii ăștia

erau atât de înfometați încât puteau să mănânce tot porcul la o singură masă şi, dacă aflau de existența celorlalți, i-ar fi putut rechiziționa pentru armată. Scarlett era îngrijorată şi din pricina vacii şi a calului, şi ar fi vrut să-i ştie ascunşi în baltă, în loc să fie legați în pădure, la capătul păşunii. Dacă intendența le lua vaca şi calul, le va fi cu neputință să treacă iarna, căci vitele luate nu vor putea fi înlocuite. Cât despre ce mâncau cei din armată, Scarlett nu-şi bătea capul. Armata să hrănească armata… să se descurce cum putea. Scarlett avea destule greutăți şi aşa, abia izbutind să-i hrănească pe ai săi.

La desert, oamenii scoaseră din ranița lor câțiva „biscuiți de vergea „, şi pentru întâia dată Scarlett văzu acest produs alimentar confederat, despre care existau tot atâtea glume ca şi despre păduchi. După toate aparențele, erau bucățele de lemn ars, învârtite în spirală. Oamenii îi dădură să guste, dar când încercă să mănânce, văzu că sub coaja înnegrită de fum se ascundea un fel de mămăligă fără sare. Soldații îşi înmuiau rația de mălai, adăugau sare când găseau, ungeau vergeaua puştii cu această pastă groasă şi o frigeau la focurile de bivuac. Era tare ca piatra şi n-avea mai mult gust decât rumeguşul de lemn. După ce mâncă o bucată, Scarlett se grăbi să dea înapoi soldatului „biscuitul”, în mijlocul hohotelor de râs. Privirea ei o întâlni pe a Melaniei, şi acelaşi gând se putu citi pe fața celor două tinere femei: „Cum pot să lupte dacă n-au decât asta de mâncat?”

Masa fu destul de veselă, şi până şi Gerald, care prezida cu un aer absent în capul mesei, se căzni să scoată din memoria sa întunecată manierele de stăpân al casei şi un surâs nesigur. Bărbații vorbeau, femeile surâdeau şi-i lăudau pe soldați. Dar Scarlett, întorcându-se deodată spre Frank Kennedy ca să-l întrebe dacă ştia ceva despre domnişoara Pittypat, surprinse pe fața lui o expresie care o făcu să uite ceea

ce voia să spună.

Ochii lui Frank nu o mai priveau pe Suellen, ci rătăceau prin odaie. Se aținteau rând pe rând asupra lui Gerald, care avea aerul unui copil mirat, asupra podelei fără covoare, pe scaunele străpunse de yankei cu lovituri de baionetă, pe pereți, unde dreptunghiuri mai viu colorate de tapet arătau locul tablourilor luate de jefuitori. Ochii lui se aținteau asupra mesei sărăcăcios servite, asupra rochiilor curate dar ponosite şi cârpite ale femeilor, asupra sacului de făină din care se făcuse un fel de costumaş pentru Wade.

Frank îşi amintea de Tara, aşa cum o cunoscuse înainte de începerea războiului, şi chipul lui exprima totodată părere de rău şi furie neputincioasă. O iubea pe Suellen, ținea la surorile ei, îl respecta pe Gerald şi socotea că nu există o plantație mai frumoasă pe lume. De când Sherman trecuse ca un uragan prin Georgia, Frank văzuse multe urme îngrozitoare, tot parcurgând statul spre a încerca să găsească hrană, dar nimic nu-l tulburase cum îl tulbura Tara în acest moment. Ar fi vrut să facă ceva pentru familia O'Hara, mai ales pentru Suellen, dar nu putea nimic. Când Scarlett îi surprinse privirea, tocmai clătina din cap, impresionat, şi fără să ştie, gura i se contractase. Văzu lucind în ochii lui Scarlett o flacără de mândrie indignată şi, jenat, îşi băgă nasul în farfurie.

Femeile mureau de nerăbdare să afle ştiri. De la căderea Atlantei, adică de mai bine de patru luni, serviciul poştal nu mai funcționa şi ele habar n-aveau unde se află yankeii, ce face armata confederată, ce deveniseră Atlanta şi vechii lor prieteni. Frank, pe care funcțiunile sale îl obligau să parcurgă statul în lung şi-n lat, prețuia mai mult chiar decât o gazetă, căci avea foarte multe rude şi cunoştințe între Macon şi Atlanta, aşa că putea să povestească amănunte pe care presa le trecea de obicei sub tăcere. Spre a-şi ascunde încurcătura de a fi fost surprins de Scarlett, se amestecă

îndată în conversație.

— Confederații, declară el, au ocupat din nou Atlanta după plecarea lui Sherman, dar a fost o cucerire fără valoare, căci generalul yankeu a ars oraşul până la temelii.

— Dar credeam că Atlanta a ars în noaptea plecării noastre, strigă Scarlett mirată. Credeam că ai noştri îi dăduseră foc.

— O, nu, domnişoară Scarlett, protestă Frank, indignat. Noi n-am dat foc nici unuia din oraşele noastre, atâta vreme cât mai erau compatrioți acolo. Ceea ce ați văzut arzând erau antrepozitele, pe care nu voiam să le lăsăm yankeilor, topitoriile şi depozitele de muniții. Dar aici s-a oprit totul. Când Sherman a cucerit oraşul, magazinele şi casele erau întregi şi el şi-a cantonat acolo oamenii.

— Dar ce au devenit locuitorii? Oare… oare i-a omorât?

— A omorât câțiva… dar nu cu gloanțe, spuse ironic soldatul cu un singur ochi. Cum a intrat în Atlanta, a cerut primarului ca toți locuitorii să evacueze oraşul. Şi erau o mulțime de oameni bătrâni, incapabili să îndure călătoria, şi bolnavi care nu puteau să fie mişcați din loc, şi femei care… În sfârşit, doamne care nu erau nici ele în stare să se deplaseze. I-a forțat totuşi să plece, cu sutele şi cu sutele, în cea mai groaznică ploaie ce s-a văzut vreodată. I-a mânat pe toți în păduri, lângă Rough and Ready, şi a cerut în scris generalului Hood să vină să-i ia. O mulțime din ei au murit de pneumonie sau de alte urmări ale acestui tratament.

— O, dar de ce a făcut asta? Doar bieții de ei n-ar fi putut să-i facă vreun rău, exclamă Melanie.

— A spus că are nevoie de oraş ca să-şi poată odihni oamenii şi caii, răspunse Frank. Şi într-adevăr, i-a lăsat să se odihnească până la mijlocul lui noiembrie, când a pornit mai departe. Plecând, a dat foc peste tot, şi a ars tot ce putea să ardă!

— O, sigur că nu tot! strigară tinerele femei, consternate.

Nu reuşeau să-şi închipuie că oraşul pe care-l cunoscuseră – atât de populat şi forfotind de soldaţi – nu mai exista. Toate casele acelea frumoase umbrite de arbori, toate prăvăliile mari, toate hotelurile frumoase... toate acestea nu puteau, fără îndoială, să fi fost distruse! Melanie părea gata să izbucnească în plâns, căci acolo fusese crescută şi n-avea alt cămin. Inima lui Scarlett se strânse, căci după Țara, era locul pe care-l iubea cel mai mult.

— În sfârşit, a ars aproape tot, se grăbi să spună Frank, mişcat de expresia celor două femei.

Se sili să adopte un ton vesel, căci nu-i plăcea să pricinuiască supărări doamnelor. În faţa unei femei tulburate se zăpăcea cu totul, de aceea nu simţea nicio poftă să povestească gazdelor grozăviile pe care le văzuse. N-aveau decât să găsească pe altcineva dacă voiau să afle ce se mai întâmplase.

Nu putea să le spună că văzuse Atlanta când armata reintrase în ea, cu sutele ei de hornuri înnegrite ridicându-se din cenuşă, cu mulţimea de dărâmături pe jumătate arse, cu arborii bătrâni cărora incendiul le dăduse lovitura de graţie şi cărora vântul rece le împrăştia ramurile carbonizate. Îşi amintea de impresia îngrozitoare pe care i-o pricinuise acest spectacol, auzea încă înjurăturile confederaţilor când văzuseră ce mai rămăsese din oraş. Nădăjduia că doamnele nu vor auzi niciodată de oroarea profanării cimitirului, căci ar fi fost prea mult pentru ele. Charlie Hamilton, şi mama, şi tatăl Melaniei erau îngropaţi acolo. Amintirea cimitirului profanat continua să-i provoace coşmaruri lui Frank. În speranţa că vor găsi bijuterii asupra morţilor, soldaţii yankei forţaseră cavourile şi deschiseseră mormintele. Despuiaseră cadavrele, spărseseră sicriele ca să ia plăcile de aur şi de argint, ornamentele şi mânerele de argint. Scheletele şi cadavrele, azvârlite unele peste

altele printre sfărâmăturile coşciugelor, rămăseseră expuse tuturor vânturilor.

Şi Frank nu putea să vorbească nici de câini şi nici de pisici. Doamnele țineau atât de mult la aceste animale! Dar vederea miilor de animale înfometate, rămase fără adăpost după evacuarea atât de brutală a stăpânilor, îl afectase aproape tot atât de mult ca şi aceea a cimitirului, căci Frank iubea pisicile şi câinii. Animalele rătăceau sperioase, ude, înfometate, aproape tot atât de sălbatice ca fiarele pădurilor. Cei puternici atacau pe cei slabi, cei slabi pândeau moartea celor şi mai slabi, ca să-i poată mânca. Şi, pe deasupra oraşului în ruine, corbii siniştri brăzdau cerul de iarnă cu zborul lor neîncetat.

Frank se strădui să-şi amintească de detalii care să atenueze efectul produs şi să liniştească doamnele.

— Mai sunt şi câteva case în picioare, spuse el, din acelea mai izolate, pe care focul nu le-a putut atinge. Bisericile şi loja masonică au rămas şi ele neatinse. Sunt şi câteva prăvălii. Dar tot cartierul comercial, tot cartierul de lângă calea ferată… Îmi pare rău, doamnelor, dar acea parte a oraşului e la pământ.

— Atunci, exclamă Scarlett cu amărăciune, antrepozitul de lângă calea ferată pe care mi l-a lăsat Charlie e distrus şi el?

— Dacă era acolo, nu poate să mai existe, dar… şi Frank surâse, regretând că nu-şi amintise mai înainte: Capul sus, doamnelor! Casa mătuşii Pitty e tot în picioare. Are câteva stricăciuni, dar a rezistat.

— O, cum a scăpat de incendiu?

— Păi, e o casă de cărămidă şi fiind aproape singura din Atlanta acoperită cu țiglă, nu s-a aprins. Cel puțin, asta-i părerea mea. Şi pe urmă, e una din ultimele construite înspre nord, şi incendiul n-a făcut atâtea ravagii în cartierul acela. Bineînțeles, yankeii cantonați în casă au făcut tot felul de stricăciuni. Au ars chiar balustrada de mahon a scării ca să facă foc, dar n-are a

face! Casa e încă în perfectă stare! Când am văzut-o pe domnişoara Pitty săptămâna trecută la Macon…

— Ai văzut-o? Cum îi merge?

— Admirabil. Admirabil. Când i-am spus că locuința ei e neatinsă, s-a hotărât să se întoarcă de îndată. Adică… dacă negrul ăla bătrân, Peter, o va lăsa să plece. O mulțime de oameni din Atlanta s-au întors acasă, căci începuseră să fie neliniştiți de soarta Maconului. Sherman n-a luat Maconul, dar toată lumea se teme să nu dea Wilson o raită, şi ăsta e încă mai rău ca Sherman.

— Dar e o prostie să se întoarcă în Atlanta, dacă nu mai sunt case! Unde să stea?

— Domnişoară Scarlett, stau şi ei în corturi, în bordeie, în cabane de bârne. Se îngrămădesc câte şase sau şapte familii în cele câteva locuințe care au rămas. Şi încearcă să reconstruiască. Să nu spui că-i o prostie, domnişoară Scarlett. Cunoşti lumea din Atlanta tot atât de bine ca şi mine. Sunt legați de oraş, la fel cum sunt legați cei din Charleston de al lor, şi ar trebui mai mult decât nişte yankei şi un incendiu ca să-i gonească de tot. Oamenii din Atlanta sunt, cu tot respectul ce vi-l port, domnişoară Melly, încăpățânați ca nişte catâri când e vorba de oraşul lor. Nu văd de ce, fiindcă mi s-a părut întotdeauna un oraş insolent, grăbit să parvină. Dar eu sunt de la țară şi nu iubesc oraşele. În orice caz, vă rog să mă credeți că cei ce revin primii sunt cei mai deştepți. Cei ce vor veni ultimii nu vor mai găsi nicio bucată de lemn, nicio piatră, nicio cărămidă din casa lor, căci toată lumea strânge ce poate ca să-şi reclădească locuințele. Iată, nu mai departe decât alaltăieri am văzut-o pe doamna Merriwether, pe domnişoara Maybelle şi pe bătrâna lor negresă încărcând cărămizi într-o roabă. Şi doamna Meade mi-a spus că speră să construiască o cabană de bârne când doctorul va fi înapoi ca s-o ajute. Mi-a povestit că a mai stat într-o cabană de bârne, pe vremea când Atlanta se

numea încă Marthasville, şi că n-ar deranja-o deloc să reînceapă. Bineînţeles, vorbea în glumă, dar, în sfârşit, asta arată mentalitatea oamenilor.

— Găsesc că nu le lipseşte curajul, declară Melanie cu mândrie. Nu-i aşa, Scarlett?

Scarlett aprobă din cap. Era mulţumită şi mândră de oraşul ei adoptiv. Cum spunea Frank, era un oraş insolent, grăbit să parvină. De aceea îl iubea. Nu mirosea a mucegai, lumea nu era plină de prejudecăţi ca în vechile oraşe, şi oamenii aveau o exuberanţă şi o impertinenţă care se potrivea cu a ei. „Sunt ca Atlanta”, gândi ea, „îmi trebuie mai mult decât nişte yankei şi un incendiu ca să mă doboare!”

— Dacă mătuşa Pitty revine la Atlanta, am face mai bine să ne întoarcem şi noi, Scarlett, zise Melanie, întrerupând cursul gândurilor cumnatei ei. Singură o să moară de frică.

— Cum pot să părăsesc Tara, Melly? întrebă Scarlett, cu puţină supărare în voce. Dacă ai atâta poftă să te întorci, du-te. Eu nu te reţin.

— O, n-am vrut să spun asta, draga mea, strigă Melanie înroşindu-se. Cât sunt de zăpăcită! Fireşte că tu nu poţi părăsi Tara şi… şi cred că unchiul Peter şi bucătăreasa vor putea să aibă grijă de mătuşa Pitty.

— Nimic nu te împiedică să pleci, zise Scarlett scurt.

— Ştii bine că n-am să te las, răspunse Melanie. Şi eu… fără tine, aş muri de frică.

— Cum vrei! De altfel, oricum nu m-aş reîntoarce la Atlanta. Cum se vor fi reconstruite câteva case, Sherman va reveni şi va arde din nou totul.

— Nu va reveni, declară Frank şi, cu toate sforţările sale, se văzu că era deprimat. A traversat tot statul până la mare. Săptămâna asta a căzut Savannah şi se zice că yankeii au intrat în Carolina de Sud.

— A căzut Savannah?

— Da. Dar să ştiţi că nu se putea altfel. Oraşul n-avea destui oameni ca să-l apere, deşi fuseseră chemaţi sub

arme toți cei care mai erau încă în stare să stea în picioare. Ştiți că atunci când yankeii înaintau spre Milledgeville, au fost înarmați toți elevii academiilor militare, fără să se țină seama de vârstă, şi a fost deschisă chiar închisoarea, ca să mai facă rost de trupe? Da, au fost eliberați toți puşcăriaşii care voiau să se bată şi li s-a promis grațierea dacă scapă. Mi se făcea părul măciucă văzându-i pe puştii aceia de la academia militară în rând cu hoții şi criminalii.

— Au fost eliberați puşcăriaşii? Dar vor veni să ne atace!

— Nu vă alarmați, doamnă. Asta se întâmplă foarte departe de aici, şi de altfel oamenii aceia sunt excelenți soldați. După părerea mea, nimic nu împiedică un hoț să devină un soldat bun, nu-i aşa?

— Găsesc că asta-i minunat, zise Melanie cu o voce dulce.

— Ei bine, eu nu, ripostă Scarlett. Sunt şi aşa destui hoți care umblă prin țară. Yankei şi… se opri la timp, dar oamenii începură să râdă.

— Yankei şi soldații intendenței? terminară ei fraza în locul lui Scarlett, şi ea roşi până în vârful urechilor.

— Dar unde-i armata generalului Hood? se grăbi să intervină Melanie. El ar fi apărat Savannah.

— Vai, domnişoară Melanie! protestă Frank pe un ton de reproş. Generalul Hood n-a coborât niciodată înspre partea aceea. Se luptă sus în Tennessee, spre a încerca să-i facă pe yankei să iasă din Georgia.

— Şi grozav i-a mai reuşit planul! exclamă Scarlett. Să numai vorbim. Le-a îngăduit blestemaților de yankei să ne ocupe țara, lăsându-ne ca să ne apere doar şcolari, puşcăriaşi şi milițieni din garda locală.

— Fiica mea, zise deodată Gerald ieşind din amorțeala sa, foloseşti vorbe grele. Ellen o să se supere.

— Nişte yankei blestemați, asta sunt. Nu-i voi numi niciodată altfel.

Scarlett era dezlănțuită. Auzind pronunțându-se

numele lui Ellen, fiecare resimți o senzație stranie și conversația încetă deodată. Și din nou Melanie fu aceea care rupse tăcerea:

— Când erați la Macon, ați văzut pe India și pe Honey Wilkes? N-au cumva… n-au cumva știri de la Ashley?

— Vai de mine, domnișoară Melanie, știi bine că dacă aș fi avut vești despre Ashley, aș fi venit îndată de la Macon sa ți le spun. Nu, nu știu nimic… Hai, nu-ți face griji pentru Ashley. Știu, e multă vreme de când n-ai mai auzit nimic despre el, dar cum să afli ceva despre un om când e la închisoare? Și în închisorile yankee viața nu-i atât de aspră ca într-ale noastre. În definitiv, yankeii au hrană din belșug și nu le lipsesc nici păturile, nici doctoriile. Nu-i ca la noi.

Nici noi nu mâncăm pe săturate, atunci, înțelegeți că prizonierii noștri…

— Da, yankeii au tot ce le trebuie, exclamă Melanie pe un ton patetic, dar nu dau nimic prizonierilor. O știi foarte bine, domnule Kennedy. Spui asta ca să mă liniștești. Știi foarte bine că bărbații noștri mor de foame și de frig acolo, că mor fără doctori și fără doctorii, numai fiindcă yankeii ne urăsc atâta. O, dacă am putea descotorosi pământul de yankei! O, știu că Ashley a…

— Nu spune asta! strigă Scarlett cu inima strânsă. Atâta timp cât nimeni nu spunea că Ashley a murit, va păstra în fundul sufletului o slabă nădejde că trăia, dar își închipuia că dacă ar auzi pronunțându-se cuvântul fatal, Ashley va muri în aceeași clipă.

— Doamnă Wilkes, nu vă necăjiți pentru soțul dumneavoastră, interveni soldatul cu un ochi. Eu am fost făcut prizonier după prima bătălie de la Manassas și am intrat în primul schimb de prizonieri. Când eram în pușcărie, mi se dădea tot ce era mai bun: pui fripți, prăjituri…

— Am impresia că minți, zise Melanie cu un surâs slab. Ce zici?

Era prima oară când Scarlett o vedea pe Melanie

vorbind astfel cu un bărbat.

— Şi eu am această impresie, recunoscu soldatul, izbucnind în râs şi pocnindu-se peste coapse.

— Dacă vreți să treceți toți în salon, am să vă cânt colinde de Crăciun, zise Melanie ca să schimbe subiectul. Yankeii n-au putut lua pianul. E grozav de dezacordat, nu-i aşa, Suellen?

— Groaznic! răspunse Suellen care privea spre Frank surâzând.

Însă, în timp ce musafirii părăseau sufrageria, Frank rămase în urmă şi o reținu pe Scarlett de mânecă.

— Pot să schimb o vorbă cu dumneata?

Scarlett începu să tremure, temându-se ca Frank să nu-i vorbească de vitele ei şi se pregăti să-i trântească o minciună frumoasă.

Când nu mai rămase nimeni în odaie, Frank şi Scarlett se apropiară de foc. Toată veselia prefăcută care înviorase fața lui Frank în prezența celorlalți dispăru, şi Scarlett îşi dădu seama că arăta bătrân. Pielea îi era uscată şi înnegrită ca frunzele purtate de vânt.

Favoriții lui, de un blond roşiatic, erau presărați cu peri albi. Absent, începu să se tragă de unul dintre ei şi, înainte de a lua cuvântul, îşi drese glasul.

— Îmi pare foarte rău de mama dumitale, domnişoară Scarlett.

— Te rog, nu vorbi de asta.

— Şi tatăl dumitale… e aşa de când…

— Da… el… nu mai e el, după cum poți să-ți dai seama.

— Ținea mult la ea, nu-i aşa?

— Oh, domnule Kennedy, să nu mai vorbim…

— Iartă-mă, domnişoară Scarlett, şi începu să se legene stingherit de pe un picior pe altul. Voiam să supun un proiect tatălui dumitale, dar acum văd că ar fi osteneală zadarnică.

— Pot să te ajut cumva, domnule Kennedy? Înțelegi… acum eu conduc casa.

— Ei bine… eu, începu Frank, continuând, de emoție să se tragă de unul dintre favoriți. La drept vorbind, eu… ei bine, domnişoară Scarlett, aveam de gând să cer tatălui dumitale mâna domnişoarei Suellen.

— Cum, vrei să spui că n-ai cerut încă tatei mâna lui Suellen? exclamă Scarlett, totodată mirată şi înveselită. Şi îi faci curte de ani de zile!

Frank se înroşi şi surâse stingherit, cu aerul unui băiat foarte timid şi cam nătărău.

— Ei bine… eu… nu ştiam dacă mă voia. Sunt mult mai în vârstă ca ea şi… şi erau atâția tineri frumoşi care se învârteau la Tara…

„Hm!” gândi Scarlett. „Se-nvârteau în jurul meu, nu în jurul lui Suellen.”

— Şi nici nu ştiu încă dacă mă va accepta. N-am întrebat-o niciodată, dar cred că trebuie să-mi cunoască sentimentele. Eu… cred că trebuie să cer permisiunea domnului O’Hara şi să-i spun adevărul. Domnişoară Scarlett, în momentul acesta n-am nicio lăscaie. Pe vremuri, iartă-mă că o spun, aveam mulți bani dar acum nu mai am decât calul şi hainele de pe mine. Înțelegi, când m-am angajat, am vândut cele mai multe din pământurile mele şi mi-am investit banii în obligații confederate. Ştii ce valorează acum. Mai puțin decât hârtia pe care sunt imprimate. Şi apoi, nici nu le mai am, căci au ars odată cu casa soră-mii. Ştiu că trebuie să par îndrăzneț cerând mâna domnişoarei Suellen acum când nu mai am un ban, dar… asta e. De altfel, am impresia că nu putem şti ce va ieşi din acest război. Îmi pare că e sfârşitul lumii. Nu poți să te întemeiezi pe nimic… şi m-am gândit că ar fi o mare mângâiere pentru mine şi, poate, pentru domnişoara Suellen, dacă am fi logodiți. Ar fi ceva sigur. Nu-i voi cere să ne căsătorim atâta timp cât nu voi avea din ce s-o țin, domnişoară Scarlett, şi nu ştiu când se va întâmpla asta. Dar, în sfârşit, dacă iubirea sinceră are vreun preț, ei bine, poți fi sigură că dinspre partea asta, dacă nu din alt punct

de vedere, domnişoara Suellen va fi bogată.

Pronunță aceste ultime cuvinte cu o demnitate simplă care o emoționă pe Scarlett, deşi o şi distră foarte mult. Faptul că cineva putea s-o iubească pe Suellen o depăşea. Sora ei îi apărea ca un monstru de egoism, care nu ştia decât să plictisească pe ceilalți şi-şi petrecea vremea văicărindu-se.

— Bine, domnule Kennedy, spuse ea pe un ton amabil, cred că lucrurile sunt limpezi. Sunt sigură că am dreptul să vorbesc în numele tatei. A avut întotdeauna multă stimă pentru dumneata şi a socotit întotdeauna că Suellen se va căsători într-o zi cu dumneata.

— Adevărat? exclamă Frank radios.

— Adevărat, răspunse Scarlett, stăpânindu-şi pofta de a râde, căci îşi amintea de felul zeflemist cum o întreba Gerald odinioară pe Suellen de la un cap la celălalt al mesei: „Ei, domnişorică, nu s-a pronunțat încă înflăcăratul tău adorator? Va trebui oare să-i cer să-şi precizeze intențiile?”

— Am să-i fac declarația chiar în seara asta, zise Frank cu un tremur în obraji şi luă mâna lui Scarlett, strângându-i-o. Eşti atât de bună, domnişoară Scarlett!

— Am să ți-o trimit pe Suellen, rosti Scarlett îndreptându-se spre salon cu un surâs pe buze.

Melanie începuse să cânte. Pianul era groaznic de dezacordat, dar reuşi să-i facă pe ceilalți să cânte: „Ascultați, îngerii vestesc naşterea!”

Auzind acest vechi şi fermecător colind de Crăciun, Scarlett se opri brusc. I se părea cu neputință ca războiul să fi trecut de două ori pe aici, ca ea să trăiască cu ai ei într-o țară pustiită, abia având ce să mănânce. Se întoarse brusc spre Frank.

— Ce voiai să spui zicând că ți se pare că e sfârşitul lumii?

— Am să-ți vorbesc deschis, zise el încet. Dar n-aş vrea să le alarmezi pe celelalte doamne repetându-le

cuvintele mele. Războiul nu va mai putea dura mult. Nu mai sunt oameni care să întregească rândurile, şi numărul dezertorilor creşte întruna. Înțelegi, oamenii nu pot răbda să fie despărțiți de familiile lor, când ştiu că ai lor mor de foame. Atunci, se întorc acasă pentru a încerca să facă rost de hrană. Nu pot să le fac o vină din asta, dar armata slăbeşte. Şi-apoi, soldații nu pot să lupte fără să mănânce şi nu-i nimic de mâncare. O ştiu fiindcă meseria mea e să strâng provizii. De când am ocupat din nou Atlanta, am parcurs această regiune în lung şi-n lat şi n-am găsit nici cât să hrănesc o pasăre. Şi e acelaşi lucru până la Savannah, trei sute de mile spre sud. Oamenii mor de foame, căi ferate nu mai există, nu sunt puşti, munițiile sunt pe sfârşite, nu mai e piele pentru ghete… Aşadar, sfârşitul e aproape.

Dar şansele slabe ale Confederației cântăreau mult mai puțin în ochii lui Scarlett, decât observațiile lui Frank asupra lipsei alimentelor. Avusese intenția să-i încredințeze lui Pork monedele ei de aur şi bancnotele Statelor Unite şi să-l trimită cu calul şi căruța să caute provizii şi ceva de-ale îmbrăcăminții. Dar dacă ceea ce spunea Frank e adevărat…

Maconul însă nu căzuse! Trebuiau să fie provizii la Macon. Îndată ce trupele intendenței vor fi destul de departe, îl va trimite pe Pork la Macon, cu riscul de a-şi vedea prețiosul cal rechiziționat de armată.

— Hai să nu mai vorbim de lucruri atât de triste în seara asta, domnule Kennedy, zise Scarlett. Du-te în micul birou al mamei şi am să ți-o trimit pe Suellen. Aşa vei putea… În sfârşit, veți putea fi singuri.

Surâzând, înroşindu-se, Frank se strecură afară din odaie şi Scarlett îl privi îndepărtându-se. „Ce păcat că n-o poate lua acuma”, îşi zise ea. „Ar fi o gură mai puțin de hrănit.”

Capitolul XXIX

Când sosi luna aprilie, generalul Johnston, căruia i se dăduse înapoi comanda împuținatei sale armate, se predă inamicului, în Carolina de Nord, şi războiul luă sfârşit. Însă ştirea nu ajunse la Tara decât după două săptămâni. Erau prea multe de făcut la Tara ca să-şi piardă cineva vremea cu vizite şi cu palavre şi, cum vecinii erau şi ei foarte ocupați, ştirile se răspândeau încet.

Arăturile de primăvară erau în toi şi se semăna bumbacul şi semințele pe care Pork le adusese de la Macon. Pork era atât de mândru că revenise cu bine de la Macon cu căruța plină de haine, semințe, păsări, şunci, carne şi făină, încât la drept vrbind nu mai făcea nimic. Mereu şi mereu povestea cum scăpase de atâtea ori ca prin urechile acului, apoi despre drumuri lăturalnice şi potecile şi făgaşele pe care revenise la Tara, drumuri pe care nimeni altul în afară de el nu le cunoştea. Timp de cinci săptămâni cât durase lipsa lui, Scarlett fusese chinuită de griji, dar la întoarcere nu putu să-l certe. Era prea fericită că reuşise în misiunea lui şi că-i adusese înapoi atâția bani din suma pe care i-o încredințase. De altfel, îl bănuia că nu cumpărase nici păsările, nici carnea, ceea ce lămurea economiile făcute. De fapt, Pork nu şi-ar fi iertat dacă ar fi cheltuit banii stăpânei sale, atunci când de-a lungul drumului erau coteţe nepăzite cu găini, şi atâtea afumătoare care parcă

îl aşteptau.

Acum că aveau puţină hrană, fiecare la Tara se silea să redea vieţii un aspect normal. Era de lucru pentru fiecare – prea multă muncă, muncă de fiece clipă. Trebuiau curăţate ogoarele de tulpinile uscate de bumbac de anul trecut, spre a face loc recoltei viitoare, şi calul, neobişnuit să tragă plugul, se târa cu greu pe ogoare. Trebuia plivită grădina de zarzavat de buruieni, trebuiau semănate seminţele, tăiate lemne pentru foc; trebuiau făcute ţarcuri şi ridicate mile întregi de garduri din care yankeii arseseră cu atâta uşurinţă. De două ori pe zi trebuiau cercetate capcanele pentru iepuri ale lui Pork şi puse undiţe. Trebuia dereticat, măturat, gătit, spălat vasele, dat de mâncare porcilor şi puilor, strâns ouăle. Trebuia mulsă vaca, dusă la păşune şi la baltă şi, de teamă ca yankeii sau oamenii lui Frank Kennedy să nu revină, trebuia ca cineva s-o păzească toată ziua. Până şi micul Wade avea treabă. În fiecare dimineaţă, cu un coş sub braţ, pleca cu un aer important să strângă bucăţele de lemn sau surcele pentru aprins focul.

Băieţii Fontaine, primii din comitat care s-au reîntors la căminele lor, fură cei care aduseră ştirea capitulării. Alex, care mai avea cizme, mergea pe jos, în timp ce Tony, cu picioarele goale, călărea fără şa pe spatele unui catâr. Tony se aranja întotdeauna să fie profitorul familiei. După patru ani de viaţă în aer liber, erau mai arşi de soare, mai subţiri, mai uscăţivi şi, cu lungile lor bărbi negre cu care se întorceau din război, cu greu îi puteai recunoaşte.

Grăbiţi să ajungă la Mimosa, trecură pe la Tara, dar nu se opriră decât o clipă, spre a le saluta pe tinerele femei şi a le anunţa capitularea. Totul se sfârşise, se terminase, spuneau ei, dar nu păreau să dea faptului multă importanţă. Singurul lucru care-i interesa era să ştie dacă Mimosa arsese. Pe drumul de întoarcere nu văzuseră decât hornuri înnegrite, acolo unde altădată se ridicau locuinţe ale prietenilor lor, şi nu mai îndrăzneau

să spere că a lor fusese cruțată. Scoaseră un suspin de uşurare aflând că Mimosa era încă în picioare şi începură să râdă, încântați, aflând de goana nebună a lui Sally şi cât de frumos sărise gardul.

— E o fată curajoasă, declară Tony. Ce ghinion pe ea că Joe a fost omorât. Ai din întâmplare tutun de mestecat, Scarlett?

— Nu, nu mai avem decât tutun din foi de porumb. Tata asta fumează.

— N-am ajuns încă atât de rău, zise Tony, dar probabil că va veni şi asta.

— Ce face Dimity Munroe? întrebă Alex puțin jenat, şi Scarlett îşi aminti că-i făcuse puțină curte surorii mai mici a lui Sally.

— Bine. Stă acum la mătuşa ei, la Fayetteville. Ştii, casa lor din Lovejoy a ars. Restul familiei e la Macon.

— De fapt, el a vrut să întrebe dacă Dimity nu s-a măritat cumva cu vreunul dintre eroicii colonei ai gărzii locale, se amestecă ironic Tony, căruia Alex îi azvârli o privire furioasă.

— Bineînțeles că nu s-a măritat, răspunse Scarlett, amuzată.

— Ar fi fost poate mai bine pentru ea, declară Alex întunecat. Cum naiba... iartă-mă, Scarlett, dar cum vrei ca un bărbat să-i ceară unei fete să se mărite cu el, când toți sclavii i-au fugit, toate vitele i-au dispărut şi nu mai are o lăscaie în buzunar?

— Ştii bine că i-ar fi totuna lui Dimity, răspunse Scarlett.

Îşi putea permite luxul de a fi mărinimoasă cu Dimity şi de a o vorbi de bine, căci Alex Fontaine nu fusese niciodată unul dintre adoratorii ei.

— Fir-ar să fie... oh, îți cer încă o dată iertare. Va trebui să nu mai înjur, căci altfel bunica îmi va trage cu siguranță o papară. Nu-i pot cere unei fete tinere să se căsătorească cu un golan. Ei i-ar fi poate totuna, dar mie nu.

În timp ce Scarlett pălăvrăgea cu tinerii pe verandă, Melanie, Suellen şi Carreen intraseră pe tăcute în casă, după ce aflaseră ştirea capitulării. Când Fontaine-ii plecară, Scarlett intră la rândul ei în casă şi le auzi plângând pe canapeaua din biroul lui Ellen. Totul se sfârşise! Era sfârşitul frumosului vis pentru care trăiseră, sfârşitul acelei cauze care le răpise prietenii, iubiții, soții, care le sărăcise familiile. Cauza pe care o crezuseră de neînvins era pentru totdeauna pierdută.

Numai lui Scarlett nu-i venea să plângă. Aflând ştirea, îşi zisese: „Slavă Domnului! Nu mai e primejdie să ni se fure vaca. Şi nici calul. Vom putea scoate argintăria din fântână şi toată lumea va avea cuțit şi furculiță. N-are să-mi mai fie teamă să străbat regiunea în căutare de ceva de-ale mâncării."

Ce uşurare! Niciodată nu va mai tresări de frică auzind pasul unui cal. Niciodată nu se va mai deştepta noaptea, reținându-şi răsuflarea ca să audă mai bine, întrebându-se dacă visa sau dacă nu era zăngănit de bidoane, sforăit de cai, vocile aspre ale yankeilor care se auzeau în curte. Şi, mai ales, Tara era salvată! De acum înainte nu se va mai teme că se va trezi într-o zi în mijlocul peluzei, privind vârtejuri de fum ieşind din casa pe care o iubea atâta, şi că va auzi prăbuşindu-se acoperişul în flăcări.

Da, cauza era pierdută, dar războiul îi păruse întotdeauna un lucru nebunesc, şi pacea valora mai mult. Nu se înflăcărase niciodată în fața stindardului confederat şi nu se înfiorase niciodată de entuziasm auzind imnul „Dixie". Credința disperată în triumful cauzei, fanatismul care le susținuse pe celelalte femei n-o ajutaseră să rabde lipsurile, să-şi îndeplinească scârboasele îndatoriri de infirmieră, să îndure temerile în timpul asediului, foamea din ultimele luni. Totul se sfârşise, se sfârşise de-a binelea, şi nu va plânge pentru asta!

Totul se sfârşise. Războiul care părea că nu se va

sfârşi niciodată, acest război pe care nu-l dorise, care-i tăiase viața în două părți atât de deosebite una de alta, încât îşi amintea cu greu de zilele fără griji de odinioară. Putea să se plece asupra trecutului şi să privească fără emoție la frumoasa Scarlett, cu pantofii ei delicați de piele verde şi cu volanele ei mirosind a levănțică, dar se întreba dacă mai putea fi aceeaşi ființă. Da, ea, Scarlett O'Hara, ea care avusese tot comitatul la picioare, care dispusese de o sută de sclavi gata să sară la cel mai mic gest al ei, care se sprijinise de bogățiile Tarei ca de un parapet, ai cărei părinți iubitori nu se gândiseră decât să-i facă plăcere, ea, frumoasa Scarlett, răsfățată, curtată, nepăsătoare, ale cărei dorințe se împliniseră toate, în afară de cele privitoare la Ashley.

Undeva, pe lunga panglică a drumului care şerpuia de-a curmezişul celor patru ani, tânăra fată parfumată, încălțată cu pantofi de dans dispăruse, şi în locul ei apăruse o femeie cu ochii verzi şi aspri care-şi număra banii şi nu pregeta să muncească cu mâinile, o femeie căreia uraganul nu-i lăsase nimic în afară de indestructibilul pământ roşu pe care trăia.

Stând în hol şi ascultând plânsul celorlalte, mintea ei nu înceta să făurească planuri. „Vom semăna mult mai mult bumbac. Mâine îl voi trimite pe Pork la Macon să mai cumpere semințe. De acum încolo yankeii nu-mi vor mai arde bumbacul şi trupele noastre nu-l vor mai rechiziționa. Dumnezeule! Dar prețul bumbacului ar trebui să se urce nebuneşte la toamnă!”

Intră în birou şi, fără o privire pentru fetele care plângeau pe canapea, se-aşeză la masa de scris şi luă o pană de gâscă, începând să calculeze ce-i va rămâne după ce va mai cumpăra semințe de bumbac.

„Războiul s-a sfârşit!” îşi zise ea. Şi deodată, cuprinsă de un val de fericire, aşeză pana. Războiul se sfârşise, şi Ashley… dacă era încă în viață… Ashley va reveni! Se întrebă dacă Melanie, în mijlocul durerii ei pentru cauza pierdută, se gândise la asta. „În curând va sosi o

scrisoare... nu, nu scrisoare. Nu există încă poştă. Dar în curând... Într-un fel sau altul, ne va da un semn de viață!”

Dar zilele şi săptămânile treceau fără ştiri de la Ashley. În Sud, serviciul poştal funcționa într-un fel nesigur şi, la țară, nu exista nici ridicare, nici distribuire de scrisori. Câteodată, un călător din Atlanta aducea un bilețel disperat de la mătuşa Pitty, care ruga pe tinerele femei să se întoarcă, dar de la Ashley nu sosea nicio ştire.

După capitulare, un conflict, de altfel prezent şi până atunci, izbucni între Scarlett şi Suellen în legătură cu calul. Acum că yankeii nu mai erau de temut, Suellen voia să facă vizite vecinilor. Se simțea singură şi avea nostalgia agreabilei vieți mondene de odinioară. Avea chef să-şi vadă prietenele şi voia de asemenea să se asigure că şi în restul comitatului se trăia la fel de prost ca la Tara. Dar Scarlett rămânea de neclintit. Calul servea la adusul lemnelor din pădure, la trasul plugului, lui Pork ca să se ducă după provizii, iar duminica îşi câştiga dreptul să pască în linişte şi să se odihnească. Dacă Suellen voia să facă vizite, n-avea decât să meargă pe jos.

Până în urmă cu un an, Suellen nu făcuse niciodată mai mult de o sută de paşi pe jos, şi această perspectivă nu-i surâdea deloc. Rămase deci acasă plictisindu-se, văicărindu-se şi repetând: „Oh, de-ar fi mama aici!” Până la urmă Scarlett îi dădu palma pe care i-o făgăduise de mult şi o lovi chiar atât de tare, încât Suellen se prăbuşi plângând pe patul ei, ceea ce pricinui o mare consternare în toată casa. Totuşi, Suellen puse capăt văicărelilor, cel puțin în fața lui Scarlett.

Scarlett nu mințea când spunea că voia să lase calul să se odihnească duminica; dar, de fapt, nu era decât pe jumătate adevărat. În cursul lunii care urmase capitulării, făcuse câteva vizite prin comitat şi vederea

vechilor ei prieteni şi a plantațiilor lor îi zdruncinase curajul mai mult decât voia să recunoască.

Tot Fontaine-ii, datorită tenacității lui Sally, erau cei mai favorizați, dar situația lor părea înfloritoare numai în comparație cu situația tragică a celorlalți vecini. Bunica Fontaine nu-şi mai revenise niciodată cu totul de pe urma crizei de inimă pe care o avusese în ziua când ajutase la stingerea focului şi la salvarea casei. Bătrânul doctor Fontaine se refăcea încet după amputarea brațului. Alex şi Tony mânuiau fără nicio îndemânare sapa şi plugul. Când Scarlett veni în vizită, se aplecară pe deasupra unui gard ca să-i strângă mâna şi, cu privirea amară, îşi bătură joc de căruța ei hodorogită, ştiind că-şi bat joc şi de ei înşişi. Le ceru să-i vândă semințe de porumb, şi ei îi făgăduiră, şi toți trei începură să discute probleme legate de plantație. Fontaine-ii aveau doisprezece pui, două vaci, cinci porci şi catârul pe care-l aduseseră din război. Unul dintre porci murise şi se temeau să nu-i piardă şi pe ceilalți. Auzind-i vorbind cu atâta seriozitate despre porci pe aceşti foşti filfizoni, care odinioară nu se preocupau decât care cravată era mai elegantă, Scarlett fu şi ea cuprinsă de un râs amar.

La Mimosa toți o primiseră cu brațele deschise şi stăruiseră să-i dea, nu să-i vândă, porumbul de sămânță. Când pusese o bancnotă verde pe masă, firea iute a Fontaineilor se înflăcărase şi prietenii ei refuzară categoric să ia banii. Scarlett luă semințele şi strecură pe ascuns o bancnotă de un dolar în mâna lui Sally. De la prima vizită a lui Scarlett, cu opt luni în urmă, Sally se schimbase mult. La acea epocă, deşi era palidă şi tristă, o simțeai încă foarte optimistă, dar acum acel optimism dispăruse, ca şi cum capitularea armatei i-ar fi zdrobit ultimele nădejdi.

— Scarlett, murmură ea strângând în mâini hârtia, la ce au folosit toate astea? De ce ne-am luptat? Oh, bietul meu Joe! O, bietul meu băiețaş!

— Nu ştiu de ce ne-am luptat şi nici nu vreau s-o ştiu, zise Scarlett. Nu mă interesează. Nu m-a interesat niciodată. Războiul e treaba bărbaţilor, nu a femeilor. Acum tot ce mă interesează e să am o recoltă bună de bumbac. Hai, Sally, ia dolarul ăsta şi cumpără-i o hăinuţă micului Joe. Are nevoie. Nu vreau să profit de politeţea lui Alex şi a lui Tony ca să vă despoi de porumbul vostru.

Tinerii o întovărăşiră până la căruţă şi o ajutară să se urce. Oameni de lume, în ciuda zdrenţelor, păstrau încă veselia şi curtenia Fontaineilor, dar îndepărtându-se de Mimosa, Scarlett nu-şi putu opri un fior, la gândul decăderii lor. Era sătulă până peste cap de sărăcie şi de lipsuri. Ce plăcut ar fi să cunoşti oameni bogaţi, pentru care mâncarea nu e o problemă.

Cade Calvert era acasă, la Pine Bloom, şi urcând scările vechii case în care dansase de atâtea ori în zile mai fericite, Scarlett văzu moartea întipărită pe trăsăturile tânărului. Avea obrajii scofâlciţi şi, întins la soare pe un fotoliu, cu un şal pe genunchi, tuşea necontenit. Totuşi, când o văzu pe Scarlett, faţa i se lumină. Numai o mică răceală care i se lăsase în piept, explică el, încercând să se ridice spre a-i ura bun venit. Dormise prea des în ploaie. Dar îi va trece şi când va fi pe picioare, va putea să se apuce iarăşi de lucru.

Cathleen Calvert ieşi din casă şi Scarlett, întâlnindu-i privirea pe deasupra capului fratelui ei, putu să-i citească în ochi o durere adâncă. Cade nu ştia poate în ce stare se află, dar Cathleen nu-şi făcea iluzii. Năpădită de buruieni, plantaţia părea părăginită. În mijlocul ogoarelor începuseră să crească puieţi de pin şi în casa prost întreţinută domnea dezordinea. Cathleen era slabă şi nervoasă.

Cathleen şi fratele ei trăiau în casa tăcută, în tovărăşia mamei lor vitrege, care era yankee, a celor patru surori vitrege şi a lui Hilton, vicleanul yankeu. Scarlett nu-l simpatizase niciodată pe Hilton, cum nu-l

putuse suferi nici pe Jonas Wilkerson, fostul vechil al Tarei, şi simţi şi mai puţină simpatie pentru el când se apropie de ea cu un aer detaşat, tratând-o de la egal la egal. Pe vremuri se purta cu acelaşi amestec de slugărnicie şi obrăznicie ca şi Wilkerson, dar acum, când domnul Calvert şi Raiford muriseră în război şi Cade era bolnav, toată umilinţa lui dispăruse. A doua doamnă Calvert nu ştiuse niciodată să se impună servitorilor ei negri, şi deci nimeni nu se putea aştepta să se facă respectată de un alb.

— Domnul Hilton a fost atât de bun că nu ne-a părăsit în aceste clipe grele, zise doamna Calvert intimidată, aruncând priviri furişe fiicei ei vitrege. Da, atât de bun! Nădăjduiesc că aţi aflat cum ne-a salvat în două rânduri casa când Sherman a trecut pe-aici. Mă întreb ce ne-am fi făcut fără el.

O roşeaţă bruscă acoperi faţa palidă a lui Cade, şi Cathleen închise ochii mărginiţi de gene lungi şi-şi strânse buzele. Scarlett ghicea că cei doi sufereau chinurile iadului fiindcă erau îndatoraţi vechilului yankeu. Doamna Calvert păru gata să plângă. Fără să-şi dea seama, iar făcuse o gafă. Tot timpul făcea gafe. Cu toate că trăia de vreo douăzeci de ani în Georgia, nu ajungea să-i înţeleagă pe sudişti. Nu ştia niciodată pe ce ton să se adreseze copiilor bărbatului ei, care totuşi erau întotdeauna de o fermecătoare politeţe cu ea. În fundul sufletului dorea să se întoarcă în Nord, să-şi ia copiii şi să-i părăsească pentru totdeauna pe aceşti străini rigizi şi atât de greu de înţeles.

După aceste vizite, Scarlett nu mai simţi nicio dorinţă să meargă să-i vadă pe Tarleton-i. Acum, când cei patru băieţi nu mai erau, când plantaţia arsese şi restul familiei se îngrămădea în mica locuinţă a vechilului, nu se putea hotărî să meargă să-i vadă. Dar Suellen şi Carreen o rugară atât de mult, şi Melanie declară că n-ar fi frumos să nu-i viziteze acum când domnul Tarleton se întorsese din război, încât într-o duminică o porniră

toate patru.

Fu încercarea cea mai grea.

În timp ce căruța suia aleea şi trecea prin fața ruinelor casei, fetele o zăriră pe Beatrice Tarleton. Îmbrăcată într-un vechi costum de amazoană, cu cravaşa sub braț, era cocoțată pe gardul din jurul padocului, privind tristă în gol. Alături de ea, cu aerul tot atât de trist ca şi al stăpânei sale, era aşezat micul negru cu picioarele strâmbe care-i dresase toți caii.

Padocul, odinioară plin de mânji zburdalnici şi de iepe blânde, nu mai adăpostea decât un catâr, acela cu care domnul Tarleton revenise din război.

— Vă jur că nu ştiu ce să mă mai fac acum când drăguții mei s-au dus, declară doamna Tarleton, lăsându-se să alunece jos, pe pământ.

Auzind-o, ai fi crezut că face aluzie la cei patru fii morți, dar tinerele ştiau foarte bine că nu se gândea decât la caii ei.

— Toți frumoşii mei cai au murit. Şi biata mea Nellie! Ah, de-aş avea-o măcar pe Nellie! Ei bine, nu mi-a mai rămas decât un blestemat de catâr. Da, un blestemat de catâr îndrăcit, repetă ea aruncând o privire indignată dobitocului cu pielea julită. E o insultă adusă memoriei scumpilor mei pur-sânge să țin un catâr în padocul lor. Catârii nu sunt decât nişte bastarzi, şi creşterea lor ar trebui interzisă.

De nerecunoscut sub barba lui stufoasă, Jim Tarleton ieşi din casa vechilului spre a veni să le salute; apoi cele patru fiice ale doamnei Tarleton, toate cu părul roşu şi toate îmbrăcate cu rochii peticite, ieşiră la rândul lor, strigând la vreo duzină de câini mari, negri şi roşcați, care auzind voci străine începuseră să latre. Familia avea un aer de veselie artificială şi studiată, care pe Scarlett o îngheță mai mult decât amărăciunea Fontaineilor la Mimosa şi teama lui Cathleen la Pine Bloom.

Tarleton-ii stăruiră ca tinerele să rămână la masă.

Primeau atât de puține vizite, încât voiau să profite ca să mai afle veşti noi. Scarlett era grăbită să plece, atât o apăsa atmosfera casei, dar Melanie şi cu surorile ei mai mici țineau să mai rămână, şi toate patru mâncară, dar nu pe săturate, câteva bucățele de carne şi puțină mazăre uscată care se serviră la masă.

De altfel, masa sărăcăcioasă fu prilej de glume, şi buna dispoziție spori când micile Tarleton descriseră, ca şi cum ar fi fost vorba de glume amuzante, expedientele la care recurgeau ca să se îmbrace. Melanie le urmă pilda şi o surprinse pe Scarlett povestind cu o vioiciune neaşteptată de zilele grele de la Tara, râzând de lipsurile pe care le îndurau. Scarlett de-abia avea curajul să vorbească. Odaia îi părea atât de goală fără cei patru băieți Tarleton, cu aerele lor elegante, cu țigările şi ironiile lor. Şi dacă odaia îi părea goală ei, ce trebuiau să simtă Tarleton-ii care arătau vecinelor lor chipuri surâzătoare!

Carreen nu vorbise prea mult în timpul mesei, dar la sfârşit se strecură lângă doamna Tarleton şi-i şopti câteva cuvinte la ureche. Chipul doamnei Tarleton se întunecă, surâsul i se stinse şi înconjură cu brațul ei talia subțire a lui Carreen. Amândouă ieşiră, şi Scarlett, care nu mai putea sta locului, le urmă. Traversară grădina şi Scarlett îşi dădu seama că se-ndreptau spre cimitirul familiei. Nu le mai putea părăsi acum. Ar fi fost prea nepoliticos să meargă să-i regăsească pe ceilalți. Dar de ce Dumnezeu o târa Carreen pe doamna Tarleton la mormântul fiilor ei, când Beatrice îşi dădea atâta silință să rămână vitează?

Sub cedrii întunecoşi, între cele patru ziduri de cărămidă ale cimitirului, se zăreau două monumente de marmură noi, atât de noi încât ploaia nu avusese timpul să le stropească cu praf roşu.

— Le avem de săptămâna trecută, vorbi cu mândrie doamna Tarleton. Domnul Tarleton s-a dus la Macon şi le-a adus cu căruța.

Monumente! Cât trebuie să fi costat! Deodată, situația Tarleton-ilor nu mai inspiră aceeaşi durere lui Scarlett ca la început. Oameni în stare să-şi risipească banii pe pietre funerare, atunci când mâncarea costa prețuri nebune, nu meritau să te interesezi de nenorocirile lor. Şi, colac peste pupăză, pe fiecare din monumente erau gravate mai multe rânduri de inscripții. Cu cât erau mai multe inscripții, cu atât costa mai scump. Îşi pierduseră probabil toți capul! Şi trebuie să fi costat scump să aducă şi trupurile celor trei frați... da, numai a trei dintre ei, căci niciodată nu fusese găsită nici cea mai mică urmă din Boyd.

Între mormintele lui Brent şi Stuart se ridica un monument pe care se citea: „Frumoşi şi fermecători în viață, n-au fost despărțiți nici în moarte"; pe celălalt monument erau săpate numele lui Boyd şi Tom, şi ceva în latineşte, care începea cu *Dulce et...* dar Scarlett nu înțelese nimic fiindcă pe vremea când fusese la Institutul pentru domnişoare din Fayetteville reuşise să scape de latină!

Atâția bani pentru monumente! Fără îndoială că erau scrântiți. Scarlett era tot atât de furioasă ca şi când ar fi risipit propriii ei bani.

Ochii lui Carreen străluceau de un foc straniu:

— Găsesc că e foarte frumos, şopti ea arătând spre primul monument.

Evident, Carreen găsea că era foarte frumos, căci tot ce era cât de cât sentimental o emoționa.

— Da, zise doamna Tarleton cu o voce dulce, ne-am gândit că ar fi foarte bine aşa... au murit aproape în acelaşi timp. Stuart a fost omorât primul. Brent a ridicat steagul, pe care fratele lui l-a lăsat să cadă, şi a fost ucis la rândul său...

În timp ce tinerele femei se întorceau la Tara în căruță, Scarlett începu să se gândească la tot ceea ce văzuse la vecinii ei şi nu se putu împiedica să evoce vechile timpuri de glorie ale comitatului, când casele

spațioase erau pline de invitați şi când banii curgeau gârlă, când bordeiele erau pline de negri şi pe ogoarele bine lucrate creştea mândru bumbacul.

„Încă un an, şi toate ogoarele vor fi pline de puieți de pini”, îşi zise ea; şi plimbând o privire asupra pădurilor din jur, se înfioră. „Fără negri, abia de ne vom putea duce viața. Fără negri, nimeni nu poate pune pe picioare o mare plantație. O mulțime de ogoare vor rămâne părăginite şi pădurile vor recâştiga teren. Nimeni nu va putea cultiva mult bumbac, şi atunci ce vom deveni? Ce vor deveni oamenii de la țară? La oraş te descurci mai uşor. Lumea în oraşe s-a descurcat întotdeauna. Dar noi, oamenii de la țară, ne vom întoarce cu o sută de ani în urmă, pe timpul când pionierii stăteau în cabane de lemn, zgâriau cu plugul câțiva acri de pământ şi trăiau ca văi de ei.”

„Nu!” îşi zise cu îndârjire Scarlett. „La Tara nu se vor petrece aşa lucrurile, chiar de va trebui să împing eu însămi la plug. Comitatul ăsta, statul ăsta întreg, n-au decât să se lase recucerite de păduri dacă au poftă, dar eu nu voi lăsa Tara. N-am niciun chef să-mi risipesc banii pe monumente funerare, sau să-mi trec timpul bocind din cauza nenorocirilor aduse de război. Voi găsi un mijloc să ieşim din încurcătură. Ştiu bine că ar fi uşor dacă toți bărbații n-ar fi murit în război. Pierderea negrilor nu-i răul cel mai mare; răul cel mai mare e pierderea tuturor bărbaților, a tuturor bărbaților noştri tineri. Scarlett se gândi din nou la cei patru Tarleton-i, la Joe Fontaine, la Raiford Calvert, la frații Munroe, la toți tinerii din Fayetteville şi din Jonesboro ale căror nume le citise pe listele morților. „Dacă ar fi rămas destui, am fi putut încă să încercăm ceva…”

Un gând nou îi trecu prin minte… dacă ar avea chef să se remărite vreodată? Bineînțeles că nu ținea. O dată – era de ajuns. De altfel, singurul bărbat pe care l-a dorit vreodată era Ashley, şi Ashley era însurat, admițând că ar mai fi încă în viață. Dar, în fine, dacă ar

apuca-o fantezia să se remărite? Pe cine ar putea să ia? Mai bine să nu se mai gândească, era îngrozitor…

— Melly, zise ea, ce vor deveni fetele din Sud?

— Ce vrei să spui?

— Exact ce am spus. Ce vor deveni? Nu mai e nimeni să le ia în căsătorie. Melly, cu miile astea de morți, vor fi mii de femei în tot Sudul care vor muri fete bătrâne.

— Şi care nu vor avea niciodată copii, adăugă Melanie, pentru care asta era principalul.

Fireşte că Suellen, care era aşezată la spatele căruței, se gândise la asta şi altă dată, căci începu deodată să plângă. De la Crăciun nu mai primise nicio ştire de la Frank Kennedy. Nu ştia dacă era din cauza serviciului poştal neregulat, sau pur şi simplu Frank îşi bătuse joc de sentimentele ei şi o uitase. Sau poate că fusese omorât în ultimele zile ale războiului! Ar fi fost mai bine decât s-o fi părăsit. Era cel puțin ceva demn într-o iubire sfărâmată din cauza morții, ca în cazul lui Carreen şi al Indiei Wilkes, dar să fii părăsită de logodnic!…

— O, pentru numele lui Dumnezeu, taci! zise Scarlett.

— Ce-ți pasă ție, sughiță Suellen. Cel puțin tu ai fost măritată, şi ai un copil, şi apoi toată lumea ştie că şi alți bărbați s-au învârtit în jurul tău. Dar eu! Şi mai eşti şi răutăcioasă cu mine, şi-mi reproşezi că nu mă mărit, parcă ar fi vina mea. Eşti groaznică!

— O, taci! Ştii bine că mi-e lehamite de oamenii care se vaită întruna. Ştii foarte bine că bătrânul tău adorator cu favoriți n-a murit şi că se va întoarce şi o să vă căsătoriți. Totul se va aranja. Dar, dacă aş fi în locul tău, mai bine aş rămâne fată bătrână decât să mă mărit cu el.

Liniştea se restabili în căruță şi Carreen o consolă pe sora ei, mângâind-o uşor, dar cu gândul în altă parte. Se revedea cu trei ani în urmă, călărind pe câmp alături de Brent Tarleton. Ochii ei strălucitori îi trădau exaltarea.

— Ah, zise Melanie cu tristețe, cum va arăta Sudul nostru fără frumoşii lui tineri? Ce-ar fi devenit Sudul dacă ei ar fi trăit? Ce bine ne-ar prinde acum curajul lor, energia şi inteligența lor! Scarlett, noi care avem băieți, trebuie să-i creştem ca să înlocuiască într-o zi pe bărbații care au pierit, să fie viteji ca ei!

— Nu vor mai fi niciodată bărbați ca ei, zise Carreen cu o voce dulce. Nimeni nu-i va putea înlocui.

Tinerele femei făcură restul drumului în tăcere.

Într-o zi, Cathleen Calvert sosi la Tara pe la apusul soarelui. Pusese şaua pe cel mai nenorocit catâr pe care-l văzuse Scarlett vreodată, un dobitoc amărât, şchiop şi bleg. Cathleen, de altfel, nu arăta mai atrăgătoare. Era îmbrăcată cu o rochie de stambă spălăcită, din acelea pe care le purtau odinioară slujnicele negrese, iar pălăria îi era prinsă sub bărbie cu o bucată de sfoară. Se opri în fața scării, dar rămase călare pe catâr. Scarlett şi Melanie, care stăteau pe verandă admirând apusul soarelui, coborâră scările şi înaintară până la ea. Cathleen era tot atât de palidă şi de trasă la față ca şi Cade în ziua vizitei lui Scarlett, albă şi fragilă de părea că s-ar sparge în bucăți dacă ar vorbi. Totuşi, se ținea dreaptă şi-şi salută cu capul sus prietenele.

Deodată, Scarlett îşi aminti de ziua picnicului de la Wilkes-i, când ea şi cu Cathleen vorbiseră în şoaptă despre Rhett Butler. Ce frumoasă şi sănătoasă fusese Cathleen, îmbrăcată cu rochia de organdi bleu, cu trandafiri parfumați la cingătoare, şi pantofiori de catifea neagră legați cu şnur în jurul gleznelor fine! Şi acum, nu mai rămăsese nici urmă din fata aceea în persoana stând țeapănă pe catâr.

— Nu, mulțumesc, nu cobor, zise ea. Veneam numai să vă spun că mă mărit.

— Ce?

— Cu cine?

— Caty, e minunat!

— Când?

— Mâine, răspunse Cathleen foarte calmă, şi la sunetul vocii ei surâsul celor două femei îngheță pe buze. Da, am venit să vă spun că mă mărit mâine la Jonesboro… şi că nu vă invit să asistați la ceremonie.

Scarlett şi cu Melanie, surprinse, primiră aceste cuvinte fără să spună nimic. Apoi Melanie întrebă:

— E cineva pe care-l cunoaştem, draga mea?

— Da, zise Cathleen. E domnul Hilton.

— Domnul Hilton?

— Da, domnul Hilton, vechilul nostru.

Scarlett nu fu măcar în stare să spună „Oh!", dar Cathleen, ațintind ochii asupra Melaniei, zise pe un ton îndârjit:

— Dacă plângi, Melly, va fi prea mult pentru mine. Am să mor!

Melanie plecă încet capul şi-i mângâie piciorul, încălțat cu un pantof făcut în casă, care ieşea din scară.

— Şi nu mă mângâia. N-aş putea să rabd nici asta!

Melanie lăsă să-i cadă mâna.

— Ei, trebuie să plec. Venisem numai să vă spun. Şi Cathleen îşi reluă masca palidă, dureroasă. Trase de hățuri.

— Cum îi mai e lui Cade? întrebă Scarlett, neştiind ce să spună ca să rupă cumplita tăcere care se lăsase.

— Moare, răspunse Cathleen cu voce tristă. Şi voi face tot ce-mi stă în putință ca să moară liniştit, fără să se chinuiască pentru viitorul meu. Înțelegeți, mama mea vitregă şi copiii pleacă mâine în Nord, unde vor rămâne definitiv. Ei, trebuie să plec.

Melanie îşi înălță capul şi întâlni privirea îndârjită a lui Cathleen. Ochii Melaniei erau plini de lacrimi şi se putea citi în ei că înțelege. Cathleen schiță un fel de surâs, sau mai bine zis o schimonositură asemănătoare celei pe care o fac copiii curajoşi care nu vor să plângă. Scarlett, uluită, nu ajungea să priceapă că vecina lor se va căsători cu un vechil… Cathleen, fiica unui plantator

bogat, Cathleen care, în afară de ea, avusese mai mulți adoratori ca oricare altă fată din comitat.

Cathleen se aplecă, şi Melanie se înălță în vârful picioarelor. Se îmbrățişară. Apoi Cathleen trase de hățuri şi catârul o porni.

Cu fața în lacrimi, Melanie o privi îndepărtându-se. Scarlett, mirată, făcu la fel.

— E oare nebună, Melly? Nu-i cu putință să fie îndrăgostită de el.

— Îndrăgostită? O, Scarlett, cum poți să insinuezi o asemenea grozăvie? O, biata Cathleen! Bietul Cade!

— Aiurea! strigă Scarlett care începuse să-şi piardă răbdarea.

Până la urmă era plictisitor să vezi că Melanie înțelegea totul mai bine decât ea. Situația lui Cathleen îi părea mai mult curioasă decât tragică. Bineînțeles, nu era deloc plăcut să te măriți cu un golan yankeu, dar la urma-urmei o fată nu putea să conducă singură o plantație. Trebuia să aibă un soț care s-o ajute.

— Melly, e ceea ce spuneam eu deunăzi. Nu mai e nimeni cu care să se poată căsători fetele, şi totuşi au nevoie de un bărbat.

— Oh, nu pot să se lipsească! Nu-i nimic ruşinos să fii fată bătrână. Gândeşte-te la mătuşa Pitty. Aş prefera s-o văd pe Cathleen moartă! Ştiu bine că şi Cade ar prefera. E sfârşitul Calvert-ilor. Gândeşte-te la ce vor fi... da, la ce vor fi copiii ei. O, Scarlett, spune-i repede lui Pork să pună şaua pe cal. Fugi după Cathleen şi spune-i să vină să stea la noi.

— Dumnezeule! exclamă Scarlett, izbită de îndrăzneala cu care Melanie oferea adăpost la Tara.

Scarlett nu ținea deloc să aibă o gură în plus de hrănit. Era gata să i-o spună, când ceva pe chipul frământat al Melaniei o opri.

— Nu va voi să vină, Melly, se mulțumi ea să spună. O ştii bine. E prea mândră şi şi-ar închipui că-i dăm de pomană.

— E adevărat, e adevărat, şopti Melanie cu un aer pierdut, privind la micul nor de pulbere roşie care dispărea în josul drumului.

„Iată-te aci de luni de zile”, gândi Scarlett cu ochii aţintiţi la cumnata sa, „şi nu ţi-a venit niciodată în minte că trăieşti pe spinarea noastră. De altfel, pun rămăşag că nu-ţi va veni niciodată în minte. Eşti dintre cei pe care războiul nu i-a schimbat şi-ţi urmezi calea ca şi cum am fi încă nişte bogătaşi, ca şi când am avea provizii de n-am mai şti ce să facem cu ele şi un musafir mai mult n-ar însemna nimic. Cred că te voi duce toată viaţa în spinare, dar nu vreau să o mai am în plus şi pe Cathleen.”

Capitolul XXX

În timpul verii calde care urmă încheierii păcii, Tara fu scoasă brusc din izolare. Luni de zile, un adevărat val de sperietori – oameni bărboşi, cu picioarele rănite, zdrenţăroşi şi înfometaţi – urcă cu greu colina roşie. Căutau cu toţii puţină odihnă. Se aşezau pe scările umbrite ale verandei şi cereau de mâncare şi adăpost pentru o noapte. Erau soldaţi confederaţi care se întorceau la căminele lor. Trenurile aduseseră din Carolina de Nord la Atlanta rămăşiţele armatei lui Johnston, şi de acolo soldaţii începuseră pe jos lungul lor pelerinaj. După ce trecu valul oamenilor lui Johnston, sosiră veteranii sleiţi de puteri ai armatei din Virginia, apoi combatanţii de pe frontul de vest. Se îndreptau toţi spre sud, spre a-şi regăsi casele, care poate nu mai existau, şi pe ai lor, care erau poate morţi ori împrăştiaţi. Cei mai mulţi mergeau pe jos. Câte unii, mai norocoşi, veneau pe cai sau pe catâri scheletici pe care convenţia de capitulare le îngăduia să-i păstreze; animale lugubre, despre care chiar şi un necunoscător ar fi spus că nu vor ajunge niciodată în îndepărtata Floridă sau în sudul Georgiei.

Acasă! Acasă! Soldaţii n-aveau decât acest gând în cap. Unii erau trişti şi tăcuţi, alţii veseli, râzând de suferinţele îndurate, dar gândul că totul se sfârşise şi că reveneau acasă era singurul lucru care îi ajuta să continue drumul. Erau prea puţini cei care-şi arătau

regretele. Lăsau asta pe seama nevestelor sau a bătrânilor. Luptaseră cu vitejie, fuseseră învinşi şi singura lor dorinţă era să fie lăsaţi în pace să muncească iarăşi, sub drapelul pe care-l combătuseră.

Acasă! Acasă! N-aveau alt subiect de discuţie. Nu vorbeau nici de bătăliile la care luaseră parte, nici de rănile primite, nici de zilele nesfârşite de captivitate, nici de viitor. Mai târziu îşi vor aminti de lupte şi vor povesti copiilor şi nepoţilor despre cursele pe care le întinseseră inamicului, le vor vorbi de atacurile neaşteptate, de şarje, de marşuri forţate, de răni. Unora le lipsea un braţ, ori un picior, ori un ochi. Mulţi căpătaseră răni care-i vor face să sufere pe vreme ploioasă, chiar de-ar trăi până la şaptezeci de ani, dar toate astea păreau foarte puţin lucru pentru moment. Mai târziu va fi altfel.

Tineri ori bătrâni, vorbăreţi ori tăcuţi, plantatori bogaţi ori ţărani săraci, toţi aveau în comun păduchii şi dizenteria. Soldatul confederat era atât de obişnuit cu păduchii, încât nici nu se mai gândea la ei şi se scărpina chiar în prezenţa doamnelor. Cât priveşte dizenteria – „scurgerea sanguină”, cum ziceau doamnele delicate – părea că nu cruţase pe nimeni, de la simplu soldat la general. Patru ani de subalimentare, patru ani de alimente crude sau pe jumătate putrezite îşi îndepliniseră opera şi toţi soldaţii care se opreau la Tara fie abia se sculaseră după dizenterie, fie mai erau încă bolnavi.

— Nimeni în a'mata confede'ată n-a'e maţe sănătoase, obişnuia să zică Mammy stând aplecată asupra sobei, cu faţa nāduşită, şi fierbând ceaiul amar de rădăcină de dud, remediul suveran al lui Ellen împotriva acestei boli. Eu zic că nu yankeii i-au bătut pe domnii noşt'i, ci ceea ce au în bu'tă. Domnii nu pot să se bată când maţele li se p'efac în apă.

Tuturor, fără excepţie, Mammy le dădu ceaiul ei, fără să-şi piardă vremea întrebându-i dacă sunt bolnavi sau nu; şi toţi, fără excepţie, se supuneau umiliţi,

strâmbându-se şi amintindu-şi poate de alte chipuri negre şi severe, din locuri depărtate, de alte mâini negre întinzându-le, neîndurătoare linguri cu doctorie.

Mammy nu admitea discuție nici în chestiunea „chiriaşilor”. Niciun soldat cu păduchi nu putea intra la Tara. Îi conducea în spatele unui tufiş, le lua uniformele, le dădea un lighean cu apă, o bucată bună de săpun cu leşie ca să se frece şi le mai dădea perne şi pături ca să-şi ascundă goliciunea, în timp ce ea le fierbea efectele în cazanul de rufe. Degeaba îi demonstrau tinerele femei că „o atare atitudine umilea pe soldați”, Mammy le răspundea că ele însele ar fi încă şi mai umilite descoperind păduchi pe corpul lor.

Când soldații începură să sosească aproape zilnic, Mammy se arăta indignată că li se îngăduia să se culce în camerele de dormit. Tremura la gândul că un păduche ar fi putut scăpa carantinei ei. Renunțând să mai discute, Scarlett transformă în dormitor marele salon cu covorul de catifea roşie. Mammy începu să țipe, declarând că era un sacrilegiu să laşi soldații să doarmă pe covorul lui Ellen, dar Scarlett rămase intransigentă. Trebuia doar ca oamenii să se culce undeva. Numai că nu trecură prea multe luni după capitulare, şi catifeaua groasă şi moale începu să dea semne de oboseală, iar acolo unde oameni mai neglijenți îşi frecaseră tocurile şi pintenii, se vedea urzeala de sfoară groasă.

Fiecărui soldat, Scarlett şi Melanie îi cereau ştiri despre Ashley. Cât despre Suellen, se alătura şi ea interesându-se cu un aer afectat de soarta domnului Kennedy. Dar niciunul dintre soldați nu auziseră de ei, sau nu păreau dispuşi să vorbească de absenți. Era de ajuns că ei înşişi rămăseseră în viață şi nu țineau să-şi amintească de miile de camarazi îngropați în morminte anonime, care nu se vor întoarce niciodată acasă.

La fiecare nouă deziluzie, întreaga familie se trudea să ridice moralul Melaniei. Era limpede că Ashley nu murise în închisoare, căci ar fi primit o scrisoare de la

vreun preot yankeu. Va reveni, dar locul unde fusese închis era atât de departe de Tara! Chiar cu trenul trebuiau zile întregi ca să faci călătoria, şi dacă Ashley venea pe jos, ca toţi aceşti oameni? De ce nu scrisese? Ei bine, draga mea, ştii bine cum funcţionează poşta în vremurile astea… Dar presupune… presupune că ar fi murit pe drumul întoarcerii! Păi bine, Melanie, am fi fost înştiinţaţi de vreo femeie yankee… Femeile yankee?! Da… Melly, sunt şi unele cumsecade. Ba da! Dumnezeu n-ar fi putut crea o naţiune şi fără câteva suflete bune! Scarlett, îţi aminteşti, am cunoscut pe vremuri o femeie yankee foarte drăguţă la Saratoga, ultima oară când… Scarlett, povesteşte-i lui Melly.

— Grozav de drăguţă, într-adevăr, replică Scarlett. M-a întrebat câţi câini ţinem ca să alerge după negrii noştri. Sunt de părerea lui Melly. Nici printre bărbaţi, nici printre femeile yankee, nu se află persoane drăguţe. Dar nu plânge, Melly. Ashley va reveni. Are atâta drum de făcut şi poate… poate n-are cizme.

Atunci, la gândul că poate Ashley umblă în picioare goale, lui Scarlett îi veni să plângă. Ceilalţi soldaţi n-aveau decât să se târască în zdrenţe, cu picioarele învelite în saci sau în bucăţi de covor, dar Ashley nu. Va reveni călare pe un cal superb, îmbrăcat într-o uniformă frumoasă, cu cizme de lac şi pană la pălărie. Pentru ea, ar fi fost culmea degradării dacă Ashley s-ar fi întors în acelaşi hal ca aceşti soldaţi mizerabili.

Într-o după-amiază de iunie, când toţi cei de la Tara erau adunaţi pe veranda care domina curtea şi priveau cu atenţie la Pork tăind primul pepene, se auzi tropot de cal pe aleea presărată cu pietriş. Prissy se duse fără să se grăbească să deschidă uşa de la intrare, lăsându-i pe ceilalţi să discute aprig dacă pepenele trebuia ascuns sau păstrat pentru masă, în cazul când vizitatorul ar fi un soldat.

Melanie şi Carreen propuseră sfios ca soldatul să primească o felie, dar Scarlett, susţinută de Suellen şi

de Mammy, porunci lui Pork să ascundă pepenele.

— Nu fiţi aşa de proaste, fetelor! Nu-i de ajuns nici măcar pentru noi, şi dacă sunt doi sau trei soldaţi înfometaţi, nu ne va rămâne nici măcar ca să gustăm, zise Scarlett.

În timp ce Pork, neştiind ce să facă, ţinea pepenele lipit de piept, Prissy strigă din toate puterile:

— Sfinte Dumnezeule, domnişoa'ă Sca'lett! Domnişoa'ă Melly! Veniţi 'epede!

— Ce s-a întâmplat? exclamă Scarlett, ridicându-se dintr-odată şi traversând holul în goană, urmată de Melly şi de ceilalţi.

„Ashley!" gândi ea. „O, poate..."

— E unchiul Pete'! Unchiul Pete' al domnişoa'ei Pittypat!

Se repeziră toţi pe verandă şi-l văzură pe bătrânul şi căruntul despot al mătuşii Pittypat coborând de pe o mârţoagă pe care înşeuase o pernă. Pe faţa lui largă şi neagră demnitatea obişnuită şi bucuria de a-i revedea se luptau aprig, aşa că, deşi încruntând din sprâncene şi încreţindu-şi fruntea, deschidea o gură mare, fără dinţi, ca un câine bătrân fericit.

Toată lumea coborî în goană scările spre a-i ieşi înainte. Negri şi albi de-a valma îi strânseră mâna şi-l asaltară cu întrebări, dar vocea Melaniei sfârşi prin a domina tumultul.

— Mătuşica nu-i bolnavă, sper?

— Nu, domnişoa'ă Melly! Mulţumesc lui Dumnezeu, e sănătoasă, răspunse Peter, aruncând o privire atât de severă Melaniei şi apoi lui Scarlett, încât cele două tinere femei se simţiră deodată vinovate fără să ştie de ce. E foa'te bine, da' fă'ă dumneavoast'ă sufe'ă cumplit şi, dacă v'eţi să ştiţi tot, ei bine, şi eu sufă'!

— Stai, unchiule Peter! Cum crezi...

— Nu a'e 'ost să vă scuzaţi. Că doa' domnişoa'a Pitty v-a sc'is să veniţi acasă. Am văzut-o plângând când i-aţi 'ăspuns că aveţi p'ea multă t'eabă la fe'ma asta veche ca

să veniți.

— Dar, unchiule Peter…

— Cum puteți s-o lăsați pe domnişoa'a Pitty singu'ă, când ştiți ce f'ica îi e? Ştiți tot aşa de bine ca şi mine că domnişoa'a Pitty n-a t'ăit niciodată singu'ă şi că-şi pet'ece timpul t'emu'ând, de când s-a înto's de la Macon. Mi-a spus să vă spun aşa, în față, că nu poate să înțeleagă de ce ați pă'ăsit-o când a'e nevoie de dumneavoast'ă.

— Ia mai taci! zise Mammy pe un ton aprig, căci fusese jignită când Peter tratase Tara drept „fermă veche" – negrii ăştia neştiutori de la oraşe nu erau nici măcar în stare să facă deosebirea între o fermă şi o plantație. Şi noi? Noi n-avem nevoie de domnişoa'ra Sca'lett şi de domnişoa'a Melly? Ba avem g'ozavă nevoie! Cum se face că domnişoa'a Pitty nu ce'e ajuto'ul f'atelui ei? N-a'e nevoie de el?

Unchiul Peter o fulgeră cu o privire.

— Noi n-am avut de-a face cu domnu' Hen'y de ani de zile şi acum suntem p'ea băt'âni ca să începem, zise el întorcându-se către tinerele femei, care cu greu îşi stăpâneau râsul. Dumneavoast'ă a' t'ebui să vă fie'uşine să lăsați pe biata domnişoa'ă Pitty singu'ă, cu jumătate din p'ietenii ei mo'ți, cu cealaltă jumătate la Macon şi cu Atlanta plină de soldați yankei şi de neg'i scâ'boşi elibe'ați.

Cele două tinere femei ascultaseră fără să clipească discursul lui Peter, dar la gândul că mătuşa Pitty le trimisese pe bătrânul tiran ca să le facă morală şi să le aducă pe nepusă masă la Atlanta, se simțiră incapabile să-şi păstreze mai mult timp seriozitatea. Izbucniră în râs, sprijinindu-se una de alta ca să nu cadă. Cum era şi firesc, Pork, Dilcey şi Mammy izbucniră şi ei în hohote zgomotoase, bucurându-se că Peter nu era lăsat să-şi bată joc de Tara lor mult iubită. Suellen şi Carreen chicotiră şi ele, şi Gerald însuşi schiță un zâmbet vag. Toată lumea se prăpădea de râs, în afară de Peter care

se legăna pe picioarele lui mari, în timp ce indignarea lui creştea.

— Ce-ți veni, neg'ule? întrebă Mammy schimonosindu-se. Eşti p'ea băt'ân acum ca să-ți ape'i stăpâna?

Peter era indignat.

— P'ea băt'ân! Eu, p'ea băt'ân! Ba pot foa' te bine s-o apă' pe domnişoa'a Pitty, cum am apă'at-o întotdeauna. Pa'că n-am apă'at-o tot eu când ne-am 'efugiat la Macon? N-am apă'at-o şi când au venit yankeii la Macon şi când de f'ică leşina tot timpu'? Şi nu am descope'it tot eu calu' ăsta ca s-o aduc înapoi la Atlanta şi am avu t g'ijă de ea tot d'umul, şi de a'gintă'ia tatălui ei?

Peter era acum demnitatea personificată:

— Şi pe u'mă, nu vo'besc de apă'at, vo'besc de ce zice lumea.

— De ce zice lumea…

— Da, de ce zice lumea când vede că domnişoa'a Pitty locuieşte singu'ă. Oamenii spun luc'u'i u'âte, despre domnişoa'ele nemă'itate ca'e t'ăiesc singu'e, urmă Peter şi nu încăpea îndoială pentru auditorii săi că, în ochii lui, Pittypat era încă o fetiță vioaie şi drăguță de şaisprezece ani, care trebuia apărată împotriva gurilor rele. Şi eu nu pot să 'abd să se vo'bească de 'ău de domnişoa'a Pitty. Nu… şi nu pot s-o las să ia pe o'şicine ca să-i ție tovă'ăşie. I-am spus aşa: N-o să iei pe nimeni altu', atâta timp cât t'ăieşte cineva ca'e e ca'ne din ca'nea dumitale şi sânge din sângele dumitale. Da, aşa i-am spus. Şi acum, ca'ne din ca'nea şi sânge din sângele ei se face că n-o cunoaşte! Domnişoa'a Pitty nu-i decât un copil şi…

Scarlett şi Melanie nu mai puteau de râs şi trebuiră să se aşeze pe treptele scării. În sfârşit, Melly îşi şterse ochii.

— Bietul unchiul Peter! Iartă-mă că am râs! Adevărat! Hai, iartă-mă! Domnişoara Scarlett şi cu mine nu ne putem întoarce acasă în acest moment. Voi veni poate în

septembrie, după culesul bumbacului. Dar mătuşa Pitty te-a trimis să faci tot drumul ăsta numai ca să ne aduci la ea pe sacul ăsta de oase?

La această întrebare Peter rămase cu gura căscată, cu remuşcarea şi consternarea întipărite pe fața-i brăzdată de cute. Buza de jos îi reveni la normal, repede, aşa cum o broască țestoasă îşi retrage capul sub carapace.

— Domnişoa'ă Melly, sfârşi el prin a bolborosi, cred că îmbăt'ânesc. Uitasem cu totul de ce m-a t'imis domnişoa'a Pitty, şi e g'ozav de impo'tant. Am o sc'isoa'e pent'u dumneata. Domnişoa'a Pitty n-a v'ut s-o înc'edințeze poştei şi nimănui altuia decât mie şi...

— O scrisoare? Pentru mine? De la cine?

— Ei bine, domnişoa'ă, este... domnişoa'a Pitty mi-a spus aşa: Tu, Pete', îi dai asta cu multă g'ijă doamnişoa'ei Melly şi eu am zis...

Melly se sculă de pe treapta pe care era aşezată şi-şi duse mâna la inimă.

— Ashley! Ashley! A murit Ashley!

— Nu, domnişoa'ă! Nu, domnişoa'ă! strigă Peter cu voce stridentă, scotocind în buzunarul interior al hainei sale zdrențuite. T'ăieşte! E o sc'isoa'e de la el! Vine acasă. El... Dumnezeule Atotpute'nic, ține-o, Mammy. Lasă-mă...

— N-o atinge, dobitoc băt'ân! îl certă Mammy, care o prinsese pe Melanie leşinată în brațele ei. Maimuță băt'ână, auzi, „să-i dai asta cu multă g'ijă!" G'ozavă g'ijă! Tu, Po'k, ia-o de picioa'e. Domnişoa'ă Ca'een, ține-i capu'. Hai s-o întindem pe canapeaua din salon.

Toată lumea, în afară de Scarlett, se îngrămădi în jurul Melaniei. Se înghesuiau, se văicăreau, se repezeau înăuntru după apă şi perne şi, o clipă mai târziu, Scarlett şi cu unchiul Peter rămaseră singuri pe alee. Țintuită locului, incapabilă să se mişte, Scarlett privea fix la moşneagul care flutura o scrisoare, fără pic de demnitate, şi având pe fața lui tuciurie expresia uni copil certat de maică-sa.

Cu toate că o voce nu înceta să-i răsune în minte: „N-a murit! Va reveni!” Scarlett nu resimțea nici bucurie, nici emoție. Era zdrobită, împietrită. Îl auzi ca din depărtare vorbind pe unchiul Peter, pe un ton plângăreț și umilit:

— Domnu’ Willie Bu’ de la Macon, ca’e e ’udă cu dumneavoast’ă, a adus domnişoa’ei Pitty sc’isoa’ea. Dom-nu’ Willie a fost în acelaşi lagă’ de p’izonie’i cu domnu’ Ashley. Domnu’ Willie a avut un cal şi de-aia a venit mai ’epede, da domnu’ Ashley n-a’e decât picioa’ele lui şi…

Scarlett smulse scrisoarea din mâna unchiului Peter. Pe plic era scris numele lui Melly, caligrafiat de mâna domnişoarei Pifty, dar Scarlett nu stătu o clipă la îndoială. Rupse plicul, şi bilețelul mătuşii Pitty căzu jos. În plic mai era o bucată de hârtie împăturită, slinoasă, mototolită şi ruptă la colțuri. Ashley însuşi scrisese numele destinatarei: „Doamnei George Ashley Wilkes. La domnişoara Sarah Jane Hamilton – Atlanta, sau la Doisprezece Stejari – Jonesboro – Georgia.”

Cu degete tremurânde, Scarlett desfăcu hârtia şi citi:

„Iubita mea, revin lângă tine…”

Lacrimile începură să-i curgă pe față. Nu putea să citească mai departe. Inima sta gata să-i plesnească şi crezu că nu va putea să îndure această fericire. Strângând scrisoarea la piept, urcă scara ca o săgeată, traversă holul, trecu prin fața salonului unde toți îşi făceau de lucru pe lângă Melanie, leşinată, şi pătrunse în micul birou al lui Ellen. Trase uşa după ea, răsuci cheia în broască şi, plângând, râzând, sărutând scrisoarea, se trânti pe sofaua cea veche.

„Iubita mea”, şopti ea, *„revin lângă tine.”*

În afară de cazul în care lui Ashley i-ar fi crescut

aripi, bunul-simț arăta că îi vor trebui săptămâni, dacă nu chiar luni, ca să ajungă din Illinois în Georgia; dar la Tara, ori de câte ori un soldat se ivea pe aleea de cedri, inimile băteau să se spargă. Oricare dintre aceşti bărboşi putea foarte bine să fie Ashley. Şi dacă nu era el, soldatul care venea putea avea ştiri de la el, sau aducea vreo scrisoare de la mătuşa Pitty cu veşti despre el. Albi şi negri, se repezeau cu toții pe verandă ori de câte ori auzeau zgomot de paşi. Era de ajuns vederea unei uniforme, pentru ca toată lumea să părăsească grămada de lemne, livada sau ogorul de bumbac. Timp de o lună după sosirea scrisorii, treburile fură lăsate deoparte. Nimeni nu voia să piardă sosirea lui Ashley, Scarlett mai puțin ca oricare altul, şi-i venea foarte greu să ceară celorlalți să-şi facă datoria când ea însăşi şi-o neglija pe a sa.

Dar când săptămânile trecură fără ştiri de la Ashley, viața îşi reluă mersul obişnuit. Inimile răbdătoare abia aveau puterea să îndure o aşteptare atât de lungă. Teama şi neliniştea se strecurară încet în sufletul lui Scarlett. Se temea să nu i se fi întâmplat ceva pe drum. Rock Island era atât de departe şi Ashley era probabil tare slăbit, dacă nu chiar bolnav, căci abia ieşise din închisoare! Şi apoi, n-avea bani şi trebuia să treacă prin regiuni în care confederații erau detestați. De-ar şti numai unde se află, i-ar trimite bani ca să ia trenul şi să vină mai repede, i-ar trimite şi ultimul ban, chiar de-ar lăsa întreaga casă să moară de foame!

„Iubita mea, revin lângă tine!”

În primul moment, bucuria îi fusese atât de mare, încât îşi închipuise că Ashley revenea lângă ea. Dar când mintea nu-i mai fu atât de înfierbântată, îşi dădu seama că revenea lângă Melanie, ale cărei cântece umpleau acum casa. Câteodată Scarlett se întreba cu amărăciune de ce Melanie nu murise la naştere. S-ar fi

aranjat atât de bine lucrurile! După perioada de timp cuvenită, s-ar fi măritat cu Ashley şi ar fi devenit o foarte bună mamă vitregă pentru micul Beau. Când se întâmpla să-i vină astfel de gânduri, nu se mai grăbea să se roage lui Dumnezeu, zicând că gândurile îi veneau fără voia ei. Dumnezeu n-o mai înfricoşa deloc.

Soldații continuau să sosească – unul câte unul, sau câte doi, sau cu zecile, şi le era întotdeauna foame. Scarlett era disperată şi ar fi preferat să se abată asupra Tarei un nor de lăcuste. Blestema regulile ospitalității care înfloriseră într-o epocă de belşug, şi care nu îngăduiau ca un călător, fie el om de vază sau fermierul cel mai sărac, să-şi urmeze drumul fără să-i fie oferite cu cea mai mare curtenie locuință pentru noapte şi mâncare pentru el şi calul său. Scarlett ştia că epoca aceasta trecuse pentru totdeauna, dar ceilalți locuitori ai Tarei n-o ştiau, cum n-o ştiau nici soldații, şi fiecare nou venit era primit cu brațele deschise ca un oaspete de mult aşteptat.

Pe măsură ce nesfârşitul cortegiu se lungea, inima lui Scarlett se împietrea. Oamenii aceştia mâncau proviziile destinate să hrănească pe cei de la Tara, legumele pe care ea însăşi le îngrijise rupându-şi şalele, alimente pentru care străbătuse mile întregi ca să le găsească. Era atât de greu să faci rost de mâncare, şi banii yankeului nu vor dura o veşnicie. Nu-i mai rămăseseră decât câteva hârtii verzi şi cele două monezi de aur. De ce era ea oare silită să hrănească această liotă de oameni înfometați? Războiul se terminase. Niciodată nu-i vor mai face pavăză cu trupurile lor. Sfârşi prin a-i porunci lui Pork să servească mai puține bucate de câte ori vor fi soldați la masă. Consemnul se execută, până când Scarlett îşi dădu seama că Melanie, care de la naşterea lui Beau nu fusese niciodată prea voinică, îi spusese lui Pork să-i servească porții mai mici şi să dea partea ei soldaților.

— Îmi vei face plăcerea să încetezi cu jocul ăsta,

Melanie, îi spuse Scarlett. Eşti încă bolnavă şi mănânci şi aşa prea puţin. Rezultatul va fi că într-o bună zi vei cădea iar la pat şi va trebui să te îngrijim noi. Lasă-i pe oamenii ăştia să plece fără să se fi săturat. Sunt destul de puternici. Urmează regimul ăsta de patru ani şi n-o să le strice dacă-l vor mai urma puţin.

Melanie se întoarse spre ea şi, pentru întâia oară, Scarlett surprinse în ochii ei senini o emoţie pe care nu căuta s-o ascundă.

— O, Scarlett, nu mă certa! Lasă-mă să fac cum vreau. Nu ştii ce bine îmi face. De câte ori dau partea mea unuia dintre aceşti nenorociţi, simt că poate undeva prin Nord o femeie yankee e pe cale să-i dea lui Ashley al meu o parte din mâncarea ei şi că asta-l ajută s-o pornească din nou la drum ca să ajungă acasă.

„Ashley al meu!"

„Iubita mea, revin lângă tine..."

Scarlett se îndepărtă fără să poată scoate un cuvânt, dar după această discuţie, Melanie observă că masa era mai bine servită când erau musafiri, deşi Scarlett tot se uita cu părere de rău după fiecare îmbucătură.

Când soldaţii erau prea bolnavi ca să pornească imediat la drum – şi asta se-ntâmpla des – Scarlett se vedea silită să le dea adăpost mai mult timp. Fiecare bolnav însemna o gură în plus de hrănit. Trebuia ca cineva să aibă grijă de el, şi asta însemna un lucrător mai puţin care să ridice gardurile, să dea cu sapa, să semene, să împingă la plug.

Un soldat călare, în drum spre Fayetteville, lăsă într-o zi pe verandă un băiat tânăr, cu obrazul acoperit de tuleie bălaie. Îl găsise leşinat pe marginea drumului, îl luase pe cal şi-l adusese până la casa cea mai apropiată – la Tara. Tinerele femei îşi ziseră că făcuse parte, probabil, dintre cadeţii recrutaţi în şcolile militare, când Sherman se apropiase de Milledgeville, dar n-o ştiură

precis niciodată. Băiatul muri fără să-şi fi recăpătat cunoştinţa şi cercetarea buzunarelor sale nu dădu nicio informaţie. Era un băiat frumos, fără îndoială dintr-o familie bună, şi undeva în Sud o femeie cerceta drumul cu privirea şi se întreba unde era şi când se va întoarce acasă, la fel cum Scarlett şi Melanie, cu speranţa în inimi, pândeau fiecare siluetă de bărbat ce urca aleea spre Tara. Cadetul fu înmormântat în cimitirul familiei, lângă cei trei băieţaşi O'Hara şi, în timp ce Pork arunca pământ în groapă, Melanie izbucni în plâns întrebându-se dacă nu cumva şi trupul înalt a lui Ashley era pe cale să fie acoperit cu pământ de nişte necunoscuţi.

Ca şi tânărul cadet, un alt soldat, pe nume Will Benteen, sosi leşinat pe şaua unui cal, adus de un camarad. Era foarte bolnav. Avea pneumonie, şi când tinerele femei îl culcară, se gândiră cu teamă că nu va întârzia să-l urmeze pe cadet în cimitir.

Avea faţa osoasă a ţăranilor din sudul Georgiei pe care-i roade malaria, părul de un roşu foarte palid, iar ochii albaştri, spălăciţi păstrau o expresie resemnată şi blândă, chiar când delira. Unul din picioare îi era tăiat dedesubtul genunchiului şi de el fusese prins un ciot de lemn cioplit grosolan. Nu te puteai înşela – era un ţăran, după cum cadetul trebuie să fi fost fiu de plantator. Tinerelor femei le-ar fi venit foarte greu să spună de ce erau convinse de asta. Fără îndoială, Will nu era nici mai murdar, nici mai bărbos, nici n-avea mai puţini păduchi ca mulţi dintre domnii care se opriseră la Tara. Expresiile care-i scăpau în timpul delirului nu erau, fără îndoială, mai puţin gramaticale decât acelea ale gemenilor Tarleton. Dar instinctul le spunea tinerelor femei că Will nu aparţinea clasei lor, tot aşa cum ştiau să deosebească un pur-sânge de un alt cal. Totuşi, aceasta nu le împiedica să facă tot ce era omeneşte posibil ca să-l scape.

Slăbit de un an de captivitate la yankei, epuizat de lungul marş făcut pe ciotul de lemn prost ajustat, nu-i

mai rămâneau multe puteri ca să lupte împotriva pneumoniei, şi zile întregi, gemând, zvârcolindu-se, retrăind bătăliile la care luase parte, zăcu în pat. Nici o singură dată nu strigă o soţie, o mamă, o soră sau o logodnică, şi asta o preocupa pe Carreen.

„Fiecare are vreo rudă”, zicea ea, „dar s-ar părea că el nu are niciun suflet pe lume.”

Cu toată slăbiciunea lui, omul era robust şi bunele îngrijiri îl ajutară să învingă boala. Sosi şi ziua când, perfect conştient de ceea ce-l înconjura, îşi aţinti ochii albaştri asupra lui Carreen. Tânăra fată era aşezată la căpătâiul lui şi, în timp ce murmura o rugăciune, soarele matinal se juca în părul ei auriu.

— Aşadar, nu erai un vis, zise el cu o voce fără niciun fel de intonaţie. Sper că nu v-am făcut prea multe necazuri, doamnă.

Convalescenţa lui dură multă vreme; stătea întins, liniştit, privind prin fereastră magnoliile. Nu supăra pe nimeni cu vreo rugăminte. Carreen îi aprecia tăcerile, pe care nu încerca să le tulbure. De-a lungul lungilor şi caldelor după-amiezi, stătea lângă el şi-i făcea vânt fără să spună o vorbă.

Plăpândă şi delicată, Carreen pleca şi venea, asemenea unei umbre. Nu avea mare lucru de spus celorlalţi şi-şi vedea încet de treburile pe care puterile ei i le îngăduiau. Se ruga mult. Când Scarlett intra în odaia ei fără să bată la uşă, o găsea întotdeauna îngenunchiată în faţa patului. Acest spectacol o enerva întotdeauna, căci socotea că timpul rugăciunilor trecuse. Dacă Dumnezeu socotise că era bine să-i pedepsească pe oameni, n-veau ce face cu rugăciunile. Pentru Scarlett, religia fusese întotdeauna un fel de afacere. Îi făgăduia lui Dumnezeu să se poarte bine, şi El trebuia s-o răsplătească. Or, după părerea ei, Dumnezeu îşi călcase în nenumărate rânduri obligaţiile, şi Scarlett găsea că, de acum înainte, nu-i mai datora nimic. De aceea, de câte ori o surprindea pe Carreen în

genunchi atunci când ar fi trebuit să-şi facă siesta sau să cârpească rufe, avea impresia că sora ei se sustrăgea de la o parte din sarcini.

Într-o după-amiză, când Will Benteen părăsise în sfârşit patul pentru un fotoliu, Scarlett îi împărtăşi părerile ei şi rămase foarte mirată când Will îi răspunse cu tonul lui plat:

— Lăsaţi-o, domnişoară Scarlett. Asta-i mângâierea ei.

— Mângâierea ei?

— Da, se roagă pentru mama dumitale şi pentru el.

— Care el?

Will o privi fără mirare cu ochii lui albaştri spălăciţi, mărginiri de gene de culoarea nisipului. Nimic nu părea să-l surprindă sau să-l emoţioneze. Poate pentru că văzuse prea multe lucruri neaşteptate ca să mai fie în stare să se mire. Nu-i părea deloc neobişnuit ca Scarlett să nu ştie ce se petrecea în sufletul surorii ei. Găsea lucrul acesta tot atât de firesc ca şi faptul că tăcuta Carreen i se spovedise lui, un străin.

— Ei bine, adoratorul ei, acel Brent care a fost ucis la Gettysburg.

— Adoratorul ei? zise Scarlett scurt. Haida-de! El şi cu fratele lui îmi făceau mie curte.

— Da, mi-a spus-o. S-ar zice că aproape toţi băieţii din comitat aveau o slăbiciune pentru dumneata, domnişoară Scarlett. Dar asta nu l-a împiedicat să-i facă ei curte când dumneata i-ai întors spatele. Iar când a revenit acasă în ultima permisie, s-au logodit. Mi-a spus că e singurul băiat pe care l-a iubit vreodată. Şi o mângâie puţin să se roage pentru el.

— Aiurea! şopti Scarlett, cu un pic de gelozie în suflet.

Aruncă o privire curioasă spre acest bărbat slab, cu umerii ascuţiţi şi încovoiaţi, cu părul roşcat, cu ochii liniştiţi. Aşadar, era la curent cu evenimentele familiei, pe care ea nici măcar nu-şi dăduse osteneala să le cunoască. De aceea era întotdeauna Carreen cu

gândurile duse şi se ruga tot timpul. O să-i treacă! O mulțime de fete sfârşiseră prin a-şi uita logodnicii morți, da, şi chiar şi soții. Ea însăşi îl uitase pe Charles.

Cunoştea de asemeni o femeie din Atlanta pe care războiul o făcuse de trei ori văduvă şi care mai era în stare să se uite la bărbați. Povesti asta lui Will, dar el clătină din cap.

— Nu domnişoara Carreen, zise el hotărât.

Era foarte plăcut să stai de vorbă cu Will, fiindcă vorbea puțin şi înțelegea tot. Scarlett îl puse la curent cu problemele în legătură cu semințele şi cu plantatul bumbacului, cu îngrăşatul porcilor, cu creşterea vacilor, iar el îi dădea întotdeauna sfaturi bune, căci avusese odinioară o mică fermă şi doi negri, undeva în sudul Georgiei. Aflase că negrii lui fuseseră eliberați şi că pe pământul lui nu mai creşteau decât bălării şi puieți de pin. Sora lui, singura-i rudă, îşi urmase bărbatul în Texas cu mulți ani în urmă, şi acum era singur pe lume. Şi totuşi, nu se frământa pentru nimic din toate astea, cum nu se frământa nici pentru piciorul pe care-l lăsase undeva în Virginia.

Da, când negrii bombăneau puțin cam prea mult, când Suellen țipa şi miorlăia puțin cam prea mult, când Gerald întreba prea des unde era Ellen, Scarlett venea să se linişteascå lângă Will. Îi putea spune tot. Îi mărturisi chiar că omorâse un yankeu, şi ochii ei străluciră de mândrie când Will comentă evenimentul cu un scurt: „Bună treabă!”

Până la urmă, toată familia sfârşi prin a cunoaşte drumul spre odaia lui Will, căruia fiecare venea să-i spună micile lui necazuri... chiar şi Mammy, care-i arătase la început o oarecare răceală fiindcă nu era un domn şi fiindcă nu avusese decât doi sclavi.

Când fu în stare să şchioapete prin casă, începu să împletească tot felul de coşuri pentru provizii şi să dreagă mobilele stricate de yankei. Era foarte priceput şi Wade stătea tot timpul lângă el, căci îi cioplea jucării,

singurele pe care le avea copilul. Wade şi cei doi copii mici puteau fi lăsaţi fără teamă acasă în grija lui Will, iar ceilalţi să plece să lucreze la câmp. Will ştia să îngrijească de copii tot atât de bine ca Mammy, şi doar Melly reuşea poate mai bine decât el să-i liniştească pe cei doi copilaşi – cel alb şi cel negru – când începeau să ţipe.

— Ai fost foarte bună cu mine, domnişoară Scarlett, zise el într-o zi. Şi nu sunt decât un străin, care nu însemn nimic pentru dumneata. V-am adus tuturor o mulţime de griji şi de necazuri, dar dacă n-aveţi nimic împotrivă, voi rămâne aici, să vă ajut şi să lucrez până când vă voi despăgubi de toată osteneala. De altfel, nu cred că voi putea vreodată răsplăti, căci nimeni nu poate plăti celor care i-au salvat viaţa.

Aşadar, Will rămase şi, încet-încet, fără ostentaţie, o mare parte din povara Tarei trecu de pe umerii lui Scarlett pe umerii slabi ai lui Will Benteen.

Era în septembrie şi momentul culesului bumbacului sosise. Soarele după-amiezii încălzea plăcut treptele verandei, pe care Will Benteen se aşezase la picioarele lui Scarlett. Cu vocea lui blândă şi monotonă, vorbea de preţurile exorbitante care se cereau pentru egrenat bumbacul la noua fabrică de lângă Fayetteville. Totuşi, aflase în aceeaşi zi la Fayetteville că s-ar putea reduce cu un sfert cheltuielile, dacă s-ar lăsa calul şi căruţa timp de două săptămâni proprietarului fabricii. În orice caz, nu voise să încheie târgul fără să fi vorbit înainte cu Scarlett.

Ea se uita la omul acesta uscăţiv, care mesteca un fir de pai. Fără îndoială, aşa cum o declarase Mammy, Will era un dar de la Dumnezeu şi Scarlett se întrebase în mai multe rânduri ce-ar fi devenit Tara fără el în cursul ultimelor luni. Vorbea foarte puţin, nu părea să fie grozav de energic, nu părea să se intereseze niciodată de ceea ce se petrecea în jurul lui, şi totuşi era la curent cu

tot ce interesa lumea din Tara. Şi atunci se apuca de treabă. Pe tăcute, cu răbdare, cu pricepere. Deşi n-avea decât un singur picior, lucra mai repede decât Pork. Ajungea chiar să-l facă să muncească până şi pe Pork, şi Scarlett considera asta un miracol. Când vaca fu apucată de dureri la pântece, iar calul fu atins de o meteahnă misterioasă care era gata să-l omoare, Will îşi petrecu nopțile îngrijindu-i şi-i lecui. Simțul afacerilor îi aduse respectul lui Scarlett. Pleca de dimineață cu una sau două banițe de mere, de ignami sau legume şi se întorcea cu semințe, cu postav, cu făină sau alte articole necesare. Degeaba se pricepea şi Scarlett foarte bine în afaceri, ştia că n-ar fi obținut niciodată aceleaşi rezultate ca el.

Încet-încet, devenise un fel de membru al familiei şi i se dădu camera de lângă cea a lui Gerald. Nu vorbea despre plecare şi, de teamă, Scarlett ocolea cu grijă această chestiune. Câteodată îşi zicea că dacă ar fi cineva, s-ar reîntoarce la el acasă, dar asta n-o împiedica să dorească din toate puterile să se statornicească la Tara. Era aşa de bine să ai un bărbat în casă!

Scarlett îşi zicea de asemenea că dacă proasta de Carreen ar avea puțină minte, şi-ar da seama că Will ține la ea. Scarlett i-ar fi fost etern recunoscătoare lui Will dacă i-ar fi cerut mâna lui Carreen. Bineînțeles, înainte de război Will n-ar fi fost socotit niciodată o partidă potrivită. Nu era din clasa plantatorilor, dar nu făcea parte nici din categoria albilor săraci. Nu era decât un țăran, un mic fermier cu prea puțină instrucție, gata să comită grave erori gramaticale şi lipsit de toate frumoasele maniere pe care fetele din familia O'Hara erau obişnuite să le întâlnească la un domn. De fapt, Scarlett se întreba dacă putea fi socotit un domn şi ajunse la concluzia că era cu neputință. Melanie îi lua cu căldură partea şi declara că oricine avea inimă atât de bună ca a lui Will şi se gândea atât la alții, era de

familie bună. Scarlett ştia că Ellen ar fi leşinat la gândul că una din fetele ei s-ar fi putut mărita cu un astfel de om, dar nevoia o dusese pe Scarlett prea departe de preceptele lui Ellen ca să se mai oprească la atât. Bărbații erau rari, fetele trebuiau să se mărite şi Tara avea nevoie de un bărbat. Însă, din ce în ce mai cufundată în cărțile ei de rugăciuni, Carreen pierdea tot mai mult contactul cu realitatea şi se purta cu Will tot atât de drăguț ca şi cu un frate, şi se obişnuise cu el ca şi cu Pork.

„Dacă în inima lui Carreen ar fi cât de puțină recunoştință pentru ceea ce am făcut pentru ea, l-ar lua de bărbat şi nu l-ar lăsa să plece de aici”, îşi zicea Scarlett cu indignare. „Dar nu, ea trebuie să-şi piardă vremea visând la un prostănac, care fără îndoială că nu s-a gândit niciodată serios la ea.”

Will rămase deci la Tara. Scarlett nu înțelegea de ce nu pleca, dar îi era totuna. Îl aprecia şi-i plăcea felul cum o trata. Părea s-o considere ca pe un bărbat şi discuta totul cu ea. Se arăta grav şi respectuos față de Gerald, totuşi se adresa întotdeauna lui Scarlett, ca adevăratului stăpân al casei.

Scarlett aprobă proiectul lui de a închiria calul, cu toate că asta însemna ca o vreme să se lipsească de mijloace de transport. Suellen mai ales va fi teribil de nemulțumită. Cea mai mare plăcere a ei era să-l întovărăşească pe Will la Jonesboro sau la Fayetteville când mergea după treburi. Îmbrăcată cu cele mai frumoase rochii ce se mai găseau în casă, făcea vizite prietenelor ei, asculta cu luare aminte bârfelile din comitat şi se simțea din nou o domnişoară O'Hara de la Tara. Suellen nu pierdea niciodată prilejul să plece de acasă şi să meargă să se împăuneze în fața unor oameni care nu ştiau că lucra în grădină şi că făcea paturile.

„Domnişoara Uitați-vă-la-mine va fi deci silită să-şi întrerupă plimbările timp de două săptămâni”, îşi zise Scarlett, „şi noi vom fi siliți să-i ascultăm țipetele şi

cicălelile.”

Melanie veni să se aşeze pe verandă, cu copilul în braţe. Întinse pe jos o cuvertură veche şi-l lăsă pe micul Beau să se târască în voie. De la scrisoarea lui Ashley, Melanie îşi împărţea vremea între cântece de bucurie şi văicăreli pline de nelinişte. Dar, fericită sau abătută, era încă prea palidă şi prea slabă. Îşi făcea treaba fără să se plângă, dar nu-i era bine. Bătrânul doctor Fontaine spusese ceva despre o boală femeiască şi, la fel ca şi doctorul Meade, declară că Melanie n-ar fi trebuit niciodată să aibă un copil. În sfârşit, nu uită să spună că o altă sarcină ar omorâ-o.

— Când eram azi la Fayetteville, zise Will, am găsit ceva foarte frumos. Am crezut că vă va interesa şi pe dumneavoastră şi l-am adus.

Scotoci prin buzunarele pantalonilor şi scoase portofelul pe care i-l făcuse Carreen din pânză şi din scoarţă. Îl deschise şi luă dinăuntru un bilet de bancă confederat.

— Dacă găseşti asta frumos, vreau să spun banii confederaţi, ei bine, Will, nu sunt de părerea dumitale, declară Scarlett care spumega de furie ori de câte ori vedea bani confederaţi. Sunt vreo trei mii de dolari din ăştia în casa de bani a tatei, şi Mammy mă bate tot timpul la cap să-i dau ei biletele. Vrea să astupe cu ele găurile de la mansarde, ca să nu mai treacă vântul. Cred că am să-i dau. Vor servi cel puţin la ceva.

— „Mândru Cezar, prefăcut de moarte în argilă...” recită Melanie cu un surâs trist. Nu face asta, Scarlett, păstreazăbancnot ele pentru Wade, va fi mândru de ele într-o zi.

— Nu ştiu ce vreţi să spuneţi cu mândrul vostru Cezar, declară Will, dar ceea ce am aici seamănă cu ce spui dumneata, domnişoară Melly, în legătură cu Wade. E o poezie, lipită pe dosul acestui bilet. Ştiu că domnişoara Scarlett nu se prea prăpădeşte după poezii, dar am crezut că poate o va interesa.

Întoarse bancnota. Pe dosul ei era lipită o bucată de hârtie de împachetat, acoperită cu litere scrise cu cerneală palidă, decolorată. Will își drese vocea și începu să citească încet.

— Se cheamă „Versuri pe dosul unui bilet confederat”, zise el, apoi contiună:

Nimic nu mai înseamnă pe-acest pământ ce Domnul
Ni l-a fost dat, nimica în apele ce-l scaldă…
Semn viu al unei nații îngenunchiate-n moarte –
Păstrează-l, drag prieten, și-arată-l mai departe.

Arată-l celor care vor vrea să mai asculte.
Din măruntișu-acesta povestea libertății
– Ce patrioții-au scris-o, sfânt rod atâtor vise –
A unei nații smulse din leagăn și ucise.

— O, cât e de frumos! Cât e de mișcător! exclamă Melanie. Scarlett, să nu-i dai lui Mammy dolarii tăi ca să astupe găurile mansardelor. E mai mult decât hârtie… este, cum spune poezia, „semn viu al unei nații îngenunchiate-n moarte”.

— O, Melly, nu mai fi atât de sentimentală! Hârtia nu-i decât hârtie și n-avem prea multă. Și-apoi, m-am săturat până peste cap tot auzind-o pe Mammy plângându-se de crăpăturile din pereții mansardelor. Nădăjduiesc ca atunci când Wade va fi mare, o să am o mulțime de bilete verzi să-i dau, în loc de marfa asta confederată.

Will, care în timpul discuției se jucase cu micul Beau, ridică deodată capul și, cu mâna streașină la ochi, privi spre alee.

— Avem oaspeți, zise el. Un soldat.

Scarlett se uită și ea și zări un spectacol familiar: un bărbat bărbos, îmbrăcat în zdrențe cenușii și albastre, urca încet aleea de cedri. Își ținea plecat capul, cu un

aer obosit, şi-şi târa picioarele.

— Şi eu care credeam că am cam terminat cu soldații, zise Scarlett. Nădăjduiesc că ăstuia nu-i va fi prea foame.

— Ba da, îi va fi foame, declară Will laconic.

Melanie se ridică.

— Mă duc să-i spun lui Dilcey să mai pună o farfurie, zise ea, şi s-o rog pe Mammy să nu-l descotorosească prea brusc pe bietul om de haine, şi...

Se opri atât de brusc, încât Scarlett se întoarse spre ea. Melanie îşi duse mâna fină la piept, ca şi când i-ar fi venit rău. Sub pielea ei albă se vedeau vinele bătând precipitat. Chipul îi deveni şi mai palid ca de obicei, ochii i se măriră nemăsurat de mult.

„O să leşine", gândi Scarlett, ridicându-se dintr-un salt şi prinzând-o de braț:.

Dar, cât ai clipi din ochi, Melanie îşi trase brațul şi se repezi pe scară în jos. Cu brațele întinse, cu rochia spălăcită fluturând în urma ei, coborî fugind aleea de pietriş, cu uşurința unei păsărele. Atunci, ca o izbitură violentă în piept, Scarlett înțelese. Făcu un pas înapoi şi se sprijini de un stâlp al verandei. Omul îşi arătă fața, năpădită de o barbă blondă şi murdară. Se opri şi privi înspre casă, ca şi cum ar fi fost prea sleit ca să facă un pas mai mult. Inima lui Scarlett zvâcni, se strânse, îşi reluă bătăile.

Scoțând strigăte nearticulate, Melly se aruncă în brațele soldatului, al cărui cap se aplecă spre acela al tinerei femei. Înnebunită de bucurie, Scarlett voi să se repeadă, dar Will o prinse de fustă şi o reținu.

— Nu le strica această clipă, spuse el pe un ton liniştit.

— Lasă-mă, nătărăule! Lasă-mă! E Ashley!

Dar Will nu-i dădu drumul.

— La urma-urmei, e bărbatul ei, nu-i aşa? zise el calm.

Şi Scarlett, beată de fericire şi furioasă totodată, îşi

coborî privirea asupra lui Will şi citi, în adâncurile liniştite ale ochilor lui, înțelegere şi milă.

PARTEA A PATRA

Capitolul XXXI

Într-o rece după-amiază a lunii ianuarie 1866, Scarlett era aşezată la birou şi scria mătuşii Pitty o scrisoare în care-i explica amănunţit, pentru a zecea oară, de ce nici ea, nici Melanie, nici Ashley nu puteau veni să locuiască la ea, în Atlanta. Era prost-dispusă fiindcă ştia că mătuşa Pitty nu va citi mai mult de primele rânduri şi-i va răspunde de îndată pe un ton plângăreţ: „Dar mi-e frică să stau singură!”

Avea mâinile îngheţate. Se opri o clipă ca să le frece una de alta şi ca să-şi înfunde mai adânc picioarele în bucăţica de plapumă veche în care le înfăşurase. Pantofii ei, practic vorbind, nu mai aveau tălpi şi ceea ce rămăsese din ei era întărit cu bucăţi de covor. Deşi covorul o apăra de atingerea cu podeaua, nu ţinea de cald. În dimineaţa, aceea Will se dusese la Jonesboro să potcovească calul. Scarlett se gândi cu amărăciune că trăia în vremuri foarte grele, în care caii aveau potcoave iar oamenii umblau cu picioarele goale.

Îşi reluă pana ca să-şi continue scrisoarea, dar o lăsă din nou auzindu-l pe Will că intră pe poarta din dos. Stătu să asculte bocănitul piciorului său de lemn pe podeaua holului. Will se opri în faţa uşii biroului. Scarlett aşteptă şi, văzând că nu intră, îl strigă. Omul intră cu urechile înroşite de frig, cu părul în dezordine şi cu un mic surâs pe buze.

— Domnişoară Scarlett, câţi bani v-au mai rămas

exact în casă?

— Nu cumva vrei să mă iei în căsătorie pentru banii mei? întrebă Scarlett puțin supărată.

— Nu, domnişoară Scarlett, dar aş vrea să ştiu.

Scarlett îl privi întrebătoare. Will nu părea serios, dar era întotdeauna aşa şi Scarlett ghici că se petrece ceva.

— Am zece dolari în aur. E tot ceea ce a rămas din banii yankeului.

— Ei bine, n-o să ajungă.

— N-o să ajungă pentru ce?

— Pentru impozite, răspunse el şi, şchiopătând până la sobă, se plecă şi-şi întinse spre flăcări mâinile înroşite.

— Impozite!? repetă Scarlett. Ei, fir-ar să fie, dar ştiu că am plătit impozitele.

— Adevărat, dar se pare că n-ai plătit de ajuns. Am auzit vorbindu-se de asta azi la Jonesboro.

— Dar, Will, nu înțeleg. Ce vrei să spui?

— Domnişoară Scarlett, îmi pare rău să-ți pricinuiesc noi griji, când ai avut, slavă Domnului, destule, dar situația e foarte serioasă. Se zice că ar fi trebuit să plăteşti mult mai multe impozite decât ai plătit. Sunt pe cale să fixeze cota imobiliară a Tarei la o sumă foarte ridicată... pun rămăşag că dumneata vei fi cel mai greu impusă din întreg comitatul.

— Dar nu mă pot sili să plătesc noi impozite – dacă le-am plătit.

— Domnişoară Scarlett, nu mergi prea des la Jonesboro, şi-mi pare bine pentru dumneata. Pe vremurile astea nu-i un loc potrivit pentru o doamnă. Dar dacă ai merge atât de des ca mine, ai şti că, de curând, o bandă scârboasă de scallawag-i, republicani şi carpetbagger-i au pus mâna pe conducerea treburilor oraşului. Te apucă nebunia. Se pot vedea şi negri înghiontind pe albi, silindu-i să le lase trotuarul şi...

— Ce-are a face asta cu impozitele?

— Îndată, domnişoară Scarlett, îndată. Din cine ştie

ce motiv canaliile astea au impus Tara ca şi când ar fi o plantaţie în stare să dea o mie de baloturi de bumbac pe an. Cum am auzit de asta, m-am dus de-am dat o raită prin cafenele ca să aud ce se vorbeşte şi am aflat că dacă nu vei putea plăti impozitele, există cineva dispus să cumpere Tara, aproape pe degeaba, când şeriful o va vinde la licitaţie. Or, toată lumea ştie foarte bine că nu vei putea plăti. Nu ştiu încă cine vrea s-o cumpere. N-am putut afla. Dar cred că fricosul acela de Hilton, care s-a căsătorit cu domnişoara Cathleen, ştie despre ce-i vorba, căci a rânjit când am încercat să-l trag de limbă.

Will se aşeză pe sofa şi începu să-şi frece ciotul. Când vremea era rece, piciorul amputat îl durea, şi piciorul de lemn, prost căptuşit, nu prea era moale. Înnebunită, Scarlett se uită la el – părea că nu-l emoţionează deloc să anunţe sfârşitul Tarei. Tara vândută la licitaţie? Şi unde se vor duce toţi? Tara în mâinile altuia! Nu, era de neînchipuit!

Scarlett fusese atât de preocupată de planul de a face ca Tara să producă mult, încât nu dăduse atenţie la ceea ce se petrecea în afară. Acum, când îi avea pe Will şi pe Ashley să se ocupe de treburile de la Jonesboro sau Fayetteville, pleca rar de pe plantaţie. Şi după cum refuzase întotdeauna să asculte pe tatăl ei în zilele dinaintea războiului, tot aşa se făcea că n-aude când seara, în jurul mesei, Will şi Ashley discutau despre felul cum se făcea Reconstrucţia.

Fireşte, era la curent cu faptele oamenilor acestora cărora li se zicea scallawag-i, aceşti sudişti trecuţi, spre marele lor folos, de partea republicanilor, şi al acestor carpetbagger-i, yankei care după capitulare se repeziseră asupra Sudului ca nişte corbi, având drept singur bagaj câte un biet geamantănaş. Avusese de asemenea câteva încurcături cu Biroul Eliberaţilor şi auzise că unii dintre negrii eliberaţi deveniseră foarte obraznici. Asta nu-i prea venea să creadă, în viaţa ei nu întâlnise un singur negru obraznic.

Erau însă o mulțime de lucruri pe care Will şi Ashley se înțeleseseră să i le ascundă. După grozăvia războiului urmase o grozăvie şi mai mare – aceea a Reconstrucției. Dar cei doi bărbați căzuseră de acord să ocolească amănuntele cele mai alarmante, ori de câte ori vorbeau acasă despre acest subiect. Şi când Scarlett îşi dădea osteneala să-i asculte cât de cât, cea mai mare parte din ceea ce spuneau îi intra pe o ureche şi-i ieşea pe cealaltă.

Auzise pe Ashley spunând că Sudul era tratat ca o țară cucerită, şi că politica învingătorilor urmărea mai ales răzbunarea. Dar acest fel de afirmații o lăsa pe Scarlett cu totul rece. Politica era treaba bărbaților. Îl auzise pe Will spunând că, după părerea lui, Nordul n-avea de gând să lase Sudul să se refacă. „Bărbații trebuie să-şi facă întotdeauna griji pentru prostii", gândise Scarlett. În ceea ce o privea pe ea, yankeii n-o răpuseseră şi n-aveau s-o răpună nici acum. Singurul lucru pe care trebuia să-l faci era să munceşti pe brânci şi să nu te ocupi de guvernul yankeu. La urma-urmei, războiul se sfârşise.

Scarlett nu-şi dădea seama că regulile jocului se schimbaseră şi că o muncă cinstită nu-şi mai putea găsi o dreaptă răsplată. La drept vorbind, Georgia trăia sub legea marțială. Soldați yankei erau cantonați în întreaga țară şi Biroul Eliberaților conducea absolut totul, după bunul său plac.

Creat de guvernul federal spre a avea grijă de foştii sclavi care rătăceau, întărâtați, de colo-colo fără lucru, acest birou atrăgea cu miile pe negrii de pe plantații şi-i aduna în sate şi în oraşe. Îi hrănea pe toți aceşti trândavi care nu făceau nimic şi îi întărită împotriva vechilor lor stăpâni. Jonas Wilkerson, fostul administrator al lui Gerald, conducea biroul local şi avea drept ajutor pe Hilton, bărbatul lui Cathleen Calvert. Aceştia doi răspândeau zvonul că sudiştii şi democrații pândeau momentul propice să restabilească sclavajul,

lăsând să se înțeleagă că, pentru negri, singura speranță era să se pună sub protecția biroului şi a partidului republican.

Wilkerson şi Hilton mergeau până la a le spune negrilor că erau egalii albilor din toate punctele de vedere şi că, în consecință, nu numai că se vor permite căsătoriile între albi şi negri, dar că se vor împărți pământurile foştilor săpâni şi fiecare negru va primi patruzeci de acri şi un catâr în deplină proprietate. Îi țineau pe negri într-o stare de tensiune punând în circulație zvonuri despre atrocitățile albilor şi, într-o regiune de multă vreme vestită pentru buna înțelegere care domnea între sclavi şi stăpânii lor, ura şi neîncrederea începeau să crească.

Biroul era susținut de militari şi aceştia întocmiseră o mulțime de regulamente contradictorii cu privire la purtarea învinşilor. Puteai fi oricând arestat, dacă vreun funcționar al biroului te acuza că l-ai sfidat. Ordonanțele militare reglementau totul: învățământul în şcoli, igiena, nasturii pe care aveai dreptul să-i porți, vânzarea produselor celor mai obişnuite, într-un cuvânt totul. Wilkerson şi Hilton aveau puterea de a interveni în toate operațiile comerciale pe care le făcea Scarlett şi de a fixa prețul pentru tot ceea ce vindea sau schimba.

Din fericire Scarlett nu avusese a face cu ei, fiindcă Will o convinsese să-l lase pe el să trateze afacerile, în timp ce ea va administra plantația. Datorită felului său de a fi, Will aplanase unele greutăți, fără a i le împărtăşi lui Scarlett. La nevoie Will ajungea să se înțeleagă cu carpetbagger-ii şi cu yankeii. Însă problema care se înfățişa acum era mai presus de puterile lui. Scarlett trebuia pusă la curent fără întârziere asupra suplimentului de impozite pe care-l avea de plătit şi asupra pericolului care o amenința, acela de a pierde Tara.

Se uită la Will cu ochii scânteind de furie.

— O, blestemații de yankei! Nu le ajunge că ne-au

zdrobit şi că ne-au adus la sapă de lemn? Vor să asmută acum canaliile asupra noastră!

Războiul se sfârşise. Pacea fusese încheiată, dar yankeii urmăreau încă s-o despoaie, s-o înfometeze, s-o gonească din casa ei. Şi ce proastă fusese! Crezuse luni şi luni de zile că dacă va rezista până în primăvară, totul va fi salvat. Această ştire zdrobitoare, venind după un an de muncă nimicitoare şi de speranțe necontenit prelungite, era picătura de apă care face să se reverse paharul.

— O, Will, şi când te gândeşti că am crezut că necazurile noastre se vor termina odată cu sfârşitul războiului.

— Nu, domnişoară Scarlett, necazurile noastre de-abia încep, zise Will, ridicând capul său de țăran cu obrajii scofâlciți şi ațintind asupra lui Scarlett o privire lungă.

— Ce supliment de impozite vor să ne facă să plătim?

— Trei sute de dolari.

O clipă Scarlett amuți. Trei sute de dolari! De ce nu trei milioane?

— Atunci, bolborosi ea, atunci... atunci va trebui să găsim aceşti trei sute de dolari.

— Da, domnişoară Scarlett... şi apoi va trebui să le dăm curcubeul sau luna.

— O, Will! Nu pot să vândă Tara!

În ochii blânzi şi spălăciți ai lui Will, Scarlett citi mai multă ură şi amărăciune decât şi-ar fi putut închipui că simțea el.

— Crezi că nu? Ba da, pot s-o vândă, şi o vor vinde, şi au mare chef s-o vândă. Domnişoară Scarlett, țara asta s-a dus de râpă. Aceşti carpetbagger-i şi scallawag-i au drept de vot, care nouă, democraților, şi aproape tuturor ne e refuzat. În situația de acum niciun democrat nu poate vota dacă în 1865 a fost înscris în rolurile de impozite cu un venit mai mare decât două mii de dolari. Asta înlătură oameni ca tatăl dumitale şi ca domul

Tarleton, sau ca băieții Merae şi Fontaine. De asemenea, nu poate vota cine a avut grad de colonel sau un grad superior în timpul războiului şi, domnişoară Scarlett, pariez că statul ăsta a dat mai mulți colonei decât oricare alt stat al Confederației. Nu pot vota nici cei care au exercitat vreo funcție publică sub guvernul confederat, şi asta înlătură pe toată lumea, de la notari până la magistrați. Pădurile sunt pline de oameni ca aceştia. De fapt, dat fiind felul cum au alcătuit yankeii jurământul de amnistie, toți cei care erau cineva înainte de război au pierdut dreptul de vot. Şi tipii deştepți, şi oamenii de neam, şi bogătaşii. Eu aş putea vota dacă aş depune afurisitul ăsta de jurământ. N-aveam niciun ban în '65 şi în mod cert n-am fost colonel în timpul războiului, şi nici nimic altceva. Dar n-am poftă să depun jurământ. A, nu! Dacă yankeii s-ar fi purtat cum trebuie, aş fi depus jurământul de credință, dar aşa nu. N-am să depun jurământ chiar dacă n-am să mai votez niciodată. Dar toate scârbele, ca Hilton, de pildă, votează. Secături ca Jonas Wilkerson, golani albi ca Slattery-ii, nişte nimica toată ca Macintosh-ii votează şi ei. Sunt la putere acum. Şi dacă-i apuca cheful să te facă să plăteşti supliment de impozite, pot s-o facă – de douăsprezece ori dacă vor. Ca şi negrii. Pot foarte bine omorî un alb, fără să fie spânzurați. Pot…

Se opri jenat, amândoi gândindu-se în acelaşi timp la ceea ce i se întâmplase unei femei albe care trăia singură într-o fermă izolată înspre Lovejoy.

— Negrii ăştia pot să facă tot ce vor. Or să aibă întotdeauna în spatele lor Biroul Eliberaților, militarii şi tunurile, iar noi nu vom avea nici măcar dreptul de vot spre a ne apăra.

— Votul! strigă Scarlett. Votul! Ce dracu' are a face votul cu toată treaba asta, Will? Vorbeam de impozite… Will, toată lumea ştie că Tara e o plantație bună. Am putea s-o ipotecăm şi să ne plătim impozitele dacă va fi nevoie.

— Domnişoară Scarlett, ştiu că ai minte, dar câteodată vorbeşti de parcă n-ai avea. Cine are bani ca să-ți dea cu împrumut, chiar dacă ai vrea să-ți ipotechezi proprietatea? Cine, în afară de carpetbagger-i, care asta şi vor – să-ți ia Tara? Toți au pământ. Toți îl lucrează. Pământul n-ai voie să-l trădezi.

— Will, am cerceii aceia cu diamante pe care i-am luat yankeului. Am putea să-i vindem.

— Domnişoară Scarlett, să fim serioşi. Cunoşti pe cineva pe-aici care să aibă destui bani să cumpere cercei? Oamenii n-au nici măcar cu ce să cumpere carne, necum podoabe. De altfel, dacă ai zece dolari de aur, îți jur că ai mai mult decât oricine. Tăcură, şi Scarlett avu impresia că se loveşte cu capul de un zid de piatră. Se lovise de atâtea ziduri de piatră în cursul anului trecut…

— Ce vom face, domnişoară Scarlett?

— Nu ştiu, răspunse Scarlett plictisită, de parcă nici nu i-ar fi păsat.

În fața acestui nou zid se simți atât de obosită, încât o dureau până şi oasele. La ce bun să munceşti, să te zbați, să te speteşti? Părea că la sfârşitul fiecărei lupte o aşteaptă, ca o bătaie de joc, doar înfrângerea.

— Nu ştiu, repetă ea, dar nu-i spune tatei. S-ar putea să-l tulbure prea tare.

— N-am să-i spun.

— Ai mai vorbit cu cineva?

— Nu, am venit direct la dumneata.

„Da”, îşi zise ea, „toată lumea vine la mine să-mi anunțe ştirile proaste.” Se cam săturase.

— Unde-i domnul Wilkes? Poate ne va da el vreo idee.

Will o privi şi, ca şi în ziua întoarcerii lui Ashley. Scarlett citi în ochii lui că ştie.

— E în livadă. Ciopleşte pari. Am auzit zgomotul toporului, când duceam calul la grajd. Dar n-are mai mulți bani ca dumneata ori ca mine.

— Dacă am chef să-i vorbesc, cred că pot! zise

Scarlett tăios, ridicându-se şi descotorosindu-se de bucata sa de plapumă.

Will nu păru supărat şi continuă să-şi frece liniştit mâinile în fața focului.

— Ar trebui să-ți iei şalul, domnişoară Scarlett. E răcoare afară.

Totuşi Scarlett ieşi fără şal, căci ar fi trebuit să urce la etaj ca să-l ia, şi nevoia de a-l vedea pe Ashley şi de a-i împărtăşi necazurile ei o grăbeau către el.

Ce noroc ar fi să-l găsească singur! De la întoarcerea lui nu izbutise niciodată să fie singură cu el. Era întotdeauna cineva alături. Melanie nu-l slăbea un pas şi-l prindea din când în când de mânecă, de parcă ar fi vrut să se asigure că era acolo. Vederea acestui gest de fericită posesiune deşteptase în Scarlett toată gelozia şi animozitatea care amorțiseră în lunile cât crezuse că Ashley era mort. Acum era hotărâtă să-l vadă singur şi de astădată nu va lăsa pe nimeni să se aşeze între ea şi el.

Scarlett o porni prin livada plină de pomi cu crengile despuiate. Iarba era umedă, şi tânăra femeie îşi udă picioarele. Auzea pe Ashley tăind cu lovituri de topor buturugile de lemn ce fuseseră aduse din baltă. Să refaci gardurile pe care le arseseră cu atâta uşurință yankeii era o treabă lungă şi grea.

„Totul nu-i decât muncă, o muncă aspră nesfârşită”, îşi zise Scarlett obosită, sătulă până peste cap de această viață atât de grea. Dacă Ashley ar fi fost bărbatul ei şi nu al Melaniei, şi-ar fi culcat capul pe umărul lui şi ar fi plâns în voie, trecând asupră-i toate greutățile şi lăsându-l pe el să se descurce.

Ocoli un desiş de pomi cărora vântul rece le scutura crengile dezgolite şi-l zări, în sfârşit, pe Ashley. Sprijinit de topor, îşi ştergea fruntea cu podul palmei. Purta un vechi pantalon militar în zdrențe şi o cămaşă de-a lui Gerald, prea scurtă pentru el; o cămaşă frumoasă cu

jabou, pe care în timpuri mai bune vechiul ei stăpân o îmbrăca în zilele de sărbătoare şi la picnicuri. Îşi agăţase haina de o creangă fiindcă se încălzise şi, în timp ce Scarlett se apropia, rămase nemişcat să se odihnească.

La vederea lui Ashley, în zdrenţe şi cu un topor în mână, Scarlett simţi crescând în ea un val de dragoste şi în acelaşi timp de turbare împotriva soartei. Ashley, în zdrenţe, muncind ca un rândaş, frumosul ei Ashley, întotdeauna impecabil – era prea mult pentru ea! Mâinile lui nu erau făcute pentru muncă, trupul lui nu era făcut să poarte altceva decât stofă sau rufărie fină. Dumnezeu îl făcuse pentru o viaţă luxoasă într-o casă bogată, să stea de vorbă cu oameni plăcuţi, să cânte la pian şi să scrie lucruri care sunau frumos dar care nu spuneau nimic. N-o impresiona deloc să-şi vadă băiatul îmbrăcat cu şorturi croite din saci, sau surorile plimbându-se în rochii vechi de stambă; n-o impresiona nici să-l vadă pe Will muncind mai greu decât orice ţăran – dar Ashley era altceva. Era prea delicat pentru o astfel de viaţă şi Scarlett ţinea prea mult la el. Ar fi preferat să cioplească ea pari decât să sufere văzându-l pe el făcând asemenea treabă.

— Se zice că Abe Lincoln a început prin a ciopli pari, zise el când Scarlett ajunse în dreptul lui. Gândeşte-te ce sus am să ajung şi eu!

Scarlett încruntă sprâncenele. Ashley adopta întotdeauna un ton glumeţ când vorbea de suferinţele ce le îndurau la Tara. Pentru ea, dimpotrivă, erau probleme de viaţă şi de moarte, şi câteodată observaţiile lui Ashley aveau darul s-o scoată din sărite.

Fără nicio introducere, îi comunică ştirea pe care i-o adusese Will. Vorbea scurt, laconic şi, pe măsură ce vorbea, se simţea mai uşurată. Ashley îi va da cu siguranţă un sfat folositor. El nu spusese nimic, dar observând că Scarlett tremura, luă haina şi i-o puse pe umeri.

— Ashley, zise ea la sfârşit, nu crezi că va trebui să

găsim banii ăştia undeva?

— Da, dar unde?

— Tocmai asta te întreb şi eu, răspunse ea enervată.

Sentimentul de uşurare îi dispăru. Chiar dacă Ashley nu putea face nimic, de ce nu-i spunea cel puțin ceva liniştitor, măcar că-i pare rău?

El surâse.

— De luni de zile de când m-am întors acasă, zise el, n-am auzit vorbindu-se decât de o singură persoană care ar avea bani: Rhett Butler.

Mătuşa Pittypat scrisese Melaniei săptămâna trecută cu Rhett Butler revenise la Atlanta, cu o trăsură, doi cai frumoşi şi cu buzunarele pline de bilete verzi. Lăsa însă să se înțeleagă că nu dobândise banii aceştia pe căi cinstite. Mătuşa Pitty avea o teorie pe care o împărtăşea o bună parte din lumea din Atlanta. După ea, Rhett izbutise să fugă cu milioanele imaginare ale tezaurului Confederației.

— Să nu vorbim de el, vorbi Scarlett pe un ton categoric. E o canalie cum n-a mai fost alta vreodată. Ce vom deveni cu toții?

Ashley lăsă toporul la pământ, privi în depărtare şi ochii lui părură că se pierd într-o regiune inaccesibilă, în care Scarlett nu-l putea urma.

— Mă întreb şi eu, zise el. Da, mă întreb nu numai ce vom deveni, noi aceştia de la Tara, dar ce vor deveni toți oamenii din Sud?

Scarlett avu poftă să trântească un: „Dă-i dracului pe toți oamenii din Sud! E vorba de noi!” Dar tăcu, căci se simțea mai descurajată ca oricând. Îşi dădu seama că nu va găsi cel mai mic ajutor la Ashley.

— La urma-urmei, se va întâmpla ceea ce s-a întâmplat ori de câte ori s-a prăbuşit o civilizație. Oamenii cu minte, şi cu curaj vor rămâne deasupra, iar ceilalți vor fi eliminați. În orice caz e interesant, chiar dacă nu e reconfortant, să asistăm la un Gotterdämmerung.

— La un ce?

— La un amurg al zeilor. Din nenorocire, noi sudiştii, ne-am crezut nişte zei.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Ashley Wilkes! Termină cu prostiile astea acum când suntem pe cale să fim aruncați pe drumuri!

Ceva din descurajarea şi exasperarea lui Scarlett îşi găsi ecou în sufletul lui, chemându-l înapoi din sferele îndepărtate în care rătăcea. Cu un gest plin de duioşie luă mâinile lui Scarlett, le întoarse şi-i examina palmele bătătorite.

— Sunt cele mai frumoase mâini pe care le cunosc, zise el, şi sărută uşor fiecare palmă. Sunt frumoase fiindcă sunt puternice. Fiecare bătătură e o medalie, Scarlett, fiecare zgârietură un brevet de curaj şi de altruism. S-au bătătorit pentru noi toți, pentru tatăl tău, pentru fete, pentru Melanie, pentru copilaş, pentru negri şi pentru mine. Draga mea, ştiu la ce te gândeşti. Ştiu ce eşti pe cale să-ți spui: „I-auzi-l pe acest incapabil, pe acest visător, pe acest nebun vorbind prostii despre zei morți, când ființele vii sunt în pericol!” Nu-i adevărat?

Scarlett dădu din cap. Ar fi vrut ca Ashley să-i țină mereu mâinile în mâinile lui, dar el le lăsă să cadă.

— Şi ai venit la mine cu speranța că aş putea să te ajut. Ei bine, nu pot!

Aruncă toporului şi grămezii de lemne o privire plină de amărăciune.

— Nu mai am cămin, şi toată averea pe care credeam c-o am a fost pierdută. Nu mai sunt bun de nimic pe lumea asta, fiindcă lumea căreia i-am aparținut a dispărut. Singurul fel în care pot să-ți vin în ajutor, Scarlett, e să învăț, cu cea mai mare bunăvoință posibilă, să devin un fermier stângaci. Dar asta nu te va ajuta să păstrezi Tara. Crezi oare că nu înțeleg cât de penibilă e situația noastră? Trăim aici pe spinarea ta... da, Scarlett, pe spinarea ta. Niciodată n-am să pot să plătesc ce-ai făcut pentru mine şi pentru ai mei – numai

din bunătate. În fiecare zi îmi dau seama cu tot mai multă intensitate. În fiecare zi măsor tot mai bine incapacitatea mea de a fi la înălțimea a tot ce s-a abătut asupra noastră, a tuturor… În fiecare zi, blestematul meu obicei de a mă sustrage realității mă împiedică puțin mai mult de a înfrunta viața aşa cum e. Înțelegi ce vreau să spun?

Scarlett înclină capul în semn de aprobare. N-avea o idee prea clară de ceea ce voia el să spună, dar îl asculta cu respirația tăiată. Era prima dată când îi împărtăşea din gândurile lui, gândurile acelea care-l țineau mereu atât de departe de ea. Se simțea emoționată, intuind că era pe cale să descopere ceva.

— E un blestem această neputință de a privi în față adevărul gol. Până la război viața n-a fost pentru mine mult mai reală decât umbrele chinezeşti proiectate pe un ecran. Şi o preferam astfel. Nu-mi plac contururile prea clare. Îmi plac cele uşor estompate, puțin vagi.

Se opri, surâse şi se înfioră sub vântul rece care trecea prin cămaşa subțire.

— Cu alte cuvinte, Scarlett, sunt un laş.

Scarlett nu înțelese nimic din vorbele lui despre umbre chinezeşti şi contururi estompate, dar ultima frază a lui Ashley era pe înțelesul ei. Nu era adevărat. Ashley nu era un laş. Totul în el amintea de atâtea şi atâtea generații de oameni viteji şi curajoşi, şi Scarlett ştia pe dinafară actele lui de bravură din timpul războiului.

— Nu-i adevărat! Ş-ar fi urcat oare un laş pe un tun la Gettysburg ca să-şi adune oamenii? Generalul ar fi scris oare el însuşi Melaniei despre un laş? Şi…

— Asta nu-i curaj, zise Ashley pe un ton obosit. Lupta e ca şampania. Ea îmbată pe laşi tot atât de repede ca şi pe eroi. Orice imbecil poate face acte de bravură pe câmpul de bătaie, unde n-ai de ales între curaj şi moarte. Vorbesc de altceva. Genul meu de laşitate e mult mai grav decât dacă aş fi luat-o la goană atunci

când am auzit pentru întâia oară tunul.

Ashley vorbea încet şi cu greu, ca şi când fiecare cuvânt i-ar fi pricinuit o suferinţă. Părea că se retrăsese cu câţiva paşi şi contempla cu un ochi îndurerat ceea ce spunea. Dacă un alt bărbat i-ar fi vorbit astfel, Scarlett l-ar fi copleşit cu dispreţul ei şi ar fi luat aceste declaraţii drept falsă modestie şi un fel deghizat de a-şi atrage complimente. Dar Ashley părea sincer şi privirea lui exprima un sentiment pe care nu ajungea să-l înţeleagă. Nu era nici teamă, nici remuşcare, ci reflexul sforţărilor pe care le făcea ca să reziste unui curent ce-l târa irezistibil. Vântul de iarnă îngheţa gleznele lui Scarlett şi tânăra femeie se înfioră din nou, dar tremurul ei se datora mai puţin vântului rece, cât fricii pe care o deşteptau în sufletul ei cuvintele lui Ashley.

— Dar, Ashley, de ce ţi-e frică?

— O, de lucruri fără nume, care par stupide când încerci să le defineşti prin cuvinte. Mi-e frică mai ales ca viaţa să nu ia deodată un aspect prea real, mi-e frică să nu am de înfruntat personal, prea personal, una din realităţile simple ale existenţei. Mi-e egal că stau aici cioplind lemne în noroi, dar nu pot să rămân indiferent la ceea ce înseamnă asta. Regret frumuseţea pierdută a vieţii de altădată pe care o iubeam. Scarlett, înainte de război viaţa era frumoasă. Avea un farmec, o perfecţiune, o împlinire şi o simetrie care aminteau de arta greacă. Poate că toată lumea nu gândea ca mine, îmi dau seama acum, dar pentru mine, care trăiam la Doisprezece Stejari, viaţa era într-adevăr frumoasă. Eram făcut pentru viaţa aceea, eram integrat în ea. Şi acum, când viaţa aceea a dispărut, nu mai sunt la locul meu în viaţa pe care o ducem azi – şi mi-e frică. Ştiu că altădată asistam la o reprezentaţie de umbre chinezeşti, evitam tot ce nu era joc de umbre, ocoleam oamenii şi situaţiile prea reale, prea aproape de viaţă. Îmi displăcea amestecul lor în viaţa mea. Am încercat de asemenea să te evit pe tine, Scarlett. Era prea mult clocot de viaţă,

prea multă realitate în tine şi am fost destul de laş ca să prefer umbrele şi visele.

— Dar… dar… Melly?

— Melanie este un vis gingaş, unul dintre visurile mele. Şi dacă nu izbucnea războiul, aş fi trăit zile fericite, înmormântat la Doisprezece Stejari, şi aş fi privit cu plăcere la viața care s-ar fi scurs, fără să mă amestec niciodată în ea. Dar când a izbucnit războiul, viața, aşa cum e ea, s-a năpustit asupra mea. Când am primit botezul focului – era la Bull Run, îți aminteşti? – am văzut prieteni din copilărie făcuți bucăți, cai zvârcolindu-se de moarte, şi am simțit greață şi dezgust văzând cum se frângeau de durere şi vărsau sânge oameni asupra cărora trăsesem. Dar nu ăsta a fost cel mai mare rău al războiului. Răul cel mare, Scarlett, au fost oamenii cu care am fost silit să trăiesc. Toată viața mă apărasem de ceilalți. Îmi alesesem prietenii cu grijă, dar războiul mi-a arătat că-mi creasem o lume aparte, populată de ființe ideale. Războiul m-a învățat ce erau oamenii cu adevărat, dar nu m-a învățat cum trebuie să mă port cu ei. Şi mi-e teamă că n-o voi învăța niciodată. Azi ştiu că pentru ca soția şi copilul meu să poată trăi, voi fi silit să-mi croiesc un drum prin mijlocul oamenilor cu care n-am nimic de-a face. Tu, Scarlett, iei viața de coarne şi o supui voinței tale. Dar eu nu ştiu cum să trăiesc în lumea asta. Îți spun că mi-e frică.

Vorbea încet, cu o dezolare pe care Scarlett nu ajungea s-o înțeleagă. Ici-colo, prindea câte un cuvânt şi se silea să-i pătrundă sensul. Dar cuvintele îi scăpau ca nişte păsări speriate. Ashley era chinuit, frământat, dar Scarlett nu înțelegea ce se petrece cu el.

— Scarlett, nu ştiu exact când mi-a apărut trista realitate, când am înțeles pentru întâia oară că n-am să-mi mai dau niciodată reprezentații la teatrul meu de umbre. Asta s-a întâmplat poate în primele cinci minute ale bătăliei de la Bull Run, când am văzut căzând primul om pe care-l omorâsem. Am ştiut că se sfârşise,

că nu mai puteam fi spectator. M-am trezit brusc pe scenă. Eu eram acum acela care jucam, mişcându-mă şi gesticulând fără rost. Mica mea lume interioară nu mai exista. Era invadată de o mulțime de oameni, ale căror acte îmi erau tot atât de străine ca acelea ale unui hotentot. Cu bocancii lor plini de noroi, încălcau lumea mea, fără să-mi mai lase niciun loc în care să mă refugiez. În închisoare îmi ziceam:” Când războiul se va sfârşi, voi putea reveni la vechea mea viață şi la vechile mele visuri, voi vedea din nou umbrele jucând.” Dar, Scarlett, nu există întoarcere. Şi ceea ce ne aşteaptă pe toți de acum înainte e mai rău decât războiul, mai rău decât închisoarea şi, pentru mine, mai rău decât moartea... Aşadar, Scarlett, sunt pedepsit fiindcă mi-e frică.

— Dar, începu Scarlett, dezorientată, să nu-ți fie frică, Ashley, că o să murim de foame... O, Ashley, vom găsi mijlocul să ieşim din încurcătură. Sunt sigură.

O clipă se uită la ea cu ochii lui mari, de cristal cenuşiu, în care se citea un sentiment de admirație. Apoi, brusc, îşi reluă expresia de detaşare, şi Scarlett, cu inima strânsă, înțelese că Ashley se gândise la altceva, că nu-i era frică să nu moară de foame. Erau întotdeauna ca două persoane care vorbeau două limbi diferite. Totuşi, îl iubea atât de mult încât când se depărta de ea, ca acum, resimțea aceeaşi impresie ca şi când soarele cald ar fi apus, lăsând-o în rouă rece a amurgului. Ar fi vrut să-l ia de umeri, să-l atragă spre ea, să-l silească să înțeleagă că e o ființă vie adevărată şi nu un personaj desprins din unul dintre romanele sau din visurile lui.

O, dacă ar putea avea iarăşi simțământul că e una cu el, după care tânjise din ziua aceea îndepărtată când el, întors din Europa, se uitase la ea zâmbind, de pe treptele Tarei!

— Să mori de foame nu-i deloc plăcut, zise el. O ştiu din experiență, dar nu de asta mi-e frică. Ceea ce mă

sperie e să înfrunt o viață despuiată de frumusețea lină a lumii noastre de altădată.

Scarlett era deznădăjduită şi-şi zicea că Melly ar înțelege cu siguranță ce voia Ashley să spună. Melly şi cu el nu încetau să tot vorbească prostii de felul ăsta, poezie, cărți, vise, raze de lună şi pulbere de stele. Ashley nu împărtăşea deloc temerile ei; lui nu-i era frică nici de revolta unui stomac torturat de foame, nici de muşcătura crivățului, nici de pierderea Tarei. Îi era teamă de ceva pe care ea nu-l ştia şi pe care nu şi-l putea închipui. În sfârşit, Dumnezeule, ce era de temut în naufragiul acesta al unei lumi – în afară de foame, de frig şi de pierderea casei?

Şi când te gândeşti că sperase să găsească răspuns la Ashley dacă el o va asculta cu atenție!

— Oh! zise ea pe un ton dezamăgit, ca un copil care după ce a desfăcut un pachet minunat ambalat vede că e gol.

Ashley surâse trist.

— Iartă-mă, Scarlett, că vorbesc fără noimă. N-o să te fac niciodată să înțelegi ce simt, pentru că nu ştii ce e frica. Ai o inimă de leu şi-ți lipseşte cu totul imaginația. Mărturisesc că te invidiez pentru amândouă aceste calități. Tu nu vei şovăi niciodată să înfrunți realitățile şi nu vei voi niciodată să le eviți, să fugi de ele, ca mine.

— Să fug!

S-ar fi zis că era singurul cuvânt inteligibil pe care-l rostise. La fel ca şi ea, Ashley era obosit de luptă şi voia să fugă! Începu să răsufle mai repede.

— O, Ashley, strigă ea, te înşeli! Şi eu aş vrea să fug. Şi eu m-am săturat de toate astea.

Ashley ridică sprâncenele, ca şi cum n-ar fi crezut-o. Scarlett îi puse mâna pe braț, o mână febrilă, insistentă.

— Ascultă-mă, începu ea vorbind repede. Îți spun că m-am săturat. M-am săturat până-n gât şi sunt sfârşită. Am luptat ca să fac rost de hrană şi bani. Am plivit, am mânuit sapa, am cules bumbacul. Am împins chiar la

plug până când n-am mai putut. Ți-o spun, Ashley, Sudul e mort. E mort! E în mâna yankeilor, a negrilor eliberați şi a carpet-bagger-ilor şi nu mai rămâne nimic pentru noi. Ashley, hai să fugim!

Plecându-şi capul ca să-i vadă mai bine chipul, care se colorase sub imperiul emoției, Ashley o învălui pe Scarlett într-o privire pătrunzătoare.

— Da, hai să fugim, urmă ea, să-i părăsim pe toți! M-am săturat să lucrez pentru alții. Se va ocupa cineva de ei. Se găseşte întotdeauna cineva care să se ocupe de oamenii care nu se pot descurca singuri. O, Ashley, hai să fugim, tu şi cu mine. Putem să mergem în Mexic... armata mexicană are nevoie de ofițeri. Am putea fi atât de fericiți acolo! Voi munci pentru tine, Ashley. Aş face orice pentru tine. Ştii bine că n-o iubeşti pe Melanie...

Speriat, Ashley vru să spună ceva, dar Scarlett avea prea multe de spus ca să-l lase.

— În ziua aceea mi-ai spus că mă iubeşti mai mult decât pe ea... O, îți aminteşti de ziua aceea? Şi ştiu că nu te-ai schimbat. Ştiu bine că nu te-ai schimbat. Ai spus chiar acum că ea nu e decât un vis... O, Ashley, să plecăm de aici. Aş şti să te fac atât de fericit! În orice caz, adăugă ea veninoasă, Melanie nu poate să te facă fericit... Doctorul Fontaine a spus că nu mai poate avea copii, în timp ce eu aş putea să-ți dau.

Ashley o apucă de umeri şi o strânse atât de tare că-i făcu rău. Ea se opri fără răsuflare.

— Era vorba să uităm ce s-a întâmplat la Doisprezece Stejari.

— Crezi că voi putea să uit vreodată? Tu ai uitat? Cinstit, poți să spui că nu mă iubeşti?

Cu un oftat, el răspunse repede:

— Nu, nu te iubesc!

— E o minciună!

— Chiar dacă-i o minciună, zise Ashley cu o voce straniu de calmă, nu e ceva care să poată fi discutat.

— Vrei să spui că...

— Crezi că aş putea să plec şi s-o părăsesc pe Melanie şi copilul, chiar dacă i-aş uri? Crezi că aş putea zdrobi inima Melaniei? Crezi că aş putea să-i las în grija unor prieteni? Eşti nebună, Scarlett? Ai pierdut oare orice simț moral? De altfel, n-ai putea să-ți părăseşti nici tu tatăl şi surorile. Ai o datorie față de ei, aşa cum am şi eu una față de Melanie şi de Beau, şi fie că te-ai săturat sau nu, ei sunt aici şi trebuie să ai grijă de ei.

— Ba da, aş putea să-i părăsesc… m-am săturat de ei… mi-e silă până peste cap…

Ashley se aplecă spre ea şi, o clipă, Scarlett, cu inima bătându-i, crezu că o va lua în brațe. Dar în loc de asta, îi dădu o mică palmă drăgăstoasă pe braț şi începu să-i vorbească de parcă ar fi fost un copil pe care vrei să-l mângâi.

— Da, ştiu că eşti sătulă până peste cap, că eşti obosită. De aceea vorbeşti cum vorbeşti. Ai dus o povară cât trei bărbați. Dar am să te ajut… n-am să fiu întotdeauna atât de stângaci cu mâinile mele…

— N-ai decât un singur fel de a mă ajuta, zise Scarlett pierdută. Să mă duci departe de-aici, să-mi refac viața cu tine oriunde, să încercăm să fim fericiți împreună. Nimic nu ne reține aici.

— Nu, nimic, răspunse liniştit Ashley, nimic… decât onoarea!

Înşelată în aşteptarea ei, îl privi şi văzu, pentru întâia oară, că genele lui aveau aproape culoarea caldă-aurie a grâului copt. Observă ce mândru i se înălța capul pe gâtul gol şi câtă rasă şi noblețe păstra trupul lui drept, subțire, cu toate zdrențele caraghioase care-l acopereau. Ochii ei îi întâlniră pe ai lui. Ochii lui Scarlett – grăitori, rugători, ochii lui Ashley – depărtați ca nişte lacuri de munte sub un cer cenuşiu. Citi în ei condamnarea visurilor şi a dorințelor ei nebuneşti.

Durerea şi descurajarea o năpădiră. Îşi îngropă capul în mâini şi începu să plângă. Ashley n-o văzuse niciodată plângând. Nu-i venise niciodată în minte că

femei atât de tari ca Scarlett ar putea să plângă, şi fu cuprins de un mare elan de duioşie pentru ea, în care se amesteca remuşcarea. Se apropie îndată de ea şi, luându-o în braţe, începu să o legene ca pe un copil, apăsându-i capul de piept şi şoptindu-i:

— Draga mea! Fetiţa mea curajoasă… nu, nu! Nu trebuie să plângi!

Abia o atrase lângă el şi o simţi transformându-se în îmbrăţişarea lui. Era ceva magic în trupul subţire pe care-l ţinea. În ochii verzi care îl priveau se aprinse o lumină plină de duioşie. Dintr-odată, trista iarnă nu mai exista. Pentru Ashley era din nou primăvară, acea primăvară înmiresmată a cărei amintire aproape că o uitase, acea primăvară plină de murmure şi de foşnetul frunzelor verzi. Retrăia zilele fără griji de altădată, în vremuri când dorinţele tinereţii sale nu-şi pierduseră căldura. Uită anii de amărăciuni pe care-i cunoscuse de atunci şi, văzând cum freamătă buzele roşii care se ridicau spre el, o sărută.

Scarlett simţi un zgomot surd şi straniu, ca şi când ar fi dus la ureche o scoică şi-şi dădu seama, confuz, că erau bătăile înăbuşite ale inimii ei înnebunite. I se părea că trupul i se topeşte în acela al lui Ashley. Pierzând orice noţiune a timpului, rămaseră astfel lipiţi unul de altul, Ashley sărutându-i lacom buzele, ca şi cum nu s-ar putea sătura niciodată.

Când o lăsă, Scarlett avu impresia că-şi va pierde echilibrul şi se sprijini de gard. Ridică spre Ashley ochii strălucind de dragoste şi de triumf.

— Mă iubeşti! Mă iubeşti! Spune-mi-o… spune-o!

Mâinile lui o apucară din nou de umeri. Le simţi tremurând şi-i plăcu fiorul care le străbătea. Se lipi de el arzătoare, dar el o respinse şi o privi, cu ochii cuprinşi de panică, chinuiţi de disperare şi de lupta ce se dădea în el.

— Nu! zise el. Nu! Dacă te apropii de mine, o să fii a mea aici, îndată.

Ea îi răspunse printr-un surâs radios, arătând că pentru ea clipa, locul, toate dispăruseră, în afară de amintirea buzelor lui Ashley pe buzele ei.

Deodată, el începu s-o scuture până ce vălul negru al părului ei se desfăcu şi i se răspândi pe umeri; o scutura cuprins parcă de un acces de turbare furioasă împotriva ei şi… împotriva lui.

— N-avem dreptul să facem asta! strigă el. Îți spun că n-avem dreptul!

Crezu că i se va frânge gâtul dacă va reîncepe s-o scuture. Părul o orbea, atitudinea lui Ashley o înmărmurea. Se smulse dintr-o smucitură, se dădu îndărăt şi se uită fix la Ashley. Mici picături de sudoare îi străluceau pe frunte. Strângea pumnii ca şi când i-ar fi fost rău. Se uita la ea țintă, şi ochii lui cenuşii o străpungeau.

— E vina mea, zise el… N-ai să-ți reproşezi nimic şi n-o să se mai repete, fiindcă voi pleca cu Melanie şi cu copilul…

— Să pleci? strigă ea, înnebunită. Nu!

— Ba da! Pe Dumnezeul meu că voi pleca! Îți închipui că pot să mai rămân aici după cele ce s-au petrecut… când poate să ni se mai întâmple…

— Dar, Ashley, nu poți pleca. Unde să te duci? Mă iubeşti…

— Ții să ți-o spun? Ei bine, ți-o spun. Te iubesc.

Se aplecă spre ea atât de tare, încât aproape că o turti de gard.

— Te iubesc. Îți iubesc curajul, încăpățânarea, focul care e în tine, totala ta lipsă de milă. Cât te iubesc? Ei bine, te iubesc atât de mult încât, acum o clipă, era să profanez ospitalitatea acestei case care ne-a adăpostit, pe mine şi pe ai mei. Era să uit pe cea mai bună dintre soții pe care a avut-o vreodată un bărbat… da, te iubesc destul spre a te face să fii a mea aici, în noroi, ca o…

Scarlett se zbătea în mijlocul unui haos de gânduri şi inima îi era înghețată, ca şi când ar fi fost străpunsă de

un ac de gheață.

Spuse cu răsuflarea tăiată:

— Dacă simți asta... şi totuşi n-ai făcut-o... înseamnă că nu mă iubeşti.

— N-am să reuşesc niciodată să te fac să înțelegi.

Tăcură şi rămaseră privindu-se. Deodată, Scarlett se-nfioră şi-şi dădu seama, ca la întoarcerea dintr-o lungă călătorie, că era iarnă, că ogoarele erau pustii şi că-i era foarte frig. Îşi dădu seama că şi chipul lui Ashley îşi reluase expresia pierdută pe care o cunoştea atât de bine şi că, pentru el de asemenea, iarna revenise aducând remuşcări şi umilință.

Dacă n-ar fi fost prea obosită ca să se mişte, ar fi plecat; l-ar fi lăsat pe Ashley singur şi ar fi plecat să-şi ascundă durerea în casă, dar îi era greu chiar să şi vorbească.

— Nu-mi mai rămâne nimic, zise ea în sfârşit. Nimic! Nimic de iubit, nimic de apărat. Te-am pierdut şi voi pierde şi Tara.

O privi lung, în tăcere, apoi se plecă şi luă de jos o mică bucată de argilă roşie.

— Ba da, îți mai rămâne ceva, zise el, şi pe buze îi rătăci umbra surâsului ironic de odinioară. Un lucru pe care-l iubeşti mai mult decât pe mine. Deşi poate n-o ştii. N-ai pierdut încă Tara.

Îi luă mâna moale, îi puse în palmă bucata de argilă umedă şi-i închise degetele, şi Scarlett simți că mâinile nu-i mai erau fierbinți. Ale ei erau de asemenea reci. Privi bucata de pământ roşu, care nu însemna nimic pentru ea; apoi îl privi pe Ashley şi ghici că sufletul lui alcătuia un bloc pe care nici mâinile ei iubitoare, nici alte mâini nu vor reuşi să-l fărâmițeze.

Chiar dacă asta l-ar ucide, n-o va părăsi niciodată pe Melanie. Chiar de s-ar prăpădi de dragoste pentru Scarlett până la sfârşitul zilelor, nu va fi niciodată a lui şi va lupta ca s-o țină la distanță. Niciodată nu va mai reuşi să străbată prin armura care îl apăra. Pentru el

cuvintele ospitalitate, loialitate, onoare aveau mai mult sens decât pentru ea. Bucata de argilă era rece. O privi din nou.

— Da, zise ea, mi-a mai rămas asta.

Pentru moment, aceste cuvinte nu deşteptară nimic în ea, şi bucata de argilă rămase un bulgăre de pământ roşu. Apoi, fără să fi făcut nimic, revăzu în gând oceanul roşu de noroi care înconjura Tara şi-şi aminti cât ținea la el şi cât luptase ca să-l păstreze, cât de grea va fi lupta pe care va trebui s-o poarte ca să nu i-l ia alții. Se uită din nou la Ashley şi se întrebă unde se topise valul arzător care-o ridicase cu o clipă mai înainte. Era în stare să judece, dar nu mai resimțea nimic, nici pentru el, nici pentru Tara. Era golită de orice emoție.

— N-ai nevoie să pleci, zise ea cu o voce clară. N-am deloc intenția să vă las să muriți cu toții de foame, fiindcă m-am azvârlit în brațele tale. N-o să se mai întâmple.

Îi întoarse spatele şi o porni spre casă strângându-şi părul pe ceafă. Ashley o privi îndepărtându-se şi o văzu ridicându-şi umerii plăpânzi. Şi acest gest găsi mai repede drumul spre inima lui, decât toate cuvintele pe care i le spusese.

Capitolul XXXII

Când urcă scările verandei, Scarlett ținea încă bulgărele de pământ roşu în palmă. Ocolise prudentă casa, fiindcă dacă ar fi trecut prin fața bucătăriei, Mammy, cu ochii ei ageri, ar fi observat imediat că se întâmplase ceva serios. De altfel, Scarlett nu ținea s-o vadă nici pe Mammy, nici pe nimeni. Simțea că n-ar putea să suporte să vadă pe cineva sau să vorbească cu cineva. Nu mai simțea nici ruşine, nici decepție, nici pică, dar avea picioarele tăiate şi inima pustiită. Strânse atât de tare bulgărele de argilă în mână, încât pământul îi țâşni printre degete. Atunci începu să repete ca un

papagal:

— Da, mi-a mai rămas asta... Da, mi-a mai rămas asta...

Nu mai avea nimic, nimic în afară de acest pământ roşu, de care cu câteva minute mai înainte s-ar fi descotorosit cu plăcere, cum te descotoroseşti de o batistă ruptă în bucăţi. Acum simţea din nou cât de legată era de acest pământ şi se întrebă ce nebunie o apucase când îi dăduse atât de puţină însemnătate. Dacă Ashley ar fi cedat, ar fi plecat cu el şi i-ar fi părăsit pe ai săi fără să-şi întoarcă măcar capul. Şi totuşi, cu tot golul din mintea ei, ştia ce-ar fi costat-o să părăsească aceste coline roşii pe care le iubea, cu râpe spălate de ploi şi cu pini negri şi piperniciţi. Până în ziua morţii s-ar fi gândit la pământul acesta. Ashley, nici măcar Ashley n-ar fi reuşit să umple golul lăsat de Tara în sufletul ei.

Cât de înţelept era Ashley şi ce bine o cunoştea! Nu trebuise decât să-i pună o bucată de pământ în palmă, ca s-o facă să-şi revină în fire.

Tocmai era să închidă uşa de la intrare, când auzi zgomotul unei trăsuri. Împinsă de curiozitate, privi înspre alee. O vizită în clipele astea! Era prea mult! Se va urca repede în odaia ei şi va pretexta o durere de cap.

Totuşi, când trăsura se apropie, mirarea o ţintui locului, oprind-o în prag. Era o trăsură nouă, strălucind toată. Hamurile, ţintuite cu cuie de alamă, erau noi şi ele. Străini, fără îndoială! Scarlett nu cunoştea pe nimeni destul de bogat ca să se plimbe într-un astfel de echipaj.

Rămase în prag să privească. Vântul rece îi lipea fustele de picioarele ude. În fine, trăsura se opri lângă casă, şi Jonas Wilkerson coborî. La vederea fostului administrator al Tarei, îmbrăcat într-un palton atât de somptuos, conducând un echipaj atât de luxos, Scarlett fu atât de surprinsă încât nu-şi crezu ochilor. Will îi povestise totuşi că Jonas părea să fi ajuns la o situaţie

înfloritoare de când obținuse postul acela la Biroul Eliberaților. Will îi explicase că trebuie să fi câştigat multe parale escrocând rând pe rând guvernul sau pe negri, sau confiscând recoltele de bumbac ale oamenilor, sub pretext că aparțineau statului. Ținând seama de vremurile grele prin care treceau, nu putuse să câştige toți aceşti bani pe căi cinstite.

Şi iată-l dându-se jos dintr-o trăsură elegantă şi ajutând să coboare o femeie îmbrăcată cu cea mai mare îngrijire. De la prima ochire, Scarlett îşi dădu seama că toaleta necunoscutei era prea țipătoare, aproape vulgară, dar studie totuşi toate detaliile cu lăcomie. Era atâta vreme de când nu mai văzuse toalete elegante. „Ia te uită! Se poartă deci crinoline mai puțin largi anul acesta!” îşi zise ea examinând fusta în carouri roşii. „Ce scurte sunt jachetele”, îşi urmă ea monologul, cu ochii ațintiți asupra jachetei de catifea neagră. „Şi ce pălărie cochetă! Probabil că nu se mai poartă bonetele.” Într-adevăr, capul femeii era acoperit cu o pălărie turtită de catifea roşie, cocoțată în vârful capului, ca o clătită țeapănă; panglicile nu se legau sub bărbie ca la bonete, ci erau legate la spate sub un conci gros, buclat. Scarlett nu se putu împiedica să nu observe că buclele nu erau de aceeaşi culoare cu restul părului.

După ce puse un picior jos, femeia se uită spre casă şi Scarlett îşi dădu seama că mai văzuse undeva obrazul ăsta speriat, de iepure, şi năclăit de pudră albă.

— Dar e Emmie Slattery! zise ea cu glas tare, atât fu de surprinsă.

— Da, coniță, eu îs, răspunse Emmie cu un surâs mieros şi se îndreptă spre scară.

Emmie Slattery! Stricata aia mică cu părul ca cânepa, căreia Ellen îi botezase copilul din flori. Emmie care o omorâse pe Ellen molipsind-o de tifoidă. Şi golanca asta neruşinată, cu îmbrăcămintea ei țipătoare, avea îndrăzneala să urce scările Tarei, legănându-se şi făcând fasoane ca şi când ar fi fost la ea acasă. Scarlett

se gândi la Ellen şi o furie oarbă o năpădi atât de brusc, încât începu să tremure ca într-un acces de friguri.

— Pleacă de-aici, golanco! Ieşi din casa asta! Ieşi!

Emmie rămase cu gura căscată şi se întoarse spre Jonas, care sosea cu sprâncenele încruntate. Cu toată supărarea lui, omul se stăpâni ca să-şi poată păstra demnitatea.

— N-ar trebui să vorbeşti astfel cu soția mea, zise el.

— Soția dumitale! ripostă Scarlett, izbucnind într-un râs dispreţuitor. Era şi timpul să ţi-o faci nevastă. Cine v-a botezat ceilalți prunci de când ați omorât-o pe mama?

— Oh! exclamă Emmie şi coborî repede scările, pornind spre trăsură, dar Jonas, prinzând-o de braț, o opri.

— Venisem să vă facem o vizită… o vizită amicală, zise el pe un ton acru. Da, voiam să vorbim puțin de afaceri ca nişte vechi prieteni…

— Prieteni?! – şi vocea lui Scarlett plesni ca o lovitură de cravaşă. Când am fost prieteni cu oameni ca voi? Slattelry-ii trăiau pe spinarea noastră şi ne-au plătit binefacerile omorând-o pe mama… şi dumneata… dumneata – tata te-a dat afară fiindcă îi făcuseşi un copil lui Emmie. O ştiţi foarte bine. Prieteni? Ştergeţi-o de aci până nu chem pe domnul Benteen şi pe domnul Wilkes.

Auzind aceste cuvinte, Emmie se smulse din strânsoarea bărbatului ei şi fugi spre trăsură; se urcă în ea atât de repede, încât se văzură ghetele de lac cu carâmbi şi ciucuri roşii.

Acum Jonas era tot atât de furios ca şi Scarlett, şi chipul lui gălbejit se făcuse roşu ca moţul unui curcan înfuriat.

— Tot mai faci pe grozava? Ai tot aerele dumitale mari. Nu-ţi da osteneala, ştiu care îţi e situaţia. Ştiu că n-aveţi nici măcar ghete să vă puneţi în picioare. Ştiu că tatăl dumitale s-a ramolit…

— Ştergeţi-o de aci!

— O, n-ai să-mi cânţi cântecul ăsta multă vreme. Ştiu că sunteţi pe drojdie. Ştiu că nu vă puteţi plăti măcar impozitele. Venisem să vă propun să cumpăr proprietatea asta... aveam de gând să vă ofer un preţ foarte bun. Emmie are poftă să vie să stea aici. Dar acum, să mă bată Dumnezeu dacă vă mai dau un ban. Irlandeză sărăcită şi fudulă, ai să vezi cine porunceşte aici când fiscul îţi va vinde pământurile. Şi eu voi fi acela care va cumpăra tot ce-i la voi în casă, cu mobilă cu tot şi voi veni să mă instalez aci.

Aşadar, Jonas Wilkerson era acela care voia să pună mâna pe Tara... Jonas şi Emmie care se gândeau să răzbune, pe o cale ocolită, jignirile din trecut, venind să locuiască acolo unde fuseseră desconsideraţi. Nervii lui Scarlett vibrau de ură, aşa cum vibraseră în ziua când, ţintindu-şi pistolul asupra yankeului bărbos, trăsese. Regretă că n-avea o armă la ea.

— Voi dărâma casa asta piatră cu piatră, voi da foc, voi pune sare peste tot, pe toate ogoarele, înainte să călcaţi pragul ei. Plecaţi de-aici! Plecaţi de aici!

Ochii lui Jonas zvârleau fulgere. Fostul administrator se pregăti să răspundă, apoi se răzgândi şi se îndreptă spre trăsură. Se aşeză lângă nevastă-sa, care se smiorcăia, şi dădu bice cailor. În timp ce Jonas şi Emmie se depărtau, lui Scarlett îi veni să scuipe înspre ei, şi într-adevăr scuipă. Ştia că era un gest vulgar şi copilăros, dar îi făcu bine. Îi păru rău că nu-l făcuse când Jonas şi cu Emmie ar fi putut s-o vadă.

Blestemaţii ăştia de apărători ai negrilor, să vină aici s-o sfideze, să-şi bată joc de sărăcia ei! Animalul ăla n-a avut niciodată intenţia să vină să-i fac o ofertă pentru Tara. Se folosise de pretext spre a veni să se fălească în faţa ei, el şi cu nevastă-sa. Aceşti scallawag-i murdari, golanii ăştia albi mizerabili, să aibă pretenţia să se instaleze la Tara!

Atunci o spaimă bruscă o cuprinse şi supărarea îi

dispăru. Dumnezeule! Da, vor veni să se instaleze aici. Nu putea face nimic ca să-i împiedice să cumpere Tara, nimic ca să-i împiedice să devină proprietarii tuturor oglinzilor, ai tuturor meselor, paturilor, mobilelor de mahon şi palisandru care aparţinuseră lui Ellen şi la care Scarlett ţinea atât, cu toate stricăciunile pe care le făcuseră yankeii. Şi argintăria Robillard-ilor, de asemenea. „Nu, nu-i voi lăsa”, îşi zise Scarlett pătimaşă. „Nu, chiar de-aş da eu însămi foc casei, Emmie Slattery nu va călca niciodată pe o singură bucăţică de parchet pe care a umblat mama.”

Închise uşa, se sprijini de ea, şi-i fu tare frică, mai mult decât în ziua când oamenii lui Sherman jefuiseră casa. În ziua aceea, cel mai rău lucru de care se temea era ca Tara să fie arsă, şi ea împreună cu Tara. Dar acum o ameninţa o nenorocire şi mai mare. Mojiciiăştia să locuiască în casa ei, să se laude faţă de prieteni de teapa lor cum îi dăduseră afară pe mândrii O’Hara! Poate că vor merge până acolo, încât îi vor invita pe negri la masă, sau să rămână peste noapte. Will îi povestise că Jonas se lăuda cu prietenia lui cu negrii, că mănâncă cu ei, că le face vizite, că-i plimbă în trăsura lui, că se au ca fraţii.

Când se gândi la posibilitatea ca şi această ultimă jignire să-i fie pregătită Tarei, inima începu să-i bată atât de tare încât abia mai putea să respire. Încercă să privească problema sub toate aspectele; se sili să găsească un mijloc ca să iasă din încurcătură, dar de câte ori încerca să vadă limpede, era acelaşi lucru, furia şi teama o făceau să tremure din cap până-n picioare. Trebuia totuşi să existe un mijloc de scăpare, cineva care să aibă bani şi de la care să poată împrumuta. Banii nu zburaseră doar. Trebuia să mai fie cineva care să aibă bani. Atunci îşi aduse aminte de cuvintele pe care Ashley le pronunţase râzând:

„O singură fiinţă, Rhett Butler – are bani!”

Rhett Butler! Scarlett se îndreptă spre salon şi închise

cu grijă uşa în urma ei. Obloanele erau coborâte, noaptea de iarnă era aproape, întunericul o învălui. Nimănui nu-i va veni în minte să vină s-o caute aici, şi voia să aibă timp să gândească, netulburată. Ideea care-i venise era atât de simplă, încât se întrebă cum de nu se gândise mai devreme la ea.

„Voi căpăta banii ăştia de la Rhett. Am să-i vând cerceii, sau voi lua banii cu împrumut de la el şi va păstra cerceii ca zălog până ce voi putea plăti datoria.”

O clipă se simţi atât de uşurată, încât aproape i se făcu rău. Da, îşi va plăti impozitele şi va avea plăcerea să-i râdă în nas lui Jonas Wilkerson. Dar acest gând plăcut făcu loc necruţătorului adevăr. „Nu numai anul ăsta voi avea nevoie de bani ca să-mi plătesc impozitele. Povestea va reîncepe la anul, şi aşa mai departe, în toţi anii până la sfârşitul zilelor mele. Dacă izbutesc să plătesc de astă-dată, data viitoare îmi vor majora impozitele până mă vor da afară. Dacă o să am o recoltă bună de bumbac, îmi vor fixa asemenea impozite, încât nu-mi va mai rămâne nimic, sau mi-l vor confisca sub pretext că e bumbac confederat. Yankeii şi canaliile care s-au aliat cu ei vor sfârşi prin a mă face să ajung acolo unde vor ei. Toată viaţa voi trăi cu frica să nu-şi ajungă, într-un fel sau altul, scopul. Toată viaţa mă voi zbate ca să fac rost de bani, mă voi speti muncind, şi toate astea pentru nimic, pentru a vedea cum mi se fură bumbacul. Un împrumut de trei sute de dolari ca să-mi plătesc impozitele nu e altceva decât o amânare. Ceea ce vreau e să ies odată pentru totdeauna la liman – vreau să adorm seara fără să mă gândesc cu teamă la ceea ce mi se va întâmpla mâine, luna viitoare sau la anul.”

Mintea ei funcţiona fără nicio piedică. Rece, logică, o idee creştea în ea. Se gândea la Rhett, revedea un şir de dinţi albi strălucitori, o piele bronzată, nişte ochi negri şi batjocoritori a căror privire o dezmierda. Îşi aducea aminte de noaptea fierbinte din Atlanta. Asediul era pe sfârşite. Era aşezată pe veranda mătuşii Pitty.

Întunericul o ascundea pe jumătate. Simțea din nou căldura mâinii lui când o luase de braț şi-i spusese: „Te doresc mai mult decât am dorit vreo altă femeie – şi te-am aşteptat mai mult decât am aşteptat vreo altă femeie.”

„Mă voi căsători cu el”, îşi zise ea cu calm. „Aşa nu voi mai avea niciodată griji băneşti.”

O, gând binecuvântat, mai dulce ca o speranță trimisă de Cer! Să nu mai aibă griji băneşti, să ştie că Tara e salvată, că toți ai ei au ce să mănânce şi cu ce să se îmbrace, că ea însăşi nu se va mai izbi niciodată cu capul de un zid de piatră.

Se simți deodată foarte bătrână. Evenimentele din după-amiaza aceea îi răpiseră orice capacitate de a se mai emoționa: întâi, ştirea privitoare la impozite, apoi Ashley şi, în cele din urmă, furia cumplită pricinuită de Jonas Wilkerson. Nu, nu mai putea simți nicio emoție. Dacă toată capacitatea ei de a simți nu s-ar fi epuizat, ceva s-ar fi revoltat în ea împotriva planului care i se închega în minte, căci îl detesta pe Rhett mai mult decât pe oricare altă ființă din lume. Dar nimic n-o mai putea emoționa. Nu mai avea decât puterea de a gândi, şi gândurile ei erau extrem de practice.

„I-am spus câteva lucruri îngrozitoare în noaptea când ne-a părăsit în mijlocul drumului, dar pot să-l fac să le uite”, gândi ea, sigură de puterea farmecului ei. „Am să găsesc eu cuvinte care să-l linguşească. Îi voi spune că l-am iubit întotdeauna şi că, dacă i-am vorbit aşa, e fiindcă eram nebună de spaimă. Ah, bărbații sunt atât de orgolioşi, încât cred tot ce-i flatează. Pentru nimic în lume nu va trebui să-l las să bănuiască în ce greutăți ne zbatem. Nu, până când nu-l voi fi câştigat de partea mea, nu trebuie s-o ştie. Dacă şi-ar închipui vreodată în ce hal de mizerie suntem, ar ghici îndată că umblu după banii lui, nu după el. De altfel, nu văd de ce să ştie în ce situație ne aflăm. Nici mătuşa Pitty însăşi nu ştie tot. Când mă voi fi căsătorit cu el, va

trebui să ne ajute pe toți. Nu va putea să lase să moară de foame neamurile soției sale.”

Soția lui! doamna Rhett Butler! Simți în fundul sufletului ei cum se aprinde şi se stinge imediat un sentiment de repulsie. Îşi aminti întâmplările jenante şi scârboase din scurta ei lună de miere cu Charles. Mâinile cercetătoare ale bărbatului ei, stângăcia lui, emoțiile lui de neînțeles şi... Wade Hampton.

„Să nu mă gândesc la asta acum. Voi avea destulă vreme când mă voi fi măritat cu el.”

Când se va fi măritat cu el! O altă amintire îi apăru. Un fior rece îi trecu prin spate. Evocă din nou noaptea aceea de pe veranda mătuşii Pitty. Îşi aminti că-l întrebase pe Rhett dacă avea de gând să se căsătorească cu ea, şi auzi hohotul lui de râs disprețuitor când îi răspunsese: „Draga mea, nu sunt făcut pentru căsătorie.”

Şi dacă într-adevăr nu va voi să se căsătorească cu ea? Şi dacă, cu toate farmecele ei, ar refuza s-o ia de nevastă? Şi, mai cumplit, dacă a uitat-o cu totul şi aleargă după altă femeie? „Te doresc mai mult decât am dorit vreo altă femeie...”

Scarlett strânse pumnii şi unghiile i se înfipseră în carne. „Dacă m-a uitat, îl voi sili să-şi aducă aminte de mine. Îl voi face eu să mă dorească din nou”.

Şi apoi, presupunând că n-ar voi să se căsătorească cu ea dar tot o mai dorea, cunoştea un mijloc să capete bani de la el. La urma-urmei, îi ceruse odată să fie amanta lui.

În semiîntunericul salonului, dădu o luptă rapidă şi decisivă cu cele mai puternice trei legături alesufletului ei: amintirea lui Ellen, principiile religioase şi dragostea pentru Ashley. Ştia că, din raiul fericit unde cu siguranță se afla, Ellen va privi cu groază la ceea ce țesea ea în mintea ei. Ştia că păcatul trupesc e un păcat de moarte şi ştia, de asemenea, că iubind pe Ashley cum îl iubea, planul ei era o îndoită prostituare.

Dar toate scrupulele acestea se prăbuşeau în fața logicii raționamentului ei şi a deznădejdii. Ellen murise şi poate că moartea te ajută să înțelegi totul. Religia interzicea păcatul trupesc sub pedeapsa focului gheenei, dar dacă biserica îşi închipuia că nu va folosi toate mijloacele spre a salva Tara şi a nu-i lăsa pe ai ei să moară de foame… ei bine, cu atât mai rău pentru biserică! Şi Ashley – Ashley n-o dorea. Ba da, o dorea. Amintirea buzelor lui arzătoare i-o spunea de ajuns, dar nu va fugi niciodată cu ea. Ce curios! Să fugi cu Ashley nu părea un păcat, pe când cu Rhett…

În seara aceasta de iarnă, Scarlett ajunse la capătul lungului drum care începuse în noaptea căderii Atlantei. Când o pornise la drum, nu era decât o tânără răsfățată, egoistă, fără experiență, emotivă şi vibrând de tinerețe, în stare să mai găsească încă în viață o mulțime de subiecte de mirare. Acum, din acea tânără femeie nu mai rămăsese nimic. Foamea, munca epuizantă, frica, nervii ei în permanență încordați, teroarea războiului şi a Reconstrucției îi luaseră tot ce însemna tandrețe, tinerețe şi gingăşie. În jurul inimii ei se formase o crustă tare, care încet-încet, strat după strat, se îngroşase de-a lungul atâtor luni nesfârşite.

Totuşi, până azi, două nădejdi o susținuseră. Nădăjduise că, odată războiul sfârşit, viața îşi va relua puțin câte puțin cursul de odinioară. Nădăjduise de asemenea că întoarcerea lui Ashley va da o nouă rațiune de a fi vieții ei. Acum, amândouă aceste speranțe se spulberaseră. Prezența lui Jonas Wilkerson pe aleea centrală a Tarei o făcu să înțeleagă că, pentru ea şi pentru întreg Sudul, războiul nu va lua niciodată sfârşit. Lupta cea mai aprigă, epoca celor mai crunte răzbunări de-abia începea. Iar Ashley rămânea pe veci prizonierul unor vorbe mai rezistente decât orice temniță.

În aceeaşi zi îi fusese dat să afle că nu se putea bizui nici pe pace, nici pe Ashley, şi crusta din jurul inimii ei mai adăugase un strat. Scarlett devenise ceea ce bunica

Fontaine o sfătuise să nu devină niciodată – o femeie care cunoscuse tot ce putea fi mai rău şi care nu se mai temea de nimic. Nu mai avea să se teamă nici de viață, nici de maică-sa, nici de pierderea dragostei, nici de părerea celorlalți. Numai două lucruri o mai înspăimântau: foamea şi coşmarul ei care o năpădea de fiecare dată când se culca cu stomacul gol.

Acum, când reuşise să-şi oțelească sufletul împotriva a tot ce o lega de trecut şi de Scarlett cea de altădată, se simți ciudat de liberă şi de uşoară. Luase o hotărâre şi, slavă Domnului, nu-i era frică. N-avea nimic de pierdut şi era pregătită pentru orice.

Dacă ar izbuti să-l facă pe Rhett să se căsătorească cu ea, totul ar fi cum nu se poate mai bine! Dacă nu – ei bine, va avea totuşi banii lui. O clipă se întrebă cu multă curiozitate ce i se cerea unei amante. Oare Rhett o va întreține la Atlanta, cum spunea lumea că o întreține pe femeia aceea Watling? Dacă o va sili să locuiască la Atlanta, va trebui s-o plătească bine – să plătească destul ca să compenseze ceea ce va pierde plecând de la Tara. Scarlett nu ştia mai nimic despre latura ascunsă a vieții bărbaților şi n-avea niciun mijloc să ştie ce anume ar comporta un aranjament între ea şi Rhett. Se întrebă de asemenea dacă va avea un copil. Asta ar fi chiar îngrozitor.

„Să nu mă gândesc acum. O să mă gândesc mai târziu”, şi goni gândul supărător în fundul conştiinței, de frică să nu-i clatine hotărârea. Îşi propuse să anunțe chiar în seara aceea că pleacă la Atlanta, spre a încerca să împrumute bani sau să ipotecheze proprietatea, dacă va fi necesar. Nici nu era nevoie să afle mai mult, până în ziua când vor descoperi că era vorba de altceva.

Hotărâtă să acționeze, ridică brusc capul şi-şi îndreptă umerii. Ştia că nu va fi uşor. Pe vremuri Rhett îi ceruse favorurile, şi ea fusese aceea care avusese putința de a i le acorda sau nu. Acum, ea venea ca cerşetoare, o cerşetoare care nu era în situația de a

pune condiții!

„Nu, n-am să mă duc la el ca o cerşetoare. Mă voi duce ca o regină care acordă grații. Nu va afla niciodată realitatea.”

Se apropie de oglinda lungă zidită în perete şi se privi de sus în jos. Oglinda, cu cadrul ei aurit, îi trimise înapoi chipul unei necunoscute. Era parcă prima dată de un an când se vedea cu adevărat. În fiecare dimineață, după ce-şi termina toaleta, se privea în oglindă ca să-şi dea seama dacă se spălase bine şi dacă părul îi era bine pieptănat. Avusese însă întotdeauna prea multe lucruri de făcut ca să se vadă cu adevărat. Şi acum, vedea o necunoscută! Femeia asta cu umerii obrajilor ascuțiți – cu siguranță nu putea fi Scarlett O'Hara. Scarlett O'Hara avea o față drăguță, cochetă, vioaie. Chipul pe care-l vedea nu era deloc frumos şi nu avea niciunul dintre farmecele pe care şi le amintea atât de bine. Era palid şi tras, iar sprâncenele negre, urmărind linia piezişă a ochilor verzi, se desenau ciudat pe pielea albă, ca aripile unei păsări speriate. Chipul acesta avea o expresie aspră, ca a unei ființe urmărite. „Nu sunt destul de frumoasă ca să-l pot cuceri...”, îşi zise Scarlett, pe care o cuprinse din nou disperarea. „Sunt slabă... sunt grozav de slabă.”

Îşi mângâie obrajii, apoi îşi pipăi nervoasă oasele umerilor pe care le simțea ieşindu-i prin rochie. Şi sânii ei erau atât de mici, aproape tot atât de mici ca ai Melaniei. Va trebui să-şi umple corsajul cu volane, ca să pară mai mari. Şi când te gândeşti că-şi bătuse întotdeauna joc de fetele care recurgeau la asemenea artificii! Să-şi umple corsajul cu volane! Asta o făcu să se gândească la altceva. În ce o să se îmbrace? Se uită la rochia ei şi-i desfăcu faldurile peticite. Lui Rhett îi plăceau femeile bine îmbrăcate. Îşi aminti cu regret de rochia verde cu volane pe care şi-o făcuse când ieşise din doliu, şi pe care o purta cu pălăria cu pană verde pe care i-o adusese el, şi-şi aminti de complimentele pe

care i le făcuse. Îşi aminti cu ură şi cu invidie de rochia ecosez, de ghetele cu carâmbi şi ciucuri şi de pălăria în formă de clătită purtată de Emmie Slattery. Erau țipătoare, dar noi şi la modă, şi atrăgeau privirile. O, cât ar fi vrut să atragă privirile! Mai ales pe ale lui Rhett Butler. Dacă ar vedea-o îmbrăcată cu vechiturile astea peticite, ar înțelege că o duc rău la Tara. Şi asta nu trebuie să afle.

Proastă trebuie să fie ca să-şi închipuie că Rhett o va cere în căsătorie – cu gâtul ei slab, cu ochii de pisică înfometată şi cu rochiile în zdrențe! Dacă nu reuşise să-i stoarcă o cerere în căsătorie când fusese în culmea frumuseții şi a eleganței, cum va reuşi acum când era urâtă şi îmbrăcată ca o sărăntoacă! Dacă ceea ce spusese mătuşa Pitty era adevărat, Rhett trebuie să fie omul cel mai bogat din Atlanta şi probabil că n-avea decât să aleagă printre toate femeile frumoase, femeile de lume ca şi celelalte. „Lasă”, gândi Scarlett, „am ceva pe care cele mai multe dintre femeile frumoase nu-l au… şi anume ştiu ce vreau. De-aş avea numai o rochie frumoasă.

Nu era nicio rochie bună la Tara, nici o singură rochie care să nu fi fost întoarsă şi răsîntoarsă şi cârpită. „Asta-i situația!” îşi zise Scarlett. Era nemângâiată şi-şi păstra ochii ațintiți cu încăpățânare la pământ. Vedea covorul verde ca muşchiul, frumosul covor al lui Ellen, uzat, pătat, rupt de nenumărații bărbați care dormiseră pe el, şi această privelişte o deprimă încă şi mai mult, căci îşi dădea seama că Tara era într-o stare tot atât de prăpădită ca şi ea. Întunericul din încăpere începu s-o apese. Se îndreptă spre fereastră, o deschise, ridică obloanele şi lăsă să pătrundă în odaie lumina difuză a amurgului de iarnă. Închise fereastra şi-şi sprijini capul de perdelele de catifea. Dincolo de păşunea întinsă, privirea ei întâlni cedrii întunecați din cimitirul familiei.

Simți pe obraji dulcea mângâiere a perdelelor de catifea verde, şi-şi frecă obrazul de ele ca o pisică.

Deodată, se uită țintă la ele.

O clipă mai târziu, fugi până la masa grea acoperită cu o placă de marmură şi începu s-o împingă spre fereastră. Rotitele de la cele patru picioare ale mesei scârțâiau parcă în semn de protest, dar Scarlett izbuti s-o aducă până sub fereastră. Îşi suflecă fustele, se sui pe masă şi, ridicată pe vârfurile picioarelor, încercă să dea jos galeria groasă care susținea perdelele. Nu era destul de înaltă ca să ajungă până la ea, dar de câteva ori reuşi s-o atingă şi sfârşi prin a smulge cuiele, iar galeria şi suporturile se rostogoliră pe jos cu zgomot.

Ca prin farmec, uşa salonului se deschise, şi fața mare şi neagră a lui Mammy se arătă în uşă. Cea mai vie curiozitate i se citea pe față. Aruncă o privire dezaprobatoare către Scarlett care, cu fustele sumese până pe deasupra genunchilor, se pregătea să sară jos. Expresia de triumf de pe chipul lui Scarlett o făcu pe Mammy să devină bănuitoare.

— Ce faci acolo cu pe'delele domnişoa'ei Ellen? întrebă ea.

— De ce asculți pe la uşi? îi întoarse Scarlett întrebarea, sărind jos uşoară şi luând în amândouă mâinile una din perdelele pline de praf.

— Eu nu ascult niciodată la uşi, răspunse Mammy, gata să angajeze lupta. Da' nu înțeleg ce v'ei să faci cu pe'delele domnişoa'ei Ellen. De ce-ai t'as gale'ia şi-ai lăsat pe'delele să cadă jos, în p'af? Domnişoa'a Ellen ținea la ele şi n-am să te las să le st'ici!

Scarlett aținti asupra lui Mammy ochii-i verzi, strălucind de plăcere, ca pe vremuri când reuşea, fetiță răutăcioasă, s-o scoată din sărite.

— Suie fuga în pod şi adu-mi cutia mea cu modele, exclamă Scarlett dând un ghiont uşor lui Mammy. Am să-mi fac o rochie nouă.

Mammy era indignată numai la gândul de a se sui fuga în pod cu suta ei de kilograme şi, în acelaşi timp, o bănuială cumplită îi încolți în minte. Cu un gest rapid

smulse perdeaua pe care o ținea Scarlett şi-o strânse la pieptul ei monumental, ca şi când ar fi fost vorba de nişte moaşte sfinte.

— N-ai să scoți de-aici pe'delele domnişoa'ei Ellen ca să-ți faci o 'ochie nouă, dacă ăsta ți-e gândul. Nu, n-ai s-o faci, atâta timp cât voi mai avea o 'ăsufla'e în mine.

Încăpățânarea întipărită pe chipul tinerei ei stăpâne dispăru într-o clipă, făcând loc unui surâs, căruia bătrâna îi rezista cu greu. Totuşi Mammy nu se lăsă păcălită. Ştia că Scarlett surâdea numai ca s-o înduplece şi, de astă-dată, n-avea de gând să cedeze.

— Mammy, fii drăguță, vreau să mă duc la Atlanta ca să fac rost de bani şi am nevoie de o rochie nouă.

— N-ai deloc nevoie de o 'ochie nouă. Nici celelalte doamne n-au 'ochii noi. Îşi poa'tă vechitu'ile şi sunt mând'e. Copilu' domnişoa'ei Ellen poate foa'te bine să se plimbe şi în zd'ențe, dacă-i face place'e, şi toată lumea o va 'especta ca şi când a' fi îmb'ăcată în mătase.

Încet-încet, Scarlett se încruntă şi încăpățânarea reveni la suprafață.

„Doamne", gândi Mammy, „cum odată cu t'ece'ea anilo' domnişoa'a Sca'lett seamănă, din ce în ce mai mult lu' domnu' Ge'ald şi din ce în ce mai puțin lu' domnişoa'a Ellen."

— Hai, Mammy! Ştii că mătuşa Pitty ne-a scris că Fanny Elsing se mărită săptămâna viitoare şi, fireşte, voi merge la nunta ei. Am nevoie de o rochie nouă pentru nuntă.

— Asta pe ca'e o po'ți acum va fi tot aşa de f'umoasă ca şi 'ochia de mi'easă alu' domnişoa'a Fanny. Domnişoa'a Pitty a sc'is că Elsing-ii sunt foa'te să'aci.

— Dar îmi trebuie o rochie nouă, Mammy! Nu ştii cât de mult avem nevoie de bani! Impozitele…

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, am auzit desp'e impozite, da'…

— Ai auzit?

— Păi, domnişoa'ă Sca'lett, Dumnezeu mi-a dat u'echi

şi nu sunt înfundate, mai ales când domnu’ Will nu-şi dă osteneala să închidă uşa.

Exista oare o singură conversaţie pe care Mammy să n-o fi surprins? Scarlett se întrebă cum se făcea că trupul ăsta mare, care zguduia podeaua, se putea mişca cu atâta discreţie când Mammy voia să asculte pe la uşi.

— Ei bine, dacă ai auzit tot, înseamnă că ştii şi că Jonas Wilkerson şi Emmie…

— Da, domnişoa’a Sca’lett, făcu Mammy cu ochii scânteind.

— Atunci, nu fă pe catârul, Mammy. Nu înţelegi că trebuie să mă duc la Atlanta ca să găsesc bani să plătesc impozitele? Trebuie neapărat să găsesc bani. Trebuie! Pentru numele lui Dumnezeu, Mammy, nu înţelegi că o să ne dea afară? Şi atunci, unde ne vom duce? Stai şi te cerţi cu mine pentru nişte perdele, când golanca aia de Emmie Slattery, care a omorât-o pe mama, se pregăteşte să se mute aci şi să vină să doarmă în patul mamei?

Mammy se legăna de pe un picior pe celălalt, cu expresia unui elefant încăpăţânat, dar Scarlett avea impresia vagă că va sfârşi prin a ceda.

— Nu, domnişoa’ă Sca’lett, nu ţin să văd pe golanii ăştia în casa domnişoa’ei Ellen şi pe noi daţi afa’ă, începu ea, dar se uită la Scarlett cu o privire bănuitoare. De la cine v’ei să împ’umuţi banii ăştia, de ai nevoie de o ’ochie nouă?

— Asta-i treaba mea, răspunse Scarlett, luată pe neaşteptate. Mammy se uită la ea scrutător, cum făcea când Scarlett era mică şi încerca fără succes să se dezvinovăţească cu vreo minciună plauzibilă. Părea că îi citeşte gândurile şi Scarlett plecă fără să vrea ochii în jos: era prima dată când avea un sentiment de vinovăţie la gândul a ceea ceplănuise să facă.

— Vasăzică, ai nevoie de o ’ochie f’umoasă şi nouă ca să împ’umuţi bani? Isto’ia asta nu-mi place. Şi n-ai spus de unde ai să găseşti banii ăştia!

— N-am nimic de spus, declară Scarlett indignată. Asta mă priveşte numai pe mine. Vrei sau nu să-mi dai perdeaua şi să mă ajuți să-mi fac din ea o rochie?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, răspunse Mammy, capitulând cu o repeziciune care deşteptă bănuielile lui Scarlett. Am să te ajut să-ți faci 'ochia şi spe' că ai să-ți c'oieşti un jupon din căptuşeala de satin a pe'delei şi nişte pantalonaşi din pe'deluțele de dantelă.

Întinse perdeaua lui Scarlett şi un surâs viclean îi lumină fața.

— Domnişoa'ă Melly me'ge şi ea la Atlanta, domnişoa'ă Sca'lett?

— Nu, răspunse Scarlett răstită, începând să ghicească ce va urma. Mă duc singură.

— Asta s-o c'ezi dumneata, declară Mammy cu hotărâre. O să me'g eu cu dumneata şi cu 'ochia nouă. Da, domnişoa'ă Sca'lett, nu te slăbesc un pas.

Scarlett încercă să-şi închipuie călătoria ei la Atlanta şi conversația cu Rhett Butler sub ochiul ocrotitor al lui Mammy, care va sta după perdea ca un mare Cerber negru. Surâse din nou şi o luă pe Mammy pe după umeri.

— Mammy dragă, eşti foarte drăguță că vrei să vii cu mine, dar cum se vor descurca aici fără tine? Ştii bine că, în fond, tu conduci Tara.

— Oho! făcu Mammy. Să nu te gândeşti că o să-ți folosească la ceva vo'bele astea f'umoase. Te cunosc de când te-am înfăşat p'ima dată. Am spus că o să me'g la Atlanta cu dumneata, şi o să me'g. Domnişoa'a Ellen s-a' suci în mo'mânt la gândul că me'gi singu'ă la Atlanta, în o'aşul ăla plin de yankei, de neg'i elibe'ați şi de tot felul de secătu'i.

— Dar o să stau la mătuşa Pittypat, vorbi Scarlett, la capătul argumentelor.

— Domnişoa'a Pittypat e o femeie foa'te bine, ca'e-şi închipuie că vede tot, da' nu vede nimic, spuse Mammy încheind discuția.

Apoi se întoarse maiestuoasă pe călcâie şi trecu în vestibul, ale cărui podele se cutremurară. Acolo, cu glasul ei tunător, strigă:

— P'issy, fetiţo, suie sus în pod şi adu cutia cu modele a domnişoa'ei Sca'lett. Şi vezi de găseşte şi foa'fecele înainte de mâine dimineaţă.

„Grozavă treabă", gândi Scarlett descurajată. „Mai bine aş avea un câine poliţist pe urma mea."

După ce strânse masa, Scarlett şi Mammy întinseră tiparele pe masa din sufragerie, în timp ce Suellen şi Carreen desprindeau căptuşeala de satin a perdelelor şi Melanie peria catifeaua cu o perie de cap, care fusese curăţată pentru acest prilej. Gerald, Will şi cu Ashley aşezaţi pe scaune, fumau şi se distrau de toată această agitaţie feminină. O emoţie plăcută, a cărei cauză n-o înţelegea nimeni, părea că emana din Scarlett şi se comunica tuturor. Faţa îi era îmbujorată şi ochii îi străluceau. Râdea mult şi râsul ei bucura pe toată lumea, căci nu mai râsese cu adevărat de luni de zile. Râsul ei făcea mai ales plăcere lui Gerald, care avea privirea mai puţin vagă ca de obicei. Urmărea toate mişcările fiicei sale şi o mângâia încântat ori de câte ori trecea pe lângă el. Tinerele femei erau tot atât de aţâţate ca şi când ar fi trebuit să meargă la un bal, şi croiau, luau măsuri ca şi când şi-ar fi făcut fiecare câte o rochie de seară.

Scarlett pleca la Atlanta să împrumute bani sau, la nevoie, chiar să ipotecheze Tara. Dar, în definitiv, în ce consta o ipotecă? Scarlett pretindea că vor putea plăti uşor ipoteca datorită viitoarei recolte de bumbac şi adăuga că va mai rămâne încă o sumă de pus deoparte. Era atât de categorică în declaraţiile ei, încât nimeni nu se gândi să-i pună întrebări. Când o întrebară de la cine avea de gând să împrumute, răspunse: „s-o găsi cineva" – cu atâta haz, încât toţi izbucniră în râs şi glumiră pe tema cunoştinţelor ei cu bani.

— Trebuie să fie căpitanul Butler, zise Melanie, nu fără viclenie, şi râsul începu şi mai tare la auzul acestei absurdităţi, căci toţi ştiau că Scarlett îl ura şi ori de câte ori venea vorba de el, nu pierdea prilejul să spună: „ticălosul de Rhett Butler.”

Dar Scarlett nu râse cu ceilalţi, şi Ashley se opri brusc surprinzând privirea bănuitoare pe care Mammy o azvârli stăpânei sale.

Într-un elan de generozitate datorat probabil atmosferei care se înstăpânise, Suellen aduse gulerul ei de dantelă de Irlanda, tot frumos, deşi puţin cam uzat, iar Carreen stărui ca Scarlett să ia pantofii ei, mai puţin scâlciaţi decât alţii. Melanie o rugă pe Mammy să-i lase puţină catifea şi ei, ca să-şi garnisească vechea pălărie, şi ridică o furtună de râsete anunţând că dacă singurul lor cocoş n-o va lua la goană, va trebui să se despartă de superba lui coadă verde.

Scarlett, care urmărea cu privirea degetele pricepute ale femeilor, auzind râsete se uită în jur cu o privire amară şi dispreţuitoare.

„Habar n-au ce mă aşteaptă cu adevărat, habar n-au de ceea ce-i aşteaptă pe ei înşişi şi tot Sudul. Îşi închipuie că n-o să li se întâmple nimic cu adevărat groaznic fiindcă îi cheamă O'Hara, Wilkes sau Hamilton. Chiar şi negrii le împărtăşesc credinţa. O, ce proşti sunt! Nu-şi vor da niciodată seama de nimic. Vor continua să gândească şi să trăiască la fel ca întotdeauna şi nimic nu-i va schimba. Melly poate să poarte zdrenţe, să adune bumbac sau chiar să mă ajute să omor un om, dar nu se va schimba. Va rămâne întotdeauna perfecta doamnă Wilkes, femeia de lume desăvârşită. Iar Ashley poate vedea moartea şi războiul de aproape, poate fi rănit, poate zăcea în închisoare, se poate întoarce acasă mai sărac ca Iov, dar va rămâne întotdeauna omul de lume care are la spate toată plantaţia Doisprezece Stejari. Will e altfel. El ştie despre ce e vorba, dar n-a avut niciodată mare lucru de pierdut. Cât priveşte pe

Suellen şi pe Carreen, îşi închipuie că toate acestea nu vor dura. Nu vor să se schimbe ca să se adapteze noilor condiții de viață, fiindcă sunt convinse că se va termina în curând. Îşi închipuie că Dumnezeu va face o minune special pentru ele. Dar nu va face nimic. Singura minune care se va face este aceea pe care o voi face eu cu Rhett Butler. Nu, nu se vor schimba. Poate că nu se pot schimba. Sunt singura care m-am schimbat – şi n-aş fi făcut-o dacă aş fi putut."

După un timp, Mammy îi dădu pe bărbați afară spre a putea începe probele. Pork îl ajută pe Gerald să urce sus ca să se culce. Ashley şi cu Will rămaseră singuri în holul luminat de o lampă. Rămaseră un moment fără să schimbe o vorbă. Will îşi mesteca tutunul ca un paşnic rumegător. Dar chipul lui blând îi trăda tulburarea.

— Nu-mi prea place călătoria asta la Atlanta, zise el în sfârşit cu o voce înceată. Nu, nu-mi place deloc.

Ashley se uită la Will, apoi întoarse privirea. Nu răspunse nimic, dar se întrebă dacă Will nutrea aceeaşi oribilă bănuială care-l rodea pe el. Dar era imposibil. Will nu ştia ce se petrecuse în livadă în aceeaşi după-amiază. N-avea de unde să ştie că poate Scarlett fusese împinsă să ia o hotărâre disperată. Will nu putuse observa expresia lui Mammy când fusese pronunțat numele lui Rhett Butler; de altfel, Will nu ştia nimic despre averea lui Rhett sau despre proasta lui reputație. Cel puțin aşa îşi închipuia Ashley. Totuşi, de când se întorsese la Tara, îşi dădea seama că, la fel ca Mammy, Will părea informat de o mulțime de lucruri ce nu-i fuseseră aduse la cunoştință şi că i se întâmpla să presimtă evenimente înainte de realizarea lor.

Plutea parcă o amenințare în aer. Dar care? Ashley n-ar fi putut s-o spună, însă ceea ce ştia era că nu ştia cum s-o scape pe Scarlett de ea. Nici o singură dată în decursul serii, ochii ei nu-i întâlniseră pe ai lui, şi veselia pe care o arăta îl speria. Îndoielile care-l sfâşiau erau prea înspăimântătoare spre a fi traduse în cuvinte.

De altfel, nu-şi recunoştea dreptul de a o întreba pe Scarlett dacă erau întemeiate. Strânse pumnii. În această după-amiază pierduse pentru totdeauna dreptul de a controla purtarea lui Scarlett. Nu putea nici să-i vină într-ajutor. Nimeni nu putea. Dar amintindu-şi de expresia hotărâtă a lui Mammy pe când croia perdeaua, se simţi puţin mai liniştit. Fie că Scarlett va voi sau nu, Mammy va veghea asupra ei.

„Eu sunt vinovat de toate astea”, îşi zise el în culmea disperării. „Eu am silit-o pe Scarlett la asta.”

Îşi aminti cum îşi ridicase umerii plăpânzi când plecase de lângă el azi după-amiază şi cu câtă înverşunare înălţase capul. Inima începu să-i bată pentru ea. O admira şi în acelaşi timp era zdrobit de sentimentul propriei sale neputinţe. Ştia că Scarlett n-avea loc în vocabularul ei pentru cuvântul eroism, ştia că ar fi deschis ochii mari dacă i-ar fi zis că nu cunoştea suflet mai eroic ca al ei. Ştia că nu ar fi înţeles cât de frumos se gândea la ea, şi cât de bravă o socotea. Ştia că lua viaţa aşa cum era, că opunea tuturor piedicilor o voinţă tare ca inima stejarului, că lupta cu o încăpăţânare care nu ştia ce-i înfrângerea, că va continua să lupte chiar dacă înfrângerea era inevitabilă.

Şi totuşi, timp de patru ani, văzuse şi alţi oameni care nu voiau să se lase doborâţi, care înfruntau nepăsători primejdia numai fiindcă erau viteji. Şi, totuşi, cunoscuseră şi aceia înfrângerea.

În holul întunecat, se uită la Will şi se gândi că nu văzuse niciodată un eroism care să se poată asemui cu acela al lui Scarlett O’Hara plecând să cucerească lumea cu o rochie croită din perdelele de catifea ale mamei sale şi cu penele unui cocoş bătrân.

Capitolul XXXIII

A doua zi după-amiază, când Scarlett şi Mammy coborâră din tren la Atlanta, sufla un vânt rece care gonea norii cenuşii ca ardezia. De la incendierea oraşului, gara nu fusese încă reclădită şi trenul se oprise destul de departe de ruinele ei înnegrite. Cele două femei fură silite să-şi croiască drum printre bălți de noroi şi grămezi de zgură. Împinsă de puterea obişnuinței, Scarlett îl căută din ochi pe unchiul Peter, care venise întotdeauna s-o primească cu trăsura mătuşii Pitty când venea de la Tara la Atlanta. Brusc însă îşi dădu seama că totul se schimbase şi ridică din umeri. Fireşte, unchiul Peter nu putea veni deoarece nici măcar nu o anunțase pe mătuşa Pitty de sosire şi, pe de altă parte, îşi aminti că într-una din scrisorile ei, bătrâna domnişoară descrisese pe un ton jalnic moartea bietului cal pe care unchiul Peter îl „procurase” la Macon, ca să-şi aducă stăpâna înapoi la Atlanta, după capitulare.

Privirea ei rătăci pe locul viran plin de noroi şi de gropi din jurul gării şi încercă să descopere trăsura vreunei cunoştințe sau a vreunor prieteni care s-o ducă la mătuşa Pitty, dar nu zări niciuna. Vechii ei prieteni nu mai aveau probabil trăsuri, după câte spunea mătuşa Pitty. Timpurile erau atât de grele, încât era la fel de anevoios să găseşti adăpost şi hrană pentru oameni ca şi pentru animale. Cei mai mulți dintre

prietenii mătuşii Pitty făceau probabil ca ea – umblau pe jos.

Se vedeau câteva camioane încărcând vagoane de mărfuri, şi mai multe şarete conduse de necunoscuți cu mutre necioplite, dar nu erau decât două trăsuri particulare. Una din ele era închisă, dar cealaltă era deschisă şi în ea se vedea o femeie elegantă şi un ofițer yankeu. Cu toate că mătuşa Pitty le scrisese că trupele yankee erau în garnizoană la Atlanta şi că străzile erau pline de soldați, Scarlett nu-şi putu stăpâni o tresărire de spaimă văzând uniforma albastră. Cu greu îşi aminti că războiul se sfârşise şi că omul acesta n-o va urmări ca s-o prade sau s-o jignească. Pustiul din gară îi aminti de dimineața aceea a anului 1862, când, tânără văduvă, sosise atât de plictisită la Atlanta, înfăşurată în vălurile ei de doliu. Îşi aduse aminte ce animație era atunci în fața gării, câte camioane, trăsuri şi ambulanțe erau şi câtă larmă făceau vizitiii înjurând şi strigând cât îi ținea gura, şi toți oamenii veniți să-şi întâmpine prietenii. Oftă, regretând entuziasmul uşuratic ce domnea în timpul războiului şi oftă iarăşi la gândul că va trebui să meargă pe jos până la casa mătuşii Pitty. Spera însă că până acolo va întâlni poate pe cineva care să le ia cu trăsura.

În timp ce stătea acolo şi privea în fața ei, un negru bătrân de culoarea ciocolatei se apropie cu un cupeu şi se aplecă de pe capră, întrebând-o:

— O t'ăsu'ă, doamnă? Două băncuțe ca să me'geți unde v'eți în Atlanta!

Mammy îl fulgeră cu privirea.

— O t'ăsu'ă de piață, murmură ea. Ia spune, neg'ule, d'ept cine ne iei?

Mammy trăia la țară, dar stătuse pe vremuri la oraş şi ştia că o femeie cinstită nu lua niciodată o trăsură de piață, cu atât mai puțin un cupeu, fără să fie însoțită de un reprezentant masculin al familiei. Chiar prezența unei slujnice negrese nu ar fi fost destul spre a asigura

respectarea bunelor obiceiuri. Se încruntă la Scarlett, văzând că se uita cu jind la cupeu.

— Vino încoace, domnişoa'ă Sca'lett! O t'ăsu'ă de piață şi un neg'u elibe'at! G'ozavă pot'iveală!

— Nu sunt un neg'u elibe'at! declară negrul mânios. Sunt în se'viciul băt'ânei domnişoa'e Talbot şi asta-i t'ăsu'a ei şi eu înce'c să câştig ceva pa'ale pent'u ea.

— Care domnişoară Talbot?

— Domnişoa'a Suzannah Talbot din Milledgeville. Am venit să stăm aici după ce băt'ânu' domn a fost omo'ât.

— O cunoşti, domnişoa'ă Sca'lett?

— Nu, zise cu regret Scarlett. Cunosc atât de puțină lume din Milledgeville.

— Atunci, hai pe jos, declară Mammy aspru. Mână de-aici, neg'ule.

Luă geamantanul, care conținea rochia cea nouă a lui Scarlett, pălăria şi cămaşa de noapte, şi trecându-şi sub braț legătura în care-şi pusese lucrurile ei, sili pe tânăra sa stăpână să traverseze în urma ei piața plină de zgură. Scarlett nu protestă, căci nu ținea deloc să se certe cu Mammy. Din clipa în care o surprinsese desfăcând perdelele, în privirea ei rămăsese întipărită o expresie bănuitoare care nu-i plăcea deloc lui Scarlett. Nu-i va fi uşor să scape de supravegherea ei, şi Scarlett nu voia să deştepte instinctele bătăioase ale lui Mammy atunci când nu era nevoie.

În timp ce cele două femei păşeau pe trotuarul strâmt spre Strada Piersicului, Scarlett se simți tristă şi descurajată. Atlanta părea atât de pustiită, atât de deosebită de oraşul pe care-l ştia. Trecură pe lângă zidurile înnegrite ale hotelului Atlanta, singurele urme ale elegantului hotel în care locuiseră Rhett şi unchiul Henry. Antrepozitele, care se întindeau odinioară pe o lungime de mai mult de jumătate de milă de-a lungul căii ferate şi care conținuseră tone de alimente pentru armată, nu mai fuseseră reconstruite, şi temeliile lor păreau lugubre sub cerul întunecat. Fără şirul de

clădiri, de o parte şi de alta, şi cu depoul distrus, calea ferată apărea jalnic de pustie. Undeva, în mijlocul ruinelor, Scarlett ar fi putut regăsi locul antrepozitului pe care i-l lăsase moştenire Charles. Anul trecut, unchiul Henry plătise impozitele pentru ea. Era o sumă pe care va trebui să i-o înapoieze într-o zi. Încă o grijă în perspectivă!

Când cele două femei cotiră în Strada Piersicului, Scarlett privi înspre Five Points şi nu-şi putu reține o exclamație de mirare. Cu tot ce-i povestise Frank, nu-şi închipuise niciodată în ce hal putea fi distrusă Atlanta. În memoria ei oraşul pe care-l iubea atâta era plin de case şi clădiri mândre. Or, Strada Piersicului ce i se oferea privirilor suferise atâta, era atât de schimbată, încât n-o recunoscu. Strada asta plină de noroi, pe care o parcursese în trăsură de mii de ori în timpul războiului, unde alergase cu capul plecat când schijele explodau în jurul ei în timpul asediului, strada asta pe care o văzuse ultima dată în graba şi spaima zilei când se retrăgeau, îi păru atât de străină, încât îi veni să plângă.

Deşi din ziua când Sherman părăsise oraşul în flăcări se ridicaseră o mulțime de construcții, erau încă multe locuri virane în jurul pieții Five Points, unde mormane de cărămizi sparte zăceau printre moloz şi tot felul de gunoaie. Ziduri dărăpănate pe care nu le mai încorona niciun acoperiş, ferestre căscate larg, hornuri singuratice – iată ce mai rămăsese din casele pe care Scarlett le cunoscuse. Ici-colo, privirea îi descoperea câte un magazin care supraviețuise incendiului şi obuzelor şi ale cărui ziduri de culoarea funinginii scoteau în relief culoarea roşie a cărămizilor noi. Pe fațadele noilor magazine, pe ferestrele noilor birouri, citi cu plăcere nume cunoscute, dar în majoritatea cazurilor nu recunoştea niciunul, mai ales când era vorba de nume de medici, avocați sau negustori de bumbac. Odinioară, cunoscuse aproape pe toată lumea la

Atlanta, şi vederea atâtor nume străine o deprima. Din fericire o reconforta priveliştea clădirilor noi ce se ridicau de fiecare parte a străzii.

Erau cu zecile, şi multe dintre ele aveau chiar două etaje! Se construia peste tot. În timp ce Scarlett privea la dreapta şi la stânga şi se silea să se obişnuiască cu noua Atlantă, auzea sunetul vesel al ciocanelor şi al fierăstraielor, observa schelele care se înălțau, vedea oameni suind scările cu cărămizi în spate. Străbătu cu privirea strada pe care o iubea atâta şi ochii i se umeziră.

„Ți-au dat foc”, gândi ea, „te-au ras până la pământ, dar nu te-au înfrânt. N-au putut. Vei fi iar frumoasă şi cochetă cum ai fost!”

Urcând pe Strada Piersicului urmată de Mammy care se legăna, Scarlett îşi dădu seama că trotuarele erau tot atât de aglomerate ca şi în timpul războiului. Din oraşul care renăştea se degaja aceeaşi atmosferă de activitate şi de afaceri care o încântase când venise pentru întâia oară la mătuşa Pitty. Erau tot atâtea vehicule ca odinioară, hurducăindu-se din groapă în groapă, tot atâția catâri şi cai opriți în fața obloanelor de lemn ale prăvăliilor, dar ambulanțe ale confederaților nu mai erau. Scarlett observă o mulțime de figuri străine, noi-veniți, bărbați cu aere suspecte şi femei îmbrăcate țipător. Străzile erau pline de negri hoinărind fără nicio treabă, sprijinind zidurile sau stând pe marginea trotuarului, privind la trăsurile care treceau, cu curiozitatea naivă a copiilor duşi la circ.

— Ță'ănoi neg'i elibe'ați, rânji Mammy. N-au văzut în viața lo' o t'ăsu'ă. Şi ia te uită ce ae'e ob'aznice au!

Şi într-adevăr erau obrazici, negrii ăştia care o priveau cu neruşinare, dar îi uită repede la vederea uniformelor albastre. Oraşul era plin de soldați yankei, pe jos, călare sau în trăsuri militare. Hoinăreau pe străzi şi ieşeau clătinându-se din baruri.

„Nu mă voi putea obişnui niciodată să-i văd”, îşi zise

Scarlett strângând pumnii. „Niciodată!”

Şi, întorcându-se, spuse tare peste umăr:

— Grăbeşte-te, Mammy, să ieşim mai repede din mulțimea asta.

— Of, cum aş v’ea să-i alung din calea mea pe golanii ăştia, răspunse Mammy cu glas tare, lovind cu geamantanul un negru care mergea agale în fața ei, făcându-l să sară de-o parte. Nu-mi place o’aşul ăsta, domnişoa’ă Sca’lett. E p’ea plin de yankei şi neg’i elibe’ați.

— Numai să scăpăm de înghesuială. Când o să trecem de Five Points, o să fie mai uşor.

O porniră amândouă pe pietrele lunecoase ca să traverseze fluviul de noroi al străzii, apoi continuară să urce pe Strada Piersicului, bucurându-se că mulțimea se rărea.

Ajungând în dreptul capelei wesleyene, pe treptele căreia se aşezase Scarlett ca să-şi recapete respirația în ziua aceea a anului 1864 când fugise după doctorul Meade, tânăra femeie izbucni într-un râs ironic. Mammy îi azvârli o privire bănuitoare şi întrebătoare, dar rămase cu curiozitatea nesatisfăcută. Scarlett râdea de ea însăşi la amintirea groazei pe care o resimțise în acea zi. Frica făcuse din ea o cârpă. Era îngrozită de yankei, îngrozită de apropierea naşterii lui Beau. Acum se întreba cum de putuse dârdâi de frică ca un copil speriat de un zgomot. Ce copil fusese să-şi închipuie că yankeii, focul, înfrângerea erau cel mai rău lucru ce i se putea întâmpla. Ce fleacuri erau toate astea pe lângă moartea lui Ellen, ramolirea lui Gerald, pe lângă suferințele aduse de foame, frig, munca istovitoare şi coşmarul vieții în nesiguranță. Ce uşor i-ar veni acum să se arate vitează în fața unei armate de năvălitori, dar cât de greu îi era să facă față primejdiei care amenința Tara! Nu, de acum înainte nu se va mai teme niciodată de nimic, decât de sărăcie.

Un cupeu urca strada, şi Scarlett se apropie repede

de marginea trotuarului spre a vedea dacă nu cumva cunoştea persoana dinăuntru. Casa mătuşii Pitty mai era încă destul de departe. Când trăsura ajunse în dreptul lor, Mammy şi tânăra ei stăpână se aplecară înainte şi Scarlett, cu surâsul pe buze, era gata să dea drumul unui strigăt vesel, când capul unei femei se ivi în ferestruică, un cap cu părul roşu sub o căciulită de blană. Scarlett se dădu un pas înapoi. Cele două femei se recunoscuseră. Era Belle Watling şi, înainte ca aceasta din urmă să se fi tras în fundul cupeului, Scarlett avu vreme să strâmbe din nas. Era totuşi ciudat ca Belle să fie primul chip cunoscut pe care îl întâlnea.

— Cine-i? întrebă Mammy, ca întotdeauna bănuitoare. Te-a ’ecunoscut, da’ nu te-a salutat. N-am văzut niciodată aşa culoa’e de pă’, nici maca’ la Ta’leton-i. C’ed că e vopsit.

— Aşa-i, răspunse Scarlett iuțind pasul.

— Vasăzică, cunoşti o femeie cu pă’ul vopsit? Cine-i?

— O femeie stricată, răspunse Scarlett scurt. Îți dau cuvântul meu că n-o cunosc. Hai, şi taci.

— Dumnezeule Atotpute’nic! suspină Mammy cu gura căscată, privind după trăsura ce se îndepărta.

De când plecase din Savannah, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, în tovărăşia lui Ellen, nu mai văzuse o femeie de moravuri uşoare şi regreta amar că nu o examinase mai îndeaproape pe Belle.

— Da’ ce toaletă f’umoasă a’e, şi ce t’ăsu’ă, şi ce vizitiu, bombăni ea. Nu ştiu la ce se gândeşte Domnul de lasă femei ’ele ca astea să se îng’aşe, când noi ăştilalți, oameni cumsecade, mu’im de foame şi umblăm cu picioa’ele goale.

— E multă vreme de când Dumnezeu nu se mai gândeşte la noi, zise Scarlett pe un ton aprig. Şi nu te apuca să-mi spui că mama s-ar zvârcoli în mormânt dacă m-ar auzi vorbind aşa.

Scarlett ar fi vrut să se simtă mai bună şi mai virtuoasă decât Belle, dar nu putea. Dacă proiectele îi

reuşeau, s-ar putea să ajungă la fel ca Belle, întreţinută de acelaşi bărbat. Deşi nu regreta hotărârea luată, îi veni greu să privească adevărul în faţă. „Nu mă voi gândi acum la asta”, îşi zise ea şi grăbi pasul.

Trecură prin faţa fostei locuinţe a familiei Meade, din care nu mai rămăseseră decât două trepte părăsite, la capătul unei alei care nu ducea nicăieri. Pe locul casei Whiting-ilor nu mai rămăsese nimic decât un maidan. Nu mai erau nici măcar temeliile de piatră, şi nici hornurile de cărămidă: se mai vedeau doar urmele roţilor de căruţe care încărcaseră dărâmăturile. Casa de cărămidă a Elsing-ilor era încă în picioare. Etajul fusese reconstruit şi acoperişul refăcut. Casa Bonnell-ilor, reparată ca vai de ea şi acoperită, în loc de şindrilă, cu scânduri prost date la rindea, părea încă locuibilă, cu tot aspectul ei dărăpănat. Dar la niciuna din aceste case nu văzu vreun chip cunoscut în spatele ferestrelor, sau siluete pe verandă, şi Scarlett se bucură. Pentru moment, n-avea chef să vorbească cu nimeni.

În sfârşit, casa mătuşii Pitty apăru – cu acoperişul ei nou de ţiglă şi cu zidurile de cărămidă roşie. Inima lui Scarlett începu să bată mai tare. Ce bun e Domnul că n-a îngăduit să fie dărâmate! Cu un coş de provizii sub braţ, unchiul Peter ieşea tocmai din grădină şi, recunoscând pe Scarlett şi pe Mammy, pe faţa-i neagră se lăţi un surâs neîncrezător.

„Sunt atât de fericită să-l văd pe nerodul ăsta bătrân, încât îmi vine să-l sărut”, gândi Scarlett, şi strigă din toate puterile:

— Du-te de caută sticla cu săruri a mătuşii, Peter! Sunt chiar eu!

În seara aceea se servi la masa mătuşii Pitty inevitabila fiertură de porumb, însoţită de invitabila mazăre uscată şi, în timp ce mânca, Scarlett se jură că aceste două feluri nu vor mai fi aduse niciodată pe masa ei după ce va redeveni bogată. Şi va redeveni bogată, cu

orice preț, şi va avea mai mulți bani decât îi trebuiau ca să plătească impozitele Tarei. Da, într-o zi va avea mulți bani, chiar de-ar trebui să ucidă pe cineva pentru asta. La lumina gălbuie a lămpii din sufragerie, începu s-o întrebe pe mătuşa Pitty despre starea finanțelor ei, nădăjduind, împotriva oricărei speranțe, că familia lui Charles va fi poate în măsură să-i împrumute banii de care avea nevoie. Întrebările pe care le punea nu erau exprimate prea delicat, dar mătuşa Pitty, prea fericită să poată pălăvrăgi cu cineva din familia ei, nici nu observa lipsa de discreție cu care Scarlett conducea conversația. Cu ochii plini de lacrimi, se porni să-şi povestească cu de-amănuntul toate nenorocirile. Nu-şi dădea seama unde dispăruseră toate fermele, imobilele pe care le avea în oraş şi banii ei, dar totul fusese înghițit. Cel puțin aşa-i spusese fratele ei, Henry, care nu putuse să plătească fiscului impozitele ei. Totul dispăruse, în afară de casa în care locuia, care era, de fapt, coproprietatea lui Scarlett şi a Melaniei. Fratele ei Henry, care abia reuşea să plătească impozitele pe această casă, îi vărsa în fiecare lună o mică sumă, pe care era silită s-o primească, oricât o lovea în amorul ei propriu.

— Fratele meu Henry pretinde că nu ştie cum va izbuti s-o scoată la capăt, cu toate angaralele pe care le are şi cu sporirea impozitelor. Dar, fireşte că nu spune adevărul şi sunt sigură că are o mulțime de bani, deşi nu-mi dă aproape nimic.

Scarlett ştia prea bine că unchiul Henry nu mințea. Cele câteva scrisori pe care i le scrisese cu privire la averea lăsată de Charles o lămuriseră îndeajuns.

Bătrânul se străduia cu înverşunare să salveze casa şi terenul unde se înălțau odinioară antrepozitele, pentru ca Wade şi Scarlett să poată rămâne cu ceva. Scarlett ştia ce sacrificii făcea ca să plătească impozitele pe casă şi teren.

„Bineînțeles că n-are bani”, gândi Scarlett. „Aşadar, îl şterg de pe listă, împreună cu mătuşa Pitty. Nu mai

rămâne decât Rhett. Trebuie s-o fac. Trebuie. Dar mă voi gândi mai târziu... Trebuie să aduc vorba despre Rhett, şi aşa, fără să am aerul, să-i sugerez mătuşii Pitty să-l invite mâine pe-aici.”

Surâse şi strânse mâinile grăsuțe ale mătuşii sale.

— Dragă mătuşica, zise ea, să nu mai vorbim de lucruri triste. Să uităm toate astea şi să ne gândim la un subiect puțin mai vesel. Hai, dă-mi ştiri despre toți vechii noştri prieteni. Ce fac doamna Merriwether şi Maybelle? Am auzit că micul creol a lui Maybelle s-a întors acasă sănătos. Şi Elsing-ii? Dar doctorul şi doamna Meade?

Chipul de copil al mătuşii Pittypat se lumină şi lacrimile îi secară. Începu să povestească cu plăcere ce făceau şi ce ziceau foştii ei vecini, ce mâncau, cu ce se îmbrăcau. Povesti cu accente îngrozite că, înainte de întoarcerea lui Rene Picard, doamna Merriwether şi fiica ei reuşiseră s-o scoată la capăt făcând pateuri pe care le vindeau soldaților yankei. Să nu-ți vină să crezi! Câteodată vedeai o mulțime de yankei aşteptând în curte la familia Merriwether, ca să fie scoase pateurile din cuptor. Acum, când Rene s-a întors, se duce el în fiecare zi în tabăra yankee cu o căruță hodorogită şi vinde soldaților prăjituri, pateuri şi biscuiți. Doamna Merriwether spune că, îndată ce va pune puțini bani deoparte, va deschide o cofetărie în oraş. Pitty nu voia s-o critice, totuşi... În ceea ce o priveşte, ar prefera să moară de foame decât să facă negoț cu yankeii. Se simțea datoare să privească de sus pe toți soldații yankei pe care-i întâlnea şi, în mod ostentativ, traversa pe celălalt trotuar, cu toate că era destul de greu pe timp de ploaie. Scarlett deduse deci că, după părerea domnişoarei Pitty, niciun sacrificiu nu era prea mare ca să te arăți credincioasă Confederației, nici chiar acela de a-ți murdări pantofii de noroi.

Doamna Meade şi doctorul nu mai aveau casă de când yankeii dăduseră foc oraşului, şi fără să mai

vorbim de strâmtorarea în care se aflau, nu mai aveau curajul s-o reclădească, acum când Phil şi Darcy muriseră. Doamna Meade spunea că nu mai vrea casă; căci la ce-i trebuia casă, dacă n-avea copii şi nepoţi? Meade-ii trăiau foarte retraşi şi locuiau la familia Elsing, care-şi reparase casa. Domnul şi doamna Whiting locuiau de asemenea la ei, într-o singură cameră, şi doamna Bonnell voia să se mute şi ea acolo, dacă va avea norocul să-şi închirieze casa unui ofiţer yankeu şi familiei sale.

— Dar cum pot trăi atât de îngrămădiţi? exclamă Scarlett. E doamna Elsing, şi Fanny, şi Hugh…

— Doamna Elsing şi cu Fanny dorm în salon, şi Hugh în pod, explică Pitty, care era la curent cu toate aranjamentele domestice ale prietenilor ei. Draga mea, sunt dezolată că trebuie să ţi-o spun, dar… Într-un cuvânt doamna Elsing îi consideră „musafiri cu plată”. Ca să spun lucrurilor pe nume, doamna Elsing ţine o pensiune! Nu-i îngrozitor!?

— Găsesc că e minunat, spuse Scarlett pe un ton sec. Regret numai că n-am avut şi eu „musafiri cu plată” la Tara anul trecut, în loc de a avea invitaţi. N-am fi poate atât de săraci astăzi.

— Scarlett! Cum poţi spune aşa ceva? Biata maică-ta s-ar răsuci în mormânt la gândul că ai putea cere plată pentru ospitalitatea pe care o oferi la Tara! Bineînţeles, doamna Elsing n-a putut face altfel. Degeaba cosea rochii, şi Fanny picta farfurii de porţelan, iar Hugh vindea lemne de foc – nu izbuteau să iasă la capăt. Închipuie-ţi, frumosul Hugh silit să vândă lemne de foc! Şi când te gândeşti că se pregătea să devină un strălucit avocat! Îmi vine să plâng când mă gândesc ce au ajuns tinerii noştri.

Scarlett se gândi la ogoarele de bumbac de la Tara, cu şirurile de tulpini întinzându-se la nesfârşit sub un cer de foc, şi la suferinţele pe care le îndurase în timpul culesului. Simţea încă pe palmele ei bătătorite lemnul

aspru al plugului, pe care îl mânuia cu o mână stângace, şi socoti că Hugh Elsing nu merita să te înduioşezi atâta de soarta lui. Cu toate ruinele îngrămădite în jurul ei, Pitty nu se schimbase, rămânând la fel de inocentă şi de naivă.

— Dacă nu-i place să vândă lemne, de ce nu-şi exercită meseria de avocat? Oare nu se mai pledează la Atlanta?

— O, ba da, draga mea! Dimpotrivă, se pledează întruna. Pe timpurile astea aproape toată lumea se judecă. Gândeşte-te că toate actele au ars şi nimeni nu se mai descurcă. Dar poți să te judeci oricât, nu obții niciodată o despăgubire, căci nimeni n-are bani. De aceea Hugh continuă să vândă lemne… O, era să uit! Nu ți-am scris? Fanny Elsing se mărită mâine şi, fireşte, trebuie să vii la nuntă. Doamna Elsing va fi încântată să te invite când va afla că eşti aici. Sper că mai ai şi altă rochie să-ți pui. Nu, nu că asta n-ar fi foarte frumoasă, draga mea, dar… În sfârşit, pare puțin uzată. O, ai o rochie nouă! Sunt atât de mulțumită, fiindcă va fi prima nuntă adevărată pe care o vom avea de la căderea oraşului. Vor fi prăjituri, vin şi dans. Totuşi, mă întreb cum de le dă mâna Elsing-ilor, care sunt atât de săraci!

— Cu cine se mărită Fanny? Credeam că după moartea lui Dallas Melure la Gettysburg…

— Dragă, nu trebuie s-o acuzi pe Fanny. Toată lumea nu-i atât de credincioasă memoriei morților, cum eşti tu bietului Charlie. Cum îl cheamă? N-ajung niciodată să-mi amintesc numele… Tom, şi nu mai ştiu cum. Am cunoscut-o foarte bine pe mama lui. Am fost împreună la pensionul din Lagrange. Ea era o Tomlinson din Lagrange, şi mama ei o… Perkins? Sau Parkins? Parkinson! Asta-i! O Parkinson din Sparta… Familie foarte bună, totuşi… n-ar trebui s-o spun, dar nu văd cum Fanny s-a putut hotărî să-l ia.

— E bețiv, sau…?

— O, Doamne! Nu, nu bea. E un gentleman

ireproşabil, dar, înțelegi, a fost grav rănit de o schijă de obuz şi picioarele lui… are picioarele… ei bine, nu-mi plac cuvintele astea, dar are picioarele crăcănate şi asta-l face să aibă un mers foarte vulgar. În sfârşit, nu-i prea frumos la vedere. Nu înțeleg cum de se mărită cu el.

— Trebuie totuşi ca fetele să sfârşească prin a se mărita cu cineva.

— Ba deloc, zise Pitty luând un aer ofensat. Eu cum nu m-am măritat?

— Mătuşică dragă, nu făceam aluzie la dumneata. Toată lumea ştie că ai avut multe succese şi că mai ai încă. Iată, bătrânul judecător Carlton care nu te slăbea din ochi până ce…

— Te rog să taci, Scarlett! Nebunul bătrân! râse mătuşa Pitty, a cărei bună dispoziție reveni. Dar, la urma-urmei, Fanny avea atâtea succese încât ar fi putut face o „partidă” mult mai bună şi, de altfel, nu cred că-l iubeşte pe acel Tom – şi-nu-mai-ştiu-cum… Nu cred că s-a consolat de moartea lui Dallas Melure, dar nu-i ca tine, draga mea. Tu ai rămas credincioasă bietului Charles, deşi te-ai fi putut mărita de zece ori. Melly şi cu mine am spus de multe ori cât de credincioasă i-ai rămas, atunci când toată lumea pretindea că nu eşti decât o cochetă fără inimă.

Scarlett trecu peste această destăinuire indiscretă şi, cu multă îndemânare, o determină pe Pitty să treacă în revistă toate cunoştințele lor. Totuşi, deşi ardea de dorința să aducă vorba despre Rhett, nu îndrăzni să întrebe de el, mai ales că abia sosise. Ar risca s-o îndrume pe bătrâna domnişoară pe cărări pe care mai bine le lăsa neatinse. Bănuielile mătuşii Pitty vor fi destul de curând deşteptate, dacă Rhett refuza să se căsătorească cu Scarlett.

Mătuşa Pitty pălăvrăgea înainte veselă, încântată ca un copil că are pe cineva s-o asculte. Povesti că maşinațiile ticăloase ale republicanilor aduseseră Atlanta într-o situație îngrozitoare. Nu vedea cum se va

schimba situația şi, după ea, cel mai rău lucru era faptul că politicienii îi ațâțau pe negri.

— Draga mea, vor să-i lase pe negri să voteze. Ai auzit vreodată mai mare prostie? Şi totuşi, când mă gândesc, unchiul Peter are mult mai mult bun-simț decât orice republican şi are şi maniere mai frumoase, dar fireşte, unchiul Peter e prea bine-crescut ca să aibă poftă să voteze. Cu toate astea, asemenea idei i-au zăpăcit pe negri. Şi-apoi, devin de o obrăznicie! Noaptea, străzile nu mai sunt sigure şi chiar în plină zi se văd negri silind doamnele să coboare de pe trotuar şi să umble prin noroi. Dacă vreun domn protestează, e arestat şi... draga mea, ți-am spus că Rhett Butler e la închisoare?

— Rhett Butler?

Cu toate că era o ştire proastă, Scarlett se simți mulțumită că nu pronunțase ea prima numele lui Rhett.

— Da, e adevărat! şi chipul mătuşii Pitty se învioră, obrajii i se înroşiră şi bătrâna domnişoară se aşeză mai bine în scaun. În clipa asta e în închisoare fiindcă a omorât un negru, şi poate că va fi spânzurat! Îți închipui una ca asta! Căpitanul Butler spânzurat!

Scarlett simți că i se taie răsuflarea şi nu putu decât să privească cu ochi mari pe grăsuța domnişoară bătrână, vizibil încântată de efectul produs de spusele ei.

— Nu există probe împotriva lui, totuşi cineva trebuie să-l fi omorât pe negrul acela care insultase o femeie albă. Yankeii sunt înnebuniți fiindcă în ultimul timp destul de mulți negri au fost omorâți în aceleaşi condițiuni. Cum ziceam, nu există probe împotriva căpitanului Butler, dar după cum spune doctorul Meade, yankeii vor să dea un exemplu. Doctorul zice că, dacă l-ar spânzura, va fi primul lucru bun pe care l-au făcut ei, dar drept să-ți spun nu ştiu ce să spun. Şi când te gândeşti că Rhett Butler a fost aici acum o săptămână! A venit să-mi ofere cea mai frumoasă prepeliță pe care am văzut-o vreodată şi mi-a cerut veşti

despre tine. Mi-a spus că-i era teamă să nu te fi ofensat în timpul asediului şi că nu-l vei ierta niciodată.

— Cât timp o să stea la închisoare?

— Nimeni nu ştie. Va rămâne poate până ce va fi spânzurat. Pe de altă parte, poate că nu vor izbuti să aducă dovada că el l-a omorât. În orice caz, pe yankei nu pare să-i deranjeze prea mult dacă eşti vinovat sau nu, în cazul că vor să te spânzure. Sunt înnebuniţi… şi Pitty se grăbi să plece capul cu un aer misterios… da, din cauza Ku Klux Klanului. Aveţi vreo secţiune a Klanului în comitatul vostru? Sunt sigură că aveţi şi că Ashley ştie, dar nu vă spune fiindcă sunteţi femei. Membrii Klanului nu trebuie să vorbească. Se îmbracă în alb ca nişte fantome şi se duc noaptea călare să bată pe la ferestrele carpetbagger-ilor care au jefuit prea mult, şi ale negrilor care fac pe grozavii. Câteodată se mulţumesc să-i sperie şi să le poruncească să plece din Atlanta, dar când oamenii ăştia întrec măsura, îi biciuiesc şi câteodată chiar… (şi Pitty coborî şi mai mult glasul)… câteodată chiar îi omoară şi, după ce le pun cartea de vizită a Ku Klux Klanului, îi lasă acolo unde pot fi uşor găsiţi. Şi yankeii sunt grozav de furioşi de toate astea. Vor să dea un exemplu. Dar Hugh Elsing mi-a spus că, după părerea lui, nu-l vor spânzura pe căpitanul Butler, fiindcă yankeii îşi închipuie că ştie unde sunt banii şi nu vrea să spună. Acum se străduiesc să-l facă să vorbească.

— Care bani?

— Cum, nu ştii? Nu ţi-am scris? După cum văd, draga mea, erai complet înmormântată la Tara. Tot oraşul a fost întors cu susul în jos când căpitanul Butler a revenit aici cu un cal frumos, o trăsură şi cu buzunarele pline de bani, în timp ce noi ceilalţi nu ştiam ce vom mânca a doua zi. Toată lumea era furioasă că un fost speculant, care spunea întotdeauna grozăvii despre Confederaţie, are atâtea parale, pe când noi toţi eram atât de săraci. Fiecare îşi muncea creierul ca să afle cum

făcuse să-şi păstreze averea, dar nimeni n-a avut curajul să-l întrebe… În afară de mine, şi el s-a mulțumit să-mi răspundă râzând: „Nu prin mijloace cinstite, puteți fi sigură.” Ştii cât e de greu să înțelegi ceva de la el.

— Dar a câştigat banii de pe urma blocadei…

— Da, desigur, drăguța mea, dar nu-i vorba numai de asta. Comparat cu ceea ce posedă omul ăsta, nu-i decât o picătură de apă în mare. Toată lumea e convinsă, chiar şi yankeii, că a pus mâna pe milioanele de dolari în aur ale guvernului confederat şi că le-a ascuns undeva.

— Milioane… în aur?

— Păi, draga mea, unde s-a dus tot aurul nostru confederat? Au fost câțiva care au pus mâna pe el, fără îndoială, şi căpitanul Butler trebuie să fie unul dintre ei. Yankeii îşi închipuiau că preşedintele Davis l-a luat cu el când a plecat din Richmond, dar când l-au prins şi-au dat seama că sărmanul om n-avea un ban. La sfârşitul războiului tezaurul era gol, şi toată lumea crede că au pus mâna pe el unii dintre cei care forțau blocada, păstrând acum bine secretul.

— Milioane în aur! Dar cum…

— N-a dus oare căpitanul Butler mii de baloturi de bumbac în Anglia şi la Nassau, spre a le vinde în contul guvernului confederat? zise Pitty cu un aer triumfător. Şi-apoi, n-a vândut numai bumbac confederat, a vândut şi bumbac care-i aparținea. Ştii cum se vindea bumbacul în Anglia în timpul războiului. Puteai să ceri cât voiai pe el! Guvernul îi dăduse mână liberă, cu condiția să vândă bumbac şi să cumpere în schimb tunuri, aducându-le la loc sigur. Ei bine, când blocada a devenit mai severă, a trebuit să renunțe să mai cumpere tunuri, fiindcă nu le mai putea debarca. Şi cum, pe de altă parte, din bumbacul vândut n-a cheltuit cu siguranță mai mult de a suta parte, se presupune deci că a depus la băncile engleze milioane de dolari

aşteptând să se ridice blocada. Şi să nu-mi spui că a depus banii ăştia pe numele Confederației. I-a depus pur şi simplu pe numele lui, şi aşa au rămas şi azi. Toată lumea nu vorbeşte decât de asta de la capitulare încoace, şi cei ce forțau blocada sunt criticați cu asprime. Când yankeii l-au arestat pe căpitanul Butler pentru asasinarea negrului aceluia, trebuie să fi auzit ceva despre povestea asta, căci de când au pus mâna pe el încearcă să-l facă să spună unde sunt banii. Înțelegi, toate fondurile Confederației aparțin acum yankeilor… cel puțin aşa susțin ei. Însă căpitanul Butler declară că nu ştie nimic… Doctorul Meade e de părere că, în orice caz, ar trebui să-l spânzure, cu toate că spânzurătoarea e încă o moarte prea dulce pentru un hoț şi un profitor. Doamne, cum te-ai schimbat la față! Nu te simți bine? Te-a impresionat ce ți-am povestit? Ştiu că Rhett Butler ți-a făcut pe vremuri curte, dar credeam că asta-i poveste veche. În ceea ce mă priveşte, nu mi-a plăcut niciodată. E o secătură care…

— Nici mie nu mi-e simpatic, zise Scarlett, vorbind cu greutate. Ne-am certat în timpul asediului, după ce-ai plecat la Macon. Unde… unde îl țin?

— La cazarma pompierilor, de lângă piață.

— La cazarma pompierilor?

Mătuşa Pitty pufni în râs.

— Da, la cazarma pompierilor. Yankeii au transformat-o în închisoare militară. S-au instalat în barăci, jur-împrejurul primăriei, şi cazarma pompierilor e tocmai în partea ceea, în josul străzii. Acolo se găseşte căpitanul Butler. O, Scarlett, ieri am auzit povestindu-se o istorie foarte comică despre căpitanul Butler. Nu ştiu cine mi-a spus-o. Ştii că era întotdeauna foarte elegant. Da, un adevărat dandy… ei bine, cum nu-l lăsau să facă baie, a stăruit în fiecare zi, până când, plictisiți, au sfârşit prin a-l scoate din celulă şi l-au dus în mijlocul pieții, unde era o troacă mare de adăpat caii, în care se bălăcise tot regimentul. Când i-au spus să se spele

acolo, a refuzat, zicând că preferă murdăria lui sudistă murdăriei yankeilor şi…

Mătuşa Pitty continua să sporovăiască, dar Scarlett, deşi o auzea, nu mai dădea nicio atenţie spuselor ei. În mintea ei nu era loc decât pentru două idei: Rhett era mai bogat decât ar fi îndrăznit să spere, şi se găsea în puşcărie. Faptul că era închis şi că risca să fie spânzurat schimba puţin faţa lucrurilor şi deschidea chiar perspective strălucite. Puţin îi păsa dacă Rhett urma să fie spânzurat. Avea prea mare nevoie de bani ca să-i pese de soarta care-l aştepta. În afară de asta, împărtăşea în oarecare măsură părerea doctorului Meade şi găsea că spânzurătoarea e încă o moarte prea dulce pentru el. Un bărbat în stare să părăsească în plină noapte o femeie, între două armate, spre a zbura în ajutorul unei cauze pierdute, merita să fie spânzurat. Dacă reuşea să se căsătorească cu el cât timp era în închisoare, toate milioanele astea i-ar rămâne ei, i-ar aparţine, cu condiţia ca Rhett să fie executat. Şi dacă nu izbutea să se căsătorească cu el, poate că va putea împrumuta bani de la el, făgăduindu-i… o, făgăduindu-i orice! Şi dacă l-ar spânzura, n-ar mai fi nevoie să-şi ţină făgăduiala.

Un moment imaginaţia ei se înfierbântă la gândul că ar putea deveni văduvă prin binevoitoarea intervenţie a guvernului yankeu. Milioane în aur! Ar pune pe picioare Tara, ar tocmi muncitori agricoli, ar planta mile întregi de bumbac. Şi-apoi, ar avea rochii frumoase şi ar mânca tot ce i-ar place. Nu le-ar uita nici pe Suellen, nici pe Carreen. Cât despre Wade, l-ar îndopa până ce i s-ar bucala obrăjorii palizi, şi i-ar face haine calde, şi i-ar lua o guvernantă, şi mai târziu l-ar da la Universitate… în sfârşit, n-ar rămâne un biet golan desculţ. Ar aduce un doctor bun pentru Gerald, şi cât despre Ashley… oh, ce n-ar face ea pentru Ashley?

Monologul mătuşii Pitty se întrerupse brusc cu un: „Da, Mammy?” întrebător, şi atunci Scarlett, smulsă din

visarea ei, o zări pe Mammy nemişcată în pragul uşii, cu mâinile sub şorț, cu privirea vioaie şi pătrunzătoare. Se întrebă de câtă vreme asculta Mammy acolo şi ce oare înțelesese. Judecând după strălucirea ochilor ei, auzise probabil tot.

— Domnişoa’a Sca’lett pa’e g’ozav de obosită. A’ fi mai bine să mea’gă să se culce.

— Da, mă simt obosită, zise Scarlett ridicându-se şi uitându-se la Mammy cu o privire de copil care are nevoie de ajutor, şi mi-e teamă că am prins şi un guturai. N-o să te superi, mătuşă Pitty, dacă stau în pat mâine şi nu merg să fac vizite cu dumneata? O să fie timp să te întovărăşesc altă dată la prietenii noştri, şi am o poftă atât de mare să asist mâine seară la nunta lui Fanny. Înțelegi, dacă guturaiul mi se agravează, n-o să pot merge. Şi o zi la pat va fi chiar o plăcere pentru mine.

Mammy pipăi mâna lui Scarlett cu o expresie preocupată. Da, părea să nu-i fie bine. Toată enervarea ei dispăruse brusc, lăsând-o palidă şi tremurândă.

— Mâna dumitale e ’ece ca o bucată de gheață, copilaşul meu. Vino să te culci. Am să-ți fac un ceai de tei şi am să încălzesc o că’ămidă ca să asuzi.

— Unde mi-e capul! exclamă bătrâna domnişoară sărind jos de pe scaunul ei şi mângâind brațul lui Scarlett. M-am apucat să pălăvrăgesc şi am uitat cât de obosită eşti. Draga mea, vei sta în pat mâine toată ziua şi vom putea trăncăni… O, Dumnezeule! Nu! E imposibil! Am făgăduit doamnei Bonnell să-mi petrec ziua lângă ea. E în pat, bolnavă de gripă, şi bucătăreasa ei la fel. Mammy, sunt aşa de mulțumită că eşti aici. O să poți veni cu mine mâine dimineață să-mi dai o mână de ajutor.

Mammy o grăbi pe Scarlett să urce sus pe scara întunecată, bombănind furioasă despre mâini reci şi încălțăminte cu talpa subțire. Scarlett arborase un aer supus şi era încântată de întorsătura pe care o luau

lucrurile. De-ar putea numai să adoarmă complet bănuielile lui Mammy şi să găsească mijlocul de a o face să plece de acasă în cursul dimineții – totul ar merge strună. Se va duce să-l vadă pe Rhett la închisoare. În timp ce urca scara, bubuitul surd al tunetului începu să se audă şi Scarlett se gândi cât de mult semăna cu zgomotul obuzelor din timpul asediului. Bubuitul tunetului îi va aduce întotdeauna aminte de tunuri şi de război.

Capitolul XXXIV

A doua zi dimineaţă, soarele apărea din când în când printre norii pe care vântul îi gonea pe cer, sfâşiindu-i; cercevelele şi lemnăria casei, zgâlţâite de răbufnirile vântului, scârţâiau şi gemeau. Scarlett mulţumi lui Dumnezeu că oprise ploaia care căzuse toată noaptea, gândindu-se ce s-ar fi ales din rochia ei de catifea şi pălăria cea nouă. Acum, când surprindea fugare petece de cer albastru, moralul i se ridică. Se chinui să stea în pat, prefăcându-se bolnavă, icnind şi văitându-se, până ce mătuşa Pitty, Mammy şi unchiul Peter plecară spre doamna Bonnell. Când auzi, în sfârşit, închizându-se poarta şi se găsi singură în casă, în afară de bucătăreasă care cânta undeva prin odăile din spate, sări jos din pat şi-şi scoase hainele noi din dulap.

Somnul o odihnise şi o întărise şi, din străfundurile sufletului ei împietrit, trase curajul de care avea nevoie. Perspectiva de a se măsura cu un bărbat, cu orice bărbat, era ceva care-i stimula energia şi, după luni şi luni de zile de luptă cu atâtea greutăţi, la gândul de a înfrunta în sfârşit un adversar precis, pe care va reuşi poate să-l învingă, simţea o senzaţie de plăcere.

Nu-i fu prea uşor să se gătească singură, totuşi reuşi şi, după ce-şi puse pălăria cu penele cochete, se repezi în odaia mătuşii Pitty spre a se controla în faţa oglinzii celei mari. Ce frumoasă era! Penele de cocoş îi dădeau un aer puţin obraznic şi catifeaua verde a pălăriei îi

scotea în relief strălucirea ochilor, care căpătau aproape culoarea smaraldului. Cât despre rochie, era luxoasă, elegantă şi în acelaşi timp impunătoare. Era minunat să ai iar o rochie frumoasă. Era atât de plăcut să te simți frumoasă şi dorită. Scarlett se plecă înainte, îşi sărută chipul în oglindă, apoi râse de gestul ei copilăresc. Puse şalul de caşmir al lui Ellen şi-l potrivi în jurul ei, dar culorile cam veştede, care nu se potriveau cu verdele rochiei, îi dădeau un aer sărăcăcios. Deschise dulapul mătuşii Pitty, scoase o pelerină neagră de stofă, pe care Pitty n-o purta decât duminica, şi şi-o puse pe umeri. Îşi prinse în urechi cerceii de diamante pe care-i adusese de la Tara şi-şi mişcă puțin capul ca să judece efectul produs. Cerceii scoaseră un clinchet plăcut şi Scarlett îşi zise că în prezența lui Rhett nu va trebui să uite să-şi mişte cât mai des capul. Clinchetul cerceilor place întotdeauna bărbaților şi dă femeilor un aer vioi.

Ce păcat că mătuşa Pitty n-avea alte mănuşi decât acelea pe care le luase cu ea! Fără mănuşi, o femeie nu se putea simți distinsă, dar Scarlett nu mai avusese mănuşi de când plecase din Atlanta. Şi muncile grele de la Tara îi aspriseră atâta mâinile, încât într-adevăr nu erau frumoase la vedere. Nu putea însă face nimic. Va lua micul manşon de lutru al mătuşii Pitty şi-şi va ascunde mâinile. Scarlett socoti că manşonul va da ultima notă de eleganță ținutei ei. Văzând-o, nimeni n-ar putea să-şi închipuie cât de încolțită de sărăcie şi nevoi era.

Important era ca Rhett să nu bănuiască nimic. Trebuia, cu orice preț, să-l facă să creadă că vizita ei fusese determinată numai de simțăminte afectuoase.

Scarlett coborî scara în vârful picioarelor şi ieşi din casă fără a fi observată de bucătăreasă, care continua să cânte. Spre a scăpa de privirile vecinilor, coti pe o străduță lăturalnică şi se aşeză o clipă pe o piatră în fața unei case în ruine, cu speranța că o trăsură sau o căruță binevoitoare o va duce până la ținta expediției ei.

Soarele se juca de-a v-ați ascunselea cu norii, trimițându-şi strălucirea înşelătoare, în timp ce vântul înfiora dantela pantalonaşilor lui Scarlett, făcând-o să tremure. Îşi strânse cu un gest nerăbdător pelerina mătuşii Pitty în jurul umerilor şi, în clipa când era gata s-o pornească resemnată pe jos spre cazarma yankee, văzu apropiindu-se o căruță hodorogită trasă de un catâr leneş. Pe capră era aşezată o bătrână care priza tutun pe nas, cu pielea tăbăcită de vânt şi ploi. Se ducea înspre primărie şi o primi fără prea mult chef pe Scarlett să se aşeze lângă ea. Se vedea că toaleta tinerei femei, pălăria ei, manşonul, nu-i erau pe plac.

„Mă ia drept o târfă”, gândi Scarlett, „şi poate că nu greşeşte.”

Când căruța ajunse în sfârşit în piață şi apăru clădirea înaltă şi albă cu cupolă a primăriei, Scarlett mulțumi, coborî şi privi cum se îndepărtează bătrâna. Apoi, după ce se asigură că n-o vedea nimeni, se ciupi de obraji ca să le dea mai multă culoare şi-şi muşcă buzele ca să le facă mai roşii. Îşi aranjă pălăria, îşi netezi părul şi-şi plimbă ochii în jur. Primăria de cărămidă roşie scăpase de incendiu dar, sub cerul cenuşiu, părea părăsită. Jur-împrejurul clădirii şi pe tot cuprinsul grădinilor din jurul pieții, se înşirau barăci militare murdare, pline de noroi. Soldați yankei hoinăreau peste tot şi Scarlett simți cum o parte din curaj o părăseşte. Cum va reuşi să-l găsească pe Rhett în mijlocul acestei tabere duşmane?

Privi înspre cazarma pompierilor şi observă că porțile înalte şi boltite erau închise şi aveau gratii groase. În fața clădirii, două santinele se plimbau în sus şi în jos. Rhett era acolo. Dar ce să spună soldaților yankei? Şi ei – ce-or să-i spună? Ridică din umeri. Când ai avut curajul să omori un yankeu, n-avea rost să te sperii pentru că trebuia să vorbeşti cu altul.

Scarlett traversă cum putu strada noroioasă şi merse drept înainte, până ce fu oprită de o santinelă în manta

albastră.

— Ce doriți, doamnă?

Vorbea pe nas, într-un fel curios, ca oamenii din vestul mijlociu, dar era politicos şi respectuos.

— Aş vrea să văd un om care-i aici – e deținut.

— Păi, să vedeți, începu santinela, scărpinându-se în cap, sunt cam severi în privința vizitelor şi…

Se opri deodată.

— Dumnezeule, coniță! Nu trebuie să plângeți! Mergeți la postul de comandă şi cereți voie ofițerilor. Pun prinsoare c-or să vă lase.

Scarlett care n-avea deloc poftă să plângă, adresă soldatului un surâs radios. Acesta se întoarse către o altă santinelă şi-i strigă:

— Ei, Bill. Fă-te încoa'!

A doua santinelă, un om voinic cu nişte oribile mustăți negre ivindu-se din gulerul ridicat al mantalei albastre, se apropie călcând prin băltoacele noroioase.

— Condu pe doamna la postul de comandă.

Scarlett mulțumi şi-şi urmă călăuza.

— Băgați de seamă să nu vă scrântiți glezna pe pietroaiele astea, zise soldatul luând-o de braț. Şi-apoi, ați face bine să vă suflecați puțin rochia din cauza noroiului. Vorbea tot pe nas, dar părea foarte amabil şi respectuos. Aşadar, yankeii nu erau chiar nişte monştri!

— E o vreme foarte păcătoasă de umblat pe-afară pentru o cucoană, zise santinela. Veniți de departe?

— O, da, din celălalt capăt al oraşului, răspunse Scarlett, încântată de amabilitatea omului.

— Nu-i vreme de plimbare, insistă soldatul, cu gripa asta care umblă prin oraş. Iată-ne ajunşi la postul de comandă… Ce s-a întâmplat?

— Casa asta… aici e postul de comandă?

Scarlett se uită la încântătoarea şi vechea clădire ce dădea spre piață şi-i veni să plângă. Fusese la atâtea petreceri aici în timpul războiului! Se petrecea atât de bine odinioară în casa asta, unde se vedea acum fâlfâind

un mare drapel al Statelor Unite.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic… numai… numai că-i cunoşteam pe cei ce stăteau aici.

— Ei, ce să-i faci… Cred că nu s-ar mai descurca acum. Totul e cu susul în jos înăuntru. Poftiți, doamnă, intrați şi întrebați de căpitan.

Scarlett urcă scara, mângâind rampa albă, şi deschise uşa. În vestibul era frig şi întuneric ca într-un cavou. O santinelă înghețată era de pază în fața uşii unei camere care servise odinioară de sufragerie.

— Aş dori să-l văd pe domnul căpitan, zise Scarlett.

Santinela deschise uşa şi Scarlett intră, cu inima bătând, cu obrazul roşu de jenă şi de emoție.

Înăuntru mirosea a aer închis, a fum, tutun, piei, uniforme de lână ude şi trupuri nespălate. Scarlett deosebi vag nişte pereți goi cu tapetele rupte, şiruri de mantale albastre şi de pălării de pâslă agățate în cuie, o masă lungă acoperită cu hârtii şi câțiva ofițeri în tunici albastre cu nasturi de alamă.

Înghiți în sec şi-şi drese glasul. Nu voia să arate acestor yankei că-i era frică, şi ținea în acelaşi timp să producă cea mai bună impresie posibilă.

— Domnul căpitan?

— Eu sunt unul din căpitani, răspunse un om grăsuț, cu tunica descheiată.

— Aş vrea să văd un deținut, pe căpitanul Rhett Butler.

— Iarăşi Butler ăsta? Da' ştiu că are succese… vorbi căpitanul, care scoase din gură o țigară morfolită şi începu să râdă. Sunteți rudă cu el, doamnă?

— Da… sora lui.

Ofițerul râse din nou.

— Are o mulțime de surori… Şi ieri a venit una.

Scarlett roşi. Era vorba, fără îndoială, de una din ființele acelea cu care era prieten Rhett, acea Belle Watling, fără îndoială. Şi yankeii ăştia îşi vor închipui

cine ştie ce despre ea. Nu mai putea rămâne. Chiar dacă era vorba de salvarea Tarei – nu mai putea să se lase insultată niciun minut în plus! Se retrase spre uşă şi puse mâna pe clanţă cu un gest furios, când un alt ofiţer se apropie de ea. Tânăr, ras proaspăt, avea un aer amabil şi vesel.

— Un minut, doamnă. Nu voiţi să luaţi loc lângă sobă ca să vă încălziţi? Mă duc să văd ce pot face pentru dumneavoastră. Cum vă numiţi? Înţelegeţi, deţinutul a refuzat să primească pe… pe doamna care a venit ieri.

Scarlett se aşeză pe scaunul ce i se oferea, aruncă o privire căpitanului gras care păru jenat, şi-şi spuse numele. Ofiţerul cel tânăr şi amabil îşi trase mantaua pe el şi ieşi, în timp ce ceilalţi camarazi ai săi se retraseră în celălalt colţ al odăii, unde începură să discute încet, tot foşnind nişte hârtii. Scarlett îşi întinse picioarele spre foc ca să le încălzească, dându-şi seama abia acum ce reci erau şi regretând că nu pusese o bucăţică de carton ca să astupe găurile din tălpi.

După un timp se auzi murmur de voci în spatele uşii şi Scarlett recunoscu râsul lui Rhett. Uşa se deschise, un curent de aer rece năvăli în odaie şi Rhett apăru, cu capul gol, cu o manta lungă aruncată neglijent pe umeri. Era murdar şi neras. Nu purta cravată dar, cu toată ţinuta lui neîngrijită, avea încă aerul său cuceritor şi ochii îi scânteiară de bucurie când o zări pe Scarlett.

— Scarlett!

Îi luă mâinile într-ale lui şi, ca întotdeauna, simţi cum din mâinile lui se degaja căldură, vitalitate şi emoţie. Înainte ca Scarlett să aibă timp să-şi dea seama ce face, se aplecă spre ea şi o sărută pe obraz. Fiindcă instinctiv ea se feri dându-se înapoi, o luă de umeri şi exclamă rânjind: „Surioara mea dragă!”, în faţa neputinţei ei de a rezista la mângâierea lui. Scarlett nu se putu împiedica să surâdă. Ce canalie! Închisoarea nu-l schimbase deloc.

— E cu totul contra regulamentului, mormăi căpitanul cel gras adresându-se tânărului ofiţer. N-ar fi

trebuit să fie scos din cazarmă. Cunoşti consemnul.

— O, Henry, te rog. Doamna ar muri de frig în magazia aceea.

— Bine, bine. Îți iei răspunderea?

— Credeți-mă, domnitor, zise Rhett întorcându-se spre ofițeri, dar fără să-şi ia brațul de pe umerii lui Scarlett, sora mea nu mi-a adus nici ferăstraie, nici pile, ca să mă ajute să evadez.

Toți începură să râdă. Scarlett aruncă o privire speriată în jurul ei. Cerule! Va fi oare silită să vorbească cu Rhett în prezența a şase ofițeri yankei!? Era oare atât de primejdios, încât nu voiau să-l piardă din ochi o singură clipă? Tânărul şi amabilul ofițer îi ghici temerile. Deschise o uşă şi şopti câteva cuvinte unor soldați, care se sculaseră să-l salute. Aceştia îşi luară puştile şi trecură în vestibul, după ce închiseră uşa în urma lor.

— Dacă voiți, puteți să mergeți să stați în camera aceea, zise tânărul căpitan. Numai să nu încercați să fugiți. Oamenii mei fac de gardă afară.

— Vezi, Scarlett, ce reputație am, zise Rhett. Mulțumesc, domnule căpitan. E foarte amabil din partea dumitale.

Se înclină cu multă grație şi, luând-o pe Scarlett de braț, o conduse în odaia de alături. Scarlett n-avea să-şi amintească niciodată cel mai mic amănunt din această odaie, în afară de faptul că era mică, întunecoasă şi destul de friguroasă, că pe pereți erau agățate nişte ordonanțe scrise de mână şi că scaunele erau desfundate.

După ce închise uşa, Rhett se apropie de Scarlett şi se aplecă spre ea. Ghicind ceea ce dorea, tânăra femeie întoarse repede capul, dar cu coada ochiului îi aruncă un surâs provocator.

— Chiar n-am dreptul să te sărut?

— Da, pe frunte, ca un frate bun.

— Mulțumesc! Prefer să aştept ceva mai bun.

Ochii lui Rhett se îndreptară către buzele ei şi se

opriră o clipă.

— Ce bună eşti că ai venit să mă vezi, Scarlett! Eşti prima persoană onorabilă care a cerut să mă vadă de când m-au închis, şi te asigur că ajungi să preţuieşti prietenia când eşti la închisoare. Când ai sosit în Atlanta?

— Ieri după-amiază.

— Şi ai venit chiar azi-dimineaţă! Dar, draga mea, asta e mai mult decât bunătate.

Surâse uitându-se la ea, şi pentru prima oară citi pe chipul lui expresia unei bucurii sincere. Scarlett zâmbi în sinea ei şi-şi plecă puţin capul, ca şi când ar fi fost jenată.

— Bineînţeles că am venit imediat. Mătuşa Pitty mi-a vorbit de dumneata ieri seară şi... şi n-am putut închide ochii toată noaptea, gândindu-mă ce groaznic e tot ce s-a întâmplat. Rhett, sunt atât de mâhnită!

— Serios, Scarlett?

Vocea lui suna mângâietor, cu vibraţii stranii. Ridică ochii asupra lui şi se miră că nu mai vede nici urmă de scepticism, din acea ironie biciuitoare pe care o cunoştea atât de bine. De astă dată se simţi jenată de-a binelea. Lucrurile luau o întorsătură mai bună decât se aşteptase.

— Face să fiu închis numai ca să te revăd şi să te aud spunând astfel de lucruri. Când mi s-a spus cine mă caută, nu-mi venea să-mi cred urechilor. Înţelegi, nu speram că-mi vei ierta patriotismul din noaptea aceea, pe drumul spre Rough and Ready. Trebuie oare să interpretez această vizită ca un semn de iertare?

La amintirea acelei întâmplări, deşi îndepărtată, Scarlett simţi că o cuprinde furia, dar se stăpâni. Clătină capul, de la stânga la dreapta, până ce auzi clinchetul cerceilor.

— Nu, nu te-am iertat, zise ea prefăcându-se bosumflată.

— Încă o speranţă care se năruie! Şi când te gândeşti

că am vrut să mă jertfesc pentru patrie, că am luptat cu picioarele goale în zăpadă la Franklin şi că, în schimbul suferinţelor mele, m-am ales cu cea mai groaznică dizenterie posibilă.

— Nu ţin să aud vorbindu-se de suferinţele tale, zise ea continuând să rămână bosumflată, dar ochii ei migdalaţi îi surâdeau. Mai cred şi acum că ai fost odios în noaptea aceea şi nu intenţionez să te iert vreodată. Să mă laşi singură, când putea să mi se întâmple orice.

— Dar nu ţi s-a întâmplat nimic. Vezi bine că încrederea mea în tine era justificată. Ştiam că vei ajunge acasă neatinsă şi că ar fi fost vai şi amar de yankeul care ar fi încercat să te oprească!

— Rhett, pentru ce ai făcut prostia aceea? Să te înrolezi în ultima clipă, când ştiai că vom fi învinşi. După toate câte le spuseseşi despre imbecilii care se duceau să moară!

— Scarlett, ai milă! De câte ori mă gândesc, mă simt zdrobit de ruşine.

— În fine, îmi pare bine că ţi-e ruşine de felul cum te-ai purtat cu mine.

— Îmi pare rău că trebuie să ţi-o spun, dar nu mi-a părut rău nicio clipă că te-am părăsit atunci. E vorba de înrolarea mea… când mă gândesc că am sosit la regiment cu cizme de lac şi cu haine de olandă albă, doar cu două pistoale de duel; când mă gândesc la lungile marşuri pe care le-am făcut prin zăpadă, după ce cizmele mele deveniseră inutilizabile; da, şi când mă gândesc că n-aveam manta, că n-aveam nimic de mâncare… ei bine, nu izbutesc să înţeleg cum de n-am dezertat. Toate astea erau curată nebunie. Dar ce vrei, aveam asta în sânge. Sudiştii nu pot rezista niciodată la chemarea unei cauze pierdute. În sfârşit, nu asta are importanţă. Îmi ajunge că sunt iertat.

— Nu eşti! Găsesc şi acuma că te-ai purtat ca un ticălos. Scarlett întârzie însă atât de mult pe acest ultim cu vânt, îl pronunţă cu o voce atât de mângâietoare, că

sună aproape ca un cuvânt de dragoste.

— Nu încerca să mă păcăleşti. M-ai iertat. Femeile tinere n-au obiceiul să înfrunte santinele yankee ca să meargă să vadă un deținut numai din milă creştinească – şi, în acest caz, nu poartă nici rochie de catifea, nici pene, nici manşon de lutru. Scarlett, ce frumoasă eşti! Mulțumesc lui Dumnezeu că nu eşti nici în zdrențe, nici în doliu. Mi-e lehamite de femeile prost îmbrăcate, cu rochiile lor vechi şi cu eternele lor văluri de doliu. Tu mă faci să mă gândesc la „Rue de la Paix”. Întoarce-te, draga mea, lasă-mă să te văd.

Aşadar, îi observase rochia. Fireşte, n-ar fi Rhett dacă n-ar observa lucrurile astea. Scarlett râse, se-nvârti pe călcâie, întinse brațele, ridică cercurile crinolinei ca să-şi descopere marginea pantalonaşilor cu garnitură de dantelă. Niciun detaliu al toaletei nu scăpă privirii lui Rhett, acea privire obraznică care părea că dezbracă femeile şi o înfiora întotdeauna pe Scarlett.

— Arăți înfloritoare şi foarte, foarte elegantă. Te-aş mânca, de n-ar fi yankeii de cealaltă parte a uşii… dar eşti în siguranță, draga mea. Aşază-te. N-ai grijă, n-am să mă port ca ultima dată când te-am văzut.

Îşi frecă obrazul, prefăcându-se că încă îl mai durea.

— Spune drept, Scarlett, nu găseşti că ai fost puțin cam egoistă în noaptea aceea? Gândeşte-te la tot ce făcusem pentru tine, gândeşte-te că mi-am riscat viața furând un cal! Şi încă ce cal! Şi-apoi, nu zburam în ajutorul glorioasei noastre cauze? Ce-am obținut pentru osteneala mea? Câteva cuvinte aspre şi o palmă.

Scarlett se aşeză. Conversația nu urma exact calea pe care o dorise. Rhett se arătase atât de drăguț la început, atât de sincer fericit că o vede! Părea aproape o ființă omenească, nu individul pervers pe care-l cunoştea atât de bine.

— Trebuie întotdeauna să capeți ceva pentru osteneala pe care ți-o dai?

— Desigur! Sunt un monstru de egoism, cum ar

trebui să ştii. Când dau ceva, am întotdeauna speranța că voi primi ceva în loc.

Scarlett simți cum o străbate un mic fior, dar se stăpâni, mulțumindu-se să-şi scuture cerceii.

— O, nu eşti chiar atât de rău, Rhett. Vrei numai să pari.

— Pe cuvântul meu că te-ai schimbat, zise el surâzând. Cine a făcut din tine o creştină? Mulțumită domnişoarei Pittypat, am avut veşti despre tine, dar nu mi-a dat niciodată de înțeles că ai fi devenit atât de dulce. Vorbeşte-mi ceva mai mult despre tine, Scarlett. Ce-ai făcut de când nu ne-am mai văzut?

Scarlett simți deşteptându-se în ea vechea îndârjire împotriva lui Rhett şi ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte usturătoare, dar în loc de asta, surâse, şi o gropiță îi apăru în obraz. Rhett trăsese un scaun lângă ea. Se aplecă înainte şi, fără să pară că ştie ce face, îi puse afectuos mâna pe braț.

— O, o duc foarte bine, şi la Tara acum toate lucrurile s-au aranjat. Bineînțeles, am cunoscut clipe îngrozitoare când a trecut Sherman pe la noi, dar la urma-urmei casa n-a ars şi negrii au salvat aproape toate vitele, dându-le drumul în baltă. Şi-apoi, am avut o recoltă bună în toamna asta, douăzeci de baloturi. O, fireşte, practic vorbind nu-i aproape nimic în raport cu ceea ce poate produce Tara, dar ducem lipsă de mână de lucru. Papa zice că vom reuşi mai bine la anul. Dar, Rhett, ne plictisim atât de mult la țară acum! Închipuie-ți că nu mai sunt nici baluri, nici picnicuri şi că oamenii nu mai ştiu să vorbească decât despre vremurile astea grele! Dumnezeule, sunt sătulă până peste cap! Săptămâna trecută mă simțeam atât de plictisită, încât papa m-a sfătuit să fac o călătorie ca să mă distrez puțin. Aşa că am venit aici, ca să-mi comand câteva rochii şi apoi mă voi duce la Charleston, la mătuşa mea. Va fi atât de plăcut să merg din nou la baluri.

„Ei”, îşi spuse Scarlett cu mândrie, „i-am servit

istorioara mea aşa cum trebuie, fără să mă fac nici prea bogată, nici prea săracă.”

— Eşti încântătoare în rochie de bal, draga mea, şi o ştii, asta-i nenorocirea. După mine, adevăratul motiv al călătoriei tale e că i-ai dat gata pe toţi adoratorii tăi din comitat şi ai venit să vânezi în alte ţinuturi.

Scarlett se gândi mulţumită că Rhett nu venise decât de foarte puţină vreme la Atlanta după o lipsă de mai multe luni; altfel, n-ar fi emis niciodată o ipoteză atât de ridicolă. Îi trecu în revistă repede pe curtezanii din comitat, micii Fontaine-i zdrenţăroşi şi amărâţi, băieţii Munroe care nu mai erau decât nişte sărăntoci, tinerii din Jonesboro şi din Fayetteville atât de ocupaţi cu aratul, cu tăiatul lemnelor, cu îngrijitul vitelor bătrâne şi bolnave, încât pierduseră amintirea balurilor şi a flirturilor agreabile. Dar Scarlett goni această amintire şi chicoti cu un aer satisfăcut, ca şi când ar fi recunoscut ca întemeiate afirmaţiile lui Rhett.

— Oh, da’ de unde! îl contrazise ea.

— N-ai inimă, Scarlett, dar poate că asta face în parte farmecul tău.

Rhett surâse ca altădată, cu un rânjet batjocoritor în colţul gurii, dar Scarlett înţelese totuşi că îi făcuse un compliment.

— Fireşte, urmă el, ştii că ai mai mult farmec decât ar trebui să fie îngăduit. Eu însumi, cât sunt de împietrit, i-am simţit efectele. M-am întrebat de multe ori de ce nu izbuteam să te uit. În fine, am cunoscut destule femei mai frumoase ca tine şi, cu siguranţă, mai deştepte, fără să mai vorbesc de superioritatea lor morală incontestabilă. Dar, orice fac, gândurile mele revin întruna la tine. Iată, după capitulare, mă găseam în Franţa şi în Anglia, nu te văzusem de mult, n-aveam nicio ştire de la tine, şi întreţineam relaţii foarte agreabile cu o mulţime de femei frumoase – ei bine, totuşi mă gândeam întruna la tine şi mă întrebam ce deveniseşi.

O clipă, Scarlett se simți indignată. Cum îndrăznea să spună că alte femei erau mai frumoase, mai deştepte sau mai bune ca ea? Totuşi, momentul de furie fu compensat de plăcerea pe care o simțea constatând că Rhett n-o uitase. Asta-i va uşura sarcina. Şi se purta atât de drăguț în această împrejurare, aproape ca un om de lume. Acum nu-i mai rămânea lui Scarlett decât să îndrepte conversația spre Rhett, să-l lase să înțeleagă că nici ea nu-l uitase, şi atunci...

Îl apucă cu drăgălăşenie de braț şi o nouă gropiță îi apăru în obraz.

— Oh, Rhett, cum poți să tachinezi o biată țărăncuță ca mine! Ştiu sigur că nu te-ai gândit o singură clipă la mine după ce m-ai părăsit în noaptea aceea. Nu te apuca să-mi spui că te-ai gândit la mine printre atâtea englezoaice şi franțuzoaice frumoase. Însă, n-am venit aici ca să aud complimentele tale. Am venit... am venit... fiindcă...

— Fiindcă ce?

— O, Rhett, sunt atât de îngrijorată! Mi-e atât de frică pentru tine. Când or să te lase să ieşi din această îngrozitoare închisoare?

Rhett imobiliză mâna lui Scarlett într-a lui şi o ținu strâns.

— Grija ta îți face cinste. Cine ştie când or să mă lase să plec! Poate numai după ce vor fi lungit frânghia.

— Frânghia?

— Da, mă aştept să ies de aici la capătul unei frânghii.

— Bine, dar nu te vor spânzura!

— Ba da, dacă vor reuşi să găsească mai multe probe împotriva mea.

— O, Rhett! exclamă Scarlett cu mâna pe inimă.

— Ți-ar părea rău? Dacă îți pare foarte rău, nu te voi uita în testamentul meu.

Îi zâmbi cu ochii lui negri şi-i strânse şi mai tare mâna.

Testamentul lui! Scarlett îşi plecă repede ochii, ca să nu se trădeze, dar nu destul de repede, căci în privirea lui Rhett se aprinse deodată o scânteie de curiozitate.

— După yankei, ar trebui să am un testament frumos! În momentul acesta, se pare că toată lumea se interesează grozav de finanțele mele. În fiecare zi sunt târât de la o comisie de anchetă la alta, hărțuit cu întrebări ridicole. Umblă zvonul că am şters-o cu aşa-zisul tezaur al Confederației.

— E adevărat?

— Asta, cel puțin, e o întrebare directă! Doar ştii tot atât de bine ca şi mine că Confederația tipărea bilete în loc să fabrice monede de aur.

— Dar de unde ai scos atâția bani? Din speculații? Mătuşa Pitty zice…

— Pentru ce mă întrebi toate astea?

Să-l ia dracu! Desigur că avea banii Confederației. Era atât de agitată, încât îi venea greu să-i vorbească pe un ton amabil.

— Rhett, sunt atât de neliniştită să te ştiu aici. Crezi că ai vreo şansă să ieşi de aici?

— Nihil desperandum – e deviza mea.

— Şi ce înseamnă?

— Asta înseamnă „poate”, fermecătoarea mea ignorantă.

Scarlett clipi des din genele-i lungi, privi pe Rhett, apoi plecă din nou ochii.

— Eşti prea deştept ca să te laşi prins. Ai să găseşti mijlocul să-i păcăleşti într-un fel pe yankei şi să ieşi de aici. Şi când vei fi liber…

— Şi când voi fi liber? întrebă el cu o voce dulce, apropiindu-se şi mai mult de ea.

— Ei bine, eu…

Scarlett reuşi să pară încurcată şi chiar să roşească. Nu-i fu prea greu, căci i se tăiase respirația şi inima-i bătea ca o tobă.

— Rhett, regret atât de mult ce ți-am… ce-am spus în

noaptea aceea… ştii… lângă Rough and Ready. Mi-era… mi-era atât de frică, eram atât de îngrozită şi tu, tu erai atât de…

Se uită în jos şi, zărind mâna brună a lui Rhett ținând-o strâns pe a ei, urmă:

— Şi… credeam că n-am să te iert niciodată, niciodată! Dar ieri, când mătuşa Pitty mi-a spus că rişti să fii spânzurat… am simțit deodată ceva în mine, şi eu… eu…

Se uită la el cu o privire rugătoare, în care s-ar fi putut citi toate suferințele unei inimi chinuite.

— O, Rhett! Dacă te spânzură, voi muri! N-aş putea să-mi revin! Vezi, eu… şi cum nu mai avea puterea să înfrunte strălucirea arzătoare a ochilor lui Rhett, îşi plecă pleoapele.

„Într-o clipă voi plânge”, îşi zise ea în culmea mirării şi a tulburării. Trebuie să-mi rețin lacrimile? Sau voi părea mai naturală dacă plâng?”

— Dumnezeule, Scarlett, zise Rhett, nu cumva vrei să înțelegi prin asta că…?

Şi strânse atât de tare mâinile tinerei femei, încât o duru.

Cu genele strânse, se sili să plângă, fără să uite să-şi întoarcă uşor capul, ca Rhett s-o poată săruta. Da, o va săruta pe gură, va simți buzele lui stăruitoare, de care-şi aminti deodată cu o intensitate tulburătoare. Dar Rhett n-o sărută. Decepționată, întredeschise ochii şi-l privi pe ascuns. Capul lui brun era aplecat pe mâinile ei şi, în timp ce-l observa, duse una din ele la buze, apoi o ridică pe cealaltă şi o apăsă o clipă pe obraz. Scarlett, care se aşteptase la un gest violent, în fața unei asemenea manifestări de duioşie, rămase zăpăcită. Ar fi vrut totuşi să-i vadă chipul, dar trebui să renunțe, căci Rhett ținea întruna capul plecat.

Închise ochii, de teamă ca Rhett, ridicându-se brusc, să nu surprindă la ea o expresie de triumf prea vizibilă. O va cere în căsătorie, sau cel puțin îi va spune că o

iubeşte, şi apoi… Cum se uita în jos cu genele întredeschise, îl văzu întorcându-i mâna ca să-i sărute podul palmei, şi deodată îl auzi scoţând un oftat scurt. Atunci, pentru prima oară de un an, Scarlett îşi văzu podul palmei aşa cum era, şi încremeni. Era mâna altcuiva, nu mâna dulce şi albă a lui Scarlett O'Hara. Munca i-o bătătorise, soarele i-o arsese, o umpluse de pistrui. Unghiile îi erau rupte şi palma aspră. O tăietură pe jumătate cicatrizată îi însemna degetul mare. Arsura pe care şi-o făcuse luna trecută cu grăsime fierbinte era hidoasă. O privi îngrozită şi, fără să-şi dea seama ce face, strânse repede pumnul.

Rhett tot nu ridica privirea. Scarlett nu putea să-i vadă faţa. Şi deodată el îi desfăcu pumnul cu un gest nemilos, îi luă şi cealaltă mână şi le cercetă pe amândouă în tăcere.

— Uită-te la mine, zise el în sfârşit, cu un ton foarte calm, îndreptându-se. Şi termină cu mutra asta de mironosiţă.

Vrând-nevrând, se întoarse spre el şi-i arătă o faţă provocatoare şi tulburată. Rhett se uită la ea cu sprâncenele încruntate şi cu ochii lui negri scânteietori.

— Aşadar, totul merge de minune la Tara? Aţi recoltat atâta bumbac încât poţi să şi voiajezi. Dar cu mâinile ce-ai făcut? Ai împins la plug?

Scarlett încercă să se degajeze, dar Rhett o ţinea strâns.

— Astea nu-s mâinile unei doamne, zise el, lăsându-le deodată.

— Oh, taci din gură! exclamă Scarlett, care simţi o clipă uşurarea de a-şi putea exprima sentimentele. Ce te priveşte ce fac cu mâinile mele?

„Oh, ce proastă sunt!" îşi zise ea într-un acces de turbare împotriva ei înseşi. „Ar fi trebuit să împrumut, sau să fur mănuşile mătuşii Pitty. Dar nu-mi dădeam seama că mâinile mele sunt în halul ăsta. Şi, bineînţeles, Rhett nu putea să nu observe. Şi iată că m-

am înfuriat şi poate că am stricat totul. Să mi se întâmple asta tocmai în momentul când era gata să-mi facă o declaraţie.”

— Evident că nu mă priveşte, declară Rhett calm, sprijinindu-se alene de speteaza scaunului, pe faţă cu o expresie de indiferenţă.

Vasăzică, face pe încăpăţânatul. Ei bine, dacă ţinea să transforme această înfrângere în victorie, va trebui să fie blândă ca un miel, oricât ar costa-o. Poate că vorbindu-i frumos…

— Nu eşti deloc amabil cu bietele mele mâini. Toate astea fiindcă am călărit săptămâna trecută fără mănuşi, şi…

— Ai călărit, pe dracu'! zise el tot atât de calm. Ai muncit ca o negresă cu mâinile astea. Ce ai de spus? De ce m-ai minţit că toate merg bine la Tara?

— Rhett, te rog…

— Ce-ar fi să-mi spui adevărul? Care-i adevăratul scop al vizitei tale? Văzându-te aici, am fost gata o clipă să cred că ai puţină simpatie pentru mine şi că eşti îngrijorată pentru soarta mea.

— Oh, sigur că sunt îngrijorată. Ştii…

— Nu, nu-i adevărat! Puţin îţi pasă dacă m-ar spânzura. Ţi se vede pe faţă tot atât de limpede cum se văd pe mâini urmele muncii grele pe care ai făcut-o. Voiai să capeţi ceva de la mine, ceva de care aveai atât de mare nevoie, încât ai montat toată această comedie. De ce n-ai venit să-mi spui deschis despre ce e vorba? Ai fi avut mult mai multe şanse să obţii, căci dacă există o calitate pe care o apreciez la femei, e sinceritatea. Dar nu, a trebuit să vii aici să-ţi scuturi cerceii şi să te fâţâi ca o târfă.

Pronunţă ultimul cuvânt fără să ridice măcar vocea, şi totuşi el şuieră în urechile lui Scarlett ca o lovitură de bici. Era ruina tuturor speranţelor ei. După asta, n-o va mai cere în căsătorie. Dacă s-ar fi înfuriat sau, ca orice alt bărbat, i-ar fi făcut reproşuri, ar fi ştiut cum să-l ia.

Dar calmul îngrozitor al vocii lui o speria şi-i răpea orice posibilitate de-a mai acţiona. Deşi era arestat, şi yankeii erau în camera vecină, Scarlett îşi dădea seama că era periculos să-ţi baţi joc de un om ca Rhett Butler.

— Îmi închipui că memoria mi-a jucat un renghi. Ar fi trebuit să-mi reamintesc că-mi semeni şi că nu întreprinzi niciodată nimic fără să ai un motiv. Ia să vedem, ce idee puteai să ai în cap, doamnă Hamilton? Oare să te fi înşelat într-un asemenea hal încât să-ţi închipui că te voi cere în căsătorie?

Scarlett se-nroşi până în vârful urechilor şi nu răspunse.

— Ţi-am repetat totuşi destul de des că nu sunt făcut pentru căsătorie. Nu se poate să fi uitat!

În faţa muţeniei ei, spuse cu o bruscă violenţă:

— Ai uitat? Răspunde-mi.

— Nu, n-am uitat, bolborosi Scarlett jalnic.

— Ce jucătoare pasionată eşti, Scarlett! zise el batjocoritor. Ţi-ai făcut socoteala că sunt deţinut, că n-am mai văzut de mult femei, şi că mă voi repezi deci asupra ta ca un peşte la momeală.

„Şi aşa ai şi făcut”, gândi Scarlett furioasă. „De n-ar fi fost mâinile mele...”

— Acum cunoaştem aproape adevărul întreg, ne lipseşte numai motivul care te-a îndemnat. Hai, spune-mi exact, pentru ce voiai să mă prinzi în lanţurile căsătoriei?

Era o notă alintătoare şi glumeaţă în vocea lui Rhett, şi Scarlett recăpătă curaj. În definitiv, poate că totul nu era pierdut. Fireşte, nu mai era vorba de căsătorie, dar în disperarea ei, era bucuroasă chiar de asta. Era ceva în omul acesta atât de calm care o speria, aşa încât gândul de a se mărita cu el o înspăimânta. Dar cu tact şi făcând apel la sentimentele lui, poate că va reuşi să obţină de la el un împrumut.

— O, Rhett, zise ea luând o expresie copilărească, ai putea să mă ajuţi atât de mult... numai dacă ai vrea să

fii drăguț.

— Nimic nu-mi place mai mult decât să fiu… drăguț.

— Rhett, în numele vechii noastre prietenii, aş vrea să-mi faci un mare bine.

— În sfârşit, doamna cu mâinile bătătorite ajunge la scopul vizitei sale. Mi-era teamă că rolul ăsta de suflet bun nu ți se prea potriveşte. Ce doreşti? Bani?

Întrebarea aceasta directă distruse în Scarlett orice speranță de a-şi atinge scopul cu ajutorul subterfugiilor sau al argumentelor de ordin sentimental.

— Nu fi rău, Rhett, spuse ea pe un ton linguşitor. Am nevoie de bani. Aş vrea să-mi împrumuți trei sute de dolari.

— În sfârşit, adevărul. Spui cuvinte de dragoste şi te gândeşti la bani. Cât e de femeiesc! Ai mare nevoie de aceşti bani?

— O da… adică nu grozav, dar îmi sunt necesari.

— Trei sute de dolari! E o sumă importantă! Ce să faci cu ei?

— Să plătesc impozitele Tarei.

— Aşadar, vrei să împrumuți bani de la mine. Ei bine, fiindcă eşti femeie de afaceri, am să mă arăt şi eu om de afaceri. Ce garanții îmi oferi?

— Ce anume?

— Garanții. Ce-mi oferi pentru banii mei? E firesc. Nu țin să pierd toți banii ăştia.

Glasul lui era suspect de dulce, dar ea nu observă. Poate că, până la urmă, totul se va aranja.

— Cerceii mei.

— Nu mă interesează.

— Atunci, o ipotecă asupra Tarei.

— Ce să fac cu o moşie?

— Ai putea… ai putea… e o plantație bună. N-ai pierde nimic. De altfel, ți-aş plăti datoria la recolta viitoare.

— Nu sunt prea sigur, zise el lăsându-se pe spate şi înfundându-şi mâinile în buzunare. Cursul bumbacului

scade. Timpurile sunt grele şi banul e scump.

— Oh, Rhett, nu mă necăji! Ştii bine că ai milioane.

Ochii lui Rhett scânteiară batjocoritori.

— Aşadar, totul merge admirabil la voi şi n-ai prea mare nevoie de aceşti bani. Ei bine, îmi face plăcere. Îmi place să aflu că le merge bine vechilor mei prieteni.

— Rhett, pentru numele lui Dumnezeu… începu Scarlett cu disperare, pierzându-şi curajul şi controlul.

— Mai încet, te rog. Sper că nu vrei să te audă yankeii. Nu ți s-a spus niciodată că ai ochi de pisică, de pisică în întuneric?

— Rhett, te rog! Am să-ți spun tot! Am mare nevoie de aceşti bani… Te-am… te-am mințit povestindu-ți că toate merg bine! Lucrurile merg cât se poate de rău. Tata nu mai e el însuşi. De la moartea mamei, a devenit ciudat şi nu mai mi-e de niciun ajutor. E ca un copil. N-avem pe nimeni care să lucreze bumbacul şi suntem atâtea guri de hrănit, treisprezece la masă în fiecare zi. Şi impozitele… sunt atât de ridicate. Rhett, am să-ți spun totul. Timp de un an de zile am fost gata să murim de foame. O, nu ştii, nu poți să ştii! Nu ne săturăm niciodată şi e îngrozitor să te scoli sau să te culci cu stomacul gol. N-avem nimic călduros de îmbrăcat. Copiilor le e întotdeauna frig, sunt întruna bolnavi şi…

— De unde ai găsit rochia asta frumoasă?

— Am croit-o dintr-una din perdelele din salonul mamei, răspunse Scarlett, prea disperată ca să-i mai fie ruşine de această mărturisire. Puteam să rezist de foame şi de frig, dar acum… acum carpetbagger-ii ne-au mărit impozitele. Trebuie să plătim, nu se poate altfel, şi nu am decât o monedă de cinci dolari în aur. Îmi trebuie banii de impozite! Nu înțelegi? Dacă nu plătesc impozitele, eu… noi pierdem Tara. Nu se poate. Nu pot să las ca Tara să fie vândută.

— De ce nu mi-ai spus de la început, în loc să atentezi la inima mea sensibilă, întotdeauna atât de slabă când e vorba de o femeie frumoasă? Nu, Scarlett,

nu plânge. Ai folosit toate vicleşugurile în afară de ăsta. N-aş putea să mai suport. Sunt prea îndurerat constatând că ai venit după banii mei şi nu după încântătoarea mea persoană.

Scarlett îşi aminti că Rhett spunea adesea adevărul când părea că-şi bate joc de el însuşi sau de alţii, şi se uită repede la el. Îl jignise oare cu adevărat în sentimentele lui? Avea într-adevăr un sentiment pentru ea? Fusese pe punctul de a o cere în căsătorie? Sau avusese pur şi simplu intenţia de a-i repeta propunerea scârboasă pe care i-o mai făcuse de două ori? Dacă ţinea la ea, poate va găsi mijlocul să-l îmblânzească. Dar ochii negri ai lui Rhett o cercetau nu cu expresia unui îndrăgostit, şi-l auzi râzând încetişor.

— Genul ăsta de garanţie nu-mi place. Nu sunt plantator. Ce ai să-mi oferi altceva?

În fine, sosise momentul! Scarlett scoase un oftat adânc şi-l privi pe Rhett drept în faţă: toată cochetăria şi fasoanele erau uitate, acum când trebuia să înfrunte lucrul de care se temea cel mai mult.

— Pe mine însămi!

— Da?

Scarlett strânse dinţii şi ochii ei luară culoarea smaraldului.

— Îţi aminteşti de noaptea aceea de pe veranda mătuşii Pitty? Era în timpul asediului. Mi-ai spus… mi-ai spus că mă doreai.

Rhett se lăsă alene pe spate şi, impasibil, studie faţa încordată a lui Scarlett. În fundul ochilor lui licări o mică flacără, dar nu spuse nimic.

— Mi-ai spus că… n-ai dorit niciodată o femeie atât de mult ca pe mine. Dacă mă vrei încă, poţi să mă iei. Rhett, voi face tot ce vei voi, dar, pentru numele lui Dumnezeu, dă-mi o poliţă! Cred că ai încredere în mine. Jur că-ţi voi înapoia banii. Îţi dau şi în scris.

Continua s-o privească într-un fel straniu. Faţa lui rămânea de nepătruns şi Scarlett, tot vorbindu-i, se

întrebă dacă-l amuza sau dacă-l scârbea. De-ar spune numai ceva, orice. Simți că i se aprind obrajii.

— Am nevoie de banii aceştia cât de curând, Rhett. Vor să ne dea afară, şi blestematul ăla de administrator al tatei va pune mâna pe plantație şi…

— Un minut! Ce te face să crezi că te mai doresc încă? Ce te face să crezi că prețuieşti trei sute de dolari? Cele mai multe femei n-au astfel de pretenții.

Scarlett roşi până la rădăcina părului. Umilirea ei era completă.

— De ce faci asta? De ce nu renunți la plantație şi nu mergi să trăieşti la domnişoara Pittypat? Jumătate din casă e a ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, exclamă Scarlett, ai înnebunit? Nu pot să renunț la Tara. E căminul meu. Nu mă voi despărți de ea atâta cât voi trăi.

— Irlandezii, zise Rhett scoțându-şi mâinile din buzunare, sunt unul dintre neamurile cele mai păcătoase. Dau importanță unor lucruri care nu merită. Pământul, de pildă. Orice bucată de pământ face cât oricare alta. Acum, să punem lucrurile la punct, Scarlett. Ai venit să-mi propui o afacere. Bine. Îți voi da trei sute de dolari, şi vei deveni amanta mea.

— Da!

Acum, când cuvintele respingătoare fuseseră rostite, se simțea mai la largul ei şi speranța-i revenea. Îi spusese: „Îți voi da”. Dar era în ochii lui o lucire diabolică, ca şi când ceva l-ar fi amuzat foarte mult.

— Şi când te gândeşti că atunci când am avut neobrăzarea să-şi fac aceeaşi propunere, m-ai dat pe uşă afară. Mi-ai trântit în față o mulțime de ocări, fără să uiți să adaugi că nu ții să „ai o droaie de plozi.” Nu, draga mea, nu vreau să-ți scot acum pe nas vorbele astea. Ceea ce mă interesează sunt ciudățeniile minții tale. Nu voiai să-mi fii amantă de plăcere, dar accepți de nevoie. Asta mă întăreşte în părerea mea că virtutea nu-i decât o chestiune de preț.

— O, Rhett, cum poți vorbi aşa! Dacă vrei să mă jigneşti, jigneşte-mă, însă dă-mi banii.

Răsufla mai uşurată acum. Aşa cum îl ştia pe Rhett, se aştepta să o jignească; să o chinuie cât mai mult ca să se răzbune pentru vechile jigniri şi pentru recenta încercare de a-l trage pe sfoară. Ei bine, va suporta. Va suporta orice. O clipă i se păru că e vară şi cerul de după-amiază e albastru şi ea stă culcată în trifoiul de pe pajiştea Tarei, cu ochii pierduți urmărind norii schimbători, cu mireasma florilor albe în nări şi cu zumzetul albinelor harnice în urechi. Timp de o clipă intensă trăi o după-amiază liniştită de la Tara, tulburată doar de zgomotul depărtat al carelor care se întorceau de pe ogoarele roşii. Da, Tara merita orice, şi chiar mai mult.

Îşi ridică deodată capul.

— Îmi dai banii?

Rhett o privi şi, cu o voce totodată dulce şi brutală, spuse:

— Nu, nu-ți dau!

O clipă Scarlett nu-i înțelese răspunsul.

— Chiar dacă aş voi, n-aş putea să-ți dau. N-am nicio lescaie la mine. Niciun ban la Atlanta. Am bani, e adevărat, dar nu aici. Şi n-am poftă să spun nici unde sunt, nici cât am. Iar dacă aş încerca să-ți dau o poliță asupra sumelor depuse pe numele meu, yankeii ar sări ca o rață asupra unui gândac şi nici tu, nici eu, n-am putea pune mâna pe bani. Ce zici de asta?

Scarlett se îngălbeni, se înverzi, pe nas îi apărură pistruii, şi gura i se strâmbă ca a lui Gerald când avea un acces de furie turbată. Sări în sus şi scoase un strigăt nearticulat, care întrerupse brusc murmurul vocilor din odaia alăturată. Iute ca o panteră, Rhett sări asupra lui Scarlett, îi apăsă mâna grea pe gură şi-i trecu brațul în jurul mijlocului. Ea se zbătu ca o nebună, încercă să-l muşte, să-l lovească cu picioarele, să urle de turbare, de disperare, de ură şi de amor propriu rănit de

moarte. Se frânse în două, încercă să scape prin toate mijloacele din brațul de fier care o strângea. Inima-i stătea gata să se spargă, corsetul îi tăia respirația. Rhett o strângea atât de tare, atât de brutal, încât o durea, iar mâna lui care-i apăsa gura îi chinuia bărbia.

Rhett pălise sub tenul lui bronzat. Cu privirea aspră şi îngrijorată, o ridică pe Scarlett de pe pământ, o lipi de pieptul lui, se aşeză pe scaun şi o ținu pe genunchii lui pe tânăra femeie care continua să se zbată.

— Draga mea, pentru numele lui Dumnezeu! Opreşte-te! Taci! Nu striga! Dacă te aud, vor veni aici. Calmează-te. Vrei ca yankeii să te vadă în halul ăsta?

Lui Scarlett puțin îi păsa dacă era văzută de yankei ori nu. Nu mai simțea decât o dorință feroce să-l omoare pe Rhett, dar capul începea să i se învârtească. Nu mai putea respira. Mâna lui Rhett o înăbuşea. Corsetul o strângea din ce în ce mai tare. Degeaba se zbătea, brațul lui Rhett o paraliza. Atunci totul deveni tulbure, se pierdu într-o umbră din ce în ce mai deasă, şi nu mai văzu nimic.

Când îşi reveni, se simțea frântă, moartă de oboseală. Era din nou aşezată pe scaun, cu capul gol şi Rhett, cu ochii îngrijorați ațintiți asupra ei, o bătea peste mâini. Căpitanul cel tânăr şi amabil o silea să înghită puțin coniac, din care i se vărsase şi pe gât. Ceilalți ofițeri se învârteau în jurul ei, gesticulând şi şuşotind.

— Cred… cred că am leşinat, zise ea şi sunetul vocii i se păru că vine de atât de departe, încât se sperie.

— Bea asta, zise Rhett luând paharul şi lipindu-i-l de buze.

Îşi aminti vag ce se petrecuse, şi ochii ei se aprinseră când îl recunoscu pe Rhett, dar era prea slabă ca să se înfurie din nou.

— Te rog, bea asta pentru mine.

Bău câteva picături, se înecă, începu să tuşească, dar Rhett nu se dădu bătut şi continuă să insiste. Bău o înghițitură bună şi lichidul arzător îi aprinse brusc

gâtlejul.

— Cred că-i va fi mai bine, domnilor, zise Rhett. Vă mulțumesc foarte mult. Când a aflat că voi fi executat, n-a putu îndura.

Ofițerii părură foarte jenați şi sfârşiră prin a se retrage. Tânărul căpitan se opri pe pragul odăii.

— Dacă mai pot face ceva…

— Nu, mulțumesc.

Închise uşa în urma lui.

— Mai bea puțin, zise Rhett.

— Nu.

— Bea.

Scarlett mai bău o înghițitură, care o încălzi şi dădu puteri picioarelor ei tremurânde. Respinse paharul şi încercă să se ridice, dar Rhett o reaşeză cu sila.

— Nu mă atinge. Plec.

— Nu încă. Aşteaptă o clipă. Ai putea leşina din nou.

— Prefer să leşin în mijlocul străzii decât să mai stau aici cu tine.

— N-am să te las totuşi să leşini în mijlocul străzii.

— Lasă-mă să plec. Te urăsc.

Rhett surâse uşor.

— Asta, asta-ți seamănă mai mult. Cred că te simți mai bine.

Scarlett rămase liniştită câteva minute. Încercă să se înfurie din nou, dar se simțea prea sfârşită, prea slăbită ca să urască sau să-i pese de ceva. Jucase tot, şi pierduse. Nu-i mai rămăsese nici măcar mândria. Era ruina ultimei ei speranțe. Era sfârşitul Tarei, sfârşitul lor al tuturor. O clipă destul de lungă rămase astfel, sprijinită de spătarul scaunului. Închise ochii. Alături de ea, auzea respirația sacadată a lui Rhett. Puțin câte puțin, coniacul îi dădu putere şi o căldură artificială. Când deschise în sfârşit ochii şi-l zări pe Rhett în fața ei, simți din nou că o cuprinde furia. Fruntea i se încreți, încruntă din sprâncene, dar Rhett surâse ca pe vremuri.

— Ei, judecând după felul cum te încrunți, cred că te

simți mai bine.

— Fireşte că mă simt mai bine. Rhett Butler, eşti odios, eşti o ființă nedemnă, eşti ultimul dintre ticăloşi. Cum am deschis gura, ştiai foarte bine ce voi spune şi ştiai şi că ai să-mi refuzi banii. Şi m-ai lăsat să vorbesc. Ai fi putut să mă cruți.

— Să te cruț şi să pierd ocazia de a auzi tot ce mi-ai spus? Niciodată. Am atât de puține distracții aici. Nu-mi aduc aminte să fi trăit o scenă mai amuzantă.

Şi izbucni în obişnuitul lui râs batjocoritor. Scarlett sări în picioare şi puse mâna pe pălărie. Rhett o prinse brusc de umeri.

— N-am sfârşit încă. Te simți destul de bine ca să vorbeşti rezonabil?

— Dă-mi drumul.

— O să-ți dau drumul, dar răspunde-mi mai întâi! Eram singura ta posibilitate?

N-o slăbea pe Scarlett din ochi şi-i pândea cea mai mică schimbare de expresie.

— Ce vrei să spui?

— Eram singurul bărbat căruia te-ai gândit să-i joci această mică comedie?

— Ce te interesează?

— Mă interesează mai mult decât îți închipui. Ai şi alți bărbați în vedere? Spune-mi.

— Nu.

— De necrezut! Nu, nu, nu pot să cred că n-ai cinci sau şase asupra cărora ți-ai aruncat ochii. Şi unul din ei nu se poate să nu accepte interesanta ta ofertă. Sunt atât de convins, încât vreau să-ți dau un mic sfat.

— N-am nevoie de sfaturile tale.

— Totuşi am să-ți dau. Se pare că în acest moment nu pot să-ți dau decât sfaturi. Ascultă-l pe ăsta, pentru că e un sfat bun. Când încerci să capeți ceva de la un bărbat, nu-ți descoperi bateriile dintr-odată, cum ai făcut cu mine. Fii mai subtilă, mai învăluitoare. Vei obține rezultate mai bune. Pe vremuri erai desăvârşită

din acest punct de vedere. Dar azi, când mi-ai oferit garanția aceea… ai fost aspră ca o gheară. Am mai văzut ochi ca ai tăi, la douăzeci de paşi de mine, într-un duel cu pistolul, şi nu-i o privelişte prea înveselitoare. Nu trezesc nicio ardoare în pieptul unui bărbat. Nu trebuie să te porți aşa cu bărbații, draga mea. Pe vremuri păreai să promiți mai mult.

— N-am să primesc sfaturi de la tine cum trebuie să mă port, zise Scarlett punându-şi pălăria cu un gest obosit.

Se întreba cum de putea Rhett să glumească – cu ştreangul de gât şi văzând jalnica ei situație. Nu băgă de seamă că avea mâinile în buzunare şi n-avea de unde să ştie că strângea pumnii, furios de propria-i neputință.

— Curaj, îi zise el lui Scarlett, în timp ce ea-şi înnoda panglicile pălăriei. Vei putea să asişti la execuția mea. Te va face să te simți mult mai bine. Vei lichida dintr-odată toate vechile tale socoteli cu mine… chiar şi asta de azi. Şi n-am să te uit în testamentul meu.

— Mulțumesc, dar s-ar putea să te spânzure când va fi prea târziu ca să-mi plătesc impozitele, răspunse Scarlett cu o ironie egală cu a lui Rhett, exprimând, în fond, adevăratul ei gând.

Capitolul XXXV

Când Scarlett părăsi închisoarea, ploua şi cerul avea o culoare plumburie. Soldații din piață se refugiaseră în barăci. Străzile erau pustii. Nu se vedea nicăieri niciun vehicul, şi Scarlett înțelese că va trebui să facă pe jos tot drumul acela lung până acasă.

Pe măsură ce înainta, focul aprins în ea de coniac se stingea. Tremura sub muşcătura vântului rece. Picăturile de ploaie o izbeau pişcându-i obrazul ca nişte înțepături de ac. Pelerina subțire a mătuşii Pitty se muie repede, atârnând acum în falduri umede. Scarlett ştia că rochia de catifea va fi complet stricată. Cât despre penele de cocoş de la pălărie, păreau la fel de puțin glorioase ca în zilele ploioase de la Tara când fostul lor posesor se plimba prin ogradă. Trotuarul era desfundat şi, pe mari intervale, intrai în noroi până la glezne. Din când în când Scarlett îşi pierdea câte un pantof în noroi şi, de câte ori se apleca să-l scoată, tivul rochiei se murdărea mai mult. Nici nu încercă măcar să ocolească băltoacele. Intra în ele, trăgând după ea fustele îngreunate. Juponul îi era ud, pantalonaşii de dantelă se udaseră şi ei şi îi înghețau picioarele, dar puțin îi păsa de distrugerea toaletei pe care mizase atât. Leoarcă de apă, disperată, nu mai avea niciun curaj.

Cum se putea întoarce la Tara, când plecase atât de sigură pe ea? Cum le va putea spune tuturor celor de la Tara că trebuiau să plece? Şi cum va putea să

părăsească ogoarele roşii, pinii uriaşi, bălțile, cimitirul familiei în care, sub umbra deasă a cedrilor, odihnea Ellen?

Ura împotriva lui Rhett Butler îi ardea inima. Ce nemernic! Nădăjduia că-l vor spânzura şi că nu va mai avea niciodată de-a face cu acest om, care o văzuse umilindu-se şi degradându-se. Fireşte, dacă ar fi vrut i-ar fi putut face rost de bani. Oh, spânzurătoarea era încă o moarte prea dulce pentru el. Slavă Domnului că n-o putea vedea acum, cu hainele leoarcă, cu părul atârnându-i, cu dinții care-i clănțăneau. Ce hidoasă trebuie să fie, şi cum şi-ar bate joc de ea!

Negrii pe care-i întâlnea se întorceau rânjind obraznic şi o priveau cum se poticnea sau aluneca în noroi, cum iuțea pasul sau se oprea ca să-şi recapete răsuflarea sau să-şi pună pantofii. Cum îndrăzneau să râdă gorilele astea negre? Cum îndrăzneau să-şi bată joc de ea, de Scarlett O'Hara de la Tara? I-ar fi plăcut să dea ordin să fie biciuiți până la sânge. Numai bestiile de yankei erau de vină că i-au eliberat şi le îngăduiau să-i insulte pe albi.

Ajunsă în strada Washington, priveliştea care i se oferi ochilor deveni tot atât de lugubră ca şi propriile ei gânduri. Nu văzu nimic din animația şi viața care o izbiseră pe Strada Piersicului. Pe vremuri, aici se ridicau numeroase case particulare, dar nu fuseseră reconstruite decât foarte puține din aceste frumoase locuințe. Nu se vedeau decât temelii înnegrite de fum şi hornuri golaşe, pe care oamenii le botezaseră „santinelele lui Sherman”. Alei năpădite de bălării duceau spre maidane unde înainte fuseseră case; grădinile erau părăginite; nu se vedeau nicăieri echipaje, iar stâlpii de care se legau odinioară frâiele cailor, păreau atât de inutili! Peste tot stăpâneau doar vântul rece şi ploaia, noroiul şi arborii golaşi, tăcerea şi dezolarea. Ce ude îi erau picioarele şi ce departe era casa mătuşii Pitty!

Scarlett auzi în urma ei tropăit de copite şi se feri cât putu pe trotuarul îngust, spre a apăra pelerina mătuşii Pitty de alți stropi de noroi. O brişcă venea încet pe stradă. Hotărâtă să ceară ajutorul vizitiului dacă era un alb, Scarlett se întoarse. Ploaia o împiedica să vadă cine era, dar când brişca ajunse în dreptul ei, deosebi un om care o privea. Scarlett avu impresia că mai văzuse chipul acesta undeva. Coborî de pe trotuar ca să vadă mai bine, şi atunci omul tuşi cu un mic aer jenat şi exclamă cu o mirare plină de bucurie:

— Dumnezeule, nu se poate să fie domnişoara Scarlett!

— O, domnule Kennedy! strigă ea apropiindu-se şi sprijinindu-se de roata plină de noroi, fără să-i pese că-şi murdăreşte rochia, n-am fost niciodată atât de fericită să întâlnesc pe cineva!

Frank Kennedy se înroşi de plăcere auzind aceste cuvinte, a căror sinceritate nu putea fi pusă la îndoială, apoi, după ce se întoarse ca să arunce o scuipătură îngălbenită de tutun, sări jos din brişcă. Scutură mâinile tinerei femei cu entuziasm, ridică prelata şi o ajută pe Scarlett să se urce.

— Ce faci, domnişoară Scarlett, singură în cartierul ăsta? Nu ştii că e primejdios? Şi eşti udă din cap până-n picioare. Ține, înveleşte-ți picioarele cu pătura asta!

În timp ce Frank se agita în jurul ei şi cârâia ca o găină, Scarlett se lăsa cu plăcere răsfățată. Era aşa de bine să fii certată şi râzgâiată de un bărbat, chiar când nu era vorba decât de o fată bătrână în pantaloni, ca Frank Kennedy. Ce binefăcător contrast față de tratamentul brutal la care o supusese Rhett! Şi ce plăcere să vezi pe cineva din comitatul tău, când eşti atât de departe de casă! Scarlett observă că Frank era bine îmbrăcat şi că brişca era nouă. Calul părea tânăr şi bine îngrijit, dar Frank arăta mult mai bătrân decât era. Cu figura obosită, cu ochii umezi şi băgați în fundul unui fel de buzunar de carne fleşcăită, slăbise şi

îmbătrânise mult din acel ajun de Crăciun când venise la Tara cu oamenii lui. Barba de un blond roşiatic era rară şi parcă zdrenţuită, ca şi când n-ar fi încetat să se tot tragă de ea. Totuşi, în comparaţie cu oamenii trişti şi preocupaţi pe care-i întâlnea peste tot, Frank avea un aer de prosperitate şi de bună dispoziţie.

— Ce plăcere să te văd, zise el cu căldură. Nu ştiam că eşti în oraş. Am văzut-o pe domnişoara Pittypat săptămâna trecută, dar nu mi-a spus că o să vii. Te-a... te-a însoţit cineva de la Tara?

Se gândea la Suellen, dobitocul bătrân!

— Nu, răspunse Scarlett învelindu-se cu pătura caldă. Am venit singură. Şi n-o anunţasem pe mătuşa Pitty de sosirea mea.

Frank şuieră şi calul o porni din nou.

— Toată lumea e bine la Tara?

— Oh, da, mai mult sau mai puţin.

Trebuia neapărat să găsească un subiect de conversaţie, dar îi venea aşa de greu să spună ceva. Mintea îi era ca de plumb, acum după înfrângere, şi Scarlett nu dorea altceva decât să stea la căldură, sub pătură, şi să nu se gândească la nimic. Nu voia să se gândească la Tara acum. O s-o facă mai târziu, când gândul pierderii Tarei n-o s-o mai chinuiască atâta. De-ar putea să găsească un subiect de conversaţie, care să-l ocupe pe Frank tot drumul, n-ar avea decât să murmure din când în când: „Ce bine!” şi: „Eşti, desigur, foarte priceput.”

— Domnule Kennedy, sunt atât de surprinsă că te văd. Ştiu că n-a fost frumos din partea mea să întrerup legăturile cu vechii noştri prieteni, dar nu credeam că eşti la Atlanta. Îmi pare chiar că am auzit că eşti la Marietta.

— Fac afaceri la Marietta, o mulţime de afaceri. Domnişoara Suellen nu ţi-a spus că m-am stabilit la Atlanta? Nu ţi-a vorbit de magazinul meu?

Scarlett îşi aminti vag că o auzise pe Suellen vorbind

de Frank şi de un magazin, dar nu dădea niciodată prea mare atenție la ce spunea Suellen. Îi ajungea să ştie că Frank era în viață şi că o va scăpa într-o zi de soră-sa.

— Nu, nu mi-a spus niciun cuvânt. Ai un magazin? Înseamnă că eşti foarte capabil.

Frank păru puțin jignit aflând că Suellen nu trâmbițase ştirea la toți, dar complimentul lui Scarlett îi merse la inimă.

— Da, am un magazin, şi – pe Dumnezeul meu! – un magazin frumos. Lumea spune că am simțul afacerilor.

Încântat de el însuşi, râse cu râsul său înăbuşit pe care Scarlett îl găsea atât de enervant.

„Un bătrân nebun şi încrezut”, îşi zise ea.

— O, domnule Kennedy, am impresia că reuşeşti în tot ce faci. Dar cum de ai izbutit să deschizi un magazin? Când te-am văzut acum doi ani, de Crăciun, mi-ai spus că n-aveai nicio lescaie.

Frank îşi drese glasul, se trase de favoriți şi surâse timid.

— E o poveste lungă, domnişoară Scarlett.

„Slavă Domnului”, gândi tânăra femeie. „O să dureze până ajung acasă”. Şi spuse tare:

— Te rog, spune-mi-o.

— Îți aminteşti ultima oară când am venit la Atlanta ca să rechiziționăm hrană? Ei bine, la scurt timp după aceea am intrat în serviciul activ. Vreau să spun că am făcut războiul cu adevărat. Adio, intendență! Ce vrei, nu mai era nevoie de intendență, fiindcă nu se mai găsea aproape nimic care să poată fi rechiziționat, şi m-am gândit că un om sănătos îşi avea firesc locul în linia întâi. Atunci am luptat un timp în rândurile cavaleriei, până ce am primit un glonte în umăr.

Frank părea foarte mândru, şi Scarlett exclamă:

— Groaznic!

— O, n-a fost prea grav, urmă el pe un ton condescendent, doar o rană superficială. M-au trimis într-un spital în Sud şi tocmai când urma să ies, au

sosit trupele yankee. Pe Dumnezeul meu, ce-a fost! Totul a fost atât de neaşteptat, şi oricine era în stare să umble a ajutat la mutatul antrepozitelor militare şi al spitalului. Am dus totul la gară. Încărcasem un tren, când yankeii au intrat printr-o parte a oraşului. Nu ne-a mai rămas altceva de făcut decât să fugim cât mai repede prin cealaltă parte. Doamne, ce groaznic a fost să stai pe acoperişul unui vagon şi să priveşti cum yankeii ardeau ceea ce fuseserăm siliți să lăsăm în gară! Gândeşte-te, domnişoară Scarlett, că au ars tot ce îngrămădisem acolo – pe mai bine de o jumătate de milă – iar noi, abia am scăpat!

— Groaznic!

— Da, groaznic! Ăsta-i adevărul! După ce ai noştri au ocupat iar Atlanta, trenul în care eram a fost expediat aici. Înțelegi, domnişoară Scarlett, asta se petrecea cu puțină vreme înainte de sfârşitul războiului, şi… înțelegi, erau o mulțime de vase, paturi, saltele şi pături, pe care nimeni nu le cerea. De drept, cred că aparțineau yankeilor. În sensul acesta sunt termenii capitulării, nu-i aşa?

— Hm… hm… răspunse Scarlett absentă.

Se încălzise şi i se făcuse somn.

— Nu ştiu nici acum dacă am făcut bine ori nu, urmă Frank oarecum belicos, dar mi-am zis că yankeii n-or să aibă ce să facă cu toate mărfurile astea. Oricum, le-ar fi dat foc. Or, noi le plătisem cu bani grei şi mi-am zis că, în fond, reveneau de drept Confederației sau confederaților. Înțelegi ce vreau să spun?

— Da…

— Sunt fericit că eşti de părerea mea, domnişoară Scarlett. Într-un anumit sens, n-am conştiința împăcată. O mulțime de lume mi-a spus: „O, nu te mai gândi la asta, Frank”, dar n-am ce face. Crezi că am avut dreptate?

— Desigur, răspunse Scarlett, întrebându-se ce oare îi spusese nebunul ăsta bătrân.

Se pare că era vorba de un conflict cu conştiinţa lui. Când un bărbat a ajuns la vârsta lui Frank, ar trebui să ştie că nu trebuie să-şi bată capul cu lucruri fără importanţă. Dar aşa era el – nervos şi tipicar ca o fată bătrână.

— Sunt fericit că te aud spunând-o. După capitulare, aveam circa zece dolari de argint. Era tot ce posedam pe lume. Ai aflat ce au făcut yankeii la Jonesboro cu casa şi cu prăvălia mea. Nu ştiam ce să fac. Atunci, cu cei zece dolari ai mei, am pus acoperiş la o prăvălie veche de lângă Five Points, am dus acolo materialele spitalului şi am început să le vând. Toată lumea avea nevoie de vase, de paturi şi de saltele. Vindeam ieftin, pentru că aveam impresia că toate mărfurile astea aparţineau aproape tot atât de mult celorlalţi ca şi mie. Totuşi, am reuşit să pun nişte bani deoparte. Am cumpărat alte mărfuri, şi am făcut treabă bună. Dacă se-ndreaptă lucrurile, cred că voi câştiga bani mulţi.

Auzind cuvântul „bani”, Scarlett ciuli urechile şi se scutură din toropeală.

— Spui că ai câştigat bani?

Frank era încântat de interesul pe care i-l arăta Scarlett. În afară de Suellen, prea puţine femei îi acordaseră altceva decât o atenţie de moment şi era foarte măgulit să vadă pe fosta frumuseţe a comitatului sorbindu-i cuvintele. Lăsă hăţurile să atârne astfel încât calul să meargă mai încet şi să-şi poată sfârşi povestea înainte de a ajunge la destinaţie.

— Nu sunt milionar, domnişoară Scarlett, şi în comparaţie cu ce aveam altădată, ceea ce am acum e foarte puţin. Dar anul acesta am câştigat totuşi o mie de dolari. Fireşte, am întrebuinţat jumătate ca să repar magazinul, să mai cumpăr mărfuri şi să plătesc chiria. Totuşi, am realizat un beneficiu net de cinci sute de dolari şi, cum vremurile par să se îndrepte, la anul cred că o să am un beneficiu net de două mii de dolari. Şi ştiu ce-am să fac cu ei, căci mai am încă un plan.

Întorsătura pe care o luă conversaţia deşteptă brusc curiozitatea lui Scarlett. Clipi din gene şi se apropie de Frank.

— Ce înţelegi prin asta, domnule Kennedy?

Omul râse şi scutură hăţurile.

— Pariez că te plictiseşti să mă auzi vorbind de afaceri, domnişoară Scarlett. O femeie frumoasă nu trebuie să se priceapă la afaceri.

„Ce bătrân prost!”

— O, ştiu că nu mă pricep, dar mă interesează atâta! Povesteşte-mi, te rog, tot şi explică-mi dacă nu înţeleg.

— Ei bine, e vorba de un gater.

— Un ce?

— Un fel de fabrică de cherestea în care se taie butucii şi se fac scânduri. Nu l-am cumpărat încă, dar asta nu va întârzia. Proprietarul lui, unul Johnson, care stă mai sus de Strada Piersicului, vrea să-l vândă. Are mare nevoie de bani lichizi. Dacă vom face afacerea, va conduce gaterul în locul meu şi-l voi plăti cu săptămâna. E unul din singurele gatere care au mai rămas în picioare, domnişoară Scarlett. Yankeii le-au distrus aproape pe toate. Un gater e o mină de aur. Poţi vinde scândurile la orice preţ. Yankeii au ars atâtea case, încât lumea n-are unde să stea. Oamenii par a fi cuprinşi de nebunia reconstrucţiei. Nimeni n-are destule scânduri şi toţi ard de nerăbdare să-şi facă rost. Populaţia Atlantei creşte văzând cu ochii. Oamenii de la ţară nu se pot descurca singuri, acum când nu mai au negri şi când yankeii şi carpetbagger-ii care mişună prin ţară încearcă să ne despoaie. Atunci, vin cu toţii aici. În scurtă vreme Atlanta va deveni un mare oraş. Şi va fi mare nevoie de lemn la construirea caselor. De aceea voi cumpăra gaterul îndată ce… îndată ce mi se vor achita câteva din poliţele care mi se datorează. La anul, pe vremea asta, voi fi mai în largul meu. Sper… nădăjduiesc că ştii de ce ţin atâta să câştig bani.

Roşi şi începu să se bâlbâie. „Iată-l că se gândeşte la

Suellen”, îşi zise Scarlett cu dezgust.

O clipă îi trecu prin cap să-i ceară s-o împrumute cu trei sute de dolari, dar alungă repede gândul. Va fi jenat, se va bâlbâi, se va pierde în scuze, dar nu-i va împrumuta. Muncise din greu ca să pună banii ăştia deoparte, în nădejdea că se va căsători cu Suellen la primăvară şi, dacă-i împrumuta ei, înseamnă să amâne iar căsătoria. Chiar dacă i-ar făgădui după ce ea i-ar trezi compătimirea şi i-ar arăta că e o datorie faţă de viitoarea lui familie, ştia că Suellen s-ar împotrivi. Prea se temea să nu rămână fată bătrână, aşa că s-ar lupta ca o leoaică dacă cineva ar încerca să întârzie nunta.

Ce găsea oare la morocănoasa şi plângăreaţa de Suellen nebunul ăsta bătrân, încât nu se gândea decât cum să-i ofere un cămin? Suellen nu merita nici să aibă un bărbat iubitor, nici să împartă cu el câştigurile unei prăvălii şi ale unui gater. Din clipa în care Suellen va avea ceva bani, va deveni de nesuferit şi în niciun caz nu va ajuta Tara. Dacă ar avea toalete şi i s-ar spune „doamnă” – puţin i-ar păsa dacă Tara ar fi vândută de fisc sau distrusă.

În timp ce se gândea la viaţa liniştită ce o aştepta pe Suellen, pe lângă existenţa precară pe care ar trebui s-o ducă ea, Scarlett simţi cum se înfurie împotriva nedreptăţii destinului. Repede îşi întoarse capul, de teamă ca Frank să nu-i surprindă expresia. Era pe cale să piardă tot ce avea, în timp ce Sue… şi deodată luă o hotărâre.

Suellen nu-l va avea nici pe Frank, nici prăvălia, nici gaterul!

Suellen nu le merita. Le va avea ea! Se gândi la Tara şi-l revăzu pe Jonas Wilkerson, veninos ca un şarpe, în josul scării, şi simţi că trebuie să se agaţe de ultima epavă a naufragiului vieţii ei. Rhett fusese o decepţie, dar Dumnezeu i-l trimisese pe Frank.

Dar cum să-şi ajungă scopul? Absentă, privi cum cădea ploaia şi strânse pumnii. „Voi ajunge oare să-l fac

s-o uite pe Sue şi să mă ia pe mine? Dacă era cât pe ce să reuşesc cu Rhett, nu văd de ce n-aş reuşi cu Frank.” Clipi din gene şi-şi aminti privirea asupra însoțitorului ei. „Fără îndoială, nu-i frumos”, îşi zise ea, calm. „Are dinții stricați, gura îi miroase urât şi e destul de bătrân ca să-mi fie tată. În plus, e nehotărât, timid, şi bine intenționat. Nu cunosc defecte mai mari la un bărbat. În orice caz, e un gentleman, şi cred c-o să mă înțeleg mai bine cu el decât cu Rhett. Sigur că voi putea să-l manevrez mai uşor decât pe Rhett. Şi-apoi, cerşetorii n-au de ales.”

Gândul că Frank era logodnicul lui Suellen nu trezi nicio remuşcare. După totala prăbuşire morală care-o adusese la Atlanta şi la Rhett, să fure bărbatul făgăduit surorii ei i se părea o chestiune minoră, de care n-ar avea rost să se încurce.

Odată cu această nouă speranță, încrederea îi reveni şi uită că-i era frig la picioare. Se uită la Frank atât de stăruitor, încât acesta manifestă o oarecare emoție. Dar deodată Scarlett îşi plecă repede ochii, amintindu-şi de cuvintele lui Rhett: „Am văzut ochi ca ai tăi într-un duel cu pistolul... Nu trezesc nicio ardoare în pieptul unui bărbat.”

— Ce e, domnişoară Scarlett? Ți-e frig?

— Da, răspunse ea la întâmplare, şi adăugă: Te-ar supăra dacă aş pune mâna în buzunarul paltonului dumitale? E atât de frig, şi manşonul meu e ud pe dinăuntru.

— Vai de mine... Cum de nu! Şi n-ai mănuşi. Ce dobitoc sunt! Vorbesc verzi şi uscate, când dumneata probabil că eşti înghețată şi ai nevoie de un foc bun. Hii, Sally! De fapt, domnişoară Scarlett, aveam capul atât de plin de poveştile mele, că nici nu te-am întrebat ce făceai în acest cartier la ora asta târzie?

— Am fost la postul de comandă al yankeilor, răspunse ea fără să se gândească.

Surprins, Frank îşi ridică sprâncenele de culoarea

nisipului.

— Dar bine, domnişoară Scarlett! Soldații… De ce…?

„Sfântă Fecioară, fă să găsesc o minciună!” se rugă ea în grabă. Nu trebuia pentru nimic în lume ca Frank să bănuiască măcar că se dusese să-l vadă pe Rhett. Frank îl considera un ticălos şi socotea primejdios pentru o femeie cinstită să-i adreseze cuvântul.

— Am fost… am fost acolo ca să văd dacă… dacă nu cumva ofițerii ar putea cumpăra nişte broderii ca să le trimită soțiilor lor. Brodez foarte bine.

Frank se lăsă pe spate, îngrozit. Era uluit. Perplexitatea şi indignarea se luptau în el.

— Te-ai dus la yankei… păi bine… domnişoară Scarlett, n-ar fi trebuit. Tatăl dumitale desigur că habar n-are. Domnişoara Pittypat…

— O, am să mor dacă o să spui mătuşii Pitty! strigă Scarlett care, cu adevărat îngrijorată, începu să plângă.

Lacrimile îi curgeau uşor, căci îi era frig şi se simțea nenorocită; totuşi, efectul fu surpinzător. Frank n-ar fi fost nici mai jenat, nici mai încurcat dacă Scarlett s-ar fi apucat deodată să-şi scoată rochia. De mai multe ori plescăi din limbă şi şopti „Vai de mine, vai de mine!”, făcând mari gesturi inutile. Un gând îndrăzneț îi trecu prin minte: Ce-ar fi să atragă capul lui Scarlett pe umărul lui şi să-l mângâie? Dar cum nu făcuse asta niciodată cu nicio femeie, nu ştia cum să înceapă. Scarlett O'Hara, atât de frumoasă, atât de veselă, plângând în trăsura lui! Scarlett O'Hara, cea mai mândră dintre fetele cele mai mândre, încercând să vândă broderii yankeilor! I se rupea inima…

Scarlett plângea întruna. Din când în când lăsa să-i scape câteva cuvinte, şi Frank începu să înțeleagă că totul nu mergea prea bine la Tara. Domnul O'Hara continua să nu mai fie deloc „el însuşi”. Nu era destulă mâncare pentru atâtea guri. Trebuise să vină la Atlanta ca să încerce să câştige nişte bani, pentru ea şi fiul ei. Frank plescăi din nou din limbă, şi deodată îşi dădu

seama că Scarlett îşi sprijinea capul pe umărul lui. Nu ştia prea bine cum se întâmplase. Ce ştia era că nu el o atrăsese pe Scarlett, dar capul era acolo şi tânăra femeie plângea cu hohote, lipită de pieptul lui, senzație nouă şi tulburătoare pentru el. Se mulțumi la început să atingă uşor umărul lui Scarlett, apoi deveni mai îndrăzneț, şi o mângâie cu o mână sigură. Ce delicioasă era această biată femeiuşcă fără sprijin! Ce nebunie şi ce curaj să încerce să câştige nişte bani vânzând broderii. Dar să ai de-a face cu yankei… asta depăşea orice limită.

— Nu voi spune nimic domnişoarei Pittypat, dar trebuie să-mi făgăduieşti, domnişoară Scarlett, că n-ai să reîncepi. Gândul că fiica domnului Gerald…

Ochii verzi şi plini de lacrimi ai lui Scarlett erau ațintiți cu disperare asupra ochilor lui.

— Dar, domnule Kennedy, trebuie totuşi să fac ceva. Trebuie să-mi hrănesc băiețaşul. Nu mai e nimeni care să se ocupe de noi acum.

— Eşti o femeie curajoasă, dar nu vreau să faci astfel de lucruri. Familia dumitale ar muri de ruşine.

— Atunci, ce trebuie să fac?

Ochii verzi, plini de lacrimi, îl priveau ca şi cum Scarlett ar fi fost convinsă că el ar deține remediul tuturor relelor.

— Ei bine, nu ştiu încă ce să-ți spun, dar voi încerca să găsesc ceva…

— O, ştiu că ai să găseşti! Eşti atât de priceput… Frank!

Niciodată mai înainte Scarlett nu-i spusese pe nume, şi asta fu pentru el o surpriză agreabilă. Biata fetiță era fără îndoială atât de tulburată, încât nici nu observase greşeala. Frank era plin de bunăvoință pentru ea şi simțea că misiunea lui este s-o protejeze. Va face tot ce-i va sta în putință pentru sora lui Suellen O'Hara. Scoase din buzunar o batistă roşie şi i-o întinse lui Scarlett, care-şi şterse ochii cu ea şi surâse cu buze tremurătoare.

— Sunt o gâsculiță proastă, zise ea ca să se scuze. Te rog, iartă-mă.

— Nu eşti deloc o gâsculiță proastă. Eşti o femeie foarte curajoasă, care încearcă să ducă o povară prea grea pentru umerii ei. Mi-e teamă că domnişoara Pittypat nu ți-e de prea mare ajutor. Am auzit spunându-se că a pierdut cea mai mare parte din avere. Cât despre domnul Henry Hamilton, nici el nu-i într-o situație prea fericită. Mi-ar plăcea atât de mult să am un cămin, ca să-ți pot oferi ospitalitatea. Dar, domnişoară Scarlett, să nu uiți că după ce mă voi căsători cu domnişoara Suellen, în casa noastră va fi întotdeauna un loc pentru dumneata şi pentru Wade Hampton. Acum era momentul! Sfinții şi îngerii din cer vegheau asupra ei dacă-i dădeau un astfel de prilej. Simulă mirare şi jenă, deschise gura ca pentru a spune ceva, apoi o închise de îndată.

— Nu-mi spune că nu ştiai că-ți voi deveni cumnat primăvara viitoare, zise Frank cu o voluptate care ascundea greu nervozitatea.

Zărind însă ochii lui Scarlett umplându-se de lacrimi, întrebă cu o voce plină de îngrijorare:

— Ce s-a întâmplat? Nu cumva domnişoara Sue e bolnavă?

— O, nu! O, nu!

— Dar atunci ce s-a întâmplat? Trebuie să-mi spui.

— O, nu pot! Nu ştiam! Eram convinsă că ți-a scris… o, cum a putut!

— Domnişoară Scarlett, despre ce-i vorba?

— O, Frank, nu voiam să-ți spun, dar bineînțeles credeam că eşti la curent… Credeam că ți-a scris.

— Că mi-a scris ce?

Frank tremura.

— O, să facă asta unui bărbat ca dumneata!

— Ce-a făcut?

— Nu ți-a scris? Cred că i-a fost prea ruşine. Merită să-i fie ruşine. O, să ai o soră atât de nedemnă!

Frank o lăsă să vorbească, nemaiavând măcar puterea s-o întrebe. Cu figura descompusă, privea țintă la Scarlett. Hățurile îi spânzurau moale în mână.

— Se mărită cu Tony Fontaine luna viitoare. O, îmi pare rău, Frank. Îmi pare atât de rău că ți-am spus. Ce vrei, se săturase de aşteptat şi s-a temut să nu rămână fată bătrână.

Mammy era pe verandă când Frank o ajută pe Scarlett să coboare din brişcă. După toate aparențele, stătea acolo de mai multă vreme, căci rochia îi era udă şi şalul de asemenea. Fața zbârcită exprima supărarea şi îngrijorarea, iar buza de jos îi ieşea înainte cum n-o văzuse niciodată Scarlett. Aruncă o privire fulgerătoare lui Frank, dar, când îl recunoscu, îşi schimbă îndată atitudinea. Coborî treptele, se îndreptă spre el legănându-se şi surâzând şi îi făcu o plecăciune adâncă.

— E aşa bine să vezi oameni din ținutul tău, zise ea. Ce mai faceți, domnu' F'ank? A'ătați foa'te bine! Dacă aş fi ştiut că domnişoa'a Sca'lett a ieşit cu dumneavost'ă, nu mi-aş fi bătut atât capu'. Când am venit acasă şi n-am găsit-o, m-am simțit ca un pui de găină cu gâtu' tăiat. Când mă gândeam că umblă singu'ă în o'aş, cu toți scâ'boşii ăia de neg'i elibe'ați pe st'ăzi! De ce nu mi-ai spus că o să ieşi în o'aş, d'ăguța mea? Şi văd că ai 'ăcit!

Scarlett îi aruncă pe furiş o privire lui Frank şi acesta, deşi îndurerat din cauza ştirilor auzite, surâse şi-i făcu cu ochiul, în semn de complicitate.

— Suie repede şi caută-mi nişte haine uscate, şi fă-mi un ceai fierbinte, Mammy, zise Scarlett.

— Dumnezeule, cum a'ată 'ochia cea nouă, bombăni Mammy. O să t'ebuiască să-mi pie'd o mulțime de v'eme ca s-o usuc şi s-o pe'ii, ca s-o poți pune la nuntă disea'ă.

Intră în casă, şi Scarlett, lipindu-se strâns de Frank, îi şopti:

— Te rog, vino să iei masa cu noi astă-seară. Suntem atât de singure... Pe urmă o să mergem cu toții la

nuntă. Te rog, vino cu noi. Şi, mai ales, niciun cuvânt mătuşii Pitty despre Suellen. Ar fi cumplit pentru ea şi nu vreau să ştie că sora mea…

— O, nu voi spune nimic, nimic! se grăbi să declare Frank, şi se înfioră la gândul nenorocirii ce i se întâmpla.

— Ai fost atât de drăguț cu mine astăzi. Mi-ai făcut atâta bine. Datorită dumitale mă simt iarăşi curajoasă. Îi strânse lung mâna şi îndreptă asupra lui întreaga baterie a privirilor ei.

Mammy, care o aştepta în spatele uşii, se uită la Scarlett cu o privire de nepătruns şi urcă gâfâind după ea în camera de culcare. Fără să spună niciun cuvânt, o ajută să se dezbrace de hainele ude, pe care le întinse pe scaune, şi o băgă în pat. Când aduse o ceaşcă de ceai fierbinte şi o cărămidă caldă învelită într-o bucată de flanelă, se aplecă asupra lui Scarlett şi-i spuse cu o umilință pe care tânăra femeie nu i-o cunoştea:

— Mieluşeaua mea, de ce nu i-ai spus lu' Mammy a ta ce aveai în cap? Atunci, n-aş fi făcut toată călăto'ia asta până la Atlanta. Sunt p'ea băt'ână şi p'ea g'asă ca să mă mai mişc de-acasă.

— Ce vrei să spui?

— Pisicuța mea, n-a'e 'ost să înce'ci să mă păcăleşti. Te cunosc eu. Şi am văzut şi mut'a lu' domnu' F'ank şi mut'a dumitale şi pot să-ți citesc pe față cum citeşte popa în Evanghelie. Şi am auzit ce-i spuneai încet desp'e domni-şoa'a Suellen. Dacă aş fi ştiut că e'a vo'ba de domnu' F'ank, aş fi 'ămas acasă şi n-aş mai fi făcut tot d'umu' ăsta…

— Ei bine, zise Scarlett ghemuindu-se sub pături şi recunoscând că era cu neputință s-o păcălească pe Mammy, la ce te-ai gândit?

— Copilu' meu, nu ştiam ce voiai să faci, da' nu-mi plăcea p'ea mult mut'a dumitale ie'i. Şi-mi aminteam că domnişoa'a Pittypat îi sc'isese domnişoa'ei Melly că secătu'a aia de Butle' a'e o mulțime de pa'ale, şi eu nu

uit ce aud. Da' domnu' F'ank, el e un domn adevă'at, chia' dacă nu e p'ea f'umos.

Scarlett îi aruncă lui Mammy o privire pătrunzătoare, pe care bătrâna negresă i-o întoarse cu calmul unei persoane care ştie ce vorbeşte.

— Şi ce vrei să faci? Să te duci să-i spui tot lui Suellen?

— Ba am să fac tot ce pot ca să te ajut pe lângă domnu' F'ank, răspunse Mammy învelind-o pe Scarlett.

Scarlett rămase liniştită o vreme, în timp ce Mammy umbla' de colo-colo prin odaie. Era încântată că totul se petrecuse între ele două, fără cuvinte inutile, fără explicații, fără reproşuri. Mammy înțelegea şi tăcea. Scarlett întâlnise în Mammy o realistă mai intransigentă încă decât ea. Ochii plini de înțelepciune ai bătrânei negrese vedeau clar şi precis, ca aceia ai unui sălbatic sau ai unui copil, nelăsându-se tulburată de conştiință dacă vreo primejdie amenința pe preferata sa. Scarlett era copilul ei şi, ceea ce dorea copilul ei, chiar dacă aparținea altcuiva, Mammy o va ajuta să obțină. Pentru ea, drepturile lui Suellen şi ale lui Frank Kennedy nici nu intrau în discuție. Scarlett avea necazuri şi căuta să se descurce, şi Scarlett era fiica domnişoarei Ellen. Mammy îi lua parte fără umbra unei ezitări.

Scarlett ghici aprobarea tacită a negresei şi, cum cărămida pe care o avea la picioare îi transmitea căldura, mica lumină tremurătoare care se aprinsese în ea în timpul întoarcerii se prefăcu într-o frumoasă flacără de nădejde. Puterile îi reveneau, întovărăşite de o exaltare care-i deschidea pofta să râdă. „Nu, nu sunt încă bătută", îşi zise ea cu bucurie.

— Dă-mi oglinda, Mammy.

— Nu-ți descope'i ume'ii, zise Mammy întinzând lui Scarlett oglinda, cu un surâs pe buzele groase.

Scarlett se privi în oglindă.

— Sunt galbenă ca ceara şi părul meu pare o coadă de cal.

— Nu eşti chia’ aşa f’umoasă cum a’ t’ebui.
— Hm… Plouă foarte tare?
— Ştii bine că toa’nă cu găleata.
— Cu atât mai rău, va trebui totuşi să te duci până în oraş.
— Nu, pe ploaia asta nu mă duc.
— Ba o să te duci. Dacă nu, mă duc eu.
— Ce-ai de făcut ca’e nu poate să sufe’e aştepta’e? C’ed că ai făcut destule pent’u astăzi.
— Vreau o sticlă de apă de colonie, declară Scarlett cercetându-se cu atenție în oglindă. O să mă speli pe cap şi o să-mi faci o frecție cu apă de colonie. Şi o să-mi cumperi un borcan cu jeleu de semințe de gutui ca să-mi țină părul bine lipit.
— Ba n-am să te spăl pe cap pe timpu’ ăsta şi nici n-ai să-ți pui colonie în cap ca o femeie st’icată. Nu, n-ai s-o faci, atât cât mai ’ămâne un pic de viață în mine.
— Ba da, am s-o fac. Caută-mi punga, ia moneda aceea de cinci dolari de aur şi du-te în oraş. Şi-apoi… Mammy… dacă te duci în oraş, cumpără-mi şi… şi un borcănaş de roşu.
— Ce-i aia? întrebă Mammy cu un aer bănuitor.
— N-are importanță. N-ai decât să ceri un borcan de roşu.
— Nu cumpă’ nimic până nu ştiu ce-i aia.
— Ei bine, e fard, dacă eşti aşa de curioasă. Fard care se pune pe față. Şi nu te mai umfla ca o broască. Du-te!
— Fa’d! se indignă Mammy. Fa’d pent’u față! Nu, nu eşti încă destul de ma’e ca să nu te bat! În viața mea n-am fost aşa de supă’ată. Ți-ai pie’dut capu’. Domnişoa’a Ellen s-a’ ’ăsuci în mo’mânt! Auzi, să-ți vopseşti fața ca o…
— Ştii foarte bine că bunica Robillard se farda şi că…
— Da, domnişo’ă Sca’lett, şi nu pu’ta decât un jupon, şi e’a aşa subți’e că se vedea fo’ma picioa’elo’, da’ asta nu înseamnă că o să faci la fel. Când băt’âna domnişoa’ă e’a tână’ă, lumea ducea o viață mai libe’ă,

da' timpu'ile s-au schimbat şi...

— Pentru Dumnezeu! exclamă Scarlett pierzându-şi răbdarea şi dădu păturile la o parte. N-ai decât să te întorci la Tara!

— Nu poți să mă t'imiți înapoi la Ta'a dacă n-am poftă. Sunt libe'ă! declară Mammy înfierbântându-se. Şi n-am să plec de aici. U'că-te în pat imediat. V'ei poate să capeți ap'inde'e de plămâni? Lasă co'setu' ăla în pace! Lasă-l, pisicuța mea! Of, domnişoa'ă Sca'lett, doa' n-ai de gând să ieşi pe timpu' ăsta! Dumnezeule! Pa'că ai fi domnu' Ge'ald. Hai, u'că-te în pat... Nu pot să cumpă' fa'd. Aş mu'i de 'uşine! Toată lumea o să ştie că e pent'u copilu' meu. Domnişoa'ă Sca'lett, eşti aşa d'ăguță, aşa de f'umoasă că n-ai nevoie de fa'd. Pisicuțo, numai femeile st'icate pun fa'd.

— Şi obțin rezultate, nu-i aşa?

— Isuse, ascult-o! Mieluşeaua mea, nu spune un luc'u aşa de cumplit! Lasă cio'apii ăştia uzi! N-o să te duci nicăie'i. Domnişoa'a Ellen m-a' chinui în fieca'e noapte dacă te las. U'că-te în pat! Mă duc eu! Am să găsesc poate o p'ăvălie unde să nu ne cunoască.

În seara aceea, la doamna Elsing, după ce nunta lui Fanny fu celebrată şi bătrânul Levi şi ceilalți muzicanți îşi acordară instrumentele, Scarlett plimbă o privire veselă în jurul ei. Era aşa de plăcut să fii din nou la o reuniune mondenă! O încântase şi primirea călduroasă ce i se făcuse. Când intrase la brațul lui Frank, toată lumea se repezise la ea cu strigăte de bucurie ca s-o sărute, să-i strângă mâna, să-i spună că fusese grozav de regretată şi că nu trebuia să mai plece niciodată la Tara. Galanți, bărbații păreau să uite că încercase odinioară să le sucească mințile, şi fetele păreau a nu-şi mai aminti că făcuse totul ca să le fure curtezanii.

Doamna Merriwether, doamna Whiting şi doamna Meade, ca şi toate celelalte femei bătrâne care o trataseră cu atâta răceală spre sfârşitul războiului,

uitară şi ele purtarea ei uşuratică şi-şi aminteau numai cât avuseseră de suferit de pe urma înfrângerii comune şi că era nepoata lui Pitty şi văduva lui Charles. O îmbrăţişară şi, cu lacrimi în ochi, îi vorbiră drăguţ de iubita ei mamă şi o întrebară o mulţime de lucruri despre tatăl şi surorile ei. Fiecare o întrebă de Melanie şi de Ashley şi voi să afle de ce nu veniseră şi ei la Atlanta.

Cu toată plăcerea pe care i-o făcea această primire, Scarlett simţea o uşoară jenă, pe care se sili s-o ascundă, datorită rochiei ei de catifea. Era încă udă la genunchi şi mai avea câteva pete care rezistaseră sforţărilor disperate ale lui Mammy şi ale bucătăresei, înarmate cu apă fierbinte, care o aburiseră şi o periaseră în faţa unui foc bun.

Scarlett se temea ca totuşi cineva să nu observe lipsa de prospeţime a toaletei ei şi să nu tragă concluzia că era singura rochie elegantă pe care o avea. Se consolă însă văzând că cele mai multe femei purtau rochii mult mai ponosite ca a ei. Toate rochiile erau atât de vechi, şi fuseseră cu atâta grijă ţesute şi călcate! A ei, cel puţin, era nouă şi neatinsă şi, de altfel, în afară de rochia de mireasă de satin alb a lui Fanny, era singura toaletă nouă la reuniune.

Îşi aminti ce-i spusese mătuşa Pitty despre situaţia financiară a Elsing-ilor şi se întrebă de unde găsiseră bani pentru rochia de satin, pentru trataţii, flori şi muzicanţi. Trebuie să-i fi costat destul de mult. Fără îndoială se împrumutaseră. Afară de cazul în care întregul trib al Elsing-ilor ar fi contribuit, ca să-i ofere lui Fanny această costisitoare nuntă. Ţinând seama de vremurile grele pe care le trăiau, Scarlett considera nunta o extravaganţă asemănătoare celei a Tarleton-ilor pentru mormintele băieţilor şi resimţi o indignare ca aceea pe care o simţise cu ocazia vizitei sale la cimitirul familiei Tarleton. Nu mai era timpul de azvârlit banii pe fereastră. De ce se încăpăţânau toţi oamenii ăştia să se poarte ca în vremurile bune, când vremurile acelea

dispăruseră?

Însă Scarlett alungă această iritare trecătoare. Nu era vorba de banii ei şi nu ţinea să-şi strice seara din cauza neroziei celorlalţi.

Descoperi că-l cunoştea foarte bine pe mire. Era Tommy Wellburn, din Sparta, şi-l îngrijise în 1863 când fusese rănit la umăr. Pe atunci era un băiat frumos, înalt, care-şi părăsise studiile de medicină spre a intra în cavalerie. Acum arăta ca un moşneguţ – rana de la coapsă îl rupsese parcă-n două. Umbla greu şi, aşa cum observase mătuşa Pitty, într-un fel vulgar. Totuşi, părea că nu-şi dă seama de starea lui, sau nu-i păsa, căci se purta ca un om care n-are ce să invidieze la alţi bărbaţi. Renunţând să-şi continuie studiile de medicină, devenise antreprenor şi conducea o echipă de zidari irlandezi care construiau noul hotel. Scarlett se întrebă cum de reuşea să muncească în situaţia lui, dar nu căută să afle, căci începea să-şi dea seama că orice era posibil.

Tommy şi cu Hugh Elsing şi cu micul René Picard, care semăna cu o maimuţă, veniră să stea de vorbă cu ea, în timp ce scaunele şi mobilele erau împinse la perete spre a se face loc pentru dans. Hungh nu se schimbase de când îl văzuse ultima oară în 1862. Era acelaşi băiat subţire cu aceeaşi meşă castanie pe frunte şi aceleaşi mâini palide ce păreau să nu fie bune de nimic. Dimpotrivă, René se schimbase de când se căsătorise cu Maybelle Merriwether, în cursul ultimei sale permisii. Avea aceeaşi sclipire galică în ochii-i negri şi-şi păstrase pofta de viaţă specifică creolilor, dar chipul său căpătase ceva aspru pe care nu-l avea la începutul războiului. În sfârşit, nu mai avea nimic din mândra eleganţă care-l caracteriza sub strălucita uniformă de zuav.

— Obraji de trandafir, ochi de smarald, zise el sărutând mâna lui Scarlett. Eşti tot atât de frumoasă ca atunci când te-am văzut întâia oară, la balul de

binefacere. Îți aduci aminte? N-am să uit niciodată felul cum ți-ai aruncat verigheta în coşul meu. O, ce gest curajos! Dar n-aş fi crezut niciodată că vei aştepta atâta vreme fără să porți altă verighetă.

Ochii lui scânteiau de ironie şi-i făcu cu ochiul lui Hugh.

— Şi eu, René Picard, n-aş fi crezut niciodată că vei vinde pateuri într-un cărucior.

În loc să roşească de ruşine la această aluzie la meseria lui nu prea strălucită, René Picard păru încântat şi, râzând în hohote, îi dădu o palmă zdravănă lui Hugh.

— Touché! exclamă el. Soacră-mea, doamna Merriwether, m-a făcut să lucrez pentru prima oară în viață, pe mine, René Picard, care trebuia să-mi împart vremea între creşterea cailor şi plăcerile viorii. Acum, îmi conduc căruciorul cu pateuri şi-mi place. Soacră-mea e în stare să facă orice bărbat să muncească. Dacă ar fi fost general, am fi câştigat războiul, nu-i aşa, Tommy?

„Asta-i prea de tot, gândi Scarlett. „Să ajungă să-i placă să umble cu căruciorul, când ai lui aveau o proprietate care se întindea zece mile pe malul Mississippiului şi o casă mare la New Orleans!”

— Dacă le-am fi avut pe soacrele noastre cu noi, i-am fi bătut pe yankei în opt zile, aprobă Tommy privind înspre silueta subțire şi țeapănă a noii lui soacre. Singurul motiv pentru care am rezistat atât, e fiindcă doamnele pe care le lăsasem în spatele frontului nu voiau să se dea bătute.

— Nu vor voi niciodată să se dea bătute, îl corectă Hugh cu o strâmbătură. Nu-i nicio cucoană aici care să se fi dat bătută, chiar dacă noi, bărbații, am capitulat la Appomattox. E mai rău decât a fost vreodată pentru noi. Noi, cel puțin, am capitulat luptând.

— ... Şi ele clocindu-şi ura, termină Tommy. Ce zici, Scarlett? Pe cucoane le supără situația în care au ajuns bărbații din familiilor lor, mai mult decât ne supără pe

noi. Hugh trebuia să fie magistrat, Rene să cânte la vioară în fața capetelor încoronate din Europa... şi zicând asta, plecă repede capul ca să se ferească de o lovitură pe care voia să i-o dea Rene. Iar eu trebuia să fiu medic şi acum...

— Dați-ne timp, strigă René. Eu am să devin regele pateurilor din Sud! Hugh va fi regele lemnului de foc şi tu, dragă Tommy, vei avea sclavi irlandezi în loc să ai sclavi negri. Ce schimbări... O să petrecem bine! Şi dumneavoastră, domnişoară Scarlett, ce faceți? Mulgeți vacile? Culegeți bumbac?

— Dumnezeule mare. Nu! Nu! răspunse Scarlett care nu era în stare să înțeleagă buna dispoziție cu care Rene îşi primea soarta. Negrii noştri se ocupă de asta.

— Am auzit că domnişoara Melly şi-a botezat copilul Beauregard. S-o felicițí din partea mea şi să-i spui că după numele de Isus, nu-i altul mai frumos.

Şi ochii îi străluceau de mândrie la amintirea viteazului erou al Louisianei.

— Mai e şi acela de Robert Edward Lee, observă Tommy, şi deşi nu vreau să aduc vreo jignire reputației viteazului Beauregard, primul meu fiu se va chema totuşi Bob Lee Wellburn.

Rene râse şi ridică din umeri.

— O să-ți povestesc o istorie care pare o glumă, dar care totuşi s-a întâmplat. Ai să vezi ce cred creolii de viteazul nostru Beauregard şi de Lee al vostru. În tren, nu departe de New Orleans, un om din Virginia, un soldat al generalului Lee, cunoaşte un creol care servise sub Beauregard. Virginianul vorbeşte întruna de Lee. „Generalul Lee a făcut asta, generalul Lee a spus asta.” Creolul ia un aer politicos, îşi încrețeşte fruntea ca şi când ar voi să-şi amintească de ceva, şi deodată surâde şi exclamă: „Generalul Lee! A, da! Acum ştiu! Generalul Lee! Omul despre care generalul Beauregard are o părere bună!”

Scarlett încercă în mod politicos să ia parte la

ilaritatea generală, dar nu vedea nimic de râs în toată povestea asta, în afară de faptul că creolii erau la fel de încrezuţi ca şi cei din Charleston şi Savannah. În plus, în ceea ce-o privea, socotise întotdeauna că fiul lui Ashley ar fi trebuit să poarte numele tatălui său.

După ce-şi acordară instrumentele, muzicanţii începură să cânte Balada lui Dan Tucker, şi Tommy se întoarse spre Scarlett.

— Vrei să dansezi, Scarlett? Eu nu pot să te invit, dar Hugh sau Rene…

— Nu, îţi mulţumesc, sunt în doliu după mama. Dar nu vreau să-i reţin, se grăbi ea să adauge.

În timp ce cei trei bărbaţi se depărtau, căută din ochi pe Frank Kennedy şi, când îl descoperi lângă doamna Elsing, îi făcu semn să vină lângă ea.

— Dacă ai vrea să-mi aduci ceva răcoritor, aş merge să mă aşez acolo în nişă, îi zise ea, şi să putem discuta liniştiţi.

În timp ce Frank se grăbea să se ducă după un pahar de vin şi o felie subţire de prăjitură, Scarlett se îndreptă spre canapeaua de la capătul salonului, aranjându-şi cu grijă rochia, aşa ca să nu se vadă petele cele mai mari. Era prea fericită că vede lume şi că ascultă muzică, spre a se mai gândi la umilinţa pe care o suferise în cursul dimineţii. Mâine se va gândi la purtarea lui Rhett, la ruşinea de care se acoperise. Mâine se va întreba dacă făcuse vreo impresie asupra inimii îndurerate şi speriate a lui Frank. În seara aceasta se simţea trăind până în vârful unghiilor, plină de speranţă şi cu ochii strălucitori.

Îşi plimbă privirea asupra salonului vast, urmărindu-i pe dansatori. Îşi aduse aminte cât de frumoasă era această încăpere când venise pentru întâia oară la Atlanta, în timpul războiului. Pe atunci parchetul lucea ca o oglindă şi candelabrul, cu nenumăraţii ţurţuri de cristal, reflecta cu sclipiri de diamant, de flăcări şi safire, cea mai mică scânteiere a lumânărilor. Vechile portrete

de pe pereți aveau un aspect demn şi fermecător şi păreau să surâdă musafirilor. Canapelele de palisandru, cu perne moi, invitau la odihnă şi una din ele, cea mai mare, ocupa locul de onoare în fundul aceleiaşi nişe unde se afla acum Scarlett. Fusese întotdeauna locul ei preferat. De acolo putea vedea salonul şi sufrageria, masa ovală de mahon în jurul căreia puteau sta comod douăzeci de invitați, cele douăzeci de scaune delicate aşezate cochet de-a lungul pereților, bufetul şi servanta, masive, încărcate cu argintărie grea, cu sfeşnice cu multe brațe, cu ceşti, carafe, sticle şi pahare strălucitoare. Scarlett se aşezase de atâtea ori pe această canapea. În timpul primilor ani de război, în tovărăşia vreunui ofițer frumos, spre a asculta cântându-se la vioară, contrabas, armonică sau banjo, ori numai spre a privi alunecarea amețitoare a dansatorilor pe parchetul ceruit.

Acum candelabrul era stins. Atârna strâmb, şi cei mai mulți țurțuri erau sparți, ca şi când yankeii care dormiseră în casă s-ar fi distrat aruncând în ei cu cizmele. Odaia era luminată numai de o lampă cu gaz şi de câteva lumânări, cel mai important izvor de lumină fiind însă focul care duduia în cămin. Reflexul nestatornic al flăcărilor îngăduia să se vadă mai bine tăieturile şi zgârieturile de pe parchet. Dreptunghiuri mai întunecate detaşându-se pe tapetul decolorat al pereților arătau locul unde atârnaseră portretele de familie, iar crăpături lungi aminteau că în timpul asediului o bombă explodase deasupra casei, smulgându-i acoperişul şi distrugându-i catul de sus. Masa grea de mahon, pe care fuseseră aranjate prăjiturile şi băuturile, continua să troneze în mijlocul sufrageriei, dar era hodorogită şi picioarele ei purtau urma reparațiilor grosolan făcute. Bufetul, argintăria şi scaunele frumos arcuite dispăruseră. Perdelele de damasc, de culoarea aurului, care atârnaseră la ferestrele cele înalte, nu mai existau; rămăseseră doar

bucăți din perdeluțele de dantelă, foarte curate, dar cârpite.

O bancă, foarte puțin confortabilă, înlocuise canapeaua preferată a lui Scarlett. Se aşeză cu grație, regretând că starea rochiei nu-i permitea să danseze. Ce mult i-ar fi plăcut să danseze. Dar avea mult mai multe şanse să-şi atingă scopul cu Frank în acest colț retras, unde-l va putea manevra în voie, decât dansând cu el un dans săltăreț; îl va asculta, părând fermecată de conversația lui, şi va putea încuraja elanurile lui pline de ardoare. Dar muzica era atât de îmbietoare. Din vârful pantofului, Scarlett bătea cu nerăbdare tactul, ca şi bătrânul Levi care anunța figurile dansului ciupind coardele unui banjo strident. Dansatorii, pe două rânduri, se apropiau, se depărtau, se-nvârteau, picioarele alunecau cu zgomot uşor şi loveau apoi podeaua.

Dan Tucker iarăşi s-a-mbătat
(Legănați-vă, doamnelor!)
Zace-n şanț şi strigă-ntruna.
(Săltați iute, doamnelor!)

După lunile mohorâte şi istovitoare de la Tara, era plăcut să asculți din nou muzică şi să auzi pasul ritmat al dansatorilor, să vezi surâzând chipurile familiare ale prietenilor tăi la lumina nesigură a lumânărilor, să-i auzi tachinându-se sau schimbând glume vechi cât lumea, veselindu-se şi cochetând. Parcă renăscuse la viață. Scarlett avea impresia că vremurile de altădată reveniseră. Închizând ochii ca să nu vadă rochiile uzate, cizmele şi încălțămintea tocită, şi încercând să nu-şi amintească de cei care nu mai puteau lua parte la cadril, Scarlett ajungea aproape să-şi închipuie că nimic nu se schimbase. Dar, privind înspre bătrânii strânşi în jurul carafei, sau înspre cucoanele aliniate la perete, agitându-şi mâinile obişnuite odinioară cu jocul

evantaiului, ori urmărind cu privirea mişcările tinerilor dansatori, simți deodată un fior înghețat şi înțelese înspăimântată că, dimpotrivă, totul se schimbase şi că aceste siluete familiare nu erau decât nişte stafii.

Toți oamenii aceştia păreau a fi aceiaşi, şi totuşi erau diferiți. De ce oare? Numai din cauză că aveau cinci ani mai mult? Nu, nu era numai trecerea vremii. Pierduseră ceva, universul lor pierduse unul din elementele sale. Cu cinci ani în urmă se mişcau într-o atmosferă de securitate care le îngăduia să evolueze în toată liniştea, fără măcar să-i simtă prezența, atât era de subtilă. Acum însă această atmosferă nu mai exista şi, odată cu ea, dispăruse ardoarea de mai înainte, senzația că la cotitura drumului te aştepta ceva fermecător şi îmbătător, farmecul vieții de odinioară a acestor oameni.

Scarlett ştia prea bine că şi ea se schimbase, dar nu se schimbase la fel ca ei, şi asta o mira. Îi observa de la locul ei şi se simțea o străină printre ei. Se simțea tot atât de străină, de singură, ca şi când ar fi venit din alt continent şi n-ar fi înțeles limba lor. Şi deodată îşi dădu seama că era un sentiment asemănător cu acela pe care-l avea lângă Ashley. Lângă el şi lângă cei asemenea lui – şi aceştia formau în cea mai mare parte mediul ei – i se părea că e ținută departe de ceva pe care nu-l putea înțelege.

Fețele vechilor ei prieteni nu se schimbaseră mult şi manierele lor deloc, dar Scarlett avea impresia că era tot ce le rămăsese. Erau plini de demnitate şi până la moarte îşi vor păstra eleganța, dar în acelaşi timp vor lua cu ei în mormânt o amărăciune de neşters, o amărăciune prea adâncă spre a fi exprimată în cuvinte. Oamenii aceştia amabili erau un popor mândru pe care înfrângerea îl sleise, dar care nu voia să o accepte. Fuseseră siliți să muşte pământul şi totuşi ridicau capul. Cetățeni ai provinciilor cucerite, erau reduşi la neputință. Vedeau inamicul căl-când în picioare statul pe care-l iubeau, vedeau ticăloşi bătându-şi joc de lege,

pe foştii lor sclavi devenind o ameninţare, în timp ce bărbaţii lor erau lipsiţi de drepturi şi femeile lor insultate. Şi mai aveau şi amintirea morţilor lor.

Tot ceea ce fusese lumea lor se schimbase. Numai formele rămăseseră. Continuau să se conformeze obiceiurilor de altădată, şi trebuiau s-o facă fiindcă nu le mai rămăsese decât asta. Rămâneau strâns legaţi de lucrurile pe care le cunoscuseră şi le iubiseră în trecut: manierele elegante, curtenia, o agreabilă dezinvoltură în raporturile cu alţii şi, mai ales, atitudinea protectoare a bărbaţilor faţă de femei. Credincioşi tradiţiei în care fuseseră crescuţi, bărbaţii se arătau galanţi şi afectuoşi şi ajungeau aproape să creeze în jurul femeilor o atmosferă care le punea la adăpost de tot ce ar fi putu să le şocheze. Or, tocmai asta, gândea Scarlett, era culmea absurdităţii, căci de cinci ani de zile nu existau încercări pe care femeia cea mai retrasă să nu le fi îndurat. Femeile îngrijiseră răniţi, închiseseră ochii morţilor; înduraseră războiul, focul, devastarea; cunoscuseră frica, exodul şi chinurile foamei.

Dar, cu tot ceea ce văzuseră, cu toate muncile grele pe care le făcuseră sau le vor mai avea de făcut, rămâneau oameni şi femei de lume, regi şi regine în exil. Erau dârji, rezervaţi, indiferenţi, amabili şi tot atât de strălucitori şi de fragili ca şi cristalele candelabrului de deasupra capetelor lor. Timpurile bune de odinioară nu mai existau, dar aceşti oameni continuau să trăiască la fel ca înainte – fermecători, pierzându-şi vremea, hotărâţi să nu se înghesuie ca yankeii, să nu alerge după bani ca ei, şi de asemenea să nu renunţe la niciunul din vechile lor obiceiuri.

Scarlett ştia că şi ea se schimbase mult; fără asta, n-ar fi putut face ce făcuse din ziua în care fugise din Atlanta şi nici n-ar fi elaborat planul a cărui reuşită o dorea cu atâta disperare. Dar exista o deosebire între înăsprirea ei şi a lor, deşi n-ar fi putut spune pentru moment în ce consta. Poate fiindcă ea se simţea în stare

de orice, în timp ce existau o mulțime de lucruri pe care aceşti oameni nu ar fi consimțit să le facă nici sub amenințarea morții. Poate fiindcă pierduseră orice iluzie, dar continuau totuşi să surâdă vieții, lăsând-o, grațioşi, să treacă pe lângă ei. Iar asta Scarlett nu putea s-o facă.

Îi era cu neputință să nu privească realitatea în față. Viața pe care trebuia s-o ducă era prea brutală, prea duşmănoasă, ca să încerce să surâdă măcar. Scarlett nu înțelegea nimic din blândețea, din curajul şi din mândria neînfrânată a prietenilor săi. Nu vedea în ei decât oameni intransigenți, care se mulțumesc să observe faptele surâzând, dar care refuză să le privească în față.

Tot urmărindu-i pe dansatorii încălziți de dans, se întrebă dacă evenimentele îi schimbaseră ca pe ea. Moartea unui iubit, un bărbat invalid, copii înfometați, domenii îmbucătățite, cămine profanate de străini – ce înrâurire avuseseră toate acestea asupra lor? Bineînțeles că suferiseră şi ei la fel ca toată lumea. Viața lor nu avea secrete pentru Scarlett. Pierderile lor fuseseră şi ale ei de asemenea privațiunile şi problemele pe care le avuseseră de rezolvat. Totuşi, nu reacționaseră ca ea. Chipurile pe care le vedea în jurul ei erau măşti, pe care nicio mână nu le va da jos niciodată.

Dar dacă oamenii aceştia sufereau ca şi ea din cauza vremurilor – şi cu siguranță că sufereau – cum reuşeau să-şi păstreze buna dispoziție? Şi de ce încercau s-o facă? Asta era ceea ce întrecea puterea de înțelegere a lui Scarlett şi-i pricinuia o surdă iritare. Nu putea să fie ca ei. Îi era imposibil să asiste nepăsătoare la prăbuşirea unei lumi. Era ca o vulpe încolțită care, cu răsuflarea tăiată, caută să ajungă la vizuină înainte de a fi prinsă de câini.

Deodată începu să-i urască pe toți fiindcă erau deosebiți de ea, fiindcă luau în fața vitregiei soartei o atitudine pe care ea n-o va putea imita niciodată, pe care nu va căuta niciodată s-o imite. Cum îi detesta pe

oamenii aceştia surâzători, pe proştii aceştia vanitoşi care păreau că se mândresc cu pierderile pe care le suferiseră! Chiar dacă se înjoseau făcând munci servile, şi cu toate că nu ştiau când îşi vor putea face o rochie nouă, toate aceste femei îşi păstrau aerele de doamne. Erau nişte adevărate doamne. Cu toată rochia ei de catifea şi părul parfumat, cu tot orgoliul pe care-l trăgea din originea ei şi din averea pe care o stăpânise odinioară, Scarlett nu izbutea să se simtă o adevărată doamnă. În contactul aspru cu pământul roşu al Tarei, îşi pierduse toate bunele maniere, şi ştia că nu se va mai considera din nou o doamnă, o femeie de lume, decât în ziua când, pe masa ei, vor străluci argintăria şi cristalele şi vor aburi mâncăruri alese; decât în ziua când, în şoproanele şi în grajdurile ei, va avea trăsuri şi cai; decât în ziua când negrii, şi nu albii, vor cultiva ogoarele cu bumbac ale Tarei.

„Ah”, îşi zise ea mânioasă, „iată în ce constă deosebirea. Cu toate că sunt în mizerie, se simt încă femei de lume, dar eu nu! Bietele proaste! Nu-şi dau oare seama că fără bani nu poți fi o adevărată doamnă?”

Şi totuşi, cu toată judecata asta pripită, Scarlett înțelegea că atitudinea acestor femei, sub aparențele ei ridicole, era singura bună. Ellen ar fi făcut la fel. Aceasta o tulbură. Ştia că ar fi trebuit să împărtăşească sentimentele acestor femei, dar îi era cu neputință. Ştia că după pilda lor, ar fi trebuit să creadă cu tărie că o doamnă rămâne întotdeauna o doamnă, chiar dacă ajunge să trăiască în sărăcie. Ea, însă, nu reuşea să se convingă de acest lucru.

Toată viața văzuse cum erau priviți cu dispreț yankeii fiindcă pretențiile lor de distincție se întemeiau pe avere şi nu pe naştere. Acum însă, oricât ar fi fost de erezie, nu putea să se împiedice de a crede că yankeii aveau dreptate în această privință, chiar dacă greşeau în toate celelalte. Îți trebuiau bani ca să fii femeie de lume. Ştia că Ellen ar fi leşinat auzind-o pe fiica sa făcând o astfel

de profesiune de credință. În cea mai neagră mizerie, Ellen n-ar fi simțit niciodată nici cea mai mică rușine. Rușine! Iată ce simțea Scarlett! Îi era rușine că era săracă, că trăia din expediente, că făcea o muncă pe care ar fi trebuit s-o facă negrii.

Ridică din umeri cu un gest iritat. Oamenii aceştia poate că aveau dreptate, şi ea era aceea care greşea, dar totuşi imbecilii aceştia vanitoşi n-aveau ochii ațintiți asupra viitorului ca ea. Nu ei erau aceia care, cu toate fibrele încordate, se sileau să recâştige ceea ce pierduseră, cu riscul chiar de a-şi sacrifica onoarea şi reputația. Mulți dintre ei socoteau sub demnitatea lor să lupte în această junglă care era acum viața. Vremurile erau grele, trebuia să te lupți cu înverşunare ca să ajungi deasupra. Scarlett ştia că tradițiile de familie vor împiedica pe mulți dintre aceşti oameni să se arunce în vâltoarea al cărei scop recunoscut era să câştigi bani. Toți considerau un lucru extrem de vulgar să câştigi bani sau chiar să vorbeşti despre bani. Bineînțeles, existau excepții. Doamna Merriwether făcea pateuri, pe care René se ducea să le vândă cu căruciorul său. Hugh Elsing tăia lemne şi făcea negoț cu ele. Tommy era antreprenor, Frank avusese îndrăzneala să deschidă o prăvălie. Dar ceilalți? Majoritatea? Plantatorii vor trăi de azi pe mâine pe câțiva acri de pământ. Avocații şi doctorii vor reîncepe să-şi exercite profesiunea, şi vor aştepta clienți care nu vor veni niciodată. În ceea ce priveşte restul, cei care trăiau altădată din veniturile lor, aceştia ce vor deveni?

Ea, însă, ea n-avea intenția să rămână săracă toată viața. N-avea de gând să stea jos şi să aştepte cu răbdare o minune. Ea se va arunca în vâltoare şi va scoate ce va putea. Tatăl ei începuse ca un tânăr emigrant fără o para chioară şi sfârşise prin a pune mâna pe vastul domeniu al Tarei. Ceea ce făcuse el va face şi fiica lui. Ea nu era asemenea celor ce mizaseră totul pe o cauză şi cărora le ajungea orgoliul de a fi

pierdut, deoarece cauza era demnă de toate sacrificiile.

Ei îşi luau curajul din trecut. Ea şi-l va lua pe al ei din viitor. Acum, Frank Kennedy era viitorul ei. Dacă reuşea să se căsătorească cu el şi să pună mâna pe banii lui, ar fi un an câştigat pentru Tara. Apoi va trebui ca Frank să cumpere gaterul. Putea şi ea să-şi dea seama în ce ritm se construia oraşul. Oricine va face o afacere cu lemne în această clipă când nu axista concurență, va avea o mină de aur.

Atunci, din străfundurile memoriei ei, îi reveni o frază pe care i-o spusese Rhett la începutul războiului, în ziua când îi vorbise de banii pe care-i câştigase grație blocadei. Atunci nu încercase să înțeleagă, dar acum fraza aceea îi apărea extrem de clară şi se întreba dacă era numai tinerețea sau stupiditatea ei care o împiedicaseră să-i aprecieze sensul: „Se pot câştiga tot atâția bani din distrugerea unei civilizații ca şi din clădirea uneia noi.”

„Iată distrugerea pe care-o prevăzuse”, gândi ea, „şi avea dreptate. Mai sunt încă mulți bani de câştigat pentru cine nu se teme să muncească sau… să înhațe!”

Îl zări pe Frank traversând salonul cu un pahar de vin într-o mână, şi o bucățică de prăjitură pe o farfurie în cealaltă, şi-şi compuse o figură surâzătoare. Nu-i veni nici măcar în minte să se întrebe dacă Tara făcea să se căsătorească cu Frank.

Era sigură de asta.

Îi surâse lui Frank în timp ce-şi bea vinul cu înghițituri mici. Ştia că obrajii ei erau mai trandafirii şi mai atrăgători ca ai oricărei dansatoare. Îşi aranjă fusta ca să-i facă loc lui Frank lângă ea şi-şi fâlfâi alene batista, pentru ca Frank să poată simți mireasma de colonie care se degaja din ea. Era mândră de parfumul ei, căci nicio altă femeie de acolo nu era parfumată, şi Frank observase. Într-o clipă de îndrăzneală, îi murmurase la ureche că avea culoarea şi parfumul unui trandafir.

Numai de n-ar fi atât de sfios! O făcea să se gândească la un iepure bătrân şi speriat. De-ar avea galanteria şi ardoarea băieților Tarleton, sau chiar neobrăzarea grosolană a lui Rhett Butler. Dar, dacă ar fi avut aceste calități, ar fi avut fără îndoială destulă subtilitate ca să-şi dea seama de disperarea ce i se citea în fundul ochilor. Necunoscând femeile, nici nu bănuia măcar ce urzea Scarlett. Era norocul ei, dar asta nu făcea să-i crească respectul pe care-l avea pentru Frank.

Capitolul XXXVI

După două săptămâni de curte rapidă, Scarlett, înroşindu-se toată, îi mărturisi lui Frank Kennedy că nu mai avea puterea să se opună dorinţei lui arzătoare, şi se căsători cu el.

Frank nu ştia că în timpul acestor două săptămâni, Scarlett îşi petrecuse nopţile plimbându-se prin camera ei, furioasă că Frank înţelegea atât de greu aluziile şi încurajările ei şi rugându-se lui Dumnezeu ca vreo scrisoare inoportună a lui Suellen să nu vină să-i ruineze planurile. Mulţumea Cerului că soră-sa era atât de leneşă la scris, plăcându-i doar să primească scrisori, dar nu să şi răspundă. Tot plimbându-se încoace şi-ncolo pe podeaua rece, cu şalul uzat al lui Ellen aruncat peste cămaşa de noapte, Scarlett îşi zicea că era de ajuns o întâmplare ca să se ducă totul de râpă. Frank nu ştia nici că Will îi scrisese încunoştinţând-o că Jonas Wilkerson venise pentru a doua oară la Tara şi că, furios de absenţa lui Scarlett, nu încetase să vocifereze până ce Will şi Ashley îl dăduseră afară. Scrisoarea lui Will nu făcuse decât să-i reamintească cu cruzime ceea ce ştia prea bine. Timpul trecea, şi ziua când trebuia să plătească impozitele se apropia cu paşi mari. Pe măsură ce zilele se scurgeau, disperarea ei creştea.

Totuşi, îşi ascunse atât de bine sentimentele, îşi jucă atât de bine rolul, încât Frank nu bănui nimic. Nu văzu în ea decât pe frumoasa văduvă fără apărare a lui

Charles Hamilton, pe biata femeie care-l primea în fiece seară în salonul domnişoarei Pittypat şi, plină de admirare, îl asculta povestindu-şi proiectele în legătură cu prăvălia şi făcându-şi calculul câştigurilor pe care le va scoate din exploatarea gaterului, după ce-l va cumpăra. Duioasa înțelegere a lui Scarlett, ochii ei care se aprindeau la cele mai neînsemnate cuvinte erau un balsam peste rana pe care i-o făcuse presupusa trădare a lui Suellen. Suferea şi se mira de purtarea ei, iar amorul său propriu, timidul şi susceptibilul orgoliu de flăcău bătrân care ştie că nu place femeilor era adânc rănit. Îi era cu neputință să-i scrie lui Suellen ca să-i reproşeze lipsa de credință. Numai gândul acesta îl înfiora. Dar simțea o adevărată uşurare când vorbea despre ea cu Scarlett. Fără să spună nimic nepotrivit despre sora ei, Scarlett găsea mijlocul să-i arate lui Frank cât o îndurera situația lui şi cât ar merita să aibă lângă el o femeie care să ştie într-adevăr să-l aprecieze.

Micuța doamnă Hamilton, cu obrajii ei trandafirii, avea atâta farmec! Trecea rând pe rând de la melancolie la un râs vesel şi muzical ca sunetul unui clopoțel de argint, după cum se gândea la soarta ei tristă sau făcea haz de glumele nevinovate pe care i le spunea Frank ca s-o înveselească. Rochia ei verde, acum iar frumoasă prin grija lui Mammy, îi scotea în relief silueta grațioasă şi mijlocul subțire, şi cât de îmbătător era parfumul uşor al batistei şi al părului ei! Ce păcat ca o femeie atât de drăguță să fie singură şi fără apărare într-o lume atât de crudă încât ea nici nu-i putea bănui cruzimea. Nici bărbat, nici frate, nici măcar un tată ca s-o apere. Frank socotea că viața e prea grea pentru o femeie singură şi, din acest punct de vedere, Scarlett era cu totul de părerea lui.

Frank venea în vizită în fiecare seară, fiindcă atmosfera din casa mătuşii Pitty era plăcută şi reconfortantă. În prag, Mammy îl primea cu surâsul rezervat persoanelor de condiție bună, Pitty îi servea

cafea cu coniac şi îl înconjura cu tot felul de atenții, iar Scarlett îi sorbea cuvintele. Câteodată, după-amiaza, o lua pe Scarlett în trăsură, când avea de tratat vreo afacere prin împrejurimi. Aceste plimbări erau adevărate petreceri pentru el, atâtea întrebări absurde îi punea tovarăşa lui. „Minte de femeie!” nu înceta el să-şi spună. Nu se putea totuşi stăpâni să-şi bată joc de ignoranța ei în materie de afaceri, şi Scarlett râdea şi ea din toată inima spunând: „Fireşte, cum ar putea o femeiuşcă proastă ca mine să se priceapă la treburi de bărbat.”

Începea să creadă, pentru prima dată în viața lui de holtei, că Dumnezeu făcuse din el un om excepțional, turnat dintr-un metal mai curat ca semenii săi, ca să apere femeile neajutorate.

Când sosi, în sfârşit, clipa căsătoriei şi când Scarlett, cu ochii plecați, îşi puse mânuța încrezătoare în mâna lui, nu ştia încă cum se petrecuseră toate astea. Ştia numai că pentru întâia oară în viața lui, el, Frank Kennedy, făcuse ceva romantic şi pasionant. Era un simțământ îmbătător. Nici prieteni, nici rude n-au asistat la cununia lor. Martori au fost străini întâlniți în stradă. Scarlett ținuse morțiş să fie aşa, şi Frank cedase, deşi i-ar fi plăcut să aibă alături de el pe sora şi pe cumnatul său din Jonesboro. I-ar fi făcut, de asemeni, plăcere să dea o recepție la domnişoara Pitty acasă şi să audă cum lumea închina în cinstea miresei, în mijlocul unei mulțimi de prieteni. Dar Scarlett nu voise nici măcar ca mătuşa Pitty să fie de față. „Numai noi doi, Frank”, se rugase ea strângându-i brațul. „Ca într-o răpire. Am dorit întotdeauna să fiu răpită şi să mă căsătoresc pe urmă! Te rog, fă asta pentru mine, dragul meu!”

Acest „dragul meu”, atât de nou pentru urechile lui, şi ochii verzi, plini de lacrimi ai lui Scarlett, îi biruiră împotrivirea. La urma-urmei, un bărbat trebuia să facă unele concesii miresei sale, mai ales când era vorba de nunta lor. Femeile dau atâta importanță acestor

chestiuni de ordin sentimental!

Şi Frank se trezi însurat, înainte chiar de a şti ce i se întâmplă.

Cedând duioaselor insistenţe ale lui Scarlett, Frank îi dădu cei trei sute de dolari. La început să lăsase rugat, căci nu-i prea venea să renunţe pentru moment la cumpărarea gaterului, dar nu putea lăsa pe drumuri familia soţiei sale. De altfel, dezamăgirea lui nu dură multă vreme, în faţa fericirii radioase a lui Scarlett şi a îngrijirilor drăgăstoase cu care-l învălui, ca mulţumire pentru generozitatea sa. Frank nu fusese niciodată răsfăţat de o femeie şi ajunse să-şi spună că, în definitiv, banii săi nu fuseseră atât de rău întrebuinţaţi.

Scarlett expedie îndată pe Mammy la Tara, cu triplul scop de a da banii lui Will, de a anunţa căsătoria ei, şi de a-l aduce pe Wade la Atlanta. Două zile mai târziu, primi de la Will un bilet scurt, pe care-l citi şi-l reciti cu o bucurie din ce în ce mai mare. Will îi scria că impozitele fuseseră plătite şi că, aflând vestea, Jonas Wilkerson făcuse „o mutră acră” dar că nu mai rostise nicio nouă ameninţare. Will sfârşea urând lui Scarlett fericire, o formulă destul de laconică. Ştia totuşi că Will îi înţelegea gestul şi motivele care o determinaseră să-l facă şi era convinsă că, deşi nu o lăuda pentru ceea ce făcuse, nici nu o condamna. „Dar ce trebuia să creadă Ashley?” se întrebă ea neliniştită. „Ce trebuia să creadă despre mine, după cele ce i-am spus atunci, în livada din Tara?”

Primi o scrisoare şi de la Suellen, plină de greşeli de ortografie, violentă, jignitoare, pătată de lacrimi, o scrisoare atât de plină de venin şi de observaţii exacte asupra caracterului ei, încât Scarlett n-avea s-o uite niciodată şi nici s-o ierte pe cea care o expediase. Totuşi, nici scrisoarea lui Suellen nu reuşi să umbrească fericirea pe care o simţea la gândul că Tara era salvată, cel puţin pentru un timp.

Lui Scarlett îi venea greu să creadă că, de acum

înainte, căminul ei nu mai era la Tara, ci la Atlanta. În dorința de a găsi bani pentru plata impozitelor, n-a avusese decât un gând în minte, să salveze Tara şi, chiar în clipa nunții ei, nu-şi dăduse seama că, salvându-şi proprietatea, se condamna la exil permanent. Acum însă lucrul era limpede, şi Scarlett suferea din cauza asta. Dar se găsea în fața faptului împlinit şi, cum încheiase un fel de târg, înțelegea să-i respecte condițiile. Pe de altă parte, era atât de recunoscătoare lui Frank că salvase Tara, încât simțea o vie afecțiune pentru el şi era hotărâtă să nu-l facă să regrete niciodată că o luase de nevastă.

Doamnele din Atlanta cunoşteau aproape tot atât de bine situația vecinilor lor ca şi pe a lor însăşi, şi o priveau chiar cu mai mult interes. Toate ştiau că, de ani de zile, Frank Kennedy şi Suellen O'Hara erau „înțeleşi". De altfel, Frank anunțase, cam sfios, că se va însura la primăvară. Aşa că vâlva pe care o pricinui căsătoria, fără surle şi tobe, n-o surprinse pe Scarlett. Fiecare făcu tot felul de presupuneri şi toată lumea primi evenimentul cu cea mai adâncă neîncredere. Doamna Merriwether, care nu-şi putea stăpâni curiozitatea, îl întrebă de la obraz pe Frank ce înseamnă asta – să te căsătoreşti cu o soră, când erai logodit cu cealaltă. Îi povesti apoi doamnei Elsing că nu primise drept răspuns decât o privire zăpăcită. Cât despre Scarlett, nici măcar doamna Merriwether, de obicei atât de îndrăzneață, nu avu curajul să-i pună o întrebare. Cu toate că afişa un aer dulce şi plin de modestie, ochii ei aveau o expresie de mulțumire de sine care enerva lumea şi, în afară de asta, nu dădea deloc impresia că se va lăsa călcată pe coadă.

Ştia că oraşul vorbeşte pe socoteala ei, dar puțin îi păsa. În definitiv, nu era nimic imoral în faptul de a te căsători cu un bărbat. Tara era salvată. Lumea n-avea decât să bârfească.

Avea destule în cap. Înainte de toate, trebuia, cu mult

tact, să-l facă pe Frank să înțeleagă că prăvălia lui trebuia să-i aducă un venit mai mare. După spaima pe care o trăsese din cauza lui Jonas Wilkerson, nu va fi liniştită decât atunci când ea şi cu Frank vor avea bani puşi deoparte. Ba mai mult, fără a mai vorbi de cine ştie ce întâmplări neprevăzute, era neapărat necesar ca Frank să câştige mai mult, ca să poată plăti impozitele pe anul viitor. De altfel, Scarlett sucea şi învârtea întruna în cap ceea ce îi spusese bărbatul ei cu privire la gater. Cumpărând un gater, Frank putea câştiga o avere. Cu prețurile nebune pe care le atinsese cheresteaua, oricine putea să se îmbogățească. În fundul sufletului, Scarlett era furioasă că Frank nu avusese destui bani ca să plătească şi impozitele Tarei, şi să cumpere gaterul. Hotărî că, într-un fel sau altul, va trebui să câştige mai mulți bani de pe prăvălie, şi asta cât mai curând, pentru ca să poată cumpăra gaterul cât mai era de vânzare. Îşi dădea bine seama că era un chilipir.

Dacă ar fi fost bărbat, ar fi cumpărat gaterul chiar dacă ar fi trebuit să ipotecheze prăvălia ca să găsească banii necesari. Dar când propuse cu mult tact această soluție lui Frank, a doua zi după căsătoria lor, acesta zâmbi şi-i spuse să nu-şi bată frumosul ei căpşor cu chestiuni de afaceri.

Fusese foarte surprins să constate că nevastă-sa ştie ce este o ipotecă şi, pentru moment, asta-l amuzase. Dar amuzamentul dispăru repede, înlocuit de jenă, şi această senzație se întări cu fiece zi mai mult. Într-un rând, cam imprudent, îi povestise lui Scarlett că „unii oameni” (avea grijă să nu spună niciodată nume) îi datorau bani pe care nu-i puteau plăti, dar bineînțeles nu putea să-şi execute prietenii şi, în general, oamenii din lumea lui. Pe urmă regretă că îi vorbise de asta, deoarece de mai multe ori ea îi reaminti de problema acestor datornici. Îl întreba cu aerul cel mai copilăresc posibil şi susținea că voia numai să ştie cine-i datora

bani şi câţi. Frank rămânea evaziv, tuşea nervos, dădea din mâini şi iar o sfătuia să nu-şi bată frumosul ei căpşor cu astfel de chestiuni.

Nu întârzie să descopere că acest căpşor frumos se pricepea foarte bine la socoteli, chiar mai bine decât el, ceea ce nu era deloc amuzant. Îngheţă când descoperi că Scarlett putea face repede în cap o lungă adunare, pe când lui îi trebuiau creion şi hârtie când avea numere cu mai mult de trei cifre de adunat. În ceea ce priveşte fracţiunile, acestea nu prezentau nicio greutate pentru ea. Frank simţea că nu-i stă bine unei femei să se priceapă la afaceri. După părerea lui, când o femeie avea nenorocirea să aibă un dar atât de puţin distins, n-ar trebui să se laude cu el. Acum îl enerva să vorbească despre afaceri cu Scarlett, pe cât îi plăcuse înainte de căsătorie. Pe atunci credea că aceste probleme erau prea complicate pentru ea şi fusese o încântare pentru el să încerce să i le explice. Acum observa, dimpotrivă, că înţelegea totul mult mai bine decât el şi, ca toţi bărbaţii, se indigna de duplicitatea femeilor. De asemenea, ca toţi bărbaţii, se simţi dezamăgit când constată că soţia lui era deşteaptă.

Nimeni nu ştiu vreodată cât de curând află Frank de comedia pe care i-o jucase Scarlett ca să se căsătorească cu el. Adevărul începu poate să mijească în el când Tony Fontaine, evident liber de orice legătură sentimentală, sosi pentru afaceri la Atlanta. Poate că scrisorile pe care sora lui, indignată de această căsătorie, i le trimise din Jonesboro, îi deschiseră ochii. În orice caz, nu de la Suellen află adevărul. Ea nu-i scrise niciodată şi, bineînţeles, el nu putea să intre în corespondenţă cu ea ca să se dezvinovăţească. De altfel, la ce i-ar fi slujit să se mai explice, acum când era căsătorit? Suferea la gândul că Suellen nu va şti niciodată adevărul şi-l va învinui întotdeauna că a părăsit-o fără motiv. Probabil că toată lumea îi reproşa purtarea, şi asta-l punea într-o situaţie îngrozitoare. N-avea niciun mijloc să-şi

dovedească nevinovăția, căci un bărbat nu putea să recunoască singur că o femeie îi sucise capul... şi un gentleman nu putea nici să spună tuturor că nevastă-sa îl prinsese în capcană printr-o minciună.

Scarlett era soția lui, şi o soție are dreptul să se bizuie pe lealitatea bărbatului ei. De altfel, îi era cu neputință să-şi închipuie că Scarlett îl luase fără să simtă pentru el cea mai mică afecțiune. Vanitatea lui masculină nu i-ar fi îngăduit să nutrească multă vreme un astfel de gând. Era mult mai plăcut să creadă că Scarlett se îndrăgostise de el atât de brusc, încât mințise cu bună ştiință spre a-şi atinge scopul. Dar toate astea rămâneau totuşi foarte tulburătoare. Ştia că nu era un bărbat atrăgător, mai ales pentru o femeie frumoasă, de două ori mai tânără ca el şi, în plus, deşteaptă. Dar Frank era gentleman şi-şi păstră tulburarea pentru el. Scarlett era soția lui şi nu putea s-o ofenseze punându-i întrebări jenante care, de altfel, nici n-ar fi îndreptat lucrurile.

De fapt, Frank nici nu ținea prea mult să îndrepte lucrurile, deoarece căsnicia lui se anunța bine. Scarlett era cea mai fermecătoare, cea mai cuceritoare dintre soții şi o făcea desăvârşită în toate privințele, în afară de încăpățânare. Atâta timp cât Scarlett putea face ce voia, viața era foarte agreabilă, dar când i te împotriveai... Căsnicia îl învăță repede acest adevăr pe Frank. Când era lăsată să facă ce vrea, Scarlett era veselă ca un copil. Râdea mult, făcea o mulțime de nebunii, se aşeza pe genunchii bărbatului ei şi-l trăgea de barbă, până ce Frank se simțea întinerit cu douăzeci de ani. Avea față de el atenții delicioase, îi încălzea papucii în fața focului când venea seara acasă, îl răsfăța, îngrijea nesfârşitele lui guturaiuri, îşi amintea că-i plăcea pipota de pui şi că-i trebuiau trei lingurițe de zahăr în cafea. Da, atâta timp cât o lăsai să facă ce vrea, viața era delicioasă alături de Scarlett.

La două săptămâni după nuntă, Frank se îmbolnăvi de gripă şi doctorul Meade îi porunci să stea la pat. În timpul primului an de război, Frank zăcuse două luni la spital bolnav de pneumonie şi, de atunci, trăia cu frica-n sân. Aşa că se simţi încântat să rămână în pat şi să asude sub trei pături şi să bea ceaiurile fierbinţi pe care i le aduceau în fiece oră Mammy şi mătuşa Pitty.

Boala se prelungi şi, pe măsură ce timpul trecea, Frank îşi făcea din ce în ce mai multe griji în privinţa prăvăliei. Încredinţase conducerea vânzătorului său care, în fiecare seară, venea să-i dea socoteală de operaţiunile din timpul zilei, dar asta nu-l mulţumea. Începu să fie din ce în ce mai îngrijorat, până ce Scarlett, care pândea ocazia, îi puse mâna ei rece pe frunte şi-i spuse: „Lasă, dragul meu, nu te mai necăji atât. Mă duc eu în oraş să văd ce se petrece la prăvălie."

Şi se duse. În timpul primelor trei săptămâni ale noii ei căsnicii, arsese de dorinţa să arunce o privire în registrele bărbatului ei, ca să-şi dea seama de situaţia lui financiară. Ce noroc că Frank trebuia să stea la pat!

Prăvălia era situată nu departe de Five Points. Acoperişul ei nou strălucea deasupra vechilor ziduri înnegrite de fum. Un umbrar de scânduri se întindea peste trotuar până în stradă. Era susţinut de stâlpi prinşi între ei prin bare de fier, de care erau legaţi cai şi catâri. Dobitoacele, cu pături rupte sau cu bucăţi de pernă pe spate, stăteau cu capul plecat, încercând să se apere de ceaţa îngheţată. Înăuntru te-ai fi crezut la Bullard în Jonesboro, doar că lipseau toţi acei gură-cască care, aşezaţi în faţa sobei fierbinţi, se dondăneau, mestecau tutun şi scuipau în lădiţele cu nisip. Prăvălia lui Frank era şi mai mare şi mai întunecată decât aceea a lui Bullard. Umbrarul de scânduri oprea aproape toată lumina zilei şi numai câteva geamuri strâmte, tăiate în zidurile laterale şi murdărite de muşte, lăsau să pătrundă puţină lumină difuză. Podeaua era acoperită cu rumeguş de lemn. Peste tot numai praf şi murdărie.

În față se-ngrămădeau pe rafturi baloturi de stofă țipătoare, porțelanuri, vase de bucătărie şi diferite alte obiecte într-o aparență de ordine, dar în odaia din spate era un adevărat haos.

Obiectele cele mai diferite se îngrămădeau acolo, claie peste grămadă, pe pământul bătătorit. Scarlett deosebi în semiîntunericul din odaie cutii şi baloturi de mărfuri, pluguri şi hamuri, şei şi coşciuge de brad. Mobile de ocazie din lemn ordinar, dar şi altele de mahon sau lemn de trandafir se îngrămădeau în umbră, de unde licărea câteodată reflexul unei mobile tapisate cu o catifea bogată sau cu brocart lucios. Vase de noapte, căni şi lighene erau răspândite pe jos. Pe lângă pereți se înşirau lăzi mari, dar era atât de întuneric, încât Scarlett trebui să apropie o lampă ca să-şi dea seama că erau pline de semințe, de cuie, de lacăte şi de unelte de tâmplărie.

„Aş fi crezut că un bărbat atât de pisălog şi de tipicar ca o fată bătrână are mai mult simțul ordinii”, gândi ea ştergându-şi mâinile murdare cu batista. „Parcă ar fi o cocină de porci. Aşa se ține o prăvălie? De şi-ar de osteneala să le curețe puțin şi să le expună acolo unde le-ar putea vedea lumea, le-ar putea vinde mult mai repede. Judecând după ce văd, cine ştie în ce hal o să-i găsesc registrele. Hai să aruncăm o privire asupra socotelilor!”

Şi Scarlett luă lampa şi trecu în celălalt colț al prăvăliei. Willie, vânzătorul, îi dădu fără niciun chef registrul gros şi murdar. Era evident că, cu toată tinerețea lui, împărtăşea părerea lui Frank că femeile n-au ce căuta în afaceri. Dar Scarlett îl puse la locul lui cu câteva vorbe mai aspre şi-l trimise să-şi ia masa. Când vânzătorul părăsi prăvălia, se simți mai la largul ei, căci atitudinea lui o enerva. Apropie de soba care duduia un scaun cu fundul crăpat, îşi ghemui un picior sub ea şi puse registrul pe genunchi. Era ora mesei şi străzile erau pustii. Nu se va ivi niciun client care s-o deranjeze.

Întoarse încet paginile, purecând şirurile de nume şi coloanele de cifre scrise cu caligrafia neciteață dar ordonată a lui Frank. Era întocmai cum îşi închipuise. Încruntă din sprâncene, descoperind o nouă dovadă a lipsei de spirit comercial a soțului ei. În dreptul numelor pe care le cunoştea atât de bine, ca Merriwether ori Elsing, figurau sume al căror total se ridica la cel puțin cinci sute de dolari. Cinci sute de dolari împrumutați, datorii vechi câteodată de mai multe luni! Judecând după spusele lui Frank asupra sumelor datorate de „unii”, Scarlett crezuse că era vorba de mult mai puțin. Dar chiar atât!

„Dacă nu pot plăti, de ce continuă să mai cumpere?” îşi zise ea indignată. „Şi dacă el ştie că nu pot plăti, de ce continuă să le dea pe datorie? Cei mai mulți dintre ei ar putea plăti dacă Frank ar şti cum să procedeze. Elsing-ii ar putea cu siguranță, de vreme ce au putut oferi lui Fanny o rochie de satin şi o nuntă atât de costisitoare. Frank are suflet prea bun, şi oamenii profită. De-ar încasa măcar jumătate din bani, ar putea cumpăra gaterul şi nu s-ar mai lăsa rugat atâta, ca să-mi dea banii pentru impozite.”

Şi deodată se simți şi mai indignată: „Când mă gândese că are pretenția să conducă un gater, Doamne Sfinte! Dacă transformă prăvălia în societate filantropică, oare cum îşi închipuie că o să câştige bani vânzând cherestea? N-ar trece nicio lună şi portăreii i-ar scoate gaterul la vânzare. Aş conduce gaterul mult mai bine ca el şi, oricât nu m-aş pricepe în materie de cherestea, fac rămăşag că aş şti să pun pe roate gaterul mai bine ca el.”

Era un gând cel puțin surprinzător. O femeie mai pricepută în afaceri ca un bărbat! Gând revoluționar pentru Scarlett, care fusese crescută în tradiția că bărbații erau pricepuți, iar femeile nu prea deştepte. Bineînțeles, îşi dăduse seama că lucrul nu era prea adevărat, dar prejudecata stăruia încă. Niciodată până

acum, nu i se întâmplase să dea glas acestei idei atât de extraordinare. Nemişcată, cu registrul gros pe genunchi, cu gura rămasă deschisă de uimire, se gândea că în cursul lunilor de foamete făcuse la Tara o muncă de bărbat, şi munca ei dăduse roade frumoase. Din copilărie i se băgase în cap că o femeie singură nu poate face nimic, şi totuşi până la sosirea lui Will condusese plantația fără ajutorul vreunui bărbat. „Ia te uită”, îşi zise ea, „am impresia că o femeie ar putea face orice fără ajutorul unui bărbat… în afară de copii, şi numai Dumnezeu ştie că nicio femeie cu mintea întreagă n-ar face copii.”

La gândul că era tot atât de capabilă ca un bărbat, simți că o năpădeşte un val de mândrie şi fu cuprinsă de o dorință puternică să dovedească ce poate, să câştige bani singură, cum câştigau bărbații. Da, bani care i-ar aparține numai ei, pentru care n-ar avea de dat socoteală nici unui bărbat.

— Aş vrea să am destui bani ca să cumpăr eu singură gaterul, zise ea tare, şi apoi oftă. „Sunt sigură că l-aş face să meargă strună şi nimeni n-ar obține de la mine nicio aşchie pe datorie.”

Oftă din nou. N-avea de unde face rost de bani. Aşadar, nici vorbă de cumpărat gaterul. Frank n-avea altceva de făcut decât să încerce să-şi recapete banii şi să cumpere gaterul. În definitiv, era un mijloc destul de sigur de a obține bani şi, când va fi proprietarul gaterului, va găsi ea mijlocul să-l facă un om de afaceri mai destoinic decât fusese cu treburile prăvăliei.

Scarlett rupse una din ultimele foi ale registrului şi începu să copieze lista datornicilor care nu plătiseră de mai multe luni. Îndată ce se va întoarce acasă, va deschide discuția cu Frank asupra acestei chestiuni. Îl va face să înțeleagă că oamenii aceia trebuie să-şi plătească datoriile, chiar dacă îi sunt prieteni şi chiar dacă îi vine greu să le ceară. Frank va fi probabil tulburat, căci era sfios şi voia cu orice preț să se bucure

de stima vecinilor săi. Era atât de sensibil, încât prefera să piardă bani, decât să ceară achitarea datoriilor.

Va declara fără îndoială că nimeni n-are bani cu care să-şi plătească datoriile. La urma-urmei, era poate adevărat, dar aproape toată lumea mai avea puţină argintărie sau bijuterii, sau chiar pământ. Frank se putea mulţumi cu ele în loc de bani.

Scarlett îşi închipuia ce-i va răspunde soţul ei când îi va propune un asemenea lucru. Să ia bijuteriile sau proprietăţile prietenilor săi! „Ei bine, n-are decât să se vaiete cât o vrea”, se gândi ea ridicând din umeri. „O să-i spun că n-are decât să rămână sărac ca să le facă pe plac prietenilor săi, dar că eu nu ţin să rămân săracă. Frank n-o să reuşească niciodată dacă n-are puţin mai mult simţ practic. Şi trebuie să reuşească! Trebuie să câştige bani, chiar dacă va cânta găina în casa lui!”

Cu faţa încordată, cu limba între dinţi, scria de zor, când uşa de la intrare se deschise şi un curent puternic de aer rece năvăli în prăvălie. Un bărbat înalt intră în odaia murdară, cu pas uşor ca un indian. Scarlett ridică ochii şi-l văzu pe Rhett Butler. Era îmbrăcat elegant, în haine noi; avea un palton lung şi o pelerină elegantă pe umerii săi masivi. Îşi scoase pălăria şi o salută adânc, cu o mână pe plastronul plisat al cămăşii scrobite. Dinţii lui albi străluceau surprinzător pe faţa oacheşă, iar ochii o priveau cu îndrăzneală.

— Scumpă doamnă Kennedy, spuse el apropiindu-se de ea. Prea scumpă doamnă Kennedy şi izbucni într-un hohot de râs.

O clipă, Scarlett se simţi tot atât de speriată ca şi când ar fi văzut o stafie, apoi scoţând repede piciorul pe care-l adusese sub ea, se ridică şi îi aruncă lui Rhett o privire glacială.

— Ce cauţi aici?

— M-am dus să fac o vizită domnişoarei Pittypat şi, aflând că te-ai căsătorit, m-am grăbit să vin să-ţi prezint felicitările mele.

Amintindu-şi de umilința pe care o suferise din pricina lui Rhett, obrajii i se înroşiră de ruşine.

— Nu înțeleg cum ai îndrăzneala să mă priveşti în față! strigă ea.

— Ba dimpotrivă! Cum ai tu îndrăzneala să mă priveşti în față?

— O, eşti cel mai…

— Ce-ar fi să facem pace? întrebă el cu un surâs larg, în care nu era nici ruşine pentru purtarea lui, nici dezaprobare pentru a ei.

Scarlett surâse la rândul ei, dar era un zâmbet silit, jenat.

— Ce păcat că nu te-au spânzurat!

— Mi-e teamă că şi alții împărtăşesc aceleaşi sentimente. Hai, Scarlett, descrețeşte-ți fruntea. S-ar zice că ai înghițit o sabie. Nu-ți şade bine. Ai avut desigur vreme să savurezi… hm… mica mea glumă.

— Glumă? N-am s-o uit niciodată.

— Ba da, ai s-o uiți! Îți iei mutra asta indignată, numai fiindcă crezi că aşa se cade şi că-ți dă un aer respectabil. Pot să stau jos?

— Nu!

Rhett se aşeză totuşi pe un scaun lângă Scarlett şi rânji spre ea.

— Am auzit că n-ai putut să mă aştepți nici măcar două săptămâni, zise el prefăcându-se că oftează. Ce nestatornice sunt femeile!

Cum ea nu răspunse nimic, Rhett urmă:

— Spune-mi, Scarlett, între noi fie vorba, fiindcă suntem prieteni atât de vechi şi de buni, n-ar fi fost mai cuminte să aştepți să ies din puşcărie? Sau viața conjugală cu bătrânul Frank Kennedy are mai mult farmec decât nişte legături vinovate cu mine?

Ca întotdeauna când îşi bătea joc de ea, Scarlett simți cum îi creşte mânia, dar în acelaşi timp îi era greu să nu râdă de neobrăzarea lui.

— Nu fi absurd.

— N-o să te superi dacă o să-mi satisfaci curiozitatea asupra unui punct care m-a chinuit o vreme? Spune, n-ai simțit o repulsie feminină, delicatețea ta n-a fost supusă unei încercări prea grele, prin faptul că te-ai măritat nu cu unul, ci cu doi bărbați pentru care n-aveai nici dragoste, nici afecțiune? Sau am fost greşit informat asupra pudorii femeilor sudiste?

— Rhett!

— Asta-i, am răspunsul. Am bănuit întotdeauna că femeile au o tărie şi o putere de rezistență necunoscute bărbaților, deşi în copilărie mi se băgase în cap că sunt ființe firave, duioase şi simțitoare. Dar, la urma-urmei, după codul manierelor din Europa, nu e nevoie de dragoste între soț şi soție. Se pare că e de prost gust! Am socotit întotdeauna că europenii au dreptate în această chestiune. Te căsătoreşti din interes şi iubeşti de plăcere. Sistem foarte comod, nu-i aşa? Eşti mai aproape de patria strămoşilor tăi decât credeam.

Ce plăcut ar fi fost să-i poată spune: „Nu m-am căsătorit din interes!" – dar din păcate Rhett îi cunoştea secretul şi orice protest ar fi dezlănțuit un alt nor de săgeți veninoase.

— Dă-i înainte! zise ea calm, dar, dornică să schimbe subiectul, adăugă: Cum ai reuşit să ieşi din închisoare?

— O, zise el schițând un mic gest cu mâna, n-a fost prea greu. M-am eliberat azi-dimineață. Am şantajat puțin pe unul din prietenii mei de la Washington, care ocupă un post înalt în guvernul federal. Un tip formidabil… Unul din stâlpii Uniunii. De la el cumpăram puştile şi crinolinele pentru Confederație. Când i s-au deschis ochii aşa cum trebuie asupra situației mele tragice, s-a grăbit să folosească în favoarea mea trecerea de care se bucură, şi aşa mi-au dat drumul. Relațiile sunt totul! Scarlett, aminteşte-ți când vei fi arestată, numai relațiile contează. Pe lângă ele, vina sau inocența nu sunt decât chestiuni de pură formă.

— Aş pune mâna în foc că nu erai nevinovat.

— Nu, acum când am ieşit din închisoare, recunosc cinstit că sunt tot atât de vinovat ca şi Cain. L-am omorât pe negrul acela. Insultase o doamnă. Ce putea face altceva un gentleman sudist? Şi, fiindcă tot am început să mă spovedesc, recunosc că am omorât şi un cavalerist yankeu într-un bar în urma unei certe. Nu m-au acuzat pentru acest fleac – şi cine ştie ce biet pârlit a fost poate de mult spânzurat în locul meu.

Vorbea cu atâta nepăsare de oamenii pe care-i ucisese, încât pe Scarlett o trecu un fior. Era cât pe ce să protesteze în numele moralei, când îşi aduse deodată aminte de yankeul care zăcea sub ulmul din Tara. Moartea lui nu apăsase mai greu pe conştiinţa ei decât aceea a unui vierme pe care l-ar fi strivit din neatenţie. N-avea dreptul să-l judece pe Rhett, când era tot atât de vinovată ca şi el.

— În sfârşit, fiindcă am apucat pe calea mărturisirilor, îţi voi spune, cu condiţia să-mi vei păstra secretul (asta înseamnă să nu-i spui nimic domnişoarei Pittypat) că banii sunt în siguranţă într-o bancă din Liverpool.

— Banii?

— Da, banii care-i interesau atâta pe yankei. Scarlett, ţi-am refuzat banii de care aveai nevoie nu din meschinărie. Dacă ţi-aş fi semnat o poliţă, ei ar fi urmărit filiera şi mă îndoiesc dacă ai fi obţinut vreun ban. Singura mea şansă era să nu fac nicio mişcare. Ştiam că banii erau totuşi în siguranţă, fiindcă, luând cazul cel mai rău, adică dacă ar fi descoperit ascunzătoarea, aş fi denunţat pe toţi patrioţii yankei care mi-au vândut muniţii şi material de război. Ce scandal ar fi ieşit! Fiindcă unii dintre ei sunt azi personalităţi importante la Washington şi, de fapt, numai teama că-mi voi descărca conştiinţa în privinţa lor m-a ajutat să ies din închisoare.

— Vrei să spui că... deţii într-adevăr aurul

Confederației?

— Nu tot! Dumnezeule, nu! Trebuie să fie cel puțin vreo cincizeci dintre cei care au forțat blocada şi care au pus destui bani deoparte la Nassau, ori în Anglia, ori în Canada. Nu vom fi prea bine văzuți de confederații care n-au fost atât de abili ca noi. Eu dețin aproape o jumătate de milion. Gândeşte-te, Scarlett, o jumătate de milion de dolari! Dacă ți-ai fi stăpânit natura impetuoasă! Dacă nu te-ai fi azvârlit din nou în lanțurile căsătoriei!

O jumătate de milion de dolari! La gândul unei atari sume, Scarlett simți ca un fel de durere fizică. Cuvintele ironice ale lui Rhett n-o atingeau. Nici măcar nu le auzea, îşi închipuia cu greu că există atâția bani în această lume sărăcită în care trăia. Atâția bani în mâinile cuiva care-i obținuse aşa de uşor şi care nici măcar n-avea nevoie de ei. Şi când te gândeşti că ea, spre a se apăra împotriva unei lumi duşmănoase, n-avea decât un soț bolnav şi bătrân şi prăvălioara asta scârboasă! Era nedrept ca un netrebnic ca Rhett Butler să aibă atâția bani şi ca ea, a cărei povară era atât de grea, să aibă atât de puțini! Simți să-l urăşte, că eleganța lui o scârbeşte. În orice caz, nu ea va fi aceea care-l va felicita pentru abilitatea lui! Căută cu răutate cuvinte care-l puteau jigni.

— Crezi fără îndoială că e cinstit să păstrezi banii Confederației. Ei bine, eu nu. Ăsta-i furt curat. O ştii, de altfel. N-aş vrea să am asta pe conştiință.

— Măi, măi! Strugurii sunt prea acri astăzi! exclamă Rhett cu o strâmbătură. Vrei să-mi spui exact pe cine fur?

Scarlett rămase tăcută, întrebându-se pe cine fura Rhett, de fapt. La urma-urmei, Frank făcuse la fel, dar pe o scară mai mică.

— Jumătate din banii ăştia sunt de drept ai mei, urmă el. I-am câştigat cinstit, cu concursul unor cinstiți patrioți ai Uniunii, dispuşi să-şi vândă patria pentru un

câştig de sută la sută. O altă parte provine din plasamentele mele. La începutul războiului am cumpărat bumbac ieftin şi l-am vândut cu doi dolari kilogramul, când țesătoriile englezeşti plângeau după el. O altă parte provine din speculațiile asupra alimentelor. De ce să-i las pe yankei să culeagă roadele muncii mele? Restul, însă, aparține Confederației. Da, acest rest provine din bumbacul confederat pe care am reuşit să-l scot din țară şi pe care l-am vândut la Liverpool, cu prețuri astronomice. Mi se dăduse acest bumbac pe încredere, ca să cumpăr în schimb hamuri şi şei, puşti şi tunuri. Şi am înțeles să-mi îndeplinesc cu bună credință misiunea. Aveam ordin să depun aurul pe numele meu la băncile engleze, ca să pot avea credit. Îți aminteşti că atunci când blocada s-a înăsprit, n-am putut să mai fac să intre sau să iasă vreun vas din vreun port confederat. Aşa s-a făcut că banii au rămas în Anglia. Ce trebuia să fac? Să fi retras ca un dobitoc tot acest aur din băncile engleze şi să fi încercat să-l repatriez prin Wilmington, pentru ca yankeii să pună mâna pe el? Din vina mea a devenit oare blocada mai strictă? Din vina mea n-a triumfat oare cauza noastră? Banii aparțineau Confederației. Ei bine, nu mai există Confederație acum... deşi nu ți-ai da seama de asta auzindu-i pe unii cum vorbesc. Cui ar trebui să dau banii? Guvernului yankeu? Mi-ar displace teribil să mă ia oamenii drept hoț!

Uitându-se la Scarlett ca şi când ar fi aşteptat cu îngrijoarare părerea ei, scoase un port-țigaret de piele din buzunar şi luă o țigară lungă, a cărei aromă o respiră cu aerul unui cunoscător.

„Lua-l-ar naiba!” gândi Scarlett. „Îmi taie întruna craca de sub picioare. E întotdeauna ceva putred în argumentele lui, dar nu izbutesc niciodată să ştiu ce anume.”

— Ar trebui să împărți aceşti bani celor în nevoie, declară ea cu demnitate. Confederația nu mai există, dar

au mai rămas o mulţime de confederaţi care mor de foame cu familiile lor.

Rhett îşi dădu capul pe spate şi râse cu insolenţă.

— Nu eşti niciodată mai delicioasă şi mai absurdă decât atunci când spui o ipocrizie. Spune întotdeauna adevărul, Scarlett. Tu nu ştii să minţi. Irlandezii mint foarte prost. Hai, fii sinceră. Puţin îţi pasă de sărmana Confederaţie, şi-ţi pasă şi mai puţin de confederaţii care mor de foame. Ai protesta în gura mare dacă aş manifesta intenţia de a împărţi aceşti bani, fără a începe prin a-ţi da ţie partea leului.

— N-am nevoie de banii tăi, începu ea, încercând să-şi păstreze calmul şi demnitatea.

— A, nu! Ba te mănâncă palmele. Dacă ţi-aş arăta o monedă, te-ai repezi la ea.

— Dacă ai venit aici ca să mă insulţi şi ca să-ţi baţi joc de sărăcia mea, prefer să-ţi spun imediat la revedere, zise ea încercând să se descotorosească de registrul greu, spre a se putea ridica şi a da mai multă greutate cuvintelor ei.

Cât ai clipi din ochi, Rhett o prinse de mână şi, aplecat asupra ei, o sili, râzând, să se aşeze.

— Când vei înceta să te superi de câte ori ţi se spune adevărul? Nu te jenează să spui oamenilor ce crezi despre ei – atunci de ce te jenează când îi auzi spunând ce cred ei despre tine? Nu te insult. Cred că, de fapt, cupiditatea este o calitate.

Scarlett nu era prea sigură ce înseamnă cupiditate, dar văzând că el o considera o calitate, tăcu din gură.

— De altfel, urmă Rhett, n-am venit aici ca să-mi bat joc de sărăcia ta, ci să-ţi urez viaţă lungă şi noroc în căsătorie. Apropo, ce spune Suellen de festa pe care i-ai jucat-o?

— Care festă?

— Felul cum i l-ai şterpelit pe Frank de sub nas.

— Nu l-am…

— Hai, nu căuta să schimbi vorba. Ce-a spus?

— Nimic! declară Scarlett.

Ochii lui Rhett scânteiară de ironie.

— Ce inimă bună are! Ei, să vorbim acum de sărăcia ta. După mica vizită pe care mi-ai făcut-o la închisoare, nu-i atât de mult de atunci, am fără îndoială dreptul să fiu ținut la curent. Poate că Frank n-a avut atâția bani cât sperai.

Nu era chip să scapi de el. De altfel, nu-i rămăsese altceva de făcut lui Scarlett decât sau să înghită obrăzniciile lui Rhett, sau să-l poftească să plece. Dar n-avea poftă ca el să plece. O înțepa cu săgeți ascuțite, dar ceea ce spunea era adevărat. Ştia ce făcuse. Îi cunoştea purtarea, şi cunoştea şi motivele care o îndemnaseră, totuşi nu părea să aibă o părere prea rea despre ea. Cu toate că întrebările lui erau de o dezagreabilă brutalitate, păreau să izvorască dintr-un interes prietenesc. Era singura ființă căreia îi putea spune adevărul. Ce uşurare ar fi! Era atâta vreme de când nu mai vorbise deschis. De câte ori îşi exprima sincer părerile, lumea avea aerul jenat. O conversație cu Rhett nu putea fi comparată decât cu un singur lucru: cu impresia de confort şi de bunăstare pe care ți-o dau nişte papuci vechi după ce ai dansat în pantofi prea strâmți.

— N-ai făcut rost de bani ca să-ți plăteşti impozitele? Să nu-mi spui că lucrurile nu s-au aranjat încă la Tara.

Vocea lui luase acum o intonație diferită.

Scarlett ridică repede capul şi întâlni privirea lui Rhett, surprinzând o expresie care o miră şi o nedumeri în primul moment, apoi îi aduse pe buze un surâs dulce şi fermecător, foarte rar pe chipul ei în vremurile acelea: Era o mare secătură Rhett, dar cât putea fi de drăguț când voia să-şi dea osteneala. Ştia că nu venise s-o vadă ca s-o necăjească doar, ci ca să se asigure că găsise banii de care avea atâta nevoie. Ştia de asemenea că se grăbise să vină la ea de cum fusese eliberat, ca să-i împrumute acei bani dacă ar fi avut încă nevoie. Şi

totuşi, o chinuia spunându-i cuvinte jignitoare şi ar fi negat că pentru asta venise, dacă ea i-ar fi spus-o. Cu el nu trebuia să cauți să înțelegi. Ținea oare la ea mai mult decât era dispus s-o recunoască, sau avea alte motive? Această a doua ipoteză era, fără îndoială, mai plauzibilă. Dar cine ar fi putut spune! I se întâmpla câteodată să facă lucruri atât de stranii!

— Ba da, zise ea, acum totul merge bine la Tara. Am… am găsit banii.

— Dar, pariez, nu fără greutate… Ai reuşit să te prefaci până când ai avut inelul în deget?

Încercă să nu zâmbească la această descriere precisă a purtării ei, dar nu putu împiedica o gropiță să-i apară în obraji. Rhett se aşeză iarăşi şi-şi întinse confortabil picioarele lungi.

— Hai, vorbeşte-mi puțin de sărăcia ta. Bruta asta de Frank te-a înşelat asupra şanselor lui de reuşită? Ar merita o bătaie bună fiindcă a abuzat de o femeie fără apărare. Hai, Scarlett, povesteşte-mi tot. N-ar trebui să ai secrete fată de mine. Nu te-am văzut oare în lumina cea mai rea?

— O, Rhett, eşti cel mai ticălos dintre… Ei bine, nu ştiu… Nu, la drept vorbind, nu m-a înşelat, dar…

Deodată Scarlett simți o imensă plăcere să-şi descarce sufletul.

— Vezi, Rhett, dacă Frank şi-ar da osteneala să încaseze banii ce i se datorează, aş scăpa de toate grijile. Dar mai mult de cincizeci de persoane îi datorează bani şi nu vrea să le ceară. E atât de bine-crescut! Susține că un gentleman nu poate face asta unui alt gentleman. Va trebui să aşteptăm poate luni întregi, sau chiar viața întreagă, înainte de a-şi recăpăta banii.

— Ei, şi ce-i cu asta? N-ai ce mânca până atunci?

— Ba da, dar… de fapt, dacă aş avea nişte bani în momentul ăsta, aş găsi repede cum să-i întrebuințez…

Ochii îi străluciră gândindu-se la gater. Poate că…

— Pentru ce? Impozite noi?

— De ce te interesează?

— Fiindcă eşti cât p-aci să-mi ceri să te împrumut! O, îți cunosc toate şmecheriile! Şi, ceea ce-i mai nostim, e că sunt dispus să-ți împrumut bani, fără să-ți pretind măcar, scumpă doamnă Kennedy; acea fermecătoare garanție pe care mi-ai oferit-o de curând. Bineînțeles, numai dacă nu insişti.

— Eşti ființa cea mai…

— Deloc. Voiam numai să-ți liniştesc temerile. Ştiam că e un punct care te încurca. Nu prea mult, dar, în sfârşit, destul. Da, sunt dispus să-ți împrumut bani, dar vreau să ştiu ce ai de gând să faci cu ei. Cred că e dreptul meu. Dacă vrei să-ți cumperi rochii frumoase sau o trăsură, ia banii împreună cu binecuvântarea mea. Numai că, dacă-i vorba să cumperi o pereche de pantaloni noi lui Ashley Wilkes, mi-e tare teamă că voi fi silit să te refuz.

Cuprinsă de un brusc val de mânie, Scarlett se bâlbâi până ce-i veniră cuvintele:

— Ashley Wilkes n-a primit niciodată nimic de la mine! Şi nu va accepta nimic, chiar de-ar fi să moară de foame! Nu-l înțelegi! Nu ştii cât e de cinstit, cât e de mândru! Dar, fireşte, nu-l poți înțelege, dat fiind ceea ce eşti…

— Să lăsăm deoparte epitetele injurioase. Aş putea să-ți spun unele cu nimic mai prejos decât cele pe care le-ai găsi tu. Uiți că, datorită domnişoarei Pittypat, sunt la curent cu faptele tale şi că biata domnişoară n-are secrete pentru cine ştie s-o asculte cu o ureche atentă. Ştiu că Ashley stă la Tara de când s-a întors de la Rock Island. Ştiu că te-ai resemnat chiar s-o găzduieşti şi pe nevasta lui, ceea ce nu trebuie să-ți fi venit prea uşor.

— Ashley e…

— O, da, zise Rhett făcând un gest neglijent, Ashley e prea sublim, el scapă înțelegerii mele grosolane. Dar nu uita, te rog, că am urmărit cu mult interes scena de dragoste pe care ai avut-o cu el la Doisprezece Stejari şi

am impresia că nu s-a schimbat prea mult de atunci. Nici tu, de altfel. Dacă amintirile mele sunt exacte, făcea o figură cam jalnică atunci şi n-avea nimic sublim în ziua aceea… Nu cred că face figură mai bună nici acum. De ce nu-şi ia familia şi nu-şi caută de lucru undeva? De ce se agață de Tara? Recunosc, e un capriciu al meu, dar n-am deloc intenția să-ți împrumut o lescaie ca să continui să-l întreții la Tara. Între bărbați ne folosim de un nume urât spre a vorbi de cei ce se lasă întrețînuți de femei.

— Cum îndrăzneşti să spui astfel de lucruri? Ashley munceşte ca un sclav!

Cu toată furia ei, Scarlett simți cum i se moaie inima la amintirea lui Ashley reparând gardurile.

— Şi îndrăznesc să spun că nu-şi are pereche. Grozav trebuie să se priceapă la îngrăşăminte şi…

— El…

— Da, ştiu. Hai să zicem că-şi dă toată silința, dar nu cred să fie de prea mare ajutor. N-o să faci niciodată dintr-un Wilkes un muncitor agricol… n-are să ştie niciodată să facă ceva folositor. E o rasă pur decorativă. Acum, încearcă să nu te mai înfurii şi uită observațiile mele ordinare asupra mândrului şi onorabilului Ashley. Curios ce tenace e acest gen de iluzii chiar la femei ca tine, care au capul solid. Câți bani vrei şi ce ai să faci cu ei?

Cum Scarlett nu răspundea nimic, Rhett stărui:

— Ce-ai să faci cu aceşti bani? Încearcă să-mi spui adevărul. E tot atât de bine ca şi când ai minți. De fapt, e mai bine, căci dacă minți voi sfârşi cu siguranță prin a-ți descoperi înşelătoria şi gândeşte-te ce greu îți va veni. Adu-ți întruna aminte de un lucru, Scarlett: pot să îndur totul de la tine, dar nu o minciună! Antipatia ta față de mine, furiile tale, toate vicleniile tale, dar nu o minciună. Hai, spune-mi, de ce ai nevoie de aceşti bani?

Scoasă din sărite de atacul împotriva lui Ashley, Scarlett ar fi dat orice ca să-l scuipe în obraz pe Rhett şi

să respingă cu mândrie propunerea lui. O clipă, era gata să se lase cuprinsă de furie, dar bunul simț o opri. Îşi înăbuşi cu greu supărarea şi se sili să găsească o expresie totodată demnă şi amabilă. Rhett se lăsă pe speteaza scaunului, îşi întinse talpa ghetelor spre sobă şi zise:

— Nimic nu mă distrează mai mult ca spectacolul frământărilor tale sufleteşti, când unul dintre principiile tale intră în conflict cu o chestiune practică, ca de pildă chestiunea banilor. Bineînțeles, ştiu că la tine partea practică va triumfa întotdeauna, dar continui să urmăresc spre a vedea dacă, într-o bună zi, partea bună din tine nu va sfârşi prin a triumfa. În ziua aceea îmi fac bagajele şi părăsesc Atlanta pentru totdeauna. Prea sunt multe femeile în care partea bună din ele triumfă. Dar, să revenim la oile noastre. Cât vrei, şi pentru ce?

— Nu ştiu exact de cât am nevoie, răspunse Scarlett pe un ton morocănos, dar aş vrea să cumpăr un gater şi cred că aş putea să-l iau ieftin. Dacă-l cumpăr, îmi vor mai trebui două căruțe şi doi catâri buni. Aş avea de asemenea nevoie de un cal şi de o trăsurică pentru folosința mea.

— Un gater?

— Da, şi dacă-mi împrumuți bani, am să-ți dau jumătate din câştig.

— Ce dracu să fac cu un gater?

— Să câştigi bani. Putem câştiga o groază de bani. Sau, dacă nu, o să-ți plătesc dobândă… adică ce se înțelege printr-o dobândă rezonabilă.

— Cincizeci la sută e foarte bine.

— Cincizeci?… Oh, glumeşti! Încetează să râzi, diavole! Vorbesc serios.

— De asta şi râd. Mă întreb dacă, în afară de mine, îşi mai dă cineva seama ce se petrece în spatele chipului ăstuia înşelător şi fermecător.

— Pe cine-ar interesa? Ascultă-mă, Rhett, şi spune-mi dacă nu ți se pare că ar fi o afacere bună. Frank mi-a

vorbit de un om care are un gater, mai sus de Strada Piersicului, şi care vrea să-l vândă. Are nevoie urgentă de bani lichizi şi l-ar vinde ieftin. Nu sunt prea multe gatere pe aici şi cum lumea reconstruieşte… am putea vinde lemn de construcție la prețuri fabuloase. Omul ar continua să conducă gaterul, pentru un salariu fix. Dacă Frank ar avea bani, ar cumpăra el însuşi gaterul. Cred că intenționa să-l cumpere cu banii pe care mi i-a dat să plătesc impozitele.

— Bietul Frank! Ce-o să spună când va afla că i l-ai suflat? Şi-apoi, cum o să-i explici că ți-am împrumutat bani, fără să-ți compromiți reputația?

Scarlett nu se gândise la asta, preocupată doar de gândul la câştigul pe care i-l va aduce gaterul.

— Ei bine, e simplu! N-am să-i spun nimic.

— Va şti totuşi că n-ai găsit banii pe drum.

— Îi voi spune… da, îi voi spune că am vândut cerceii mei cu diamante. Tot am intenția să ți-i dau. Asta va fi garanția mea.

— N-aş vrea să-ți iau cerceii.

— Dar n-am nevoie de ei. Nu-mi plac. De altfel, nici nu sunt de fapt ai mei.

— Dar ai cui sunt?

Scarlett revăzu în gând cadavrul yankeului, în uniformă albastră, întins în holul de la Tara.

— Mi-au fost lăsați de cineva care a murit. Aşa că sunt ai mei. Ia-i! Mi-e totuna! Prefer banii în locul lor.

— Dumnezeule, exclamă Rhett pierzându-şi răbdarea, nu te gândeşti niciodată la nimic altceva decât la bani?

— Nu, răspunse ea cu sinceritate, ațintindu-şi asupra lui ochii ei verzi şi duri. Dacă ai fi trecut prin ce am trecu eu, ai face la fel. Mi-am dat seama că banii sunt lucrul cel mai însemnat în lume şi, martor mi-e Dumnezeu, sunt hotărâtă să nu-mi mai lipsească niciodată.

Îşi reaminti de ziua aceea arzătoare şi de pământul roşu şi moale care-i servise drept pernă, atunci, în

spatele ruinelor de la Doisprezece Stejari. Îşi aminti de refrenul pe care inima ei nu încetase să-l repete: „N-o să mai am niciodată burta goală. N-o să mai am niciodată burta goală.”

— Într-o zi voi avea bani, mulţi bani, ca să mănânc tot ce-mi va place. Niciodată n-o să mai fie pe masa mea fiertură de porumb sau mazăre uscată. Voi avea haine frumoase. Vor fi toate de mătase…

— Toate?

— Da, toate, răspunse Scarlett fără să-şi dea osteneala măcar de a roşi din cauza aluziei. Voi avea destui bani pentru ca yankeii să nu-mi poată lua niciodată Tara. Voi pune un acoperiş nou pe casa de la Tara, voi reconstrui magazia, voi avea catâri frumoşi pentru arat, şi am să scot mai mult bumbac decât ai văzut vreodată. Wade va avea, în sfârşit, tot ce-i trebuie. Îi voi da ce-şi va dori. Ai mei nu vor mai avea niciodată stomacul gol. O să vezi. Mă voi ţine de cuvânt. Fireşte, nu mă poţi înţelege. Eşti atât de egoist. Şi-apoi, tu n-ai avut niciodată să te temi că vei fi dat afară din casa ta de un carpetbagger. Nu ţi-a fost niciodată frig, n-ai umblat niciodată în zdrenţe, n-ai fost niciodată silit să munceşti ca un ocnaş ca să nu mori de foame.

— Am stat opt luni în armata confederată, zise Rhett calm. Nu cunosc un loc mai bun ca să înveţi să mori de foame.

— În armată! Dar n-ai cules niciodată bumbac, nici n-ai semănat porumb. N-ai… a, nu, nu-ţi bate joc de mine!

Rhett îi luă mâinile.

— Nu-mi bat joc de tine. Râdeam constatând deosebirea ce există între ceea ce pari şi ceea ce eşti cu adevărat. Îmi aminteam de asemenea de întâia oară când te-am văzut la picnicul Wilkes-ilor. Purtai o rochie verde şi pantofi de aceeaşi culoare. Toţi bărbaţii se-nvârteau în jurul tău şi erai plină de tine. Aş pune rămăşag că pe atunci nu ştiai nici câţi penny sunt într-un dolar. În ziua aceea n-aveai decât o singură idee în

cap, nu te gândeai decât cum să-l cucereşti pe Ashley.

Scarlett îşi trase cu un gest brusc mâinile din ale lui.

— Rhett, dacă vrei să rămânem prieteni, nu-mi mai vorbi niciodată de Ashley Wilkes. Va fi întotdeauna un subiect de ceartă între noi, fiindcă nu-l poţi înţelege.

— Pe când tu probabil că citeşti în el ca într-o carte, declară Rhett ironic. Nu, Scarlett, dacă-ţi împrumut bani, ţin să-mi rezerv dreptul de a putea vorbi despre Ashley Wilkes cum voi crede de cuviinţă. Renunţ la dreptul de a-ţi cere dobânzi, dar la asta nu. De altfel, sunt o seamă de lucruri pe care aş vrea să le cunosc despre acest tânăr.

— Nu sunt obligată să le discut cu tine, zise ea scurt.

— Ba da. Eu sunt cel care am banii, n-o uita. Când vei fi bogată, vei putea face acelaşi lucru cu ceilalţi… E limpede că-l iubeşti încă.

— Nu-l iubesc.

— Oh, se vede chiar şi numai după felul cum îi iei apărarea.

— Nu voi tolera ca prietenii mei să fie obiect de batjocură.

— Vom vedea asta mai târziu. Hai, spune-mi, el te mai iubeşte, sau închisoarea l-a făcut să-şi schimbe sentimentele faţă de tine? Ori, poate, o fi înţeles ce comoară are în persoana soţiei lui?

Gândul la Melanie o făcu pe Scarlett să tresară. Se stăpâni cu greu să nu-i spună totul lui Rhett, explicându-i că numai onoarea îl reţinea pe Ashley lângă nevastă-sa. Deschise gura ca să vorbească, dar o închise îndată.

— Am înţeles! N-are încă destul bun-simţ ca s-o aprecieze pe doamna Wilkes. Şi viaţa aspră din închisoare nu i-a stins focul pentru tine.

— Nu văd de ce am mai discuta chestiunea asta.

— Ba, eu văd şi, pe Dumnezeul meu, sper că-mi vei răspunde, afirmă Rhett pe un ton sever, cu atât mai puţin agreabil lui Scarlett cu cât nu-i înţelegea rostul.

— Aşadar, te iubeşte încă? reluă Rhett.

— Şi dacă? strigă Scarlett scoasă din sărite. N-am niciun chef să vorbesc despre Ashley cu tine. Nu eşti în stare să-l înțelegi nici pe el, nici felul lui de a iubi. Singurul fel pe care-l cunoşti este… este felul acela de dragoste pe care-l simți pentru ființe ca femeia aceea, Watling.

— Oh! exclamă Rhett moale. Aşadar, nu sunt în stare să simt decât poftele cărnii.

— Ştii bine că-i adevărat.

— Înțeleg acum de ce refuzi să discuți această chestiune cu mine. Mâinile şi buzele mele necurate ar întina curățenia dragostei lui.

— Ei bine, da! Cam aşa ceva.

— Grozav mă interesează această dragoste curată…

— Nu fi neobrăzat, Rhett Butler. Dacă eşti destul de mârşav ca să crezi că a fost ceva rău între noi…

— O, gândul ăsta nici nu mi-a trecut prin cap, ți-o jur! De aceea mă interesează atât de mult toată chestiunea. Tocmai, aş voi să ştiu de ce n-a fost niciodată ceva rău între voi?

— Dacă îți închipui că Ashley ar fi…

— Ia te uită! Vasăzică Ashley e acela care a rezistat în numele moralei? Într-adevăr, Scarlett, n-ar trebui să te trădezi aşa de uşor.

Încurcată şi indignată, Scarlett aruncă o privire furioasă lui Rhett, al cărui chip liniştit era de nepătruns.

— Opreşte-te, n-am nevoie de banii tăi. În condițiile astea, ieşi afară!

— Ba da, ai nevoie de banii mei, şi fiindcă am ajuns până aici, de ce să ne oprim? Nu pierde nimeni nimic dacă vom continua să vorbim despre o idilă atât de castă… În care nu s-a întâmplat nimic rău. Aşadar, Ashley te iubeşte pentru mintea ta, pentru sufletul tău şi pentru noblețea caracterului tău?

Scarlett se înfioră când auzi aceste cuvinte. Bineînțeles, de aceea o iubea Ashley. Numai această

certitudine îi îngăduia să îndure existența, această certitudine că Ashley, rob al onoarei, o iubea şi o respecta pentru toate lucrurile frumoase închise în străfundul ei şi pe care el singur le putea vedea. Numai că toate acestea pierdeau din frumusețea lor când Rhett era cel care le punea în lumină, mai ales vorbind cu tonul lui dulceag sub care străbătea batjocura.

— Îmi revin toate idealurile tinereții, aflând că mai poate exista o astfel de dragoste în acest veac al imoralității, urmă Rhett. Aşadar, simțurile nu au niciun amestec în dragostea lui pentru tine? Dragostea lui ar fi aceeaşi dacă ai fi urâtă şi dacă n-ai avea pielea asta atât de albă? Dacă n-ai avea ochii ăştia verzi care îndeamnă pe orice bărbat să se întrebe ce-ai face dacă te-ar lua în brațe? Ori, dacă nu ți-ai mişca şoldurile în felul ăsta care constituie o provocare pentru orice bărbat sub nouăzeci de ani? Şi aceste buze care… Hai, să nu las ca poftele mele să biruie. Atunci, Ashley nu vede nimic din toate astea? Sau, dacă le zăreşte, nu-l impresionează deloc?

Scarlett nu se putu împiedica de a-şi aminti de ziua aceea din livadă, când Ashley o strânsese în brațele lui tremurătoare, când gura lui caldă o strivea pe a ei, de parcă n-ar fi vrut să-i mai dea drumul niciodată. Amintirea îi îmbujoră obrajii şi aceasta nu-i scăpă lui Rhett.

— Aşa! Vasăzică te iubeşte pentru sufletul tău, zise Rhett cu vocea vibrând de supărare.

Cum de îndrăznea să atingă cu mâna lui murdară singurul lucru frumos şi sfânt în viața ei? Scotocea în ungherele cele mai ascunse ale vieții ei cu cruzime şi cu răceală, şi Scarlett era gata să-i spună ceea ce dorea să afle.

— Da, exclamă ea căutând să gonească amintirea buzelor lui Ashley, mă iubeşte pentru sufletul meu.

— Dar, draga mea, el nici nu ştie măcar că ai suflet. Dacă l-ar atrage sufletul, n-ar avea nevoie să lupte

împotriva ta, cum a fost silit s-o facă, spre a păstra dragostei sale caracterul ei… să-i zicem „sfânt”. Ar putea să doarmă liniştit, căci la urma-urmei un bărbat poate foarte bine să admire mintea şi sufletul unei femei, rămânând totuşi un gentleman credincios soției sale. Totuşi, trebuie să-i vină foarte greu să împace onoarea Wilkes-ilor cu dorința pe care i-o trezeşte trupul tău.

— Îl judeci pe ceilalți după tine, care eşti o ființă josnică!

— O, n-am spus niciodată că nu te doresc, dacă asta vrei să spui. Dar, slavă Domnului, chestiunile de onoare nu m-au încurcat niciodată. Ceea ce doresc iau cum pot. În felul ăsta n-am de luptat nici cu îngerii, nici cu demonii. Probabil că ai prefăcut viața lui Ashley într-un mic iad. Aproape că mi-e milă de el.

— Eu… eu să fac un iad din viața lui?

— Da, tu! Eşti o permanentă ispită pentru el, dar nu cedează fiindcă, la fel ca toți cei de felul lui, sacrifică dragostea pentru ceea ce numim onoare. Şi am impresia că această atitudine nu-i aduce nenorocitului nici dragoste, nici onoare!

— Ba da, îi aduce dragoste!… Vreau să spun, mă iubeşte!

— Zău? Atunci, răspunde la întrebarea pe care ți-o voi pune şi va fi de-ajuns pentru astăzi. Pe urmă, vei putea lua banii mei ca să-i arunci în râu. Şi-aşa nu țin la ei!

Rhett se sculă şi-şi zvârli țigara pe jumătate fumată în scuipătoare. Gesturile lui aveau aceeaşi grație păgână, aceeaşi putere stăpânită pe care le observase Scarlett în noaptea căderii Atlantei. Era în el ceva sinistru, care inspira oarecum teamă.

— Dacă te iubeşte, de ce dracu’ te-a lăsat să vii la Atlanta ca să cauți bani de impozite? Înainte ca să las o femeie pe care o iubesc să facă un lucru ca ăsta, aş…

— Nu ştia! Habar n-avea că eu…

— Nu crezi că ar fi trebuit să ştie? strigă Rhett cu o

violență abia ascunsă. Iubindu-te cum zici că te iubeşte, ar fi trebuit să ghicească ce-ai putea face la disperare. Ar fi trebuit să te omoare mai degrabă decât să te lase să vii aici… şi să te lase să te adresezi… cui? Mie! Dumnezeule!

— Dar nu ştia!

— Dacă nu şi-a dat seama, înseamnă că n-are să te cunoască niciodată, nici pe tine şi nici prețiosul tău suflet.

Ce nedrept era Rhett! Ca şi când Ashley ar fi avut darul să citească în suflete! Ca şi când Ashley ar fi putut s-o oprească, chiar dacă ar fi ştiut despre ce e vorba. Deodată, însă, Scarlett înțelese că Ashley ar fi putut foarte bine s-o împiedice să recurgă la o soluție disperată. În ziua aceea, în livadă, dacă ar fi făcut cea mai mică aluzie la posibilitatea unui alt viitor, ea nu s-ar fi gândit niciodată să vină să-l caute pe Rhett. Un cuvânt, un gest duios în clipa în care se urcase în tren, şi n-ar mai fi plecat. Dar nu făcuse decât să vorbească de onoare. Totuşi… Avea oare Rhett dreptate? Ar fi trebuit Ashley să-i ghicească planul? Goni pe loc acest gând neleal. Bineînțeles că nu bănuise nimic. Nu putea s-o creadă măcar în stare de un asemenea gest imoral. Era prea nobil pentru asta. Rhett încerca numai să-i întineze dragostea. Încerca să distrugă tot ce avea ea mai prețios. „Într-o zi”, îşi zise ea, „când prăvălia şi gaterul vor merge bine şi când voi avea bani, Rhett îmi va plăti toate suferințele şi toate umilințele pe care mi le-a pricinuit.”

Rhett o domina pe Scarlett de la înălțimea lui şi o privea cu un surâs amuzat. Nu mai păstra nici urmă din emoția care-l cuprinsese o clipă.

— De altfel, ce te priveşte? întrebă Scarlett. E treaba lui Ashley şi a mea. Nu-i treaba ta.

Rhett ridică din umeri.

— Încă un cuvânt, Scarlett. Am pentru energia ta o admirație tot atât de mare pe cât de dezinteresată, şi mi-

e dezagreabil văzând că târâi prea multe ghiulele de picior. Ai Tara. Ar fi destul spre a ocupa un bărbat. La asta se adaugă tatăl tău. E bolnav şi nu-ți va mai fi niciodată de vreun ajutor. Apoi surorile tale, şi negrii. În sfârşit, acum ai şi un bărbat, şi probabil o ai în grijă şi pe domnişoara Pittypat. Şi aşa ai destule poveri fără să mai trebuiască să-l întreții pe Ashley şi familia lui.

— Nu-l întrețin pe Ashley. Mă ajută...

— O, pentru numele lui Dumnezeu, i-o reteză Rhett nerăbdător. Să nu mai începem iar. Nu, nu ți-e de niciun ajutor. Îl porți în cârcă şi-l vei purta până la moarte, de n-o cădea în spinarea altcuiva. În ceea ce mă priveşte, am început să mă satur de acest subiect de conversație... Câți bani vrei?

Scarlett simți cum îi vin pe buze vorbe de ocară. După ce o jignise şi după ce întinase tot ce avea ea mai scump pe lume, îşi închipuia oare că-i va primi banii? Dar cuvintele i se opriră pe buze. Ce bine ar fi să-i poată respinge oferta cu dispreț şi să-l dea pe uşă afară! Din păcate, numai bogații îşi puteau permite acest lux. Atâta timp cât va fi săracă, va trebui să îndure scene ca aceasta. Dar când va avea bani – ce gând mângâietor! – când va fi bogată, nu va răbda decât ce-i va place, nu-şi va refuza nimic din ceea ce va pofti, nu va fi politicoasă decât cu oamenii pe care-i va găsi simpatici. „Pe ceilalți", îşi zise ea, „îi voi da pe toți dracului, cu Rhett Butler în cap."

Plăcerea pe care i-o pricinui acest gând aprinse o scânteie în ochii ei verzi şi-i aduse un surâs pe buze. Rhett surâse la rândul său.

— Eşti încântătoare, Scarlett, exclamă el, mai ales când pregăteşti vreo răutate. Numai spre a-ți vedea gropița asta în obraz, îți voi cumpăra o duzină de catâri, dacă-ți doreşte inima.

Uşa de la intrare se deschisese şi vânzătorul îşi făcu apariția, cu o scobitoare în gură. Scarlett se ridică, îşi strânse şalul şi-şi legă sub bărbie panglicile pălăriei.

Hotărârea ei era luată.

— Eşti ocupat azi după-amiază? Poţi să vii cu mine acum?

— Unde?

— Aş vrea să mă însoţeşti în trăsură până la gater. I-am făgăduit lui Frank să nu umblu singură cu trăsura dacă ies din oraş.

— La gater pe ploaia asta?

— Da, vreau să cumpăr gaterul acum, înainte să-ţi schimbi părerea.

Rhett izbucni într-un hohot de râs atât de zgomotos, încât vânzătorul tresări în spatele tejghelei şi aruncă o privire mirată acestui domn pe care nu-l cunoştea.

— Uiţi că eşti măritată? Doamna Kennedy nu poate fi văzută plimbându-se în trăsură la ţară cu ticălosul de Butler, pe care oamenii cumsecade nu-l primesc la ei acasă. Nu te mai gândeşti la reputaţia ta?

— Reputaţia mea! Vreau să cumpăr gaterul înainte să-ţi schimbi părerea, sau înainte ca Frank să descopere că eu sunt cumpărătoarea. Hai, Rhett, nu te lăsa rugat. Şi ce dacă plouă? Hai, să ne grăbim.

Gaterul! De câte ori se gândea la el, Frank gemea şi blestema ziua în care îi vorbise de el soţiei sale. Destul de rău că vânduse căpitanului Butler (tocmai lui!) cerceii şi cumpărase gaterul fără să-şi fi întrebat bărbatul, dar ceea ce era mai rău e că înţelegea să-l şi conducă singură. Era îngrozitor! S-ar fi zis că Scarlett n-are încredere nici în el, nici în judecata lui.

La fel ca toţi bărbaţii pe care îi cunoştea, Frank socotea că o femeie trebuie să-şi urmeze orbeşte bărbatul şi să n-aibă nicio părere personală. Plecând de la adevăr, era dispus să recunoască celor mai multe dintre femei dreptul de a face ce le trăsnea prin cap. Femeile sunt nişte fiinţe atât de bizare, încât nu e rău să le satisfaci micile lor capricii. Înzestrat cu un caracter blând şi amabil, nu era în firea lui să refuze ceva unei

femei. Ar fi fost încântat să tolereze capriciile unei tovarăşe plăcute, chiar dacă pe urmă ar certa-o respectuos pentru prostia şi extravaganța ei. Dar ideile pe care Scarlett şi le băgase în cap erau de neconceput.

Gaterul acesta, de pildă! Ce scandalizat fusese când, răspunzând întrebărilor sale, Scarlett îi declarase cu un surâs angelic că avea de gând să-l conducă ea însăşi. „Vreau să fac eu singură negoț de cherestea.” Da, aşa se exprimase. Frank nu va uita niciodată grozăvia acelei clipe. Să facă ea singură negoț de cherestea! Era de neînchipuit. Nu exista nicio femeie în Atlanta care să facă afaceri. De fapt, Frank nu auzise niciodată despre vreo femeie care să se ocupe cu afaceri. Dacă femeile aveau nenorocirea să fie silite de greutatea vremurilor să câştige ceva bani spre a-şi ajuta familiile, o făceau discret, ca nişte adevărate doamne. Făceau prăjituri ca doamna Merriwether, pictau farfurii, coseau, primeau în pensiune ca doamna Elsing şi Fanny, erau institutoare ca doamna Meade, sau dădeau lecții de muzică asemenea doamnei Bonnell. Aceste doamne câştigau bani, dar stăteau acasă, aşa cum se cuvine unei femei.

Dar ca o femeie să părăsească adăpostul căminului său, să se aventureze în lumea brutală a bărbaților, să concureze cu ei pe teren comercial, să fie expusă jignirilor şi bârfelilor, mai ales când nimic n-o silea şi când avea un bărbat în stare să-i asigure tot ce avea nevoie!

Frank nădăjduise că Scarlett voia numai să-l necăjească sau să-i facă o farsă de prost gust, dar nu întârzie să-şi dea seama că nu era deloc vorba de asta. Scarlett conducea efectiv gaterul. Se trezea înaintea lui, şi pleca cu trăsura în sus pe Strada Piersicului, în afara oraşului, şi adeseori se întorcea mult după ce închidea el prăvălia şi venea la mătuşa Pitty la masă. În fiecare zi făcea drumul lung de câteva mile, cu unchiul Peter drept singur apărător. Bătrânul vizitiu avea misiunea s-o protejeze, misiune pe care o îndeplinea cu multă

neplăcere, căci pădurile erau pline de negri eliberați şi de golani yankei. Reținut la prăvălie, Frank nu putea merge la gater cu ea şi, când încercă să protesteze, ea îl puse la punct:

— Dacă nu-l țin din scurt pe ticălosul de Johnson, va fura cherestea, o va vinde şi va băga banii în buzunar. Când voi găsi omul care-mi trebuie, îl voi lăsa să conducă gaterul în locul meu şi nu voi fi silită să mă duc atât de des. Atunci însă îmi voi petrece timpul în oraş, vânzând cherestea.

Să vândă cherestea! Asta era culmea! Adeseori Scarlett pleca de la gater câte o zi întreagă ducând cherestea clienților. În acele ocazii, Frank ar fi vrut să se poată băga în fundul prăvăliei şi să nu vadă pe nimeni.

Şi cum vorbea lumea despre ea! Fără îndoială că vorbea şi despre el şi-i reproşa că o lasă să se poarte într-un fel atât de puțin potrivit pentru o femeie. Era foarte jenat când câte un client îi spunea rezemându-se de tejghea: „Acum câteva minute am văzut-o pe doamna Kennedy la...” Fiecăruia, de altfel, parcă-i făcea plăcere să-l țină la curent cu deplasările soției sale. Toată lumea vorbea de ceea ce se întâmplase pe şantierul noului hotel în construcție. Scarlett sosise tocmai în clipa când Tommy Wellburn dădea o comandă de lemn de construcție unui alt negustor. Sărise din trăsurică în fața zidarilor irlandezi şi-i spusese pe şleau lui Tommy că făcea o afacere proastă. Îi demonstrase că lemnul ei era mai bun şi mai ieftin şi, spre a-şi întări spusele, adunase din memorie o lungă coloană de cifre care-i îngădui să stabilească pe loc un deviz.

Aşadar, nu se mulțumea să se amestece printre lucrătorii aceia străini, dar mai dăduse şi o dovadă a cunoştințelor ei matematice. Lucrul acesta era inadmisibil pentru o femeie. După ce Tommy îi acceptase devizul şi-i dăduse ei comanda, nici n-avusese măcar tactul să se retragă imediat, discret, ci rămăsese să pălăvrăgească cu contramaistrul irlandezilor, un fel

de pitic care avea o reputație foarte proastă. Orașul comentase evenimentul săptămâni întregi.

Colac peste pupăză, Scarlett câștiga foarte mulți bani cu gaterul și niciun bărbat nu putea vedea cu ochi buni pe soția sa reușind într-un domeniu atât de puțin feminin. Frank era cu atât mai jignit cu cât Scarlett nu-i dădea niciun ban spre a-l ajuta la prăvălie. Folosea aproape tot ce câștiga pentru Tara și scria nesfârșite scrisori lui Will Benteen, explicându-i amănunțit ce să facă cu sumele pe care i le trimitea. În afară de asta, îl anunțase pe Frank că atunci când Tara va fi complet reparată, avea de gând să dea bani cu împrumut pe ipoteci.

„Dumnezeule!” gemea Frank de câte ori se gândea la asta. „O femeie n-ar trebui nici măcar să știe ce e o ipotecă.”

Pe vremea aceea Scarlett nutrea nenumărate proiecte pe care Frank le socotea mai îndrăznețe unele ca altele. Spunea chiar că va deschide un restaurant pe locul fostului antrepozit ars de soldații lui Sherman. Frank nu era membru al vreunei societăți de abstinență, dar se ridică cu înverșunare împotriva ideii. Să fii proprietarul unui restaurant era aproape tot atât de imoral ca și când ai face din căminul tău o casă de toleranță. De ce? Îi venea foarte greu să explice soției sale, care se mărginea să răspundă slabelor lui argumente printr-un singur cuvânt: „Mofturi!”

— Patronii de restaurante sunt întotdeauna excelenți chiriași, îi declară ea. E părerea unchiului Henry. Plătesc regulat chiriile și-apoi, ascultă-mă, Frank, pot să construiesc restaurantul dintr-un lot de lemn de proastă calitate de care nu pot scăpa și, odată construit, aș găsi să-l închiriez cu preț bun. Cu banii de pe chirie, cu ceea ce scot de la gater și cu ceea ce mi-ar aduce împrumuturile mele ipotecare, aș putea să mai cumpăr câteva gatere.

— La ce-ți trebuie alte gatere, fetița mea? strigă Frank

speriat. Dimpotrivă, dacă ai fi rezonabilă, ar trebui să-l vinzi pe cel pe care-l ai. Munca asta te dă gata şi ştii ce greu îţi vine să obţii un randament bun de la negrii eliberaţi pe care-i foloseşti şi…

— Într-adevăr, negrii eliberaţi nu sunt buni de nimic, încuviinţă Scarlett, trecând peste aluzia lui Frank cu privire la vânzarea gaterului. Domnul Johnson pretinde că nu ştie niciodată dimineaţa dacă va avea o echipă completă. Nu te mai poţi bizui pe negri. Lucrează o zi sau două şi apoi se odihnesc până ce-şi mănâncă salariul. Oricând te poţi aştepta ca întreaga echipă să lase lucrul baltă şi să plece. Cu cât îmi dau mai mult seama de efectele emancipării, cu atât mai mult constat că s-a comis o adevărată crimă. E pur şi simplu distrugerea negrilor. Sunt mii şi mii care stau degeaba, iar cei pe care-i avem la gater sunt atât de leneşi, atât de incapabili, încât mai bine te lipseşti de ei. Dacă mai ai şi nenorocul să-i ocărăşti ori să le dai câte un ghiont, fireşte spre binele lor, îţi vine pe cap Biroul Eliberaţilor.

— Fetiţa mea, n-ar trebui să-l laşi pe domnul Johnson să-i bată pe aceşti…

— Nu, bineînţeles că nu, replică nerăbdătoare Scarlett. Nu ţi-am spus chiar acum că yankeii m-ar băga la răcoare dacă l-aş lăsa să-şi facă de cap?

— Pariez că în toată viaţa lui, tatăl tău n-a bătut niciodată un negru.

— Ba da, unul singur. Un băiat de la grajd care nu-i ţesălase calul după o zi de vânătoare. Dar, Frank, pe vremea aceea era altfel. Cu eliberaţii nu-i acelaşi lucru, şi un bici bun n-ar strica unora dintre ei.

Frank nu era surprins numai de vederile şi de proiectele soţiei sale, ci şi de felul cum se schimbase în cele câteva luni de la nuntă. Scarlett nu mai era mica fiinţă blândă şi fermecătoare pe care o luase de soţie. În scurta perioadă cât îi făcuse curte, crezuse că nu văzuse niciodată femeie mai adorabilă în reacţiile ei faţă de viaţă, mai neştiutoare, mai sfioasă, mai neajutorată.

Acum, toate direcțiile ei erau bărbăteşti. Deşi avea obraji trandafirii, gropițe şi surâdea fermecător, vorbea şi se purta ca un bărbat. Tonul ei era precis şi poruncitor şi era în stare să ia o hotărâre imediat, fără toate micile tergiversări caracteristice femeilor. Ştia ce voia şi, ca un bărbat, o lua pe drumul cel mai scurt spre a-şi ajunge ținta, nu pe căi lăturalnice şi ascunse cum fac de obicei femeile.

Frank mai întâlnise şi înainte femei autoritare. Ca toate oraşele Sudului, Atlanta avea un contingent serios de femei în vârstă care nu înțelegeau să se lase duse. Nimeni nu putea fi mai despotică decât voinica doamnă Merriwether, mai poruncitoare decât plăpânda doamnă Elsing, mai abilă când era vorba să obțină ce voia decât doamna Whiting, cu tot părul ei alb şi vocea dulce. Dar oricare ar fi fost mijloacele folosite de aceste doamne spre a-şi atinge scopurile, rămâneau totuşi mijloace demne de o femeie. Se plecau respectuos în fața părerii bărbaților, chiar dacă făceau apoi ce le tăia capul. Aveau tactul să pară că se lasă conduse de bărbați, şi asta avea multă însemnătate. Dar Scarlett nu se lăsa dusă de nimeni şi-şi conducea atât de bine treburile, la fel ca un bărbat, încât tot oraşul o vorbea de rău.

„Şi”, zice Frank, nenorocit, „probabil că mă vorbesc şi pe mine de rău, fiindcă îi dau voie să se poarte în felul acesta.”

Şi-apoi, mai era şi acel Butler. Desele lui vizite în casa mătuşii Pitty erau cea mai mare umilință. Lui Frank îi fusese întotdeauna antipatic, chiar când făcuse afaceri cu el înainte de război. Blestema adeseori ziua când îl adusese pe Rhett la Doisprezece Stejari şi-l prezentase prietenilor săi. Îl disprețuia pentru cinismul cu care speculase în timpul războiului şi-l condamna pentru că nu se înrolase. Numai Scarlett ştia de cele opt luni pe care Rhett le petrecuse în rândurile armatei confederate, căci Rhett o rugase cu prefăcută spaimă să nu vorbească niciodată de această „ruşine”, oricui ar fi. În

sfârşit, Frank îl dispreţuia mai ales pentru că păstrase aurul Confederaţiei, pe când oamenii cinstiţi, ca amiralul Bulloch şi mulţi alţii, care se aflaseră în aceeaşi situaţie, restituiseră mii de dolari tezaurului federal. Însă lui Rhett puţin îi păsa de antipatia lui Frank şi nu-şi rărea vizitele în casa bătrânei domnişoare.

În mod ostentativ, domnişoara Pitty era aceea pe care Rhett venea s-o vadă, şi biata femeie o credea şi se fudulea cu vizitele lui. Dar Frank avea impresia foarte dezagreabilă că nu domnişoara Pitty îl atrăgea. Micul Wade ţinea şi el foarte mult la Rhett, cu toate că se arăta sperios cu cei mai mulţi, şi mergea până acolo încât îl striga „unchiul Rhett”, spre marele necaz al lui Frank. El nu putea să uite că Rhett îi făcuse curte lui Scarlett în timpul războiului şi că relaţiile lor fuseseră comentate în oraş. Ce trebuie să spună lumea, acum când Scarlett se remăritase! Niciunul din prietenii lui Frank n-avea curajul să discute cu el acest subiect, deşi nimeni nu se jena să comenteze în faţa lui felul cum Scarlett conducea gaterul.

Totuşi, Frank nu putea să nu observe că nevastă-sa şi cu el erau din ce în ce mai rar invitaţi la mese sau la petreceri şi că vizitele ce li se făceau erau din ce în ce mai puţine. Scarlett nu-i putea suferi pe cei mai mulţi dintre vecinii lor şi avea prea mult de lucru ca să vadă pe cei la care ţinea, de aceea această rărire a vizitelor n-o supăra deloc. Dimpotrivă, pe Frank îl durea.

Toată viaţa, Frank fusese stăpânit de gândul: „Ce vor zice vecinii?” şi era dezarmat în faţa permanentei indiferenţe pe care o arăta soţia lui pentru respectarea convenienţelor. Avea impresia că toată lumea o critica pe Scarlett şi că-l ţinea de rău pe el fiindcă o lăsa „să-şi piardă feminitatea”. Făcea atâtea lucruri pe care un bărbat n-ar fi trebuit să i le îngăduie – dar dacă i se întâmpla să-i spună să înceteze, sau discuta cu ea ori îi făcea reproşuri, o furtună îngrozitoare se abătea asupra lui.

„Dumnezeule!” se gândea el disperat, „se înfurie mai repede şi rămâne mai multă vreme supărată decât oricare dintre femeile pe care le-am cunoscut.”

Chiar atunci când toate mergeau bine, era surprinzător să vezi cu câtă repeziciune soția glumeață şi drăgăstoasă care umbla cântând prin casă se putea transforma într-o ființă cu totul deosebită. Frank n-avea decât să zică: „Fetița mea, în locul tău, eu aş...” şi furtuna se dezlănțuia.

Sprâncenele ei negre se apropiau în unghi drept şi, imediat, Frank începea să tremure de frică. Scarlett avea furii şi accese de turbare ca o pisică sălbatică. În clipele acelea parcă nu-i păsa nici de ce spune, şi nici de răul pe care-l puteau face cuvintele ei. După o astfel de scenă, un nor negru apăsa o vreme asupra casei. Frank pleca devreme la prăvălie şi se întorcea târziu. Pitty se ascundea în odaia ei, ca un iepure în fundul culcuşului. Wade şi cu unchiul Peter se retrăgeau în grajd şi bucătăreasa nu-şi mai părăsea plitele, ferindu-se să cânte prea tare. Numai Mammy îndura cu calm supărările lui Scarlett, căci Mammy era obişnuită de ani de zile cu Gerald O'Hara şi cu furiile lui.

Totuşi, Scarlett ar fi vrut să nu fie irascibilă. Ținea cu adevărat să-l facă pe Frank fericit. Îi era foarte drag şi îi era recunoscătoare fiindcă salvase Tara, dar Frank o scotea din sărite.

Îi era cu neputință să respecte un bărbat care îi permitea să-l domine, iar atitudinea timidă şi şovăielnică pe care o lua față de ea sau de alții atunci când se încurcau lucrurile o supăra cel mai mult. Ar fi putu încă trece cu vederea toate aceste lucruri şi ar fi fost chiar fericită – acum când rezolvase unele chestiuni băneşti – dacă Frank nu i-ar fi întreținut întruna exasperarea, dovedind în fiecare clipă că habar n-are să facă afaceri şi nevrând s-o lase nici pe ea să fie un bun om de afaceri.

După cum se aştepta, refuzase să treacă la încasarea

datoriilor neplătite, până când izbutise să-l silească, şi chiar şi atunci o făcea neconvins şi cerându-şi scuze. Aceasta îi dovedise lui Scarlett că familia Kennedy nu va duce decât o existenţă mediocră, atâta timp cât ea însăşi nu va câştiga banii pe care era hotărâtă să-i aibă. Ştia că Frank se va mulţumi să vegeteze toată viaţa în prăvălioara lui îmbâcsită. Părea că nu înţelege cât de nesigură era situaţia lor, nici cât era de necesar să câştigi bani în aceste vremuri tulburi, când banul era singura garanţie împotriva altor nenorociri.

Înainte de război, când viaţa era uşoară, Frank fusese poate un excelent om de afaceri, dar acum Scarlett găsea că era nesuferit de demodat şi că se încăpăţâna prea mult să aplice metodele vremurilor bune de altădată, atunci când acele vremi nu mai existau. Îi lipsea cu totul spiritul combativ atât de necesar într-o epocă tulbure. Ei bine, fiindcă ea cel puţin era combativă, va acţiona ea, fără să-l mai întrebe pe Frank dacă-i place sau nu. Aveau nevoie de bani şi ea începuse să câştige bine, deşi nu era o treabă uşoară. Tot ce avea Frank de făcut era, după părerea ei, să nu se amestece în planurile ei, care erau pe cale de a da rezultate bune.

Scarlett n-avea experienţă, şi conducerea unui gater nu era lucru uşor. În plus, concurenţa devenise mult mai aprigă, şi când se întorcea seara acasă era în general obosită, preocupată şi prost-dispusă. Dacă Frank tuşea şi îndrăznea să spună: „Fetiţo, eu asta n-aş face-o”, sau: „În locul tău, n-aş face aşa”, îşi stăpânea cu greu supărarea şi deseori i se întâmpla să nu şi-o stăpânească. De ce găsea întruna să-i reproşeze ceva, el care n-avea măcar energia să se apuce să câştige bani? Şi o cicălea pentru lucruri atât de neînsemnate! Ce importanţă avea în timpuri ca acestea dacă nu se comporta cum îi sta bine unei femei? Mai ales când gaterul aducea bani, de care ea, familia ei şi Tara aveau atâta nevoie, şi chiar şi Frank.

Frank tânjea după odihnă şi linişte. Războiul pe care-

l făcuse cu atâta conştiinciozitate îi zdruncinase sănătatea, îi distrusese averea şi-l îmbătrânise. Nu regreta nimic, dar după patru ani de război tot ceea ce cerea vieții era linişte şi bunătate, chipuri afectuoase în jur şi aprobarea prietenilor săi. Îşi dădu curând seama că liniştea căminului trebuia plătită şi că, spre a o avea, trebuia s-o lase pe Scarlett să facă ce-o tăia capul. De aceea, fiindcă era obosit, cumpăra pacea în condițiile fixate de soția sa. Câteodată socotea că n-o cumpărase prea scump când, întorcându-se acasă în serile reci, Scarlett îi deschidea surâzând uşa, îi săruta vârful nasului sau al urechii, ori când, în patul lor cald, înainte de a adormi, o simțea rezemându-şi capul de umărul său. Viața de familie putea fi atât de plăcută când Scarlett era lăsată să-şi vadă de-ale ei! Totuşi pacea asta nu era decât aparentă, căci sacrificându-şi toate iluziile despre căsătorie, vedea că încheiase un târg în care fusese păcălit.

„O femeie ar trebui să se ocupe mai mult de căminul ei şi de familie în loc să umble hai-hui ca un bărbat”, îşi zicea el. „De-ar avea un copil…”

Acest gând îl făcea să surâdă şi rămânea foarte des visând la un copil. Scarlett refuzase categoric să aibă copii, dar copiii aşteaptă rar să fie poftiți. Frank ştia că multe femei susțin că nu vor să aibă copii, dar n-o spun decât din prostie sau de frică. Dacă Scarlett ar avea un copil, l-ar iubi şi ar sta acasă să se ocupe de el, ca toate celelalte femei. Atunci ar fi silită să vândă gaterul şi necazurile lui ar lua sfârşit. Spre a fi cu totul fericite, toate femeile au nevoie de un copil, şi Frank ştia că Scarlett nu era fericită. Cu toată ignoranța lui în materie de femei, nu era orb ca să nu-şi dea seama că uneori era nefericită. Din când în când se trezea în mijlocul nopții şi o surprindea plângând înăbuşit în pernă. Prima oară când se trezise simțind cum tremură patul de suspinele ei, o întrebase pe un ton îngrijorat: „Fetițo, ce s-a întâmplat?” şi ea îl respinsese cu o exclamație supărată:

„O, lasă-mă în pace!”

Da, un copil ar face-o fericită şi ar împiedica-o să se gândească la lucruri care n-ar trebui s-o intereseze. Câteodată, Frank ofta şi se gândea că prinsese o pasăre exotică de culoarea focului şi a nestematelor, când i-ar fi convenit tot atât de mult o vrabie. De fapt, chiar mai mult.

Capitolul XXXVII

Era într-o noapte ploioasă şi rece de aprilie, când Tony Fontaine, venind de la Jonesboro pe un cal alb de spumă şi pe jumătate mort de oboseală, bătu la uşa lor, deşteptându-i din somn şi speriindu-i de moarte.

Atunci, pentru a doua oară în patru luni, Scarlett măsură toate consecinţele Reconstrucţiei. Înţelese exact la ce făcuse aluzie Will când spusese: „Necazurile noastre abia încep”, şi recunoscu adevărul cuvintelor dureroase rostite de Ashley la Tara, în livada bătută de vânt: „Ce ne aşteaptă pe toţi e mai rău ca războiul, mai rău ca închisoarea, mai rău ca moartea.”

Primul ei contact cu Reconstrucţia avusese loc în ziua în care aflase că Jonas Wilkerson putea s-o dea afară din Tara cu ajutorul yankeilor. Dar, de astădată, sosirea lui Tony îi deschise ochii într-un fel mult mai îngrozitor. Era întuneric şi ploua cu găleata. Tony intră şi, câteva minute mai târziu, se pierdea pentru totdeauna în noapte. Dar, în cursul acestui scurt interval, avu timpul să ridice cortina asupra unei noi scene de groază, şi Scarlett simţi că ea nu va mai cădea niciodată.

În noaptea aceea, după ce auzise bătăi în uşă, Scarlett, strângându-şi rochia de casă în jurul trupului, se aplecă asupra scării şi întrezări faţa negricioasă şi încruntată a lui Tony, înainte ca acesta să sufle în lumânarea pe care Frank o ţinea în mână. Coborî în grabă scările spre a merge să-i strângă mâna rece şi

umedă şi-l auzi şoptind: „Mă caută… Fug în Texas… calul meu nu mai poate… mor de foame… Ashley mi-a spus că voi… N-aprindeți lumânarea… Nu deşteptați pe negri. Nu vreau să vă atrag neplăceri…”

După ce obloanele bucătăriei fură închise şi storurile trase până jos, îngădui în sfârşit să se facă puțină lumină şi începu să-i vorbească lui Frank, în fraze scurte, nervoase, în timp ce Scarlett încerca să-i improvizeze o masă.

N-avea palton şi era ud până la piele. N-avea nici pălărie, şi părul lui negru stătea lipit pe capul îngust. Totuşi, în ochii vioi, ochii băieților Fontaine, lucea o mică flacără veselă, care în noaptea aceea o făcu să se înfioare. Scarlett îl privea cum înghițea cu sorbituri lungi whisky-ul pe care i-l adusese şi mulțumi Cerului că mătuşa Pitty sforăia liniştită în camera ei. Desigur că ar fi leşinat în fața acestei arătări.

— O bestie de scallawag mai puțin, zise el întinzând paharul ca să-i fie umplut din nou. Am riscat şi, ca să-mi scap pielea, trebuie s-o şterg repede. Nu-i nimic, frate! Am să încerc să ajung în Texas şi să mă fac uitat. Ashley era la Jonesboro cu mine şi m-a sfătuit să vin la voi. Încearcă să-mi faci rost de un cal şi de nişte bani, Frank. Calul meu e mort de oboseală. Am gonit nebuneşte şi, ca un dobitoc, am plecat de-acasă fără manta, fără pălărie şi fără un ban. Nu-i vorbă, nici nu prea aveam ce lua de acasă.

Râse şi muşcă lacom dintr-o bucată de turtă de mălai, înghițind din mâncarea sleită de gulii.

— Poți să iei calul meu, zise Frank, calm. Am zece dolari la mine, dar dacă poți să aştepți până mâine dimineață…

— Să fiu al dracului dacă pot să aştept! declară Tony categoric, dar fără să-şi piardă buna dispoziție. Cred că sunt pe urmele mele, n-am un avans prea mare. Fără Ashley, care m-a luat de ceafă şi m-a făcut s-o şterg călare, aş fi rămas pe loc ca un tâmpit, şi la ora asta m-

aş legăna probabil la capătul unei frânghii. Bun băiat, Ashley!

Aşadar, Ashley era amestecat în această înfricoşătoare încurcătură! Lui Scarlett îi stătu inima-n loc. Duse mâna la piept. Nu cumva puseseră yankeii mâna pe Ashley? De ce nu cerea Frank explicații? De ce privea lucrurile cu atâta sânge rece, ca şi când ar fi ceva normal?

— Ce… cine… se bâlbâi ea.

— Fostul vostru administrator… blestematul ăla de Jonas Wilkerson.

— L-ai… omorât?

— Ce Dumnezeu, Scarlett O'Hara! exclamă Tony arțăgos. N-ai fi vrând totuşi să mă mulțumesc să zgârii doar pe cineva cu cuțitul, când mi-am pus în gând să lichidez socotelile cu el. Nu! L-am ciopârțit în bucăți!

— Bine ai făcut, zise Frank. Nu mi-a plăcut niciodată individul ăla.

Scarlett îşi privi bărbatul. Nu mai era sfiosul şi fricosul Frank pe care-l cunoştea, care se trăgea tot timpul de barbă şi o lăsa să-l terorizeze. Era în el ceva tare şi hotărât şi nu părea dispus să se încurce în cuvinte de prisos. Era un bărbat. Tony era un bărbat şi el, şi în această împrejurare în care intervenea violența, o femeie n-avea ce să caute.

— Dar Ashley… Oare…

— Nu. Voia el să-l omoare, dar i-am spus că asta-mi revine de drept, fiindcă Sally e cumnata mea. A sfârşit prin a fi de părerea mea. A mers cu mine până la Jonesboro, spre a fi acolo dacă Wilkerson m-ar fi doborât. Nu cred ca Ashley să aibă neplăceri. Sper că nu… N-ai puțină dulceață ca să pun pe turta asta? Şi nu poți să-mi dai ceva să iau cu mine?

— O să am o criză de nervi dacă nu-mi povesteşti tot.

— Aşteaptă să plec mai întâi, şi pe urmă n-ai decât, dacă ai chef. Îți voi povesti tot, în timp ce Frank va înşeua calul. Bestia de Wilkerson a făcut şi aşa destul

rău. Ştii cum a procedat când a fost vorba să plăteşti impozitele, şi asta nu-i decât una din ticăloşiile sale. Dar ceea ce era mai rău era modul cum îi ațâța pe negri. Dacă cineva mi-ar fi spus că într-o zi îi voi uri pe negri, nu l-aş fi crezut niciodată! Lua-le-ar dracu sufletele lor negre! Iau drept literă de evanghelie tot ce le spun canaliile astea şi uită tot ce-am făcut pentru ei. Acum yankeii spun că au să le dea drept de vot şi nouă o să ni-l refuze. În comitat numai câțiva democrați nu sunt şterşi de pe listele electorale, acum când yankeii au înlăturat pe toți cei care au luptat în rândurile armatei confederate. Dacă-i lasă să voteze pe negri, s-a zis cu noi! Totuşi, ăsta-i statul nostru, ce naiba! Nu aparține yankeilor! E inadmisibil! Trebuie să facem ceva, chiar de-ar trebui să începem un nou război. În curând vom avea judecători negri, legislatori negri…

— Repede… te rog! Ce-ai făcut?

— Mai dă-mi încă o bucățică de turtă. Ei bine, începuse să umble zvonul că Wilkerson merge cam prea departe cu principiile lui de egalitate. Ce vrei, îşi petrecea ore întregi pălăvrăgind cu tonții de negri. Pe scurt, a avut îndrăzneala să pretindă că negrii au aceleaşi drepturi ca şi albii când… când e vorba de femeile albe.

— O, Tony, nu!

— Ba da! Ce te uiți aşa uluită? Dar, ce naiba, trebuie să fi auzit de asta! Yankeii au spus-o şi negrilor din Atlanta.

— Eu… eu n-am ştiut!

— Atunci, probabil că Frank n-a vrut să-ți spună. În orice caz, în urma acestui fapt, am hotărât să mergem să-i facem o mică vizită noaptea domnului Wilkerson şi să ne ocupăm de el. Dar înainte de a putea traduce proiectul nostru în viață… Îți aminteşti de găliganul ăla mare, negru, Eustis, fostul nostru logofăt?

— Da.

— Ei bine, chiar azi a intrat în bucătărie în timp ce

Sally gătea… şi nu ştiu ce i-a spus. De altfel, cred că nu voi şti niciodată. Oricum, i-a spus ceva şi am auzit-o pe Sally scoțând un țipăt. M-am repezit în bucătărie şi l-am văzut pe Eustis beat ca un porc… scuză-mă, Scarlett, mi-a scăpat…

— Mai departe?

— L-am doborât cu un foc, şi imediat a intrat mama să vadă ce-i cu Sally, şi atunci am sărit în şa şi am pornit-o spre Jonesboro în căutarea lui Wilkerson. El era vinovatul. Fără el, nenorocitul acela de negru nu s-ar fi gândit niciodată la aşa ceva. Înspre Tara l-am întâlnit pe Ashley. Fireşte, a venit cu mine. Mi-a spus că, după cele ce voise să facă Wilkerson la Tara, voia să lichideze el însuşi această poveste. I-am răspuns că mă priveşte, fiindcă Sally era soția fratelui meu mort în război şi am discutat tot lungul drumului. Când am ajuns în oraş, mă crezi, Scarlett, mi-am dat seama că nu-mi luasem pistolul. Îl lăsasem în grajd. Eram atât de furios, încât l-am uitat.

Se opri şi muşcă cu poftă din bucata de turtă. Scarlett se înfioră. Furiile ucigaşe ale Fontaineilor deveniseră legendare în comitat cu mult înaintea acestor întâmplări.

— Am fost deci silit să-i dau o lovitură de cuțit. L-am găsit la bar. L-am înghesuit într-un colț, în timp ce Ashley îi ținea pe ceilalți la respect şi, înainte de a-l ucide, am avut vreme să-i explic de ce voiam să-l curăț. A fost gata înainte să-mi dau seama, declară Tony cu un aer gânditor. După asta nu-mi mai aduc aminte mare lucru, afară numai că Ashley m-a suit pe cal şi mi-a spus să vin la voi. Ashley e neprețuit în cazuri de-astea. Îşi păstrează sângele rece.

Frank reveni cu paltonul său pe braț şi i-l întinse lui Tony. Era singura lui haină groasă, dar Scarlett nu protestă. Sensul acestei întâmplări, care îi privea numai pe bărbați, părea că o depăşeşte.

— Dar, Tony… au nevoie de tine acasă. Sigur că dacă

te-ai întoarce şi ai explica…

— Frank, te-ai însurat cu o proastă! spuse Tony, cu o strâmbătură, în timp ce-şi punea mantaua. Îşi închipuie că yankeii vor recompensa un om fiindcă a apărat o femeie din familia lui de asalturile unui negru. În loc de recompensă, curtea marţială şi un frumos capăt de ştreang. Sărută-mă, Scarlett. Frank nu se va supăra. Şi… poate că n-o să vă mai revăd niciodată. Texasul e departe. Să spuneţi alor mei că sunt în siguranţă.

Scarlett îl lăsă pe Tony să o sărute. Cei doi bărbaţi ieşiră şi rămaseră un moment de vorbă pe veranda din spate. Apoi se auzi un cal pornind în galop. Tony plecase. Scarlett crăpă uşa şi-l zări pe Frank ducând un cal obosit la grajd. Închise uşa şi se aşeză, cu genunchii tremurând.

Acum ştia ce înseamnă Reconstrucţia, o ştia tot atât de bine ca şi când casa ar fi fost înconjurată de o bandă de sălbatici pe jumătate goi. O mulţime de amintiri îi reveneau. Îşi amintea o mulţime de lucruri pe care abia le observase în ultimul timp, conversaţii pe care le auzise dar pe care nu le urmărise, discuţii ale bărbaţilor oprite brusc la sosirea ei, mici incidente cărora nu le acordase nicio importanţă pe atunci, avertismentele pe care Frank i le repeta degeaba spre a o pune în gardă împotriva primejdiilor de a merge la gater numai cu bătrânul Peter. Acum toate aceste amintiri formau o singură imagine oribilă.

Negrii făceau ce voiau, sub protecţia baionetelor yankee. Putea fi omorâtă, violată, şi probabil că nimeni nu va pedepsi pe vinovat. Şi oricine ar căuta s-o răzbune ar fi spânzurat de yankei, fără a fi măcar judecat. Ofiţerii yankei, care habar n-aveau de legi, se sinchiseau cu atât mai puţin de circumstanţele crimei; şi niciunul din ei nu se va jena să lege o frânghie de gâtul unui sudist, fără niciun proces.

„Ce putem face?” se gândi ea frângându-şi mâinile de disperare. „Ce putem face cu diavolii ăştia care n-ar

ezita să spânzure un băiat bun ca Tony Fontaine, fiindcă a apărat o femeie din familia lui împotriva unui negru beat şi a unei canalii de scallawag?" „E inadmisibil!" strigase Tony, şi avea dreptate. Dar ce puteau face sudiştii, reduşi la neputinţă, decât să-şi plece spinarea? Scarlett începu să tremure de frică şi, pentru prima oară în viaţă, înţelese că oamenii şi evenimentele existau în afară de ea şi că Scarlett O'Hara nu era singura fiinţă care conta. În tot Sudul erau mii de femei ca ea, mii de femei înfricoşate şi fără apărare. Erau şi mii de bărbaţi care, după ce depuseseră armele la Appomattox, le reluaseră şi erau gata să-şi rişte în fiece clipă viaţa spre a apăra aceste femei.

Surprinsese pe chipul lui Tony ceva care se reflectase şi pe chipul lui Frank, o expresie pe care o observase şi pe faţa altor bărbaţi din Atlanta, dar pe care nu-şi dăduse osteneala s-o analizeze. Era o expresie diferită de aceea morocănoasă şi adânc descurajată pe care o văzuse la bărbaţii ce se întorceau la casele lor după capitulare. Bărbaţii aceia nu se gândeau atunci decât să-şi regăsească căminurile; acum, însă, aveau din nou un scop, ieşeau din toropeală, vechea flacără se aprindea din nou. Calmi şi hotărâţi, gândeau ca Tony: „Este inadmisibil!"

Scarlett văzuse destui din aceşti bărbaţi ai Sudului, amabili dar primejdioşi înainte de război, curajoşi şi aspri în ultimele zile ale disperatei bătălii. Totuşi, pe faţa acestor doi bărbaţi, în privirile pe care le schimbaseră la lumina tremurătoare a lumânării, era ceva deosebit, ceva care o reconfortase şi o înspăimântase în acelaşi timp: o furie ce nu se putea traduce prin cuvinte, o voinţă pe care nimic n-o putea clinti.

Pentru prima oară simţi că o leagă ceva de oamenii care o înconjurau, simţi că împărtăşeşte temerile, amărăciunile lor; că are aceeaşi voinţă! Nu, era inadmisibil! Sudul era prea frumos spre a fi lăsat să dispară fără luptă, spre a fi strivit de cizma yankeilor.

Sudul era o patrie prea iubită ca să fie dată pradă unor negri ignoranţi, îmbătaţi de whisky şi de libertate.

Gândindu-se la venirea bruscă a lui Tony, la plecarea lui precipitată, Scarlett se simţi legată de el. Îşi reaminti cum fugise tatăl ei din Irlanda, noaptea, în urma unui omor pe care nici el, nici familia lui nu-l considerau ca atare. Sângele fierbinte al lui Gerald curgea în vinele ei. Îşi reaminti bucuria pe care o resimţise omorând pe dezertorul yankeu. Acelaşi sânge fierbinte curgea în vinele tuturor acestor bărbaţi a căror aparenţă curtenitoare ascundea violenţa gata să izbucnească. Toţi aceşti bărbaţi, toţi cei pe care-i cunoştea, se asemănau, chiar Ashley cel visător, chiar Frank care tremura pentru orice fleac – toţi erau violenţi şi gata să ucidă dacă se ivea nevoia. Până şi Rhett, deşi o canalie neruşinată, doborâse totuşi un negru fiindcă „insultase o femeie”.

Când Frank se întoarse tuşind, udat de ploaie, Scarlett se ridică şi-l întrebă:

— Frank, cât va mai dura asta?

— Cât timp yankeii ne vor uri, fetiţa mea.

— Deci nu-i nimic de făcut?

Frank îşi trecu obosit mâna prin barba udă.

— Ba da, facem şi noi ce putem.

— Ce?

— De ce să mai vorbim de asta? N-am realizat încă nimic. Va dura poate ani de zile. Poate… poate că Sudul va rămâne întotdeauna aşa.

— O, nu!

— Hai la culcare, fetiţo. Văd că ţi-e frig şi tremuri.

— Când oare se vor sfârşi toate astea?

— Când ne vor da din nou dreptul de vot, fetiţa mea. Când toţi cei ce s-au luptat pentru Sud vor putea strecura în urnă un buletin de vot cu numele unui sudist sau al unui democrat.

— Un buletin de vot! exclamă Scarlett. La ce serveşte un buletin de vot, când negrii au înnebunit şi yankeii i-

au ridicat împotriva noastră?

Frank începu să-i explice cum stau lucrurile, cu încetineala sa obişnuită. Dar ideea că buletinele de vot ar putea pune capăt tuturor acestor rele era prea complicată pentru ea. Se gândea mulțumită că Jonas Wilkerson nu va mai fi niciodată o amenințare pentru Tara, şi se gândea şi la Tony.

— Oh, bieții Fontaine-i! exclamă ea. N-a mai rămas decât Alex, şi sunt atâtea de făcut la Mimosa! De ce oare nu s-a gândit Tony să-l omoare noaptea, când nimeni n-ar fi putut şti cine era? Ar fi fost mai folositor la el acasă în timpul arăturilor de primăvară decât în Texas.

Frank îşi luă nevasta de mijloc. De obicei, asta nu se întâmpla fără teamă de partea lui, căci se aştepta întotdeauna să fie respins, dar în noaptea aceea brațul său era hotărât.

— În acest moment există lucruri mai importante decât arăturile, fetita mea. Trebuie, pentru început, să băgăm frica în negri şi să dăm o lecție scallawag-ilor. Atâta timp cât vor mai rămâne băieți curajoşi ca Tony, nu trebuie să ne fie teamă pentru soarta Sudului. Hai să te culci.

— Dar, Frank…

— Dacă suntem uniți şi nu cedăm yankeilor, cred că într-o bună zi vom obține victoria. Nu te îngriji de asta, micuța mea. Ai încredere în bărbații din jur. Poate că noi nu vom mai apuca ziua aceea, dar ea va veni. Yankeii vor sfârşi prin a se plictisi să ne persecute, când vor vedea că nu reuşesc măcar să ne clintească rezistență. Atunci vom putea trăi şi ne vom putea creşte copiii onorabil.

Scarlett se gândi la Wade şi la taina pe care o păstra de mai multe zile. Nu, nu voia să-şi crească copiii în acest iad de ură, de nesiguranță, de violență şi de sărăcie. Pentru nimic în lume nu voia să cunoască copiii ei ceea ce cunoscuse ea. Dorea pentru ei o lume ferită de nesiguranță, o lume în care să domnească ordinea, în

care ea ar putea să privească înainte şi să ştie că îi aşteaptă un viitor sigur, o lume în care copiii ei vor avea parte numai de blândeţe şi căldură, de hrană bună şi îmbrăcăminte frumoasă.

Frank îşi închipuia că dreptul de vot va rezolva toate astea? Dreptul de vot? La ce ar folosi? Nu era decât un singur lucru care îţi îngăduia să rezişti într-o oarecare măsură loviturilor soartei: banul. Se gândi cu înfrigurare că trebuia să facă rost de bani, de bani mulţi, care să-i ferească de dezastru.

Şi, dintr-odată, spuse bărbatului ei că va avea un copil.

Săptămâni întregi după fuga lui Tony, detaşamente yankee percheziţionară de nenumărate ori casa mătuşii Pitty. Soseau fără să anunţe, la orice oră, şi se răspândeau prin odăi, puneau o mulţime de întrebări, deschideau dulapuri, înţepau coşuri cu rufe, se uitau sub pat. Autorităţile militare auziseră că Tony fusese sfătuit să se ducă la mătuşa Pitty şi yankeii erau convinşi că se ascundea încă acolo sau undeva prin vecini. Neştiind niciodată dacă nu va năvăli în odaie un ofiţer cu un detaşament de soldaţi, mătuşa Pitty era tot timpul „în alarmă”, după expresia unchiului Peter. Nici Frank, nici Scarlett nu-i pomeniseră de scurta vizită a lui Tony, aşa că era de bună-credinţă când declara protestând că nu-l văzuse pe Tony Fontaine decât o singură dată în viaţa ei, în 1862, de Crăciun.

— Şi să ştiţi, adăuga ea cu o voce întretăiată din cauza emoţiei, că era beat turtă.

Scarlett, care îndura cu greu sarcina, simţea o ură cruntă împotriva uniformelor albastre care veneau când voiau şi plecau luând câte un bibelou care le plăcuse, şi în acelaşi timp teamă ca nu cumva Tony să fie prins şi să povestească rolul jucat de prietenii săi. Închisorile erau pline de oameni arestaţi pentru mult mai puţin decât atât. Ştia că dacă yankeii ar avea cea mai mică

urmă de dovadă împotriva lor, ea şi cu Frank ar fi închişi, şi de asemeni nevinovata Pitty.

O bucată de vreme se vorbise mult la Washington de confiscarea tuturor averilor „rebelilor”, spre a se plăti datoriile de război ale Statelor Unite, şi Scarlett trăia cu frica-n sân. Pe de altă parte, umbla zvonul la Atlanta că bunurile acelora care încălcau legile militare vor fi sechestrate, şi Scarlett tremura la gândul că ea şi cu Frank riscau nu numai să-şi piardă libertatea, ci şi casa, prăvălia şi gaterul. Şi chiar dacă averea lor nu ar fi confiscată, era ca şi pierdută dacă ea şi Frank ar fi închişi; cine ar vedea de afaceri în lipsa lor?

Era furioasă pe Tony că atrăsese toate necazurile acestea asupra capului lor. Cum putuse face una ca asta unor prieteni? Cum putuse Ashley să-l sfătuiască să vină la ei? Nu va mai ajuta niciodată pe nimeni. Nu ținea deloc să vadă din nou pe yankei repezindu-se asupra ei ca un roi de viespi. Nu, va închide uşa şi n-o va deschide nimănui care ar cere ajutor – în afară de Ashley, bineînțeles. Săptămâni de zile după scurta vizită a lui Tony, nu dormi decât iepureşte. La cel mai mic zgomot în stradă se temea să nu fie Ashley care încerca şi el să fugă în Texas. Nu ştia deloc cum se descurcase Tony, căci nu îndrăznea în scrisori să vorbească despre vizita lui nocturnă. Yankeii puteau să intercepteze scrisorile şi să le facă rău şi celor din Tara. Totuşi, săptămânile se scurseră fără să aducă veşti rele, şi Scarlett ghici că Ashley scăpase cu fața curată. Apoi, în cele din urmă, yankeii îi lăsară în pace.

Dar nici această uşurare nu eliberă pe Scarlett de teama în care trăia din noaptea când Tony bătuse la uşa ei, teamă mai rea ca obuzele din timpul asediului, mai rea ca teroarea pe care i-o inspiraseră oamenii lui Sherman în ultimele zile ale războiului. S-ar fi zis că sosirea lui Tony în plină noapte, în timp ce furtuna bântuia cu furie, i-ar fi deschis ochii şi ar fi silit-o să înțeleagă cât de şubrede erau liniştea şi existența sa.

În această friguroasă primăvară a anului 1866, Scarlett n-avea decât să-şi plimbe privirea în jur spre a vedea primejdiile care o ameninţau pe ea şi întregul Sud. Degeaba făcea proiecte şi planuri, degeaba muncea mai greu decât trudiseră sclavii ei vreodată, degeaba biruia toate piedicile şi rezolva, graţie energiei ei, probleme cu care educaţia primită n-o familiarizaseră. În ciuda sacrificiilor făcute, risca să se trezească despuiată dintr-o clipă într-alta de rodul sforţărilor ei. Şi dacă asta s-ar întâmpla, nu avea nicio cale legală, nicio posibilitate de reparaţie legală, în afară de puterea arbitrară a tribunalelor militare despre care Tony vorbise cu atâta amărăciune, presupunând că ar binevoi s-o asculte. Pe vremurile acelea, singuri negrii beneficiau de toate drepturile lor. Yankeii îngenuncheaseră Sudul, şi intenţionau să-l păstreze aşa. Sudul părea că se pleacă sub o mână uriaşă şi crudă şi cei care avuseseră odinioară vreo putere erau acum mai dezarmaţi decât fuseseră vreodată foştii lor sclavi.

Însemnate forţe militare staţionau în Georgia, şi Atlanta avea mai multe decât îi trebuia. Comandanţii trupelor yankee în diferite oraşe aveau puteri depline, chiar dreptul de viaţă şi de moarte asupra populaţiei civile, şi uzau de acest drept. Puteau băga la închisoare cetăţeni sub orice motiv, sau chiar fără motiv. Le puteau confisca bunurile, îi puteau spânzura, puteau să le facă viaţa imposibilă prin dispoziţii contradictorii privind operaţiunile comerciale, lefurile servitorilor, ceea ce era permis să se spună în public sau în particular, ori ceea ce se putea scrie în ziare. Reglementau ora şi locul unde se puteau deşerta lăzile cu gunoi şi hotărau ce fel de cântece aveau dreptul să cânte soţiile şi fetele foştilor confederaţi. Oricine fredona „Dixie” sau „Frumosul Drapel Albastru”, se făcea vinovat de un delict aproape tot atât de grav ca acela de înaltă trădare. Unii şefi militari mergeau atât de departe, încât proclamau că nu

poți pune o scrisoare la poştă dacă n-ai prestat „jurământul de oțel” şi, câteodată, împiedicau chiar celebrarea căsătoriilor acelor care nu depuseseră acest blestemat jurământ.

Ziarele erau atât de ținute în frâu, încât nimeni nu putea protesta public împotriva nedreptăților sau a jafurilor comise de soldați şi orice protest individual era pasibil de pedeapsă cu închisoarea. Închisorile erau pline de cetățeni de vază care mucezeau în celule aşteptând în zadar să fie judecați. Curțile cu juri şi garanțiile constituționale erau, practic vorbind, desființate. Tribunalele civile mai funcționau încă, dar erau supuse bunului plac al autorităților militare, care schimbau sentințele, aşa că cetățenii erau la cheremul lor. Oamenii erau arestați pentru te-miri-ce. Dacă erai bănuit că ai vorbit de rău guvernul sau că ai legături cu Ku Klux Klan-ul, erai azvârlit în închisoare sau, spre a avea aceeaşi soartă, era de-ajuns să fii acuzat de un negru că ai fost nepoliticos cu el. Autoritățile nu cereau nici probe, nici martori. Se mulțumeau cu un simplu denunț şi, datorită ațâțărilor Biroului Eliberaților, găseai întotdeauna negri gata să denunțe pe oricine.

Negrii nu obținuseră încă dreptul de vot, dar Nordul era hotărât să li-l acorde şi să manevreze cu voturile lor. În această situație, tot ce se făcea era în favoarea negrilor. Militarii yankei îi susțineau în orice ocazie şi cel mai sigur mijloc ca un alb să-şi atragă neplăceri era să depună o plângere contra unui negru.

Foştii sclavi erau acum cei ce dictau şi, cu ajutorul yankeilor, cei mai răi şi mai ignoranți ajungeau în frunte. Cei mai buni dintre ei îşi băteau joc de emancipare şi sufereau ca şi stăpânii lor albi. Mii de servitori negri, care formau cea mai înaltă castă printre sclavi, rămăseseră credincioşi stăpânilor şi se înjoseau făcând unele munci pe care odinioară le-ar fi considerat nedemne de ei. Mulți dintre negrii care munciseră pe ogoare refuzau de asemenea să se folosească de

libertate; totuşi din rândurile lor se recrutau cetele de „secături emancipate” care produceau cele mai multe tulburări. Pe timpul sclaviei, servitorii şi meseriaşii dispreţuiau pe aceşti negri din categoriile inferioare. În tot Sudul, multe soţii de plantatori făcuseră ca şi Ellen, punându-i pe tinerii negri să urmeze la şcoli, spre a alege pe cei mai capabili dintre ei şi a le încredinţa posturi de răspundere. Ceilalţi, cei folosiţi la munca pe ogoare, erau cei mai leneşi sau lipsiţi de însuşiri pentru învăţătură, cei mai puţin energici sau mai puţin cinstiţi, cei mai vicioşi sau mai abrutizaţi. Şi acum, tocmai această clasă de negri, socotită cea mai de jos, făcea în tot Sudul viaţa imposibilă.

Ajutaţi de aventurierii fără scrupule din Biroul Eliberaţilor, aţâţaţi de nordişti plini de un fanatism aproape religios, foştii muncitori agricoli negri fuseseră ridicaţi dintr-odată la rangul celor ce deţineau puterea. Bineînţeles, se purtau cum era de aşteptat din partea unor fiinţe destul de reduse. Ca nişte maimuţe sau copii lăsaţi liberi în mijlocul unor obiecte a căror valoare n-o înţelegeau, se dedau la tot felul de excese, fie din plăcerea de a distruge, fie din simplă inconştienţă.

Cu toate acestea, trebuie recunoscut spre cinstea negrilor, chiar a celor mai ignoranţi, că foarte puţini erau mânaţi de răutate şi că aceştia puţini fuseseră socotiţi „de soi rău” chiar pe vremea sclaviei. Dar toţi aceşti negri eliberaţi aveau o mentalitate copilăroasă şi se lăsau foarte uşor manevraţi. În afară de asta, fuseseră obişnuiţi să asculte de stăpânii albi, iar acum aveau alţi stăpâni, Biroul şi carpetbagger-ii, care le dădeau ordine de acest fel: „Sunteţi egali cu albii, purtaţi-vă deci în consecinţă. Îndată ce veţi vota pentru republicani veţi pune mâna pe bunurile albilor. E ca şi cum v-ar şi aparţine. Luaţi-le dacă puteţi!”

Toate aceste poveşti le suceau capul. Libertatea devenea astfel pentru ei o sărbătoare continuă, un carnaval de lene, de hoţii şi de obraznicii. Negrii de la

țară năvăleau în oraşe, lăsau regiunile agricole fără mână de lucru. Atlanta era plină de negri din aceştia care continuau să vină cu sutele spre a se transforma, sub efectul noilor doctrine, în nişte ființe leneşe şi periculoase. Îngrămădiți în cocioabe infecte, în curând se îmbolnăviră de vărsat, tifoidă, tuberculoză. Obişnuiți să fie îngrijiți de stăpânele lor, nu ştiau să lupte împotriva bolilor. Pe vremea sclaviei, stăpânii erau cei care-i îngrijeau pe copiii mici şi pe bătrâni, aşa că ei nu-şi dădeau deloc seama de datoriile pe care le aveau față de toți cei lipsiți de apărare. Biroul Eliberaților se ocupa mult prea mult de aspectul politic al lucrurilor, ca să mai facă negrilor şi serviciile pe care le făceau foştii plantatori.

Copii negri, părăsiți de părinții lor, umblau prin tot oraşul ca nişte animale speriate, până ce albii miloşi le deschideau uşile bucătăriilor şi îi luau să-i crească. Bătrânii țărani negri, părăsiți de copiii lor, înnebuniți de forfota marelui oraş, se aşezau pe marginea trotuarului şi se rugau de cucoanele ce treceau: „Coană, sc'iți lu' stăpânu' meu ăla vechi, în comitatu' Fayette, că sunt aici. Să vină să ia pe băt'ânul neg'u acasă. O, Doamne, sunt sătul până peste cap de libe'tatea asta!”

Biroul Eliberaților, nemaiputând face față numărului solicitanților, îşi dădea seama prea târziu de unele greşeli şi se silea să trimită pe toți aceşti negri înapoi la foştii lor stăpâni. Li se spunea că, dacă se reîntorc la țară, vor fi tratați ca muncitori liberi şi protejați prin contracte scrise, care le vor garanta plata cu ziua. Bătrânii ascultau bucuroşi şi se întorceau la țară, îngreunând povara plantatorilor care, deşi sărăciți, nu aveau totuşi inima să-i respingă. Tinerii rămâneau la Atlanta. Nu voiau să audă de muncă. De ce să munceşti când ți-e burta plină?

Pentru prima oară în viața lor, negrii aveau putința să bea whisky după pofta inimii. Odinioară nu beau decât de Crăciun, când fiecare primea câte o „picătură” în

acelaşi timp cu darul ce i se cuvenea. Acum, n-aveau numai pe agitatorii de la Biroul Eliberaţilor şi pe carpetbagger-i ca să-i aţâţe, dar şi solide porţii de whisky. Actele de violenţă deveneau astfel inevitabile. Nici viaţa, nici bunurile cetăţenilor nu erau în siguranţă, şi albii pe care legea nu-i mai apăra erau terorizaţi. Bărbaţii erau înjuraţi în plină stradă de negri beţi. Noaptea se dădea foc la şoproane şi case, ziua în amiaza mare se furau cai, vite şi păsări. O mulţime de crime erau comise şi, în cele mai multe cazuri, autorii lor rămâneau nepedepsiţi.

Dar infamiile acestea nu însemnau nimic pe lângă primejdiile la care erau expuse femeile albe, dintre care multe, lipsite din cauza războiului de protectorii lor fireşti, locuiau izolate la ţară, sau pe drumuri pustii. Mulţimea violenţelor comise împotriva femeilor şi dorinţa de a scăpa soţiile şi fiicele lor de această primejdie, exasperaseră pe bărbaţii din Sud şi-i hotărâseră să întemeieze Ku Klux Klan-ul. Ziarele din Nord dezlănţuiră campanii întregi împotriva acestei organizaţii care opera noaptea, fără să-şi dea niciodată seama de tragica necesitate care dusese la întemeierea ei. Nordul cerea ca toţi membrii Ku Klux Klanului să fie urmăriţi şi spânzuraţi, fiindcă îndrăzneau să pedepsească singuri crimele, într-o vreme în care legile şi ordinea publică erau călcate în picioare de invadatori.

Era un spectacol straniu să vezi o naţiune din care jumătate se silea să impună celeilalte jumătăţi, cu vârful baionetelor, dominaţia negrilor. Nordul voia să acorde drept de vot acestor negri care, de multe ori, nu părăsiseră decât abia de o generaţie jungla africană, refuzându-l însă foştilor stăpâni. Nordul înţelegea să menţină Sudul sub cizma lui. Luându-le albilor drepturile, îi împiedica să renască. Cei mai mulţi dintre bărbaţii care luptaseră în rândurile armatelor confederate, sau care ocupaseră o funcţie publică pe vremea Confederaţiei, n-aveau nici dreptul de a vota,

nici dreptul de a alege în funcţii publice, şi erau cu totul sub stăpânire străină. Mulţi dintre ei, urmând pilda generalului Lee, doreau să depună jurământul de credinţă, să redevină cetăţeni şi să uite trecutul – dar nu li se îngăduia. Ceilalţi, cărora li se îngăduia să depună jurământul, refuzau cu îndârjire, declarând că nu voiau să jure credinţă unui regim care-i supunea voit la tot felul de cruzimi şi umilinţe.

„Aş fi depus afurisitul acela de jurământ imediat după capitulare, dacă s-ar fi purtat omeneşte cu noi. Pot să fac parte din Uniune, dar Reconstrucţia n-o pot accepta”, erau cuvinte pe care Scarlett le auzise de atâtea ori încât o scoteau din sărite.

Zi şi noapte, teama şi îngrijorarea o rodeau pe Scarlett. Ameninţarea permanentă a negrilor pe care nu-i oprea nicio lege, şi frica de militarii yankei, primejdia de a-şi vedea bunurile confiscate o urmăreau tot timpul până şi în vis, pe lângă spaima de lucruri mai rele. Degeaba repeta întruna fraza pe care Tony Fontaine o pronunţase cu atâta putere: „Scarlett, e inadmisibil! Şi nu va fi îngăduit!” – îi venea greu să lupte împotriva descurajării care o cuprindea când constata neputinţa ei, aceea a prietenilor ei şi a întregului Sud.

Cu tot războiul, incendiul şi Reconstrucţia, Atlanta redevenise un oraş care se dezvolta repede. În multe privinţe reamintea de oraşul tânăr şi activ din primele zile ale Confederaţiei. Din nenorocire, soldaţii răspândiţi pe străzi nu purtau uniforma iubită, banii nu erau în mâna celor care ar fi trebuit, şi negrii petreceau în timp ce foştii lor stăpâni munceau din greu şi mureau de foame.

Cu toată mizeria şi frica, Atlanta dădea impresia unui oraş prosper care se ridica repede din ruine. Oricare ar fi fost împrejurările, Atlanta părea întotdeauna să se grăbească. Savannah, Charleston, Augusta, Richmond şi New Orleans nu, ele erau oraşe care nu se vor grăbi

niciodată. Nu era de bun-gust să te agiţi, era într-adevăr prea yankeu; dar la acea epocă, Atlanta era mai prost-crescută şi mai yankee decât fusese sau decât va fi vreodată. Din cauza „oamenilor noi” care soseau din toate părţile, de dimineaţă până seara, străzile erau aglomerate şi zgomotoase. Echipajele strălucite ale soţiilor ofiţerilor yankei sau ale carpetbagger-ilor împroşcau cu noroi, când treceau, trăsurile hodorogite ale localnicilor, şi casele noi ale străinilor bogaţi se ridicau ţipătoare printre locuinţele discrete ale vechilor locuitori ai oraşului.

Războiul consacrase definitiv importanţa Atlantei în Sud, şi renumele oraşului, până acum obscur, se întindea departe. Căile ferate, pentru care Sherman luptase o vară întreagă trimiţând la moarte mii de oameni, aduceau din nou viaţă în oraşul pe care îl creaseră. Atlanta redevenise centrul economic al unei vaste regiuni şi primea un val însemnat de noi cetăţeni, şi buni şi răi.

Carpetbagger-ii îşi stabiliseră cartierul general la Atlanta, unde se întâlneau pe străzi cu reprezentanţii celor mai vechi familii din Sud, care erau şi ei nou-veniţi în Atlanta. Plantatorii ale căror proprietăţi fuseseră incendiate în timpul marşului lui Sherman îşi părăseau ogoarele de bumbac, pe care nu le mai puteau cultiva fără sclavi, şi veneau să locuiască la Atlanta. În fiecare zi soseau noi emigranţi, care fugeau din Tennessee şi din cele două Caroline unde Reconstrucţia era şi mai aprigă decât în Georgia. Un mare număr de irlandezi şi germani, foşti mercenari ai armatelor Uniunii, se stabiliseră la Atlanta după demobilizare. Femeile şi familiile yankeilor cantonaţi în oraş, împinse de curiozitate să cunoască Sudul după patru ani de război, veneau să îngroaşe numărul locuitorilor. Aventurieri de toate felurile năvăleau în nădejdea de a face avere, şi negrii de la ţară continuau să sosească cu sutele.

Deschis tuturor noilor-veniţi ca un oraş de graniţă,

Atlanta nu căuta deloc să-şi ascundă viciile şi păcatele. Cârciumile făceau afaceri de aur. În unele părţi erau câte două-trei, poartă în poartă. Seara, străzile erau pline de beţivi, negri şi albi, care se împleticeau de-a lungul trotuarelor. Criminali, hoţi de buzunare, prostituate mişunau prin fundăturile neluminate sau pe străzile întunecoase. În tripouri se juca din gros. Nu era noapte fără încăierări cu cuţitul sau cu revolverul. Cetăţenii respectabili erau scandalizaţi că în Atlanta exista un cartier rău famat mai întins şi mai prosper ca în timpul războiului. Toată noaptea, din spatele perdelelor trase se auzeau cântece, râsete şi cuplete vulgare, adeseori întovărăşite de urlete şi de focuri de revolver. Pensionarele acestor localuri erau şi mai îndrăzneţe decât prostituatele din timpul războiului şi, aplecate fără ruşine pe fereastră, chemau pe trecători. Duminica după-masă, cupeurile elegante ale patroanelor acestor case străbăteau străzile principale ale oraşului, încărcate cu fete ieşite la plimbare în spatele perdelelor de mătase, îmbrăcate cu rochiile cele mai frumoase.

Belle Watling era cea mai celebră dintre aceste patroane. Construise o casă mare cu etaj, care întrecea în lux pe toate celelalte din cartier. La parter era o sală lungă care servea drept bar, cu pereţii bogat împodobiţi cu picturi în ulei, şi în fiecare seară concerta o orchestră de negri. Odăile de la etaj, zicea lumea, erau împodobite cu mobile elegante îmbrăcate cu pluş, cu perdele de dantelă şi cu oglinzi încadrate în rame aurite. Cele douăsprezece tinere pensionare ale casei erau foarte frumoase, deşi prea fardate, şi se purtau cu mult mai multă decenţă decât pensionarele celorlalte localuri. Rareori se întâmpla ca poliţia să intervină la Belle.

Despre această casă, matroanele Atlantei nu vorbeau decât în şoaptă, iar preoţii, de la înălţimea amvonului, o înfierau în termeni ocoliţi, descriind-o ca pe un loc de pierzanie, o ruşine şi un blestem al lui Dumnezeu. Toată

lumea ştia că o femeie ca Belle nu putea să aibă atâția bani spre a putea deschide un stabiliment atât de luxos. Trebuia să aibă un comanditar, şi încă unul foarte bogat. Dat fiind că Rhett n-avusese niciodată bunul-simț să-şi ascundă relațiile cu ea, era evident că el trebuia să fie comanditarul. De altfel, n-aveai decât s-o zăreşti pe Belle în cupeul ei condus de un negru arogant, ca să-ți dai seama cât era de bogată. Când trecea trăsura ei, trasă de doi cai superbi, băiețaşii care reuşeau să scape de sub supravegherea mamelor se repezeau s-o vadă şi şopteau emoționați: „Ea el E Belle! I-am văzut părul roşu!”

Alături de casele care suferiseră de pe urma războiului, reparate, de bine de rău, cu scânduri vechi şi cărămizi înnegrite de fum, se înălțau locuințele somptuoase ale carpetbagger-ilor şi ale profitorilor de război, cu acoperişuri mansardate, frontoane şi turnulețe, vitrouri şi peluze întinse. Noapte de noapte se vedeau lucind ferestrele acestor case luminate cu gaz aerian şi se auzea muzică şi zgomot de dans. Femei îmbrăcate în mătăsuri grele de culori strălucitoare se plimbau pe verande întovărăşite de bărbați în ținută de seară. Dopurile sticlelor de şampanie pocneau, pe fețele de masă de dantelă se serveau cine compuse din şapte feluri, iar musafirii se îndopau cu şuncă fiartă în vin, rață îndopată, „pâté de foie gras” şi fructe rare, servite din belşug.

În casele vechi domneau sărăcia şi foamea. Viața era cu atât mai amară, cu atât mai penibilă, cu cât fiecare lupta eroic spre a-şi păstra demnitatea şi a arăta o mândră indiferență față de chestiunile de ordin material. Doctorul Meade putea povesti multe despre familiile acestea care, gonite din locuințele lor, se refugiaseră în pensiuni şi pe urmă ajunseseră să locuiască în camere întunecoase pe străzi dosnice. Avea prea multe paciente suferind de „insuficiență cardiacă” sau „anemie”. Ca şi pacientele înseşi, ştia că doar lipsurile erau cauza

tuturor bolilor lor. Ar fi putut cita cazuri de familii întregi lovite de tuberculoză. Pelagra, pe care înainte de război n-o întâlneai decât la albii cei mai săraci, îşi făcea apariția în cele mai bune familii din Atlanta. Şi-apoi erau copilaşii rahitici şi mamele care nu-i puteau alăpta. Pe vremuri, bătrânul medic avea obiceiul să mulțumească Domnului ori de câte ori aducea un copil pe lume. Acum nu mai considera viața ca o mare binefacere. Copilaşii veneau cu greu pe lume, şi atât de mulți mureau în primele luni!

În casele mari şi arătoase, vin şi lumină, dans şi muzică de viori, catifea şi dantelă, iar alături frig şi o lentă inaniție. Aroganța şi cruzimea învingătorilor de o parte, răbdarea şi ura învinşilor, de cealaltă parte.

Capitolul XXXVIII

Scarlett vedea toate acestea, se gândea la ele zi şi noapte şi trăia cu groaza zilei de mâine. Ştia că ea şi cu bărbatul ei erau pe listele negre ale yankeilor din cauza lui Tony şi că dezastrul putea să se abată asupra lor dintr-o clipă în alta. Şi totuşi, acum mai puțin ca oricând, nu putea să piardă tot ce agonisise cu atâta trudă, acum când aştepta un al doilea copil, când gaterul de-abia începea să aducă beneficii, când trebuia să mai susțină până la toamnă Tara, la viitoarea recoltă de bumbac. O, când se gândea că ar putea să piardă totul! Şi că s-ar putea să trebuiască să ia totul de la început, cu bietele arme pe care le avea împotriva acestei lumi înnebunite! Să pornească iar lupta împotriva yankeilor şi a tot ceea ce reprezentau! Obosită şi înspăimântată, simțea că ar prefera să se omoare decât s-o ia de la capăt.

În mijlocul ruinelor şi haosului care domneau în această primăvară a anului 1866, Scarlett îşi încordă toată energia ca să câştige cât mai mult cu gaterul. Lumea din Atlanta avea bani. Valul de construcții îi dădea ocazia pe care o visase şi ştia că putea câştiga bani, dacă reuşea să nu ajungă la închisoare. Spre a-şi păstra libertatea, n-avea decât să plece spinarea în fața insultelor, să îndure nedreptățile, să evite orice conflict, fie cu albii, fie cu negrii, care i-ar putea face rău. Cu toate că nu putea să sufere pe eliberați, cu toate că era

cuprinsă de furie ori de câte ori întâlnea negri obraznici, ori îi auzea râzând sau glumind, niciodată nu le arunca cea mai mică privire de dispreț. Cu toate că-i ura pe toți acei carpetbagger-i şi scalawag-i care strângeau peste noapte averi uriaşe, în timp ce ea muncea din greu, niciodată nu lăsa să-i scape cea mai mică observație rău-voitoare asupra lor. Nimeni din Atlanta nu simțea o mai mare scârbă de yankei decât ea, şi numai vederea unei uniforme albastre o făcea să turbeze. Dar chiar în intimitate se ferea să-i vorbească de rău.

„Am să-mi țin gura”, îşi zicea ea cu încăpățânare. „Ceilalți n-au decât să-şi piardă vremea văitându-se şi regretând timpurile bune de odinioară şi pe bărbații care nu se vor mai reîntoarce niciodată. Ceilalți n-au decât să scoată foc pe nări împotriva yankeilor, n-au decât să protesteze că li s-a luat dreptul de a vota, n-au decât să meargă la închisoare fiindcă îşi spun părerile sus şi tare, n-au decât să fie spânzurați fiindcă fac parte din Ku Klux Klan (acest nume insipra aproape tot atâta *groază* lui Scarlett ca şi negrilor); celelalte femei n-au decât să fie mândre că bărbații lor sunt membri ai Klanuului (slavă Domnului, Frank nu fusese niciodată amestecat în poveştile astea!) da, ceilalți n-au decât să se înfurie, să tune şi să fulgere, să comploteze şi să conspire după pofta inimii, ca să schimbe lucruri pe care nu le pot schimba. Şi-apoi, la ce te duce această credință față de trecut, când prezentul e atât de îngrijorător şi viitorul atât de nesigur? La ce bun toate poveştile astea cu votatul, când înainte de toate e vorba să ai un acoperiş deasupra capului, şi pâine la masă, şi să nu fii aruncat la închisoare? O, Dumnezeule, te rog, fă să pot rezista până în iunie!”

Numai până în iunie! Scarlett ştia că la acea epocă va fi silită să se închidă în casă şi să aştepte să nască. Chiar şi acum unii se uitau strâmb văzând-o că umblă în starea în care era. Nicio femeie cumsecade nu iese când e însărcinată. Frank şi Pitty o rugau să-i scutească

şi pe ei şi pe ea însăşi de această nouă ruşine, aşa că le făgăduise să nu mai lucreze decât până în iunie.

Numai până în iunie! În iunie gaterul va merge destul de bine ca să se poată lipsi de ea. În iunie va avea destui bani ca să privească viitorul cu mai multă încredere. Dar avea încă atâtea lucruri de făcut, şi dispunea de atât de puţină vreme! Ar fi vrut ca zilele să fie mai lungi şi număra cu înfrigurare clipele. Trebuia să câştige bani, cât mai mulţi bani, şi cu orice preţ.

Tot îmboldindu-l pe Frank, reuşise să-l scoată puţin din timiditatea lui. Obţinuse să i se achite unele dintre facturi şi prăvălia mergea mai bine. Totuşi, nădejdile ei cele mai mari se întemeiau pe gater. Pe vremea aceea Atlanta era ca un arbore uriaş al cărui trunchi ar fi fost retezat, dar care a început să crească din nou cu mai multă vigoare, cu un frunziş mai des, cu ramuri mai multe. Negustorii de materiale de construcţie n-ajungeau să-i satisfacă pe clienţi. Preţurile lemnului de construcţie, ale cărămizii şi pietrei creşteau, şi gaterul funcţiona fără încetare din zori până-n noapte.

Scarlett îşi petrecea o parte din zi la gater. Îşi băga nasul peste tot şi, convinsă că o furau, încerca să pună capăt acestei stări de lucruri. Totuşi, cea mai mare parte a timpului o petrecea în oraş, împărţindu-şi timpul între constructori, antreprenori şi tâmplari. Mergea chiar pe la persoane necunoscute despre care auzise că au de gând să construiască ceva. Avea un cuvânt amabil pentru fiecare şi nu pleca decât după ce obţinuse o comandă sau făgăduiala de a nu cumpăra decât de la ea.

În curând deveni o figură cunoscută pe străzile Atlantei. Înfofolită într-o cuvertură, cu mâinile ei mici înmănuşate, încrucişate pe genunchi, trecea cu trăsurica, alături de bătrânul Peter, foarte demn şi foarte nemulţumit de rolul său. Mătuşa Pitty îi cususe nepoatei sale o frumoasă pelerină verde care îi ascundea silueta îngroşată şi-i confecţionase o pălărioară de

aceeaşi culoare, care se potrivea cu culoarea ochilor ei. Toaleta îi venea de minune şi o purta întotdeauna când făcea vizite clienților săi. Un pic de fard pe obraz, un parfum subtil de apă de colonie răspândit în jurul ei o făceau să ofere o imagine delicioasă atâta timp cât nu era silită să coboare şi să-şi arate silueta. De altfel, i se întâmpla rar să coboare din trăsură. De cele mai multe ori era suficient un surâs sau un mic gest prietenos spre a-i atrage pe clienți la trăsurica ei şi erau chiar unii care stăteau cu capul gol în ploaie discutând afaceri cu ea.

Nu era singura care întrevăzuse posibilitatea de a câştiga bani cu lemnul de construcție, dar nu se temea de concurenții săi. Îşi dădea seama, cu mândrie, că făcea cât oricare din ei. Era demna fiică a lui Gerald şi împrejurările nu făceau decât să ascută instinctul pentru negoț pe care-l moştenise de la tatăl său.

La început, ceilalți negustori de lemn râseseră la gândul că o femeie se putea lansa în afaceri, dar acum trebuiau să-şi schimbe părerea. De câte ori o vedeau trecând pe Scarlett, înjurau printre dinți. Faptul că era femeie era adesea în favoarea ei, cu atât mai mult cu cât ştia să arboreze un aer atât de neajutorat şi de rugător, încât inimile se muiau. Reuşea fără cea mai mică greutate să înşele lumea asupra adevăratei ei firi. Era considerată o femeie curajoasă, dar timidă, constrânsă de împrejurări să exercite o meserie neplăcută pentru o femeie de lume, fără apărare, care ar muri probabil de foame dacă clienții nu i-ar cumpăra lemnul. Numai că atunci când femeia de lume nu obținea rezultatele dorite, redevenea foarte repede femeia de afaceri care nu şovăia să vândă în pagubă numai ca să pună mâna pe un nou client. Nu se dădea în lături să vândă şi câte un lot de lemn de proastă calitate cu acelaşi preț ca un lot de calitate superioară, când era sigură că escrocheria nu va fi descoperită, şi-şi vorbea de rău concurenții fără niciun scrupul. Prefăcându-se că îi vine foarte greu să spună tristul adevăr, suspina şi declara viitorilor ei

clienți că lemnul celorlalți negustori era nu numai mult mai scump, dar şi umed, plin de noduri, într-un cuvânt de foarte proastă calitate.

Prima oară când spuse o asemenea minciună, Scarlett se simți în acelaşi timp încurcată şi vinovată. Încurcată din cauza spontaneității şi uşurinței cu care mințise, vinovată din cauză că, brusc, îi venise în minte: „Ce-ar fi zis mama?”

Ceea ce Ellen ar fi zis fiicei sale, care spunea minciuni şi recurgea la mijloace necinstite, nu era greu de ghicit. Uimită şi nevenindu-i să creadă, i-ar fi spus cu cuvinte afectuoase lucruri care dor, i-ar fi vorbit de onoare, de cinste, de lealitate şi de datoria față de semenii ei. Pentru moment Scarlett se înfioră, gândindu-se la privirea mamei sale, apoi imaginea se estompa, se ştergea sub influența hotărârii fără scrupule, a lăcomiei care se dezvoltase în ea ca o a doua natură pe vremurile tragice de la Tara. Scarlett străbătu astfel această nouă etapă cum le străbătuse şi pe celelalte, suspinând într-un fel pe care Ellen nu l-ar fi aprobat, ridicând din umeri şi repetând formula magică ce nu dădea greş: „Mă voi gândi la asta mai târziu.”

Şi amintirea lui Ellen nu-i mai revenea când era vorba de operațiuni comerciale şi nu mai simțea remuşcări întrebuințând mijloace necinstite ca să-i atragă pe clienți, îndepărtându-i de ceilalți negustori de cherestea. Ştia de altfel că n-avea de ce să se teamă mințind. Spiritul cavaleresc al sudiştilor îi servea de garanție. În Sud o femeie de lume putea spune orice despre un bărbat, în timp ce un bărbat care se respectă nu putea spune nimic despre o doamnă – şi, mai ales, n-o putea declara mincinoasă. Aşa că celorlalți negustori de lemn nu le rămânea altceva de făcut decât s-o blesteme pe Scarlett în sinea lor şi să spună furioşi, în sânul familiei, că ar da orice ca doamna Kennedy să se transforme în bărbat, măcar pentru cinci minute.

Un alb mai sărac, care avea un gater pe strada

Decatur, încercă s-o combată pe Scarlett cu propriile ei arme, susținând deschis că era o mincinoasă şi o escroacă. Dar lucrurile se întoarseră împotriva lui. Toată lumea fu îngrozită auzind pe un alb sărac că spune despre o doamnă de familie bună lucruri atât de jignitoare, chiar dacă purtarea ei era atât de puțin feminină. Scarlett nu răspunse la insinuările lui, rămase foarte demnă, dar încet-încet se strădui să-i ia toată clientela: vându la prețuri mai mici ca el şi, deşi gemea în sinea ei, livră lemn de calitate atât de bună spre a dovedi probitatea ei comercială, încât în curând acest negustor dădu faliment. Atunci, spre marea indignare a lui Frank, îi cumpără gaterul la prețul fixat de ea.

Odată stăpână pe acest al doilea gater, trebui să rezolve delicata problemă de a găsi un om de încredere spre a-l conduce. Nu voia să audă vorbindu-se de un alt Johnson.

Ştia bine că, deşi îl supraveghea, acesta continua să-i vândă lemnul pe ascuns, însă îşi închipui că nu-i va fi greu să găsească omul potrivit. Nu erau oare toți săraci lipiți? Nu erau oare străzile pline de şomeri, din care unii fuseseră putrezi de bogați? Nu trecea o zi fără ca Frank să nu dea de pomană vreunui fost militar mort de foame, sau ca Pitty şi bucătăreasa să nu dea de mâncare vreunui cerşetor în zdrențe.

Dar Scarlett nu ținea să angajeze pe vreunul din aceşti oameni; „Nu vreau oameni care de un an de zile n-au găsit nimic de făcut”, îşi zicea ea. „Dacă n-au ştiut să se descurce, e semn rău. Şi-apoi, par muritori de foame, ca nişte câini bătuți. Nu-mi plac astfel de oameni. Mie îmi trebuie cineva inteligent şi energic ca René sau Tommy Wellburn ori Kells Whiting, sau vreunul din băieții Simmons sau… În sfârşit, cineva în genul lor. N-au aerul acela de „puțin îmi pasă” pe care-l aveau soldații îndată după capitulare. Ei, cel puțin, au aerul că vor să facă ceva în viață, să ajungă undeva.”

Dar pe Scarlett o aştepta o surpriză. Băieții Simmons

care puseseră pe roate o cărămidărie, şi Kells Whiting care vindea o loţiune pentru păr, preparată de mama lui în bucătărie, o loţiune care avea darul să descreţească părul cel mai creţ, zâmbiră politicos, mulţumiră şi refuzară propunerea ei. Acelaşi lucru se întâmplă cu vreo zece alţi bărbaţi. În disperarea ei, Scarlett mări salariul pe care-l oferea, dar tot fără succes. Unul din nepoţii doamnei Merriwether spuse, plin de insolenţă, că prefera să fie căruţaş pe cont propriu decât să lucreze pentru Scarlett.

Într-o după-amiază, Scarlett îşi opri trăsurica lângă căruciorul cu pateuri al lui René Picard şi-l întrebă pe acesta, care îl conducea acasă pe prietenul său Tommy Wellburn:

— Ascultă, René, de ce nu vii să lucrezi la mine? Recunoaşte că e mai demn să conduci un gater decât să vinzi pateuri într-un cărucior. În locul tău, mi-ar fi ruşine!

— Eu nu ştiu ce-i ruşinea! zise René surâzând. Poţi să-mi vorbeşti întruna de demnitate, nu-mi ţine nici de cald, nici de rece. Am dus o viaţă demnă până când războiul m-a eliberat, la fel ca pe negri. Acum s-a isprăvit şi n-am să-mi fac sânge rău pentru atâta lucru. Îmi iubesc căruciorul cu pateuri. Îmi iubesc catârul. Îi iubesc pe scumpii yankei care cumpără pateurile soacrei mele. Nu, micuţa mea Scarlett, vreau să devin regele pateurilor. Ăsta-i destinul meu! Îmi urmez steaua, ca Napoleon.

Şi îşi flutură biciul, dramatic.

— Dar nu eşti făcut să vinzi pateuri, după cum nici Tommy nu-i făcut să se ciorovăiască cu o ceată de zidari irlandezi. Ceea ce fac eu e mai…

— Iar tu ai fost făcută să conduci un gater, da? i-o reteză Tommy, cu un zâmbet amar în colţul gurii. Da, parc-o văd pe mica Scarlett repetându-şi lecţia pe genunchii mamei ei: „Să nu vinzi niciodată lemn bun când poţi să vinzi lemn prost la un preţ mai ridicat.”

René izbucni în râs. Ochii lui mici de maimuță străluceau de ironie. Dădu un ghiont lui Tommy.

— Nu fi obraznic, zise Scarlett înțepată, deoarece nu vedea ce era de râs în remarca lui Tommy. Fireşte, nu eram făcută să conduc un gater.

— N-am vrut să fiu obraznic. Dar, fie că ai fost sau nu crescută pentru asta, fapt e că tu conduci un gater, şi nu te descurci prea rău. În orice caz, judecând după ceea ce văd în jurul meu, niciunul din noi nu face pentru moment ce era sortit să facă. De ce nu angajezi pe unul din carpetbagger-ii aceştia atât de descurcăreți? Pădurile sunt pline de ei!

— Nu vreau un carpetbagger. Ăştia nu muncesc, şterpelesc tot ce le cade sub mână. Dac-ar fi buni de ceva, ar sta la ei acasă şi n-ar veni aici ca să ne despoaie. Ceea ce vreau e un bărbat cinstit, dintr-o familie bună, cineva inteligent, energic şi…

— Nu eşti pretențioasă, dar n-ai să găseşti această pasăre rară la salariul pe care-l oferi. În afară de marii mutilați, toți oamenii cu calitățile de care spui şi-au găsit un rost. Poate că nu sunt făcuți pentru locurile pe care le ocupă, dar asta n-are importanță. Muncesc pe cont propriu şi, fără îndoială, preferă asta decât să lucreze pentru o femeie.

— Bărbații nu sunt prea descurcăreți când au ajuns în mizerie.

— Se poate, în orice caz sunt foarte mândri.

— Mândri! Mândria e foarte bună, mai ales când n-o susține nimic, răspunse Scarlett ironică.

Cei doi bărbați râseră cam în silă, şi Scarlett avu impresia că se apropiau unul de altul, ca spre a-şi manifesta dezaprobare. Ceea ce spune Tommy e adevărat, gândi ea trecând în revistă pe toți bărbații cărora le oferise sau avea de gând să le ofere conducerea gaterului. Aveau toți câte un post. Munceau din greu, mult mai greu decât ar fi crezut că se poate munci înainte de război. Poate că munca pe care o făceau nu le

plăcea, sau nu era uşoară, sau nu erau pregătiţi pentru ea, dar făceau ceva. Timpurile erau prea grele ca să-ţi alegi meseria. Şi dacă-şi plângeau speranţele pierdute, dacă regretau viaţa uşoară de altădată, numai ei o ştiau. Dădeau o nouă luptă, o luptă mai grea ca cealaltă. Le era sete de viaţă, erau însufleţiţi de aceeaşi ardoare ca pe vremea când războiul nu le tăiase încă viaţa în două.

— Scarlett, zise Tommy cu un aer jenat, nu-mi place să-ţi cer o favoare, mai ales după ce ţi-am spus lucruri dezagreabile. Totuşi, am să încerc. Poate, de altfel, că-ţi voi face un serviciu. Cumnatul meu Hugh Elsing nu reuşeşte prea bine cu negoţul său de lemne de foc. În afară de yankei, fiecare îşi face rost singur de lemne de foc. Ştiu, pe de altă parte, că Elsing-ilor nu le prea merge bine. Eu… eu fac ce pot, dar înţelegi, o am pe nevastă-mea, şi trebuie de asemenea să-mi ajut mama şi cele două surori care sunt văduve şi stau la Sparta. Hugh e foarte cumsecade şi tu cauţi un om cumsecade. E de familie bună, după cum ştii, şi e cinstit.

— Dar nu pare să fie un om practic, altfel ar fi găsit mijlocul să iasă din încurcătură.

Tommy ridică din umeri.

— Eşti dură, Scarlett, în aprecierile tale, zise el. Îţi închipui că Hugh e un om sfârşit. Totuşi, ai putea nimeri ceva mai rău. Am impresia că bunăvoinţa şi cinstea ar compensa pe larg lipsa lui de spirit practic. Scarlett nu răspunse nimic, nevrând să fie nepoliticoasă. Pentru ea nu existau calităţi care să poată fi puse în cumpănă cu spiritul practic.

După ce căută în zadar în tot oraşul şi după ce respinse ofertele făcute de o mulţime de carpetbagger-i, sfârşi prin a fi de părerea lui Tommy şi se adresă lui Hugh Elsing. În timpul războiului, acesta fusese un ofiţer plin de curaj, dar două răni grave şi patru ani de campanie păreau să-i fi stors toată energia, lăsându-l să înfrunte greutăţile epocii de pace dezorientat ca un copil. Umbla de colo-colo, vânzându-şi lemnele de foc cu

un aer de câine bătut, un lucru pe care Scarlett nu-l putea suferi – într-un cuvânt nu era deloc omul pe care sperase să-l găsească.

„E prost”, îşi zicea ea. „Habar n-ar de afaceri şi pun rămăşag că nu ştie şi nici n-are să învețe niciodată cât fac doi şi cu doi. În orice caz e cinstit şi n-are să mă înşele.”

Pe vremea aceea, deşi lui Scarlett puțin îi păsa dacă e cinstită sau nu, ținea foarte mult ca ceilalți să fie cinstiți. „Ce păcat că Johnnie Gallegher e legat prin contract cu Tommy Wellburn”, gândea ea. „E exact felul de om care mi-ar trebui. Nu ştie ce e mila, e viclean ca o vulpe, şi sunt sigură că, dacă l-aş plăti cum trebuie, n-ar încerca să mă înşele. Ne-am înțelege foarte bine amândoi şi am putea face bune afaceri împreună. Când hotelul va fi gata, poate că va veni la mine. Până atunci, voi fi silită să mă mulțumesc cu Hugh şi cu domnul Johnson. Dacă încredințez gaterul cel nou lui Hugh şi dacă-l las pe Johnson la cel vechi, mă voi putea ocupa de vânzările în oraş. Până îl voi lua pe Johnie, aş risca să fiu jefuită de Johnson, dacă stau în oraş tot timpul. Ce păcat că e atât de hoț! Cred că voi face un depozit de cherestea pe jumătate din terenul pe care mi l-a lăsat Charles. De n-ar face Frank atâtea mofturi, aş putea construi o cârciumă pe cealaltă jumătate! N-are decât să spună ce vrea, dar îndată ce voi avea destui bani puşi deoparte, voi deschide cârciuma. Dacă Frank n-ar fi atât de susceptibil! O, Doamne, de ce am nimerit tocmai acest moment ca să fac un copil? În curând voi fi atât de umflată încât nu voi mai putea ieşi. O, Doamne, dacă n-aş fi fost însărcinată! O, Doamne, dacă m-ar lăsa în pace blestemații ăştia de yankei! Dacă…”

Dacă! Dacă! Erau prea mulți dacă în viață. Nu erai niciodată sigur de nimic. N-aveai niciun sentiment de securitate, ți-era întotdeauna teamă că o să pierzi tot ce ai, teamă că va trebui să înduri din nou frigul şi foamea. Fireşte, Frank câştiga destul de bine acum, dar era

mereu răcit şi, adesea, era silit să stea în pat zile întregi. Şi dacă nu se va mai putea mişca? Nu putea conta pe Frank prea mult. Nu, Scarlett nu putea conta pe nimeni şi pe nimic în afară de ea însăşi. Şi ceea ce câştiga părea atât de puțin! Ce va face dacă yankeii îi vor lua tot ce stăpânea? Dacă! Dacă!

În fiecare lună, Scarlett trimitea jumătate din ce câştiga, la Tara. Din cealaltă jumătate plătea o parte din ce datora lui Rhett şi punea restul deoparte. Niciun avar nu-şi număra aurul mai des ca ea. Niciun avar nu se temea mai mult ca ea că l-ar putea pierde. Nu voia să-şi depună banii la bancă, de teamă ca banca să nu dea faliment sau ca yankeii să nu-i confişte. Purta asupra ei cât putea mai mulți bani, ascunşi în corset. Ascundea mici teancuri de bani în toate colțurile casei, sub o cărămidă scoasă din zid, în cutia cu cârpe, între paginile Bibliei. Pe măsură ce săptămânile treceau, devenea din ce în ce mai supărăcioasă, deoarece fiecare dolar agonisit ar fi fost un dolar pierdut dacă se producea catastrofa.

Frank, Pitty şi servitorii îndurau accesele ei de furie cu o răbdare îngerească şi, fără să ghicească adevărata cauză, le atribuiau sarcinii. Frank ştia că femeile însărcinate trebuiesc menajate şi, lăsând orice mândrie la o parte, nu mai reproşa nevestei sale nici conducerea celor două gatere, nici faptul că umbla prin oraş în starea în care se afla – un lucru pe care nicio doamnă nu l-ar face. Purtarea ei îl punea tot timpul în încurcătură, dar îndura cu răbdare. Ştia că după naşterea copilului Scarlett va redeveni femeia dulce şi fermecătoare pe care o curtase. Însă, deşi încerca în tot felul s-o potolească, ea continua să aibă toane şi accese de furie, încât uneori credea că Scarlett nu era în toate mințile.

Nimeni nu părea să-şi dea seama că ceea ce o îndemna să se poarte ca o nebună era dorința ei de a-şi pune afacerile în ordine, înainte de a se închide între

patru pereți. Voia să înalțe un zid solid în fața urii din ce în ce mai mari a yankeilor. Îi trebuiau bani, bani tot mai mulți, în cazul când potopul s-ar revărsa asupra ei. Era obsedată de bani. Când se gândea la copilul ce va veni, îi era ciudă că vine într-o vreme atât de nepotrivită.

„Moartea, impozitele şi copiii! Vin întotdeauna când nu trebuie!”

Atlanta fusese destul de scandalizată când Scarlett, o femeie, se apucase să conducă un gater; dar acum toată lumea socotea că întrecea limitele îngăduite. Lipsa ei de scrupule în afaceri era revoltătoare, mai ales când te gândeai că biata ei mamă era o Robillard. Iar faptul că umbla prin oraş când lumea ştia că e însărcinată era într-adevăr o indecență. Începând din clipa când se putea bănui că e însărcinată, nicio femeie albă cinstită nu mai ieşea din casă, şi chiar şi negresele care călcau această regulă erau o excepție. Doamna Merriwether declară cu indignare că dacă Scarlett continua aşa, va naşte pe stradă.

Însă, toate criticile aduse purtării ei de până acum erau un fleac față de zvonurile ce începură să circule pe socoteala ei. Nu numai că Scarlett avea afaceri cu yankeii, dar dădea chiar impresia că o face cu plăcere!

Doamna Merriwether şi mulți alți sudişti încheiau şi ei afaceri cu noii-veniți din Nord, dar diferența consta în aceea că toți arătau clar că o făceau de nevoie. Pe când Scarlett!... Când te gândeşti că Scarlett lua chiar ceaiul cu nevestele ofițerilor yankei, la ele acasă! Doar că nu le primise la ea acasă, şi lumea spunea că, de n-ar fi fost mătuşa Pitty şi Frank, ar fi făcut-o şi pe-asta.

Scarlett ştia foarte bine că oraşul o vorbea de rău, dar nu-i păsa deloc. Nu putea să-şi permită să-i pese. Nutrea împotriva yankeilor o ură tot atât de cruntă ca în ziua în care încercaseră să dea foc Tarei, dar ştia să-şi ascundă această ură. Ştia că, spre a câştiga bani, trebuie să lucreze cu yankeii şi învățase că cel mai sigur

mijloc să şi-i facă clienţi era să-i farmece cu surâsuri şi cu cuvinte amabile.

Într-o zi, când va fi foarte bogată şi când banii ei vor fi în siguranţă într-un loc de unde yankeii nu-i vor putea lua, atunci, ei bine, atunci le va spune exact ceea ce gândea despre ei, le va arăta cât îi urăşte şi cât îi dispreţuieşte. Ce bucurie va fi pentru ea! Dar, deocamdată, bunul-simţ îi poruncea să se înţeleagă cu ei. Şi dacă asta se cheamă ipocrizie, păcat că lumea din Atlanta nu-i urma pilda.

Scarlett descoperi că era extrem de uşor să-ţi faci relaţii printre ofiţerii yankei. Exilaţi într-o ţară duşmană, se simţeau stingheri şi mulţi dintre ei doreau să cunoască femei de lume. Când treceau pe stradă, femeile cinstite îşi strângeau fustele şi-i priveau ca şi cum ar fi fost gata să-i scuipe în obraz. Numai femeile uşoare şi negresele se purtau drăguţ cu ei. Deşi Scarlett făcea o meserie de bărbat, era totuşi femeie de lume şi ofiţerii yankei tresăreau de bucurie când le arunca un surâs frumos sau când o licărire amabilă trecea prin ochii ei verzi.

Adeseori, Scarlett îşi oprea trăsurica spre a sta de vorbă cu ei, dar, în timp ce făcea gropiţe, scârba ei pentru aceşti oameni era atât de puternică, încât cu greu se stăpânea să nu-i ocărască. Totuşi, se stăpânea şi-şi dădea seama că-i manevra pe yankei cu aceeaşi uşurinţă cu care-i manevrase odinioară, spre a se distra, pe tinerii sudişti. Numai că, de astă-dată, nu era vorba de distracţie, ci de afaceri foarte serioase. Rolul pe care şi-l impunea era acela al unei femei fermecătoare şi rafinate din Sud, căzută în mizerie. Datorită aerului ei demn şi rezervat, ştia să-şi ţină victimele la distanţă respectuoasă, dar avea totuşi în felul ei de a fi un farmec care încălzea inimile ofiţerilor yankei atunci când se gândeau la doamna Kennedy.

Această amabilitate a ei era folositoare, şi pe ea conta Scarlett. Mulţi ofiţeri din garnizoană, neştiind câtă

vreme vor rămâne la Atlanta, îşi aduseseră nevestele şi copiii. Dat fiind că hotelurile şi pensiunile erau pline, unii dintre ei îşi construiau case. Erau deci încântați să cumpere lemnul necesar de la grațioasa doamnă Kennedy, care le arăta mai multă amabilitate decât oricine. Carpetbagger-ii şi scallawag-ii, care îşi clădeau locuințe frumoase, hoteluri şi prăvălii, cu averile făcute peste noapte, preferau şi ei să aibă de-a face cu Scarlett decât cu foştii militari confederați, care, deşi curtenitori, se purtau cu o răceală mai rea decât o duşmănie fățişă.

Aşadar, fiindcă era frumoasă şi fermecătoare şi fiindcă ştia să ia câteodată un aer nenorocit sau disperat, Scarlett îi făcea pe yankei să simtă că e datoria lor să vină în ajutorul unei femei curajoase, al cărei bărbat nu era la înălțimea ei, şi deveneau cu plăcere clienții ei şi în acelaşi timp ai lui Frank. Şi Scarlett, văzând că negoțul ei lua proporții serioase, îşi zicea nu numai că salva prezentul datorită banilor yankei, dar şi că-şi asigura viitorul, mulțumită prietenilor yankei.

Scarlett constata că-i era mai uşor decât îşi închipuise să mențină relațiile cu ofițerii yankei pe planul pe care-l dorise, căci ei păreau a avea o teamă cumplită de doamnele sudiste; în schimb, raporturile ei cu soțiile lor nu întârziară să devină pentru ea o problemă pe care n-o prevăzuse. Nu dorise să aibă legături cu femeile yankee. Ar fi vrut să le evite, dar era cu neputință. Femeile ofițerilor erau hotărâte s-o cunoască. Ardeau de dorința de a face mai îndeaproape cunoştință cu Sudul şi cu femeile Sudului şi, pentru prima oară, Scarlett le oferea un mijloc de a-şi satisface această curiozitate. Celelalte doamne din Atlanta nu țineau deloc să le vadă şi refuzau chiar să le salute la biserică; de aceea, când Scarlett venea la ele să trateze o afacere, o primeau ca pe Mesia. Adeseori, când îşi oprea trăsurica în fața unei locuințe yankee şi începea să discute cu stăpânul casei calitățile lemnelor, soția acestuia ieşea să ia parte la conversație sau o invita pe

Scarlett să intre la o ceaşcă de ceai. Deşi o făcea în silă, Scarlett primea de cele mai multe ori invitația, căci spera să câştige astfel o nouă clientă lui Frank. Însă întrebările prea personale ale acestor doamne şi atitudinea lor condescendentă şi dispreţuitoare faţă de tot ceea ce privea Sudul îi puneau răbdarea la grea încercare.

Considerând că, după Biblie, „Coliba unchiului Tom” era singura carte demnă de crezare, femeile yankee voiau să afle toate detaliile în legătură cu câinii cruzi pe care-i creştea fiecare sudist spre a vâna pe sclavii fugari. N-o credeau niciodată pe Scarlett când le spunea că nu văzuse niciodată în jurul ei decât câini blânzi ca mieii. Doreau de asemenea să afle cum marcau plantatorii cu fierul roşu feţele sclavilor lor şi cum îi omorau în bătăi cu biciul. În sfârşit, manifestau un interes de oameni prost-crescuţi pentru problema concubinajului la sclavi. Aceasta o supăra cu atât mai mult, cu cât numărul copiilor mulatri în Atlanta crescuse foarte mult de când se stabiliseră atâţia yankei aici.

Oricare altă doamnă din Atlanta s-ar fi înfuriat în faţa unor astfel de manifestări de ignoranţă crasă, dar Scarlett reuşea, totuşi, să se stăpânească, găsind de altfel că asemenea cuvinte meritau mai mult dispreţul decât mânia. La urma-urmei, femeile astea erau yankee şi nu te puteai aştepta la altceva din partea lor. Jignirile repetate ale patriei ei, ale poporului ei şi ale moravurilor lui n-o atingeau pe Scarlett şi nu trezeau în ea decât un dispreţ ascuns cu grijă. Aceasta dură până în ziua când un incident veni să slobozească toată furia tinerei femei şi-i îngădui să măsoare cât de adâncă era prăpastia care despărţea Nordul de Sud, prăpastie peste care nu exista nicio punte de legătură. Într-o după-amiază, revenind acasă în trăsură cu unchiul Peter, trecu prin faţa unei case în care locuiau, îngrămădite, familiile a trei ofiţeri yankei. Toţi aceştia aşteptau să se termine construcţia caselor lor, cu lemnul cumpărat de la Scarlett. În

momentul acela cele trei soții ale ofițerilor yankei se aflau în mijlocul şoselei. Zărind-o pe Scarlett, îi făcură semn să se oprească; se apropiară de trăsură, şi o salutară pe Scarlett cu accentul din Nord, care o făcea întotdeauna să-şi spună că le-ar putea ierta yankeilor orice, în afară de vocile lor.

— Eşti tocmai persoana pe care voiam s-o întâlnesc, doamnă Kennedy, declară una din ele, o femeie înaltă şi slabă, originară din Maine. Aş dori să capăt câteva informațiuni privitoare la acest oraş înapoiat.

Scarlett înghiți insulta adusă Atlantei cu dispretul cuvenit, şi se sili să surâdă.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Bridget, guvernanta copiilor mei, s-a întors în Nord. Mi-a spus că nu mai vrea să rămână o zi în mijlocul „cioroilor” ăstora, cum le spune ea… Şi copiii mă înnebunesc! Te rog, spune-mi ce trebuie să fac ca să găsesc o altă guvernantă. Nu ştiu cui să mă adresez.

— Nu e prea greu, zise Scarlett zâmbind. Dacă reuşeşti să pui mâna pe o negresă de la țară, care n-a fost încă influențată de Biroul Eliberaților, vei avea o guvernantă ideală. N-ai decât să stai în fața porții dumitale, şi să întrebi negresele care trec; sunt sigură că…

Cele trei femei o întrerupseră prin strigăte de indignare.

— Îți închipui că-mi voi încredința copiii unei negrese? exclamă doamna din Maine. Vreau o irlandeză, o fată cumsecade!

— Mi-e teamă că nu vei găsi o servitoare irlandeză în Atlanta, răspunse Scarlett cu oarecare răceală. În ceea ce mă priveşte, n-am văzut niciodată servitori albi şi nici n-aş voi să-i am la mine acasă. Oricum, adăugă ea cu o uşoară ironie, te asigur că negrii nu sunt canibali şi că poți avea deplină încredere în ei.

— Dumnezeule! Nu-i vreau sub acoperişul meu! Ce idee! Să las ca o negresă să pună mâna pe copiii mei!

Asta nu!

Scarlett se gândi la mâinile bune şi noduroase ale lui Mammy, care munciseră atâta pentru Ellen, pentru ea şi pentru Wade. Cu ce drept vorbeau astfel străinele acestea? Nici nu ştiau cât puteau fi de duioase aceste mâini negre, aceste mâini făcute să liniştească, să consoleze, să mângâie.

— Mă mir că vorbiți astfel, zise Scarlett şi zâmbi. Doar dumneavoastră i-ați dezrobit pe negri!...

— Dumnezeule! Eu nu, draga mea, zise doamna din Maine râzând. Nu văzusem niciodată un negru înainte de a veni aici luna trecută, şi bucuroasă m-aş lipsi să-i văd. Mi-e silă de ei. Nu-mi inspiră nicio încredere.

De câteva clipe Scarlett îşi dădea seama că unchiul Peter răsufla greu şi stătea foarte țeapăn, privind fix la urechile calului.

— Ia uitați-vă la cioroiul ăsta bătrân! exclamă deodată doamna din Maine, arătând pe unchiul Peter tovarăşelor sale. E umflat ca o broască. Pariez că e răsfățatul dumitale, adăugă ea întorcându-se spre Scarlett. Voi, sudiştii, nu ştiți să vă purtați cu negrii! Îi răsfățați prea mult.

Unchiul Peter răsuflă adânc, fruntea i se încreți, dar îşi păstră impasibilitatea. Să fie făcut „cioroi” de către un alb! Nu i se întâmplase asta niciodată! Să i se spună „răsfățat”, la vârsta lui, el care ținea atât la propria-i demnitate, el are era atât de mândru de a fi de ani de zile sprijinul familiei Hamilton!

Scarlett nu îndrăzni să-l privească în față, dar ghici că bărbia îi tremura sub ofensa adusă amorului său propriu. Se simți cuprinsă de o furie sălbatică. Ascultase cu calm cum femeile yankee îşi băteau joc de armata confederată, întinând reputația lui Jeff Davis şi acuzându-i pe sudişti că îşi asasinează şi că îşi chinuiesc sclavii. Ar fi tolerat chiar să-i fie criticată virtutea şi cinstea, dacă ar fi tras vreun folos tăcând, dar la gândul că aceste femei jigniseră prin observațiile

lor stupide pe bătrânul şi credinciosul servitor, luă foc ca un butoi de pulbere în care s-ar fi aruncat un chibrit. Ochii i se aţintiră asupra pistolului mare, înfipt la brâul lui Peter, şi mâna aproape că i se întinse spre el. Da, aceşti cuceritori ignoranţi şi obraznici ar merita să fie culcaţi la pământ ca nişte câini! Se stăpâni însă, strânse din dinţi până ce i se văzură muşchii obrajilor şi-şi aminti la timp că nu sosise încă momentul de a spune yankeilor ceea ce gândea despre ei. Într-o zi le va trânti adevărul în faţă, dar nu acum!

— Unchiul Peter face parte din familie, zise ea cu o voce tremurândă. La revedere. Mână înainte, unchiule Peter!

Bătrânul negru dădu bici calului atât de brusc, încât animalul, surprins, se cabră şi trăsura făcu un salt. Scarlett avu totuşi timpul să audă pe doamna din Maine întrebându-şi prietenele:

— Face parte din familie?! Totuşi parcă nu sunt rude – ce credeţi? E atât de negru!

„Să-i ia dracu pe toţi! Ar merita să fie şterşi de pe faţa pământului. Dacă voi fi vreodată destul de bogată, am să-i scuip în obraz, am să…”

Scarlett se uită la Peter şi zări o lacrimă curgându-i de-a lungul nasului. De îndată, ochii i se umplură de lacrimi. Simţi o imensă duioşie pentru bătrânul negru, o imensă durere pentru umilinţa pe care o suferise. Femeile acestea îl jigniseră pe unchiul Peter – pe unchiul Peter care făcuse tot războiul Mexicului cu bătrânul colonel Hamilton, care-şi ţinuse stăpânul în braţe când acesta îşi dăduse sufletul, care crescuse pe Melly şi pe Charles şi veghease asupra bietei Pittypat, având grijă de ea în timpul refugiului şi făcând apoi rost de un cal ca s-o readucă de la Macon printr-o regiune devastată de război. Şi femeile acelea pretindeau că nu puteau avea încredere în negri!

— Unchiule Peter, zise Scarlett cu glas tremurat, punând mâna pe braţul subţire al bătrânului vizitiu. Mi-

e ruşine când te văd plângând. Nu trebuie să iei în seamă ce spun. Nu sunt decât nişte scârbe de femei yankee!

— Au vo’bit în fața mea ca şi cum aş fi fost un catâ’ ca’e nu le putea înțelege… ca şi cum aş fi fost un af’ican şi nu puteam să ştiu ce spuneau, declară unchiul Peter, suflându-şi zgomotos nasul. Şi mi-au spus „cio’oi”, şi mie nu mi-au spus niciodată albii „cio’oi”, şi mi-au spus şi „’ăsfă-țat” şi au spus că nu poți avea înc’ede’e în neg’i! Să n-ai înc’ede’e în mine! Când băt’ânul colonel e’a să moa’ă, mi-a spus: „Tu, Pete’, să ai g’ijă de copii. Să veghezi asup’a domnişoa’ei Pittypat”, a zis el, „fiindcă n-a’e minte nici cât o păsă’ică.” Şi eu, de atunci, am vegheat me’eu asup’a ei…

— Numai Arhanghelul Gabriel ar fi putut face mai mult, îi spuse Scarlett ca să-l liniştească. Mă întreb ce am fi devenit toți fără tine.

— Da, domnişoa’ă Sca’lett, mulțumesc, sunteți foa’te d’ăguță. Eu ştiu, şi dumneavoast’ă ştiți, da’ yankeii nu ştiu, şi nici nu vo’ să ştie! Da’ de ce se amestecă în t’ebu’ile noast’e, domnişoa’ă Sca’lett? Ei nu ne înțeleg pe noi, confede’ații!

Scarlett nu răspunse nimic, fiindcă era încă prea stăpânită de furia pe care nu o lăsase să izbucnească în fața femeilor yankee. Bătrânul vizitiu şi Scarlett îşi urmară drumul în tăcere. Unchiul Peter nu mai ofta, dar buza de jos îi atârna în afară, într-un mod îngrijorător. Indignarea lui creştea, cu cât se gândea mai mult la lovitura pe care o primise.

„Ce ciudați sunt blestemații ăştia de yankei!” se gândea Scarlett. „Femeile astea îşi închipuie că dacă Peter e negru n-are urechi să le audă! Yankeii nu ştiu că negrii sunt ca nişte copii, că trebuie să-i iei cu binişorul; să-i îndrumi, să le faci complimente, să-i mângâi, să-i cerți. Yankeii nu-i înțeleg nici pe negri, nici natura raporturilor care existau între ei şi foştii lor stăpâni. Asta nu i-a împiedicat să se lupte ca să-i elibereze.

Acum, când i-au eliberat, nu vor să mai audă vorbindu-se de ei, decât spre a-i teroriza pe sudişti. Nu-i iubesc, n-au încredere în ei, nu-i înțeleg şi, totuşi, nu contenesc să strige în gura mare că sudiştii n-au ştiut să se poarte cu ei.”

Să n-ai încredere în negri! Scarlett avea mai mare încredere în negri decât în majoritatea albilor şi, în orice caz, avea mai mare încredere în ei decât în orice yankeu. Găseai la negri o lealitate, o credință fără margini, o dragoste pe care nimic n-o putea perverti, pe care nicio sumă de bani n-o putea cumpăra. Scarlett se gândi la negrii care rămăseseră la Tara în momentul invaziei yankeilor, atunci când ar fi putut atât de uşor să fugă şi să ducă o viață de trândăvie sub protecția yankeilor. Se gândi la Dilcey, muncind pe ogoarele de bumbac alături de ea; la Pork, riscându-şi viața ca să fure o găină pentru ca ei să nu moară de foame; la Mammy, însoțind-o la Atlanta spre a o împiedica să facă vreo faptă necugetată. Se gândi la servitorii vecinilor ei, care rămăseseră credincioşi protejându-şi stăpânele în timp ce bărbații erau la război, însoțindu-le în refugiu în mijlocul primejdiilor războiului, îngrijind de răniți, înmormântând morții, mângâind pe cei în suferință, muncind din greu, cerşind sau furând ca să hrănească familii întregi. Şi chiar acum, când Biroul Eliberaților le făgăduia marea cu sarea, rămâneau lângă foştii lor stăpâni şi munceau mai greu decât munciseră vreodată în timpul sclaviei. Dar yankeii nu înțelegeau lucrurile astea şi nu le vor înțelege niciodată.

— Totuşi, ți-au dat libertatea, zise Scarlett tare.

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett! Nu mi-au dat libe'tatea! Nu v'eau nicio libe'tate de la ticăloşii ăştia! declară Peter cu indignare. Fac pa'te şi acum din casa domnişoa'ei Pitty şi când o să mo', o să mă îng'oape în cimiti'ul Hamiltonilo', unde-mi am locu'... Oh, ce-o să-şi mai iasă din fi'e domnişoa'a mea când o să-i spun că ați lăsat să mă jignească femeile alea yankee.

— Nu-i adevărat! strigă Scarlett surprinsă.

— Ba da, domnişoa'ă Sca'lett, e adevă'at, zise Peter, cu buza mai amenințătoare ca oricând. Vezi că dacă n-am fi avut t'eabă cu yankeii, n-a' fi putut să mă jignească. Dacă nu le-ați fi vo'bit, nu m-a' fi t'atat ca pe un catâ' sau ca pe un af'ican. Şi pe u'mă, nici nu mi-ați luat apă'a'ea!

— Ba da! protestă Scarlett, ofensată de această observație. Nu le-am spus că faci parte din familie?

— Asta nu înseamnă că mi-ați luat apă'a'ea, fiindcă ăsta-i un fapt cunoscut. Domnişoa'ă Sca'lett, n-aveți nevoie să faceți negoț cu yankeii. Nicio altă cucoană nu face. Domnişoa'a Pitty nici nu s-a' uita maca' la v'eunu' din ei. Şi n-o să-i placă deloc când o să afle ce-au spus de mine.

Reproşurile lui Peter erau mult mai dureroase decât orice i-ar fi putut spune Frank, mătuşa Pitty sau vecinii, şi Scarlett, ofensată, se stăpâni ca să nu tragă o papară bătrânului vizitiu. Peter avea dreptate, dar o irita să primească observații de la un negru, şi mai ales de la un negru care o servea. Nu era nimic mai umilitor pentru un sudist decât să piardă stima servitorilor săi.

— „'ăsfățat", mormăi Peter. C'ed că după asta, domnişoa'a Pitty n-o să mai v'ea să vă conduc. Nu, domnişoa'ă Sca'lett!

— Aş vrea s-o văd şi pe-asta! Deocamdată, te rog să taci.

— O să am junghiu'i în spate, anunță Peter pe un ton jalnic. Spatele mă doa'e de pe acum aşa de 'ău, că abia de mai pot să stau d'ept. Dacă mă doa'e, domnişoa'a Pitty n-o să mă mai lase să mân calu'... Domnişoa'ă Sca'lett, n-o să vă folosească la nimic să vă aveți bine cu yankeii şi cu secătu'ile albe, dacă nu vă aveți bine cu familia.

Nici nu se putea rezuma situația în termeni mai precişi, şi Scarlett căzu din nou într-o tăcere furioasă.

Da, avea aprobarea cuceritorilor, dar rudele şi

prietenii ei o criticau. Ştia tot ce se spunea despre ea, şi iată că însuşi Peter o dezaproba atât de mult, încât nu mai voia să se arate în public alături de ea. Constatarea aceasta era picătura care face să se reverse paharul.

Până atunci îşi bătuse joc de gura lumii, dar cuvintele lui Peter aprinseră în ea o ură aprigă împotriva vecinilor, o ură tot atât de mare ca şi aceea pe care o nutrea pentru yankei.

„Ce le pasă ce fac eu?” gândi ea. „Îşi închipuie poate că mă amuză să am de-a face cu yankei şi să muncesc ca o roabă? Atitudinea lor îmi face viața şi mai grea. N-au decât să creadă ce vor. Mi-e perfect egal. N-am timp să mă opresc la asemenea fleacuri. Dar mai târziu… mai târziu…”

Mai târziu, când lumea ei îşi va fi regăsit calmul, va putea să-şi încrucişeze brațele şi să fie iar o doamnă, cum fusese Ellen. Se va arăta neajutorată şi lipsită de apărare, va duce o viață liniştită şi toată lumea o va stima. Ce nu va face când va fi bogată! Îşi va putea îngădui să fie atât de bună şi de amabilă ca şi Ellen; se va gândi la ceilalți, va ține seama de conveniențe. Nu va mai tremura întruna de frică. Viața se va scurge fără ciocniri violente. Va avea timp să se joace cu copiii şi să asiste la lecțiile lor. Prietenele ei vor veni să-şi petreacă după-amiaza la ea. În foşnetul rochiilor de mătase şi în fâlfâirea evantaielor din frunze de palmier, va servi ceai, sandvişuri şi prăjituri. Va pălăvrăgi ceasuri întregi. Va fi miloasă față de cei în suferință. Va duce săracilor coşuri cu tot felul de lucruri, supe şi compoturi bolnavilor, şi va plimba cu trăsura ei pe cei lipsiți de mijloace. Va fi astfel o adevărată doamnă, în sensul sudist al cuvântului. Atunci, toată lumea o va iubi, aşa cum o iubise pe Ellen; toată lumea va lăuda altruismul ei şi va fi numită „Doamna cea bună!”

Nimic nu-i strica plăcerea pe care i-o produceau aceste viziuni ale viitorului. Nu-şi dădea seama că, în fond, n-avea deloc chef să devină bună sau miloasă.

Dorea numai să vadă că i se atribuie aceste calități. Dar mintea ei nu era în stare să înțeleagă astfel de nuanțe. Îi ajungea să viseze că într-o zi, când va fi bogată, toată lumea o va stima.

Într-o zi! Da, într-o zi, dar nu acum. Acum n-avea timp să fie o doamnă.

Peter își ținu cuvântul. Mătuşa Pitty îşi pierdu cumpătul şi junghiurile lui Peter luară proporții atât de mari într-o singură noapte, încât nu mai mână trăsura niciodată. Scarlett fu silită să mâne ea însăşi, şi bătăturile care începuseră să dispară îi apărură din nou pe degete.

Astfel trecu primăvara. În mai, luna frunzelor verzi şi a miresmelor, vremea frumoasă urmă ploilor răcoroase din aprilie. Fiecare săptămână aducea lui Scarlett, din ce în ce mai jenată de sarcină, noi griji şi o muncă tot mai grea. Foştii ei prieteni se purtau rece cu ea. Dimpotrivă, în familia ei, toată lumea era plină de atenții față de ea, şi cu toții înțelegeau din ce în ce mai puțin ce o îndemna să muncească din greu. În timpul acestor zile de griji şi de strădanii, nu era decât o singură ființă pe lume care o înțelegea şi pe care se putea bizui – Rhett Butler.

Scarlett se mira cu atât mai mult de această schimbare, fiindcă până atunci Rhett fusese neastâmpărat ca argintul viu şi răutăcios ca un diavol de curând ieşit din iad. Dar el îi arăta că o înțelege, un lucru pe care nu i-l arătase nimeni până acum şi la care nu se aşteptase din partea lui.

Se ducea adesea la New Orleans, fără să explice niciodată cauza acestor misterioase călătorii, dar Scarlett era convinsă, nu fără să resimtă o anumită gelozie, că se ducea să vadă o femeie, sau poate mai multe. După ce însă unchiul Peter refuzase să mai mâne calul, Rhett rămase din ce în ce mai mult la Atlanta.

Când era în oraş, Rhett îşi petrecea cea mai mare

parte din timp fie într-un tripou deasupra cârciumii, fie la barul pe care-l ținea Belle Watling, unde bea cu cei mai bogați yankei şi carpetbagger-i, punând la cale tot felul de afaceri, ceea ce-i făcea pe oamenii din Atlanta să-l urască mai mult chiar decât pe tovarăşii lui de băutură. Nu mai venea la mătuşa Pitty, fără îndoială din cauza sentimentelor lui Frank şi ale bătrânei domnişoare, care ar fi fost scandalizați să primească vizita unui bărbat, când Scarlett se afla într-o situație delicată. Totuşi, nu trecea o zi fără ca Rhett să n-o întâlnească din întâmplare pe tânăra femeie. Scarlett îl vedea apropiindu-se călare de trăsura ei, în timp ce trecea pe drumurile pustii care duceau la unul din cele două gatere. Se oprea întotdeauna ca să-i vorbească şi, câteodată, îşi lega calul în spatele trăsurii, şi lua el hățurile. În acele zile Scarlett începea să obosească mai repede decât voia să admită şi era recunoscătoare lui Rhett că mâna în locul ei. Avea grijă s-o părăsească înainte de a intra în oraş, dar toată Atlanta era la curent cu întâlnirile lor, şi gurile rele nu se sfiau să sublinieze această nouă încălcare a regulilor de bunăcuviință.

Scarlett se întreba din când în când dacă aceste întâlniri se datorau într-adevăr numai întâmplării. Deveneau din ce în ce mai dese, pe măsură ce se scurgeau săptămânile şi se înmulțeau atacurile negrilor. Dar de ce-i căuta tocmai acum tovărăşia, când ea arăta atât de prost? Ce urmărea? Să aibă cu ea o aventură? Era imposibil, şi – la drept vorbind – se gândise oare vreodată la aşa ceva? Scarlett începea să se îndoiască. Se împlineau luni de zile de când nu mai făcuse cea mai mică aluzie la scena ce avusese loc între ei la închisoarea yankee. Nu mai vorbea deloc despre Ashley, nici despre dragostea ei pentru el. Nu mai făcea observații vulgare asupra „poftelor pe care i le inspira”. Gândind că e mai bine să nu-l zgândăre, nu căuta să lămurească motivele acestor dese întâlniri. De altfel, ajunsese să creadă că Rhett, neavând mare lucru de

făcut în afară de a juca cărți, şi necunoscând multă lume interesantă la Atlanta, îi căuta tovărăşia numai ca să aibă cu cine sta de vorbă.

Oricare ar fi fost motivele lui Rhett, tovărăşia lui era binevenită. O asculta când se plângea de pierderea unui client sau de cei care erau răi platnici, de felul cum o escroca Johnson, sau de nepriceperea lui Hugh. O felicita pentru succesele ei, în timp ce Frank se mulțumea s-o privească cu un mic zâmbet indulgent, iar Pitty să exclame: „Doamne! Doamne!” cu un aer zăpăcit. Degeaba nega el că nu-i făcea servicii; era convinsă că o ajuta adesea să încheie afaceri profitabile, deoarece-i cunoştea pe toți yankeii şi carpetbagger-ii bogați. Scarlett avea o părere proastă despre el şi niciodată nu credea ce spune, dar ori de câte ori îl vedea ieşind dintr-un drum plin de umbră, pe calul său mare şi negru, buna-dispoziție îi revenea. În timp ce Rhett îi lua hățurile din mână şi se suia în trăsurică, făcând cine-ştie-ce remarcă insolentă, Scarlett se simțea din nou tânără şi atrăgătoare, în ciuda sarcinii şi a vieții pline de griji pe care o ducea. Îi spunea aproape tot ce-i trecea prin cap, fără să aibă grijă să-şi ascundă adevăratele păreri, şi întotdeauna avea ceva de spus, nu cum i se întâmpla cu Frank – sau chiar cu Ashley, dacă voia să fie sinceră cu ea însăşi. Fireşte, în conversațiile ei cu Ashley erau atâtea lucruri pe care onoarea o împiedica să le spună, şi de altfel erau şi lucruri prea grave. Era agreabil să ai un prieten ca Rhett acum când, nu se ştie de ce, el se hotărâse să se poarte frumos cu ea. Da, era foarte agreabil, foarte reconfortant. Avea atât de puțini prieteni acum!

— Rhett, îl întrebă ea într-o zi, enervată după ultimatum-ul unchiului Peter. De ce oamenii din oraşul ăsta se poartă atât de urât cu mine şi mă vorbesc de rău? Nici de carpetbagger-i nu vorbesc mai urât! Doar mi-am văzut de treabă şi n-am făcut nimănui niciun rău şi…

— N-ai făcut niciun rău, fiindcă n-ai avut ocazia! Poate că îşi dau totuşi vag seama de asta.

— O, fii serios! Toate astea mă înfurie peste măsură. Am căutat doar să câştig ceva bani...

— Ai căutat să faci tot ce nu fac alte femei şi n-ai reuşit prea rău. Cum ți-am mai spus-o şi altă dată, societății nu-i place să te singularizezi. E singurul păcat pe care nu-l iartă. Cum te deosebeşti de ceilalți, te stigmatizează. Şi-apoi, Scarlett, numai faptul că gaterul tău merge bine e o insultă adusă oricărui bărbat ale cărui afaceri merg prost. Adu-ți aminte că o femeie bine-crescută trebuie să stea la căminul ei şi să nu ştie ce se petrece în lumea brutală a afacerilor.

— Dar, dacă aş fi stat acasă, de multă vreme n-aş mai fi avut un cămin.

— Ar fi trebuit totuşi să stai şi să fii mândră că mori de foame, într-un chip atât de distins.

— Mofturi! Uită-te la doamna Merriwether, cum vinde pateuri yankeilor. Ceea ce face ea e mai umilitor decât să conduci un gater. Doamna Elsing face croitorie şi ține o pensiune. Fanny pictează nişte porțelanuri oribile, pe care nu le vrea nimeni, dar toată lumea i le cumpără ca s-o ajute, şi...

— Tot nu înțelegi, scumpa mea! Cucoanele acestea nu reuşesc în afaceri şi, prin urmare, nu lovesc în orgoliul sudist al bărbaților lor. Ei pot încă să-şi spună: „Săracele, câtă osteneală îşi dau! Să le lăsăm să creadă că ne sunt de ajutor.” Apoi, acestor cucoane pe care le-ai pomenit nu le place deloc să fie silite să muncească. Ele fac în aşa fel, încât să se ştie că nu lucrează decât din nevoie şi provizoriu, aşteptând ziua în care un bărbat va veni să le descarce de povara care nu-i făcută pentru umerii lor plăpânzi. Astfel, fiecare le deplânge soarta. Ție, dimpotrivă, îți place sincer munca şi nu pari dispusă să laşi pe vreun bărbat să se ocupe de afacerile pe care le conduci. Cum vrei ca lumii să-i fie milă de tine? Atlanta nu ți-o va ierta niciodată. E atât de plăcut

să-ți fie milă de alții!…

— Aş vrea să fii serios, câteodată.

— N-ai auzit niciodată acest proverb oriental: „Câinii latră, dar caravana trece”? Lasă-i să latre, Scarlett. Sunt sigur că nimic nu-ți va opri caravana.

— Şi deoarece câştig ceva bani, e un motiv să mă vorbească de rău?

— Nu poți să ai totul, Scarlett. Continuă să câştigi bani ca un bărbat şi vei întâlni peste tot chipuri morocănoase, sau rămâi săracă şi fermecătoare şi vei avea o mulțime de prieteni. Şi cred că tu ai făcut de mult alegerea!…

— Nu vreau să rămân săracă, se grăbi să declare Scarlett. Dar… am ales calea cea bună, nu-i aşa?

— Da, dacă ții la bani mai mult ca la orice.

— Exact. Vreau să am bani, mai mult decât orice pe lume.

— Atunci, ai ales bine. Însă, pentru alegerea ta trebuie să plăteşti, după cum toate-n viață se plătesc. De data asta, plata e singurătatea.

Scarlett tăcu o clipă. Era adevărat. Când se oprea să cugete puțin, se simțea puțin singură; îi lipsea tovărăşia femeilor. În timpul războiului, când era prost-dispusă, se ducea la Ellen. După moartea lui Ellen, o avusese pe Melanie, cu toate că Melanie şi ea n-aveau nimic comun, decât grijile şi munca grea de la Tara. Acum nu mai avea pe nimeni, căci în afară de pălăvrăgeală şi bârfeli, mătuşa Pitty nu avea nimic de oferit.

— Cred… începu Scarlett cu o voce şovăielnică, că am fost întotdeauna lipsită de tovărăşie feminină. Nu numai faptul că muncesc îmi atrage antipatia femeilor din Atlanta. Nu m-au iubit niciodată. În afară de mama, nicio femeie n-a avut, într-adevăr, afecțiune pentru mine. Nici chiar surorile mele. Nu ştiu din ce cauză, dar chiar înainte de război, chiar înainte de a mă căsători cu Charles, femeilor nu le-a plăcut niciodată nimic din ce fac…

— Ai uitat-o pe doamna Wilkes, o întrerupse Rhett, ai cărui ochi străluciră plini de ironie. Te-a susținut întotdeauna împotriva oricui şi va continua să te susțină, afară doar dacă ai comite vreun omor.

„M-a aprobat şi când am comis unul!” îşi zise Scarlett în sinea ei.

— O, Melly! exclamă ea tare, râzând dispreţuitor. Nu prea îmi face onoare că Melly e singura care mă aprobă. N-are minte nici cât o păsărică! De-ar avea cât de puțin bun-simț…

Se opri brusc…

— De-ar avea cât de puțin bun-simț, şi-ar da seama de unele lucruri pe care nu le-ar aproba deloc, îi sfârşi fraza Rhett. De fapt, ştii probabil mai multe ca mine în legătură cu asta.

— Să te ia dracu’ cu memoria şi cu bădărănia ta.

— Iar eu voi trece sub tăcere grosolănia ta nejustificată de acum şi voi reveni la chestiunea pe care o discutam mai înainte. Bagă-ți bine în cap că, dacă te ambiționezi să rămâi complet diferită de ceilalți, vei fi ținută la distanță nu numai de cei de vârsta ta, dar şi de cei din generația părinților tăi şi chiar şi de cei din generația copiilor tăi. Nu te vor înțelege niciodată şi îi va şoca tot ce vei face. Doar bunicii tăi ar fi fost mândri de tine şi ar fi zis poate: „Sângele apă nu se face!” Iar nepoții tăi vor suspina de invidie şi vor declara: „Ce poamă trebuie să fi fost bunica!…” – şi, bineînțeles, vor încerca să te imite.

Scarlett râse cu poftă.

— Câteodată o nimereşti! Iată, bunica mea Robillard. Când nu mă purtam cum trebuie, Mammy nu uita niciodată să pomenească de ea. Era rece ca gheața şi te asigur că nu glumea cu bunele maniere. Asta n-a împiedicat-o să se mărite de trei ori, şi o mulțime de bărbați s-au bătut în duel pentru ea. Se farda, purta rochii scandalos de decoltate şi sub aceste rochii n-avea… n-avea mare lucru.

— Şi nu mai puteai de admirație pentru ea, în timp ce căutai să-i semeni totuşi mamei tale! Ştii, am avut şi eu un bunic pirat, din partea tatei.

— Nu mai spune! Dintr-aceia care îi legau la ochi pe prizonieri şi îi împingeau în mare?

— Probabil că i se întâmpla să recurgă şi la această măsură extremă, dacă trebuia să pună mâna pe nişte bani. În orice caz, a câştigat destui bani ca să lase tatălui meu o avere frumoasă. Familia avea întotdeauna grijă să spună, când era vorba de el, „căpitanul de mare”. A fost omorât într-o tavernă, cu prilejul unei încăierări. De prisos să spun că moartea lui a adus o mare uşurare copiilor, căci bătrânul era aproape tot timpul beat şi, când o lua razna, începea să povestească amintiri de li se făcea oamenilor părul măciucă. Totuşi, eu l-am admirat şi am căutat mult mai mult să-l imit pe el decât pe tatăl meu. Tata e un domn fermecător, îndopat cu principii religioase şi cu principii morale. Înțelegi cam cum vine. Sunt convins, Scarlett, că nici copiii tăi nu-ți vor aproba purtarea, cum nu ți-o aprobă nici doamna Merriwether, doamna Elsing şi progeniturile lor. Copiii tăi vor fi, probabil, nişte ființe blânde şi liniştite, cum sunt de obicei copiii celor cu caracter hotărât. Ceea ce va fi mai rău pentru ei e că, la fel ca celelalte mame, vei căuta şi tu să-i fereşti de încercările prin care ai trecut. Păcat. Încercările, greutățile formează pe oameni sau îi zdrobesc. Vei fi deci silită să aştepți aprobarea nepoților tăi.

— Mă întreb cum vor arăta nepoții noştri?

— Vrei să spui prin aceşti „ai noştri”, că tu şi cu mine vom avea nepoți comuni? Vai, doamnă Kennedy!

Scarlett îşi dădu seama de felul greşit în care se exprimase, şi obrajii i se înroşiră. Dar ruşinea ei provenea mai ales din faptul că gluma lui Rhett o adusese brusc la realitate şi la starea în care era. Nici ea, nici Rhett nu făcuseră niciodată nici cea mai mică aluzie la starea ei. În tovărăşia lui avusese întotdeauna

grijă să-şi țină cuvertura strânsă sub brațe, chiar în zilele cele mai calde, crezând că astfel nu se observă nimic. Dar acum, la gândul că era însărcinată şi că Rhett ştia acest lucru, un sentiment de furie şi de ruşine puse stăpânire pe ea.

— Dă-te jos din trăsură, neruşinatule! strigă ea cu o voce tremurătoare.

— Nici nu mă gândesc, răspunse Rhett cu calmul său obişnuit. Se va înnopta înainte să ajungi acasă şi mi s-a spus că o nouă colonie de negri s-a aşezat pe aici, sub corturi şi în colibe. Se pare că nu sunt dintre cei prea cumsecade, şi nu văd de ce le-ai da ocazie înfierbântaților membri ai Ku Klux Klanului să-şi pună cămaşa de noapte şi să facă la noapte o plimbare.

— Dă-te jos, strigă Scarlett, încercând să-i smulgă hățurile, dar deodată fu apucată de grețuri.

Rhett opri îndată calul, îi întinse lui Scarlett două batiste curate şi-i susținu capul, în timp ce ea se pleca în afara trăsurii. Câteva clipe, Scarlett avu impresia că soarele ce apunea şi ale cărui raze piezişe se jucau printre frunzele tinere se îneca într-un vârtej de culori. Când îi trecu răul, îşi înfundă capul în mâini şi începu să plângă umilită. Nu numai pentru că vărsase în fața unui bărbat, ceea ce pentru o femeie era cea mai grea dintre umilințe, dar în acelaşi timp şi pentru că făcuse dovada sarcinii sale. Avea impresia că nu-l va mai putea privi niciodată în față pe Rhett. Să i se întâmple asta tocmai cu el, cu acest Rhett care n-avea respect pentru nicio femeie! În timp ce plângea, se aştepta să audă o glumă grosolană, pe care nu va izbuti s-o uite niciodată.

— Nu fi proastă, îi spuse Rhett, liniştit. Eşti o proastă dacă plângi de ruşine. Haide, Scarlett, nu fi copil. Ar fi trebuit să ştii că nu sunt orb şi că-mi dau seama că eşti însărcinată.

Scarlett scoase un „Oh!” cu o voce înspăimântată şi-şi strânse cu amândouă mâinile fața roşie. Chiar şi numai cuvântul o îngrozi. Frank vorbea numai despre „starea

ei”. Gerald întrebuințase întotdeauna o formulă plină de tact spre a defini acest gen de lucruri, zicând: „e pe cale de a-şi mări familia”. Cât despre celelalte doamne, foloseau expresia de „situație delicată”.

— Eşti un copil dacă-ți închipui că nu ştiu nimic fiindcă te ascunzi sub o cuvertură. Desigur că ştiam. De ce crezi că aş fi…

Se opri brusc şi tăcerea se aşternu între ei. Rhett reluă hățurile şi, cu o mică plescăitură din limbă, porni calul. Apoi începu să vorbească din nou, şi vocea lui tărăgănată nu era neplăcută urechilor lui Scarlett şi, încet-încet, fața ei îşi reluă culorile naturale.

— Nu te credeam atât de ruşinoasă, Scarlett. Credeam că eşti o ființă rezonabilă şi m-ai dezamăgit. Să fi rămas oare atâta pudoare în tine? Mi-e teamă că nu m-am purtat ca un gentleman. De altfel, ştiu că nu sunt un gentleman, deoarece vederea femeilor însărcinate nu mă jenează deloc. Socotesc că nu-i niciun motiv ca să nu le tratez ca pe nişte ființe normale şi nu văd de ce ochii mei ar contempla cerul sau pământul sau orice alt punct al universului, dar n-ar trebui niciodată să se ațintească asupra taliei lor. Nu văd iarăşi de ce le-aş arunca doar nişte priviri fugitive, care mi-au părut întotdeauna culmea indecenței. De ce toate fasoanele astea? E o stare perfect normală. În această chestiune, europenii sunt mult mai deştepți decât noi. Ei felicită pe viitoarele mame. N-aş recomanda să se meargă până acolo, dar în sfârşit, e o atitudine mult mai firească decât să te prefaci că nu ştii nimic. Ți-o repet că-i o stare normală, şi femeile ar trebui să fie mândre, în loc să se încuie în casă ca şi când ar fi săvârşit o crimă.

— Mândre! strigă Scarlett cu o voce sugrumată. Mândre… Vai!

— Nu eşti mândră la gândul că vei avea un copil?

— O, nu! Nu-mi plac copiii.

— Vrei să spui… copiii lui Frank?

— Nu… copiii oricui.

O clipă, Scarlett se simţi jenată din cauza acestei noi greşeli de exprimare, dar Rhett continuă să vorbească liniştit, ca şi cum n-ar fi observat nimic.

— Atunci, nu semănăm. Mie îmi plac copiii.

— Îţi plac? exclamă Scarlett, atât de surprinsă de această declaraţie încât îşi uită de jenă. Ce mincinos eşti!

— Îmi plac pruncii şi copiii mici până la vârsta când, începând să crească, încep să gândească şi să mintă ca oamenii mari; într-un cuvânt, până ce mintea nu le e pervertită. Asta nu-i o noutate pentru tine. Ştii că ţin mult la Wade Hampton, deşi poate că nu e cum mi-ar plăcea să fie un băiat.

„E adevărat”, gândi Scarlett, mirată. „S-ar zice că-i place că se joace cu Wade, şi-i aduce des cadouri.”

— Acum, că am lămurit această jenantă chestiune şi că recunoşti că vei fi mamă într-un viitor nu prea îndepărtat, am să-ţi spun ceva de care voiam să-ţi vorbesc de mai multe săptămâni. De fapt, e vorba de două lucruri. Primul e că faci rău că umbli singură, şi periculos. De altfel, o ştii şi tu. Ţi s-a spus destul de des. În cazul că ţi-e egal dacă vei fi violată sau nu, ar trebui totuşi să ţii seama de consecinţe. Încăpăţânarea ta riscă să te pună într-o atare situaţie, încât eroicii tăi concetăţeni se vor vedea siliţi să te răzbune, spânzurând câţiva negri. Bineînţeles, yankeii se vor amesteca şi, la rândul lor, vor spânzura pe vreun om cumsecade. Nu ţi-a venit niciodată în minte că unul din motivele pentru care cucoanele din Atlanta nu te iubesc este că purtarea ta e o primejdie pentru fiii şi soţii lor? Pe de altă parte, dacă Ku Klux Klan-ul va continua să se ocupe de negri, yankeii vor strânge şurubul la Atlanta în aşa fel, încât oamenii vor spune că, în comparaţie cu ei, Sherman s-a purtat ca un înger. Ştiu ce spun, fiindcă am legături cu yankeii. Oricât de trist ar fi, mă consideră ca pe unul de-ai lor şi nu se jenează să vorbească fără sfială în faţa mea. Sunt hotărâţi să distrugă Ku Klux Klan-ul, chiar

de-ar fi să ardă întreg oraşul şi să spânzure un bărbat din zece. Nu ți-ar conveni, Scarlett, şi ai risca să pierzi şi bani. Şi-apoi, nu ştii niciodată unde se opreşte focul, odată ce a izbucnit. Confiscări, măriri de impozite, amenzi pentru femeile suspecte… I-am auzit discutând toate aceste chestiuni. Ku Klux Klan-ul…

— Cunoşti pe cineva care face parte din el? Oare Tommy Wellburn, sau Hugh, sau…

Rhett ridică din umeri cu un gest nerăbdător.

— Cum aş şti? Sunt un renegat, un scallawag. Pot să ştiu eu lucrurile astea? Dar cunosc oameni suspectați de yankei. La cea mai mică mişcare greşită, îi aşteaptă spânzurătoarea. Deşi ştiu că n-ai simți niciun regret să-ți trimiți aproapele la spânzurătoare, cred că nu ți-ar face plăcere să pierzi cele două gatere. Văd după mutra ta încăpățânată că nu mă crezi şi că vorbele mele cad în deşert. De aceea mă mulțumesc să-ți spun atât: să ai întotdeauna pistolul ăsta la îndemână… şi, când voi fi la Atlanta, am să fac aşa încât să te întovărăşesc în drumurile tale.

— Rhett, într-adevăr… ca să mă aperi…

— Da, draga mea, binecunoscutul meu spirit cavaleresc mă îndeamnă să te apăr.

Mica flacără batjocoritoare reîncepu să lucească în ochii lui şi chipul îşi pierdu seriozitatea.

— Şi ştii de ce? Din cauza dragostei adânci pe care o nutresc pentru tine, doamnă Kennedy. Da, te-am adorat în tăcere, din depărtare şi te-am dorit, dar fiind un om cinstit ca domnul Ashley Wilkes, nu ți-am mărturisit nimic. Din nenorocire, eşti soția lui Frank, şi onoarea m-a împiedicat să-ți vorbesc. Însă, la fel ca şi onoarea domnului Wilkes, care se clatină câteodată, onoarea mea se clatină în această clipă, şi-ți destăinuiesc pasiunea mea secretă şi…

— O, pentru numele lui Dumnezeu, taci! îl întrerupse Scarlett, enervată, ca de obicei când o lua peste picior; şi apoi, nu ținea deloc ca Ashley şi onoarea lui să fie obiect

de discuție. Care-i celălalt lucru pe care voiai să mi-l spui?

— Cum? Schimbi vorba tocmai în momentul când îți deschid inima mea chinuită, debordând de dragoste? Perfect, iată despre ce e vorba.

Mica flacără ironică se stinse şi chipul lui Rhett redeveni serios şi posomorât.

— Ar trebui să fii atentă când mâni calul ăsta. E încăpățânat şi are gura tare ca fierul. Te oboseşte să-l mâni, nu-i aşa? Dacă i-o veni chef s-o ia la goană, nu vei fi în stare să-l opreşti. Dacă te răstoarnă în şanț, accidentul ăsta poate să omoare şi copilul şi pe tine. Ar trebui să-i pui o zăbală mai mare, afară doar dacă-mi vei da voie să ți-l schimb cu un cal blând, cu gura mai simțitoare.

Scarlett se uită la Rhett şi, văzând aerul său calm şi blând, enervarea ei dispăru deodată, cum îi dispăruse jena după ce îi vorbise despre sarcină. Găsise mijlocul s-o facă să se simtă bine atunci când Scarlett ar fi dorit să moară, şi acum dădea dovadă de şi mai multă gentilețe. Simți un val de recunoştință şi se întrebă de ce oare nu e întotdeauna aşa de drăguț.

— Da, calul ăsta e greu de condus, încuviință ea cu blândețe. Câteodată, din cauza hățurilor, mă dor brațele toată noaptea. Ei bine, Rhett, fă ce crezi că e mai bine!

— Ia te uită, asta sună drăguț şi parcă mai feminin! Nu mai ai aerele tale autoritare. Cine ştie cum să te ia te face mlădioasă ca o trestie, declară ironic Rhett.

Scarlett încruntă din sprâncene şi iar se supără.

— De astă-dată, îmi vei face plăcerea să cobori, altfel îți voi da o lovitură de bici. Nu ştiu de ce te suport… de ce încerc să fiu drăguță cu tine. N-ai maniere, nici caracter. Nu eşti decât un… Dă-te jos! Nu glumesc.

Dar, după ce Rhett se dădu jos şi-şi dezlegă calul de la spatele trăsurii, rămânând în mijlocul drumului în lumina amurgului, uitându-se la ea cu zâmbetul cel mai provocator, Scarlett îşi descreți sprâncenele şi surâse la

rândul ei, în timp ce trăsura se depărta.

Da, Rhett era grosolan, era şiret şi era mai bine să n-ai de-a face cu el, căci nu ştiai niciodată dacă arma inofensivă pe care i-o dădeai în mână într-o clipă de neatenție nu se va transforma în mâinile lui într-o spadă dintre cele mai tăioase. Dar, la urma-urmei, te stimula, te ațâța. Conversația lui avea acelaşi efect ca un pahar de coniac înghițit pe furiş.

Lui Scarlett începuse să-i placă coniacul în cursul ultimelor luni. Când sosea acasă, leoarcă de ploaie, moartă de oboseală, cu oasele îndurerate de un drum prea lung cu trăsura, numai gândul sticlei de coniac din sertarul biroului ei, ascunsă de ochii lui Mammy, îi dădea curaj. Doctorul Meade nu se gândise să-i spună că o femeie însărcinată nu trebuie să bea, dar doctorului nu i-ar fi trecut niciodată prin minte că o femeie decentă ar putea bea altceva decât vin de mure. Femeile aveau dreptul la un pahar de şampanie, cu ocazia vreunei nunți, sau la un grog fierbinte când erau răcite. Evident, existau şi nenorocite care beau, după cum existau nebune care divorțau sau care credeau ca domnişoara Susan B. Anthony, că femeile trebuie să aibă dreptul de vot. Însă, oricât de rău o judeca doctorul pe Scarlett, n-ar fi bănuit niciodată că bea.

Scarlett constatase că o duşcă bună de coniac, înainte de masă, îi făcea foarte bine, şi după aceea mesteca boabe de cafea sau îşi clătea gura cu apă de colonie, ca să dispară mirosul. De ce vorbea lumea de rău pe femeile care beau, când bărbații nu se sfiau să se îmbete oricând aveau chef? Câteodată, când Frank sforăia lângă ea şi nu reuşea să adoarmă, sucindu-se în pat când pe o parte când pe alta, chinuită de teama de sărăcie şi de groaza yankeilor, de dorul Tarei şi al lui Ashley, îşi zicea că fără sticla de coniac ar fi înnebunit de mult. Şi când căldura obişnuită şi binefăcătoare începea să i se răspândească în vine, toate necazurile păleau încet-încet. După două, trei păhărele găsea

puterea să-şi spună: „Mă voi gândi la toate astea mâine, când le voi putea îndura.”

Dar, în unele nopți, nici coniacul nu mai izbutea să-i liniştească durerea din suflet – mai puternică decât teama de a pierde gaterul – durerea de a nu mai fi la Tara. Atlanta, cu zgomotul său, cu locuințele noi, cu chipurile străine, cu străzile strâmte, pline de cai, de trăsuri şi de o mulțime grăbită, o ajuta să uite câteodată răul care o rodea. Iubea Atlanta, dar… O, ce bine ar fi să regăsească pacea încântătoare, calmul pastoral al Tarei, ogoarele roşii, mărginite de pini întunecați! O, să revină la Tara, oricât de grea ar fi viața acolo! Să fie lângă Ashley, să-l revadă, să-l audă vorbind, să fie susținută de certitudinea dragostei lui! Fiecare scrisoare a Melaniei, în care-i spunea că erau toți sănătoşi, fiecare bilețel al lui Will, dându-i socoteală de progresul arăturilor şi al semănăturilor sau de starea bumbacului, îi aprindeau mai tare dorința de a se întoarce acasă.

„Mă voi duce la Tara în iunie. Începând de atunci nu voi mai putea face nimic aici. Voi merge să stau două luni acasă”, – şi la acest gând, inima i se umplea de bucurie.

Se duse acasă în iunie, dar nu după cum sperase, căci la începutul lunii sosi un scurt bilet de la Will, anunțându-i moartea lui Gerald.

Capitolul XXXIX

Trenul avea mare întârziere, şi lungul amurg de iunie începuse să învăluie câmpia cu culorile lui întunecate, când Scarlett coborî în gară la Jonesboro. Ici-colo, lumini gălbui luceau la ferestrele caselor şi ale prăvăliilor pe care războiul le ocolise, dar erau foarte puține. De fiecare parte a străzii principale, spații goale arătau locul clădirilor distruse de foc sau de obuze. Tăcute şi întunecate, case cu acoperişuri găurite, cu ziduri aproape prăbuşite priveau ostile. Câțiva cai de călărie, câțiva catâri înhămați la căruțe, erau legați în fața prăvăliei lui Bullard. Strada, prăfuită şi roşie, era deşartă. Câteodată, dintr-o cârciumă aşezată la celălalt capăt al oraşului, se auzea câte un strigăt sau râsul vreunui bețiv, singurele zgomote ce veneau să tulbure pacea amurgului.

Gara, arsă în cursul luptelor, nu fusese reconstruită şi, pe locul ei, se înălțase un fel de şopron de scânduri, deschis tuturor vânturilor. Scarlett intră sub acest şopron şi se aşeză pe unul din butoiaşele goale ce păreau puse acolo tocmai pentru asta. De mai multe ori cercetă cu privirea strada, în speranța că-l va vedea pe Will Benteen. Trebuia să vină s-o ia de la gară. Ar fi trebuit să-şi închipuie că, după ce primise biletul lui prin care-i vestea moartea lui Gerald, va sări în primul tren.

Plecase din Atlanta într-o grabă atât de mare, încât

trusa ei de călătorie nu conţinea decât o cămaşă de noapte, o perie de dinţi şi nicio rufă de schimb. Nu se simţea bine în rochia neagră, prea strâmtă, pe care trebuise s-o împrumute de la doamna Meade, căci n-avusese vreme să-şi facă haine de doliu. Doamna Meade slăbise foarte mult în ultima vreme şi cum sarcina lui Scarlett era destul de înaintată, rochia era incomodă. Cu toată durerea pe care i-o pricinuia moartea lui Gerald, Scarlett era conştientă de felul cum arăta şi se cerceta cu dezgust. Îşi pierduse complet silueta, şi faţa şi gleznele îi erau umflate. Până acum nu se preocupase prea mult de asta, dar gândindu-se că avea să dea ochi cu Ashley, se simţea nenorocită. Se înfioră la gândul că va trebui să apară în faţa lui însărcinată cu copilul altuia. Îl iubea pe Ashley, şi Ashley o iubea, şi copilul acesta, pe care nu-l dorise, îi părea a fi o dovadă de trădare a dragostei ei. Dar, oricât o costa să apară în faţa lui Ashley cu talia îngroşată şi cu mersul îngreuiat, trebuia să se resemneze. Nerăbdătoare, Scarlett bătu din picior. Will ar fi trebuit să vină. Fireşte, putea să se ducă la Bullard să întrebe dacă nu fusese văzut, sau să roage pe cineva s-o conducă până la Tara, în cazul că totuşi, Will ar fi fost împiedicat să vină. Dar nu voia să se ducă la Bullard. Era duminică şi fără îndoială că jumătate din bărbaţii din comitat erau adunaţi acolo. Nu ţinea deloc să se arate în rochia aceea prost croită, care o făcea să pară şi mai diformă decât era. Nu ţinea nici să audă condoleanţele pentru moartea lui Gerald. N-avea ce face cu compătimirea oamenilor. Îi era teamă să nu înceapă să plângă auzind numele tatălui ei. Nu voia să plângă. Ştia că dacă începe să plângă, va fi ca în noaptea aceea îngrozitoare când Atlanta căzuse şi Rhett o părăsise în mijlocul drumului, noaptea aceea cumplită când nu putuse stăvili torentul de lacrimi ce-i sfâşiau inima.

Nu, nu va plânge! Simţi din nou că i se ridică un nod în gât, cum i se mai ridicase de atâtea ori de când aflase

ştirea – dar la ce i-ar folosi să plângă? Lacrimile nu vor face decât să-i mărească durerea şi să-i slăbească puterile. De ce, oh, de ce nu-i scrisese Will, sau Melanie, sau surorile ei că Gerald era suferind? Ar fi luat primul tren pentru Tara, ar fi venit la căpătâiul lui, i-ar fi adus un doctor din Atlanta. Ce imbecili! Nu puteau face nimic fără ea! Totuşi, nu putea fi peste tot deodată! Şi numai Dumnezeu ştia cât muncea pentru ei, la Atlanta!

Aşteptarea se prelungea şi ea devenea din ce în ce mai nervoasă. Ce făcea Will? Unde era? Atunci auzi zgomot de paşi în spatele ei, se întoarse şi-l zări pe Alex Fontaine, care traversa şinele şi se îndrepta spre o căruță, cu un sac de ovăz în spate.

— Dumnezeule! Tu eşti, Scarlett? exclamă el.

Se descotorosi îndată de sac şi, cu bucuria întipărită pe fața lui negricioasă şi tristă, se repezi cu mâna întinsă spre tânăra femeie.

— Sunt atât de fericit că te văd. L-am întâlnit pe Will la fierărie. Îşi potcovea calul. Trenul avea întârziere şi zicea că avea timp. Să fug după el?

— Da, dacă vrei, Alex, zise Scarlett, surâzând cu toată durerea ei.

Era atât de bine să revezi pe cineva pe care-l cunoşteai din copilărie!

— Ştii… ştii… Scarlett, începu Alex fără să-i lase mâna, îmi pare tare rău de tatăl tău.

— Mulțumesc, răspunse ea, regretând însă că el adusese vorba de Gerald, a cărui figură şi voce se materializară parcă deodată în fața ei.

— Dacă asta poate să te consoleze, Scarlett, să ştii că suntem tare mândri de el aici, urmă Alex, lăsându-i în sfârşit mâna. El… el… În sfârşit, socotim că a murit ca un soldat şi pentru o cauză demnă de un soldat.

„Ce vrea să spună?” se gândi Scarlett mirată. „Ca soldat? A fost omorât? Sau s-a bătut cu nişte scallawag-i, cum făcuse şi Tony?” Dar nu voia să audă mai mult. Dacă va continua să-i vorbească despre Gerald, va

începe să plângă şi nu voia să plângă înainte de a fi cu Will, în câmp, unde nu putea s-o vadă nimeni. În fața lui Will putea să plângă. Will era ca un frate pentru ea.

— Alex, zise ea, nu vreau să vorbesc despre asta.

— Ai dreptate, Scarlett, declară Alex, şi fața i se înroşi de mânie. Dacă ar fi sora mea, aş… ei bine, Scarlett, n-am vorbit niciodată de rău o femeie, dar dinspre partea mea, cred că cineva ar trebui să-i tragă o bătaie lui Suellen.

„Dar ce l-a apucat acum pe Alex?” se întrebă Scarlett. „Ce caută Suellen în toată afacerea asta?”

— Îmi pare rău să ți-o spun, dar pe aici toată lumea împărtăşeşte felul meu de a vedea lucrurile. Will e singurul care-i ia apărarea… şi, bineînțeles, doamna Melanie, dar ea e o sfântă, care nu vede răul nicăieri şi…

— Ți-am mai spus că nu vreau să vorbesc de asta, zise Scarlett pe un ton rece, dar Alex nu se arătă jignit, ba chiar păru că înțelege asprimea ei – ceea ce o cam enervă.

Nu-i plăcea să audă un străin bârfind pe cineva din familie şi nici nu ținea să arate că nu era la curent cu ceea ce se întâmplase. De ce nu-i comunicase Will toate amănuntele?

Ar fi vrut ca Alex să n-o privească cu atâta insistență. Ghicea că-şi dădea seama de starea ei şi asta o jena. Totuşi, Alex se gândea la cu totul altceva. O găsea pe Scarlett atât de schimbată, încât se întreba cum de o recunoscuse. Poate că schimbarea se datora faptului că aştepta un copil. Femeile se urâțeau groaznic când erau însărcinate, şi apoi desigur că era îndurerată de moartea bătrânului O’Hara. Fusese fiica lui preferată.

Dar nu, schimbarea asta ținea de ceva mai âdânc. De fapt, arăta mai bine decât ultima dată când o văzuse. Îți dădea impresia că mânca pe săturate, de cel puțin patru ori pe zi. Şi aproape că nu mai avea aerul acela de fiară hărțuită. Nu mai avea privirea aceea înspăimântată; privirea ei era acum aspră. Chiar când surâdea, păstra

un aer autoritar şi hotărât. Probabil că-i făcea zile fripte bătrânului Frank! Da, se schimbase. Era, cu siguranță, o femeie frumoasă, dar chipul ei îşi pierduse tot farmecul şi toată dulceața. În sfârşit, nu mai avea felul acela măgulitor de a privi bărbații, ca pe nişte zei atotştiutori.

Dar parcă nu se schimbaseră toți? Alex se uită la hainele lui grosolane şi chipul său îşi reluă expresia amară. Noaptea, când nu dormea şi când se întreba cum să facă spre a-şi opera mama, spre a da o educație îngrijită fiului bietului Joe, spre a găsi bani pentru a cumpăra un alt catâr, ajungea să regrete că războiul se sfârşise! În timpul războiului oamenii nu-şi dădeau seama cât de fericiți erau. Pe atunci aveai întotdeauna ceva de înfulecat, chiar când nu era decât o bucată de turtă, se găsea întotdeauna cineva căruia să-i dai ordine; nu-ți spărgeai capul ca să rezolvi probleme insolubile; nu, în armată n-aveai alte griji decât aceea de a nu fi omorât. Şi-apoi, mai era şi Dimity Munroe. Alex ar fi vrut s-o ia de soție, dar ştia că avea şi aşa prea multe ființe în cârcă pentru a mai putea să se şi căsătorească. O iubea de atâta vreme, şi acum obrajii ei trandafirii se ofileau şi ochii ei îşi pierdeau strălucirea de odinioară. Dacă Tony n-ar fi fost silit să fugă în Texas! Un bărbat în plus acasă ar fi schimbat totul. Dragul de Tony, era într-adevăr iute la mânie, dar când te gândeşti că era fără nicio lescaie, undeva, în vest! Da, toți se schimbaseră. Şi de ce să nu se schimbe? Alex scoase un oftat adânc.

— Nu ți-am mulțumit pentru tot ce tu şi cu Frank ați făcut pentru Tony. Voi l-ați ajutat să fugă, nu-i aşa? Ce drăguț din partea voastră. Am aflat, indirect, că e sănătos în Texas. N-am îndrăznit să vă scriu ca să vă întreb, dar poate că tu şi cu Frank i-ați dat ceva bani. Aş vrea să vi-i înapoiez.

— O, Alex, te rog, nu vorbi de asta. Nu acum, exclamă Scarlett.

În clipa asta, într-adevăr, banii nu însemnau nimic pentru ea.

— Mă duc să-l caut pe Will, spuse Alex după câteva momente de tăcere. Mâine vom veni cu toţii la înmormântare.

Aşeză din nou sacul de ovăz pe umăr, dar, în clipa când era s-o pornească, o căruţă hodorogită apăru dintr-o stradă laterală şi se îndreptă scârţâind spre gară.

— Mi-e teamă că am întârziat, Scarlett! strigă Will de pe capră. După ce se dădu cu greu jos din căruţă, Will se apropie şchiopătând, se aplecă s-o sărută pe Scarlett pe obraz. Will n-o sărutase încă niciodată şi nu-i spusese altfel decât „domnişoară Scarlett", dar cu toată mirarea ei, acest gest îi încălzi inima şi-i făcu plăcere. O ajută să pună piciorul pe roată, apoi să se urce în căruţă şi Scarlett îşi dădu seama că-i aceeaşi căruţă hodorogită cu care fugise din Atlanta. Cum de durase atât? Will trebuie să fi avut mare grijă de ea. Amintindu-şi de noaptea aceea tragică, aproape că i se făcu rău. „Chiar de-ar fi să umblu în picioarele goale, chiar de va trebui să ne mai restrângem puţin la mătuşa Pitty, voi face în aşa fel încât să cumpăr o căruţă nouă la Tara, iar pe asta am s-o pun pe foc."

La început, Will nu vorbi deloc, şi Scarlett îi fu recunoscătoare. Îşi zvârli vechea lui pălărie de pai în fundul căruţei, plescăi din limbă şi calul o porni. Will era acelaşi – uscăţiv, roşcat, cu ochii blânzi, cu aerul paşnic şi resemnat al unei vite de povară.

Ieşiră din Jonesboro şi o luară pe drumul roşu care ducea la Tara. Amurgul mai colora puţin zările, iar norii, mari, negri şi zburliţi păstrau încă reflexe aurii-verzui. Liniştea amurgului de ţară cobora asupra lor, mângâietoare ca o rugăciune. Scarlett se întreba cum putuse să se lipsească atâta vreme de mireasma proaspătă a câmpului, de priveliştea ogoarelor arate, de dulceaţa nopţilor de vară. Pământul roşu şi umed

mirosea atât de bine; era un prieten atât de credincios, încât i-ar fi plăcut să coboare şi să ia o mână de ţărână. De fiecare parte a drumului, din caprifoiul care creştea pe margine, se ridica un parfum pătrunzător, ca întotdeauna după ploaie, cel mai dulce parfum din lume. Deasupra capetelor, rândunici iuţi zburau ca nişte săgeţi şi, din când în când, un iepure speriat tăia drumul, scuturându-şi codiţa albă ca de puf. Trecând pe lângă ogoarele în care se aliniau arbuşti viguroşi, Scarlett văzu încântată că bumbacul creştea bine. Ce frumos era totul! Aburul uşor de deasupra bălţilor, pământul roşu, bumbacul şi pinii întunecaţi care se ridicau în fund, ca un zid. Cum de putuse rămâne atâta vreme la Atlanta!

— Scarlett, înainte de a-ţi vorbi de domnul O'Hara – şi am intenţia să-ţi povestesc totul înainte de a ajunge acasă – aş vrea să am părerea dumitale asupra unei anumite chestiuni. Am impresia că acum dumneata eşti şeful familiei.

— Despre ce-i vorba, Will?

O clipă, aţinti asupra ei privirea lui calmă şi blândă.

— Aş vrea să ştiu dacă eşti de acord să mă căsătoresc cu Suellen.

Scarlett fu atât de surprinsă, încât fu cât pe ce să cadă jos. Will s-o ia pe Suellen! De când i-l suflase pe Frank, îşi închipuise că nimeni n-o mai vrea pe sora ei.

— Dumnezeule, Will!

— Aşadar, nu te opui?

— Să mă opun? Nu, dar… Ce să-ţi spun, Will, mi-ai tăiat răsuflarea! Dumneata s-o iei pe Suellen! Şi eu care credeam că ţii la Carreen.

Will scutură hăţurile, fără să slăbească din ochi calul. Faţa lui rămase neschimbată, dar Scarlett avu impresia că oftase uşor.

— Da, poate, recunoscu el.

— Ei bine, şi nu te vrea?

— N-am întrebat-o niciodată.

— O, Will, eşti un prost. Întreab-o repede. E de două ori mai bună ca Suellen.

— Scarlett, nu eşti deloc la curent cu multe lucruri care s-au petrecut la Tara. Nu ne-ai dat prea multă atenție în ultimele luni.

— O, nu! zise Scarlett, brusc supărată. Ce credeai că fac la Atlanta? Credeai poate că nu mă mai dădeam jos din trăsură, şi că mergeam în fiecare seară la bal? Nu v-am trimis bani în fiecare lună? Nu eu am plătit impozitele, am reparat acoperişul, am cumpărat plugul cel nou şi catârii?

— Hai, nu te supăra, o întrerupse Will, fără să pară prea impresionat. Dacă e cineva care ştie ce-ai făcut, eu sunt acela. Ai muncit ca doi bărbați.

— Atunci, ce vrei să spui? întrebă Scarlett ceva mai potolită.

— E drept că ai avut grijă de casă şi că ne-ai trimis bani ca să avem ce mânca, dar nu te-ai ocupat prea mult de nevoile noastre mai puțin materiale. Nu-ți fac un reproş, Scarlett. Aşa eşti făcută. Nu te-ai interesat niciodată prea mult de ceea ce se petrece în capetele altora. Dar ceea ce vreau să-ți explic, e că n-am întrebat-o pe domnişoara Carrgen dacă mă iubeşte, fiindcă n-ar fi slujit la nimic. A fost ca o soră mai mică pentru mine şi sunt sigur că n-a povestit nimănui tot ce mi-a povestit mie. Dar nu şi-a revenit niciodată de la moartea băiatului aceluia, şi nu-şi va reveni niciodată. Şi, prefer să ți-o spun imediat, se gândeşte să intre la mănăstire, la Charleston.

— Glumeşti?

— Ştiam că n-o să-ți placă, dar ceea ce vreau să te rog, Scarlett, e să nu discuți cu ea, să n-o cerți şi, mai ales, să nu-ți baţi joc de ea. Las-o să plece. E singura ei dorință. Are inima zdrobită.

— Ei, asta-mi place! O mulțime de oameni au avut inima zdrobită şi nu s-au dus la mănăstire pentru asta. Uită-te la mine, care mi-am pierdut bărbatul.

— Dar asta nu ți-a zdrobit inima, răspunse Will placid şi, luând un fir de pai de pe podeaua căruței, îl băgă în gură şi începu să-l morfolească încet.

Această observație o împietri pe Scarlett. Ca întotdeauna când auzea spunându-i-se un adevăr, oricât de neplăcut ar fi fost pentru urechile ei, un fel de onestitate elementară o silea să-l recunoască. Tăcu o clipă, încercând să şi-o închipuie pe Carreen călugăriță.

— Făgăduieşte-mi că n-o vei cicăli cu asta.

— Bine, îți făgăduiesc, zise Scarlett.

Apoi se uită la Will cu oarecare mirare. Will o iubise pe Carreen şi, chiar şi acum, mai ținea la ea dacă o ajuta să plece la mănăstire. Şi totuşi, voia să se căsătorească cu Suellen!

— Ce înseamnă toate astea, Will? N-o iubeşti pe Suellen, nu-i aşa?

— Ba da, o iubesc într-un fel, zise el scoțându-şi firul de pai din gură şi examinându-l, ca şi cum ar fi fost ceva grozav de interesant. Suellen nu-i atât de rea pe cât crezi, Scarlett. Cred că ne vom înțelege bine amândoi. Ceea ce-i trebuie lui Suellen e un soț şi copii, adică ceea ce-i trebuie oricărei femei.

Will şi Scarlett tăcură din nou, în timp ce căruța îi hurduca pe drumul plin de gropi. Scarlett încerca să înțeleagă. Trebuia să fie altceva, ceva mai adânc, mai important, spre a îndemna un bărbat liniştit şi rezervat ca Will să ia de nevastă o scorpie ca Suellen, care-şi petrecea vremea văitându-se şi cicălind pe toți.

— Nu mi-ai spus adevărata cauză, Will. Sunt capul familiei, aşa că am dreptul să ştiu.

— E adevărat, răspunse Will. Cred, de altfel, că vei înțelege. Nu pot să părăsesc Tara. E căminul meu, Scarlett, singurul cămin pe care l-am avut vreodată, şi mă simt legat de el. Am muncit aici ca şi când ar fi fost căminul meu. Şi când îți dai osteneala pentru ceva, începi să-l iubeşti. Înțelegi ce vreau să spun, nu-i aşa?

Da, înțelegea şi simți un val de duioşie pentru acest

om care, şi el, iubea ceea ce iubea şi ea cel mai mult.

— Iată cum m-am gândit, reluă el. După moartea tatălui dumitale şi plecarea lui Carreen la mănăstire, nu vor mai rămâne la Tara decât Suellen şi cu mine şi, fireşte, nu pot continua să trăiesc la Tara dacă nu mă căsătoresc cu Suellen. Ştii cum e gura lumii.

— Dar… Will, mai sunt Melanie şi Ashley…

La numele lui Ashley, se întoarse spre ea şi o privi cu ochii lui palizi şi de nepătruns. Ca şi odinioară, ghici că Will ştie adevărul despre ea şi Ashley. Avea intuiția că Will înțelege totul, fără să condamne, nici să aprobe.

— Ei vor pleca în curând.

— Să plece? Unde? Tara e căminul lor cum e şi al dumitale.

— Nu, nu e căminul lor. Tocmai asta îl roade pe Ashley. Nu se simte acasă şi are impresia că nu face destulă treabă spre a plăti întreținerea lui şi a familiei. Nu se pricepe la munca câmpului şi ştie lucrul acesta. Numai Dumnezeu ştie cât se trudeşte, dar nu-i făcut ca să fie fermier. O ştii tot atât de bine ca şi mine. Când se apucă să spargă lemne, riscă totdeauna să-şi taie piciorul. Nu ştie să țină plugul mai drept decât micul Beau, şi ai umple o carte cu tot ce nu ştie despre munca câmpului. Nu-i vina lui. N-a fost deprins cu asta. Şi îl enervează gândul că, deşi e bărbat, trăieşte la Tara din mila unei femei, fără să-i dea mare lucru în schimb.

— Din milă? A spus el asta vreodată?

— Nu, n-a spus niciodată un cuvânt. Îl cunoşti pe Ashley. Dar ştiu. Iată, ieri seară, în timp ce vegheam la căpătâiul tatălui dumitale, i-am spus că o cerusem pe Suellen de nevastă şi că ea a răspuns afirmativ. Ashley mi-a spus atunci că vestea asta îl linişte a, fiindcă-şi făcea mult sânge rău la gândul că va trebuie să rămână la Tara. Înțelegi, ştia că doamna Melly şi cu el ar fi trebuit să rămână, acum că domnul O'Hara murise, numai spre a împiedica lumea să ne vorbească de rău, pe Suellen şi pe mine. Atunci mi-a spus că avea intenția

să plece de la Tara şi să găsească de lucru.

— De lucru? Ce fel de lucru? Şi unde?

— Nu ştiu precis ce va face, dar mi-a spus că va merge în Nord. Are un prieten yankeu la New York, care i-a scris că-i va găsi o slujbă într-o bancă, acolo.

— O, nu! strigă Scarlett din fundul inimii, şi Will, auzind acest strigăt, îi aruncă aceeaşi privire ca şi înainte.

— La urma-urmei, ar fi poate mai bine să meargă în Nord.

— Nu! Nu! Nu cred…

Mintea ei începu să lucreze febril. Ashley nu putea pleca în Nord! Nu-l va mai revedea niciodată. Deşi nu-l văzuse de luni de zile, deşi nu-i mai adresase o vorbă de la scena hotărâtoare din livadă, nu trecuse o zi fără să nu se gândească la el, fără să nu se bucure că îl adăposteşte sub acoperişul casei ei. Nu trimisese un singur dolar lui Will fără să nu se bucure la gândul că, în felul acesta, viaţa lui Ashley va fi mai uşoară. Evident că el nu se pricepea la muncile agricole. Ashley a fost crescut ca să facă altceva, îşi zise ea cu mândrie. A fost sortit să trăiască într-o casă mare, să călărească pe cai frumoşi, să citească poezii şi să dea porunci negrilor. Deşi nu mai avea nici casă, nici cai, nici negri, nici cărţi, asta nu schimba nimic. Ashley nu era făcut să ţină coarnele plugului sau să spargă lemne. Nu era de mirare că voia să plece de la Tara.

Totuşi, nu-l putea lăsa să părăsească Georgia. La nevoie, îl va pisa pe Frank până-i va găsi de lucru în prăvălia lui, chiar de-ar trebui să-l dea afară pe vânzătorul pe care îl are acum. Dar nu, locul lui Ashley nu era nici în spatele unei tejghele, nici la coarnele plugului. Un Wilkes negustor! O, niciodată! Trebuia totuşi să existe o soluţie… Dar, stai… gaterul! Această idee îi aduse atâta uşurare, încât surâse. Dar va accepta oare o propunere venită din partea ei? Nu va considera oare şi propunerea asta ca o pomană? Scarlett va căuta

să i-o facă în aşa fel, încât să creadă că el îi face un serviciu acceptând. Îl va da afară pe Johnson, Ashley îi va lua locul, iar Hugh va conduce gaterul cel nou. Va explica lui Ashley că sănătatea şubredă a lui Frank şi ocupațiile lui la prăvălie îl împiedicau s-o ajute şi va pomeni şi de starea ei, ca un motiv în plus ca s-o scoată din încurcătură.

Va reuşi, fără îndoială, să-l facă să înțeleagă că, în acest moment, nu se putea lipsi de sprijinul său. Şi, dacă accepta, îi va da jumătate din beneficiile gaterului… I-ar da orice spre a-l avea lângă ea, orice spre a vedea surâsul grațios ce îi lumina fața, orice spre a surprinde în privirea lui o scânteie care să-i arate că încă o iubea. Dar, îşi promise sieşi, n-o să-l mai provoace niciodată să-i spună cuvinte de dragoste, n-o să-l mai silească niciodată să uite de caraghioasa de onoare pe care o prețuia mai mult decât dragostea. Trebuia să găsească neapărat mijlocul de a-i face cunoscute, cu tact, noile ei hotărâri. Altfel, ar fi fost în stare să-i refuze oferta, de teamă de a vedea repetându-se scena aceea sfâşietoare dintre ei.

— Pot să-i găsesc o slujbă la Atlanta, spuse ea tare.

— Asta vă priveşte pe voi doi, răspunse Will, reîncepând să morfolească firul de pai. Dii, Sherman… Acum, Scarlett, mai vreau să te rog ceva, înainte de a-ți vorbi de tatăl dumitale. Aş vrea să n-o cerți pe Suellen. Ceea ce a făcut, a făcut, şi dacă-i vei trage o bătaie, nu-l vei învia pe domnul O'Hara. De altfel, credea cinstit că face cum e mai bine.

— Tocmai voiam să te întreb, Will, ce s-a întâmplat cu Suellen? Alex mi-a vorbit în enigme şi pretindea că Suellen ar merita să fie bătută cu biciul. Ce-a făcut?

— Da, ştiu că toți sunt împotriva ei. Toți cei pe care i-am întâlnit azi la Jonesboro au hotărât să n-o mai salute când o vor vedea – dar le va trece. Acum, făgăduieşte-mi că n-ai să te repezi în ea. Nu vreau certuri astă-seară, când domnul O'Hara zace mort în

salon.

„El nu vrea certuri!” gândi Scarlett indignată. „Vorbeşte ca şi când Tara ar fi deja a lui!”

Atunci se gândi la Gerald, zăcând fără viaţă în salon, şi deodată izbucni în plâns. Will o cuprinse cu braţul, o lipi de el şi nu zise nimic.

În timp ce căruţa îi hurduca pe drumul tot mai întunecos, Scarlett, cu capul pe umărul lui Will şi cu pălăria strâmbă, îl uitase pe Gerald din ultimii doi ani, pe bătrânelul cu ochii pierduţi care privea necontenit la uşi, cu speranţa de a vedea apărând o femeie care n-avea să mai vină niciodată. Îşi amintea doar de bătrânul încă energic şi plin de viaţă, cu părul alb buclat, cu verva comunicativă, cu mersul lui zgomotos, cu glumele lui nesărate şi cu generozitatea lui. Îşi aducea aminte cum, copilă fiind, îl admira pe acest tată care o ţinea în şa în faţa lui când sărea gardurile, care-i ridica rochiţa şi o bătea cu biciul când făcea vreo prostie, şi care, pe urmă, ţipa tot atât de tare ca ea, până în clipa când o ierta ca să aibă linişte. Îl revedea revenind de la Charleston sau de la Atlanta cu braţele încărcate de daruri, întotdeauna prost alese. Surâzând printre lacrimi, îl mai revedea venind în zori de la recepţia din Jonesboro, beat criţă, sărind gardurile şi cântând cu voce răguşită „Purtând culoarea verde”. Şi a doua zi, ce ruşinat era în faţa lui Ellen! Acum, în fine, era lângă ea!

— De ce nu mi-ai scris că era bolnav? Aş fi venit imediat…

— N-a fost bolnav nicio clipă. Ţine, draga mea, ia batista asta. Am să-ţi povestesc tot.

Scarlett îşi suflă nasul în batista lui colorată, fiindcă venise de la Atlanta şi fără batiste; apoi se rezemă iar de umărul lui. Ce drăguţ era Will. Niciodată nu-şi pierde cumpătul.

— Iată cum s-a întâmplat, Scarlett. Cu banii pe care mi i-ai trimis, Ashley şi cu mine am plătit impozitele şi am cumpărat catârul, seminţe, o mulţime de

mărunţişuri trebuitoare, câţiva porci şi pui. Doamna Melanie a făcut minuni cu găinile. E o femeie admirabilă, să ştii. Pe scurt, după ce-am cumpărat tot ce trebuia pentru Tara, n-a mai rămas mare lucru pentru rochii, dar nimeni nu s-a plâns, în afară de Suellen. Doamna Melanie şi domnişoara Carreen stau acasă şi-şi poartă rochiile vechi, dar o cunoşti pe Suellen. Nu s-a obişnuit niciodată cu lipsurile. Era un chin pentru ea să poarte aceleaşi rochii vechi de câte ori o duceam cu căruţa la Jonesboro sau la Fayetteville, şi cu atât mai mult cu cât nevestele carpetbagger-ilor umblă foarte gătite. Dacă ai vedea cum se împopoţonează nevestele blestemaţilor ăstora de yankei care conduc Biroul Eliberaţilor! Doamnele din comitat poartă dinadins, când se duc în oraş, cele mai vechi rochii ca să arate că puţin le pasă sau chiar că sunt mândre de zdrenţele lor. Dar nu Suellen. Şi-apoi, ar fi vrut să aibă un cal şi o trăsură. Tot timpul ne scotea ochii că dumneata ai.

— Nu-i o trăsură, e o brişcă veche, declară Scarlett indignată.

— N-are importanţă, dar vreau numai să te previn. Suellen nu te-a iertat niciodată fiindcă te-ai căsătorit cu Frank, şi nu ştiu dacă n-are dreptate. I-ai jucat o festă urâtă, mai ales că era vorba de sora dumitale.

Scarlett se desprinse de lângă el, furioasă ca un şarpe gata să muşte.

— Festă urâtă! Te rog să fii politicos, Will Benteen. E vina mea dacă m-a preferat lui Suellen?

— Eşti o femeie deşteaptă, Scarlett, şi-mi închipui că l-ai ajutat puţin să te prefere. Toate fetele se pricep la asta. Cred că l-ai convins singură. Când vrei un lucru, ştii cum să-l capeţi. Totuşi, era adoratorul lui Suellen. Cu o săptămână înainte de plecarea dumitale la Atlanta, primise o scrisoare de la el, plină de tot felul de lucruri drăguţe. Îi spunea că se vor căsători îndată ce va pune puţini bani de o parte. O ştiu, fiindcă mi-a arătat

scrisoarea.

Scarlett tăcu. Ştia că Will spune adevărul şi nu găsi nimic de răspuns. Nu s-ar fi gândit niciodată că, într-o zi, Will o va judeca. În afară de asta, minciuna pe care i-o spusese lui Frank nu apăsase niciodată prea mult pe conştiința ei. Când o fată nu ştie să-şi țină un adorator merită să-l piardă.

— Will, nu fi răutăcios, protestă ea. Dacă s-ar fi măritat Suellen cu el, crezi că ar fi cheltuit vreodată un ban pentru Tara?

— Ți-am mai spus că, atunci când vrei un lucru, ştii cum să-l capeți, zise Will, întorcându-se spre ea şi zâmbind calm. Nu, nu cred că am fi văzut un ban de la Frank, dar oricum, nu văd cum ai putea să te scuzi, i-ai făcut o figură urâtă. De atunci Suellen a fost ca o furie. Nu cred că ținea mult la bătrânul Frank, dar ai jignit-o în amorul ei propriu, şi îşi petrecea toată vremea spunându-ne că porți rochii frumoase, că ai o trăsură şi că trăieşti la Atlanta, pe când ea stă înmormântată aici, la Tara. O ştii: nu mai poate după vizite şi vrea să meargă la petreceri. Se prăpădeşte şi după rochii frumoase. N-o critic. Aşa-s femeile!

Ei bine, acum o lună am luat-o cu mine la Jonesboro. Cum aveam treabă, am lăsat-o singură şi ea s-a dus să facă nişte vizite. La întoarcere, era mută ca un peşte, dar într-un aşa hal de enervare, încât m-a speriat. Am crezut că aflase că cineva aştepta… În fine, că auzise ceva interesant şi nu m-am ocupat prea mult de ea. O săptămână a rămas în starea asta. Nu deschidea gura. Apoi s-a dus s-o vadă pe domnişoara Cathleen Calvert. Scarlett, ai plânge dacă ai vedea-o pe domnişoara Cathleen. Săraca, mai bine ar fi murit decât să-l ia pe Hilton, yankeul ăsta fricos. Ştii că a ipotecat plantația, a pierdut tot şi vor trebui să plece?

— Nu, n-o ştiam şi nici nu țin s-o ştiu. Vreau să-mi povesteşti despre tata.

— Ajung şi la asta, zise Will, calm. Când Suellen s-a

întors de la domnişoara Cathleen, ne-a declarat tuturor că ne-am înşelat asupra lui Hilton. Îi spunea „domnul Hilton”, şi se silea să ne convingă că-i un om foarte bine, dar ne-am bătut toți joc de ea. Pe urmă, a început să-l ia pe tatăl dumnitale, după-amiaza, să facă lungi plimbări şi, de multe ori, i-am văzut aşezați amândoi pe micul zid din jurul cimitirului. Suellen vorbea întotdeauna foarte agitată şi făcea gesturi mari. Domnul Gerald părea foarte încurcat şi tot timpul clătina din cap. Ştii cum era, Scarlett. Ei bine, în ultimul timp, părea a trăi din ce în ce mai mult într-o lume a lui. S-ar fi zis că nu mai ştie unde e aici pe pământ şi nu mai recunoştea nimic. O dată am văzut-o pe Suellen arătându-i mormântul mamei dumitale şi domnul Gerald a început să plângă. În ziua aceea, revenind acasă, Suellen era foarte emoționată şi părea radioasă. Am lut-o deoparte şi i-am făcut morală. „Domnişoară Suellen”, i-am zis „de ce îl tot chinuieşti pe bietul dumitale tată şi-i vorbeşti de mama dumitale? Aproape că a uitat că a murit şi iată că-i răsuceşti cuțitul în rană.” Atunci a ridicat capul şi cu o privire dispreţuitoare mi-a răspuns: „Nu te băga unde nu te priveşte. Într-una din zilele astea ai să fii foarte mulțumit de ceea ce sunt pe cale să fac.” Doamna Melanie mi-a spus ieri seară că Suellen o pusese la curent cu planurile ei, dar că nu putea crede că Suellen vorbea serios. A zis că nu ne-a povestit nimic, fiindcă însăşi această idee o tulburase.

— Ce idee? Vrei să-mi spui odată ce s-a întâmplat? Am făcut jumătate din drum şi nu mi-ai spus încă nimic despre tata.

— Încerc să-ți explic totul cum trebuie, zise Will. Am ajuns atât de aproape de Tara, încât mi-e teamă că nu voi avea timp să sfârşesc. Prefer să ne oprim.

Trase de hățuri şi calul se opri, sforăind. Will oprise căruța lângă un gard viu, care mărginea proprietatea Macintosh-ilor. Scarlett aruncă o privire pe sub copacii întunecați şi deosebi coşurile înalte care, ca nişte stafii,

păzeau ruinele tăcute. Regretă că Will nu alesese alt loc ca să oprească.

— Ei bine, pe scurt, Suellen îşi pusese în minte să-i facă pe yankei să plătească bumbacul pe care-l arseseră, vitele pe care le luaseră, gardurile şi şurile pe care le dărâmaseră.

— Pe yankei?

— N-ai auzit vorbindu-se de asta? Guvernul yankeu i-a despăgubit pe toţi proprietarii sudişti care erau simpatizanţi ai Uniunii.

— Sigur că am auzit vorbindu-se, zise Scarlett. Dar ce ne priveşte asta pe noi?

— După părerea lui Suellen, ne priveşte foarte mult. În ziua când am dus-o la Jonesboro, a întâlnit-o pe doamna Macintosh şi, cât au stat de vorbă, Suellen a observat hainele frumoase ale doamnei Macintosh. Fireşte că a întrebat-o de unde le are şi cealaltă i-a povestit, luându-şi aere grozave, cum soţul ei, un credincios partizan al Uniunii, care nu dăduse niciodată, sub nicio formă, ajutor sau asistenţă confederaţilor, făcuse o cerere guvernului federal ca să fie despăgubit pentru distrugerea averii sale.

— N-au ajutat niciodată pe nimeni, adăugă Scarlett. Nişte golani pe jumătate irlandezi, pe jumătate scoţieni.

— Poate-i adevărat. Nu-i cunosc. În orice caz, guvernul le-a dat nu ştiu câte mii de dolari. În sfârşit, o sumă destul de bună, crede-mă. Suellen a sărit în sus auzind asta. Timp de o săptămână s-a tot gândit, fără să ne spună nimic, fiindcă ştia că ne-am fi bătut joc de ea. Dar cum nu se putea stăpâni să nu vorbească cu cineva, s-a dus la domnişoara Cathleen, şi secătura aia blestemată de Hilton i-a băgat o mulţime de idei noi în minte. I-a spus că tatăl dumitale nu s-a născut în ţară, că nu luptase în timpul războiului, că n-avusese niciun fiu în armata confederată şi că nu ocupase niciodată vreo funcţie publică sub Confederaţie. I-a spus că ar putea să garanteze el pentru simpatia pe care domnul

O'Hara o nutrea pentru Uniune. Într-un cuvânt, a convins-o şi, cum s-a întors acasă, a început să se dea bine pe lângă domnul O'Hara şi să-l influențeze. Scarlett, sunt sigur că, de fapt, tatăl dumitale habar n-avea despre ce-i vorbea. De altfel, pe asta conta şi Suellen când spera că va depune jurământul de credință, fără ca măcar să ştie c-o face.

— Tata să depună jurământul de credință! exclamă Scarlett.

— În ultima vreme avea mintea foarte slăbită. Da, desigur că pe asta conta Suellen. Niciunul dintre noi nu ne dădeam seama de nimic. Ştiam că plănuia ceva, dar nici nu ne trecea prin minte că făcea apel la amintirea mamei dumitale spre a-i reproşa că îşi lăsa fetele să umble în zdrențe, când ar putea scoate o sută cincizeci de mii de dolari de la yankei.

— O sută cincizeci de mii de dolari! şopti Scarlett şi parcă oroarea ei pentru jurământul de credință se atenuă.

Ce de bani! Şi ca să-i ai, ajungea doar să depui jurământul de credință guvernului Statelor Unite, să-ți semnezi numele în josul unei formule declarând că nu ai ajutat şi nu ai susținut niciodată pe inamicii Uniunii. O sută cincizeci de mii de dolari! Atâta bănet pentru o minciună atât de mică! Nu putea să fie supărată pe Suellen pentru asta. Dumnezeule mare! De ce spunea Alex că trebuia să primească o bătaie bună? De ce voiau s-o boicoteze toți în comitat? Nişte proşti! Ce n-ar putea face cu toți banii ăştia! La urma-urmei, o minciună mai mult sau mai puțin! Singurul lucru pe care-l puteai obține de la yankei erau banii. Atunci, ce însemnătate aveau mijloacele folosite?

— Ieri, pe la ora prânzului, în timp ce Ashley şi cu mine eram ocupați cu tăiatul lemnelor, Suellen l-a urcat pe tatăl dumitale în căruță şi s-au dus la oraş, fără să spună nimănui nimic. Doamna Melly ştia ceva, dar spera că Suellen nu va merge până la capăt şi n-a vrut

să ne alarmeze. Spune că nu credea că Suellen putea să facă aşa ceva.

Astăzi am aflat, în sfârşit, tot ce s-a petrecut. Hilton, canalia aia, are relații cu alți scallawag-i şi republicani, şi Suellen se înțelesese să le cedeze lor o parte din ce va încasa – nu ştiu cât – cu condiția ca ei să certifice că domnul O'Hara fusese întotdeauna, în fond, partizan al Uniunii; că se născuse în Irlanda, că nu făcuse războiul şi aşa mai departe. Tot ce trebuia tatăl dumitale să facă era să semneze, şi dosarul urma să fie expediat la Washington.

Când a venit, i s-a citit repede formula jurământului. N-a zis nicio vorbă şi totul a mers bine până i-au cerut să semneze. În clipa aceea, domnul Gerald a părut că se trezeşte şi a clătinat din cap. Nu cred că a ştiut exact despre ce era vorba, dar părea că nu-i place, şi apoi, ce vrei, Suellen n-a ştiut niciodată cum să-l ia.

Fireşte, după toate silințele pe care şi le dăduse, era cât pe-aci să aibă o criză de nervi. L-a luat pe tatăl dumitale de braț şi l-a scos din birou. S-au urcat din nou în căruță şi Suellen i-a spus că mama dumitale îl ceartă din mormânt că-şi lasă copiii să sufere, când ar putea să facă ceva pentru ei. Mi s-a spus că tatăl dumitale zăcea prăbuşit în căruță şi că plângea ca un copil, cum făcea întotdeauna când auzea numele ei. I-a văzut toată lumea, şi Alex Fontaine s-a apropiat ca să vadă ce se întâmplă, dar Suellen i-a spus să-şi vadă de treabă, aşa că acesta a plecat furios.

Nu ştiu cum i-a venit ideea, dar în cursul după-amiezii a cumpărat o sticlă de coniac, apoi l-a dus pe domnul O'Hara din nou la birou şi a început să-i dea să bea. Scarlett, de un an n-am mai avut alcool la Tara, în afară de puțin vin de mure pe care-l face Dilcey, şi domnul O'Hara era dezobişnuit. S-a îmbătat imediat şi, după două ore de discuții cu Suellen, a sfârşit prin a declara că va semna tot ce i se va cere. Yankeii au scos din nou formularul de jurământ şi, în clipa când

domnul O'Hara era să semneze hârtia, Suellen a făcut o gafă. A spus: „Acum sper că Slattery-ii şi Macintosh-ii n-or să-şi mai dea aere faţă de noi!" Înţelegi, Scarlett, Slattery-ii ceruseră o sumă importantă pentru coliba lor infectă pe care yankeii o arseseră, şi datorită bărbatului lui Emmie, reuşiseră s-o obţină.

Mi s-a spus că auzind pronunţându-se aceste nume, tatăl dumitale şi-a îndreptat spatele şi a aruncat lui Suellen o privire cumplită. Nu mai avea deloc aerul lui pierdut. A spus: „Oare Slattery-ii şi Macintosh-ii au semnat şi ei aşa ceva?" Suellen s-a zăpăcit, a bâlbâit şi n-a răspuns nici da, nici nu. Atunci, tatăl dumitale a strigat tare: „Spune-mi, blestematul ăla de orangist şi blestematul ăla de coate-goale au semnat şi ei?" Hilton a vrut să împace lucrurile şi i-a răspuns: „Da, domnule, au semnat, şi au încasat sume importante, cum veţi încasa şi dumneavoastră."

Atunci domnul Gerald a scos un muget ca de taur. Alex Fontaine, care era la cârciuma din josul străzii, susţine că l-a auzit. Apoi a strigat cu un accent irlandez grozav: „Asta-i culmea! Vă închipuiţi cumva că un O'Hara de la Tara va călca pe urmele împuţite ale unui blestemat de orangist şi ale unui blestemat şi coate-goale?" Apoi a rupt în bucăţi hârtia şi a azvârlit-o în obrazul lui Suellen, urlând: „Nu eşti fiica mea!" şi a ieşit din birou înainte ca cineva să-i fi putut spune o vorbă.

Alex mi-a zis că l-a văzut năvălind în stradă, ca un taur. Mi-a spus că, pentru prima oară de la moartea mamei dumitale, domnul Gerald părea să-şi fi revenit. Umbla clătinându-se şi înjura cât îl ţinea gura. Alex mi-a spus că n-a auzit niciodată o colecţie mai grozavă de înjurături. Calul lui Alex era acolo şi tatăl dumitale l-a încălecat şi a pornit în galop, într-un nor de praf roşu, înăbuşitor, înjurând întruna.

Spre sfârşitul zilei, Ashley şi cu mine eram aşezaţi pe scările verandei, cercetând drumul îngrijoraţi. Doamna Melly plângea culcată în pat, dar nu voia să ne spună

nimic. Deodată s-a auzit apropiindu-se un cal în galop şi cineva strigând ca la vânătoarea de vulpi. Ashley mi-a spus: „Curios! Îmi aminteşte de domnul O'Hara când venea să ne vadă, înainte de război!”

Atunci l-am zărit în josul păşunii. Sărise probabil peste gard. Urca dealul nebuneşte şi cânta cât îl ținea gura, ca un om fără griji. Nu ştiam că tatăl dumitale avea un glas atât de frumos. Cânta „Peg se plimbă în trăsură”. Îşi îndemna calul lovindu-l cu pălăria şi calul galopa nebuneşte. Când a ajuns în vârful dealului, n-a încetinit, şi am înțeles că voia să sară gardul spre casă. Şedeam ca împietriți, morți de frică. Atunci a strigat din toate puterile: „Priveşte, Ellen! Uită-te la mine cum îl iau pe ăsta!” Dar, din nenorocire, calul s-a oprit brusc şi tatăl dumitale a fost proiectat peste capul calului. N-a suferit deloc! Era mort când am ajuns lângă el. Cred că şi-a frânt gâtul.

Will aşteptă un minut ca Scarlett să spună ceva, dar fiindcă ea tăcea întruna, apucă hățurile.

— Di, di, Sherman! zise el, şi calul porni spre casă.

Capitolul XL

Scarlett dormi puțin în noaptea aceea. Când se iviră zorile, iar soarele începu să se ridice deasupra pinilor întunecați de pe dealurile de la răsărit, își părăsi patul răvăşit, apropie un scaun de fereastră şi se aşeză. Punându-şi capul pe brațul îndoit, privi şura, apoi livada şi ochii i se ațintiră, în sfârşit, pe ogoarele de bumbac.

Totul era proaspăt şi umed de rouă, totul era verde şi liniştit. La vederea ogoarelor de bumbac, simți în inima ei îndurerată un balsam binefăcător. La răsăritul soarelui, deşi stăpânul ei murise, Tara făcea impresia unei plantații îngrijite cu dragoste, îți da iluzia unui pământ unde domnea pacea. Bârnele cotețelor, lipite cu argilă ca să împiedice şobolanii şi dihorii să se strecoare înăuntru, fuseseră văruite şi grajdul era şi el dat cu var. Grădina de legume cu şirurile ei de porumb, de praz, de napi şi de dovleci, era plivită de bălării şi împrejmuită de un gard. Sub şirurile de pomi din livadă creşteau margarete. Razele soarelui mângâiau parcă merele şi piersicile pe jumătate ascunse sub frunzişul verde. Mai departe, arbuştii de bumbac se înşirau nemişcați în lumina aurie a răsăritului. Rățoii mândri şi puii sperioşi se grăbeau spre ogoare, căci, sub arbuşti şi pe pământul arat, ştiau că vor găsi viermi şi râme.

Inima lui Scarlett se umplu de duioşie şi de recunoştință față de Will, care făcuse toate acestea. Cu

toată admirația ei pentru Ashley, nu putea crede că el contribuise cu mult la această prosperitate. Renaşterea Tarei nu era opera unui plantator aristocrat, ci aceea a unui fermier, muncitor şi harnic, care-şi iubea pământul. Fireşte, Tara nu mai era decât o simplă fermă în comparație cu superba plantație de altădată, când păşunile erau pline de catâri şi cai de rasă, când lanurile de porumb şi de bumbac se întindeau cât vedeai cu ochii. Dar totul era bine întreținut şi, când vor veni vremuri mai bune, ogoarele lăsate în paragină vor fi din nou cultivate – şi vor fi şi mai mănoase după o lungă odihnă.

Will nu se mărginise să cultive doar câțiva acri. Dusese o luptă grea cu cei doi inamici ai plantatorilor georgieni: rădăcinile de pini şi tufele de mure. Nu le îngăduise sa se întindă pe nesimțite în grădină, pe păşune, pe ogoarele de bumbac sau pe peluză; nu lăsase tufele să se urce obraznice până pe verandă, ca în nenumărate plantații din Georgia.

Scarlett se înfioră la gândul că Tara fusese cât pe ce să se sălbăticească. Will şi cu ea făcuseră treabă bună. Dejucaseră încercările yankeilor şi ale carpetbagger-ilor şi chiar şi pe cele ale naturii. Şi-apoi, Will îi spusese că, la toamnă, când recolta de bumbac va fi culeasă, nu va trebui să-i mai trimită bani, în afară de cazul, bineînțeles, când un alt carpetbagger n-ar râvni la Tara şi n-ar pune o vorbă să fie mărite impozitele. Scarlett ştia că Will va putea cu greu să se lipsească de ajutorul ei, dar admira şi respecta spiritul lui de independență. Atât timp cât se găsise în situația cuiva căruia i se plăteau serviciile, acceptase banii ei, dar acum, când urma să devină cumnatul ei, şi deci capul familiei, nu mai voia să conteze decât pe munca sa. Da, Will fusese trimis de Dumnezeu.

Cu o seară înainte, Pork săpase mormântul lui Gerald, alături de al lui Ellen. Cu hârlețul în mână,

stătea acum în fața grămezii de argilă roşie-umedă, pe care nu va întârzia s-o pună la loc. La spatele lui, nemişcată, în umbra unui cedru cu ramurile joase şi noduroase, Scarlett se silea să nu privească groapa roşie. Înaintând cu greu pe aleea ce cobora dinspre casă, Jim Tarleton, micul Hugh Munroe, Alex Fontaine şi cel mai tânăr dintre nepoții lui moş Merae, duceau pe un fel de targă coşciugul lui Gerald. În urma lor, la o distanță respectuoasă, se înşira în neorânduială o lungă procesiune de vecini şi prieteni, prost îmbrăcați, tăcuți. În timp ce cortegiul traversa grădina plină de soare, Pork îşi sprijini capul pe coada hârlețului şi începu să plângă. Scarlett văzu că părul lui creț, care strălucea încă negru ca pana corbului când plecase la Atlanta cu câteva luni înainte, era acum sur.

Mulțumi lui Dumnezeu că plânsese toată noaptea, putând acum să-şi păstreze ochii uscați şi capul drept. Hohotele de plâns ale lui Suellen, drept în spatele ei, o iritau atât de mult încât trebui să strângă pumnii ca să nu se întoarcă şi să nu plesnească obrazul umflat al surorii ei. Suellen era cauza morții lui Gerald, chiar dacă n-o voise, şi ar fi trebuit să-şi țină firea în fața vecinilor ostili. Nimeni nu-i adresase un singur cuvânt în dimineața aceea; nimeni n-avusese pentru ea cea mai mică privire de compătimire. O sărutaseră pe Scarlett discret, îi strânseseră mâna, şoptiseră câteva cuvinte lui Carreen şi chiar lui Pork, dar toată lumea se făcuse că nu bagă în seamă prezența lui Suellen.

În ochii tuturor oamenilor acestora, ea făcuse mai mult decât să-şi ucidă tatăl! Încercase să-l facă să trădeze Sudul şi, pentru această comunitate atât de intransigentă, de strâns unită, era ca şi cum ar fi atins onoarea fiecăruia. Spărsese frontul solid pe care comitatul îl înfățişa în fața lumii. Încercând să scoată bani de la guvernul yankeu, se înjosise să ajungă în rând cu carpetbagger-ii şi scallawag-ii, ființele acelea mai odioase chiar decât soldații yankei. Ea, care

aparținea unei vechi familii confederate, ea, fiica unui plantator credincios cauzei, trecuse la inamic şi, în acelaşi timp, acoperise de ruşine toate familiile din comitat.

Toți cei care urmau convoiul funebru erau indignați şi zdrobiți de durere, dar mai ales trei dintre ei: moş Merae, legat de Gerald de la sosirea acestuia în regiune, bătrâna bunică Fontaine care-l iubise fiindcă fusese bărbatul lui Ellen, şi doamna Tarleton, care avusese pentru el mai multă simpatie decât pentru ceilalți vecini, fiindcă aşa cum o spunea adesea, era singurul om din comitat care ştia să deosebească un armăsar de un cal jugănit.

Vederea acestor trei chipuri întunecate, în salonul în care odihnea trupul lui Gerald înainte de înmormântare, îi îngrijorase pe Ashley şi Will, care se retrăseseră în micul birou al lui Ellen spre a se sfătui.

— Sunt unii care au de gând să spună ceva despre Suellen, zise brusc Will, tăind cu o muşcătură firul de pai pe care-l morfolea. Îşi închipuie că e de datoria lor să vorbească. Se poate. N-am să judec eu de partea cui e dreptatea. În orice caz, Ashley, fie că au sau nu dreptul să vorbească, vom fi siliți să luăm apărarea lui Suellen, fiindcă suntem bărbații din familie; vom avea scandal, deci. Nu poți să-i scoți ceva din cap bătrânului Merae; e complet surd şi nu va auzi pe cei care vor încerca să-l facă să tacă. Pe de altă parte, ştii că nimeni n-a putut-o opri pe bunica Fontaine când şi-a pus în cap să le spună oamenilor adevărul în față. În sfârşit, doamna Tarleton – ai văzut ce ochi făcea ori de câte ori se uita la Suellen? Se stăpâneşte cu greu. Dacă spun ceva, va trebui să intervenim, deşi avem şi aşa destule încurcături la Tara, ca să nu ne mai punem rău şi cu vecinii.

Ashley oftă neliniştit. Cunoştea mai bine decât Will pe vecinii săi şi îşi amintea că, înainte de război, mai mult de jumătate din certuri, dintre care unele se sfârşiseră

cu gloanțe, avuseseră la origine câteva cuvinte rostite lângă sicriul vreunui vecin, aşa cum era obiceiul ținutului. În general, aceste cuvinte erau foarte elogioase, dar, din când în când, se întâmpla şi contrariul. Se întâmpla ca nişte vorbe, rostite cu cele mai bune intenții, să fie greşit înțelese de o familie enervată şi, abia căzuți ultimii bulgări de pământ în mormânt, că scandalul şi izbucnea.

În lipsa unui preot catolic, Ashley urma să facă slujba religioasă, ajutându-se de cartea de rugăciuni a lui Carreen, asistența unor pastori metodişti şi baptişti de la Jonesboro şi de la Fayetteville fiind refuzată cu tact. Catolică mai zeloasă decât surorile ei, Carreen fusese adânc îndurerată că Scarlett nu se gândise să aducă un preot de la Atlanta, dar se consolă puțin la gândul că preotul ce va veni să cunune pe Will şi pe Suellen va putea face şi slujba morților pe mormântul lui Gerald. Ea fusese aceea care refuzase asistența pastorilor protestanți din vecinătate şi ceruse lui Ashley să țină locul preotului, însemnând în cartea ei de rugăciuni pasajele ce trebuiau citite. Sprijinindu-se cu spatele de vechiul birou al lui Ellen, Ashley îşi dădea seama că avea răspunderea să vegheze ca ceremonia să se desfăşoare în linişte şi, ştiind ce firi iuți aveau oamenii din comitat, se chinuia să găsească un mijloc de a menține ordinea.

— Nu-i nimic de făcut, Will, zise el, trecându-şi mâinile prin păr. Doar nu pot s-o iau la bătaie pe bunica Fontaine şi nici pe bătrânul Merae; nu pot nici să-i închid gura doamnei Tarleton. Şi vei vedea că lucrul cel mai blând pe care-l vor spune e că Suellen e o ucigaşă şi o trădătoare, şi că, fără ea, domnul O'Hara ar fi încă în viață. Ce blestemat obicei de a vorbi al înmormântări! E o barbarie!

— Ascultă, Ashley, zise Will vorbind rar. N-am deloc de gând să las pe nimeni să spună ceva despre Suellen, orice părere ar avea. Ai încredere în mine. Când vei

sfârşi de citit slujba şi de recitat rugăciunile, vei spune: „Vrea cineva să spună câteva cuvinte?” şi, în acea clipă, te vei întoarce spre mine ca să pot vorbi eu primul.

Dar Scarlett, în timp ce se uita cum cei care purtau sicriul se sileau să treacă povara prin poarta strâmtă a micului cimitir, nu-şi dădea seama de furtuna amenințătoare ce plutea în aer. Cu inima zdrobită, se gândea că, îngropând pe Gerald, îngropa una din ultimele verigi ale lanțului ce o lega de zilele fericite şi lipsite de răspundere de altădată.

În sfârşit, procesiunea ajunse lângă groapă şi sicriul fu lăsat jos. Ashley, Melanie şi Will se aşezară în spatele fetelor O'Hara. Toți cei ce putură încăpea se strânseră în spatele lor, iar restul rămase în afara zidului de cărămidă. Scarlett se simți surprinsă şi totodată emoționată văzând ce multă lume venise. Mijloace de transport erau foarte puține, aşa că fusese foarte drăguț din partea lor să vină. Erau vreo cincizeci sau şaizeci de oameni, dintre care unii locuiau atât de departe, încât Scarlett se întreba cum de putuseră afla ştirea la timp ca să vină. Erau familii întregi din Jonesboro, din Fayetteville şi din Lovejoy, şi veniseră şi câțiva servitori negri. O mulțime de mici fermieri care locuiau peste râu erau prezenți; de asemeni, albi nevoiaşi şi o mână de oameni care trăiau în mijlocul bălților, cu puşca sub braț şi cu bucata de tutun în colțul gurii. Aceştia din urmă, nişte uriaşi slabi şi bărboşi, purtau haine de postav grosolan țesut în casă şi căciuli din piele de popândău. Erau însoțiți de nevestele lor, ale căror picioare goale se înfundau în pământul moale şi roşu şi ale căror buze erau negre de tutunul pe care-l mestecau. Chipurile de sub pălării erau marcate de griji şi de malarie, dar altfel străluceau de curățenie, şi rochiile lor, proaspăt călcate, luceau de scrobeală.

Vecinii apropiați se aflau adunați cu toții. Bunica Fontaine, uscată, zbârcită şi galbenă ca o găină jumulită, se sprijinea în baston. În spatele ei, Sally

Munroe Fontaine şi tânăra doamnă Fontaine, o trăgeau întruna de rochie, rugând-o încet să se aşeze pe zidul de cărămidă. Bătrânul doctor, soțul bunicii, nu mai era; murise cu două luni mai înainte şi de atunci toată veselia dispăruse din ochii bătrânei doamne. Cathleen Calvert Hilton se ținea de o parte cum se cădea unei femei al cărei bărbat fusese amestecat în această dramă. Avea capul plecat şi pălăria decolorată îi ascundea fața. Scarlett observă cu mirare că rochia ei de percal era plină de pete de grăsime şi că mâinile ei, acoperite cu pistrui, erau murdare, şi unghiile la fel. Cathleen nu mai avea nimic distins, semănând cu oricare altă femeie nevoiaşă. „N-o să întârzie să mestece tutun, dacă n-a început chiar de acum”, gândi Scarlett, îngrozită. „Dumnezeule, ce decădere!”

Se înfioră, dându-şi seama cât de mică era distanța care separa persoanele distinse de nevoiaşi.

„Fără îndrăzneala mea, aş fi fost poate şi eu ca ea”, îşi zise Scarlett şi, amintindu-şi că după capitulare ea şi cu Cathleen se găsiseră în aceeaşi situație, simți cum o cuprinde un val de mândrie.

„Nu m-am descurcat prea rău”, îşi zise ea, ridicând bărbia, şi un zâmbet îi apăru pe buze. Dar surâsul îi îngheță deodată. Doamna Tarleton, cu ochii înroşiți de lacrimi, o privea cu un aer indignat; apoi îşi întoarse privirea spre Suellen, o privire cumplită, plină de mânie, care nu prevestea nimic bun. În spatele doamnei Tarleton şi al soțului ei erau înşirate cele patru fete, ale căror bucle roşcate dădeau o notă discordantă în atmosfera aceea funebră, iar ochii lor căprui luceau ca ochii unor animale tinere şi pline de viață.

Deodată, toată lumea rămase nemişcată, foşnetul crinolinelor se linişti, bărbații se descoperiră, mâinile se împreunară pentru rugăciune şi Ashley făcu un pas înainte, cu cartea de rugăciuni a lui Carreen în mână. Se opri, plecă fruntea şi rămase nemişcat. Părul lui auriu strălucea în soare. O linişte adâncă coborî asupra

mulțimii, atât de adâncă încât se auzea vântul trecând prin frunzele de magnolii. În depărtare, o pasăre repeta obsedant nota ei gravă şi tristă, mereu aceeaşi. Ashley începu să citească rugăciunile şi toate frunțile se plecară, în timp ce, cu vocea lui caldă şi cu modulații admirabile, pronunța cuvintele scurte şi demne.

„O”, se gândi Scarlett cu inima strânsă, „ce voce frumoasă are! Dacă tot trebuia cineva să citească slujba, îmi pare bine că o face Ashley. Da, îl prefer unui preot. Prefer ca un om drag, cineva din familie, să înmormânteze pe tata, decât un străin.”

Când ajunse la pasajul în care era vorba despre sufletele destinate purgatoriului, pe care Carreen avusese grija să-l însemne, Ashley închise brusc cartea. Singură Carreen observă omisiunea şi ridică o privire mirată spre Ashley, care începu însă să recite „Tatăl Nostru”. Ştia că jumătate din cei de față nu auziseră despre purgatoriu şi că cealaltă jumătate ar fi indignată auzind spunându-se, chiar într-o rugăciune, că un om atât de cumsecade ca domnul O'Hara n-a mers drept în rai. Aşadar, din cauza opiniei publice, evită orice aluzie la purgatoriu. Oamenii rostiră cu convingere după el „Tatăl Nostru”, dar părură oarecum încurcați când Ashley începu „Ave Maria”. Nimeni nu auzise de această rugăciune şi toți se uitară pe furiş unii la alții când fetele O'Hara, Melanie şi servitorii din Tara dădură răspunsurile: „Roagă-te pentru noi, acum şi în ceasul morții noastre. Amin.”

Atunci Ashley ridică deodată capul, dar păru să şovăie. Toată lumea avea privirile ațintite asupra lui, aşteptând ca slujba să continue, căci nimeni nu-şi închipuia că rugăciunile catolice se limitau la atâta. În comitat înmormântările durau întotdeauna mult. Pastorii baptişti şi metodişti nu erau legați de un ritual precis; ei lungeau lucrurile, după cum o cereau împrejurările, şi rareori se opreau înainte ca toți cei de față să aibă lacrimi în ochi şi femeile din familia

defunctului să nu jelească cu glas tare. Ashley îşi dădu seama că dacă slujba se va mărgini doar la aceste scurte rugăciuni, pronunțate în fața sicriului în care se afla prietenul lor iubit, vecinii se vor indigna, supărați de această lipsă de considerație. Săptămâni întregi se va comenta evenimentul, şi tot comitatul va fi de părere că fetele O'Hara n-au arătat tatălui lor respectul pe care i-l datorau.

După ce aruncă o scurtă privire lui Carreen, ca pentru a-i cere iertare, plecă din nou capul şi începu să recite, din memorie, rugăciunile episcopale pentru morți, pe care le citise de atâtea ori la Doisprezece Stejari, la înmormântările sclavilor.

„Eu sunt Învierea şi Viața... şi oricine crede în Mine, nu va muri!"

Îşi amintea cu greu cuvintele şi le rostea încet, oprindu-se câteodată spre a-şi căuta frazele. Încetineala cu care le rostea dădea însă mai multă putere cuvintelor, şi toți cei de față, care avuseseră până atunci ochii uscați, începură să-şi scoată batistele. Dar fiindcă erau toți baptişti sau metodişti, îşi închipuiau că Ashley urma scrupulos rânduiala slujbei catolice şi îşi ziseră că liturghia catolică era mult mai puțin rece decât îşi închipuiau. Scarlett şi Suellen, tot atât de neştiutoare ca şi vecinii lor, găsiră că rugăciunea era splendidă şi reconfortantă. Numai Melanie şi Carreen îşi dădură seama că un catolic fervent era îngropat după ritualul anglican. Şi Carreen se simțea prea zdrobită de suferință şi prea îndurerată de trădarea lui Ashley ca să intervină.

Când sfârşi, Ashley deschise iarăşi ochii lui mari, cenuşii şi trişti şi privi mulțimea. După o clipă, privirea lui o întâlni pe aceea a lui Will, şi atunci zise:

— Doreşte cineva să spună câteva cuvinte?

Doamna Tarleton dădu imediat semne de agitație dar, mai iute ca ea, Will înaintă şchiopătând şi veni să se aşeze în fața sicriului.

— Prieteni, începu el cu vocea lui ştearsă, vă

închipuiți poate că e o îndrăzneală din partea mea să vorbesc primul, eu care acum un an nu-l cunoşteam încă pe domnul O'Hara, pe când dumneavoastră îl cunoaşteți de cel puțin douăzeci de ani. Dar iată, scuza mea e aceasta: dacă ar mai fi trăit încă o lună, aş fi avut dreptul să-l numesc tată.

O undă de mirare păru să agite adunarea. Oamenii erau prea bine-crescuți ca să şoptească între ei, dar toți începură să se mişte de pe un picior pe celălalt şi priviră la Carreen, care îşi plecă uşor capul. Fiecare ştia cât ținea Will la ea. Dar Will, văzând încotro se îndreaptă privirile, urmă ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic:

— Dat fiind că mă voi căsători cu domnişoara Suellen, îndată ce va veni un preot de la Atlanta, am crezut că asta îmi dădea, poate, dreptul să vorbesc primul.

Ultima parte a cuvântării lui se pierdu într-un murmur confuz, care semăna cu bâzâitul unui roi de albine. Era în acelaşi timp un murmur de indignare şi de decepție. Toată lumea îl simpatiza pe Will. Toată lumea îl respecta pentru ceea ce făcuse la Tara. Toată lumea ştia că o iubea pe Carreen, de aceea anunțarea căsătoriei lui cu Suellen, care ajunsese pentru ei o paria a comitatului, produse o mirare vecină cu supărarea. Băiatul ăsta cumsecade s-o ia pe scârba, pe javra de Suellen O'Hara!

O clipă, atmosfera rămase foarte încordată. Doamna Tarleton clipea furios din gene şi buzele îi tremurau ca şi când ar fi fost gata să vorbească. În mijlocul tăcerii generale, se putu auzi distinct cum moş Merae îi cerea nepotului său să-i explice ce se întâmplă. În fața asistenței, Will îşi păstra expresia liniştită, dar în ochii lui albaştri era ceva care opri pe oricine să spună vreo vorbă împotriva viitoarei sale soții. Un moment, balanța oscilă între afecțiunea sinceră pe care fiecare o nutrea pentru Will şi dispreţul pentru Suellen. Şi Will birui. După care el continuă ca şi când pauza sa ar fi fost

voită.

— Nu l-am cunoscut pe domnul O'Hara în toată puterea vârstei, cum îl ştiţi dumneavoastră. Când l-am cunoscut eu, nu mai era decât un domn foarte bătrân, cu mintea puţin rătăcită. Dar v-am auzit de multe ori povestind cum a fost altădată. Şi tocmai despre acest domn O'Hara aş vrea să vorbesc acum. Era un irlandez plin de curaj, un adevărat gentleman din Sud şi, dată a fost vreun om legat de Confederaţie, acela a fost el. Şi nu vom mai vedea mulţi ca el, fiindcă a dispărut şi timpul când se năşteau astfel de oameni. S-a născut în altă ţară, dar cel pe care-l înmormântăm astăzi a fost mai georgian decât noi care-l jelim. A împărtăşit viaţa noastră. A iubit ţara noastră şi, pentru a spune faptelor pe nume, putem afirma că a murit pentru cauza noastră, ca un soldat. Era de-ai noştri, avea defectele şi calităţile noastre, era puternic ca noi şi împărtăşea slăbiciunile noastre. Avea calităţile noastre, în sensul că nimic şi nimeni nu-l putea opri când hotăra ceva. Nimic din ceea ce venea din afară nu putea să-l abată de la ce-şi punea în gând să săvârşească.

Când guvernul englez îl căuta ca să-l spânzure, nu i-a fost frică. Şi-a luat liniştit legătura şi a plecat din ţară. Nu i-a fost teamă să debarce fără o lescaie în această ţară. S-a pus pe muncă şi a câştigat bani. Nu i-a fost teamă să se instaleze în această regiune, din care abia fuseseră izgoniţi indienii şi care era încă pe jumătate sălbatică. A desţelenit locurile acestea părăginite şi a creat o mare plantaţie. Când a izbucnit războiul şi a văzut cum i se topesc banii, nu i-a fost teamă că va fi din nou sărac. Când yankeii au trecut pe la Tara, ar fi putut să-i incendieze casa sau să-l omoare, dar el nu s-a lăsat. Iată de ce spun că avea calităţile noastre. Nimic din ceea ce vine din afară, nimic nu ne poate abate.

Dar avea de asemeni slăbiciunile noastre, căci era vulnerabil sufleteşte. Vreau să zic că, deşi lumea întreagă nu putea face nimic împotriva lui, inima lui era

slabă, plăpândă. Când doamna O'Hara a murit, inima lui a murit şi ea, şi atunci a fost înfrânt. Omul pe care l-am văzut cu toţii în ultimul timp nu mai era el.

Will se opri şi, cu privirea lui liniştită, examină chipurile din jurul lui. Mulţimea stătea nemişcată, sub soarele arzător, şi uitase de supărarea împotriva lui Suellen. Ochii lui Will se aţintiră o clipă asupra lui Scarlett şi parcă-i zâmbiră, ca spre a-i da curaj. Şi Scarlett, care lupta să-şi ştăpânească lacrimile, simţi într-adevăr că-i revine curajul. În loc să rostească o mulţime de absurdităţi, în loc să vorbească de o revedere într-o lume mai bună şi de supunerea în faţa voinţei lui Dumnezeu, Will spunea lucruri pline de bun-simţ. Şi Scarlett găsise întotdeauna putere şi consolare în bunul-simţ.

— N-aş vrea să aveţi o părere mai puţin bună despre el, fiindcă a fost înfrânt. Toţi suntem expuşi la asta. Suntem supuşi aceloraşi slăbiciuni şi aceloraşi rătăciri. Nimic din ceea ce se vede nu are vreo influenţă asupra noastră: nici yankeii, nici carpetbagger-ii, nici viaţa grea, nici impozitele prea mari, nici chiar lipsa de hrană. Dar, putem fi măturaţi într-o clipă de slăbiciunea pe care o avem în noi. Poate că acest lucru nu ni se întâmplă întotdeauna când pierdem pe cineva, cum i s-a întâmplat domnului O'Hara. Fiecare reacţionează în felul său. Şi iată ce aş vrea să vă spun: cei al căror resort sufletesc e stricat fac bine că mor. În vremurile astea şi în lumea asta, nu mai e loc şi pentru ei. Sunt mai fericiţi în mormânt. Iată de ce vă spun tuturor să nu vă întristaţi pentru domnul O'Hara. Da, trebuia să vă întristaţi când a venit Sherman şi când a murit doamna O'Hara. Acum, când o va regăsi pe aceea pe care o iubea, nu văd de ce ne-am întrista, doar de-am fi grozav de egoişti – şi asta v-o spun eu, care l-am iubit ca pe propriul meu tată… Dacă n-aveţi nimic împotrivă, nu vor mai fi şi alte discursuri. Membrii familiei sunt prea îndureraţi ca să mai asculte şi nu e nevoie să le mărim

durerea.

Will se opri şi, aplecându-se spre doamna Tarleton, îi spuse cu vocea scăzută:

— Pot îndrăzni să vă rog, doamnă, să o conduceți pe Scarlett acasă? Nu-i face bine să stea în picioare, în plin soare, atât de mult. Şi bunica Fontaine nu pare a arăta prea bine, cu tot respectul pe care i-l datorez.

Scarlett se înroşi până la urechi, surprinsă de cuvintele neaşteptate ale lui Will, care părăsise fără tranziție elogiul funebru al tatălui ei spre a se ocupa de ea. Încurcătura ei crescu şi mai mult, văzând cum toate privirile se îndreptau spre ea. De ce aducea Will la cunoştința întregii lumi că era însărcinată? Îi aruncă o privire indignată, dar Will nu-şi părăsi calmul şi o sili chiar să-şi plece ochii.

„Te rog”, avea el aerul să spună, „ştiu ce fac!”

Devenise deodată bărbatul, capul familiei, şi Scarlett vrând să evite o scenă penibilă se întoarse spre doamna Tarleton. Aşa cum sperase Will, aceasta o uită pe Suellen, cu gândul la subiectul care o interesase întotdeauna – înmulțirea, fie că era vorba de animale, fie de oameni –, supărarea îi dispăru şi, luând pe Scarlett de braț, îi spuse blând:

— Hai acasă, draga mea.

Chipul ei luă o expresie de bunătate şi Scarlett se lăsă dusă prin mijlocul mulțimii care se dădu la o parte, în timp ce un murmur de simpatie se ridica din rândurile lor şi câțiva îi strânseră mâna, în trecere. Când ajunse în dreptul bunicii Fontaine, bătrâna doamnă întinse o gheară uscată şi şopti:

— Dă-mi brațul, copila mea, adăugând apoi, cu o privire cruntă către Sally şi Doamna Tânără: Nu, voi nu veniți, n-am nevoie de voi.

Cele trei femei îşi deschiseră încet drum prin mulțimea ce se regrupa în urma lor, apoi o luară pe aleea umbroasă care ducea spre casă. Doamna Tarleton o susținea pe Scarlett cu o mână atât de fermă, încât

aceasta avea impresia, la fiecare pas, că e ridicată de la pământ.

— Pentru ce a făcut Will asta? exclamă Scarlett, când fu sigură că nimeni n-o putea auzi. E ca şi cum ar fi spus: „Priviți-o! Va avea un copil!”

— Ce naiba, doar e adevărat, nu? zise doamna Tarleton. Will a făcut bine. Era o nebunie să stai aşa, în soare. Puteai să leşini şi să pierzi copilul.

— Nu de asta îi era teamă lui Will, zise bunica, gâfâind puțin din cauza urcuşului. Will cunoaşte oamenii, urmă ea cu un zâmbet subțire. Nu voia ca dumneata, Beatrice, sau eu, să ne apropiem de mormânt. Îi era teamă să nu vorbim şi a găsit singurul mijloc de a se descotorosi de noi… Şi mai e încă ceva: nu voia ca Scarlett să audă bulgării de pământ căzând pe sicriu. Are dreptate. Adu-ți bine aminte de asta, Scarlett: atâta timp cât n-ai auzit acest sunet, nu crezi că cineva a murit. Dar odată ce l-ai auzit… nu există pe lume un sunet mai îngrozitor. Iată-ne ajunşi… ajută-mă să urc scara, copila mea. Dă-mi mâna, Beatrice! Scarlett n-are nevoie de brațul dumitale cum n-are nevoie nici de cârje şi, după cum bine a observat Will, nu prea arăt bine. Scarlett, Will ştie că erai preferata tatălui tău, şi de aceea n-a vrut să te supună la această nouă încercare. Şi-a zis că n-are să fie atât de greu pentru surorile tale. Pe Suellen are s-o susțină ruşinea pentru ce-a făcut, iar pe Carreen, Dumnezeu. Dar tu, n-ai pe nimeni care să te susțină, nu-i aşa, copila mea?

— Nu, răspunse Scarlett, ajutând-o pe bătrâna doamnă să urce scările, vag surprinsă de adevărul acestor cuvinte. Nu, n-am avut niciodată pe nimeni care să mă susțină… în afară de mama.

— Dar când ai pierdut-o, ți-ai dat seama că eşti destul de puternică spre a te lipsi de sprijin, nu-i aşa? Ei bine, sunt oameni care nu pot. Will are dreptate, tatăl tău era unul din aceştia! Gerald nu se putea lipsi de Ellen şi e mai fericit acolo unde e, la fel cum voi fi şi eu

când îl voi regăsi pe bătrânul doctor.

Vorbea fără dorința de a deștepta compătimire și Scarlett și cu doamna Tarleton se abținură de la orice comentariu. Vorbea tot atât de degajat și de firesc, ca și când soțul ei s-ar fi dus până la Jonesboro, și ar fi fost de-ajuns să facă o mică plimbare în docar, spre a-l regăsi. Bunica era prea bătrână și văzuse prea multe lucruri, ca să se mai teamă de moarte.

— Dar… nu poți să trăiești singur, spuse Scarlett.

Bătrâna îi aruncă o privire pătrunzătoare.

— Ba da. Dar uneori e foarte greu.

— Ascultă, bunico, n-ar trebui să spui lucrurile astea lui Scarlett, interveni doamna Tarleton. E destul de tulburată și așa. Călătoria pe care a făcut-o, rochia asta care o strânge, durerea ei, și căldura – și-așa e prea mult pentru ea. Dacă pe deaspura îi mai bagi și idei negre în cap, unde ajungem?

— Ei, aș! exclamă Scarlett enervată. Nu sunt tulburată deloc. Și-apoi, nu sunt dintre femeile acelea bolnăvicioase care avortează pentru te miri ce.

— Nu se știe niciodată, profetiză doamna Tarleton, cu un aer atotștiutor. La prima mea sarcină, am pierdut copilul văzând pe unul din sclavii noștri luat în coarne de un taur. Și… îți amintești de iapa mea roaibă, Nellie? Nu exista animal mai sănătos, dar era de o nervozitate excesivă și, dacă n-aș fi băgat de seamă, ar fi…

— Taci odată, Beatrice, o întrerupse bunica. Scarlett n-o să piardă copilul numai ca să-ți dea dumitale dreptate. Să ne așezăm aici, în hol. E răcoare. Simt o adiere foarte plăcută. Ce-ar fi, Beatrice, să te duci să-mi aduci un pahar de lapte bătut de la bucătărie? Nu, mai bine vezi în cămară dacă nu-i puțin vin. Aș bea cu plăcere un păhărel. Vom sta aici pe scaun, până vine lumea să-și ia rămas bun.

— Scarlett ar face mai bine să se culce, stărui doamna Tarleton, după ce plimbă asupra ei o privire de cunoscătoare, ca o persoană în stare să-și dea seama

precis de starea unei sarcini.

— Hai, du-te! zise bunica, dând o uşoară lovitură de baston doamnei Tarleton, care se îndreptă spre bucătărie, zvârlindu-şi neglijent pălăria pe un bufet şi trecându-şi mâna prin părul roşu, ud de sudoare.

Scarlett se lăsă pe speteaza scaunului şi-şi desfăcu primii doi nasturi ai corsajului prea strâmt. Era bine în holul mare, întunecos, în care simțeai o răcoare atât de plăcută după soarele arzător de afară. Scarlett aruncă o privire furişă în salonul în care zăcuse trupul neînsuflețit al lui Gerald, dar se hotărî să se stăpânească, să nu se mai gândească la tatăl ei. Şi privi la portretul bunicii Robillard, pe care baionetele yankee nu-l respectaseră deşi era agățat foarte sus, deasupra şemineului. Vederea bunicii, cu conciul ei înalt, cu decolteul mare, cu aerul ei insolent, avea întotdeauna asupra lui Scarlett un efect tonic.

— Nu ştiu ce a îndurerat-o mai mult pe Beatrice Tarleton, pierderea fiilor sau a cailor săi, zise bunica Fontaine. Jim şi cu fetele n-au contat niciodată prea mult pentru ea. Face parte din categoria aceea de oameni de care vorbea Will. Resortul ei sufletesc e stricat, l-au distrus evenimentele. Mă întreb câteodată dacă nu va călca pe urmele tatălui tău. Singura ei plăcere era să vadă crescând şi înmulțindu-se în jurul ei caii şi oamenii, dar cum fetele ei nu s-au măritat şi n-au nicio şansă să descopere vreun bărbat în comitatul nostru, nu văd ce ar putea să o preocupe iarăşi. Dacă n-ar fi, în fond, o adevărată doamnă, ar putea părea ordinară… E adevărat ce a spus Will despre căsătoria lui cu Suellen?

— Da, răspunse Scarlett, privind-o pe bătrâna doamnă drept în față.

Dumnezeule! Îşi aminti de vremea când murea de frica bunicii Fontaine! Ei, mai crescuse de atunci şi se simțea în stare s-o pună la locul ei dacă se amesteca în treburile Tarei.

— Ar fi putut găsi o fată mai bună! vorbi bunica, cu un aer candid.

— Credeți? zise Scarlett, arogantă.

— Nu-ți da aerele astea grozave, fetițo, o sfătui bătrâna, acru. N-am să mă ating de scumpa ta soră, cu toate că aş fi făcut-o bucuros dacă rămâneam la cimitir. Nu. Ceea ce voiam să spun este că, dată fiind marea lipsă de bărbați în comitatul nostru, Will ar fi putut lua pe oricine ar fi vrut. Sunt cele patru pisici sălbatice al lui Beatrice, micile Munroe, fetele Merae…

— Dar o ia pe Suellen!

— Suellen are noroc.

— Tara, de asemenea.

— Ți-e dragă Tara, nu-i aşa?

— Da.

— O iubeşti atât de mult, încât ți-e totuna dacă sora ta face o mezalianță, numai ca să ai un bărbat aici, care să se ocupe de Tara!…

— O mezalianță? întrebă Scarlett, mirată de această idee. Cine se mai gândeşte acum la asta, când important e ca o fată să găsească un bărbat care să aibă grijă de ea.

— Rămâne de văzut, zise bătrâna doamnă. Unii te-ar aproba, alții ar zice că greşeşti dărâmând bariere care n-ar fi trebuit să fie coborâte nici măcar cu un deget. Will nu-i de familie, pe când unii dintre ai tăi erau.

Şi bătrâna doamnă aruncă o privire semnificativă spre portretul bunicii Robillard.

Scarlett se gândi la Will, la băiatul ăsta calm, deşirat şi blând, care morfolea întruna un fir de pai şi care, asemenea celor mai mulți dintre țăranii georgieni, părea să aibă atât de puțină energie. N-avea în urma lui un lung şir de strămoşi bogați ori de neam. Primul din familia lui Will venit să se stabilească în Georgia făcuse parte probabil dintr-o colonie de săraci, sau fusese chiar un emigrant ce se răscumpărase. Will nu fusese niciodată la vreun colegiu. Urmase timp de patru ani o

şcoală de ţară – şi la asta se mărginea toată educaţia lui. Dar era cinstit şi drept, răbdător şi harnic, deşi cu siguranţă nu era dintr-o familie bună, şi Robillard-ii ar fi spus că Suellen făcea o mezalianţă.

— Aşadar, eşti mulţumită că Will intră în familia ta.

— Da, răspunse Scarlett răstit, gata s-o repeadă pe bătrâna doamnă dacă ar fi început s-o condamne.

— Hai, vino şi sărută-mă, zise bunica, surâzând în chipul cel mai neaşteptat. Până azi, Scarlett, n-am avut prea multă simpatie pentru tine. Ai fost întotdeauna dură, chiar când erai copil, şi nu-mi plac femeile dure, în afară de mine. Dar îmi place cum ştii să înfrunţi evenimentele. Nu-ţi smulgi părul din cap ţipând atunci când vezi că nu se poate face nimic, chiar dacă nu-ţi convine. Îmi place cum te descurci.

Scarlett nu ştia dacă trebuia să surâdă şi ea. În orice caz, ascultă şi sărută din vârful buzelor obrazul zbârcit pe care i-l întindea bunica.

— Deşi toată lumea îl iubeşte pe Will, reluă bunica, mulţi vor spune, poate, că n-ar fi trebuit să o laşi pe Suellen să se căsătorească cu un ţăran. Deşi oamenii îl laudă pe Will, vor spune că e cumplit ca o fată din familia O'Hara să ia pe unul de neam prost. Dar, lasă-i să vorbească, nu te îngriji de ce vor spune!

— Nu m-am îngrijit niciodată de ce spune lumea.

— Am auzit, observă bunica, nu fără ironie. Oricum, lasă lumea să vorbească, va fi poate o căsnicie fericită. Bineînţeles, Will va avea mereu aerul său de ţăran şi căsătoria nu-l va împiedica să facă greşeli de gramatică. Şi-apoi, chiar de va câştiga o avere, nu va da niciodată Tarei strălucirea pe care i-o dăduse domnul O'Hara. Totuşi, Will are inima unui gentleman. Gândeşte din instinct cum trebuie. Numai un gentleman ar fi ştiut exact ce anume trebuia să spună azi, la înmormântare. Nimic în lumea asta nu ne poate distruge, dar ne putem distruge singuri tânjind mereu după lucrurile pe care nu le mai avem – şi gândindu-ne tot timpul la ele. Da,

căsătoria asta e un noroc pentru Suellen şi pentru Tara!

— Atunci, mă aprobați că mi-am dat consimțământul?

— Dumnezeule mare, nu! exclamă bătrâna doamnă cu o voce răguşită dar încă viguroasă. Să aprob ca un țăran să intre într-o veche familie! Crezi că aş vedea cu ochi buni încrucişarea unui cal pur-sânge cu o gloabă bună doar să tragă la căruță? Ştiu bine că țăranii sunt oameni cumsecade, serioşi şi cinstiți, dar…

— Dar, spuneați adineauri că o să fie o căsnicie fericită! exclamă Scarlett, complet zăpăcită.

— Cred că-i foarte bine pentru Suellen să se căsătorească cu Will, cu oricine, de fapt, căci are mare nevoie de un bărbat! Şi unde ar fi putut găsi unul? Unde ar fi putut găsi pe cineva mai potrivit care să conducă Tara? Dar să nu tragi de aici concluzia că-mi place această căsătorie, cum nu-ți place nici ție.

„Ba mie îmi place”, îşi zise Scarlett în sinea ei, silindu-se să înțeleagă ce voia să spună bătrâna doamnă. „Sunt încântată că Will o ia pe Suellen. De ce să nu-mi placă, numai fiindcă nu-i place nici ei?”

Scarlett se simțea încurcată şi puțin ruşinată, ca întotdeauna când oamenii îşi închipuiau că simte şi gândeşte la fel ca ei.

Bunica îşi făcu vânt cu evantaiul ei din frunze de palmier şi urmă:

— Nu aprob căsătoria asta, după cum n-o aprobi nici tu, dar am spirit practic, şi tu la fel. Când se întâmplă un eveniment neplăcut, în fața căruia nu poți face nimic, nu văd de ce aş țipa şi m-aş împotrivi. Nu aşa se face față necazurilor pe care ți le rezervă viața. Îți vorbesc în cunoştință de cauză, fiindcă familia mea şi cea a bătrânului doctor au trecut prin multe. Dacă aş fi avut o deviză, ar putea să sune astfel: „Nu-ți face sânge rău – surâde şi aşteaptă.” În felul ăsta am trecut printr-o serie întreagă de încercări, cu surâsul pe buze, şi am devenit experți în arta de a cădea în picioare. A trebuit

să o facem căci ne-au silit împrejurările. Am fost izgoniți din Franța cu hughenoții, izgoniți din Anglia cu partizanii Stuarților, din Scoția cu partizanii regelui Charles, din Haiti de negri, şi acum ne-au venit de hac yankeii. Dar, după un timp, am ieşit întotdeauna la liman. Ştii de ce?

Bunica ridică încet capul şi Scarlett găsi că semăna, mai mult ca oricând, cu un bătrân papagal dresat.

— Nu, nu ştiu, răspunse ea politicos, gândindu-se că această conversație o plictisea, cum o plictisise şi în ziua când bunica îi înşirase amintirile ei despre răscoala indienilor Creek.

— Ei bine, iată de ce: ne plecăm în fața inevitabilului. Nu suntem spice de grâu, ci spice de hrişcă. Când vine o furtună, aceasta culcă la pământ spicele de grâu coapte, fiindcă sunt uscate şi nu se mlădie după vânt. Dar spicele de hrişcă sunt pline de sevă şi se pleacă doar. După ce trece furtuna, ele se ridică şi sunt aproape tot atât de drepte ca şi înainte. Noi nu suntem încăpățânați. Când bate vântul ne mlădiem, fiindcă ştim că-i întotdeauna mai bine să te îndoi odată cu vântul. Când vin vremuri grele ne plecăm în fața inevitabilului, fără să ne plângem, şi apoi muncim, surâdem şi aşteptăm. Ne întovărăşim cu oameni mai prejos de noi şi scoatem de la ei ce putem. Iar când redevenim din nou puternici, dăm deoparte pe cei de care ne-am sprijinit. Ăsta-i secretul celor ce vor să supraviețuiască.

Şi, după o pauză, adăugă:

— Ți-l încredințez.

Bătrâna chicoti, ca şi când spusele ei ar fi distrat-o, cu tot veninul din ele. Avea, de asemenea, aerul că aşteaptă răspuns, dar Scarlett, care nu prea înțelesese ce voia să spună, rămase tăcută.

— Vezi, fetița mea, vorbi tot bătrâna doamnă, cei din neamul nostru se pleacă, dar ridică întotdeauna capul. Păcat că nu pot spune acelaşi lucru despre o mulțime de vecini de-ai noştri. Iat-o pe Cathleen Calvert. Ce a

devenit? O epavă. A căzut şi mai jos decât bărbatul cu care s-a măritat. Sau familia Merae? La pământ, incapabili să se ridice. Nu ştiu cum să se descurce, nu ştiu să facă nimic. N-au nici măcar curajul să încerce ceva. Îşi trec vremea plângând după vremurile bune de altădată. Şi aşa face toată lumea din comitat, în afară de Alex al meu şi de mica mea Sally, de tine, de Jim Tarleton, de fetele lui şi de alții câțiva. Restul s-a prăbuşit! Ce vrei, n-au sevă, n-au destulă îndrăzneală să ridice capul. Oamenii ăştia, fără banii şi negrii lor, nu însemnau nimic. Acum, când şi-au pierdut averea şi sclavii, nu mai sunt nimic. Încă o generație, şi vor fi nişte țărani.

— I-ați uitat pe Wilkes-i.

— Nu, nu i-am uitat. Dacă n-am vorbit despre ei, am făcut-o din politețe, căci Ashley şi ai lui sunt oaspeții acestei case. Dar dacă ai adus vorba despre ei, priveşte-i! După câte am auzit, India arată ca o fată bătrână zbârcită, dându-şi aere de văduvă, fiindcă Stu Tarleton a murit, şi nu face nimic ca să-l uite şi nici nu caută să pună mâna pe alt bărbat. Bineînțeles, nu mai e prea tânără, dar dacă ar vrea să-şi dea osteneală, ar sfârşi prin a descoperi vreun văduv cu copii. Şi biata Honey, numai Dumnezeu ştie cât voia să se mărite, dar cu capul ei de gâsculiță, va fi greu! Iar Ashley, uită-te la el!

— Ashley e un bărbat minunat, începu Scarlett cu căldură.

— N-am zis niciodată altfel, dar are aerul tot atât de neajutorat ca o broască țestoasă răsturnată. Dacă familia Wilkes izbuteşte vreodată să iasă din încurcătură, asta va fi, fără îndoială, datorită lui Melly, şi nicidecum lui Ashley.

— Melly! Asta-i bună! Cum puteți să spuneți aşa ceva! Am trăit destul lângă Melly, ca să ştiu că abia se ține pe picioare şi că-i e frică de orice.

— Chiar dacă-i aşa, te rog să mă crezi că, dacă cea mai mică primejdie l-ar amenința pe Ashley al ei sau pe

fiul lor, nimic, nici guvernul yankeu n-ar face-o să dea înapoi. Felul ei de a fi nu-i ca al tău, Scarlett, ori ca al meu. Melly se poartă cum s-ar fi purtat mama ta, dacă ar fi trăit. Da, Melly îmi aminteşte de maică-ta când era tânără... Şi poate că ea va pune pe picioare familia Wilkes.

— O, Melly e o proastă mică plină de intenții bune, dar sunteți foarte nedreaptă cu Ashley. El este...

— S-o spui la alții, fetițo. În afară de cărțile lui, Ashley nu-i bun de nimic. Cărțile nu ajută un om în momentele astea, nu-i arată cum să iasă la liman. Din câte am auzit, e cel mai nepriceput plugar din tot comitatul. Vezi deosebirea față de Alex al meu! Înainte de război, Alex era un om de nimic. Nu se gândea decât să-şi cumpere cravate, să se îmbete, să se bată, sau să alerge după fete care nu făceau mai multe parale decât el. Dar, priveşte-l acum. A învățat cum se lucrează pământul, fiindcă aşa i-a dictat nevoia. Altfel ar fi murit de foame, şi noi împreună cu el. Astăzi, însă, el scoate cel mai bun bumbac din tot comitatul – da, da, aşa-i, e mai bun chiar decât bumbacul de aici de la Tara – a învățat, de asemeni, să îngrijească porcii şi puii. E un băiat admirabil, cu tot caracterul lui violent. Îşi aşteaptă ceasul. Ştie să se adapteze circumstanțelor şi, când se va sfârşi cu această nenorocită de Reconstrucție, vei vedea că va fi tot atât de bogat ca şi tatăl sau bunicul său. Dar Ashley...

Scarlett, furioasă de lipsa de considerație față de Ashley, spuse rece:

— Nu prea înțeleg ce vreți să spuneți.

— Păcat, zise bunica Fontaine, aruncându-i o privire răutăcioasă. Da, e păcat şi chiar mă surprinde, fiindcă, în definitiv, ce altceva ai făcut tu de când ai plecat la Atlanta? O, da, am auzit cum te descurci, deşi suntem îngropați la țară. Te-ai adaptat şi tu circumstanțelor... Am auzit cum îi linguşeşti pe yankei, pe carpetbagger-ii de curând îmbogățiți ca să scoți bani de la ei. După câte

aud, ştii să te dai pe lângă ei. E perfect. Scoate de la ei tot ce poţi. Dar când vei avea destui bani, dă-le un picior. Caută să te descotoroseşti de ei, fiindcă cei de teapa lor nu pot să-ți facă decât rău.

Scarlett se uita la bătrâna doamnă, cu sprâncenele încruntate. Nu ajungea încă să pătrundă sensul vorbelor ei şi, în afară de asta, era supărată că-l asemuise pe Ashley cu o broască țestoasă răsturnată pe spate.

— Cred că vă înşelați asupra lui Ashley, zise ea brusc.

— Scarlett, nu eşti prea deşteaptă, draga mea.

— Asta e părerea dumneavoastră, zvârli Scarlett, regretând că nu-i putea trage o palmă.

— Ştiu, ştiu, eşti destul de deşteaptă când e vorba de bani. Ai un fel de deşteptăciune care seamănă mai mult cu aceea a unui bărbat, dar eşti lipsită de subtilitate feminină. Nu te pricepi la oameni.

Ochii lui Scarlett aruncau scântei şi-şi încleşta şi-şi descleşta întruna mâinile.

— Acum eşti furioasă, constată bunica cu un surâs. Chiar asta voiam.

— Adevărat? Şi de ce, mă rog?

— Pentru o mulțime de motive.

Bunica Fontaine se sprijini de speteaza scaunului şi Scarlett îşi dădu deodată seama că părea foarte obosită şi nespus de bătrână. Strângea evantaiul cu mâna ei mică, descărnată ca o gheară galbenă, ca mâna unei moarte. Simți cum i se duce supărarea. Se plecă înainte şi luă una din mâinile bătrânei doamne într-ale ei.

— Ce drăguță sunteți, zise ea. Nu credeți niciun cuvânt din cele ce mi-ați spus, dar mi-ați povestit toate astea ca să-mi luați gândul de la tata, nu-i aşa?

— Nu încerca să faci pe deşteaptă cu mine, o sfătui bunica, trăgându-şi mâna. Da, ți-am vorbit aşa şi din cauza asta, dar în parte şi pentru că voiam să-ți spun câteva adevăruri, deşi eşti prea proastă ca să înțelegi.

Surâdea însă şi pronunță ultimele cuvinte fără răutate. Scarlett nu mai era supărată că îl vorbise pe

Ashley de rău. Era plăcut să ştii că bunica nu vorbise serios!

— Totuşi, vă mulţumesc! A fost drăguţ din partea dumneavoastră că aţi stat de vorbă cu mine… şi sunt fericită că sunteţi de părerea mea în ce priveşte pe Will şi Suellen, chiar dacă… chiar dacă alţii nu sunt de acord.

Doamna Tarleton reveni cu două pahare de lapte bătut. Nu se pricepea deloc la gospodărie, şi laptele se vărsase din pahare.

— A trebuit să mă duc până în beci, declară ea. Beţi-l repede, căci oamenii au început să se întoarcă de la cimitir. Spune-mi, Scarlett, chiar ai s-o laşi pe Suellen să-l ia pe Will? Nu că n-ar fi destul de bun pentru ea, dar, în sfârşit, Will nu-i decât un ţăran şi…

Privirile lui Scarlett şi ale bunicii se întâlniră, şi aceeaşi licărire ironică li se aprinse amândurora în fundul ochilor.

Capitolul XLI

Când ultimul rămas-bun fu rostit şi ultimul huruit de roţi şi tropot de copite se stinse în depărtare, Scarlett se duse la masa de scris a lui Ellen şi scoase un lucru strălucitor, pe care îl ascunsese noaptea între hârtiile îngălbenite ce se aflau în nenumăratele ei sertăraşe. Auzindu-l pe Pork smiorcăind în sufragerie pe când punea masa pentru cină, îl strigă. El veni, cu faţa-i neagră şi tristă, ca a unui câine pierdut şi fără stăpân.

— Pork, zise ea severă, dacă mai plângi, am să… am să plâng şi eu. Încetează odată.

— Da, domnişoa'ă Sca'lett. Am să-nce'c. Da' de fieca'e dată când înce'c, mă gândesc la domnu' Ge'ald şi…

— Nu te mai gândi. Pot să suport lacrimile celorlalţi, dar nu pe ale tale. Poftim, zise ea, începând să plângă, vezi? Nu pot să te văd plângând, fiindcă ştiu cât l-ai iubit. Suflă-ţi nasul, Pork. Am un cadou pentru tine.

În ochii lui Pork se aprinse o flacără pe când îşi sufla nasul, dar era mai degrabă politeţe, decât interes.

— Îţi aminteşti de noaptea când ai fost împuşcat în picior fiindcă ai furat găini dintr-un coteţ?

— Doamne sfinte, domnişoa'ă Sca'lett! Niciodată n-am…

— Ba da, aşa că nu mai minţi după atâta vreme! Îţi aduci aminte că ţi-am spus că o să-ţi dăruiesc un ceas pentru credinţa ta?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, mi-amintesc. Da' c'edeam

c-ați uitat.

— N-am uitat. Poftim!

Şi-i întinse un ceas masiv de aur, frumos lucrat, în relief, de care atârna un lanț cu brelocuri.

— Domnişoa'ă Sca'lett! strigă Pork. Da' e ceasu' lu' domnu' Ge'ald! l-am văzut uitându-se la el de un milion de o'i!

— Da, e ceasul tatii, Pork, şi ți-l dau ție. Ia-l!

— O, nu, domnişoa'ă Sca'lett! şi Pork se dădu înapoi îngrozit. E ceasu' unui domn şi a fost al lui domnu' Ge'ald. De ce să mi-l dați mie, domnişoa'ă Sca'lett? Ceasu' t'ebuie să fie al micului Wade Hampton!

— E al tău. Ce-a făcut Wade Hampton pentru tata? L-a îngrijit când era bolnav şi slăbit? L-a spălat şi l-a îmbrăcat şi l-a ras? L-a apărat când au venit yankeii? A furat pentru el? Nu fi prost, Pork. Tu meriți ceasul şi tata m-ar aproba. Ia-l!

Luă mâna lui neagră şi îi puse ceasul în palmă. Pork îl privi respectuos şi, încet-încet, încântarea i se răspândi pe față.

— Pent'u mine, domnişoa'ă Sca'lett?

— Da.

— Atunci, vă mulțumesc.

— Vrei să-l iau la Atlanta, să-l graveze?

— Ce-nseamnă să-l „g'aveze"?

Vocea lui Pork sună bănuitoare.

— Adică să pun să scrie ceva pe capac… de pildă: „Lui Pork, bun şi credincios servitor, de la familia O'Hara…"

— Nu, mulțumesc, domnişoa'ă Sca'lett. Nu e nevoie de „g'ava'e". Pork se retrase cu un pas, ținând strâns în mână ceasul dăruit.

Scarlett surâse puțin.

— Ce-i, Pork? Ți-e teamă că nu ți l-aş aduce înapoi?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett. Mi-e f'ică. Poate vă schimbați gândul.

— N-aş face aşa ceva.

— Atunci, poate l-ați vinde. T'ebuie să fie scump.

— Crezi că aş vinde ceasul tatii?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, dacă ați avea nevoie de bani.

— Ar trebui să te bat pentru cuvintele astea, Pork. Ai merita să-ți iau ceasul înapoi.

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett, şi primul surâs din ziua aceea apăru pe fața îndurerată a lui Pork. Vă cunosc... şi, domnişoa'ă Sca'lett...

— Da, Pork...

— Dac'ați fi numai pe jumătate atât de d'ăguță cu albii cum sunteți cu neg'ii, lumea s-a' pu'ta mai f'umos cu dumneavoast'ă.

— Se poartă destul de bine, zise ea. Acum, du-te de-l caută pe domnul Ashley şi spune-i să vină la mine numaidecât.

Când Ashley intră, se aşeză în scaunul lui Ellen, şi scaunul păru deodată foarte fragil. Scarlett îi oferi să fie tovarăş cu ea la gater. Ochii lui Ashley nu-i căutară pe ai ei şi nici nu încercă s-o întrerupă. Şedea şi se uita la mâinile lui; le răsucea încet, cercetând mai întâi palmele, apoi partea de sus, parcă nu le-ar fi văzut până atunci. Cu toată munca pe care o făcuseră, erau încă subțiri, nervoase şi foarte bine îngrijite pentru nişte mâini de fermier.

Capul aplecat şi muțenia lui o tulburau puțin, şi Scarlett se strădui să-i prezinte afacerea cât mai atrăgătoare. Îşi folosi tot farmecul surâsului şi al privirilor, dar în zadar, fiindcă el nu-şi ridica ochii. Numai dacă s-ar uita la ea! Nu-i spuse nimic despre ceea ce aflase de la Will, adică despre hotărârea lui de a se duce în Nord, şi căută să vorbească cât mai firesc, ca şi cum ar fi fost sigură că el e de acord cu propunerea ei. Ashley, însă, continua să tacă şi, în sfârşit, tăcu şi ea. Linia umerilor lui exprima un fel de hotărâre care o nelinişte. Nu se putea să refuze! Ce motiv ar avea ca să refuze?

— Ashley, începu ea din nou, dar tăcu iarăşi.

N-avusese de gând să folosească sarcina ei ca argument; o chinuia chiar şi gândul că Ashley o vedea urâtă şi diformă. Cum însă celelalte argumente nu făcuseră nicio impresie asupra lui, se hotărî să-l folosească şi pe acesta, ca pe o ultimă carte.

— Trebuie să vii la Atlanta. Acum am mare nevoie de ajutorul tău, fiindcă nu mă pot ocupa de gatere. Luni de zile n-am să pot, fiindcă, vezi… fiindcă…

— Te rog, zise el contrariat. Doamne Sfinte, Scarlett!

Se ridică şi se duse la fereastră. Rămase aşa, cu spatele spre ea, privind şirul de rațe care treceau prin ogradă, în pas solemn de paradă.

— De aceea, de aceea nu vrei să te uiți la mine? îl întrebă ea cu o voce jalnică. Ştiu că arăt…

El se întoarse deodată, şi ochii lui cenuşii îi întâlniră pe ai ei, privind-o cu o intensitate care o făcu să-şi ducă mâinile la gât.

— Nu-mi pasă cum arăți, zise el violent. Ştii că pentru mine eşti întotdeauna frumoasă.

Fericirea o copleşi atât de tare, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— Ce drăguț din partea ta să-mi spui asta! Mi-era atât de ruşine să mă vezi…

— Îți era ruşine? De ce să-ți fie ruşine? Mie ar trebui să-mi fie ruşine. Şi-mi este! Numai prostia mea te-a dus în încurcătura asta şi te-a făcut să te măriți cu Frank. N-ar fi trebuit să te las să pleci de la Tara, iarna trecută. O, ce prost am fost! Ar fi trebuit să te cunosc, să ştiu că erai disperată, atât de disperată, încât ar… ar fi trebuit… ar fi trebuit…

Se uita la ea cu o privire rătăcită, şi inima lui Scarlett bătea nebuneşte. Vasăzică, regreta că nu fugise cu ea!

— Trebuia să fi plecat şi să fi făcut tâlhărie la drumul mare, sau să fi ucis ca să fac rost de bani pentru impozite, pentru tine, care ne-ai primit la Tara ca pe nişte pomanagii. Oh, pe toate le-am încurcat!

Inima ei se strânse, dezamăgită; îşi pierdu chiar puțin din fericirea pe care o simțea, fiindcă nu astea erau cuvintele pe care nădăjduise să le audă.

— Aş fi plecat în orice caz, zise ea obosită. Nu te-aş fi lăsat să faci un astfel de lucru. Şi, în tot cazul, n-are rost să mai vorbim acum despre trecut.

— Da, acum e prea târziu, zise el încet, cu amărăciune. Nu m-ai fi lăsat să fac ceva necinstit, dar tu te-ai vândut măritându-te cu un om pe care nu-l iubeai, şi acum îi porți copilul, pentru ca eu şi ai mei să nu murim de foame! Ce bună ai fost că m-ai ajutat la nevoie.

Glasul lui trăda o rană încă nevindecată, care îi sfâşia sufletul, şi cuvintele lui o făcură să se ruşineze. El observă repede lucrul acesta şi chipul lui se umplu de blândețe.

— Să nu crezi că te condamn! Doamne, Scarlett! Nu. Eşti cea mai curajoasă femeie pe care am cunoscut-o. Pe mine mă condamn.

Se întoarse şi se uită pe fereastră; umerii pe care îi vedea acum Scarlett nu mai păreau deloc hotărâți. Ea aştepta în tăcere, sperând că Ashley se va întoarce la starea sufletească pe care o avusese când îi vorbise de frumusețea ei. Nădăjduia că-i va mai spune şi alte cuvinte pe care ea le va păstra ca pe o comoară. Nu-l văzuse de mult şi trăise doar cu amintiri care deveniseră acum destul de vagi. Ştia că o mai iubea. Faptul era evident, se vedea în expresia lui, în fiecare cuvânt amar de auto-învinuire, în resentimentul lui pentru ea, pentru copilul lui Frank. Dorea atât de mult să-l audă exprimând toate astea în cuvinte, dorea să rostească şi ea cuvinte care să provoace o mărturisire, dar nu îndrăznea. Îşi amintea de făgăduiala făcută în livadă, iarna trecută, de a nu i se mai arunca niciodată de gât. Simțea cu tristețe că trebuie să-şi respecte făgăduiala, dacă voia ca Ashley să rămână lângă ea. Un singur strigăt de dragoste şi de dor din partea ei, o singură

privire care ar cerşi căldura braţelor lui – şi toate s-ar nărui pentru totdeauna. Ashley ar pleca la New York… Şi nu trebuia să plece.

— O, Ashley, nu te condamna! Cum ar putea să fie vina ta? Ai să vii la Atlanta să mă ajuţi, nu-i aşa?

— Nu!

— Dar bine, Ashley, şi vocea ei se frânse de îngrijorare şi deznădejde, contam pe tine! Am atâta nevoie de tine. Frank nu mă poate ajuta. E ocupat cu prăvălia şi, dacă nu vrei să vii, nu ştiu unde să găsesc pe cineva. Oamenii mai pricepuţi din Atlanta sunt ocupaţi cu treburile lor, şi ceilalţi sunt aşa de nepricepuţi şi…

— Degeaba insişti, Scarlett.

— Preferi să te duci la New York şi să trăieşti printre yankei, decât să vii la Atlanta?

— Cine ţi-a spus?

Se întoarse spre ea şi o vagă enervare îi încreţi fruntea.

— Will.

— Da, m-am hotărât să mă duc în Nord. Un vechi prieten de-al meu, care a fost cu mine în Europa înainte de război, mi-a oferit un loc la banca tatălui său. E mai bine aşa, Scarlett. Nu te-aş putea ajuta. Nu mă pricep deloc la cherestea.

— Dar te pricepi mai puţin la treburile de bancă şi îţi va fi mai greu. Şi, oricum, eu ţi-aş ierta mai uşor decât yankeii lipsa de experienţă.

Ashley tresări şi ea înţelese că făcuse o greşeală spunând asta. Din nou el se întoarse şi rămase uitându-se pe fereastră.

— Nu vreau să-mi ierţi nimic. Vreau să fiu independent şi să câştig atâta cât merit. Ce-am făcut până acum în viaţă? E timpul să fac ceva, sau, dacă nu pot altfel, să mă prăbuşesc prin propriile mele greşeli. Am fost prea mult timp în grija ta.

— Dar îţi ofer jumătate din câştigul pe care îl va da gaterul condus de tine, Ashley! O să fii independent,

pentru că… pentru că afacerea ți-ar aparține.

— Ar fi cam acelaşi lucru. Nu pot să cumpăr partea mea din asociație. Aş primi-o în dar. Şi am primit până acum prea multe daruri de la tine, Scarlett: hrana, adăpost şi chiar haine pentru mine, pentru Melanie şi copil. Şi nu ți-am dat nimic în schimb.

— O, ba da! Will n-ar fi putut…

— Fireşte, ştiu să tai foarte bine surcele pentru aprins focul.

— O, Ashley! exclamă ea disperată, şi lacrimile îi țâşniră din ochi auzindu-i vorbele sarcastice. Ce ți s-a întâmplat de când am plecat? Pari atât de dur şi de plin de amărăciune! Nu erai aşa înainte.

— Ce s-a întâmplat? Un lucru foarte însemnat, Scarlett. M-am gândit mult. Mi se pare că din momentul întoarcerii şi până ai plecat de aici, nu m-am gândit la nimic. Am fost într-o stare de prostrație şi mi-a fost deajuns că am avut ce să mănânc şi unde să dorm. Când ai plecat însă la Atlanta, luând asupra ta ca un bărbat întreaga povară, am văzut că sunt mai puțin decât un bărbat, chiar mult mai puțin decât o femeie. Asemenea gânduri, Scarlett, nu-ți fac viața plăcută şi nu mai doresc, nu mai pot să mai trăiesc cu ele. Alți bărbați au ieşit din război cu mai puțin ca mine, şi priveşte-i acum!… Înțelegi, aşadar, de ce plec la New York?

— Dar… nu, nu înțeleg! Dacă vrei să munceşti, de ce n-ar fi Atlanta tot atât de bună ca New York-ul? Şi gaterul meu…

— Nu, Scarlett. Acum e momentul să plec, e ultima mea şansă. Mă duc în Nord. Dacă vin la Atlanta şi muncesc pentru tine, sunt pierdut pe veci.

Cuvântul „pierdut”… „pierdut”…” pierdut”… răsuna în inima ei, speriind-o ca un clopot de moarte. Ochii ei îi căutară repede pe ai lui, dar ochii lui Ashley, mari şi cenuşii, străvezii ca cristalul, priveau prin ea, dincolo de ea, un destin pe care ea nu-l putea vedea, o soartă pe care ea nu o putea înțelege.

— Pierdut? Vrei să spui… că ai făcut ceva pentru care yankeii din Atlanta te-ar putea urmări? Pentru că l-ai ajutat pe Tony să scape… sau, sau… O, Ashley, faci cumva parte din Ku Klux Klan?

Privirea lui pierdută se întoarse repede spre ea şi zâmbi puţin, un zâmbet care nu ajunse însă să-i îmblânzească ochii.

— Uitasem cât de concret vezi tu lucrurile, Scarlett. Nu, nu de yankei mi-e teamă. Voiam să spun că, dacă merg la Atlanta şi primesc iar să mă ajuţi, îngrop orice nădejde de a fi vreodată independent.

— O, oftă ea uşurată, dacă e numai asta!

— Da, zise el, surâzând din nou, cu un zâmbet mai rece decât înainte. Numai asta. Numai mândria mea bărbătească, numai demnitatea mea şi, dacă vrei să-i spui aşa, numai sufletul meu nemuritor!

— Dar ai putea, se încăpăţână Scarlett recurgând la o altă tactică, să cumperi gaterul, să-ţi faci treptat-treptat o situaţie, şi atunci…

— Scarlett, o întrerupse el violent, ţi-am spus: nu! Mai am şi alte motive.

— Care motive?

— Le cunoşti mai bine decât oricine altul.

— O… acelea? Dar nu e nimic, îl asigură ea, cu nepăsare. Ştii că ţi-am făgăduit, în livadă, iarna trecută şi am să-mi ţin făgăduiala.

— Atunci, eşti mai sigură de tine decât sunt eu. Mie mi-e teamă că nu voi putea ţine o asemenea făgăduială. N-ar fi trebuit să-ţi spun, dar sunt obligat să te fac să înţelegi. Scarlett, n-am să-ţi mai vorbesc de asta. S-a sfârşit. Când Will şi Suellen se vor căsători, voi pleca la New York.

Ochii lui mari şi plini de tulburare îi întâlniră, o clipă, pe ai ei. Apoi Ashley porni repede spre uşă, gata să iasă. Mâna îi era pe clanţă. Scarlett se uită disperată la el. Întrevederea se sfârşise, şi ea pierduse. Deodată, slăbită de efortul şi de tristeţea ultimei zile, la care se adăugase

şi decepţia de acum, nu mai putu să reziste – nervii îi cedară şi scoase un ţipăt: „Oh, Ashley!” Trântindu-se pe canapeaua joasă, izbucni într-un plâns amar.

Auzi paşii lui nesiguri apropiindu-se de ea şi vocea lui tristă rostindu-i de câteva ori numele. Apoi, alţi paşi iuţi venind în fugă prin hol, din bucătărie. Melanie intră în odaie, cu ochii mari de spaimă.

— Scarlett… copilul…?

Scarlett îşi ascunse capul în tapiţeria plină de praf continuând să plângă, şi vorbi printre suspine:

— Ashley e atât de răutăcios! Atât de groaznic de răutăcios şi de urâcios!

— O, Ashley, ce i-ai făcut? întrebă Melanie, şi se trânti jos, lângă canapea, luând-o pe Scarlett în braţe. Ce-ai spus? Cum ai putut? Ai fi putut să faci rău copilului! Haide, draga mea, pune-ţi capul pe umărul Melaniei! Ce s-a întâmplat?

— Ashley… e… e aşa de încăpăţânat şi de urâcios.

— Ashley, mă mir de tine! Cum ai putut s-o superi când e în starea asta şi când domnul O’Hara abia a fost coborât în mormânt?

— Nu-l certa, exclamă Scarlett, contrazicându-se singură.

Îşi ridică brusc capul de pe umărul Melaniei, arătându-şi faţa udă de lacrimi şi părul despletit şi afirmă:

— Are voie să facă ce vrea!

— Melanie, zise Ashley cu faţa palidă, să-ţi explic ce s-a întâmplat. Scarlett a avut bunătatea să-mi propună un post la Atlanta, ca supraveghetor al unuia din gaterele ei.

— Supraveghetor! strigă Scarlett indignată. I-am oferit jumătate din câştig şi el…

— Şi eu i-am spus că am aranjat ca noi să mergem în Nord, şi atunci ea…

— O, strigă Scarlett, începând din nou să suspine. I-am spus, i-am repetat că am mare nevoie de el, că nu

găsesc pe nimeni să conducă gaterul, că o să am un copil – şi a refuzat să vină! Şi acum, acum va trebui să vând gaterul, deşi sunt sigură că n-am să capăt un preţ bun pe el, şi o să pierd bani şi poate vom muri de foame, dar lui nu-i pasă. E aşa de răutăcios!

Îşi ascunse din nou capul la umărul slăbuţ al Melaniei, şi teama începu parcă să i se risipească, odată cu o licărire de speranţă ce se trezi în ea. Simţea că în sufletul credincios al Melaniei va găsi un aliat, simţea că Melanie era indignată că cineva, şi anume chiar prea-iubitul ei soţ, putea s-o facă pe Scarlett să plângă. Melanie se repezi la Ashley ca o porumbiţă furioasă şi, pentru prima oară în viaţa ei, îl certă.

— Ashley, cum ai putut s-o refuzi? Şi asta, după tot ce a făcut pentru noi! Ce nerecunoscători suntem… Mai ales acum, când are nevoie de ajutor din cauza cop… Ce puţin cavaler eşti! Ne-a ajutat când am avut nevoie, şi acum tu o refuzi când la rândul ei îţi cere ajutorul!

Scarlett se uită pe furiş la Ashley şi văzu clar uimirea şi nedumerirea aşternându-i-se pe faţă, în timp ce se uita în ochii plini de indignare ai Melaniei. Scarlett era la rându-i mirată de vehemenţa atacului Melaniei, fiindcă ştia cât respect îi purta ea lui Ashley, hotărârile lui având pentru ea putere de lege.

— Melanie… începu el şi întinse braţele, neajutorat.

— Ashley, cum poţi şovăi? Gândeşte-te la ce-a făcut Scarlett pentru noi, pentru mine. Aş fi murit la Atlanta când s-a născut Beau, dacă ea nu m-ar fi ajutat. Şi a… a omorât un yankeu, apărându-ne. Ştiai asta? Pentru noi a omorât un om. Şi a muncit ca o roabă pentru noi, înainte ca Will şi cu tine să vă fi întors acasă, numai ca să aibă ce să ne dea de mâncare. Şi când mă gândesc cum ara şi cum culegea bumbacul, îmi vine să… o, draga mea!

Şi Melanie îşi înclină capul, sărutând părul ciufulit al lui Scarlett, în semn de devotament…

— Şi acum e prima oară când ne cere să facem ceva

pentru ea...

— Nu e nevoie să-mi spui tot ce a făcut pentru noi.

— Ashley, te rog, gândeşte-te! Pe lângă faptul că ai s-o ajuți, va fi mult mai bine dacă o să stăm la Atlanta, printre oameni pe care-i cunoaştem, şi nu printre yankei! O să fim cu mătuşa Pitty şi cu unchiul Henry, cu toți prietenii noştri, şi Beau va avea o mulțime de tovarăşi de joacă şi va merge la şcoală. Dacă am merge la New York, nu l-am putea da la şcoală şi nu l-am putea lăsa să se împrietenească cu copiii yankei! Ar trebui să aibă o guvernantă, şi nu văd cum ne-ar da mâna...

— Melanie, zise Ashley, şi vocea lui suna teribil de calmă, vrei într-adevăr atât de mult să mergem la Atlanta? Nu mi-ai spus niciodată când vorbeam să mergem la New York. Nu mi-ai dat nici măcar de înțeles...

— O, dar când vorbeam să mergem la New York, nu ştiam că ai putea să găseşti de lucru la Atlanta, şi de altfel nu era treaba mea. Datoria unei soții e să meargă unde se duce soțul ei. Acum însă, când Scarlett are nevoie de noi şi îți oferă o slujbă pe care numai tu ai putea s-o faci, putem să mergem la noi acasă! Acasă! şi vocea îi răsună plină de bucurie, în timp ce o strângea în brațe pe Scarlett. Am să văd din nou Five Points, şi Strada Piersicului şi... Oh, ce dor mi-a fost de toate! Şi poate vom putea avea un cămin al nostru! Puțin mi-ar păsa dacă ar fi mic şi strâmt, doar să fie căminul nostru!

Ochii ei străluceau de entuziasm şi fericire şi cei doi se uitară uimiți la ea. Ashley, cu o privire încremenită, iar Scarlett, cu mirare amestecată cu ruşine. Niciodată nu-şi dăduse seama cât îi fusese de dor Melaniei de Atlanta, cât dorise să se întoarcă acasă şi să aibă căminul ei. Păruse atât de mulțumită la Tara, încât Scarlett simți ca o lovitură faptul că îi era dor de Atlanta.

— O, Scarlett, ce bună eşti că te-ai gândit la noi! Ştiai ce dor îmi era de-acasă!

Scarlett se simţi ruşinată dar şi iritată, aşa cum făcea întotdeauna când o vedea pe Melanie atribuindu-i motive dezinteresate, atunci când nu era cazul. Deodată nu mai putu privi nici în ochii lui Ashley, nici în ai Melaniei.

— Am putea găsi o casă numai pentru noi. Îţi dai seama că suntem căsătoriţi de cinci ani şi n-am avut încă până azi casa noastră?

— Puteţi sta cu noi la mătuşa Pitty, e doar casa voastră, murmură Scarlett, jucându-se cu o pernuţă şi ţinând ochii în jos, ca să ascundă expresia de triumf ce se reflecta în ei, acum când simţea că lucrurile merg bine.

— Nu, dar mulţumesc în orice caz, draga mea. Am fi prea înghesuiţi. O să găsim noi o casă... O, Ashley, spune da!

— Scarlett, zise Ashley cu o voce surdă. Uită-te la mine!

Înfiorată, ea îşi ridică privirea şi-i văzu ochii cenuşii, plini de amărăciune şi de un sentiment de zădărnicie obosită.

— Scarlett, am să vin la Atlanta... Nu mă pot lupta cu amândouă.

Le întoarse spatele şi ieşi din odaie.

Sentimentul de triumf din sufletul lui Scarlett fu întunecat de teamă. Privirea din ochii lui, atunci când îi vorbise, fusese identică cu aceea când îi spusese că era pierdut pentru vecie dacă venea la Atlanta.

După ce Suellen şi Will se căsătoriră, şi Carreen plecă la Charleston la o mănăstire, Ashley, Melanie şi Beau veniră la Atlanta, aducând-o cu ei pe Dilcey să le fie bucătăreasă şi guvernantă. Prissy şi Pork fură lăsaţi la Tara, până când Will va putea găsi alţi negri care să-l ajute la munca câmpului, şi apoi urmau să vină şi ei la

oraş.

Căsuța de cărămidă roşie, pe care Ashley o închirie pentru familia lui, se găsea pe Strada Iederii, chiar în dosul casei mătuşii Pitty, şi cele două curți se învecinau, despărțite doar de un gard neîngrijit, de lemn câinesc. Melanie o alesese anume pentru acest motiv. În prima dimineață a întoarcerii ei la Atlanta, spusese râzând şi plângând şi îmbrățişând-o pe Scarlett şi pe mătuşa Pitty că fusese atâta vreme despărțită de cei care îi erau dragi, încât niciodată nu va socoti că stă destul de aproape de ei.

Casa avusese mai înainte şi un etaj, dar fusese distrus de obuze în timpul asediului, iar proprietarul, când se întorsese după înfrângere, nu avusese bani ca să-l ridice din nou. Se mulțumise să pună un acoperiş plat peste parter. Clădirea avea astfel o înfățişare turtită, disproporționată, ca o casă de păpuşi făcută din cutii de pantofi. Fusese ridicată peste o pivniță mare, şi treptele largi care duceau spre ea o făceau să pară puțin ridicolă. Dar înfățişarea turtită şi plată a casei era în parte compensată de cei doi stejari bătrâni şi falnici care o umbreau, şi de magnolia cu frunze prăfuite, plină de flori albe, care creştea lângă scara din față. Peluza era largă şi verde, acoperită cu trifoi des, iar la margine străjuia un gard rar şi neîngrijit, printre ostrețele căruia se împleteau tulpinile caprifoiului parfumat. Ici-colo, prin iarbă, răsăreau din tufele de trandafiri striviți tulpini noi, iar florile albe şi roz ale mirtului înfloreau ca şi cum războiul nu trecuse peste ele şi caii yankeilor nu le roseseră ramurile.

Scarlett îşi zicea că era cea mai urâtă locuință pe care o văzuse vreodată, dar pentru Melanie nici casa de la Doisprezece Stejari, în toată grandoarea ei, nu fusese mai frumoasă. Casa asta era căminul ei şi, în sfârşit, aici se afla singură cu Ashley şi cu Beau.

India Wilkes se întoarse de la Macon, unde stătuse din 1864 împreună cu Honey, şi se instală la fratele ei,

înghesuindu-i pe locatarii căsuței. Ashley şi Melanie o primiră însă cu drag. Timpurile se schimbaseră, banii lipseau, dar nimic nu alterase principiul vieții din Sud care cerea ca familiile să găzduiască cu plăcere rudele sărace sau fetele bătrâne din neamul lor.

Honey se măritase şi, după spusele Indiei, luase pe cineva de rang inferior, un om grosolan din Mississippi, care se stabilise la Macon. Avea fața roşie, glasul puternic şi maniere vesele. Indiei nu-i plăcuse această căsătorie şi, din cauza aceasta, nu fusese fericită în casa cumnatului ei. Fu foarte bucuroasă când auzi că Ashley îşi avea acum căminul lui, aşa că putu să plece dintr-o casă în care nu se simțea bine, ca să n-o mai vadă nici pe sora ei, atât de fericită cu un bărbat nedemn de ea.

Restul familiei credea în taină că Honey cea prostuță şi hlizită nimerise mai bine decât era de aşteptat, şi toți se minunau că reuşise să găsească un bărbat. Soțul ei era un gentleman şi un om cu oarecare stare; pentru India, însă, născută în Georgia şi crescută în tradițiile Virginiei, oricine nu era de pe coasta răsăriteană, era un mojic şi un barbar. Probabil că bărbatul lui Honey era şi el fericit că scapă de ea, fiindcă acum nu era prea uşor să trăieşti cu India.

Era cu adevărat o fată bătrână. Avea douăzeci şi cinci de ani şi îşi arăta vârsta, aşa că nu mai avea nevoie să încerce a părea frumoasă. Ochii ei incolori şi fără gene se uitau direct şi intransigent la toată lumea, iar buzele subțiri şi le strângea într-o expresie de îngâmfare fudulă. Avea un aer de demnitate şi mândrie, care, lucru ciudat, îi şedea mai bine decât dulceața hotărâtă şi tinerească din vremurile când trăia la Doisprezece Stejari. Avea oarecum poziția unei văduve. Toată lumea ştia că Stuart Tarleton s-ar fi căsătorit cu ea dacă n-ar fi fost ucis la Gettysburg, şi astfel i se acorda respectul cuvenit unei femei care fusese dorită, chiar dacă nu se măritase.

Cele şase camere ale căsuței din strada Iederii fură

curând mobilate cu tot felul de mobile ieftine de brad şi de stejar din magazinul lui Frank. Deoarece Ashley n-avea un ban şi era silit să cumpere pe datorie, refuzase tot ce nu era foarte ieftin şi cumpărase strictul necesar. Acest lucru îl jenase pe Frank care ținea la Ashley, şi o îndurerase pe Scarlett. Şi ea şi Frank ar fi dat cu plăcere, şi fără plată, cea mai frumoasă mobilă de mahon ori de lemn de trandafir din magazin, dar Wilkes-ii refuzau cu încăpățânare. Casa era dureros de urâtă şi de goală, şi Scarlett suferea văzându-l pe Ashley stând într-o casă fără covoare şi fără perdele. Ashley însă parcă nu observa nimic din tot ce-l înconjura, iar Melanie, care pentru prima dată de la căsătorie îşi avea casa ei, era mândră de ea. Scarlett s-ar fi simțit umilită dacă prietenii ei ar fi venit în casa ei şi ar fi găsit-o fără draperii şi covoare, fără pernuțe şi numărul cuvenit de scaune, ori fără ceşti şi lingurițe. Melanie însă făcea onorurile casei ca şi cum ar fi avut perdele de pluş şi canapele de brocart.

Cu toată fericirea ei evidentă, Melanie nu se simțea bine. Îşi pierduse sănătatea născându-l pe micul Beau, şi munca grea pe care o făcuse la Tara după naşterea lui îi slăbise şi mai mult puterile. Era atât de slăbuță, încât oasele ei mici păreau că-i vor ieşi prin pielea de un alb mai. Văzută de departe, jucându-se cu Beau în curtea din dos a casei, părea o fetiță, deoarece avea talia neînchipuit de subțire, tot trupul fiindu-i de altfel redus la proporții miniaturale. N-avea piept, şi şoldurile-i erau tot atât de înguste ca ale micului Beau. Cum nu era nici cochetă şi n-avea pic de bun-simț (gândea Scarlett) ca să-şi coasă nişte volănaşe sub corsajul rochiilor sau să-şi prindă pernuțe sub corset, slăbiciunea trupului ei era foarte vizibilă. Şi fața îi era prea slabă şi prea palidă, iar sprâncenele mătăsoase, delicat arcuite, formau un contrast prea mare cu tenul ei lipsit de culoare. Pe chipul mic, ochii erau prea mari ca să fie frumoşi, cearcănele făcându-i să pară enormi; dar expresia lor nu

se schimbase deloc din zilele fericitei ei copilării. Războiul, suferințele, munca grea nu izbutiseră să altereze dulcea lor seninătate. Erau ochii unei femei fericite, ai unei femei în jurul căreia puteau să se dezlănțuie furtuni, fără să-i tulbure liniştea lăuntrică a ființei.

Cum oare îşi păstrează privirea asta? se întreba Scarlett uitându-se la ea cu invidie. Ştia că, în ceea ce o priveşte, ochii ei aveau uneori privirea unei pisici flămânde. Ce spusese Rhett odată despre ochii Melaniei? O prostie – că erau ca nişte lumânări? O, da, ca două fapte bune într-o lume rea. Da, erau ca două lumânări, ca două lumânări ferite de toate vânturile, două lumini dulci lucind de fericirea de-a fi iarăşi acasă, printre prieteni.

Căsuța lor era întotdeauna plină de musafiri. Melanie fusese foarte iubită încă de când era copil, şi oraşul se înghesui să-i ureze bun-venit acasă. Toată lumea îi aducea daruri pentru casă, începând de la mobile şi bibelouri vechi, tablouri, câteva lingurițe de argint, până la fețe de pernă de olandă, şervete, ori covoraşe – tot felul de lucruşoare care scăpaseră oamenilor lui Sherman, fiind păstrate cu sfințenie, dar despre care se jurau că le prisosesc.

Bătrânii care făcuseră războiul din Mexic împreună cu tatăl ei veniră să o vadă, aducându-şi şi prietenii ca s-o cunoască pe „drăgălaşa fiică a bătrânului colonel Hamilton”. Vechile prietene ale mamei ei se îngrămădeau în jurul Melaniei, fiindcă se purta cu multă deferență față de cei mai în vârstă, lucru grozav de plăcut pentru doamnele bătrâne în acele zile când tineretul parcă uitase să se poarte cuviincios.

Cele de-o vârstă cu ea, tinerele soții, mamele şi văduvele o iubeau fiindcă îndurase suferința lor comună fără să devină acră şi fiindcă le asculta întotdeauna necazurile. Tineretul venea în casa ei aşa cum vine întotdeauna acolo unde se petrece bine, şi fiecare îşi

revedea prietenii pe care dorea cu adevărat să-i întâlnească.

Împrejurul persoanei pline de tact şi de modestie a Melaniei se formă curând un cerc de tineri şi bătrâni care reprezentau tot ce rămăsese din societatea cea mai aleasă a Atlantei dinainte de război. Toți aceştia, cu genealogii diferite, erau săraci dar mândri de familiile lor. Lumea bună din Atlanta, risipită şi decimată de război, uluită de schimbările survenite într-un interval de timp atât de scurt, îşi găsise în sfârşit un nucleu în jurul căruia se putuse regrupa.

Melanie era tânără, dar poseda toate calitățile pe care acest grup de oameni îndârjiți le aprecia – sărăcie mândră, curaj stoic, voioşie, amabilitate, bunătate şi, mai presus de toate, o credință oarbă, neştirbită în vechile tradiții. Melanie refuza să se schimbe, refuza chiar să admită că există un motiv de schimbare într-o lume care se schimbase cu totul. Sub acoperişul casei ei, vechile vremuri păreau că se întorseseră, şi lumea prindea curaj, şi izbutea chiar să privească cu dispreț viața destrăbălată şi marile petreceri ale carpetbagger-ilor şi ale republicanilor îmbogățiți de curând.

Când priveau chipul ei tânăr şi citeau în el credința față de vremurile vechi, cu toții puteau uita o clipă pe trădătorii propriei lor clase sociale, care îi umpleau de furie, de teamă şi de deznădejde. Şi erau mulți din aceştia. Erau oameni de familie bună, împinşi la disperare de sărăcie, care trecuseră de partea învingătorilor, deveniseră republicani şi acceptaseră situații de la yankei, pentru ca familiile lor să nu moară de foame. Erau foştii militari cărora le lipsea curajul să înfrunte anii lungi care aveau să treacă până să-şi refacă averile. Aceştia, urmând exemplul lui Rhett Butler, se înhăitau cu carpetbagger-ii şi câştigau bani prin mijloace necinstite.

Dar mai rău chiar decât trădătorii, erau privite unele fete din familiile cele mai bune din Atlanta, care

crescuseră mari după capitulare şi nu păstraseră decât amintiri vagi despre război, nesimţind amărăciunea celor vârstnici. Nu pierduseră nici soţi, nici logodnici. Aveau puţine amintiri despre bogăţia şi splendoarea trecutului, iar ofiţerii yankei erau atât de frumoşi, atât de bine îmbrăcaţi şi atât de lipsiţi de griji! Şi dădeau baluri atât de frumoase, şi aveau cai atât de frumoşi, şi pur şi simplu le adorau pe fetele din Sud! Le tratau ca pe nişte regine şi se străduiau atâta să nu le jignească mândria şi susceptibilitatea. În faţa acestor măgulitoare atenţii, ce oare le-ar fi putut opri să nu se împrietenească cu ei? Erau mult mai atrăgători decât tinerii serioşi din Atlanta, care se îmbrăcau sărăcăcios şi munceau atât de greu încât n-aveau timp de distracţii. Ca urmare, unele fete fugiseră cu ofiţeri yankei, ceea ce sfâşie inimile familiilor din Atlanta. Se întâmpla ca mulţi fraţi să se întâlnească pe stradă cu surorile lor şi să nu le vorbească, şi unii părinţi nu mai pomeneau niciodată numele fiicelor lor. Amintindu-şi de tragediile acestea, o groază de moarte se strecura în sufletele acelora care aveau deviza: „Nu ne predăm!” – o groază acută, statornică, pe care numai faţa blândă dar hotărâtă a Melaniei o mai risipea. După cum spuneau doamnele bătrâne, Melanie era o pildă excelentă şi binefăcătoare pentru tinerele fete din Atlanta. Şi fiindcă nu făcea paradă de virtuţile ei, fetele tinere nu o antipatizau. Melanie nu-şi dădea seama că devenise un fel de preşedintă a noii societăţi. Îşi zicea doar că oamenii erau drăguţi şi veneau s-o vadă şi o pofteau la micile lor cercuri de lucru de mână, la cluburile de dans şi la seratele muzicale. Societatea din Atlanta avusese întotdeauna aptitudini muzicale, fiind şi iubitoare de muzică bună, în ciuda tuturor comentariilor ironice ale celorlalte oraşe surori din Sud în legătură cu lipsa de cultură a oraşului. Acum avea loc o entuziastă reînviere, care se întărea pe măsură ce vremurile deveneau mai grele şi mai încordate. Ascultând muzică, era mai uşor

să uiți obraznicele chipuri negre de pe străzi şi uniformele albastre ale garnizoanei.

Melanie se simți oarecum jenată când se pomeni în fruntea cercului muzical de sâmbătă seară, de curând creat. Nu vedea de ce ar merita să fie aleasă pentru această distincție, decât prin faptul că putea acompania pe oricine la pian, şi chiar pe domnişoarele Melure care, deşi surde complet, tot mai cântau duete.

Adevărul era că Melanie reuşise să afilieze cu dibăcie la cercul muzical de sâmbătă seară clubul harpistelor, corul bărbătesc, clubul tinerelor mandoliniste şi cercul ghitariştilor, aşa că Atlanta avea acum o muzică demnă de-a fi ascultată. De fapt, se spunea că executarea unei piese ca „Țiganca” de către membrii cercului a fost mult superioară reprezentațiilor auzite la New York şi New Orleans. De fapt, după atragerea harpistelor în asociație a propus doamna Merriwether doamnei Meade şi doamnei Whiting s-o facă pe Melanie preşedinta cercului. Dacă se putuse înțelege cu harpistele, afirma doamna Merriwether, înseamnă că se va putea înțelege cu oricine. Ea însăşi cânta la orgă pentru corul bisericii metodiste şi, ca organistă, n-avea prea mult respect pentru harpe şi harpiste.

Melanie fusese de asemenea numită secretara „Asociației pentru înfrumusețarea mormintelor glorioşilor noştri eroi” şi a „Cercului de lucru al văduvelor şi orfanilor Confederației”. Această nouă cinste îi reveni după o entuziastă adunare comună a celor două societăți, care amenințase să se sfârşească la un moment dat cu violență şi cu ruperea unor prietenii vechi. Se pusese întrebarea dacă trebuiau plivite şi buruienile de pe mormintele soldaților Uniunii, ce se aflau lângă cele ale soldaților confederați. Înfățişarea sărăcăcioasă a mormintelor yankee descuraja toate silințele pe care şi ie dădeau doamnele pentru a le înfrumuseța pe acelea ale morților lor. Imediat, focul care părea înăbuşit în suflete izbucni cu furie, şi cele

două organizații se despărțiră pline de ostilitate. Cercul de lucru era pentru plivirea buruienilor, dar doamnele din Asociația pentru înfrumusețarea mormintelor erau categoric împotrivă.

Doamna Meade exprimă părerea acestei ultime grupări zicând:

— Să plivim buruienile de pe mormintele yankee? Mai bine i-am scoate pe toți yankeii din morminte şi i-am arunca la groapa cu gunoaie!

La aceste cuvinte scandaloase, membrele celor două asociații se sculară, şi fiecare doamnă îşi dădu părerea fără ca nimeni să mai asculte. Adunarea se ținea în salonul doamnei Merriwether, şi bunicul Merriwether, care fusese alungat în bucătărie, povestea mai târziu că gălăgia din salon i-a amintit de începerea atacului la bătălia de la Franklin. Şi, adăugă el, te-ai fi crezut mai în siguranță la bătălia de la Franklin decât la adunarea respectivelor cucoane.

Melanie îşi făcu loc până ajunse în mijlocul femeilor surescitate şi reuşi să le facă să-i asculte vocea cu un timbru atât de calm şi de dulce. Era foarte emoționată de îndrăzneala ei de a vorbi adunării indignate, dar deşi glasul îi tremura, continuă să spună: „Doamnelor, vă rog!” până când zarva se potoli.

— Aş dori să vă spun… adică, m-am gândit de mult la asta… că nu numai că ar trebui să plivim mormintele, dar ar fi omenesc să semănăm şi flori pe ele. Orice ați face dumneavoastră, să ştiți că de câte ori duc flori pe mormântul scumpului nostru Charlie, pun câteva şi pe mormântul unui yankeu necunoscut de alături. E atât de… părăsit!

Indignarea izbucni din nou, în cuvinte rostite mai puternic, şi de astă dată ambele asociații se contopiră exprimându-şi aceeaşi părere:

— Pe mormintele yankee!… O, Melly, cum ai putut!… Şi ei l-au omorât pe Charlie!… Şi aproape că te-au omorât şi pe tine!… Yankeii l-ar fi putut omorî şi pe

Beau, după ce s-a născut!... Au încercat doar să dea foc Tarei!

Melanie se rezemă de speteaza scaunului, ca să nu cadă, aproape strivită de dezaprobarea generală pe care n-o cunoscuse până acum.

— O, doamnelor! strigă ea cu voce rugătoare. Vă rog, lăsați-mă să termin! Ştiu că n-am dreptul să vorbesc în această chestiune, fiindcă niciunul din cei care-mi sunt dragi n-au fost omorâți în afară de Charlie... şi, mulțumesc lui Dumnezeu, ştiu unde-i este mormântul! Dar sunt atâtea dintre noi care nu ştiu unde sunt îngropați fiii, soții, frații lor şi...

Se opri, cu glasul sugrumat, şi se aşternu o tăcere mormântală.

Ochii scânteietori ai doamnei Meade se întunecară. Făcuse o lungă călătorie la Gettysburg, după terminarea crâncenei lupte, în nădejdea de a putea aduce trupul lui Darcy, dar nimeni nu i-a putut arăta unde era îngropat. Zăcea desigur undeva într-un şanț săpat în grabă în țara duşmană. Şi buzele doamnei Allan începură să-i tremure. Soțul şi fratele ei fuseseră în acea nenorocită incursiune făcută de Morgan în Ohio, şi ultimele ştiri despre soarta lor spuneau că fuseseră ucişi pe malul râului, tocmai când cavaleria yankee se apropia în goană. Nu ştia nici acum unde zăceau. Fiul doamnei Allison murise într-un lagăr de prizonieri din Nord şi ea, fiind atât de săracă, nu putea să-i aducă trupul acasă. Altele citiseră în listele de dispăruți următoarea informație laconică: „Dispărut – probabil mort”. Şi din aceste cuvinte aflaseră ultimele ştiri despre oamenii dragi pe care îi văzuseră plecând la război.

Se uitară toate spre Melanie, şi privirea lor parcă zicea: „De ce redeschizi aceste răni? Sunt răni care nu se vindecă niciodată – să nu ştii unde zac cei care-ți sunt dragi.”

Glasul Melaniei prinse puteri în tăcerea din odaie.

— Mormintele lor sunt undeva, în țara yankeilor, aşa

cum mormintele yankee sunt aici. O, ce îngrozitor ar fi dacă am afla că o femeie yankee ar spune să fie scoşi şi…

Doamna Meade scoase din gât un țipăt de spaimă.

— Ce bine ar fi însă dacă am şti că o femeie yankee bună – şi cred că trebuie să fie şi femei bune printre ele fiindcă, împotriva celor ce spune lumea, nu se poate să fie toate rele! – ce bine ar fi, zic, să ştim că au plivit buruienile de pe mormintele bărbaților noştri şi că au pus flori pe ele, deşi le-au fost duşmani. Dacă Charlie ar fi murit în Nord, ar fi fost o mângâiere pentru mine să ştiu că cineva… şi nu-mi pasă, doamnelor, ce credeți despre mine – (aici vocea i se frânse) – să ştiți că mă retrag din ambele asociații şi am să… am să plivesc buruienile de pe toate mormintele yankee pe care le voi găsi, şi am să semăn şi flori pe ele… şi aş vrea să văd dacă o să îndrăzniți să mă împiedicați.

După această ultimă provocare, Melanie izbucni în lacrimi şi o porni spre uşă.

La un ceas după aceasta, bunicul Merriwether, simțindu-se în siguranță în mediul masculin al cafenelei „La Frumoasa Zilei”, îi povesti unchiului Henry Hamilton că, după aceste cuvinte, toate cucoanele începuseră să plângă, s-o îmbrățişeze pe Melanie şi că totul se terminase într-o atmosferă de înțelegere plină de tandrețe, Melanie fiind numită secretara ambelor organizații.

— Şi au să plivească buruienile! Ba chiar culmea e că Dolly a zis s-o ajut şi eu, fiindcă n-am altceva de făcut! N-am nimic împotriva yankeilor, şi cred că domnişoara Melly avea toată dreptatea, față de celelalte doamne care erau ca nişte pisici turbate fără să aibă vreun motiv serios. Dar să plivesc buruieni la vârsta mea, cu junghiurile mele?

Melanie făcea parte şi din comitetul doamnelor care conduceau „Azilul de orfani” şi ajuta la strângerea cărților pentru noua „Asociație de lectură a tinerilor”.

Chiar şi „Thespienii”, care dădeau reprezentaţii teatrale de amatori o dată pe lună, o chemară printre ei. Era prea timidă ca să apară pe scenă, dar ştia să confecţioneze costume din pânză de sac, fiindcă era singurul material pe care-l aveau la dispoziţie. Hotărî, în ultimă instanţă, la „Cercul de lectură Shakespeare”, că după operele bardului trebuiesc citite neapărat şi acelea ale domnului Dikens, precum şi ale domnului Bulwer-Lytton, şi nu poemele lordului Byron, cum propusese un membru tânăr şi necăsătorit, socotit de Melanie că ar avea păreri prea libere.

În serile de la sfârşitul verii, căsuţa ei prost luminată era întotdeauna plină de oaspeţi. Nu erau niciodată destule scaune pentru toţi şi, de multe ori, doamnele şedeau pe treptele verandei din faţă, iar bărbaţii se aşezau pe balustradă, pe lăzi sau chiar pe peluză. Uneori, când Scarlett îi vedea pe musafiri aşezaţi pe iarbă şi bând ceai, singura trataţie pe care şi-o puteau permite Wilkes-ii, se întreba cum îi venea Melaniei să-şi arate sărăcia aşa, fără ruşine. Până când Scarlett nu va mobila casa mătuşii Pitty aşa cum fusese înainte de război şi nu va putea să le servească musafirilor vin bun, lichior, şuncă şi vânat rece, n-avea de gând să poftească lume la ea acasă – mai ales lume bună, aşa cum venea la Melanie.

Generalul John B. Gordon, marele erou al Georgiei, venea la Melanie de multe ori, împreună cu familia. Părintele Ryan, preotul-poet al Confederaţiei, nu uita să-i facă o vizită de câte ori venea la Atlanta. Spiritul lui ales fermeca aceste reuniuni şi rareori era nevoie de insistenţă ca să-l facă să recite „Sabia lui Lee” sau nemuritorul său poem „Drapelul cucerit”, care impresiona totdeauna pe doamne, făcându-le să plângă. Alex Stephens, fostul vicepreşedinte al Confederaţiei, venea la ea de câte ori era în oraş şi, când se zvonea că se află la Melanie, casa se umplea de lume, şi oamenii rămâneau ceasuri întregi, vrăjiţi de vocea răsunătoare a

plăpândului infirm. De obicei se afla acolo şi câte o duzină de copii pe jumătate adormiţi în braţele părinţilor, fiindcă trecuse de mult ora culcării. Nicio familie nu voia ca scumpii lor copii să nu poată spune mai târziu că fuseseră sărutaţi de marele vicepreşedinte sau că strânseseră mâna unuia dintre cei care conduseseră Confederaţia. Fiecare persoană însemnată care venea în oraş se abătea şi pe la Willkes-i, şi uneori rămânea şi peste noapte acolo. Astfel, căsuţa cu acoperişul turtit era totdeauna plină. India dormea pe un pat de campanie, în firida ce servea de cameră lui Beau. De câte ori se ivea câte un musafir neaşteptat, India o trimitea repede pe Dilecey să treacă gardul ca să împrumute ouă pentru micul dejun de la bucătăreasa mătuşii Pitty, dar Melanie se purta cu toţi cu amabilitatea unei castelane.

Nu, Melanie nu-şi dădea seama că lumea se strângea în jurul ei ca în jurul unui steag zdrenţuit, dar iubit! Se simţi jenată şi mirată când doctorul Meade, după o seară plăcută pe care o petrecuse în casa ei, şi în timpul căreia citise cu mult succes rolul lui Macbeth, îi sărută mâna şi făcu unele observaţii, cu tonul pe care îl lua odinioară când vorbea de „cauza noastră glorioasă.”

— Scumpă domnişoară Melly, e o cinste şi o fericire să vin în casa dumitale, căci dumneata şi celelalte doamne ca dumneata reprezentaţi forţa noastră a tuturor, sunteţi tot ce ne-a mai rămas. Toată floarea tineretului nostru a fost nimicită, tot râsul tinerelor noastre fete a fost înăbuşit. Sănătatea ne-a fost distrusă, am fost dezrădăcinaţi, obiceiurile ne-au fost tulburate. Am fost sărăciţi, daţi înapoi cu cincizeci de ani, şi umerii fiilor noştri şi ai bătrânilor noştri au fost încărcaţi cu o povară prea grea pentru ei. Ai fiilor noştri care ar trebui să meargă încă la şcoală, şi ai bătrânilor noştri care ar trebui acum să-şi încălzească la soare trupurile obosite! Vom reclădi însă totul la loc, fiindcă ne-au mai rămas suflete ca ale dumneavoastră, pe care

ne vom putea sprijini. Şi cât timp vom mai avea astfel de suflete, yankeii pot să ne ia restul!

Atâta vreme cât marele şal negru al mătuşii Pitty reuşea să mai ascundă situația lui Scarlett, ea şi cu Frank se strecurau adesea prin gardul viu din dosul casei spre a se duce la adunările ce se țineau în serile de vară, pe verandă, la Melanie. Scarlett se aşeza întotdeauna mai la întuneric, în umbra ocrotitoare unde, nebăgată în seamă, putea să privească pe furiş chipul lui Ashley.

O atrăgea la Melanie numai Ashley, deoarece tot ce se vorbea acolo o plictisea şi o indispunea. Conversația urma după o rânduială stabilită: mai întâi despre vremurile grele, apoi despre situația politică, ca în cele din urmă să se vorbească, bineînțeles, despre război. Cucoanele se văitau de scumpete şi întrebau pe domni dacă nu cred că vremurile bune se vor întoarce. Atotştiutorii domni răspundeau că sigur se vor întoarce. Că trebuie, numai să treacă câtva timp. Că vremurile grele nu pot să țină mult. Cucoanele ştiau că domnii mint şi domnii ştiau, la rândul lor, că ele ştiu că mint. Dar continuau să mintă bucuros, iar cucoanele se făceau că-i cred. Toată lumea ştia că vremurile grele n-or să se termine atât de curând.

După ce terminau cu vremurile grele, cucoanele vorbeau de neobrăzarea crescândă a negrilor, despre îndrăzneala carpetbagger-ilor şi despre înjosirea de-a vedea peste tot soldați yankei pierzându-şi vremea pe la colțuri de stradă. Socoteau domnii că yankeii vor sfârşi odată cu Reconstrucția? Încurajatori, domnii socoteau că vor sfârşi curând: adică, atunci când democrații vor putea din nou să voteze. Cucoanele aveau bunul-gust de a nu mai întreba când se va întâmpla asta. Şi, sfârşind cu politica, începeau să vorbească despre război.

De câte ori se întâlneau doi foşti confederați, acesta era singurul subiect de conversație, iar când se adunau

ceva mai mulți, se înțelege de la sine că războiul urma să fie retrăit în toată desfăşurarea lui. Şi, întotdeauna, cuvântul „dacă" avea locul de frunte în discuție.

„Dacă Anglia ne-ar fi recunoscut..." „Dacă Jeff Davis ar fi rechiziționat tot bumbacul şi l-ar fi trimis în Anglia înainte de instituirea blocadei..." „Dacă Longstreet ar fi executat ordinele la Gettysburg..." „Dacă Jeb Stuart n-ar fi fost plecat în recunoaştere tocmai când Marse Bob avea nevoie de el..." „Dacă nu l-am fi pierdut pe Stonewall Jackson..." „Dacă Vicksburg n-ar fi căzut..." „Dacă am mai fi putut rezista încă un an..." Şi mai ales: „Dacă nu l-ar fi înlocuit pe Johnston cu Hood..." sau „Dacă la Dalton i s-ar fi dat comanda lui Hood în loc de Johnston..."

Dacă! Dacă! În seara liniştită, tot mai întunecoasă, glasurile domoale şi tărăgănate se înviorau ca pe vremuri – şi toți, infanterişti, cavalerişti şi tunari, îşi aminteau de zilele când viața era o continuă încordare, evocând în mohorâta iarnă a vieții lor pierduta arşiță a verii.

„Nu sunt în stare să vorbească despre altceva", se gândea Scarlett. „Numai şi numai despre război. Totdeauna îşi vor aduce aminte de acest război. Şi niciodată n-au să vorbească despre altceva. Până la sfârşitul vieții."

Privea împrejur şi vedea copiii ghemuiți în brațele părinților, cu răsuflarea tăiată, cu ochi strălucitori, ascultând povestiri despre atacuri de noapte, despre cumplite şarje de cavalerie şi despre steaguri înfipte pe metereze duşmane. Auzeau tobele, goarnele şi strigătul rebelilor; vedeau oameni târându-şi prin ploaie picioarele betege, sub drapelele zdrențuite.

„Nici copiii aceştia n-au să vorbească vreodată despre altceva. Au să creadă că a fost ceva minunat, sublim să lupți cu yankeii şi să te întorci acasă orb şi schilod, sau chiar să nu te mai întorci deloc. Tuturor le place să-şi amintească de război şi să vorbească despre el. Dar mie

nu. Nici nu vreau să mă gândesc la el. L-aş uita cu totul, dac-aş putea – ah, numai de-aş putea!”

Scarlett o asculta înfiorată pe Melanie povestind despre cele întâmplate la Tara, făcând din Scarlett o eroină, pentru că ţinuse piept năvălitorilor şi salvase sabia lui Charles, sau istorisind cu patos cum stinsese ea focul. Toate acestea nu-i făceau nicio plăcere şi nu credea că trebuie să se mândrească cu aceste amintiri. Nici nu voia să se gândească la ele.

„Oh, de ce nu pot să uite? De ce nu pot să privească înainte şi nu înapoi? Am fost nişte nebuni că am luptat în războiul ăsta. Şi, cu cât l-am uita mai curând, cu atât ar fi mai bine.”

Dar niciunul nu voia să uite, niciunul, pare-se, în afară de ea, aşa încât Scarlett fu bucuroasă când putu spune Melaniei că se simţea jenată să se mai arate în lume, chiar pe întuneric. Explicaţia avea să fie bine primită de către Melanie, care era foarte sensibilă la tot ce era în legătură cu maternitatea. Ea ar fi dorit foarte mult să mai aibă un copil, însă doctorul Meade şi doctorul Fontaine îi spuseseră că un alt copil ar costa-o viaţa. Aşa încât, resemnată, îşi petrecea cea mai mare parte din timp cu Scarlett, bucurându-se de o sarcină care nu era a ei. Pentru Scarlett, care nu ţinea prea mult la copilul aşteptat şi pe care venirea lui inoportună o irita, această atitudine era culmea sentimentalităţii prosteşti. Avea însă un simţământ de plăcere vinovată la gândul că diagnosticul doctorilor făcea cu neputinţă orice adevărată intimitate între Ashley şi nevastă-sa.

Acum, Scarlett îl vedea de multe ori pe Ashley, dar niciodată singur. În fiecare seară trecea pe la ei, în drumul de la gater către casă, însă Frank şi Pitty erau de obicei de faţă sau, şi mai rău, Melanie şi India. Nu putea decât să-l întrebe de treburi, să-i dea sfaturi şi să-i spună: „E drăguţ din partea ta c-ai trecut pe la noi. Noapte bună.”

De n-ar fi fost copilul! Ce fericită ar fi fost să se ducă

în fiecare dimineață la gater cu el, prin pădurea pustie, departe de privirile pânditoare, şi şi-ar fi putut amândoi închipui că sunt cu ani în urmă, în comitat, în zilele liniştite dinainte de război.

Nu, nu va încerca să-l facă să-i spună un singur cuvânt de dragoste! N-ar vrea în niciun chip să aducă vorba de dragoste. Îşi făgăduise că n-are s-o mai facă niciodată. Dar, dac-ar fi rămas singură cu el, măcar o dată, poate că el şi-ar fi scos o clipă de pe față masca de politețe impersonală pe care o purta de când venise la Atlanta. Poate că ar fi putut fi cel de altădată, acel Ashley pe care-l cunoscuse înainte de picnicul de la Doisprezece Stejari, înainte ca vreun cuvânt de dragoste să fi fost rostit între ei. Dacă nu putea să fie dragoste între ei, ar fi rămas cel puțin prietenia, iar ea şi-ar fi putut încălzi inima înghețată şi pustie la văpaia molcomă a prieteniei lui.

„Dac-aş naşte odată copilul”, se gândea ea cu nerăbdare, „aş putea să mă duc cu el în fiecare zi, şi atunci am sta de vorbă...”

Nu numai dorința de a fi cu el o făcea să se enerveze şi să-şi piardă răbdarea. Gaterele aveau nevoie de ea. Gaterele începuseră să lucreze în pierdere de când se retrăsese de la supravegherea activă, lăsându-le în grija lui Hugh şi a lui Ashley.

Hugh era tare nepriceput, deşi lucra din răsputeri. Era prost negustor, şi şef şi mai prost. Oricine putea să-l înşele la prețuri. De câte ori avea de-a face cu câte un antreprenor şmecher, care spunea că marfa era de calitate inferioară şi că nu valora prețul cerut, Hugh socotea că nu poate face altceva, ca gentleman, decât să ceară scuze şi să scadă prețul. Când Scarlett auzea de prețul pe care Hugh îl primise pentru câte o sută cincizeci de stânjeni de cherestea, începea să plângă de ciudă. Erau cele mai bune scânduri produse, şi el le dădea pe nimica toată! Şi nici măcar nu ştia să-şi strunească lucrătorii. Negrii cereau să fie plătiți zilnic şi

adesea se îmbătau cu banii luaţi şi nu mai veneau la lucru în dimineaţa următoare. În asemenea cazuri, Hugh era silit să alerge după alţi lucrători şi gaterul începea lucrul târziu. Zile de-a rândul se lupta cu astfel de greutăţi, şi din cauza asta nu se putea duce la oraş ca să vândă marfa.

Când vedea cum îi scapă lui Hugh câştigul printre degete, Scarlett se înfuria de neputinţa ei de a-l ajuta, ca şi de prostia lui. După ce se va naşte copilul şi ea se va putea întoarce la lucru, îl va da afară pe Hugh şi va angaja pe altcineva. Oricine ar fi mai bun. Şi niciodată n-avea să se încurce cu negri eliberaţi. Cum putea cineva să lucreze cu negri eliberaţi, când fugeau mereu de la treabă?

— Frank, spuse ea după o discuţie furtunoasă cu Hugh în legătură cu lucrătorii care lipseau mereu, sunt aproape hotărâtă să tocmesc deţinuţi ca să lucreze la gater. Am vorbit odată cu Johnnie Gallegher, vechilul lui Tommy Wellburn, despre greutăţile pe care le avem lucrând cu negri, şi el m-a întrebat de ce nu iau deţinuţi. Mi se pare o idee bună. Spunea că-i pot tocmi aproape pe degeaba şi să-i hrănesc cu nimica toată. Şi mai spunea că-i pot pune la orice treabă, fără ca Biroul Eliberaţilor să-şi vâre nasul peste tot. De îndată ce-i va expira contractul lui Johnnie Gallegher cu Tommy, am să-l angajez să conducă gaterul în locul lui Hugh. Un om ca el, care e în stare să scoată ceva din irlandezii sălbatici pe care-i conduce, desigur că poate face ceva şi cu deţinuţii.

Deţinuţi! Frank rămase înlemnit. Să tocmească deţinuţi era desigur cea mai urâtă dintre ideile nebuneşti pe care le avusese vreodată Scarlett, mai urâtă chiar decât aceea de a deschide o cârciumă.

Cel puţin aşa i se părea lui Frank, ca şi cercului tradiţionalist în care se mişca. Noul sistem de a folosi deţinuţi luase fiinţă după război, din cauza sărăciei statului. Incapabil să-i hrănească pe deţinuţi, statul îi

închiria celor care aveau nevoie de echipe mari de lucrători, pentru construcția căilor ferate, în exploatările de păduri, pentru extragerea terebentinei, ca şi la alte exploatări. Deşi Frank, la fel ca şi alții dintre blajinii şi bisericoşii săi prieteni, îşi dădea seama de necesitatea acestui sistem, îl găsea totuşi deplorabil. Mulți dintre ei nu admiseseră niciodată sclavia şi găseau că sistemul acesta de lucru e mai rău decât însăşi sclavia.

Iar Scarlett voia să închirieze deținuți! Frank simțea că, dacă va face asta, el n-ar mai putea scoate capul în lume niciodată. Ar fi fost ceva mult mai grav decât faptul că se ocupa singura de gater, mai grav decât tot ceea ce făcuse ea până atunci. Obiecțiile lui, până acum, fuseseră întotdeauna însoțite de întrebarea: „Ce-o să zică lumea?” Dar acum – acum era ceva mai grav decât teama de opinia publică. Simțea că era ceva ca traficul de carne vie, ca prostituția, un păcat care i-ar fi stat pe suflet dacă i-ar îngădui lui Scarlett să-şi aducă gândul la îndeplinire.

Cu această convingere nestrămutată, Frank avu destul curaj ca să-i interzică lui Scarlett să angajeze deținuți, şi o făcu în aşa chip, încât ea, speriată, fu redusă la tăcere. Ca să-l împace, spuse cu blândețe că, de fapt, nici nu avusese de gând s-o facă. Era atât de plictisită din cauza lui Hugh şi a negrilor, încât îşi pierduse cumpătul. În sinea ei, totuşi, ideea n-o părăsi şi se gândea adesea la ea cu jind. Munca cu deținuți ar fi rezolvat una din cele mai grele probleme pentru ea; dar, de vreme ce Frank era aşa de pornit…

Oftă. Dacă măcar unul din gatere ar fi adus un câştig, Scarlett ar fi putut să mai rabde. Dar nici lui Ashley nu-i mergea mai bine decât lui Hugh.

La început, Scarlett fusese înciudată şi dezamăgită văzând că Ashley nu era în stare să conducă întreprinderea în aşa chip încât să aducă de două ori mai mult câştig decât sub conducerea ei. Era un om atât de deştept şi citise atâtea cărți, încât nu înțelegea

de ce n-ar fi reuşit strălucit şi n-ar fi câştigat parale bune. Dar nu reuşea mai bine decât Hugh. Lipsa lui de experienţă, greşelile lui, faptul că n-avea niciun pic de simţ al afacerilor, precum şi scrupulele sale în tranzacţii, erau aceleaşi ca ale lui Hugh.

Dragostea lui Scarlett îi găsi însă repede scuze şi nu-i mai privi pe amândoi în aceeaşi lumină. Hugh era categoric un prost, pe câtă vreme Ashley era nou în afaceri, şi atâta tot. Totuşi, fără să vrea, îi veni în minte gândul că Ashley nu va fi niciodată în stare să facă repede o socoteală în gând şi să ofere preţul cel mai bun, aşa cum putea ea. Ba se întreba uneori dacă va fi în stare vreodată să înveţe să deosebească scândurile pentru duşumele de cele de lemnărie. Şi pentru că era gentleman şi om de cuvânt, avea încredere în toţi pungaşii ce-i ieşeau în cale, iar de câteva ori ar fi făcut-o să piardă bani dacă n-ar fi intervenit ea cu tact. Iar când îi plăcea cineva – şi-i plăcea atâta lume! – dădea marfă pe credit, fără să caute să afle dacă clientul are bani la bancă sau avere. În privinţa asta, era tot aşa de rău ca şi Frank.

Dar, desigur, avea să înveţe! Şi până să înveţe, ea privea cu îngăduinţă şi cu răbdare maternă greşelile lui. În fiecare seară când trecea pe la ei, obosit şi descurajat, nu contenea să-i dea sfaturi folositoare şi pline de tact. Dar, cu toată încurajarea şi îndemnul ei, privirea lui rămânea ciudat de stinsă. Nu putea să-l înţeleagă, şi asta o înspăimânta. Era altul, cu totul alt om de cum fusese înainte. Dac-ar fi putut, cel puţin, să-l vadă singur… ar fi descoperit poate cauza.

Situaţia aceasta îi dădea multe nopţi de nesomn. Era necăjită din cauza lui Ashley, pentru că ştia că era nefericit şi fiindcă mai ştia că nefericirea lui nu-l va face să devină un bun negustor. Era un chin să-şi vadă întreprinderile pe mâna a doi oameni ca Hugh şi Ashley, care aveau aşa de puţin simţul afacerilor; i se rupea inima când vedea pe concurenţi luându-i clienţii cei mai

buni, după ce ea muncise din greu şi-şi făcuse cu atâta grijă planuri pentru lunile acestea când nu se va putea ocupa de nimic. Oh, de-ar putea să se întoarcă la lucru! I-ar arăta lui Ashley cum să procedeze, şi atunci desigur că va învăța. Johnnie Gallegher ar putea să conducă celălalt gater; ea s-ar ocupa de vânzare, şi treburile ar merge strună. Cât despre Hugh, va putea să livreze marfa conducând camionul, dacă va mai voi să lucreze pentru ea. Era singurul lucru de care era în stare.

Fireşte, Gallegher trecea drept un om lipsit de scrupule, în ciuda priceperii sale – dar pe cine ar fi putut să angajeze? De ce atâția oameni deştepți şi cinstiți făcuseră atâtea mofturi când le ceruse să lucreze pentru ea? Dacă unul dintre ei ar lucra acum în locul lui Hugh, n-ar mai avea atâtea griji…

Tommy Wellburn, deşi umbla cocârjat, era cel mai harnic antreprenor din oraş şi câştiga bani buni – aşa cel puțin se spunea. Doamna Merriwether şi René făceau afaceri bune, şi acum deschiseseră o brutărie. René o conducea cu o hărnicie cu adevărat franțuzească, iar bunicul Merriwether, bucuros să mai plece de la gura sobei, preluase căruciorul lui René. Băieții Simmons aveau atâta treabă, încât le trebuiau trei rânduri de lucrători pe zi la cuptorul de cărămizi. Iar Kells Whiting câştiga şi el bine cu loțiunea lui care descrețea părul, pentru că le spusese negrilor că nu vor avea niciodată voie să voteze dacă mai aveau părul creț.

Aşa erau toți băieții deştepți pe care îi cunoştea: doctorii, avocații, negustorii. Apatia ce-i cuprinsese îndată după război dispăruse cu desăvârşire, şi acum erau prea ocupați făcând avere, ca s-o mai ajute pe Scarlett să câştige ceva. Cei care nu erau prea ocupați, erau de tipul lui Hugh – sau al lui Ashley.

Ce greu era să vrei să faci afaceri, şi să trebuiască să aştepți până naşti!

„N-o să mai am niciodată altul”, hotărî ea. „N-am să fac ca celelalte femei, care nasc în fiecare an. O,

Doamne, ar însemna ca şase luni pe an să nu pot merge la gater! Şi îmi dau seama acum că nu pot să lipsesc de la treabă măcar o zi. Am să-i spun lui Frank pur şi simplu că nu mai vreau copii.”

Frank dorea o familie mare, dar avea să-l potolească ea într-un fel. Hotărârea ei era luată. Acesta era ultimul copil. Pentru ea, gaterul era un lucru mult mai însemnat.

Capitolul XLII

Scarlett născu o fetiță, un nod mic şi chel, urâtă ca o maimuță pleşuvă şi semănând absurd de mult cu Frank. Nimeni, în afară de tatăl ei iubitor, n-o găsea frumoasă, dar vecinii fură destul de mărinimoşi ca să spună că toți copiii mici sunt urâți şi că se fac frumoşi mai târziu. O botezară Ella Lorena; Ella, după bunica ei Ellen, iar Lorena fiindcă pe vremea aceea era numele cel mai la modă pentru fete, după cum Robert E. Lee şi Stonewall Jackson erau la modă pentru băieți, iar Abraham Lincoln şi Emancipation pentru copiii negrilor.

Se născu în mijlocul unei săptămâni când Atlanta se afla cuprinsă de agitație şi atmosfera era plină de încordare, ca în aşteptarea unui dezastru. Un negru, care se lăudase că săvârşise un viol, fusese arestat, dar înainte să fi fost adus înaintea justiției, Ku Klux Klan-ul făcu o incursiune la închisoare şi negrul fu spânzurat. Klan-ul o făcuse pentru a cruța victima violului, al cărei nume nu se cunoştea şi care, altfel, ar fi fost silită să apară în fața tribunalului. Tatăl şi fratele ei ar fi preferat s-o împuşte decât s-o lase să-şi dea la iveală ruşinea în fața publicului, iar linşarea negrului părea pentru populația oraşului cea mai bună soluție – de fapt, singura soluție cu putință. Dar autoritățile militare erau furioase. Nu vedeau motivul pentru care fata n-ar voi să depună mărturie în public.

Armata făcea arestări pe capete, jurând că va şterge

Klan-ul de pe suprafața pământului, chiar dacă va fi silită, pentru aceasta, să trimită la închisoare pe toți albii din Atlanta. Negrii, speriați şi morocănoşi, şopteau că vor da foc caselor, drept răzbunare. Atmosfera deveni şi mai încărcată când yankeii răspândiră zvonul că vor spânzura oameni în masă până când vor găsi pe vinovați, iar pe de altă parte se vorbea de un complot al negrilor care urmau să se răscoale împotriva albilor. Oamenii stăteau în casele lor, cu uşile încuiate şi obloanele lăsate, bărbații temându-se să plece la lucru şi să-şi lase femeile şi copiii fără apărare.

Scarlett zăcea în pat istovită, şi mulțumea lui Dumnezeu că Ashley avea prea mult bun-simț ca să fi aderat la Klan şi că Frank era prea în vârstă şi sărac cu duhul ca să participe la o asemenea mişcare. Ar fi fost îngrozitor să ştie că în orice clipă puteau să vină yankeii şi să-i aresteze! De ce nu voiau zănaticii aceia din Klan să lase lucrurile aşa cum erau, în loc să-i mai întărâte pe yankei? Poate că, în definitiv, fata nici nu fusese violată. Probabil că se speriase doar, ca o proastă, şi acum din cauza ei trebuiau să moară o grămadă de oameni.

În această atmosferă de încordare, ca atunci când stai să urmăreşti un fitil care arde încet alături de un butoi cu praf de puşcă, Scarlett se întremă destul de repede. Puterea şi sănătatea, care o ajutaseră să treacă prin zilele grele de la Tara, o susțineau şi acum, aşa că, la două săptămâni după naşterea Ellei Lorena, se simțea destul de bine, plângându-se că trebuie să stea culcată şi să nu facă nimic. Peste trei săptămâni se sculă din pat, spunând că trebuie să meargă la gatere. Acestea nu mai lucrau, pentru să Hugh şi Ashley se temeau să-i lase pe ai lor singuri toată ziua.

Atunci căzu trăsnetul.

Frank, plin de mândria de a fi tată, fu destul de cutezător spre a interzice lui Scarlett să plece de acasă, cât timp situația era încă primejdioasă. Dar ea n-ar fi

luat deloc în seamă poruncile sale şi şi-ar fi văzut frumuşel de treabă, dacă el n-ar fi încuiat în şopron brişca şi calul, cu ordinul strict să nu-i fie deschis decât lui şi nimănui altuia. Mai rău chiar, el şi cu Mammy răscoliseră toată casa şi găsiseră banii ascunşi de Scarlett. Frank îi depusese la bancă pe numele său, aşa încât nici nu putea măcar să închirieze alt vehicul.

Scarlett se înfurie pe Frank şi pe Mammy, apoi începu să se roage de ei şi, în sfârşit, plânse o dimineață întreagă, ca un copil mânios pentru că nu i se face pe plac. Ca răspuns, n-auzea decât acelaşi lucru: „Linişteşte-te, drăguța mea! Nu eşti altceva decât o fetiță bolnavă.” Sau: „Domnişo'ă Sca'lett, dacă nu te astâmpe'i, o să ți se ac'ească laptele şi o să-l doa'ă bu'tica pe copil.”

Furioasă la culme, Scarlett fugi pe poarta din dos până la Melanie, unde-şi dădu drumul, țipând din răsputeri că era hotărâtă să se ducă pe jos la gater şi că avea să spună la toți, în Atlanta, ce ticălos era bărbatul ei şi că nu mai voia să fie socotită ca un copil rău şi tâmpit. O să umble cu revolverul în buzunar, împuşcând pe oricine o amenința. Mai împuşcase ea pe unul şi i-ar place – da, i-ar place – să împuşte încă unul. O să…

Melanie, care se temea să iasă şi până-n poartă, fu uluită de amenințările ei.

— Vai, nu trebuie să-ți rişti viața! Aş muri dacă ți s-ar întâmpla ceva! Te rog…

— Ba da, am să mă duc! Mă duc pe jos…

Melanie o privi şi-şi dădu seama că nu erau simple manifestări isterice din partea unei femei slăbite de naştere. Vedea în expresia lui Scarlett aceeaşi hotărâre primejdioasă şi impetuoasă pe care o văzuse de atâtea ori pe fața lui Gerald O'Hara, când îşi punea în cap să facă ceva. O luă de mijloc, ținând-o strâns cu brațele.

— E vina mea, pentru că nu sunt curajoasă ca tine şi l-am ținut pe Ashley acasă, tot timpul, în loc să-l trimit

la gater. Oh, Doamne, ce proastă sunt! Draga mea, am să-i spun lui Ashley că nu mai mi-e frică deloc şi am să vin să stau cu tine şi cu mătuşa Pitty, iar el o să se poată întoarce la treabă, şi…

Dar Scarlett, care nu voia să recunoască nici în sinea ei că Ashley nu se putea descurca singur, strigă:

— N-ai să faci asta! Ce fel de treabă ar face Ashley dac-ar fi mereu îngrijorat de soarta ta? Toată lumea-i împotriva mea! Nici unchiul Peter nu mai vrea să iasă cu mine! Dar puțin îmi pasă! Mă duc singură. Am să merg pe jos tot drumul şi am să găsesc eu pe undeva nişte lucrători negri…

— Oh, nu! Să nu faci una ca asta! Ți s-ar putea întâmpla ceva groaznic. Se spune că la Shantytown, pe şoseaua spre Decatur, se află o colonie de negri care se țin numai de rele şi va trebui să treci chiar pe-acolo. Stai să mă gândesc… Draga mea, făgăduieşte-mi că n-ai să faci nimic astăzi, şi am să găsesc eu o soluție. Făgăduieşte-mi că te duci acasă şi te culci. Arăți istovită. Făgăduieşte-mi.

Fiind într-adevăr prea istovită de furia ei ca să mai facă altceva, Scarlett făgădui, morocănoasă, şi se întoarse acasă, refuzând însă să se împace cu ai ei.

În aceeaşi după-amiază, un străin care şchiopăta trecu prin gardul viu şi prin curtea din dos venind de la Melanie. Desigur, era unul dintre aceia despre care Mammy şi Dilcey spuneau: „De'bedeii pe ca'e-i adună domnişoa'a Melly de pe st'adă şi-i lasă să doa'mă în pivniță."

În subsolul casei Melaniei erau într-adevăr trei încăperi, care serviseră mai înainte de camere pentru servitori şi de pivniță de vinuri. Într-una din ele stătea acum Dilcey, iar celelalte două erau mereu ocupate de tot felul de nenorociți în zdrențe în trecere prin oraş. Doar Melanie ştia de unde veneau şi unde se duceau, şi nimeni nu înțelegea de unde-i aduna. Poate că negrii aveau dreptate când spuneau că-i aduna de pe stradă.

Oricum, aşa cum oamenii cu stare şi cei de o seamă cu ea aveau acces în micul ei salon, la fel sărmanii găseau deschisă uşa pivniţei ei, unde erau hrăniţi, culcaţi şi de unde plecau cu merinde. De obicei, ocupanţii camerelor erau foşti luptători confederaţi, oameni de rând, fără cămin, care băteau drumurile în nădejdea că vor găsi ceva de lucru.

Câteodată, femei palide şi sfrijite, înconjurate de o droaie de copii tăcuţi, cu păr blond spălăcit, îşi petreceau noaptea acolo, văduve de război cărora li se luaseră fermele şi care-şi căutau rudele risipite prin ţară sau cărora le pierduseră urma. Vecinii erau scandalizaţi de prezenţa acestor străini, care vorbeau prost sau aproape deloc englezeşte, şi care fuseseră atraşi spre Sud de zvonul că poţi să te îmbogăţeşti uşor. O dată a dormit acolo şi un republican. Cel puţin aşa spusese Mammy, stăruind că ea-i recunoaşte pe republicani aşa cum calul recunoaşte, după miros, un şarpe cu clopoţei; dar nimeni n-a crezut-o fiindcă până şi mărinimia Melaniei trebuia să aibă o limită. Aşa cel puţin nădăjduiau toţi.

Da, se gândi Scarlett şezând pe veranda din spate, cu copilul în braţe, în soarele palid de noiembrie, trebuie să fie unul dintre „câinii schilozi” ai Melaniei. Şi era într-adevăr schilod!

Omul care păşea prin curtea din dos mergea greoi, căci avea, ca şi Will Benteen, un picior de lemn. Era un bătrân înalt, slab şi cu o chelie strălucitoare, trandafirie dar cam murdară, şi cu o barbă căruntă până la brâu. Judecând după faţa lui brăzdată de riduri, părea să aibă peste şaizeci de ani, însă corpul lui nu arăta oboseala pe care o aduce vârsta. Era uscăţiv şi călca strâmb, dar, în ciuda piciorului de lemn, se mişca cu o repeziciune de şarpe.

Sui scara, venind înspre ea; înainte să-l fi auzit vorbind şi să-şi dea seama de accentul şi felul neobişnuit cum pronunţa pe „r”, Scarlett ghici că e

muntean. În ciuda hainelor murdare, şi zdrenţuite, avea, ca toţi muntenii, acel aer de mândrie aprigă şi tăcută, care nu permitea niciun gest sau vorbă uşuratică. Barba îi era pătată de tutun şi obrazu-i părea deformat din cauza unei bucăţi de tutun de mestecat pe care o avea în gură. Nasul era subţire şi neregulat, sprâncenele stufoase, iar tufele de păr ce creşteau în urechi dădeau acestora aparenţa unor urechi de linx. De sub frunte, dintr-una din orbite, care era goală, pornea o cicatrice care-i brăzda faţa până la barbă. Celălalt ochi era mic, palid şi rece, un ochi ce nu clipea niciodată, cu o privire necruţătoare. La centură avea un pistol mare, fără toc, iar din carâmbul ghetei rupte apărea mânerul unui cuţit din acelea mari, cu două tăişuri.

Răspunse privirii mirate a lui Scarlett cu o uitătură rece şi, înainte de a vorbi, scuipă peste balustrada scării. Singurul lui ochi avea o expresie de dispreţ, nu faţă de persoana de faţă, dar pentru întreg sexul din care făcea parte.

— M-a trimis doamna Wilkes să lucrez pentru dumneavoastră, spuse el scurt; vorbea răguşit şi vorbele îi veneau rar şi cu greu, ca la un om care nu e obişnuit să vorbească. Mă cheamă Archie.

— Îmi pare rău, dar n-am ce să-ţi dau de lucru, domnule Archie.

— Archie e numele meu de botez.

— Iartă-mă. Care e celălalt nume?

Omul scuipă din nou.

— Asta mă priveşte pe mine, spuse el. Ajunge dacă-mi ziceţi Archie.

— Nu-mi pasă care-i numele dumitale! N-am de lucru pentru dumneata.

— Ba cred că aveţi. Doamna Wilkes era supărată că vreţi să umblaţi singură ca o nebună şi m-a trimis ca să vă duc cu brişca.

— Serios? exclamă Scarlett, mâniată de obrăznicia omului şi de faptul că Melly se amestecase în treburile

ei.

Ochiul lui o privi cu o ostilitate impersonală.

— Da. Femeile nu trebuie să-şi supere bărbaţii când aceştia vor să le poarte de grijă. Dacă ţineţi neapărat să vă plimbaţi, vă duc eu. Îi urăsc pe negri – şi pe yankei, de altfel.

Îşi mută tutunul dintr-o parte în cealaltă o obrazului şi, fără să aştepte să fie poftit, se aşeză pe treapta de sus.

— Nu zic că-mi place să mă plimb de colo-colo cu femeile, dar doamna Wilkes a fost bună cu mine că m-a lăsat să dorm la ea în pivniţă, şi m-a trimis aici să vă duc cu brişca.

— Bine, dar... începu Scarlett zăpăcită, apoi tăcu şi se uită la el.

Peste o clipă, zâmbi. Nu prea îi plăcea mutra acestui bătrân „desperado”, dar prezenţa lui avea să simplifice lucrurile. Cu el alături va putea să se ducă în oraş, la gatere, şi să viziteze clienţii. Nimeni nu va mai putea spune că n-ar fi în siguranţă alături de el, căci numai înfăţişarea lui era de-ajuns ca să pună capăt oricăror bârfeli.

— Bine, mă-nvoiesc, spuse ea. Fireşte, dacă soţul meu e de acord.

După ce stătu de vorbă cu Archie, Frank îşi dădu şovăitor consimţământul, apoi îngădui să se scoată calul şi brişca. Era jignit şi dezamăgit de faptul că maternitatea nu o schimbase pe Scarlett, aşa cum nădăjduise, dar văzând-o atât de hotărâtă să se întoarcă la blestematele ei de gatere, îşi spuse că venirea lui Archie era în împrejurările de faţă o fericire.

Şi în acest chip începură raporturile de colaborare dintre cei doi, care surprinseră, la început, întreaga Atlantă. Archie şi cu Scarlett alcătuiau o pereche ciudată; bătrânul fioros şi murdar, cu piciorul de lemn aşezat ţeapăn pe scândura din faţă a briştii, şi femeia tânără, drăguţă şi bine îmbrăcată, cu sprâncenele

încruntate. Puteau fi văzuți la orice oră şi în orice loc din Atlanta sau afară din oraş, dar stând rareori de vorbă. Era vădit că nu se plăceau deloc unul pe altul, dar că erau legați de nevoile lor respective: el avea nevoie de bani, ea de ocrotire. În orice caz, spuneau cucoanele din oraş, e mai bine aşa decât să se plimbe cu neruşinare cu Butler… Se întrebau, pline de curiozitate, ce devenise Rhett, care părăsise oraşul pe neaşteptate cu trei luni în urmă, şi nimeni, nici Scarlett măcar nu ştia unde se află.

Archie era un om tăcut, care nu vorbea decât când era întrebat, şi atunci răspundea de obicei cu mormăieli. În fiecare dimineață ieşea din pivnița Melaniei şi se aşeza pe scările casei mătuşii Pitty, mestecând tutun şi scuipând până venea Scarlett, şi unchiul Peter scotea brişca din şopron. Unchiul Peter, numai de dracu' şi de Ku Klux Klan se temea mai rău decât de Archie, iar Mammy păşea tăcută şi plină de frică pe lângă el. Archie îi ura pe negri şi aceştia o ştiau şi se temeau de el. Pe lângă cuțitul şi pistolul cu care venise îşi mai făcuse rost de încă un pistol, aşa încât renumele lui se întinse prin toată populația neagră. Niciodată n-avea nevoie să scoată pistolul, nici măcar să ducă mâna la brâu. Efectul moral era de ajuns. Negrii nu îndrăzneau nici să râdă când Archie era prin apropiere.

Într-o zi Scarlett îl întrebă de ce-i ura pe negri, şi fu surprinsă de răspunsul său, care de astă-dată nu fu obişnuitul: „asta mă priveşte".

— Îi urăsc aşa cum îi urăsc toți muntenii. Niciodată nu ne-au plăcut şi niciodată nu i-am folosit. Negrii au început războiul. Îi urăsc şi pentru asta.

— Dar ai luptat şi dumneata în război.

— Păi, ăsta e privilegiul bărbaților. Îi urăsc şi pe yankei, mai rău decât pe negri. Aproape că-i urăsc tot atâta ca pe femeile prea vorbărețe.

Asemenea mojicii o scoteau din sărite pe Scarlett, care începu să se gândească cum să scape de el. Dar

cum s-ar fi putut lipsi de el? Cum ar fi putut avea altfel posibilitatea de a circula peste tot? Archie era mojic, şi murdar, şi adesea mirosea foarte urât, dar îi era foarte util. O ducea la gatere şi înapoi, şi pe la diferiţi clienţi, scuipând şi privind în gol în timp ce ea vorbea şi dădea ordine. Când Scarlett cobora din brişcă, cobora şi el urmând-o pas cu pas. Iar când se afla în mijlocul unui grup de muncitori, de soldaţi yankei sau de negri, îl simţea tot timpul în spatele ei.

În curând Atlanta se obişnui s-o vadă pe Scarlett însoţită mereu de garda ei personală, şi, cu timpul, cucoanele începură s-o invidieze pentru libertatea ei. De când cu incidentul Ku Klux Klanului, cucoanele erau practic întemniţate în casă, neieşind în oraş după târguieli decât în grupuri de câte şase-şapte. Fiind însă sociabile din fire, se plictisiră repede şi, lăsând la o parte mândria, o rugară pe Scarlett să le împrumute pe Archie. Şi Scarlett, de câte ori se putea lipsi de el, binevoia să-l trimită să le servească de păzitor.

În curând Archie deveni un fel de instituţie publică şi cucoanele se luau la întrecere ca să-l folosească în momentele lui libere. Aproape în fiecare dimineaţă sosea câte un puşti sau un servitor negru cu un bileţel: „Dacă n-ai nevoie de Archie azi după-amiază, te rog trimite-mi-l mie; aş vrea să duc la cimitir nişte flori...”, sau „Trebuie să mă duc la croitoreasă...”, sau „Aş dori ca Archie s-o scoată la plimbare pe mătuşa Nelly”, sau „Trebuie să fac o vizită în strada Peters şi bunicul nu se simte destul de bine ca să mă însoţească. N-ar putea cumva Archie...”

Şi Archie le conducea pe toate; fete, femei măritate sau văduve, şi tuturora le arăta acelaşi neîndoios dispreţ. Era vădit că nu-i plăceau femeile, cu excepţia Melaniei, mai mult decât negrii sau yankeii. Cucoanele fură scandalizate la început de mojicia lui, dar se învăţară până la urmă cu el; în timp ce le conducea, tăcut, scuipând din când în când zeamă de tutun,

femeile se simțeau tot atât de sigure de el ca şi de caii pe care acesta-i mâna, şi uitau chiar cu totul de prezența lui. Astfel, doamna Merriwether îi povesti cu lux de amănunte doamnei Meade cum născuse nepoata ei, şi de-abia după aceea îşi aminti de prezența lui Archie pe capră.

Numai vremurile acelea făcuseră cu putință o asemenea situație. Înainte de război, Archie n-ar fi fost primit nici măcar în bucătăria vreunei cucoane. I s-ar fi dat de mâncare prin uşa din dos şi apoi ar fi fost trimis să-şi vadă de drum. Dar acum, prezența lui ocrotitoare era bine-venită. Mojic, incult şi murdar, el era zidul de apărare ce se interpunea între doamnele de la oraş şi grozăviile Reconstrucției. Nu era nici prieten, nici servitor. Servea pur şi simplu ca o gardă plătită, ocrotind femeile ziua, în timp ce bărbații lor erau la treburi, sau noaptea când aceştia plecau de acasă.

Scarlett avu impresia că, de când venise Archie, Frank lipsea cam des serile. El spunea că trebuie să-şi facă bilanțul şi că ziua n-avea timp să se ocupe de asta, având prea multă treabă. Apoi, mai erau nişte prieteni bolnavi pe care trebuia să se ducă să-i vadă. Altă dată era Organizația Democraților, care se aduna în fiecare miercuri seara pentru a găsi un mijloc de a recăpăta dreptul de vot, şi Frank nu lipsea de la nicio întrunire. Scarlett găsea că organizația aceasta nu făcea altceva decât să-l laude pe generalul John B. Gordon, în dauna celorlalți generali, exceptând pe generalul Lee, şi să discute despre război. În privința recâştigării dreptului de vot, nu se făcea niciun progres. Dar probabil că Frank se distra la aceste întruniri, căci se întorcea la ore târzii.

Şi Ashley se ducea să vadă prieteni bolnavi, şi avea tot felul de întruniri, lipsind de acasă cam în aceleaşi seri în care pleca Frank. În aceste ocazii Archie o însoțea pe Pitty, pe Scarlett, pe Wade şi pe mica Ella, care, ieşind prin curtea din dos, se duceau să petreacă seara

cu Melanie. Cucoanele coseau, în timp ce Archie se întindea pe canapea cât era de lung şi, la fiecare sforăitură, i se mişca mustaţa căruntă. Nimeni nu-l poftise să ia loc pe canapea, şi cum era mobila cea mai bună din casă, cucoanele oftau de câte ori se trântea pe ea, punându-şi gheata pe stofa cea nouă. Dar nimeni n-avea curajul să-i facă observaţii; mai ales după ce declarase că, spre norocul lui, adoarme foarte uşor, căci altfel pălăvrăgeala femeilor l-ar fi scos din sărite.

Scarlett nu ştia de unde venise Archie şi ce fel de viaţă dusese înainte de a nimeri în pivniţa Melaniei. Nu-l întrebase niciodată. Faţa lui morocănoasă, cu un singur ochi, avea ceva ce descuraja orice curiozitate. Ştia doar că vorbea ca muntenii de la miazănoapte, că luptase în armata regulată şi că-şi pierduse în război şi ochiul şi piciorul. Dar, într-o clipă de mânie împotriva lui Hugh Elsing, Scarlett rosti anumite cuvinte care-l făcură pe Archie să-şi destăinuiască trecutul.

Într-o dimineaţă, când o dusese la gaterul pe care-l conducea Hugh, Scarlett îl găsi pustiu, negrii plecaţi, iar pe Hugh şezând amărât sub un pom. Echipa de lucrători nici nu se arătase în dimineaţa aceea şi el nu ştia ce să facă. Scarlett se înfurie cumplit şi nu şovăi să-şi descarce mânia pe Hugh, căci tocmai primise o comandă pentru o mare cantitate de lemne, iar comanda era urgentă. Se tocmise mult şi-şi pusese în joc tot farmecul şi toată energia pentru a căpăta comanda, iar acum iată că gaterul nu lucra.

— Du-mă la celălalt gater, porunci ea lui Archie. Da, ştiu că e departe şi că vom rămâne astăzi fără masa de prânz, dar la urma urmei pentru asta te plătesc. Trebuie să-i spun domnului Wilkes să oprească totul şi să se ocupe el de comanda asta. Parcă văd că nici lucrătorii lui nu fac nimic, să-i ia dracu'! N-am mai văzut un papă-lapte ca Hugh Elsing! Dar o să scap eu de el, după ce o termina Johnnie Gallegher cu prăvăliile pe care le clădeşte. Ce-mi pasă mie că Gallegher a fost în armata

yankeilor? Cel puțin muncește. Până acum n-am văzut încă un irlandez puturos. Am terminat cu negrii eliberați. Nu te poți bizui pe ei. Am să-l angajez pe Johnnie Gallegher și am să tocmesc deținuți. Are să-i facă el să muncească. Are să…

Archie întoarse spre ea o privire răuvoitoare, iar când vorbi, glasul său răgușit era plin de mânie.

— În ziua când o să tocmiți deținuți, am să vă părăsesc.

— Și de ce, mă rog? întrebă Scarlett, surprinsă.

— Știu eu cum e cu deținuții. E o adevărată crimă. Cumpărați oameni ca și cum ar fi animale. Vă purtați cu ei mai rău decât cu vitele – îi bateți, îi lăsați să moară de foame, îi ucideți. Și cine se sinchisește? Statului nici nu-i pasă. El știe doar să încaseze banii pentru ei. Iar cei pentru care lucrează deținuții au alte griji. Tot ce vor e să le dea cât mai puțină mâncare și să scoată cât mai mult de la ei. Las-o păcatelor, cucoană. Niciodată n-am avut o părere prea bună despre femei, și acum am o părere și mai proastă.

— Dar ce te privește asta pe dumneata?

— Uite că mă privește, spuse Archie laconic și, după o scurtă pauză, adăuga: Am fost și eu deținut aproape patruzeci de ani.

Scarlett amuți și, o clipă, se rezemă de pernele trăsurii. Aceasta era deci taina lui Archie; de aceea refuza să-și spună numele de familie, locul nașterii, ori să dea amănunte despre trecutul lui; așa se explică greutatea cu care se exprima și ura sa aprigă împotriva întregii lumi. Patruzeci de ani! Trebuie să fi fost tânăr când a intrat la închisoare. Patruzeci de ani! O fi fost condamnat pe viață… Și astfel de oameni…

— Ai fost condamnat pentru… crimă?

— Da, răspunse Archie scurt, smucind hățurile… Nevastă-mea.

Scarlett, înspăimântată, clipi din ochi repede.

Pe sub mustață, gura lui păru că se mișcă, ca și cum

ar fi zâmbit de frica ei. „N-am să te omor, cucoană; pesemne, de asta ți-e teamă. Numai dintr-o singură pricină poți ucide o femeie.”

— Ți-ai ucis nevasta!

— S-a culcat cu frate-meu. El a scăpat. Nu-mi pare rău c-am ucis-o. Femeile stricate trebuiesc omorâte. Legea n-are dreptul să trimeată un om la închisoare pentru asta, dar pe mine m-a trimis.

— Şi… cum ai scăpat? Ai fugit? Ai fost grațiat?

— M-au iertat, şi sprâncenele-i cărunte şi dese se strânseră, ca şi cum efortul pentru a-şi aduna cuvintele ar fi fost prea mare. Atunci, în şaizeci şi patru, când a venit Sherman, eram în închisoarea din Milledgeville, de aproape patruzeci de ani. Şi a venit gardianul şi ne-a chemat pe toți deținuții, ca să ne spuie că vin yankeii să dea foc şi să omoare tot ce le stă în drum. Şi există pe lume un lucru pe care-l urăsc mai rău decât pe negri şi pe femei: yankeii.

— De ce? Ai avut… Ai cunoscut mulți yankei?

— Nu, doamnă. Dar am auzit vorbindu-se de ei. Am auzit că se bagă unde nu le fierbe oala. Nu pot suferi oamenii care se amestecă în treburile altora. Ce-au căutat în Georgia, să dea drumul la negri, să ne ardă casele şi să ne omoare vitele? Cum spuneam, a venit gardianul şi ne-a spus că era mare nevoie de soldați în armată şi că oricare dintre noi, care se va înrola, va fi liber la sfârşitul războiului… dacă scapă teafăr. Dar de noi, condamnații pe viață, ucigaşii, spunea gardianul, nu aveau nevoie. Pe noi aveau să ne trimită la altă închisoare. Am spus atunci gardianului că eu nu sunt la fel cu ceilalți condamnați. Că fusesem închis fiindcă-mi omorâsem nevasta, şi că a trebuit s-o omor. Şi că voiam să mă bat cu yankeii. Atunci a văzut şi gardianul că aveam dreptate şi mi-a dat drumul odată cu ceilalți.

Se opri, şi o vreme mormăi cuvinte neînțelese.

— Hm! A fost hazliu. M-au băgat la închisoare pentru că ucisesem, şi pe urmă mi-au dat drumul cu o puşcă în

mână ca să omor din nou. Ce bine a fost când m-am văzut om liber, cu puşca în mână! Băieţii noştri din Milledgeville s-au luptat bine şi au ucis o groază de duşmani – dar mulţi dintre ei au fost împuşcaţi. Nu ştiu de niciunul care să fi dezertat. Şi când a venit capitularea, m-am pomenit liber. Mi-am pierdut piciorul ăsta şi un ochi. Dar nu-mi pare rău.

— O! făcu Scarlett încet.

Încercă să-şi amintească de tot ce auzise pe atunci despre eliberarea deţinuţilor din Milledgeville, când se făcuse sforţarea aceea deznădăjduită de a opri armatele lui Sherman. Frank îi vorbise despre asta de Crăciun, în 1864. Dar amintirile ei de atunci erau tulburi. Simţi iarăşi groaza nebună a acelor zile, şi parcă auzea tunurile asediatorilor şi vedea şirul de căruţe din care picura sânge pe şosea, gărzile locale plecând în marş, cu toţi cadeţii, şi copiii ca Phil Meade, şi bătrânii ca unchiul Henry şi bunicul Merriwether. Atunci ieşiseră şi deţinuţii, ca să moară în acel amurg al Confederaţiei, ca să îngheţe în zăpada şi nămeţii ultimei campanii din Tennessee.

O clipă, se gândi cât de nebun fusese acest bătrân, luptându-se pentru un stat care-i răpise patruzeci de ani din viaţă. Georgia îi luase tinereţea şi maturitatea din pricina unei crime pe care el n-o socotise crimă; totuşi, îşi lăsase de bună voie un picior şi un ochi în serviciul Geor-giei. Îşi aminti de cuvintele amare rostite de Rhett în primele zile ale războiului, când acesta spusese că nu va lupta niciodată pentru o societate care făcuse din el un proscris. Dar, când înţelesese că e nevoie de el, plecase să se lupte pentru aceeaşi societate, aşa cum se dusese şi Archie. I se părea că toţi oamenii din Sud sunt nişte proşti sentimentali, care ţin mai mult la anumite cuvinte lipsite de sens, decât la pielea lor.

Se uită la mâinile bătrâne şi noduroase ale lui Archie, la pistoale şi la cuţitul său, şi o cuprinse din nou frica.

Oare mai erau mulți foşti deținuți, ca Archie, în libertate? Criminali, hoți, deznădăjduiți cărora li se iertaseră crimele în numele Confederației? Orice străin întâlnit pe stradă putea fi un asasin! Dacă Frank ar afla vreodată adevărul despre Archie, ar avea de furcă cu el. Sau dacă mătuşa Pitty… dar lovitura ar omorâ-o pe mătuşa Pitty! Cât despre Melanie, Scarlett ar fi dorit aproape să-i spună adevărul. Aşa-i trebuia; căci ea era aceea care-i aduna pe toți de pe stradă, trimițându-i apoi pe la prietenii şi rudele ei.

— Mă… mă bucur că mi-ai spus, Archie. N-am… n-am să spun nimănui. Ar fi o lovitură prea mare pentru doamna Wilkes şi celelalte cucoane dac-ar afla.

— Păi, doamna Wilkes ştie. I-am spus din prima seară când m-a lăsat să dorm în pivniță la dânsa. Doar nu puteam să las o cucoană bună ca dânsa să mă ia în casă fără să-i spun cine sunt.

— Sfinte Dumnezeule! strigă Scarlett uluită.

Melanie ştia deci că acest om era un criminal, care-şi ucisese nevasta, şi nu-l dăduse afară din casa ei! Îi încredințase pe fiul ei, pe mătuşa şi pe cumnată-sa, şi pe toți prietenii ei. Ea însăşi, cea mai fricoasă dintre femei, nu se temuse să rămână singură cu el în casă.

— Doamna Wilkes, deşi e femeie, are cap. Nu s-a speriat de mine. A zis că un mincinos minte întotdeauna, şi un hoț fură de câte ori poate, dar că nimeni nu ucide de două ori în viață. Şi a zis că oricine a luptat pentru Confederație şi-a şters toate păcatele. Totuşi nu cred că am făcut ceva rău când mi-am omorât nevasta… Da, doamna Wilkes e foarte înțeleaptă pentru o femeie… Oricum, să ştiți că, în ziua în care o să luați deținuți, o să plec.

Scarlett nu răspunse, dar se gândi:

„Cu cât mă părăseşte mai curând, cu atât voi fi mai mulțumită. Un ucigaş!"

Cum putuse Melly să fie atât de… de… Nu găsea cuvinte să califice fapta Melaniei, care i-l trimisese pe

ticălosul ăsta bătrân fără să-i spună că e puşcăriaş. Vasăzică serviciul în armată ştergea toate păcatele! Melanie confunda seviciul militar cu botezul! De altfel, Melly se prostea de-a binelea când era vorba de Confederaţie, de veteranii ei sau de orice lucru în legătură cu ea. Scarlett blestemă în sinea ei pe yankei. Ei erau răspunzători pentru starea asta de lucruri care silea o femeie să ţină alături de ea un ucigaş ca s-o ocrotească.

Pe când se întorcea acasă cu Archie, în amurgul rece, Scarlett văzu în faţa unei cârciumi o mulţime de cai, brişti şi camioane. Ashley, care era călare, avea o privire încordată şi oarecum neliniştită; băieţii Simmons se aplecau peste marginea briştii şi gesticulau, iar Hugh Elsing, cu o şuviţă de păr căzându-i în ochi, făcea şi el semne cu mâinile. Căruciorul cu pateuri al bunicului Merriwether se afla în mijlocul mulţimii, iar când se apropie văzu că Tommy Wellburn şi unchiul Hamilton şedeau amândoi înghesuiţi pe capră.

„Tare mi-ar plăcea să nu-l mai văd pe unchiul Henry cu căruţa aceea”, se gândi Scarlett supărată. „Cum de nu i-o fi ruşine să se arate în lume într-însa? Parcă n-ar avea şi el calul său. Asta o face doar ca să se ducă cu bătrânul la cârciumă, în fiecare seară.”

În clipa când se apropie de mulţime, Scarlett simţi, în ciuda nepăsării ei obişnuite, ceva din încordarea ce domnea acolo, şi o cuprinse deodată teama.

„Oh, de n-ar fi iarăşi vreo violenţă”, se gândi ea. „Dacă Ku Klux Klan-ul mai linşează un negru, yankeii ne distrug!”

Apoi strigă către Archie:

— Opreşte! S-a petrecut ceva aici.

— Doar n-aţi vrea să vă opriţi în faţa unei cârciumi, spuse Archie.

— Ai auzit ce-am spus? Opreşte... Bună seara la toţi. Ashley, unchiule Henry... ce s-a întâmplat! Arătaţi toţi aşa de...

Cei din mulțime întoarseră privirile spre ea, zâmbind şi ridicând pălăriile ca s-o salute; dar ochii le erau plini de îngrijorare.

— S-a întâmplat ceva care e şi rău şi bine, spuse unchiul Henry. Depinde cum priveşti lucrurile. După părerea mea, deputații nu puteau face altfel.

Deputații? se gândi Scarlett cu un simțământ de uşurare. Nu o prea interesa politica, ba simțea chiar că întâmplările în legătură cu ea n-o puteau atinge. Doar gândul că yankeii ar putea porni iarăşi împotriva lor o speria.

— Dar ce-au mai făcut deputații?

— Au refuzat să ratifice amendamentul, răspunse bunicul Merriwether cu mândrie în glas. Le arătăm noi, yankeilor.

— Dar o s-o plătim al dracului de scump... iartă-mă, Scarlett, spuse Ashley.

— A, amendamentul? făcu Scarlett căutând să pară că pricepe ceva.

Nu înțelegea nimic din politică şi nu prea-şi pierdea timpul cu ea. Mai de mult, se ratificase un al treisprezecelea amendament, sau poate că fusese al şaisprezecelea, dar habar n-avea ce se înțelege prin ratificare. Bărbații se agitau întotdeauna pentru lucrurile astea. Ignoranța ei era atât de vizibilă, încât Ashley zâmbi.

— Ştii, e vorba de amendamentul care le dă drept de vot negrilor, explică el. Problema a fost supusă deputaților şi ei au refuzat s-o ratifice.

— Ce prostie! Ştii bine că yankeii or să ne silească!

— Asta am şi vrut să înțeleg când am zis că o să plătim al dracului de scump, spuse Ashley.

— Sunt mândru de deputații noştri, mândru de îndrăzneala lor! strigă unchiul Henry. Yankeii nu ne pot sili să primim ce nu vrem.

— Ba pot, şi o vor face, răsună glasul lui Ashley, liniştit, dar ochii îi trădau nervozitatea. Şi are să fie şi

mai rău pentru noi.

— Oh, Ashley, nu cred! Lucrurile nu pot fi mai rele de cum sunt acum!

— Ba da, situația se poate înrăutăți. Ia gândeşte-te, dacă am avea deputați negri? Un guvernator negru? Dacă am avea legi mai drastice decât acum?

Ochii lui Scarlett se măriră, umplându-se de frică, pe măsură ce începea să priceapă.

— M-am gândit mult, căutând cea mai bună soluție pentru Georgia, pentru noi toți, spuse Ashley, şi Scarlett văzu cât de trasă îi era fața. Este oare mai bine să ne împotrivim, aşa cum au făcut deputații noştri întărâtând tot Nordul, până ce vor veni yankeii, şi ne vor sili să acceptăm votul negrilor, sau să lăsăm mândria la o parte şi să ne supunem, căutând să trecem cât mai senin peste acest incident? În ambele cazuri, sfârşitul va fi acelaşi. N-avem încotro. Suntem siliți să înghițim doctoria pe care ne-au prescris-o. Şi poate că ar fi mai bine dacă am lua-o fără să ne împotrivim. Scarlett abia dacă-i auzi cuvintele, şi înțelesul lor nu-l prinse deloc. Ştia că Ashley vede, ca de obicei, ambele fețe ale chestiunii. Ea vedea însă o singură față: în ce măsură o putea afecta pe ea această palmă dată yankeilor.

— Vrei să te faci radical şi să votezi cu republicanii, Ashley? zise dispreţuitor bunicul Merriwether.

Se lăsă o tăcere grea. Scarlett zări mâna lui Archie îndreptându-se către pistol şi oprindu-se. Archie socotea, şi deseori o şi spunea, că bunicul Merriwether era un nătărău, şi n-avea chef să-l lase să-l insulte pe soțul Melaniei, deşi acesta spunea prostii.

Nedumerirea se şterse repede de pe fața lui Ashley, înlocuită fiind prin mânie. Dar, înainte de-a putea rosti un cuvânt, unchiul Henry se şi repezi la bunicul Merriwether.

— Fir-ai... Lua-te-ar... iartă-mă, Scarlett... Ramolitule, măgarule, cum poți vorbi aşa cu Ashley!

— Ashley ştie să se apere şi singur, n-are nevoie de

tine, spuse bătrânul cu răceală. Şi, de altfel, vorbeşte ca un scallawag. Să ne supunem, auzi. Drace! Iartă-mă, Scarlett.

— N-am fost niciodată pentru secesiune, spuse Ashley cu glasul tremurând de mânie, dar când Georgia s-a despărțit, am mers cu ea. Nu eram nici pentru război, dar când a început războiul, m-am înrolat şi nu cred că e bine să întărâtăm mai mult pe yankei împotriva noastră. Dar dacă deputații au hotărât astfel, primesc hotărârea lor. Cred totuşi…

— Archie, întrerupse unchiul Henry, du pe doamna Scarlett acasă. Nu e locul ei aici. Politica nu interesează pe femei şi, de altfel, prevăd că în curând vom începe să ne înjurăm. Dă-i drumul, Archie. Noapte bună, Scarlett.

Pe când înaintau pe Strada Piersicului, lui Scarlett începu să-i bată inima. Oare isprava aceasta stupidă a deputaților ar putea să-i primejduiască situația? Dacă s-ar înfuria, yankeii ar putea oare să-i ia gaterele?

— Ei drăcie, mormăi Archie, am mai auzit eu de iepuri care sar în nasul ogarului, dar până acum n-o văzusem. Deputații ar fi putut tot atât de bine să strige „Trăiască Jeff Davis şi Confederația Sudului”, căci tot atâta rău fac – şi lor şi nouă. Vasăzică yankeii ăia, care îndrăgesc atâta pe negri, s-au hotărât să-i facă stăpânii noştri. Dar n-ai ce-i face, trebuie să admiri îndrăzneala deputaților!

— Să admir? Pentru Dumnezeu! Să admir? Ar trebui împuşcați! Asta are să-i ridice pe yankei împotriva noastră, şi au să ne facă praf. De ce n-au… radi… rati… ori cum îi mai zice la chestia aia, ca să-i îmblânzească pe yankei în loc să-i ațâțe iarăşi împotriva noastră. Au să ne pună cu botul pe labe, şi era mai bine s-o facem de pe acum de bună voie.

Archie o privi chiorâş.

— Să ne supunem fără bătaie? Muierile n-au mândrie nici cât caprele.

Din ziua când Scarlett tocmi zece deținuți, câte cinci de fiecare gater, Archie se ținu de cuvânt şi nu mai voi să aibă de-a face cu ea. Nici stăruințele Melaniei şi nici făgăduielile de a i se urca leafa, făcute de Frank, nu-l hotărâră să ia din nou hățurile în mână. Conducea prin oraş pe Melanie, pe Pitty, pe India şi pe prietenele lor, dar pe Scarlett nu. Ba nici pe celelalte nu mai voia să le plimbe cu trăsura, dacă venea şi Scarlett. Era o situație destul de plicticoasă să-l ai pe bătrânul acela nebun drept stăpân, dar încă mai supărător era faptul că familia şi prietenii ei dădeau dreptate bătrânului.

Frank stărui din nou pe lângă ea să renunțe la deținuți. Ashley refuză şi el la început să lucreze cu deținuți, şi fu convins s-o facă, împotriva voinței sale, abia după o scenă cu lacrimi, rugăminți şi făgăduiala că, atunci când lucrurile vor merge mai bine, va folosi din nou negri eliberați.

Vecinii erau aşa de categorici în dezaprobarea lor, încât Frank, Pitty şi Melanie se simțeau umiliți. Chiar şi Peter şi Mammy declarară că folosirea deținuților îi va aduce ghinion. Toată lumea găsea că e o faptă rea să profiți de nefericirea şi mizeria altora.

— Dar nu spuneați nimic când foloseați sclavi! exclamă Scarlett mâniată.

Ah, dar asta era altceva. Sclavii nu erau nici nefericiți şi nici în mizerie. Negrii avuseseră pe vremea sclaviei o situație mult mai bună decât acum, când erau liberi, iar dacă n-o credea, n-avea decât să se uite în jurul ei. Dar, ca de obicei, împotrivirea avea asupra lui Scarlett efectul de-a o îndârji şi mai mult. Îl îndepărtă pe Hugh de la conducerea gaterului, dându-i să mâne un camion de transport, şi grăbi angajarea lui Johnnie Gallegher.

Johnnie părea să fie singura persoană care era de acord cu folosirea deținuților. Dădu din capul său lunguieț şi spuse că foarte bine face. Privind pe fostul jokeu, cum stătea înfipt pe picioarele sale crăcănate, cu fața lui de pitic pe care se citea asprimea şi iscusința în

afaceri, Scarlett îşi spuse: „Cine-l punea să-i încalece caii nu cred că ținea prea mult la ei! Nu l-aş lăsa nici să se apropie de vreun cal de-al meu.”

Dar n-avu nicio remuşcare să-i încredințeze echipa de deținuți.

— Şi am mână liberă în ce priveşte deținuții? întrebă el, în timp ce ochii îi sticleau ca nişte agate cenuşii.

— Da. Tot ce-ți cer este să ții gaterul în funcțiune şi să-mi livrezi marfa atunci când ți-o cer şi în cantitatea în care ți-o cer.

— Ne-am înțeles, spuse Johnnie. Am să-i spun domnului Wellburn că-l părăsesc.

În timp ce omul se îndepărta printre ceilalți zidari, tâmplari şi cărămidari, Scarlett se simți uşurată şi plină de nădejde. Într-adevăr, Johnnie era omul ei. Era dârz şi aspru, iar cu un om ca el nu se glumea. „Un prăpădit de irlandez care vrea să parvină”, spusese Frank dispreţuitor despre el, dar tocmai de aceea Scarlett îl prețuia. Ea îşi dădea seama că un irlandez hotărât să întreprindă ceva era un om de preț, indiferent de celelalte însuşiri sau defecte ale sale. Şi se simți mai apropiată de el decât de mulți oameni din clasa ei, fiindcă Johnnie ştia să prețuiască banul.

În prima săptămână după ce luă în primire gaterul, el îndreptăți toate nădejdile, scoțând de la deținuți mai mult decât izbutise să facă vreodată Hugh de la echipa sa de zece negri eliberați. Ba mai mult, îi dădu lui Scarlett posibilitatea să fie mai liberă decât fusese vreodată de când venise la Atlanta, cu un an în urmă, deoarece nu-i plăcea s-o vadă la gater, şi i-o spuse deschis:

— Eu zic să vă vedeți de vânzare şi mă ocup eu de lucrul la gater. O tabără de deținuți nu e locul cel mai potrivit pentru o cucoană, şi dacă nu v-a spus-o nimeni până acum, v-o spune Johnny Gallegher. Trebuie să vă livrez cheresteaua, nu-i aşa? Ei bine, n-am niciun chef să fiu sâcâit toată ziua ca domnul Wilkes. El are nevoie

să fie sâcâit. Eu nu.

Aşa încât Scarlett trebui să-l lase în pace pe Johnnie, temându-se că, dacă ar veni prea des, l-ar face să plece, iar aşa ceva însemna pentru ea dezastrul. Observația lui că Ashley avea nevoie să fie împins la treabă o duru, căci simțea aici mai mult adevăr decât îi plăcea să recunoască. Ashley lucra puțin mai bine cu deținuții de cum o făcuse cu muncitorii liberi, cu toate că el nu-şi dădea seama de ce. Pe deasupra, părea că îi e ruşine să lucreze cu deținuți, aşa încât în răstimpul acela venea rar să stea de vorbă cu ea.

Scarlett era necăjită de schimbarea ce se petrecea în el. Îi apăruseră fire de păr alb, iar umerii i se lăsau. Surâdea rar, acum. Nu mai semăna cu acel Ashley plin de însuflețire, care o cucerise cu câțiva ani mai înainte. Părea un om ros pe dinăuntru de o suferință grea de îndurat, iar în colțurile gurii i se citea o expresie de amărăciune crispată, care pe Scarlett o surprindea şi o durea. Cât ar fi vrut să-i apuce cu o mână hotărâtă capul şi să i-l pună pe umărul ei, să-i mângâie părul încărunțit şi să-i spună: „Povesteşte-mi tot ce te necăjeşte! Rezolv eu. Aranjez eu lucrurile cum trebuie.”

Dar aerul lui politicos şi rece o ținea la distanță.

Capitolul XLIII

Era una din acele rare zile de decembrie în care soarele e aproape tot atât de cald ca într-o vară târzie. În curtea mătuşii Pitty, de crengile stejarului, mai atârnau frunze roşii şi uscate, şi iarba ofilită păstra o culoare galbenă-verzuie. Scarlett, cu copilul în braţe, ieşi din casă pe veranda laterală şi se aşeză într-un balansoar, la soare. Purta o rochie nouă, de stofă verde, garnisită cu metri întregi de şiret negru cusut în zigzag, precum şi o bonetă nouă de dantelă pe care i-o făcuse mătuşa Pitty. Amândouă îi şedeau bine, iar ea o ştia şi se bucura. Ce plăcut să te simţi din nou frumoasă, după ce luni de-a rândul ai arătat atât de prost!

În timp ce stătea în balansoar legănând copilul şi fredonând, auzi zgomot de copite apropiindu-se, şi uitându-se curioasă prin desişul de viţă al verandei, îl zări pe Rhett Butler îndreptându-se spre casa lor.

Plecase din Atlanta de luni întregi, îndată după moartea lui Gerald, cu mult înainte de naşterea Ellei Lorena. Scarlett îi simţise lipsa, dar acum tare ar fi vrut să găsească un mijloc să-l evite. La drept vorbind, chipul lui întunecat trezea în ea un simţământ de vinovată îngrijorare. Conştiinţa îi era apăsată de amintirea unui lucru legat de Ashley, dar nu voia să discute lucrul acela cu Rhett, deşi ştia că el o s-o silească la aceasta, indiferent dacă avea chef sau nu.

Rhett se opri la poartă şi sări uşor de pe cal, în timp

ce ei îi trecea prin minte, privindu-l cu nelinişte, că seamănă cu o ilustrație dintr-o carte pe care Wade i-o tot dădea ca să-i citească cu glas tare.

„Nu-i lipsesc decât cerceii şi un cuțit între dinți”, se gândi ea. „În sfârşit, pirat ori nu, n-are să-mi taie gâtul dacă o să ştiu cum să-l iau.”

În timp ce Rhett se apropia, ea îi ură bun-sosit, însoțindu-l cu cel mai plăcut dintre surâsuri. Ce bine că îmbrăcase rochia cea nouă şi-şi pusese boneta care-i stătea atât de bine! Văzându-i privirea cum coboară încetişor de-a lungul trupului ei, Scarlett îşi dădu seama că şi el o găseşte frumoasă.

— Alt copil! Vai de mine, Scarlett, ce surpriză! pufni el în râs, aplecându-se spre a dezveli puțin fața mică şi urâtă a Ellei Lorena.

— Nu fi prost, răspunse ea roşind. Ce mai faci, Rhett? Ai lipsit multă vreme.

— Adevărat. Lasă-mă să iau copilul în brațe, Scarlett. Mă pricep cum să țin copiii. Am o mulțime de însuşiri nebănuite. Ei, seamănă cu Frank. Nu-i lipsesc decât mustățile, dar au să vină şi ele.

— Sper că nu. E fată.

— Fată? Şi mai bine. Băieții sunt atât de plicticoşi. Să nu mai ai niciodată băieți, Scarlett.

Îi stătea pe buze să-i spună că nu mai avea de gând să aibă niciun fel de copii, băieți ori fete, dar se opri la timp şi zâmbi, căutând în grabă un subiect de conversație care să mai amâne puțin momentul neplăcut, în clipa când chestiunea de care avea atâta teamă va fi atacată.

— Cum a fost călătoria, Rhett? Pe unde ai umblat de data asta?

— Oh, prin Cuba… New Orleans… şi alte locuri. Uite, Scarlett, ține fetița. N-am cum să-mi scot batista din buzunar, ca s-o şterg la gură. E un copil bun, sunt sigur, dar nu vreau să-mi ude pieptul cămăşii.

Scarlett luă fetița îndărăt, iar Rhett se instală cu

mişcări lente pe balustrada de la intrare, scoţând o ţigară din tabachera sa de argint.

— Mergi întruna la New Orleans, exclamă ea făcând pe supărata, şi niciodată nu vrei să-mi spui ce faci acolo.

— Sunt un om care munceşte din greu, dragă Scarlett, şi poate că afacerile mele mă împing într-acolo.

— Munceşti din greu? Tu? râse ea provocator. N-ai muncit niciodată. Eşti prea leneş. Tot ce ştii e să finanţezi afacerile carpetbagger-ilor, să păstrezi jumătate din câştig şi să mituieşti pe funcţionarii yankei ca să te lase să ne jefuieşti pe noi, contribuabilii.

Rhett se lăsă pe spate şi pufni în râs.

— Ce ţi-ar mai place şi ţie să ai bani destui ca să poţi mitui pe funcţionari!

— Cum poţi să... începu ea mâniată.

— Dar poate că o să câştigi şi tu destul ca să începi într-o bună zi să mituieşti pe o scară mai mare. Nu e exclus să te îmbogăţeşti de pe urma deţinuţilor.

— Oh, zise ea niţel încurcată, cum de-ai şi aflat despre echipa mea?

— Am sosit aseară şi mi-am petrecut seara la cafenea, unde afli toate ştirile din oraş. E o bursă a bârfelii. Se bârfeşte acolo mai bine decât într-un cerc de cucoane. Toţi mi-au spus că ai angajat deţinuţi şi că ai pus pe ticălosul de Gallegher cu biciul pe ei, ca să-i facă să muncească până or crăpa.

— Nu-i adevărat, se supără ea. N-are să-i omoare. Am eu grijă de asta.

— Crezi?

— Sigur că da! Cum poţi insinua astfel de lucruri?

— Oh, vă rog să mă iertaţi, doamnă Kennedy! Ştiu foarte bine că motivele dumneavoastră sunt întotdeauna cele mai nobile. Oricum, Johnnie Gallegher e o mică bestie. Ai face bine să-l supraveghezi, ca să nu dai de belea în ziua în care-ţi vine vreo inspecţie.

— Tu vezi-ţi de treburile tale, că-mi văd eu de ale

mele, făcu ea revoltată. Şi să nu mai vorbim despre deținuți. Toată lumea m-a plictisit cu chestiunea asta. E echipa mea de muncitori, şi mă priveşte... De altfel, nu mi-ai spus încă ce faci la New Orleans. Te duci acolo atât de des încât toată lumea spune...

Se opri. Nu voise să spună atât de mult.

— Ce spune lumea?

— Păi... se zice că ai o iubită acolo. Că ai de gând să te însori. E adevărat, Rhett?

O rodea de atâta timp curiozitatea, încât nu se putu stăpâni să nu pună întrebarea. Simțea o uşoară gelozie la gândul că Rhett avea să se însoare, dar nu pricepea nici ea de ce.

Ochii lui care o priveau amabili se aprinseră dintr-odată, privind țintă către ea şi făcând-o în cele din urmă să roşească uşor.

— Te-ar supăra?

— În sfârşit, mi-ar părea rău să pierd prietenia ta, spuse ea afectat şi, căutând să pară indiferentă, se aplecă să învelească mai bine copilaşul.

Rhett râse deodată, scurt, şi spuse:

— Uită-te la mine, Scarlett.

Îl privi fără voia ei, roşindu-se şi mai tare.

— Poți să spui prea curioşilor tăi prieteni că, dacă o să mă însor vreodată, o voi face pentru că n-am putut avea altfel pe femeia pe care o doream. Şi până acum n-am dorit încă atât de mult o femeie ca să mă însor cu ea.

Scarlett se simți foarte încurcată, deoarece îşi aminti de seara aceea în care, chiar pe această verandă, în timpul asediului, Rhett îi spusese: „Nu sunt un om care se însoară”, şi-i propusese să-i fie amantă; îşi mai aminti, de asemenea, de ziua aceea îngrozitoare când Rhett era la închisoare – şi se ruşină. Un zâmbet malițios trecu peste fața lui, căci îi citea totul în priviri.

— Dar îți voi satisface curiozitatea, deoarece pui întrebări atât de directe. Nu mă duc la New Orleans pentru o

amantă. Mă duc pentru un copil. Un băiețel.

— Un băiețel!

Uluirea pricinuită de această ştire neaşteptată o făcu să-şi uite jena.

— Da, sunt tutorele lui şi răspund de el. E la o şcoală în New Orleans. Mă duc deseori să-l văd.

— Şi-i duci daruri?

Apoi se gândi: „De asta ştie aşa de bine ce fel de daruri să-i aducă lui Wade!”

— Da, răspunse el, scurt şi morocănos.

— Ei, la asta nu m-aş fi gândit! E frumos?

— Prea frumos, ca să fie spre binele lui.

— Şi e un băiețel cuminte?

— Nu. E un drac şi jumătate. Mai bine nu se năştea. Cu băieții îți găseşti întotdeauna beleaua. Mai vrei să afli şi altceva?

Părea supărat şi o privi încruntat, ca şi cum i-ar fi părut rău de tot ce îi spusese.

— Nu mă interesează ceea ce nu vrei să-mi spui, făcu ea cu mândrie, deşi ardea de curiozitate să mai afle câte ceva. Dar nu te văd deloc în rolul de tutore, urmă ea râzând, în nădejdea că-l va pune în încurcătură.

— Cred şi eu că nu mă vezi. Orizontul tău e destul de mărginit.

Rhett nu mai spuse nimic şi câteva clipe îşi fumă țigara în tăcere. Scarlett căută un răspuns, cam tot atât de brutal cum fusese al lui, dar nu găsi.

— Mi-ar plăcea să nu vorbeşti despre acest lucru cu nimeni, zise el în cele din urmă. Deşi sunt încredințat că, atunci când ceri unei femei să-şi țină gura, ceri un lucru imposibil.

— Ştiu să păstrez un secret, făcu ea jignită.

— Da? E plăcut când afli lucruri nebănuite despre prieteni vechi. Nu mai face mutra asta, Scarlett. Regret c-am fost răutăcios cu tine, dar o meritai, ca pedeapsă pentru curiozitatea ta. Haide, râzi puțin, şi să fim iar prieteni buni, măcar până trecem la un subiect

neplăcut.

„Vai de mine”, se gândi ea, „acum o să vorbească despre Ashley şi despre gater!” şi se grăbi să zâmbească făcând gropițe, în nădejdea că-i va schimba ideile.

— Şi pe unde ai mai fost? Că doar n-ai stat tot timpul la New Orleans!

— Nu, în ultima lună am fost la Charleston. A murit tata.

— Oh, îmi pare rău.

— N-ai de ce. Sunt sigur că nici lui nu i-a părut rău că moare, şi nici mie.

— Rhett, cum poți să spui aşa ceva!

— Ar fi mult mai rău dacă m-aş preface, nu crezi? N-a existat niciodată prea multă afecțiune între el şi mine. Nu-mi amintesc de nicio clipă în care bătrânul să nu-mi fi găsit vreun cusur. Semăn prea mult cu tatăl lui, şi nu-l prețuia deloc. Iar pe măsură ce creşteam, dezaprobarea tatei, în ce mă privea, s-a transformat în antipatie; şi trebuie să recunosc că n-am făcut nimic pentru a-i schimba simțămintele. Tata mă punea întotdeauna să fac numai lucruri plicticoase! În cele din urmă m-a gonit în lume fără un ban şi fără niciun fel de pregătire decât ca să fiu un gentleman din Charleston care trăgea bine cu pistolul şi juca pocher excelent. Pe urmă a socotit drept ofensă personală faptul că n-am murit de foame şi că, dimpotrivă, mă întrețineam minunat cu pocherul. Era aşa de ofensat la gândul că un Butler poate fi de meserie jucător de cărți, încât prima oară când am venit acasă, i-a interzis mamei să mă vadă. Şi tot timpul războiului, pe când forțam aici blocada, mama a fost silită să mintă şi să vină să mă vadă pe ascuns. Fireşte, asta nu m-a făcut să-l iubesc mai mult.

— Oh, dar nu ştiam toate astea!

— Era ceea ce se înțelege printr-un bătrân gentleman de şcoală veche, ceea ce înseamnă că era ignorant, încăpățânat, neîngăduitor şi incapabil să gândească altfel de cum gândeau toți ceilalți gentlemeni de şcoală

veche. Toată lumea îl admira pentru că mă dăduse afară şi mă socotea mort. „Dacă ochiul tău drept te supără, scoate-l!” Eu eram ochiul lui drept, fiul său cel mai mare, şi s-a răzbunat scoţându-mă din circulaţie.

Zâmbi puţin, dar ochii săi aveau o privire aspră care părea să vadă fantome ale trecutului.

— La urma-urmei, pentru asta l-aş fi iertat, dar nu-l pot ierta pentru ceea ce le-a făcut mamei şi surorii mele, de la sfârşitul războiului. Au fost pur şi simplu ruinaţi. Casa de pe plantaţie a ars, şi lanurile de orez au redevenit simple mlaştini. Casa de la oraş au pierdut-o din cauza impozitelor neplătite, şi s-au mutat în două camere care, chiar pentru negri, ar fi fost prea sărăcăcioase. Am trimis bani mamei, dar tata mi i-a trimis îndărăt… bani murdari, înţelegi!… şi de câteva ori m-am dus la Charleston spre a da surorii mele bani, pe furiş. Dar tata descoperea întotdeauna şmecheria şi-i făcea atâta scandal, încât biata fată spunea că nu mai e de trăit acolo. Şi iarăşi primeam banii înapoi. Nu ştiu cum au trăit… Ba da, ştiu. Fratele meu le-a dat cât a putut, deşi nu are nici el prea mult şi nu vrea să ia bani de la mine… banii câştigaţi prin speculă aduc nenoroc, ştii! Şi au prieteni care-şi mai fac pomană cu ei. Mătuşa ta Eulalie a fost foarte bună cu ei. E una din cele mai bune prietene ale mamei. Le-a dat haine şi… Oh, Doamne, mama să trăiască din pomana altora!

Rareori îl văzuse aşa, fără mască, cu o expresie de adevărată ură faţă de tatăl său şi deznădejde pentru maică-sa.

— Mătuşa Lalie! Vai de mine, Rhett, dar nici ea n-are mult mai mult decât ce-i trimit eu!

— Ah, carevasăzică de la tine avea! Ce urât din partea ta să te lauzi aşa în faţa umilinţei mele. Îmi vei da voie să-ţi restitui totul!

— Cu plăcere, spuse Scarlett zâmbind deodată, şi zâmbi şi Rhett.

— Ah, Scarlett, cum îţi sclipesc ochii când auzi

vorbindu-se de bani! Eşti sigură că n-ai puțin sânge scoțian sau chiar evreiesc în tine, pe lângă cel irlandez?

— Nu fi urâcios! N-am vrut să-ți dau peste nas cu mătuşa Lalie. Dar să ştii că ea mă crede plină de bani. Mereu îmi scrie să-i trimit, şi Dumnezeu ştie că am destule pe cap aici, fără să mai trebuiască să întrețin tot Charleston-ul. De ce a murit tatăl tău?

— De foame, dar demn, cred – cel puțin aşa nădăjduiesc. Aşa-i trebuie. Era dispus, să le lase pe mama şi pe Rosemary să moară de foame alături de el. Acum, că e mort, pot să le dau şi eu un ajutor. Le-am cumpărat o casă pe Battery şi au şi servitori care să le îngrijească. Dar fireşte că nu vor să se ştie că banii vin de la mine.

— De ce?

— Draga mea, nu cunoşti Charleston-ul? Ai fost şi tu acolo. Familia mea, oricât de săracă ar fi, trebuie să-şi păstreze rangul. Şi nu şi l-ar putea păstra dacă s-ar afla că sunt întreținuți cu bani câştigați la cărți, prin tot felul de speculații şi de la carpetbagger-i. Nu, au lansat zvonul că tata a făcut o asigurare pe viață, că trăise prost şi răbdase de foame până la moarte ca să aibă ele din ce să trăiască după moartea lui. Şi acum el e privit cu şi mai multă admirație decât înainte… E un adevărat martir al familiei. Mi-ar plăcea să ştiu că se răsuceşte în groapă văzând că mama şi Rosemary trăiesc mai bine azi, în ciuda sforțărilor sale… Într-un fel, îmi pare rău că a murit! Pentru că dorea prea mult să moară… era fericit că moare.

— De ce?

— Oh, de fapt a murit când s-a predat generalul Lee. Cunoşti genul de om. Niciodată nu s-a putut adapta timpurilor noi, şi nu făcea decât să vorbească despre vremurile de demult.

— Rhett, oare toți bătrânii sunt aşa?

Spunând asta se gândea la Gerald şi la ce spusese Will despre el.

— Da' de unde! Uită-te la unchiul Henry şi la nebunul acela de bătrân, domnul Merriwether, ca să-ți citez doar doi. Au făcut un nou contract cu viața atunci când au plecat la război, şi am impresia că de atunci au întinerit şi s-au făcut mai energici. Azi-dimineață l-am întâlnit pe bunicul Merriwether, care mâna căruțul cu pateuri al lui Rene şi înjura calul ca un vizitiu de rând. Mi-a spus că se simțea cu zece ani mai tânăr de când a scăpat de acasă şi de cocoloşelile nurorii sale, şi de când s-a apucat să facă pe vizitiul. Şi unchiul tău Henry se bucură grozav când poate să-i înfrunte pe yankei şi să apere văduvele şi orfanii – pe gratis, bănuiesc – împotriva carpetbagger-ilor. Dacă n-ar fi fost războiul, s-ar fi retras de mult să-şi vadă de reumatisme. Au întinerit amândoi, pentru că pot fi de folos altora şi văd că lumea are nevoie de ei. Şi le place această viață nouă, care oferă noi prilejuri bătrânilor. Dar sunt mulți oameni, chiar tineri, care se simt la fel cum se simțeau tatăl meu şi al tău. Nu pot şi nu vor să se adapteze, şi tocmai aceasta mă aduce la subiectul neplăcut pe care trebuie să-l discut cu tine, Scarlett.

Schimbarea aceasta neaşteptată o zăpăci într-atât încât se bâlbâi: „Ce... ce...”, şi în sinea ei gemu: „Oh, Doamne! Acum s-a sfârşit. Mă întreb dacă-l voi putea îmbuna.”

— De când te cunosc, n-am aşteptat niciodată de la tine nici să-mi spui adevărul, nici să fii corectă cu mine. Dar, ca un prost, am avut încredere în tine.

— Nu ştiu ce vrei să spui.

— Ba cred că ştii. În orice caz, ai un aer vinovat. Pe când treceam adineauri călare, pe Strada Iederei, venind spre tine, cine crezi că m-a strigat de după gard? Doamna Ashley Wilkes! Bineînțeles, m-am oprit şi am stat de vorbă cu ea.

— Da?

— Da, şi am avut o convorbire foarte plăcută. Mi-a mărturisit că de mult ar fi vrut să-mi spună cât de

viteaz m-a găsit atunci când am luptat în numele Confederației, deşi am făcut-o în ultima clipă.

— Oh, fleacuri! Melly e o proastă. În noaptea aceea ar fi putut să moară fiindcă te-ai purtat aşa de eroic.

— Dar socotea, probabil, că murea pentru o cauză bună. Şi când am întrebat-o ce caută în Atlanta, s-a mirat că nu ştiu nimic. Mi-a explicat că ei locuiesc aici şi că tu ai fost atât de bună încât să iei pe domnul Wilkes ca tovarăş în întreprinderea ta.

— Ei şi? întrebă Scarlett scurt.

— Când ți-am împrumutat banii ca să cumperi gaterul, ți-am pus o condiție pe care ai acceptat-o – să nu ajuți cu banii mei pe Ashley Wilkes.

— Dar ştii că mă jigneşti? La urma-urmei, ți-am dat banii înapoi, şi gaterul îmi aparține. Mă priveşte ce fac cu el.

— N-ai vrea să-mi spui şi mie cum ai câştigat banii cu care mi-ai plătit datoria?

— Vânzând cherestea, cum era firesc.

— Dar cu banii pe care ți i-am împrumutat eu ca să poți începe. Asta voiai să spui. Şi te foloseşti de banii mei ca să-l ajuți pe Ashley. Eşti o femeie lipsită de onoare şi, dacă nu mi-ai fi plătit datoria, mi-ar fi făcut mare plăcere să te scot la vânzare acum, în cazul că n-ai avea de unde să-mi dai banii.

Vorbea pe un ton uşuratic, dar ochii săi sclipeau de mânie.

Scarlett porni îndată ofensiva pe teritoriul duşman.

— De ce-l urăşti atâta pe Ashley? Probabil că eşti gelos.

Dar, după ce rosti cuvintele, ar fi vrut să-şi muşte limba, căci Rhett dădu capul pe spate şi râse până ce Scarlett se făcu roşie de ciudă.

— Lipsei tale de onoare poți să-i adaugi şi aroganța, spuse el. O să te crezi întotdeauna fata cea mai frumoasă din comitat, nu? Întotdeauna o să-ți închipui că eşti cea mai reuşită femeie de pe lume şi că toți

bărbații pe care-i întâlneşti sunt morți după tine?

— Nicidecum! răspunse ea, înfierbântată. Dar nu înțeleg de ce-l urăşti pe Ashley, şi nu văd altă explicație.

— Ei, caută altă explicație, frumoasă vrăjitoare, căci asta nu-i bună. Cât despre Ashley... nici nu-l urăsc şi nici nu-l iubesc. De fapt, nu resimt față de el şi de oamenii ca el decât milă.

— Milă?

— Da, şi puțin dispreț. Şi acum, înfierbântează-te şi spune-mi că Ashley face cât o mie de pungaşi ca mine şi că n-ar trebui să îndrăznesc să am simțăminte de milă sau de dispreț față de el. Când ai să sfârşeşti, am să-ți spun ce cred şi eu, dacă te interesează.

— Nu mă interesează.

— Totuşi am să ți-o spun, căci nu vreau să-ți las plăcuta iluzie cu privire la gelozia mea. Mi-e milă de el, pentru că ar trebui să fie mort, şi nu este. Şi-l disprețuiesc pentru că nu ştie ce să facă, acum, că lumea lui a pierit.

Ideea pe care o exprimase i se păru cunoscută lui Scarlett. Avea impresia că mai auzise aceste cuvinte, dar nu-şi putea aminti unde şi când. Nu se trudi să caute, căci fierbea de mânie.

— Dacă lucrurile s-ar petrece după voia ta, atunci toți oamenii cumsecade din Sud ar fi acum morți!

— Şi dacă s-ar petrece după voia lor, sunt sigur că toți oamenii ca Ashley ar prefera să fie morți. Morți, sub o piatră şlefuită pe care să scrie: „Aici odihneşte un soldat al Confederației, mort pentru patrie”, sau „Dulce et decorum est...” ori vreun alt epitaf dintr-astea.

— Nu văd de ce!

— Tu nu vezi decât ceea ce stă scris cu litere de-o şchioapă chiar sub nasul tău, nu-i aşa? Dac-ar fi morți, n-ar mai avea necazuri; n-ar avea de luptat cu tot soiul de probleme, şi încă probleme care n-au soluție. Pe de altă parte, familiile lor s-ar mândri cu ei de-a lungul mai multor generații. De altfel, am auzit că morții sunt

fericiți. Îți închipui că Ashley Wilkes e fericit?

— Dar, bineînțeles… începu ea, apoi își aminti de privirea pe care o zărise în ochii lui Ashley cu câtva timp în urmă, şi se opri.

— Crezi că e fericit? Dar Hugh Elsing, sau doctorul Meade? Crezi că sunt mai fericiți decât era tatăl meu sau al tău?

— Păi, poate că nu sunt atât de fericiți pe cât ar putea fi, pentru că şi-au pierdut toți banii.

Rhett râse.

— Nu e vorba de bani, drăguțo. Îți spun eu, a pierit lumea lor… lumea în care au fost crescuți. Sunt ca peştii pe uscat, sau ca nişte pisici cu aripi. Fiecare din ei a fost crescut ca să fie cineva, să facă anumite lucruri, să ocupe o anumită poziție. Şi toate acele persoane, lucruri şi poziții au pierit pe vecie în clipa când generalul Lee s-a predat la Appomattox. Oh, Scarlett, nu mă privi aşa prosteşte! Ce mai poate să facă Ashley Wilkes, acum că nu mai are casă, că i s-a vândut pentru impozite plantația şi că gentlemenii nu mai fac doi bani? Poate să muncească cu mâinile, sau cu capul? Mă prind că ai pierdut o grămadă de bani de când ai dat gaterul pe mâna lui.

— Nu-i adevărat.

— Foarte frumos! Îmi dai voie să-ți controlez registrele într-o seară de duminică, dacă ai vreme?

— Îți dau voie să te duci dracului, şi nu numai când o să ai vreme, ci chiar acum, dinspre partea mea.

— Drăguțo, am mai fost la dracu', şi e un individ destul de puțin interesant. N-am să mai merg acolo, nici chiar pentru tine… Mi-ai luat banii când aveai mare nevoie de ei, şi i-ai folosit. Ne învoisem asupra felului cum trebuiau să fie folosiți, şi ai călcat învoiala. Gândeşte-te, scumpa mea escroacă, la ziua când vei fi iarăşi silită să-mi ceri bani. Ai să-mi ceri să te împrumut cu o dobândă ridicolă, ca să mai cumperi gatere, catâri, ori să mai deschizi cârciumi. Şi atunci, va trebui să-ți

pui pofta în cui.

— Când voi avea nevoie de bani, mă voi împrumuta de la bancă, îți mulțumesc, făcu ea cu răceală, dar de furie abia mai putea răsufla.

— Da? Încearcă. Multe din acțiunile băncii sunt ale mele.

— Nu mai spune!

— Da, mă interesează şi afacerile cinstite.

— Mai sunt şi alte bănci…

— Bineînțeles. Şi dacă-mi dau puțină osteneală, n-ai să capeți nicio para de la niciuna dintre ele. Poți să te duci la cămătarii carpetbagger-i, dacă ai nevoie de bani.

— Mă duc la ei cu plăcere.

— Te vei duce, dar fără nicio plăcere, atunci când vei auzi ce dobânzi cer. Drăguțo, în lumea afacerilor există pedepse pentru cei necinstiți. De ce n-ai fost sinceră cu mine?

— Frumos îți şade, ce să zic! Eşti bogat şi puternic şi hărțuieşti pe cei năpăstuiți, ca Ashley şi ca mine!

— Nu te pune în rând cu el. Nu eşti năpăstuită. Nimic nu te poate distruge pe tine. El însă este distrus şi aşa va rămâne, dacă nu se iveşte un om energic care să-l călăuzească şi să-i poarte de grijă toată viața. Iar eu n-am de gând să-mi folosesc banii în slujba unui om ca Ashley.

— Dar nu te-ai codit să mă ajuți când eram distrusă, şi…

— Ofereai un plasament bun, draga mea, un plasament interesant. De ce? Pentru că nu te-ai dus la rudele tale să te vaiți şi să plângi vremurile de altădată. Te-ai apucat de treabă şi acum averea ți-e bine întemeiată pe bani luați din punga unui mort şi pe alții furați de la Confederație. Ai la activul tău o crimă, o încercare de adulter, un soț suflat de la sora ta şi tot felul de minciuni şi afaceri necinstite ce n-ar suporta o cercetare mai amănunțită. Foarte frumoase lucruri, toate! Şi astfel te-ai arătat a fi o persoană energică şi

hotărâtă, deci un plasament bun pentru bani. E amuzant şi plăcut să ajuţi pe cineva care se ajută singur. Şi acelei matroane romane, doamnei Merriwether, i-aş împrumuta zece mii de dolari, fără chitanţă. A pornit cu un coş de pateuri şi uită-te acum la ea! Are o brutărie în care lucrează şase oameni, bunicul e fericit cu căruţul lui cu care livrează marfa, iar creolul acela mic şi leneş de René lucrează, şi-i place chiar… Sau nenorocitul acela de Tommy Wellburn, care munceşte cât doi, deşi are numai o jumătate de trup de om, şi lucrează bine… sau… ei, lasă, nu vreau să te mai plictisesc.

— Sigur că mă plictiseşti. Ba chiar mă scoţi din sărite, spuse Scarlett cu răceală, nădăjduind că-l va depărta astfel de subiectul acela neplăcut care era Ashley. Dar el râse doar, refuzând să-i facă pe plac.

— Face să ajuţi astfel de oameni. Dar Ashley Wilkes… bah! Cei de teapa lui nu sunt buni de nimic într-o lume ca a noastră, întoarsă cu susul în jos. De câte ori se întoarce lumea cu susul în jos, aceştia sunt primii care pier. Şi de ce nu? Nici nu merită să supravieţuiască, pentru că nu vor să lupte – nu ştiu să lupte. Acum nu e prima oară că lucrurile s-au întors cu susul în jos, şi nici nu va fi ultima. S-a mai întâmplat şi o să se mai întâmple. Şi atunci când se va mai întâmpla, toată lumea o să piardă totul, şi vom fi cu toţii la fel. Şi atunci va trebui s-o luăm iarăşi de la capăt, fără nimic. Vreau să spun fără nimic, în afară de agerimea minţii şi puterea mâinilor noastre. Dar unii oameni, ca Ashley, n-au nici agerime în minte, nici putere în mâini, sau dacă le au, îşi fac scrupule ca să se folosească de ele. Şi astfel pier, şi aşa le trebuie. Este o lege firească – lumea nu are nevoie de astfel de oameni. Dar sunt întotdeauna câţiva inşi dârji care pot rezista greutăţilor, şi cu timpul să revină la poziţiile pe care le-au ocupat înainte de-a se întoarce lumea pe dos.

— Şi tu ai fost sărac! Adineauri doar mi-ai spus că

tatăl tău te-a dat afară fără niciun sfanț!… făcu Scarlett mâniată. Cred că ai putea avea înțelegere şi compasiune pentru Ashley!

— Înțeleg foarte bine, te asigur, răspunse Rhett, dar să fiu al dracului dacă-l compătimesc. Ashley avea desigur mai mulți bani după capitulare, decât am avut eu când m-a dat tata afară. Cel puțin avea prieteni care să-l ajute, pe când eu am avut soarta unui paria. Şi ce-a făcut Ashley?

— Cum poți să te compari cu Ashley, înfumuratule! Doară nu-i ca tine, slavă Domnului! Nu s-ar înjosi să facă afacerile murdare pe care le faci tu cu carpetbagger-i cu scallawag-i şi cu yankei. E un om cinstit şi are conştiință.

— Dar nu prea cinstit dacă acceptă bani şi ajutor de la o femeie.

— Ce putea face altceva?

— Asta nu pot să ți-o spun eu. Ştiu numai ce am făcut eu când am fost dat afară, şi ce fac acum. Ştiu ce au făcut alții. Am văzut cu toții în prăbuşirea civilizației un prilej de îmbogățire, şi am căutat să profităm cât mai bine de el, unii în mod cinstit, alții prin înşelăciuni, şi continuăm să profităm cât putem. Şi toți cei ca Ashley au aceleaşi şanse ca noi, dar nu ştiu să se folosească de ele. Nu sunt capabili, Scarlett, şi numai cei capabili merită să supraviețuiască.

Scarlett nu prea auzea ce spunea, fiindcă îşi reaminti de ceea ce îi venise în minte când începuse Rhett să vorbească – de vântul rece care bătea în livada de la Tara când Ashley se rezemase de gardul dărăpănat şi privise dincolo de ea. Şi spusese… ce spusese oare? Rostise un nume străin, ciudat, şi vorbise despre sfârşitul lumii. Nu-şi dăduse seama atunci ce voise să spună, dar acum începea să priceapă, iar aceasta-i trezi o senzație de silă şi oboseală.

— Bine, dar şi Ashley spunea…

— Ce?

— Spunea, odată, la Tara, ceva despre… un… un amurg al zeilor şi despre sfârşitul lumii, sau aşa ceva.

— Ah, Gotterdämmerung! şi privirea lui Rhett se înflăcără, plină de interes. Şi ce-a mai spus?

— Oh, nu-mi amintesc prea bine. N-am dat prea multă atenţie. Dar… a, da… ceva despre reuşita celor tari şi înfrângerea celor slabi.

— Ah, carevasăzică îşi dă seama! Asta-i îngreunează şi mai mult situaţia. Cei mai mulţi n-o ştiu şi n-o vor şti niciodată. Se vor întreba, tot restul vieţii lor, unde a pierit tot farmecul vieţii. Şi se vor mulţumi să sufere în tăcere neputincioasă, păstrându-şi aerul lor mândru. Dar el înţelege. Ştie că e înfrânt.

— Ba nu e înfrânt! Şi nici nu va fi, atâta timp cât mai am eu suflet în trup.

O privi liniştit, iar faţa lui oacheşă era plină de blândeţe.

— Scarlett, cum l-ai făcut să vină la Atlanta şi să se ocupe de gater? S-a împotrivit mult?

Lui Scarlett îi verii îndată în minte scena cu Ashley, după înmormântarea lui Gerald – dar o goni din minte.

— Da’ de unde! răspunse ea revoltată. Când i-am spus că am nevoie de ajutorul lui, pentru că n-aveam încredere în derbedeul care se ocupa de gater, şi că Frank are prea multă treabă, şi că eu sunt… În sfârşit, era şi Ella Lorena la mijloc, înţelegi? – a fost foarte bucuros că-mi poate da un ajutor.

— La ce scopuri frumoase serveşte câteodată maternitatea. Vasăzică, cu asta l-ai îmbrobodit. Ei bine, acum l-ai adus acolo unde ai vrut; e tot atât de legat de tine, prin obligaţiile pe care şi le-a creat, pe cât sunt de legaţi deţinuţii tăi de lanţurile lor. Vă urez bucurie amândurora! Dar, după cum ţi-am mai spus la începutul discuţiei, de la mine n-ai să mai vezi un ban, pentru afacerile tale necurate, doamna mea cu două feţe.

Scarlett fierbea de furie şi de deznădejde. Plănuise să

mai facă un împrumut de la Rhett, ca să-şi cumpere un teren şi să facă un depozit de lemne acolo.

— Mă pot lipsi de banii tăi, strigă ea. Câştig destul cu gaterul de care vede Johnnie Gallegher, de când nu mai folosesc negri eliberați. Mai am bani în nişte ipoteci şi mai scot ceva şi de la prăvălie cu mărfurile pe care le obțin la bursa neagră.

— Da, am auzit. Ce drăguț din partea ta să scoți câştiguri pe spinarea văduvelor şi a orfanilor! Dar, dacă e vorba să furi, de ce nu furi de la cei bogați şi puternici? Furtul acesta a fost privit întotdeauna drept ceva moral şi cinstit, încă de pe vremea lui Robin Hood.

— Pentru că, răspunse Scarlett scurt, e mai uşor şi mai sigur să furi… cum spui tu… de la săraci.

Rhett râse încet, în timp ce umerii i se cutremurau.

— Eşti o pungăşoaică grozavă, Scarlett!

Pungăşoaică! Ciudat, cuvântul acesta o duru. „Nu sunt o pungăşoaică”, îşi spuse ea în sinea ei. În orice caz, nu voia să fie. Voia să fie o adevărată doamnă. O clipă, mintea ei se întoarse în trecut şi o văzu pe mama ei cum se mişca de colo-colo cu foşnet de fuste, împrăştiind în jur un parfum uşor, cu mâinile mici, neobosite, lucrând mereu pentru alții, o femeie stimată, iubită, îndrăgită de toți. Scarlett avu o strângere de inimă.

— Degeaba cauți să mă înfurii, spuse ea cu oboseală în glas. Ştiu că nu sunt atât de… scrupuloasă pe cât ar trebui să fiu. Nu sunt nici destul de bună şi drăguță, cum am fost crescută să fiu. Dar nu pot să fiu altfel, Rhett. Crede-mă, nu pot. Ce era să fac? Ce s-ar fi întâmplat cu mine, cu Wade, cu Tara şi cu noi toți când au venit yankeii, dacă aş fi fost… blândă? Aş fi fost o… dar nici nu vreau să mă gândesc la asta. Sau dacă aş fi fost amabilă şi drăguță când Jonas Wilkerson era gata să ne ia casa… gândeşte-te! Unde am fi cu toții acum? Şi dacă aş fi fost blândă şi ascultătoare cu Frank şi nu l-aş fi cicălit în legătură cu anumite datorii, am fi… În

sfârşit, poate că sunt o pungăşoaică, dar n-am să fiu întotdeauna, Rhett. Oricum, în anii aceştia din urmă... şi chiar şi acum, ce puteam face? Eram ca un marinar care se trudea să ducă la țărm, pe o mare furtunoasă, o barcă prea încărcată. Mi-era greu chiar să mă mențin la suprafață, să nu mă duc la fund – încât nu mai puteam să mă încarc cu mărunțişuri, lucruri la care puteam renunța fără să le simt lipsa, ca de pildă, atitudinile nobile şi... În sfârşit, lucruri dintr-astea. Mă temeam atât de mult să nu se scufunde barca, încât am aruncat peste bord lucrurile de mai puțină însemnătate.

— Adică mândria, onoarea, adevărul, virtutea şi bunătatea, completă el ironic. Ai dreptate, Scarlett. Sunt lucruri neînsemnate atunci când se scufundă barca. Dar uită-te împrejur, la prietenii tăi. Dacă nu reuşesc să-şi ducă barca la țărm în bună stare şi cu întreaga încărcătură, preferă să se înece şi ei, cu barcă cu tot.

— Sunt cu toții nişte proşti, făcu ea. Fiecare lucru la timpul său. Când voi avea bani destui, voi fi şi eu generoasă, aşa cum îți place ție. Am să fiu un înger. Atunci când îmi va da mâna.

— Când îți va da mâna... dar n-ai să fii. E greu să salvezi o încărcătură căzută în mare, şi chiar dacă reuşeşti s-o faci, ea este de obicei ireparabil stricată. Tare mă tem că în clipa când vei putea să aduci la suprafață onoarea şi virtutea pe care le-ai azvârlit peste bord, le vei găsi alterate.

Şi zicând acestea se ridică, luându-şi pălăria.

— Pleci?

— Da. Nu te bucuri? Te las cu conştiința ta, câtă-ți mai rămâne.

Se opri o clipă şi, plecând privirea spre copil, îi întinse un deget ca să i-l apuce.

— Îmi închipui că Frank nu mai poate de mândrie.

— Oh, bineînțeles.

— Şi are, probabil, tot felul de proiecte pentru viitorul copilului.

— O, ştii ce caraghioşi sunt bărbaţii când e vorba de copiii lor.

— Atunci, spune-i, zise Rhett, şi se opri deodată, cu o privire stranie în ochi, spune-i că dacă vrea să-şi împlinească visul, ar face bine să mai stea pe acasă, serile.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nimic altceva decât ce am spus. Zi-i să mai stea pe acasă.

— Eşti dezgustător, Rhett! Cum poţi să insinuezi că Frank…

— Oh, păcatele mele, exclamă Rhett şi-l pufni râsul. N-am vrut să spun că Frank aleargă după femei! Frank! Oh, păcatele mele.

Şi coborî scările, râzând cu poftă.

Capitolul XLIV

În după-amiaza aceea de martie vremea era răcoroasă şi bătea vântul, şi Scarlett, îndreptându-se cu trăsura pe şoseaua Decatur spre gaterul lui Johnnie Galleger, îşi trase pledul până sus de tot, la subțiori. Ştia că e destul de primejdios să umble singură, mai primejdios ca oricând, căci acum negrii scăpaseră de sub orice fel de control. După cum spusese Ashley, refuzul de a ratifica amendamentul îi costa scump. Nordul primise o palmă, şi acum se răzbuna crunt. Nordul hotărâse să le impună cu de-a sila votul negrilor, aşa că Georgia fu declarată în stare de răzvrătire şi pusă sub domnia legilor militare celor mai draconice. Georgia nu mai era socotită ca stat, ci devenise, odată cu Florida şi Alabama, „districtul militar numărul trei”, sub comanda unui general federal.

Viața era acum mult mai nesigură şi mai înspăimântătoare ca înainte. Ordonanțele militare de anul trecut, care păruseră atât de cumplite, erau blânde în comparație cu cele noi date de generalul Pope. Viitorul, cu perspectiva de a fi conduşi de negri, se arăta sumbru şi disperat, şi bieții sudişti se frământau neputincioşi. Cât despre negri, deveniseră înfumurați din cauza importanței ce li se dădea şi, conştienți de faptul că erau sprijiniți de armata yankee, ajunseseră mai obraznici şi mai periculoşi ca oricând. Nimeni nu era apărat împotriva nelegiuirilor lor.

În vremurile acestea furtunoase şi pline de primejdii, Scarlett începu să se simtă fricoasă – fricoasă dar hotărâtă – şi umbla peste tot singură, cu pistolul lui Frank vârât între pernele brişti, blestemându-i în gând pe cei vinovaţi de această stare de lucruri. La ce folosise atitudinea plină de demnitate pe care toţi o socoteau o mare vitejie? Doar să agraveze situaţia.

Când se apropie de drumul ce cobora printre şirurile de pomi dezgoliţi în valea unde se afla aşezarea Shantytown, Scarlett zori calul. Nu prea se simţea la largul ei când trecea pe lângă îngrămădeala aceea de corturi militare scoase din uz şi colibe de lemn. Dintre toate locurile din jurul Atlantei, acesta avea reputaţia cea mai proastă, fiindcă aici locuiau în murdărie şi înghesuială negri hoinari, negrese prostituate şi câţiva albi nenorociţi de cea mai joasă speţă. Se spunea că aici se refugiau criminalii negri şi albi; aici veneau şi soldaţii yankei când căutau vreun răufăcător. Asasinatul, cu cuţitul sau cu pistolul, era un lucru atât de obişnuit, încât autorităţile nici nu se mai sinchiseau şi lăsau în genere pe localnici să-şi facă singuri dreptate. În fundul pădurii se afla o mică distilerie, unde se fabrica whisky de proastă calitate, iar noaptea colibele din vale răsunau de strigătele şi înjurăturile beţivilor.

Chiar şi yankeii găseau că e un focar de stricăciune care trebuia distrus, dar nu se lua nicio măsură în această privinţă. Locuitorii din Atlanta şi Decatur care erau siliţi să meargă pe acest drum ca să ajungă dintr-un oraş în celălalt erau revoltaţi. Bărbaţii treceau prin Shantytown cu pistoalele la îndemână, iar femeile, dacă erau de familie bună, se codeau să treacă pe acolo chiar însoţite de bărbaţii lor, căci drumul era de obicei presărat cu negri beţi care le strigau înjurături şi cuvinte grosolane.

Cât timp îl avusese pe Archie alături de ea, Scarlett nu se sinchisise de Shantytown, deoarece nici cea mai obraznică negresă nu îndrăznea să râdă în faţa ei. Dar,

de când era silită să umble singură, avusese tot felul de incidente penibile şi supărătoare. Prostituatele negrese păreau să se ia la întrecere în grosolănii de câte ori trecea ea pe acolo. N-avea altă alternativă decât să nu le bage în seamă şi să fiarbă de mânie în sinea ei. Nici măcar nu se putea văita la prieteni şi rude, deoarece cu toţii ar fi spus triumfători: „Te aşteptai oare la altceva?" Şi familia ar lua iarăşi tot felul de măsuri, căutând s-o oprească de la treabă. Ea însă n-avea nicidecum intenţia să renunţe la drumurile pe care le făcea.

Astăzi, slavă Domnului, nu erau negrese zdrenţăroase pe marginea şoselei! Trecând pe lângă poteca ce ducea la aşezare, Scarlett privi cu scârbă la colibele din vale, luminate de o rază tristă de soare. Sufla un vânt rece şi, pe când trecea, o izbi mirosul fumului de lemne, de carne de porc friptă şi de latrine necurăţate. Întorcând capul, dădu bici calului, zorindu-l ca să treacă mai repede pe după cotul şoselei. Tocmai când începea să răsufle uşurată, îi zvâcni deodată inima în piept, căci un negru uriaş se ivi în tăcere de după un stejar. Se sperie, dar nu-şi pierdu cumpătul, ci opri calul, cu pistolul lui Frank în mână.

— Ce vrei? strigă ea cât putu mai sever.

Negrul cel uriaş se piti din nou după copac şi glasul îi sună plin de teamă.

— Vai de mine, domnişoa'ă Sca'lett, doa' n-o să t'ageţi în Sam cel ma'e!

Sam cel mare! O clipă îi fu greu să priceapă ce auzise. Sam cel mare, supraveghetorul de la Tara, pe care-l văzuse pentru ultima oară în timpul asediului. Dar, ce Dumnezeu…

— Vino-ncoa' să văd dacă eşti într-adevăr Sam!

Omul ieşi, şovăitor, din ascunzişul său: un uriaş zdrenţăros, în picioarele goale, îmbrăcat cu nişte pantaloni de doc şi cu o tunică militară mult prea scurtă şi strâmtă pentru statura lui. Când văzu că era într-adevăr Sam cel mare, Scarlett vârî pistolul la loc sub

perna de pe capră şi zâmbi, bucuroasă.

— Oh, Sam! Ce plăcere-mi face să te revăd!

Sam alergă până la brişcă şi ochii i se roteau în cap de bucurie, iar dinţii albi îi scânteiau. Cu mâinile sale negre şi mari ca nişte şunci, apucă mâna întinsă a lui Scarlett. Scotea limba, roşie ca miezul unui pepene verde, întregul său trup se zvârcolea, iar fâstâcelile sale de bucurie erau tot atât de ridicole ca şi gudurăturile unui dulău.

— Of, Doamne, ce bine e să mai vezi pe cineva din familie! strigă el, strângându-i mâna până când Scarlett simţi că-i trosnesc oasele. Da' cum de scoateţi numaidecât pisto-lu', domnişoa'ă Sca'lett?

— Sunt atâţia oameni răi în ziua de azi, că trebuie să mă apăr. Dar ce Dumnezeu faci într-un loc atât de urât, la Shantytown, tu, un negru aşa de cumsecade? Şi de ce n-ai venit la oraş să mă vezi?

— Of, Doamne, domnişo'ă Sca'lett, eu nu stau în Shantytown. Am venit aici numai pent'u câteva zile. N-aş sta aici nici să mă tai. N-am văzut de când sunt aşa neg'i scâ'boşi. Şi nu ştiam că sunteţi la Atlanta. C'edeam că sunteţi încă la Ta'a. V'oiam să mă duc la Ta'a de îndată ce aş fi putut…

— Ai mai fost la Atlanta, de când cu asediul?

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett. Am călăto'it.

Dădu drumul mâinii, şi Scarlett îndoi degetele, ca să se încredinţeze că oasele îi erau în bună stare.

— Ţineţi minte când m-aţi văzut ultima dată?

Scarlett îşi aminti de ziua aceea toridă, dinaintea asediului, când se afla în trăsură cu Rhett, iar ceata de negri cu Sam în frunte, se îndrepta spre fortificaţii, pe strada prăfuită, cântând „Coboară, Moise". Dădu din cap.

— Ei, am muncit ca un câine, săpând la t'anşee şi umplând saci cu nisip, până când confede'aţii au plecat din Atlanta. Căpitanul meu a fost ucis, şi atunci n-a mai fost nimeni ca să-mi spună ce să fac, aşa că am 'ămas

pe d’umu’i. Mă gândeam să mă-nto’c la Ta’a, da’ atunci am auzit că tot ținutul din ju’ul Ta’ei a fost incendiat şi că nu mai ’ămăsese nimica. Nici nu p’ea aveam cum să mă’nto’c acolo şi mă temeam să nu mă a’esteze pat’uleie, că n-aveam pe’mis. Pe u’mă au venit yankeii şi un colonel yankeu, ca’e spunea că-i place de mine, m-a luat cu el ca să-i îng’ijesc calul şi să-i lust’uiesc cizmele.

Da, domnişoa’ă Sca’lett! Şi mă simțeam şi eu g’ozav, că e’am se’vito’ de casă cum e’a Po’k, când eu sunt doa’ muncito’ la câmp. N-am spus colonelului că e’am muncito’ la câmp… Ei, domnişoa’ă Sca’lett, yankeii sunt foa’te neştiuto’i. Nu ştiu să facă deosebi’ea. Aşa că am ’ămas cu dânsu’ şi m-am dus la Savannah, când s-a dus şi gene’alul She’man acolo; şi să mă bată Dumnezeu, domnişoa’ă Sca’lett, dacă am văzut în viața mea aşa g’ozăvii ca acolo şi în d’um spre Savannah! Hoții şi incendii… oa’e au dat foc şi Ta’ei?

— I-au dat foc, dar l-am stins noi.

— Ei, domnişoa’ă, mă bucu’ să aud asta. Ta’a este căminul meu şi mă gândesc să mă înto’c acolo, înt’o zi. Şi când s-a sfâ’şit ’ăzboiul mi-a zis colonelu’: „Sam, tu să vii cu mine în No’d. Îți dau leafă bună.” Şi să vedeți, domnişoa’ă Sca’lett, eu, ca toți neg’ii, am v’ut şi eu să-mi dobândesc libe’tatea, înainte de-a mă întoa’ce acasă, aşa că m-am dus în No’d cu colonelu’. Da, ne-am dus la Washington şi la New Yo’k şi apoi la Boston, unde şade colonelu’. Sunt un neg’u foa’te călăto’it! Domnişoa’ă Sca’lett, sunt aşa de mulți cai şi atâtea t’ăsu’i pe st’ăzile alea ale yankeilo’, cum nu vă puteți închipui! Mi-a fost me’eu f’ică să nu mă calce!

— Ți-a plăcut acolo, în Nord, Sam?

Sam îşi scărpină părul lânos.

— Mi-a plăcut, şi nu mi-a plăcut. Colonelu’, el e’a om de t’eabă, şi se p’icepea la neg’i. Da’ nevastă-sa, e’a altfel. Păi, nevastă-sa mi-a zis „Dom’le”, de cum m-a văzut. Da, domnişoa’ă Sca’lett, aşa a făcut, şi mie nu-mi plăcea defel când zicea aşa. Colonelu’ i-a spus să-mi zică

pe nume, „Sam”, şi atunci aşa mi-a zis şi dânsa. Da’ toți yankeii ăia, când mă vedeau p’ima dată, îmi ziceau „dom’le O’Ha’a”. Şi mă pofteau să stau jos pe scaun, ca şi cum aş fi fost de seama lo’. Şi ştiți, eu n-am stat jos niciodată în ’ața albilo’, şi acum sunt p’ea băt’ân ca să învăț. Ei se pu’tau ca şi cum aş fi fost de seama lo’, domnişoa’ă Sca’lett, da’ în inimile lo’ tot nu mă iubeau – ei nu iubesc pe neg’i. Şi le e’a f’ică de mine fiindcă sunt aşa de ma’e. Şi mă tot înt’ebau de câinii cu ca’e e’am u’mă’it şi de bătăile pe ca’e le-am p’imit. Şi Dumnezeu ştie, domnişoa’ă Sca’lett, că n-am mâncat bătaie niciodată. Ştiți şi dumneavoast’ă că domnu’ Ge’ald nu lăsa pe nimeni să bată un neg’u ca mine!

Când le-am spus asta, şi ce bună era domnişoa’a Ellen cu neg’ii şi cum a stat o săptămână la căpătâiul meu când am avut ap’inde’e de plămâni, nu m-au c’ezut. Şi mi s-a făcut aşa do’ de domnişoa’a Ellen şi de Ta’a, încât n-am mai putut să îndu’, aşa că înt’-o noapte am plecat sp’e casă, călăto’ind până la Atlanta în vagoanele de ma’fă. Dacă-mi cumpă’ați un bilet până la Ta’a, domnişoa’ă Sca’lett, aş fi bucu’os să mă pot duce acasă. Şi ta’e aş v’ea să văd pe domnişoa’a Ellen şi pe domnu’ Ge’ald. M-am sătu’at de libe’tate. Mie-mi t’ebuie cineva ca’e să mă h’ănească bine, să-mi spună ce t’ebuie să fac şi ce nu t’ebuie, şi să mă îng’ijească atunci când sunt bolnav. Dacă mă îmbolnăvesc din nou de ap’inde’e de plămâni? C’edeți că m-a’ îng’iji cucoana aceea yankee? Da’ de unde! O să-mi zică „dom’le O’Ha’a”, da’ n-a’e să mă îng’ijească. Da’ domnişoa’a Ellen, dânsa a’e să vadă de mine dacă mă îmbolnăvesc, şi... da’ ce aveți, domnişoa’ă Sca’lett?

— Tata şi mama au murit, Sam.

— Au mu’it? Veți să ’âdeți de mine, domnişoa’ă Sca’lett? Nu-i f’umos să vă bateți joc de mine!

— Nu glumesc deloc. E adevărat. Mama a murit când a trecut armata lui Sherman prin Tara şi tata... anul trecut în iunie. Oh, Sam, nu plânge. Te rog! Dacă plângi,

am să plâng şi eu. Sam, încetează! Nu pot să îndur. Să vorbim despre altceva. Am să-ți povestesc totul altădată… Domnişoara Suellen e la Tara şi s-a măritat cu un om foarte bine, Will Benteen. Iar domnişoara Carreen… (cum să-l facă pe acest uriaş plângăreț să priceapă ce este o mănăstire?) domnişoara Carreen stă acum la Charleston. Dar Pork şi Prissy sunt la Tara… Uite, Sam, şterge-ți ochii. Vrei cu adevărat să te întorci acasă?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett, da' n-o să mai fie la fel, aşa cum c'edeam, acum când domnişoa'a Ellen şi…

— Sam, nu ți-ar place să rămâi în Atlanta şi să lucrezi cu mine? Am nevoie de un vizitiu, de fapt am mare nevoie, acum că peste tot sunt tot felul de ticăloşi şi…

— Da, domnişoa'ă Sca'lett. Sigu' că aveți nevoie de cineva. Chia' voiam să vă spun că nu t'ebuie să umblați aşa singu'ă peste tot, domnişoa'ă Sca'lett. Nici nu ştiți ce ticăloşi pot fi unii neg'i în ziua de azi, mai ales ăştia din Shantytown. Nu sunteți deloc în sigu'anță. Sunt numai de două zile în Shantytown, da' i-am auzit vo'bind de dumneavoast'ă. Şi ie'i, când ați t'ecut pe aici şi au țipat la dumneavoast'ă femeile alea u'âcioase, eu v-am 'ecunoscut, da' ați t'ecut aşa de 'epede că nu v-am putut ajunge. Da' le-am tăbăcit eu pielea neg'eselo' alea, pe u'mă! C'edeți-mă. N-ați văzut că astăzi nu mai e niciuna pe şosea?

— Am văzut şi-ți mulțumesc din inimă, Sam. Ei, ți-ar place să fii vizitiul meu?

— Păi, vă mulțumesc, domnişoa'ă Sca'lett, da' poate a' fi mai bine să mă duc la Ta'a.

Negrul cel uriaş plecă privirile, iar cu degetul mare de la picior trase câteva linii în praful de pe şosea. Părea cam neliniştit.

— Dar de ce? Am să-ți dau leafă bună. Trebuie să rămâi cu mine.

Pe fața mare, neagră şi stupidă a lui Sam, pe care se putea citi ca pe aceea a unui copil, era întipărită frica.

Se apropie şi, plecându-se peste marginea briştii, şopti:

— Domnişoa'ă Sca'lett, a' fi mai bine s-o şte'g din Atlanta. Mai bine mă duc la Ta' a, unde n-au să mă găsească. Am… am omo'ât pe cineva.

— Un negru?

— Nu, domnişoa'ă Sca'lett, un soldat yankeu alb, şi acum mă u'mă'esc. Din cauza asta sunt aici, la Shantytown.

— Dar cum s-a întâmplat?

— E'a beat şi a spus un luc'u pe ca'e n-am putut să-l înghit şi i-am pus mâna-n be'egată şi… n-am v'ut să-l omo', domnişoa'ă Sca'lett, da' am mâna g'ea şi, fă'ă să-mi dau seama, până să 'idic mâna, e'a mo't. Şi m-am spe'iat aşa de 'ău, că nu ştiam ce să fac! Aşa că am venit aici ca să mă ascund. Când v-am văzut t'ecând ie'i, mi-am zis: „Slavă Domnului! Uite pe domnişoa'a Sca'lett. O să aibă ea g'ijă de mine şi o să mă t'imită la Ta'a, ca să nu mă p'indă yankeii."

— Zici că te urmăresc? Au aflat că l-ai omorât?

— Da, domnişoa'ă Sca'lett. Sunt aşa de ma'e că nu poate avea nimeni v'eo îndoială asup'a mea. C'ed că sunt cel mai ma'e neg'u din Atlanta. Au şi venit aici după mine asea'ă, da' o neg'esă m-a ascuns înt'-o colibă, în pădu'e, până au plecat.

Câteva clipe, Scarlett rămase pe gânduri, încruntată. N-o speria deloc faptul că Sam ucisese pe cineva, o supăra numai că nu-l putea avea drept vizitiu. Un negru mare ca Sam putea fi un paznic tot atât de bun ca şi Archie. Oricum, trebuia să-l trimită la Tara, căci nu voia să-l lase să fie prins de autorităţi. Era un om prea folositor ca să fie spânzurat. Cel mai bun supraveghetor pe care-l avuseseră vreodată la Tara! Nu-i dădu prin minte că Sam era liber. Îl socotea încă proprietatea ei, ca şi pe Pork ori pe Mammy, pe Peter, pe bucătăreasă şi pe Prissy. Făcea parte din familie şi, ca atare, trebuia ocrotit.

— Te trimit la Tara chiar astă-seară, spuse ea în cele

din urmă. Sam, eu trebuie să-mi văd acum de drum, dar am să mă întorc înainte de apusul soarelui. Aşteaptă-mă aici. Nu spune nimănui unde te duci şi, dacă ai o pălărie, ia-o cu tine, ca să-ți ascunzi obrazul la nevoie.

— N-am pălă'ie.

— Atunci, ține banii ăştia. Cumpără-ți o pălărie de la unul din negrii din colibe şi să fii aici când mă-ntorc.

— Da, domnişoa'ă Sca'lett.

Fața i se lumină de bucurie, căci dăduse din nou peste cineva care să-i spună ce trebuie să facă.

Scarlett îşi continuă drumul, gânditoare. Desigur că Will avea să fie bucuros că va primi ajutorul unui bun muncitor la câmp. Pork nu era şi n-avea să fie niciodată un lucrător bun la câmp. Dacă se ducea Sam la Tara, atunci Pork putea să vină la Atlanta, unde o va regăsi pe Dilcey, după cum îi făgăduise Scarlett la moartea lui Gerald.

Când ajunse la gater, soarele începuse să asfințească. Lui Scarlett nu-i plăcea să fie pe drum atât de târziu. În uşa barăcii sărăcăcioase, ce servea de bucătărie pentru oamenii de la gater, şedea Johnnie Gallegher. Pe o buturugă dinaintea barăcii folosite ca dormitor, stăteau patru dintre cei cinci deținuți care lucrau aici. Uniformele de deținuți erau murdare şi miroseau a sudoare: lanțurile zăngăneau la picioarele lor când se mişcau cu gesturi obosite, iar întreaga lor înfățişare exprima apatie şi deznădejde. O mână de oameni slabi şi vlăguiți, se gândi Scarlett aruncându-le o privire pătrunzătoare. Când îi tocmise, cu câtva timp în urmă, erau nişte oameni atât de voinici! Nici nu ridicară privirile spre ea când coborî din brişcă. Doar Johnnie se întoarse, scoțându-şi pălăria din cap cu un gest nepăsător. Fața lui mică şi negricioasă avea o expresie aspră, când îi dădu bună ziua.

— Nu-mi place deloc cum arată oamenii, spuse ea, brusc. Par bolnavi. Unde e al cincilea?

— Zice că-i bolnav, răspunse Johnnie, laconic. E în casă.

— Dar ce-i cu el?

— Cred că-i bolnav de lene.

— Mă duc să-l văd.

— Nu vă duceți. Trebuie să fie gol. Am eu grijă de el. Mâine o să fie iarăşi la lucru.

Scarlett şovăi, apoi zări pe unul dintre deținuți ridicând cu oboseală capul şi aruncând lui Johnnie o privire încărcată de ură, înainte de-a se uita din nou în pământ.

— Ai biciuit oamenii?

— Vă rog să mă iertați, doamnă Kennedy, dar cine conduce gaterul, dumneavoastră sau eu? Mi l-ați dat pe mână, spunându-mi să mă ocup de el. Mi-ați spus că am mână liberă în toate. N-aveți de ce să vă plângeți, nu-i aşa? Produce de două ori mai mult decât pe vremea domnului Elsing.

— Aşa-i, spuse Scarlett, dar o trecu un fior, care o făcu să se cutremure.

Curtea gaterului, cu barăcile urâte, avea o înfățişare sinistră, pe care n-o avusese pe vremea lui Hugh Elsing. O atmosferă de singurătate, de pustietate, care o făcu să se înfioare. Deținuții erau atât de izolați aici, fiind cu totul la cheremul lui Johnnie Gallegher, încât acesta îi putea biciui sau chinui după bunul lui plac, fără ca ea să afle nimic. Şi deținuții se codeau probabil să se vaiete, de teamă să nu fie şi mai aspru pedepsiți după plecarea ei.

— Sunt cam slabi oamenii. Le dai destul de mâncare? Numai Dumnezeu ştie cât cheltuiesc cu hrana lor şi ar putea fi graşi ca nişte porci. Numai făina şi carnea de porc m-au costat treizeci de dolari, luna trecută. Ce le dai la cină?

Intră în bucătărie şi privi înăuntru. O femeie grasă, o mulatră, aplecată peste o maşină de gătit, veche şi ruginită, schiță un fel de reverență când o văzu pe

Scarlett, apoi continuă să mestece într-o oală în care fierbea nişte mazăre uscată. Scarlett ştia că Johnnie trăieşte cu această femeie, dar găsea că e mai bine dacă se preface că nu ştie nimic. Văzu că, în afară de mazăre şi un fel de turte, nu se pregătea niciun fel de mâncare.

— Nu mai ai altceva de mâncare pentru oameni?

— Nu, coniță.

— N-ai pus şi puțină carne în mazărea asta?

— Nu, coniță.

— N-ai fiert slănină împreună cu mazărea? Dar mazărea asta nu face doi bani dacă nu-i pui slănină. Nu e hrănitoare. De ce n-ai pus slănină?

— Domnul Johnnie a zis că nu e nevoie să mai punem carne.

— Ai să faci bine să adaugi şi slănină. Unde sunt proviziile?

Mulatra roti ochii, speriată, şi arătă spre mica încăpere ce servea de cămară, iar Scarlett deschise uşa brusc. Văzu un butoi desfăcut, cu mălai, un săculeț de făină, vreo jumătate de kilogram de cafea, puțin zahăr, două şunci şi o cană de patru kilograme cu sirop de sorg. Una dintre şunci fusese de curând fiartă, dar se tăiaseră numai vreo două felii din ea. Scarlett se întoarse mânioasă către Johnnie Gallegher, înfruntând privirea lui rece şi supărată.

— Unde sunt cei cinci saci de făină albă pe care i-am trimis săptămâna trecută? Şi sacul de zahăr, şi cafeaua? Ți-am trimis cinci şunci şi cinci kilograme de carne pentru supă, şi Dumnezeu ştie câte banițe de ignami şi cartofi. Unde-i totul? Nu puteai să termini proviziile chiar dacă dădeai oamenilor câte cinci mese pe zi. Le-ai vândut! Asta ai făcut cu ele, pungaşule! Ai vândut proviziile, ai băgat banii în buzunar şi-i hrăneşti pe oameni cu mazăre uscată şi mălai. Nu e de mirare că sunt aşa de slabi. Dă-te la o parte!

Se repezi la uşă, trecând pe lângă el ca o vijelie.

— Ascultă, dumneata, da, cel de la capăt... da,

dumneata! Vino-ncoa’!

Omul se ridică şi păşi cu greu spre ea, cu lanţurile zăngănind, iar Scarlett văzu că gleznele îi erau roşii şi rănite de frecarea fiarelor.

— Când ai mâncat ultima oară şuncă?

Omul privi în pământ.

— Vorbeşte!

Omul rămase mut şi cu capul plecat. În cele din urmă ridică ochii şi, după ce o privi în faţă pe Scarlett cu un aer rugător, coborî din nou privirea.

— Ţi-e frică să vorbeşti, hai? Du-te în cămară şi ia şunca de pe raft, Rebecca, dă-mi cuţitul. Du şunca afară la oameni şi împarte-le-o. Şi fă nişte pesmeţi şi cafea, şi serveşte chiar acum oamenii, să văd şi eu.

— Dar asta-i cafeaua şi făina lu’ domnu’ Johnnie, mormăi Rebecca supărată.

— Nu mai spune! Probabil că şi şunca e a lui! Fă ceea ce-ţi spun. Hai, dă-i drumul. Iar dumneata, Johnnie Gallegher, vino cu mine până la brişcă.

Scarlett trecu prin curte cu paşi mari şi se sui în brişcă. Observând cu satisfacţie cum se repezeau oamenii la şuncă şi cum vârau cu lăcomie bucăţi mari în gură. Păreau că vor s-o mănânce repede, până nu vine cineva să le-o ia.

— Eşti un ticălos! strigă ea mâniată către Johnnie, care stătea lângă roata trăsurii, încruntat şi cu pălăria dată pe ceafă. Şi ar trebui să-mi dai banii de pe urma proviziilor pe care le-ai vândut. Pe viitor voi aduce provizii în fiecare zi, în loc să le comand pentru o lună de zile. Aşa, nu vei mai putea să mă tragi pe sfoară.

— Pe viitor n-am să mai fiu aici, răspunse Johnnie Gallegher.

— Vrei să spui că pleci!

O clipă, îi stătu pe limbă să-i strige: „Du-te învârtindu-te!” dar se opri la timp. Ce se făcea dacă pleca Johnnie? De când venise el, câştigurile se dublaseră. Şi tocmai acum avea o comandă însemnată,

cea mai mare pe care-o avusese, şi era urgentă. Trebuia neapărat să livreze cheresteaua. Dacă pleca Johnnie, pe cine o să pună în locul lui?

— Da, plec. Mi-aţi dat gaterul pe mână, spunându-mi că nu vreţi decât să-l fac să producă o cantitate cât mai mare de cherestea. Atunci nu mi-aţi spus în ce fel să-l conduc, şi nu primesc să veniţi să-mi daţi ordine. Cum fac să produc atâta, nu vă priveşte. Nu puteţi spune că n-am făcut faţă făgăduielii. V-am făcut să câştigaţi parale bune, am avut şi eu leafa mea – şi ce-am mai putut ciupi pe de lături. Şi acum veniţi aici, peste mine, vă amestecaţi în toate, puneţi întrebări şi-mi ştirbiţi autoritatea faţă de oameni. Cum mai pot păstra disciplina după asta? Ce are a face dacă-i mai mângâi din când în când cu biciul? Ar merita mai rău, puturoşii. Şi ce-i dacă nu sunt hrăniţi bine? Nu merită mai mult decât ce le dau. Mai bine vedeţi-vă de treaba dumneavoastră şi lăsaţi-mă în pace, altfel plec chiar astă-seară.

Faţa lui rece părea de gheaţă, şi Scarlett şovăi. Ce-avea să se facă, dacă-l lăsa să plece astă-seară? Nu putea să stea toată noaptea acolo să-i păzească pe deţinuţi!

Îndoiala i se citi în ochi, căci expresia lui Johnnie se schimbă deodată, pierzând ceva din asprimea de la început. Glasul său avu o intonaţie mai plăcută, când vorbi.

— Se face târziu, doamnă Kennedy, şi ar fi mai bine să vă duceţi acasă. N-o să ne certăm noi pentru un fleac, nu-i aşa? Opriţi-mi zece dolari din leafă, şi suntem chit.

Ochii lui Scarlett se îndreptară fără voia ei spre nenorociţii care mâncau lacomi şunca, şi se gândi la cel bonav, care stătea culcat în baraca prin care bătea vântul. Ar trebui să-l dea afară pe Johnnie Gallegher. Era un pungaş şi o brută. Nici nu voia să se gândească la ce păţeau deţinuţii în lipsa ei. Dar, pe de altă parte,

Johnnie era energic, şi Dumnezeu ştie câtă nevoie avea ea de un om energic. Acum nu se putea lipsi de el. Prin el câştiga bani. Pe viitor avea să aibă grijă ca deținuții să-şi capete rația zilnică.

— Am să-ți opresc douăzeci de dolari din leafă, spuse ea scurt, şi vin mâine dimineață să mai discutăm.

Scarlett apucă hățurile. Ştia însă foarte bine că n-o să mai aibă loc nicio discuție. Era sigură că lucrurile aveau să se sfârşească aşa, şi-şi dădu seama că şi Johnnie ştie asta.

Pe când cobora spre şoseaua Decatur, în conştiința ei setea de câştig se lupta cu simțul omeniei. Ştia că n-avea voie să-i expună pe oamenii aceia cruzimilor lui Johnnie. Dacă murea vreunul din ei, ea ar fi fost tot atât de vinovată ca şi el, deoarece îl lăsase să conducă gaterul mai departe după ce constatase brutalitatea lui. Dar, pe de altă parte... ei, pe de altă parte, treaba lor dacă ajunseseră deținuți! Dacă au călcat legea şi s-au lăsat prinşi, n-aveau decât ceea ce meritau! Gândul acesta îi mai linişti conştiința; totuşi, pe când înainta pe şosea, fețele triste şi palide ale deținuților i se iveau mereu înaintea ochilor.

„Oh, am să mă gândesc mai târziu la soarta lor" hotărî ea, închizând gândul acesta într-o cameră dosnică a minții şi trântind uşa.

Când ajunse la cotitura de lângă Shantytown, soarele asfințise de-a binelea şi copacii din jur se înălțau întunecoşi. Odată cu dispariția soarelui, se lăsase şi un frig aprig; un vânt rece sufla din pădure, făcând să trosnească ramurile desfrunzite şi să foşnească frunzele uscate. Nu întârzi-ase niciodată atâta şi-i era urât; ar fi vrut să fie acasă.

Sam cel mare nu se vedea nicăieri şi, când se opri să-l aştepte, începu să se teamă ca nu cumva yankeii să-l fi înhățat. Apoi auzi nişte paşi pe poteca ce urca dinspre sat şi oftă uşurată. O să-l certe că o făcuse să aştepte.

Dar omul care se ivi după cotitură nu era Sam.

Era un alb înalt şi zdrenţăros, însoţit de un negru scund, cu umeri şi braţe de gorilă. Scarlett trase iute de hăţuri şi puse mâna pe pistol. Calul o porni la trap, dar se sperie în clipa când albul ridică mâna înaintea lui.

— Cucoană, spuse el, daţi-mi un ban. Mi-e foame.

— Dă-te la o parte, răspunse ea stăpânindu-şi glasul pe cât putu. N-am bani. Diii.

Cu o mişcare bruscă, omul apucă deodată calul de frâu.

— Pune mâna pe ea! strigă el negrului. Cred că-şi ţine banii în sân!

Ce se petrecu după aceea îi păru lui Scarlett un coşmar cumplit. Totul se desfăşură fulgerător de repede. Ea ridică pistolul în grabă, dar instinctul o făcu să nu tragă în alb, de frică să nu împuşte calul. Şi cum negrul, cu un rânjet pe faţă, se repezea la brişcă, trase în el. Nu-şi dădu seama dacă-l nimerise, dar în clipa următoare pistolul îi fu smuls din mână, cu o smucitură care-i rupse aproape încheietura. Negrul era atât de aproape, încât îi simţea mirosul greu în timp ce încerca s-o tragă jos din brişcă. Cu mâna ce-i rămăsese liberă se lupta din răsputeri, lovindu-l şi zgâriindu-i faţa, apoi simţi o mână la gât şi peste o clipă corsajul îi fu rupt, de sus până la brâu, cu un fâşâit puternic. Mâna cea neagră începu s-o caute între sâni. Atunci o cuprinse o groază şi o scârbă cum nu mai simţise niciodată, şi începu să ţipe ca o nebună.

— Astupă-i gura! Dă-o jos! strigă albul, şi mâna negrului se ridică înspre gura lui Scarlett.

Ea muşcă mâna cât putu mai tare, apoi ţipă din nou, iar printre ţipete îl auzea pe alb înjurând, şi-şi dădu seama deodată că mai era un al treilea om pe şosea. Mâna cea neagră se îndepărtă, şi negrul sări la o parte în clipa în care Sam cel uriaş se repezi la el.

— Fugiţi, domnişoa'ă Sca'lett, strigă Sam luându-l în primire pe negru.

Iar Scarlett, țipând şi tremurând, apucă hățurile şi dădu bici calului. Acesta porni cu un salt, şi Scarlett simți cum roțile treceau peste ceva moale, un obstacol destul de mare. Era albul care zăcea în drum, acolo unde-l trântise Sam.

Înnebunită de groază, Scarlett dădea mereu bici calului, care o porni în galop gata să răstoarne brişca. Cu toată groaza ei, Scarlett auzi zgomot de paşi alergând în spatele ei, şi atunci îndemnă calul să meargă şi mai repede. Mai bine să moară, decât să lase maimuța aceea neagră să mai pună o dată mâna pe ea.

Un glas strigă în urma ei:

— Domnişoa a Sca'lett, op'iți!

Fără să încetinească, privi îndărăt peste umăr şi-l văzu pe Sam alergând pe şosea, cu picioarele-i lungi mişcându-se ca nişte pistoane. Opri, şi Sam sări în brişcă, dând-o la o parte cu trupul lui voinic. Gâfâia, iar pe față îi curgea sudoare şi sânge.

— Sunteți lovită? V-au făcut v'eun 'ău?

Scarlett nu putea să vorbească, dar văzând în ce direcție priveau ochii lui Sam şi cu ce repeziciune întorsese capul, îşi dădu seama că-i era desfăcut până la brâu corsajul şi că i se vedea corsetul şi sânii dezgoliți. Cu mâna tremurătoare apucă de marginile corsajului şi, plecând capul, începu să plângă în hohote.

— Dați-mi hățu'ile, făcu Sam, smucindu-i-le din mâini. Dii, calule!

Biciul pocni, iar calul, speriat, porni într-un galop nebunesc, ce amenința să răstoarne brişcă în şanț.

— Spe' că n-am omo'ât pe maimuța aia neag'ă. N-am stat să văd, gâfâi Sam. Da' dacă v-a făcut v'eun 'ău, mai bine mă-nto'c să-l dau gata.

— Nu, nu… dă-i drumul mai repede, hohoti ea.

Capitolul XLV

În seara aceea, când Frank o duse împreună cu mătuşa Pitty şi cu copiii la Melanie, şi apoi se duse în oraş cu Ashley, Scarlett se mânie şi se simţi jignită. Cum putea Frank să plece la o întrunire politică într-o seară ca asta? Întrunire politică? Chiar în seara când ea fusese atacată, când i s-ar fi putut întâmpla cine ştie ce! Era egoist şi nesimţitor! De altfel, o enervase şi calmul cu care primise ştirea când o adusese Sam acasă, plângând şi cu corsajul rupt. Nu păruse defel tulburat, în timp ce ea îi povestise, hohotind, toată întâmplarea. O întrebase doar, liniştit:

— Draga mea, eşti rănită cumva… sau eşti numai speriată?

Nu putuse să răspundă, de ciudă şi din cauza plânsului, dar Sam răspunsese pentru ea că era doar speriată.

— Am ajuns înainte ca ei să-i fi putut face altceva decât să-i ’upă ’ochia.

— Eşti un băiat bun, Sam, şi n-am să uit niciodată ce ai făcut. Dacă pot să fac ceva pentru tine…

— Da, domnule, aş v’ea să mă t’imiteţi la Ta’a, şi cât mai cu’ând cu putinţă. Mă u’mă’esc yankeii.

Frank primi şi această afirmaţie în linişte, fără să pună nicio întrebare. Arăta la fel ca în seara când bătuse Tony la uşa lor; avea aerul că priveşte chestiunea drept ceva ce trebuie lămurit numai de bărbaţi, cu cât

mai puține cuvinte şi cât mai puțină emoție.

— Suie-te în brişcă. O să te ducă Peter până la Rough and Ready astă-seară, şi te poți ascunde în pădure până dimineața, ca să iei apoi trenul pentru Jonesboro. E mai sigur… Haide, draga mea, nu mai plânge. Ți-a trecut, şi nici măcar n-ai fost rănită. Domnişoară Pitty, vrei să-mi dai sărurile? Mammy, adu un pahar cu vin pentru doamna Scarlett.

Scarlett izbucni din nou în plâns; de astă-dată însă erau lacrimi de mânie. Voia ca lumea s-o mângâie, să se arate indignată şi s-o răzbune. Ar fi preferat ca Frank s-o certe, să-i spună că aşa-i trebuie, că o prevenise ce avea să se întâmple, în sfârşit, orice mai bine decât indiferența cu care privea primejdia prin care trecuse, ca şi cum ar fi fost un fleac. Frank se purta cu blândețe, fireşte, dar avea un aer distrat, de parcă îl preocupa ceva mult mai important.

Şi lucrul acela atât de important era o mică întrunire politică!

Nici nu-i veni să-şi creadă urechilor când Frank îi spuse să-şi schimbe rochia, ca s-o poată conduce la Melanie. Ar trebui să ştie cât de mult o tulburase întâmplarea şi că nu ținea deloc să-şi petreacă seara la Melanie, în timp ce trupul ei obosit şi nervii zguduiți râvneau după căldura liniştitoare a patului şi a plăpumii – după o cărămidă caldă care să-i încălzească picioarele şi un grog fierbinte să-i aline nervii. Dacă ar iubi-o cu adevărat, în seara aceasta n-ar fi plecat de lângă ea. Ar fi stat acasă şi, ținând-o de mână, i-ar fi repetat de nenumărate ori că ar muri dacă i s-ar întâmpla ceva. Da, când se va întoarce diseară acasă, are să i-o spună.

Salonaşul Melaniei arăta tot atât de senin ca de obicei, în serile când, Frank şi cu Ashley fiind plecați, femeile se adunau acolo să mai schimbe o vorbă şi să coasă. În cameră era cald şi focul din sobă pâlpâia vesel. Lampa de pe masă îşi trimitea lumina blândă peste cele

patru capete aplecate deasupra lucrului de mână, peste cele patru fuste înfoiate şi opt picioruşe graţios aşezate pe perniţe. Respiraţia liniştită a copiilor se auzea prin uşa deschisă. Archie şedea, cu obrazul umflat din cauza tutunului din gură, pe un scăunel lângă sobă, cu spatele la foc, cioplind de zor o bucată de lemn. Contrastul dintre bătrânul murdar şi păros şi cele patru femei drăguţe şi elegante era tot atât de mare ca şi deosebirea dintre un câine de pază bătrân şi cărunt şi patru pisicuţe.

Melanie, cu glasul ei blând, povestea indignată, despre ieşirea nestăpânită a harpistelor. Neputând să cadă de acord cu corul bărbătesc asupra programului viitorului concert, harpistele o vizitaseră pe Melanie, în după-amiaza aceleiaşi zile, înştiinţând-o că au de gând să-şi dea demisia din asociaţie. Melanie trebuise să-şi pună la contribuţie toată diplomaţia, pentru a le face să revină asupra hotărârii.

Scarlett, scoasă din minţi, ar fi vrut să strige: „Ah, mai dă-le dracului de harpiste!” Ar fi vrut să le povestească întâmplarea ei înspăimântătoare. Avea o dorinţă nebună să le spună totul amănunţit ca, văzându-le speriate, să se liniştească. Voia să le arate ce vitează fusese, ca să se asigure, auzindu-şi propriile cuvinte, că fusese într-adevăr vitează. Dar, de câte ori încerca să aducă vorba despre aceasta, Melanie schimba cu multă iscusinţă subiectul conversaţiei, vorbind despre alte lucruri, mai nevinovate. Aceasta o enervă cumplit pe Scarlett. Femeile astea erau tot atât de nesuferite ca şi Frank!

Cum puteau fi liniştite şi nepăsătoare, când ea tocmai scăpase ca prin urechile acului de o soartă atât de îngrozitoare? Nici măcar n-aveau destulă consideraţie pentru ea, căci altfel ar fi lăsat-o să le povestească despre cele întâmplate, dându-i astfel prilejul să-şi aline nervii.

Întâmplările din ziua aceea o zguduiseră mai mult

chiar decât ar fi vrut să recunoască. De câte ori îi apărea faţa negrului, privind-o din umbra pădurii de lângă şosea, începea să tremure. Când se gândea la mâna aceea neagră ce-i umblase prin sân şi la lucrul îngrozitor ce ar fi urmat dacă n-ar fi sărit Sam în ajutor, lăsa capul în jos şi închidea ochii. Pe măsură ce stătea acolo, tăcută, trudindu-se să coasă şi ascultând vocea Melaniei, nervii ei se încordau din ce în ce mai tare. Dintr-o clipă într-alta se aştepta ca aceştia să plesnească, întocmai ca strunele unui banjo, cu un ţiuit ascuţit.

Zgomotul pe care-l făcea Archie cioplind bucata de lemn o enerva, şi se încruntă la el. Deodată, i se păru ciudat faptul că şedea acolo, lucrând la o bucată de lemn. De obicei, Archie se trântea pe canapea, în serile când stătea de pază, şi sforăia atât de tare încât barba lungă i se ridica în sus la fiecare răsuflare. Şi, mai ciudat era faptul că nici Melanie, nici India nu-i spuseseră să pună un ziar pe jos, ca să nu murdărească podeaua cu strujituri de lemn. Preşul din faţa sobei se şi murdărise, dar nimeni nu părea să fi observat.

Pe când îl privea, Archie se întoarse deodată spre foc şi scuipă cu atâta putere încât India, Melanie şi Pitty săriră în sus, ca şi cum ar fi explodat o bombă.

— Trebuie să faci atâta zgomot când scuipi? strigă India cu o voce în care se simţea încordarea.

Scarlett o privi surprinsă, căci India era întotdeauna stăpânită. Archie se uită urât la ea.

— Aşa-mi place mie, răspunse el cu răceală şi scuipă din nou.

Melanie îi aruncă Indiei o scurtă privire încruntată.

— Întotdeauna mi-a părut bine că tata nu mesteca tutun, începu Pitty, dar Melanie, încruntându-se şi mai mult, o repezi cu asprime, cum n-o mai auzise Scarlett niciodată:

— Ah, taci din gură, mătuşă! Eşti aşa de lipsită de tact.

— Oh, draga mea, începu Pitty, lăsând lucrul, îmbufnată. Zău, nu ştiu ce-i cu voi astă-seară. Tu şi cu India sunteți atât de sperioase şi arțăgoase, cum nu v-am mai văzut.

Nu-i răspunse nimeni. Melanie nici măcar nu se scuză pentru ieşirea ei, ci-şi reluă lucrul cu oarecare violență.

— Faci puncte mult prea mari, spuse Pitty cu satisfacție. O să trebuiască să desfaci totul. Ce-i cu tine?

Melanie nu răspunse nimic.

Dar ce aveau, în definitiv? – se întrebă Scarlett. Oare nu observase ea nimic, fiind prea preocupată de ale ei? Da, e drept că, în ciuda sforțărilor Melaniei de-a face ca seara aceasta să pară la fel cu atâtea alte seri petrecute împreună, era ceva în atmosferă, o nervozitate generală ce nu putea fi pricinuită de cele ce se petrecuseră în timpul după-amiezii. Scarlett aruncă o scurtă privire fiecăreia şi întâlni privirea Indiei. Această privire o nelinişti, pentru că o măsura lung şi conținea, în răceala ei adâncă, ceva mai mult decât ură, ceva mai insultător decât dispreț.

„Ca şi cum aş fi eu de vină pentru ceea ce s-a petrecut”, se gândi Scarlett indignată.

India se întoarse spre Archie şi, izgonind orice supărare, se uită la el întrebătoare şi îngrijorată. Dar el nu se uita la ea. Îşi întorsese ochii spre Scarlett, măsurând-o cu aceeaşi privire aspră şi rece ca şi a Indiei.

Melanie nu mai încercă să susțină conversația, astfel încât tăcerea se lăsă din nou, şi Scarlett auzi cum creştea vântul afară. Seara i se păru deodată foarte neplăcută. Simțea acum încordarea din atmosferă şi se întrebă dacă aşa fusese de la început şi ea nu observase, ocupată cu grijile ei. Archie avea aerul că aşteaptă ceva, şi urechile lui păroase şi ascuțite păreau ciulite ca ale unui linx. Melanie şi India era neliniştite şi ridicau capul de câte ori se auzea zgomot de copite pe drum, ori

trosnetul crengilor uscate mişcate de vânt, ori foşnetul frunzelor purtate peste peluză. Tresăreau la cea mai uşoară pocnitură a lemnelor din vatră, ca şi cum ar fi auzit paşi misterioşi.

Se întâmplase cu siguranță ceva, şi Scarlett se întreba ce putea să fie. Se pregătea ceva, parcă, şi ea nu ştia ce. Privind fața îmbufnată, grasă şi nevinovată a mătuşii Pitty, se încredință îndată că nici ea nu ştia nimic. Archie, India şi Melanie, însă ştiau. În mijlocul tăcerii, simțea aproape cum se învârteau gândurile în capul Melaniei şi al Indiei, ca nişte veverițe într-o colivie. Era limpede că ele ştiau ceva, aşteptau ceva, în ciuda eforturilor pe care le făceau pentru ca lucrurile să pară ca de obicei. Şi neliniştea lor ascunsă se transmise lui Scarlett, care simți cum îi creşte enervarea. Mânuind acul fără îndemânare, se înțepă deodată, şi scoase un țipăt de durere şi supărare, făcându-le pe celelalte să tresară, apoi îşi strivi degetul până se ivi o picătură roşie ca focul.

— Sunt prea nervoasă ca să mai cos, declară ea aruncând lucrul pe jos. Sunt atât de nervoasă, încât îmi vine să țip. Vreau să mă duc acasă să mă culc. Frank ştie asta, şi n-ar fi trebuit să iasă. Vorbeşte şi vorbeşte mereu despre cum trebuiesc ocrotite femeile împotriva negrilor şi a carpetbagger-ilor, şi când vine momentul să ocrotească pe cineva, unde e? Acasă, îngrijindu-mă? Da' de unde, îşi pierde vremea cu alți bărbați, care nu fac altceva decât să vorbească şi…

Ochii i se opriră deodată pe fața Indiei, şi atunci tăcu.

India răsufla repede, iar ochii ei palizi şi fără gene fixau obrazul lui Scarlett cu o răceală de moarte.

— Dacă nu te superi, India, făcu Scarlett ironică, ți-aş fi foarte recunoscătoare să-mi spui de ce te zgâieşti la mine tot timpul. M-am schimbat la față, m-am făcut verde, sau ce?

— Nu mă supăr şi am să-ți spun cu plăcere, răspunse India cu ochii sclipitori. Nu-mi place când te aud

vorbind dispreţuitor de un om atât de drăguţ ca domnul Kennedy, mai ales dac-ai şti…

— India! o preveni Melanie, încleştându-şi mâinile asupra lucrului.

— Cred că-mi cunosc mai bine bărbatul decât tine, o puse la punct Scarlett.

Perspectiva unei certe, a celei dintâi certe deschise cu India, o însufleţi, făcând-o să-şi învingă neliniştea. Privirea Melaniei se întâlni cu a Indiei, şi aceasta îşi închise, nu de bună-voie, gura. Dar o clipă mai târziu vorbi din nou, şi glasul ei era plin de mânie.

— Îmi faci silă, Scarlett O'Hara, când te aud vorbind despre nevoia de a fi apărată! Nu-ţi pasă de niciun fel de apărare! Altfel nu te-ai expune, aşa cum ai făcut-o în ultimele luni, plimbându-te singură prin oraş, arătându-te la toţi bărbaţii în nădejdea că te vor admira! Şi azi după-amiază nu ţi s-a întâmplat decât ceea ce meriţi şi, dacă există o dreptate, trebuia să ţi se întâmple şi mai rău.

— Oh, India, taci! strigă Melanie.

— Las-o să vorbească, făcu Scarlett. Îmi face mare plăcere. Ştiam că mă urăşte şi că a fost întotdeauna prea ipocrită ca să mi-o arate. Dacă ar fi sigură că ar admira-o cineva, ar fi în stare să se plimbe de dimineaţa până seara în pielea goală.

India sări în picioare, şi trupul ei slab tremura de ciudă.

— Da, te urăsc, spuse ea cu glas limpede, deşi tremurător. Dar dacă am tăcut, n-a fost din ipocrizie. E un lucru pe care nu-l poţi înţelege, pentru că nu ştii… nu ştii să te porţi, şi n-ai niciun fel de maniere. Ştiam că, dacă nu suntem solidari unii cu alţii, înăbuşind micile noastre antipatii personale, n-o să-i putem înfrânge pe yankei. Dar tu… tu… ai făcut tot ce-ai putut ca să loveşti în prestigiul oamenilor de bine; te-ai apucat de afaceri, făcând de râs un soţ atât de bun, dând astfel prilej yankeilor şi tuturor derbedeilor să râdă de noi şi

să facă observații insultătoare cu privire la manierele noastre. Yankeii n-au de unde să ştie că tu nu faci parte din lumea noastră şi că n-ai fost niciodată dintre ai noştri. Sunt prea proşti ca să-şi dea seama că n-ai niciun fel de demnitate. Iar când ai umblat singură prin pădure, expunându-te la tot ce-i mai rău, ai expus pe toate femeile din oraş, deschizând poftele negrilor şi ale albilor de speța cea mai joasă. Şi ai primejduit şi viețile bărbaților noştri. Pentru că ei trebuie acum…

— Oh, India, pentru numele lui Dumnezeu! strigă Melanie, şi Scarlett se miră auzind-o cum ia numele Domnului în deşert. Taci din gură! Ea nu ştie şi nu… aşa că mai bine taci! Ai făgăduit…

— Vai, fetelor! le rugă domnişoara Pitty, cu buzele tremurânde.

— Ce nu ştiu?

Scarlett se ridică deodată în picioare, mâniată, şi înfruntă privirea rece a Indiei ca şi pe cea rugătoare a Melaniei.

— Parcă sunteți nişte găini, făcu Archie deodată, cu dispreț în glas.

Dar înainte de a-l fi putut pune cineva la locul lui, el ciuli deodată urechile şi se sculă repede în picioare.

— Vine cineva pe potecă. Nu este domnul Wilkes. Încetați cotcodăcitul.

Vorbise cu autoritate masculină, aşa încât femeile tăcură deodată, iar supărarea le pieri repede de pe chipuri, în timp ce Archie se îndrepta cu paşi grei spre uşă.

— Cine-i acolo? întrebă el înainte să fi bătut cineva.

— Căpitanul Butler. Deschide!

Melanie se sculă atât de repede de pe scaun, încât cercurile rochiei i se ridicară descoperindu-i pantalonaşii până la genunchi, şi deschise uşa larg, înainte ca Archie să fi pus mâna pe clanță. Rhett Butler stătea în uşă, cu pălăria-i neagră trasă peste ochi, în timp ce vântul îi înfăşură şi mai tare în jurul trupului

cutele pelerinei fâlfâinde. Pentru prima oară lăsase la o parte manierele frumoase. Nu-şi scoase pălăria şi nici nu le salută pe celelalte persoane din încăpere. Nu se uită decât la Melanie şi-i vorbi de-a dreptul, fără să mai dea bună seara.

— Unde-au plecat? Spune-mi repede. E chestiune de viață şi de moarte.

Scarlett şi cu Pitty, speriate şi uluite, se uitară una la alta, cu mirare în ochi, în timp ce India, ca o pisică bătrână şi costelivă, se strecură alături de Melanie.

— Nu-i spune nimic, vorbi ea repede. E un spion, un scallawag.

Rhett nu-i acordă nici măcar o privire.

— Repede, doamnă Wilkes! Poate că mai este timp.

Melanie părea paralizată de groză şi nu putea decât să-l privească fix.

— Dar despre ce… începu Scarlett.

— Taci din gură, porunci Archie, scurt. Să nu spui nimic, doamnă Melly. Iar dumneata, du-te dracului de aici, afurisitule.

— Nu, Archie, nu! strigă Melanie, apucând brațul lui Rhett cu o mână tremurândă, ca să-l apere de Archie. Ce s-a întâmplat? De unde… de unde ştii?

Pe figura lui Rhett, politețea se lupta cu nerăbdarea.

— Oh, doamnă Wilkes, ştiți doar că erau cu toții bănuiți de la început… dar au fost foarte circumspecți… până astă-seară! De unde ştiu? Jucam pocher astă-seară cu doi yankei beți, şi mi-au spus totul. Yankeii ştiau că are să se petreacă ceva astă-seară şi sunt pregătiți. Dobitocii aceia au căzut într-o cursă.

O clipă, Melanie se clătină, ca şi cum ar fi izbit-o cineva, şi Rhett o apucă de mijloc ca s-o susțină.

— Nu-i spune nimic! E o cursă! strigă India, holbând ochii la Rhett. Nu vezi c-a stat toată seara cu ofițeri yankei?

Nici acum Rhett nu se uită la ea. Ochii lui priveau insistent fața palidă a Melaniei.

— Spune-mi. Unde s-au dus? Aveau un loc de întâlnire?

Cu toată groaza ei, şi deşi nu înţelegea ce se întâmplă, Scarlett îşi zise, uitându-se la Rhett, că nu văzuse niciodată o faţă mai lipsită de expresie, dar probabil că Melanie vedea ceva, ceva care-i dădu încredere. Îşi îndreptă trupul mic, înlăturând braţul ce-o susţinea şi răspunse liniştită, dar cu glas tremurat:

— Pe şoseaua Decatur, lângă Shantytown. Se întâlnesc în pivniţa plantaţiei Sullivan – aceea care a fost arsă pe jumătate.

— Mulţumesc. O să merg în galop până acolo. Dacă vin yankeii aici, vă faceţi că nu ştiţi absolut nimic.

Plecă atât de repede, cu pelerina-i neagră topindu-se în noapte, încât parcă nici n-ar fi fost, dacă nu s-ar fi auzit zgomotul paşilor pe pietriş şi tropotul calului pornind în galop.

— Yankeii vin încoace? strigă Pitty şi, cu picioarele muiate deodată, se lăsă grămadă pe divan, prea speriată pentru a mai plânge.

— Despre ce-i vorba? Ce-a vrut să spună? Dacă nu-mi spuneţi nimic, o să înnebunesc! Şi Scarlett o apucă pe Melanie, scuturând-o cu putere, ca şi cum prin violenţă ar fi putut s-o facă să vorbească.

— Ce-a vrut să spună? Că ai pricinuit probabil moartea lui Ashley şi a domnului Kennedy. Asta a vrut să spună!

Cu toată spaima, vocea Indiei avea în ea o notă triumfătoare.

— Şi n-o mai scutura pe Melly. O să leşine.

— Nu leşin deloc, şopti Melanie, proptindu-se de spătarul unui scaun.

— Oh, Doamne, Dumnezeule! Dar nu înţeleg nimic! Am omorât pe Ashley? Vă rog, spuneţi-mi careva…

Vocea lui Archie, hârâită, o întrerupse pe Scarlett.

— Şezi jos, porunci el. Ridică-ţi lucrul de jos. Şi coase mai departe, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. De

fapt, nu putem şti dacă yankeii nu stau la pândă în jurul casei încă de la apusul soarelui. Şedeţi jos toate, vă spun, şi coaseţi.

Femeile îl ascultară, tremurând; chiar şi Pitty îşi luă ciorapul în mână, cu degete tremurânde, în timp ce ochii ei, larg deschişi ca ai unui copil, se rotiră de la una la alta, cerând o explicaţie.

— Unde e Ashley? Ce s-a întâmplat cu el, Melly? strigă Scarlett.

— Dar unde ţi-e bărbatul? Asta nu te interesează?

Ochii palizi ai Indiei scăpărau de răutate, în timp ce netezea prosopul rupt pe care-l cârpea.

— India, te rog! zise Melanie cu glasul stăpânit, dar faţa ei albă şi privirea chinuită vădeau încordarea cu care se lupta. Scarlett, poate că ar fi trebuit să-ţi spunem… dar… dar… ai trecut prin atâtea azi după-amiază, încât ne-am gândit… că Frank n-ar voi… de altfel, ai privit întotdeauna cu ostilitate Klan-ul…

— Klan-ul…

Scarlett pronunţă cuvântul ca şi cum l-ar fi auzit pentru prima oară şi nu i-ar fi priceput sensul, apoi izbucni:

— Klan-ul! Nu cumva Ashley face parte din Klan? Frank nu poate fi acolo…! Oh, doar mi-a făgăduit!

— Fireşte că domnul Kennedy este în Klan, şi Ashley la fel, şi toţi bărbaţii pe care-i cunoaştem, spuse India. Doar sunt bărbaţi, nu? Şi sunt albi, şi oameni din Sud. Ar fi trebuit să fii mândră de el, în loc să-l cicăleşti ca să nu facă parte din Klan, ca şi cum ar fi un lucru de ruşine, şi…

— Aţi ştiut toate lucrul ăsta, şi eu n-am ştiut nimic…

— Ne-a fost teamă că te va supăra prea rău, spuse Melanie cu tristeţe.

— Vasăzică, acolo se duceau când spuneau că au întrunire politică? Oh, şi-mi făgăduise! Acum au să vină yankeii să-mi ia gaterele şi tot, şi au să-l bage la închisoare… Oh, dar ce tot spunea Rhett Butler?

Ochii Indiei întâlniră privirea înspăimântată a Melaniei. Scarlett se ridică, azvârlindu-şi lucrul.

— Dacă nu-mi spuneți, mă duc în oraş ca să aflu. Am să întreb pe toți oamenii pe care-i întâlnesc, până când…

— Stai jos, spuse Archie, fixând-o cu singurul lui ochi. Am să-ți spun. Fiindcă ai umblat prin pădure azi după-amiază, ai pricinuit toată încurcătura, şi atunci domnul Wilkes, domnul Kennedy şi ceilalți au pornit ca să omoare pe negrul şi pe albul care te-au atacat, dacă pot pune mâna pe ei, şi să distrugă întreaga aşezare de la Shantytown. Şi dacă e adevărat ce spunea scallawag-ul care-a fost adineauri aici, yankeii bănuiesc ceva, sau poate au fost înştiințați, şi acum trimit trupe ca să le vie de hac. În cazul acesta, oamenii noştri au căzut într-o cursă. Iar dacă nu-i adevărat ce spunea Butler, atunci e un spion şi s-a dus chiar acum să-i pârască yankeilor, şi iarăşi or să fie omorâți cu toții. Şi dacă-i aduce pe yankei, atunci mă duc să-l ucid, chiar dacă va trebui să plătesc pentru asta cu viața. Va fi ultima mea ispravă. Şi chiar dacă n-or să fie omorâți, tot vor trebui să plece toți de aici în Texas, să trăiască ascunşi în gaură de şarpe, şi poate că nu vor putea niciodată să se întoarcă acasă. Şi toate astea din vina dumitale, şi ai acum mâinile mânjite de sângele lor.

Expresia de teamă pieri de pe fața Melaniei, făcând loc supărării; vedea că Scarlett începuse să priceapă, căci groaza se întipărea pe obrazul ei. Se ridică şi-şi aşeză mâna pe umărul lui Scarlett.

— Dacă mai spui încă un singur cuvânt, Archie, te dau afară, spuse ea cu severitate. Nu e vina ei. A făcut aşa cum… cum a crezut de cuviință. Iar bărbații noştri au făcut, la rândul lor, ceea ce simțeau că trebuie să facă. Toți oamenii fac ceea ce cred că trebuie să facă. Nu gândim şi nu făptuim toți la fel şi nu e drept să… să judecăm pe alții după noi înşine. Cum puteți vorbi cu atâta cruzime, dumneata şi cu India, când ştiți că

bărbații noştri... poate că sunt... că sunt...

— Linişte, întrerupse Archie, încet. Stați jos, doamnă. Se aud nişte cai.

Melanie se aşeză pe un scaun, ridică o cămaşă de-a lui Ashley şi, aplecându-şi capul deasupra ei, începu în chip inconştient să rupă marginea în fâşii înguste.

Pe măsură ce caii se apropiau de casă, zgomotul copitelor se auzea tot mai puternic. Se distingea clinchet de zăbale, scârțâit de hamuri şi zgomot de glasuri. Când se opriră înaintea casei, un glas mai puternic le acoperi pe celelalte, dând o poruncă, şi cei din casă auziră nişte paşi trecând prin curte şi îndreptându-se către uşa dindărăt.

Simțeau nenumărate priviri duşmănoase îndreptate asupra lor, prin fereastra din față care n-avea perdea, iar cele patru femei, cu groaza în suflet, plecară capetele, cosând de zor. În sinea ei, Scarlett striga: „L-am ucis pe Ashley! L-am ucis!” În clipa aceea nici nu se gândi că, poate, îl ucisese şi pe Frank. În mintea ei nu era loc pentru altcineva decât pentru Ashley, pe care-l vedea întins la picioarele cavaleriştilor yankei, cu părul său blond plin de sânge.

Când se auzi bătaia în uşă, Scarlett se uită la Melanie şi văzu cum pe fața ei se ivise o expresie nouă, tot atât de indiferentă ca aceea pe care o avusese Rhett Butler adineauri; expresia nepăsătoare a unui jucător de pocher care face o cacialma.

— Archie, deschide uşa, spuse ea liniştită.

Archie vârî cuțitul în cizmă şi scoase piedica pistolului, apoi se îndreptă greoi spre uşă şi o dădu de perete. Pitty scoase un mic țipăt, ca un şoarece prins în cursă, văzând un căpitan yankeu şi un pluton de soldați îngrămădiți în uşă. Celelalte femei nu spuseră nimic. Scarlett îşi dădu seama, cu un vag simțământ de uşurare, că-l cunoştea pe ofițer. Era căpitanul Tom Jaffery, unul dintre prietenii lui Rhett. Îi vânduse cherestea pentru casa lui. Ştia că e un om cumsecade.

Aşa că poate n-o să le ducă la închisoare. El o recunoscu îndată şi scoțându-şi pălăria, salută puțin încurcat.

— Bună seara, doamnă Kennedy. Care dintre dumneavoastră este doamna Wilkes?

— Eu sunt doamna Wilkes, răspunse Melanie ridicându-se plină de demnitate, cu toată statura ei mică. Ce doriți?

Ochii ofițerului se plimbară repede prin cameră, oprindu-se o clipă pe fiecare dintre fețe, privind apoi la masă şi spre cuier, în căutarea vreunui semn care să trădeze prezența bărbaților.

— Aş dori să vorbesc cu domnul Wilkes şi cu domnul Kennedy, vă rog.

— Nu sunt aici, răspunse Melanie, cu un fior în glasul ei dulce.

— Sunteți sigură?

— Ia nu mai pune la îndoială cuvântul doamnei Wilkes, spuse Archie, zbârlindu-se.

— Scuzați-mă, doamnă Wilkes. N-am vrut să vă jignesc. Dacă-mi dați cuvântul dumneavoastră, n-am să mai percheziționez casa.

— Vă dau cuvântul meu. Dar, dacă vreți, puteți căuta prin casă. Ei sunt la o întrunire în oraş, la prăvălia domnului Kennedy.

— Nu sunt la prăvălie. N-a fost nicio întrunire astă-seară, spuse căpitanul, întunecat. Îi vom aştepta afară până se întorc.

Salută scurt şi ieşi, trăgând uşa după el. Cei din casă auziră o poruncă dată cu glas hotărât, estompat de zgomotul vântului: „Înconjurați casa. Un om la fiecare uşă şi la fiecare fereastră.” Se auzi apoi un tropăit de paşi. Scarlett, îşi reținu o tresărire de teamă, zărind câteva fețe bărboase la ferestre. Melanie se aşeză şi, cu o mână calmă, luă o carte de pe masă. O carte destul de ruptă, un exemplar din *Les Misérables,* acest roman care captivase pe soldații Confederației. O citiseră la

lumina focului din tabără şi făcuseră un joc de cuvinte asupra titlului, numindu-l „Lee's Miserables", adică nenorociţii lui Lee. Melanie o deschise la mijloc şi începu să citească un glas limpede şi monoton.

— Coaseţi, porunci Archie, şoptind răguşit, iar cele trei femei, stimulate de vocea liniştită a Melaniei, se porniră din nou pe cusut, cu capetele plecate.

Scarlett nu-şi dădu seama cât timp continuă Melanie să citească, în mijlocul acelui cerc de ochi pânditori dar i se păru că trecuseră câteva ceasuri. Nu auzi niciun cuvânt din ce citea Melanie. Acum începu să se gândească la Frank. Vasăzică, aşa se explica liniştea aparentă ce domnise toată seara! Frank îi făgăduise că nu va avea nimic de-a face cu Klan-ul. Oh, şi chiar de asta se temuse ea! Şi toată munca ei din anul din urmă avea să fie zădărnicită. Degeaba se zbătuse atâta, prin ploaie şi frig. Cine s-ar fi gândit că blegul de Frank avea să ia parte la faptele nebuneşti ale Klanului? Chiar în clipa aceasta poate că era mort. Şi dacă nu era mort, aveau să-l prindă yankeii şi să-l spânzure. Şi pe Ashley la fel!

Îşi înfipse unghiile în palme, până când îi intrară în carne. Cum putea Melanie să citească atât de liniştită, când Ashley era pe punctul să fie spânzurat? Sau poate că era mort? Dar glasul acela dulce şi liniştit, care citea despre aventurile lui Jean Valjean, o alina oarecum, împiedicând-o să sară în picioare şi să ţipe.

Îşi aminti de seara în care sosise la ei Tony Fontaine, urmărit, istovit şi fără un ban. Dacă n-ar fi ajuns la timp în casa lor, primind bani şi alt cal, ar fi fost demult spânzurat şi el. Dacă Frank şi Ashley nu erau încă morţi, se aflau în situaţia lui Tony, ba chiar mai rău. Casa fiind înconjurată de soldaţi, nu puteau veni să ia bani şi haine fără să fie prinşi. Şi probabil că toate casele din vecinătate erau la fel de păzite de yankei, încât nici nu se puteau duce la prieteni să ceară ajutor. Chiar în clipa de faţă, poate că goneau călare, prin

noapte, spre Texas.

Dar Rhett… poate că Rhett sosise la timp. Rhett avea întotdeauna bani mulți la el. Poate că le dăduse destul ca să poată scăpa. Era totuşi ciudat. Ce-i păsa lui Rhett de Ashley? Era vădit că n-avea simpatie pentru el, că-l disprețuia. Atunci, de ce?… Dar enigma aceasta rămase nelămurită, căci gândurile i se îndreptară iarăşi, cu teamă, spre Ashley şi Frank.

„Oh, e vina mea!” se tângui în sinea ei. „India şi Archie au dreptate. E numai vina mea. Dar n-am bănuit niciodată că pot fi atât de nebuni încât să facă parte din Klan! Şi nici n-am crezut serios că mi s-ar putea întâmpla ceva. Dar nu puteam să fac altfel. Melly a spus adevărul. Oamenii fac ceea ce cred de cuviință. Trebuia să fac gaterele să meargă. Aveam nevoie de bani. Şi acum probabil cu voi pierde totul, într-un fel numai din vina mea.”

În sfârşit, după multă vreme, glasul Melaniei şovăi, slăbi şi apoi tăcu. Întoarse capul spre fereastră, privind pe geam ca şi cum n-ar fi fost nimeni dincolo. Celelalte ridicară şi ele capul, îndemnate de tăcerea Melaniei, şi traseră cu urechea.

Se auzea tropot de cai şi glasuri care cântau; sunetele, deşi slabe din cauza uşilor şi ferestrelor închise, şi a vântului care le acoperea, se distingeau totuşi clar. Era cântecul cel mai nesuferit dintre toate, cântecul oamenilor lui Sherman, „Mărşăluind prin Georgia”, şi cel care-l cânta era Rhett Bulter.

Vocea de-abia sfârşi de cântat primele strofe, că alte două glasuri, ca de oameni beți şi furioşi, i se alăturară, cântând încurcat şi împleticit. Apoi, o scurtă poruncă dată de căpitanul Jaffery la uşa din față, şi nişte paşi grăbiți. Femeile se uitară una la alta, uluite. Căci vocile de bețivi, care se certau cu Rhett, erau cele ale lui Ashley şi Hugh Elsing.

Alte voci se auziră mai lămurit în fața casei – cea a căpitanului Jaffery, laconic întrebătoare, râsul ascuțit şi

stupid al lui Hugh, strigătele nepăsătoare ale lui Rhett, şi altele ciudate, ireale, ale lui Ashley care tot întreba: „Dar ce dracu'… ce dracu'!"

„Nu poate fi Ashley!" se gândi Scarlett înnebunită. „Nu se îmbată niciodată! Şi Rhett, când se îmbată, e mai liniştit ca oricând, nu gălăgios ca acum".

Melanie se ridică şi, odată cu ea, se ridică şi Archie. Auziră glasul hotărât al căpitanului:

— Aceşti doi oameni sunt arestaţi!

Mâna lui Archie se încleşta pe pistol.

— Nu, şopti Melanie cu hotărâre. Nu. Lasă-mă pe mine.

Melanie avea aceeaşi expresie ca în ziua aceea, la Tara, când stătuse în capul scării, privind jos la yankeul mort, şi ţinând în mâna ei slabă sabia grea… un suflet bun şi sfios, oţelit de împrejurări, care dobândeşte deodată înţelepciunea şi mânia unui tigru. Melanie deschise larg uşa de la intrare.

— Adu-l în casă, domnule Butler, strigă ea cu glas limpede şi înţepat. Se vede că l-ai îmbătat din nou. Adu-l încoace.

Din întuneric, de pe poteca bătută de vânt, vorbi căpitanul yankeilor:

— Îmi pare rău, doamnă Wilkes, dar soţul dumneavoastră şi cu domnul Elsing sunt arestaţi.

— Arestaţi? Pentru ce? Pentru beţie? Dacă s-ar face arestări de câte ori se îmbată un om în Atlanta, atunci toată garnizoana yankee ar fi la închisoare. Ei, adu-l în casă, domnule Butler… dacă, bineînţeles, eşti în stare să mergi…

Mintea lui Scarlett nu funcţiona prea repede, şi pe moment nu pricepu nimic. Ştia foarte bine că nici Rhett, nici Ashley nu erau beţi şi că Melanie ştia şi ea că nu sunt beţi. Şi totuşi, Melanie, atât de blândă şi bine-crescută de obicei, le striga acum, ca o mahalagioaică, de faţă cu yankeii, că sunt prea beţi ca să umble.

Avu loc o scurtă discuţie mormăită, întreruptă de

înjurături, apoi nişte paşi nesiguri urcară scara. În uşă se ivi Ashley, cu fața lividă, cu capul lăsat pe o parte, cu părul vâlvoi, înfăşurat de sus până jos în pelerina neagră a lui Rhett. Hugh Elsing şi cu Rhett, clătinându-se şi ei, îl susțineau din ambele părți şi se vedea limpede că, dacă nu l-ar fi ajutat, ar fi căzut jos. În spatele lor se arătă căpitanul yankeilor, având pe față o expresie bănuitoare, deşi amuzată. Stătea în uşă, iar oamenii priveau curioşi peste umărul lui, în timp ce vântul sufla în casă.

Scarlett, speriată, zăpăcită, se uită la Melanie, apoi din nou la Ashley, şi atunci începu să înțeleagă. Dădu să strige: „Dar nu poate fi beat!” şi-şi muşcă buzele, înghițind cuvintele. Îşi dădu seama că asista la o comedie, una de a cărei reuşită atârnau viețile lor. Ştia că nici ea, nici Pitty n-aveau niciun rol în piesă, dar că ceilalți jucau cu toții teatru şi-şi suflau unii altora replicile, ca actorii într-o piesă ades repetată. Nu pricepea decât pe jumătate, dar destul ca să păstreze tăcerea.

— Aşează-l pe scaun, strigă Melanie, revoltată. Şi dumneata, domnule Butler, părăseşte îndată casa! Nu ți-e ruşine să mai stai aici, după ce l-ai adus iarăşi în halul ăsta?

Cei doi oameni îl aşezară pe Ashley pe fotoliu, iar Rhett, clătinându-se, apucă spătarul scaunului ca să-şi păstreze echilibrul şi se adresă căpitanului, cu glas jignit.

— Frumoasă răsplată, nu? Îl apăr de poliție, îl aduc acasă beat, înjurând şi voind să dea în mine, şi asta-i răsplata!

— Şi dumneata, Hugh Elsing, m-ai făcut de ruşine! strigă Melanie. Ce-are să spună biata dumitale mamă? Bețivule… te duci în oraş cu un scallawag ca Butler, care-i prietenul yankeilor! Vai, domnule Wilkes, cum ai putut să faci aşa ceva?

— Melly, nu sunt chiar aşa de beat, mormăi Ashley,

prăvălindu-se în acelaşi timp cu capul pe masă şi cu mâinile întinse.

— Archie, du-l în odaia lui şi culcă-l în pat, ca de obicei, porunci Melanie. Mătuşă Pitty, te rog du-te şi fă-i patul, şi… oooh, izbucni ea deodată în plâns, oh, cum a putut? După ce-mi făgăduise…!

Archie îl apucase pe Ashley de subţiori, iar Pitty, speriată şi nesigură, se ridică în picioare, când deodată căpitanul interveni.

— Daţi-i drumul. E arestat. Sergent!

În clipa când sergentul intră în cameră cu puşca în mână, Rhett, căutând în mod evident să-şi păstreze echilibrul, puse mâna pe braţul căpitanului, reuşind cu greu să-şi fixeze privirea.

— Tom, de ce-l arestezi? Nu e chiar aşa de beat. L-am văzut şi mai beat.

— Dar mai dă-o dracului de beţie! strigă căpitanul. În ce mă priveşte, poate să cadă şi în şanţ de beat. Nu sunt poliţist. El şi cu domnul Elsing sunt arestaţi pentru complicitate într-un atac al Klanului, care a avut loc astă-seară la Shantytown. Au omorât un negru şi un alb. Domnul Wilkes era conducătorul.

— Astă-seară?

Rhett începu să râdă. Şi râse atât de tare, încât trebui să se aşeze pe divan, sprijinindu-şi capul în mâini.

— Nu astă-seară, Tom, spuse el când se mai linişti, putând iarăşi să vorbească. Băieţii ăştia au fost cu mine toată seara – de la ora opt, când ar fi trebuit să fie la întrunire.

— Cu tine, Rhett? Dar… şi încruntându-se, căpitanul privi cu neîncredere la Ashley, care sforăia pe masă, şi la nevastă-sa, care plângea. Dar tu – unde ai fost?

— N-aş vrea să spun, răspunse Rhett cu o privire şireată către Melanie.

— Ai face mai bine să spui!

— Hai afară la uşă, că-ţi spun unde-am fost.

— Ba ai să mi-o spui chiar aici.

— Dar nu pot să spun de față cu doamnele. Doamnelor, poate sunteți atât de bune să ieşiți o clipă…

— Nu vreau să ies, strigă Melanie, tamponându-şi furioasă ochii cu batista. Am şi eu dreptul să ştiu. Unde a fost bărbatul meu?

— La Belle Watling, spuse Rhett, cu un aer ruşinat. Erau acolo Ashley, Hugh, Frank Kennedy, doctorul Meade şi… mulți alții. A fost o petrecere. O mare petrecere, şampanie… fete…

— La… la Belle Watling…?

Glasul Melaniei sună atât de îndurerat, încât se întoarseră cu toții, privind-o cu ochi speriați. Mâna ei i se încleştă pe piept şi, mai înainte ca s-o poată prinde Archie, leşinase. Se produse o mare înghesuială. Archie o ridică, India alergă la bucătărie după apă, Pitty şi cu Scarlett îi făceau vânt şi-i fricționau încheieturile mâinilor, iar Hugh Elsing striga întruna:

— O făcurăți! O făcurăți!

— Acum are să afle tot oraşul, făcu Rhett mânios. Cred că eşti mulțumit, Tom. Mâine nicio femeie din Atlanta n-o să mai vorbească cu soțul ei.

— Rhett, habar n-aveam… se scuză căpitanul, şi se vedea că năduşise, deşi vântul rece îl bătea din spate. Ascultă, juri că oamenii ăştia au fost la… ăă… la Belle?

— Drace, sigur că da, mormăi Rhett. Du-te de-o întreabă pe Belle, dacă nu mă crezi. Acum, lasă-mă s-o duc pe doamna Wilkes în camera ei. Dă-mi-o mie, Archie, pot s-o duc singur. Domnişoară Pitty, ia-o înainte cu lampa.

Luă cu uşurință din brațele lui Archie trupul sfârşit al Melaniei.

— Archie, du-te de culcă pe domnul Wilkes. Nu vreau să-l mai ating, nici să-l mai văd după noaptea de azi.

Mâna lui Pitty tremura în aşa hal încât lampa amenința să dea foc casei; în cele din urmă Pitty se stăpâni şi păşi înainte, înspre dormitorul neluminat. Archie, bodogănind, apucă de mijloc pe Ashley, şi-l

ridică.

— Dar… am ordin să arestez pe oamenii aceştia!

Rhett întoarse capul în coridorul neluminat.

— Atunci arestează-i mâine dimineață. Nu vezi că nu sunt în stare să fugă, în halul în care sunt…? Iar în ce mă priveşte, n-am ştiut niciodată că e un lucru ilegal să te îmbeți într-un bordel. Doamne, Tom dragă, există cel puțin cincizeci de martori care să poată dovedi că au fost la Belle.

— Există întotdeauna cincizeci de martori care să poată dovedi că unul din Sud a fost undeva, fără să fi fost acolo, spuse morocănos căpitanul. Te rog să vii cu mine, domnule Elsing. Las pe domnul Wilkes pe garanția lui…

— Eu sunt sora domnului Wilkes. Răspund de el, spuse India cu răceală. Acum, sunteți aşa de bun să plecați? Ne-ați făcut destul tărăboi, pentru o singură seară.

— Îmi pare foarte rău, şi căpitanul schiță un salut stângaci. Singurul lucru pe care-l nădăjduiesc e că vor fi în stare să-şi dovedească prezența în casa… ăă… doamnei… doamnei Watling. Fiți bună şi spuneți fratelui dumneavoastră să se prezinte la anchetă mâine dimineață, în fața procurorului militar.

India, încuviință cu răceală şi, cu mâna pe clanța uşii, îi arătă, fără cuvinte, dorința de a-l vedea cât mai curând plecat din casă. Căpitanul şi sergentul se retraseră de-a-ndărătelea, împreună cu Hugh Elsing, iar India trânti uşa în urma lor. Fără să se uite măcar la Scarlett, ea se îndreptă în grabă spre fiecare fereastră, trăgând storurile. Scarlett, cu picioarele tremurânde, se prinse de fotoliul în care şezuse Ashley. Şi deodată, văzu pe speteaza fotoliului o pată negricioasă şi umedă, cât mâna de mare. Surprinsă, dădu cu mâna peste pată şi, spre groaza ei, palma i se umplu cu ceva roşu şi lipicios.

— India, şopti ea. India, Ashley… e rănit.

— Proasto! Credeai că era beat cu-adevărat?

India smuci ultimul stor şi porni alergând spre dormitor, iar Scarlett, cu inima cât un purice, o urmă. Trupul mare al lui Rhett ocupa toată uşa, dar peste umărul lui, Scarlett îl văzu pe Ashley culcat în pat, alb şi nemişcat. Melanie, ciudat de vioaie pentru o persoană care leşinase cu câteva minute mai înainte, tăia cu foarfeca cămaşa udă de sânge. Archie ținea lampa deasupra patului, ca să lumineze, iar unul din degetele sale noduroase se afla pe încheietura lui Ashley.

— E mort? întrebară Scarlett şi India în acelaşi timp.

— Nu, a leşinat din cauza pierderii de sânge. E lovit la umăr, spuse Rhett.

— De ce l-ai adus aici, smintitule? strigă India… Lasă-mă să mă apropii de el! Lasă-mă să trec! De ce l-ai adus aici ca să fie arestat?

— Era prea slăbit ca să fugă mai departe. Şi n-aveam unde să-l duc, domnişoară Wilkes. De altfel… cred că n-ați vrea să-l ştiți exilat, ca Tony Fontaine? V-ar plăcea ca toți vecinii să trăiască tot restul vieții lor în Texas, sub nume fals? Poate că avem norocul să-i scăpăm pe toți, dacă Belle…

— Lasă-mă să trec!

— Nu, domnişoară Wilkes. Aveți ceva de făcut. Trebuie să vă duceți după doctor… dar nu după doctorul Meade. El este implicat în această afacere şi probabil că, chiar în momentul ăsta, dă explicații yankeilor. Aduceți alt doctor. Vă e teamă să umblați singură noaptea?

— Nu, răspunse India, iar ochii ei palizi sclipiră. Nu mi-e teamă.

Luă din cuierul de pe sală pelerina cu glugă a Melaniei şi se apropie iar zicând:

— Mă duc după doctorul Dean. Îmi pare rău, urmă ea, făcând un efort ca să-şi stăpânească glasul şi să vorbească liniştit, că te-am făcut spion şi lichea. Nu înțelesesem. Îți sunt adânc recunoscătoare pentru tot ce-ai făcut pentru Ashley… şi totuşi te disprețuiesc.

— Apreciez mult sinceritatea... de aceea vă mulțumesc, spuse Rhett înclinându-se, iar gura i se arcui într-un surâs amuzat. Acum, duceți-vă repede pe străzi dosnice, iar la întoarcere, nu intrați în casă dacă vedeți că sunt soldați primprejur.

India mai aruncă o privire iute şi îngrijorată către Ashley şi, înfăşurându-se în pelerină, alergă cu paşi uşori pe sală, până la uşa din dos, apoi ieşi binişor în noapte.

Scarlett, privind pe lângă Rhett, simți cum îi bate inima în clipa când Ashley deschise ochii. Melanie apucă un prosop de pe spălător, şi-l apăsă pe umărul însângerat al lui Ashley, care-o privi zâmbind uşor şi liniştitor. Scarlett simți ochii aspri şi pătrunzători ai lui Rhett ațintiți asupra ei, şi-şi dădu seama că simțămintele îi erau întipărite pe față, dar nu-i păsa. Ashley sângera, poate de moarte, iar rana din umăr ea i-o pricinuise. Ar fi vrut să alerge lângă pat, să îngenuncheze şi să-l strângă la pieptul ei, dar genunchii îi tremurau atât de tare, încât nu se putu nici mişca din loc. Cu mâna la gură, privi pe Melanie cum apăsa un prosop curat pe umărul lui Ashley, ca şi cum ar fi vrut să-i împingă sângele înapoi, în trup. Dar prosopul se înroşea.

Cum poate un om să sângereze atât, şi totuşi să trăiască? Slavă Domnului, n-avea spumă înroşită pe buze – oh, spuma aceea roşie, prevestitoare de moarte, pe care o ştia atât de bine din ziua îngrozitoare a bătăliei de la Gârla Piersicului, când răniții mureau cu guri sângerânde pe pajiştea mătuşii Pitty.

— Curaj, spuse Rhett, cu un glas uşor batjocoritor. N-o să moară. Du-te de ia lampa şi ține-o, ca să vadă doamna Wilkes. Am nevoie de Archie, să-l trimit undeva.

Archie privi pe Rhett peste lampă.

— Nu primesc porunci de la dumneata, spuse el scurt, mutându-şi tutunul în partea cealaltă a obrazului.

— Ai să faci cum îți spune dânsul, spuse Melanie cu severitate. Şi grăbeşte-te. Să faci tot ce-ți spune căpitanul Butler. Scarlett, ține lampa.

Scarlett înaintă şi luă lampa, ținând-o cu amândouă mâinile, de frică să n-o scape. Ochii lui Ashley se închiseseră din nou. Pieptu-i gol se ridica cu greutate şi recădea înapoi, iar sângele se prelingea printre degetele mici şi încleştate ale Melaniei. Scarlett îl auzi nelămurit pe Archie păşind către Rhett şi cuvintele acestuia şoptite şi repezi. Mintea ei era atât de preocupată de Ashley, încât din vorbele lui Rhett nu prinse decât:

— Ia calul meu… legat afară… du-te ca vântul.

Archie mormăi o întrebare şi Scarlett auzi răspunsul lui Rhett:

— Plantația Sullivan. Ai să găseşti robele în hornul cel mare. Arde-le.

— Hmm, mormăi Archie.

— Şi mai sunt doi… inşi în pivniță. Pune-i pe cal cum te pricepi mai bine şi du-i pe terenul viran din dosul casei lui Belle, cel dintre casa ei şi calea ferată. Fii prevăzător. Dacă te prinde cineva, te cureți, ca şi noi toți. Lasă oamenii acolo şi pune-le în mână revolvere. Uite, ia-le pe-ale mele.

Scarlett îl zări pe Rhett scoțând de sub haină două revolvere, pe care Archie le luă şi le vârî la brâu.

— Trage câte un foc din fiecare. Trebuie să se creadă că a fost o încăierare. Mă înțelegi?

Archie încuviință din cap, de parcă ar fi înțeles pe deplin, iar o licărire de respect i se ivi aproape fără voie pe față. Dar Scarlett tot nu înțelegea. Ultima jumătate de oră fusese un adevărat coşmar pentru ea, astfel încât simțea că lucrurile n-au să mai fie niciodată limpezi pentru ea. Totuşi, Rhett părea să stăpânească situația, iar aceasta o mai liniştea puțin.

Archie dădu să plece, apoi se întoarse şi privi întrebător pe Rhett.

— El?

— Da.

Archie mormăi ceva şi scuipă pe jos.

— O s-o plătim scump, spuse, şi o luă greoi către uşa din dos.

Ceva în ultimul schimb de cuvinte trezi o nouă teamă şi bănuială în mintea lui Scarlett, care simţea că e gata să înnebunească. Atunci strigă:

— Dar unde-i Frank?

Rhett străbătu repede odaia până la pat, păşind uşor şi fără zgomot ca o pisică.

— Totul e în regulă, spuse el, schiţând un surâs. Ţine bine lampa, Scarlett. Sper că nu vrei să dai foc doamnei Wilkes. Domnişoară Melly…

Melanie îl privi, întocmai ca un soldat conştiincios care aşteaptă comanda, iar împrejurarea era atât de dramatică încât nu-şi dădu seama că era pentru întâia oară când Rhett i se adresa cu numele mic, aşa cum obişnuiau doar cei din familie şi vechii prieteni.

— Iertaţi-mă, vă rog, vreau să spun doamnă Wilkes…

— Vai, domnule Butler, nu-mi mai cere iertare! M-aş simţi onorată să-mi spui Melly, pur şi simplu. Eşti pentru mine ca un frate… sau… sau ca un văr. Ce generos şi iscusit eşti! Cum am să-ţi mulţumesc îndeajuns, vreodată?

— Eu îţi mulţumesc, spuse Rhett, părând încurcat o clipă. N-aş fi îndrăznit niciodată, dar, domnişoară Melly – şi parcă îşi cerea scuze – mi-a părut foarte rău că am fost silit să spun că domnul Wilkes a fost la Belle Watling. Sunt mâhnit că i-am implicat, pe dânsul şi pe ceilalţi, într-o astfel de… Dar trebuia să mă hotărăsc în grabă, plecând de aici, iar aceasta a fost singura combinaţie care mi-a trecut prin minte. Ştiam că am să fiu crezut pe cuvânt, căci am mulţi prieteni printre ofiţerii yankei. Ei îmi fac cinstea, discutabilă, să mă considere unul de-ai lor, întrucât au aflat despre – să-i zicem lipsa mea de popularitate – despre felul cum sunt privit de concetăţenii mei. Şi am jucat pocher în localul

acela, mai devreme în cursul serii. Lucrul acesta îl pot certifica cel puțin zece soldați yankei. Cât despre Belle şi fetele de acolo, ele sunt oricând în stare să spună că domnul Wilkes şi ceilalți au fost… sus, toată seara. Iar yankeii au s-o creadă. Yankeii sunt ciudați în privința asta. Nu le-ar trece prin minte că asemenea… femei sunt în stare să aibă sentimente patriotice şi generoase. Yankeii n-ar crede pe cuvânt pe niciuna din doamnele din Atlanta, în ce priveşte alibiul celor bănuiți că au participat la întrunirea de astă-seară, dar au să creadă pe cuvânt aceste… femei uşoare. Am impresia că, datorită cuvântului de onoare al unui scallawag şi al câtorva femei uşoare, avem şanse să-i scăpăm.

La ultimele cuvinte, pe față i se ivi o expresie cinică, dar aceasta pieri de îndată ce Melanie îl privi plină de recunoştință.

— Domnule Butler, eşti atât de bun! Nu m-aş supăra defel nici dacă ai spune că au fost în iad astă-seară, numai să-i scapi! Căci eu ştiu, şi oricine o ştie, că bărbatul meu n-a fost niciodată într-un local ca acela!

— De fapt… începu Rhett cu sfială, trebuie să-ți spun că a fost la Belle, astă-seară.

Melanie deveni dintr-odată țeapănă.

— N-am să cred niciodată o asemenea minciună!

— Te rog, domnişoară Melly! Dă-mi voie să-ți explic. Când am ajuns astă-seară la plantația Sullivan, am găsit pe domnul Wilkes rănit, iar cu el se aflau Hugh Elsing, doctorul Meade şi bătrânul Merriwether…

— Cum, bunicul Merriwether! exclamă Scarlett.

— Oamenii nu-s niciodată prea bătrâni ca să se smintească. Era şi unchiul Henry al dumneavoastră…

— Vai de mine! strigă mătuşa Pitty,

— Ceilalți se risipiseră după încăierarea cu armata, iar cei rămaşi veniseră la plantația Sullivan să-şi ascundă robele în horn şi să vadă cât de rănit e domnul Wilkes. Dacă n-ar fi fost rana aceasta, ei s-ar afla acum în drum spre Texas, cu toții. Dânsul însă nu putea sta

pe cal şi ceilalţi nu voiau să-l lase. Era neapărată nevoie să dovedim că fuseseră în altă parte decât acolo unde au fost, aşa că i-am dus pe furiş la Belle Watling.

— Oh... înţeleg. Îţi cer iertare pentru asprimea mea, domnule Butler. Îmi dau seama acum că erai obligat să-i duci acolo, dar... căpitane Butler, mă gândesc că v-a văzut lumea intrând acolo!

— Nu ne-a văzut nimeni. Am intrat printr-o uşă dosnică, ce dă spre calea ferată. Acolo e întotdeauna întuneric şi uşa e veşnic încuiată.

— Atunci, cum...?

— Am o cheie, răspunse Rhett laconic, şi ochii săi îi întâlniră pe ai Melaniei.

Izbită de sensul acestor cuvinte rostite încet, Melanie se simţi atât de încurcată, încât începu să umble la bandaj până ce acesta alunecă cu totul de pe rană.

— N-am vrut să fiu indiscretă... spuse ea cu un glas înăbuşit, iar faţa ei albă se înroşi, în timp ce apăsa din nou prosopul pe rană.

— Îmi pare rău că sunt nevoit să spun asemenea lucruri unei doamne.

„Vasăzică, e adevărat!” se gândi Scarlett, cu o ciudată strângere de inimă. „E adevărat că trăieşte cu femeia aceea odioasă! Şi casa e tot a lui!”

— Am văzut-o pe Belle şi i-am explicat. I-am dat o listă a oamenilor care au ieşit astă-seară, iar ea şi fetele vor declara că toţi aceştia au fost în casa ei. Apoi, pentru ca ieşirea noastră de acolo să fie mai evidentă, i-a chemat pe cei doi hăndrălăi care-i pun de obicei la punct pe scandalagii, de ne-au aruncat pe scări în jos şi ne-au târât prin bar, azvârlindu-ne în stradă ca pe nişte beţivi care tulburau liniştea.

Rhett rânji, amintindu-şi scena.

— Doctorul Meade nu şi-a jucat prea bine rolul de beţiv. Demnitatea lui suferea din cauza faptului că se afla într-un astfel de loc. Dar unchiul Henry şi bătrânul Merriwether au fost la înălţime. Arta dramatică a

pierdut doi actori remarcabili fiindcă aceştia doi n-au făcut teatru. De altfel, păreau că se distrează grozav de întreaga afacere. Mă tem că unchiul Henry s-a ales cu un ochi vânăt, din cauza zelului cu care şi-a jucat rolul bătrânul Merriwether. El…

Uşa din dos se deschise larg şi India intră, urmată de bătrânul doctor Dean, cu părul alb, lung şi ciufulit şi cu pelerina umflată din cauza genții de piele vechi şi uzate pe care-o ținea dedesubt. El salută, scurt şi fără cuvinte, pe cei prezenți, apoi ridică bandajul de pe umărul lui Ashley.

— E prea sus ca să fi fost lovit plămânul. Dacă nu i-a spart clavicula, nu e grav. Doamnelor, aduceți-mi prosoape multe, vată dacă aveți, şi nişte coniac.

Rhett luă lampa din mâna lui Scarlett şi o aşeză pe masă, în timp ce Melanie şi India alergau de colo-colo, executând poruncile doctorului.

— N-ai ce face aici. Vino în salon lângă foc, zise el şi o luă de braț, îndemnând-o să iasă din odaie; glasul şi gestul lui aveau o blândețe neobişnuită. Ai avut o zi grea, nu-i aşa?

Scarlett se lăsă condusă în odaia din față şi, deşi stătea pe preşul dinaintea focului, începu să tremure. Bănuiala din sufletul ei creştea acum din ce în ce mai tare. Era chiar mai mult decât o bănuială. Era aproape o certitudine, o certitudine înspăimântătoare. Privi fața nemişcată a lui Rhett şi o clipă nu putu vorbi. Apoi întrebă:

— A fost şi Frank la… Belle Watling?

— Nu.

Glasul lui Rhett era stins.

— Archie îl duce acum pe maidanul de lângă casa lui Belle. E mort. L-au împuşcat la cap.

Capitolul XLVI

Puține familii din partea de nord a oraşului dormiră în noaptea aceea, căci ştirea despre dezastrul Klanului şi stratagema lui Rhett se întinse cu repeziciune, pe măsură ce India Wilkes se strecura ca o umbră prin curți dosnice, şoptind în grabă prin uşa bucătăriei şi pierind apoi din nou, în întuneric şi vânt. Pe drumul ei semănase teama şi o nădejde disperată.

De afară, casele arătau negre, tăcute şi învăluite în somn, dar înăuntru erau glasuri care toată noaptea până-n zori, şuşotiră neliniştite. Nu numai cei implicați în incursiunea din acea noapte, dar toți membrii Klanului erau gata să fugă, şi aproape în fiecare grajd din Strada Piersicului se găseau cai pregătiți, cu şeile pe ei, cu pistoale în tocuri şi mâncare în desagi. Numai mesajul şoptit al Indiei împiedică un exod în masă: „Căpitanul Butler spune să nu fugiți. Drumurile sunt păzite. S-a înțeles cu femeia aceea… Watling…” Bărbații, în camere întunecoase, şopteau: „Dar cum o să mă încred în secătura aia de Butler? Poate că ne întinde o cursă”. Iar vocile femeilor se rugau: „Nu fugiți! Dacă l-a salvat pe Ashley şi pe Hugh, vă poate scăpa pe toți. Dacă Melanie şi India au încredere într-însul…” Iar ei se încredeau pe jumătate, şi rămâneau pe loc pentru că n-aveau încotro.

În aceeaşi noapte, mai devreme, soldații bătuseră la multe uşi, iar cei ce nu putură să dea socoteală unde

fuseseră în cursul serii fură arestați. René Picard şi unul din nepoții doamnei Merriwether, băieții Simmons şi Andy Bonnell îşi petrecură noaptea la închisoare. Luaseră parte la nefericitul acela de atac, dar se despărțiseră de ceilalți după luptă. Gonind către casă, fuseseră arestați înainte de-a fi aflat de planul lui Rhett. Din fericire toți răspunseseră la fel – cum că era treaba lor unde-şi petrecuseră seara, şi că asta nu-i privea pe yankei. Îi închiseseră pentru a-i supune la alt interogatoriu, dimineața. Bătrânul Merriwether şi unchiul Henry Hamilton declaraseră, fără ruşine, că fuseseră la Belle Watling, iar când căpitanul Jaffery observă, enervat, că erau prea bătrâni pentru astfel de aventuri, fuseseră gata să se ia la bătaie cu el.

Belle Watling răspunse în persoană somației căpitanului Jaffery, şi chiar înainte ca acesta să-i comunice pentru ce venise, îi strigă că localul era închis. O ceată de bețivi scandalagii veniseră la ea, la începutul serii, şi se luaseră la bătaie, întorseseră casa cu susul în jos şi spărseseră oglinzile cele mai bune, speriind într-atât pe domnişoarele ei încât orice activitate trebuise să înceteze în noaptea aceea. Dar dacă domnul căpitan Jaffery voia o băutură, barul era încă deschis…

Căpitanul Jaffery, surprinzând zâmbetele oamenilor săi şi dându-şi seama că se lupta cu fantomele, răspunse mânios că nu are nevoie nici de băutură, nici de domnişoarele ei, dar cerea ca Belle să-i spună numele clienților scandalagii. Pe aceştia, Belle îi ştia. Erau clienții ei. Veneau în fiecare miercuri seară, şi se intitulau „Democrații de Miercuri”, dar ea nu înțelegea şi nici nu voia să ştie ce înseamnă asta. Iar dacă n-or să plătească oglinzile sparte din salonul de sus, se va adresa justiției. Casa pe care o ținea era onorabilă…

Cine anume fusese? Fără şovăială, Belle înşiră numele a doisprezece dintre cei bănuiți. Căpitanul Jaffery surâse acru.

— Ticăloşii ăştia de răsculați sunt la fel de bine

organizați ca serviciul nostru secret. Dumneata şi cu fetele dumitale să vă prezentați mâine în fața procurorului militar.

— Şi o să-i pună procurorul să-mi plătească oglinzile?

— Dă-le dracului de oglinzi! Să ți le plătească Rhett Butler. El e proprietarul, nu-i aşa?

Înainte de zorii zilei, fiecare familie de foşti confederați aflase tot ce se întâmplase. Chiar şi negrii, cărora nu li se spusese nimic, ştiau totul, datorită sistemului lor special de a-şi transmite veştile, necunoscut albilor. Fiecare aflase amănuntele incursiunii, uciderea lui Frank Kennedy şi a schilodului de Tommy Wellburn, ca şi felul cum fusese rănit Ashley în timp ce ducea trupul lui Frank.

O parte din ura cruntă pe care o resimțeau femeile față de Scarlett, pentru răspunderea ce-o avea în cele întâmplate, era îndulcită de faptul că bărbatul ei murise, că ea o ştia şi că trebuia să se prefacă pe moment că n-o ştie şi nici măcar n-avea consolarea de a putea cere trupul soțului ei. Înainte ca lumina zilei să dezvăluie cadavrele, şi înainte ca autoritățile să-i comunice vestea, ea nu trebuia să ştie nimic. Frank şi Tommy, cu revolverele în mâinile lor înghețate, zăceau țepeni printre buruieni pe un maidan. Iar yankeii vor crede că se uciseseră unul pe altul, într-o încăierare de bețivi, din pricina unei fete din localul lui Belle. Compătimirea pentru soția lui Tommy, Fanny, care tocmai născuse, era foarte vie, dar nimeni nu îndrăznea să se strecoare prin întuneric ca s-o vadă şi s-o consoleze, deoarece o ceată de yankei înconjura casa, aşteptând întoarcerea lui Tommy. Alții înconjuraseră casa mătuşii Pitty, aşteptându-l pe Frank.

Înaintea zorilor se răspândise zvonul că, în cursul zilei, avea să se facă o anchetă. Locuitorii oraşului, cu ochii grei de nesomn şi aşteptare îngrijorată, îşi dădeau seama că siguranța câtorva dintre concetățenii lor cei mai de seamă atârnă de trei lucruri: ca Ashley Wilkes să

se poată scula din pat şi să se prezinte înaintea tribunalului militar, ca şi cum n-ar avea nimic decât o durere de cap după cheful de aseară, ca Belle Watling să fie crezută pe cuvânt că aceşti oameni stătuseră în casa ei toată seara, şi ca Rhett Butler să-i convingă pe yankei că fuseseră cu toții împreună.

Oraşul se înfiora gândindu-se la aceştia doi din urmă. Belle Watling! Să-i datoreze ei viața concetățenilor săi! Era de necrezut! Femeile care treceau în chip ostentativ pe cealaltă parte a străzii, când o întâlneau pe Belle, se întrebau dacă nu cumva aceasta îşi reamintea gestul, şi se temeau că da. Bărbații se simțeau mai puțin umiliți, văzând că viața lor depinde de ce va spune Belle, căci mulți dintre ei o socoteau o femeie de treabă. Dar, la rândul lor, bărbații sufereau la gândul că şi-ar putea datora libertatea şi viața lui Rhett Butler, care nu era decât un speculant şi un scallawag. Belle şi Rhett, cea mai cunoscută dintre femeile uşoare şi cel mai antipatizat dintre cetățenii oraşului! Iar acum, se trezeau îndatorați acestora.

Un alt gând, care le producea o mânie neputincioasă, era că yankeii şi carpetbagger-ii aveau să-şi bată joc de ei. O, ce haz or să facă! Să se afle că doisprezece dintre cei mai de vază cetățeni ai oraşului erau clienți obişnuiți ai localului Bellei Watling! Doi dintre ei omorâți într-o încăierare pentru o femeie de stradă, alții dați afară pe brânci, ca fiind prea beți spre a rămâne chiar şi la Belle, iar câțiva arestați, refuzând să spună că fuseseră acolo, când toată lumea ştia că fuseseră!

Atlanta avea dreptate să se teamă că yankeii vor face haz. Prea multă vreme fuseseră umiliți de răceala şi disprețul sudiştilor, pentru ca acum să nu izbucnească în râs. Ofițerii îşi trezeau camarazii şi le povesteau cele întâmplate, cu lux de amănunte. Bărbații îşi trezeau în zori nevestele, spre a le istorisi atât cât se putea povesti unei femei. Iar acestea, îmbrăcându-se în grabă, băteau la uşile vecinilor, răspândind mai departe povestea.

Nevestele yankeilor se desfătau şi râdeau până la lacrimi. Vasăzică, aşa arăta cavalerismul şi curtenia bărbaților din Sud! Poate că acum femeile acestea, care-şi țineau capul sus şi respingeau orice încercare de apropiere, n-or să mai fie atât de înfumurate, de vreme ce toată lumea ştia unde-şi petreceau timpul bărbații lor când spuneau că se duc la întruniri politice. Auzi – întruniri politice! Ce caraghios!

Dar, deşi făceau haz, le părea rău de Scarlett şi de nenorocirea ce i se întâmplase. La urma-urmelor, Scarlett era vrednică de toată stima, fiind una dintre puținele cucoane din Atlanta care se purtau drăguț cu yankeii. Le câştigase simpatia încă de la început, prin simplul fapt că se apucase de afaceri deoarece bărbatul ei nu era în stare sau nu voia s-o întrețină. Şi chiar dacă bărbatul ei era un prăpădit, ce cumplit trebuia să fie pentru biata femeie să afle că-i fusese necredincios. Ba, lucrul era cu atât mai sfâşietor, cu cât moartea coincidea cu dezvăluirea infidelității lui. La urma-urmei, un soț oarecare tot era mai bun decât niciunul, astfel încât nevestele yankeilor hotărâră să fie deosebit de drăguțe cu Scarlett. Dar celorlalte, doamnei Meade, doamnei Merriwether, doamnei Elsing, văduvei lui Tommy Wellburn şi, mai ales, doamnei Ashley Wilkes, le vor râde în față, ori de câte ori or să le întâlnească. Asta le va învăța cum să se poarte.

O mare parte din discuțiile şoptite care avură loc în noaptea aceea, în odăile neluminate din nordul oraşului, se purtară asupra aceluiaşi subiect. Doamnele din Atlanta afirmară cu tărie bărbaților lor că nu le pasă deloc de ce gândeau yankeii. Dar, în sinea lor, simțeau că ar fi preferat să treacă prin furcile caudine decât să înfrunte rânjetele yankeilor, fără să le poată spune adevărul cu privire la bărbații lor.

Doctorul Meade, jignit în demnitatea sa de situația în care îl vârâse Rhett împreună cu ceilalți, spuse doamnei Meade că, dacă n-ar şti că implică şi pe alții, ar prefera

să mărturisească totul şi să fie spânzurat, decât să se spună că a fost în localul lui Belle.

— E o jignire adusă ție, doamnă Meade, spuse el.

— Dar toată lumea ştie că n-ai fost acolo ca să…

— Yankeii nu vor şti. Ei trebuie s-o creadă, în cazul că vrem să ne salvăm pielea. Şi au să-şi bată joc de noi. Simplul gând că o vor crede cu toții şi vor râde de noi mă scoate din sărite. Şi e o insultă adusă ție, scumpa mea, căci ți-am fost întotdeauna credincios.

— Ştiu asta, spuse surâzând în întuneric doamna Meade, şi îşi strecură mâna fină în mâna doctorului. Dar aş prefera să fie chiar adevărat, mai degrabă decât să ştiu că un singur fir de păr din cap ți-e în primejdie.

— Doamnă Meade, îți dai seama ce spui? exclamă doctorul, uluit de nebănuitul realism al soției sale.

— Da, ştiu. Am pierdut pe Darcy, am pierdut pe Phil, iar tu eşti tot ce mi-a mai rămas. Decât să te pierd şi pe tine, aş prefera să ştiu că te-ai mutat acolo de tot.

— Eşti nebună! Nu-ți dai seama de ce spui.

— Eşti un prost, spuse doamna Meade cu duioşie, lăsându-şi capul pe brațul lui.

Doctorul Meade tăcu o clipă, îi mângâie obrazul şi izbucni apoi din nou:

— Şi să fiu îndatorat unui individ ca Butler! Mai bine m-ar fi spânzurat. Nu, nici chiar datorându-i viața, nu mă pot purta politicos cu el. Obrăznicia lui e fără margini şi afacerile lui murdare mă indignează! Să-mi datorez viața unui ins care n-a fost niciodată în armată…

— Melly spune că s-a înrolat după căderea Atlantei.

— E o minciună. Doamna Melly e în stare să creadă orice secătură care ştie să-i vorbească frumos. Şi ce nu pot să înțeleg, este de ce face el toate astea, de ce-şi dă atâta osteneală. Mi-e foarte greu s-o spun, dar… ei bine, s-a vorbit întotdeauna că ar fi ceva între el şi doamna Kennedy. I-am văzut prea des anul acesta întorcându-se împreună cu trăsura. Cred că a făcut-o de hatârul ei.

— Dacă era pentru Scarlett, nu văd de ce şi-ar fi dat osteneala. Mai curând ar fi fost încântat să-l vadă pe Frank Kennedy spânzurat. Am impresia că a făcut-o pentru Melly…

— Doamnă Meade, n-ai să spui că a fost vreodată ceva între ei!

— O, nu vorbi prostii! Dar ea a ținut întotdeauna inexplicabil de mult la el, din clipa când a încercat să obțină eliberarea lui Ashley, în timpul războiului. Şi, trebuie să recunosc, când se află şi ea de față, căpitanul Butler nu rânjeşte niciodată în felul acela echivoc; e cât se poate de agreabil şi prevenitor – cu totul alt om. Te poți încredința, după felul cum se poartă cu Melly, că ar fi în stare să fie un om cumsecade, dac-ar vrea. Părerea mea e că o face fiindcă… şi se opri. Doctore, n-are să-ți placă ceea ce-ți spun.

— Nu-mi place nimic în toată afacerea asta.

— Ei bine, cred că a făcut-o în parte pentru Melly, dar mai ales pentru că s-a gândit să ne joace nouă o festă. Noi l-am urât prea mult, şi nu i-am ascuns-o defel, iar acum ne-a pus într-o situație delicată: trebuie să alegeți – ori recunoaşteți că ați fost în casa femeii aceleia Watling şi vă compromiteți şi pe voi şi pe nevestele voastre în ochii yankeilor, ori spuneți adevărul şi atunci veți fi spânzurați. El ştie că îi vom fi cu toții îndatorați, şi lui şi… prietenei sale, şi că aproape am prefera să ne spânzure decât să le fim obligați. Sunt sigură că se bucură de asta.

Doctorul oftă şi mormăi:

— Părea că se distrează când ne urcam pe scări, în localul acela.

— Doctore, întrebă şovăitor doamna Meade, cum era acolo?

— Ce spui, doamnă Meade?

— Casa aceea. Are candelabre strălucitoare, şi perdele de catifea roşie, şi zeci de oglinzi mari cât peretele? Şi fetele… erau dezbrăcate?

— Doamne Dumnezeule! exclamă doctorul înmărmurit, căci nu-i trecuse niciodată prin minte că o femeie cinstită poate fi devorată de o asemenea curiozitate în legătură cu surorile ei decăzute. Cum poți să pui întrebări atât de neruşinate? Nu te mai recunosc. Am să-ți administrez un calmant.

— N-am nevoie de calmant. Vreau să ştiu. Scumpul meu, gândeşte-te că e singurul meu prilej de-a afla cum arată un asemenea local, şi tu nu vrei să-mi spui.

— N-am observat nimic. Te asigur că eram prea tulburat de faptul că mă aflam într-un astfel de loc, ca să mă mai uit împrejur, spuse doctorul cu răceală, mai supărat de lucrurile nebănuite pe care le aflase în caracterul soției sale, decât din pricina celor întâmplate în cursul serii. Dacă-mi dai voie, aş vrea să mă culc.

— Bine, culcă-te atunci, spuse ea cu dezamăgire în voce, dar, în timp ce doctorul se apleca să-şi scoată ghetele, vorbi din întuneric, cu o nouă voioşie în glas: Îmi închipui că Dolly a aflat totul de la bătrânul Merriwether, aşa că are să-mi spună şi mie.

— Dumnezeule, doamnă Meade, vrei să spui că femeile onorabile vorbesc despre asemenea lucruri între ele…

— O, culcă-te acum, spuse doamna Meade.

A doua zi ploua cu măzăriche, dar pe măsură ce amurgul de iarnă se lăsa, măzărichea încetă şi începu să sufle un vânt rece. Înfăşurată în haina ei, Melanie cobora năucită poteca din fața casei, în urma unui vizitiu negru ciudat, care o poftise în chip misterios să vină până la un cupeu ce aştepta în fața casei. Când ajunse la cupeu, uşa se deschise, lăsând să se zărească în umbră o femeie.

Plecându-se mai mult şi ațintindu-şi privirea înăuntru, Melanie întrebă:

— Cine e? Nu vreți să poftiți în casă? E aşa de frig afară…

— Vă rog, veniți înăuntru să stăm o clipă de vorbă, doamnă Wilkes, se auzi din fundul cupeului o voce prietenoasă, puțin încurcată.

— A, dumneata ești, domnișoară… doamnă Watling! zise Melanie. Țineam atât de mult să te văd! Trebuie să vii înăuntru.

— Dar nu pot face asta, doamnă Wilkes! vorbi Belle Watling surprinsă. Veniți aici, să stăm câteva clipe împreună.

Melanie intră în cupeu, iar vizitiul închise ușa în urma ei. Ea se așeză lângă Belle și-i luă mâna.

— Cum aș putea să-ți mulțumesc vreodată pentru ce ai făcut astăzi? Cum ar putea vreunul dintre noi să-ți mulțumească îndeajuns.

— Doamnă Wilkes, n-ar fi trebuit să-mi trimiteți bilețelul de azi-dimineață. Nu că n-aș fi fost mândră să primesc o scrisoare de la dumneavoastră, dar yankeii ar fi putut să pună mâna pe ea. Cât despre faptul că vreți să-mi faceți o vizită ca să-mi mulțumiți… vai, doamnă Wilkes, mă tem că ați spus-o fără să vă gândiți! Ce idee! Am venit aici de îndată ce s-a făcut întuneric, ca să vă spun că nu trebuie să vă gândiți la așa ceva. Vai de mine… vă rog… n-ar fi deloc potrivit.

— Nu e potrivit să merg în vizită la o persoană atât de bună și să-i mulțumesc că a salvat viața soțului meu?

— Fleacuri, doamnă Wilkes! Știți dumneavoastră bine ce vreau să zic!

Melanie tăcu un moment, încurcată de aluzia făcută. Oricum, femeia aceasta frumoasă, îmbrăcată cuviincios, care stătea în întunericul cupeului, nu arăta și nu vorbea în felul cum își închipuia ea că ar vorbi și s-ar purta o femeie stricată, patroana unui bordel. Părea mai degrabă… ei bine, părea o femeiușcă de rând, de la țară, dar drăguță și inimoasă.

— Ai fost minunată azi în fața procurorului militar, doamnă Watling! Dumneata și… celelalte… domnișoare ați salvat, fără îndoială, viețile soților noștri.

— Ba domnul Wilkes a fost minunat. Nici nu-mi dau seama cum a putut să se țină pe picioare şi să-şi spună povestea, şi mai puțin cum putea fi atât de calm. Sângera ca un porc înjunghiat când l-am zărit în noaptea trecută. Credeți că are să se facă bine, doamnă Wilkes?

— Da, îți mulțumesc. Doctorul spune că e o rană uşoară, cu toate că a pierdut atât de mult sânge. Azi-dimineață era... ei bine, băuse multişor coniac, altfel n-ar fi putut să iasă cu fața curată. Dar dumneata, doamnă Watling, ai fost aceea care i-ai salvat. Când te-ai înfuriat şi ai început să vorbeşti despre oglinzile sparte, erai atât de... atât de convingătoare!

— Vă mulțumesc, doamnă. Dar... mă gândesc că şi căpitanul Butler a făcut treabă bună, spuse Belle cu o mândrie timidă în voce.

— O, a fost minunat! zise Melanie cu căldură. Yankeii nu puteau face nimic decât să-i accepte mărturia. A fost atât de dibaci în toată afacerea asta. N-am să-i pot mulțumi niciodată îndeajuns, şi nici dumitale! Ce bună şi generoasă eşti!

— Vă mulțumesc din toată inima, doamnă Wilkes. Mi-a făcut plăcere să vă pot servi. Sper că nu v-a supărat defel că am spus despre domnul Wilkes că e un client de-al meu. El niciodată nu... ştiți...

— Da, ştiu. Nu mă supără defel. Îți sunt atât de recunoscătoare!

— Nu cred însă că celelalte doamne îmi sunt recunoscătoare, spuse Belle înveninându-se deodată. Şi nici căpitanului Butler nu-i sunt recunoscătoare. Sunt încredințată că îl urăsc şi mai mult acum. Şi că dumneavoastră sunteți singura doamnă care s-a gândit să-mi mulțumească. Celelalte nici n-au să se uite la mine, când mă vor întâlni pe stradă. Dar nu-mi pasă. Nu mi-ar fi părut deloc rău dacă toți bărbații lor ar fi fost spânzurați. Dar îmi părea rău de domnul Wilkes. Vedeți, eu n-am uitat ce drăguță ați fost cu mine în

timpul războiului când cu banii pentru spital. N-a existat nicio altă doamnă în oraşul nostru care să fie atât de atentă cu mine ca dumneavoastră, şi eu nu uit când cineva a fost bun cu mine. Şi atunci m-am gândit la dumneavoastră cum ați rămâne văduvă şi cu un copilaş, dacă domnul Wilkes ar fi spânzurat şi… e atât de drăguț copilaşul dumneavoastră, doamnă Wilkes. Şi eu am un băiețel, aşa că…

— Da, ai un băiețel? Locuieşte… ai… aici?

— O, nu, doamnă. Nu e aici, în Atlanta. N-a fost niciodată aici. E la o şcoală, în altă parte. Nu l-am mai văzut de când era mititel. „Când… în sfârşit… când căpitanul Butler mi-a cerut să mint pentru domnii aceia, am vrut să ştiu despre cine era vorba, şi când am auzit de domnul Wilkes, n-am mai şovăit. Am zis: „Fetelor, n-o să mai vedeți lumina zilei dacă nu vă băgați în cap să spuneți că domnul Wilkes a fost la voi toată seara!”

— O, spuse Melanie, şi mai încurcată de aluzia clară făcută de Belle la „fetele” ei, a fost… foarte drăguț din partea dumitale… ca şi dintr-a lor.

— Nu mai drăguț decât o meritați dumneavoastră, spuse Belle cu căldură. Dar n-aş fi făcut-o pentru nimeni altcineva. Dacă ar fi fost vorba numai de bărbatul doamnei Kennedy n-aş fi mişcat un deget, orice ar fi spus căpitanul Butler.

— De ce?

— Să vedeți, doamnă Wilkes, oameni ca mine ştiu o groază de lucruri. Multe doamne distinse s-ar minuna şi s-ar indigna dacă ar afla câte ştiu despre ele. Iar doamna Kennedy nu e cumsecade, doamnă Wilkes. Şi-a omorât bărbatul şi pe tânărul acela drăguț, Welburn, ca şi cum ar fi tras în ei. Ea e de vină pentru toate, că s-a foit prin Atlanta de una singură, ațâțând pe negri şi pe toți derbedeii. Niciuna dintre fetele mele…

— Nu trebuie să spuneți, vă rog, asemenea lucruri despre cumnata mea, interveni Melanie, rece.

Belle se grăbi să pună o mână liniştitoare pe braţul Melaniei, apoi o îndepărtă degrabă.

— Nu mă certaţi, doamnă Wilkes. N-aş putea îndura după ce aţi fost atât de bună cu mine. Îmi pare rău şi că bietul domn Kennedy s-a prăpădit. Era un domn de treabă. Cumpăram din când în când de la dânsul materiale pentru casa mea, şi era întotdeauna drăguţ cu mine. Dar doamna Kennedy… ce să zic, parcă n-ar fi din aceeaşi lume cu dumneavoastră, doamnă Wilkes. E o femeie care te îngheaţă, şi nu mă pot împiedica să simt aşa… Când îl înmormântează pe domnul Kennedy?

— Mâine dimineaţă. Dar te înşeli în ceea ce priveşte pe doamna Kennedy. În clipa aceasta, chiar, e copleşită de suferinţă.

— Se poate, spuse Belle cu vădită neîncredere. Acum, trebuie să plec. Mă tem ca cineva să nu recunoască cupeul, dacă stau aici mai multă vreme, iar asta nu v-ar face niciun bine. Şi, doamnă Wilkes, dacă mă-ntâlniţi vreodată pe stradă, să nu… să nu vă simţiţi obligată să vorbiţi cu mine. Am să înţeleg.

— Ba am să fiu mândră să stau de vorbă cu dumneata. Sunt mândră să-ţi fiu îndatorată. Nădăjduiesc… nădăjduiesc să ne mai întâlnim.

— Nu, spuse Belle. Nu s-ar cuveni. Bună seara.

Capitolul XLVII

Scarlett şedea în dormitor, ciugulind din tava pe care i-o pusese dinainte Mammy şi ascultând vântul care urla afară, în noapte. Casa era înfricoşător de tăcută, mai liniştită chiar decât cu câteva ceasuri înainte, când trupul lui Frank zăcuse în salon. Atunci se putea auzi foşnet de paşi şi murmur de voci, bătăi discrete la uşa de la intrare, glasuri de vecini veniți să prezinte condoleanțe, sau plânsetele surorii lui Frank, care sosise de la Jonesboro pentru înmormântare.

Dar acum casa era învăluită în tăcere. Cu toate că uşa odăii era deschisă, Scarlett nu auzea niciun zgomot de jos. Wade şi micuța Ella fuseseră trimişi la Melanie, din clipa când trupul lui Frank fusese adus acasă, iar acum ea îşi dădea seama că-i lipsea zgomotul pe care-l făceau paşii copilului şi gunguritul Ellei. În bucătărie domnea pacea, niciun zgomot de gâlceavă neiscându-se acolo între Peter, Mammy şi bucătăreasă. Fină şi mătuşa Pitty, jos în bibliotecă, nu se mai legăna în balansoarul care scârțâia, respectând astfel durerea lui Scarlett.

Nimeni nu venea sus la ea, toți închipuindu-şi că preferă să rămână singură, cu tristețea ei. Dar a rămâne singură era ultimul lucru pe care l-ar fi dorit Scarlett. Dac-ar fi fost vorba de o tristețe care să-i țină cu adevărat tovărăşie, ar fi îndurat-o, la fel cum îndurase şi alte lovituri. Dar alături de uluirea pricinuită de

pierderea lui Frank, mai erau teama, remuşcările şi chinul unei conştiinţe dintr-odată trezite. Pentru întâia dată în viaţă, simţea părere de rău pentru lucrurile pe care le făcuse, regretându-le cu o teamă copleşitoare şi superstiţioasă, care o făcea să arunce priviri furişe spre patul în care dormise cu Frank.

Ea-l ucisese pe Frank. Îl ucisese la fel de neîndoios cum ar fi făcut-o apăsând pe trăgaci. El o rugase să nu mai umble singură, dar nu-l ascultase. Iar acum el era mort din pricina încăpăţânării ei. Cel de Sus avea s-o pedepsească pentru asta. Dar în conştiinţa ei stăruia şi un alt gând, mai apăsător şi mai înspăimântător chiar decât faptul de-a fi pricinuit moartea lui – un gând care n-o tulburase niciodată până în clipa când îi privise faţa de ceară. Ceva deznădăjduit şi patetic în obrazul acela liniştit o acuza. Dumnezeu avea s-o pedepsească pentru că se măritase cu Frank, atunci când el o iubea de fapt pe Suellen. Ea va trebui să răspundă în ceasul Judecăţii de Apoi pentru minciuna pe care i-a spus-o atunci, când se întorcea din tabăra yankee, în brişca lui.

Zadarnic îşi spunea că scopul scuză mijloacele, că fusese silită să-l îmbrobodească pe Frank, că soarta prea multor oameni atârna de ea, ca să mai ţină seamă de drepturile şi fericirea lui Suellen. Adevărul i se înfăţişa clar, oricât ar fi încercat să fugă de el. Se măritase cu el din calcul şi profitase de el tot din calcul. Îl făcuse nefericit în timpul ultimelor şase luni, când l-ar fi putut face fericit. Dumnezeu o va pedepsi pentru felul cum îl terorizase şi îl sâcâise, pentru crizele ei de nervi sau observaţiile usturătoare făcute, pentru felul cum îl îndepărtase de prieteni şi pentru felul cum îl făcuse de ruşine ocupându-se singură de gaterele ei, şi pentru că deschisese o cârciumă şi angajase deţinuţi.

Îl făcuse foarte nefericit, o ştia prea bine, în timp ce el îndurase totul ca un gentleman. Singurul lucru bun pe care-l făcuse şi care fusese pentru el o fericire, fusese că-i dăruise pe Ella. Şi ştia bine că, dacă ar fi depins de

ea, Ella nu s-ar fi născut niciodată.

Se înfioră, înspăimântată, regretând că Frank nu e în viață, ca să poată fi drăguță cu el, atât de drăguță ca să-şi poată răscumpăra toate greşelile. O, dacă Dumnezeu n-ar fi atât de mânios şi de răzbunător! Dacă timpul nu s-ar scurge atât de încet şi locuința n-ar fi atât de tăcută! O, de n-ar fi aşa de singură!

Dacă Melanie ar fi fost alături de ea, ar fi putut să-i liniştească temerile. Dar Melanie era acasă, îngrijindu-l pe Ashley. O clipă, îi trecu prin minte să o cheme pe Pittypat ca să fie cineva între ea şi propria-i conştiință, dar renunță. Pitty avea să îngreuieze şi mai mult lucrurile, fiindcă îl regreta sincer pe Frank. Acesta fusese mai mult tovarăşul ei, decât al lui Scarlett, şi Pitty fusese foarte ataşată de el. Frank răspunsese nevoii lui Pitty de-a avea „un bărbat în casă”; îi aducea mici daruri şi-i povestea zvonuri inofensive, glume sau istorioare, îi citea seara ziarul lămurindu-i ce nu înțelegea, în timp ce ea îi cârpea ciorapii. Îl răsfățase, îi preparase mâncărurile preferate şi-l îngrijise în timpul deselor lui răceli. Acum îi simțea stăruitor lipsa, exclamând întruna în timp ce-şi ştergea ochii roşii şi umflați: „De nu s-ar fi dus cu cei din Klan!”

O, dacă ar exista cineva care s-o poată mângâia, să-i potolească temerile, să-i împrăştie frica aceasta nelămurită care-i apăsa atât de tare inima! Dacă Ashley... dar îndepărtă gândul acesta. Aproape că-l ucisese şi pe Ashley, aşa cum îl ucisese şi pe Frank. Iar dacă Ashley ar afla vreodată adevărul despre felul cum îl mințise pe Frank ca să pună mâna pe el, dacă ar şti cât de urât se purtase cu Frank, n-ar mai iubi-o. Ashley era atât de cinstit şi de sincer, atât de corect şi de bun la suflet, şi avea atâta ținută! Dac-ar şti întreg adevărul, ar înțelege-o – da, ar înțelege-o prea bine – dar n-ar mai ține la ea. Aşa încât nu-l va lăsa în niciun caz să afle adevărul, fiindcă trebuie să continue să o iubească. Cum ar mai putea trăi dacă ar seca izvorul acesta tainic

al puterii ei – care era dragostea lui Ashley? Dar câtă uşurare ar resimţi să-şi poată pune capul pe umărul lui şi să plângă, uşurându-şi inima vinovată!

Casa tăcută, cu atmosfera de moarte din ea, apăsa asupra singurătăţii lui Scarlett, până ce simţi că nu mai poate îndura. Se ridică încetişor, închise uşa, apoi scotoci în sertarul de jos al biroului, sub rufele ei. Scoase „sticla pentru leşin” a mătuşii Pitty, plină cu coniac, pe care-o ascunsese acolo, şi o ridică până în dreptul lămpii. Era pe jumătate goală. Imposibil să fi băut atât de mult din noaptea trecută! Îşi turnă o porţie măricică în paharul de apă şi o dădu pe gât. Trebuia să pună sticla îndărăt în dulap până mâine dimineaţă, umplând-o până la vârf cu apă. Mammy o căutase peste tot înainte de înmormântare, când dricarii ceruseră ceva de băut, iar cu prilejul acela se şi crease o atmosferă de suspiciune între Mammy, bucătăreasă şi Peter.

Coniacul o arse cu o văpaie plăcută. Când aveai nevoie de aşa ceva, nu exista nimic mai bun decât coniacul. De fapt, coniacul era bun aproape oricând… mult mai bun decât vinul acela fad care se servea de obicei femeilor. De ce, la urma-urmei, era nepotrivit pentru o femeie să bea alcool în loc de vin? La înmormântare, doamna Merriwether şi doamna Meade simţiseră că răsuflarea îi mirosea a alcool, şi ea surprinsese privirile triumfătoare pe care le schimbaseră între ele. Scorpiile bătrâne!

Îşi turnă o nouă porţie. N-avea nicio importanţă dacă se ameţea puţin astă seară, căci se culca devreme şi putea să-şi facă gargară cu colonie, mai înainte ca Mammy să vină s-o dezbrace. Ar fi dorit să se poată îmbăta cum se îmbăta Gerald în anumite zile de sărbătoare. Atunci poate că i-ar fi pierit din minte obrazul tras al lui Frank, acuzând-o că-i distrusese viaţa şi apoi îl ucisese.

Se întrebă dacă era cineva în oraş care să nu spună că ea îl ucisese. Fireşte, lumea se purtase rece cu ea la

înmormântare. Singurele persoane care îi arătaseră puțină căldură când îi prezentaseră condoleanțe fuseseră nevestele ofițerilor yankei cu care avea relații de afaceri. Dar, în definitiv, nu-i păsa ce spunea oraşul despre ea. Ce lipsit de importanță era totul, pe lângă faptul că avea să răspundă în fața lui Dumnezeu!

La gândul acesta, Scarlett mai luă o înghițitură, înfiorându-se când alcoolul tare îi arse gâtlejul. Îi era foarte cald acum, totuşi nu-l putea şterge din minte pe Frank. Ce proşti sunt oamenii când spun că băutura te face să uiți! Atâta vreme cât nu se îmbătase până să nu simtă nimic, avea să vadă mereu înaintea ei fața lui Frank, ca atunci când o rugase pentru ultima oară, cu o privire dojenitoare şi sfioasă, să nu umble singură cu trăsura.

La uşa din față se auzi o bătaie înfundată, făcând să răsune casa tăcută. Scarlett ascultă paşii târşâiți ai mătuşii Pitty străbătând salonul, şi apoi uşa deschizându-se. Urmă un murmur nedesluşit – probabil vreun vecin care venea să stea de vorbă despre înmormântare sau să aducă vreo prăjitură. Asta-i plăcea lui Pitty. Ea resimțea o profundă şi melancolică satisfacție să stea de vorbă cu cei care veneau să prezinte condoleanțe.

Tocmai se întreba fără prea multă curiozitate cine putea să fie, când auzi vocea unui bărbat, răsunătoare şi tărăgănată, înălțându-se peste şoaptele jeluitoare ale lui Pitty, şi-şi dădu seama cine era. Fu cuprinsă de un simțământ de bucurie şi uşurare. Era Rhett. Nu-l mai văzuse din clipa când îi adusese ştirea că Frank murise, iar acum îşi dădea seama, în adâncul sufletului ei, că era singura ființă care-i putea fi de folos în seara asta.

— Cred că pe mine mă va primi, se ridică vocea lui Rhett până la ea.

— Dar s-a culcat, domnule căpitan Butler, şi nu vrea să vadă pe rumeni. Biata fată e cu totul copleşită. Ea…

— Cred că are să mă primească. Spuneți-i, vă rog, că

plec mâine şi că s-ar putea să lipsesc câtăva vreme. E ceva foarte important.

— Dar… încercă să spună mătuşa Pitty.

Scarlett ieşi repede pe sală, constatând cu oarecare uimire că genunchii îi tremurau, şi se aplecă peste balustradă.

— Vin jos îndată, Rhett, strigă ea.

Zări o clipă, întoarsă în sus, fața durdulie a mătuşii Pittypat, cu ochii ei de bufniță plini de uimire şi dezaprobare. Acum are să afle tot oraşul, se gândi Scarlett, că m-am purtat cât se poate de incorect în ziua înmormântării soțului meu. Se întoarse degrabă în odaie şi începu să-şi netezească părul. Îşi încheie corsajul negru până la gât şi fixă gulerul cu broşa de doliu a lui Pittypat. Nu arăt prea bine, se gândi ea, aplecându-se spre oglindă; sunt prea albă şi speriată. O clipă, mâna ei se îndreptă spre cutia în care ținea ascuns fardul de obraz, dar se răzgândi. Pittypat ar fi prea mâhnită dac-ar vedea-o prea dichisită. Luă din sticla cu colonie o înghițitură bună şi se dăți cu grijă în gură, apoi scuipă.

Coborî pe scări în jos, îndreptându-se spre cele două persoane care stăteau în hol, tot în picioare, întrucât Pittypat era prea supărată pe Scarlett, din pricina atitudinii ei, spre a mai pofti pe Rhett să stea jos. Rhett era îmbrăcat de circumstanță, în negru, cu o cămaşă scrobită, cu volănaşe, iar atitudinea lui era cea potrivită situației de vechi prieten care face o vizită de condoleanțe. La drept vorbind, atitudinea lui era atât de corectă, încât devenea burlescă, deşi Pittypat nu-şi dădea seama de asta. Îşi ceru scuze în chip politicos că o deranja pe Scarlett, şi-şi exprimă părerea de rău că, în graba de a-şi pune la punct afacerile mai înainte de-a părăsi oraşul, nu avusese timp să vină la înmormântare.

„Ce l-a apucat să vină?” se întrebă Scarlett. „Nu crede o iotă din ceea ce spune”.

— Îmi pare nespus de rău că vă deranjez la o asemenea oră, dar am de discutat o afacere care nu

poate aştepta. E vorba de ceva proiectat între mine şi domnul Kennedy…

— Nu ştiam că dumneata şi cu domnul Kennedy aveați afaceri comune, spuse mătuşa Pittypat, aproape indignată că anumite acțiuni ale lui Frank îi rămăseseră tăinuite.

— Domnul Kennedy era o persoană cu vaste preocupări, spuse respectuos Rhett. Nu vreți să mergem în salon?

— Nu, exclamă Scarlett, aruncând o privire spre uşile duble ale salonului.

I se părea că vede încă sicriul acolo. Nădăjduia să nu mai intre niciodată în încăperea aceea. Pentru prima oară, Pitty înțelese situația, deşi nu cu prea multă bunăvoință.

— Duceți-vă în bibliotecă. Eu trebuie… trebuie să mă duc sus să-mi iau coşulețul de cusut. Nu mi-am mai văzut de lucru în săptămâna asta. Drept să spun…

Urcă scările, aruncând înapoi o privire mustrătoare, pe care nici Scarlett, nici Rhett n-o prinseră. El se dădu la o parte, spre a o lăsa pe ea să intre înaintea lui în bibliotecă.

— Ce afaceri aveai tu cu Frank? îl întrebă ea brusc.

Rhett se opri şi şopti:

— Niciuna. Voiam numai s-o îndepărtez pe domnişoara Pitty.

Se opri o clipă, după ce se aplecase asupra ei.

— Degeaba, Scarlett.

— Ce?

— Colonia.

— Habar n-am ce vrei să spui.

— Te asigur că ştii foarte bine. Ai băut binişor astă-seară.

— Ei, şi ce dac-am băut? Te priveşte pe tine?

— Eşti politețea personificată chiar şi când eşti copleşită de jale. Nu bea singură, Scarlett. Întotdeauna eşti descoperită, şi-ți pierzi reputația. Şi, de altfel, e un

lucru rău să bei singură. Ce-i cu tine, draga mea?

O conduse la canapeaua din lemn de trandafir şi Scarlett se aşeză în tăcere.

— Pot să închid uşile?

Ea ştia că, dacă închidea uşile, Mammy o să fie scandalizată şi o să-i facă morală şi o să bombăne zile de-a rândul, dar ar fi fost şi mai rău dacă Mammy ar auzi discuția despre băutură, mai ales după ce descoperise lipsa sticlei cu coniac. Scarlett încuviință din cap, iar Rhett trase uşile glisante. Când se întoarse şi se aşeză lângă ea, şi când ochii lui negri şi ageri o priviră întrebător, atmosfera funebră pieri, gonită de vitalitatea care emana din el, iar odaia redeveni prietenoasă, şi lumina trandafirie şi caldă.

— Ce-i cu tine, draga mea?

Nimeni nu ştia atât de bine ca Rhett să spună aceste cuvinte stupide de mângâiere, chiar şi atunci când le spunea în glumă, dar acum nu părea că glumeşte. Ea îl privi cu ochi chinuiți şi găsi o oarecare mângâiere în expresia lui impenetrabilă. Nu înțelegea cum era cu putință acest lucru, căci Rhett era un om atât de nesimțitor şi de aspru! Poate pentru că erau atât de asemănători, cum spunea şi el deseori. Câteodată i se părea că toți oamenii pe care-i cunoştea erau nişte străini, în afară de Rhett.

— Nu poți să-mi spui? şi-i luă mâna, cu o gingăşie neobişnuită. Nu e numai faptul că bietul Frank te-a părăsit. Ai nevoie de bani?

— Bani? Oh, Doamne, nu! Rhett, mi-e aşa de frică!

— Nu fi gâscă, Scarlett. Nu ți-a fost frică în viața ta de ceva.

— Oh, Rhett, mi-e frică!

Cuvintele îi ieşeau din gură mai repede decât le putea rosti. Îi putea spune. Lui Rhett putea să-i spună orice. Era atât de păcătos, încât n-o s-o judece. Ce lucru minunat să cunoşti un om rău şi necinstit, ticălos şi mincinos, atunci când lumea era plină de oameni care

n-ar spune o minciună în ruptul capului şi care prefereau să moară de foame decât să facă o faptă necinstită!

— Mă tem că o să mor şi o să merg în iad!

Dacă va râde acum de ea, simțea că ar muri pe loc. Dar el nu râse.

— Eşti destul de sănătoasă... şi poate că nici nu există iad, la urma-urmei.

— O, ba da, Rhett, există! Ştii foarte bine că există!

— Ştiu că există, dar aici, pe pământ. Nu după moarte. Nu mai e nimic după ce murim, Scarlett. Tu treci acum prin iad.

— Oh, Rhett, ceea ce spui e un sacrilegiu!

— Dar ciudat de mângâietor. Spune-mi, totuşi, de ce crezi că o să te duci în iad?

Acum o tachina; vedea sclipirea din ochii lui, dar nu-i păsa. Mâinile lui erau atât de calde şi de puternice, încât era o mângâiere să te agăți de ele.

— Rhett, n-ar fi trebuit să mă mărit cu Frank. Am făcut rău. Era curtezanul lui Suellen şi pe ea o iubea, nu pe mine. Dar l-am mințit şi i-am spus că ea se mărită cu Tony Fontaine. Oh, cum am putut să fac asta?

— Aha, vasăzică aşa s-au petrecut lucrurile! Mă întrebam adesea cum ai făcut.

— Şi pe urmă l-am nenorocit. L-am pus să facă atâtea lucruri care nu erau în firea lui. L-am făcut să silească pe datornicii lui să-şi plătească datoriile, chiar dacă n-aveau cu ce. Şi l-a durut atâta când am început să mă ocup singură de gater şi când am deschis cârciuma şi am tocmit deținuții. Nici nu putea ține capul sus, de ruşine. Rhett... eu l-am omorât. Da, l-am omorât! Nu ştiam că face parte din Klan. Nici nu mi-aş fi închipuit că are atâta energie. Dar ar fi trebuit să bănuiesc. Eu l-am ucis.

— „Oare apele oceanului vor putea spăla vreodată sângele de pe mâna mea?” cită Rhett.

— Ce zici?

— Nimic. Spune mai departe.

— Ce să mai spun? Asta-i tot. Nu-i de ajuns? M-am măritat cu el, l-am făcut nenorocit şi pe urmă l-am ucis. Oh, Doamne! Nu înțeleg cum am putut face asta! L-am mințit şi m-am măritat cu el. Când am făcut-o, mi se părea că aşa trebuia să fac. Acum îmi dau seama că am greşit. Rhett, mi se pare că n-am făcut eu toate aceste lucruri. Am fost atât de rea cu el, şi de fapt nu sunt o femeie rea. N-am fost crescută astfel. Mama…

Se opri şi înghiți în sec. Căutase să nu se gândească la Ellen, în tot timpul zilei, dar acum nu mai putea şterge imaginea ei dinaintea ochilor.

— M-am întrebat adesea cum era. Am socotit întotdeauna că semeni cu tatăl tău.

— Mama era… Oh, Rhett, e prima dată când mă bucur s-o ştiu moartă, s-o ştiu că nu mă poate vedea. Ea nu m-a crescut ca să fiu atât de păcătoasă. Era atât de bună şi de blândă cu toată lumea. Ar fi preferat să mă vadă murind de foame, decât să fac ce am făcut. Şi tare aş fi vrut să fiu ca ea în toate privințele, dar nu sunt deloc aşa. Nu mă gândisem la asta… au fost atâtea altele la care trebuia să mă gândesc… dar aş fi vrut să fiu ca ea. Nu voiam să fiu ca tata. Îl iubeam, dar era atât de… de… nechibzuit. Rhett, m-am străduit din răsputeri uneori să fiu bună cu oamenii şi blândă cu Frank, dar atunci revenea coşmarul acela şi mă speria în aşa hal, încât eram în stare să mă reped la oameni şi să le iau banii, fie că mi se cuveneau sau nu.

Lacrimile îi curgeau acum pe față, şi-l apucase de mână aşa de strâns, încât el simți cum îi intră unghiile ei în carne.

— Ce coşmar?

Glasul lui era liniştit şi plin de mângâiere.

— Ah, uitasem că nu ştii. Uite, de câte ori încercam să fiu bună cu alții şi să mă conving că banii nu înseamnă totul, mă culcam seara şi visam că sunt iarăşi

la Tara, după moartea mamei şi după ce trecuseră yankeii pe acolo. Rhett, nu-ți poți închipui... mă înfior numai când mă gândesc. Văd cum stau toate arse şi tăcute, şi nu e nimic de mâncare. Oh, Rhett, mi se face foame în vis.

— Spune mai departe.

— Mi-e foame, mie şi tuturor, şi tatei, fetelor, negrilor, şi toți mor de foame şi repetă întruna: „Ne e foame”, iar stomacul mi-e atât de gol, încât mă doare şi mi se face frică. Şi-mi spun mereu: „Dacă voi scăpa din situația asta, nu-mi va mai fi foame niciodată”, şi atunci visul se destramă într-o ceață cenuşie, iar eu alerg, alerg, prin ceață, atât de repede încât simt că mi se sparge inima şi parcă mă goneşte ceva şi nu pot să răsuflu, dar mă gândesc mereu că dacă pot ajunge într-un anumit punct, voi fi salvată. Dar nu ştiu niciodată care e punctul la care vreau să ajung. Şi atunci mă trezesc, cuprinsă de frig şi de teamă, şi simt că mi-e foame. Când mă trezesc din coşmarul ăsta, mi se pare că nici nu există destui bani pe lume ca să mă ferească de foame. Şi pe urmă, Frank era atât de lipsit de voință şi energie, încât mă scotea din sărite şi mă făcea să-mi pierd cumpătul. Probabil că nu înțelegea, iar eu nu reuşeam să-l fac să înțeleagă. Mă gândeam că am să mă răscumpăr față de el, într-o zi când voi avea destui bani şi nu-mi va mai fi teamă de foame. Iar acum, a murit şi e prea târziu. Ah, toate astea nu mi se păreau lucruri rele, când le făceam, dar văd acum cât am greşit. Dac-ar trebui s-o iau de la capăt, aş face lucrurile cu totul altfel.

— Hai, linişteşte-te, spuse el, trăgându-şi mâna din încleştarea ei sălbatică şi scoțând o batistă curată din buzunar. Şterge-ți fața. N-are sens să te frămânți în halul ăsta.

Scarlett luă batista şi-şi şterse obrajii umezi, simțindu-se puțin uşurată, ca şi cum umerii lui lați ar fi luat asupra lor o parte din greutățile ce o apăsau. Rhett

arăta atât de capabil şi de liniştit! Chiar uşoara strâmbătură a gurii lui îi aducea parcă o mângâiere, ca şi cum îi dovedea că toată frământarea şi zbuciumul ei erau lipsite de temei.

— Te simţi mai bine acum? Atunci, haide să vedem cum stau lucrurile. Spui că, dacă ar trebui s-o iei de la capăt, ai face altfel. Crezi? Gândeşte-te bine. Crezi că ai face altfel?

— Păi...

— Nu. Tot aşa ai face. De altfel, aveai vreo altă soluţie?

— Nu.

— Atunci, de ce-ţi pare rău?

— Am fost atât de păcătoasă, şi acum el a murit.

— Şi dacă nu murea, tot păcătoasă ai fi. După câte înţeleg, nu-ţi pare rău că te-ai măritat cu Frank, că l-ai făcut să sufere şi, în cele din urmă, i-ai pricinuit fără să vrei moartea. Îţi pare rău pentru că ţi-e frică să nu ajungi în iad. Nu-i aşa?

— Nu ştiu... ce spui tu e extrem de încurcat.

— Şi morala ta e extrem de încurcată. Te afli exact în situaţia unui hoţ, care a fost prins asupra faptului şi căruia nu-i pare rău că a furat, dar îi pare nespus de rău că trebuie să meargă la închisoare.

— Un hoţ...

— Ei, n-o lua şi tu chiar cum o spun! Cu alte cuvinte, dacă nu te-ar obseda gândul acesta prostesc, că eşti condamnată la chinurile veşnice ale iadului, ai găsi că nu e rău că ai scăpat de Frank.

— O, Rhett!

— Haide, haide! Acum te spovedeşti, şi e mai bine să mărturiseşti adevărul decât să umbli cu minciuni cuviincioase. Te mustra... conştiinţa, atunci când te-ai oferit să... te desparţi – ca să spunem aşa – de giuvaerul acela, care-ţi era mai scump decât viaţa, pentru suma de trei sute de dolari?

Coniacul i se învârtea în cap, şi se simţea cam

amețită şi oarecum nepăsătoare. La ce bun să-l mintă? Rhett părea că-i citeşte toate gândurile.

— E drept că pe atunci nu prea mă gândeam la Dumnezeu – nici la iad. Şi chiar dacă mă gândeam, nădăjduiam că Dumnezeu va înțelege.

— Dar atunci, de ce nu crezi că Dumnezeu a înțeles de ce te-ai măritat cu Frank?

— Rhett, cum poți vorbi astfel despre Dumnezeu, când nici măcar nu crezi în existența lui?

— Da, dar tu crezi într-un Dumnezeu al răzbunării, şi asta e important acum. De ce să nu te înțeleagă Dumnezeu? Îți pare rău că Tara e tot a ta şi că nu aparține unor carpetbagger-i? Îți pare rău că nu eşti flămândă şi zdrențăroasă?

— Oh, nu!

— Ei, vasăzică aveai altă alternativă decât pe aceea de-a te mărita cu Frank?

— Nu.

— El nu era silit să te ia, nu-i aşa? Omul e liber să facă ce vrea. Şi nici nu era silit să facă toate acele lucruri neplăcute pe care îl cicăleai să le facă. Nu-i aşa?

— Păi…

— Scarlett, de ce să-ți mai faci sânge rău? Dacă ai lua-o de la început, ai fi din nou tentată să-l minți, iar el să se însoare cu tine. Ți-ai primejdui iarăşi viața şi el ar face iarăşi ceva ca să te răzbune. Dacă s-ar fi însurat cu Sue, probabil că ea nu i-ar fi pricinuit moartea, dar pesemne că l-ar fi făcut mult mai nenorocit decât a fost cu tine. Nu se putea întâmpla altfel.

— Dar puteam să fiu mai drăguță cu el.

— Puteai să fii… dac-ai fi fost altcineva. Dar tu eşti făcută ca să terorizezi pe oricine ți-o îngăduie. Cei puternici sunt făcuți să asuprească, iar cei slabi să se supună. În definitiv, e vina lui Frank că nu te-a bătut cu cravaşa… Mă mir de tine, Scarlett, mă mir că-ți inventezi o conştiință, acum după atâția ani. Oportuniştii ca tine n-ar trebui să aibă conştiință.

— Ce este un opor… cum i-ai zis?

— O persoană care profită de orice ocazie.

— E rău să fii aşa?

— Oportunismul a fost întotdeauna privit ca ceva urât – în special de cei care au avut aceleaşi ocazii şi n-au profitat de ele.

— Oh, Rhett, glumeşti! Şi eu credeam că vrei să fii drăguț cu mine!

— Dar sunt drăguț – pe cât pot fi eu. Scarlett, eşti cam cherchelită. Asta este.

— Cum îndrăzneşti…

— Da, îndrăznesc. Eşti pe punctul de-a fi ceea ce se numeşte în termeni vulgari „cu capsa pusă”, aşa că voi schimba vorba şi te voi înveseli cu nişte ştiri care te vor amuza. De fapt, ăsta este motivul pentru care am venit aici astă-seară – ca să te anunț că plec.

— Unde pleci?

— În Anglia, şi poate că voi lipsi mai multe luni. Lasă-ți conştiința în pace, Scarlett. N-am intenția să mai discut despre mântuirea sufletului tău. Nu vrei să afli ce am de spus?

— Păi… începu ea slab, apoi se opri.

Între efectul coniacului care netezea contururile aspre ale remuşcărilor, pe de o parte, şi cuvintele batjocoritoare dar mângâietoare ale lui Rhett, pe de alta, spectrul palid al lui Frank se retrăgea din ce în ce mai mult în umbră. Poate că Rhett avea dreptate. Poate că Dumnezeu înțelegea. Scarlett îşi reveni îndeajuns ca să înlăture gândul din minte şi să hotărască: „Am să mă gândesc la asta mâine”.

— Care e noutatea? spuse ea cu greutate, suflându-şi nasul în batista lui şi dându-şi pe spate părul care începuse să-i cadă peste față.

— Noutatea mea este aceasta, răspunse el zâmbind. Tot te mai doresc aşa cum n-am dorit nicio altă femeie, iar acum că Frank s-a dus, m-am gândit că lucrul te-ar putea interesa.

Scarlett îşi smulse mâinile din strânsoarea lui şi sări în picioare.
— Te… Eşti cel mai mojic om de pe lume, dacă îndrăzneşti să vii tocmai acum cu murdara ta… Trebuia să-mi dau seama că n-ai să te schimbi niciodată. Şi Frank care abia a murit! Dac-ai avea puțină bună-cuviință… Te rog să părăseşti…
— Potoleşte-te, dacă nu vrei să coboare îndată domnişoara Pittypat, zise el ridicându-se dar prinzându-i mâinile şi ținându-i-le strâns. Mă tem că nu mă înțelegi prea bine.
— Nu te înțeleg? Ba înțeleg totul foarte bine, şi zicând asta se smuci din strânsoarea lui. Dă-mi drumul şi ieşi afară! Nu-mi puteam închipui ceva mai de prost-gust. Sunt…
— Taci, spuse el. Îți cer să te măriți cu mine. Dacă îngenunchez în fața ta, vei fi convinsă de asta?
Ea făcu un „Oh!” sugrumat şi se lăsă să cadă pe canapea. Îl privi cu gura căscată, întrebându-se dacă nu cumva coniacul îi juca vreo festă şi îşi aminti dintr-odată ce-i spusese cândva: „Scumpa mea, nu sunt om de însurat!” Sau ea era beată, sau el smintit. Dar nu arăta smintit. Părea la fel de calm ca şi cum ar fi discutat despre vreme, iar glasul lui tărăgănat îi suna în urechi la fel de nepăsător ca de obicei.
— Te-am dorit întotdeauna, Scarlett, din prima zi când te-am văzut la Doisprezece Stejari, atunci când ai aruncat cu vasul acela şi ai înjurat, dovedind că nu eşti o doamnă. Te-am dorit întotdeauna şi mi-am zis că într-o zi, într-un fel sau altul, te voi avea. Dar întrucât Frank şi cu tine ați făcut ceva avere, îmi dau seama că persoana mea nu te mai atrage pentru eventualitatea de a-ți împrumuta bani sau a-ți oferi garanții. Aşa încât, îmi dau seama că va trebui să te iau în căsătorie.
— Rhett Butler, e vreuna din glumele tale mârşave?
— Eu îmi deschid inima şi tu vii cu bănuieli! Nu, Scarlett, e o declarație de cea mai bună credință.

Recunosc că nu e de cel mai bun-gust să vin tocmai acum, dar am o scuză foarte bună pentru lipsa mea de maniere. Plec mâine pentru mai mult timp şi mă tem că, dacă aştept până mă întorc, te măriţi între timp cu altcineva care are ceva bani. Aşa încât mi-am spus: „De ce să nu mă ia pe mine împreună cu banii mei?" Zău, Scarlett, nu pot s-o duc aşa toată viaţa, aşteptând să te prind între doi soţi.

Vorbea serios. Nu mai încăpea îndoială. Scarlett îşi simţi gura uscată, dându-şi seama de aceasta. Îl privi în ochi, încercând să găsească o lămurire acolo. Erau veseli. Dar mai era ceva în adâncul lor, un lucru pe care nu-l mai văzuse niciodată; o sclipire de nedesluşit. Şedea comod, liniştit, dar ea îşi dădu seama că o pândea cu agerimea cu care ar păzi o pisică gaura unui şoarece. Stăruia o impresie de putere reţinută, dincolo de calmul său, lucru care o făcu să se dea puţin îndărăt, speriată.

O cerea, realmente, în căsătorie; săvârşea acest lucru de necrezut. Cândva se gândise cum avea să-l chinuiască dacă-i va face această propunere. Se gândise atunci că, dacă-i va vorbi vreodată despre asemenea lucruri, va şti să-l umilească şi să-l facă să-i simtă puterea, simţind o răutăcioasă plăcere. Acum el îi vorbise, iar gândul acela nici nu-i mai trecu prin minte, fiindcă nu-l simţea dominat de ea mai mult decât altădată. Ba, la drept vorbind, el stăpânea atât de bine situaţia, încât ea se fâstâci ca o fată la prima ei cerere în căsătorie, neputând decât să roşească şi să se bâlbâie.

— Nu... n-am să mă mai mărit niciodată.

— Ba da, ai să te măriţi! Eşti născută să fii măritată. De ce nu cu mine?

— Dar, Rhett... eu nu te iubesc.

— Asta n-are mare însemnătate. Şi nu ţin minte să-i fi iubit prea mult pe ceilalţi doi soţi.

— O, cum poţi spune asta? Ştii bine că ţineam mult la Frank.

El nu răspunse nimic.

— Da, da, aşa e!

— Mă rog, să lăsăm asta. Eşti dispusă să reflectezi la propunerea mea înainte de plecare?

— Rhett, nu-mi plac situațiile încurcate. Prefer să ți-o spun de pe acum. Vreau să mă duc acasă la Tara, iar India Wilkes va rămâne cu mătuşa Pittypat. Vreau să mă duc acasă pentru mai multă vreme şi nu… nu vreau să mă mai mărit niciodată.

— Prostii. De ce?

— Oh, în fine… n-are importanță de ce. Nu-mi place să fiu măritată.

— Dar, sărmană copilă, n-ai fost niciodată măritată cu-adevărat. Cum poți să ştii? Recunosc că n-ai avut noroc… o dată de ciudă, şi o dată pentru bani. Dar te-ai gândit vreodată să te măriți… de plăcere?

— Plăcere! Nu vorbi prostii. Nu e nicio plăcere în măritiş.

— Nu? De ce nu?

Acum Scarlett se simțea liniştită şi, odată cu aceasta, apăru şi un anumit cinism pe care coniacul îl aduse la suprafață.

— E o plăcere pentru bărbați – deşi, Dumnezeu ştie de ce! Eu n-am putut să înțeleg niciodată. Pentru că o femeie nu se alege decât cu masa zilnică, multă treabă, obligația de a se acomoda ciudățeniilor unui bărbat – şi un copil în fiecare an.

El râse atât de tare încât casa tăcută răsună, iar Scarlett auzi deschizându-se uşa de la bucătărie.

— Taci! Mammy are un auz de iepure şi e indecent să râzi atât de curând după… Oh, termină cu râsul. Ştii şi tu că-i adevărat. Plăcere! Aiurea!

— Ți-am spus că n-ai avut noroc, iar cele ce-mi istoriseşti nu fac decât s-o dovedească. Te-ai măritat mai întâi cu un băiețaş şi pe urmă cu un bătrân. Şi, pe deasupra, fac prinsoare că mama ta ți-a explicat că femeile trebuie să îndure „lucrurile acelea” pentru plăcerea de-a avea copii. Dar toate astea sunt greşite. De

ce să nu te măriți cu un bărbat bine, care are un renume prost şi experiența femeilor? Ar fi ceva foarte plăcut.

— Eşti grosolan şi înfumurat, şi pe deasupra găsesc că am mers prea departe cu discuția astă-seară. E... e prea vulgar.

— Şi în acelaşi timp foarte plăcut, nu-i aşa? Pun prinsoare că n-ai discutat niciodată cu vreun bărbat, mai înainte, despre legăturile dintre soți. Nici chiar cu Charles sau Frank.

Se încruntă la el. Rhett ştia prea multe. Se întreba de unde putea el cunoaşte atâtea lucruri despre femei. Era chiar indecent.

— Nu te încrunta. Hai, fixează data, Scarlett. Nu te grăbesc cu nunta. Trebuie să salvăm aparențele. Vom aştepta cât cere buna-cuviință. Dar, fiindcă veni vorba, cam cât cere buna-cuviință să aşteptăm?

— N-am spus deloc că mă mărit cu tine. Nu e potrivit nici măcar să vorbeşti despre asemenea lucruri în clipe ca aceasta.

— Ți-am spus de ce am deschis vorba. Plec mâine şi sunt un îndrăgostit prea pătimaş ca să-mi mai înfrânez multă vreme pasiunea. Dar poate că nu ți-am făcut cum trebuie declarația.

Cu o repeziciune care o sperie, el alunecă de pe canapea, căzând în genunchi şi, cu mâna delicat aşezată pe inimă, începu să recite în grabă:

— Iartă-mă că te-am surprins cu impetuozitatea sentimentelor mele, scumpă Scarlett – vreau să spun, scumpă doamnă Kennedy. N-a putut scăpa atenției dumneavoastră faptul că prietenia pe care o aveam de câtva timp pentru dumneavoastră s-a prefăcut, în inima mea, într-un simțământ mai adânc, un simțământ mai frumos, mai pur şi mai nobil. Să îndrăznesc a-l numi? Dragostea e aceea care mă face atât de cutezător.

— Ridică-te, spuse ea. Ai un aer atât de caraghios, şi ia închipuie-ți ce-ar spune Mammy dac-ar intra acum şi

te-ar vedea.

— Ar fi uluită. Şi nu i-ar veni să creadă că-s adevărate dovezile acestea de bune maniere din partea mea, spuse Rhett ridicându-se sprinten. Haide, Scarlett, nu mai eşti copil, o biată şcolăriță, ca să mă amâni cu pretexte ridicole în legătură cu buna-cuviință şi aşa mai departe. Spune-mi că te vei mărita cu mine când mă întorc, sau altfel, Dumnezeu mi-e martor, n-am să mai plec deloc. Am să rămân în oraş şi am să vin sub fereastra ta în fiecare seară să-ți cânt serenade, compromițându-te definitiv, aşa încât vei fi silită să te măriți spre a-ți salva reputația.

— Rhett, fii serios. Nu vreau să mă mărit cu nimeni.

— Adevărat? Dar de ce nu-mi spui adevăratul motiv? Nu poate fi vorba de o sfială feciorelnică. Ce este, atunci?

Deodată ea se gândi la Ashley, şi-l văzu de parcă s-ar fi aflat alături de ea, cu părul lui auriu, cu ochii blânzi, plin de demnitate, atât de deosebit de Rhett. El era pricina adevărată pentru care nu mai voia să se mărite, cu toate că n-avea nimic împotriva lui Rhett, ba uneori îi plăcea chiar foarte mult. Dar ea îi aparținea lui Ashley, pentru totdeauna. Nu fusese niciodată a lui Charles ori a lui Frank. Şi nu-i va putea aparține cu adevărat, vreodată, lui Rhett. Fiecare părticică din ființa ei, aproape tot ce făcuse până atunci, tot ce urmărise, tot ce obținuse, aparținea lui Ashley, fusese săvârşit pentru că-l iubea. Ashley şi Tara – lor le aparținea. Surâsurile, veselia, îmbrățişările pe care le dăduse lui Charles şi lui Frank erau ale lui Ashley, chiar dacă el nu le ceruse şi nu avea să le ceară niciodată. Undeva, adânc în ființa ei, zăcea dorința de-a se păstra pentru el, deşi ştia bine că el n-avea s-o ia niciodată.

Nu-şi dădea seama că fața i se schimbase, că reveria îi aşternuse pe obraz o expresie de blândețe pe care Rhett n-o mai surprinsese înainte. El se uită în ochii ei verzi şi prelungi, larg deschişi şi încețoşați şi la curba

delicată a buzelor ei, şi o clipă i se opri răsuflarea. Apoi, un colţ al gurii se lăsă în jos şi izbucni cu pătimaşă nerăbdare:

— Scarlett O'Hara, eşti smintită!

Mai înainte ca ea să-şi poată rechema gândurile înapoi, braţele lui o cuprinseră la fel de sigur şi de puternic cum o făcuseră atunci, cu mult timp în urmă, pe drumul întunecos spre Tara. Ea-şi simţi din nou toată slăbiciunea, copleşită de consimţirea întregii ei fiinţe şi de valul de căldură ce se ridica într-însa, istovind-o. Iar faţa senină a lui Ashley Wilkes se tulbură şi pieri în întuneric. Rhett îi plecă îndărăt capul peste braţul său şi o sărută, la început încetişor, apoi cu o grăbită gradare a intensităţii, care o făcu să se agaţe de el ca de singurul lucru stabil într-o lume ameţitoare şi instabilă. Gura lui stăruitoare îi desfăcea buzele tremurânde, transmiţând un fior sălbatic nervilor ei, trezindu-i senzaţii de care ea nu ştiuse până atunci că le poate avea. Şi mai înainte ca ameţeala s-o prindă în vârtejul ei, îşi dădu seama că răspunde la sărutări.

— Lasă-mă... te rog, sunt sfârşită, şopti ea încercând să-şi întoarcă puţin capul.

Rhett îi apăsă cu putere capul de umărul lui, iar ea prinse, în vârtejul ameţelii ei, o imagine fulgerătoare a chipului său. Ochii lui erau măriţi, sclipind ciudat, iar tremurul braţelor lui o înfricoşa.

— Aşa vreau, să fii sfârşită. Am să te fac să te simţi sfârşită. Ai aşteptat asta ani de zile. Niciunul dintre nenorociţii pe care i-ai cunoscut înainte nu te-a sărutat aşa. Nu-i adevărat? Scumpul tău Charles, ori Frank sau prostul de Ashley...

— Te rog...

— Am spus prostul de Ashley. Oameni distinşi cu toţii – ce ştiu ei despre femei? Ce ştiu ei despre tine? Eu însă te cunosc.

Gura lui i-o acoperea din nou pe-a ei, iar ea se supunea fără luptă, prea slabă, spre a-şi mai întoarce

măcar capul, lipsită fiind chiar de dorința s-o facă, tulburată de bătăile inimii şi învăluită de teamă, în fața puterii lui şi a slăbiciunii ei. Ce avea de gând să facă din ea? O să leşine dacă nu-i dădea drumul. De s-ar opri odată – de nu s-ar mai opri deloc.

— Spune „da”! şi gura lui întârzia deasupra buzelor ei, iar ochii îi erau atât de aproape încât păreau că umplu lumea. Spune „da”, afurisito, sau…

Scarlett şopti „da” fără să se gândească. Era ca şi cum el i-ar fi impus acest cuvânt şi ea l-ar fi rostit fără voie. Dar cum îl rosti, o cuprinse deodată o mare linişte, amețeala îi trecu şi chiar efectul coniacului începu s-o părăsească. Făgăduise că-l va lua de bărbat, când nici nu se gândea s-o facă. Nici nu-şi dădea seama cum se întâmplase, dar nu-i părea rău. Acum i se părea foarte firesc că spusese da – ca şi cum, prin intervenția divinității, o mână mai puternică decât a ei îi îndrumase viața, hotărând pentru ea.

El răsuflă o dată repede auzind-o, apoi se aplecă din nou ca şi când ar fi vrut s-o sărute; ea închise ochii şi-şi lăsă capul pe spate. Dar el se retrase şi Scarlett se simți uşor dezamăgită. I se părea ciudat să fie sărutată în felul acesta, şi totuşi era ceva care o atrăgea.

Rhett stătu foarte liniştit o clipă, cu capul ei lipit de umăr şi, ca şi când ar fi făcut o sforțare, brațele încetară să-i tremure. Se îndepărtă de ea puțin şi o privi. Scarlett deschise ochii şi văzu că sclipirea înfricoşătoare din ochi îi pierise. Oricum, nu-l putu privi în față, şi ochii i se plecară; se simțea grozav de încurcată.

Când vorbi, glasul lui era liniştit.

— Ai spus-o cu-adevărat? Nu retragi făgăduiala?

— Nu.

— Nu e numai pentru că ai fost… cum s-ar zice… transportată de… ardoarea mea?

Scarlett nu putu să răspundă, pentru că nu ştia ce să-i spună, şi nici nu putu să-l privească în ochi. Rhett o apucă de bărbie, ridicându-i obrazul.

— Ți-am spus odată că aş îndura orice din partea ta, dar nu o minciună. Şi acum vreau să-mi spui adevărul. De ce ai spus „da”?

Nu putea încă să vorbească; totuşi, încet, îşi recăpătă puțin cumpătul şi rămase cu privirea plecată, în timp ce colțurile buzelor i se ridicară într-un zâmbet uşor.

— Uită-te la mine. Pentru banii mei?

— Vai, Rhett! Ce întrebare!

— Uită-te la mine, şi nu încerca să mă amăgeşti. Nu sunt nici Charles, nici Frank, şi niciunul dintre curtezanii tăi din comitat, ca să mă las impresionat de tremurul pleoapelor tale. Mă iei pentru bani?

— Păi… în parte, da.

— În parte?

Rhett nu părea ofensat. Răsuflă adânc, şi din privire îi pieri înfocarea pe care asentimentul ei o aprinsese, şi pe care Scarlett nu o văzuse fiind prea zăpăcită.

— Ştii… începu ea cu stângăcie, banii sunt şi ei buni la ceva, Rhett, şi Dumnezeu ştie că Frank n-a lăsat mare lucru. De altfel, Rhett… noi doi ne înțelegem, ştii bine. Şi eşti singurul bărbat care înghite adevărul din partea unei femei, şi poate că ar fi plăcut să am un soț care să nu mă creadă o tâmpită, aşteptând numai minciuni de la mine şi… în sfârşit… țin la tine.

— Ții la mine?

— În sfârşit, spuse ea agitându-se, dacă ți-aş spune că sunt nebună după tine, aş minți, şi, de altfel, nici tu nu m-ai crede.

— Câteodată, iubito, cred că mergi prea departe cu adevărul. Nu crezi că acum ar fi potrivit să-mi spui „Rhett, te iubesc”, chiar dacă nu e prea adevărat?

Unde voia să ajungă, se întrebă ea, din ce în ce mai încurcată. Arăta ciudat, într-un fel nerăbdător, ofensat şi batjocoritor. Îl văzu că-şi retrage mâinile, vârându-le în buzunarele pantalonilor şi-şi încleştează pumnii.

„Chiar dacă prin asta pierd un soț, trebuie să-i spun adevărul”, se gândi ea cu încăpățânare, ca întotdeauna

când Rhett o necăjea.

— Rhett, ar fi o minciună, şi de ce să ne spunem toate fleacurile ce se obişnuiesc? Țin la tine, după cum ți-am spus. Ştii bine cum stau lucrurile. Mi-ai spus într-o zi că nu mă iubeşti, dar că avem multe lucruri în comun. Suntem amândoi ticăloşi, după cum…

— Oh, Doamne! şopti el repede, întorcând capul. Sunt prins în propria-mi cursă!

— Ce spui?

— Nimic, şi începu să râdă, dar nu era un râs prea plăcut. Ei, hotărăşte ziua, draga mea, şi râse din nou, aplecându-se şi sărutându-i mâinile.

Scarlett se simți uşurată văzând că-i revenise buna dispoziție, şi zâmbi la rândul ei.

Rhett se jucă o clipă cu mâna ei, apoi o privi rânjind.

— Ai întâlnit vreodată într-un roman situația bine cunoscută a nevestei indiferente care se îndrăgosteşte de propriul ei soț?

— Ştii bine că nu citesc romane, spuse ea şi, gândindu-se că ar fi cazul să glumească şi ea, continuă: De altfel, mi-ai spus odată că e de prost-gust ca soții să se iubească între ei.

— Am spus odată prea multe lucruri, dracul să le ia, replică el scurt, ridicându-se.

— Nu înjura.

— Va trebui să te obişnuieşti, şi chiar să înveți şi tu să înjuri. Va trebui să te înveți cu toate obiceiurile mele cele rele. Cu asta vei plăti faptul că… ții la mine şi că pui lăbuța pe banii mei.

— Ei, nu te repezi aşa, tocmai pentru că nu te-am mințit şi nu te-am făcut să te încrezi prea mult. Tu nu eşti îndrăgostit de mine, nu-i aşa? Atunci de ce vrei să fiu eu îndrăgostită de tine?

— Nu, draga mea, nu sunt îndrăgostit de tine, după cum nu eşti nici tu, şi chiar dac-aş fi, eşti ultima persoană căreia i-aş spune-o. Dumnezeu să apere pe cel care s-ar îndrăgosti cu-adevărat de tine. I-ai sfărâma

inima, pisicuță dulce, crudă şi distrugătoare, atât de nepăsătoare şi cu atâta încredere în tine, încât nici nu-ți dai osteneala să-ți ascunzi gheruțele.

O smuci, ridicând-o în picioare şi o sărută din nou, dar de astă-dată buzele sale apăsară altfel, ca şi cum nu-i păsa dacă o durea – părea că vrea cu tot dinadinsul să-i pricinuiască durere, s-o insulte. Buzele lui îi alunecară pe gât în jos şi, în sfârşit, la apăsă pe mătasea ce-i acoperea pieptul, aşa de tare încât răsuflarea lui fierbinte îi ardea pielea. Mâinile ei se ridicară, încercând să-l dea la o parte ca să-i arate că se simte jignită.

— Te rog, nu! Cum îndrăzneşti!

— Îți bate inima ca unui iepuraş, spuse el batjocoritor. Prea iute pentru o simplă simpatie, aş crede dacă aş fi încrezut. Netezeşte-ți părul zbârlit. Şi nu-ți mai da aere virginale. Spune-mi, ce să-ți aduc din Anglia? Un inel? Ce fel de inel ți-ar place?

Ea şovăi puțin, împărțită între interesul pe care i-l treziseră ultimele lui cuvinte, şi dorința pur feminină de-a prelungi scena cu supărare şi indignare.

— Oh, un inel cu briliant… şi, Rhett, aş vrea să fie un briliant mare de tot.

— Ca să te poți făli cu el înaintea prietenilor tăi sărăciți, spunând: „Uitați-vă pe ce-am pus mâna!” Foarte bine, vei avea un briliant mare, atât de mare încât prietenele tale mai puțin norocoase se vor consola spunând că e vulgar să porți o piatră atât de mare.

Şi zicând asta, se întoarse brusc să plece, iar ea-l urmă, uluită, până la uşa care era închisă.

— Ce s-a întâmplat? Unde te duci?

— Plec acasă, să-mi fac bagajul.

— Dar…

— Dar ce?

— Nimic. Îți doresc călătorie plăcută.

— Mulțumesc.

Rhett deschise uşa şi păşi în hol. Scarlett îl urma oarecum încurcată, nițel dezamăgită de schimbarea lui

de dispoziție. El își îmbrăcă paltonul, luându-și mănușile și pălăria.

— Am să-ți scriu. Să mă înștiințezi dacă te răzgândești cumva.

— Dar, nu...

— Ei, ce e?

Părea acum nerăbdător să plece.

— Dar nu mă săruți la plecare? șopti ea cu teamă, să n-o audă cei din casă.

— Nu găsești că te-am sărutat destul pentru o seară? răspunse el zâmbindu-i. Ia gândește-te, o femeie tânără, bine-crescută, cuviincioasă... Ei, vezi, ți-am spus eu că o să ne distrăm, nu-i așa?

— Ești un nesuferit! exclamă ea mâniată, fără a se mai gândi dacă o auzea sau nu Mammy. Și nu-mi pasă dacă nu te mai întorci niciodată.

Se întoarse și se repezi pe scări în sus, așteptând să simtă mâna lui fierbinte pe brațul ei, oprind-o. Dar el se mărgini să deschidă ușa din față, iar un curent de aer rece pătrunse în încăpere.

— Am să mă întorc totuși, spuse el ieșind, în timp ce ea se oprise pe treapta de sus și privea spre ușa închisă.

Inelul pe care i-l aduse Rhett din Anglia era într-adevăr mare, atât de mare, încât Scarlett se simțea jenată să-l poarte. Îi plăceau bijuteriile arătoase și costisitoare, dar de astă-dată avea un simțământ de neliniște la gândul că fiecare va spune, pe drept cuvânt, că bijuteria era vulgară. Piatra centrală era un briliant de patru carate, înconjurat de numeroase smaralde. Ajungea până la încheietura degetului și parcă-i trăgea mâna în jos. Scarlett bănuia că Rhett își dăduse mare osteneală ca să găsească un asemenea inel, dar din pură răutate, comandase o bijuterie atât de ostentativă.

Până nu se întoarse Rhett la Atlanta și n-avea inelul în deget, nu spusese nimănui, nici familiei, despre intențiile ei; dar când își anunță, în sfârșit, logodna cu

Rhett, izbucni o furtună de bârfeli împotriva ei. De când cu afacerea Klanului, Scarlett şi cu Rhett rămăseseră cei mai antipatizați cetățeni, în afară de yankei şi de carpetbagger-i. Toată lumea o dezaprobase pe Scarlett încă din ziua aceea îndepărtată când renunțase să mai poarte doliu după Charlie Hamilton. Dezaprobarea lor crescuse din cauza purtării ei prea puțin feminine în afacerea cu gaterele, din cauza nepăsării cu care se plimbase prin oraş când fusese însărcinată, şi din alte multe cauze. Iar când ajunsese să pricinuiască moartea lui Frank şi a lui Tommy şi să primejduiască viața multor altora, antipatia se transformă într-un sentiment general de condamnare.

Cât despre Rhett, se bucurase de ura cetățenilor de când cu speculațiile sale din timpul războiului; şi nici legăturile sale cu republicanii nu-l făcuseră mai simpatic. Dar, lucru destul de ciudat, ceea ce provocase ura cea mai mare doamnelor din Atlanta fu faptul că Rhett salvase viețile câtorva dintre cei mai de seamă cetățeni ai oraşului.

Nu că ar regreta că bărbații lor erau încă în viață; dar le era necaz că datorau viețile lor unui om ca Rhett şi unui şiretlic atât de jenant. Luni întregi trebuiră să îndure râsetele şi batjocura yankeilor, şi doamnele găsiră că dacă Rhett ar fi vrut cu adevărat să facă un bine membrilor Klanului, ar fi găsit un mijloc mai decent de-a aranja lucrurile. Ele spuneau că Rhett o amestecase dinadins pe Belle Watling în afacere, pentru a pune lumea distinsă a oraşului într-o situație penibilă. Şi astfel, el nu merita nici mulțumirile lor pentru că le scăpase viața, nici iertarea păcatelor lui din trecut.

Aceste femei, atât de blânde, de miloase, de neobosite pe timpuri grele, erau neîndurătoare față de oricine călca vreuna din normele codului lor nescris. Acest cod era simplu: respect față de Confederație, cinstirea bătrânilor, credință față de vechile tradiții, mândrie în sărăcie, generozitate față de prieteni şi ură neştearsă

pentru yankei. Scarlett împreună cu Rhett călcaseră fiecare din aceste norme de conduită.

Oamenii ale căror vieți fuseseră salvate de Rhett încercară, dintr-un simțământ de bună-cuviință şi recunoştință, să pună lacăt la gura soțiilor lor, dar nu avură niciun succes. Înainte de a fi anunțat că se vor căsători, cei doi fuseseră încă destul de antipatizați, dar lumea putea totuşi să fie politicoasă cu ei, supunându-se conveniențelor. Acum nici politețea aceea rece nu mai era cu putință. Ştirea logodnei lor veni ca o explozie, neaşteptată şi zguduitoare, cutremurând oraşul, şi chiar şi cele mai potolite şi blânde femei îşi exprimară, indignate, dezaprobarea. Auzi, să se mărite abia la un an după moartea lui Frank, când ea era aceea care l-a ucis! Şi cu cine! Cu individul acela Butler, care avea un bordel şi făcea tot felul de afaceri suspecte cu prietenii lui yankei şi carpetbagger-i! Despărțiți, puteau fi suportați, dar combinația aceasta neobrăzată – Scarlett cu Rhett – era prea mult. Vulgari şi vicleni amândoi! Ar trebui izgoniți din oraş!

Atlanta ar fi fost poate mai îngăduitoare față de cei doi, dacă vestea logodnei lor n-ar fi picat într-un moment când bunii amici ai lui Rhett, carpetbagger-ii şi scallawag-ii se făcuseră mai odioşi ca oricând în ochii cetățenilor respectabili. Ura generală împotriva yankeilor şi a aliaților lor ajunsese la culme în clipa anunțării logodnei lor, căci tocmai atunci căzuse în mâinile yankeilor ultima citadelă ce mai rezistase în Georgia. Lunga campanie începută când Sherman o pornise spre sud de Dalton, cu patru ani în urmă, atinsese punctul culminant, iar umilirea statului era acum desăvârşită.

Trei ani de Reconstrucție se scurseseră de atunci, trei ani de teroare. Toată lumea crezuse că situația nu putea fi mai rea. Dar acum Georgia îşi dădea seama că grozăviile Reconstrucției abia începuseră.

De trei ani guvernul federal încercase să impună principii şi legi străine în Georgia şi, cu ajutorul armatei,

reuşise destul de bine. Dar numai puterea armată susținea noul regim. Statul era sub dominația yankeilor, însă nu de bună voie. Liderii Georgiei se luptaseră necontenit pentru dreptul statului de-a se guverna singur, după propriile sale principii. Se împotriviseră neîncetat încercărilor yankeilor de a-i pune cu botul pe labe şi a socoti poruncile primite de la Washington ca legi proprii.

Oficial, conducătorii Georgiei nu capitulaseră niciodată, dar lupta fusese grea şi zadarnică. De la început ea fusese sortită înfrângerii, dar cel puțin mai amânase inevitabilul. Alte state din Sud aveau de mult negri analfabeți în cele mai înalte funcții publice, şi corpurile legiuitoare erau dominate de negri şi carpetbagger-i. Georgia, însă, prin rezistența ei îndârjită, scăpase până acum de degradarea finală. În cea mai mare parte, de-a lungul a trei ani, corpurile legiuitoare ale statului rămăseseră sub controlul albilor şi al democraților. Militarii yankei fiind peste tot, oficialitățile nu puteau face altceva decât să protesteze şi să se împotrivească! Puterea lor era nominală, dar izbutiseră, cel puțin, să păstreze conducerea formală a statului în mâinile georgienilor. Acum, chiar şi această ultimă citadelă căzuse.

La fel cum, cu patru ani în urmă, Johnston şi oamenii săi fuseseră împinşi, pas cu pas, de la Dalton la Atlanta, aşa fuseseră, încetul cu încetul, împinşi înapoi începând din 1865 democrații georgieni. Puterea guvernului federal în ce priveşte treburile statului ori viețile cetățenilor săi, devenise tot mai mare. Măsurile autoritare plouaseră unele după altele, iar ordonanțele militare, din zi în zi mai numeroase, reduceau tot mai mult puterea autorităților civile. În cele din urmă, cu o Georgie având statut de provincie militară, dreptul de vot fu îngăduit negrilor, fie că legile statului o autorizai: sau nu.

Cu o săptămână mai înainte ca Scarlett şi Rhett să-şi

anunțe logodna, avuseseră loc alegerile pentru funcția de guvernator. Democrații din Sud aveau candidat pe generalul John B. Gordon, unul dintre cetățenii georgieni cei mai iubiți şi mai respectați. Candidatul potrivnic era un republican numit Bullock. Alegerile ținuseră trei zile în loc de una. Trenuri înțesate de negri circulaseră din oraş în oraş, negrii votând la fiecare secție din drum. Bineînțeles, fu ales Bullock.

Cucerirea Georgiei de către Sherman adusese o adâncă amărăciune, dar cucerirea de către carpetbagger-i, yankei şi negri a conducerii statului pricinui o amărăciune aşa cum georgienii nu mai cunoscuseră până atunci. Atlanta şi Georgia fierbeau de furie.

Iar Rhett Butler era prieten cu odiosul acela de Bullock!

Scarlett, cu obişnuita ei nepăsare pentru toate lucrurile care nu se petreceau sub nasul ei, abia dacă aflase de alegerile ținute. Rhett nu luase parte la alegeri, iar legăturile lui cu yankeii rămăseseră aceleaşi ca mai înainte. Dar faptul era fapt: Rhett era un scallawag şi prieten cu Bullock. Iar dacă o asemenea căsătorie avea loc, Scarlett trecea şi ea în rândul scallawag-ilor. Atlanta nu era dispusă să fie mărinimoasă cu cei din tabăra adversă, şi cum vestea logodnei căzu tocmai în acele împrejurări, întregul oraş îşi aminti de toate lucrurile rele pe care le ştia în legătură cu cei doi, uitându-le pe cele bune.

Scarlett ştia că oraşul fierbe, dar nu-şi dădea seama cât de puternică era animozitatea generală, până ce doamna Merriwether, îndemnată de cercul ei parohial, nu se hotărî să-i vorbească, spre binele ei.

— Întrucât scumpa ta mamă nu mai este în viață, iar domnişoara Pitty nefiind măritată n-are autoritatea să... În fine, să-ți vorbească despre un asemenea lucru, simt că e de datoria mea, dragă Scarlett, s-o fac. Căpitanul Butler nu e omul pe care o femeie de familie bună poate

să-l ia de soț. Este un...

— Bunicul Merriwether și nepotul dumneavoastră îi datorează viața.

Doamna Merriwether înghiți în sec. Abia cu o oră înainte avusese o discuție înfierbântată cu bătrânul. Acesta îi spusese că se pare că nu ținea prea mult la pielea lui, de vreme ce nu simțea recunoștință pentru Rhett Butler, chiar dacă tipul era o secătură și un netrebnic.

— A făcut-o doar ca să ne joace o festă murdară, Scarlett, ca să ne pună într-o situație penibilă în fața yankeilor, reluă doamna Merriwether. Știi la fel de bine ca și mine că omul acesta e un pungaș. Așa a fost întotdeauna, și acum e mai rău ca oricând. Într-un cuvânt, e un individ pe care oamenii cumsecade nu-l pot primi.

— Nu? Asta-i curios, doamnă Merriwether. Era în salonul dumneavoastră destul de des în timpul războiului. Și nu-i așa că i-a dăruit lui Maybelle rochia de mătase albă de nuntă, sau poate că mă înșel?

— Lucrurile erau cu totul diferite pe timpul războiului, și lumea bună primea multe persoane care nu erau tocmai... În fine, făceam totul pentru cauză și așa se cuvenea. De bună seamă că nu te poți gândi serios să iei în căsătorie un om care nu s-a înrolat și care și-a bătut joc de cei ce se duceau să lupte.

— Ba s-a înrolat și el. A fost în armată timp de opt luni. A participat la ultima campanie, s-a luptat la Franklin și era cu generalul Johnston când acesta s-a predat.

— N-am auzit de asta, spuse doamna Merriwether, părând cu totul neîncrezătoare. Dar n-a fost rănit, adăugă ea, triumfătoare.

— Mulți oameni n-au fost răniți.

— Toți bărbații bine s-au ales cu o rană. Eu, personal, nu cunosc pe nimeni care să nu fi fost rănit.

Scarlett își ieși din sărite.

— Atunci, am impresia că toţi oamenii pe care-i cunoaşteţi sunt aşa de proşti, încât nu ştiu cum să se apere de o ploaie – sau de un potop de gloanţe. Dar, daţi-mi voie să vă spun, doamnă Merriwether, şi lucrul acesta puteţi să-l transmiteţi prietenilor dumneavoastră care îşi vâră nasul peste tot, că am să mă mărit cu căpitanul Butler şi că nu mi-ar păsa nici dacă ar fi luptat de partea yankeilor.

Când matroana aceasta respectabilă ieşi din casă, cu boneta fluturându-i belicos, Scarlett îşi dădu seama că avea acum un duşman făţiş, în locul unei prietene care s-o dezaprobe. Dar nu se sinchisea. Nimic din ce putea să spună doamna Merriwether n-avea cum s-o atingă. Nu-i păsa de părerea nimănui – cu excepţia părerii lui Mammy. Scarlett suportase cu tărie leşinul lui Pitty, atunci când îi anunţase logodna, şi-şi împietrise inima ca să-l poată privi pe Ashley, care păru deodată bătrân, şi-i ocoli privirea în timp ce o felicita. Fusese înveselită şi totodată mâniată de scrisorile primite de la mătuşa Pauline şi mătuşa Eulalie din Charleston, care spuneau că sunt uluite de ştirea aflată, interziceau formal căsătoria şi o anunţau pe Scarlett că gestul ei avea nu numai să distrugă situaţia ei în societate, dar chiar s-o primejduiască pe a lor. Nu se putuse stăpâni să nu râdă auzind-o pe Melanie, care-i spunea deschis cu o încruntătură dezamăgită:

— Fireşte, căpitanul Butler e mult mai simpatic decât socoteşte multă lume, şi s-a purtat teribil de dezinteresat şi de iscusit când l-a salvat pe Ashley. În fond, el a luptat şi pentru Confederaţie. Dar, Scarlett, nu crezi c-ai face bine să te mai gândeşti niţel?

Nu, nu-i păsa de nimeni, în afară de Mammy. Cuvintele lui Mammy fuseseră cele care o înfuriaseră cel mai mult şi în acelaşi timp o îndureraseră.

— Te-am văzut făcând o g'ămadă de luc'u'i ca'e a' fi supă'at-o pe domnişoa'a Ellen, dacă a' fi t'ăit. Şi pe mine m-au înt'istat mult. Da' ăsta-i cel mai 'ău dint'e toate. Te

mă'iți cu o lichea! Da, domnişoa'ă Sca'lett, am zis lichea! Să nu-mi spui că e de neam bun. N-a'e a face. Lichelele ies şi din neam 'ău, şi din neam bun; şi el e lichea! Da, domnişoa'ă Sca'lett, te-am văzut cum l-ai luat pe domnul' Cha'les de la domnişoa'a Honey, când nu țineai deloc la el. Şi am văzut cum l-ai suflat pe domnu' F'ank chia' su'o'ii dumitale. Şi mi-am ținut gu'a de multe o'i, când ai vândut lemne p'oaste zicând că-s bune, când te-ai plimbat de colo-colo singu'ă ațâțând pe neg'i şi p'icinuind moa'tea domnului F'ank, şi când lăsai pe bieții deținuți să moa'ă de foame. Mi-aş fi ținut gu'a chia' dacă domnişoa'a Ellen, din Ța'a Făgăduinței, nu mi-a' fi st'igat: „Mammy, Mammy, ai g'ijă de copilu' meu!" Da. Le-am înghițit pe toate, da' pe asta n-o s-o înghit, domnişoa'ă Sca'lett. Nu te poți mă'ita cu o lichea. Cât oi t'ăi eu, nu te las.

— Mă mărit cu cine-mi place, spuse Scarlett cu răceală. Cred că nu-ți dai seama ce spui.

— Ba ştiu foa'te bine! Dacă nu-ți spun eu luc'uile astea, cine să ți le spună?

— M-am gândit bine, Mammy, şi am hotărât că lucrul cel mai bun pe care-l poți face e să te întorci la Tara. Am să-ți dau bani şi...

Mammy se îndreptă, plină de demnitate.

— Sunt libe'ă, domnişoa'ă Sca'lett. Nu mă poți t'imite nicăie'i dacă eu nu v'eau să me'g. Şi nu mă înto'c la Ta'a decât când vii şi dumneata cu mine. N-am să pă'ăsesc eu pe copilu' domnişoa'ei Ellen, şi nimeni pe lume nu mă poate sili să plec. Şi n-am să las nici pe nepoții domnişoa'ei Ellen să fie c'escuți de o lichea de tată vit'eg. Sunt aici, şi aici 'ămân!

— N-am să-ți îngădui să stai în casa mea şi să te porți rău cu căpitanul Butler. Mă voi mărita cu el, şi n-am nimic mai mult să-ți spun.

— Ba, a' mai fi multe de spus, replică Mammy încetişor, iar în ochii tulburi ai bătrânei se ivi o licărire bătăioasă. Da' niciodată nu m-am gândit să spun

luc’u’ile astea cuiva din sângele domnişoa’ei Ellen. Ascultă-mă, domnişoa’ă Sca’lett. Eşti ca un catâ’ înhămat în locul unui cal. Poţi să lust’uieşti copitele unui catâ’, să-l ţesali, să-i înzo’zonezi hamu’ şi să-l pui să t’agă la t’ăsu’ă, da’ tot catâ’ ’ămâne. Nu p’osteşte pe nimeni. Aşa şi cu dumneata. Te îmb’aci în ’ochii de mătase, ai câteva gate’e, o p’ăvălie şi ceva pa’ale şi-ţi dai ae’e de cal de ’asă da’ tot catâ’ ’ămâi. Şi nici nu p’osteşti pe nimeni. Cât desp’e Butle’ ăla, e de neam bun şi e ţesălat ca un cal de cu’se, da’ e şi el tot un catâ’ împodobit cu hamu’i.

Mammy aruncă stăpânei sale o privire pătrunzătoare, dar Scarlett rămânea mută, tremurând de jignirea adusă.

— Dacă ai apucat să zici că te mă’iţi cu el, ai s-o faci, fiindcă eşti încăpăţânată’cum e’a şi domnu’ Ge’ald. Da’ să ţii minte ce-ţi spun, domnişoa’ă Sca’lett, nu plec nicăie’i. Am să stau mai depa’te aici şi am s-o văd şi p-asta.

Fără să aştepte răspunsul, Mammy se întoarse şi ieşi din odaie, lăsând-o pe Scarlett furioasă şi plină de presimţiri rele.

În timpul lunii de miere, pe care o petrecură la New Orleans, Scarlett îi povesti lui Rhett scena cu Mammy. Spre uimirea şi indignarea ei, acesta râse de cuvintele, lui Mammy în legătură cu catârii înhămaţi la trăsură.

— N-am auzit niciodată un adevăr atât de profund, exprimat în chip atât de succint, spuse el. Mammy e o bătrână foarte deşteaptă şi unul dintre puţinii oameni al căror respect şi bună-voinţă aş voi să le câştig. Dar pentru că sunt un catâr, bănuiesc că n-am să obţin de la ea niciuna, nici alta. N-a vrut să primească de la mine nici măcar moneda de aur de zece dolari pe care, în entuziasmul meu de mire, am voit să i-o dau după nuntă. Am întâlnit prea puţini oameni care să nu se moaie la vederea banilor. Dar ea m-a privit în ochi, mulţumindu-mi, şi mi-a spus că nu era o negresă recent

eliberată şi că n-avea nevoie de banii mei.

— De ce s-o fi supărat? De ce mă bârfeşte toată lumea? E treaba mea dacă mă mărit şi cât de des o fac. Mi-am văzut întotdeauna de treburile mele. De ce nu-şi văd oamenii de ale lor?

— Drăguța mea, lumea iartă totul, afară de păcatul de a-ți vedea de treabă. Dar de ce miorlăi ca o pisică opărită? Ai spus întotdeauna că nu-ți pasă de bârfelile oamenilor. De ce să n-o dovedeşti acum? Ştii bine că te-ai expus adesea criticilor lor, când a fost vorba de lucruri mărunte; nu te poți aştepta să scapi de bârfeală într-o chestiune atât de importantă. Ştiai că o să se vorbească dacă te măriți cu un ticălos ca mine. Dacă aş fi o lichea de familie proastă, lumea n-ar fi aşa de pornită contra mea. Dar un ticălos bogat şi prosper, fireşte că nu poate fi iertat.

— Mi-ar plăcea să fii câteodată serios!

— Dar sunt serios. Virtuoşilor nu le place să-i vadă pe păcătoşi prosperând. Sus moralul, Scarlett! Nu mi-ai spus tu odată că principalul motiv pentru care voiai să fii bogată e să poți trimite la dracu' pe oricine? Ai ocazia acum.

— Dar tu erai prima persoană pe care țineam s-o trimit la dracu', spuse Scarlett râzând.

— Mai doreşti şi acum să mă trimiți?

— De, mai puțin ca înainte.

— Trimite-mă oricând, dacă-ți face plăcere.

— Nu-mi face plăcere în mod special, spuse Scarlett şi, aplecându-se, îl sărută cu o oarecare nepăsare.

Privirile lui întunecate îi cercetară repede obrazul, căutându-i în ochi ceva ce nu găsi. Râse scurt.

— Uită de Atlanta. Uită de scorpiile alea bătrâne. Te-am adus la New Orleans ca să te distrezi.

PARTEA A CINCEA

Capitolul XLVIII

Şi Scarlett se distra cum nu se mai distrase din primăvara dinaintea războiului. New Orleans-ul era un oraş atât de ciudat şi de captivant, şi Scarlett profita de toate plăcerile ce i se ofereau, cu frenezia unuia care a fost eliberat după ce fusese condamnat la închisoare pe viață. Carpetbagger-ii jefuiau oraşul, multe familii cumsecade erau alungate din casele lor şi nu ştiau dacă vor avea ce mânca a doua zi, şi un negru fusese ales locțiitor de guvernator. Dar oraşul, aşa cum i-l arăta Rhett, era locul cel mai vesel pe care-l cunoscuse ea vreodată. Oamenii cu care făcea cunoştință, lipsiți de griji, păreau să aibă buzunarele pline cu bani. Rhett îi prezentă o mulțime de femei frumoase, elegante, care aveau mâinile albe, fără urme de munci grele, femei care râdeau de orice şi nu vorbeau niciodată de lucruri grave şi plictisitoare sau de timpurile grele. Dar ce seducători erau bărbații pe care îi întâlnea! Ce deosebiți de bărbații din Atlanta – şi cum se luau la întrecere ca să danseze cu ea, să-i facă cele mai extravagante complimente, ca unei fetişcane!

Ca şi Rhett, bărbații aceştia aveau în ei ceva dur şi îndrăzneț. Păreau să stea mereu la pândă, ca oamenii care au trăit prea mult printre primejdii ca să mai poată fi vreodată nepăsători. Păreau că n-au nici trecut, nici viitor, şi de câte ori Scarlett, ca să întrețină conversația, îi întreba cu ce se ocupaseră înainte de a veni la New

Orleans, schimbau vorba, discret şi politicos. Era un lucru straniu, fiindcă la Atlanta fiecare nou venit, care era om cumsecade, se grăbea să-şi prezinte „scrisorile de acreditare”, povestind cu mândrie despre căminul şi familia lui şi parcurgând toată rețeaua încurcată a rudeniilor care se întindea în tot Sudul.

Oamenii aceştia erau tăcuți şi vorbeau cu prudență. Uneori, când Rhett rămânea singur cu ei, şi Scarlett era în camera vecină, auzea râsete şi prindea frânturi de conversație pe care nu le înțelegea, cuvinte disparate şi nume de locuri îndepărtate – Cuba şi Nassau pe vremea blocadei, goana după aur, dezvoltarea afacerilor, trafic de arme, contrabandă, Nicaragua, William Walker şi cum murise acesta la Truxillo, la zid... Într-o zi, intrarea bruscă a lui Scarlett curmă o conversație relativă la membrii bandei lui Quantrill, şi atunci auzi ea numele lui Frank şi Jessie James. Toți însă aveau maniere frumoase, şi haine admirabil croite, şi era neîndoielnic că toți o admirau mult pe Scarlett, aşa că puțin îi păsa dacă le plăcea să trăiască numai pentru prezent. Pentru ea, ei erau prietenii lui Rhett, aveau case mari şi trăsuri elegante, o luau la plimbare cu bărbatul ei, îi invitau la masă şi dădeau recepții în cinstea lor. Lui Scarlett oamenii aceştia îi plăceau foarte mult – iar pe Rhett lucrul îl amuza.

— Eram sigur că or să-ți placă, zise el râzând.

— Şi de ce nu? întrebă ea, ca de obicei bănuitoare de câte ori îl vedea râzând.

— Fiindcă sunt cu toții de calitate proastă, declasați şi ticăloşi. Nu sunt decât aventurieri, ori fac parte din aristocrația carpetbagger-ilor. Şi-au câştigat averile făcând speculă cu alimente, aşa cum a făcut şi scumpul tău soț, sau încheind contracte dubioase cu statul, sau traficând în diferite feluri suspecte pe care e mai bine să nu le cercetăm.

— Nu te cred. Vrei numai să mă necăjeşti. Sunt oameni cumsecade...

— Oamenii cumsecade din oraş mor de foame, zise Rhett, şi stau în maghernițe, dar îşi păstrează demnitatea. Şi mă îndoiesc că aş fi primit în maghernițele acelea. Vezi, draga mea, în timpul războiului am făcut aici câteva afaceri suspecte, şi oamenii au memorie foarte bună! Ştii, Scarlett, eşti pentru mine un motiv de permanentă încântare, cum reuşeşti să placi oameni pe care n-ar trebui să-i bagi în seamă şi să faci lucruri pe care n-ar trebui să le faci niciodată.

— Dar sunt prietenii tăi!

— Da, dar mie îmi plac ticăloşii! Mi-am petrecut primii ani ai tinereții jucând cărți pe un vapor care făcea curse pe Mississippi şi-i înțeleg pe oamenii aceştia. Dar nu sunt orb. Ştiu ce le poate pielea. Pe când tu – şi începu să râdă din nou – n-ai instinctul oamenilor, nu ştii să-i deosebeşti pe cei buni de cei răi. Uneori îmi vine să cred că singurele adevărate doamne pe care le-ai cunoscut au fost mama ta şi doamna Melly, dar mi-e teamă că niciuna n-a putut avea vreo influență asupra ta.

— Melly! Dar e proastă şi nu ştie să se îmbrace, şi n-are pic de personalitate.

— Cruță-mi o scenă de gelozie, doamnă. Frumusețea nu face dintr-o femeie o doamnă, şi hainele nici atâta.

— Crezi? Aşteaptă puțin, Rhett Butler, şi am să-ți arăt. Acum, când am… când avem bani, am de gând să fiu cea mai mare doamnă pe care ai văzut-o vreodată!

— Am să te urmăresc cu interes, zise el.

Ceea ce o pasiona mai mult decât oamenii cu care făcea cunoştință erau rochiile pe care i le cumpăra Rhett, alegând el singur culoarea, materialul şi modelul. Acum nu se mai purtau crinolinele, şi moda cea nouă era încântătoare, cu fusta trasă toată spre spate şi încrețită pe o turnură împodobită cu flori, cu funde şi cu valuri de dantelă. Se gândea la crinolinele pudice din timpul războiului şi se simțea puțin jenată de fustele

acestea care, fără îndoială, scoteau în relief linia pântecului. Şi ce pălărioare drăguțe se purtau, care nu erau de fapt deloc pălării, doar nişte tichii mici şi turtite puse pe ochi şi încărcate cu flori, fructe, pene jucăuşe şi panglici ce fluturau în bătaia vântului. (Numai dacă Rhett n-ar fi făcut prostia să arunce în foc buclele false pe care le cumpărase pentru a mări cocul, ca al indienelor, care se vedea de sub pălăriuță!) Şi ce lenjerie delicată, lucrată la mânăstire! Ce frumoasă era! Cămăşuțe de zi şi cămăşi de noapte, jupoane de olandă fină garnisite cu broderii delicate şi cu cerculețe minuscule. Şi pantofii de satin pe care îi cumpărase Rhett! Aveau tocuri înalte de cel puțin şase centimetri şi catarame de stras strălucitor. Şi ciorapii de mătase – dintr-o duzină de perechi niciuna n-avea partea de sus de bumbac! Ce lux!

Scarlett cumpără nenumărate daruri pentru toată familia: un cățeluş St. Bernard, pufos, pentru Wade care întotdeauna îşi dorise unul; o pisicuță de Angora pentru Beau; o brățară de mărgean pentru mica Ella; un colier bogat de opale cu pandantiv pentru mătuşa Pitty; operele complete ale lui Shakespeare pentru Melanie şi Ashley; o livrea bogată pentru unchiul Peter, plus un joben cu pană cum poartă vizitii; material de rochii pentru Dilcey şi bucătăreasă, în sfârşit tot felul de cadouri costisitoare pentru cei de la Tara.

— Dar ce i-ai cumpărat lui Mammy? întrebă Rhett examinând darurile împrăştiate pe patul din camera lor de hotel.

— Nimic. A fost prea urâcioasă. De ce să-i duc un cadou, când spune de noi că suntem nişte catâri?

— De ce te superi, drăguța mea, când ți se spune adevărul? Trebuie să-i duci şi lui Mammy un cadou. Dacă n-ai face-o, i s-ar sfâşia inima... şi inimi ca a ei sunt prea prețioase ca să le sfâşiem.

— Nu-i duc nimic. Nu merită.

— Atunci, îi cumpăr eu ceva. Îmi aduc aminte că

Mammy a mea spunea că, atunci când va merge în cer, ar vrea să aibă un jupon de tafta, care să şadă atât de ţeapăn şi să foşnească atât de tare, încât Dumnezeu să creadă că e făcut din aripi de îngeri. Am să cumpăr tafta roşie şi am să dau să facă un jupon pentru Mammy.

— N-o să-l primească. Mai bine moare decât să poarte ceva de la tine.

— Nici nu mă îndoiesc, dar n-are a face.

Prăvăliile din New Orleans erau aşa de luxoase şi pline de ispite, încât târguielile împreună cu Rhett erau o adevărată aventură pasionantă. Să cinezi cu el era tot atât de pasionant, chiar mai pasionant decât să faci cumpărături, fiindcă ştia ce să comande şi cum trebuiesc pregătite mâncărurile! Vinurile, lichiorurile şi şampania din New Orleans erau nişte experienţe noi şi plăcute pentru Scarlett, care cunoştea numai vinul de casă făcut din mure şi coniacul „pentru leşin" al mătuşii Pitty. Şi ce mâncăruri comanda Rhett! La New Orleans tot ce era mai bun era mâncarea. Amintindu-şi de zilele când murea de foame la Tara şi de lipsurile încă destul de recente, Scarlett simţea că niciodată nu se va putea sătura de mâncărurile acestea scumpe: crevete à la creole, porumbei în sos de vin, pateuri cu stridii şi sos de smântână, ciuperci, momiţe, ficat de curcan, ori peşte la grătar. Pofta ei de mâncare nu pierea niciodată, fiindcă de câte ori îşi amintea de eterna mazăre uscată şi de cartofii care se serveau la Tara, simţea dorinţa să se îndoape cu mâncărurile cele mai suculente.

— Mănânci de parcă fiecare masă ar fi ultima, îi zise Rhett. Nu-ţi curăţa farfuria, Scarlett. Sunt sigur că se mai găseşte mâncare la bucătărie. N-ai decât să ceri chelnerului să-ţi mai aducă. Dacă mai continui să mănânci cu atâta lăcomie, ai să te îngraşi ca femeile din Cuba şi am să divorţez de tine.

Scarlett însă îi scotea limba şi mai comanda o prăjitură de ciocolată.

Ce amuzant era să poţi cheltui câţi bani vrei, să nu-i

numeri tot timpul şi să te gândeşti că trebuie să faci economii, ca să plăteşti impozitele sau să cumperi catâri! Ce amuzant să trăieşti printre oameni veseli şi bogați şi nu printre săracii demni din Atlanta! Ce plăcere să porți rochii de brocart mătăsos, care îți subțiau talia şi-ți scoteau în evidență brațele şi gâtul, şi chiar şi pieptul! Ce plăcere să trezeşti admirația bărbaților! Ce plăcere să mănânci cât vrei, fără ca nimeni să-ți spună că nu te porți ca o femeie de lume! Şi să bei şampanie până te saturi!

Prima oară, Scarlett bău prea mult, şi a doua zi când se trezi avea o durere de cap îngrozitoare şi amintirea neplăcută că se întorsese la hotel cântând în trăsura deschisă: „Frumosul Steag Albastru”. Ştia că o doamnă nu trebuie să se îmbete, şi singura femeie beată pe care o văzuse fusese femeia aceea Watling, în ziua când căzuse Atlanta.

Nu-i venea nici să se uite în ochii lui Rhett, atât se simțea de umilită; pe el însă lucrul acesta părea că-l amuză. Tot ce făcea Scarlett părea că-l amuză, socotind-o un fel de pisicuță jucăuşă şi zburdalnică.

Era o adevărată plăcere să ieşi cu Rhett şi fiindcă era un bărbat atât de bine! Până acuma nu se uitase cu atenție la el, şi la Atlanta toată lumea era prea preocupată de faptele lui rele ca să se mai gândească la fizicul lui. Aici, însă, la New Orleans, Scarlett vedea cum toate femeile îl urmăresc cu privirea şi cum se emoționează când le săruta mâna. Dându-şi seama că bărbatul ei plăcea altor femei, care poate o pizmuiau, începu să se simtă mândră de-a se arăta în tovărăşia lui.

„Suntem o pereche frumoasă”, îşi zicea ea cu satisfacție.

Da, aşa cum prevestise Rhett, căsătoria poate fi un lucru plăcut. Şi nu numai plăcut, ci şi instructiv, fiindcă Scarlett învăța multe lucruri. I se părea ciudat că mai putea învăța ceva, deoarece crezuse că viața nu mai

avea nicio taină pentru ea. Se simțea ca un copil pentru care fiecare zi înseamnă o nouă descoperire.

Mai întâi, descoperi că viața conjugală cu Rhett era un lucru foarte deosebit de viața conjugală cu Charles sau cu Frank. Ei o respectaseră şi se temuseră de mânia ei. Îi cerşiseră favorurile şi ea nu le acordase nimic decât atunci când îi convenea. Rhett însă nu se temea de ea şi nu o respecta prea mult, îşi zicea Scarlett adeseori. Făcea ce voia şi, dacă ei nu-i plăcea, râdea de ea. Nu-l iubea dar, fără îndoială, viața cu el era interesantă. Mai pasionant era faptul că, până şi în momentele lui cele mai pătimaşe, care uneori aveau o nuanță de cruzime sau de veselie ironică, părea întotdeauna stăpân pe sine şi pe emoțiile lui.

„Asta probabil fiindcă, în fond, nu mă iubeşte”, se gândea Scarlett, de altfel fără s-o regrete. „Nu mi-ar conveni să-şi piardă capul”.

Totuşi, numai ideea că acest lucru ar fi posibil îi trezea curiozitatea şi o tulbura. Crezuse că-l cunoaşte foarte bine. Trăind însă cu Rhett, află despre el o mulțime de lucruri pe care înainte nu le ştiuse. Descoperi că glasul lui se putea face dulce, ca blana unei pisici, şi o clipă mai târziu, când începea să înjure, era numai asprime şi brutalitate. Ştia să povestească cu aparență de sinceritate şi admirație peripeții întâmplate în locurile ciudate pe unde umblase – întâmplări de curaj, cinste, virtute şi dragoste; ca imediat după aceea să urmeze poveşti fără perdea, pline de cinism. Scarlett ştia că niciun bărbat n-ar trebui să istorisească asemenea lucruri soției sale, dar pe ea o amuzau şi corespundeau unei trăsături ordinare şi grosolane a firii ei. O clipă, putea fi un amant duios şi atent, pentru a se schimba imediat într-un demon enervant, căruia îi plăcea s-o scoată din sărite ca să-i urmărească apoi cu plăcere manifestările nestăpânite ale temperamentului ei. Scarlett află că trebuie să se ferească de complimentele lui cu două tăişuri şi de expresiile lui

afectuoase. De fapt, în cele două săptămâni petrecute la New Orleans, aflase totul despre el, afară de ceea ce era în realitate.

Uneori, dimineața, nu lăsa servitoarea să intre şi îi aducea singur tava cu micul dejun, dându-i să mănânce ca unui copil. Sau îi lua peria din mână şi îi peria părul lung şi negru până începea să trosnească şi să pârâie. Alteori, o trezea brutal dintr-un somn adânc, smulgând aşternutul de pe ea şi îi gâdila picioarele goale. Uneori, asculta cu interes şi atenție amănuntele pe care i le povestea Scarlett în privința afacerilor ei, dând din cap în semn de aprobare când se arăta deşteaptă; alteori, spunea că operațiile ei financiare nu sunt decât hoții la drumul mare, ticăloşii şi escrocherii. Când o ducea la teatru, o enerva şoptindu-i întruna la ureche că probabil lui Dumnezeu nu-i plăceau distracțiile de felul acesta, iar când o ducea la biserică, îi debita cu glas scăzut tot felul de obscenități, ca pe urmă să-i reproşeze că râde de ele. O încuraja să spună tot ce-i trecea prin minte, să fie îndrăzneață şi obraznică. De la el deprinse ea obiceiul de a întrebuința cuvinte usturătoare, fraze ironice şi se învăță să folosească acest nou mod de a domina oamenii. Scarlett însă nu avea nici simțul umorului care mai îmblânzea ironia lui, nici surâsul cu care parcă îşi bătea joc de sine însuşi, chiar când îi ironiza pe alții.

Rhett o făcea să se joace, pe ea care aproape uitase ce e joaca. Viața fusese ani de zile atât de serioasă şi de grea. El ştia să se joace, şi elanul lui o antrena şi pe ea. Însă nu se juca aşa cum se joacă copiii, ci ca un bărbat, şi asta ea nu o putea uita, orice ar fi făcut. Nu se putea uita la el de la înălțimea superiorității ei de femeie, surâzând cum fac întotdeauna femeile când văd cum se distrează bărbații care rămân cu suflet de copil.

Asta o cam plictisea de câte ori îşi aducea aminte. Ce plăcut ar fi să se simtă superioară lui Rhett! De toți ceilalți bărbați pe care-i cunoscuse putuse scăpa zicând pe jumătate disprețuitoare „Ce copil!” Tatăl ei, gemenii

Tarleton cu obiceiul lor de a tachina şi a păcăli lumea, băieţii Fontaine cu furiile lor copilăreşti, Charles, Frank, toţi cei ce-i făcuseră curte în timpul războiului – toţi, în afară de Ashley. Numai pe Ashley şi pe Rhett nu-i putea înţelege, scăpau de sub puterea ei, fiindcă amândoi erau bărbaţi în toată puterea cuvântului, fără cea mai mică urmă de copilărie.

Nu-l înţelegea pe Rhett şi nici nu-şi dădea osteneala să-l înţeleagă, deşi din când în când era nedumerită de unele trăsături ale lui. De pildă, felul cum o privea uneori, când credea că ea nu-l vede. Când se întorcea brusc, îl surprindea observând-o, şi ochii lui aveau o privire pătimaşă şi îngrijorată, ca şi cum ar fi aşteptat ceva.

— De ce te uiţi aşa la mine? îl întrebă ea într-o zi, enervată. Parcă eşti o pisică la pândă în faţa găurii unui şoarece.

Rhett îşi schimba însă imediat expresia şi începea să râdă. Scarlett uită repede şi nu-şi mai bătu capul cu asta sau cu tot ce-l privea pe Rhett. De altfel, era greu să ajungi să-l înţelegi, şi viaţa cu el era foarte plăcută… afară de momentele în care se gândea la Ashley.

Era prea ocupată cu Rhett în timpul zilei ca să se gândească la Ashley. Noaptea însă, când era obosită de atâta dans şi când capul i se învârtea de prea multă şampanie, gândul îi zbura la el. Adeseori, când se odihnea aproape adormită în braţele lui Rhett şi luna scălda patul în lumina-i pală, se gândea cât de perfectă ar fi viaţa dacă ar ţine-o Ashley atât de strâns în braţe, dacă Ashley şi-ar îngropa capul în părul ei negru şi şi l-ar încolăci în jurul gâtului său.

Într-o noapte, pe când îi treceau prin minte asemenea gânduri, oftă şi-şi întoarse faţa spre fereastră; după o clipă simţi că braţul voinic de sub capul ei se întăreşte ca fierul, iar glasul lui Rhett se auzi în tăcerea camerei:

— Blestemat să-ţi fie pe veci sufletul tău de femeie mincinoasă!

Apoi se sculă, se îmbrăcă şi părăsi odaia fără să răspundă protestelor şi întrebărilor ei mirate. Se întoarse a doua zi dimineaţa, tocmai când Scarlett îşi lua dejunul. Era beat, cu părul ciufulit, şi în cea mai rea dispoziţie, nu ceru scuze şi nici nu explică unde fusese.

Scarlett nu-l întrebă nimic; rămase rece, aşa cum se cuvenea să fie o soţie jignită. Când sfârşi de mâncat, se îmbrăcă sub privirile ochilor lui injectaţi şi ieşi să facă târguieli. La întoarcere, Rhett nu mai era acolo şi nu-l revăzu decât seara, la cină.

Masa avu loc în tăcere. Scarlett se silea din răsputeri să fie calmă, fiindcă era ultima ei seară la New Orleans şi voia să savureze din plin langusta ce-i fusese servită, dar privirile lui o jenau. Totuşi, mâncă bine şi bău multă şampanie. Poate că această combinaţie de langustă şi şampanie îi provocă iarăşi în noaptea aceea vechiul coşmar. Se trezi brusc, acoperită de o sudoare rece, scuturată de hohote de plâns. Visase că era din nou la Tara şi Tara era pustie, mama ei murise şi odată cu ea toată tăria şi înţelepciunea lumii. Nu mai avea pe nimeni, pe nimeni în care să se încreadă. O urmărea ceva îngrozitor şi ea fugea întruna şi inima parcă îi plesnea în piept; fugea într-o ceaţă deasă şi moale, plângea şi bâjbâia căutând un adăpost, un loc sigur, care se afla undeva în ceaţa dimprejurul ei.

Când se trezi, Rhett era aplecat asupra ei. Fără să rostească o vorbă, o luă în braţe ca pe un copil şi o strânse lângă el, legănând-o, murmurându-i cuvinte mângâietoare şi, încet-încet, Scarlett se potoli şi hohotele de plâns încetară.

— O, Rhett, îmi era aşa de frig şi aşa de foame! Eram obosită şi nu puteam găsi. Fugeam prin ceaţă, dar nu găseam.

— Ce nu găseai, scumpa mea?

— Nu ştiu. Aş vrea şi eu să ştiu.

— Tot vechiul tău vis?

— Oh, da!

O culcă binişor în pat şi aprinse o lumânare. În lumină, ochii lui injectați şi trăsăturile lui accentuate îi dădeau aspectul enigmatic al unei statui de piatră. Cămaşa descheiată lăsa să i se vadă pieptul bronzat, acoperit de păr negru şi des. Scarlett, deşi încă tremurând de spaimă, se gândi ce puternic şi rezistent era pieptul lui şi murmură:

— Strânge-mă tare, Rhett.

— Scumpa mea! zise el încet şi, luând-o din nou în brațe, se aşeză într-un fotoliu mare, ținând-o cuibărită la pieptul lui.

— O, Rhett, e groaznic să-ți fie foame.

— Trebuie să ne groaznic să visezi că ți-e foame după ce ai înghițit o masă cu şapte feluri, între care langusta aceea imensă.

Surâdea, dar ochii lui aveau o expresie de bunătate.

— O, Rhett, alerg şi alerg şi caut şi nu ştiu ce caut. E întotdeauna ascuns în ceață. Ştiu că dacă aş găsi ce caut, aş fi salvată pentru totdeauna şi niciodată nu mi-ar mai fi foame sau frig.

— Cauți pe cineva sau ceva?

— Nu ştiu. Niciodată nu m-am gândit la asta. Rhett, crezi oare că într-o zi am să visez că găsesc ce caut şi că sunt salvată?

— Nu, zise el mângâindu-i părul răvăşit. Nu cred. Visele nu sunt aşa. Sunt însă sigur că dacă n-are să-ți lipsească nimic, şi are să-ți fie cald, şi n-are să-ți mai fie foame niciodată, n-ai să mai visezi visul acesta. Şi, Scarlett, am să mă îngrijesc să nu-ți lipsească nimic.

— Rhett, eşti atât de drăguț!

— Mulțumesc pentru compliment. Scarlett, vreau ca în fiecare dimineață când te trezeşti, să-ți spui: n-are să-mi mai fie foame şi nimic nu-mi poate face rău, atâta timp cât Rhett e aici şi atâta timp cât ține guvernul Statelor Unite.

— Guvernul Statelor Uite? întrebă Scarlett intrigată, cu obrazul încă ud de lacrimi.

— Vechii bani confederați au devenit acum bani buni. I-am investit în obligațiuni de stat.

— Oh, Doamne! strigă Scarlett, aşezându-se pe genunchii lui şi uitându-şi spaima. Vrei să spui că ai împrumutat banii tăi yankeilor?

— Cu un procent frumos.

— Nu-mi pasă, chiar de-ar fi cu sută la sută. Trebuie să-i vinzi imediat. Cum ți-a venit ideea să-i laşi pe yankei să se folosească de banii tăi?

— Şi ce-aş fi făcut cu ei? întrebă el surâzând, observând că ochii ei pierduseră expresia de groază.

— Stai... stai... ai putea cumpăra terenurile de la Five Points. Pariez că ai putea cumpăra toate terenurile de acolo.

— Mulțumesc. Nu țin să le cumpăr. Acum, când guvernul carpetbagger-ilor a reuşit să pună stăpânire pe Georgia, nu se ştie ce se poate întâmpla. Şi cu stolurile acestea de păsări de pradă care năvălesc din toate părțile asupra Georgiei, trebuie să fiu prudent. Ca bun scallawag, mă prefac că le sunt prieten, dar n-am încredere în ei. Nu-mi plasez banii în valori imobiliare, prefer obligațiunile. Pot fi ascunse. Terenurile sau imobilele se ascund greu.

— Crezi că... începu să zică Scarlett, şi se îngălbeni gândindu-se la gaterul şi la prăvălia ei.

— Nu ştiu. Dar nu te speria, Scarlett. Guvernatorul nostru cel nou şi simpatic e bun prieten cu mine. Numai că acum timpurile sunt nesigure şi nu vreau să-mi imobilizez capitalul în terenuri.

O mută pe Scarlett pe unul din genunchi, se aplecă, luă o țigară şi o aprinse. Cu picioarele goale atârnânde, Scarlett se uita cum joacă muşchii pe pieptul lui bronzat. Nu-i mai era frică.

— Şi, fiindcă vorbim de terenuri, Scarlett, zise el, m-am gândit să-mi clădesc o casă. Dacă pe Frank l-ai convins să locuiască în casa mătuşii Pitty, cu mine nu-ți merge. Nu cred că aş putea suporta s-o văd pe mătuşa

ta leşinând de trei ori pe zi, şi, de altfel, cred că unchiul Peter m-ar ucide înainte de a mă lăsa să locuiesc sub acoperişul sacru al familiei Hamilton. Domnişoara Pitty poate lua pe domnişoara India Wilkes la dânsa, dacă se teme să stea singură. Când ne vom întoarce la Atlanta, vom sta la Hotel Național, în apartamentul pentru tinerii căsătoriți, până se termină construcția. Înainte de plecare am achiziționat un teren mare pe Strada Piersicului, lângă casa familiei Leyden. Ştii care?

— O, Rhett, e splendid! Oh, cât doream să am casa mea! Aş vrea o casă mare de tot.

— Atunci, în sfârşit, suntem de acord într-o privință. Ți-ar place o casă în stuc alb, cu fier forjat, cum sunt casele creole de-aici?

— O, nu, Rhett! Nu vreau ceva demodat cum sunt casele din New Orleans. Ştiu exact ce vreau. Tot ce e mai nou: am văzut o fotografie în revista „Harper's Weekly". Era un model de chalet elvețian.

— Ce?

— Un chalet elvețian.

— Cum se scrie cuvântul ăsta?

Scarlett îi spuse.

— Oh, zise el mângâindu-şi mustața.

— Era minunat. Avea un acoperiş foarte înalt, şi în fiecare parte câte un fel de turnuleț. Ferestrele turnulețelor aveau geamuri roşii şi albastre. Făcea un efect splendid.

— Avea şi o verandă, cu o balustradă de lemn sculptată?

— Da.

— Şi o volută de lemn, chiar deasupra verandei, sub acoperiş?

— Da. Ai mai văzut probabil o casă ca asta?

— Am văzut, dar nu în Elveția. Elvețienii sunt un neam de oameni deştepți şi cu mult gust în arhitectură. Vrei cu tot dinadinsul o casă ca aceea?

— Oh, da!

— Sperasem că lângă mine gusturile tale s-au schimbat în bine. De ce nu vrei o casă creolă, sau o casă în stil colonial cu şase coloane albe?

— Ţi-am mai spus că nu vreau ceva învechit şi demodat. Şi înăuntru să punem tapete roşii şi perdele de catifea roşie care să ascundă uşile glisante şi... şi mobilă scumpă de nuc, şi covoare groase şi moi şi... o, Rhett, toată lumea va crăpa de invidie când ne va vedea casa.

— E oare nevoie neapărat să crape de invidie? Dar dacă vrei tu, o să-i facem să crape. Totuşi, gândeşte-te, Scarlett, nu ţi se pare lipsă de gust să faci atâta lux, când toată lumea e aşa de săracă?

— Aşa vreau să fie casa noastră, zise ea încăpăţânată. Vreau ca toţi cei care au fost răi cu mine să plesnească de necaz. Şi vom da recepţii atât de splendide, încât toată lumea are să regrete că m-a vorbit de rău.

— Dar cine are să vină la recepţiile noastre?

— Toată lumea, bineînţeles.

— Mă îndoiesc. Garda moare, dar nu se predă.

— O, Rhett, astea-s vorbe. Dacă ai bani, lumea te iubeşte.

— Nu sudiştii. Mai uşor va trece cămila prin urechea acului, decât va fi primit în saloanele din lumea bună cel ce a câştigat bani speculând. Cât despre scallawag-i – ca tine şi ca mine, drăguţo – să ne considerăm fericiţi dacă lumea nu ne scuipă. Dacă însă vrei să încerci, am să te ajut, draga mea, şi campania pe care o vei începe are să mă amuze. Şi fiindcă vorbim de bani, trebuie să-ţi spun un lucru. O să ai câţi bani vrei pentru casă şi pentru lux. Dacă-ţi plac bijuteriile, am să ţi le cumpăr eu, fiindcă tu ai un gust execrabil. Şi o să capeţi tot ce vrei pentru Wade sau pentru Ella. Şi dacă Will Benteen are nevoie de bani ca să cultive mai mult bumbac, sunt gata să contribui la reuşita acestui elefant alb al comitatului Clayton la care ţii atâta. E destul de cinstit, nu?

— Sigur. Eşti foarte generos.

— Dar un singur lucru să ştii. Niciun ban pentru prăvălie şi niciun ban pentru gaterele tale.

— Oh, zise Scarlett, şi chipul i se schimbă brusc.

În tot timpul călătoriei de nuntă, se gândise cum să aducă vorba despre cei o mie de dolari ce-i trebuiau ca să cumpere terenul de care avea nevoie pentru a-şi mări depozitul de cherestea.

— Parcă te lăudai că ai concepţii largi şi că nu-ţi pasă de ce spune lumea despre mine fiindcă sunt o femeie de afaceri, dar văd că eşti la fel ca toţi bărbaţii… ţi-e teamă că lumea are să spună că în casa ta cântă găina.

— Nimeni n-are să spună că la mine în casă cântă găina, asta ţi-o garantez, zise Rhett cu o voce domoală. Nu-mi pasă ce vorbesc nătărăii. De fapt, sunt destul de prost ca să mă mândresc că am o nevastă deşteaptă. Vreau să continui să te ocupi de prăvălie şi de gatere. Sunt ale copiilor tăi. Când Wade o să se facă mare, poate n-o să-i placă să fie întreţinut de tatăl său vitreg, şi atunci poate să ia el conducerea. Dar niciun ban al meu n-are să intre în afacerile astea.

— De ce?

— Fiindcă nu vreau să contribui la întreţinerea lui Ashley Wilkes.

— Iar începi?

— Nu. Dar tu ai vrut să-mi cunoşti motivele şi ţi le-am spus. Şi încă un lucru. Să nu crezi că o să poţi să mă păcăleşti cu registrele şi să mă minţi asupra cheltuielilor pentru casă şi toalete, şi în realitate să cumperi cu banii mei catâri sau un alt gater pentru Ashley. Am de gând să-ţi controlez şi să-ţi supraveghez strict cheltuielile. Oh, nu face pe ofensata! Ştiu că ai fi în stare! Nu vreau să-ţi dau ocazia s-o faci. Pentru că, atunci când e vorba de Tara sau Ashley, eşti în stare de orice. De Tara nu-mi pasă. Dar Ashley… Îţi dau frâu liber, drăguţa mea, dar nu uita că am şi zăbale şi pinteni.

Capitolul XLIX

Doamna Elsing ciuli urechile. Auzind-o pe Melanie trecând prin hol spre bucătărie, unde zgomotul de vase şi clinchetul argintăriei vesteau că în curând se vor servi gustările, se întoarse şi începu să vorbească încet cu doamnele aşezate îm cerc în salon, cu coşuleţe de lucru pe genunchi.

— Dinspre partea mea, n-am de gând să-i fac nicio vizită lui Scarlett, spuse ea, şi chipul ei distins era mai rece ca întotdeauna.

Celelalte doamne, membre ale cercului de croitorie pentru văduvele şi orfanii Confederaţiei, se grăbiră să-şi lase acul şi îşi apropiară scaunele. Toate mureau de nerăbdare să vorbească de Scarlett şi de Rhett, dar prezenţa Melaniei le împiedicase s-o facă până acum. În ajun, perechea se întorsese din New Orleans şi acum locuiau la Hotel Naţional, în apartamentul pentru tinerii căsătoriţi.

— Hugh spune că trebuie să le fac o vizită de politeţe din cauză că Butler i-a scăpat viaţa, urmă doamna Elsing. Şi biata Fanny ţine cu el şi spune că se va duce şi ea. I-am spus: „Fanny, dacă n-ar fi fost Scarlett, Tommy ar fi fost şi astăzi în viaţă. Dacă te duci la ea, înseamnă că nu-i respecţi memoria.” Fanny însă n-a găsit ceva mai bun să-mi răspundă decât: „Mamă, nu mă duc la Scarlett. Mă duc la domnul Butler. El a încercat din toate puterile să-l scape pe Tommy, şi nu

din vina lui n-a reuşit.”

— Ce proşti sunt tinerii! zise doamna Merriwether. Poftim, să le facă o vizită!

Şi pieptul ei voluminos se umflă de indignare când îşi aminti ce mojică fusese Scarlett când se dusese s-o avertizeze că nu se cade să se mărite cu Rhett. Şi urmă:

— Maybelle a mea e tot atât de proastă ca Fanny. Spune că şi ea şi René se vor duce la ei, fiindcă numai Rhett Butler l-a scăpat pe René de spânzurătoare. I-am răspuns că dacă Scarlett n-ar fi fost atât de îndrăzneață, René n-ar fi fost în primejdie. Şi bunicul Merriwether se duce. A început să se ramolească. Spune că e recunoscător ticălosului de Rhett, chiar dacă eu nu sunt. De când a pus piciorul în casa ființei aceleia, Belle Watling, se poartă într-un mod nesuferit. Auzi, să le fac o vizită! Nici prin gând nu-mi trece! Scarlett s-a declasat prin căsătoria ei cu un asemenea om. E destul de rău că a speculat în timpul războiului şi a câştigat bani în timp ce noi muream de foame, dar acum e mână în mână cu toți aceşti carpetbagger-i şi scallawag-i, şi prieten – da, prieten – cu acea sinistră canalie care se numeşte Bullock – da, guvernatorul! Auzi, să-i fac o vizită!

Doamna Bonnell oftă. Era o femeie brunetă şi grăsuță, cu fața veselă.

— N-o să-i fac decât o singură vizită, de politețe, Dolly. Nu sunt sigură dacă-i condamn. Am auzit că toți bărbații care au participat la expediția din seara aceea au de gând să-i facă o vizită, şi cred că bine fac. Uneori, nu-mi vine să cred că Scarlett e fiica lui Ellen O’Hara. Am fost colegă de şcoală cu ea la Savannah şi nu cred că a existat o fată mai drăguță ca ea şi tare mai țineam la ea. Dacă tatăl ei nu s-ar fi opus căsătoriei cu vărul ei, Philippe Robillard! Nu puteai să-i reproşezi ceva prea grav băiatului; tineretul trebuie să-şi facă de cap puțin… Ellen însă s-a grăbit şi s-a măritat cu bătrânul O’Hara şi a avut o fată ca Scarlett. Nu, zău, trebuie să mă duc o dată s-o văd, în amintirea mamei ei.

— Astea sunt fleacuri, sentimentalități, zise doamna Merriwether enervată. Kitty Bonnell, ai de gând să faci vizită unei femei care s-a măritat abia la un an după moartea bărbatului ei? O femeie…

— Şi, de fapt, ea l-a omorât pe domnul Kennedy, o întrerupse India, calm, dar cu răutate; de câte ori vorbea de Scarlett, abia reuşea să se exprime cuviincios, fiindcă nu-l putea uita pe Stuart Tarleton. De altfel, mi se pare că şi înainte de moartea domnului Kennedy a fost, între ea şi individul acela Butler, mai mult decât a bănuit lumea.

Înainte ca doamnele să-şi fi revenit din mirarea pe care le-o pricinuise o astfel de afirmație, şi încă din partea unei femei nemăritate, Melanie era în uşă. Fuseseră atât de preocupate de bârfeala lor, încât nu auziseră paşii uşori ai gazdei. Acum erau ca nişte şcolărițe surprinse de profesoară pe când vorbeau. Văzând cât de schimbată era Melanie la față, ruşinea li se transformă în spaimă. Era roşie de mânie, ochii ei blânzi scânteiau şi nările îi fremătau. Nimeni nu o mai văzuse pe Melanie atât de supărată. Niciuna din doamnele care erau de față nu o credea în stare să se mânie. Toate o iubeau, dar o credeau cea mai bună şi mai docilă dintre femeile tinere, respectuoasă față de cei mai în vârstă, dar lipsită de personalitate.

— India, cum îndrăzneşti să spui aşa ceva? întrebă ea cu glasul plin de mânie. Unde o să te ducă gelozia? Să-ți fie ruşine!

India se îngălbeni, dar rămase cu capul sus.

— Nu retractez nimic din ceea ce am spus, zise ea laconic, dar în sinea ei fierbea.

„Să fiu oare geloasă?” se întrebă ea. Gândindu-se la Stuart Tarleton, la Honey şi la Charles, cum să nu fie geloasă pe Scarlett? N-avea ea motive s-o urască, mai ales acum când bănuia că Scarlett îl acaparase şi pe Ashley? Îşi zise în sinea ei: „Aş putea să spun multe lucruri despre Ashley şi scumpa ta Scarlett”. Sufletul

Indiei era împărțit între dorința de a-l acoperi pe Ashley prin tăcerea ei şi aceea de a-l scăpa de Scarlett împărtăşindu-i Melaniei şi lumii întregi bănuielile ei. Aşa, Scarlett ar fi silită să renunțe la el. Acum însă nu era momentul. Nu ştia nimic precis, avea doar bănuieli.

— Nu retractez nimic, repetă ea.

— Atunci sunt încântată că nu mai locuieşti sub acelaşi acoperiş cu mine, zise Melanie pe un ton rece.

India sări în sus, şi sângele îi năvăli în obrajii palizi.

— Melanie, tu… cumnata mea… ai vrea să te cerți cu mine pentru o stricată ca…

— Scarlett e şi ea cumnata mea, spus Melanie privind-o pe India drept în ochi ca şi cum ar fi fost o străină. Şi mi-e mai dragă ca o soră. Şi dacă tu ai uitat ce a făcut pentru mine, eu n-am uitat. A stat cu mine în tot timpul asediului când s-ar fi putut duce acasă, şi când chiar mătuşa Pitty a fugit la Macon. Mi-a adus copilul pe lume, când yankeii erau aproape în Atlanta. Ne-a luat cu ea, pe Beau şi pe mine, la Tara şi s-a chinuit cu noi în călătoria aceea îngrozitoare, când m-ar fi putut lăsa la spital unde m-ar fi găsit yankeii. M-a îngrijit şi m-a hrănit chiar când n-avea ce mânca. Fiindcă eram slăbită şi bolnavă, mi-a dat cea mai bună saltea pe care o avea la Tara. Când am putut umbla, am purtat singura pereche de pantofi nerupți din toată casa. Tu, India, poți să uiți lucrurile acestea pe care le-a făcut pentru mine, dar eu nu. Şi când Ashley s-a întors, bolnav, descurajat, fără casă, fără un ban în buzunar, l-a primit ca pe un frate. Şi când am crezut că vom muri de durere pentru că trebuie să plecăm în Nord şi să părăsim Georgia, Scarlett i-a dat să conducă gaterul. Şi căpitanul Butler i-a scăpat viața lui Ashley, numai din bunătate, fiindcă n-avea nicio obligație față de el! Şi eu sunt recunoscătoare lui Scarlett şi căpitanului Butler! Dar tu, India, cum poți uita serviciile pe care Scarlett ni le-a făcut nouă, mie şi lui Ashley? Nu ții deloc la viața fratelui tău, dacă poți batjocori un om care i-a salvat-o?

Dacă te-ai pune în genunchi în fața lui Scarlett şi a căpitanului Butler, tot n-ar fi destul.

— Haide, haide, Melly, zise doamna Merriwether care-şi revenise mai repede, nu trebuie să-i vorbeşti aşa Indiei.

— Am auzit şi ce-ai spus dumneata despre Scarlett, zise Melanie întorcându-se brusc spre doamna bătrână şi grasă, cu aerul unui duelist care după ce şi-a dezarmat şi învins unul dintre adversari, se întoarce turbat spre al doilea. Şi pe dumneata te-am auzit, doamnă Elsing. Puțin îmi pasă ce credeți despre dânsa în sufletele voastre mărunte; vă priveşte. Dar ce spuneți de ea aici, în casa mea, unde vă aud eu, mă priveşte pe mine. Cum puteți să gândiți lucruri atât de îngrozitoare, necum să le rostiți? Țineți atât de puțin la bărbații voştri încât nu vă pasă dacă trăiesc sau mor? Nu sunteți recunoscătoare omului care i-a scăpat cu riscul vieții lui? Yankeii l-ar fi putut lua şi pe el drept membru al Klanului dacă s-ar fi aflat adevărul! L-ar fi spânzurat! Şi-a riscat viața pentru bărbații voştri. Pentru socrul dumitale, doamnă Merriwether, şi pentru ginerele şi nepoții dumitale. Şi pentru fratele dumitale, doamnă Bonnell, şi pentru ginerele dumitale, doamnă Elsing. Sunteți nişte ingrate, asta sunteți! Toate trebuie să-mi cereți scuze.

Doamna Elsing se sculă, ințepată, după ce-şi vârî lucrul în cutie.

— Dacă cineva mi-ar fi spus că ai putea fi aşa de rău-crescută, Melly... Nu, n-am să-ți cer scuze. India are dreptate. Scarlett e o femeie uşuratică şi stricată. N-am să uit cum s-a purtat în timpul războiului. Şi nu voi uita aroganța cu care se poartă de când are bani...

— Ce nu poți uita, o întrerupse Melanie strângându-şi pumnii ei mici, e că l-a concediat pe Hugh fiindcă nu era în stare să conducă gaterul...

— Melly! gemu un cor de glasuri.

Doamna Elsing îşi ridică capul şi porni spre uşă. Cu

mâna pe clanță, se opri şi se întoarse.

— Melly, zise ea cu vocea mai blândă. Scumpa mea, mi se rupe inima. Am fost cea mai bună prietenă a mamei tale şi l-am ajutat pe doctorul Meade să te aducă pe lume. Te-am iubit ca pe copilul meu. Dacă ar fi vorba de vreun lucru însemnat, nu m-ar durea aşa de mult să te aud vorbind astfel. Dar despre o femeie ca Scarlett O'Hara, care n-ar şovăi mult când ar fi să facă un rău unuia dintre noi… Ochii Melaniei se umplură de lacrimi la primele cuvinte ale doamnei Elsing; însă când aceasta sfârşi de vorbit, expresia ei era iar dură.

— Vreau să se înțeleagă bine că cine nu se va duce să o viziteze pe Scarlett, nu mai are ce căuta la mine, zise Melanie.

Un murmur de voci se ridică după această afirmație, în timp ce toate doamnele se sculau în picioare, jenate. Doamna Elsing îşi scăpă cutia de lucru pe jos, şi când se ridică, avea buclele false aşezate strâmb.

— Nu, nu, nu se poate, strigă ea. Melly, nu eşti în toate mințile. Nu-ți dai seama ce spui. Nu se poate să nu mai fim prietene. Nu vreau să ne certăm pentru asta.

Plângea şi, fără să-şi dea seama cum s-a întâmplat, Melly se trezi în brațele ei, hohotind de plâns dar afirmând printre suspine că nu retractează nimic din ce-a spus. Câteva dintre celelalte doamne izbucniră şi ele în lacrimi; doamna Merriwether, după ce-şi şterse nasul cu batista cu un zgomot de trâmbiță, îmbrățişă în acelaşi timp pe doamna Elsing şi pe Melanie. Mătuşa Pitty, care asistase la scenă împietrită, leşină cu adevărat de data aceasta şi căzu jos. În mijlocul lacrimilor, al învălmăşelii, al îmbrățişărilor şi al alergăturilor după săruri de mirosit, şi coniac, nu rămase decât o singură față calmă, o singură pereche de ochi care nu erau umezi. India Wilkes plecă fără să fie observată.

Bunicul Merriwether, întâlnindu-l pe unchiul Henry Hamilton câteva ceasuri mai târziu la cafenea, îi povesti

ce se întâmplase în cursul după-amiezii. Îi povesti cu mult haz, fiindcă era încântat că cineva avusese curajul s-o înfrunte pe nora lui cea temută de toți. El nu avusese niciodată atâta curaj.

— Atunci, la ce hotărâre a ajuns cârdul acela de gâşte? întrebă unchiul Henry enervat.

— Să-ți spun drept, nu ştiu, zise bunicul, dar îmi pare că Melly a câştigat bătălia. Pariez că or să se ducă toate la Scarlett, măcar o singură dată. Lumea ține la nepoata ta, Henry.

— Melly e o proastă, şi cucoanele celelalte au dreptate. Scarlett e o femeie uşuratică şi mă mir de ce Charlie a luat-o de nevastă, zise unchiul Henry posomorât. Într-un fel, însă Melly are şi ea dreptate. E corect ca familiile celor pe care i-a scăpat Rhett Butler să-i facă vizite. De fapt, nu am prea multe să-i reproşez lui Butler. S-a purtat foarte frumos când ne-a scăpat pe toți, în seara aceea. Dar Scarlett mă enervează. E prea descurcăreață ca să o mai poți admira. În fine, oricum ar fi, e nepoata mea prin alianță, aşa că o să mă duc s-o văd azi după-amiază.

— Merg şi eu cu tine, Henry. Lui Dolly o să-i vină rău când o să afle. Stai să mai beau un pahar.

— Nu, o să ne dea Butler ceva de băut. Şi, fie vorba între noi, se pricepe la băuturi.

Rhett spusese că garda moare dar nu se predă, şi avusese dreptate. Ştia ce puțin însemnau cele câteva vizite care li se făcură şi ştia şi de ce fuseseră făcute. Familiile celor ce participaseră la nenorocita lovitură a Klanului se prezentaseră cele dintâi, însă după aceea îşi răriră vizitele şi nu-i invitară pe Butler-i să le întoarcă vizitele.

Rhett spuse că n-ar fi venit nici aceştia dacă nu s-ar fi temut de represaliile Melaniei. Scarlett nu ştia de unde-i venise lui Rhett ideea asta şi afirmațiile bărbatului ei i se părură neserioase. Ce influență ar putea oare avea

Melanie asupra unor ființe ca doamna Elsing şi doamna Merriwether? Că nu mai veneau s-o vadă, nu o supăra deloc; de fapt, absența lor era abia observată, fiindcă apartamentul ei era plin de musafiri de alt soi. „Oameni noi” le ziceau vechii locuitori ai Atlantei, când nu-i numeau într-un fel mai puțin politicos.

Erau mulți „oameni noi” la Hotel Național, care asemenea lui Rhett şi lui Scarlett aşteptau să li se termine construcția caselor. Erau oameni veseli şi bogați, la fel ca prietenii lui Rhett din New Orleans; erau eleganți, cheltuiau mult, dar nu prea vorbeau de trecutul lor. Toți bărbații erau republicani şi se aflau la Atlanta pentru treburi care priveau guvernul statului. Scarlett nu ştia şi nici nu se obosea să afle ce fel de treburi erau acestea.

Rhett i-ar fi putut spune despre ce era vorba: oamenii aceştia erau ca vulturii pe lângă animalele muribunde. Simțeau moartea de departe şi veneau atraşi de ea să se ghiftuiască. Nu mai exista un guvern al Georgiei format din georgieni, statul era lipsit de apărare şi aventurierii veneau râuri-râuri.

Soțiile carpetbagger-ilor şi scallawag-ilor care erau prieteni cu Rhett se înghesuiau în salonul lui Scarlett, împreună cu „oamenii noi” pe care-i cunoscuse vânzându-le lemn de construcție. Rhett îi spuse că, deoarece făcea afaceri cu ei, trebuia să-i primească, şi după ce îi primi… se simți bine în tovărăşia lor. Erau foarte frumos îmbrăcați, nu vorbeau niciodată de război sau de timpurile grele; se mărgineau să discute de modă, de scandalurile care izbucneau şi de jocul de whist. Scarlett nu jucase cărți niciodată, dar se apucă de whist cu plăcere şi în curând deveni o bună jucătoare.

De câte ori era la hotel, apartamentul era plin de o mulțime de jucători de whist. Numai că nu prea stătea la hotel, fiindcă era prea ocupată cu construcția casei celei noi, ca să se mai sinchisească de musafiri. În zilele

acelea, nici nu-i păsa dacă avea sau nu musafiri. Voia să amâne activitatea mondenă până în ziua când va fi gata casa, când îşi va face intrarea în lume ca stăpâna celei mai mari case din Atlanta, şi va organiza cele mai rafinate primiri din tot oraşul.

În zilele calde de vară, se ducea să vadă cum se ridică încetul cu încetul casa de piatră roşie, care fu acoperită apoi cu şindrilă cenuşie, şi sfârşi prin a întrece în înălţime toate celelalte case de pe Strada Piersicului. Uitând de prăvălie şi de gatere, îşi petrecea timpul pe şantier, discutând cu dulgherii, certându-se cu zidarii şi cicălindu-l pe antreprenor. Privind cum se înălţau zidurile, se gândea că va fi cea mai mare şi mai frumoasă casă din oraş. Va fi chiar mai impunătoare decât locuinţa familiei James, care fusese cumpărată ca să slujească drept reşedinţă oficială pentru guvernatorul Bullock.

Balustradele şi streşinile casei guvernatorului erau împodobite cu lemnărie sculptată, dar ornamentaţia casei lui Scarlett le întrecea cu mult. Casa guvernatorului avea sală de bal, dar în comparaţie cu uriaşul salon ce ocupa întreg catul al doilea din casa lui Scarlett, părea o masă de biliard. De fapt, casa cea nouă le eclipsă pe toate celelalte: niciuna nu avea mai multe cupole, mai multe turnuri sau turnuleţe, balcoane, paratrăsnete sau ferestre cu geamuri colorate.

O verandă înconjura toată casa şi patru rânduri de scări duceau la ea, unul de fiecare parte a clădirii. Grădina era întinsă, plină de verdeaţă şi împodobită cu bănci de fier... Era şi un chioşc în cel mai pur stil gotic, şi două statui mari de fier, una reprezentând un cerb şi cealaltă un câine mare cât un ponei de Shetland. Pentru Wade şi Ella, care erau puţin speriaţi de dimensiunile, splendoarea şi aerul sumbru atât de „la modă” al noii locuinţe, aceste două statui reprezentând animale aduceau singura notă de veselie.

În interior, casa fu mobilată cum dorise Scarlett.

Covoare de mochetă groasă roşie acopereau toată podeaua, draperii de catifea roşie ascundeau uşile. Mobila, şi ea după ultima modă, era de nuc negru, sculptat oriunde era un centimetru de lemn care putea fi cioplit. Scaunele erau atât de bine tapisate, încât doamnele trebuiau să se aşeze cu grijă ca să nu alunece jos. Toţi pereţii erau plini de oglinzi în rame aurite sau zidite în perete; erau aşa de multe, încât Rhett, cu glasul lui leneş, îi spuse că se putea crede la Belle Watling. Între oglinzi erau gravuri în rame masive, unele lungi de doi metri şi jumătate, pe care Scarlett le comandase special de la New York. Pereţii erau acoperiţi cu tapete bogate de culoare închisă, camerele aveau tavane înalte şi casa era întotdeauna întunecată, fiindcă ferestrele aveau draperii prea mari, de catifea de culoarea prunei, care nu lăsau să pătrundă lumina.

Pe scurt, era o locuinţă impresionantă, şi Scarlett, călcând pe covoarele groase şi trântindu-se pe paturile de puf, îşi aducea aminte de podelele reci şi de saltelele de paie de la Tara şi se simţea mulţumită. I se părea cea mai frumoasă şi cea mai elegant mobilată casă pe care o văzuse vreodată. Rhett însă spunea că pentru el casa era un coşmar. Totuşi, dacă ei îi plăcea, era bine.

— Un străin care nu ne-ar cunoaşte, ar şti imediat că această casă a fost clădită cu bani câştigaţi necinstit, zise el? Ştii, Scarlett, banii câştigaţi necinstit nu aduc niciun folos, şi casa noastră ilustrează această axiomă. E tocmai casa pe care ar construi-o un parvenit.

Scarlett însă, plină de mândrie şi de fericire, plină de planurile recepţiilor pe care le va da când va fi definitiv instalată, îl ciupea în glumă de ureche şi zicea: „mofturi!”

Ştia acum că lui Rhett îi plăcea să-i mai taie din avânt, să-i tulbure mulţumirea dacă putea; dar nu-i lua în serios ironiile. Dacă l-ar fi luat în serios, ar fi trebuit să se certe cu el, şi Scarlett nu ţinea să se certe, fiindcă totdeauna ieşea bătută. Aşa că aproape nici nu asculta

ce-i spunea şi, când era silită să asculte, căuta să scape cu o glumă. Cel puţin aşa făcea la început.

În timpul călătoriei de nuntă şi cât stătuseră la Hotel Naţional, se înţeleseseră destul de bine. Îndată însă ce se mutară în casa nouă şi când Scarlett se înconjură de noii ei prieteni, certuri bruşte şi violente izbucniră între ei. Erau certuri de scurtă durata, fiindcă Scarlett nu-i putea ţine piept lui Rhett, care primea insultele ei rece şi indiferent şi pândea s-o înţepe acolo unde se aştepta ea mai puţin. Ea se certa; Rhett nu. El îi spunea doar părerea lui sinceră despre el, despre acţiunile ei, despre casa şi prietenii ei cei noi. Unele din părerile lui erau însă de aşa natură, încât ea nu se mai putea preface că nu le înţelege, sau că le consideră glume.

De pildă, când Scarlett hotărî să schimbe firma prăvăliei, din „Magazinul Universal Kennedy” în ceva mai răsunător, îl rugă pe Rhett să-i găsească ceva care să cuprindă şi cuvântul „emporium”. Rhett propuse „Caveat Emporium”{3}, şi o asigură pe soţia lui că e o firmă potrivită calităţii de mărfuri care se vindeau acolo. Plăcându-i cum sună, Scarlett se grăbi să comande firma, şi ar fi atârnat-o dacă Ashley Wilkes nu i-ar fi explicat, jenat, înţelesul celor două cuvinte. Rhett se prăpădi de râs în faţa furiei care o cuprinse pe Scarlett.

Şi-apoi, purtarea lui faţă de Mammy! Mammy nu-şi schimbase niciun pic părerea despre Rhett, care pentru ea era tot un catâr cu hamuri de cal. Era politicoasă, dar rece cu el. Şi spunea Dom’le Căpitan – în loc de Dom’le Rhett. Când Rhett îi oferi juponul de tafta roşie, nu-i făcu nici măcar o reverenţă şi nu-l îmbrăcă o singură dată. Îi ferea cât putea pe Wade şi pe Ella de Rhett, deşi băiatul îl adora pe „unchiul Rhett” şi acesta îi arăta multă dragoste copilului. Însă în loc s-o concedieze pe Mammy sau s-o repeadă şi să fie sever, Rhett se purta cu ea cu cea mai mare deferenţă, cu mult mai mult respect decât arăta doamnelor cu care se împrietenise Scarlett de curând. De fapt, se purta mai

respectuos chiar decât cu Scarlett. Întotdeauna cerea voie lui Mammy să-l ia pe Wade la călărie şi îi cerea părerea înainte de-a cumpăra păpuşi pentru Ella. Şi Mammy nu era nici măcar destul de politicoasă cu el.

Scarlett credea că Rhett ar trebui să fie aspru cu Mammy, aşa cum se cuvenea unui şef al familiei. Rhett însă râdea şi spunea că Mammy era adevăratul şef al familiei.

O scotea pe Scarlett din sărite spunându-i că peste câţiva ani, când republicanii nu vor mai stăpâni Georgia şi democraţii vor veni la putere, îşi va regreta purtarea.

— Când democraţii vor alege ei guvernatorul şi corpurile legiuitoare, toţi noii tăi prieteni republicani vor fi daţi la o parte şi trimişi înapoi să ţină baruri şi să golească găleţile cu lături, aşa cum le stă bine. Şi ai să rămâi izolată, fără niciun prieten, fie democrat, fie republican. De ce nu te gândeşti deloc la viitor?

Scarlett râdea, convinsă de dreptatea ei, fiindcă în vremea aceea Bullock era bine instalat în locul de guvernator, douăzeci şi şapte de negri fuseseră aleşi în corpurile legiuitoare, şi mii de democraţi din Georgia erau lipsiţi de dreptul de vot.

— Democraţii nu vor reveni niciodată la putere. Nu fac decât să-i irite pe yankei şi să-şi compromită şansele de revenire. Nu fac decât să rostească vorbe sforăitoare şi să organizeze expediţii nocturne cu Klan-ul.

— Vor reveni. Îi cunosc bine pe sudişti. Îi cunosc pe georgieni. Sunt dârji şi încăpăţânaţi. Chiar de va trebui să mai facă un război, îl vor face. Dacă vor trebui să cumpere voturile negrilor aşa cum fac yankeii, o vor face. Dacă vor trebui să pună zece mii de morţi să voteze, cum au făcut yankeii, toate cadavrele din toate cimitirele din Georgia vor veni să voteze. Lucrurile or să meargă atât de rău sub blânda domnie a bunului nostru prieten Rufus Bullock, încât în curând toată Georgia are să-l vomite afară.

— Rhett, nu întrebuinţa cuvinte atât de vulgare,

exclamă Scarlett. Vorbeşti de parcă nu m-aş bucura dacă democraţii s-ar întoarce. Ştii bine că da! M-aş bucura să-i văd iar la putere. Crezi că-mi place să văd soldaţi yankei peste tot, amintindu-mi că… crezi că-mi place… doar şi eu sunt georgiană! Aş vrea să-i văd pe democraţi iar la putere. Dar n-au să revină. Niciodată. Şi chiar de-ar reveni, ce rău le-ar face prietenilor mei? Vor avea şi atunci bani, nu-i aşa?

— Dacă vor şti să-i păstreze. Mă îndoiesc însă că sunt în stare să şi-i ţină mai mult de cinci ani, după felul cum cheltuiesc. Cu cât câştigi mai uşor, cu atât cheltuieşti mai repede. Banii lor nu au să le facă niciun bine. După cum nici ai mei nu ţi-au făcut ţie vreun bine. Nu te-au făcut din catâr, cal, frumoasa mea, nu-i aşa?

Cearta care izbucni din aceste ultime cuvinte ale lui Rhett dură zile întregi. După ce Scarlett stătu bosumflată patru zile, lăsând să înţeleagă prin tăcerea ei că aştepta să i se ceară scuze, Rhett plecă la New Orleans, luându-l şi pe Wade cu el, în ciuda rezistenţei lui Mammy. Rămase acolo până când lui Scarlett îi trecură furiile. Ea însă nu-l iertă că nu-i ceruse scuze.

Când se întoarse de la New Orleans, rece şi impenetrabil, Scarlett îşi înghiţi ciuda cât putu mai bine; o împinse în fundul sufletului, ca s-o analizeze mai bine altădată. Acum nu voia să se supere. Voia să fie fericită fiindcă era ocupată cu gândul primei petreceri pe care o va da în casa cea nouă. Va fi o recepţie grandioasă, cu plante verzi şi orchestră, veranda va fi acoperită şi se va servi un bufet de pomină – îi lăsa gura apă numai gândindu-se la el. Va pofti pe toţi cunoscuţii din Atlanta, pe toţi vechii prieteni şi pe noii ei prieteni fermecători pe care şi-i făcuse după ce se întorsese din călătoria de nuntă. Frigurile pregătirilor alungară din mintea ei amintirea vorbelor înţepătoare ale lui Rhett. Era fericită, fericită cum nu fusese de ani de zile.

Ce bine e să fii bogată! Să dai recepţii şi să nu te gândeşti la cheltuieli! Să cumperi mobila, şi rochiile, şi

mâncărurile cele mai scumpe şi să nu te gândeşti la facturi. Ce minunat să poți trimite cecuri mătuşii Pauline şi mătuşii Eulalie la Charleston, şi lui Will la Tara! Şi când te gândeşti că invidioşii spun că banul nu are nicio însemnătate! Şi Rhett mai spune că banii nu i-au adus fericire! Ce om!

Scarlett trimise invitații tuturor prietenilor şi cunoştințelor sale, şi mai vechi şi mai noi, chiar şi celor pe care nu-i agrea. Nu făcu nicio excepție, nici chiar pentru doamna Merriwether care fusese aproape mojică atunci când venise s-o viziteze la Hotel Național, nici chiar pentru doamna Elsing care fusese cu ea rece ca gheața. Invită şi pe doamnele Meade şi Whiting, care nu o simpatizau şi pe care ştia că le va pune în încurcătură, fiindcă nu aveau rochii potrivite pentru o recepție atât de elegantă. Inaugurarea casei lui Scarlett, sau „înghesuiala" cum se zicea la asemenea serate, jumătate bal şi jumătate recepție, era fără îndoială cea mai splendidă care avusese loc vreodată în Atlanta.

În seara aceea, casa şi veranda acoperită erau pline de musafiri care beau punch şi şampanie, mâncau pateuri şi stridii şi dansau în sunetul orchestrei ascunse cu grijă după un perete de plante verzi. Dar niciunul dintre cei pe care Rhett îi numea „vechea gardă" nu era de față, în afară de Melanie şi de Ashley, de mătuşa Pitty şi unchiul Henry, de doctorul şi doamna Meade şi de bunicul Merriwether.

Mulți dintre membrii „vechii gărzi" se hotărâseră, anevoie, să vină la petrecere. Unii acceptaseră din cauza atitudinii lui Melanie, alții fiindcă se simțeau obligați față de Rhett, care le scăpase viața lor şi a rudelor lor. Dar, cu două zile înainte, se zvonise în Atlanta că guvernatorul Bullock fusese poftit şi el. Vechea gardă îşi manifestă dezaprobarea printr-un teanc de cărți de vizită în care-şi exprima regretul de a nu putea accepta invitația lui Scarlett. Şi micul grup de prieteni, care totuşi venise, plecă jenat dar hotărât, de îndată ce

guvernatorul intră în casa lui Scarlett.

Scarlett fu atât de mirată şi de furioasă de acest afront, încât toată plăcerea petrecerii se spulberă. Serata ei cea elegantă! Se gândise cu atâta drag la ea, şi ce puţini dintre vechii ei prieteni, şi niciunul dintre duşmani, nu venise să vadă ce minunată era! Când, în zorii zilei, ultimul musafir plecă, ar fi vrut să plângă şi să ţipe dacă nu s-ar fi temut că Rhett va râde de ea, dacă nu s-ar fi temut că va citi un „Nu ţi-am spus eu?” în ochii lui negri şi scânteietori. Îşi stăpâni deci furia cât putu şi făcu pe indiferenta.

A doua zi însă îşi permise luxul să izbucnească în faţa Melaniei.

— Melly Wilkes, m-ai jignit şi l-ai pus pe Ashley şi pe ceilalţi să facă acelaşi lucru. Ştii bine că n-ar fi plecat atât de curând, dacă nu i-ai fi târât tu acasă. O, te-am văzut eu! Tocmai când îl căutam pe guvernator ca să ţi-l prezint, ai fugit ca un iepure.

— N-am crezut… nu-mi venea să cred că are să fie într-adevăr acolo, răspunse Melanie nenorocită. Deşi toată lumea spunea…

— Toată lumea? Aşa? Vasăzică toată lumea se leagă de mine şi mă bârfeşte, nu? strigă Scarlett furioasă. Vrei să spui că dacă ai fi ştiut că guvernatorul o să fie prezent, n-ai fi venit nici tu?

— Nu, zise Melanie încet, lăsând ochii în jos. Draga mea, n-aş fi putut veni.

— Poftim! Şi mi-ai făcut acelaşi afront ca şi ceilalţi.

— O, te rog, strigă Melly disperată. N-am vrut să te supăr. Pentru mine eşti sora mea, draga mea, văduva scumpului meu Charlie, şi…

Îşi puse sfioasă mâna pe braţul lui Scarlett, dar aceasta o respinse şi regretă amarnic că nu putea ţipa aşa cum făcea Gerald când se înfuria. Însă Melanie nu se dădu bătută; se uită în ochii verzi şi furioşi ai lui Scarlett, îşi îndreptă umerii ei înguşti şi luă o atitudine de demnitate, care contrasta straniu cu figura şi trupul

ei de copil.

— Îmi pare rău că eşti supărată, draga mea, dar nu vreau să-l cunosc pe guvernatorul Bullock, şi nici vreun republican sau scallawag. Nu vreau să-i întâlnesc nici la tine în casă, şi nici în altă casă. Nu, nici chiar dacă trebuie, să… dacă trebuie să… Melanie căută expresia cea mai cumplită pe care o putea găsi… nici chiar dacă trebuie să fiu mojică.

— Vasăzică, nu-ţi plac prietenii mei?

— Nu, dragă. Dar sunt prietenii tăi, nu ai mei.

— Îmi reproşezi că l-am poftit pe guvernator?

Încolţită, Melanie rămase totuşi cu capul sus, înfruntând fermă privirea lui Scarlett:

— Draga mea, când faci un lucru, ştiu că ai întotdeauna un motiv serios. Eu ţin la tine, am încredere în tine şi nu-ţi fac niciun reproş. Nu permit nimănui să te critice în faţa mea. Dar, Scarlett… şi deodată cuvintele începură să curgă repede din gura Melaniei, cuvinte pătimaşe, iar glasul ei era plin de ură… ai uitat ce ne-au făcut oamenii ăştia? Ai uitat moartea lui Charlie, sănătatea distrusă a lui Ashley şi casa de la Doisprezece Stejari arsă? O, Scarlett, cum l-ai putut uita pe individul acela îngrozitor pe care l-ai împuşcat când ţinea în mână cutia de lucru a mamei tale? Poţi să uiţi ce-au făcut soldaţii lui Sherman la Tara şi cum ne-au furat până şi rufăria? Şi cum au încercat să ardă casa şi-au îndrăznit să fure şi sabia tatălui meu? O, Scarlett, la petrecerea ta ai poftit tocmai pe oamenii care ne-au prădat, ne-au torturat şi ne-au lăsat muritori de foame. Pe oamenii care au făcut din negri stăpânii noştri, care ne fură acum şi-i împiedică pe bărbaţii noştri să voteze. Eu nu pot uita. Nu vreau să uit. N-am să-l las nici pe Beau al meu să uite şi-am să-mi învăţ şi nepoţii să-i urască pe oamenii aceştia… şi pe nepoţii nepoţilor mei, dacă Dumnezeu o să mă lase să trăiesc până atunci! Scarlett, cum ai putut uita?

Melanie se opri ca să răsufle, şi Scarlett rămase

privind-o, uitându-şi supărarea, atâta fusese de surprinsă de violența Melaniei.

— Mă crezi o proastă? o întrebă ea cu nerăbdare. Fireşte că mi-aduc aminte. Dar toate astea au trecut, Melly. Acum trebuie să facem ce putem, şi asta încerc şi eu. Guvernatorul Bullock şi câțiva dintre republicanii cei mai cumsecade ne pot fi de folos, dacă ştim cum să ne purtăm cu ei.

— Nu există republicani cumsecade, zise Melly, categorică. Şi n-am de gând să fac ce pot… dacă e vorba să mă umilesc înaintea yankeilor.

— Doamne sfinte, Melly, de ce te superi?

— O, strigă Melanie deodată, apucată de remuşcări. Am vorbit prea mult! Scarlett, n-am vrut să-ți fac vreun reproş sau să te jignesc. Fiecare crede ce vrea şi fiecare are dreptul să-şi aibă părerile lui. Eu te iubesc şi tu ştii că te iubesc şi nimic nu mă poate face să mă schimb față de tine. Şi mă iubeşti şi tu, nu-i aşa? Nu te-am făcut să mă urăşti? Scarlett, nu ştiu ce-aş face dacă între noi ar interveni o… acum după ce am trecut prin atâtea împreună. Spune-mi că nu eşti supărată pe mine!

— Haide, haide, Melly, nu-i decât o furtună într-un pahar cu apă, zise Scarlett bosumflată, dar fără s-o respingă pe Melly care o luase de talie.

— Acum ne-am împăcat, zise Melanie mulțumită, dar adăugă încet: Vreau să continuăm să ne vedem cum ne-am văzut întotdeauna, draga mea. Să-mi spui numai zilele când vin la tine republicani şi scallawag-i şi în zilele acelea am să stau acasă.

— Mi-e perfect egal dacă o să vii sau nu, zise Scarlett.

Îşi puse pălăria şi plecă acasă furioasă. Expresia îndurerată a Melaniei îi mai potolise însă puțin amorul propriu jignit.

În cursul săptămânilor care urmară după prima ei serată, Scarlett izbuti doar cu greu să pară indiferentă față de opinia publică. Când vechii ei prieteni nu mai

veniră pe la dânsa, în afară de Melanie, Pitty, unchiul Henry şi Ashley, şi când văzu că nu mai primeşte invitații la modestele lor petreceri, Scarlett începu să se simtă într-adevăr deconcertată şi jignită. Nu făcuse doar ea primii paşi spre o împăcare şi nu le arătase oamenilor acestora că nu avea pică pe ei pentru că o bârfiseră? Ar fi trebuit să ştie că nici ei nu-i plăcea guvernatorul Bullock, dar că era util să fii în relații bune cu el. Ce tâmpiți! Dacă toată lumea s-ar purta bine cu republicanii, Georgia ar scăpa repede de situația grea în care se afla.

Nu-şi dădea seama că, dintr-o singură lovitură, rupsese pentru totdeauna legătura şubredă care o lega de trecut, de vechii ei prieteni. Nici Melanie, cu toată trecerea ei, nu putea țese la loc firul acela subțire ca de mătase. De altfel, Melanie, disperată, cu inima zdrobită, dar loială, nici nu încercase s-o facă. Chiar dacă Scarlett ar fi vrut să reia legătura cu trecutul şi cu vechii ei prieteni, acum nu mai era cu putință. Tot oraşul i se împotrivea ca o stâncă de granit. Ura împotriva regimului Bullock era îndreptată acum şi asupra ei, o ură care se manifesta puțin, dar era totuşi neîmblânzită. Scarlett trecuse de partea duşmanului, şi oricare ar fi fost legăturile ei de familie, era acum de partea negrilor, a trădătorilor, a republicanilor – într-un cuvânt o scallawgg.

După ce suferi un timp prefăcându-se indiferentă, Scarlett reuşi chiar să nu-i mai pese şi deveni cu adevărat nepăsătoare. Niciodată nu-şi făcuse ea mult sânge rău din pricina schimbării de atitudine a oamenilor şi nici nu se văita întruna dacă îi mergea rău într-o anumită direcție. Curând nu-i mai păsa deloc ce credeau despre ea familiile Merriwether, Elsing, Whiting, Bonnell, Meade şi alții. Important era că Melanie venea pe la ea şi-l aducea şi pe Ashley, şi el era cel care conta. Şi mai era lume în Atlanta care venea la recepțiile ei, o lume mult mai plăcută decât babele acelea cu mintea

îngustă. De câte ori voia, putea să-şi umple casa cu musafiri, şi aceştia erau mai amuzanţi, mai eleganţi decât bătrânele înţepate şi îmbrăcate ca vai de lume care îi criticau purtările.

Oamenii aceştia erau noi veniţi la Atlanta. Unii dintre ei erau cunoştinţe de-ale lui Rhett, alţii aveau legături misterioase cu el, despre care zicea: „afaceri, drăguţa mea". Mai erau şi câteva familii pe care le cunoscuse Scarlett când stătuse la Hotel Naţional, iar alţii erau funcţionari numiţi de guvernatorul Bullock.

Societatea în care evolua acum Scarlett era una dintre cele mai pestriţe. Printre noile ei cunoştinţe se afla perechea Gelert, care locuise în nu ştiu câte state şi le părăsise în grabă pe toate cum li se descopereau înşelătoriile; Connington-ii ale căror relaţii cu Biroul Eliberaţilor din alt stat le adusese o avere în dauna bieţilor negri, pe care chipurile îi apărau; Deal-ii care vânduseră atâta încălţăminte de carton guvernului confederat încât au trebuit să-şi petreacă ultimul an de război în Europa; Hundon-ii care avuseseră de furcă cu poliţia în multe oraşe, totuşi obţineau diferite contracte ale statului; Carahan-ii care îşi începuseră cariera ţinând un tripou şi care făceau acum escrocherii cu banii statului investiţi în societăţi fantomă pentru construcţia unor căi ferate inexistente; Flaherty-ii care cumpăraseră sare cu doi cenţi kilogramul în 1861, şi câştigaseră o avere când preţul sării se urcase la un dolar în 1863, şi perechea Bart care ţinuse un bordel într-un mare oraş din Nord în timpul războiului şi acum frecventa cele mai selecte cercuri ale societăţii de carpetbagger-i.

Astfel de oameni erau acum intimii lui Scarlett, dar cei ce veneau la recepţiile ei mai mari numărau printre ei oameni de oarecare cultură şi distincţie, şi unii de familie foarte bună. Pe lângă aristocraţia societăţii de carpetbagger-i, mai veneau din Nord şi oameni foarte cumsecade, care se instalau în Atlanta atraşi de intensa

activitate comercială a oraşului în această epocă de refacere şi expansiune. Bogate familii yankee îşi trimiteau fiii în Sud să învețe să se descurce singuri, iar foştii ofițeri yankei veneau să se stabilească definitiv în oraşul pe care-l cuceriseră cu atâta greutate. La început, străini într-un oraş străin, acceptau bucuroşi invitații la petrecerile bogatei şi primitoarei doamne Butler. Curând însă îşi răreau vizitele. Erau oameni distinşi şi, după un scurt contact cu carpetbagger-ii şi cu felul lor de a fi, începeau să-i urască tot atât cât şi georgienii. Mulți deveniră democrați şi mai sudişti decât înşişi sudiştii.

Alții continuau să rămână în cercul lui Scarlett doar pentru că nu erau primiți în alte părți. Ar fi preferat fără îndoială saloanele liniştite ale vechii gărzi, dar vechea gardă nu voia să ştie de ei. Printre ei erau profesori yankei care veniseră în Sud plini de dorința de a-i lumina pe negri, şi unii scallawag-i care, deşi crescuți în tradiția democrată, deveniseră republicani după înfrângere.

Era greu să spui care dintre ei erau mai urâți de vechii locuitori ai oraşului: profesorii yankei, sau scallawag-ii, dar se pare că balanța înclina spre ultimii. Era mai uşor să-i ierți pe profesori, zicând: „Ce te poți aştepta din partea yankeilor ăstora iubitori de negri! Îşi închipuie că negrii sunt la fel cu ei!” Dar georgienii care deveniseră republicani din dorința de a câştiga, n-aveau nicio scuză.

„Dacă noi putem muri de foame, pot muri şi ei”, zicea vechea gardă. Mulți dintre foştii militari din armata confederată se lăsaseră cuprinşi de groaza de a-şi vedea familiile murind de foame şi se arătau mai toleranți față de vechii lor camarazi care-şi schimbaseră culoarea politică în dorința de a-şi salva familiile. Femeile, însă, rămăseseră neînduplecate şi dominau societatea cu o putere de neînvins. Le era mai scumpă cauza, acum când era pierdută, decât atunci când fusese în plină glorie. Acum devenise un fel de fetiş. Tot ce avea

legătură cu ea era sfânt, mormintele bărbaților care muriseră pentru ea, câmpurile de luptă, drapelele sfâşiate, săbiile agățate în holurile caselor, scrisorile îngălbenite primite de pe front, veteranii. Deviza acestor femei era să nu ajute, să nu aibă nimic de-a face şi să nu cruțe pe foştii duşmani, şi acum Scarlett se număra printre duşmani.

În societatea corciturilor adunate laolaltă de exigențele situației politice, nu exista decât un singur element comun: banul. Şi cum cei mai mulți dintre ei nu avuseseră în toată viața lor dinaintea războiului nici măcar douăzeci şi cinci de dolari, acum o porniseră să cheltuiască într-un ritm nemaivăzut în Atlanta.

Odată cu venirea republicanilor la putere, oraşul intră într-o eră de risipă şi ostentație, în care tot luciul rafinamentelor nu reuşea să mascheze stricăciunea şi vulgaritatea aflate la baza acestei vieți. Niciodată până atunci nu fusese mai adâncă prăpastia dintre săraci şi bogați. Cei din vârful piramidei nu se gândeau la cei nenorociți – în afară de negri, bineînțeles. Negrii trebuiau să capete tot ce era mai bun. Pentru ei erau şcolile, locuințele, hainele şi distracțiile cele mai bune, căci ei reprezentau puterea politică, şi votul fiecărui negru conta. Cât despre lumea sărăcită de război, ea putea muri de foame şi crăpa fără ca republicanilor îmbogățiți să le pese cât de puțin.

De curând măritată, frumoasă şi frapantă în toaletele ei elegante, sprijinindu-se pe averea lui Rhett, Scarlett se lăsa dusă de acest val de vulgaritate. Erau vremuri care îi conveneau – grosolane şi arogante, brutale şi ostentative, cu femei prea gătite, case prea încărcate cu mobilă, prea multe bijuterii, prea mulți cai, prea multă mâncare şi prea mult whisky. Rareori, când Scarlett se gândea la lucrul acesta, îşi dădea seama că niciuna din femeile din cercul ei nu s-ar fi putut numi femeie de lume, în înțelesul pe care îl dădea Ellen acestui cuvânt. Dar renunțase prea mult la concepțiile lui Ellen din ziua

aceea îndepărtată când, în salonul din Tara, se hotărâse să devină amanta lui Rhett, şi acum nu mai simţea prea des înţepăturile remuşcărilor.

Poate că noii ei prieteni nu erau, la drept vorbind, femei şi bărbaţi de lume, dar, asemenea prietenilor lui Rhett din New Orleans, erau plăcuţi. Mult mai plăcuţi decât vechii ei prieteni din Atlanta, atât de şterşi, care nu ştiuseră să se distreze altfel decât mergând la biserică şi citind pe Shakespeare. În afară de scurta ei călătorie de nuntă, nu se mai distrase de multă vreme aşa de bine. Până acum, de altfel, nu avusese niciodată senzaţia de siguranţă. Acum, când se simţea sigură pe sine, voia să danseze, să se joace, să facă nebunii, să mănânce bunătăţi şi să bea vinuri alese pe săturate, să se îmbrace numai în mătăsuri şi să se desfete, stând pe paturi de puf sau pe canapele moi. Şi-şi făcea toate gusturile. Încurajată de toleranţa lui Rhett, care se amuza privind-o, eliberată de constrângerile copilăriei, scăpată de teama sărăciei, îşi permitea tot luxul pe care-l visase adeseori – îşi permitea luxul de-a face tot ce voia şi de-a trimite la dracu' pe oamenii cărora nu le convenea ce făcea ea.

Se deprinsese cu beţia aceea plăcută pe care o simt oamenii a căror viaţă înseamnă o permanentă palmă dată societăţii organizate – ca de pildă: jucătorii, escrocii, aventurierele de mare clasă, toţi cei ce reuşesc graţie îndrăznelii lor. Spunea şi făcea tot ce voia şi, într-un timp extrem de scurt, insolenţa ei nu mai cunoştea margini.

Chiar faţă de noii ei prieteni, republicani şi scallawagi, era foarte arogantă, dar cu nimeni nu era mai mojică şi mai obraznică decât cu ofiţerii yankei din garnizoană şi cu familiile lor. Din toată masa eterogenă de oameni care năvăliseră în Atlanta, numai militarii yankei nu fură primiţi sau toleraţi de Scarlett. Îşi dădea chiar osteneala să fie cât mai mojică cu ei. Melanie nu era singura care nu putea uita ce înseamnă o uniformă

albastră. Pentru Scarlett, uniforma albastră cu nasturii auriți însemna toată grozăvia asediului, toată spaima fugii, jafurile şi incendiile, sărăcia neagră şi munca zdrobitoare de la Tara. Acum când era bogată şi apărată de prietenia guvernatorului şi a multora dintre republicanii de vază, putea să-şi permită să insulte pe toți militarii în uniforme albastre. Şi o făcea din plin.

Într-o zi, Rhett îi atrase atenția, cu tonul lui leneş, că cei mai mulți dintre bărbații pe care îi primea purtaseră aceeaşi uniformă albastră, şi asta nu demult. Ea îi răspunse însă că un yankeu nu pare yankeu decât când poartă o uniformă albastră. La care Rhett replică: „Consecvență, eşti un giuvaer rar!" – şi dădu din umeri.

Urându-i atât de mult, Scarlett era fericită de câte ori putea să-i jignească, cu atât mai mult cu cât de fiecare dată aceştia rămâneau foarte surprinşi. Cei mai mulți dintre militari şi familiile lor erau, pe drept cuvânt, surprinşi, fiind în majoritatea cazurilor oameni liniştiți şi bine-crescuți, izolați într-o țară străină, dornici să se întoarcă la ei în Nord, puțin ruşinați de toate canaliile pe care trebuiau să le susțină la putere. Erau, de fapt, oameni mult superiori celor din cercul lui Scarlett. Fireşte, soțiile ofițerilor nu înțelegeau de ce frumoasa doamnă Butler se împrietenea cu femei atât de ordinare ca Bridget Flaherty, cea cu părul roşu, iar pe ele nu scăpa un prilej fără a le jigni.

Totuşi, chiar şi doamnele ce se împrieteniseră cu Scarlett trebuiau să rabde multe din partea ei. Răbdau însă bucuroase. Pentru ele, ea reprezenta nu numai bogăția şi eleganța, ci şi vechiul „regim", cu numele vechi, cu familiile vechi, cu vechile tradiții cu care doreau din tot sufletul să se identifice. Familiile vechi după care tânjeau o alungaseră pe Scarlett din sânul lor, dar doamnele din noua aristocrație nu ştiau lucrul acesta. Ştiau doar că tatăl ei fusese un mare proprietar de sclavi, că mama ei, de fel din Savannah, era născută Robillard şi că bărbatul ei era Rhelt Butler din

Charleston. Şi asta le ajungea. Pentru ele, Scarlett era primul pas pe care-l făceau în societatea veche în care doreau să intre, şi care le dispreţuia, nu le întorcea vizitele, şi la biserică le saluta glacial. De fapt, Scarlett reprezenta pentru ele mai mult decât primul pas în societate. Pentru ele, femei venite de cine ştie unde, Scarlett reprezenta societatea însăşi. Fiind false femei de lume, ele nu vedeau ceea ce era fals în atitudinea lui Scarlett; de altfel, nici Scarlett nu-şi dădea seama că atitudinea ei era falsă. O luau ca atare şi răbdau multe din partea ei: aerele, toanele, furiile, aroganţa, mojicia şi francheţea cu care le arăta ce greşeli făceau.

Veniseră atât de curând de cine ştie unde şi erau atât de puţin sigure pe ele, încât doreau cu atât mai mult să pară rafinate; şi se fereau să-i răspundă cu aceeaşi monedă, de teamă că-şi vor da arama pe faţă şi nu vor fi considerate femei de lume. Cu orice preţ voiau să fie femei de lume. Se prefăceau a fi foarte delicate, pudice şi naive. Dacă le-ai fi auzit vorbind, ţi-ai fi închipuit că sunt nişte îngeri, şi că nu ştiu nimic despre relele acestei lumi. Nimeni n-ar fi crezut că roşcata Bridget Flaherty, cea cu tenul atât de alb şi cu un accent irlandez atât de pronunţat, furase economiile tatălui ei ca să fugă de acasă şi să se angajeze cameristă într-un hotel din New York. Şi dacă te-ai fi uitat la Sylvia Connington (fostă Sadie Belle) şi la Mamie Bart, n-ai fi bănuit că prima crescuse într-o cameră situată deasupra tavernei pe care o ţinea tatăl ei în cartierul Bowery din New York şi servise clienţii în zilele de mare afluenţă, iar a doua fusese pensionară chiar într-unul dintre bordelurile bărbatului ei. Nu, acum erau toate nişte fiinţe delicate şi respectabile.

Bărbaţii, care câştigaseră bani mulţi, învăţau cu mai puţină uşurinţă manierele frumoase, sau poate că se supuneau mai greu cerinţelor noii aristocraţii. La petrecerile date de Scarlett beau mult, poate prea mult, şi, de obicei, după petreceri rămâneau câţiva musafiri

adormiți care trebuiau culcați în odăile de oaspeți. Şi nu beau aşa cum beau bărbații pe care îi cunoscuse Scarlett în tinerețe. Se abrutizau, deveneau idioți, scârboşi şi obsceni. De altfel, oricât de multe scuipători punea Scarlett la dispoziția musafirilor, a doua zi covoarele erau pline de scuipat de tutun.

În fond, Scarlett îi disprețuia pe oamenii aceştia, dar fiindcă o amuzau, îi poftea mereu. Cum însă îi disprețuia, îi trimitea la dracu' de câte ori o enervau. Ei însă nu se supărau.

Nu se supărau nici pe Rhett, ceea ce era mai greu, fiindcă pe Rhett nu-l puteau păcăli – şi-şi dădeau seama de lucrul ăsta. Le dădea jos masca de pe față; cu un singur cuvânt, chiar în casa lui, şi întotdeauna în aşa fel încât nu puteau să-i răspundă nimic. Rhett nu se ruşina de felul cum făcuse avere; şi prefăcându-se a crede că nici ei nu se ruşinau de originea lor, rareori pierdea prilejul de-a vorbi de lucruri care, după părerea tuturor, ar fi trebuit lăsate în întuneric. Când nimeni nu se aştepta, la un pahar de punch, zicea pe un ton prietenos: „Ralph, dacă aş fi avut minte, în loc să forțez blocada aş fi câştigat bani vânzând acțiunile minelor de aur, văduvelor şi orfanilor, aşa cum ai făcut tu. Ar fi fost mult mai sigur." Sau: „Ei, Bill, văd că ai doi cai noi. Ai mai vândut câteva mii de acțiuni ale unor căi ferate inexistente? Bravo, băiete!" Ori: „Te felicit, Amos. Ai reuşit să obții contractul acela cu statul. Păcat însă că a trebuit să dai atâta şperț pentru asta".

Doamnele nu-l puteau suferi şi-l considerau vulgar. În spatele lui, bărbații spuneau că e o canalie şi un mojic. Noii locuitori ai Atlantei nu-l simpatizau pe Rhett mai mult ca cei vechi. Dar el nu-şi dădea osteneala să-i câştige pe aceştia, cum nu încercase să-i câştige nici pe ceilalți. Îşi vedea de treabă – amuzat, disprețuitor, indiferent față de părerea celor din jur şi atât de politicos, încât politețea lui era ea însăşi o insultă. Pentru Scarlett firea lui constituia încă o enigmă, dar o

enigmă pe care nu-şi mai bătea capul s-o dezlege. Era sigură că nu-i place nimic şi că nimic nu-i va face vreodată plăcere; sau că dorea un lucru pe care nu-l va căpăta niciodată; sau că niciodată nu dorise nimic, aşa că toate îi erau indiferente. Râdea de tot ce făcea ea. O încuraja să fie extravagantă şi insolentă, râdea de pretenţiile ei şi… plătea facturile.

Capitolul L

Rhett nu se abătea, nici în clipele de mare intimitate, de la atitudinea lui calmă şi politicoasă. Scarlett însă avea mereu impresia că o pândeşte pe furiş; ştia că, dacă ar întoarce brusc capul, ar surprinde în ochii lui expresia aceea ca de om ce aşteaptă ceva, expresia aceea de răbdare aproape înspăimântătoare pe care ea nu o înțelegea.

Uneori era un tovarăş de viață foarte plăcut, deşi nu permitea nimănui să mintă, să se prefacă sau să se laude în fața lui. O asculta când îi vorbea de prăvălie, de gatere, de cârciuma ei, de deținuți şi de banii pe care-i cheltuia cu hrana lor, şi îi dădea întotdeauna sfaturi foarte înțelepte. Era neobosit la dans şi la petrecerile care-i plăceau ei; avea o provizie nesfârşită de anecdote fără perdea, pe care i le povestea în desele seri pe care le petreceau singuri, cu o cafea şi o sticlă de coniac în față. Scarlett ştia că Rhett i-ar fi dat orice, i-ar fi răspuns la orice întrebare, cu condiția să fie sinceră cu el, refuzându-i însă orice ar fi încercat să capete pe căi lăturalnice – prin aluzii sau stratageme femeieşti. Avea obiceiul supărător de a-i înțelege jocul, ca să râdă apoi de ea.

Văzând cu câtă dulce nepăsare se purta în general, Scarlett se întreba uneori, dar fără să fie cu adevărat curioasă, de ce se însurase cu ea. Bărbații se însoară din dragoste sau ca să aibă cămin şi copii – sau pentru

avere, dar ea ştia că niciunul dintre aceste motive nu-l împinsese pe Rhett să se căsătorească cu ea. Era convinsă că nu o iubea. Când venea vorba despre casa ei cea minunată, spunea că e o oroare arhitectonică şi că preferă să locuiască într-un hotel bine ținut decât acasă. Niciodată nu făcea aluzii la copii, aşa cum făcuseră Charlie şi Frank. Într-o zi, încercând să fie cochetă, îl întrebă de ce o luase de nevasta, şi se înfurie când el îi răspunse, cu o privire amuzată: „Te-am luat de nevastă ca să am cu cine să mă distrez, draga mea”.

Nu, nu o luase de nevastă pentru niciunul dintre motivele pentru care se însoară bărbații. O luase numai fiindcă o dorea şi nu o putuse avea prin alte mijloace. O recunoscuse în seara când o ceruse de nevastă. O dorise aşa cum o dorise pe Belle Watling. Acesta nu era însă un gând prea plăcut pentru Scarlett, ci de fapt o adevărată jignire. Dar ea alunga aceste gânduri, aşa cum alunga tot ce nu-i convenea. Făcuseră un târg şi, dinspre partea ei, era mulțumită. Spera că şi el e mulțumit, dar de fapt puțin îi păsa.

Dar, într-o dimineață, când se dusese să-l consulte pe doctorul Meade în privința unei indigestii, află un lucru neplăcut, care o scoase cu totul din sărite. Cu ochii plini de adevărată ură, intră pe înserate în camera de culcare şi-i spuse lui Rhett că o să aibă un copil.

Îmbrăcat într-un halat de mătase, Rhett, care şedea şi visa învăluit într-un nor de fum, o privi cu ochi pătrunzători când Scarlett începu să-i vorbească. Nu zise nimic. Se uita tăcut la ea, dar stăpânit de o emoție pe care Scarlett nu o observă: Era atât de disperată şi de indignată, încât nu vedea nimic.

— Ştii că nu mai vreau copii! Niciodată n-am vrut. De câte ori îmi merge bine, trebuie să rămân însărcinată. Oh, nu mai sta acolo să-ți bați joc de mine! Nici tu nu vrei copii! Oh, Doamne Dumnezeule!

Rhett aşteptase să audă ce spune Scarlett, dar nu acestea erau cuvintele pe care le dorise. Expresia feței

lui deveni dură şi ochii căpătară o privire complet inexpresivă.

— Atunci, dă-l doamnei Melly. Nu mi-ai spus tu că e aşa de proastă, încât mai vrea un copil?

— Îmi vine să te omor. Nu vreau să-l am, nu vreau să-l am!

— Nu? Continuă, te rog!

— O, dar se poate face ceva! Nu mai sunt o ţărancă proastă ca pe vremuri. Acum ştiu că o femeie poate să nu aibă copii dacă nu-i doreşte. Sunt lucruri…

Rhett se ridică şi o apucă de mână, şi faţa lui era plină de o spaimă nebună.

— Scarlett! Nebuno! Spune-mi drept, ai făcut ceva?

— Nu, n-am făcut, dar am să fac. Crezi că o să-mi stric iar silueta, tocmai când am reuşit să slăbesc şi când petrec aşa de bine şi…

— Unde ai auzit lucrurile astea? Cine ţi-a spus aşa ceva?

— Mamie Bart – ea…

— Evident, patroana unui bordel trebuie să cunoască astfel de lucruri. Femeia asta n-o să mai calce la noi, înţelegi? În definitiv, e casa mea, şi sunt stăpân aici. N-o să mai vorbeşti niciodată cu ea.

— Am să fac ce vreau. Dă-mi drumul. Ce-ţi pasă ţie?

— Nu-mi pasă dacă ai un copil sau douăzeci de copii, dar nu vreau să mori.

— Să mor? Eu?

— Da, să mori. Îmi închipui că Mamie Bart nu ţi-a spus la ce se expune o femeie care face asemenea lucruri?

— Nu, recunoscu Scarlett fără să vrea. Mi-a spus doar că totul va fi bine.

— Dumnezeule, am s-o omor! strigă Rhett, cu faţa neagră de furie.

Se uită la faţa scăldată în lacrimi a lui Scarlett şi mânia i se mai potoli puţin, dar faţa îi rămase crispată. Deodată o luă în braţe şi se aşeză cu ea pe scaun,

ținând-o strâns de tot, ca şi cum s-ar fi temut că-i va scăpa.

— Ascultă, fetița mea scumpă, nu vreau să te joci cu viața ta. Nici eu nu țin să am copii, dar am cu ce să-i hrănesc. Nu mai vreau să te aud vorbind prostii. Şi dacă vreodată o să încerci să... Scarlett, am văzut odată o femeie tânără murind din cauza asta. Nu era decât o... dar era o fată cumsecade. E o moarte foarte dureroasă. Eu...

— Rhett! exclamă Scarlett, pe care tremurul vocii lui o făcu să-şi uite necazul; niciodată nu-l văzuse atât de mişcat. Unde... cine...

— La New Orleans... de mult. Eram tânăr şi impresionabil.

Îşi plecă deodată capul şi o sărută pe păr.

— Scarlett, o să ai copilul, chiar dacă va trebui să te prind de mine cu cătuşe, în cele nouă luni care vor urma.

Scarlett se ridică şi se uită la el cu o adevărată curiozitate. Sub privirea ei, fața lui deveni iar, ca prin farmec, calmă şi inexpresivă. Îşi ridicase sprâncenele şi colțurile gurii i se lăsaseră în jos.

— Ții atât de mult la mine? îl întrebă ea, clipind din ochi cu drăgălăşenie.

Rhett îi aruncă o privire, parcă ar fi vrut să-şi dea seama câtă cochetărie ascundea întrebarea ei. Şi înțelegând adevăratul sens al atitudinii ei, îi răspunse nepăsător:

— O, da. Vezi, am investit prea mulți bani în tine şi n-aş vrea să-i pierd.

Melanie ieşi din camera lui Scarlett, obosită de efortul făcut, dar cu lacrimi de fericire în ochi: se născuse o fetiță. Rhett, nervos, aşteptase în hol, înconjurat de mucuri de țigări, care arseseră şi găuriseră covorul cel frumos.

— Poți să intri acuma, domnule Butler, zise ea cu glas

sfios.

Rhett trecu repede pe lângă ea, intră în odaie şi, înainte ca doctorul Meade să închidă uşa, Melanie îl zări aplecat peste pruncul gol de pe genunchii lui Mammy. Melanie se lăsă într-un fotoliu, cu faţa roşie de ruşine, fiindcă fusese martoră fără voie la o scenă atât de intimă.

„Ah”, gândi ea, „ce minunat! Ce îngrijorat a fost sărmanul! Şi tot timpul ăsta n-a băut deloc. Ce drăguţ din partea lui. Atâţia bărbaţi se îmbată când nevestele lor nasc. Mă tem că trebuie să-i fie sete. Oare să-i ofer o băutură? Nu, ar fi o îndrăzneală prea mare din partea mea”.

Se aşeză mai bine în fotoliu. I se părea că spatele o să i se rupă în două, la mijloc, atâta o duruse în ultimele zile. Ce fericită trebuie să fie Scarlett că, în timp ce năştea, numai o uşă o despărţea de bărbatul ei! Dacă l-ar fi avut pe Ashley lângă ea în ziua aceea îngrozitoare când l-a născut pe Beau, n-ar fi suferit atâta! Ce bine era dacă fetiţa aceea mititică din odaie ar fi fost a ei, şi nu a lui Scarlett! „Ce rea sunt”, se gândi ea cu un sentiment de vinovăţie! „O invidiez, şi Scarlett a fost atât de bună cu mine. Iartă-mă, Doamne! N-aş vrea copilul lui Scarlett, dar… ce mult aş dori să am încă un copil!”

Îşi puse o pernă la spate, ca să-şi mai aline durerea, şi se gândi ce fericită ar fi să aibă o fetiţă. Dar doctorul Meade nu-şi schimbase părerea în privinţa asta şi, deşi era gata să-şi rişte viaţa ca să mai aibă un copil, Ashley nici nu voia să audă. O fetiţă! Cât ar iubi-o Ashley!

O fetiţă! Vai de mine! Se sculă alarmată. Nici nu i-am spus domnului Butler că e fată. Şi el spera că va fi băiat! O, ce îngrozitor!

Melanie ştia că, pentru o femeie, un copil, fie că e băiat, fie fată, e tot atât de binevenit, dar pentru un bărbat, mai ales pentru un bărbat atât de autoritar ca domnul Butler, o fată trebuie să fie o lovitură dată amorului său propriu. Slavă Domnului, singurul ei copil

era băiat! Ştia că dacă ar fi fost soţia unui om atât de înfricoşător ca domnul Butler, ar fi preferat să moară la naştere, decât să fi avut o fată, în loc de băiat.

Dar Mammy ieşi din odaie, legănându-se surâzătoare, şi o linişti, făcând-o să se întrebe în acelaşi timp ce fel de om e în realitate domnul Butler.

— Când m-am apucat să scald copilu', zise Mammy, i-am spus lu' domnu' 'hett că-mi pa'e 'ău că nu-i băiat. Şi ştii ce mi-a spus, domnişoa'ă Melly? „Taci din gu'ă Mammy! Cine vrea băiat? Băieţii n-au haz! îţi aduc numai necazu'i. Fetele sunt aşa de d'ăguţe! N-aş da fetiţa asta pe zece băieţi!" Pe u'mă a înce'cat să-mi ia copilu', aşa gol cum e'a. I-am dat una peste mână şi i-am zis: „Aşteptaţi, dom'le 'hett! Să vedeţi când o să aveţi un băiat, am să mo' de 'âs când o să vă aud plângând de bucu'ie!" A-nceput să 'âdă şi a dat din cap şi a zis: „Mammy, nu ştii ce vo'beşti. Băieţii nu-s buni la nimic. Nu mă vezi pe mine?" Da, domnişoa'ă Melly, s-a pu'tat ca un adevă'at gentleman, n-am ce zice.

Melanie îşi dădu seama că, prin purtarea lui, Rhett crescuse în ochii negresei.

— Poate că m-am înşelat puţin în p'ivinţa domnului 'hett. Azi e o zi ma'e pent'u mine, domnişoa'ă Melly. Am înfăşat t'ei gene'aţii de fete 'obilla'd, aşa că e o zi ma'e pent'u mine!

— O, da, e o zi mare, Mammy. Când se naşte un copil, e întotdeauna o zi mare.

Pentru o singură persoană din casă nu era însă zi mare. Wade se plimba amărât prin sufragerie – căci toată lumea îl repezise, şi nimeni nu-l băgase în seamă. Dis-de-dimineaţă, Mammy îl trezise brusc, îl îmbrăcase în grabă şi-l trimisese împreună cu Ella să ia micul dejun la mătuşa Pitty. Singura explicaţie care i se dăduse era că mama e bolnavă şi că joaca lui şi gălăgia ar putea s-o tulbure. În casa mătuşii Pitty era mare tărăboi. Când află că Scarlett e bolnavă, bătrânei domnişoare îi veni rău şi se băgă în pat. Bucătăreasa

trebuia deci să o îngrijească, iar dejunul, servit copiilor de unchiul Peter, fu cam sărac. Pe măsură ce trecea dimineața, Wade fu cuprins de teamă. Dacă mama lui murea? Şi mamele altor copii muriseră! Văzuse dricuri plecând din unele case şi auzise pe micii lui prieteni plângând cu hohote. Dacă mama va muri? Wade îşi iubea foarte mult mama, aproape tot atât cât se temea de ea, şi la gândul că ar putea fi luată de un dric negru tras de cai negri, i se strângea inima.

Când veni ora prânzului şi Peter era ocupat în bucătărie, Wade se strecură pe uşa din față şi fugi acasă cât putu de repede. Unchiul Rhett, mătuşa Melly sau Mammy îi vor spune cu singuranță adevărul. Dar unchiul Rhett şi mătuşa Melly nu erau de găsit, iar Mammy şi Dilcey alergau în sus şi în jos pe scările din dos, cărând prosoape şi lighene cu apă caldă, şi nici nu-l văzură măcar. De sus, de câte ori se deschidea o uşă, auzea glasul tăios al doctorului Meade. O dată o auzi pe mama lui gemând, şi Wade izbucni într-un plâns cu sughițuri. Ştia că mama lui va muri. Căută puțină mângâiere lângă motanul cel galben, care şedea pe pervazul ferestrei şi torcea. Dar Tom, bătrân şi arțăgos când era deranjat, îşi ridică bătăios coada şi scuipă.

În sfârşit, coborând scările din față cu şorțul mototolit şi pătat, cu basmaua strâmbă, Mammy îl zări şi se încruntă. Întotdeauna Mammy îl susținuse pe Wade, aşa că văzând-o încruntată acum, începu să tremure.

— Eşti cel mai ’ău băiat pe ca’e l-am cunoscut, zise ea. Nu te-am t’imis la domnişoa’a Pitty? Du-te înapoi!

— Mama are să... să moară?

— Ce copil nesufe’it! Să moa’ă? Nu, Doamne fe’eşte! Ce copil pisălog! Nu înțeleg de ce Dumnezeu mai t’imite băieți pe lume. Hai, pleacă de-aici!

Dar Wade nu plecă. Se ascunse după draperiile din vestibul, nu prea convins de cuvintele lui Mammy. Îl ustura ce spusese Mammy despre băieți, fiindcă întotdeauna încercase să fie cuminte. O jumătate de

ceas mai târziu, mătuşa Melly coborî scările grăbită, palidă şi obosită, dar zâmbitoare. Rămase încremenită când văzu, în umbra draperiilor, chipul lui îndurerat. De obicei, mătuşa Melly avea întotdeauna timp de pierdut cu el. Niciodată nu făcea ca mama lui, care îi zicea: „Nu mă deranja acum! Sunt grăbită!” Sau: „Fugi de-aici, Wade, sunt ocupată!”

Totuşi, acum i-a spus:

— Wade, nu eşti cuminte. De ce n-ai rămas la mătuşa Pitty?

— Mama are să moară?

— Doamne fereşte, Wade, nu! Hai, nu fi prostuț, urmă ea cu o voce mai blândă. Doctorul Meade i-a adus chiar acum un copilaş frumos, o surioară dulce cu care o să te joci; dacă eşti cuminte, o să ai voie s-o vezi diseară. Acum, du-te de te joacă şi nu face gălăgie.

Wade se furişă în sufrageria tăcută, cu întreaga lui lume de copil prăbuşită. În după-amiaza asta însorită, când cei mari se purtau aşa de ciudat, nu mai era oare loc pentru un băiețel de şapte ani, atât de necăjit! Se aşeză pe pervazul ferestrei, rupse o frunză din planta care creştea într-o lădiță, la soare, şi se apucă s-o ronțăie. Era aşa de iute, încât începură să-l usture ochii, ca apoi să se pornească să plângă de-adevăratelea. Probabil că mama lui murea, şi nimeni nu-i da vreo atenție, şi toți fugeau încoace şi încolo din cauza unui copil nou – a unei fetițe. Pe Wade îl interesau prea puțin copiii mici, cu atât mai puțin fetițele. Singura fetiță pe care o cunoştea bine era Ella, şi până acum nu făcuse nimic ca să-i câştige simpatia sau respectul.

După multă vreme, doctorul Meade şi unchiul Rhett coborâră scările şi se opriră în vestibul discutând încet. Când uşa din față se închise după doctor, unchiul Rhett veni repede în sufragerie şi, înainte de a-l vedea pe Wade, îşi turnă un pahar. Copilul încercă să se ascundă, temându-se să nu i se mai spună o dată că nu e cuminte şi că trebuie să se ducă înapoi la mătuşa

Pitty. Dar, în loc de asta, unchiul Rhett zâmbi. Wade nu-l văzuse niciodată zâmbind în felul acesta şi nici părând atât de fericit, aşa că, încurajat, sări de pe fereastră şi alergă spre el.

— Ai căpătat o surioară, zise Rhett, strângându-l în braţe. Doamne, cel mai frumos copil din lume! Haide, haide, de ce plângi?

— Mama...

— Mama ta acum mănâncă pui, orez cu sos şi bea cafea. Are să i se dea şi îngheţată şi ai să capeţi şi tu două porţii. Şi am să ţi-o arăt pe surioara ta.

Cu picioarele tăiate de veştile astea bune, Wade încercă să pară interesat de noua lui surioară, dar nu reuşi. Toată lumea se interesa de fetiţa asta. Nimănui nu-i mai păsa de el, nici mătuşii Melly, nici unchiului Rhett.

— Unchiule Rhett, începu el, de ce oamenilor le plac mai mult fetele decât băieţii?

Rhett îşi lăsă paharul şi se uită pătrunzător la băieţel. Înţelese de ce pusese copilul această întrebare.

— Ei, asta n-aş putea s-o spun, zise el grav, ca şi cum ar fi meditat la chestiune. Numai că fetele aduc mai multe necazuri oamenilor şi oamenii au întotdeauna mai multă grijă de cei ce le fac necazuri.

— Mammy spune că băieţii sunt nesuferiţi.

— Mammy e puţin tulburată. N-a vrut să spună asta.

— Unchiule Rhett, ai fi preferat să ai un băieţel în loc de o fetiţă? întrebă Wade plin de nădejde.

— Nu, zise Rhett repede, dar, văzând cum se schimbă faţa băiatului, continuă: De ce să mai vreau un băiat, când am unul?

— Ai unul? întrebă Wade cu gura căscată. Unde e?

— Chiar aici, răspunse Rhett şi, luându-l pe copil, îl aşeză pe genunchii lui. Îmi ajunge un băiat ca tine, fiule.

O clipă, senzaţia de securitate şi fericirea de-a fi iubit fu atât de intensă, încât Wade era să plângă din nou.

— Nu eşti tu băiatul meu?

— Pot să fiu… să fiu copilul a doi bărbați? îl întrebă Wade, în sufletul căruia se lupta credința față de un tată pe care nu-l cunoscuse, cu dragostea pentru omul care-l înțelegea atât de bine.

— Da, zise Rhett categoric. După cum eşti şi băiatul mamei tale şi al mătuşii Melly.

Wade acceptă această explicație. I se păru rațional şi, surâzând, se cuibări în brațele lui Rhett.

— Unchiule Rhett, tu-i înțelegi pe băieții mici, nu-i aşa?

Chipul întunecat al lui Rhett îşi reluă vechea lui expresie aspră.

— Da, zise el cu amărăciune, îi înțeleg pe băieții mici.

O clipă, temerile îi reveniră lui Wade, împreună cu un simțământ de gelozie. Unchiul Rhett nu se mai gândea la el, se gândea la altcineva.

— Nu cumva mai ai şi alți băieți?

Rhett îl puse jos.

— Am să beau ceva, Wade, şi tu de asemenea. Primul tău pahar ai să-l bei în sănătatea surioarei tale.

— Nu cumva ai şi alt… începu Wade, dar văzându-l pe Rhett luând carafa de vin, fu atât de emoționat că ia parte la această ceremonie pentru oameni mari, încât îşi uită temerile.

— O, dar nu pot, unchiule Rhett! Am promis mătuşii Melly că nu voi bea până nu-mi termin universitatea, şi are să-mi dăruiască un ceas dacă mă țin de cuvânt.

— Şi eu am să-ți dau un lanț pentru el… uite, ăsta pe care îl port acum, dacă-ți place, zise Rhett zâmbind din nou. Mătuşa Melly are dreptate. Dar vorbea de alcool, nu de vin. Trebuie să te deprinzi să bei vin, ca un adevărat gentleman, fiule, şi acum e timpul să începi.

Rhett turnă peste vin apă din carafă, până când lichidul se decoloră, şi apoi întinse paharul lui Wade. În clipa aceea Mammy intră în sufragerie. Se schimbase şi-şi pusese rochia neagră frumoasă de sărbătoare, iar şorțul şi basmaua ei erau scrobite şi frumos călcate.

Mergea legănându-se şi, sub fustele ei, se auzea foşnet de mătase. Fața ei nu mai avea o expresie îngrijorată, şi zâmbea cu toată gura, arătându-şi gingiile aproape ştirbe.

— În sănătatea fetiței, dom'le 'hett, zise ea.

Wade se opri, cu paharul la gură. Ştia că Mammy nu-l putea suferi pe tatăl lui vitreg. Niciodată nu o auzise zicându-i decât „domnu' Butle" ' şi se purtase întotdeauna demnă dar rece. Şi acum o vedea surâzând, făcând grații şi zicând-i „dom'le 'hett". Ce zi!

— Cred, Mammy, că ai prefera rom în loc de vin, zise Rhett, scoțând din bufet o sticlă pântecoasă. E un copil splendid, nu-i aşa, Mammy?

— C'ed şi eu, răspunse Mammy luând paharul şi plescăind din buze.

— Ai văzut vreodată un copil mai frumos?

— Să ştiți, că şi domnişoa'a Sca'lett e'a ap'oape tot atât de f'umoasă, da' nu chia' aşa.

— Mai ia un pahar, Mammy. Dar, Mammy, ia spune-mi – şi glasul lui avea un ton sever deşi ochii îi râdeau – ce foşnet se aude?

— Doamne, dom'le 'hett, nu e decât juponul meu de tafta 'oşie, şi Mammy se porni să râdă aşa de tare, încât tot trupul ei enorm se cutremura.

— Numai juponul? Nu te cred. Foşneşte ca frunzele mişcate de vânt. Ia să văd. Ridică-ți fusta.

— Dom'le 'hett, dar nu se cade! O, Doamne!

Şi Mammy, chicotind, se dădu înapoi câțiva paşi şi-şi ridică pudică rochia un pic, ca să arate volanul juponului de tafta roşie.

— Ți-a trebuit mult timp ca să te hotărăşti să-l porți, mormăi Rhett, dar privirea lui era plină de veselie.

— Da, mult, mult, dom'le 'hett.

Şi atunci Rhett spuse ceva pe care Wade nu-l înțelese.

— Nu mai sunt un catâr înhămat cu hamuri de cal?

— O, dom'le 'hett, ce u'ât din pa'tea domnişoa'ei Sca'lett că v-a spus! Da' nu sunteți supă'at pe băt'âna

neg'esă, nu-i aşa?

— Nu, nu sunt supărat. Voiam doar să ştiu. Hai, mai bea un pahar, Mammy. Ia toată sticla. Haide, Wade, goleşte-ţi paharul! Repede, şi fă o urare!

— În cinstea surioarei, strigă Wade dând paharul pe gât.

Se înecă şi începu să tuşească şi să sughiţă, iar cei doi, izbucnind în hohote de râs, începură să-l bată pe spate.

După naşterea fetiţei, purtarea lui Rhett începu să surprindă pe toţi cei ce-l cunoşteau. Parcă nu se mai potrivea cu părerile pe care lumea şi le făcuse despre el, păreri la care nici oraşul, nici Scarlett nu voiau să renunţe. Cine şi-ar fi închipuit că un om ca el putea să se arate atât de mândru de-a fi tată? Şi încă, dacă ţineai seama că primul lui născut nu era băiat, ci fată!

Şi noutatea bucuriei de-a fi tată nu părea că va trece repede. Lucrul acesta inspiră o tainică invidie femeilor ai căror soţi îşi pierdeau interesul pentru copiii lor chiar cu mult înainte de a-i boteza. Rhett oprea lumea pe stradă şi povestea amănunţit ce progrese minunate făcea copilul, chiar fără să se ostenească a începe prin cuvinte politicoase. „Ştiu că toţi părinţii cred despre copilul lor că e deştept, dar...” Fetiţa i se părea o adevărată minune; nici vorbă să o compari cu alţi ţânci şi lucrul acesta îl spunea la toată lumea. Când doica cea nouă îi dădu copilului să sugă o bucăţică de carne de porc, provocându-i astfel primele colici, purtarea lui Rhett făcu pe toţi părinţii înţelepţi să moară de râs. Trimise în grabă după doctorul Meade şi după alţi doi medici, şi cu greu fu împiedicat să nu o bată cu cravaşa pe nenorocita doică. Fu dată afară şi după ea urmă o serie de doici care nu stăteau mai mult de o săptămână. Niciuna nu era în stare să satisfacă pretenţiile lui Rhett.

Şi Mammy se uita urât la doicile care se perindau, fiindcă era geloasă pe orice negresă străină şi nu înţelegea de ce nu putea îngriji ea de copil,

supraveghind în acelaşi timp şi pe Wade şi pe Ella. Mammy însă începuse să îmbătrânească şi reumatismele îi îngreuiau mersul. Rhett nu avea curajul să-i spună asta şi o lămuri doar că un om cu o poziție ca a lui nu putea ține doar o singură doică. Nu făcea impresie bună. Va angaja alte două să facă treburile cele grele, şi ea va rămâne mai mare peste ele. Aşa că Mammy acceptă. Şi pentru ea era o cinste să aibă mai mulți servitori sub ordinele ei. Dar îi spuse categoric lui Rhett că nu va permite nici unei negrese eliberate, de neam prost, să intre în odaia fetiței. Aşa că Rhett trebuise să o aducă pe Prissy de la Tara. Ştia că are defecte, totuşi era din familie. Unchiul Peter aduse o strănepoată numită Lou, care aparținuse unei verişoare a domnişoarei Pitty.

Chiar înainte de a se da jos din pat, Scarlett îşi dădu seama cât de preocupat era Rhett de copil şi se simți puțin jenată şi chiar încurcată de felul cum îşi manifesta el mândria de-a fi tată în fața celor ce veneau s-o vadă. Era bine ca un bărbat să țină la copii, dar i se părea că atâtea manifestări de dragoste nu i şedeau bine lui Rhett. Ar fi trebuit să fie ca ceilalți bărbați, mai nepăsător.

— Te faci de râs, fi zise ea enervată. Şi nu văd de ce.

— Nu? Nici nu mă miră din partea ta. Vrei să ştii de ce? Fiindcă e prima ființă care îmi aparține mie cu desăvârşire.

— Îmi aparține şi mie.

— Nu, tu mai ai doi copii. Ea e a mea.

— Poftim! zise Scarlett. N-am făcut-o eu? De altfel, dragul meu, eu nu-ți aparțin?

Rhett o privi peste capul cu păr negru al copilului şi zâmbi într-un fel ciudat.

— Crezi, draga mea?

Numai intrarea Melaniei împiedică una din acele certuri violente, care acum se iscau atât de des între ei. Scarlett îşi înghiți furia şi se uită la Melanie, care luase

copilul în brațe.

Căzuseră de acord să boteze fetița Eugenie Victoria, dar în după-amiaza aceea, Melanie o boteză, fără să vrea, cu un nume care-i rămase, aşa cum Pittypat ştersese din amintirea tuturor numele de Sarah Jane.

Rhett, aplecat peste fetiță, spusese:

— Ochii ei au să fie verzi ca marea.

— Nu-i adevărat, strigă Melanie indignată, uitând că ochii lui Scarlett aveau aproape aceeaşi culoare. Au să fie albaştri ca ai domnului O'Hara, albaştri ca frumosul drapel albastru[4].

— Bonnie Blue Butler, zise Rhett râzând şi luă copilul în brațe, ca să se uite mai de aproape la ochişorii ei.

Şi numele fetiței rămase Bonnie, şi până şi părinții uitară că fusese botezată după numele a două regine.

Capitolul LI

Când, în sfârşit, Scarlett avu voie să iasă, îi ceru lui Lou să-i strângă corsetul cât putu de tare. Apoi îşi măsură talia. Cincizeci şi unu de centimetri! Începu să se vaiete în gura mare. Poftim, ce înseamnă să faci copii! Ți se strică silueta! Acum, talia ei era tot atât de groasă ca a mătuşii Pitty sau a lui Mammy.

— Strânge mai tare, Lou. Vezi dacă nu poți să mai strângi cu trei centimetri – altfel nu mă mai încap rochiile.

— Au să se ’upă şi’etu’ile, zise Lou. Vi s-a îng’oşat talia, domnişoa’ă Sca’lett, şi n-am ce să fac.

— Ba e ceva de făcut, zise Scarlett desfăcând cu furie cusăturile rochiei ca s-o mai lărgească. N-o să mai am copii.

Fireşte, Bonnie era frumoasă şi îi făcea cinste, iar Rhett îşi adora copilul – totuşi nu va mai avea copii. Cum va face, nu ştia, fiindcă cu Rhett nu-i mergea cum îi mersese cu Frank, şi Rhett nu se temea de ea. O să fie greu să-şi atingă scopul, văzându-l ce mult ținea la Bonnie. Probabil că la anul va voi să aibă un fiu, deşi spusese că va îneca cu mâinile lui pe toți băieții pe care îi va face Scarlett. Ei bine, n-are să facă nici băiat, nici fată. Trei copii îi ajungeau!

După ce aranjă rochia şi o călcă, Lou o ajută pe Scarlett să se îmbrace. Apoi porunci să se înhame caii la trăsură şi o porni spre depozitul de cherestea. În drum

își recăpătă buna dispoziție și uită de talia îngroșată, fiindcă se ducea să-l vadă pe Ashley și să controleze registrele împreună cu el. Dacă va avea noroc, îl va găsi singur.

Nu-l văzuse dinainte de nașterea lui Bonnie. Când sarcina începuse să fie prea vizibilă, nu mai voise să-l vadă. Simțea mult lipsa întrevederilor zilnice cu el, chiar dacă nu erau singuri. Simțise și lipsa activității în timpul cât rămăsese închisă în casă. Firește, acum nu mai avea nevoie să lucreze. Ar fi putut să vândă gaterele și să investească banii pentru Wade și Ella. Ar însemna însă să nu-l mai vadă pe Ashley decât în lume și înconjurată de o mulțime de persoane. Și cea mai mare plăcere a ei era să lucreze alături de Ashley.

Ajungând la depozit, văzu cu plăcere ce înalte erau grămezile de lemn de construcție și câți clienți discutau cu Hugh Elsing. Negrii încărcau șase căruțe la care erau înhămate șase perechi de catâri. Șase căruțe, își zise Scarlett în sinea ei, plina de mândrie. Și toate le-am realizat singură.

Ashley veni în ușa micului birou, cu ochii plini de bucuria de-a o revedea; o ajută să coboare din trăsură și o pofti înăuntru ca pe o regină.

Bucuria lui Scarlett scăzu însă când începu să-i controleze registrele și când le compară cu ale lui Johnnie Gallegher. Ashley abia de reușea să acopere cheltuielile, pe când Johnnie avusese o sumă însemnată la activ. Nu zise nimic, dar Ashley înțelese după expresia feței.

— Scarlett, îmi pare rău. Nu pot să spun decât că, dacă mi-ai fi dat voie să angajez negri liberi în loc de deținuți, cred că mi-ar fi mers mai bine.

— Negri! Dar bine, lefurile lor ne-ar ruina. Pentru deținuți nu plătim aproape nimic. Dacă Johnnie poate câștiga atâta cu ei…

Ochii lui Ashley priviră departe, peste umărul ei, spre ceva ce ea nu putea vedea. Chipul lui își pierduse

expresia de bucurie.

— Nu pot să-i fac pe deținuți să muncească așa cum face Johnnie Gallegher. Nu știu să mân oameni.

— Doamne sfinte, dar Johnnie face minuni! Ashley, ești prea milos. Ar trebui să-i silești să muncească mai mult. Johnnie mi-a spus că, de câte ori un chiulangiu vrea să scape de lucru, îți spune că e bolnav și tu îi dai o zi de odihnă. Doamne, Ashley! Nu se câștigă bani în felul ăsta. O bătaie bună vindecă cele mai multe dintre boli, în afară de un picior rupt...

— Scarlett! Scarlett! Te rog, încetează! Nu pot să sufăr să te aud vorbind așa, strigă Ashley, privind-o din nou cu o brutalitate care o făcu să tacă brusc. Nu-ți dai seama că și ei sunt oameni!... Sunt bolnavi, înfometați, nenorociți și... O, scumpa mea, mă doare când văd cum te-a schimbat, pe tine care erai atât de blândă.

— Cine m-a schimbat?

— Trebuie să ți-o spun, deși n-am dreptul. Soțul tău – Rhett Butler. Tot ce atinge cu mâna lui, otrăvește. Și pe tine, care erai atât de blândă, de generoasă și de dulce, deși erai încăpățânată, te-a făcut dură, te-a făcut brutală trăind lângă el.

— Oh, oftă Scarlett, care se simțea vinovată, dar și plină de bucurie văzând că Ashley se gândea atât de mult la ea și o credea încă atât de blândă.

Slavă Domnului că îl consideră pe Rhett vinovat de lăcomia ei de bani. Evident, Rhett nu avuse nicio influență asupra ei în privința asta, și vina nu era decât a ei, dar o vină în plus nu putea să-i strice lui Rhett.

— Dacă ar fi fost oricare alt om, nu mi-ar păsa... dar Rhett Butler! Am văzut ce-a făcut din tine. Fără să-ți dai seama, te-a făcut să adopți părerile lui. O, da, știu că n-ar trebui să ți-o spun. Mi-a scăpat viața și îi sunt recunoscător, dar de ce trebuie să-i fiu recunoscător tocmai lui? Da, n-am dreptul să-ți vorbesc așa...

— O, ba da, Ashley, ai dreptul... numai tu ai acest drept!

— Îți spun că nu mai pot să suport văzând cum tot ce e mai frumos în tine devine brutal, cum toată frumusețea şi farmecul tău sunt ale unui om care... când mă gândesc că te atinge...

„Acum o să mă sărute”, gândi Scarlett extaziată. „Şi n-o să fie vina mea”. Se aplecă spre Ashley, dar el se retrase brusc, dându-şi parcă seama că spusese prea mult... că spusese lucruri pe care nu avusese de gând să le spună.

— Îți cer umil scuze, Scarlett. Am insinuat că bărbatul tău nu e un gentleman, dar chiar cuvintele mele dovedesc că nici eu nu sunt un gentleman. Nimeni n-are dreptul să critice pe un bărbat în fața soției lui. N-am nicio scuză, decât că... decât că...

Începu să se bâlbâie, cu fața crispată, în timp ce Scarlett aştepta cu sufletul la gură.

— N-am nicio scuză, încheie el.

Tot drumul spre casă, în trăsură, Scarlett nu-şi putu stăvili gândurile. Nicio scuză decât că... decât că o iubeşte! Şi numai la gândul că Rhett o poate lua în brațe îl cuprindea o furie de care ea nu-l crezuse în stare. De fapt, îl înțelegea. Dacă n-ar fi ştiut că relațiile lui Ashley cu Melanie erau ca acelea ale unui frate cu o soră, viața ei ar fi fost un chin. Mângâierile lui Rhett erau acelea care o pângăriseră, o înrăiseră! Dacă asta-l chinuia pe Ashley, se putea lipsi de mângâierile lui Rhett. Şi se gândi ce romantic ar fi ca ei doi să fie trupeşte credincioşi unul altuia, deşi erau căsătoriți fiecare cu altcineva. Această idee puse stăpânire pe închipuirea ei şi îi făcu plăcere să se gândească la ea. Şi-apoi, îşi avea şi latura practică. Ar însemna că n-ar mai face copii.

Când ajunse acasă şi dădu drumul trăsurii, o parte din bucuria care o cuprinsese după cuvintele lui Ashley începu să pălească, în fața problemei de-a anunța lui Rhett că dorea să aibă camera ei de culcare şi de a-l face să înțeleagă tot ce implica această dorință. Va fi greu. De altfel, cum îi va putea spune lui Ashley că-i ascultase

dorința şi că nu va mai aparține lui Rhett? La ce servea un sacrificiu, dacă nimeni nu ştia de el? Ce greu e să fii pudică şi delicată! Numai dacă ar putea vorbi cu Ashley tot atât de deschis cum vorbea cu Rhett! Ei, va găsi ea cum să-i dea să înțeleagă lui Ashley.

Sui scara şi, deschizând camera copilului, îl găsi pe Rhett aşezat lângă leagănul lui Bonnie. Ella şedea pe genunchii lui, iar Wade îi arăta ce avea în buzunare. Ce bine că Rhett iubea copiii şi se ocupa de ei! Unii părinți vitregi sunt atât de răi cu copiii din alte căsătorii…

— Aş vrea să-ți vorbesc, îi zise ea şi se duse în odaia lor de culcare.

Mai bine s-o facă acuma, cât era ferm decisă să nu mai aibă copii, şi dragostea lui Ashley îi dădea curaj.

— Rhett, zise ea brusc, când acesta intră şi închise uşa. M-am hotărât să nu mai am copii.

Chiar dacă această neaşteptată declarație îl uimi, Rhett nu o arătă. Se îndreptă spre un scaun, se aşeză în el şi începu să se legene.

— Scumpa mea, ți-am mai spus şi înainte de a se naşte Bonnie, mi-e absolut indiferent dacă ai un copil sau douăzeci.

Cum ştia să evite discuțiile! Parcă nu-şi dădea seama ce anume se lega de naşterea copiilor.

— Cred că trei sunt de ajuns. N-am de gând să fac unul în fiecare an.

— Trei pare un număr potrivit.

— Înțelegi foarte bine… începu ea cu obrajii roşii de ruşine, înțelegi bine ce vreau să spun?

— Sigur că da – îți dai seama că pot să divorțez de tine, întrucât refuzi să mă laşi să-mi exercit drepturile conjugale?

— Numai tu poți să spui aşa ceva, strigă ea, enervată că lucrurile nu luau întorsătura pe care o dorise. Dacă ai fi cavaler… ai fi drăguț ca… Gândeşte-te la Ashley Wilkes. Melanie nu are voie să aibă copii şi el…

— Ashley e un mic gentleman, zise Rhett, şi privirea

lui căpătă o lucire stranie. Te rog, continuă-ți discursul.

Scarlett se înecă, fiindcă nu mai avea nimic de spus. Acum vedea ce proastă fusese să spere că va putea rezolva prin bună înțelegere o chestiune atât de gravă, şi încă cu un monstru de egoism ca Rhett.

— Ai fost la depozitul de lemne, azi după-amiază, nu-i aşa?

— Nu văd legătura.

— Scarlett, ce părere ai de oamenii care nu lasă pe alții să se bucure de ceea ce lor nu le foloseşte?

Era atât de furioasă, încât nu înțelese aluzia.

Rhett se sculă uşor, veni lângă ea şi o apucă de bărbie.

— Ce copil eşti! Ai fost măritată de trei ori şi tot nu cunoşti firea bărbaților. Îi crezi nişte cucoane bătrâne trecute de mult de vârsta critică.

O ciupi în glumă de bărbie şi lăsă să-i cadă mâna. Cu o sprânceană ridicată, se uită la ea încruntat.

— Scarlett, să-ți intre bine în cap că, dacă tu şi patul tău ați avea vreun farmec pentru mine, nici uşa încuiată, nici rugămințile nu m-ar opri. Şi n-aş avea nicio remuşcare, fiindcă noi doi am încheiat un târg... un târg pe care eu l-am respectat, şi tu îl calci acuma. Păstrează-ți culcuşul cast, draga mea.

— Vrei să spui, strigă Scarlett indignată, că nu-ți pasă...

— Te-ai săturat de mine, aşa-i? Şi totuşi bărbații se satură mai repede ca femeile. Bine, Scarlett, rămâi virtuoasă. Eu n-am să sufăr din cauza asta. N-are nicio importanță, adăugă el şi ridică din umeri, zâmbind. Din fericire, sunt mii de paturi în lume, şi în cele mai multe dintre ele se află o femeie.

— Vrei să spui că ai fi în stare...

— Mititica mea neştiutoare! Bineînțeles. Mă mir că până acum nu m-am abătut de pe drumul cel drept. Pentru mine fidelitatea n-a fost niciodată o virtute.

— În fiecare seară am să mă încui.

— Nu te deranja. Dacă te-aş dori, degeaba te-ai încuia.

Rhett se întoarse şi ieşi din odaie, de parcă discuţia ar fi fost încheiată. Scarlett îl auzi întorcându-se în camera copiilor, care-l primiră cu entuziasm. Se aşeză brusc. Câştigase partida. Asta voise, şi asta voise şi Ashley. Dar nu era mulţumită. Vanitatea ei era rănită. O supăra faptul că Rhett acceptase aşa de uşor hotărârea ei, că nu o mai dorea şi că o socotea asemănătoare altor femei din alte paturi.

Ar fi vrut să găsească un mijloc delicat pentru a-i spune lui Ashley că ea şi cu Rhett nu mai trăiau ca nevastă şi bărbat. Ştia însă că nu se poate. Acum totul i se părea foarte încurcat şi aproape că regreta ce spusese. Îi vor lipsi lungile conversaţii în pat cu Rhett când, în întuneric, nu se vedea decât ţigara lui aprinsă. Îi va lipsi mângâierea braţelor lui când se va trezi speriată din coşmarul în care se vedea alergând prin ceaţă.

Se simţi deodată foarte nenorocită şi, rezemându-şi capul de braţul fotoliului, începu să plângă.

Capitolul LII

Într-o după-amiază ploioasă, cam la vreun an de la naşterea lui Bonnie, Wade umbla plictisit prin salon şi, din când în când, se ducea la fereastră şi-şi lipea nasul de geamul pe care curgea apa şiroaie. Era un băiat subţirel, destul de scund pentru cei opt ani ai lui, liniştit şi aproape sfios, care nu vorbea decât dacă era întrebat. Se plictisea şi nu ştia ce să facă, căci Ella se juca într-un colţ cu păpuşile, Scarlett şedea la biroul ei şi aduna în şoaptă o coloană lungă de cifre, iar Rhett, trântit pe jos, îşi legăna ceasul de lanţ şi-l trăgea înapoi de câte ori încerca Bonnie să-l ia.

După ce Wade se uită la câteva cărţi pe care apoi le trânti cu zgomot şi oftă din fundul sufletului, Scarlett se întoarse enervată spre el.

— Pentru Dumnezeu, Wade! Du-te afară şi te joacă.

— Nu pot. Plouă.

— Da! Nu băgasem de seamă. Bine, atunci fă ceva. Mă enervezi tot învârtindu-te pe-aici fără niciun rost. Du-te şi spune-i lui Pork să pună caii la trăsură şi să te ducă la Beau, să te joci cu el.

— Nu-i acasă, zise Wade oftând. E invitat la Raoul Picard, de ziua lui de naştere.

Raoul era fiul lui Maybelle şi al lui René Picard – un ţânc nesuferit, zicea Scarlett, care semăna mai curând a maimuţă decât a copil.

— Atunci, du-te la cine vrei. Spune-i lui Pork să te

ducă.

— Niciunul dintre prietenii mei nu sunt acasă, răspunse Wade. Sunt toți la Raoul.

Deşi Wade nu o pronunțase, propozițiunea „Toți, în afară de mine” plutea în cameră. Scarlett însă, prea ocupată de registrele ei, nu observă nimic.

Rhett se sculă şi se aşeză pe covor.

— De ce nu eşti şi tu la Raoul, băiatul meu? îl întrebă el.

Wade se apropie încetişor de tatăl lui vitreg, târându-şi un picior şi având aerul nenorocit.

— N-am fost invitat.

Rhett îşi lăsă ceasul în mâinile distrugătoare ale lui Bonnie şi se sculă în picioare.

— Lasă blestematele alea de cifre, Scarlett. De ce n-a fost invitat Wade la Raoul Picard?

— Pentru Dumnezeu, Rhett! Nu mă deranja acuma. Ashley a încurcat grozav socotelile astea! O... la Raoul! Cred că nu e un lucru extraordinar ca Wade să nu fie poftit şi nici nu i-aş fi dat voie să se ducă, chiar dacă ar fi fost poftit. Nu uita că Raoul e nepotul doamnei Merriwether şi că doamna Merriwether ar prefera să primească în salonul ei sacrosanct mai curând un negru eliberat, decât pe vreunul dintre noi.

Rhett se uită la Wade şi îl văzu tresărind.

— Vino aici, băiatul meu, zise trăgându-l pe copil spre dânsul. Ai vrea să te duci la Raoul?

— Nu, zise Wade plin de curaj, dar lăsând ochii în jos.

— Hm. Ia spune-mi, Wade, eşti invitat la Joe Whiting sau la Frank Bohnell sau... în sfârşit, la vreunul dintre tovarăşii tăi de joacă?

— Nu. Pe mine nu mă invită.

— Wade, de ce minți? exclamă Scarlett întorcându-se spre el. N-ai fost poftit de trei ori săptămâna aceasta la petrecerea copiilor Bart, la copiii doamnei Gelert şi ai doamnei Hundon?

— Cea mai splendidă colecție de catâri cu hamuri de

cai, zise Rhett, cu glasul intenționat tărăgănat. Ai petrecut bine? Haide, spune-mi adevărul.

— Nu.

— De ce nu?

— Nu… nu ştiu. Mammy… Mammy spune că sunt nişte golani.

— Am s-o rup în bătaie pe Mammy chiar acum! strigă Scarlett, sculându-se brusc. Cât despre tine, Wade, am să te învăț eu cum să vorbeşti de prietenele mamei tale…

— Băiatul are dreptate, şi Mammy de asemenea, zise Rhett. Dar, natural, pe tine nu te-a interesat niciodată adevărul… Nu te mai necăji, băiatul meu. N-are să mai trebuiască să te duci la nimeni care nu-ți place. Poftim, şi scoase un bilet de bancă din buzunar, poftim, spune-i lui Pork să pună caii la trăsură şi să te ducă în oraş. Cumpără-ți bomboane… câte vrei, destule ca să te apuce apoi burta.

Wade, încântat, vârî banii în buzunar şi se uită îngrijorat spre mama lui, ca pentru a-i cere aprobarea. Dar Scarlett se uita încruntată la Rhett. El o ridicase pe Bonnie de pe jos şi, cu obrazul lipit de al ei, o legăna în brațe. Nu înțelegea expresia feței lui, dar în privire era ceva ca o vagă teamă şi remuşcări.

Wade, încurajat de generozitatea tatălui său vitreg, se apropie timid de el.

— Unchiule Rhett, pot să te întreb ceva?

— Bineînțeles, răspunse Rhett, care părea necăjit şi absent, şi o strângea tare pe Bonnie în brațe. Ce este, Wade?

— Unchiule Rhett, unde… tu te-ai luptat în timpul războiului?

Ochii lui Rhett se ațintiră asupra băiatului, dar glasul îi rămase neschimbat.

— De ce mă întrebi, băiatul meu?

— Fiindcă Joe Whiting mi-a spus că nu te-ai luptat, şi tot aşa mi-a spus şi Frank Bonnell.

— A, zise Rhett. Şi tu ce le-ai spus?

Wade păru jenat.

— Le-am… le-am spus că nu ştiu – şi deodată explodă: Dar nu-mi pasă, şi i-am bătut. Ai fost la război, unchiule Rhett?

— Da, zise Rhett cu o violenţă subită. Da, am fost la război. Am luptat opt luni de zile. Am luat parte la toate luptele, de la Lovejoy la Franklin, în Tennessee. Şi eram cu Johnston când s-a predat.

Wade nu mai putea de mândrie, dar Scarlett începu să râdă.

— Credeam că ţi-e ruşine de vitejiile taie din timpul războiului, zise ea. Nu mi-ai spus să le ascund?

— Taci! zise el scurt. Eşti mulţumit, Wade?

— O, da! Eram sigur că ai fost la război. Eram sigur că nu ţi-a fost teamă, aşa cum spuneau ei. Dar… dar de ce nu ai fost la un loc cu taţii celorlalţi băieţi?

— Fiindcă taţii celorlalţi băieţi erau nişte proşti şi au fost trimişi la infanterie. Eu fusesem elev la West Point, aşa că am fost la artilerie. Artilerie adevărată, Wade, nu aceea a gărzii locale. Trebuie să fii foarte priceput ca să fii la artilerie, Wade.

— Cred şi eu, zise Wade zâmbind. Ai fost rănit, unchiule Rhett?

Rhett stătu la îndoială.

— Vorbeşte-i de dizenteria ta, zise Scarlett batjocoritoare.

Rhett puse binişor fetiţa jos, pe podea, apoi îşi trase cămaşa din pantaloni:

— Vino încoace, Wade, să-ţi arăt unde am fost rănit.

Wade se apropie emoţionat şi se uită la locul pe care i-l arătă Rhett cu degetul. O cicatrice lungă, verticală, brăzda pieptul bronzat şi abdomenul musculos. Era o amintire rămasă de la o încăierare cu cuţitul pe terenurile aurifere din California. Wade însă nu ştia asta şi era fericit.

— Cred că eşti aproape tot atât de viteaz ca şi tatăl

meu, unchiule Rhett.

— Aproape, dar nu chiar ca el, zise Rhett, vârându-şi cămaşa în pantaloni. Acum du-te de-ţi cheltuieşte dolarul şi să-i snopeşti în bătaie pe cei ce ţi-or spune că n-am făcut războiul.

Wade ieşi sărind într-un picior şi îl strigă pe Pork. Rhett o luă iar în braţe pe fetiţă.

— Ia spune-mi, de ce atâtea minciuni, viteazule? întrebă Scarlett.

— Un băiat trebuie să fie mândru de tatăl lui… sau de tatăl lui vitreg. Nu vreau să-i fie ruşine în faţa javrelor acelora mici. Ce cruzi sunt copiii!

— Mofturi!

— Nu-mi închipuiam că pentru Wade are vreo însemnătate, zise Rhett încet. Nu-mi închipuiam că suferă. Şi nu vreau să fie la fel şi pentru Bonnie.

— Cum la fel?

— Crezi că am s-o las pe Bonnie să-i fie ruşine de tatăl ei? Să ajungă să nu fie invitată la nimeni la vârsta de nouă sau zece ani? Să fie umilită, ca Wade, pentru lucruri de care nu e ea vinovată, ci tu şi cu mine?

— O, petreceri de copii!

— Petrecerile de copii sunt preludiul ieşirii unei fete în societate. Crezi că am să permit ca fiica mea să fie ţinută departe de toate familiile cumsecade din Atlanta? Şi n-am chef s-o trimit la şcoală şi la vizite în Nord, fiindcă nu e primită de nimeni aici, ori la Charleston, ori la Savannah, ori la New Orleans. Nu vreau să ajungă să fie silită să se mărite cu un yankeu sau cu un străin, fiindcă n-ar fi acceptată ca noră de niciuna din familiile bune din Sud… numai fiindcă mama ei a fost o nesăbuită şi tatăl ei un ticălos.

Wade se întorsese şi stătea la uşă, interesat dar puţin intrigat.

— Bonnie poate să se mărite cu Beau, unchiule Rhett.

Toată supărarea lui Rhett se topi când se întoarse spre băiat. Apoi începu să se gândească la cuvintele lui

Wade cu o seriozitate prefăcută, aşa cum făcea întotdeauna când avea de-a face cu copii.

— Ai dreptate, Wade. Bonnie se poate mărita cu Beau Wilkes, dar tu cu cine te însori?

— O, eu nu mă însor cu nimeni, îi mărturisi Wade, fericit de această discuție serioasă cu singura persoană care, în afară de Melly, nu-l certa niciodată, ci îl încuraja. O să merg la Harvard şi o să ajung avocat ca tata, apoi o să fiu un soldat curajos, aşa cum a fost el.

— Bine ar face Melly dacă ar mai tăcea din gură, zise Scarlett. Wade, n-ai să mergi la Harvard. E o universitate yankee şi nu vreau să mergi la yankei. Ai să mergi la universitatea din Georgia şi, după ce îți dai examenele, ai să conduci prăvălia în locul meu. Cât despre curajul tatălui tău…

— Taci, zise Rhett scurt, observând flacăra care se aprinsese în ochii lui Wade când vorbise de tatăl lui pe care nu-l cunoscuse. Să creşti mare şi să fii curajos cum a fost tatăl tău, Wade. Încearcă să-ajungi ca el, fiindcă a fost un erou, şi să nu permiți nimănui să spună altfel. El s-a însurat cu mama ta, nu-i aşa? Mai mare dovadă de eroism nici nu există. O să am grijă să fii trimis la Harvard şi să ajungi avocat. Acum, fugi de-i spune lui Pork să te ducă în oraş.

— Te poftesc să mă laşi să-mi cresc copiii cum înțeleg eu, zise Scarlett, când Wade, ascultător, ieşi din cameră.

— Grozav te mai pricepi să-i creşti. Ai compromis viitorul lui Wade şi al Ellei, dar n-am să-ți dau voie să faci la fel cu Bonnie. Bonnie o să fie o mică prințesă şi toată lumea o s-o privească cu dragă inimă. O să meargă unde o să vrea. Doamne sfinte, crezi că am s-o las să crească înconjurată de pleava asta care se înghesuie la noi în casă?

— Pleava asta e destul de bună pentru tine…

— Şi mult prea bună pentru tine, scumpa mea. Dar nu pentru Bonnie. Crezi că am să-i permit să se mărite cu una din haimanalele astea cu care îți petreci timpul?

Irlandezi care ar face orice ca să parvină, yankei, golani, carpetbagger-i ajunşi. Bonnie a mea, cu sânge Butler şi din rasă Robillard în vine...

— Şi O'Hara...

— Poate că mai demult un O'Hara ar fi putut ajunge rege al Irlandei, dar tatăl tău n-a fost decât un golan de irlandez ros de dorința să parvină. Şi asta eşti şi tu. Dar şi eu sunt de vină. Am trecut prin viață ca un demon scăpat din iad, fără să-mi pese de nimic, fiindcă pentru mine nimic nu avea vreo importanță. Dar Bonnie ocupă un loc prea mare în viața mea. Doamne, ce nesocotit am fost! Bonnie nu va fi primită de nimeni la Charleston, orice ar face mama mea, sau mătuşile tale Eulalie şi Pauline... şi e vădit că nu va fi primită nici aici, dacă nu luăm imediat măsuri.

— O, Rhett, de ce iei în serios lucrul acesta! Cu averea noastră...

— Fir-ar să fie de avere! Cu toată averea noastră n-am putea cumpăra ce doresc eu pentru ea. Aş prefera ca Bonnie să fie poftită să mănânce pâine goală în maghernița nenorocită a lui Picard, sau în şopronul dărăpănat al doamnei Elsing, decât să fie aleasă regina unui bal republican. Scarlett, ai fost o nesocotită. De ani de zile ar fi trebuit să asiguri un loc în societate copiilor tăi. N-ai făcut-o însă. Nici măcar nu te-ai obosit să ți-l păstrezi pe al tău. Şi e prea târziu să te schimbi acuma. Eşti prea dornică să câştigi bani şi-ți place prea mult să terorizezi lumea.

— Toată chestiunea aceasta mi se pare o furtună într-un pahar cu apă, zise Scarlett rece, răsfoind hârtiile ca să arate că pentru dânsa discuția e încheiată.

— Nu o avem decât pe doamna Wilkes care ne poate ajuta, şi tu faci tot posibilul să o jigneşti şi să o îndepărtezi de noi. O, nu mă mai bate la cap cu sărăcia ei şi cu rochiile ei demodate. E sufletul şi centrul întregii societăți bune din Atlanta. Mulțumesc lui Dumnezeu că o avem pe ea. Are să mă ajute în ceea ce vreau să fac.

— Şi ce vrei să faci?

— Ce vreau să fac? Am să le cultiv pe toate babele din vechea gardă a oraşului ăstuia, mai ales pe doamna Merriwether, pe doamna Elsing, pe doamna Whiting şi pe doamna Meade. Chiar dacă va trebui să mă târăsc în genunchi în fața acestor ciume bătrâne şi grase care mă urăsc, am s-o fac. Am să mă umilesc şi am să mă căiesc de greşelile din trecut. Am să dau bani pentru blestematele lor opere de binefacere şi am să merg şi la blestematele lor de biserici. Am să recunosc că am servit Confederația şi am să mă laud cu asta şi, dacă va fi nevoie, am să mă înscriu şi în blestematul lor de Ku Klux Klan – deşi Dumnezeu care e milos nu-mi va da o pedeapsă atât de grea. Şi n-am să mă sfiesc să reamintesc dobitocilor pe care i-am scăpat că au o datorie față de mine. Şi dumneata, cucoană, ai să te abții să mă torpilezi, executând ipotecile celor pe care vreau să-i cuceresc, sau vânzându-le lemn de calitate proastă, sau jignindu-i într-un fel sau altul. Şi guvernatorul Bullock n-are să mai pună piciorul în casa asta, mă-nțelegi? Şi niciunul din banda asta de escroci cu care eşti prietenă. Dacă-i inviți, deşi ți-am interzis-o, ai să te trezeşti într-o situație neplăcută, fiindcă stăpânul casei n-are să fie prezent. Dacă vin aici, am să mă duc să-mi petrec timpul la Belle Watling şi am să spun tuturor că nu vreau să mai stau sub acelaşi acoperiş cu aceşti indivizi.

Scarlett râse scurt, atinsă de aceste cuvinte usturătoare.

— Aşadar, omul care a jucat cărți pe un vapor pe Mississippi, şi apoi a speculat în timpul războiului, vrea acum să devină cumsecade. Dar primul pas spre această schimbare ar trebui să fie vânzarea casei lui Belle Watling.

Fusese o lovitură dată la întâmplare. Scarlett nu ştiuse niciodată precis că Rhett era proprietarul acestei case. Rhett izbucni deodată în râs, ca şi cum i-ar fi

ghicit gândul.

— Mulțumesc pentru sfat.

Chiar dacă ar fi făcut-o dinadins, Rhett n-ar fi putut alege un moment mai greu decât acesta pentru a începe campania lui de reabilitare. Niciodată numele de scallawag şi de republican nu inspiraseră atâta ură; acum corupția regimului carpetbagger-ilor era la apogeul ei. Şi, de la înfrângere, numele lui Rhett era strâns legat de acela al yankeilor, al republicanilor şi al scallawag-ilor.

În anul 1866, lumea din Atlanta îşi zicea cu furie neputincioasă că nimic nu putea fi mai cumplit ca severa lege marțială care îi ținea sub jug, dar acum, după venirea lui Bullock la putere, viața era şi mai grea. Grație voturilor negrilor, republicanii şi aliații lor erau bine întăriți pe poziții şi chinuiau cât puteau minoritatea neputincioasă, care totuşi protesta.

Printre negri fusese răspândit zvonul că în Biblie nu se pomenea decât de două partide – al republicanilor şi al păcătoşilor. Niciun negru nu voia să se înscrie într-un partid compus numai din păcătoşi, aşa că se grăbeau să se înscrie la republicani. Noii lor stăpâni îi puneau să voteze neîncetat şi să aleagă tot felul de scallawag-i şi ticăloşi albi pentru funcțiile publice, şi chiar şi câțiva negri. Aceşti negri luau parte la şedințele corpurilor legiuitoare, petrecându-şi cea mai mare partea timpului acolo, mâncând sau scoțându-şi ghetele din picioare, neobişnuiți să umble încălțați. Foarte puțini dintre ei ştiau să scrie sau să citească. De curând sosiți de pe plantațiile de bumbac sau de trestie de zahăr, erau totuşi investiți cu puterea de-a hotărî impozitele şi împrumuturile, sau acordarea de conturi enorme pentru ei şi pentru prietenii lor republicani. Şi votau cu mare plăcere. Contribuabilii plăteau cu durere în inimă, fiindcă ştiau că o mare parte din sumele destinate treburilor publice îşi făceau drum în buzunarele

profitorilor.

Peste tot roiau o mulțime de afacerişti, de speculanți, de amatori de contracte avantajoase şi de tot felul de ticăloşi veniți să profite de banii ce curgeau gârlă, şi unii dintre ei deveneau neruşinat debogați. Nu întâmpinau nicio greutate să obțină banii statului pentru căi ferate fantomă, pentru vagoane şi locomotive fictive, sau pentru clădiri publice care nu existau decât în închipuirea acestor profitori.

Se emiteau bonuri de tezaur cu milioanele. Majoritatea erau nelegale şi frauduloase, dar tot erau emise. Vistiernicul statului, om cinstit, deşi republican, protesta împotriva acestor procedee ilegale şi refuza să le semneze, dar nici el, nici ceilalți care încercau să stăvilească valul de abuzuri nu puteau face nimic.

Rețeaua de căi ferate ce aparținea statului fusese odinioară o sursă de venituri; azi însă era în deficit şi datoria se urca la milioane de dolari. Nu mai era o rețea de căi ferate, ci un uriaş sac fără fund, din care luau toți paraziții. Mulți slujitori la căile ferate erau numiți din considerente politice, neținându-se seama că nu cunosc nimic în legătură cu căile ferate, şi numărul lor era de trei ori mai mare decât era nevoie. Republicanii călătoreau cu permise gratuite, vagoane întregi de negri călătoreau gratis în zilele când circulau veseli prin tot statul pentru a vota şi a re-vota aceiaşi candidați.

Proasta administrare a căilor ferate ale statului îi scotea din sărite mai ales pe contribuabili, fiindcă din veniturile acestora ar fi trebuit să se clădească şcolile gratuite. Nu existau însă venituri, ci numai datorii, aşa că şcolile gratuite nu existau. Puțini aveau bani ca să plătească taxele şcolare ale copiilor, încât o generație întreagă se dezvolta în ignoranță şi pregătea pentru viitor un mare număr de bărbați şi de femei analfabeți.

Dar mai mult ca risipa, proasta administrație şi corupția, pe georgieni îi înfuria cel mai mult lumina în care guvernatorul îi prezenta în fața autorităților din

Nord. Când Georgia se indigna împotriva corupției, guvernatorul alerga în Nord şi se ducea la Congres, unde vorbea membrilor Congresului de acțiunile albilor împotriva negrilor, de pregătirile Georgiei pentru o nouă rebeliune şi de nevoia unei severe legi marțiale care să potolească spiritele. Niciun georgian nu voia să facă rău negrilor şi toți căutau să evite tulburările. Nimeni nu mai dorea un război, şi nimeni nu voia sau nu avea nevoie să fie terorizat de armată. Toată Georgia voia să fie lăsată în pace, pentru ca statul să revină la normal. Dar datorită sistemului guvernatorului de a pune în mişcare ceea ce se numea „fabrica de calomnii", Nordul se convinse că Georgia e un stat rebel care are nevoie de o mână de fier, şi Georgia avu această mână de fier pe grumaz.

Banda de ticăloşi care sugruma Georgia se bucura. Toți căutau să se procopsească cât mai mult, şi pretutindeni cinismul rece al ticăloşilor aflați în funcții înalte îți făcea rău. A protesta sau a încerca să te împotriveşti nu ducea la niciun rezultat, fiindcă guvernul local era susținut de armata Statelor Unite.

Atlanta îl blestema pe Bullock, cu scallawag-ii şi republicanii lui, ca şi pe oricine avea legături cu ei. Şi Rhett avea legături cu ei. Fusese părtaş la combinațiile lor necinstite. Acum, însă, Rhett îşi schimbă poziția şi căută să recâştige tot ce pierduse din stima lumii.

Îşi începu campania foarte încet, foarte subtil, ca să nu trezească bănuielile oamenilor din Atlanta, apărând ca lupul îmbrăcat în blană de oaie. Începu prin a-şi evita prietenii dubioşi şi nu se mai arătă în tovărăşia ofițerilor yankei, a scallawag-ilor şi a republicanilor. Asistă la întrunirile partidului democrat şi votă pe democrați în văzul întregii lumi. Renunță la jocul de cărți cu mize mari şi se abținu chiar de la băutură. Când mai avea chef să meargă la Belle Watling, se ducea numai noaptea şi pe furiş, aşa cum făceau şi alți cetățeni cumsecade, în loc să-şi lase calul legat la uşa din față

câte o după-amiază întreagă, parcă înadins pentru a arăta că se află acolo.

Şi enoriaşii bisericii episcopale erau să cadă din stranele lor când, într-o duminică, după începutul slujbei, Rhett intră în vârful picioarelor, ținându-l pe Wade de mână. Rămaseră tot atât de mirați de apariția lui Wade ca şi de-a lui Rhett, fiindcă îşi închipuiau că băiatul era catolic. În orice caz, Scarlett era catolică sau aşa îşi închipuia lumea. Nu mai călcase în biserică de ani de zile, fiindcă renunțase îa religie, aşa cum renunțase la multe din lucrurile învățate de la Ellen. Toată lumea credea că neglijase educația religioasă a copilului, şi Rhett crescu în stima lor prin faptul că încerca să îndrepte lucrurile, chiar dacă îl ducea pe Wade la o biserică episcopală în loc de una catolică.

Rhett ştia să fie grav şi plăcut când voia să-şi tină gura, şi ştia să privească altfel decât ironic. De ani de zile nu se mai purtase cu seriozitate, dar se arătă grav şi plăcut, aşa cum îmbrăcase şi o jiletcă de culoare mai discretă. Nu era greu să câştigi simpatia unor oameni cărora le-ai scăpat viața. Aceştia şi-ar fi arătat de mult recunoştința, dacă şi-ar fi închipuit că lui îi păsa câtuşi de puțin. Acum Hugh Elsing, René, băieții Simmons, Andy Bonnell şi alții îl găseau plăcut, mai ales că nu încerca să se pună în valoare şi părea jenat de câte ori i se pomenea de datoria de recunoştință pe care o aveau față de el.

— N-a fost nimic, protesta el. În locul meu, toți ați fi făcut la fel.

Se înscrise cu o sumă importantă pentru fondul reparării bisericii episcopale şi oferi un obol generos, dar nu exagerat, ca să nu pară vulgar, Asociației pentru înfrumusețarea mormintelor glorioşilor noştri morți. Se adresă doamnei Elsing şi o rugă să nu spună nimănui de unde venea această sumă, ştiind bine că era cel mai bun mijloc de-a împrăştia vestea. Doamna Elsing ar fi vrut să refuze banii lui… banii unui speculant… dar

Asociația avea atâta nevoie de bani…

— Nu înțeleg de ce tocmai dumneata ții să ne vii într-ajutor, zise ea înțepată.

Când Rhett îi declară, cu expresia demnă ce se impunea, că făcea acest gest în memoria atâtor vechi camarazi de arme care, mai puțin norocoşi ca el, zăceau acum în morminte necunoscute, doamna Elsing rămase cu gura căscată, uitând să mai pară atât de aristocratică. Dolly Merriwether îi spusese că ştia de la Scarlett că domnul Butler făcuse războiul, dar ea nu crezuse. Nimeni nu credea lucrul acesta.

— Ai făcut războiul? În ce regiment, în ce companie?

Rhett îi satisfăcu curiozitatea.

— O, la artilerie? Toți cei pe care îi cunoşteam au fost sau la cavalerie, sau la infanterie. Atunci, aşa se explică…

Şi se opri încurcată, temându-se de ironia privirii lui Rhett. Acesta însă se uita în jos şi se juca cu lanțul de la ceasornic.

— Aş fi preferat să fiu la infanterie, zise el făcându-se că nu înțelege aluzia, dar când s-a aflat că fusesem la West Point… deşi e drept că n-am terminat academia, din cauza unei pozne copilăreşti. Atunci m-au vărsat la artilerie – la artileria activă, nu la miliție. Era mare nevoie de oameni cu cunoştințe tehnice speciale în ultima campanie. Ştiți ce pierderi grele fuseseră, şi câți artilerişti au fost omorâți. Eram cam singur la artilerie – niciun om cunoscut. Mi se pare că n-am văzut un singur om din Atlanta în tot timpul cât am fost la război.

— Doamne! zise doamna Elsing, încurcată.

Dacă Rhett fusese într-adevăr la război, atunci ea se înşelase. Începu să se simtă vinovată pentru faptul că vorbise cu atâta răutate de laşitatea lui.

— Şi de ce n-ai spus nimănui că ai fost la război? S-ar zice că ți-e ruşine.

Rhett o privi drept în ochi, cu o expresie impenetrabilă.

— Doamnă Elsing, zise el grav, vă rog să mă credeți când vă spun că sunt mai mândru de serviciile pe care le-am adus Confederației decât de tot ce am făcut sau de tot ce voi face în viața mea. Cred că… cred că…

— Atunci de ce te-ai ascuns?

— Mi-era ruşine să vorbesc de asta, din cauza unora… unora din faptele mele din trecut.

Doamna Elsing o informă pe doamna Merriwether despre contribuția bănească a lui Rhett şi îi povesti în mod amănunțit toată conversația.

— Şi, Dolly, pe onoarea mea, atunci când spunea că îi era ruşine, avea lacrimi în ochi! Da, lacrimi! Eram gata să plâng şi eu.

— Ce prostie! exclamă doamna Merriwether, nevoind să creadă. Nu cred în lacrimile lui cum nu cred că a fost la război. Şi am să controlez imediat. Dacă zice că a fost la artilerie, o să scriu colonelului Carleton, care e însurat cu fata uneia din surorile bunicului meu. El a fost şeful suprem al artileriei.

Doamna Merriwether scrise colonelului Carleton şi, spre consternarea ei, primi un răspuns în care se aduceau laude lui Rhett într-o formă fără echivoc. Un artilerist înnăscut, un soldat viteaz şi un gentleman desăvârşit, un om modest care refuzase diploma ce-i fusese oferită.

— Poftim! zise doamna Merriwether arătând doamnei Elsing scrisoarea. Îmi vine să mor de necaz! Poate că ne-am înşelat când n-am crezut că secătura asta a fost la război. Poate că ar fi trebuit să le credem pe Scarlett şi pe Melanie care ne-au spus că s-a înrolat în ziua când a căzut Atlanta. Totuşi, e un scallawag şi o canalie şi nu pot să-l sufăr!

— Am impresia, zise doamna Elsing şovăind, am impresia că nu e chiar atât de rău. Un om care a luptat pentru Confederație nu poate fi un om rău. Cred că Scarlett e aceea care-l îndeamnă la rele. Să ştii, Dolly, că-mi vine să cred că… ei, da, că îi e ruşine de Scarlett,

dar e prea bine-crescut ca s-o spună.

— Lui, ruşine! Fugi de-aici! Ce mi-e unul, ce mi-e altul! Cum poţi să crezi o asemenea prostie?

— Nu-i o prostie, zise doamna Elsing, indignată. Ieri când ploua cu găleata, se plimba cu trăsura încoace şi-ncolo pe Strada Piersicului, cu cei trei copii, chiar cu fetiţa cea mică; s-a oprit şi m-a luat şi pe mine până acasă. Şi când l-am întrebat: „Domnule Butler, de ce ţii copiii afară pe umezeala asta? De ce nu-i duci acasă?” s-a uitat jenat la mine, fără să spună o vorbă. Dar Mammy a răspuns în locul lui: „Casa e plină de golani albi şi e mai bine pentru copii să fie afară, în ploaie, decât acasă”.

— Şi el ce-a zis?

— Ce să zică? S-a uitat urât la Mammy şi n-a zis nimic. Ştii că ieri după-amiază Scarlett avea invitaţi care veniseră să joace cărţi, şi erau o mulţime de femei ordinare la ea. Îmi închipui că domnul Butler nu voia ca ele să-i sărute fetiţa.

— Ei, asta-i! zise doamna Merriwether, mai nesigură, dar tot încăpăţânată.

Săptămâna următoare, însă, capitulă şi ea.

Rhett avea un birou la bancă. Ce anume făcea el acolo, n-ar fi putut-o spune nici chiar directorii băncii, care-l priveau uimiţi; dar avea prea multe acţiuni ca să poată obiecta cineva împotriva prezenţei lui acolo. În scurt timp, însă, uitară antipatia pe care o simţiseră pentru dânsul, fiindcă era un om liniştit şi bine-crescut şi se pricepea un pic la afacerile de bancă şi la plasamente. În orice caz, şedea toată ziua la birou şi dădea tuturor impresia că lucrează, fiindcă voia să fie pe picior de egalitate cu concetăţenii lui cumsecade care munceau, şi chiar din greu.

Dorind să-şi mărească brutăria şi cofetăria, doamna Merriwether încercase să împrumute două mii de dolari de la bancă, oferind casa ca garanţie. Fusese însă refuzată, întrucât casa era de două ori ipotecată.

Furioasă, bătrâna doamnă grasă ieşi de la bancă tunând şi fulgerând, când Rhett o opri, o întrebă ce necazuri are şi zise cu un aer preocupat:

— Trebuie să fie o greşeală, doamnă Merriwether, o mare greşeală. Dumneavoastră să vi se ceară garanție!? Eu v-aş împrumuta banii doar pe cuvânt! Cineva care e în stare să pună pe picioare o afacere ca a dumneavoastră n-are nevoie de garanție. Banca e interesată să împrumute bani unor persoane ca dumneavoastră. Vă rog, luați loc pe scaun şi aşteptați puțin să mă interesez personal.

Curând se întoarse surâzând prietenos şi o lămuri că se făcuse o greşeală, aşa cum îşi închipuise. Cele două mii de dolari erau la dispoziția ei.

Indignată, jignită, furioasă că trebuie să accepte o favoare de la un om pe care nu-l putea suferi şi în care nu avea încredere, doamna Merriwether îi mulțumi cu foarte puțină căldură.

Rhett se prefăcu însă că nu observă. O conduse până la uşă şi îi zise:

— Doamnă Merriwether, am avut întotdeauna mult respect pentru cunoştințele dumneavoastră, aşa că v-aş ruga să-mi dați un sfat.

Doamna Merriwether dădu din cap cu atât de puțin entuziasm, încât penele de la pălărie abia i se mişcară.

— Ce-ați făcut când Maybelle a dumneavoastră era mică şi îşi sugea degetul gros?

— Poftim?

— Mica mea Bonnie îşi suge degetul gros şi nu ştiu cum s-o dezvăț de obiceiul ăsta.

— Trebuie s-o dezveți, zise doamna Merriwether energic. Are să-şi deformeze gura.

— Ştiu, ştiu! Şi are o gură aşa de frumoasă. Dar nu ştiu ce să fac.

— Dar bine, Scarlett ar trebui să ştie, zise doamna Merriwether tăios. A mai avut doi copii.

Rhett îşi privi vârful pantofilor şi oftă:

— Am încercat să-i pun săpun sub unghie, zise el trecând peste observația cu privire la Scarlett.

— Săpun! Pff! Nu slujeşte la nimic săpunul. Eu am uns degetul lui Maybelle cu chinină şi te asigur, domnule Butler, că am dezvățat-o imediat.

— Chinină! Nici prin minte nu mi-ar fi trecut! Nu ştiu cum să vă mulțumesc, doamnă Merriwether. Eram foarte necăjit.

Şi-i adresă un surâs atât de binevoitor, atât de recunoscător, încât o clipă, doamna Merriwether rămase încurcată. Dar când îşi luă rămas bun de la Rhett, zâmbea şi ea. Pentru nimic în lume n-ar fi recunoscut în fața doamnei Elsing că-l judecase greşit pe Rhett; era însă cinstită şi mărturisi că un om care îşi iubea atât copilul nu poate fi cu desăvârşire rău. Ce păcat că Scarlett nu se interesa deloc de Bonnie, care era o fetiță atât de drăgălaşă. Grija unui bărbat care încearcă să-şi crească singur copilul face întotdeauna o impresie patetică. Rhett îşi dădea foarte bine seama cât de patetic era spectacolul pe care-l prezenta, iar dacă reputația lui Scarlett suferea de pe urma acestui lucru, nu-i păsa.

Îndată ce fetița putu să umble, începu s-o ia mereu cu el în trăsură, sau cocoțată în fața lui pe şa. După-masă, când se întorcea acasă de la bancă, o lua la plimbare pe Strada Piersicului, ținând-o de mână, micşorându-şi paşii lui mari ca să-şi potrivească mersul cu umbletul ei nesigur, şi răspundea cu răbdare la miile ei de întrebări. Pe înserat, lumea avea obiceiul să stea pe verandă sau în grădina din fața casei şi, deoarece Bonnie era un copil atât de drăguț şi de prietenos, cu bucle bogate, negre şi cu ochii de un albastru viu, puține persoane se abțineau de la plăcerea de a vorbi cu ea. Rhett nu se amesteca niciodată în conversațiile astea, ci stătea de o parte, plin de mândrie părintească şi de recunoştință pentru faptul că fetița lui e băgată în seamă.

Locuitorii Atlantei aveau o memorie bună, erau

bănuitori, şi îşi schimbau cu greu părerile. Vremurile erau grele şi cei ce întreţineau legături cu Bullock şi cu oamenii lui erau rău priviţi. Bonnie însă moştenise de la Scarlett şi Rhett tot ce aveau ei mai bun în firea lor, şi tatăl ei se sluji de ea ca să dărâme zidul de răceală pe care i-l opunea Atlanta.

Bonnie creştea repede, şi în fiecare zi se accentua din ce în ce mai mult asemănarea cu bunicul ei Gerald O'Hara. Avea picioare scurte şi voinice, ochii mari, albaştri ca ai irlandezilor şi o bărbie mică şi pătrată care arăta hotărârea de a face ce voia. De la Gerald moştenise accesele bruşte de mânie întovărăşite de ţipete şi urlete, care se potoleau de îndată ce i se îndeplineau dorinţele. De câte ori era Rhett cu ea, dorinţele ei erau imediat satisfăcute. Deşi Scarlett şi Mammy căutau să-l împiedice, Rhett o răsfăţa, fiindcă îi plăcea tot ce făcea fetiţa lui. Un singur lucru îl îngrijora: frica ei de întuneric.

Până la vârsta de doi ani, Bonnie dormise în odaia copiilor împreună cu Wade şi Ella – şi adormea uşor. Apoi, fără niciun motiv, începuse să plângă îndată ce Mammy ieşea din cameră luând lampa cu ea. În curând situaţia se agravă, căci Bonnie se trezea noaptea, ţipa de frică, speria pe ceilalţi copii şi alarma toată casa. O dată Rhett trimise chiar după doctorul Meade şi se arătă nemulţumit când bătrânul medic puse diagnosticul „vis urât”. De la fetiţă nu se putea scoate decât un singur cuvânt – „întuneric”.

Enervată, Scarlett sugeră să i se dea o bătaie bună fetiţei, şi refuza să lase lampa aprinsă în camera copiilor, fiindcă Wade şi Ella n-ar fi putut dormi. Rhett era îngrijorat; dar calm, şi, încercând să mai afle câte ceva de la fetiţa lui, afirmă că dacă e vorba de bătaie, atunci o va bate pe Scarlett şi nu pe Bonnie.

Drept urmare, fetiţa fu mutată în camera pe care o ocupa acum Rhett singur. Pătucul ei îşi găsi loc lângă

patul lui, şi o lampă mică rămase aprinsă toată noaptea. Tot oraşul află de această întâmplare şi gurile rele se porniră să melițe. Faptul că o fetiță dormea în camera tatălui ei, chiar dacă avea numai doi ani, era oarecum jenant. Toți o bârfeau pe Scarlett – întâi pentru că avea cameră separată de a bărbatului ei, lucru destul de şocant, şi apoi pentru că, dacă fetiței îi era frică să doarmă singură, locul ei era lângă mama ei. Scarlett nu putea să explice că nu poate să doarmă cu lumină, şi nici că Rhett n-ar fi lăsat fetița să doarmă cu ea.

— Te-ai trezi numai când ar țipa, şi atunci i-ai trage o palmă, zise el scurt.

Pe Scarlett o enerva importanța pe care o dădea Rhett temerilor nocturne ale lui Bonnie, dar se gândi că va găsi ea mijlocul să schimbe lucrurile şi s-o mute la loc pe fetiță în odaia copiilor. Toți copiii se tem de întuneric, şi singurul remediu era severitatea. De altfel, tot ce făcea Rhett era numai din răutate, ca să arate lumii ce mamă rea e ea, ca s-o pedepsească că l-a alungat din camera ei.

Niciodată nu mai călcase în camera ei şi nici nu încercase uşa, din ziua când l-a anunțat că nu va mai vrea copii. În afară de asta, până în ziua când începu să stea acasă din cauza temerilor lui Bonnie, cina de mai multe ori în oraş decât acasă. Uneori lipsise toată noaptea, şi Scarlett, pândind din odaia ei până spre dimineață, se întreba unde putea fi. Îşi amintea de cuvintele lui: „Mai sunt şi alte paturi, draga mea!” Deşi gândul acesta o chinuia, n-avea ce face. Nu putea spune nimic fiindcă ar fi provocat un scandal care, fără îndoială, i-ar fi îngăduit lui Rhett să-i amintească de uşa ei încuiată şi de rolul probabil al lui Ashley în toată chestiunea aceasta. Da, luând-o pe Bonnie să doarmă într-o odaie în care lăsa lumina aprinsă – în propria lui odaie – nu urmărea decât să se răzbune pe dânsa.

Nu-şi dădu seama de importanța pe care Rhett o dădea temerilor lui Bonnie şi nici de devotamentul lui

pentru fetiță, decât într-o noapte îngrozitoare. Toată familia nu avea să uite niciodată noaptea aceea.

Rhett se întâlnise în ziua aceea cu un fost prieten al lui din timpul blocadei şi avură multe să-şi spună. Scarlett nu ştia exact unde se duseseră să bea şi să stea de vorbă, dar bănuia că la Belle Watling. Rhett nu veni acasă după-amiază, ca s-o ducă pe Bonnie la plimbare, şi nici seara la cină. Fetița îl pândise nerăbdătoare toată după-amiaza de la fereastră, vrând să-i arate nişte gâze, dar până la urmă Lou o culcă, în ciuda văicărelilor şi împotrivirilor ei.

Fie că Lou uitase să aprindă lampa, fie că aceasta se stinsese singură – nimeni nu află exact ce s-a întâmplat – când Rhett se întoarse în sfârşit acasă, puțin cam amețit, toată casa era în picioare, trezită de țipetele lui Bonnie, pe care le auzi încă din grajd. Se trezise în întuneric şi-l strigase pe tatăl ei, care nu era acolo. Grozăviile fără nume care-i populau închipuirea se năpustiseră asupra ei. Toate luminile frumoase şi mângâietoare aduse de Scarlett şi de servitori nu o putură potoli, şi Rhett se repezi în sus pe scări, sărindu-le câte trei, speriat de moarte.

Când o luă în sfârşit în brațe, printre suspinele ei sfâşietoare nu putu deosebi decât cuvântul „întuneric". Se întoarse furios spre Scarlett şi spre negresă.

— Cine a stins lumina? Cine a lăsat-o singură pe întuneric? Prissy, am să te spânzur de vie…

— Doamne sfinte, domn'le 'hett! Nu eu! Lou a…

— Dumnezeule, dom'le 'hett, am…

— Destul. Ştiți ce-am poruncit. Îmi vine să… Ieşi! Şi să nu te mai întorci. Scarlett, să-i plăteşti şi să nu o mai văd când voi coborî. Acuma, plecați toate!

Negresele dispărură, nenorocita de Lou plângând cu fața în şorț. Dar Scarlett nu plecă. Îi venea greu să-şi vadă copilul preferat liniştindu-se în brațele lui Rhett, pe când în ale ei țipase atât de sfâşietor. Îi venea greu s-o vadă cum îşi trece brațele împrejurul gâtului lui Rhett

ca să-i povestească cu vocea sugrumată de ce se speriase, pe când ea, Scarlett, nu reuşise să afle nimic.

— Şi s-a aşezat pe pieptul tău, zise Rhett încet. Era mare?

— O, da. Foarte mare! Avea şi gheare.

— A, şi gheare. Haide, haide. O să stau toată noaptea la pândă şi, dacă se întoarce, o să-l împuşc.

Rhett vorbea serios şi glasul lui potoli suspinele lui Bonnie. Vocea ei deveni mai naturală şi începu să-i descrie amănunțit cum era monstrul, într-un limbaj pe care numai el îl înțelegea. Pe Scarlett o enerva faptul că Rhett discuta cu fetița ca şi cum era vorba de ceva real.

— Pentru Dumnezeu, Rhett…

El însă îi făcu semn să tacă.

În sfârşit, când Bonnie adormi, o culcă în patul ei şi o acoperi cu cearceaful.

— Am s-o spânzur pe negresa aceea, zise el calm. E şi vina ta. De ce n-ai venit până aici să vezi dacă lumina e aprinsă?

— Nu fi caraghios, Rhett, şopti Scarlett. Bonnie face aşa fiindcă îi cauți în coarne. Multor copii le e frică de întuneric, dar le trece. Wade se temea şi el, dar nu l-am răsfățat. Dacă ai lăsa-o să țipe o noapte sau două…

— S-o las să țipe! exclamă Rhett, şi o clipă Scarlett crezu că are s-o bată. Ori eşti o proastă, ori eşti cea mai inumană femeie pe care am văzut-o vreodată.

— Nu vreau să ajungă nervoasă şi fricoasă.

— Fricoasă! Asta-i bună! Bonnie nu ştie ce-i frica! Tu însă n-ai imaginație şi nu poți să-ți dai seama cât suferă cei ce au… mai ales un copil. Dacă ceva cu gheare şi cu coarne ar veni şi s-ar aşeza pe pieptul tău, i-ai spune să se ducă la dracu', da? Vorbă să fie! Nu uita, cucoană, că te-am văzut trezindu-te şi țipând ca o pisică opărită, fiindcă visaseşi că fugeai prin ceață. Şi nu de mult încă…

Scarlett se simți încurcată, fiindcă nu-i plăcea să i se amintească de visul acesta. Ba mai mult, era jenată

amintindu-şi că Rhett o mângâiase şi o potolise ca pe Bonnie. Schimbă deci vorba căutând să-l atace în alt fel.

— O răsfeți şi…

— Şi am de gând să continui s-o răsfăț, şi sunt sigur că o să-i treacă şi o să uite.

— Atunci, zise Scarlett înțepată, dacă vrei să faci pe dădaca, ar trebui să încerci să vii seara mai devreme, şi treaz dacă se poate.

— Am să mă întorc mai devreme, dar am să mă îmbăt turtă dacă aşa-mi place.

După această întâmplare, începu să se întoarcă acasă devreme, cu mult înainte de ora de culcare a lui Bonnie. Şedea lângă ea, o ținea de mână până când adormea. Numai atunci cobora jos, în vârful picioarelor, şi lăsa lampa aprinsă şi uşa întredeschisă ca să poată auzi dacă se trezeşte şi se sperie. Nu voia cu niciun preț să i se mai întâmple un acces de spaimă din cauza întunericului. Toată casa avea mare grijă de lampa aprinsă: Scarlett, Mammy, Prissy şi Pork veneau deseori sus în vârful picioarelor, ca să controleze dacă arde.

Şi venea acasă fără să fie băut, dar nu fiindcă i-o ceruse Scarlett. Luni de zile băuse mult, fără să fie însă niciodată beat mort. Dar iată că într-o seară, când duhnea a whisky, o luă în brațe pe Bonnie, o lipi de umărul lui şi o întrebă:

— Îl săruți pe tăticul tău iubit?

Fetița îşi strâmbă nasul mititel şi încercă să scape din brațele lui.

— Nu, zise ea sinceră. Urât.

— Cum urât?

— Miroşi urât. Unchiul Ashley nu miroase urât.

— Să fiu al dracului, zise el încruntat, punând-o jos. Nu credeam că în casa mea am să găsesc pe cineva care să-mi vorbească de cumpătare.

De-atunci însă se mărgini să bea numai un pahar de vin după-masă. Bonnie, care avea voie să bea ultimele picături din paharul lui, nu mai zise că miroase urât. Ca

urmare, obrajii lui Rhett, care se buhăiseră, îşi recăpătară conturul, şi cearcănele de sub ochii lui negri parcă se mai estompară. Cum lui Bonnie îi plăcea să se plimbe călare pe şa în fața lui, Rhett stătea acum mai mult pe-afară, şi fața lui se pârli de soare şi deveni şi mai oacheşă. Părea mai sănătos, râdea mai mult şi deveni iar bărbatul întreprinzător care făcuse o impresie atât de puternică la Atlanta la începutul războiului.

Oamenii cărora le fusese antipatic începură să-i surâdă când îl vedeau trecând călare cu fetița. Femei care până acum crezuseră că niciuna dintre ele nu era în siguranță lângă el începură să se oprească pe stradă, să-i vorbească şi s-o admire pe Bonnie. Chiar şi cucoanele bătrâne cele mai severe erau de părere că un bărbat care ştie să discute cu atâta pricepere despre bolile şi problemele de educație ale copiilor nu poate fi iremediabil rău.

Capitolul LIII

Era ziua de naştere a lui Ashley şi, voind să-i facă o surpriză, Melanie se pregătise s-o sărbătorească, fără ştirea lui. Toată lumea ştia despre recepţie, în afară de Ashley. Chiar Wade şi micul Beau ştiau, dar fuseseră puşi să jure că nu vor spune nimic, aşa că nu-şi mai încăpeau în piele de mândrie. Toată lumea bună din Atlanta fusese poftită şi făgăduise să vină. Generalul Gordon şi familia lui acceptaseră invitaţia cu plăcere, Alexander Stephens promisese să vină dacă sănătatea lui şubredă i-o va permite, şi chiar şi Bob Toombs, scandalagiul Confederaţiei, era aşteptat.

Toată dimineaţa Scarlett, Melanie, India şi mătuşa Pitty alergaseră de colo-colo prin casă, supraveghindu-i pe servitorii negri care puneau perdele curate la ferestre, frecau argintăria, ceruiau podeaua, făceau prăjituri, amestecau sau gustau răcoritoarele. Niciodată Scarlett n-o văzuse pe Melanie atât de emoţionată şi de fericită.

— Înţelegi, dragă, Ashley nu şi-a mai sărbătorit aniversarea de când… de când… îţi aminteşti de picnicul de la Doisprezece Stejari? În ziua în care am aflat că domnul Lincoln a chemat voluntarii sub arme. De atunci nu şi-a mai serbat ziua de naştere. Şi munceşte aşa de mult şi e aşa de obosit când vine seara acasă, încât a şi uitat că azi e ziua lui. Şi ce mirat o să fie când toată lumea va sosi după cină.

— Cum o să faceţi ca domnul Ashley să nu observe

lanternele celea de pe peluză când vine diseară la masă? întrebă Archie morocănos.

Toată ziua privise pregătirile pentru recepție, fără să admită că-l interesează. Niciodată nu avusese prilejul să asiste, din culise, la pregătirile pentru o recepție în lumea bună, şi pentru el era ceva nou. Nu se jena să-şi spună părerea despre femeile care alergau de parcă luase casa foc, numai fiindcă urmau să vină musafiri, dar nimic nu l-ar fi putut convinge să plece de-acolo. Lanternele de hârtie colorată, pe care doamna Elsing şi cu Fanny le făcuseră şi le pictaseră pentru această ocazie, îl interesau în mod special, fiindcă nu văzuse niciodată „asemenea chestii". Fuseseră ascunse în odaia de la subsol în care locuia el, şi le cercetase amănunțit.

— Of, Doamne, la asta nu m-am gândit! exclamă Melanie. Archie, ce bine că mi-ai spus. Vai de mine! Ce să mă fac! Trebuie să fie agățate în pom; să li se pună lumânări mici şi să fie aprinse chiar în momentul când vor începe să sosească musafirii. Scarlett, îl trimiți tu pe Pork să facă treaba asta în timp ce cinăm?

— Doamnă Wilkes, aveți mai multă minte ca alte femei, dar vă zăpăciți prea repede, zise Archie. Ce să ştie Pork, negrul acela idiot, despre chestiile astea? Le-ar da foc într-o clipă. Sunt… sunt chiar drăguțe, recunoscu el. Am să le agăț eu, când dumneavoastră şi domnul Wilkes veți sta la masă.

— O, Archie, ce drăguț din partea dumitale! zise Melanie şi se uită la el ca un copil, cu ochii plini de recunoştință şi de încredere. Nu ştiu ce m-aş face fără dumneata. Crezi că ai putea pune lumânările înăuntru acum, ca să scăpăm de-o grijă?

— Da, poate că da, zise Archie, fără pic de bunăvoință, şi se îndreptă şchiopătând spre pivniță.

— Vezi că muştele se prind cu miere, zise Melanie râzând, când bătrânul bărbos coborî jos pe scări. Țineam ca el să agațe lanternele, dar îl ştiu prea bine. Dacă-l rogi să facă un lucru, te refuză. Acum am scăpat

de el puțin. Negrii se tem aşa mult de el, că nu vor să muncească când îi urmăreşte de-aproape.

— Melly, în locul tău nu l-aş ține pe banditul ăsta bătrân la mine în casă, zise Scarlett supărată.

Îl ura pe Archie atât cât o ura şi el pe dânsa şi aproape că nu-şi vorbeau. Chiar la Melanie în casă, Archie se uita la ea bănuitor şi disprețuitor.

— Are să-ți facă necazuri, ai să vezi.

— O, e inofensiv dacă-l măguleşti şi-i arăți că ai nevoie de el, zise Melanie. Şi e aşa de devotat lui Ashley şi lui Beau, încât mă simt mai liniştită când e aici.

— Vrei să spui că ți-e devotat ție, Melanie, zise India, a cărei față rece se lumină de un surâs blând, pe când o învăluia pe cumnata ei într-o privire afectuoasă. Cred că eşti prima ființă pe care bătrânul bandit a iubit-o de când nevasta lui… de la nevasta lui. Îmi vine să cred că ar dori ca cineva să te jignească, ca să-l poată omorî spre a-ți dovedi respectul pe care ți-l poartă.

— Vai de mine, India, cum vorbeşti! zise Melanie roşind. Ştii bine să mă consideră o gâscă.

— Nu înțeleg de ce dați importanță părerii acestui bătrân morocănos care miroase urât, zise Scarlett brusc, căci nu-i ierta lui Archie felul cum vorbise de ea când se pusese problema muncii cu deținuți. Trebuie să plec acum. Mă duc să prânzesc, pe urmă mă duc la prăvălie să plătesc oamenii, apoi la depozit ca să-i plătesc pe căruțaşi şi pe Hugh Elsing.

— Te duci la depozit? întrebă Melanie. Ashley se duce şi el după-amiază să-l vadă pe Hugh Elsing. N-ai putea să-l reții acolo până la cinci? Dacă se întoarce mai devreme, o să ne găsească terminând o prăjitură sau făcând altceva, şi atunci s-a dus surpriza.

Scarlett surâse în gând, regăsindu-şi pe loc buna dispoziție.

— Da, am să-l rețin, zise ea.

În acelaşi moment, ochii spălăciți şi fără gene ai Indiei se ațintiră asupra ei. „Se uită aşa de ciudat la mine, de

câte ori pomenesc de Ashley”, gândi Scarlett.

— Atunci, reține-l cât poți mai mult după cinci, zise Melanie. Şi apoi va veni India cu trăsura să-l ia... Scarlett, te rog să vii devreme, diseară. Nu vreau să pierzi nimic din recepție.

În drum spre casă, Scarlett se gândi îmbufnată: „Nu vrea să pierd nimic din recepție! Atunci, de ce nu mi-a propus s-o ajut să primească musafirii, cum le-a rugat pe India şi pe mătuşa Pitty?”

În general, Scarlett nu ținea s-o ajute pe Melanie să-şi primească musafirii care veneau la petrecerile ei plictisitoare. Dar aceasta era cea mai mare recepție pe care o dădea Melanie şi era şi ziua lui Ashley, şi Scarlett ar fi dorit mult să fie lângă el când. Îşi primea musafirii. Ştia însă de ce nu fusese rugată. Chiar dacă n-ar fi ştiu-o, observația lui Rhett i-ar fi deschis în orice caz ochii.

„Să-i ceri unei scallawag să-ți ajute să-ți primeşti musafirii tocmai când printre ei vor fi toți foştii confederați de seamă şi toți democrații? Ai nişte idei cât se poate de nostime şi de caraghioase. Şi nu înțelegi că eşti poftită numai grație faptului că doamna Melly ți-e atât de devotată”.

Scarlett se găti cu mai multă grijă ca de obicei când se duse în după-amiaza aceea la prăvălie şi la depozitul de cherestea. Purta o rochie nouă de tafta verde ca sticla, care făcea ape viorii când bătea lumina pe ea, şi pălăria nouă verde-deschis cu garnitura de pene verzi. De ce nu-i dădea Rhett voie să poarte un breton ondulat pe frunte? Pălăria asta i-ar sta mult mai bine. O amenințase că o tunde dacă-şi va ciopârți şuvițele din față. Şi se purta atât de îngrozitor cu ea în zilele acestea, încât chiar era în stare s-o facă.

Era o după-amiază minunată, însorită dar nu prea caldă, luminoasă dar nu orbitoare, şi adierea caldă care făcea să foşnească frunzele copacilor din lungul Străzii Piersicului mişca uşor penele pălăriei lui Scarlett. Inima îi bătea de fericire, aşa cum se întâmpla ori de câte ori

trebuia să-l vadă pe Ashley. Poate că dacă plătea repede căruţaşii şi pe Hugh Elsing, aceştia vor pleca şi va rămâne singură cu Ashley în biroul mic din incinta depozitului. Ce rar avea acum prilejul să-l vadă pe Ashley singur! Şi când te gândeşti că Melanie o rugase să-l reţină! Era cu adevărat nostim!

Cu inima plină de bucurie ajunse la prăvălie, plăti lui Willie şi celorlalţi slujbaşi, fără să mai întrebe dacă făcuseră treabă bună în ziua aceea. Era sâmbătă, cea mai grea zi a săptămânii pentru prăvălie, fiindcă în ziua aceea toţi fermierii din împrejurimi veneau să-şi facă cumpărăturile, dar Scarlett nu puse nicio întrebare.

În lungul drumului de la prăvălie la depozit, se opri de vreo zece ori spre a sta de vorbă cu nevestele unor carpetbagger-i în trăsuri splendide – dar nu aşa frumoase ca trăsura ei, îşi zise ea cu plăcere – şi cu mulţi bărbaţi care traversau praful roşiatic al şoselei ca să vină, cu pălăria în mână, să-i prezinte omagiile. Era o după-amiază minunată, şi Scarlett se simţea fericită. Era frumoasă, şi trecea ca o regină printre supuşii ei. Dar desele opriri o făcură să piardă timp şi ajunse la depozit mai târziu decât intenţionase; Hugh şi căruţaşii şedeau pe o grămadă de lemne şi o aşteptau.

— Ashley e aici?

— Da, e în birou, zise Hugh, al cărui chip în general posomorât se lumină văzând privirea ei fericită, scânteietoare. Încearcă să… adică verifică socotelile.

— Azi nu e nevoie să se obosească cu ele, zise ea şi, coborând glasul, adăugă: Melly m-a trimis să-l reţin aici până pregăteşte totul pentru recepţia de diseară.

Hugh zâmbi, căci şi el era poftit. Îi plăceau petrecerile şi, privind-o pe Scarlett, ghicea că şi ea se bucura la gândul recepţiei din seara aceea. Scarlett plăti pe căruţaşi şi pe Hugh şi-i părăsi brusc îndreptându-se spre birou, lăsând să se înţeleagă astfel că vrea să fie singură. Ashley o întâmpină în pragul uşii, şi cum stătea aşa, părul îi lucea în soare. O întrebă cu un surâs

malițios:

— Dar, bine, Scarlett, ce faci în oraş la ora asta? De ce n-ai rămas la noi ca s-o ajuți pe Melanie să pregătească surpriza?

— Cum se poate, Ashley? exclamă ea indignată. Cum de-ai aflat? Melly are să fie foarte decepționată dacă n-ai să fii surprins.

— O, n-are să observe, nu-ți fie teamă. Am să fiu cel mai surprins om din toată Atlanta, zise Ashley făcând haz.

— Dar cine a fost secătura care ți-a spus?

— Aproape toți bărbații pe care i-a poftit Melly. Generalul Gordon a fost primul. Mi-a spus că, din proprie experiență, ştie că ori de câte ori o femeie organizează o petrecere de felul acesta, de obicei nimereşte exact în seara când soțul ei s-a hotărât să curețe şi să lustruiască toate armele din casă. Apoi m-a prevenit bunicul Merriwether. Mi-a povestit că odată doamna Merriwether i-a organizat o surpriză din astea şi a fost ea cea mai surprinsă, fiindcă bunicul îşi tratase pe furiş reumatismele cu o sticlă de whisky şi era prea beat ca să se poată scula din pat şi… ce să mai spun, toți bărbații cărora li s-a făcut o surpriză m-au prevenit.

— Ce secături! exclamă Scarlett, dar nu se putu stăpâni să nu râdă.

Când surâdea aşa, Ashley semăna cu acela pe care îl cunoscuse pe vremuri la Doisprezece Stejari. Şi ce rar i se întâmpla acum să zâmbească! Aerul era călduț şi soarele atât de blând! Fața lui Ashley era veselă şi vorbele lui erau atât de pline de sinceritate, încât inima lui Scarlett tresări de fericire, i se umflă în piept până când începu aproape s-o doară, gata parcă să plesnească sub povara fericirii şi a lacrimilor fierbinți care stăteau să se reverse. Se simțea iar de şaisprezece ani, şi fericită ca atunci. Emoționată, respira din ce în ce mai repede. Simțea dorința nebună să-şi smulgă pălăria de pe cap, s-o arunce în sus şi să strige „Ura!” Apoi se

gândi ce mutră ar face Ashley, şi deodată izbucni în râs până când ochii i se umplură de lacrimi. Începu să râdă şi el, cu capul lăsat pe spate ca şi cum îi plăcea să râdă, crezând că motivul veseliei lui Scarlett era felul cum bărbaţii trădaseră secretul Melaniei.

— Intră, Scarlett. Tocmai controlam registrele.

Ea trecu în odăiţa plină de soarele după-amiezii şi se aşeză pe scaunul din faţa biroului. Ashley o urmă, se aşeză pe colţul mesei şi începu să-şi legene uşor picioarele-i lungi.

— O, să nu ne obosim cu registrele azi după-amiază, Ashley! N-am chef de ele. Când am o pălărie nouă, am impresia că toate cifrele mi-au fugit din cap.

— Şi cu o pălărie aşa de drăguţă ca asta, cifrele cred că au dispărut de tot, zise el. Scarlett, te faci din ce în ce mai drăguţă.

Şi Ashley sări de pe masă şi, râzând, o apucă de mâini şi îi depărtă braţele ca să-i vadă rochia mai bine.

— Ce frumoasă eşti! Cred că n-ai să îmbătrâneşti niciodată.

Când Ashley o atinse, Scarlett îşi dădu seama că, inconştient, dorise tot timpul lucrul acesta. Toată după-amiaza asta plină de fericire dorise căldura mâinilor lui, tandreţea ochilor lui, un cuvânt care să-i arate cât ţinea la ea. Era prima oară când erau complet singuri, din ziua aceea îngheţată, în livada de la Tara, şi prima oară când ea îi da mâna altfel decât într-un gest de politeţe. De luni de zile dorise să fie aproape de el. Dar acum…

Ce ciudat că atingerea mâinilor lui nu-i făcea o impresie deosebită. Altădată numai când se apropia de el începea să tremure. Acum nu simţea decât o senzaţie de plăcere şi de căldură prietenească. Atingerea mâinilor lui nu o îmbăta şi inima îi rămase liniştită şi mulţumită. Această senzaţie o intrigă şi o încurcă puţin. Era tot Ashley al ei, Ashley cel frumos pe care ea-l iubea mai mult decât viaţa. Atunci, de ce…?

Dar goni aceste gânduri din minte. Ajungea că era

lângă el, că o ținea de mâini şi că surâdea ca un prieten, fără a fi stingherit sau emoționat. I se părea o minune un lucru ca acesta, când între ei erau atâtea lucruri nespuse. Privirea lui era ațintită asupra ei, limpede şi strălucitoare; zâmbea cu zâmbetul pe care Scarlett îl adora, zâmbea ca şi cum între ei n-ar fi existat niciodată altceva în afară de fericire. Între ochii lor nu mai era nicio barieră; privirea lui Ashley nu mai era depărtată, pierdută. Scarlett începu să râdă.

— O, Ashley, am început să îmbătrânesc.

— Tu, să îmbătrâneşti! Nu, Scarlett, la şaizeci de ani, pentru mine o să fii aceeaşi. O să te țin întotdeauna minte aşa cum erai în ziua ultimului nostru picnic, aşezată sub stejar cu vreo zece tineri împrejurul tău. Pot să-ți spun şi cum erai îmbrăcată: într-o rochie albă cu floricele verzi şi cu un şal alb de dantelă pe umeri. Aveai sandale verzi cu şireturi negre şi o pălărie uriaşă de pai, cu panglici lungi verzi. Cunosc rochia aceea pe dinafară, fiindcă atunci când eram în lagăr şi-mi mergea rău, îmi chemam amintirile şi le frunzăream cum ai frunzări o carte cu poze; şi-mi aminteam de fiecare amănunt…

Se opri brusc şi fața lui luminoasă se posomorî. Dădu drumul binişor mâinilor ei, în timp ce Scarlett rămânea în aşteptare, nerăbdătoare să-l audă vorbind.

— Ce mult drum am făcut amândoi din ziua aceea, nu-i aşa, Scarlett? Am umblat pe drumuri la care nu ne-am fi aşteptat. Tu ai înaintat repede, uşor, pe când eu încet şi anevoie.

Se aşeză din nou pe birou, se uită la ea şi iar începu să zâmbească. Nu mai era însă surâsul care o făcuse pe Scarlett atât de fericită cu puțin timp înainte. Era un surâs trist.

— Da, da, tu ai înaintat uşor, şi m-ai târât după tine, legat de roțile trăsurii tale. Uneori mă întreb sincer: ce-aş fi ajuns fără tine?

Scarlett se grăbi să-l apere împotriva lui însuşi, poate mai ales din cauză că, fără voia ei, îşi amintea de

spusele lui Rhett.

— Dar n-am făcut niciodată nimic pentru tine, Ashley. Fără mine ai fi exact acelaşi. Într-o zi o să ajungi un om bogat, un om mare, aşa cum ți se cuvine.

— Nu, Scarlett, eu nu sunt din soiul acelora din care se fac oamenii mari. Cred că, fără tine, aş fi căzut în uitare… cum s-a întâmplat cu sărmana Cathleen Calvert şi cu atâția alții cu nume vechi şi strălucite.

— O, Ashley, nu vorbi aşa. Pari atât de trist.

— Nu sunt trist. Adică nu mai sunt trist. Mai de mult… da. Acum sunt numai…

Tăcu, şi Scarlett înțelese la ce se gândea. Era prima oară că ştia la ce se gândeşte Ashley când privirea lui limpede ca cristalul începea să se piardă în depărtări. Cât timp furia dragostei îi sfâşiase pieptul, gândurile lui îi rămâneau neînțelese. Acum, în atmosfera liniştită şi prietenoasă care îi înconjura, putea pătrunde în sufletul lui, putea să-l înțeleagă puțin. Acum nu mai era trist. După înfrângere fusese trist, şi tot aşa când îl rugase să vină la Atlanta. Acum era numai resemnat.

— Nu-mi place să te aud vorbind aşa, Ashley, zise ea cu vehemență. Vorbeşti ca Rhett. Mereu mă pisează cu lucruri ca astea şi ceva în legătură cu supraviețuirea celor mai adaptabili, până când îmi vine să urlu de plictiseală.

Ashley zâmbi.

— Te-ai gândit vreodată, Scarlett, că în fond Rhett şi cu mine suntem foarte asemănători?

— O, nu! Tu eşti atât de distins şi de cinstit, pe când el… şi tăcu încurcată.

— Ba da. Ne tragem din familii asemănătoare, am fost crescuți în acelaşi fel şi avem aceleaşi credințe. Dar la un moment dat am pornit pe drumuri diferite. Credem la fel, dar reacționăm altfel. De pildă, niciunul dintre noi n-a crezut în necesitatea războiului, dar eu m-am înrolat şi am luptat, pe când el a stat deoparte până aproape de sfârşit. Amândoi ştiam că războiul e o greşeală. Amândoi

ştiam că vom fi învinşi. Dar eu eram dispus să lupt pentru o cauză pe care o ştiam pierdută, pe când Rhett nu. Uneori mi se pare că el a avut dreptate, dar pe urmă iar…

— O, Ashley, când o să încetezi să vezi amândouă fețele aceluiaşi lucru? îl întrebă ea; nu mai vorbea enervată, cum ar fi făcut pe vremuri. Nu, nu ajungi nicăieri dacă vezi amândouă fețele unui lucru.

— E adevărat, dar… spune, Scarlett, tu unde vrei să ajungi? M-am întrebat de multe ori. Vezi, eu n-am vrut să ajung nicăieri. Am vrut doar să fiu eu însumi.

Unde voia ea să ajungă? Ce întrebare stupidă. Evident, să aibă bani şi să se simtă în siguranță. Şi totuşi… Mintea ei se încurcă. Avea bani şi se simțea în siguranță atâta cât e posibil într-o lume nesigură. Dar când se gândea mai bine, lucrurile acestea nu-i ajungeau. Îşi dădea seama că banii nu o făcuseră prea fericită, deşi nu mai avea aşa de multe griji şi nu se mai temea de ziua de mâine. „Dacă aş avea bani, dacă aş putea să mă bucur de ei în siguranță şi dacă te-aş avea pe tine, aş fi mulțumită”, se gândi ea privindu-l cu regret. Se feri însă să-şi exprime gândul, temându-se să nu strice vraja care îi învăluia pe amândoi, temându-se ca sufletul lui să nu se închidă iar.

— Vrei numai să fii tu însuți? zise ea râzând, cu puțină amărăciune. Ce-a fost greu pentru mine a fost să nu fiu eu însămi! Cât despre unde vreau să ajung, mi se pare că am ajuns. Am vrut să fiu bogată şi să nu am griji şi…

— Dar, Scarlett, nu ți-a trecut prin minte că mie nu-mi pasă dacă sunt sărac sau bogat?

Nu, nu-i trecuse prin minte că cineva n-ar dori să fie bogat.

— Atunci, ce vrei?

— Acum nu mai ştiu. Altădată ştiam, dar aproape că am uitat. Voiam mai ales să trăiesc în pace, să nu am de-a face cu oameni care nu-mi plac, să nu fiu silit să

fac lucruri care nu-mi plac. Poate că... poate că aş vrea să se întoarcă vremurile de altădată, dar ştiu că nu se poate şi sunt obsedat de amintirea lor şi de năruirea lumii din jurul meu.

Scarlett tăcea cu obstinaţie. Nu că nu înţelegea ce spunea Ashley. Cuvintele şi glasul lui evocau vremurile trecute cum nimeni n-ar fi putut izbuti, şi făceau să-i bată inima mai tare. Nici ea nu uitase. Dar din ziua aceea când stătuse culcată, bolnavă şi disperată, în grădina de la Doisprezece Stejari şi-şi spusese: „N-am să mă mai uit înapoi!” – din ziua aceea nu se mai gândise la trecut.

— Îmi place mai mult epoca de acum, zise ea fără să-l privească în ochi. Avem întotdeauna ceva interesant de făcut, sau petreceri, sau găsim altceva. Totul parcă străluceşte. Înainte toate erau aşa de plictisitoare... (O, zilele care se scurgeau domol în trecut, şi amurgurile calde şi liniştite de la ţară! Râsetele răsunătoare şi melodioase care se auzeau din bordeiele negrilor! Căldura aurită care învăluia atunci viaţa! Ce plăcut era să ştii că ai ziua de mâine asigurată! Cum pot să reneg toate acestea?)

— Îmi place mai mult epoca de acum, repetă Scarlett, dar glasul îi tremura.

El lunecă de pe birou şi începu să râdă încet, arătându-i că nu crede ce spune. O apucă de bărbie şi o sili să-l privească.

— O, Scarlett, nu ştii să minţi! Da, acum viaţa are o strălucire... da, dar o anumită strălucire. Şi tocmai ăsta-i defectul ei. Vremurile acelea n-aveau strălucire, dar aveau farmec, frumuseţe şi un ritm calm şi măsurat.

Cu sufletul împărţit, Scarlett lăsă ochii în jos. Sunetul glasului lui, atingerea mâinilor lui descuiau uşi pe care ea le încuiase demult. În dosul lor se afla frumuseţea timpurilor trecute şi o cuprinse atât de tare dorul de ele, încât sufletul o durea. Ştia însă că oricâtă frumuseţe se ascundea în dosul lor, uşile trebuiau să rămână

încuiate. Nimeni nu putea merge înainte împovărat de amintiri dureroase.

Ashley dădu drumul bărbiei ei şi îi luă una din mâini, ţinându-i-o cu duioşie.

— Îţi aminteşti, zise el – dar Scarlett auzi un clopot de alarmă: „Nu privi înapoi, nu privi înapoi!”

Ea nu ţinu seamă de clopotul de alarmă şi se lăsă purtată de valul de fericire. În sfârşit, reuşise să-l înţeleagă, în sfârşit sufletele lor se întâlneau! Clipa asta era prea preţioasă ca s-o poată pierde, oricâtă durere va urma după ea.

— Îţi aminteşti, zise el – şi sub vraja glasului său, pereţii biroului mic dispărură şi anii se dădură în lături. Era primăvară, şi ei doi se plimbau călare pe o potecă îngustă de ţară. Pe măsură ce vorbea, îi strângea mai tare mâna şi vocea lui avea tristeţea cântecelor vechi pe jumătate uitate. Scarlett auzea clinchetul vesel al clopoţeilor de la hamurile cailor când înaintau sub copacii înfloriţi. Se duceau la un picnic la Tarleton-i şi Scarlett se auzea pe sine râzând fericită, vedea lucind în soare părul auriu al lui Ashley şi observa graţia mândră a ţinutei lui călare. Glasul lui era plin de muzica viorilor şi a banjourilor în sunetul cărora dansaseră, în casa albă ce nu mai exista. Sau era toamnă, şi câinii de vânătoare lătrau în depărtare, în mlaştinile întunecate sub luna rece. Ori de Crăciun, cănile cu vin fiert răspândeau o aromă atât de plăcută. Feţele albe şi negre surâdeau. Şi vechii prieteni soseau cu toţii, râzând ca şi cum nu muriseră de atâţia ani. Stuart şi Brent, cu părul lor roşu, cu picioarele lor lungi şi cu obişnuitele lor farse, Tom şi Boyd, aprigi ca nişte mânji, Joe Fontaine cu privirea lui aprinsă, şi Cade şi Raiford Calvert care se mişcau cu atâta graţie elegantă. Apoi mai era John Wilkes, şi Gerald, roşu la faţă din cauza coniacului, şi Ellen ca o şoaptă sau ca un parfum discret. Din toate fiinţele acelea, din toate lucrurile acelea se desprindea o senzaţie de securitate, o siguranţă că a doua zi nu va

aduce altceva decât aceeaşi fericire pe care o adusese şi ziua de azi.

Ashley tăcu, şi se uitară calm şi îndelung unul în ochii celuilalt, şi între ei plutea amintirea tinereții lor pierdute, pe care o trăiseră atât de aproape unul de altul.

„Acum ştiu de ce nu pot fi fericită”, se gândi ea cu tristețe. „Până acum n-am înțeles. N-am înțeles nici de ce n-am fost fericită cu desăvârşire. Dar bine... vorbim ca nişte oameni bătrâni!” se gândi ea cu o uimire dureroasă. „Ca nişte oameni bătrâni care privesc spre întâmplări petrecute cu cincizeci de ani în urmă. Dar nu suntem bătrâni! Numai că s-au întâmplat atâtea! Toate s-au schimbat aşa de mult, de parcă au trecut cincizeci de ani. Dar nu suntem bătrâni!”

Privindu-l însă pe Ashley, văzu că nu mai era tânăr şi că nu mai avea strălucirea de altădată. Cu capul plecat, se uita distrat la mâna ei pe care încă o ținea în a lui, şi văzu că părul ce odinioară fusese blond, era argintiu, argintiu ca razele de lună reflectate pe o apă liniştită. I se păru că frumusețea după-amiezii de aprilie se spulberase, aşa cum se spulberase şi din inima ei, iar trista dulceață a amintirilor era acum amară ca fierea.

„N-ar fi trebuit să-l las să mă facă să privesc înapoi”, se gândi ea cu disperare. „Aveam dreptate când am spus că nu vreau să privesc înapoi. Te doare prea mult, ți se sfâşie inima şi nu mai poți după aceea decât să priveşti înapoi. Acesta e defectul lui Ashley. Nu poate privi înainte. Nu poate vedea prezentul, se teme de viitor, aşa că se uită înapoi. Până acum nu înțelegeam. Până acum nu l-am înțeles pe Ashley. O, Ashley, iubitul meu, n-ar trebui să priveşti înapoi! La ce-ți serveşte? N-ar fi trebuit să cedez ispitei de a vorbi de timpurile de demult. Aşa se întâmplă când te uiți înapoi, la timpurile fericite de odinioară. Îți aduc numai durere şi-ți zdrobesc inima”.

Se sculă în picioare, cu mâna tot în a lui. Trebuia să plece. Nu mai putea sta aici, să se gândească la trecut şi

să vadă chipul obosit, trist şi descurajat al lui Ashley.

— Dar am străbătut cale lungă de atunci, Ashley, zise ea, încercând să-şi potolească tremurul din glas, încercând să-şi stăpânească nodul ce i se ridicase în gât. Aveam principii frumoase, pe vremurile acelea, nu-i aşa, Ashley?

Şi deodată, pe nerăsuflate:

— O, Ashley, nimic n-a fost cum am nădăjduit!

— Aşa e întotdeauna, zise el. Viața nu se simte obligată să ne dea ce vrem. Luăm ce putem, şi să fim mulțumiți că nu e mai rău.

Deodată inima ei se umplu de durere, de oboseală; se gândea la drumul lung pe care îl străbătuse de atunci. O revăzu pe tânăra Scarlett O'Hara, căreia îi plăcea să fie curtată şi să poarte rochii frumoase şi care avea de gând să ajungă o adevărată doamnă, ca Ellen, într-o zi, când va avea timp.

Pe neaşteptate, ochii i se umplură de lacrimi, care prinseră să i se rostogolească pe obraji. Se uita la el mută, ca un copil care suferă. Ashley nu zise un cuvânt, dar o luă uşor în brațe, îi rezemă capul de umărul lui şi, aplecându-se spre ea, îşi lipi obrazul de al ei. Lacrimile ei se opriră. Îl cuprinse cu brațele. Bucuria de a-l cuprinde cu brațele îi uscă lacrimile. Ce bine era în brațele lui – fără patimă, calmă, ca în brațele unui prieten drag. Numai Ashley, care avea aceleaşi amintiri, care îşi trăise tinerețea odată cu ea, care-i cunoştea viața de la început până în prezent, numai el o înțelegea.

Auzi paşi afară, dar nu le dădu atenție, crezând că erau căruțaşii care plecau acasă. Asculta cum bate inima lui Ashley. Deodată, el se smulse de lângă ea. Uimită, de violența gestului, se uită la chipul lui, dar el nu o privea. Se uita înspre uşă, peste umerii ei.

Se întoarse şi o văzu pe India, cu fața palidă, cu ochii spălăciți, care de data asta scânteiau, şi pe Archie, cu aerul răutăcios al unui papagal chior. În dosul lor era doamna Elsing.

Scarlett n-avea să-şi amintească niciodată cum ieşise din birou. Plecase însă imediat, repede, ascultând de porunca lui Ashley, şi-l lăsase pe acesta în birou discutând aspru cu Archie; pe India şi pe doamna Elsing le lăsase afară, cu spatele întors spre ea. Se întorsese direct acasă, copleşită de ruşine şi de teamă, şi în mintea ei Archie cu barba lui de patriarh se transformase în îngerul răzbunător din paginile Vechiului Testament.

În amurgul de primăvară, casa era goală şi tăcută. Toţi servitorii plecaseră la o înmormântare, iar copiii se jucau în curtea din dosul casei Melaniei. Melanie…

Melanie! Scarlett îngheţă gândindu-se la ea, pe când urca scara spre camera ei. Melanie va afla ce se întâmplase. India spusese că-i va povesti totul. O, India îşi va face o datorie din a-i povesti totul, fără să-i pese că va strica reputaţia lui Ashley, fără să-i pese că o va face pe Melanie să sufere, numai ca să-i facă rău lui Scarlett! Şi doamna Elsing va vorbi, chiar dacă nu văzuse de fapt nimic, fiindcă era în spatele Indiei şi a lui Archie, în uşa biroului. Cu toate acestea, va vorbi. Până diseară, tot oraşul va afla. Până mâine dimineaţă toată lumea, chiar negrii, vor şti. Şi diseară la recepţie, femeile se vor aduna prin colţuri şi vor discuta în şoaptă cu o plăcere răutăcioasă. Scarlett Butler căzută de pe piedestalul ei! Şi povestea va lua proporţii. Nu era chip să opreşti lucrul acesta. Nu se va vorbi numai de faptul în sine, aşa cum era, cum o găsiseră plângând în braţele lui Ashley! Până diseară, lumea va vorbi de adulter. Şi totul fusese atât de curat, atât de frumos! Scarlett se gândi disperată: „Dacă ne-ar fi prins atunci de Crăciun, când venise în permisie şi l-am sărutat la plecare, sau dacă ne-ar fi prins în livadă, la Tara, când l-am implorat să fugă cu mine… O, dacă am fi fost prinşi când eram vinovaţi într-adevăr, n-ar fi atât de dureros! Dar acum! Acum! Când mă ţinea în braţe ca un prieten…”

Dar nimeni nu va crede. Nicio prietenă nu-i va lua apărarea. Niciun glas nu se va ridica să spună: „Nu cred că făceau ceva rău”. Îşi jignise prea mult toate vechile prietene, ca să mai găsească o apărătoare printre ele. Prietenele ei cele noi, care-i răbdau în tăcere obrăzniciile, vor profita cu plăcere de ocazia de-a o bârfi. Nu, toată lumea va crede orice despre ea, deşi va regreta că un om atât de distins ca Ashley Wilkes e amestecat într-o poveste aşa de urâtă. Ca de obicei, se va da toată vina pe femeie, şi bărbatul va fi scuzat. Dar de data asta lumea va avea dreptate – ea i se aruncase în brațe.

O, ar putea suporta dispreţul, insultele, zâmbetele ironice, orice ar spune lumea – dar nu Melanie! O, nu Melanie! Nu ştia de ce îi păsa atât de mult dacă Melanie va afla. Era prea speriată şi prea copleşită de conştiința vinovăției ei, ca să mai încerce să înțeleagă. Izbucni în lacrimi când se gândi care va fi privirea Melaniei, atunci când India îi va povesti că a prins-o pe Scarlett în brațele lui Ashley. Şi ce va face Melanie când va afla? Îl va părăsi oare pe Ashley? Ce altceva ar putea face o femeie demnă? „Şi atunci, ce voi face eu, şi ce va face Ashley?” se gândi ea disperată, cu obrajii scăldați în lacrimi. „O, Ashley va muri de ruşine şi mă va uri fiindcă din cauza mea a ajuns aici”. Deodată lacrimile îi secară şi o teamă de moarte îi străbătu inima. Dar Rhett? Ce va face Rhett?

Poate că nu va afla. Cum era proverbul acela vechi şi cinic – ce ştie satul nu ştie bărbatul. Poate că nimeni nu-i va spune. Numai un om foarte curajos i-ar putea povesti lui Rhett, fiindcă el avea reputaţia că întâi împuşcă şi pe urmă pune întrebări. „Doamne, te rog, fă ca nimeni să nu aibă curajul să-i spună!” Scarlett îşi aminti însă de chipul de piatră al lui Archie în biroul depozitului, de privirea lui rece şi palidă, neîndurătoare, plină de ură pentru ea şi pentru tot neamul femeiesc. Archie nu se temea nici de Dumnezeu, nici de oameni şi ura femeile stricate. Le ura atâta, încât uşor ar fi făcut o

crimă. Şi el spusese că-i va povesti lui Rhett. Şi o va face, cu toate că Ashley va încerca să-l convingă să tacă. În afară doar dacă Ashley nu-l va omorî, Archie îi va spune lui Rhett, socotind de datoria lui de creştin.

Scarlett se dezbrăcă şi se culcă în pat. Gândurile i se învârteau în cap într-o horă nebună. Dacă ar fi putut să încuie uşa şi să rămână aici pentru totdeauna, şi niciodată să nu mai vadă pe nimeni. Poate că Rhett nu va afla astăzi. Îi va spune că o doare capul şi că nu putea să se ducă la recepţie. Până mâine va găsi ea o scuză, îşi va pregăti apărarea.

„N-am să mă gândesc la asta acum”, îşi zise ea disperată, îngropându-şi faţa în pernă. „N-am să mă gândesc la asta acum. Am să mă gândesc mai târziu, când am să mă simt în stare.”

Când se înseră, îi auzi pe servitori întorcându-se acasă şi i se păru că pregăteau cina mai liniştit ca de obicei. Sau era numai conştiinţa ei vinovată? Mammy veni la uşă şi bătu, dar Scarlett o trimise înapoi spunându-i că nu vrea să mănânce. Timpul trecu şi, în sfârşit, îl auzi pe Rhett urcând scările. Scarlett se înţepeni toată, îşi adună curajul să-l înfrunte, dar Rhett trecu pe lângă odaia ei. Răsuflă uşurată. Nu aflase. Slavă Domnului că, din ziua când i-o ceruse, îi respecta dorinţa şi nu-i mai călca în cameră. Dacă l-ar fi văzut, era sigură că s-ar fi trădat. Trebuie să-şi facă curaj ca să-i anunţe că se simte prea rău ca să meargă la recepţie. Avea timp să-şi pregătească o atitudine. Avea însă timp? Din clipa aceea groaznică de azi după-amiază, viaţa păruse nesfârşită. Îl auzi pe Rhett mişcându-se în odaia lui, îl auzi vorbind cu Pork. Tot nu găsi curajul să-l cheme. Stătea nemişcată în întuneric şi tremura.

După un timp destul de lung, Rhett bătu la uşa ei.

— Intră, zise ea încercând să-şi stăpânească glasul.

— Sunt oare într-adevăr poftit în sanctuar? întrebă Rhett, deschizând uşa.

Era întuneric şi nu i se vedea fața. Nici după glas nu se putea ghici nimic. Intră şi închise uşa.

— Eşti gata pentru recepție?

— Îmi pare foarte rău, dar mă doare capul. (Ce curios că vocea ei părea naturală. Slavă Domnului că e întuneric!) Nu cred că o să merg. Du-te tu, Rhett, şi roag-o pe Melanie să mă ierte.

O pauză lungă, şi apoi Rhett zise încet şi batjocoritor:

— Ce târfă laşă eşti!

Deci ştia! Scarlett tremura, incapabilă să vorbească. Îl auzi pe Rhett bâjbâind în întuneric, aprinzând un chibrit, şi odaia se umplu de lumină. Se apropie de pat şi se uită la ea. Era în haine de seară.

— Scoală-te, zise el calm. Mergem la recepție. Trebuie să te grăbeşti.

— O, Rhett, nu pot. Vezi…

— Văd. Scoală-te.

— Rhett, a îndrăznit Archie…

— A îndrăznit. E un om curajos.

— Ar fi trebuit să-l omori fiindcă ți-a povestit minciuni.

— Nu omor oamenii care spun adevărul. Dar n-avem timp să discutăm. Scoală-te.

Scarlett se aşeză pe pat şi se înfăşură în capot. Se uită la fața lui, care era însă posomorâtă şi închisă.

— Nu merg, Rhett. Nu pot până nu se spulberă neînțelegerea asta.

— Dacă nu te arăți astă-seară, n-ai să te mai poți arăta niciodată în oraşul ăsta, oricât ai trăi. Şi dacă aş putea suporta ca nevasta mea să fie o târfă, n-aş putea suporta să fie o laşă. Ai să mergi chiar dacă toată lumea, chiar dacă Alex Stephens îți întoarce spatele, şi chiar dacă doamna Wilkes ne roagă să părăsim casa ei.

— Rhett, dă-mi voie să-ți explic…

— Nu vreau să aud nimic. N-avem timp. Îmbracă-te.

— India, doamna Elsing şi Archie s-au înşelat. Şi mă urăsc. India mă urăşte atâta, încât ar spune minciuni

despre fratele ei ca să mă murdărească pe mine. Numai dacă m-ai lăsa să-ți explic…

„O, Maică Precistă”, se gândi ea disperată, „dacă-mi spune: Poftim, explică-te! Ce-am să-i spun? Cum să-i explic?”

— Trebuie să fi povestit minciuni la toată lumea. Nu pot să merg astă-seară.

— Ba ai să mergi, zise el, chiar dacă va trebui să te târâi până acolo ținându-te de gât şi trăgându-ți picioare în frumosul tău fund.

Ochii lui Rhett aveau un luciu înghețat. Cu un ghiont o făcu să se scoale din pat, îi ridică corsetul de jos şi i-l azvârli.

— Pune-l. Am să-ți strâng eu şireturile. O, mă pricep. Nu, n-am s-o chem pe Mammy să-ți ajute, fiindcă ai fi în stare să încui uşa şi să stai aici ascunsă ca o laşă ce eşti.

— Nu sunt laşă, strigă ea furioasă, uitând de temerile ei. Am…

— O, nu mai începe cu povestea cum ai omorât yankei şi ai ținut piept soldaților lui Sherman. Eşti laşă… pe lângă alte cusururi. Dacă nu mergi pentru tine, trebuie să mergi pentru Bonnie. N-ai să-i compromiți şi mai mult viitorul! Pune-ți corsetul imediat.

Scarlett îşi scoase capotul şi rămase numai în cămaşă. Dacă s-ar uita la ea şi ar vedea-o ce drăguță e în cămaşă, poate că n-ar mai avea o privire atât de înspăimântătoare. De altfel, nu o mai văzuse de mult în cămaşă. Dar Rhett nici nu se uită la ea. Deschisese dulapul şi umbla printre rochiile ei. Scotoci şi scoase o rochie nouă, de moar verde-jad, foarte decoltată în față şi cu fusta drapată pe o turnură imensă – pe care era un buchet de trandafiri de catifea roz.

— Pune-o pe-asta, zise el, aruncând rochia pe pat şi venind spre ea. Azi nu e momentul să porți culori potolite, cenuşiu sau liliachiu, ca femeile serioase. Şi

mult fard pe obraji. Sunt sigur că femeia adulteră prinsă de farisei nu era aşa de palidă ca tine. Întoarce-te.

Apucă şireturile corsetului şi trase atât de tare, încât Scarlett ţipă, speriată, umilită, jenată de un gest atât de brutal.

— Doare, hai? rânji Rhett. Păcat că şireturile nu sunt în jurul gâtului.

Casa Melaniei era luminată „a giorno” şi muzica se auzea şi din stradă. Când trăsura se opri în faţa casei, auziră murmur vesel de voci. Casa era plină de oaspeţi. Şedeau chiar şi pe verande, sau pe băncile din curtea luminată de lanterne.

„Nu pot să intru… nu pot”, se gândi Scarlett. „Nu pot. Nu vreau. Am să sar din trăsură şi am să fug undeva, înapoi la Tara. De ce m-a silit Rhett să vin? Ce-are să facă lumea? Ce-are să facă Melanie? Cum are să arate? O, nu pot s-o văd. Am să fug.”

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândul, Rhett o apucă aşa de strâns de braţ, încât era sigură că-i făcuse o vânătaie.

— N-am cunoscut irlandezi laşi. Unde ţi-e curajul cu care te lauzi atâta?

— Rhett, te rog, lasă-mă să mă întorc acasă şi să-ţi explic.

— Ai toată veşnicia ca să explici, dar n-ai decât o seară în care să faci pe martira în arenă. Haide, coboară, draga mea. Să văd cum te mănâncă leii. Haide, dă-te jos.

Scarlett sui aleea cum putu, căci braţul rigid al lui Rhett de care se ţinea îi comunica puţin curaj. Simţea că va fi în stare să înfrunte lumea. Nu erau decât o bandă de javre geloase pe ea. O să le arate ea. Nu-i păsa ce credeau. Numai Melanie… numai Melanie…

Ajunseră pe verandă şi Rhett saluta în dreapta şi în stânga, cu pălăria în mână, cu glasul calm şi blând. Când intrară în salon, muzica încetă şi Scarlett, în emoţia ei, avu impresia că mulţimea musafirilor se

mărea deodată, se umfla şi bubuia ca valurile ce se lovesc de țărm, apoi se micşora şi se îndepărta cu un zgomot din ce în ce mai slab. Ei şi! La naiba! Lasă-i să se uite urât. Îşi ridică sus capul, şi cu colțurile ochilor încrețite, începu să zâmbească.

Înainte să fi putut schimba vreun cuvânt cu cei de lângă uşă, cineva veni spre ea străbătând mulțimea. O stranie tăcere cuprinse toată asistența. Inima lui Scarlett se strânse. Apoi, printre lume, Melanie se apropie de Scarlett cu paşi mărunți. Se grăbea să fie prima care să-i vorbească. Îşi înălțase umerii ei înguşti, bărbia împinsă înainte o făcea să pară indignată şi, privind-o, ai fi zis că pentru ea singurul musafir important era cumnata ei. Se apropie de Scarlett şi o luă de mijloc.

— Ce rochie minunată, scumpa mea, zise ea cu glasul ei subțire dar limpede. India n-a putut veni astă-seară să mă ajute. Vrei să fii drăguță să mă ajuți să primim musafirii?

Capitolul LIV

Întoarsă în camera ei, Scarlett se simți iar în siguranță; se trânti pe pat, fără să se gândească la rochia ei de moar, la turnură şi la trandafiri. Un timp rămase nemişcată, amintindu-şi cum primise musafirii stând între Melanie şi Ashley. Ce îngrozitor fusese! Mai degrabă i-ar înfrunta pe soldații lui Sherman încă o dată, decât să repete ceea ce făcuse în astă-seară. După o vreme se sculă din pat şi începu să umble agitată prin odaie, scoțându-şi hainele şi aruncându-le pe jos.

După efortul făcut, începea reacția nervilor, şi Scarlett fu apucată de un tremur. Spelcile de cap îi alunecau din mână şi cădeau jos; când încercă să-şi perie părul cum făcea în fiecare seară, se lovi la tâmplă cu dosul periei. De vreo zece ori se apropie de uşă în vârful picioarelor ca să audă zgomotele care veneau de jos; holul era însă tăcut şi întunecat ca un mormânt.

Când recepția se sfârşise, Rhett o trimisese singură acasă cu trăsura. Scarlett răsuflase uşurată de această amânare. Rhett nu se întorsese încă. Da, slavă Domnului că nu era acolo! În astă-seară, ruşinea, spaima şi tremurul ei ar fi împiedicat-o să-l privească în față. Dar unde putea să fie? Probabil că la ființa aceea. Era prima oară când Scarlett se simți bucuroasă că există femei ca Belle Watling. Ce noroc că Rhett s-a dus în altă parte ca să-şi verse toată furia. Evident, e rău că se bucura că bărbatul ei se ducea la o prostituată, dar

ce să facă! Aproape că s-ar fi bucurat să-l ştie mort pe Rhett, numai să nu-l vadă în noaptea asta.

Mâine... ei, mâine va fi altceva. Mâine va găsi o scuză, va găsi cu ce să-l atace ea pe el, va reuşi într-un fel să-i găsească vreo vină lui Rhett. Mâine amintirea acestei nopți înspăimântătoare nu o va mai face să tremure. Mâine nu va mai fi obsedată de amintirea chipului lui Ashley, nu se va mai gândi că i-a distrus mândria şi că l-a făcut de râsul lumii, când el avea atât de puțin să-şi reproşeze. Oare Ashley, Ashley al ei atât de drag şi de cinstit, o va uri fiindcă l-a făcut de râs? Fireşte că o va uri acum – acum când pe amândoi îi scăpase Melanie prin felul cum îşi înălțase umerii ei înguşti, prin tonul afectuos şi plin de încredere al glasului ei atunci când străbătuse podeaua lucioasă ca sticla ca să vină s-o ia pe Scarlett de braț şi să înfrunte mulțimea curioasă, răutăcioasă, şi, în ascuns, ostilă. Ce bine reuşise Melanie să înăbuşe scandalul! N-o părăsise o clipă pe Scarlett în tot cursul acelei seri îngrozitoare! Lumea fusese cam rece, uimită, dar politicoasă.

O, ce ruşine! Să trebuiască să se ascundă după fusta Melaniei ca să se ferească de cei ce o urau, de cei ce ar fi rupt-o bucuros în bucăți cu bârfelile lor! Să trebuiască să se adăpostească în dosul încrederii oarbe a Melaniei, tocmai a Melaniei!

Scarlett se înfioră la acest gând. Dacă voia să doarmă, trebuia să bea ceva, ba chiar ceva mai mult. Îşi trecu rochia de casă peste cămaşa de noapte şi ieşi repede în holul întunecos; tocurile papucilor ei răsunau tare în întuneric. Coborâse jumătate de scară, când, privind spre sufragerie, văzu o dungă subțire de lumină sub uşă. O clipă, inima i se opri. Fusese oare lumină în sufragerie când se întorsese acasă şi, fiind prea tulburată, nu observase? Sau Rhett era acasă? Intrase poate prin uşa bucătăriei fără să facă zgomot. Dacă Rhett era acasă, atunci se va întoarce mai bine în camera ei în vârful picioarelor şi se va lipsi de coniac,

deşi simţea mare nevoie să bea ceva. Aşa, n-are să-l vadă pe Rhett. Cel puţin, în odaia ei se va simţi în siguranţă, fiindcă va putea încuia uşa.

Se apleacă să-şi scoată papucii ca să poată fugi înapoi fără să facă zgomot, când uşa sufrageriei se deschise brusc şi, în lumina palidă a unei lumânări, apăru silueta lui Rhett. Părea foarte mare, mult mai mare ca de obicei. Nu i se distingea faţa, şi masa întunecată şi înfricoşătoare a trupului său oscila puţin.

— Te rog să-mi ţii de urât, doamnă Butler, zise el cu un glas puţin cleios.

Era beat şi nu se ascundea. Până acum, oricât de mult ar fi băut, ştiuse să se domine. Scarlett se opri, neştiind ce să facă. Nu zise nimic, dar Rhett ridică braţul cu un gest poruncitor.

— Vino-ncoace, fir-ai să fii! zise el brutal.

„Trebuie să fie foarte beat”, se gândi Scarlett tremurând. De obicei, cu cât bea mai mult, cu atât era mai politicos. Devenea mai ironic, vorbele lui erau mai muşcătoare, dar atitudinea îi rămânea întotdeauna corectă… prea corectă.

„Nu trebuie să-i arăt că mi-e frică de el”, se gândi ea şi, strângându-şi rochia la gât, coborî scările cu capul sus, cu tocurile lovind zgomotos treptele.

Rhett se dădu la o parte ca s-o lase să treacă şi se înclină cu o ironie care o făcu să se înfioare. Văzu că era fără haină, iar cravata îi atârna sub gulerul desfăcut. Cămaşa deschisă lăsa să se vadă părul negru şi des care îi acoperea pieptul. Părul îi era răvăşit şi ochii injectaţi şi parcă micşoraţi. Pe masă ardea o lumânare, ca o mică flăcăruie ce proiecta umbre uriaşe în odaia cu tavan înalt, făcând bufetele şi servantele masive să pară nişte monştri culcaţi. Văzu o tavă de argint cu o carafă destupată, înconjurată de pahare.

— Şezi jos, zise Rhett scurt, după ce intrase în odaie în urma ei.

Acum, un alt soi de spaimă începu să pună stăpânire

pe Scarlett, față de care teama de a-l înfrunta părea neînsemnată. Rhett arăta, vorbea şi se purta cu ea ca un străin. Niciodată nu se purtase atât de mojic. Niciodată, nici în momentele lor de mare intimitate, nu-şi părăsise atitudinea nepăsătoare. Chiar la supărare era politicos şi ironic, şi băutura nu făcea decât să întărească aceste calități. La început, lucrul acesta o enervase şi încercase să combată indiferența lui, dar apoi se obişnuise şi această atitudine începuse să-i pară foarte comodă. Ani de zile crezuse că nimic nu avea importanță pentru Rhett, fiindcă socotea viața o glumă, şi tot aşa o socotea şi pe ea. Acum însă, privindu-l peste masă, îşi zise cu inima strânsă de frică că, în sfârşit, exista ceva care avea importanță pentru el, şi chiar foarte multă.

— Nu văd de ce n-ai bea un pahar înainte de culcare, chiar dacă am fost destul de prost-crescut să vin acasă, zise el. Să te servesc?

— Nu voiam să beau, zise Scarlett demnă. Am auzit zgomot şi…

— N-ai auzit nimic. N-ai fi coborât dacă ai fi ştiut că sunt acasă. Te-am auzit umblând pe sus. Ai mare nevoie să bei ceva. Nu te jena.

— Eu nu…

Rhett apucă sticla şi umplu un pahar, cu mâna nesigură.

— Ia-l, zise el întinzându-i lui Scarâett paharul. Tremuri toată. O, nu-ți mai da aere. Ştiu că bei pe ascuns şi ştiu şi cât bei. De câtăva vreme voiam să-ți spun să nu mai umbli cu atâtea vicleşuguri, şi să bei pe față, dacă vrei. Crezi că-mi pasă dacă bei?

Scarlett luă paharul ud şi îl înjură pe Rhett în gând. Îi cunoştea gândurile, deşi era singurul bărbat de pe lume căruia ar fi vrut să-i ascundă adevăratele ei gânduri.

— Bea, îți spun.

Ridică paharul şi-l goli dintr-odată, cu o singură mişcare a brațului, fără să şi-l îndoaie, aşa cum făcea

Gerald când bea whisky. Nu-şi dădu seama că un asemenea gest, în afară de faptul că nu era elegant, dovedea o lungă deprindere. Rhett îl observă şi colţurile gurii se lăsară în jos.

— Şezi! Să stăm de vorbă în familie despre eleganta recepţie la care am asistat.

— Eşti beat, zise Scarlett pe un ton îngheţat. Mă duc să mă culc.

— Sunt foarte beat şi vreau să mă îmbăt şi mai tare. Tu însă n-ai să te duci să te culci… nu încă… Stai jos.

Glasul lui mai păstră o urmă de calm şi de răceală, dar sub cuvintele lui, Scarlett simţea că violenţa e gata să izbucnească şi că o va lovi ca un bici.

Nu ştia ce să facă. Deodată Rhett veni lângă ea şi îi apucă braţul într-o strânsoare care o duru. O îmbrânci puţin şi ea se aşeză cu un mic ţipăt de durere. Acum îi era frică. Niciodată nu-i fusese atât de frică. Când se aplecă spre ea, văzu că faţa lui era roşie şi întunecată şi ochii nu-şi pierduseră luciul înspăimântător. În fundul lor era ceva necunoscut, ceva neînţeles, ceva mai tare ca furia, mai tare ca durerea, care-i făcea să scânteieze ca doi cărbuni aprinşi. Se uită lung la ea, atât de lung încât trebui să-şi lase ochii în jos. Atunci Rhett se trânti într-un scaun în faţa ei şi-şi turnă încă un pahar. Scarlett se folosi de acest răgaz ca să-şi pregătească apărarea. Nu putea însă spune nimic, înainte de-a auzi ce va spune el, fiindcă nu ştia ce fel de acuzaţie îi va aduce.

Rhett îşi sorbea coniacul încet, privind-o pe deasupra paharului, şi Scarlett încercă să-şi potolească tremurul. Un timp faţa lui nu-şi schimbă expresia; în sfârşit, începu să râdă, cu privirea tot aţintită asupra ei. Din nou Scarlett începu să tremure.

— Ce amuzantă comedie a fost în seara asta, nu-i aşa?

Ea nu zise nimic. Încercă să nu mai tremure, încordându-se toată, până la degetele de la picioare.

— O comedie plăcută din care nu lipsea niciun

personaj. Tot satul se adunase să arunce cu pietre în femeia vinovată, soțul batjocorit își apăra soția așa cum se cuvine să facă un gentleman, iar soția batjocorită, plină de bunătate creștinească, acoperea toate cu mantaua reputației ei nepătate. Cât despre amant…

— Te rog.

— Niciun te rog. Astă-seară nu mă poți opri. E prea nostim. Cât despre amant, avea aerul unui dobitoc și ar fi vrut să i se deschidă pământul sub picioare și să-l înghită. Cum îți place, scumpa mea, să vezi cum femeia pe care o urăști te susține și-ți acoperă păcatele? Stai jos!

Scarlett se așeză din nou.

— Îmi închipui că asta nu te-a făcut s-o iubești mai mult. Te întrebi dacă știe ce s-a petrecut între tine și Ashley… te întrebi de ce-a făcut-o, dacă știe… dacă n-a făcut-o cumva ca să scape ea cu fața curată. Și crezi că e o proastă că a procedat astfel, chiar dacă te-a scăpat pe tine, dar…

— Nu vreau să ascult…

— Ba da, o să asculți. Și-am să-ți mai spun ceva care să-ți deschidă puțin ochii. Doamna Melly e o proastă, dar nu cum îți închipui tu. E evident că cineva i-a spus, dar ea nu crede. Chiar dacă ar vedea, tot n-ar crede. E prea cinstită ca să creadă că o ființă pe care o iubește poate fi necinstită. Nu știu ce minciună i-o fi spus Ashley Wilkes… dar e sigur că minciuna, oricât ar fi fost de cusută cu ață albă, a prins fiindcă ea îl iubește pe Ashley și te iubește și pe tine. Nu înțeleg de ce te iubește, dar așa e. Asta să fie unul dintre chinurile tale.

— Dacă n-ai fi atât de beat și de mojic, ți-aș explica totul, zise Scarlett regăsind puțin din demnitatea ei. Dar acuma…

— Explicațiile tale nu mă interesează. Cunosc adevărul mai bine ca tine. Și nu te mai scula din scaunul acela, că… Și ce mi se pare mai amuzant din toată comedia e că ai făcut pe virtuoasa și m-ai gonit din

patul tău, dar tot timpul ai nutrit în suflet o dorință vinovată pentru Ashley. „Ai nutrit în suflet o dorință vinovată”. Ce frază frumoasă, nu-i aşa? Sunt multe fraze frumoase în Cartea aceea, nu-i aşa?

„Care carte? Care carte?” Mintea ei se zăpăcise, şi simțea că înnebuneşte; privea disperată împrejurul ei şi nu vedea decât luciul argintăriei în întunericul neliniştitor din colțurile camerei.

— Şi am fost respins fiindcă patima mea grosolană era prea nesuferită delicateței tale… fiindcă nu mai voiai copii. Cât a suferit atunci sufletul meu! Cât m-a durut! Dar mi-am căutat alte consolări, lăsându-te singură cu delicatețea ta. Iar tu ți-ai îndreptat între timp ardoarea asupra domnului Wilkes care se plictisea de mult. Dar, fir-ar să fie, ce are omul ăla? Nu poate fi credincios sufleteşte soției lui şi nici să-i fie necredincios trupeşte. De ce nu se hotărăşte? N-ai refuza să faci copii cu el, nu-i aşa… şi i-ai trece drept ai mei?

Scarlett se sculă brusc cu un țipăt şi Rhett îşi părăsi scaunul şi începu să râdă cu râsul acela încet care-i îngheța sângele în vine. Cu mâinile lui mari, brune, o sili să se aşeze la loc şi se aplecă peste ea.

— Uită-te la mâinile mele, draga mea, zise el, deschizându-le şi închizându-le în fața ei. Cu ele te-aş putea sfărâma în bucăți fără cel mai mic efort, şi aş face-o dacă aşa ți l-aş putea scoate pe Ashley din minte. Dar ar fi degeaba. Aşa că am să ți-l scot din minte altfel. Uite-aşa. Am să-mi pun mâinile de o parte şi de alta a capului tău şi am să-ți zdrobesc țeasta ca pe o nucă – şi am să ți-l alung din cap.

Îi pusese mâinile pe cap şi degetele i le simțea cum o apăsau tare pe părul despletit. O sili să-şi întoarcă fața spre el şi atunci văzu un necunoscut, un străin cu glasul răguşit de alcool. Scarlett avusese întotdeauna curaj fizic şi acum, în fața primejdiei, îşi reveni. Sângele ei începu să fiarbă, să năvălească în vine. Se înțepeni şi îşi micşoră ochii.

— Bețivule, dobitocule, zise ea. Ia-ți mâinile de pe mine!

Spre mirarea ei, Rhett o ascultă. Se aşeză pe marginea mesei şi-şi turnă încă un pahar.

— Întotdeauna ți-am admirat curajul, draga mea. Cu atât mai mult ți-l admir acum când eşti încolțită.

Scarlett îşi strânse mai mult rochia de casă. O, dacă ar putea ajunge înapoi în odaia ei, să încuie uşa şi să fie singură! Totuşi, trebuie să-i țină piept şi să-l domolească pe acest Rhett pe care nu-l mai văzuse până acum. Se sculă încet, deşi genunchii îi tremurau, îşi strânse mai mult rochia peste şolduri şi îşi ridică şuvițele de păr care-i cădeau peste față.

— Nu sunt încolțită, zise ea tăios. Pe mine n-ai să ajungi să mă încolțeşti sau să mă sperii, Rhett Butler. Nu eşti decât o brută şi un bețiv. Ai umblat atâta pe la femei stricate, încât nu vezi peste tot decât rău. Pe Ashley şi pe mine nu ne poți înțelege. Prea mult ai trăit în mocirlă şi altceva nu cunoşti. Eşti gelos de un lucru pe care nu-l înțelegi. Noapte bună!

Se întoarse cât putu mai liniştită şi o porni spre uşă, dar un hohot de râs o făcu să se oprească. Se răsuci şi-l văzu pe Rhett care se apropia de ea clătinându-se. Doamne, dacă n-ar mai râde în felul acesta îngrozitor! Ce era de râs oare în toate astea? Când el se apropie, ea se retrase sprs uşă şi se lovi de perete. Rhett o apucă cu mâinile de umeri şi o țintui la perete.

— Încetează cu râsul.

— Râd fiindcă mi-e milă de tine.

— Ți-e milă... de mine? Mai degrabă să-ți fie milă de tine însuți.

— Da, serios, mi-e milă de tine, scumpa mea, scumpa mea mică şi proastă. Te doare, nu-i aşa? Nu-ți place nici râsul, nici mila mea, aşa-i?

Încetă să mai râdă şi se lăsă cu atâta greutate pe umerii ei, încât o duru. Expresia feței i se schimbă şi se aplecă spre dânsa. Duhoarea de whisky a respirației lui

o făcu să întoarcă capul.

— Eu, gelos? zise el. Şi de ce nu, mă rog? O, da, sunt gelos pe Ashley Wilkes. Şi de ce nu? Nu încerca să-mi explici. Ştiu că, fiziceşte, mi-ai fost credincioasă. Asta ai vrut să-mi spui, mi se pare? O ştiu de ani de zile. De unde? O, îl cunosc pe Ashley Wilkes şi pe cei ca el. Ştiu că e cinstit şi că e un gentleman. Ceea ce n-aş putea spune despre tine – şi nici despre mine, la urma-urmei. Noi nu suntem gentlemeni şi n-avem onoare, nu-i aşa? De aceea ne merge bine în afaceri.

— Lasă-mă să plec. Nu mai vreau să stau aici să-ți ascult insultele.

— Nu te insult. Îți laud doar virtutea fizică. Dar să ştii că pe mine nu m-ai păcălit. Prea crezi că bărbați sunt proşti. Niciodată nu e bine să subestimezi forța sau inteligența adversarului. Eu nu sunt un dobitoc. Crezi că nu ştiam că în timp ce erai în brațele mele, te gândeai la Ashley şi-ți închipuiai că e lângă tine?

Scarlett rămase cu gura căscată. Pe fața ei se citeau clar teama şi uimirea.

— Frumos lucru, de altfel. De fapt, parcă ar fi fost vorba de stafii. Trei inşi într-un pat, când nu trebuiau să fie decât doi.

Rhett o scutură puțin de umeri, sughiță şi zâmbi.

— O, da, mi-ai fost credincioasă, fiindcă Ashley nu te-a vrut. Eu nu i-aş fi refuzat trupul tău. Ştiu cât de puțin înseamnă un trup… un trup de femeie. Dar nu vreau să-i dau inima şi mintea ta, mintea ta dură, fără scrupule, şi încăpățânată ca de catâr. El nu-ți doreşte sufletul, şi eu n-am nevoie de trupul tău. Pot să-mi cumpăr femei câte vreau. Dar cât aş vrea să-ți stăpânesc inima şi sufletul! Ştiu că n-am să le am niciodată, aşa cum n-ai să ai nici tu sufletul lui Ashley. Iată de ce mi-e milă de tine.

Cu toată teama şi uimirea ei, Scarlett se simți jignită de cuvintele batjocoritoare ale lui Rhett.

— Ți-e milă de mine?

— Da, mi-e milă fiindcă eşti atât de copilă, Scarlett. Eşti ca un copil care plânge fiindcă vrea să i se dea luna. Ce-ar face un copil cu luna, chiar dacă ar căpăta-o? Şi ce-ai face tu cu Ashley? Da, mi-e milă de tine, mi-e milă când te văd că îți arunci fericirea cu amândouă mâinile, şi fugi după un lucru care nu te-ar face fericită. Mi-e milă de tine fiindcă eşti proastă şi nu înțelegi că nu poate exista fericire decât în unirea dintre două ființe asemănătoare. Dacă aş muri, şi dacă ar muri şi doamna Melly, şi în sfârşit scumpul şi neprețuitul tău iubit ar fi al tău, crezi că ai fi fericită? Nu, deloc. Niciodată n-ai reuşi să-l cunoşti, niciodată n-ai şti la ce se gândeşte, nu l-ai înțelege cum nu înțelegi muzica, poezia şi cărțile şi nimic în afară de bani. Pe când noi doi, scumpă soție a sufletului meu, noi am fi putut fi atât de fericiți, dacă ți-ai fi dat cât de puțină osteneală, fiindcă semănăm atât de mult. Amândoi suntem nişte ticăloşi, Scarlett, şi niciun lucru nu e imposibil pentru noi atunci când ținem cu tot dinadinsul să-l căpătăm. Am fi putut fi fericiți fiindcă te iubeam, Scarlett, îți cunoşteam sufletul până în cele mai ascunse profunzimi, aşa cum Ashley nu l-ar fi putut cunoaşte niciodată. Şi te-ar disprețui dacă te-ar cunoaşte... Dar nu, tu trebuie să-ți petreci viața suspinând după un om pe care nu-l poți înțelege. Iar eu, draga mea, am să continui să suspin după târfe. Şi cred că ne vom înțelege mai bine ca alte perechi.

Îi dădu brusc drumul şi se îndreptă înapoi spre sticlă cu paşi nesiguri. O clipă, Scarlett rămase ca țintuită locului. În capul ei gândurile se învârteau atât de iute, încât nu putea opri niciunul ca să-l cerceteze. Rhett spusese că o iubea. Vorbea serios sau era beat? Sau era numai una din glumele lui îngrozitoare? Şi Ashley... luna... să plângă ca să capete luna. Fugi repede în holul întunecos, ca şi cum ar fi fost fugărită de demoni. O, dacă ar putea ajunge în odaia ei! Era să-şi scrântească piciorul şi unul dintre papuci îi alunecă din picior. Când se opri ca să-l arunce, Rhett, fugind cu iuțeala unui

indian, o ajunse în întuneric. Răsuflarea lui îi ardea fața. Îi desfăcu rochia de casă şi o luă în brațe brutal, cu mâinile pe pielea ei goală.

— M-ai alungat şi m-ai făcut de râs în fața întregului oraş, fugind după el. Astă-seară însă n-or să fie decât doi inşi în patul meu.

O ridică în brațe şi începu să urce scările. Cu capul strivit de umărul lui, Scarlett îi auzea bătăile puternice ale inimii. Rhett o strângea prea tare şi Scarlett începu să plângă înăbuşit. Suia scările pe întuneric şi ea era înnebunită de spaimă. Un necunoscut o ținea în brațe, un nebun. Se simțea pierdută într-o întunecime mai deasă ca moartea. Moartea o luase şi o ducea, o strângea în brațe şi o făcea să sufere. Țipă aproape înăbuşită şi el se opri brusc pe palier. Apoi, desfăcându-şi strânsoarea, se aplecă peste Scarlett şi o sărută cu atâta patimă, cu atâta uitare, încât pentru ea totul dispăru deodată, şi nu mai rămase nimic în afară de întunericul care o învăluia din ce în ce mai mult şi de buzele lui. Rhett tremura ca şi cum l-ar fi scuturat un vânt puternic. Buzele lui părăsiră gura lui Scarlett şi începură să rătăcească pe pielea ei dulce, acolo unde rochia i se desfăcuse. Murmura lucruri pe care ea nu le înțelegea. Buzele lui trezeau în ea senzații pe care nu le simțise niciodată. Ea era întunericul, şi Rhett era tot întunericul, şi nu existau decât întunericul şi buzele lui pe trupul ei. Încercă să spună ceva, dar buzele lui îi acoperiră din nou gura. Deodată o străbătu un fior sălbatic, cum nu mai cunoscuse niciodată. Bucurie, teamă, nebunie? Se lăsa în voia brațelor prea puternice pentru ea. Se lăsă pradă gurii lui lacome, se lăsă târâtă de un destin prea năvalnic. Era prima dată în viața ei când întâlnea un lucru mai tare ca ea, cineva cu care nu se putea juca, cineva care o domina şi o îmblânzea. Îi încolăci gâtul cu brațele. Buzele ei tresăriră sub ale lui. Îşi urmară înainte drumul prin întuneric, în întunericul dulce care îi ridica într-un vârtej şi îi ducea cu sine.

A doua zi dimineață, când Scarlett se trezi, Rhett nu mai era lângă ea, şi de n-ar fi găsit lângă ea perna răvăşită, ar fi putut crede că toate întâmplările nopții trecute fuseseră doar un vis nebunesc. Se înroşi amintindu-şi ce se petrecuse şi, trăgând aşternutul până sus, sub bărbie, rămase culcată în lumina soarelui, căutând să pună puțină ordine în impresiile ei încurcate.

Două lucruri erau clare. Trăise ani de zile cu Rhett, dormise în acelaşi pat cu el, mâncase cu el, se certase cu el, îi făcuse un copil... şi totuşi nu-l cunoştea. Omul care suise scările în întuneric ducând-o în brațe, omul acesta era un străin despre a cărui existență nici nu visase. Şi acum, deşi încerca să-l urască, deşi încerca să fie indignată, nu reuşea. O umilise, o lovise, o brutalizase în tot cursul acestei nopți de nebunie, dar ea se simțea fericită.

O, ar trebui să-i fie ruşine, ar trebui să alunge amintirea acelor clipe când întunericul părea că vrea s-o înghită! O doamnă, o femeie bine-crescută n-ar mai putea să ridice capul după o astfel de noapte. Dar amintirea acelor clipe de nebunie, de extaz şi de totală dăruire era mai tare ca ruşinea. Pentru prima dată în viață se simțise vibrând, străbătută de o patimă tot atât de primitivă ca şi groaza din noaptea aceea când fugise din Atlanta, tot atât de amețitoare ca valul de ură care o făcuse să-l ucidă pe yankeu.

Rhett o iubea! I-o spusese. Ce straniu şi ce tulburător, şi cât de greu de crezut să fie iubită de acest necunoscut cu care până acum avusese legături atât de reci. Nu ştia încă ce impresie îi face această revelație, dar îi veni în minte o idee care o făcu să izbucnească în râs. O iubea şi, în sfârşit, îl avea în mână. Uitase aproape ce mult dorise să-l prindă în capcană, să-l facă s-o iubească pentru ca să-l poată juca aşa cum voia ea. Acum, reuşita planului ei îi dădea o mare mulțumire. O

noapte o avusese la cheremul lui, dar acum ea îi cunoştea slăbiciunea. De acum înainte ştia cum să-l ia. O usturase multă vreme ironia lui batjocoritoare, dar acum îl va face să sară prin toate cercurile pe care i le va întinde. O să-l dreseze bine.

Când se gândi că-l va revedea pe Rhett la lumina zilei, Scarlett simți o jenă, care nu era însă neplăcută.

„Sunt emoționată ca o tânără căsătorită”, se gândi ea, „şi încă din cauza lui Rhett!” Lucrul acesta i se păru atât de caraghios, că începu să râdă prosteşte.

Rhett însă nu apăru la prânz, şi nici la cină. Noaptea trecu, o noapte lungă în timpul căreia Scarlett rămase trează până-n zori, pândindu-l. Rhett însă nu se întoarse. Când trecu şi a doua zi fără vreo veste din partea lui, Scarlett se simți dezamăgită şi apoi îngrijorată. Se duse la bancă, însă Rhett nu era acolo. Se duse la prăvălie şi fu severă cu toată lumea fiindcă de câte ori se deschidea uşa ca să intre un client, tresărea sperând că e Rhett. Se duse la depozitul de cherestea şi-l teroriză pe Hugh atâta, încât acesta se ascunse după o grămadă de lemne. Rhett, însă, nu o căutase nici acolo.

Nu se putea umili să întrebe pe prieteni dacă nu-l văzuseră. Nu putea nici să se adreseze servitorilor, deşi avea impresia că ei ştiau ceva. Negrii ştiu întotdeauna totul. În acele două zile, Mammy fu neobişnuit de liniştită. Se uita la Scarlett cu coada ochiului, dar nu spunea nimic. Când trecu şi a doua noapte, Scarlett se hotărî să se adreseze poliției. Poate că i se întâmplase un accident şi acum zăcea în nesimțire în vreun şanț. Poate că… o, ce gând îngrozitor!… poate că murise.

A doua zi, după ce-şi luase micul dejun şi-şi punea pălăria, la ea în odaie, auzi paşi repezi pe scară. Se aşeză pe pat cu picioarele tăiate de emoție, şi atund Rhett intră.

Era ras şi tuns proaspăt, dichisit şi se vedea că nu era beat, dar ochii îi erau injectați şi obrajii buhăiți de beție. Făcu un gest cu mâna şi-i zise:

— Bună dimineața.

Oare cum putea spune un om: „Bună dimineața”, după ce a lipsit două zile, fără să dea vreo lămurire? Cum putea părea atât de indiferent, după noaptea pe care o petrecuseră împreună? Ar fi fost cu neputință dacă... şi o idee îngrozitoare se ivi în mintea lui Scarlett... dacă nu e cumva obişnuit cu astfel de nopți? O clipă, nu putu spune nimic, şi uită vorbele frumoase cu care plănuise să-l întâmpine. Nici măcar nu se apropie s-o sărute din vârful buzelor, aşa cum făcea de obicei. Se uita la ea surâzând, în mână cu o țigară aprinsă.

— Unde... unde ai fost?

— Nu cumva vrei să zici că nu ştii! Credeam că până acum a aflat tot oraşul. Poate că ştie toată lumea, în afară de tine. Cunoşti doar vechea zicătoare: „Ce ştie satul nu ştie nevasta...”

— Ce vrei să spui?

— Credeam că după descinderea făcută alaltăieri seară de poliție la Belle...

— La Belle... la femeia aceea. Ai fost la...?

— Fireşte. Unde să mă duc? Sper că n-ai fost îngrijorată pentru soarta mea?

— Ai plecat de la mine la... oh!

— Haide, haide, Scarlett! Nu mai fă pe soția înşelată. De mult trebuia să fi aflat tu despre Belle.

— Te-ai dus la ea de la mine... după... după...

— O, aceea! şi făcu un gest neglijent. Uneori nu prea ştiu să mă port. Îți cer scuze pentru felul cum m-am purtat la ultima noastră întrevedere. Eram beat, cum ai văzut bine, şi farmecele tale m-au scos din minți.

Deodată Scarlett simți că vrea să plângă, să se trântească în pat şi să hohotească disperată. Rhett nu se schimbase, nimic nu se schimbase. Fusese o proastă, o tâmpită, o idioată închipuindu-şi că o iubeşte. Nu fusese decât una din glumele lui scârboase de bețiv. O luase şi-şi satisfăcuse pofta cu ea la beție, aşa cum ar fi

făcut cu oricare din pensionarele lui Belle. Acum se întorsese – ironic, distant, gata s-o jignească. Îşi înghiţi lacrimile şi se stăpâni. Pentru nimic în lume nu trebuie să afle ce crezuse ea. Ce-ar mai râde dacă ar şti! N-o să afle niciodată. Se uită drept în ochii lui şi surprinse aceeaşi veche privire care o intrigase, acea expresie de pândă ca şi cum ar spera… dar ce putea să spere? Să se facă de râs, să înceapă să plângă şi să-i dea prilejul s-o batjocorească? Nu, asta n-o va face!

Sprâncenele ei oblice se încruntară. Îşi reluă expresia de răceală.

— Fireşte că bănuiam ce fel de legături aveai cu fiinţa aceea.

— Bănuiai doar? De ce nu m-ai întrebat, ca să-ţi satisfac curiozitatea? Ţi-aş fi spus. Am trăit cu ea din ziua în care tu şi Ashley Wilkes aţi hotărât că nu trebuie să dormim în acelaşi pat.

— Şi ai tupeul să te lauzi cu asta în faţa mea, în faţa soţiei tale?

— O, scuteşte-mă de indignarea ta. Puţin ţi-a păsat ce-am făcut, atâta timp cât am plătit notele. Şi ştiai bine că, în ultimul timp, n-am fost un sfânt. Cât despre faptul că eşti soţia mea… ai fost foarte puţin de la naşterea lui Bonnie, nu-i aşa? Scarlett, ai fost un plasament prost. Belle e un plasament mai bun.

— Plasament? Vrei să spui că i-ai dat…?

— Da, am finanţat-o, ăsta e termenul exact, mi se pare. Belle e o femeie deşteaptă. Voiam s-o văd reuşind în viaţă şi îi trebuiau doar bani ca să-şi deschidă o casă proprie. Ar trebui să ştii ce minuni poate face o femeie când are bani. Tu, de pildă.

— Mă compari pe mine…

— Păi, sunteţi amândouă femei de afaceri perseverente, şi amândouă aţi reuşit. Fireşte, Belle face mai mult ca tine, fiindcă are un suflet bun şi milos…

— Ieşi afară!

El se îndreptă spre uşă fără să se grăbească, cu o

sprânceană puțin ridicată. Cum o putea jigni așa, se gândi Scarlett cu furie și cu durere. Îl vedea cum se străduia să o rănească și să o umilească. Se cutremură când își aminti cu cât dor așteptase întoarcerea lui, în timp ce el era beat și se certa cu poliția într-o casă de prostituție.

— Ieși din odaia mea și să nu mai calci aici. Ți-am mai spus o dată că nu ești destul de fin ca să înțelegi. De acum înainte am să mă încui.

— Nu te mai osteni degeaba.

— Am să mă încui. După felul cum te-ai purtat alaltăieri noapte… beat… scârbos…

— Dă-i înainte, drăguță! Dar se pare că nu chiar așa de scârbos!

— Ieși afară!

— Nu te supăra. Plec. Și îți făgăduiesc că n-am să te mai deranjez. Acum totul s-a sfârșit. Și m-am gândit să-ți spun că dacă n-o să mai poți îndura purtările mele infame, îți permit să divorțezi. Dă-mi-o pe Bonnie și n-am să mă opun.

— Nu țin să-mi fac familia de râs divorțând.

— Ai face-o repede de râs, dacă s-ar întâmpla să moară doamna Melly, nu? Mă apucă amețeala când mă gândesc ce repede ai divorța de mine.

— N-ai de gând să pleci?

— Ba da, plec. Tocmai asta venisem să-ți spun. Plec la Charleston și la New Orleans și… în sfârșit… o călătorie mai lungă. Plec astăzi.

— Așa?

— Și o iau și pe Bonnie. Spune-i toantei de Prissy să-și pregătească catrafusele. O iau cu mine.

— Îți interzic să-mi iei copilul.

— E și copilul meu, doamnă Butler. Nu cumva te deranjează dacă o duc la Charleston, la bunica ei?

— La bunica ei? Haida de! Crezi că o să-ți permit să iei fetița de aici, când știu că o să te îmbeți în fiecare seară și o s-o duci la case ca a lui Belle…

Rhett îşi aruncă violent ţigara pe covor şi mirosul acru de lână arsă umplu odaia. Într-o clipă se apropie de Scarlett cu faţa palidă de furie.

— Dac-ai fi bărbat, ţi-aş suci gâtul pentru vorbele astea. Fiindcă nu se poate, tot ce-ţi cer e să-ţi ţii blestemata aia de gură. Crezi că nu o iubesc pe Bonnie, că aş duce-o într-o casă unde… pe fiica mea! Doamne, ce proastă eşti! Şi dacă e să vorbim de dragostea ta maternă, să-ţi spun eu. O pisică e mai bună mamă ca tine! Ce-ai făcut tu pentru copii? Wade şi Ella tremură de frica ta şi, dacă n-ar avea-o pe Melanie Wilkes, n-ar fi ştiut ce înseamnă duioşia. Dar Bonnie, Bonnie a mea? Crezi că nu o pot îngriji mai bine ca tine? Crezi că am să-ţi dau voie să o terorizezi, să-i distrugi personalitatea aşa cum ai făcut cu Wade şi Ella? Află că nu! Să spui să-i pregătească lucrurile şi să fie gata într-un ceas, ori de nu, te anunţ că ce s-a petrecut alaltăieri seară va fi un fleac pe lângă ce se va petrece acum. Întotdeauna am crezut că o bătaie bună cu biciul ţi-ar face bine.

Se întoarse şi ieşi afară din cameră, înainte ca Scarlett să-i poată răspunde ceva. Îl auzi traversând holul spre camera de joc a copiilor şi deschizând uşa, fu primit de glasuri vesele şi subţiri de copii, şi Scarlett recunoscu vocea ascuţită a lui Bonnie dominând-o pe a Ellei.

— Tăticule, unde ai fost?

— Am fost să vânez iepuri ca să fac o blană pentru mica mea Bonnie. Ia sărută tu pe cine iubeşti mai mult, Bonnie… şi tu Ella.

Capitolul LV

— Draga mea, nu e nevoie să-mi explici şi nu vreau să te mai ascult, zise Melanie cu hotărâre, punându-şi încet mâna pe buzele chinuite ale lui Scarlett şi făcând-o să tacă. Ar fi o jignire față de tine însăți, față de Ashley şi față de mine dacă ai crede că între noi e nevoie de explicații. Dar bine, noi trei am fost ca... nişte soldați. Ne-am bătut împotriva lumii cot la cot atâția ani, încât mi-e ruşine de tine dacă-ți închipui că între noi ar putea avea loc bârfelile celor ce n-au nicio treabă. Îți închipui că aş crede că tu şi Ashley al meu... Ce idee! Nu înțelegi că eu te cunosc mai bine ca oricine? Crezi că am uitat toate câte le-ai făcut pentru Ashley, pentru Beau şi pentru mine, atâtea lucruri minunate, dezinteresate? Mi-ai salvat viața şi ne-ai ajutat să nu murim de foame! Crezi că am uitat cum mergeai printre brazde după calul yankeului, aproape în picioarele goale şi cu mâinile pline de băşici... numai pentru ca Beau şi cu mine să avem ce mânca... şi acum să cred lucruri atât de îngrozitoare despre tine? Nu vreau să aud un cuvânt din partea ta, Scarlett O'Hara. Niciun cuvânt.

— Dar... bolborosi Scarlett şi apoi tăcu.

Rhett plecase de un ceas, luând pe Bonnie şi pe Prissy, şi acum în sufletul lui Scarlett disperarea se adăugase ruşinii şi supărării. În plus, se simțea vinovată față de Ashley, şi atitudinea generoasă a Melaniei o chinuia nespus de mult. Dacă Melanie ar fi crezut pe

India şi pe Archie, dacă ar fi evitat-o în seara recepției sau măcar ar fi primit-o rece, atunci şi-ar fi putut ține capul sus şi ar fi luptat cu toate armele de care dispunea. Acum însă, văzând-o pe Melanie că încearcă să-i salveze reputația, că stă lângă ea ca o sabie strălucitoare, plină de încredere şi gata să lupte pentru ea, i se părea că singurul lucru cinstit de făcut era să mărturisească. Da, să povestească totul, începând cu ziua aceea îndepărtată când soarele lumina veranda de la Tara.

Conştiința ei, deşi de mult adormită, conştiința ei de catolică, se trezise şi o îndemna să vorbească. „Mărturiseş-te-ți greşelile şi ispăşeşte-le cu sufletul plin de umilință şi căință”, îi spusese Ellen de o sută de ori şi, în criza aceasta, educația religioasă primită de la Ellen revenea şi o stăpânea. Va mărturisi… da, va mărturisi totul, toate privirile, toate cuvintele, puținele mângâieri, şi Dumnezeu îi va alina suferința şi îi va reda liniştea. Iar, drept ispăşire, va vedea o transformare cumplită pe fața Melaniei, când groaza şi repulsia vor lua locul dragostei şi al încrederii! „E o pedeapsă prea crudă”, se gândi ea cu durere. Să trebuiască să trăiască toată viața amintindu-şi de fața Melaniei, ştiind că Melanie cunoaşte toată josnicia, toată meschinăria, toată mişelia şi ipocrizia sufletului ei.

Odinioară se îmbăta la gândul că i-ar spune totul Melaniei şi ar vedea cum se spulberă iluziile cumnatei sale un gest pentru care făcea să rişte. Dar acum, toate se schimbaseră dintr-odată şi nu era un lucru pe care să-l dorească mai puțin. De ce? Habar n-avea. În mintea ei se învălmăşeau prea multe idei contradictorii şi nu ştia cum să le pună în ordine. Ştia doar că voia cu orice preț să păstreze stima Melaniei, aşa cum odinioară voia ca mama ei s-o creadă modestă, curată şi bună. Ştia doar că nu-i păsa ce crede lumea, sau Ashley, sau Rhett despre ea; Melanie însă nu trebuie să-şi schimbe părerea.

Se temea să spună Melaniei adevărul, dar ascultând de unul dintre puținele ei instincte cinstite, un instinct care nu-i permitea să se prezinte sub o lumină falsă în fața femeii care se luptase pentru ea, se dusese la Melanie chiar în dimineața asta, imediat după plecarea lui Rhett şi a lui Bonnie.

Totuşi, îndată ce pronunțase tremurând primele cuvinte: „Melly, trebuie să-ți explic ce s-a întâmplat în ziua aceea...”, Melanie o oprise cu un gest poruncitor. Scarlett, ruşinată, se uitase în ochii negri ai Melaniei, plini de dragoste şi de mânie şi, cu inima strânsă, înțelesese că nu va avea niciodată parte de liniştea şi pacea sufletească ce urmează după o mărturisire. Prin cuvintele ei Melanie îi interzisese pentru totdeauna să facă acest gest. Emoționată cum nu fusese decât rareori de când nu mai era copil, Scarlett îşi dădea seama că a-şi descărca sufletul ei chinuit ar fi fost un gest de un egoism îngrozitor. Ea ar scăpa de o povară, dar ar trece-o unei ființe cu suflet curat şi credincios. Melanie îi luase apărarea. Era deci o datorie față de ea, pe care n-o putea plăti decât prin tăcere. Ar fi foarte crud din partea ei să vorbească. Ar distruge viața Melaniei aducându-i la cunoştință că bărbatul ei îi era necredincios şi că prietena ei cea mai iubită era părtaşă în această trădare.

„Nu-i pot spune”, se gândi ea disperată. „Niciodată, chiar dacă conştiința mea m-ar distruge.” Îşi aminti deodată ce-i spusese Rhett în noaptea aceea când fusese beat: „Ea nu poate concepe că cei pe care îi iubeşte sunt necinstiți... ăsta să fie unul dintre chinurile tale”.

Da, până la moarte o va chinui lucrul acesta. Va trebui să-şi ascundă durerea, să simtă cum îi roade sufletul şi să nu spună nimic. La fiecare privire afectuoasă, la fiecare gest al Melaniei, va trebui să se stăpânească să nu strige: „Nu fi atât de bună! Nu mă apăra! Nu merit!”

„Dacă n-ar fi atât de proastă, atât de drăguță, de încrezătoare şi de naivă, nu mi-ar fi aşa de greu”, îşi zise

Scarlett nenorocită. „Multe poveri am dus eu în viața mea, dar aceasta are să fie cea mai grea, cea mai apăsătoare pe care am dus-o vreodată pe umeri”.

Melanie şedea în fața ei pe un scăunel scund şi-şi proptise picioarele pe un divan înalt, încât genunchii îi ieşeau în afară ca la copii – o poziție în care n-ar fi stat niciodată dacă n-ar fi fost atât de furioasă încât să uite de buna-cuviință.

Lucra la o broderie şi îşi mişca acul cu atâta furie, încât părea un duelist ce-şi mişcă spada.

Dacă Scarlett ar fi fost în locul ei, ar fi bătut din picior şi ar fi țipat, cum făcea Gerald în vremurile lui bune când îl lua pe Dumnezeu martor de mişelia şi ticăloşenia neamului omenesc şi rostea amenințări de răzbunare ce-ți înghețau sângele. Numai scânteierea acului şi sprâncenele uşor încruntate arătau că Melanie fierbea. Vocea îi era calmă şi îşi alegea cuvintele cu mai multă grijă ca de obicei. Dar vorbele pe care le rostea aveau un sunet straniu în gura ei, căci rareori i se întâmpla să-şi expună o părere personală şi să scape vreun cuvânt răutăcios. Scarlett îşi dădu seama că accesele de furie ale Wilkes-ilor şi ale Hamilton-ilor erau aproape tot atât de violente ca şi ale celor din familia O’Hara, dacă nu mai violente.

— A început să mă plictisească să tot aud lumea bârfindu-te, draga mea, zise Melanie. De data asta însă au întrecut măsura şi am de gând să pun lucrurile la punct. Toate s-au întâmplat fiindcă lumea te invidiază pentru inteligența ta şi pentru faptul că ai reuşit. Ai făcut lucruri pe care o mulțime de bărbați n-ar fi reuşit să le facă. Nu te supăra, draga mea, că-ți spun asta. Nu vreau să spun că ți-ai pierdut calitățile tale de femeie, aşa cum spune lumea; nu e adevărat. Lumea nu te înțelege. Ce vrei, lumea nu permite ca o femeie să fie deşteaptă. În orice caz, succesul şi inteligența ta nu dă lumii dreptul să spună că tu şi Ashley… ei, drăcia dracului!

În gura unui bărbat, această exclamaţie nevinovată ar fi sunat ca o înjurătură. Alarmată de această izbucnire de mânie neobişnuită la Melanie, Scarlett se uită la ea fix.

— Cât despre minciunile murdare pe care le-au inventat Archie şi India şi doamna Elsing! Cum de-au îndrăznit? Fireşte, doamna Elsing n-a venit la recepţie. N-a avut curajul. Înţelege, draga mea, că întotdeauna te-a urât, fiindcă ai avut mai mult succes ca Fanny. Şi-apoi, avea necaz pe tine fiindcă l-ai dat afară pe Hugh de la conducerea gaterului. Aveai însă dreptate, fiindcă e un prost, un leneş şi un nepriceput'. (Iat-o deci pe Melanie renegându-şi prietenul din copilărie şi fostul ei adorator!) Cât despre Archie, eu sunt de vină. N-ar fi trebuit să-l primesc în casa mea pe bătrânul bandit. Toată lumea mi-a spus-o, dar n-am vrut să ascult. Nu te putea suferi din cauza deţinuţilor, draga mea, dar ce drept are el să te critice? Un ucigaş, şi încă ucigaşul unei femei! Şi după câte am făcut pentru el, are îndrăzneala să vină şi să-mi spună… ştii că nu mi-ar fi părut rău dacă Ashley l-ar fi împuşcat. I-am spus să-şi ia catrafusele şi a plecat cu coada între picioare. A plecat din Atlanta… Cât despre India, e o scârbă! Draga mea, am observat de prima dată când v-am văzut împreună că era geloasă pe tine şi că te ura fiindcă erai mult mai drăguţă ca ea şi aveai mai multe succese. Şi avea necaz pe tine mai ales din cauza lui Stuart Tarleton. S-a gândit atâta la Stuart Tarleton încât… vezi, mi-e greu să spun un lucru *ca* ăsta despre sora lui Ashley, dar cred că s-a cam scrântit din cauza asta. Altfel nu ştiu cum să înţeleg fapta ei… I-am spus să nu mai calce în casa mea şi am adăugat că dacă va îndrăzni să mai insinueze ceva… am s-o fac mincinoasă în faţa lumii!

Melanie se opri, şi deodată faţa ei îşi pierdu expresia de mânie şi nu mai arăta decât durere. Avea spiritul de clan caracteristic georgienilor şi numai gândul unei

certe în familie îi zdrobea inima. O clipă, şovăi înainte de-a continua, dar Scarlett îi era cea mai dragă, Scarlett ocupa primul loc în inima ei.

— Întotdeauna a fost geloasă pe tine pentru că te iubesc mai mult, recunoscu Melanie cinstit. N-are să mai calce în casa asta şi eu n-am să mai pun piciorul în casele celor ce o primesc. Ashley e de aceeaşi părere cu mine, dar i se rupe inima când o vede pe sora lui spunând astfel de lucruri…

Auzind numele lui Ashley, Scarlett nu se mai putu stăpâni şi izbucni în lacrimi. Oare când va înceta ea să-l chinuiască pe Ashley? Dorința ei fusese să-l vadă fericit şi mulțumit, dar de fiecare dată trebuia să-i facă rău. Îi distrusese viața, îl jignise în mândria şi în demnitatea lui, îi năruise liniştea sufletească, liniştea aceea întemeiată pe sentimentul onoarei. Acum îl înstrăinase şi de sora lui pe care o iubea aşa de mult. Ca să salveze reputația ei, a lui Scarlett, şi fericirea soției sale, trebuise s-o sacrifice pe India, s-o lase să apară mincinoasă, o fată bătrână invidioasă, pe jumătate nebună… tocmai pe India ale cărei bănuieli şi acuzații erau perfect întemeiate. De câte ori Ashley se va uita în ochii Indiei, va vedea lucind în ei adevărul, va citi reproşul şi dispreţul rece pe care Wilkes-ii ştiu să-l arate.

Scarlett, care ştia că Ashley ținea mai mult la onoare decât la viață, îşi închipuia prin ce chinuri trecea. Ca şi ea, se vedea silit să se ascundă după Melanie. Scarlett îşi dădea seama de necesitatea acestui lucru, ştia că ea era de vină pentru situația falsă în care se găsea Ashley, şi totuşi… totuşi… Ca orice femeie, l-ar fi respectat mai mult dacă l-ar fi omorât pe Archie şi apoi ar fi recunoscut totul în fața Melaniei şi a lumii întregi. Ştia bine că nu era frumos din partea ei să gândească astfel, era însă prea nenorocită acum ca să mai țină seama de detalii, îşi amintea de unele cuvinte usturătoare ale lui Rhett şi se întreba dacă într-adevăr Ashley se purtase

aşa cum trebuie să se poarte un bărbat în toată încurcătura asta. Şi, pentru prima dată, aureola strălucitoare cu care îl înconjurase din ziua când se îndrăgostise de el, începu să pălească puțin. Ruşinea şi sentimentul de vinovate pe care le simțea se răsfrângeau asupra lui Ashley. Se strădui să alunge gândul acesta, dar nu reuşi decât să plângă mai tare.

— Te rog, te rog, nu plânge! zise Melanie, lăsând lucrul din mână şi, trântindu-se pe sofa lângă Scarlett, îi puse capul pe umărul ei. N-ar fi trebuit să-ți vorbesc aşa şi să te fac să suferi. Înțeleg ce simți. Niciodată n-o să mai vorbim de asta. Nici noi două, nici cu nimeni altcineva. Să ne închipuim că nu s-a întâmplat. Dar, adăugă ea cu o furie stăpânită, am să le arăt eu Indiei şi doamnei Elsing. Să nu creadă că pot să-şi permită să împrăştie minciuni despre soțul şi cumnata mea. Şi am să fac aşa, încât nu vor mai îndrăzni să ridice capul. Toți cei ce le vor crede şi toți cei ce le vor primi vor fi duşmanii mei.

Scarlett, cu durere în suflet, îşi aținti privirile asupra viitorului şi înțelese că va fi pricina unei certe care va împărți în două tabere tot oraşul, şi va dura multe generații.

Melanie se ținu de cuvânt. Niciodată nu mai pomeni de această chestiune, nici lui Scarlett, nici lui Ashley, şi nu îngădui nimănui să mai discute ceva. Păstra o expresie de indiferență rece, care repede se putea transforma într-o politețe de gheață, de câte ori cineva îndrăznea să amintească de acest subiect. În cursul săptămânilor care urmară după recepție, pe când Rhett dispăruse în mod misterios, iar oraşul întreg vorbea şi se agita, ea nu primi pe niciunul dintre detractorii lui Scarlett, fie că erau vechi prieteni ai ei, fie că-i erau rude. Nu zise nimic, dar trecu la fapte.

Nu o slăbi pe Scarlett o clipă. O sili să meargă, ca de obicei, în fiecare dimineață la depozitul de cherestea şi

la prăvălie, întovărăşind-o. Deşi Scarlett nu ținea să se expună privirilor curioase ale concetățenilor săi, stăruia să iasă la plimbare în trăsură şi mergea cu dânsa. O lua cu ea când se ducea să facă vizite şi o introduse în saloane în care Scarlett nu călcase de mai bine de doi ani, cu o expresie dârză care voia să însemne: „Cine mă iubeşte trebuie să iubească şi pe cei pe care-i iubesc”.

La aceste vizite ele veneau devreme şi rămâneau până pleca ultimul musafir, lipsindu-le astfel pe cucoane de plăcerea de a bârfi şi a face presupuneri, ceea ce le scotea din sărite pe acestea. Vizitele erau un adevărat chin pentru Scarlett, dar nu îndrăznea s-o refuze pe Melanie. Şi-i era extrem de neplăcut să se aşeze printre cucoane care se întrebau în gând dacă într-adevăr fusese surprinsă în flagrant delict de adulter. Şi era sigură că femeile acestea nu i-ar fi vorbit dacă n-ar fi iubit-o pe Melanie şi nu s-ar fi temut să-i piardă prietenia. Scarlett însă ştia că, odată primită de aceste femei, niciodată nu se vor mai putea preface că nu o cunosc.

Caracteristic pentru puțina stimă de care se bucura Scarlett era faptul că, apărând-o sau criticând-o, lumea ignora cu totul probitatea ei. Părerea generală era: „Nimic nu mă miră din partea ei”. Scarlett îşi făcuse prea multe duşmănii ca să mai aibă acum apărători. Vorbele şi faptele ei jigniseră prea mulți oameni pentru ca lumea să mai țină seama de consecințele pe care le-ar putea avea acest scandal pentru ea. Nimeni însă nu voia să facă rău fie Indiei, fie Melaniei, şi furtuna se dezlănțuia mai mult în jurul lor, decât al lui Scarlett, având la bază o singură întrebare: „Oare India mințise?”

Cei ce țineau partea Melaniei scoteau în evidență cu multă satisfacție faptul că aceasta nu o părăsea o clipă pe Scarlett. O femeie cu principii înalte ca Melanie ar putea oare să susțină cauza unei femei vinovate, mai ales când aceasta greşise cu propriul ei bărbat? Nu era cu putință! India era numai o fată bătrână țicnită, care o

ura pe Scarlett şi spunea minciuni pe socoteala ei şi convinsese pe Archie şi pe doamna Elsing s-o creadă.

Dar, întrebau partizanii Indiei, dacă Scarlett nu e vinovată, unde e domnul Butler? De ce nu e lângă soţia lui, ocrotind-o şi sprijinind-o? Era imposibil de răspuns la această întrebare şi, pe măsură ce săptămânile treceau, zvonul că Scarlett e însărcinată se întindea. Cei ce o susţineau pe India dădeau din cap mulţumiţi. Se zicea că nu putea fi copilul lui Rhett Butler. Se ştia de prea multă vreme că Rhett şi Scarlett nu mai trăiau împreună şi tot oraşul era scandalizat de faptul că aveau camere separate.

Gurile rele nu mai tăceau şi oraşul se împărţise în tabere, iar clanul atât de unit al Hamilton-ilor, al Wilkes-ilor, al Burr-ilor, al Whitman-ilor şi al Winfield-ilor se dezbinase. Fiecare membru ai familiei se vedea silit să ia atitudine. Teren neutru nu exista. De altfel, Melanie, cu demnitate rece, şi India, cu amărăciune răutăcioasă, aveau grijă de asta. Dar oricare ar fi fost tabăra din care făceau parte rudele, toţi o priveau cu resentiment pe Scarlett, fiindcă ea fusese pricina rupturii în familie. Şi niciunul nu credea că merita să se certe din pricina ei. Şi oricare ar fi fost părerea lor, toţi deplângeau faptul că India îşi luase răspunderea de a spăla public rufele murdare ale familiei şi de a-l amesteca pe Ashley într-o chestiune atât de dezonorantă. Acum însă, când India vorbise, mulţi se grăbiră să-i ia apărarea împotriva lui Scarlett, tot aşa cum alţii, care o iubeau pe Melanie, erau de partea ei şi a lui Scarlett.

Jumătate din Atlanta era, sau pretindea a fi, rudă cu Melanie şi cu India. Legăturile de rudenie dintre veri, veri de-al doilea, veri prin alianţă şi aşa mai departe erau atât de încurcate, încât numai un georgian de baştină putea să le descurce Toţi aveau însă spiritul de clan foarte dezvoltat, în momente grele erau uniţi şi, oricare ar fi fost părerea fiecăruia în privinţa celorlalţi

membri ai tribului, se prezentau în fața duşmanului într-un front pe care nimeni nu-l putea sparge. În afară de războiul de guerilă purtat de mătuşa Pitty împotriva unchiului Henry, ale cărui episoade fuseseră ani de zile un motiv de glumă în familie, niciodată nu existase vreo breşă în acest front. Erau oameni bine-crescuți, liniştiți şi rezervați şi nici măcar nu li se întâmpla să se ia la harță prieteneşte, aşa cum făceau membrii celor mai multe dintre familiile din Atlanta.

Acum însă erau împărțiți, şi oraşul văzu cum veri de-al cincilea şi de-al şaselea se înfruntau în cel mai impresionant scandal care se pomenise vreodată în Atlanta. Lucrul acesta puse la grea încercare tactul şi răbdarea celeilalte jumătăți a oraşului, care nu era rudă cu ei, cearta dintre Melanie şi India tulburând toate cercurile din Atlanta. Amicii Thaliei, Cercul de lucru pentru văduvele şi orfanii Confederației, Asociația pentru înfrumusețarea mormintelor glorioşilor noştri morți, Asociația muzicală de sâmbătă, Societatea reuniunilor dansante, Biblioteca tinerilor – toate aceste organizații suferiră de pe urma disensiunii create. Tot aşa şi cele patru biserici, împreună cu diferite societăți de ajutor şi misionari. Trebuia manevrat cu multă grijă ca să eviți într-un comitet membri ai unor fracțiuni opuse.

În zilele de primire, doamnele din Atlanta erau foarte nervoase de la patru la şase după-amiaza, fiindcă se temeau ca Melanie şi Scarlett să nu vină în vizită în acelaşi timp cu India şi cu partizanii ei credincioşi.

Din toată familia, biata mătuşa Pitty suferea cel mai mult. Pitty, care nu dorea altceva decât să trăiască liniştită, înconjurată de dragostea rudelor ei, ar fi vrut să împace şi capra şi varza. Dar nici capra, nici varza nu-i dădeau voie să o facă.

India stătea în casa mătuşii Pitty şi, dacă Pitty ar fi ținut cu Melanie, aşa cum voia, India ar fi părăsit-o. Şi-atunci, ce s-ar fi făcut biata Pitty? Nu putea trăi

singură. Ar fi trebuit să ia o străină să stea cu ea, sau să-şi închidă casa şi să se ducă să stea la Scarlett. Mătuşa Pitty simţea însă vag că lucrul acesta nu i-ar fi făcut plăcere domnului Butler. Ori ar fi trebuit să se ducă la Melanie şi să doarmă în cămăruţa în care şedea Beau.

Pitty nu ţinea prea mult la India, care o intimida cu felul ei de a fi, scrobit, uscat şi cu părerile ei categorice. Dar, mulţumită ei, Pitty putea să continue a trăi confortabil şi, cum era în general mai sensibilă la argumentele de acest fel decât la cele de ordin moral, India rămase.

Însă prezenţa ei în casă atrase o furtună asupra capului lui Pitty, fiindcă şi Scarlett şi Melanie traseră concluzia că ea ţine cu India. Scarlett refuză categoric să mai contribuie la întreţinerea mătuşii Pitty, atâta timp cât India va locui în casa ei. Ashley trimitea bani în fiecare săptămână surorii lui şi de fiecare dată India trimitea banii înapoi, spre marea spaimă şi marele regret al bătrânei domnişoare. Fără intervenţia unchiului Henry, situaţia financiară a casei de cărămidă roşie ar fi fost într-o stare deplorabilă, deşi Pitty se simţea umilită să primească bani de la fratele ei.

Melanie era fiinţa pe care Pitty o iubea cel mai mult pe lume, în afară de ea însăşi, şi acum Melanie se purta cu ea rece şi politicoasă ca şi cum ar fi fost o străină. Deşi locuia, ca să zicem aşa, chiar în spatele casei mătuşii Pitty, niciodată nu deschidea portiţa din dos, cum făcea înainte de zece ori pe zi. Pitty venea la ea şi îi mărturisea plângând cât ţine la dânsa şi cât îi e de devotată, dar Melanie refuza întotdeauna să stea de vorbă cu ea şi să-i întoarcă vizitele.

Pitty ştia foarte bine tot ce-i datora lui Scarlett – aproape însăşi existenţa. În zilele negre care urmaseră după război, când Pitty avusese de ales între perspectiva de a sta cu fratele ei Henry şi aceea de a muri de foame, Scarlett îi ţinuse casa, o hrănise, o îmbrăcase şi îi

dăduse posibilitatea să-şi păstreze rangul în societatea Atlantei. Iar când Scarlett se măritase şi se mutase la casa ei, fusese extrem de generoasă cu ea; ca şi căpitanul Butler, omul acela fascinant şi seducător. Adeseori, după ce venea cu Scarlett s-o vadă, Pitty găsea pe consolă un portmoneu nou-nouț plin cu bilete de bancă, sau batiste de dantelă înnodate la colțuri, cu monede de aur, pe care o mână îndemânatică ştiuse să le ascundă în cutie ei de lucru. Rhett se jura întotdeauna că habar nu are de ele şi o acuza pe Pitty, într-un mod foarte puțin elegant, că are un adorator misterios, spunând că trebuie să fie bătrânul şi mustăciosul Merriwether.

Da, Pitty era legată prin dragoste de Melanie şi prin recunoştință de Scarlett – dar Indiei ce-i datora? Nimic, decât că prezența ei o scutea de nevoia de a renunța la obiceiurile ei comode şi de a lua hotărâri. Toate lucrurile acestea erau foarte supărătoare, şi Pitty, care toată viața ei nu luase nici o singură hotărâre, lăsă lucrurile să meargă aşa şi, ca urmare, petrecu ore întregi vărsând lacrimi pe care nimeni nu i le putea şterge.

La sfârşit, unii credeau din toată inima în nevinovăția lui Scarlett, nu din cauza virtuții ei, ci pentru că Melanie era convinsă de nevinovăția ei. Unii aveau oarecari rezerve în sinea lor, dar se arătau totuşi foarte politicoşi cu Scarlett, fiindcă o iubeau pe Melanie şi voiau să-i păstreze afecțiunea. Partizanii Indiei o salutau cu răceală şi unii chiar se făceau că n-o cunosc. Aceştia mai cu seamă o jenau şi o înfuriau pe Scarlett, care îşi dădea seama că, fără apărarea Melaniei şi fără atitudinea ei hotărâtă, tot oraşul ar fi fost împotriva ei şi n-ar mai fi fost primită în societate.

Capitolul LVI

Rhett lipsi trei luni şi, în toată vremea asta, Scarlett nu primi un rând de la el. Nu ştia nici unde se găsea, nici cât va lipsi. De fapt, habar n-avea dacă mai avea de gând să se întoarcă vreodată. În aceste trei luni, Scarlett îşi văzu de treabă cu capul sus şi cu inima îndurerată. Nu se simțea bine dar, silită de Melanie, se ducea în fiecare zi la prăvălie şi încerca să se intereseze de soarta gaterelor. Pentru prima dată prăvălia nu mai avea niciun farmec pentru ea şi, deşi afacerile îi aduseră un câştig de trei ori mai mare decât anul trecut şi banii curgeau, acest lucru nu o interesa şi se purta aspru şi brutal cu oamenii de la gater. Gaterul lui Johnnie Gallegher mergea foarte bine şi lemnele din depozit se vindeau repede, dar tot ce făcea sau spunea Johnnie îi displăcea. Irlandez ca şi ea, Johnnie izbucni într-o zi, furios de pisălogelile ei, şi amenință că va pleca, terminând o lungă cuvântare cu cuvintele: „Naiba să te ia, cucoană, şi blestemul lui Cromwell să cadă asupra dumitale"… A trebuit să-l potolească cerându-i scuze.

Niciodată nu se mai duse la gaterul lui Ashley. Nu se ducea nici la biroul de la depozitul de cherestea când ştia că el e acolo. Bănuia că o evită şi că prezența ei permanentă în casa lui era un chin pentru el, dar Scarlett nu se putea eschiva de la invitațiile Melaniei. N-aveau însă prilejul să fie singuri şi ea simțea nevoia să-i pună unele întrebări. Voia să afle dacă Ashley o urăşte

acum şi ce anume îi spusese Melaniei; el o ținea însă la distanță şi, prin atitudinea lui, îi dădea de înțeles că n-ar fi bine să vorbească. Chipul său îmbătrânit şi chinuit de remuşcări era o durere în plus pentru ea, iar faptul că gaterul condus de Ashley pierdea în fiecare săptămână bani era alt prilej de enervare de care nu putea vorbi.

Neputința lui Ashley de a face față situației o scotea din sărite. Nu vedea ce ar putea face el ca să schimbe lucrurile, dar simțea că trebuia totuşi să facă ceva. În locul lui, Rhett ar fi găsit ceva de făcut. Întotdeauna Rhett făcea ceva, chiar dacă nu nimerea bine, şi vrând-nevrând, îl respecta pentru asta.

Acum, când furia i se domolise, începea să simtă din ce în ce mai mult lipsa lui Rhett, pe măsură ce timpul trecea şi nu primea nicio ştire de la el. Din haosul de fericire, de furie, de durere şi de mândrie jignită în care se zbătuse după plecarea lui Rhett, nu-i mai rămăsese decât un sentiment de descurajare. Rhett îi lipsea; îi lipsea felul ironic şi uşor în care îi povestea anecdote care o făceau să râdă în hohote, zâmbetul lui sarcastic care îi reducea necazurile la proporțiile lor exacte; îi lipseau chiar şi ironiile lui care o atingeau şi o făceau să-i răspundă enervată. Mai mult decât orice, ar fi vrut să-i poată povesti tot felul de întâmplări cotidiene. Din acest punct de vedere, Rhett era ideal. Putea să-i povestească fără a roşi, şi chiar fălindu-se, cum îi jupuia pe clienții ei, iar pe el acest lucru îl amuza. Dacă le-ar fi povestit altora, aceştia s-ar fi arătat indignați.

Îi era urât fără Rhett şi fără Bonnie. Fetița îi lipsea mai mult decât şi-ar fi închipuit. Obsedată de vorbele crude pe care Rhett i le aruncase în față despre Wade şi Ella, încerca să-şi petreacă ceasurile de răgaz cu ei. Degeaba. Spusele lui Rhett şi reacțiile copiilor îi deschiseră ochii asupra unui adevăr surprinzător şi exasperant. Atunci când copiii erau mici, fusese prea ocupată, prea necăjită de chestiunile băneşti, prea

nervoasă şi iritabilă ca să poată câştiga iubirea şi încrederea lor. Iar acuma, fie că era prea târziu ca să pătrundă în sufletele lor mici şi ascunse, fie că ea nu avea răbdarea şi priceperea necesare.

Ella! Pe Scarlett o enerva faptul că trebuia să recunoască în sinea ei că Ella nu e deşteaptă, dar aşa era. Era incapabilă să se concentreze asupra lucrului pe care-l făcea, cum nicio pasăre nu poate sta mult pe aceeaşi ramură; chiar atunci când Scarlett îi spunea o poveste, atenția fetiței scăpa şi îşi întrerupea mama cu întrebări care n-aveau nicio legătură cu povestea, apoi uita ce întrebase, înainte ca Scarlett să fi avut timp să-i explice. Cât despre Wade... aici Rhett avea poate dreptate. Poate că se temea de ea. Era un lucru ciudat, care îi făcea rău. De ce trebuia ca fiul ei, singurul ei fiu, să se teamă de ea? Când încerca să-l facă să vorbească, se uita la ea cu ochii căprui şi blânzi pe care-i moştenise de la Charles şi, încurcat, se sucea şi se răsucea sau se legăna pe câte un picior. Cu Melanie însă nu mai contenea; vorbea întruna şi îi arăta tot ce avea prin buzunare, de la viermii pe care-i strânsese pentru pescuit până la bucățile de sfoară veche.

Melanie ştia cum să se poarte cu copiii. Nimeni nu-i putea nega acest merit. Micul ei Beau era cel mai bine-crescut şi cel mai adorabil copil din Atlanta. Scarlett se înțelegea mai bine cu el decât cu fiul ei, fiindcă Beau nu se intimida în fața oamenilor mari şi, de câte ori o vedea, i se suia pe nepoftite pe genunchi. Ce frumos şi ce blond era Beau! Şi ce mult semăna cu Ashley! Dacă Wade ar fi fost ca Beau! Fireşte, pentru Melanie era uşor să se înțeleagă cu el, fiindcă avea doar un singur copil şi n-avusese atâtea griji şi atâtea treburi ca Scarlett. Cel puțin aşa încerca Scarlett să se dezvinovățească, dar în fundul sufletului trebuia să admită că Melanie iubea copiii şi i-ar fi plăcut să aibă şi zece. Cum această bucurie îi era refuzată, dragostea ei se revărsa asupra lui Wade şi asupra copiilor vecinilor.

Scarlett nu putea uita ce lovitură primise într-o zi când se dusese cu trăsura la Melanie ca să-l ia pe Wade; pe când suia aleea principală, îl auzise pe fiul ei imitând cu măiestrie strigătul rebelilor – fiul ei care acasă era liniştit ca un şoarece. Şi secondându-l curajos, Beau la rândul lui ţipa şi el cu glasul lui ascuţit. Când Scarlett intră în salon, îi găsi pe amândoi atacând canapeaua cu săbiile de lemn. La intrarea ei tăcură ruşinaţi, iar Melanie, râzând şi strângându-şi acele de păr şi buclele părului, se sculase din dosul canapelei unde se ascunsese.

— E bătălia de la Gettysburg, explicase ea. Eu fac pe yankeii şi sunt într-o situaţie proastă. Şi iată-l pe generalul Lee, urmase ea arătând spre Beau, şi pe generalul Pickett, şi pusese mâna pe umărul lui Wade.

Da, Melanie ştia cum să se poarte cu copiii, şi Scarlett nu va reuşi niciodată să-i afle taina.

„Cel puţin”, îşi zise ea, „Bonnie mă iubeşte şi-i place să se joace cu mine”. Dar se văzu silită să admită că lui Bonnie îi plăcea mai mult să se joace cu Rhett decât cu ea. Şi poate că n-o va mai revedea niciodată pe Bonnie. După câte ştia ea, Rhett trebuia să fie în Persia sau în Egipt, şi avea de gând să rămână acolo pentru totdeauna.

Când doctorul Meade îi anunţă că e însărcinată, Scarlett rămase foarte surprinsă, fiindcă se aştepta ca doctorul să-i spună că are ceva la ficat şi că nervii îi sunt obosiţi. Îşi aminti numaidecât de noaptea aceea pătimaşă, şi faţa i se înroşi la această amintire. Deci, din clipele acelea de extaz se va naşte un copil! Ce urmase după acele clipe nu avea nicio importanţă. Era prima dată când se bucura că va avea un copil. Numai de-ar fi băiat! Un băiat voinic, şi nu un molâu ca Wade. Cât îl va iubi! Acum avea destul timp şi destui bani ca să aibă grijă de el cum trebuie. Ce fericită va fi! Simţi o dorinţă nebună să-i scrie lui Rhett, pe adresa mamei lui la Charleston, şi să-i spună ce se întâmplase. Doamne,

poate acum se va întoarce acasă! Dar dacă nu se va întoarce înainte de naşterea copilului? Nu va putea explica nimănui absența lui. Însă dacă i-ar scrie, ar crede că-i e dor de el, şi asta l-ar amuza. Nu, Rhett nu trebuie să afle că-i e dor de el sau că-i simte nevoia.

Mai târziu fu bucuroasă că nu-i scrisese, fiindcă primele ştiri despre Rhett le căpătă într-o scrisoare de la mătuşa Pauline din Charleston, de unde se vedea că Rhett era la mama lui. Ce bucurie fu pentru Scarlett să afle că era tot în Statele Unite, chiar dacă scrisoarea mătuşii Pauline era enervantă. Rhett fusese în vizită la ea şi la mătuşa Eulalie, şi scrisoarea era plină de laude la adresa fetiței.

„Ce fetiță frumoasă! Când va fi mare o să fie o frumusețe. Dar, ştii, îmi închipui că cel care îi va face curte o să aibă de furcă cu domul Butler, căci niciodată n-am văzut un tată atât de devotat copilului său. Acum, draga mea, trebuie să-ți fac o mărturisire. Înainte de a-l cunoaşte pe domnul Butler, credeam că ai făcut o mezalianță îngrozitoare, fiindcă, fireşte, nimeni din Charleston nu poate spune un cuvânt bun despre el şi toată lumea îi plânge familia. De fapt, Eulalie şi cu mine nu ştiam precis dacă să-l primim sau nu... dar, în definitiv, fetița e nepoțica noastră. Când a venit, am fost foarte surprinse, foarte agreabil surprinse, şi ne-am dat seama ce puțin creştinesc e să dai crezare bârfelilor. Căpitanul Butler e un om încântător. E un bărbat fermecător şi ni s-a părut foarte serios şi politicos. Şi ce mult ține la tine şi la copil.

Acum, dragă, trebuie să-ți scriu despre ceva care a ajuns la urechile noastre – un lucru pe care Eulalie şi cu mine n-am vrut să-l credem la început. Auzisem, fireşte, că uneori te ocupai puțin de prăvălia pe care ai moştenit-o de la domnul Kennedy. Auzisem unele zvonuri, evident, dar n-am vrut să le dăm crezare. Ne-am dat seama că în timpurile grele de după război, era

poate necesar, dată fiind situația în care ne aflam. Dar acum nu mai e nevoie să continui, deoarece se ştie că domnul Butler e un om cu stare, şi de altfel ar fi perfect capabil să aibă grijă de afacerile şi proprietățile tale. Trebuia să aflăm cum stau lucrurile cu adevărat, aşa că ne-am văzut silite să punem căpitanului Butler unele întrebări care au fost penibile pentru toată lumea.

Cu multă părere de rău s-a văzut silit să ne spună că-ți petreci diminețile la prăvălie şi că nu permiți nimănui să țină contabilitatea. A recunoscut de asemenea că ai investit bani într-un gater, sau în mai multe (n-am stăruit asupra acestui punct, deoarece această veste ne-a tulburat profund) şi că ieşi singură în trăsură, ori însoțită de un bandit care, ne-a spus căpitanul Butler, e un ucigaş. Ne-am dat seama cât de mult suferă din pricina asta şi credem că trebuie să fie cât se poate de indulgent... de fapt e un soț prea indulgent. Scarlett, situația aceasta trebuie să înceteze! Mama ta nu mai e aici să ți-o poruncească, dar eu o fac în locul ei. Gândeşte-te ce vor crede copiii tăi când vor creşte mari şi vor afla că te-ai ocupat cu negustoria! Ce jenați vor fi când vor afla că te expuneai insultelor oamenilor mojici şi primejdiei de-a fi bârfită! O purtare atât de puțin feminină"..."

Scarlett azvârli scrisoarea, fără să o termine. Îşi imagină pe mătuşa Pauline şi pe mătuşa Eulalie judecând purtarea ei în casa lor veche şi dărăpănată din Charleston. Uitau probabil că ar muri de foame fără banii pe care îi trimitea Scarlett în fiecare lună. Purtare nefeminină? Dar fără această purtare nefeminină, mătuşa Pauline şi mătuşa Eulalie n-ar fi avut un acoperiş deasupra capului. Şi să-l ia dracu pe Rhett pentru că le-a vorbit de prăvălie, de contabilitate şi de gatere! Le-o spusese cu multă părere de rău?

Vorbă să fie! Scarlett ştia bine ce plăcere îi făcuse să treacă în ochii doamnelor bătrâne ca un soț şi un tată

devotat. Cu câtă satisfacție le povestise viața nevestei lui şi ocupațiile ei la prăvălie, la gatere şi la cârciumă. Ce bestie! De ce oare îi plăcea să facă lucruri atât de răutăcioase?

Curând însă, furia ei se transformă în apatie. De un timp, viața nu prea mai avea farmec pentru Scarlett. De-ar fi putut numai regăsi tot ce iubise la Ashley… sau dacă s-ar întoarce Rhett ca s-o facă să râdă!

Rhett şi Bonnie se întoarseră pe neaşteptate. Într-o zi, Scarlett auzi deodată zgomot de bagaje trântite în vestibul şi vocea lui Bonnie strigând: „Mamă!”

Scarlett ieşi repede din camera ei şi se repezi spre capul scării, de unde o văzu pe fetița ei întinzându-şi picioruşele scurte şi grăsuțe ca să suie treptele. Strângea la piept un pisoi resemnat, cu blana vărgată.

— Bunica mi l-a dat, strigă ea veselă, ținându-l de ceafă.

Scarlett îşi luă fetița în brațe şi o sărută, mulțumită că prezența copilului o împiedica să fie singură cu Rhett. Privind peste capul lui Bonnie, îl văzu jos, în vestibul, plătind birjarului. El ridică privirea în sus, o văzu şi o salută scoțându-şi pălăria cu un gest larg şi înclinându-se. Întâlnind privirea ochilor lui negri, Scarlett tresări. Indiferent ce era, indiferent ce făcuse, acum se întorsese şi ea era mulțumită.

— Unde-i Mammy? întrebă Bonnie, sucindu-i-se atâta în brațe, încât Scarlett trebui s-o pună jos.

N-avea să fie prea uşor să-l primească pe Rhett cu dezinvoltura care se impunea şi să-l anunțe că va avea un copil. Se uită la fața lui pe când suia scările, la fața lui brună atât de enigmatică, atât de indiferentă. Nu, îi va spune mai târziu. Nu putea chiar acum. Şi totuşi, veşti de acest fel trebuiau spuse mai întâi soțului. Soții se bucură întotdeauna când află astfel de lucruri. Scarlett însă avea impresia că Rhett nu se va bucura.

Rămase pe palier şi se rezemă de balustradă, întrebându-se dacă o va săruta. El nu făcu însă niciun

gest, doar spuse:

— Eşti cam palidă, doamnă Butler. E lipsă de fard la Atlanta?

Nici nu pomeni că-i fusese dor de ea, chiar dacă n-ar fi spus-o decât din politețe. Ar fi putut s-o sărute în fața lui Mammy, care după ce făcu o mică reverență o luă pe Bonnie ca s-o ducă în odaia copiilor. Rhett rămase pe palier, lângă Scarlett, cercetând-o cu un aer indiferent.

— Paloarea asta nu înseamnă cumva că ți-am lipsit? întrebă el, şi deşi gura îi zâmbea, privirea îi era serioasă.

Deci, asta avea să fie atitudinea lui. Avea de gând să fie tot atât de urâcios ca de obicei. Deodată copilul pe care-l purta, a cărui venire se gândea că o să-i aducă atâta fericire, deveni o povară nesuferită şi bărbatul din fața ei, care-şi ținea nepăsător pălăria de Panama pe şold, deveni duşmanul ei cel mai aprig, cauza tuturor supărărilor. Aşa că, atunci când îi răspunse, în privirea ei nu era decât o expresie atât de precisă, încât zâmbetul dispăru de pe fața lui Rhett.

— Dacă sunt palidă, e vina ta şi nu fiindcă mi-a fost dor de tine, îngâmfatule. Sunt palidă fiindcă…

O, nu aşa voise ea să-i spună vestea, dar pe buze nu-i veneau repede decât cuvinte de mânie pe care i le aruncă în față, nețինând seamă că o pot auzi servitorii…

— Fiindcă o să am un copil!

Lui Rhett i se tăie răsuflarea, şi privirea lui o cercetă repede. Făcu un pas spre ea, voind parcă s-o atingă cu mâna, dar ea se feri şi ochii ei exprimau atâta ură, încât fața lui Rhett se împietri.

— Zău! zise el rece. Şi cine e fericitul tată? Ashley?

Scarlett se agăță de un stâlp al balustradei, până când urechile leului sculptat în lemn îi intrară în palmă făcând-o să sufere. Chiar ea, care-l cunoştea atât de bine, nu se aşteptase la această insultă. Fireşte că glumea, dar unele glume sunt prea groaznice ca să fie tolerate. Ar fi vrut să-i zgârie ochii cu unghiile ascuțite, ca să stingă lumina stranie ce lucea în ei.

— Să te ia dracu'! zise ea cu glasul tremurând de furie. Ştii doar… că e al tău. Şi nici eu nu-l vreau, cum nu-l vrei nici tu. Nicio femeie n-ar vrea să aibă copii cu o bestie ca tine. Aş vrea… O, Doamne, aş vrea să-l fi avut cu oricine, numai cu tine nu!

Văzu cum fața lui bronzată se schimbă deodată sub imperiul mâniei şi al unui alt sentiment, pe care ea nu-l putu analiza. Trăsăturile i se contractară, ca şi cum l-ar fi înțepat.

„Na!” îşi zise ea cu satisfacție furioasă. „Na! L-am atins bine!”

Însă vechea mască de impasibilitate îi acoperi din nou fața, şi Rhett se mulțumi să-şi mângâie mustața.

— Curaj, zise el întorcându-i spatele şi pornind să suie scara, poate avortezi.

O clipă, se gândi amețită la tot ce înseamnă o sarcină, la grețurile, la lunga aşteptare, la îngroşarea taliei, la ceasurile de suferință, la toate lucrurile de care un bărbat nu-şi poate da seama. Şi Rhett îndrăznea să glumească! Ar fi vrut să-l zgârie. Numai când sângele va curge pe fața lui întunecată, îşi va putea astâmpăra chinul din suflet. Se repezi spre Rhett, iute ca o pisică, dar cu o mişcare suplă el se dădu la o parte, ridicându-şi brațul ca s-o respingă. Cum stătea pe marginea primei trepte proaspăt ceruite, întreaga-i greutate urmă brațul care se întinse spre Rhett, şi îşi pierdu echilibrul. Încercă să se agațe de balustradă, dar degeaba. Căzu pe spate şi se rostogoli pe scări, simțind un junghi dureros într-o parte sub coaste. Prea amețită ca să se poată apuca de ceva, se rostogoli până jos.

Pentru prima dată, Scarlett era bolnavă, bineînțeles în afară de cele trei naşteri, care de fapt nu erau considerate boli. Când născuse nu se simțise atât de prăpădită şi de speriată cum era acum, când slăbiciunea şi durerile pe care le îndura o înspăimântau. Ştia că era mai grav bolnavă decât i se spunea şi-şi

dădea seama că poate să moară. De câte ori respira, coasta ruptă o înjunghia. Fața ei lovită şi capul o dureau, şi tot corpul îi era pradă demonilor care-i smulgeau carnea de pe trup cu un cleşte înroşit în foc sau o tăiau cu cuțite. Durerile nu o lăsau decât scurte intervale de timp, cu totul stoarsă de putere, şi apoi iar începeau. Nu, nicio naştere nu fusese aşa de grea. Fusese în stare să mănânce cu poftă la două ceasuri după naşterea lui Wade, a Ellei şi a lui Bonnie, iar acum singurul lucru care nu-i provoca greață era apa rece.

Ce uşor e să ai un copil, şi ce greu să nu-l ai!

Ce stranie fusese durerea pe care o simțise în mijlocul suferințelor ei, atunci când aflase că nu va mai avea copilul! I se părea cu atât mai stranie, fiindcă era primul copil pe care ținuse să-l aibă. Încercă să se gândească de ce ținea să-l aibă, dar mintea îi era prea obosită ca să se gândească la altceva decât la teama de moarte. Moartea o pândea în odaie şi ea nu avea puterea să-i țină piept, s-o respingă. Îi era teamă. Ar fi vrut ca cineva puternic să fie lângă ea, cineva care s-o țină de mână şi să se împotrivească morții în locul ei, până când îşi va recăpăta puterile ca să se lupte singură.

Durerea îi înăbuşise furia şi avea nevoie de Rhett. El însă nu era acolo, şi Scarlett nu se putea hotărî să-l cheme.

Ultima amintire pe care o avea despre el era fața lui atunci când o ridicase de jos, din vestibul, fața lui palidă şi descompusă de spaimă şi glasul lui răguşit strigând-o pe Mammy. Apoi îşi amintea vag că o dusese sus în brațe, înainte ca în mintea ei să se facă întuneric. Apoi durere şi iar durere, şi camera plină de murmure de voci, şi suspinele mătuşii Pittypat, şi poruncile răstite ale doctorului Meade, şi paşi grăbiți pe scări şi în coridor. Apoi deodată, ca într-un fulger orbitor, îşi dădu seama că va muri; teama o făcu să încerce să strige un nume, dar țipătul nu fu decât o şoaptă.

Totuşi şoapta aceea disperată căpătase răspuns de

undeva, din întunericul de lângă pat, şi glasul blând al aceleia pe care o strigase răspunse ca un cântec de leagăn: „Sunt aici, dragă. Am fost tot timpul aici”.

De câte ori Melanie îi lua mâna şi şi-o lipea de obrazul ei răcoros, teama şi moartea se îndepărtau puţin. Scarlett încercă să întoarcă puţin capul ca s-o vadă, dar nu putu… Melly trebuia să nască, şi yankeii soseau. Oraşul era în flăcări şi trebuia să se grăbească, să se grăbească. Dar Melly năştea şi nu se putea grăbi. Trebuie să stea cu ea până va naşte şi să fie curajoasă, fiindcă Melanie avea nevoie de ajutorul lui Scarlett. Melly suferea atâta… şi iar cleştii fierbinţi o apucau, cuţitele tăiau în carnea ei şi valurile de durere o copleşeau. Trebuia s-o ţină pe Melly de mână.

Dar doctorul Meade era acolo, de fapt venise, deşi soldaţii îngrămădiţi în gară aveau nevoie de el. Îl auzea zicând: „Delirează. Unde e căpitanul Butler?”

Noapte. Întuneric. Apoi iar lumină. Uneori ea trebuia să nască, şi uneori Melanie ţipa de durere, dar tot timpul Melly era acolo şi mâinile ei erau răcoroase şi ea nu făcea gesturi de prisos şi nu plângea în hohote ca mătuşa Pitty. De câte ori Scarlett deschidea ochii zicea: „Melly?”, şi vocea ei răspundea. Şi de obicei voia să şoptească: „Rhett… îl vreau pe Rhett”, dar ca în vis îşi amintea că Rhett n-o voia pe ea, că faţa lui Rhett era neagră ca a unui indian şi că râdea arătându-şi dinţii albi. Ea îl voia, şi el nu o voia pe ea.

O dată zise: „Melly?”, şi vocea lui Mammy răspunse: „Eu sunt, fetiţo”, şi îi puse o compresă rece pe frunte; dar Scarlett strigă neliniştită: „Melly… Melanie”, de mai multe ori. Totuşi Melanie nu veni. Melanie şedea pe marginea patului lui Rhett, şi Rhett, beat şi trântit pe jos, plângea cu suspine cu capul pe genunchii ei.

De câte ori Melanie ieşise din camera lui Scarlett, îl văzuse şezând pe pat, cu uşa larg deschisă, cu ochii aţintiţi asupra uşii din partea cealaltă a coridorului. Camera lui era în dezordine, cu podeaua acoperită de

mucuri de țigări şi cu farfuriile de mâncare neatinse. Patul era răvăşit şi nefăcut şi Rhett, neras şi cu fața chinuită, şedea acolo fumând tot timpul. Când o vedea, nu întreba nimic. Întotdeauna ea rămânea o clipă în deschizătura uşii şi-i spunea ultimele ştiri: „Sunt foarte necăjită, e mai rău”, sau: „Nu, n-a întrebat încă de dumneata, delirează”, sau: „Nu trebuie să pierzi speranța, domnule Butler. Să-ți aduc puțină cafea caldă şi ceva de mâncare. Ai să te îmbolnăveşti.”

Melaniei îi era milă de el, deşi era prea obosită şi îi era prea somn ca să mai simtă ceva. Cum putea lumea să spună lucruri urâte despre el… că e fără inimă, stricat şi că o înşală pe Scarlett, când îl vedea cum slăbeşte, când vedea ce chinuită îi era fața. Deşi era obosită, Melanie încerca să fie mai drăguță ca de obicei când îi spunea cum îi merge bolnavei. Rhett părea un suflet blestemat aşteptând judecata… un copil pierdut într-o lume duşmănoasă. Pentru Melanie, însă, toți oamenii erau copii.

Când, în sfârşit, se duse plină de bucurie să-i anunțe că lui Scarlett îi e mai bine, nu bănuia ce-o aştepta. Pe masa de lângă pat era o sticlă de whisky pe jumătate goală şi odaia duhnea a alcool. Rhett se uită la ea cu ochi sticloşi şi muşchii obrajilor îi tremurau, deşi încerca să se stăpânească.

— A murit?

— O, nu. E mult mai bine.

Rhett zise „Doamne, Dumnezeule!” şi se apucă de cap cu amândouă mâinile. Melanie văzu cum un fior nervos trecea prin umerii lui lați şi, pe când îl privea cu ochii plini de milă, mila ei se schimbă în groază căci îşi dădu seama că plânge. Melanie nu văzuse niciodată un bărbat plângând, şi Rhett, atât de amabil, de ironic şi veşnic sigur pe el, era ultimul om pe care şi-l închipuia în stare să plângă.

Plângea cu sughițuri, şi zgomotul pe care-l făcea o înspăimânta. Era îngrozită la gândul că e beat, căci

Melanie se temea de bețivi. Dar când Rhett ridică puțin capul sus şi ea văzu privirea ochilor lui, intră repede în odaie, închise încet uşa şi se apropie de el. Nu văzuse niciodată un bărbat plângând, dar ştersese lacrimile din ochii multor copii. Când îl atinse blând pe umăr, brațul lui Rhett îi înconjură mijlocul. Fără să-şi dea seama ce i se întâmplă, Melanie se trezi aşezată pe pat, cu Rhett jos de podea, punându-şi capul în poala ei şi agățându-se de ea cu atâta violență, încât o duru.

Ea îi mângâie încet părul negru, zicând cu blândețe:

— Haide, haide. Se va face bine.

Auzind cuvintele ei, Rhett se agăță mai strâns de ea şi începu să vorbească repede, răguşit. Vorbea fără să se oprească, parcă şi-ar fi încredințat secretele unui mormânt care nu-l va trăda niciodată. Pentru prima dată în viața lui, se arătă aşa cum era. Fără a-i ascunde ceva, mărturisi totul despre sine Melaniei, care la început nu înțelese nimic şi se purta cu el ca o mamă cu copilul său. Cu capul în poala ei, trăgea de cutele fustei şi vorbea cu glasul sugrumat de emoție. Uneori se înăbuşea, alteori cuvintele nici nu ajungeau clar la urechile Melaniei; erau cuvinte aspre, cuvinte amare de mărturisire şi de umilință, cuvinte amintind de lucruri pe care nu le auzise pomenite nici de o femeie, lucruri tainice care o făceau să-i roşească obrajii de ruşine, mulțumind lui Dumnezeu că Rhett sta cu capul în jos şi nu o vedea.

Îl mângâia pe cap aşa cum făcea cu Beau şi zicea:

— Taci, domnule Butler! Nu trebuie să-mi spui mie astfel de lucruri! Nu-ți dai seama ce spui! Taci!

El însă nu se oprea. Glasul lui continua, şi vorbele îi curgeau ca o cascadă, şi o ținea strâns de rochie ca şi cum ar fi fost ultima lui şansă de scăpare.

Rhett se învinuia de fapte pe care ea nu le înțelegea; bolborosea numele lui Belle Watling şi o scutura pe Melanie cu violență, strigând:

— Am omorât-o pe Scarlett! Am omorât-o. Dumneata

nu înțelegi. N-a vrut să aibă un copil şi…

— Nu mai vorbi aşa! Nu-ți dai seama ce spui! Ea să nu vrea un copil! Dar bine, orice femeie vrea…

— Nu! Nu! Dumneata vrei copii, dar ea nu. Nu vrea să aibă copii cu mine!

— Te rog să taci!

— Nu poți să mă înțelegi. Nu voia să aibă copii, şi eu am silit-o. Copilul ăsta e… e din vina mea. Nu ne mai culcasem împreună…

— Taci, domnule Butler! Lucrurile astea nu se spun…

— Eram beat şi nebun şi voiam să-i fac rău… fiindcă şi ea îmi făcuse rău. Voiam să o… şi am reuşit… dar ea nu mă voia. Niciodată n-a ținut la mine. Şi eu, eu am făcut tot ce am putut şi…

— O, te rog!

— Şi n-am aflat despre copil decât în ziua când… când a căzut. Nu ştia unde sunt ca să-mi scrie… dar nu mi-ar fi scris chiar de-ar fi ştiut. Îți spun… Îți spun că aş fi venit imediat acasă… numai dacă aş fi ştiut… chiar dacă nu m-ar fi vrut…

— O, da, ştiu că ai fi venit!

— Doamne, am fost nebun toate săptămânile astea, nebun şi beat! Şi când mi-a spus, acolo pe scară… ce-am făcut? Ce-am spus? Am râs şi i-am zis: „Curaj. Poate o să avortezi”. Şi ea…

Deodată Melanie se făcu albă ca varul şi ochii i se măriră de groază privind, aşezat pe genunchii ei, capul acesta cu păr negru care nu-şi găsea astâmpăr. Prin fereastra deschisă intra soarele după-amiezii, şi Melanie observă pentru prima oară ce mari şi brune şi puternice erau mâinile lui, acoperite cu păr negru şi des. Fără voia ei, se feri de ele. Păreau mâini făcute să fure, să strângă, mâini necruțătoare, şi totuşi, aşa agățate de cutele fustei ei, păreau la fel de neputincioase ca două obiecte sfărâmate.

Era oare cu putință ca Rhett să fi auzit şi să fi crezut minciunile absurde care se spuneau în legătură cu

Scarlett şi cu Ashley? Era oare gelos? Adevărat că plecase din oraş imediat după izbucnirea scandalului, dar... Nu, nu se poate să fie asta! Domnul Butler pleca foarte des în călătorie pe neaşteptate. Nu se putea să creadă bârfelile astea. Era un om cu prea multă judecată. Dacă asta a fost cauza, n-ar fi încercat să-l omoare pe Ashley? Ori ar fi cerut măcar o explicaţie...

Nu, nu se poate să fie asta. Era numai beat şi bolnav de grijă şi îşi ieşise din minţi, ca un om în delir care vorbeşte lucruri fără şir. Bărbaţii nu ştiu să rabde necazurile aşa de bine ca femeile. Fireşte, ceva tot se întâmplase. Avusese o mică ceartă cu Scarlett şi acum în mintea lui aceasta luase proporţii. Poate că o parte din lucrurile îngrozitoare pe care le spusese erau adevărate. Toate însă nu puteau fi adevărate. O, ultimul desigur că nu era adevărat! Niciun bărbat n-ar fi putut spune un astfel de lucru unei femei pe care o iubeşte cu atâta patimă, aşa cum o iubeşte el pe Scarlett. Melanie nu văzuse niciodată răul în jurul ei. Nu ştia ce e cruzimea, şi acum, venind pentru întâia dată în contact cu aceste lucruri, i se păreau prea neverosimile ca să poată fi crezute. Rhett era beat şi bolnav. Şi copiii bolnavi trebuie să fie mângâiaţi.

— Haide, haide, zise ea cu o voce mângâieioare. Taci, acum. Înţeleg.

Rhett îşi ridică brusc capul şi se uită la ea cu ochii lui injectaţi, împingându-i mâinile cu un gest sălbatic.

— Nu, nu înţelegi. Nu poţi să înţelegi. Dumneata... dumneata eşti prea bună ca să poţi înţelege. Nu mă crezi, dar tot ce-am spus e adevărat, şi sunt o brută. Ştii de ce am făcut-o? Eram nebun de gelozie. Niciodată nu m-a iubit şi credeam c-am s-o fac să mă iubească. Dar niciodată nu m-a iubit. Nu mă iubeşte... Ea îl iubeşte...

Privirea lui înflăcărată, privirea lui de beţiv o întâlni pe a ei, şi atunci Rhett se opri, cu gura căscată, dându-şi abia acum seama cu cine vorbeşte. Faţa Melaniei era palidă şi chinuită, dar ochii îi erau plini de milă, calmi şi

blânzi şi arătau clar că nu crede vorbele lui. În ei plutea o seninătate luminoasă, şi curățenia din profunzimile lor îl izbi perhett ca o palmă în obraz, împrăştiind în parte efectul alcoolului care îi tulbura creierul şi oprind pe buze cuvintele nesăbuite pe care era gata să le rostească. Se încurcă, bolborosi, îşi lăsă ochii în jos, clipind des şi căutând să-şi regăsească stăpânirea de sine.

— Sunt o bestie, mormăi el, lăsând să-i cadă capul în poala Melaniei. Dar nu chiar până într-acolo. Şi dacă ți-aş spune-o nu m-ai crede, aşa-i? Eşti prea bună ca să mă crezi. Înainte de a te cunoaşte, nu întâlnisem o ființă cu adevărat bună. Nu mă crezi, nu-i aşa?

— Nu, nu te cred, zise Melanie blând, începând din nou să-l mângâie pe păr. O să se facă bine! Haide, haide, domnule Butler! Nu plânge! O să se facă bine!

Capitolul LVII

O lună mai târziu, Rhett conducea la gară o femeie slabă şi palidă. Wade şi Ella, care trebuiau s-o întovărăşească pe mama lor, erau tăcuţi şi se uitau miraţi la faţa palidă şi împietrită a lui Scarlett. Se strângeau lângă Prissy, deoarece chiar şi pentru mintea lor de copii, atmosfera rece şi neutră dintre mama lor şi tatăl lor vitreg li se părea înspăimântătoare.

Aşa slăbită cum era, Scarlett se întorcea la Tara. Avea impresia că s-ar înăbuşi dacă ar mai sta o singură zi la Atlanta. Mintea ei obosită nu mai putea să îndure mereu aceleaşi şi aceleaşi gânduri, care îi arătau cât de fără rost era totul. Trupul îi era bolnav şi mintea obosită; era ca un copil pierdut într-o ţară de coşmar, în care nu găsea niciun punct de recunoaştere ca să se poată orienta.

Fugea din Atlanta, aşa cum fugise altă dată din faţa armatei năvălitorilor şi îşi alunga grijile în fundul sufletului aşa cum făcea de obicei când voia să se apere: „N-am să mă gândesc la asta acum. Dacă mă gândesc, nu rezist. Mâine e altă zi”. I se părea că dacă s-ar întoarce la liniştea şi la câmpiile verzi de bumbac, toate necazurile vor dispare şi va putea să-şi adune gândurile risipite.

Rhett urmări trenul cu ochii până nu se mai văzu, şi pe faţa lui apăru o expresie de amărăciune care nu era plăcută. Oftă, dădu drumul trăsurii şi, încălecând, se

îndreptă spre Strada Iederei, unde stătea Melanie.

Era o dimineață caldă, şi Melanie şedea pe veranda umbrită de viță. Coşul ei de lucru era plin de ciorapi de cârpit. Încurcată şi speriată, văzu cum Rhett descalecă şi aruncă hățurile peste brațul negrului mic de fontă de lângă intrare. Nu-l văzuse singur din ziua aceea îngrozitoare când lui Scarlett îi fusese aşa de rău şi când el fusese atât de... atât de beat. Melanie nu putea suferi nici măcar cuvântul acesta. Îi mai vorbise numai întâmplător în timpul convalescenței lui Scarlett, şi cu acele prilejuri îi venise greu să se uite în ochii lui. Cu toate acestea fusese tot atât de amabil ca de obicei şi, nici prin priviri, nici prin cuvinte, nu arăta că o astfel de scenă se petrecuse între ei. Ashley îi spusese odată că adeseori bărbații uită ce-au spus şi-au făcut la beție, şi Melanie dorea din tot sufletul ca domnul Butler să fi pierdut amintirea celor întâmplate. Mai bine ar muri decât să afle că Rhett îşi aducea aminte de destăinuirile lui. Jenată şi intimidată, cu obrajii îmbujorați, îl privea apropiindu-se pe alee. Poate că venise numai să-i ceară ca Beau să-şi petreacă după-amiaza cu Bonnie. În orice caz, spera că nu va avea lipsa de tact să vină să-i mulțumească pentru ceea ce făcuse în ziua aceea!

Se sculă să-l întâmpine şi, ca întotdeauna, observă cu uimire ce mers uşor avea pentru un bărbat atât de voinic.

— Scarlett a plecat?

— Da. Tara o să-i facă bine, zise el surâzând. Uneori mi se pare că e la fel ca uriaşul Anteu, a cărui putere creştea de câte ori atingea pământul. Lui Scarlett nu-i face bine să stea mult timp departe de acel petec de lut roşu pe care-l iubeşte. Când va vedea bumbacul cum creşte, o să se simtă mai bine decât după toate tonicele doctorului Meade.

— Nu vrei să iei loc? spuse Melanie puțin încurcată.

Rhett era aşa de voinic şi de viril şi, în apropierea oamenilor atât de plini de vigoare, ea se simțea

întotdeauna stingherită. Părea că din ei iradiază o forță şi o vitalitate care o făceau să se simtă mai mică şi mai slabă. Era atât de oacheş şi de voinic, şi muşchii puternici ai umerilor i se reliefau prin haina de olandă albă într-un fel care o speria. I se părea cu neputință să fi văzut atâta putere şi atâta îndrăzneală umilindu-se în fața ei. Şi când te gândeşti că ținuse capul acesta brun pe genunchi!

„Doamne sfinte!”, îşi zise ea în gând disperată, şi iar se înroşi.

— Doamnă Melly, zise el încet, prezența mea te supără? Ai prefera să plec? Te rog, spune-mi drept.

„O!”, se gândi ea. „Îşi aminteşte! Şi ştie cât sunt de tulburată!”

Se uită la el cu o privire rugătoare, dar deodată toată jena şi tulburarea îi dispărură. Ochii lui erau plini de atâta linişte, de atâta bunătate şi de înțelegere, încât se întrebă cum de-a putut fi atât de proastă să se simtă încurcată. Fața lui părea obosită şi, spre marea ei mirare, mai curând tristă. Cum şi-a putut închipui că va fi destul de prost-crescut să aducă vorba de lucruri pe care amândoi doreau să le uite? „Săracul, ce îngrijorat a fost în privința lui Scarlett”, se gândi ea, reuşind să zâmbească, şi zise:

— Te rog să şezi, domnule Butler.

Rhett se aşeză greoi şi o privi cum îşi reia lucrul.

— Doamnă Melly, am venit să-ți cer o mare favoare, spuse el cu un surâs care îi strâmbă gura. Vreau să te rog să mă ajuți să duc la bun sfârşit o înşelătorie care ştiu că are să-ți displacă.

— O… înşelătorie?

— Da. De fapt, am venit să-ți vorbesc de afaceri.

— Vai de mine. Atunci e mai bine să vorbeşti cu domnul Wilkes. În afaceri nu mă pricep deloc. Nu sunt deşteaptă ca Scarlett.

— Tare mi-e teamă că Scarlett e prea deşteaptă, şi asta-i aduce multe necazuri. Tocmai de asta am venit

să-ţi vorbesc, zise el. Ştii cât de… bolnavă a fost. Când se va întoarce de la Tara, are să se apuce iar să muncească din răsputeri, ba la prăvălie, ba la gaterele ei, pe care aş vrea să le văd explodând într-o noapte. Mi-e teamă de sănătatea ei, doamnă Melly.

— Da, munceşte prea mult. Trebuie s-o sileşti să înceteze şi să se îngrijească.

Rhett începu să râdă.

— Ştii cât de îndărătnică e. Nici nu încerc să discut cu ea. E ca un copil încăpăţânat. Nu vrea să mă lase s-o ajut… nu vrea să lase pe nimeni s-o ajute. Am încercat s-o conving să-şi vândă partea ei din gatere, dar nu vrea. Şi acum, doamnă Melly, am ajuns la afaceri. Ştiu că Scarlett ar fi dispusă să-şi vândă partea ei din gatere domnului Wilkes, dar numai lui, şi aş dori ca domnul Wilkes să-i cumpere partea.

— Vai de mine! Ar fi foarte bine, dar…

Melanie se opri şi-şi muşcă buzele. Nu putea vorbi despre treburile băneşti ale casei cu un străin. Ashley câştiga la gatere, deşi i se părea şi ei şi lui că niciodată nu aveau destui bani. Îi părea rău că făceau atât de puţine economii. Nu-şi dădea seama unde se duc banii, dar când era nevoie de o cheltuială neprevăzută, se vedeau deseori strâmtoraţi. Bineînţeles, onorariul medicului era mare, iar cărţile şi mobilele comandate de Ashley la New York costaseră destul. Hrăniseră şi îmbrăcaseră mulţi nenorociţi pe care-i adăposteau în pivniţa lor. Şi Ashley nu refuza să împrumute bani celor care fuseseră în armata confederată. Şi…

— Doamnă Melly, vreau să vă împrumut cu bani, zise Rhett.

— E foarte frumos din partea dumitale, dar s-ar putea să nu fim niciodată în stare să-ţi dăm banii înapoi.

— Nu vreau să mi-i daţi înapoi. Nu te supăra, doamnă Melly! Te rog să mă asculţi până la sfârşit. Am să fiu mulţumit dacă o să ştiu că Scarlett nu se mai extenuează ducându-se în fiecare zi la gatere. Prăvălia îi

va ajunge ca să se simtă ocupată şi fericită... Înțelegi ce vreau să spun?

— Da... da... zise Melanie nesigură.

— Ai dori ca băiatul dumitale să aibă un ponei, nu-i aşa? Şi vrei să-l trimiți la universitate, la Harvard, şi apoi într-o călătorie în Europa?

— Fireşte că da, exclamă Melanie, a cărei față se lumină aşa cum se întâmpla întotdeauna de câte ori era vorba de Beau. Vreau să aibă tot ce-i trebuie, dar... vezi, acum toată lumea e atât de săracă.

— Domnul Wilkes ar putea câştiga mulți bani din gatere, zise Rhett. Şi aş vrea ca Beau să profite de toate avantajele pe care le merită.

— O, domnule Butler, ce şiret eşti! strigă Melanie zâmbind. Faci apel la mândria mea de mamă. Cum îți ghicesc gândurile!

— Sper că nu, zise Rhett, şi pentru prima dată o flacără licări în ochii lui. Atunci, îmi dai voie să vă împrumut bani?

— Dar ce e cu înşelătoria?

— Trebuie să conspirăm şi să păcălim şi pe Scarlett şi pe domnul Wilkes.

— Vai de mine! N-am să pot una ca asta!

— Dacă Scarlett ar afla că am făcut ceva fără ştirea ei, dar pentru binele ei... Îi cunoşti firea! Şi mă tem că domnul Wiikes ar refuza să primească un împrumut de la mine. Aşa că niciunul dintre ei nu trebuie să afle de unde vin banii.

— O, dar sunt sigură că domnul Wilkes n-ar refuza, dacă i s-ar explica totul. Ține foarte mult la Scarlett.

— Da, e adevărat, zise Rhett blând. Totuşi, ar refuza. Ştii ce mândri sunt Wilkes-ii.

— Vai de mine! exclamă Melanie nenorocită. Aş vrea... zău, domnule Butler, n-aş vrea să-l mint pe bărbatul meu.

— Nici ca s-o ajuți pe Scarlett? întrebă Rhett părând jignit. Şi ea ține atât de mult la dumneata.

Ochii Melaniei se umplură de lacrimi.

— Ştii bine că aş face orice pentru ea. N-am să pot niciodată să-i plătesc nici jumătate din câte a făcut pentru mine. Asta o ştii.

— Da, zise el scurt. Ştiu ce a făcut pentru dumneata. N-ai putea spune domnului Wilkes că ai moştenit banii de la vreo rudă?

— O, domnule Butler, n-am nicio rudă care să aibă o lescaie.

— Dar dacă aş trimite banii prin poştă domnului Wilkes, fără să ştie de unde vin, vrei să faci aşa ca să cumpere gaterele şi să... să nu-i dăruiască foştilor confederați în mizerie?

La început Melanie păru jignită de ultimele lui cuvinte, ca şi cum prin ele l-ar fi criticat pe Ashley, dar Rhett zâmbea şi părea atât de înțelegător, încât zâmbi şi ea.

— Îți promit.

— Deci, ne-am înțeles? Şi vom păstra secretul între noi?

— Niciodată n-am ascuns ceva soțului meu.

— Sunt convins de asta, doamnă Melly.

Privindu-l pe Rhett, Melanie se gândi ce bine îl înțelesese ea şi ce rău îl judecase lumea. Se spunea că e brutal, ironic, rău, prost-crescut şi chiar necinstit. Acum însă mulți oameni cumsecade recunoşteau că se înşelaseră. De la început ea îşi dăduse seama că e un om admirabil. Se purtase întotdeauna amabil cu ea, fusese prevenitor, plin de respect şi atât de înțelegător! Şi cum o iubea pe Scarlett! Ce frumos din partea lui să caute modalitatea aceasta ocolită pentru a o cruța pe Scarlett de una din poverile pe care le purta!

Într-un elan de simpatie îi zise:

— Ce noroc are Scarlett să aibă un bărbat atât de drăguț cu ea!

— Crezi? Mi-e teamă că n-ar fi de aceeaşi părere, dacă te-ar auzi. În afară de asta, vreau să fiu drăguț şi cu

dumneata, doamnă Melly. Îți dau mai mult decât îi dau lui Scarlett.

— Mie? întrebă ea mirată. Lui Beau, vrei să spui?

Rhett își luă pălăria și se ridică. O clipă, se opri ca să se uite la fața lipsită de frumusețe a Melaniei, la fața ei în formă de inimă, cu fruntea îngustă pe care părul desena un „V", cu ochii ei negri și serioși. O față ireală, fața unui om care nu se poate apăra împotriva vieții.

— Nu, nu pentru Beau. Încerc să-ți dau ceva mai prețios ca Beau, dacă poți să-ți închipui așa ceva.

— Nu, nu pot, zise ea uimită. Pentru mine nu există nimic pe lume mai prețios ca Beau, afară de Ash... afară de domnul Wilkes.

Rhett tăcu și se uită la ea, cu fața nemișcată.

— Este într-adevăr foarte drăguț din partea dumitale, domnule Butler, că vrei să faci asta pentru mine, dar de fapt am prea mult noroc. Am tot ce-și poate dori o femeie.

— Perfect, zise Rhett, și se posomorî. Și am de gând să veghez ca să păstrezi tot ce ai.

Când Scarlett se întoarse de la Tara, fața ei își pierduse paloarea nesănătoasă, iar obrajii îi erau iar rotunzi și rumeni. Ochii ei verzi își recăpătaseră vioiciunea și strălucirea și izbucni în râs pentru prima oară de săptămâni întregi când văzu pe Rhett și pe Bonnie veniți la gară s-o ia pe ea, pe Wade și pe Ella. Râdea pe jumătate veselă, pe jumătate supărată. Rhett purta două pene de curcan la pălărie, iar Bonnie, îmbrăcată în rochia ei cea mai bună, arătând ca vai de ea, avea obrajii mânjiți și în părul cârlionțat o pană mare cât ea. Fără îndoială, tatăl și fata se jucau de-a indienii când sosise ora să meargă la gară și, după expresia rușinată a lui Rhett și aerul indignat al lui Mammy, ghici că Bonnie refuzase să-și schimbe toaleta chiar pentru a merge s-o întâmpine pe mama ei.

— Frumos arăți! zise Scarlett sărutându-și fetița și

întinzând obrazul spre Rhett.

Era o mulțime de lume la gară, altfel nu s-ar fi lăsat sărutată. Cu toate că se simțea jenată de înfățişarea lui Bonnie, Scarlett îşi dădea seama că toate persoanele din gară nu se uitau cu ironie la Rhett şi la fata lui, ci râdeau cu simpatie la spectacolul oferit de cei doi, care li se părea încântător. Toată lumea ştia că fetița cea mică a lui Scarlett îşi ducea tatăl de nas şi toți aprobau aceasta şi râdeau. Marea dragoste a lui Rhett pentru fetița lui contribuise mult să-l ridice în stima populației din Atlanta.

În drum spre casă, Scarlett îi povesti o mulțime de lucruri în legătură cu comitatul. Timpul cald şi secetos era favorabil bumbacului, care creştea văzând cu ochii. Will însă spunea că în toamnă prețurile vor fi mici. Suellen aştepta un alt copil – lucrul acesta i-l spuse în şoaptă, ca să nu înțeleagă copiii. Ella se arătase foarte curajoasă şi o muşcase de ureche pe fata cea mai mare a lui Suellen. Nu era frumos din partea ei, dar Susie o merita fiindcă avea exact firea mamei ei. Suellen, de altfel, se înfuriase, şi cele două surori se certaseră ca în vremurile bune. Wade omo-râse singur un mocasin de apă. Randa şi Camilla Tarleton erau profesoare. Ce nostim! Fetele Tarleton habar n-avuseseră pe vremuri de ortografie. Betsy Tarleton se măritase cu un bărbat gras şi ciung din Lovejoy şi amândoi cultivau bumbac la Fairhill, împreună cu Hetty şi Jim Tarleton. Doamna Tarleton avea o iapă de rasă şi un mânz şi se simțea fericită de parcă ar fi avut un milion de dolari. În vechea casă Calvert locuiau o mulțime de negri, care o cumpăraseră la licitație publică. Proprietatea era într-un hal fără de hal şi-ți venea să plângi văzând-o. Nimeni nu ştia unde se afla Cathleen şi golanul ei de bărbat. Şi Alex urma să se căsătorească cu Sally, văduva fratelui său. Închipuieşte-ți, după ce locuiseră în aceeaşi casă atâția ani. Toată lumea spune că e căsătorie de conveniență, fiindcă oamenii începuseră să vorbească pe

socoteala lor, de când bunica şi Doamna Tânără muriseră. Dimity Munroe era să moară de durere, dar aşa-i trebuie. Dacă ar fi avut mai multă minte, ar fi trebuit să-şi găsească alt bărbat şi să nu aştepte până ce Alex va avea destui bani ca s-o ia de nevastă.

Scarlett trăncănea înainte, dar erau multe lucruri pe care nu le spunea, lucruri care o dureau. Cutreierase comitatul împreună cu Will, încercând să nu-şi amintească de vremurile când miile de acri de pământ fertil erau acoperite cu bumbac verde. Acum, rând pe rând, plantațiile se acopereau iar cu păduri. Grozama, stejarii pitici şi pinii năpădiseră ruinele şi vechile plantații de bumbac. Acolo unde pe vremuri se arau o sută de acri, acuma se ara numai unul. Parcă treceai printr-o țară pustie.

„Regiunea asta n-o să-şi revină decât peste cincizeci de ani... şi încă asta rămâne de văzut”, spusese Will. „Tara e cea mai bună fermă din tot comitatul, mulțumită ție şi mie, Scarlett, e însă doar o fermă pe care se lucrează cu doi catâri, nu o plantație. După Tara, vine proprietatea Fontaineilor, şi apoi aceea a Tarleton-ilor. Nu câştigă ei prea multe parale, dar se descurcă şi ştiu să muncească. Ceilalți oameni, celelalte ferme...”

Nu, Scarlett nu voia să-şi amintească ce aspect avea comitatul pustiu. I se părea şi mai lugubru când îl compara cu forfoteala şi cu prosperitatea din Atlanta.

— Aici s-a întâmplat ceva? întrebă ea când ajunseră în sfârşit acasă şi şedeau pe verandă.

Vorbise repede şi fără să se oprească tot drumul spre casă, căci se temea să nu se aştearnă tăcerea între ea şi Rhett. Din ziua aceea când căzuse pe scară, nu schimbase un cuvânt singură cu Rhett, şi nici acum nu dorea să rămână numai cu el. Nu ştia ce sentimente avea față de ea. În timpul nenorocitei ei convalescențe, fusese bunătatea însăşi, dar bunătatea lui era ca aceea a unui străin. Îi prevenise toate dorințele, nu lăsase copiii s-o deranjeze şi supraveghease prăvălia şi

gaterele. Dar nu-i spusese niciodată: „Îmi pare rău". Poate că nici nu-i părea rău. Poate tot credea că copilul care nu s-a născut nu era al lui. De unde să ştie ea ce se petrece în sufletul lui? Totuşi, pentru prima oară de la căsătoria lor, se arătase dispus să fie plin de atenție şi-şi manifestase dorința să trăiască ca şi cum nu se întâmplase niciodată nimic neplăcut între ei… ca şi cum, se gândi Scarlett tristă, nu se petrecuse niciodată nimic între ei. Ei, dacă asta dorea, va şti şi ea să-şi joace rolul.

— Toate merg bine? repetă. Ai avut grijă să se pună şițe noi la prăvălie? Ai cumpărat alți catâri? Pentru Dumnezeu, Rhett, scoate-ți penele alea de la pălărie. Ai un aer idiot şi eşti în stare să le uiți şi să te plimbi cu ele prin oraş.

— Nu, zise Bonnie luând pălăria tatălui ei ca s-o apere.

— Totul a mers bine, răspunse Rhett. Bonnie şi cu mine ne-am distrat foarte bine şi cred că, de când ai plecat tu, n-a fost pieptănată nici o singură dată. Nu suge penele acelea, drăguță, sunt rele. Da, am pus şițe noi şi am făcut o afacere bună cu catârii. Nu, nu e nimic nou. Totul a fost liniştit.

Apoi, ca şi cum şi-ar fi adus aminte, adăugă:

— Onorabilul Ashley a fost pe-aici ieri seară. Voia să ştie dacă ai fi dispusă să-i vinzi gaterul tău şi partea ta din a lui.

Scarlett care se legăna în fotoliu şi-şi făcea vânt cu un evantai de pene, se opri brusc.

— Să-i vând? De unde naiba are Ashley bani? Ştii bine că n-au o lescaie! Melanie cheltuieşte toți banii pe care el îi câştigă.

Rhett dădu din umeri.

— Întotdeauna îmi închipuisem că doamna Melly e o femeie cumpătată, dar n-am cunoscut atât de bine ca tine amănuntele intime ale familiei Wilkes.

Această împunsătură o duru şi o plictisi totodată pe

Scarlett.

— Du-te de aici, drăguță, spuse ea lui Bonnie. Mama are de vorbit cu tata.

— Nu, zise Bonnie categorică şi se sui pe genunchii lui Rhett.

Scarlett îşi încruntă sprâncenele, iar fetița se uită strâmb la ea, semănând atâta cu Gerald O'Hara, încât Scarlett era să pufnească în râs.

— Las-o să stea, zise Rhett. În privința banilor, se pare că i-au fost trimişi de un om pe care l-a îngrijit de variolă la Rock Island. Încep din nou să cred în bunătatea omenească, de câte ori văd că există recunoştință.

— Cine e omul acela? Îl cunoaştem?

— Scrisoarea nu era semnată şi venea de la Washington. Ashley a încercat să ghicească cine i-a trimis-o. Dar oameni atât de dezinteresați ca Ashley fac atâtea fapte bune în lume, încât nu e de mirare că nu-şi poate aminti de fiecare în parte.

Dacă Scarlett n-ar fi fost atât de uimită de norocul lui Ashley, ar fi răspuns obraznic acestor ironii, deşi la Tara se hotărâse să nu se mai lase târâtă niciodată într-o ceartă cu Rhett în legătură cu Ashley. Terenul pe care se afla ea era prea nesigur şi, înainte ca să înțeleagă în ce raporturi era cu aceşti doi bărbați, nu avea poftă să înceapă cearta.

— Şi vrea să-mi cumpere gaterele?

— Da. Însă i-am spus, bineînțeles, că nu vrei să le vinzi.

— Ar fi mai bine dacă m-ai lăsa să mă ocup singură de treburile mele.

— Dar bine, ştiam că nu vrei să te desparți de gatere! I-am spus că ştie tot atât de bine ca şi mine că îți place să-ți vâri nasul în treburile altora şi că, dacă i-ai vinde lui gaterele, n-ai mai putea să-l sfătuieşti cum să-şi conducă afacerile.

— Ai îndrăznit să-i spui asta despre mine?

— Şi de ce nu? Nu-i adevărat? Îmi face impresia că era cu totul de părerea mea, dar bineînțeles e prea bine-crescut ca s-o spună.

— E o minciună! I le vând lui! strigă Scarlett furioasă.

Până în clipa asta, nu avusese de gând să se despartă de gatere, avea mai multe motive pentru a dori să le păstreze, valoarea lor bănească fiind cea mai puțin importantă. Ar fi putut să le vândă de mai multe ori în ultimii ani, dar refuzase toate ofertele. Gaterele erau dovada tangibilă a ceea ce reuşise ea să facă fără ajutorul nimănui şi în condiții atât de grele, şi era mândră de ele şi de ea însăşi. Mai presus de toate nu voia să le vândă, fiindcă reprezentau singura cale care-i permitea să se apropie de Ashley. Dacă gaterele n-or să-i mai aparțină, însemna că-l va vedea rareori pe Ashley şi că niciodată nu-l va mai vedea singur. Şi avea nevoie să-l vadă singur. Nu mai putea continua în felul acesta, fără să ştie ce sentimente nutreşte pentru ea, întrebându-se dacă toată iubirea lui murise înăbuşită de ruşine din seara groaznicei recepții de la Melanie. În legăturile ei de afaceri cu Ashley, putea găsi prilejul să-i vorbească fără a da impresia că aleargă după el. Şi, cu timpul, era sigură că va putea recâştiga tot terenul pe care poate îl pierduse în inima lui. Dar dacă vindea gaterele…

Nu, nu voia să le vândă, dar întărâtată de gândul că Rhett i-o descrisese lui Ashley într-o lumină atât de puțin măgulitoare, deşi adevărată, se hotărî imediat. Ashley va avea gaterele, dar pe un preț atât de redus, încât va fi silit să observe ce generoasă e.

— Am să le vând! strigă ea furioasă. Ei, ce spui acum?

Rhett se aplecă să lege şiretul de la pantofiorul lui Bonnie şi în ochii lui luci o mică scânteie de triumf.

— Cred că o să-ți pară rău, spuse el.

Deja Scarlett regreta cuvintele ce le spusese în pripă. Dacă le-ar fi rostit în fața oricui, în afară de Rhett, le-ar

fi retractat fără ruşine. De ce se mâniase aşa? Se uită la Rhett încruntată şi văzu că o observa cu vechea lui expresie de pisică stând la pândă. Văzându-i încruntarea, Rhett izbucni în râs, arătându-şi dinții albi scânteietori. Scarlett avu impresia neplăcută că fusese trasă pe sfoară.

— Tu ce rol ai avut în chestiunea asta? întrebă ea răstit.

— Eu? şi sprâncenele lui Rhett se ridicară în semn de mirare. Ar trebui să mă cunoşti mai bine. Nu umblu prin lume făcând fapte bune, când nimic nu mă sileşte s-o fac...

Chiar în aceeaşi seară vându gaterele şi toată partea ei lui Ashley. Nu pierdu nimic prin aceasta, fiindcă Ashley refuză să profite de prima ei ofertă la un preț prea scăzut şi fixă el însuşi prețul, după suma cea mare care fusese oferită altădată. După ce semnă actele, renunțând irevocabil la gatere, după ce Melanie începu să servească păhărele de vin lui Ashley şi lui Rhett ca să sărbătorească vânzarea, Scarlett se simți deposedată, ca şi cum şi-ar fi vândut unul dintre copii.

Ținuse la gaterele ei, fusese mândră de ele, căci reprezentau opera mâinilor ei mici şi lacome. Începuse cu un mic gater în vremurile acelea grele când Atlanta se străduia să se ridice din ruine şi din cenuşă şi când mizeria o privea drept în față. Luptase pentru ele, făcuse planuri şi avusese grijă de ele în vremurile întunecate când exista pericolul confiscării, când banii erau rari şi când bărbații cei mai deştepți nu izbuteau să facă nimic. Acum, când Atlanta îşi acoperea rănile, când se clădea peste tot şi când oraşul se umplea de străini, avea două gatere mari, două depozite de cherestea, vreo zece căruțe cu catâri şi deținuți muncind aproape pe nimic. Luându-şi rămas bun de la toate, însemna să se despartă pentru totdeauna de o parte a vieții ei, de un trecut amar şi dureros, dar la care se gândea cu o

nostalgică mulțumire.

Ea pusese afacerea pe roate, şi acum o vânduse, şi era chinuită de certitudinea că, fără ea, Ashley va strica totul – va strica tot ce clădise ea muncind din greu. Ashley avea încredere în toată lumea şi nu ajunsese încă să facă deosebire între doi pe patru, şi şase pe opt. Şi, culmea, nu va putea niciodată să-i ajute cu sfaturile ei… numai fiindcă Rhett îi spusese că-i place să se amestece în treburile tuturor.

„Lua-l-ar dracu pe Rhett!” se gândi ea, având acum convingerea că el pusese afacerea asta la cale. Cum şi de ce, nu ştia. Rhett vorbea cu Ashley, şi cuvintele lui o treziră brusc din gândurile ei.

— Îmi închipui că ai să renunți la deținuți imediat, zicea el.

Să renunțe la deținuți? De se să renunțe? Rhett ştia foate bine ce mult se câştigă cu mâna de lucru ieftină a deținuților. Şi de ce vorbea Rhett cu atâta siguranță de actele viitoare ale lui Ashley? Ce ştia el despre ele?

— Da, am să-i trimit înapoi imediat, răspunse Ashley, evitând privirea mirată a lui Scarlett.

— Ți-ai pierdut mințile? strigă ea. Înseamnă să arunci pe gârlă toți banii pe care i-am dat când i-am angajat. Şi-apoi, cu cine ai să munceşti?

— Am să angajez negri eliberați, zise Ashley.

— Negri eliberați! Asta-i bună! Ştii cât ar trebui să le plăteşti şi, în afară de asta, toată ziua o să-i ai pe yankei pe cap, controlând dacă le dai mâncare de pui de trei ori pe zi şi dacă îi înveleşti bine seara când se culcă. Şi dacă-i dai unui negru puturos câteva după ceafă ca să-l mai scuturi puțin, yankeii încep să țipe de se aude până la Dalton şi ai să ajungi la închisoare. Nu vezi că numai cu deținuții…

Melanie lăsase ochii în jos şi se uita la mâinile ei încrucişate în poală. Ashley părea nenorocit, dar încăpățânat. Pe moment tăcu, dar apoi privirea i se îndreptă spre Rhett şi s-ar fi zis că găseşte înțelegere şi

încurajare în ochii lui; această privire nu-i scăpă lui Scarlett.

— Scarlett, n-am să lucrez cu deținuți, zise el domol.

— Auzi, domnule! exclamă Scarlett cu respirația tăiată. Şi de ce nu, mă rog? Ți-e teamă că are să vorbească lumea de tine, aşa cum au vorbit de mine?

Ashley îşi înălță capul.

— Nu mă tem de gura lumii, dacă ştiu că am dreptate. Niciodată n-am crezut că e drept să lucrezi cu deținuți.

— Dar de ce...?

— Nu-mi place să câştig bani exploatând munca silnică şi suferința altora.

— Dar ai avut sclavi!

— Nu erau nenorociți. Şi, în afară de asta, i-aş fi eliberat după moartea tatei, chiar dacă războiul nu i-ar fi eliberat. Asta însă e altceva, Scarlett. Cu sistemul ăsta se fac prea multe abuzuri. Poate că tu nu ştii, dar eu ştiu. Ştiu sigur că Johnnie Gallegher a omorât cel puțin un om în lagărul lui. Poate mai mulți... cui îi pasă de un deținut mai mult sau mai puțin? A zis că omul a fost ucis fiindcă a încercat să scape, dat am auzit altceva. Şi ştiu că-i pune să muncească chiar când sunt bolnavi. Poți să zici că e o superstiție, dar nu cred că banii câştigați din suferința altora aduc fericire.

— Doamne sfinte! Vrei să spui... Ashley, doar nu ai înghițit toate predicile sforăitoare ale prea-sfințitului Wallace asupra banilor pătați!

— N-am avut nevoie să le înghit. Aveam părerea asta înainte să o fi predicat el.

— Atunci, probabil, crezi că toți banii mei sunt pătați, strigă Scarlett începând să se supere, fiindcă am lucrat cu deținuți şi am ținut şi un restaurant...

Scarlett se opri brusc. Cei doi Wilkes-i păreau jenați, iar Rhett râdea din toată inima. „Lua-l-ar dracu!”, gândi Scarlett, furioasă. „I se pare că mă amestec unde nu-mi fierbe oala, şi asta crede şi Ashley. Aş vrea să pot să le

sparg capul la amândoi!”

Îşi înghiţi însă furia şi încercă să ia o expresie indiferentă şi plină de demnitate, dar nu reuşi.

— Bineînţeles, mie mi-e complet indiferent, spuse ea.

— Scarlett, să nu crezi că vreau să te critic. Noi avem însă păreri deosebite şi ce ţi-a convenit ţie, s-ar putea ca mie să nu-mi convină.

Deodată, Scarlett simţi o dorinţă nebună să fie singură cu Ashley – cu Rhett şi Melanie la o mie de kilometri depărtare – ca să-i poată spune: „Dar vreau să am aceeaşi părere ca tine! Spune-mi exact care sunt ideile tale, ca să le pot înţelege şi ca să fiu ca tine!”

Dar în prezenţa Melaniei, pe care această scenă penibilă o tulbura, şi a lui Rhett, care se uita la ea râzând, nu putu decât să spună cu un aer înţepat şi plin de răceală:

— Ştiu că te priveşte numai pe tine, Ashley, şi departe de mine gândul să-ţi dau sfaturi. Dar trebuie să recunosc că nu-ţi înţeleg nici atitudinea, nici observaţiile.

„O, dacă ar fi fost singuri, n-ar fi fost silită să-i spună lucruri atât de reci sau cuvinte care să-i facă rău!”

— Scarlett, te-am jignit şi n-am vrut s-o fac. Trebuie să mă crezi şi să mă ierţi. În tot ce-am spus nu există nimic ascuns. Cred numai că banii câştigaţi în anumite feluri aduc doar rareori fericire.

— Dar n-ai dreptate! exclamă ea, incapabilă să se mai stăpânească. Gândeşte-te la mine, de pildă! Ştii cum mi-am câştigat averea. Ştii în ce situaţie mă aflam înainte de a câştiga bani! Îţi aduci aminte de iarna aceea de la Tara, când era atât de frig şi ne făceam pantofi din bucăţi de covor; n-aveam destul de mâncare şi ne întrebam cum o să-i creştem pe Beau şi pe Wade. Îţi amin…

— Îmi amintesc, zise Ashley cu glasul obosit, dar aş prefera să uit.

— Atunci niciunul dintre noi nu eram fericiţi, nu-i

aşa? Şi acum, uită-te la noi! Ai o casă frumoasă, şi viitorul ți se anunță strălucitor. Şi nimeni nu are o casă mai frumoasă ca a mea, nimeni n-are toalete mai frumoase ca mine sau cai mai frumoşi. Nimeni n-are o masă mai bine servită şi nu dă recepții mai elegante ca mine; iar copiii mei au tot ce-şi doresc. Şi cum am câştigat banii necesari pentru toate astea? Aşteptând să-mi cadă din cer? Nu! De pe urma deținuților şi a unei cârciumi şi…

— Şi nu uita că ai omorât un yankeu, o întrerupse Rhett cu glas domol. De fapt, mulțumită lui ai putut începe.

Scarlett se întoarse furioasă spre el, gata să-i spună ceva insultător.

— Şi banii te-au făcut foarte, foarte fericită, nu-i aşa, scumpa mea? întrebă el cu o dulceață otrăvită.

Scarlett tăcu, cu gura căscată şi se uită în jur. Melanie era gata să plângă de jenă. Ashley era palid şi reținut, iar Rhett se uita la ea peste țigară şi părea că se amuză. Scarlett era cât pe ce să exclame: „Dar, fireşte că m-au făcut fericită!” Cuvintele însă îi rămaseră în gât.

Capitolul LVIII

După boală, Scarlett observă la Rhett o schimbare de care nu ştia dacă trebuie să se bucure sau nu. Rhett nu mai bea, era liniştit şi părea îngândurat. Lua cina acasă mai des. Era mai binevoitor cu servitorii şi mai drăgăstos cu Wade şi Ella. Niciodată nu pomenea de trecut şi îndemna parcă, pe tăcute, pe Scarlett să facă la fel. Nici Scarlett nu spunea nimic, fiindcă era mai comod aşa, şi viața se scurgea în aparență fără frecături. Rhett nu părăsise niciodată atitudinea aproape respectuoasă pe care o adoptase în timpul convalescenței ei, şi nu-i mai arunca săgeți ascuțite. Scarlett îşi dădea seama că, dacă altădată Rhett o hărțuia cu observații răutăcioase care o scoteau din fire şi o făceau să-i răspundă, era tocmai pentru că îi purta interes. Acum ajunsese să se întrebe dacă mai însemna ceva pentru el. Era politicos, dar rece şi distant şi lui Scarlett îi lipseau ciorovăielile şi schimburile de cuvinte usturătoare de altădată.

Rhett era foarte drăguț cu ea, dar aşa cum eşti cu o străină; şi aşa cum pândea altădată toate mişcările ei, le pândea acum pe ale lui Bonnie. S-ar fi zis că tot şuvoiul vertiginos al vieții lui fusese abătut spre un canal îngust. Scarlett se gândea câteodată că alta i-ar fi fost poate viața, dacă Rhett ar fi avut pentru ea cel puțin jumătate din duioşia cu care o învăluia pe Bonnie. Câteodată îi era destul de greu să se silească să surâdă când auzea spunându-se: „Cum îşi adoră căpitanul

Butler fetița!” Dacă n-ar fi surâs, oamenilor li s-ar fi părut ciudat, şi Scarlett s-ar fi lăsat mai bine tăiată în bucăți decât să mărturisească cuiva sau chiar ei înseşi că era geloasă pe o fetiță, şi anume pe fetița ei cea mai iubită. Lui Scarlett îi plăcuse totdeauna să ocupe locul întâi în inima celor din jurul ei, şi era limpede acum că Rhett şi Bonnie vor fi totdeauna pe locul întâi unul pentru altul.

Rhett lipsea deseori seara de acasă, dar când se întorcea, nu era beat. Când pleca, Scarlett îl auzea adesea fluierând încetişor pe când trecea prin fața uşii ei. Câteodată se întorcea seara cu prieteni, cu care stătea de vorbă până târziu, cu o sticlă de coniac înainte. Oamenii aceştia nu semănau deloc cu cei cu care avusese de-a face în primul an al căsătoriei lor. Nu mai invita nici carpetbagger-i bogați, nici scallawag-i, nici republicani. Scariett se furişa în vârful picioarelor până la capul scării şi acolo, aplecată peste balustradă, asculta şi recunoştea plină de mirare glasul lui René Picard, al lui Hugh Elsing, al fraților Simmons sau al lui Andy Bonnell. În orice caz, de la întâlnirile acestea nu lipseau niciodată bunicul Merriwether şi unchiul Henry. Ba, într-o seară, Scarlett auzi înmărmurită chiar glasul doctorului Meade. Şi când te gândeşti că odată toți oamenii aceştia credeau că spânzurătoarea ar fi fost o pedeapsă prea blândă pentru Rhett!

În mintea ei, acest mic grup era legat pentru vecie de moartea lui Frank, iar felul cum Rhett şedea treaz până noaptea târziu îi amintea de zilele dinainte de expediția Ku Klux Klanului în cursul căreia murise Frank. Îşi aducea aminte cu groază că Rhett spusese odată că ar fi în stare chiar să intre în blestematul lor de Klan, numai ca să ajungă om cumsecade, deşi nădăjduia că Dumnezeu nu-i va da o pedeapsă atât de grea. Dacă şi Rhett, urmând exemplul lui Frank…

Într-o noapte când se întoarse acasă mai târziu ca de obicei, Scarlett nu se mai putu stăpâni. Cum auzi

scârţâind cheia în broasca uşii, îşi puse o rochie de casă pe ea şi, ieşind în holul de sus, luminat de o lampă cu gaz, îl aşteptă în capul scării. Rhett părea gânditor, dar când îşi văzu soţia, se arătă mai ales mirat.

— Rhett, trebuie să ştiu. Trebuie să ştiu dacă tu… dacă Klan-ul… dacă de-asta vii noaptea aşa de târziu? Faci parte din…

La lumina pâlpâindă a lămpii, Rhett o privi cu un aer indiferent şi surâse.

— Ai rămas în urmă. Nu mai există niciun Klan la Atlanta şi nici în toată Georgia. Ţi-au împuiat capul prietenii tăi carpetbagger-i şi scallawag-i cu poveşti despre Klan.

— Nu mai există Klan-ul? Nu cumva mă minţi ca să mă linişteşti?

— Când am mai încercat eu să te liniştesc, scumpa mea? Nu, Klan-ul nu mai există. Am găsit că făcea mai mult rău decât bine, pentru că îi zgândărea pe yankei şi dădea apă la moara calomniilor excelenţei sale domnului guvernator Bullock. Bullock ştie foarte bine că n-o să mai poată rămâne la putere decât atâta timp cât o să poată convinge guvernul federal şi jurnalele yankee că Georgia e un focar de revoltă şi că în fiecare tufiş e tupilat un membru al Klanului. Luptă cu disperare să păstreze puterea şi a acuzat Klan-ul de crime inexistente. A povestit că au fost spânzuraţi republicani fideli şi linşaţi negri sub pretext că ar fi violat femei. Dar bietul om loveşte cu sabia în apă, şi o ştie. Îţi mulţumesc pentru grija ce mi-o porţi, dar activitatea Klanului a încetat la puţină vreme după ce am devenit din scallawag un umil democrat.

Aproape tot ce-i spuse despre guvernatorul Bullock îi intră pe o ureche şi îi ieşi pe cealaltă, căci Scarlett nu se gândea decât la uşurarea pe care i-o dădea dispariţia Klanului. Rhett n-o să fie ucis ca Frank. Nu va pierde magazinul, nu va pierde banii lui Rhett. Cu toate acestea, un cuvânt spus de el îi rămăsese înfipt în

minte. Spusese „noi”, şi prin asta se confundase cu cei pe care îi numise „vechea gardă”.

— Rhett, întrebă deodată Scarlett, ai fost amestecat în dizolvarea Klanului?

Rhett se uită lung la Scarlett şi în ochi i se aprinse o flacără ironică.

— Da, scumpa mea, Ashley Wilkes şi cu mine suntem principalii autori ai acestei măsuri.

— Ashley… şi cu tine?

— E banal, dar e adevărat: legi tovărăşii ciudate când faci politică. Nici Ashley, nici eu nu ne topim de dragoste unul pentru altul… dar Ashley n-a fost niciodată un partizan al Klanului, pentru că nu poate suferi violența. Iar eu n-am fost partizan al Klanului pentru că nu pot suferi nebunia furioasă. Era cel mai bun mijloc să avem yankeii pe capul nostru până la Judecata de Apoi. Noi doi, Ashley şi cu mine, i-am pisat pe cei mai înfocați şi le-am dovedit că e mai bine să pândeşti, să aştepți şi să munceşti, decât să te plimbi în cămaşă de noapte cu cruci de foc.

— Nu vei putea totuşi să pretinzi că oamenii Klanului au adoptat părerea ta, atunci când tu nu eşti decât…

— Un speculant, un scallawag, o unealtă a yankeilor? Uiți, doamnă Butler, că acum sunt un democrat de prima calitate, devotat până la ultima suflare iubitului nostru stat, pe care vreau să-l smulg din mâna celor care-l asupresc. Sfatul meu era bun, şi de aceea a fost urmat. Sfatul meu e bun şi în alte chestii politice. Astăzi avem în parlament o majoritate democrată, nu-i aşa? În curând, scumpa mea, vom trimite la răcoare pe câțiva dintre excelenții noştri amici republicani. Sunt puțin cam prea lacomi şi cam prea hrăpăreț.

— Tu să-i trimiți la răcoare? Dar sunt prietenii tăi! Nu te-au luat ei asociat în afacerea aceea cu căile ferate de pe urma căreia ai câştigat mii de dolari?

Rhett îşi regăsi deodată vechiul lui surâs batjocoritor.

— Desigur că nu le vreau răul. Dar acum sunt de

partea cealaltă a baricadei şi, dacă pot să fac să fie trimişi acolo unde e locul lor, nu voi ezita. Şi, pe urmă, gândeşte-te ce bun mijloc de a căpăta iar stima lumii! Cunosc destul de bine dedesubturile afacerilor lor, ca să pot face mari servicii când vor începe cercetările… şi, aşa cum se poate vedea după întorsătura pe care o iau evenimentele, nu mai e mult până atunci. Au să-l ancheteze şi pe guvernator şi, dacă vor putea, îl vor închide şi pe el. Ai face bine să spui bunilor tăi amici, Gelert-ilor şi Hundon-ilor, să fie gata s-o şteargă în orice clipă – dacă agață pe guvernator, îi agață şi pe ei.

De prea multă vreme văzuse Scarlett cum, sprijiniți de armata yankee, republicanii făceau ce voiau, ca să poată crede vorbele lui Rhett, spuse parcă în glumă. Guvernatorul se întărise prea mult în postul său pentru ca orice corp legiuitor să fie în stare să se atingă de el, şi cu atât mai puțin să-l trimită la închisoare.

— Doamne, cum îți merge gura, Rhett, observă ea.

— Chiar dacă nu va fi băgat la închisoare, în orice caz Bullock nu va mai fi reales. Data viitoare vom avea un guvern democrat. Ne trebuie o schimbare.

— Bănuiesc că ai şi tu vreo legătură cu asta, nu-i aşa? întrebă Scarlett pe un ton batjocoritor.

— Da, drăguță. Chiar de pe acum mă ocup de alegeri. De aceea mă întorc aşa de târziu seara. Muncesc mai greu decât în timpul goanei după aur, când dădeam cu târnăcopul. Încerc să pregătesc bine alegerile. Şi… ştiu că asta o să te supere, doamnă Butler, nu-mi precupețesc ajutorul material. Îți aduci aminte ce mi-ai spus într-o zi, în magazinul lui Frank… câți ani au trecut de atunci!… că era necinstit din partea mea să păstrez aurul Confederației? Iată-mă în sfârşit de acord cu tine, şi astăzi aurul Confederației circulă şi serveşte ca să-i aducă înapoi la putere pe confederați.

— Arunci banii pe fereastră!

— Cum, asta-i părerea ta despre partidul democrat? zise Rhett cu privirea batjocoritoare, dar apoi ochii îi

recăpătară o expresie indiferentă. În orice caz, fie că democraţii ies învingători, fie că sunt învişi în alegeri, mie nu-mi pasă. Ceea ce vreau e ca toată lumea să ştie că m-am zbătut şi am cheltuit bani pentru alegeri. O să-şi aducă aminte de asta mai târziu, şi în viitor Bonnie va trage foloasele.

— Ascultându-te vorbind aşa frumos, m-am temut să nu-ţi fi schimbat năravul, dar văd că nici faţă de democraţi nu eşti mai sincer decât faţă de alţii.

— Nu, nu mi-am schimbat năravul. Mi-am schimbat numai părul. Chiar dacă ai putea să scoţi petele de pe blana unui leopard, el tot leopard rămâne.

Bonnie, trezită de zgomotul discuţiei, strigă cu un glas adormit, dar poruncitor: ”Tăticule!”, şi Rhett o dădu la o parte pe Scarlett ca să poată trece.

— Aşteaptă o clipă, Rhett. Mai am ceva să-ţi spun. N-ar trebui s-o mai iei pe Bonnie după-amiezile la întruniri politice. Nu se face. Locul unei fetiţe nu-i acolo! E caraghios! Niciodată n-aş fi crezut asta despre tine, dacă nu mi-ar fi spus unchiul Henry. Credea că ştiu, şi…

Rhett se întoarse brusc spre Scarlett cu o privire aspră.

— Cum poţi reproşa unui tată faptul că-şi ţine fetiţa pe genunchi când discută cu prietenii lui? N-are decât să ţi se pară caraghios dacă ai poftă, dar nu-i caraghios deloc. Ani de-a rândul oamenii or să-şi aducă aminte că Bonnie era aşezată pe genunchii mei în vremea când îi ajutam pe democraţi să alunge pe republicani din statul acesta. Ani de-a rândul oamenii or să-şi aducă aminte…

Faţa i se lumină, şi o licărire, maliţioasă îi străluci în ochi.

— Ştiai că de câte ori o întreabă cineva pe cine iubeşte mai mult, Bonnie răspunde: „Pe tăticu şi pe demăcaţi”. Şi ştii pe cine nu poate suferi? Bineînţeles că pe scallawag-i. Mulţumesc lui Dumnezeu că oamenii îşi vor aduce aminte de asta.

— Şi probabil că nu uiţi să-i spui că eu sunt o

scallawag! exclamă furioasă Scarlett.

— Tăticule! strigă Bonnie cu glasul indignat, şi Rhett traversă râzând holul, ca să se ducă spre fiica lui.

În anul acela, în luna octombrie, Bullock demisionă şi fugi din Georgia. Hoţiile, risipa şi corupţia căpătaseră asemenea proporţii sub administraţia lui, încât întreaga construcţie se prăbuşi de la sine. Indignarea publică ajunsese atât de mare, încât până şi partidul lui se scindă în două. Democraţii aveau acum majoritatea, ceea ce însemna pentru Bullock că nu va mai trece mult până ce va începe o anchetă asupra activităţii lui. Fiindu-i frică să nu fie pus sub acuzare, nu mai aşteptă, ci îşi făcu pregătirile şi o şterse pe ascuns, după ce potrivise aşa ca demisia lui să nu fie făcută publică, înainte ca el să fi ajuns în Nord, în siguranţă.

Când fu anunţată, la o săptămână după plecarea lui grăbită, Atlanta fu cuprinsă de o bucurie nebună. Oamenii năvăliră în stradă. Bărbaţii râdeau şi îşi strângeau mâinile felicitându-se, femeile se sărutau şi plângeau. Toată lumea dădu petreceri în cinstea evenimentului, şi pompierii avură de lucru stingând focurile de bucurie aprinse pe străzi de băieţaşi entuziaşti.

Vremurile grele se apropiau de sfârşit. Epoca „reconstrucţiei” era pe sfârşite. Bineînţeles că cel care ţinea locul guvernatorului era tot un republican, dar în decembrie urmau să aibă loc alegerile şi nimeni nu se îndoia de rezultatul lor. Şi, la ziua hotărâtă, cu toate sforţările disperate ale republicanilor, Georgia avu iarăşi un guvernator democrat.

Veselia şi emoţia cuprinseră oraşul ca atunci când Bullock o ştersese, dar erau de altă calitate. Veselia era mai potolită, emoţia mai adâncă. Oamenii erau cuprinşi de un sentiment de recunoştinţă şi bisericile erau neîncăpătoare când preoţii făceau slujbe de mulţumire lui Dumnezeu pentru că statul fusese mântuit. Mândria

se amesteca şi ea cu bucuria şi entuziasmul. Erau mândri că fiii Georgiei puseseră din nou stăpânire pe stat în ciuda încercărilor guvernului din Washington, în ciuda armatei, a carpetbagger-ilor, a scallawag-ilor şi a republicanilor localnici.

De şapte ori votase Congresul legi draconice contra statului, menţinându-l în stadiul de provincie cucerită. De trei ori fusese aplicată legea marţială. Negrii se umflaseră în pene la şedinţele corpurilor legiuitoare, străini lacomi ocupaseră cele mai înalte funcţii profitând cât mai mult de pe urma lor, tot felul de indivizi se îmbogăţiseră furând din bunul statului. Georgia fusese cu mâinile legate. Fusese torturată, martirizată, târâtă în noroi. Dar acum, în ciuda tuturor suferinţelor, era din nou stăpână pe soarta ei, şi aceasta datorită strădaniilor făcute de georgienii înşişi.

Brusca prăbuşire a republicanilor nu aduse în toate casele bucurie. În rândurile scallawag-ilor, ale carpetbag-ger-ilor şi ale republicanilor domnea consternarea. Toţi Gelert-ii, Hundon-ii şi alţii ca ei, preveniţi de plecarea lui Bullock, înainte ca demisia să fi fost cunoscută oficial, dispăruseră peste noapte, căzând definitiv în uitarea din care ieşiseră doar pentru o clipă. Ceilalţi carpetbagger-i şi scallawag-i rămaşi în Atlanta erau îngrijoraţi şi încercau să-şi facă unul altuia curaj, deşi le era teamă ca ancheta anunţată de corpurile legiuitoare să nu pună într-o lumină neplăcută afacerile pe care le făcuseră. Acum nu mai erau obraznici. Erau buimăciţi, dezorientaţi, înfricoşaţi. Doamnele care veneau s-o vadă pe Scarlett repetau întruna:

— Dar cine ar fi crezut că lucrurile or să se întoarcă aşa? Îl credeam pe guvernator atât de puternic. Credeam că are o situaţie atât de sigură. Credeam…

Cu toate că Rhett o prevenise, Scarlett era şi ea dezorientată de schimbarea situaţiei. Nu că i-ar fi părut rău de plecarea lui Bullock ori de revenirea democraţilor la putere. Deşi nimeni n-ar fi crezut-o, simţea o bucurie

amară la gândul că țara ei scuturase stăpânirea yankeilor. Îi era încă prea vie amintirea chinurilor din primele zile ale reconstrucției, a temerilor că-i va vedea pe soldați şi pe carpetbagger-i confiscându-i banii şi plantația. Îşi amintea de neputința ei şi de groaza care o cuprindea când se gândea cât e de neputincioasă. Îşi amintea cât îi ura pe yankei pentru că impuseseră Sudului sistemul acesta odios, îi urâse tot timpul. Dar încercând să facă față împrejurărilor nefericite, luptând pentru siguranța zilei de mâine, trecuse fără să-şi dea seama de partea cuceritorilor. Oricât nu-i putea suferi, intrase în legături cu ei, se despărțise de vechii ei prieteni şi de vechiul ei mod de viață. Şi acum domnia învingătorilor se isprăvise. Jucase ca la cărți, mizase pe regimul lui Bullock, pe care-l crezuse durabil, şi pierduse.

Plimbându-şi privirile în jurul ei acuma, de Crăciunul anului 1871, cel mai vesel Crăciun pe care-l cunoscuse statul de zece ani încoace, o cuprindea un fel de frică. Nu putea să nu vadă că Rhett, altădată omul cel mai urât din Atlanta, era acum unul dintre cei mai iubiți, pentru că se lepădase de ereziile republicane şi îşi închinase Georgiei timpul, banii, munca şi inteligența, ajutând-o să se ridice din nou. Când se plimba călare pe străzi, surâzător, atingând cu mâna borul pălăriei, cu Bonnie cocoțată ca o bocceluță albastră pe şa în fața lui, fiecare îi întorcea surâsul, vorbea de el cu entuziasm şi se uita cu drag la fetiță. Pe când ea, Scarlett…

Capitolul LIX

Nu mai încăpea îndoială că Bonnie Butler era pe cale să ajungă nesuferită şi avea neapărat nevoie să fie condusă de o mână energică; dar cum toată lumea o adora, nimeni n-avea curajul să înceapă opera de îndreptare necesară, începuse să nu mai asculte de nimeni în timpul călătoriei de trei luni pe care o făcuse împreună cu tatăl ei. La New Orleans şi la Charleston, Rhett îi îngăduise să se culce la orice oră şi să adoarmă în braţele lui la teatru, la restaurant sau la mesele de joc. După asta, doar cu sila o mai puteai culca odată cu ascultătoarea Ella. În timpul călătoriei, Rhett îi dăduse voie să poarte orice rochie poftea, şi de atunci o apuca o furie îngrozitoare de câte ori Mammy încerca s-o îmbrace cu o rochie de stambă sau cu un şorţ, în loc de o rochie de tafta albastră cu guler de dantelă.

Părea că nu mai e niciun mijloc de a îndrepta răul făcut în timpul călătoriei, al bolii lui Scarlett şi al convalescenţei la Tara. Bonnie creştea şi, deşi Scarlett încerca s-o mai domolească puţin şi s-o împiedice să ajungă un copil prea alintat şi prea încăpăţânat, toate strădaniile ei rămâneau aproape fără folos. Oricât de nebuneşti i-ar fi fost dorinţele şi oricât de extravagantă i-ar fi fost purtarea, Rhett îi lua totdeauna partea. O încuraja să spună tot ce-i trecea prin cap şi se purta cu ea ca şi cum ar fi fost o persoană mare. Când îşi dădea părerea, o asculta cu cea mai mare seriozitate aparentă

şi pretindea că se lasă condus de ea. Bonnie se amesteca în vorba celor mari, îl contrazicea şi chiar îl repezea pe tatăl ei. Rhett se mulțumea să râdă şi nu dădea voie lui Scarlett nici măcar s-o plesnească peste mână pe Bonnie, sau s-o certe.

„Dacă n-ar fi atât de drăgălaşă, atât de încântătoare, ar fi nesuferită”, îşi zicea Scarlett tristă, dându-şi însă seama că fetița ei are voință. „Îl adoră pe Rhett şi, dacă el ar vrea, ar putea s-o cumințească”.

Dar Rhett nu dorea deloc s-o cumințească pe Bonnie. Tot ce făcea ea era bine, şi dacă ar fi cerut luna, Rhett i-ar fi dat-o dacă ar fi putut s-o fure din cer. Era nebuneşte de mândru de frumusețea ei, de buclele ei, de gropițele ei, de gesturile ei grațioase. Îi plăceau vioiciunea, veselia şi felul minunat şi neobişnuit cum ştia să-i arate dragostea. Deşi alintată şi autoritară, era totuşi adorabilă, şi pe Rhett nu-l lăsa inima să-i facă nici cea mai mică observație. Era Dumnezeul ei, centrul micului ei univers şi el prețuia atât de mult toate astea, încât nu voia să rişte să le piardă certând-o.

Bonnie se ținea de Rhett ca o umbră. Dimineața îl deştepta mai devreme decât ar fi avut poftă. La masă se aşeza lângă el şi mânca pe rând, când din farfuria lui, când dintr-a ei. Când călărea, se aşeza în fața lui pe şa. Numai Rhett avea dreptul s-o dezbrace şi s-o culce în pătuțul aşezat lângă al lui.

Scarlett privea mişcată şi amuzată cu ce mână de fier îşi conducea fetița tatăl. Cine ar fi crezut altădată că tocmai Rhett îşi va lua în serios rolul de tată? Uneori Scarlett simțea că o roade gelozia văzând că, la vârsta de patru ani, Bonnie îl înțelegea pe Rhett mai bine decât l-a înțeles ea vreodată şi ştia să-l manevreze mai bine decât ştiuse ea vreodată.

Când Bonnie împlini patru ani, Mammy începu să bombăne că nu se mai cădea să vezi o fată „călă’ind bă’băteşte pe şaua lui tată-său, cu fustele în vânt”. Rhett ascultă atent vorbele lui Mammy, cum făcea ori de

câte ori Mammy dădea sfaturi pentru creşterea fetiţelor. Până la urmă, vorbele astea aduseră un ponei negru cu alb, cu o coamă şi o coadă lungă şi mătăsoasă. Îi puseră în spate o şa mică de amazoană, bătută în argint. În teorie, poneiul era al tuturor celor trei copii, şi Rhett cumpără o şa şi pentru Wade, dar lui Wade îi era mai drag câinele său St. Bernard, iar Ellei îi era frică de toate animalele. Poneiul ajunse astfel proprietatea exclusivă a lui Bonnie, şi fu botezat „Domnul Butler”. La început lui Bonnie îi păru rău că nu mai putea călări bărbăteşte ca tatăl ei, şi nu se lăsă convinsă decât când acesta o lămuri că e mai greu de călărit ca amazoană. Făcu repede progrese, şi Rhett constata cu mândrie ce mână sigură are şi ce bine se ţine în şa.

„Aşteptaţi să mai crească puţin”, se lăuda el, „ca să poată călări la vânătoare. N-o s-o întreacă nimeni. Veţi vedea când am s-o duc în Virginia. Numai acolo sunt vânători adevărate. Şi am s-o duc şi în Kentucky, unde oamenii se pricep la călărie”.

Când a trebuit să-i comande un costum de amazoană, au lăsat-o ca întotdeauna, să aleagă culoarea după gustul ei, şi, ca întotdeauna, a ales albastrul.

— Nu, drăguţă, nu catifeaua asta albastră! Catifeaua albastră mi s-ar potrivi mie pentru o rochie de recepţie, încercă s-o lămurească Scarlett râzând. O stofă neagră frumoasă, asta poartă fetiţele.

Văzând că micile sprâncene negre se încruntă, Scarlett exclamă:

— Pentru Dumnezeu, Rhett, spune-i că nu i se potriveşte şi că o să fie tot timpul murdară!

— Ei, las-o să-şi ia catifea albastră. Dacă se murdăreşte, o să-i facem alt costum, răspunse Rhett liniştit.

Astfel Bonnie căpătă un costum de catifea albastră, cu o trenă atât de lungă încât mătura coastele poneiului şi, pentru că poveştile cu Jeb Stuart istorisite de mătuşa Melly îi stârniseră imaginaţia, căpătă şi o pălărie neagră

cu pană roşie. Când vremea era frumoasă şi senină, tatăl şi fiica puteau fi văzuți călărind alături pe Strada Piersicului. Rhett îşi ținea în frâu calul său negru şi îi potrivea pasul după acela al micului ponei rotofei. Câteodată porneau în galop pe câte o alee liniştită, speriind găinile, câinii şi copiii. Bonnie, cu buclele în vânt, îl cravaşa pe „Domnul Butler”, în timp ce Rhett îşi strunea calul ca s-o facă să creadă că a câştigat cursa.

Când Rhett văzu că fetița ştie să se țină bine în şa, că are mişcările sigure şi că nu e deloc fricoasă, hotărî că a venit vremea ca Bonnie să învețe să sară peste obstacole potrivite pe măsura picioarelor scurte ale lui „Domnul Butler”. Aşa că puse să se ridice o mică barieră în grădină şi dădu douăzeci şi cinci de cenți pe zi lui Wash, un nepot al unchiului Peter, ca să antreneze pe „Domnul Butler”. Începu cu o bară aşezată la cinci centimetri de pământ, pe care o ridică încetul cu încetul până la treizeci.

Combinația aceasta nu conveni nici unuia dintre cei trei interesați, adică lui Wash, „Domnului Butler” şi lui Bonnie. Lui Wash îi era frică de cai, şi numai suma princiară care îi fusese oferită îl hotărî să deprindă pe poneiul încăpățânat să sară de zeci de ori pe zi. „Domnul Butler” răbda cu seninătate de câte ori mica lui stăpână îl trăgea de coadă sau îi inspecta copitele, dar socotea că Dumnezeul poneilor nu i-a dăruit un trup rotofei ca să sară peste o bară. În sfârşit, Bonnie nu putea să sufere ca altcineva să încalece pe calul ei, şi nu-şi găsea locul ori de câte ori „Domnul Butler” era antrenat.

Când Rhett hotărî că poneiul e destul de dresat ca să i-o poată încredința pe Bonnie, încântarea fetiței fu nemărginită. Sări bine de prima dată şi, ca urmare, nu mai găsi nicio plăcere în plimbările cu tatăl ei. Scarlett nu putea să se abțină să râdă de mândria şi entuziasmul tatălui şi al fetiței, dar spera că într-o zi Bonnie se va plictisi de ponei şi va începe să se amuze

cu jocuri mai puţin supărătoare pentru vecini. Bonnie însă continua să călărească cu aceeaşi plăcere. Drumul măcinat de copitele poneiului, care ducea de la chioşcul din fundul grădinii până la gard, răsuna în fiecare dimineaţă de strigăte asurzitoare. Bunicul Merriwether, care în 1849 făcuse o excursie în toată ţara, afirma că strigătele lui Bonnie semănau cu urletele indienilor când reuşeau să scalpeze un duşman.

După o săptămână, Bonnie ceru să sară peste o bară mai înaltă, la cincizeci de centimetri de la pământ.

— Când o să împlineşti şase ani, îi spuse Rhett. Atunci o să fii destul de voinică pentru ca să sari mai sus, şi am să-ţi cumpăr un cal mai mare. „Domnul Butler” nu are picioarele destul de lungi ca să poată să sară peste o asemenea înălţime.

— Ba da! Le are destul de lungi! Am sărit peste trandafirii mătuşii Melly, care sunt foarte înalţi!

— Nu! Trebuie să aştepţi! hotărî Rhett, în sfârşit energic.

Numai că hotărârea lui se topi încetul cu încetul, în faţa asalturilor repetate ale lui Bonnie şi a acceselor ei de furie.

— Bine, bine, ne-am înţeles, spuse în sfârşit într-o dimineaţă, ridicând mai sus mica bară. Dar dacă ai să cazi, să nu plângi şi să nu vii să mă învinovăţeşti pe mine!

— Mamă, strigă Bonnie repezindu-se spre camera lui Scarlett. Mamă, priveşte-mă! Tăticul a spus că am voie să sar.

Scarlett, care tocmai se pieptăna, se duse la fereastră şi surâse privindu-şi fetiţa care nu mai putea de bucurie şi părea atât de nostimă în haina ei albastră, acum murdară.

„Tot o să trebuiască să-i fac alt costum”, îşi zise Scarlett. „Dumnezeu ştie cât de greu o să fie însă s-o conving să şi-l schimbe pe ăsta”.

— Priveşte, mamă!

— Te privesc, scumpa mea! strigă Scarlett surâzând.

În timp ce Rhett ridica fetiţa şi o aşeza pe ponei, ea simţi un val de mândrie văzând spatele drept şi mândrul port al capului fetiţei.

— Eşti tare drăguţă, comoara mea, îi strigă ea.

— Şi tu la fel, răspunse Bonnie generoasă.

Apoi, lovind cu călcâiul în coastele „Domnului Butler", se avântă de lângă chioşc şi porni în galop spre barieră.

— Mamă, priveşte-mă cum o iau pe asta! strigă fetiţa ridicându-şi cravaşa.

Priveşte-mă cum o iau pe asta!

În fundul sufletului, Scarlett auzi sunând clopotul amintirii. Era ceva straniu în cuvintele acestea. Ce oare? De ce nu-şi putea aminti? Îşi privi fetiţa, uşoară ca o pană pe spatele poneiului, cu sprâncenele încruntate, şi un fior îi străbătu pieptul. Bonnie se repezea asupra obstacolului, cu buclele în vânt, şi cu ochii albaştri strălucitori.

„Are ochii tatei", gândi Scarlett. „Ochi albaştri de irlandez. Seamănă cu tata în toate privinţele".

Şi cum se gândea la Gerald, amintirea pe care o căuta îi veni deodată, ca un fulger de vară a cărui lumină neaşteptată te orbeşte şi cuprinde o clipă întreaga câmpie într-o sclipire supranaturală. Auzi un glas irlandez cântând, auzi tropotul grăbit al unui cal prin livada de la Tara, şi vocea avea exact îndrăzneala fetiţei ei: „Ellen! Priveşte-mă cum o iau pe asta!"

— Nu! strigă Scarlett. Nu! Bonnie, opreşte!

În clipa când se aplecă pe fereastră, bara de lemn se sfărâmă cu un zgomot înfricoşător. Rhett scoase un strigăt răguşit. Pe jos, patru copite se zbătură în gol, într-o învolburare de catifea albastră. Pe urmă „Domnul Butler" se ridică în picioare şi se depărtă la trap, purtându-şi şaua goală.

În a treia seară după moartea lui Bonnie, Mammy urcă greoi scările care duceau la bucătăria Melaniei. Era

îmbrăcată în negru, de la ghetele mari bărbăteşti, crăpate anume ca să dea libertate degetelor, până la basmaua de pe cap. Ochii ei de femeie bătrână erau injectaţi şi încercănaţi. Tot trupul ei enorm îşi striga durerea. Faţa boţită era năucă de tristeţe, ca a unei maimuţe bătrâne, dar felul cum îşi scotea înainte bărbia vădea o mare hotărâre.

Spuse câteva cuvinte lui Dilcey, care dădu din cap cu bunăvoinţă, ca şi cum un armistiţiu tacit ar fi oprit vechea lor ceartă. Dilcey puse jos farfuria pe care o ţinea în mână, trecu prin oficiu fără să se grăbească şi se îndreptă spre sufragerie. După o clipă, Melanie intră în bucătărie cu şervetul în mână, cu faţa plină de îngrijorare.

— Nu cumva Scarlett…

— Domnişoa'a Sca'lett, ca de obicei, nu se lasă dobo'âtă, răspunse Mammy cu un aer abătut. Nu voiam să vă de'anjez în timpul mesei, domnişoa'a Melly. Mai pot să aştept ca să vă spun ce am pe suflet.

— Şi masa poate să mai aştepte, spuse Melanie. Dilcey, serveşte mai departe. Mammy, vino cu mine.

Mammy o urmă cu mersul ei legănat, trecând prin hol şi prin faţa sufrageriei, unde Ashley era aşezat în capul mesei cu micul Beau de o parte şi cu cei doi copii ai lui Scarlett, care se luptau cu lingurile de supă, de cealaltă parte. Glasurile fericite ale lui Wade şi Ella răsunau în cameră. Era o adevărată plăcere pentru ei să petreacă atâta vreme la mătuşa Melly, care totdeauna era aşa de bună şi care acum era şi mai bună. Moartea surioarei lor celei mici nu-i tulburase prea mult. Bonnie căzuse de pe ponei şi mama plânsese mult, iar mătuşa Melanie îi luase pe amândoi la ea ca să se joace în grădină cu Beau şi să mănânce prăjituri de câte ori aveau poftă.

Melanie intră cea dintâi în salonul mic, cu pereţii acoperiţi de cărţi, închise uşa şi arătă lui Mammy canapeaua.

— Aveam de gând să mă duc acolo îndată după-masă.

Acum, dacă a venit şi mama căpitanului Butler, cred că se va face mâine înmormântarea.

— Înmo'mânta'ea, tocmai asta-i, spuse Mammy. Avem toţi un ma'e necaz şi am venit să vă 'og să ne ajutaţi. Ma'e necaz pe capul nost'u, ma'e necaz!

— A leşinat cumva Scarlett? întrebă Melanie îngrijorată. Abia am zărit-o de când Bonnie… Nici n-a ieşit din cameră, şi căpitanul Butler era plecat…

Deodată lacrimile începură să curgă pe obrazul negru al lui Mammy. Melanie se aşeză lângă bătrâna negresă şi o mângâie de braţ. Mammy îşi ridică un colţ de rochie şi îşi şterse lacrimile.

— T'ebuie să ne ajutaţi, domnişoa'ă Melly. Am făcut tot ce-am putut, da' n-am făcut nimic.

— Oare Scarlett…

Mammy îşi ridică capul.

— Domnişoa'ă Melly, o cunoaşteţi pe domnişoa'a Sca'lett cum o cunosc şi eu. Când a'e o supă'a'e, îi dă bunul Dumnezeu pute'ea să o 'abde. Asta i-a zd'obit inima, da' poate să o 'abde. Am venit pent'u domnu' 'hett…

— Aş fi dorit tare mult să-l văd, dar de câte ori am fost acolo, sau era plecat în oraş, sau era închis în camera lui cu… Scarlett părea o fantomă şi nu scotea un cuvânt… Spune repede, Mammy. Ştii doar că am să fac tot ce-mi va sta în putinţă.

Mammy îşi şterse nasul cu dosul mâinii.

— Spun că domnişoa'a Sca'lett poate 'ăbda tot ce-i t'imite Dumnezeu, pent'u că multe a sufe'it în viaţă, da' domnu' 'hett… Domnişoa'ă Melly, dânsul n-a avut niciodată supă'ă'i când n-a voit să le aibă. Pent'u el am venit.

— Dar…

— Domnişoa'ă Melly, t'ebuie să veniţi cu mine astă-sea'ă… şi era ceva poruncitor în glasul lui Mammy. Domnu' 'hett poate că o să vă asculte. Totdeauna a ţinut seamă de pă'e'ile dumneavoast'ă.

— Dar ce se petrece, Mammy?

Mammy oftă.

— Domnişoa'ă Melly, domnu' 'hett... şi-a pie'dut minţile. Nu v'ea să fie dusă mica domnişoa'ă.

— Şi-a pierdut minţile? Dar bine, Mammy, nu se poate...

— Nu mint. E foa'te adevă'at. Nu v'ea să fie înmo'mântată fetiţa. Mi-a spus-o el singu' acum un ceas.

— Dar nu poate... doar nu-i...

— De asta spun şi eu că şi-a pie'dut minţile.

— Bine, dar...

— Domnişoa'ă Melly, am să vă povestesc totul. N-a' fi t'ebuit să spun asta nimănui, da' sunteţi din familie şi sunteţi singu'a că'eia pot să-i spun. Ştiţi cum o iubea pe fetiţa asta. N-am văzut niciodată un om alb sau neg'u iubindu-şi copilul aşa. Am c'ezut că o să înnebunească pe loc când docto'ul Meade i-a spus că biata mititică şi-a f'ânt gâtul. A luat puşca, a ieşit şi a împuşcat poneiul şi, zău! mi-a fost teamă să nu se omoa'e şi el. Nu mai ştiam ce să fac cu domnişoa'a Sca'lett ca'e leşinase, şi cu toţi vecinii ca'e e'au acolo, şi cu domnu' 'hett ca'e nu voia să dea fetiţa din b'aţe şi ca'e nu voia să mă lase să-i spăl feţisoa'a acolo unde e'a tăiată. Şi când domnişoa'a Sca'lett s-a t'ezit din leşin, mi-am zis: „Slavă Domnului, acum o să se îmbă'băteze unul pe altul”.

Din nou prinseră să curgă lacrimile pe obrazul lui Mammy, care de data asta nici nu se mai osteni să le şteargă.

— Da' când s-a t'ezit, s-a dus pe ve'andă unde e'a domnu' 'hett cu domnişoa'a Bonnie în b'aţe şi a spus: „Dă-mi fetiţa mea pe ca'e mi-ai ucis-o”.

— O, nu! N-a spus aşa!...

— Ba da, chia' aşa a spus. „Tu ai ucis-o”. Şi mi-a fost aşa de milă de domnu' 'hett, că am izbucnit în plâns când l-am văzut stând ca un câine bătut. Şi am spus: „Daţi copilul mamei sale. Eu nu v'eau ca astfel de

cuvinte să se spună în fața micuței domnişoa'e". Şi i-am luat fetița şi am dus-o în came'ă să-i spăl fața. Şi când i-am auzit cum îşi vo'beau şi ce-şi spuneau, mi-a înghețat sângele în vine. Domnişoa'a Sca'lett îl făcea asasin pent'u că a lăsat fetița să sa'ă aşa sus, şi el îi spunea că ea n-a iubit nici pe Bonnie nici pe vreunul dintre copii.

— Taci, Mammy! Nu-mi mai spune nimic. Nu se cuvine să-mi spui toate astea! strigă Melanie, care se străduia să-şi alunge din minte indignarea stârnită de cuvintele lui Mammy.

— Ştiu bine că n-am d'eptul să vă spun toate astea, da' mi-e inima atât de g'ea, că nu mai ştiu ce t'ebuie şi ce nu t'ebuie să spun. Atunci domnu' 'hett s-a dus singu' la omul ca'e face înmo'mântă'ile şi apoi a pus din nou pe Bonnie în pătuțul ei din came'a lui. Şi când domnişoa'a Sca'lett i-a spus că t'ebuie s-o pună în salon înt'-un sic'iu, mi-a fost teamă că domnu' 'hett o s-o lovească. A spus: „Nu iese din came'a mea!" şi s-a înto's apoi sp'e mine şi mi-a spus: „Mammy, păzeşte-o să nu iasă de-aici până mă înto'c!" şi a plecat în goană şi a încălecat pe cal şi nu s-a înto's înainte de apusul soa'elui. Când a int'at, am văzut că băuse, că băuse mult, da' ca totdeauna ține la băutu'ă. A int'at în casă fă'ă să spună un cuvânt domnişoa'ei Sca'lett şi domnişoa'ei Pitty sau celo'lalte doamne ca'e venise'ă şi a u'cat să'ind t'eptele în came'a lui şi m-a st'iga't. Am u'cat sca'a cât am putut de 'epede şi când am ajuns, e'a lângă pat şi e'a aşa de întune'ic, încât abia puteam să-l văd, căci obloanele e'au închise.

Atunci mi-a spus de pa'că voia să mă sfâşie: „Deschide obloanele. E întune'ic". Le-am deschis, şi când s-a uitat la mine, Sfinte Dumnezeule, domnişoa'ă Melly, mi-a fost f'ică să nu mi se taie picioa'ele, aşa înfățişa'e ciudată avea domnu' 'hett. Atunci mi-a spus: „Adă lumână'i... Multe lumână'i. Şi ai g'ijă să nu se stingă. Doa' ştii că domnişoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic".

Cu ochii măriți de groază, Melanie o privi pe Mammy care clătina din cap.

— Aşa mi-a spus: „Domnişoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic".

Şi Mammy se cutremură.

— Apoi, când am adus v'eo zece lumână'i, a spus: „Ieşi!" şi a închis uşa cu cheia şi n-a deschis-o nici atunci când a venit domnişoa'a Sca'lett şi a țipat în fața uşii. Şi aşa-i de două zile. Nu v'ea să audă de înmo'mânta'e şi dimineața închide uşa cu cheia şi pleacă de acasă căla'e. Vine sea'a beat tu'tă şi ia' se închide şi nu mănâncă şi nu doa'me. Şi-acum a venit de la Cha'leston doamna Butle', băt'âna, şi de la Ta'a au venit domnişoa'a Suellen şi domnu' Will, da' domnu' 'hett nici nu v'ea s-audă. Vai, domnişoa'ă Melly, ce neno'oci'e. Şi o să fie şi mai 'ău şi lumea începe să spună că-i o 'uşine! Şi atunci astă-sea'ă... şi zicând asta, Mammy se opri şi îşi şterse a doua oară nasul cu dosul palmei... astă-sea'ă domnişoa'a Sca'lett l-a p'ins în holul de la etaj şi a int'at cu el în came'ă şi i-a spus:" Mâine e înmo'mânta'ea", şi el a spus: „Dacă faci asta, te ucid mâine!"

— Dar bine, sigur că nu mai e în toate mințile!

— Asta e sigu'. Şi au vo'bit aşa de încet amândoi, că n-am auzit decât pe domnu' 'hett ca'e spunea că domnişoa'ei Bonnie îi e teamă de întune'ic şi că în mo'mânt e foa'te întune'ic. Şi după o clipă, domnişoâ'a Sca'lett i-a spus: „Ce bine îți stă să faci asta, după ce-ai ucis-o ca să-ți satisfaci mând'ia". Şi el a spus: „Nu ți-e milă de mine?" şi ea a spus: „Nu. Şi nici copil nu mai am. Şi nu pot să 'abd felul cum te po'ți de când a fost ucisă Bonnie. Tot o'aşul e scandalizat. Eşti veşnic beat şi dacă îți închipui că nu ştiu unde stai tot timpul, eşti un p'ost. Ştiu că ai fost la ticăloasa aia, la Belle Watling!"

— Oh, Mammy, nu se poate!

— Ba da, aşa a spus. Şi-apoi, chia' ăsta-i adevă'ul,

domnişoa'ă Melly. Neg'ii află mult mai iute decât albii, aşa că şi eu ştiam ce se întâmpla, da' nu spuneam nimic. El nici n-a spus că nu-i aşa. A spus: „Da, doamnă, acolo m-am dus şi n-ai de ce să te înfu'ii, că nici nu-ți pasă. Un bo'del e un 'ai față de casa asta, ca'e e un iad. Şi Belle a'e una din inimile cele mai bune din lume. Ea nu mă acuză că mi-am ucis copilul".

— Vai! oftă Melanie lovită drept în inimă.

Viața pe care o ducea era plăcută şi liniştită, oamenii din jurul ei îi arătau atâta dragoste, încât ceea ce îi povestea Mammy i se părea de neînțeles. Nu-i venea s-o creadă pe bătrâna negresă, şi totuşi o amintire i se strecură în minte, o imagine veche pe care se grăbi s-o alunge, cum ar fi întors capul în fața unui om gol. Rhett îi vorbise de Belle Watling în ziua când plânsese cu capul pe genunchii ei. Dar o iubea pe Scarlett. În ziua aceea n-a putut să se înşele. Şi bineînțeles că şi Scarlett îl iubea. Ce se petrecuse între ei? Cum pot să se sfâşie unul pe altul cu atâta cruzime un bărbat şi nevasta lui?

Mammy îşi reluă povestea cu glasul stins.

— După o v'eme domnişoa'a Sca'lett a ieşit, albă ca va'ul da' cu dinții încleştați, şi m-a văzut şi mi-a spus: „Mâine e înmo'mânta'ea, Mammy!" şi a t'ecut ca o fantomă. Atunci mi s-a op'it inima în piept, pent'u că domnişoa'a Sca'lett face întotdeauna ce spune, şi domnu' 'hett la fel. Şi el a spus că o va ucide dacă face asta. Şi mă simțeam şi mai chinuită, domnişoa'ă Melly, pent'u că aveam ceva pe suflet, o piat'ă ma'e pe suflet. Domnişoa'ă Melly, eu am făcut-o pe fetiță să-i fie teamă de întune'ic.

— Dar bine, Mammy, asta n-are nicio importanță... acum.

— Ba da, fiindcă de aici vine tot 'ăul. Şi m-am gândit atunci că-i mai bine să-i spun lu' domnu' 'hett, chia' dacă mă ucide pe u'mă, pent'u că, vedeți, aveam asta pe suflet. Atunci am int'at 'epede în came'ă, înainte de a fi apucat să închidă uşa cu cheia şi i-am spus: „Domnule

’hett, vin să mă spovedesc”. Atunci s-a înto’s la mine ca un nebun şi a ţipat: „Ieşi!” şi zău dacă mi-a fost v’eodată mai f’ică decât atunci, da’ am spus: „Vă ’og, domnu’ ’hett, lăsaţi-mă să vo’besc. Dacă nu mă’tu’isesc, am să mo’. Eu am făcut să-i fie f’ică de întune’ic domnişoa’ei mici”. Atunci, domnişoa’ă Melly, mi-am pus capul în piept şi am aşteptat să mă pocnească, da’ nici nu s-a clintit. Şi am spus atunci: „N-am făcut-o din ’ăutate, da’ copilul ăsta, domnu’ ’hett, n-avea teamă de nimic, să’ea din pat când toţi do’meau şi se plimba p’in toată casa în picioa’ele goale. Şi mi-e’a f’ică să nu se îmbolnăvească. Atunci i-am spus că în întune’ic sunt stafii şi st’igoi”.

Ştiţi ce-a făcut atunci, domnişoa’ă Melly? S-a făcut d’ăguţ de tot şi s-a ar’opiat de mine şi mi-a pus mâna pe umă’. Întâia oa’ă făcea aşa ceva. Şi mi-a spus: „Nu-i aşa că e’a cu’ajoasă? Numai de întune’ic se temea”. Şi când am început să plâng, mi-a spus: „Lasă, Mammy”, şi m-a mângâiat pe mână: „Lasă, Mammy, nu te mai amă’î. Îmi pa’e bine că i-ai spus asta. Ştiu că o iubeşti pe domnişoa’a Bonnie şi, dacă o iubeşti, toate astea n-au nicio impo’tanţă. Numai ce-i în inimă a’e p’eţ”. A fost foa’te d’ăguţ din pa’tea lui să mă mângâie aşa. Atunci mi-am luat cu’ajul şi i-am spus: „Şi cu înmo’mânta’ea ce facem, domnu’ ’hett?” Atunci m-a p’ivit ca un sălbatic, cu ochi de foc, şi mi-a spus: „Doamne sfinte, am c’ezut că cel puţin tu înţelegi, dacă ceilalţi nu înţeleg. Cum îţi închipui că am să-i las să-mi ducă fetiţa în întune’ic, când ei îi este aşa de teamă de întune’ic? Aud încă ţipetele ei când se ferea în întune’ic. Nu v’eau să-i fie f’ică!” Atunci am înţeles, domnişoa’ă Melly, că şi-a pie’dut minţile. E beat, a’e nevoie să mănânce şi să doa’mă puţin, da’ asta nu-i tot. E nebun de-a binelea. M-a dat afa’ă şi mi-a spus: „Ca’ă-te de-aici!”

Am cobo’ât şi m-am gândit că n-o să ne lase să îng’opăm fetiţa mâine, şi domnişoa’a Sca’lett a spus că mâine e înmo’mânta’ea şi el a zis că o va ucide. Şi casa e plină de neamu’i, şi toţi vecinii vo’besc deja v’ute şi

nev'ute şi m-am gândit la dumneavoast'ă, domnişoa'ă Melly. T'ebuie să veniți să ne ajutați.

— Dar bine, Mammy, nu pot să mă amestec în toate astea!

— Dacă domneavoast'ă nu puteți, atunci cine poate?

— Ce pot să fac eu, Mammy?

— Nu ştiu, domnişoa'ă Melly. Da' t'ebuie să faceți ceva. Să vă duceți să vo'biți cu domnu' 'hett şi poate că o să vă asculte. Vă iubeşte foa'te mult, domnişoa'ă Melly. Poate că n-o ştiți, da' e adevă'at. L-am auzit de multe o'i spunând că sunteți singu'a adevă'ată doamnă pe ca'e a întâlnit-o în viață.

— Dar…

Melanie se ridică, tulburată, cu inima strânsă la gândul că îl va înfrunta pe Rhett, că va discuta cu un om înnebunit de durere, că va intra în camera puternic luminată unde zăcea trupul fetiței pe care-o iubea atât de mult. Ce-o să poată face? Ce-o să poată spune ca să-l consoleze puțin pe Rhett şi să-l facă să-şi vină în fire? Se gândi o clipă, neştiind ce să facă, şi atunci prin uşa închisă pătrunseră hohotele de râs ascuțit ale băiatului ei. Ca o lovitură de cuțit o izbi gândul că în odaia de sus ar putea zăcea corpul țeapăn şi rece al lui Beau al ei, cu râsul lui vesel stins pentru totdeauna.

— Oh, strigă ea deodată speriată şi, în gând, îşi strânse la piept copilul.

Îl înțelegea pe Rhett: Dacă ar muri Beau, cum ar putea să se despartă de el, să-l lase singur în vânt, în ploaie şi întuneric?

— Bietul căpitan Butler, oftă ea, mă duc chiar acum la el.

Se întoarse în grabă în sufragerie, şopti câteva cuvinte la urechea lui Ashley şi-l surprinse pe băiețelul ei cu felul cum îi sărută pasionat buclele blonde, strângându-l în brațe.

Plecă fără pălărie. Nu lăsase nici şervetul din mână şi mergea aşa de repede, încât bietele picioare bătrâne ale

lui Mammy abia puteau să se țină după ea. Când ajunse la Scarlett, trecu prin fața bibliotecii şi se înclină doar spre domnişoara Pittypat cu fața înlăcrimată, spre severa şi bătrâna doamnă Butler, spre Suellen şi bărbatul ei. Urcă scara într-un suflet, cu Mammy după ea care abia îşi trăgea sufletul. Se opri o clipă în fața uşii lui Scarlett, dar Mammy murmură:

— Nu, nu vă op'iți.

Melanie îşi urmă drumul cu un pas ceva mai încet, traversă holul şi se opri în fața uşii lui Rhett. Ezită o clipă, ca şi cum ar fi avut de gând să se întoarcă înapoi. Dar făcându-şi curaj, ca un soldat care pleacă la asalt, bătu la uşă şi spuse cu glasul blând:

— Te rog, lasă-mă să intru, domnule Butler. E doamna Wilkes. Vreau s-o văd pe Bonnie.

Uşa se deschise îndată şi Mammy, ascunsă în umbră, văzu silueta mare şi întunecată a lui Rhett apărând în lumina scânteietoare a lumânărilor. Se împleticea şi duhnea a whisky. O privi pe Melanie, o luă de braț, o trase înăuntru şi închise uşa.

Mammy aduse un scaun lângă uşă şi îşi aşeză în el corpul greoi. Rămase nemişcată şi începu să se roage, plângând liniştit, fără zgomot. Din când în când, îşi ridica un colț al fustei şi îşi ştergea lacrimile. Degeaba trăgea cu urechea, nu putea să audă nimic altceva decât un murmur surd.

După o aşteptare care i se păru nesfârşită, uşa se crăpă puțin, şi apăru chipul palid şi răvăşit al Melaniei.

— Adă-mi repede o cană cu cafea şi câteva sandvişuri.

Când era nevoie, Mammy îşi regăsea vioiciunea de la şaisprezece ani şi, împinsă de curiozitatea de a pătrunde în camera lui Rhett, se grăbi cât putu. Speranța ei fu însă zadarnică, fiindcă, atunci când voi să intre în cameră, Melanie se mulțumi să deschidă uşa şi să-i ia tava din mână. Multă vreme, cu urechea lipită de uşă, Mammy nu putu distinge decât zăngănitul furculiței pe

farfurie şi vocea blândă şi înăbuşită a Melaniei. Apoi auzi patul scârțâind sub greutatea unui trup greu şi, după o clipă, două cizme căzând pe podea. În sfârşit, Melanie ieşi trăgând repede uşa după ea, şi Mammy nu putu nici măcar să arunce o privire în cameră. Melanie părea frântă de oboseală, în ochi avea lacrimi, dar fața îşi recăpătase seninătatea.

— Du-te şi spune-i lui Scarlett că domnul Butler este de acord ca înmormântarea să se facă mâine, murmură ea încetişor.

— Slavă Domnului! exclamă Mammy. Da' cum…

— Vorbeşte mai încet. S-a culcat acum. Mai spune-i, Mammy, lui Scarlett, că am să veghez toată noaptea aici, şi fă-mi o cafea. Să mi-o aduci aici.

— Aici, în came'a asta?

— Da, am făgăduit căpitanului Butler să-i veghez fetița cât timp se odihneşte. Hai, du-te şi spune-i lui Scarlett să nu-şi mai facă griji.

Mammy plecă, făcând să se cutremure podeaua holului sub paşii ei. Inima, uşurată, cânta un imn de mulțumire: Aleluia! Aleluia! Se opri gânditoare în fața uşii lui Scarlett. Recunoştința şi curiozitatea se luptau în mintea ei.

„E de neînțeles ce a făcut domnişoa'a Melly. C'ed că o ajută înge'ii. Am să-i spun domnişoa'ei Sca'lett că mâine se face sigu' înmo'mânta'ea, da' c'ed că aş face mai bine să nu-i spun că domnişoa'a Melly e acolo sus cu domnişoa'a mică. Asta nu i-a' place domnişoa'ei Sca'lett."

Capitolul LX

Se petrecuse ceva în lume, un lucru rău, sinistru, înspăimântător, ceva ce învăluia totul într-o ceață întunecoasă, de nepătruns şi care o cuprindea pe Scarlett din toate părțile. Era un rău mai cumplit chiar decât moartea lui Bonnie, căci prima durere, de neîndurat, se ştergea acum, făcând loc resemnării. Oricum, sinistra presimțire a unui dezastru viitor stăruia, de parcă cineva în mantie şi glugă neagră ar fi stat chiar în spatele ei; de parcă pământul de sub picioarele ei se preschimba în nisip mişcător în clipa când păşea pe el.

Niciodată nu cunoscuse o teamă de acest fel. Toată viața avusese picioarele pe pământ, iar singurele lucruri care o speriau erau cele pe care le vedea sau le simțea: durerea fizică, foamea, sărăcia, pierderea dragostei lui Ashley. Deşi n-avea obiceiul să analizeze situațiile, acum încerca totuşi să priceapă, dar era zadarnic. Pierduse pe copilul ei cel mai drag, dar durerea aceasta o putuse îndura, aşa cum îndurase şi alte pierderi grele. Era sănătoasă, avea bani din belşug şi-l avea încă pe Ashley, deşi îl vedea din ce în ce mai rar. Nici răceala ce se ivise între ei, din ziua nefericitei recepții de la Melanie, n-o îngrijora prea mult, căci ştia că o să treacă. Nu, nu se temea nici de durere, nici de foame, nici de pierderea dragostei. Temerile acestea n-o copleşiseră niciodată în felul în care-o copleşea presimțirea de acum – o groază,

aidoma celei din coşmarul ei, ca o ceață deasă prin care alerga cu inima zvâcnind, ca un copil rătăcit căutând un adăpost pe care nu-l găsea.

Îşi amintea de felul cum o făcea întotdeauna Rhett să râdă, făcând-o să uite grijile. Îşi amintea de consolarea pe care pieptul lui lat şi brațele-i puternice i-o aduceau. Astfel se întoarse spre el, cu ochi care-l vedeau acum cu adevărat pentru prima oară de câteva săptămâni încoace. Şi schimbarea pe care o văzu la el o izbi. Omul acesta nu o va mai face să râdă şi nu o va mai consola niciodată.

Câtăva vreme după moartea lui Bonnie, Scarlett fusese pornită împotriva lui, fiind prea prinsă de propria-i durere pentru a face mai mult decât să-i vorbească politicos în fața servitorilor. Fusese prea prinsă de amintirea lui Bonnie, tropăind cu picioruşele-i grăsuțe prin casă, de râsul ei copilăresc, ca să se mai poată gândi că şi el, poate, îşi aminteşte, şi că durerea lui e poate chiar mai adâncă decât a ei. În decursul acestor săptămâni se întâlniseră şi vorbiseră politicos, ca doi străini care se văd întâmplător între zidurile neutre ale unui hotel, sub acelaşi acoperiş, la aceeaşi masă, dar fără a-şi împărtăşi unul altuia gândurile.

Acum însă, simțindu-se singură şi înspăimântată, ar fi vrut să doboare, de-ar fi putut, bariera ce-i despărțea; dar el o ținea la distanță, refuzând parcă să înceapă cu ea vreo discuție care să răzbată mai adânc. Acum mânia îi trecuse şi ar fi vrut să-i spună că nu-l mai socoteşte vinovat de moartea lui Bonnie. Ar fi vrut să plângă în brațele lui, mărturisind că şi ea fusese mândră de talentele de călăreață ale fetiței, prea îngăduitoare cu ea, şi că o răsfățase prea mult. S-ar fi umilit bucuros, recunoscând că nu-l învinovățise decât din pricina durerii, nădăjduind că, lovindu-l pe el, îşi va uşura propria-i suferință. Dar Rhett o privea cu ochi negri, inexpresivi, care nu o invitau să vorbească. De altfel, odată amânate, explicațiile sunt din ce în ce mai greu de

dat până ce lucrul devine cu neputință.

De ce se întâmplă aşa? se întrebă ea. Rhett era soțul ei, şi între ei exista legătura indestructibilă dintre doi oameni care au împărțit acelaşi pat, au conceput şi născut un copil, ce le-a fost răpit prea de timpuriu. Ea nu putea găsi mângâiere decât alături de părintele acelui copil, în schimbul de amintiri şi de suferințe; ar fi fost dureros, la început, dar pe urmă rana avea să se vindece. Însă aşa cum stăteau lucrurile, Scarlett ar fi putut tot atât de bine să caute mângâiere în brațele unui străin.

Rhett nu era decât rareori acasă; iar când se întâmplă să rămână la masă, era de obicei beat. Băutura nu mai avea acum acelaşi efect asupra lui ca înainte, când se înveselea şi spunea lucruri nostime, pline de haz, care o făceau fără voia ei să râdă. Acum avea o beție tăcută, ursuză, şi pe măsură ce vremea trecea, Rhett devenea din ce în ce mai abrutizat de beție. Câteodată îl auzea sosind călare în zori şi bătând la uşa locuinței servitorilor, pentru ca Pork să-l ajute să suie scara de serviciu şi să-l culce. Să-l ajute să se culce! Pe Rhett, care înainte bea până ce cădeau toți sub masă şi pe urmă tot el îi ducea la culcare.

Acum era neglijent în îmbrăcăminte, în timp ce înainte fusese atât de îngrijit, iar Pork trebuia să discute mult cu el ca să-l hotărască să-şi schimbe măcar cămaşa înainte de cină. Whisky-ul începea să-i lase urme pe față şi linia viguroasă a bărbiei se ştergea sub o buhăială nesănătoasă, iar umflăturile se măreau sub ochii injectați. Trupul său voinic, cu muşchi tari şi rotunzi, era acum moale şi fleşcăit, iar mijlocul începea să i se îngroaşe.

Adesea nu se întorcea deloc acasă şi nici măcar nu trimitea vorbă că va lipsi toată noaptea. Poate că sforăia prin vreo cameră deasupra unei cârciumi; dar Scarlett era mai degrabă încredințată că, în asemenea cazuri, îşi petrecea noaptea la Belle Watling. O văzuse o dată, pe

Belle, într-o prăvălie; o femeie comună, trecută, care-şi pierduse frumuseţea. În ciuda fardului şi a hainelor ţipătoare, era durdulie şi avea un aer aproape matern. În loc să-şi plece ochii sau să se uite obraznic, cum făceau alte femei uşoare când întâlneau femei de lume, Belle o privi fix, căutând să descifreze ceva pe faţa ei, cu o uitătură plină de interes şi, oarecum, de milă, ceea ce o făcu pe Scarlett să roşească.

Dar acum nu-l mai putea acuza de nimic; nu mai putea să-l certe, cerându-i să-i fie credincios sau încercând să-l facă de ruşine, după cum nu se putea hotărî nici ea să-i ceară iertare pentru că-l învinovăţise de moartea lui Bonnie. Scarlett era cuprinsă de o apatie neînţeleasă, de o nefericire pe care n-o pricepea, de o suferinţă mai adâncă decât tot ce resimţise până atunci. Îi era urât şi nu-şi amintea să se fi simţit vreodată atât de plictisită şi de singură. Poate că până atunci nu avusese timp să se plictisească. Se simţea singură, înfricoşată şi n-avea la cine să alerge, în afară de Melanie. Acum până şi Mammy, singurul ei sprijin, se înapoiase la Tara. Plecase pentru totdeauna.

Mammy nu dăduse nicio explicaţie pentru plecarea ei. Ochii ei bătrâni şi obosiţi o priviseră trist pe Scarlett, când ceruse bani de tren ca să se ducă acasă. În clipa când Scarlett o rugase, plângând, să mai stea, Mammy răspunsese doar:

— Tot timpu' o aud pe domnişoa'a Ellen că-mi spune: „Mammy, vino acasă. Ţi-ai făcut dato'ia". Aşa că plec acasă.

Rhett, care ascultase convorbirea, îi dădu banii şi o bătu pe umăr.

— Ai dreptate, Mammy. Doamna Ellen are dreptate. Nu mai ai ce face aici. Du-te acasă. Înştiinţează-mă dacă ai nevoie de ceva.

Şi cum Scarlett izbucni din nou, cu indignare, rugând-o să stea, el exclamă:

— Taci, nebuno! Las-o să plece! Cine-ar mai avea chef

să stea în casa asta… acum?

Ochii lui sclipeau atât de sălbatic, încât Scarlett se depărtă speriată.

— Doctore, crezi că şi-a… şi-a pierdut minţile? întrebă ea mai târziu pe doctorul Meade, la care se dusese pentru că nu mai ştia ce să facă.

— Nu, spusese doctorul, dar bea de stinge, şi o să se omoare, dac-o duce mai departe aşa. Iubea mult fetiţa, dragă Scarlett, şi cred că bea ca s-o uite. Sfatul meu este să-i faci alt copil, cât mai repede.

„Ha!” exclamă ea în gând cu amărăciune, părăsind cabinetul doctorului.

Era mai uşor de spus decât de făcut. I-ar fi făcut bucuroasă încă un copil, şi chiar mai mulţi, dac-ar putea astfel şterge privirea aceea din ochii lui Rhett şi umple golul dureros din inima ei. Un băiat care să aibă frumuseţea negricioasă a lui Rhett, şi încă o fetiţă. Ah, o fetiţă drăguţă, veselă şi surâzătoare, nu ca proasta de Ella. De ce, ah, de ce nu luase Dumnezeu pe Ella, dacă trebuia neapărat să-i ia un copil? Ella nu era o mângâiere pentru ea, acum că o pierduse pe Bonnie. Dar se părea că Rhett nu mai voia să aibă copii. În orice caz, nu venea niciodată în dormitorul ei, deşi uşa nu mai era încuiată, ba chiar rămânea crăpată, ca şi cum l-ar fi invitat. Părea că nu-i mai pasă. Nu-i păsa de nimic decât de whisky şi de femeia aceea grasă cu părul roşu.

Rhett era înăcrit, pe când înainte ironia lui fusese plăcută, şi era de-a dreptul brutal, pe când înainte observaţiile lui erau îndulcite de un anumit umor. După moartea lui Bonnie, câteva vecine cu inimă bună, pe care le câştigase prin felul cum se purtase cu fiica lui, se grăbiră să-i arate toată simpatia lor. Îl opreau pe stradă, sau vorbeau cu el peste gard, exprimându-şi întreaga lor compasiune. Dar acum, când Bonnie, unica raţiune a bunelor sale purtări, nu mai era, dispărură şi bunele purtări. Rhett răspundea scurt, tăind cu grosolănie vorbele de simpatie ale vecinilor.

Totuşi, lucru ciudat, ele nu se simţiră ofensate. Pricepeau, sau credeau că pricep. Când se întorcea călare, spre casă, în amurg, atât de beat încât cu greu se ţinea în şa şi răspundea doar cu mormăieli celor care-i vorbeau, doamnele spuneau „Săracul!” şi-şi dădeau şi mai multă osteneală să fie bune şi blânde cu el. Le părea rău de el văzându-l atât de chinuit, cu inima zdrobită, şi mergând spre casă unde nu găsea altă mângâiere decât pe Scarlett.

Toată lumea ştia cât de rece şi nesimţitoare era ea. Toată lumea era înmărmurită văzând ce uşor, în aparenţă, îşi revenise după moartea lui Bonnie, şi nimeni nu-şi dădea seama, nici nu încerca să ghicească, ce sforţări mari se aflau îndărătul acestei aparente vindecări. Rhett câştigase simpatia şi compătimirea întregului oraş, dar nici nu-i păsa. Iar Scarlett era privită cu duşmănie, tocmai acum când, pentru prima dată, ar fi avut nevoie de simpatia vechilor ei prieteni.

Acum, niciunul dintre vechii prieteni nu mai venea pe la ea, în afară de mătuşa Pitty, de Melanie şi de Ashley. Doar prietenii cei noi veneau în vizită, cu trăsurile lor luxoase, nerăbdători să-i arate cât o compătimesc, şi s-o facă să-şi uite necazul, povestindu-i nimicuri despre alţi prieteni noi, care n-o interesau defel. Toţi aceşti „oameni noi” erau nişte străini! N-o cunoşteau. N-aveau s-o cunoască niciodată. Nu ştiau nimic despre viaţa pe care-o dusese ea înainte de a-şi fi câştigat noua situaţie înfloritoare în casa de pe Strada Piersicului. Nici ei nu ţineau să-i vorbească despre viaţa lor dinainte de a fi ajuns să aibă mătăsuri scumpe şi trăsuri luxoase cu cai de rasă. Nu ştiau nimic despre lupta ei, despre lipsurile pe care le îndurase, despre toate lucrurile care o făceau să aprecieze casa aceasta mare, rochiile frumoase, argintăria şi recepţiile cele plăcute. Nu le păsa de nimic acestor oameni veniţi de cine ştie de unde, inşi care păreau că trăiesc doar la suprafaţă, care nu aveau amintiri comune cu ea despre război, foamete şi lupta

pentru viață, care nu păreau să aibă rădăcini implântate în acelaşi pământ roşu.

Acum, în singurătatea ei, ar fi dorit să-şi petreacă după-amiezile împreună cu Maybelle sau Fanny, cu doamna Elsing sau doamna Whiting, şi chiar cu bătrâna aceea afurisită şi bătăioasă care era doamna Merriwether. Ori cu doamna Bonnell, sau… sau cu oricare dintre prietenele ori vecinele ei din trecut. Ele ştiau. Ele cunoscuseră războiul, groaza şi focul, îi văzuseră pe cei dragi căzând înainte de vreme, umblaseră flămânde şi zdrențăroase, trăiseră cu lupul la uşă. Şi îşi refăcuseră averile din ruine.

Ar fi fost o mângâiere să stea de vorbă cu Maybelle, mai ales că şi Maybelle pierduse un copilaş, mort în goana nebună dinaintea armatei lui Sherman. Ar fi găsit consolare în prezența lui Fanny; şi ea şi Fanny îşi pierduseră bărbații, în zilele întunecoase ale, stării de asediu. Şi ar fi făcut haz de necaz, amintindu-şi împreună cu doamna Elsing cum trecuse aceasta biciuind calul în goană prin Five Points în ziua când căzuse Atlanta, şi cum se rostogoleau din trăsură alimentele luate de la intendență. Ar fi fost plăcut să stea de vorbă cu doamna Merriwether – care acum ducea o viață asigurată din veniturile brutăriei – ar fi fost plăcut să-i spună: „Îți aminteşti ce mizerie era după căderea oraşului? Îți aminteşti de timpul când nu ştiam cu ce să ne cumpărăm o pereche de pantofi? Şi acum, uite ce situație bună avem!”

Da, ar fi plăcut. Acum pricepea ea de ce, când se întâlneau doi confederați, vorbeau cu atâta patimă despre război, cu atâta mândrie, cu atâta dor. Zilele acelea îi încercaseră din greu, dar trecuseră peste ele. Erau veterani. Era şi ea o veterană, dar n-avea camarazi cu care să retrăiască luptele de odinioară. Ah, de-ar fi iarăşi împreună cu ai ei, cu oamenii aceia care trecuseră prin aceleaşi greutăți ca şi ea, care ştiau cât de dureroase erau acele lucruri – şi cât de mult fac totuşi

parte din tine!

Dar oamenii aceia se depărtaseră de ea. Simțea că era din vina ei. Nu se sinchisise până acum – până când Bonnie murise, şi acum stătea singură şi înfricoşată, privind peste masa ei sclipind de argintărie şi nezărind decât un străin oacheş, beat turtă, care se distrugea sub ochii ei.

Capitolul LXI

Scarlett se afla în oraşul Marietta când sosi telegrama urgentă de la Rhett. Peste zece minute pleca un tren spre Atlanta, şi Scarlett îl luă, urcându-se în tren fără niciun bagaj, doar cu o geantă de mână, şi lăsând pe Wade şi pe Ella la hotel, cu Prissy.

Atlanta era doar la douăzeci de mile depărtare, dar trenul parcă se târa în după-amiaza aceea umedă de toamnă, oprindu-se la toate gările mici ca să ia călători. Cuprinsă de panică, în urma telegramei lui Rhett, şi dorind să ajungă cât mai repede, lui Scarlett îi venea să ţipe ori de câte ori trenul se oprea. Trenul se târa printre păduri cu funzişul ruginiu, trecea pe lângă coastele roşii ale dealurilor, brăzdate încă de liniile fortificaţiilor, lăsa în urmă amplasamentele bateriilor de altădată şi gropile de obuze acoperite de buruieni, îndreptându-se pe drumul retragerii dureroase a oastei lui Johnston, care luptaseră cedând cu greu fiecare palmă de pământ. Toate gările, toate încrucişările de drumuri pe care le anunţa conductorul reprezentau numele unei bătălii, locul unei lupte. Altădată numele acestea ar fi copleşit-o pe Scarlett cu amintiri; dar acum gândul nu-i era la ele.

Înştiinţarea lui Rhett fusese:

„Doamna Wilkes bolnavă. Vino imediat acasă”.

Se lăsase amurgul în clipa când trenul intră în Atlanta şi o ploaie uşoară şi deasă întuneca oraşul. Felinarele cu gaz licăreau mohorât, ca nişte pete galbene

în ceață. Rhett o aştepta la ieşire, cu trăsura. Expresia figurii sale o sperie mai mult încă decât telegrama. Nu-i văzuse niciodată fața atât de ştearsă.

— Spune-mi, nu-i aşa că nu a…? exclamă ea.

— Nu. E încă în viață.

După ce o ajută să se urce în trăsură, Rhett porunci vizitiului:

— Mergi la doamna Wilkes acasă, cât de repede poți.

— Dar ce are? Nu ştiam că e bolnavă. Arăta foarte bine săptămâna trecută. A avut un accident? Ah, Rhett, nu poate fi atât de grav cum…

— E pe moarte, spuse Rhett, iar vocea lui era tot atât de ştearsă ca şi obrazul. Vrea să te vadă.

— Nu pot să cred! Oh, nu Melly! Ce i s-a întâmplat?

— Un avort.

— Un… un… av… Dar, Rhett, se bâlbâi Scarlett.

Vestea aceasta, venind peste toată grozăvia celeilalte, îi tăie răsuflarea.

— Ce, nu ştiai că aştepta un copil?

Scarlett nici nu putu să mişte capul.

— Ei, atunci bănuiesc că nu ştiai. Nici nu cred c-a spus-o cuiva. Voia să fie o surpriză. Dar eu ştiam.

— Ştiai? Dar cum de ți-a spus ție?

— N-avea nevoie să mi-o spună. Ştiam. Era atât de… atât de fericită în ultimele două luni, încât ştiam că nu poate fi vorba de altceva.

— Dar, Rhett, doctorul spunea că nu poate suporta o a doua sarcină.

— Nici n-a suportat-o, spuse Rhett.

Se întoarse apoi către vizitiu:

— Pentru Dumnezeu, nu poți mâna mai repede?

— Dar, Rhett, e imposibil să moară! N-am… eu n-am… eu…

— Nu e ca tine, voinică. N-a fost niciodată voinică. N-a avut niciodată altceva decât inimă.

Trăsura se legănă şi se opri în fața casei celei mici şi turtite a Melaniei, iar Rhett o ajută pe Scarlett să

coboare. Ea se agăță de brațul lui, tremurând speriată şi simțind deodată că o învăluie singurătatea.

— Vii şi tu, Rhett?

— Nu, spuse el urcându-se în trăsură.

Ea se avântă pe scări în sus, traversă veranda şi deschise uşa. În lumina galbenă a lămpii zări pe Ashley, pe mătuşa Pitty şi pe India. Scarlett se gândi: „Ce caută India aici? Melanie i-a spus doar să nu mai calce în casa ei”. Cei trei se ridicară la intrarea ei, mătuşa Pitty muşcându-şi buzele ca să nu tremure, iar India zgâindu-se la ea, îndurerată şi fără ură. Ashley o privi prosteşte, ca un somnambul, în timp ce venea spre ea şi-i punea mâna pe braț, vorbindu-i tot ca un somnambul.

— A cerut să te vadă, spuse el. A cerut să te vadă.

— Pot să mă duc acum?

Şi Scarlett se întoarse înspre uşa închisă a odăii Melaniei.

— Nu, doctorul Meade e înăuntru. Îmi pare bine c-ai venit, Scarlett.

— Am venit cât de repede am putut, vorbi Scarlett scoțându-şi boneta şi pelerina. Trenul… Dar nu e într-adevăr… Spune-mi, nu-i aşa că-i mai bine, Ashley? Dar vorbeşte odată! Nu te uita aşa la mine! Nu-i aşa că nu…

— A cerut întruna să te vadă, spuse Ashley privind-o în ochi.

Şi în privirea lui se văzu răspunsul la întrebarea ei. O clipă, inima încetă să-i bată, apoi o teamă ciudată, mai puternică decât îngrijorarea, mai puternică decât durerea, începu să-i zvâcnească în piept. „Nu poate fi adevărat”, se răzvrăti ea, încercând să-şi domolească spaima. „Medicii fac şi ei greşeli. Nu pot să cred că-i adevărat. N-am să cred că-i adevărat. Aş urla, dac-ar fi s-o cred. Trebuie să caut să mă gândesc la altceva”.

— Nu pot s-o cred! izbucni ea, privind fețele trase ale celor trei, ca şi cum i-ar fi provocat s-o contrazică. Şi de ce nu mi-a spus Melanie? N-aş fi plecat la Marietta dac-

aş fi ştiut!

Ochii lui Ashley se treziră, şi ea îi văzu privirea chinuită.

— N-a spus nimănui, Scarlett, şi mai ales ție. Se temea să n-o cerți, dacă aflai. Voia să aştepte trei... adică până i s-ar fi părut că totul e bine, ca apoi să surprindă pe toți, să facă haz şi să arate cât de neştiutori sunt doctorii. Şi-i părea atât de bine. Ştii cât de mult îi plac copiii, cât de mult îşi dorea o fetiță. Şi totul mergea atât de bine, până ce... şi apoi dintr-odată, fără niciun motiv...

Uşa de la odaia Melaniei se deschise încet, şi doctorul Meade ieşi în hol, închizând uşa după el. Stătu pe loc o clipă, cu barba-i căruntă în piept, şi privi pe cei patru, înmărmuriți dintr-odată. În cele din urmă privirea îi căzu asupra lui Scarlett. În timp ce se îndrepta spre ea, Scarlett îşi dădu seama că ochii lui erau îndurerați, şi totodată plini de dispreț şi antipatie față de ea, şi asta o înspăimântă, făcând-o să se simtă vinovată.

— În sfârşit, ai venit, spuse el.

Mai înainte ca ea să poată răspunde ceva, Ashley dădu să se îndrepte către uşa închisă.

— Nu încă, spuse doctorul. Vrea să vorbească cu Scarlett.

— Doctore, spuse India, apucându-l de mânecă, şi deşi vocea îi era ştearsă, avea în ea ceva mai stăruitor decât vorbele pe care le rostea. Lasă-mă s-o văd o clipă. Sunt aici de azi-dimineață, aşteptând, dar ea... lasă-mă s-o văd o clipă. Vreau să-i spun... trebuie să-i spun... că am greşit... odată...

Nu se uită nici la Ashley, nici la Scarlett în timp ce vorbea, dar doctorul Meade îşi lăsă privirea rece să cadă asupra lui Scarlett.

— Am să văd, domnişoară India, spuse el scurt. Dar numai dacă-mi dai cuvântul că n-ai s-o oboseşti spunându-i c-ai greşit. Ea ştie că ai greşit, şi n-ar face decât s-o mâhnească văzându-te că-ți ceri iertare.

Pitty începu, cu timiditate:
— Te rog, doctore…
— Domnişoară Pitty, ştii bine că ai să ţipi şi ai să leşini.
Pitty îşi înălţă trupul ei mic şi îndesat, şi privirea ei o înfruntă pe a doctorului. Ochii îi erau uscaţi, şi toate trăsăturile ei exprimau demnitatea.
— Draga mea, niţel mai târziu, spuse doctorul cu oarecare blândeţe. Vino, Scarlett.
Păşiră în vârful picioarelor, de-a lungul holului, îndreptându-se spre uşa închisă, unde doctorul îşi lăsă mâna, apăsând-o, pe umărul lui Scarlett.
— Bagă de seamă, şopti el fără ocolişuri, să nu faci scene şi să nu începi cu mărturisiri, ca la patul de moarte al cuiva, că să ştii că te strâng de gât! Nu te uita la mine cu aerul ăsta nevinovat. Ştii bine ce vreau să spun. Melly trebuie să moară uşor, şi nu-ţi dau voie să-ţi uşurezi conştiinţa spunându-i cine ştie ce despre Ashley. N-am brutalizat niciodată o femeie, dar dacă te apuci să spui ceva, o să ai de-a face cu mine.
Deschise uşa şi, mai înainte ca Scarlett să poată răspunde ceva, o împinse în odaie, închizând uşa în urma ei. Camera, cu mobila ei modestă de nuc, se afla în semiobscuritate, lampa fiind umbrită. Era o încăpere mică, în care domnea o rânduială de şcolăriţă; patul mic, strâmt şi cu spătar scund, perdelele simple şi strânse de o parte şi de alta a ferestrei, scoarţele curate dar învechite de pe podea, contrastau cu luxul odăii de dormit a lui Scarlett, cu mobila ei sculptată, ca şi cu draperiile de brocart roz, sau cu covoarele ei cu trandafiri.
Melanie zăcea în pat, cu trupul ei stors de vlagă, micuţ ca al unei fetiţe, ascuns sub plapumă. Cele două cozi negre îi încadrau obrazul, iar ochii închişi se adânciseră în orbite. Zărind-o, Scarlett rămase înmărmurită şi se sprijini de uşă. Cu tot întunericul din odaie, îşi dădea seama că obrajii Melaniei erau galbeni

ca ceara. Sângele pierise din ei, iar nasul se subțiase cu totul. Până în clipa aceea, Scarlett mai nădăjduise că doctorul Meade se înşela. Dar acum ştia. În spitale, în timpul războiului, văzuse prea multe chipuri cu nasul acela subțiat, spre a nu-şi da seama ce prevestea.

Melanie era pe moarte. Dar sufletul lui Scarlett se împotrivi, o clipă, să accepte acest gând. Melanie nu putea să moară. Era cu neputință să moară. Dumnezeu n-o va lăsa să moară, când ea, Scarlett avea atâta nevoie de ea. Niciodată, mai înainte, nu-şi dăduse seama că avea nevoie de Melanie. Dar acum înțelese adevărul, care pătrunse până în adâncurile cele mai ascunse ale sufletului ei. Se bizuise pe Melanie la fel de mult ca pe sine însăşi, dar nu-şi dăduse niciodată seama de asta. Acum Melanie dispărea, şi Scarlett nu ştia cum va putea trăi fără ea. În clipa asta, pe când păşea în vârful picioarelor spre trupul acela liniştit, cu spaima în suflet, îşi dădu seama că Melanie fusese scutul şi sabia ei, mângâierea şi tăria ei.

„Trebuie s-o păstrez! N-o pot lăsa să mă părăsească!” se gândi ea, lăsându-se jos lângă pat, cu foşnet de fuste. Apucă în grabă mâna moale ce zăcea pe plapumă şi se îngrozi de răceala ei.

— Eu sunt, Melly, spuse ea.

Ochii Melaniei se deschiseră puțin, apoi, ca şi cum ar fi fost mulțumită că era cu adevărat Scarlett, îi închise din nou. După o clipă, răsuflă mai adânc şi şopti:

— Îmi făgăduieşti?

— Orice vrei!

— Băiatul... ai grijă de el.

Scarlett putu numai să încuviințeze din cap, cu un nod în gât, apoi strânse încetişor, în semn de asentiment, mâna pe care o ținea într-a ei.

— Ți-l încredințez, şi o urmă de surâs i se ivi pe față. Ți l-am mai încredințat o dată, înainte... ții minte?... Înainte de-a se naşte.

Dacă-şi mai amintea? Putea oare să uite timpurile

acelea? Ca şi cum ziua aceea s-ar fi întors, simţi căldura înăbuşitoare a după-amiezii de septembrie, îşi aminti groaza lor de yankei, auzi tropotul trupelor care se retrăgeau, glasul Melaniei care o ruga să ia ea copilul dacă va muri… Îşi amintea şi cât de mult o urâse pe Melanie în ziua aceea, şi cum îi dorise moartea.

„Am ucis-o”, se gândi ea, superstiţioasă. „De atâtea ori i-am dorit moartea, încât Dumnezeu m-a auzit şi acum mă pedepseşte”.

— Oh, Melly, nu vorbi aşa. Ştii bine că-ţi vei reveni…

— Nu. Făgăduieşte-mi.

Scarlett înghiţi în sec.

— Ştii bine că-ţi făgăduiesc. Îl voi ţine ca pe copilul meu.

— La colegiu? întrebă vocea stinsă a Melaniei.

— Oh, da! Şi la universitatea Harvard, şi în Europa, şi unde-o vrea el… şi… şi… un cal… şi lecţii de muzică… Ah, Melly, încearcă! Fă o sforţare!

Tăcerea coborî din nou, iar pe faţa Melaniei se vedea că făcea un efort ca să mai poată vorbi.

— Ashley, spuse ea. Ashley şi cu tine…

Glasul ei slăbi şi tăcu.

Când auzi numele lui Ashley, inima lui Scarlett se opri, ca un bloc de granit în pieptul ei. Vasăzică, Melanie ştiuse tot timpul! Scarlett îşi lăsă capul pe plapumă, şi hohotul de plâns care nu voia să iasă îi strângea gâtul sufocând-o. Melanie ştia. Scarlett nu mai simţea nici ruşine acum – doar o remuşcare nebună pentru că pricinuise durere acestei fiinţe atât de blânde. Melanie ştiuse… şi totuşi fusese prietena ei cea mai bună. Ah, de-ar putea să retrăiască anii aceia! Nici nu s-ar mai uita vreodată la Ashley. „Oh, Doamne!” se rugă ea repede. „Te rog, las-o să trăiască! Am să mă răscumpăr faţă de ea. Am să fiu bună cu ea. N-am să mai vorbesc niciodată cu Ashley, cât voi trăi, dac-o laşi să trăiască”.

— Ashley, spuse Melanie slab, iar degetele ei se întinseră către capul aplecat al lui Scarlett.

Degetul mare şi arătătorul o trăgeau de păr, fără putere, ca degetele unui copil mic. Scarlett ştia ce însemna asta: Melanie îi cerea să se uite la ea. Dar nu putea să-şi ridice capul, nu putea să privească în ochi pe Melanie şi să citească acolo adevărul.

— Ashley, şopti Melanie din nou, şi Scarlett făcu o sforțare.

În ziua Judecății de Apoi, când avea să privească pe Dumnezeu în ochi, citindu-şi acolo sentința, n-avea să fie atât de greu cum era acum. Sufletul ei era mic, umilit. Dar capul şi-l ridică.

Nu văzu decât aceiaşi ochi negri, iubitori, pe care moartea îi adâncea şi-i încețoşa, aceeaşi gură blândă, obosită, care se lupta să vorbească. Nicio mustrare nu se citea acolo, nicio acuzare şi nicio spaimă, doar teama că nu va mai avea putere să vorbească.

O clipă, Scarlett fu prea uluită ca să simtă vreo uşurare. Apoi, ținând mai strâns mâna Melaniei, o cuprinse un val de caldă recunoştință față de Dumnezeu şi, pentru prima oară din copilărie, făcu şi ea o rugăciune umilă, lipsită de egoism.

„Îți mulțumesc, Doamne. Nu sunt vrednică, dar îți mulțumesc că n-ai lăsat-o să ştie”.

— Ce-i cu Ashley, Melly?

— Ai să-l… îngrijeşti?

— Oh, da.

— Răceşte… atât de uşor.

Urmă un răstimp de tăcere.

— Să ai grijă de… afacerile lui… înțelegi?

— Da, înțeleg. Voi avea grijă.

Melanie făcu o mare sforțare.

— Ashley este atât de… nepractic!

Numai moartea o putea face pe Melanie să spună aşa ceva despre bărbatul ei.

— Ai grijă de el, Scarlett… dar… să nu observe niciodată.

— Voi avea grijă de el şi de afacerile lui, în aşa fel

încât să nu-şi dea seama niciodată. Îi voi da sugestii şi sfaturi.

Melanie încercă să zâmbească, un zâmbet slab dar triumfător, când întâlni privirea lui Scarlett. Privirile lor stabiliră învoiala prin care ocrotirea lui Ashley Wilkes trecea de la o femeie la alta, fără ca mândria lui de bărbat să fie jignită.

Acum fața obosită a Melaniei nu mai era chinuită, ca şi cum şi-ar fi recăpătat liniştea, odată cu făgăduiala lui Scarlett.

— Eşti aşa de deşteaptă... şi curajoasă... ai fost întotdeauna aşa de bună cu mine...

Auzind vorbele ei, Scarlett simți iarăşi un nod în gât şi-şi acoperi gura cu mâna, ca să oprească hohotul de plâns. Ar fi vrut să plângă ca un copil, strigând: „Am fost un diavol! Te-am nedreptățit! N-am făcut niciodată nimic pentru tine! Totul a fost pentru Ashley!”

Se ridică în grabă în picioare, muşcându-şi degetul mare ca să-şi recapete stăpânirea de sine. Îşi aminti de cuvintele lui Rhett: „Ea te iubeşte. Asta îți va fi crucea”. Ei, acuma crucea va fi şi mai greu de dus. Destul de rău că încercase prin toate mijloacele să i-l ia pe Ashley. Acum însă era şi mai dureros faptul că Melanie, care avusese întotdeauna o încredere oarbă în ea, îi arăta aceeaşi dragoste şi încredere în ceasul morții. Nu, nu putea să vorbească. Nu putu nici măcar să spună: „Fă o sforțare ca să trăieşti”. Trebuia s-o lase să moară uşor, fără luptă, fără lacrimi, fără durere.

Uşa se deschise puțin şi doctorul Meade apăru în prag, făcându-i semne autoritare. Scarlett se aplecă peste pat, înghițindu-şi lacrimile şi, luând mâna Melaniei, şi-o puse pe obraz.

— Noapte bună, spuse ea, şi vorbi mai liniştit decât sperase că va putea s-o facă.

— Făgăduieşte-mi, se auzi ca o şoaptă şi mai pierită.

— Orice, draga mea.

— Căpitanul Butler... să fii bună cu el. Te... iubeşte

atât de mult!

„Rhett!” se gândi Scarlett uluită, şi cuvântul acestea nu-i spunea nimic.

— Da, desigur, spuse ea mecanic şi, sărutându-i uşor mâna, o aşeză la loc pe pat.

— Spune doamnelor să vină numaidecât, şopti doctorul intrând în cameră.

Cu ochii împăienjeniți, văzu pe India şi pe Pitty urmându-l pe doctor în odaie, ținându-şi fustele lipite de trup ca să nu foşnească. Uşa se închise în urma lor şi casa fu plină de tăcere. Ashley nu era pe nicăieri. Scarlett îşi lipi capul de perete, ca un copil rău pus la colț, şi-şi frecă gâtul care o durea.

Dincolo de uşa aceea Melanie se stingea, şi odată cu ea pierea sprijinul pe care se bizuise ea atâția ani, fără să-şi dea seama. De ce, ah, de ce nu-şi dăduse seama mai înainte cât de mult o iubea pe Melanie şi ce mare nevoie avea de ea? Dar cine s-ar fi gândit că în Melanie, atât de mică şi de ştearsă, se afla un munte de putere? Melanie, care se sfia să plângă față de străini, care nu îndrăznea să ridice glasul ca să-şi spună părerea, care se temea de dezaprobarea doamnelor mai în vârstă, Melanie care n-ar fi speriat un pui? Şi totuşi…

Mintea lui Scarlett răscoli trecutul până în amiaza aceea înăbuşitoare de la Tara, când fumul cenuşiu se ridicase deasupra unui trup în uniformă albastră şi când Melanie stătuse în capul scării, cu sabia lui Charles în mână. Scarlett îşi aminti că gândise atunci: „Ce prostie! Melanie nici n-are puterea să ridice sabia!” Dar acum ştia că, la nevoie, Melanie s-ar fi repezit pe scări în jos, şi l-ar fi omorât pe yankeu… sau ar fi fost ea ucisă.

Da, Melanie stătuse acolo, în acea zi, cu sabia în mână, gata să se bată pentru ea. Iar acum, privind cu tristețe îndărăt, Scarlett îşi dădu seama că Melanie stătuse întotdeauna alături de ea cu sabia în mână, ştearsă ca şi umbra ei, iubitoare, luptându-se pentru ea

cu credință oarbă, pătimașă, înfruntând pe yankei, focul, foametea, sărăcia, opinia publică, înfruntând chiar şi rudele ei dragi.

Scarlett simțea că-şi pierde curajul şi încrederea în sine, văzând că sabia, care stătuse între ea şi restul lumii, reintră pentru totdeauna în teacă.

„Melly e singura prietenă pe care am avut-o vreodată”, se gândi ea deznădăjduită, „singura femeie care m-a iubit cu adevărat, în afară de mama. E la fel ca mama. Oricine o cunoştea, se agăța de fustele ei, şi n-o mai lăsa”.

Şi deodată i se păru că, dincolo de uşa aceea, se află Ellen, părăsind lumea pentru a doua oară. Apoi se văzu iarăşi la Tara, cu zgomotele vieții în urechi, deznădăjduită la gândul că nu putea înfrunta viața fără puterea celor slabi, blânzi şi cu inima bună.

Scarlett rămase în hol, nehotărâtă, speriată, şi lumina puternică a focului din salon arunca umbre lungi şi subțiri pe pereți. Casa era cumplit de tăcută, şi tăcerea o străpungea ca o ploaie subțire şi rece. Ashley! Unde era Ashley?

Se îndreptă spre salon, căutându-l, aşa cum caută un animal înghețat focul. Dar nu era acolo. Trebuia să-l găsească. Descoperise puterea Melaniei şi-şi dădea seama că depindea de ea – şi tocmai atunci o pierduse. Dar rămânea Ashley. Îi rămânea Ashley, care era puternic, înțelept şi mângâietor. În Ashley şi în dragostea lui va găsi puterea pe care să-şi bizuie slăbiciunea, vagăsi curajul ca să-şi domolească frica şi să-şi aline tristețea.

Trebuie să fie în odaia lui, se gândi ea şi, trecând prin hol în vârful picioarelor, bătu la uşă. Nu primi niciun răspuns, aşa că deschise uşa. Ashley stătea în fața scrinului, şi se uita la nişte mănuşi cârpite ale Melaniei. Mai întâi ridică una din ele şi o privi, ca şi cum n-o mai văzuse niciodată. Apoi o puse uşor jos, de parcă ar fi fost de sticlă, şi o ridică pe cealaltă.

Scarlett îl strigă: „Ashley!”, cu glasul tremurător, iar el se întoarse şi o privi. Ceața şi amorțeala pieriseră din ochii lui cenuşii, care erau acum larg deschişi şi fără mască. Şi în ei Scarlett citi o spaimă asemenea spaimei ei, o slăbiciune mai mare decât a ei, o uluire mai adâncă decât ar putea ea cunoaşte vreodată. Simțământul de groază care-o cuprinsese în hol se accentuă mai mult acum, văzându-l pe Ashley. Se îndreptă spre el.

— Mi-e frică, spuse ea. Oh, Ashley, susține-mă. Mi-e aşa de frică!

Ashley nu făcu nicio mişcare înspre ea, dar se uită fix, strângând mănuşa cu ambele mâini. Scarlett puse o mână pe brațul lui şi şopti:

— Ce e?

Ochii lui o privirà stăruitori, căutând disperați ceva pe care nu-l puteau găsi. În sfârşit vorbi, şi parcă nu era glasul lui.

— Aveam nevoie de tine, spuse el. Voiam să fug în căutarea ta... aş fi fugit ca un copil care caută mângâiere... şi acum găsesc un alt copil, şi mai speriat, venind spre mine.

— Tu, nu... nu se poate... ție nu poate să-ți fie frică, exclamă. Nimic nu te-a speriat vreodată. Dar eu... Tu ai fost întotdeauna aşa de tare...

— Dacă am fost vreodată tare, era din cauză că o aveam pe ea să mă susțină, spuse el, şi vocea i se frânse şi privi iarăşi mănuşa, mângâindu-i degetele. Şi-acum... toată... puterea mea se duce odată cu ea.

Era atâta disperare în glasul lui şoptit, încât ea lăsă mâna în jos, şi făcu un pas înapoi. Iar în tăcerea ce urmă, simți că-l înțelege cu adevărat, pentru prima oară în viața ei.

— Dar, spuse ea încet, dar, Ashley, o iubeşti, nu-i aşa?

Ashley vorbi cu o sforțare.

— Ea este singurul vis care a trăit şi a dăinuit fără să piară în fața realității.

„Vis!” se gândi ea cu o uşoară enervare, ca pe vremuri. „Numai la vise se gândeşte! Niciun pic de simț practic!”

Cu inima grea şi înăcrită, spuse:

— Ai fost un prost, Ashley. Tu nu vedeai că ea face cât un milion de fete ca mine?

— Scarlett, te rog! Dac-ai şti prin ce-am trecut, de când doctorul a...

— Prin ce-ai trecut! Crezi că eu... Oh, Ashley, ar fi trebuit să ştii, cu ani în urmă, că pe ea o iubeai, nu pe mine! De ce n-ai ştiut? Toate ar fi fost altfel, atât de... Ah, trebuia să-ți dai seama, în loc să-mi vorbeşti mereu despre onoare şi sacrificiu! Dacă mi-ai fi spus-o mai de mult, aş fi... M-ar fi distrus, şi totuşi aş fi îndurat, cred. Ai aşteptat până acum, când Melly e pe moarte, ca să descoperi asta, şi acum e prea târziu ca să mai faci ceva. Oh, Ashley, se spune că bărbații îşi dau seama de lucrurile astea... nu femeile! Ar fi trebuit să-ți dai seama că o iubeai pe ea şi că pe mine mă doreai aşa cum... aşa cum o doreşte Rhett pe ființa aceea, Watling!

Ashley se crispă la auzul cuvintelor ei, dar ochii săi o priviră drept în față, rugători, cerând tăcere, mângâiere. Fiecare trăsătură a chipului său recunoştea adevărul spuselor ei. Chiar încovoierea umerilor dovedea că mustrarea de sine era mai cumplită decât a ei. Ashley rămase tăcut în fața ei, strângând mănuşa de parcă ar fi fost o mână înțelegătoare, iar în tăcerea ce urmă, indignarea ei făcu loc milei, şi dispretului față de sine. O mustra conştiința. Ea lovea acum într-un om lovit, care nu putea să se apere – şi făgăduise Melaniei că o să aibă grijă de el.

„Şi îndată după ce i-am făgăduit, am venit aici şi i-am spus numai răutăți jignitoare, când n-avea niciun rost să i le spun. El ştie adevărul, şi asta îl doboară”, se gândi ea deznădăjduită. „Nu e un om matur. E un copil, ca şi mine, şi e cuprins de spaimă, fiindcă o pierde. Melly ştia cum o să fie... Melly îl cunoaşte mult mai bine

ca mine. De aceea mi-a spus să am grijă de el şi de Beau. Cum o să îndure Ashley moartea ei? Eu pot să îndur. Am trecut prin prea multe. Dar el – el nu poate face nimic fără ea”.

— Iartă-mă, dragul meu, spuse ea cu blândeţe, întinzându-i braţele. Ştiu că suferi. Dar nu uita că ea nu ştie nimic… nici măcar n-a bănuit… Dumnezeu tot a fost bun cu noi.

Ashley se repezi spre ea, apucând-o orbeşte în braţe. Ea se ridică în vârful picioarelor, ca să-şi apese obrazul cald peste obrazul lui, iar cu mâna îi netezi părul.

— Nu plânge, Ashley. Ea ar dori să fii curajos. O să te cheme peste o clipă, şi atunci trebuie să fii tare. Nu trebuie să vadă că ai plâns. Ar mâhni-o prea tare.

Ashley o ţinea atât de strâns, încât Scarlett răsufla cu greutate, în timp ce glasul lui înecat îi şoptea în ureche.

— Ce-o să mă fac? Nu pot… nu pot trăi fără ea!

„Nici eu nu pot”, se gândi ea, înfiorându-se la perspectiva viitorului fără Melanie. Dar deodată, cu o sforţare, îşi recăpătă cumpătul. Ashley se bizuia pe ea, Melanie se bizuia pe ea. Aşa cum făcuse altădată, într-o seară cu lună, la Tara, când era beată şi sleită de puteri, se gândi: „Poverile sunt pentru umeri destul de tari ca să le ducă”. Şi umerii ei erau puternici, iar ai lui Ashley slabi. Scarlett îşi îndreptă trupul pentru a duce povara şi, cu o seninătate pe care n-o simţea, îi sărută obrazul umed, fără patimă şi fără dorinţă, doar cu o blândeţe liniştită.

— Lasă, o să fie bine, spuse ea.

Deodată, în hol se deschise o uşă, cu o violenţă neaşteptată, iar doctorul Meade strigă, pe un ton repezit:

— Ashley! Iute!

„O, Doamne! S-a dus!” se gândi Scarlett. „Şi Ashley care nu şi-a luat rămas bun! Dar poate că…”

— Grăbeşte-te! strigă ea tare, împingându-l, fiindcă el rămăsese ca trăsnit. Grăbeşte-te!

Deschise uşa şi-l împinse afară. Electrizat de cuvintele ei, Ashley se repezi în hol, cu mănuşa tot strânsă în mână. Scarlett îi auzi paşii grăbiţii, apoi prinse zgomotul uşii care se închidea.

Exclamă din nou: „Oh, Doamne!” şi, îndreptându-se către pat, se aşeză acolo, cu capul în mâini. Se simţea deodată frântă, mai obosită de cum fusese vreodată în viaţa ei. Odată cu zgomotul uşii care se închidea, încordarea sub care stătuse, încordarea care-i dăduse puteri, se curmă dintr-odată. Îşi simţea trupul istovit şi sleit de emoţii. Acum nu mai simţea nici mâhnire, nici remuşcări, nici teamă, nici uluire. Era ostenită de moarte, iar mintea ei ticăia prosteşte, mecanic, la fel cu ceasul de pe cămin.

În mijlocul deprimării, un gând i se ivi în minte. Ashley n-o iubea şi n-o iubise niciodată cu adevărat – şi gândul acesta n-o durea. Ar fi trebuit s-o doară. Ar fi trebuit să fie deznădăjduită, cu inima zdrobită, blestemându-şi soarta. Se bizuise atâta vreme pe dragostea lui! Dragostea aceasta o susţinuse de atâtea ori în momentele grele ale vieţii! Dar acesta era adevărul. El n-o iubea – şi ei nu-i pasă. Nu-i păsa, fiindcă nici ea nu-l iubea. Nu-l iubea, aşa încât nimic din ce putea face ori spune el nu izbutea s-o doară.

Se întinse pe pat, aşezându-şi capul obosit pe pernă. Era de prisos să încerce să se împotrivească gândului acestuia, era de prisos să-şi spună: „Dar îl iubesc. L-am iubit ani de-a rândul. Dragostea nu se poate preface în indiferenţă, dintr-o clipă în alta”.

Dar se putea preface, şi se prefăcuse într-adevăr.

„El n-a existat niciodată altundeva decât în închipuirea mea”, îşi spuse ea, istovită. „Am iubit pe cineva plăsmuit de mine, cineva care e la fel de mort ca şi Melly. Am croit un rând de haine frumoase şi m-am îndrăgostit de o fantomă. Iar în clipa când s-a ivit Ashley, frumos şi deosebit de ceilalţi cum era, l-am îmbrăcat cu costumul acela, făcându-l să-l poarte,

indiferent dacă-i venea ori nu. Şi nu mi-am dat silința să văd cine era el cu adevărat. Am continuat să iubesc hainele frumoase – dar nu pe el”.

Acum putea privi îndărăt, spre anii lungi care trecuseră, şi se vedea îmbrăcată în rochia de creton verde înflorat, stând în soarele de la Tara, fermecată de călărețul cel tânăr, cu părul lui blond, şi strălucitor ca un coif de argint. Vedea limpede de tot că nu fusese decât un capriciu al ei din tinerețe, nimic mai mult decât dorința ei de copil răsfățat de-a avea cerceii aceia verzi, pentru care îl sâcâise atâta pe Gerald. Căci, de îndată ce intrase în stăpânirea lor, cerceii îşi pierduseră farmecul, aşa cum totul în afară de bani îşi pierdea farmecul, atunci când îi aparținea. Ashley, şi el, şi-ar fi pierdut din farmec dacă, în zilele acelea îndepărtate i-ar fi dat satisfacția să-i poată refuza cererea în căsătorie. Dacă l-ar fi văzut la picioarele ei, aprins, stăruitor, gelos, întristat, rugător, la fel cu ceilalți, înflăcărarea pătimaşă care o cuprinsese s-ar fi stins, pierind la fel de uşor cum piere ceața în fața soarelui şi a vântului, de îndată ce ar fi întâlnit un alt bărbat.

„Ce smintită am fost!” se gândi ea cu amărăciune. „Iar acum trebuie să plătesc pentru prostia mea. Am obținut ceea ce am dorit de atâtea ori să se întâmple. Am dorit moartea lui Melly, ca să-l pot avea pe el. Iar acum ea e moartă, el îmi aparține, dar nu-l mai vreau. Blestemata aceea de onoare a lui îl va face să mă întrebe dacă nu vreau să mă despart de Rhett şi să mă mărit cu el. Să mă mărit cu el? Nu l-aş lua nici pe o tipsie de argint! Dar acum îmi stă agățat de gât, şi are să-mi rămână aşa o viață întreagă. Tot restul vieții mele va trebui să am grijă de el ca să nu moară de foame şi să nu fie jignit de ceilalți. M-am ales cu încă un copil, care să stea prins de fustele mele. Mi-am pierdut iubitul şi mă trezesc cu un copil. Dacă n-aş fi făgăduit lui Melly, aş... nu m-aş sinchisi, chiar dacă nu l-aş mai vedea niciodată”.

Capitolul LXII

Scarlett auzi şoapte în sala din dos şi, ducându-se la uşă, îi zări pe negri speriaţi, pe Dilcey ţinând în braţe pe Beau care dormea, pe unchiul Peter plângând şi pe bucătăreasă ştergându-şi cu şorţul faţa ei mare şi plină. Toţi trei o priviră, întrebând-o fără cuvinte ce le rămânea de făcut. Scarlett se uită spre salon şi zări pe India şi pe mătuşa Pitty, amuţite, mână în mână, India uitând pentru prima oară să-şi dea aere înţepate. Ca şi negrii, ele o priveau rugător, aşteptând un cuvânt de îmbărbătare. Scarlett intră în salon, iar cele două femei veniră lângă ea.

— Oh, Scarlett, ce... începu mătuşa Pitty, şi gura ei grasă, copilăroasă tremura uşor.

— Dacă-mi spuneţi un cuvânt, încep să ţip, exclamă Scarlett.

Nervii ei, supuşi la încercări prea mari, făcură ca vocea să-i sune aspru, în timp ce mâinile i se crispau. Ideea de a vorbi acum despre Melanie, de a lua măsurile inevitabile în asemenea împrejurări, o crispa toată.

— Nu vreau să aud nimic, de la niciuna dintre voi.

În faţa tonului ei autoritar, cele două femei se dădură îndărăt, îndurerate şi deznădăjduite. „Nu trebuie să plâng în faţa lor”, se gândea ea. „Nu trebuie să-mi dau drumul acum, fiindcă or să înceapă şi ele să plângă, şi pe urmă se pornesc şi negrii, şi înnebunim cu toţii. Trebuie să mă stăpânesc. Am atâtea de făcut. Trebuie să

văd de dricar, şi să pregătesc înmormântarea, şi să am grijă de curăţenia din casă, şi să fiu aici când o să vină lumea să plângă pe umărul meu. Ashley nu e în stare să facă lucrurile astea, şi nici Pitty sau India. Eu trebuie să le fac. O, ce sarcină grea! Totdeauna sarcinile astea sunt grele, şi totdeauna e altcineva care să le ia asupră-şi!”

Se uită la feţele uluite, jignite în suferinţa lor, ale Indiei şi mătuşii Pitty, şi o cuprinse remuşcarea. Melaniei nu i-ar fi plăcut s-o vadă repezind pe fiinţele acelea care o iubeau.

— Îmi pare rău că am vorbit aşa, spuse ea cu greutate. E doar pentru că... Îmi pare rău, mătuşă. Mă duc puţin afară, pe verandă. Trebuie să fiu singură, puţin. Apoi mă întorc şi vom...

O mângâie pe mătuşa Pitty, apoi trecu repede spre uşa din faţă, ştiind că, dacă mai rămâne mult în odaie, nu se va putea stăpâni. Trebuia să fie singură. Şi trebuia să plângă, altfel i se frângea inima.

Ieşi pe veranda întunecată, închizând uşa îndărătul ei, şi simţi aerul umed de seară cum îi răcorea obrajii. Ploaia încetase şi nu se auzea niciun sunet, în afară de picăturile de apă căzând de pe streaşină. Lumea era învăluită într-o ceaţă deasă, o ceaţă rece, ce aducea cu boarea ei mirosul anului ce se sfârşea. Toate casele, de cealaltă parte a străzii, erau întunecate, în afară de una, de unde venea o rază de lumină, dintr-o lampă din fereastră, o rază ce se lupta cu ceaţa şi se frângea în fire aurii plutind în lumină. Părea că întreg universul era învăluit într-o pătură nemişcată de fum negru. Şi întreg universul era tăcut.

Scarlett îşi rezemă capul de un stâlp al verandei şi încercă să plângă, dar nicio lacrimă nu veni. Jalea era prea mare ca să poată plânge. Tot trupul îi tremura. Auzea parcă prăbuşindu-se în juru-i cele două citadele ale vieţii ei. Stătu o clipă, încercând să-şi spună ca de obicei: „Am să mă gândesc la toate astea mâine, când voi putea îndura”. Dar formula magică îşi pierduse din

tărie. Trebuia să se gândească la două lucruri acum: la Melanie, şi cât de mult o iubea şi avea nevoie de ea; la Ashley şi la orbirea ei încăpăţânată care o împiedicase să-l vadă aşa cum era. Şi ştia că gândurile acestea aveau s-o doară tot atât de mult mâine, şi apoi în fiecare zi a vieţii ei.

„Nu mă pot întoarce acum, acolo, să vorbesc cu ele”, se gândi ea. „Nu-l mai pot privi în faţă pe Ashley astă-seară, ca să-l consolez. Nu astă-seară! Mâine dimineaţă voi veni să fac tot ceea ce trebuie, să spun ceea ce trebuie pentru a-i consola. Astă-seară nu pot. Mă duc acasă.”

Acasă, însemna la câteva minute depărtare. Nu mai voi să aştepte să-i înhame caii Peter, care plângea, ori pe domnul Meade, ca s-o conducă cu trăsura lui. Nu putea să îndure lacrimile unuia, nici mustrarea tăcută a celuilalt. Coborî în grabă treptele casei, pe întuneric, fără haină şi fără bonetă, înfundându-se în noaptea ceţoasă. O luă pe după colţul casei şi o porni la deal spre Strada Piersicului, mergând printr-un univers tăcut şi umed, unde paşii ei nu făceau niciun zgomot, ca în vis.

Pe când urca dealul, cu inima grea de lacrimi ce nu voiau să curgă, o cuprinse o senzaţie ciudată, ireală, de parcă ar mai fi fost odată prin locurile acestea întunecoase şi reci, şi în aceleaşi împrejurări; ba nu o dată, chiar de mai multe ori. „Ce prostie”, se gândi ea neliniştită, iuţind pasul. Nervii îi jucau o festă. Dar senzaţia stăruia, cuprinzându-i pe nesimţite întreaga minte. Privi în jurul ei cu teamă, dar senzaţia creştea, stranie şi totuşi cunoscută. Scarlett înălţă capul, ca un animal care simte primejdia. „Sunt foarte obosită, şi atâta tot”, căută ea să se liniştească. „Şi noaptea e atât de ceţoasă, atât de ciudată. N-am mai văzut în viaţa mea o ceaţă atât de deasă, în afară de… În afară de…”

Atunci, cu o strângere de inimă, înţelese. Ştia. De atâtea ori, în vis, alergase printr-o ceaţă ca asta, printr-o

țară bântuită de strigoi, plină de o ceață groasă, rece, de umbre care se întindeau s-o apuce. Visa oare din nou, sau visul se prefăcuse în realitate?

O clipă, simțul realității o părăsi și se simți pierdută. Cunoscuta senzație din visul ei de groază o cuprinse cu totul, mai puternică decât oricând, iar inima începu să-i bată cu putere. Se afla iarăşi în regatul tăcerii şi al morții, ca odinioară la Tara. Tot ce avea oarecare însemnătate pe lume – se dusese. Viața nu mai era decât o ruină şi spaima îi cuprinse sufletul ca un vânt înghețat. Grozăvia ceții şi a celor aflate în ceață – toate încercau s-o învăluie. Începu să alerge. La fel cum alergase de sute de ori în vis, aşa alerga acum, orbeşte, fără să ştie încotro, gonită de o groază fără nume, în căutarea adăpostului ce se afla pe undeva în ceața cenuşie.

Fugea mereu la deal, pe strada întunecoasă, cu capul plecat, cu inima bătându-i ca un ciocan, cu buzele umede de aerul nopții, în timp ce pomii se înălțau deasupra ei amenințători. Undeva, undeva în lumea asta sălbatică, de tăcere şi ceață, se găsea un adăpost! Fugea la deal, cu răsuflarea tăiată, iar fustele ude i se înfăşurau în jurul gleznelor; plămânii erau gata să se spargă şi corsetul o strângea, apăsându-i coastele pe inimă.

Atunci, deodată, în fața ochilor ei se ivi o lumină, apoi un şir de lumini licărind slab, totuşi lumini adevărate. În visul ei nu existaseră lumini, nimic decât ceață cenuşie. Mintea i se încleştă asupra lor. Lumina însemna securitate, oameni, realitate. Deodată se opri din fugă, îşi prinse mâinile una într-alta şi se strădui să-şi sugrume spaima, privind stăruitor la şirul de felinare care-i arătau că se afla pe Strada Piersicului, în Atlanta, şi nu în universul cenuşiu de coşmar populat de strigoi.

Se aşeză cu greutate pe o margine de zid, luptându-se cu nervii ei, ca şi cum ar fi tras de nişte sfori care-i alunecau printre degete.

„Alergam, alergam… ca o nebună”, se gândi ea, şi tot trupul îi tremura, pe măsură ce teama o părăsea, iar bătăile inimii i se potoleau. „Dar încotro alergam?”

Răsuna mai uşor acum; şezu câtva timp, apăsându-şi pieptul cu mâna şi privi de-a lungul Străzii Piersicului. Acolo sus, la capătul străzii, era casa ei. Fiecare fereastră îi apărea luminată, iar luminile păreau că vor să străpungă ceața, care încerca să le micşoreze sclipirea. Acasă! Era casa ei! Se uită cu recunoştință, cu dor, spre apariția aceea solidă, îndepărtată şi în suflet începu să i se pogoare liniştea.

Acasă! Acolo voise ea să se ducă. Într-acolo fugise. Acasă, la Rhett!

Când îşi dădu seama de acest adevăr, simți ca şi cum i-ar fi căzut nişte lanțuri, şi odată cu ele spaima care-o urmărise în vis din seara aceea în care se dusese la Tara şi găsise întreaga lume prăbuşită. La capătul drumului către Tara, simțise că nu mai exista nici adăpost, nici putere, înțelepciune, dragoste, înțelegere – nimic din toate lucrurile acelea care, întrupate în persoana lui Ellen, alcătuiseră temelia copilăriei sale. Şi, deşi obținuse între timp securitatea materială, totuşi în vis era mai departe copilul speriat, pornit să caute securitatea pierdută a acelei lumi pierdute.

Acum ştia care era adăpostul pe care-l căutase în vis, locul acela cald şi sigur ce-i fusese ascuns în ceață. Nu era Ashley – nici vorbă de Ashley! În el nu găseai mai multă căldură decât într-o stafie, nici mai multă securitate decât în nisip. Era Rhett – Rhett, cu brațele lui puternice care s-o țină, cu pieptul lui lat pe care-şi putea rezema capul obosit, şi cu râsul lui batjocoritor care o făcea să vadă totul într-o lumină bună. Rhett, care avea pe deasupra şi o înțelegere deplină, pentru că şi el, ca şi ea, vedea lucrurile aşa cum sunt, fără să se încurce în idei nepractice, precum onoare, sacrificiu, sau o prea mare încredere în firea omului. Şi Rhett o iubea! De ce nu-şi dăduse seama că o iubeşte, în ciuda

spuselor lui? Melanie înțelesese adevărul şi-i spusese, cu ultima ei răsuflare: „Fii bună cu el."

„Oh", se gândi Scarlett, „Ashley nu e singurul om orbit prosteşte. Ar fi trebuit să văd".

Ani de zile întorsese spatele acelui zid de piatră care era dragostea lui Rhett, nesocotind-o în acelaşi fel cum nesocotise şi dragostea Melaniei şi lăudându-se că-şi trăgea puterea din ea însăşi şi din nimeni altcineva. Dar la fel cum îşi dăduse seama, mai devreme, în seara aceea, că Melanie fusese alături de ea în amarnica luptă cu viața, acum îşi dădu seama că Rhett stătuse la spate, în tăcere, iubind-o, înțelegând-o şi fiind oricând gata să-i dea ajutor. Îl vedea pe Rhett la bazar, citind nerăbdarea din ochii ei şi invitând-o la dans, Rhett ajutând-o să scape de servitutea doliului, Rhett călăuzind-o prin foc şi explozii în noaptea când căzuse Atlanta, Rhett împrumutându-i banii cu care pornise afacerile, Rhett consolând-o când se trezea țipând de groază din visul acela cumplit – niciun bărbat nu face asemenea lucruri dacă nu iubeşte la nebunie o femeie!

Din pomi cădeau picuri de apă pe ea, dar nu simțea nimic. Ceața o învăluia, dar nu băga de seamă. Căci în clipa când se gândi la Rhett, cu fața-i oacheşă, cu dinții sclipitori şi cu ochii-i negri şi ageri, se înfioră toată.

„Îl iubesc", se gândi ea şi, ca de obicei, acceptă acest adevăr fără mirare, ca un copil care primeşte un dar. „Nu ştiu cât îl iubesc, dar acesta-i adevărul. Şi dacă n-ar fi fost Ashley la mijloc, mi-aş fi dat seama de mult. Niciodată n-am putut privi lumea, pentru că Ashley îmi stătea în cale".

Îl iubea, aşa lichea, escroc, lipsit de scrupule şi de onoare cum era – adică lipsit de onoare în felul cum înțelegea Ashley onoarea. „Să-l ia dracu' pe Ashley cu onoarea lui!" îşi zise ea. „Onoarea lui Ashley m-a încurcat întotdeauna. Da, chiar de la început, când venea mereu să mă vadă, deşi ştia că familia lui ținea să se însoare cu Melanie. Rhett nu m-a părăsit niciodată,

nici în seara aceea groaznică, la recepția Melaniei, când ar fi trebuit să-mi sucească gâtul. Chiar când m-a lăsat singură pe drum, în seara căderii Atlantei, știa că sunt în siguranță. Știa că mă voi descurca, într-un fel. Chiar când spunea că o să mă facă să plătesc scump faptul că venisem să-i cer bani când era la închisoare. N-avea intenția s-o facă. Mă punea doar la încercare. M-a iubit întotdeauna și am fost atât de rea cu el! De nenumărate ori l-am jignit, dar era prea mândru ca să mi-o arate. Și când a murit Bonnie... Oh, cum de-am putut?"

Se ridică în picioare și privi drept la casa de pe deal. Cu o jumătate de oră în urmă crezuse că pierduse totul în lume, în afară de bani, că pierduse toate lucrurile care făceau ca viața să merite să fie trăită – Ellen, Gerald, Bonnie, Mammy, Melanie și Ashley. A trebuit să piardă totul, ca să-și dea seama că-l iubea pe Rhett – că-l dorea pentru că era puternic și lipsit de scrupule, pentru că era pătimaș și terestru, ca ea.

„O să-i spun totul", se gândi ea. „O să priceapă. A priceput întotdeauna. O să-i spun cât de proastă am fost și cât de mult îl iubesc, și o să-mi răscumpăr neghiobia".

Dintr-odată se simți tare și fericită. Nu se mai temea de întuneric sau de ceață și știa, căci avea inima ușoară, că n-o să-i mai fie frică niciodată. Oricâtă ceață ar învălui-o în viitor, o să știe întotdeauna unde să găsească adăpost. O porni repede pe stradă către casă, și drumul i se păru foarte lung. Mult, mult prea lung. Își sumese fustele și începu să alerge cu pași ușori. Dar de astă-dată nu mai alerga de frică. Alerga pentru că la capătul străzii o așteptau brațele lui Rhett.

Capitolul LXIII

Uşa din faţă era întredeschisă, şi Scarlett pătrunse alergând uşor, cu respiraţia tăiată, în hol, oprindu-se o clipă sub prismele candelabrului ce aruncau sclipiri de curcubeu. Deşi casa era luminată, era plină de tăcere, nu o tăcere a somnului, dar una obosită, de veghe, care nu prevestea nimic bun. Văzu de îndată că Rhett nu se afla în salon, nici în birou, şi inima i se strânse. Nu cumva ieşise să-şi petreacă seara cu Belle, sau cine ştie unde, ca în serile când nu apărea la ora mesei? La asta nu se gândise.

O porni pe scări în sus, ca să-l caute, când observă că uşa sufrageriei era închisă. Avu o strângere de inimă şi privi cu remuşcare spre uşa aceea închisă, amintindu-şi de nenumăratele seri în care Rhett şezuse acolo singur, bând până nu mai putea, şi venea Pork să-l ducă la culcare. Fusese vina ei, dar avea să schimbe lucrurile, acum. Toate aveau să se schimbe de acum înainte – dar, oh, Doamne, fă să nu fie beat astă-seară! Dacă e prea beat, n-o să mă creadă, o să râdă de mine, şi asta îmi va zdrobi inima.

Deschise uşa încetişor şi aruncă o privire înăuntru. Rhett şedea în faţa mesei scufundat în scaun şi în faţa lui se afla o sticlă plină, cu dopul pus şi un pahar care nu fusese folosit. Slavă Domnului, nu era beat! Scarlett deschise uşa de-a binelea, reţinându-se să nu alerge spre el. Dar când Rhett ridică ochii spre ea, ceva în

privirea lui o făcu să rămână încremenită în prag, fără să poată rosti un cuvânt.

Rhett o privi fix, cu ochi întunecați şi grei de oboseală, fără nicio sclipire în ei. Deşi părul ei era despletit, iar respirația i se tăiase şi avea rochia stropită de noroi până la genunchi, expresia lui nu se schimbă, nici nu păru mirat sau batjocoritor. Şi cum stătea în scaun, haina îi făcea cute dezordonate în jurul mijlocului îngroşat, toate liniile arătând ruina unui trup frumos şi sănătos, ca şi vulgaritatea unei fețe altădată viguroase. Băutura şi depravarea lăsaseră urme pe profilul acela pur, ca de medalie; acum nu mai era efigia unui tânăr prinț păgân pe o monedă nouă de aur, ci un Cezar obosit, decadent, pe o monedă de aramă uzată. O privi cum stătea în uşă, cu mâna pe inimă, o privi liniştit, aproape cu blândețe, şi asta o sperie.

— Vino şi şezi jos, spuse el. A murit?

Scarlett încuviință dând din cap şi înaintă şovăind spre el, căci noua expresie de pe fața lui o încurca. Fără să se ridice, Rhett împinse cu piciorul un scaun, pe care Scarlett se aşeză. N-ar fi vrut să vorbească atât de curând despre Melanie. Nu voia să vorbească despre ea, nu voia să retrăiască clipele înspăimântătoare din ultimul ceas. Avea toată viața înaintea ei ca să vorbească despre Melanie. Acum era îmboldită de dorința pătimaşă de-a striga: „Te iubesc”, şi i se părea că nu există decât seara aceasta, ora aceasta, pentru a-i spune lui tot ce avea pe suflet. Totuşi, ceva de pe fața lui Rhett o opri, şi se gândi deodată ruşinată, că nu e momentul să vorbească de dragoste când Melanie de-abia murise.

— Ei, Dumnezeu s-o ierte, spuse el greoi. A fost singura ființă cu adevărat bună pe care am cunoscut-o.

— Oh, Rhett! strigă ea cu disperare, căci cuvintele lui îi amintiră, dintr-odată, toate câte făcuse Melanie pentru ea. De ce n-ai venit cu mine? A fost cumplit… şi aveam atâta nevoie de tine!

— N-aş fi putut îndura, spuse el simplu, şi tăcu o clipă; apoi, cu o sforțare, spuse încet: Era o adevărată doamnă.

Privirea lui întunecată trecea prin ea şi ochii lui avură aceeaşi expresie ca în seara căderii Atlantei, când, în lumina flăcărilor, îi spusese că pleacă cu armata ce se retrăgea – mirarea unui om care se cunoaşte atât de bine, şi totuşi descoperă în sinea sa sentimente de lealitate ca şi emoții neaşteptate, simțindu-se puțin ridicol.

Privirea lui posomorâtă trecu peste umărul ei, ca şi cum ar fi zărit-o pe Melanie păşind prin odaie şi îndreptându-se spre uşă. În privirea lui nu era nici mâhnire, nici durere, numai uluire, un zguduitor vârtej de emoții moarte încă din copilărie. Spuse din nou:

— Era o adevărată doamnă.

Scarlett se înfioră, iar căldura aceea plăcută, care-i învăluise inima şi care o trimisese acasă zburând parcă, pieri dintr-însa. Înțelese pe jumătate ce se petrecea în mintea lui Rhett, pe când îşi lua rămas bun, în gând, de la singura ființă din lume pe care o respectase; şi se simți din nou deznădăjduită, din pricina unei pierderi ce nu era numai a ei. Nu pricepea prea bine ce simțea în clipa aceea, dar i se păru şi ei că fusese atinsă uşor de un foşnet de fuste, care-o mângâiau lin, pentru ultima dată. Prin ochii lui Rhett vedea cum se duce, nu o femeie, ci o legendă – femeile acelea blânde, bune, modeste dar tari ca oțelul, pe care se bizuise Sudul în război şi în ale căror brațe, mândre şi iubitoare, revenise după înfrângere.

Ochii lui se întoarseră din nou către ea şi glasul îşi schimbă tonul. Acum vorbea cu sânge rece şi fără greutate.

— Vasăzică a murit. Îți convine, nu?

— Ah, cum poți să spui aşa ceva! strigă ea jignită, şi o podidiră lacrimile. Ştii bine cât țineam la ea!

— Nu, nu ştiu deloc. E ceva cu totul neaşteptat, şi în

orice caz o notă bună pentru tine, având în vedere gustul tău pentru lichele, dacă ai reuşit în cele din urmă s-o preţuieşti.

— Cum poţi să vorbeşti aşa? Desigur că o preţuiam! Tu nu ştiai s-o preţuieşti. Tu n-ai cunoscut-o aşa de bine ca mine! Nici nu eşti în stare s-o înţelegi… să înţelegi cât de bună era…

— Crezi? Poate că ai dreptate.

— Se gândea la toţi, numai la ea nu… şi… ultimele ei cuvinte au fost despre tine.

Când întoarse repede privirea spre ea, ochii săi reflectau o adevărată emoţie.

— Ce-a spus?

— Oh, Rhett, nu acum.

— Spune-mi.

Glasul lui era liniştit, dar mâna pe care o aşeză pe încheietura mâinii ei o durea. N-ar fi vrut să-i spună: nu acesta era chipul în care ar fi vrut să ajungă la subiectul dragostei sale, dar mâna lui era autoritară.

— A spus… a spus… „Fii bună cu căpitanul Butler. Te iubeşte atât de mult!”

Se uită fix la ea, apoi dădu drumul mâinii. Pleoapele îi coborâră peste ochi, şi faţa îi rămase lipsită de orice expresie. Se ridică dintr-odată şi, mergând spre fereastră, dădu perdelele la o parte şi privi afară cu interes, de parcă ar mai fi fost ceva de văzut în afară de ceaţă.

— A mai spus ceva? întrebă el fără a întoarce capul.

— M-a rugat să am grijă de Beau, şi i-am făgăduit c-am s-o fac ca şi cum ar fi copilul meu.

— Altceva?

— A spus… de Ashley… mi-a spus să am grijă de Ashley.

Rhett tăcu o clipă, apoi râse încetişor.

— E plăcut să ai consimţământul primei soţii, nu-i aşa?

— Ce vrei să spui?

Rhett se întoarse şi, deşi foarte încurcată, Scarlett se miră văzând că fața lui nu era batjocoritoare. Arăta ca un om care asistă, fără prea mult interes, la sfârşitul unei comedii ce n-a fost grozav de reuşită.

— Cred că m-am exprimat destul de clar. Doamna Melly a murit. Ai destule dovezi împotriva mea ca să poți divorța, iar reputația ta nu e aşa de imaculată încât să ți-o strici divorțând. Principii religioase nu ai, aşa că nici chestiunea bisericii nu te supără. Şi atunci... Ashley şi toate visele tale prind viață, cu binecuvântarea doamnei Melly.

— Să divorțez? strigă ea. Nu! Nu!

Neştiind ce să facă, se repezi spre el şi-l apucă de braț.

— Oh, greşeşti! Eşti cu totul greşit. Nu vreau să divorțez... eu... şi se opri, căci nu găsea cuvintele.

El o apucă de bărbie, întorcându-i încet capul spre lumină, apoi o privi lung în ochi. Scarlett stătea cu ochii ridicați spre el, şi toată inima-i era în ochi, iar buzele-i tremurau, încercând să vorbească. Dar nu putu scoate niciun cuvânt, căci se străduia să găsească pe fața lui un răspuns la emoția ei, o licărire de nădejde, de bucurie. Acum desigur că-şi dădea seama şi el! Dar ochii ei înnebuniți, cercetători, nu vedeau decât acelaşi chip inexpresiv care o derutase de atâtea ori. Rhett îi dădu drumul şi, întorcându-se, se aşeză iarăşi pe scaun, întinzându-şi picioarele cât erau de lungi, cu bărbia în piept, iar ochii săi o priveau pe sub sprâncenele negre într-un chip cu totul impersonal, cercetător.

Scarlett îl urmă şi stătu în fața lui, frământându-şi mâinile.

— Eşti cu totul greşit, începu ea din nou, găsind în sfârşit cuvinte. Rhett, astă-seară când mi-am dat seama, am alergat tot drumul până acasă, pentru a-ți spune. Oh, dragul meu, te...

— Eşti ostenită, spus el, privind-o mai departe cu

atenție. Ai face mai bine să te duci la culcare.

— Dar trebuie să-ți spun!

— Scarlett, spuse el obosit, nu vreau să aud… nimic.

— Dar nu ştii deloc ce vreau să spun!

— Drăguțo, îți stă scris pe față. Ceva, sau cineva, ți-a deschis ochii asupra faptului că nefericitul de Wilkes este un hap prea mare de înghițit, chiar şi pentru tine. Şi, în acelaşi timp, ai început să mă priveşti într-o lumină nouă şi atrăgătoare, spuse el oftând uşor. Nu e nevoie să mai vorbim despre asta.

Scarlett rămase cu gura căscată. Bineînțeles – îi ghicise întotdeauna gândurile. Până acum îi fusese ciudă, dar acum, după prima clipă de uimire, văzându-se atât de străvezie, i se umplu inima de bucurie şi uşurare. Rhett ştia, înțelegea, şi astfel totul devenea mai uşor pentru ea. Nici nu era nevoie să-i mai spună! Desigur, era amărât pentru că-l neglijase atâta vreme, şi fireşte că n-avea încredere în schimbarea asta prea bruscă. Trebuia să-l convingă prin bunătate, să-l câştige cu o caldă declarație de dragoste. Şi cu ce plăcere avea s-o facă!

— Dragul meu, am să-ți spun tot, începu ea, punându-şi mâinile pe brațele scaunului său şi aplecându-se spre el. Am făcut atâtea greşeli, am fost aşa de smintită.

— Scarlett, încetează cu asta. Nu te umili în fața mea. Nu pot îndura asta. Lasă-ne ceva demnitate, o anumită reticență de care să ne amintim din căsătoria noastră. Scuteşte-mă acum, la sfârşit.

Scarlett se îndreptă repede. Acum, la sfârşit? Ce voia să spună cu asta? „La sfârşit?" Care sfârşit? Dimpotrivă, acesta avea să fie doar începutul.

— Şi totuşi am să-ți spun, începu ea în grabă, temându-se să nu-i pună mâna pe gură şi s-o silească să tacă. Oh, Rhett, te iubesc aşa de mult, dragul meu! Cred că te iubesc de ani de zile, dar am fost atât de proastă încât nu mi-am dat seama. Rhett, trebuie să mă

crezi!

O privi, aşa cum stătea în faţa lui, şi privirea lui lungă îi străpunse mintea. Vedea bine că o crede, iar că faptul acesta nu-i trezeşte interesul. Ah, nu cumva avea să fie rău cu ea, tocmai acum? S-o chinuiască, plătindu-i cu aceeaşi monedă?

— Oh, te cred, spuse el în cele din urmă. Dar ce te faci cu Ashley Wilkes?

— Ashley! spuse ea, cu un gest de nerăbdare. Cred… cred că nu-l mai iubesc pe Ashley de ani de zile. A fost… a fost doar aşa, un fel de obişnuinţă pe care o păstrasem din copilărie. Rhett, nici nu mi-aş fi închipuit vreodată că-l iubesc, dac-aş fi ştiut cum este într-adevăr. E un om aşa de neajutorat, de sărac cu duhul, şi tot ce ştie e să pălăvrăgească despre onoare şi adevăr, şi…

— Nu, spuse Rhett. Dacă vrei să-l vezi aşa cum este, fii dreaptă cu el. Nu e altceva decât un gentleman într-o lume care nu e lumea lui, încercând să trăiască în ea după legile unei lumi care a pierit.

— Oh, Rhett, să nu mai vorbim de el! Ce ne mai pasă de el acum? Nu eşti fericit să ştii… vreau să spun, că eu, acum…

Când ochii lui obosiţi îi întâlniră pe ai ei, Scarlett se întrerupse tulburată, ca o fată la prima ei dragoste. Doamne, de-ar ajuta-o puţin! De i-ar întinde braţele, i s-ar cuibări plină de recunoştinţă pe genunchi, punându-şi capul pe pieptul lui. Sărutarea ei ar putea spune mult mai multe decât cuvintele acestea încâlcite. Dar când îl privi, înţelese că Rhett n-o ţinea la distanţă doar ca s-o necăjească. Arăta sfârşit, ca şi cum cele spuse de ea n-aveau nicio însemnătate.

— Fericit? spuse el. Cândva, aş fi mulţumit lui Dumnezeu în genunchi, dacă mi-ai fi spus-o. Dar acum nu mai are importanţă.

— Nu mai are importanţă? Ce vrei să spui? Sigur că are. Rhett, ţii la mine, nu? Trebuie să ţii. Melly a spus că mă iubeşti.

— Da, avea dreptate, după câte ştia ea. Dar, Scarlett, te-ai gândit vreodată că şi cea mai puternică dragoste poate să sfârşească?

Îl privi înmărmurită, cu gura căscată.

— Dragostea mea s-a sfârşit, continuă el, în fața lui Ashley şi a încăpățânării tale nebune, care te face să te agăți ca un buldog de tot ce ți se pare că vrei… A mea s-a sfârşit.

— Dar dragostea nu poate să se sfârşească!

— Totuşi a ta pentru Ashley s-a sfârşit.

— Dar eu nu l-am iubit cu adevărat pe Ashley!

— Atunci, te-ai prefăcut destul de bine – până astă-seară. Scarlett, nu te cert, nu te învinovățesc şi nu-ți reproşez nimic. Vremurile acelea au trecut. Scuteşte-mă, te rog, de explicații şi dezvinovățiri. Dacă eşti în stare să asculți câteva minute fără să mă întrerupi, pot să-ți explic ce vreau să spun. Deşi, Dumnezeu ştie că n-ar fi nevoie de explicații. Adevărul e aşa de limpede!

Scarlett se aşeză, şi lumina rece a lămpii îi căzu pe fața albă, răvăşită. Se uită în ochii pe care-i cunoştea atât de bine – şi în fond atât de puțin – ascultând vocea lui calmă, spunând cuvinte ce la început nu aveau pentru ea niciun sens. Era prima oară că-i vorbea astfel, ca un om către alt om, aşa cum vorbesc ceilalți, serios, fără bătaie de joc şi fără enigme.

— Ți-ai dat seama vreodată că te-am iubit atât cât poate iubi un bărbat o femeie? Că te-am iubit ani de zile înainte de-a te avea? În timpul războiului plecam, căutând să te uit, dar nu reuşeam şi întotdeauna mă întorceam la tine. După război am riscat să fiu arestat, ca să mă întorc şi să te găsesc. Te iubeam aşa de mult, încât mă simțeam în stare să-l ucid pe Frank Kennedy, dacă nu murea atunci. Te iubeam, dar îmi dădeam seama că nu trebuie s-o ştii. Tu eşti atât de brutală, Scarlett, cu cei care te iubesc. Le primeşti dragostea şi te foloseşti de ea împotriva lor, ca de un bici.

Ea nu înțelese din toate acestea decât că o iubea.

Simțind o uşoară undă de pasiune în glasul lui, o cuprinse din nou bucuria şi înfiorarea. Cu răsuflarea tăiată, asculta şi aştepta.

— Ştiam că nu mă iubeai când m-am însurat cu tine. Vezi tu, eu ştiam de Ashley. Dar smintit cum eram, credeam că te pot face să ții la mine. Poți să râzi, dacă vrei, dar mă gândeam să am grijă de tine, să te răsfăț, să-ți dau tot ce voiai. Voiam să mă căsătoresc cu tine şi să te ocrotesc, să te las să faci tot ce pofteşti ca să fii fericită – aşa cum am făcut cu Bonnie. Trecuseşi prin atâtea, Scarlett. Nimeni nu ştia mai bine ca mine prin câte ai trecut, şi voiam să lupt eu în locul tău. Voiam să te joci ca un copil – pentru că erai un copil, un copil curajos, încăpățânat şi neînțelegător.

Glasul lui era liniştit şi obosit, dar ceva în tonul lui trezi în ea fantoma unei amintiri. Mai auzise ea odată un glas asemănător, la o răspântie a vieții ei. Când Dumnezeu fusese asta? Glasul unui om care se confruntă pe sine cu lumea, fără emoție, fără nădejde.

Ah… da… era Ashley, atunci în livada bătută de vântul iernii, la Tara; vorbise despre viață şi o făcuse cu o seninătate mai expresivă decât orice amărăciune disperată. După cum atunci vocea lui Ashley o înspăimântase cu lucruri pe care ea nu le înțelegea, tot aşa acum glasul lui Rhett îi lăsa un gol în inimă. Glasul, atitudinea lui, mai mult decât înțelesul vorbelor, o tulburară, făcând-o să-şi dea seama că bucuria ei de adineauri fusese neîntemeiată. Ceva rău se întâmplase, ceva foarte rău. Nu-şi dădu seama exact ce era, dar acum ascultă cu disperare, cu ochii ațintiți asupra feței lui oacheşe, nădăjduind să audă vorbe ce i-ar risipi teama.

— Era aşa de limpede că eram făcuți unul pentru altul. Era limpede că eram singurul bărbat dintre toți cei din jurul tău care te putea iubi, cunoscându-te aşa cum eşti în realitate – dură, lacomă de bani şi fără scrupule, ca mine. Te-am iubit şi am riscat. Am crezut că Ashley o

să se şteargă din mintea ta. Dar – şi Rhett dădu din umeri – am încercat totul şi nimic n-a folosit. Te-am iubit atât de mult, Scarlett! Dacă m-ai fi lăsat aş fi fost cu tine iubitor şi apropiat cum e un bărbat când iubeşte o femeie. Dar nu puteam să-ți arăt dragostea mea, pentru că m-ai fi crezut slab şi ai fi încercat s-o foloseşti împotriva mea. Şi veşnic, veşnic, era Ashley la mijloc. Asta mă înnebunea. Era îngrozitor să stau în fiecare seară în fața ta, la masă, ştiind că ai fi vrut să fie Ashley în locul meu. Şi seara, când te luam în brațe şi ştiam că... În sfârşit, astăzi nu mai are importanță. Mă mir acum de durerea de atunci. Asta m-a împins spre Belle. Este şi asta un fel de voluptate ieftină, să stai cu o femeie care te iubeşte şi te respectă pentru că eşti un gentleman desăvârşit – chiar dacă e o femeie incultă şi ordinară. Îmi satisfăcea vanitatea. Tu nu m-ai măgulit niciodată prea mult, draga mea.

— Oh, Rhett... începu ea, supărată că amintise de Belle, dar el îi făcu semn să tacă şi vorbi mai departe:

— Şi atunci, în seara aceea când te-am luat în brațe şi te-am dus sus... m-am gândit... am sperat... am sperat atâtea, încât mi-a fost frică să te văd a doua zi dimineață, de teamă să nu fi greşit şi să văd că nu mă iubeşti. Mi-era aşa de frică să nu râzi de mine, încât am plecat şi m-am îmbătat. Iar când m-am întors, tremuram tot şi, dac-ai fi făcut atunci un pas spre mine, un semn măcar, cred că ți-aş fi sărutat picioarele. Dar n-ai făcut nimic.

— Ah, Rhett, te doream atunci, însă tu erai aşa de răutăcios! Da, te doream! Cred că... da, cred că atunci mi-am dat seama pentru prima dată că te iubesc. Ashley... nu m-am mai gândit la Ashley după aceea, dar erai aşa de nesuferit încât...

— Ei, ce să-i faci, spuse el. Se pare că am fost mereu în contratimp. Dar acum n-are importanță. Ți-am spus-o numai ca să nu ai vreodată nedumeriri. Când ai fost bolnavă atunci din vina mea, am stat în fața uşii tale,

sperând că mă vei chema, dar n-ai făcut-o, şi am înțeles că sunt un dobitoc şi că totul s-a sfârşit.

Tăcu şi privi dincolo de ea, aşa cum făcuse Ashley de atâtea ori, de parcă zărea lucruri pe care ea nu izbutea să le vadă. Scarlett nu putu decât să privească în tăcere chipul lui gânditor.

— Dar era şi Bonnie, şi mi-am zis că totul nu se sfârşise. Îmi plăcea să mă gândesc că tu eşti Bonnie, o fetiță mică, înainte ca războiul şi sărăcia să facă din tine ce făcuse. Bonnie semăna aşa de mult cu tine, era autoritară, curajoasă, veselă şi zglobie, şi pe ea o puteam răsfăța şi mângâia – aşa cum aş fi vrut să te mângâi şi pe tine. Dar ea nu era ca tine – ea mă iubea. Dragostea pe care tu n-o voiai, i-am dăruit-o ei… Şi când s-a dus, s-a dus totul cu ea.

Deodată lui Scarlett îi fu milă de el, atât de milă încât îşi uită propria-i durere şi nu-i mai fu frică de sensul cuvintelor lui. Era prima dată în viața ei că-i era milă de cineva, fără să resimtă în acelaşi timp dispreț; pentru prima oară înțelegea şi ea o altă ființă omenească. Înțelegea reticența lui subtilă, atât de asemănătoare cu a ei, mândria încăpățânată care-l împiedicase să-şi manifeste dragostea, de teamă să nu fie respins.

— Ah, dragul meu, spuse ea înaintând spre el şi aşteptând ca el să-i întindă brațele şi s-o tragă pe genunchii lui. Dragul meu, îmi pare aşa de rău! Dar am să mă răscumpăr față de tine! Putem fi atât de fericiți, acum că ştim adevărul şi… Rhett… uită-te la mine, Rhett! Mai… putem avea alți copii… nu ca Bonnie, dar…

— Mulțumesc, nu, spuse Rhett, ca şi cum ar fi refuzat o bucată de pâine. Nu mai vreau să-mi pun inima în joc pentru a treia oară.

— Rhett, nu spune asta! Ah, ce-aş putea să fac ca să mă înțelegi? Ți-am spus cât de rău îmi pare şi…

— Draga mea, eşti ca un copil. Crezi că dacă spui „Îmi pare rău”, toate greşelile şi durerile din trecut s-au şters, s-au uitat, şi toată otrava vechilor răni a

dispărut… Ține batista, Scarlett. În momentele grave din viața ta, n-ai avut niciodată batistă.

Scarlett luă batista, îşi suflă nasul şi se aşeză. Acum era limpede că n-avea s-o mai ia în brațe. Începu să-şi dea seama că toate cuvintele lui în legătură cu dragostea pentru ea nu însemnau nimic. Era o poveste din trecut, pe care el o privea cu răceală, ca şi cum nici nu i s-ar fi întâmplat lui. Asta o înspăimânta. Rhett o privi cu blândețe şi curiozitate.

— Câți ani ai, draga mea? Niciodată n-ai vrut să-mi spui.

— Douăzeci şi opt, răspunse ea, cu nasul în batistă.

— Eşti destul de tânără. La vârsta asta poți spune că ai câştigat întregul univers şi că ți-ai pierdut sufletul, nu-i aşa? Nu te uita atât de speriată. Nu e vorba de focul iadului pentru aventura ta cu Ashley. E doar o metaforă. De când te cunosc, ştiu că ai dorit două lucruri: pe Ashley şi destui bani ca să poți trimite la dracu' pe toată lumea. Ei, acum eşti destul de bogată, ai repezit destul toată lumea şi, în sfârşit, îl ai pe Ashley, dacă-l mai vrei. Dar acum se pare că nu-ți ajunge nici asta.

Scarlett era înspăimântată, dar nu din cauza focului iadului. Îşi spunea în sinea ei: „Dar Rhett e sufletul meu şi acum îl pierd. Şi dacă-l pierd, nimic nu mai are vreo importanță. Dacă l-aş avea pe el, nu mi-ar păsa nici să fiu din nou săracă, nici să sufăr de frig sau de foame. Dar nu se poate ca el să… nu, nu se poate!"

Îşi şterse ochii şi spuse disperată:

— Rhett, dacă m-ai iubit odată aşa de mult, trebuie să fi rămas ceva pentru mine!

— N-au mai rămas decât două lucruri pentru tine, tocmai lucrurile pe care ştiu că le urăşti: milă şi un ciudat fel de bunătate.

Milă! Bunătate! „Oh, Dumnezeule!" se gândi ea deznădăjduită. Ar fi voit orice altceva, dar nu milă şi bunătate. De câte ori avusese aceste sentimente față de

altcineva, fuseseră întotdeauna întovărăşite de dispreț. O disprețuia oare şi el, acum? Ar fi preferat orice altceva. Chiar şi cinismul din timpul războiului, beția nebună care-l îndemnase în seara aceea s-o ducă pe scară în brațe, cu degetele sale tari care-i zdrobeau trupul, ori cuvintele-i tărăgănate, încâlcite, care ascunseseră – acum îşi dădea seama de asta – ascunseseră o dragoste amară. Ar fi preferat orice, decât această bunătate impersonală ce-i stătea scrisă pe față.

— Atunci... atunci, vrei să spui că am stricat totul... că nu mă mai iubeşti deloc?

— Exact.

— Dar, continuă ea cu încăpățânare, ca un copil care ştie că afirmarea unei dorințe înseamnă împlinirea ei, dar eu te iubesc!

— Cu atât mai rău pentru tine.

Îl privi repede, ce să vadă dacă nu cumva glumea, dar nu văzu nici urmă de glumă pe fața lui. Nu făcuse decât să afirme o stare de fapt. Dar Scarlett nu voia încă să creadă în adevărul acestui fapt – nu putea crede. Îl privi pieziş, cu ochii plini de o încăpățânare disperată, iar expresia ce se întipări pe obrazul ei catifelat era aceea a lui Gerald.

— Nu fi smintit, Rhett! Eu pot să...

Rhett ridică mâna, apărându-se parcă de ceva îngrozitor, şi sprâncenele-i negre se ridicară la fel ca pe vremuri, într-o semilună sardonică.

— Nu mă privi cu atâta hotărâre, Scarlett! Mă sperii. Văd că ai intenția să transferi asupra mea afecțiunea ta furtunoasă pentru Ashley şi încep să mă tem pentru libertatea şi liniştea mea. Nu, Scarlett, nu vreau să fiu urmărit aşa cum a fost urmărit bietul Ashley. De altfel, voi pleca.

Obrazul lui Scarlett tremură şi trebui să-şi încleşteze dinții ca să se liniştească. Nu, asta nu! Cum va putea trăi fără el? Toată lumea o părăsise, toți cei care-i erau dragi, în afară de Rhett. Nu se putea să plece şi el. Dar

cum să-l oprească? Se simțea neputincioasă în fața sângelui lui rece, în fața cuvintelor lui lipsite de căldură.

— Plec. Voiam să ți-o spun după ce te întorceai de la Marietta.

— Mă părăseşti?

— Haide, nu face pe soția părăsită, Scarlett. Rolul ăsta nu te prinde. După câte înțeleg, nu vrei să divorțezi, nu vrei să te desparți? Bine, atunci mă voi întoarce destul de des ca să închid gura lumii.

— Gura lumii! Dracu' s-o ia! spuse ea furioasă. Pe tine te vreau. Ia-mă cu tine!

— Nu, spuse el cu multă hotărâre în glas.

O clipă, Scarlett fu gata să izbucnească în plâns, uşurându-şi inima în lacrimi nebune, copilăreşti. Îi venea să se arunce pe jos, să blesteme, să țipe şi să bată din picior. Dar îi mai rămăsese puțină mândrie, puțin bun-simț, şi asta o opri. Se gândi că, orice ar face, el ar râde, sau ar privi-o doar cu indiferență. „Nu trebuie să mă vaiet; nu trebuie să cerşesc. Nu trebuie să fac nimic ce i-ar putea trezi disprețul. Trebuie să mă respecte… chiar dacă nu mă mai iubeşte".

Scarlett înălță capul şi reuşi să întrebe liniştit:

— Şi unde vrei să pleci?

În ochii lui se ivi o uşoară expresie de admirație când răspunse:

— Poate în Anglia – sau la Paris. Poate că mă voi duce la Charleston, să mă împac cu ai mei.

— Dar îi urăşti! Atât de des te-am auzit batjocorindu-i…

Rhett dădu din umeri.

— Râd şi acum de ei, dar m-am săturat să mai rătăcesc aşa, Scarlett. Am patruzeci şi cinci de ani – o vârstă la care omul începe să prețuiască lucrurile pe care le-a disprețuit cu atâta uşurință în tinerețe: spiritul de clan, de familie, onoarea şi securitatea, rădăcinile adânci… Oh, nu! Nu mă pocăiesc, nu regret nimic din tot ce-am făcut în viață. Am dus-o al dracului de bine,

aşa de bine încât am început să mă plictisesc, şi acum doresc un alt fel de viaţă. Nu, n-am intenţia să mă schimb decât la suprafaţă. Vreau aparenţa exterioară a acelor lucruri pe care le-am cunoscut odată, plictiseala desăvârşită a onorabilităţii – respectul celorlalţi, drăguţo, nu al meu – demnitatea calmă a vieţii aşa cum o trăiesc aristocraţii, eleganţa plăcută a timpurilor trecute. Când le-am trăit, pe vremuri, nu mi-am dat seama de farmecul lor liniştit…

Scarlett se simţi din nou, cu ani în urmă, în livada de la Tara, şi aceeaşi privire pe care o avusese atunci Ashley era acum în ochii lui Rhett. Îşi aminti limpede de cuvintele lui Ashley, şi i se păru că vorbeşte Ashley, nu Rhett. Îi reveniră frânturi de fraze, şi cită, ca un papagal: „O strălucire… o perfecţiune, o simetrie ca în arta greacă”.

Rhett spuse iute:

— De ce spui asta? E tocmai ce voiam să spun eu.

— E un lucru pe care l-a spus… l-a spus Ashley odată, referindu-se la vremurile trecute.

Rhett ridică din umeri şi ochii săi îşi pierdură luminozitatea.

— Mereu Ashley, spuse el, şi tăcu o clipă. Scarlett, când vei avea patruzeci şi cinci de ani, vei înţelege, poate, ce vorbesc acum şi-ţi va fi silă poate şi ţie de falsa lume bună, de manierele pretenţioase şi de emoţiile ieftine. Deşi mă îndoiesc. Cred că vei fi întotdeauna atrasă mai mult de strălucire, decât de aurul veritabil. În sfârşit, nu pot aştepta până atunci ca să văd. Şi nici nu doresc să aştept. Pur şi simplu, nu mă interesează. Mă duc să rătăcesc prin oraşe şi ţări vechi, unde se mai găseşte ceva din viaţa din trecut. Mă simt sentimental. Atlanta e prea nouă, prea crudă pentru mine, acum.

— Stai, spuse ea brusc.

Nici nu auzise prea bine ce spusese el. Mintea ei nu prinsese nimic. Dar simţea că nu-i mai poate asculta glasul, acum când acesta era lipsit de dragoste.

Rhett tăcu şi o privi întrebător.

— Cred că m-ai înţeles, nu? întrebă el, ridicându-se în picioare.

Scarlett îi întinse mâinile, cu palmele în sus, ca în străvechiul gest de chemare, şi inima-i stătu iarăşi scrisă pe faţă.

— Nu, strigă ea. Tot ce ştiu este că nu mă mai iubeşti şi că vrei să pleci! Ah, Rhett, ce-am să mă fac dacă pleci?

Rhett şovăi o clipă, întrebându-se dacă n-ar fi mai drăguţ să-i spună o minciună amabilă, decât adevărul. Apoi ridică din umeri.

— Scarlett, nu mi-a plăcut niciodată să adun cioburile sparte şi să le lipesc la loc, spunându-mi că vasul e nou. Ceea ce s-a spart, s-a spart; şi prefer să-mi amintesc cu plăcere de vasul întreg, decât să-l am înaintea mea, şi să-i văd crăpăturile, tot restul vieţii mele. Poate, dac-aş fi mai tânăr… şi oftă. Dar sunt prea bătrân ca să mai cred în mentalităţi stupide şi în supă încălzită. Sunt prea bătrân ca să duc povara minciunilor neîncetate, care merg mână-n mână cu o viaţă de dezamăgiri. N-aş putea să trăiesc cu tine şi să te mint, şi n-aş putea să mă mint nici pe mine însumi. Nici acum nu pot să te mint. Aş vrea să mă pot sinchisi de ceea ce faci şi unde te duci. Dar nu pot.

Răsuflă o dată şi spuse, nepăsător, dar blând:

— Draga mea, puţin îmi pasă.

Îl privi în tăcere cum urca scara şi nodul din gât era cumplit de dureros. Odată cu sunetul paşilor lui ce se stingeau în holul de sus, se ducea ultimul lucru care-o mai interesa în viaţă. Ştia că niciun fel de sentimentalism şi niciun fel de raţiune nu l-ar mai aduce pe Rhett înapoi. Ştia că vorbise serios, că fiecare cuvânt, deşi spus poate cu nepăsare, avea greutate. Ştia, pentru că simţea într-însul ceva puternic, neîndurător, neînduplecat – toate însuşirile pe care le

dorise la Ashley şi nu le găsise.

Nu-i înțelesese niciodată pe niciunul dintre bărbații pe care-i iubise, şi de aceea îi pierduse pe amândoi. Acum îşi dădu seama că, dacă l-ar fi înțeles pe Ashley, nu l-ar fi putut iubi, şi dacă l-ar fi înțeles pe Rhett, nu l-ar fi putut pierde. Se întrebă dezamăgită dacă înțelesese vreodată pe cineva, în viața ei.

Acum mintea îi era cuprinsă de o dulce amorțeală, o amorțeală pe care o cunoştea din experiență şi care avea în curând să se prefacă într-o durere cumplită; ca atunci când doctorul îți taie în carne, şi ai un moment de insensibilitate înainte de a te copleşi durerea cea mare.

„N-am să mă gândesc acum la asta”, îşi zise ea îndârjită, folosind vechiul procedeu. „O să înnebunesc dacă mă gândesc că-l pierd. O să mă gândesc mâine”.

„Bine, dar nu-l pot lăsa să plece!” strigă inima ei, dând la o parte vechiul procedeu şi începând să simtă durerea. „Trebuie să existe o cale!”

— N-am să mă gândesc acum, spuse cu voce tare, încercând să-şi sugrume durerea şi căutând un sprijin împotriva valului de suferință ce-o cuprindea. O să... o să mă duc la Tara, mâine... şi zicând asta, parcă mai căpătă puțin curaj.

Se mai dusese o dată la Tara, speriată şi înfrântă, şi revenise de acolo plină de puteri şi înarmată pentru victorie. Ceea ce făcuse odinioară, slavă Domnului, putea să facă şi acum! Dar cum? Nu ştia nici ea prea bine. Nici nu voia să se gândească. Nu dorea acum decât un colț liniştit, unde să plângă şi să-şi lângă rănile, un adăpost în care să facă planul pentru campania următoare. Gândindu-se la Tara, simți parcă o mână blândă, răcoroasă, care-i mângâia inima. Vedea casa cea albă şi strălucitoare urându-i bun venit, printre frunzele ruginite ale copacilor, toamna, auzea liniştea amurgului de țară coborând asupra ei ca o binecuvântare, simțea roua dimineții căzând pe nesfârşitele tufişuri verzi cu

puf alb, vedea culoarea roşie a pământului, ca şi frumusețea întunecată a pinilor de pe dealurile înconjurătoare.

Se simți puțin uşurată, înviorată de tabloul închipuit, şi o parte din regretul ei disperat şi dureros se alină puțin. Stătu o clipă, amintindu-şi de toate amănuntele: aleea de cedri întunecoşi ce ducea la Tara, tufişurile de iasomie, de un verde strident pe fundalul zidurilor albe, ca şi de perdelele albe, fluturânde. Şi Mammy avea să fie acolo. Dintr-odată i se făcu un dor nebun de Mammy, ca pe vremea când era copil. Dorea pieptul ei lat, pe care să-şi aşeze capul, dorea mâna cea neagră şi noduroasă pe capul ei, o voia pe Mammy, ultima ei legătură cu trecutul.

Ca toți ceilalți din neamul ei care nu voiau să recunoască înfrângerea, chiar când o aveau înaintea ochilor, Scarlett înălță capul. Avea să-l readucă pe Rhett înapoi. Ştia foarte bine că era în stare s-o facă. Nu-i rezistase încă niciun bărbat, odată ce-şi pusese mintea cu el.

„O să mă gândesc la asta mâine, la Tara. O să fiu mai liniştită atunci. Mâine voi face un plan ca să-l aduc înapoi. La urma-urmelor, e şi mâine o zi”.

Sfârşit

[1] Jargon al negrilor din Sudul Statelor Unite.

[2] Apelativ de afecțiune, având aproximativ sensul de drag.

[3] *Emporium* = magazin; *Caveat emporium* = fereşte-te de magazin.

[4] în englezeşte – *bonnie blue flag,* cum i se spunea în mod obişnuit drapelului confederat.